Архивите на ДС

Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия
(КРДОПБГДСРСБНА)

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА

НИВОТО НА КЛАСИФИКАЦИЯ
СЕ ПРЕМАХВА!
КРДОПБГДСРСБНА
Дата.....20.....8
Правно основание:& 17 от ПЗР на ЗДРДОПБГДСРСБНА
Длъжност:секретар на КРДОПБГДСРСБНА

Из архивите на ДС

The Committee for Disclosing the Documents
and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens
to the State Security and the Intelligence Services
of the Bulgarian National Armed Forces
(CDDAABCSSIBNAF)

State Security
the soldier of the Party

**Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия
(КРДОПБГДСРСБНА)**

Архивите на ДС

Държавна сигурност –

ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА

Разширен вариант

София, 2015

© Комисия за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност
на български граждани към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия, 2015 г.

ISBN 978-954-2986-75-1

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Въведение 6

II. Списък на документите с анотация 10

III. Факсимилета на документите

IV. Справочен апарат:

1. По-важни секретни Решения („Б“) на Политбюро и Секретариата на ЦК на БКП за работата на българските служби за сигурност
2. Списък на използваните фондове и архивни единици

ВЪВЕДЕНИЕ

„За 38-годишния период, в който аз лично служа в тези органи, винаги съм смятал, че решението на Политбюро и на партията е закон. Ние дълго време тук всички присъстващи сме изпълнявали този закон.“ Тези думи са на генерал-майор Георги Силянов, един от ръководителите на българското контраразузнаване, изречени пред Колегиума на Министерството на вътрешните работи на 5 януари 1990 г. Те са много показателни за позицията, която е отредена на българските служби за сигурност в периода на комунистическия монопол над властта. Човекът, който ги изрича, не може да скрие огорчението си от факта, че по това време служителите на тайните спецслужби са упреквани от видни партийци, че са *„изпълнявали като войници на партията тези закони на партията“*.[1]

През годините служителите в Държавна сигурност са наричани с какви ли не поетични имена – „железни рицари“, „извадения меч на пролетарската диктатура“ и, разбира се, със събирателното „войници на партията“.[2] Последното ни послужи и при избора на заглавието на този сборник, чиято основна цел е да маркира взаимовръзката и взаимозависимостта между Държавна сигурност и Българската комунистическа партия.

В настоящото документално издание от поредицата „Из архивите на ДС“ ясно е откроено мястото на българските тайни служби на социалистическа България в държавното управление и обслужващата им роля спрямо комунистическата партия, и в частност спрямо нейния управляващ елит. Не бива да се подминава обаче и фактът, че независимо от тази повеля за работа на специалните служби през годините Държавна сигурност разработва както и редови комунисти, така и партийни функционери. Показателен е примерът с българския вариант на врага с партиен билет – делото срещу Трайчо Костов и свързаните с него процеси.

В светлината на решенията на Априлския пленум на ЦК на БКП се предлага при наличие на сигнали за вражеска дейност от страна на член на партията да се докладва незабавно на първия секретар на съответния партиен комитет и след получаване на съгласие от негова страна да се пристъпи към разработване на лицето. За лица на ръководни постове, обществени деятели и други, които не са членове на БКП, но влизат в номенклатурата на ЦК, се иска специално разрешение от Централния комитет на БКП (***вж. Документ № 33***).

Както е казано в проекта за „Основни положения за дейността на Държавна сигурност“ (31 март 1973 г.), това е *„специализиран орган на управление, включен в системата на Министерството на вътрешните работи. [...] Държавна сигурност осъществява своята дейност под ръководството и контрола на Централния комитет на Българската комунистическа партия, респективно на Политбюро и първия секретар на ЦК на БКП“* ***(вж. Документ № 151 DVD).*** Тази концепция е пряко и логично продължение на оформилото се още през 50-те години разбиране, според

---

[1] Стенограма от заседание на Колегиума на МВР с информация за заседанието на ПБ на ЦК на БКП във връзка с обстановката в София и страната след решението на Държавния съвет и правителството от 29 декември 1989 г. и някои неотложни мерки от страна на ръководството на вътрешното министерство, София, 4–5 януари 1990 г. **АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 966 л. 29** (***вж. Документ № 193 DVD***).

[2] Абстрахирайки се от литературните сравнения от средата на 50-те години на XX в., на ДС се гледа като на част от въоръжените сили на България (***вж. Документ № 37***).

което органите на ДС работят под прякото ръководство и непосредствения контрол на партията, но нямат работа „вътре в партията“ ***(вж. Документ № 28).***

Контролът се упражнява пряко от първия човек в комунистическата партия (без значение дали заема ръководен държавен пост и какъв е той) и от съответния отдел в ЦК на БКП, на които е подчинен вътрешният министър.[3] Последният задължително произлиза от партийната номенклатура и никога не идва от самите силови структури на Министерството на вътрешните работи. След 1965 г., до края на комунистическия режим в България, партийният контрол върху ДС се намира изцяло в ръцете на Тодор Живков.[4]

Всяко решение, отнасящо се към задачите и дейността на службите, както и тяхното функциониране, се подготвя от вътрешното министерство и се внася от министъра за разглеждане в съответните отдели на ЦК на БКП. Окончателното одобрение винаги е от страна на колективното ръководство на партията, в лицето на Политбюро или на Секретариата на ЦК на БКП.[5] Партийните решения основно се отнасят до структурата и щата на Държавна сигурност, осъществяването на разузнавателната дейност, охраната на държавните граници и задграничните пътувания, вътрешния ред в страната и пр. Независимо от използваната фразеология в част от тях ясно личи как комунистическата партия делегира репресивни пълномощия и по този начин превръща българските служби за сигурност в своя своеобразна политическа полиция.[6]

В тази връзка не е случаен и фактът, че Политбюро периодично изпраща редица свои партийни функционери, които да заемат ръководни длъжности в системата на Държавна сигурност и отблизо да следят и отговарят за провеждане линията на партийната политика (***вж. Документ № 18 и 25***). Политическата лоялност към комунистическата партия, която е издигната в основен принцип в държавата, е водеща и в работата на специалните служби. Потвърждение на това са и думите на вътрешния министър и член на Политбюро ген. Георги Цанков, който отбелязва, че работата на ДС се увенчава с успех, когато „*точно и своевременно се воюва за изпълнението на партийното решение*“ и че „*призванието на поделенията и служителите на ДС е преди всичко да бъдат безпределно верни и предани на партията и правителството, да нямат за себе си други интереси и други заповеди, освен интересите и заповедите на Централния комитет на партията и народното правителство*“ (***вж. Документ № 29***). За целта структурите на ДС разполагат и със собствени партийни организации, които са част от апарата на БКП, чиято главна задача е да разясняват и следят за прилагането на партийните решения, да се грижат за правилното политическо възпитание на служителите и да култивират любов към „братската дружба“ със СССР (***вж. Документ № 181 DVD***).

Държавна сигурност работи в коловозите, начертани ѝ от комунистическата партия. В техните граници тя има пълна свобода на действие с единствената цел да обез-

---

[3] **Везенков, А.** Властовите структури на Българската комунистическа партия 1944–1989. С., 2008, с. 196.

[4] **Методиев, М.** Машина за легитимност. Ролята на Държавна сигурност в комунистическата държава. С., 2008, с. 236-237.

[5] Голяма част от партийните решения са публикувани на адрес http://archives.bg/politburo/ Направените в сборника препратки към партийни документи могат да бъдат видени на посочената страница.

[6] Вж. **Държавна сигурност – политическа полиция**. С., 2011. Доколкото доразвива тезата за подчинената позиция на ДС спрямо БКП и мястото ѝ в комунистическата държава, тази книга в известна степен се явява продължение и на второто документално издание на Комисията – **Държавна сигурност – структура и основни документи**. С., 2010.

печи и затвърди властта на режима. Така в навечерието на референдума за република през 1946 г., по указание на Политбюро, целият личен състав на Държавна сигурност е мобилизиран до второ нареждане под благовидния предлог да се пресекат „всякакви опити на врага за смущаване на спокойствието на народа и реда в страната“, като под враг се разбира всеки, който не споделя политиката на комунистите (***вж. Документи № 1 и 2***). Както сполучливо се изразява един от изследователите на тази тема, в България службите изпълняват функцията на ресори на управлението.[7] Основната им задача е да смекчават трусовете в режима, като репресират недоволните от начина на управление[8], парират появата на политическа опозиция и същевременно набавят липсващата на партийното ръководство политическа легитимност. В случаите, когато няма политическо решение за даден проблем, комунистическата партия прибягва до силата на своя войник. Така Държавна сигурност се превръща в пазител на статуквото, което трябва да осигурява стабилността на управлението.

Другата основна функция на ДС е информационната, която без съмнение е присъща на всички служби за сигурност по света. Неслучайно Вълко Червенков нарича служителите от ДС *„очите и ушите на партията и народната власт“*. В контекста на последното, в комунистическа България Държавна сигурност заема ролята на медиатор между висшата партийна номенклатура и гражданите.[9] Контролирайки информационните потоци ДС, от една страна, уведомява хората за официалната политика на управляващите, а от друга – съблюдава за нейното изпълнение и осведомява партийната върхушка за нагласите в обществото като цяло и на отделните негови групи или индивиди.

От документите на службите за сигурност ясно виждаме механизма на функционирането им, където последната дума винаги принадлежи на партията. Има един интересен нюанс във връзката между партия и репресивен апарат. ДС може и да няма пряка роля в процеса на вземане на политически решения, доколкото последното е изцяло в правомощията на партийното ръководство, но не трябва да има съмнение, че това е органът, който, освен че борави с информацията, я обработва, анализира и предоставя на управляващите. От такава гледна точка ДС е в състояние и да формира отношение на партията по отделни въпроси, а оттам индиректно да определя важни аспекти от нейната политика.

Динамичните промени на обществения и на политическия живот и започналата демократизация в България не подминават и българските служби за сигурност. За кратък период от време под натиска на общественото недоволство и на новопоявилата се опозиция е взето решението за тяхната деполитизация. Правят се и съществени съкращения в апарата на специалните служби, които по думите на вътрешния министър генерал-полковник Атанас Семерджиев са се превърнали в своеобразна *„държава в държавата“* ***(вж. Документ № 92).*** Държавна сигурност е трансформирана в Национална служба за защита на конституцията, на която са отнети репресивните и

---

[7] **Методиев, М.** Машина..., с. 288.

[8] Проблем, който е разработен обстойно в сборника **Държавна сигурност - административни, принудителни и наказателни мерки**. С., 2014.

[9] В системата на комунистическия режим ДС заема междинно място между управляващата партия и всички останали структури в държавата – държавните ведомства, казионните обществени организации, личното пространство на гражданите или организациите на българите в чужбина. Отношенията между тези три нива са в строга йерархична връзка. На върха на пирамидата стои комунистическата партия, която взема политическите решения за управлението на държавата. Под нея се намира ДС, която има за задача да контролира изпълнението на тези политически решения. **История на НРБ. Режимът и обществото**. С., 2009, с. 254–255.

административно-разпоредителните функции и са възложени главно информационни правомощия ***(вж. Документ № 93).***

* * *

Сборникът „Държавна сигурност – войникът на партията“ включва 93 документа, а разширеният му електронен вариант 198 документа, подредени на хронологичен принцип. Приложен е списък с оригиналните заглавия на документите, като при малък брой от тях заглавието е разширено с информативна цел. Към всеки документ има кратка анотация и подробни искови данни. При отсъствието на датировка върху документа са търсени индиректни връзки със съседни документи от архивната единица или сверяване с други исторически събития, за които има податки. Датировката на съставителите, както и всяка друга намеса от тяхна страна, е поставена в квадратни скоби. Сред документите има такива, които не са публикувани в цялост поради твърде големия им обем. Подбрани са части от тях, които ни дават синтезирана информация по темата. В изпълнение изискванията на Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към ДС и РС на БНА в незначителна част от документите е заличена чувствителна информация. Като приложение към справочния апарат на документалното издание са посочени по-важните решения „Б“ на Политбюро на Секретариата на ЦК на БКП за работа на службите за сигурност.

В процеса на работа бяха прегледани над 300 архивни единици. Публикувани са основно документи на Секретариата на МВР (АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1). Настоящото издание цели да провокира интерес най-вече у младите хора и да даде една панорама на ролята и мястото, които БКП отрежда на службите за сигурност. Ако това се случи, то ще изпълни основната си задача.

КРДОПБГДСРСБНА

СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ С АНОТАЦИЯ

1. Мерки за мобилизация на ДС, София, 28 юни 1946 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 245, л. 10 /11-12 DVD/
По препоръка на ПБ се набляга на разширяването на осведомителната дейност в средите на военните, опозиционните и нелегални групировки, с цел ДС „да остане на висотата на изискванията на политическия момент“.

2. Оперативен план за мобилизация на ДС – София, [28 юни 1946 г.]
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 245, л. 1-9
Регламентира действията на служителите на ДС, които са мобилизирани до второ нареждане в навечерието на референдума за република. В районите на милиционерските участъци служителите са разпределени в „ударни команди“ по местоживеене. Заповядано е София да бъде прочистена от „враждебни елементи“ в срок до един-два месеца.

3. Заповед № 489-П на министъра на вътрешните работи за създаването на Главна дирекция на народната милиция с две дирекции – Дирекция на Държавна сигурност и Дирекция на Народната милиция, София, 23 май 1947 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 373, л. 7-9
С постановление на МС Главна дирекция на НМ се разделя на ДДС и ДНМ. Подчертано е тясното сътрудничество между двете структури и тяхното взаимодействие. Публикуван в: Държавна сигурност – структура и основни документи, с. 41-43.

4. Докладна записка до главния директор на Народната милиция и директор на Държавна сигурност с молба да бъдат разрешени съществуващи материални и битови затруднения на служителите от ДС, София, 18 декември 1947 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 8, а. е. 115, л. 2-3

5. Инструкция № 11618 от ЦК на БКП до околийските, градски и районни комитети на партията за повишаване на революционната бдителност, София, 7 октомври 1948 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 3, а. е. 1, л. 60-62
По призива на пленум на ЦК на БКП всеки комунист е длъжен да пази „чистотата“ на партията и да докладва своевременно на службите за сигурност при най-малкото съмнение за вражеска дейност. У членовете на масовите и обществени организации трябва да се култивира чувство на „омраза към враговете на народа“.

6. Доклад от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП за необходимостта от реорганизация на органите на сигурността, София, 12 октомври 1948 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 605, л. 1-6

С цел справяне със съпротивата на „класовия враг“ е отправено предложение за създаване на Вътрешни войски на наборен принцип и с численост 4000 души, за сметка на щата на милицията. Последните ще се борят с бандитизма, ще охраняват важни държавни обекти и ще бъдат използвани при по-сериозни вътрешни събития. Предвижда се укрепването на Гранични войски и реорганизация на щатните таблици и заплатите и въвеждането на степени за началниците на сектори, отделения и главните инспектори при ДНМ и ДДС, с цел стимулиране на кариерното им развитие.

7. Инструкция от Секретариата на ЦК на БКП до МВР и ръководството на Българския морски флот относно контрола на българските моряци, плаващи зад граница, София, 28 октомври 1948 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 586, л. 1-3
Органите на ДС трябва да проучат и тайно да категоризират екипажите за задгранични плавания. Неблагонадеждните моряци да бъдат уволнени, а по-малко надеждните да бъдат преместени по корабите за крайбрежно плаване. На всеки голям кораб да бъде назначен отговорник по личния състав, „заместник-комендант по морално-политическата работа“, служител на ДС, който да обслужва агентурно екипажа.

8. Чернова на заповед на вътрешния министър във връзка с празнуването на петата годишнина от създаването на Народната милиция и Държавна сигурност, София, 10 септември 1949 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 820, л. 33-35
Документът има поздравителен характер. Маркирани са основните задачи на органите за сигурност и е подчертана водещата роля на БКП.

9. Решение на ПБ на ЦК на БКП за ликвидиране на бандитското движение в страната, София, 20 април 1950 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1264, л. 16-19
Във връзка с доклад на вътрешния министър Руси Христозов ПБ на ЦК на БКП констатира, че органите на МВР водят борбата с бандитизма откъснато от партийните организации и не се обръщат към тях за помощ. Предвидено е в срок от 10 дни да се организира специален отдел при ДДС за борба с бандитизма. Докладът на вътрешния министър виж в: Държавна сигурност и гранични войски, документ № 22.

10. Доклад от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП за политическата работа в МВР, София, 6 май 1950 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1264, л. 23-26
Обръща се внимание, че хората в службите трябва да бъдат с „високо политическо съзнание, култура и верни до смърт на партията“. Предлага се ръководството на партийните организации в окръжните, околийски и районни управления на МВР да се поеме от местните партийни комитети.

11. Проект на решение на ПБ на ЦК на БКП по преустройството на партийно-политическата работа в поделенията на МВР, София, 6 май 1950 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1264, л. 27-28

12. Доклад от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП за изпълнението на решението за борбата срещу бандитизма, София, 20 юни 1950 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1266, л. 1-4
Отчетено е създаването на специалния отдел за борба с бандитизма и тероризма. Окръжните и околийски началници на МВР и ДС са изнесли доклади пред партийните комитети по места с цел ангажирането на обществените организации и повишаване бдителността на трудещите се.

13. Доклад от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП за мероприятията по подобряване материалните условия на служителите от ДС, София, 5 юли 1950 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1264, л. 58-60
Поставен е въпросът с липсата на квартири и е предложено военизирането на ДС. Предвижда се изпращането на 100 партийни или административни работници на ръководни длъжности в ДДС.

14. Доклад от вътрешния министър относно подобряване работата на III отдел ДДС, София, [преди 1 август 1950 г.]
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1270, л. 6-8
Предлага се Министерският съвет да приеме постановление, съгласно което служителите от отдела задължително да изучават чужд език, за което ще получават надбавка в размер на 10% от заплатата. Засяга въпроса за командировките зад граница и материалното уреждане на семействата на служителите и имотите им.

15. Проект за постановление на ПБ на ЦК на БКП за работата на Външнополитическото разузнаване, III отдел ДДС, София, [преди 1 август 1950 г.]
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1270, л. 9-11
Вж. Решение № 16/ 1 август 1950 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП.

16. Предложение от вътрешния министър до Секретариата на ЦК на БКП относно честването деня на ДС и НМ, София, 29 август 1950 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1264, л. 44-45

17. Заповед № 33865 за повишаване на специалната квалификация и разширяване възможностите за работа на III отдел ДДС, София, 4 септември 1950 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1270, л. 2-3
Целият личен състав на отдела трябва да изучава чужди езици по програма, утвърдена от КНИК. За владеенето на чужд език е предвидена бонификация в процентно изражение към месечната заплата.

18. Инструкция за реда на присвояване на военни чинове на оперативния състав при ДС, София, 13 ноември 1950 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1753, л. 12-15
Министърът на вътрешните работи назначава специална атестационна комисия. С негова заповед оперативните служители могат да бъдат произвеждани до чин полковник включително. Генералските чинове се присвояват с Указ на НС по предложение на министъра.

19. Заповед № 12798 относно въвеждането на военни чинове и форма за оперативния състав на ДС, София, 17 ноември 1950 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1753, л. 11
С цел укрепване органите на ДС и материално-битовите условия на нейните

работници е наредено присвояването на военни чинове за старшия оперативен състав да приключи до 15 януари 1951 г., а за младшия до 9 септември с.г.

20. Предложение за опазване в тайна личния състав на Външнополитическото разузнаване, София, 25 ноември 1950 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1270, л. 5

21. Предложение от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП за предаване архивните материали на полицията на специално отделение при ДС, София, 4 декември 1950 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1267, л. 1-2
Предлага се създаването на специално отделение при ДС, което да съхранява и изучава досиетата на полицията. В ЦК на партията да останат досиетата на „най-отговорните другари“. Предвижда се материалите да бъдат на разположение на ЦК по всяко време.

22. Докладна записка за излизането на български граждани зад граница и влизането на чужди граждани в страната, София, 21 декември 1950 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1269, л. 2-6
Предлага се този процес да е под контрола на специална комисия към ЦК, председателствана от един от секретарите ѝ. ДС прави проучването на кандидатите и излиза пред комисията с кратко становище. Помощник-министърът по ДС се предвижда да е член на комисията.

23. Доклад от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП за попълване и разстановка на ръководния състав на ДС, София, 26 януари 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1279, л. 10-16
Предлага се, предвид големите задачи, възложени на ДС, да се отделят от апарата на ЦК и партийните комитети подходящи хора за попълване на основния ръководен кадър в органите на ДС.

24. Решение на ПБ на ЦК на БКП за назначаване на ръководна работа в ДС на хора от апарата на ЦК и партийните комитети в страната, София, [след 26 януари 1951 г.]
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1279, л. 18-20

25. Възражение от Тодор Живков за назначаването на Делчо Чолаков и Милко Балев на ръководна служба в ДС, София, 27 януари 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1279, л. 17

26. Решение „Б“ № 2 на ПБ на ЦК на БКП за реда за излизане зад граница и влизането в страната на български и чужди граждани, София, 1 февруари 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 5, а. е. 3, л. 38-41

27. Докладна записка от вътрешния министър до Секретариата на ЦК на БКП относно създаване на Централна атестационна комисия за присвояване на военни чинове на оперативния състав на ДС, София, 15 февруари 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1753, л. 9-10
Предлага за утвърждаване от Секретариата състава на комисията.

28. Решение „Б“ № 4 на ПБ на ЦК на БКП за прекратяване следствието срещу арестуваните по обвинение в съучастничество в „заговора“ на Тр. Костов и за даване под съд на обвиняеми (по списък), София, 15 февруари 1951 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 5, а. е. 3, л. 42-43
Наредено е да се вземат допълнителни мерки за укрепване на органите на ДС и да се „изкореняват всякакви тенденции, останали от миналото, да се заобикаля ЦК на Партията в каквато и да било форма“.

29. Препис от Решение № 74 на ПБ на ЦК на БКП за създаване на специално отделение към XIV отдел на ДС за съхранение и обработване на полицейските архиви, София, 6 март 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 5, а. е. 3, л. 55-56

30. Доклад от вътрешния министър за състоянието и дейността на органите на ДС, София, април 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1739, л. 1-35
Документът е предназначен за ПБ на ЦК на БКП и представлява обзор на състоянието на службите към назначаването на Г. Цанков за министър на вътрешните работи. Набелязани са редица проблеми и от политически характер, които трябва да бъдат разрешени за правилното функциониране на ДС.

31. Докладна записка от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП за одобряване решение и инструкция за реда на изпращане в ТВО на политически опасни лица, София, 7 май 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1753, л. 16-17
Мярката е предложена за всички лица, които „не могат да бъдат съдени по обикновения ред, поради политически, оперативни или други съображения от държавен характер“. Предлага се създаването на специална комисия в състав министъра на вътрешните работи, помощник-министъра по ДС, главния прокурор на Републиката, председателя на Върховния съд и един член на ЦК на БКП.

32. Проект на решение на ПБ на ЦК на БКП за създаването на комисия по въдворяването в ТВО, [7 май 1951 г.]
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1753, л. 18

33. Инструкция за реда на представянето в комисията следствените дела на арестуваните лица, изпращани в ТВО, София, [7 май 1951 г.]
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1753, л. 19-23
На ДС се предоставя правото да изпраща посредством комисията в ТВО определена категория задържани „политически престъпници“ за срок от 3 до 7 години.

34. Съвети по реализиране указанията на ПБ на ЦК на БКП за обезвреждане враждебните елементи, противодействащи на мероприятията на партията и народната власт, София, [преди 5 юни 1951 г.]
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 5, а. е. 3, л. 130-132

35. Постановление на ПБ на ЦК на БКП относно доклада на вътрешния министър за състоянието и дейността на органите на ДС, София, 4 юли 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 5, а. е. 6, л. 1-9
Набелязани са мерки за подобряване работата на службите. Отбелязано е, че „Държавна сигурност е военна организация в постоянна бойна готовност“ и без желязна дисциплина тя не може да реши поставените ѝ задачи.

36. Доклад от вътрешния министър по изпълнението на решение „А“ № 3 на ПБ на ЦК на БКП от 6 февруари 1951 г., София, 13 юли 1951 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1733, л. 1-7
Описани са предприетите мерки за подобряване работата на отдел III при II управление ДС (УБО, по тогавашната структура).

37. Предложение от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП за подобряване на партийно-политическата работа в МВР, София, 15 октомври 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 5, а. е. 3, л. 96-101
Политическата работа е характеризирана като „революционно жило, което да изгражда и създава все верни и предани на партията“ хора. Предложено е: Апостол Колчев да бъде назначен за помощник-министър по политическата част като пълномощник на ЦК на БКП. От околийските комитети на БКП да се подбере по един човек за работа в ДС. Градският комитет на БКП в София да изпрати 15 души, които да заемат ръководни длъжности в МВР. Вж. Протокол № 287 от 25 октомври 1951 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП и взетото решение за провеждането на мероприятия за укрепване на ДС.

38. Инструкция за устройството и задачите на партийно-политическите организации на БКП в МВР, София, [след 25 октомври 1951 г.]
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 2, а. е. 10, л. 1-17
Регламентира задачите на помощник-министъра по политическата част в МВР и подчинената му администрация. Задължава партийните комитети да внасят в ЦК на БКП предложения за подобряването на работата на ДС и др.

39. Решение „А“ №... на ПБ на ЦК на БКП за попълването на органите на ДС през 1951 г., София, 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 1749, л. 141-142

40. Предложение за назначаването на платени партийни секретари на първичните партийни организации в окръзите и в някои по-големи околии, София, 25 януари 1952 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 2, а. е. 10, л. 18-20

41. Препис от протокол „Б“ на ПБ на ЦК на БКП от 3 юли 1952 г. с решение за работата на УБО, София, 5 юли 1952 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 5, а. е. 9, л. 11-20
Регламентира функциите и задачите на управлението. Подчертано е, че издръжката му за веществени разходи ще се изготвя отделно от бюджета на МВР и се одобрява директно от премиера след съгласуване с финансовия министър.

42. Заповед С-212 на вътрешния министър за вземане мерки по линия на МВР във връзка с изборите на 14 декември 1952 г., София, 7 октомври 1952 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 2280, л. 53-55
Наред със затягането на мерките за сигурност и наблюдение над вражеския контингент е наредено във всяка избирателна секция да се установи дежурство от оперативния състав на ДС (в цивилно облекло под формата на представители на партийни органи или на народните съвети).

43. План за извършване на проверка в партийните организации при ПК на МВР по изпълнението на Заповед С-212/ 7 октомври 1952 г., София, 17 октомври 1952 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 2280, л. 51-52

44. Бележки по изказванията на членовете на ПБ на ЦК на БКП по доклада за състоянието на работата на МВР и предложеното проекторешение, София, 21 ноември 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 5, а. е. 23, л. 1-7
Обсъждат се набелязаните мерки от доклада на вътрешния министър от 7 ноември 1953 г. (Вж. АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 5, а. е. 23 л. 52-87). За пореден път е подчертано, че работата на органите на МВР укрепва под правилното ръководство на ПБ и лично на Вълко Червенков. (Вж. също Протокол № 5 от 21 ноември 1953 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП с взети решения за дейността на органите на МВР и в частност за вярност на органите на ДС пред БКП и правителството, АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 5, а. е. 23 л. 20-41).

45. Доклад за едногодишната дейност на отдел „Инспекторат“ при МВР в светлината на решенията на ПБ на ЦК на БКП от 21 ноември 1953 г., София, 12 януари 1954 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 5, а. е. 116, л. 1-16
Отчетено е, че „задача над задачите“ на отдела е системно да контролира изпълнението на повелите на ПБ и че по-тясното обвързване на служебните задачи с партийните води до значителни подобрения в работата.

46. Реч на Вълко Червенков, произнесена на срещата на ПБ на ЦК на БКП с ръководния състав на ДС при МВР, София, 17 април 1954 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 5, а. е. 133, л. 2-11 гръб.
Служителите на службите са характеризирани като „очите и ушите на партията и народната власт“. Отбелязано е, че те като „железни рицари“ на БКП работят под прякото ръководство и непосредствения контрол на партията, но нямат работа „вътре в партията“.

47. Изказване на вътрешния министър Георги Цанков при срещата на Вълко Червенков и ПБ на ЦК на БКП с ръководителите на ДС, София, 17 април 1954 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3258, л. 40-43
Ген. Цанков отбелязва, че работата на ДС се увенчава с успех, когато „точно и своевременно се воюва за изпълнението на партийното решение“. Отбелязано е, че „призванието на поделенията и служителите на ДС е преди всичко да бъдат безпределно верни и предани на партията и правителството, да нямат за себе си други интереси и други заповеди, освен интересите и заповедите на Централния комитет на партията и народното правителство“.

48. Доклад от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП за работата на II отдел ДС по разработване на полицейските архиви, София, 28 декември 1954 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3237, л. 2-5
За работата с посочените архиви на 1 януари 1951 г. специално е създадено отделение „П“, което от началото на 1952 г. прераства в отдел II на ДС. Поради това, че към края на 1954 г. наличният полицейски материал е прегледан от отдела, се предлага неговото разформироване и преминаване на функциите му към III управление на ДС.

49. Сведение за водените на отчет по линия на ДС членове на БКП към 16 април 1956 г., София, [след 16 април 1956 г.]

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 7, а. е. 324, л. 16
Информацията е в табличен вид за цялата страна, по поделения. По това време ДС разработва 769 членове на БКП.

50. Докладна записка от вътрешния министър до ЦК на БКП относно режима за посещение на български граждани в капиталистическите страни, София, 21 юни 1956 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 7, а. е. 325, л. 4-8
Предлага се да се разрешат „по правило частните посещения", като за целта се създаде комисия. Посочени са случаите и определени категории лица, на които се забранява да излизат от страната.

51. Докладна записка от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП относно разработването на членове на БКП от службите, София, 4 юли 1956 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 7, а. е. 324, л. 29-31
В светлината на решенията на Априлския пленум се предлага при наличие на сигнали за вражеска дейност от страна на член на БКП да се докладва незабавно на първия секретар на съответния партиен комитет и след получаване на съгласие от негова страна да се пристъпи към разработване на лицето. За лица на ръководни постове, обществени деятели и други, които не са членове на БКП, но влизат в номенклатурата на ЦК, се иска разрешение от ЦК.

52. Докладна записка от Добри Терпешев, завеждащ отдел административен на ЦК на БКП с мнение да се утвърди предложението на вътрешния министър за разработването на членове на БКП, София, 24 юли 1956 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 7, а. е. 324, л. 27-28

53. Чернова на окръжно до поделенията на МВР в страната с указания за вземане на мерки срещу вражеските елементи, София, 9 ноември 1956 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 5, а. е. 54, л. 23-25
Документът е предложен от Никола Цачев и Мирчо Спасов до вътрешния министър за изработване на съответния циркуляр.

54. Чернова на докладна записка от вътрешния министър Георги Цанков до ПБ на ЦК на БКП и проект за решение на ПБ за създаване на въоръжени бойни комунистически групи и отряди, София, 10 ноември 1956 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 7, а. е. 327, л. 7; 10
Отбелязано е, че главната задача на въоръжените комунистически бойни групи и отряди е да смазват още в зародиш всеки опит за остри вражески прояви и контрареволюция.

55. Чернова на докладна записка на вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП с набелязани мерки срещу вражеските елементи в страната, София, [преди 17] ноември 1956 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 7, а. е. 327, л. 1-3
Предложено е въдворяването в ТВО на „опасните за реда и сигурността на страната вражески и престъпни елементи" или тяхното изселване от големите градове.

56. Протокол № 9 от заседание ПБ на ЦК на БКП за: увеличение числения състав на Вътрешни войски; създаване на доброволни боеви въоръжени работнически групи и отряди в заводи, мини и строителни обекти; изселване

от София и големите градове на страната на „обществено опасни лица“ и въдворяването им в с. Белене, София, 17 ноември 1956 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 5, а. е. 51, л. 1-5

57. Чернова на окръжно до поделенията на МВР в страната относно създаването на списъци на хора, подлежащи на изселване от София и въдворяването им на ново местожителство, София, ноември 1956 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 7, а. е. 327, л. 4-6

58. Протокол № 1 на заседанието на Съвещателния орган по ДС с взето решение за сформирането на съвещателния орган, София, 25 май 1957 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 6, а. е. 50, л. 1-2

59. Протокол № 2 с приети решения от Съвещателния орган по ДС и бележки от изказванията на присъстващите, София, 17 юни 1957 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 6, а. е. 50, л. 6-14
Обсъдени са въпроси от посещението на група служители на вътрешното ведомство в Унгария, приет е ориентировъчен план за работата на съвещателния орган и др.

60. Протокол № 3 с приети решения от Съвещателния орган по ДС, София, 17 юли 1957 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 6, а. е. 50, л. 15-16
Прието е дисциплинарният устав на Народната армия да важи и за ДС, „които са част от въоръжените сили на страната“.

61. Бележки от изказванията на участниците в заседанието на Съвещателния орган по ДС, София, 17 юли 1957 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 6, а. е. 50, л. 17-26
Обсъдени са въпросите за дисциплинарен устав на ДС, инструкцията за работата на ДС по анонимките и по опазването на държавната тайна.

62. Доклад за състоянието и по-нататъшното подобряване на работата на отдел „Инспекторат“ за изпълнение решението на ПБ от 18 май 1957 г., София, [след 31 май] 1957 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 5, а. е. 119, л. 1-24

63. Информация за проведените съвещания в поделенията на МВР във връзка с решението на ПБ за работата на МВР от 18 май 1957 г., София, [след 11-12 юли – до 13 ноември 1957 г.]
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 5, а. е. 67, л. 1-10

64. Някои по-характерни недостатъци и слабости в работата на органите на ДС, София, [след 11-12 юли – до 13 ноември 1957 г.]
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 5, а. е. 67, л. 11-27

65. Окръжно на МВР във връзка с решение на ПБ на ЦК на БКП за обявяването на събори по българо-югославската граница за местни, София, 20 юли 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 3986, л. 1
Инструктира на съборите да се допускат лица от вътрешността на страната само срещу представяне на открит лист и да не се допускат вражески елементи.

66. Решение на ПБ на ЦК на БКП за подобряване дейността на МВР, за по-широко участие на обществеността в опазването на обществения ред и за засилване работата в борбата против престъпността, София, 14 януари 1960 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 3, л. 9-22

67. Материали, ползвани за съставянето на доклада, на базата на който е взето решението на ПБ на ЦК на БКП за органите на МВР от 14 януари 1960 г., София, 2 февруари 1960 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 4391, л. 91-107
Подчертава се постепенното преминаване на част от функциите на държавните органи към „масовите организации на трудещите се и социалистическата общественост". Разгледан е въпросът за доброволните отряди на трудещите се и другарските съдилища.

68. Из доклад на вътрешния министър, изнесен пред Национално съвещание на органите на МВР във връзка с решението на ПБ на ЦК на БКП от 14 януари 1960 г. за подобряване дейността на МВР, София, 22 февруари 1960 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 5, а. е. 107, л. 1-5; 24-43; 63-64

69. Стенографски протокол на съвещанието с окръжните началници на МВР във връзка с решението на ПБ на ЦК на БКП от 14 януари 1960 г., Б.м., 23 февруари 1960 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 4404, л. 1-29
Основно вниманието е насочено към проблемите на разузнавателната работа, вербовката, материално-техническото обезпечаване, дейността на военните аташета и пр.

70. Телеграма от поделение 4450 Смолян до ЦК на БКП във връзка с решението на ПБ от 14 януари 1960 г., Смолян, 11 април 1960 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 1, а. е. 4391, л. 138

71. Решение на Съвещателния орган по ДС относно агентурно-оперативната работа по временно пребиваващите в България граждани на капиталистическите страни, София, 16 май 1960 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 6, а. е. 53, л. 8-14
Обвързано е с изпълнение на Заповед във връзка с решение на ПБ на ЦК на БКП за развитието на международния туризъм. За целта трябва да се усили работата по всички линии, като особено се активизират поделенията, обслужващи транспорта. Предвижда се широка профилактична дейност, с цел да не се допуска българи да попаднат под влиянието на граждани от капиталистическите страни.

72. Протокол № 1 на заседанието на Съвещателния орган по ДС, София, 3 февруари 1961 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 6, а. е. 54, л. 1-5
С взето решение за ограничаването на контактите на български граждани с дипломати от капиталистическите страни и др.

73. Предложение от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП за съкращаване и поевтиняване на административно-управленския апарат, София, 23 юни 1961 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 7, а. е. 48, л. 1-9

Дадено е мнение за обединяване на борбата против контрареволюционните елементи в страната с работата срещу стопанската и криминална престъпност в III управление ДС. Предлага се обединяването на следствените служби по ДС и НМ под ръководството на ДС. Предвидено е преминаването на Архивния отдел на МВР към Министерството на просветата и културата под методическото ръководство на МВР.

74. Проект на решение на ПБ на ЦК на БКП във връзка с предложението на вътрешния министър за съкращаване и подобряване структурата на МВР, София, 23 юни 1961 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 7, а. е. 48, л. 10-13

75. Доклад от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП относно извършването на структурни промени и намаляване щата на някои органи на МВР в центъра и по места, София, 2 август 1962 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 7, а. е. 134, л. 1-4

76. Схема на структурата на МВР, София, 1962 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 7, а. е. 134, л. 35

77. Доклад от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП относно легендиране службите на външното наблюдение на ДС и предоставянето им на квартири за изпълнение на специални задачи, София, 9 ноември 1962 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 7, а. е. 125, л. 1-2
Предлага се създаването на „Държавен проучвателен институт“, под чието прикритие да се извършва външното наблюдение на ДС.

78. Доклад от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП относно изменение начина за разрешаване задгранични пътувания на български граждани, София, 9 ноември 1962 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 7, а. е. 126, л. 1-6
Отчетено е, че макар и формално органите на МВР „се поставят над партийните и държавни органи в страната“, защото фактически определят кой да замине зад граница и кой не.

79. Предложение от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП относно някои мероприятия за подобряване охраната на партийното и държавно ръководство, София, 14 октомври 1963 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 7, а. е. 299, л. 1-5

80. Доклад от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП за осведомеността на капиталистическите разузнавания за българските държавните тайни, София, 23 декември 1963 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 7, а. е. 308, л. 1-10
Констатира се изтичането на информация, предимно от военен характер и се препоръчват мерки за ограничаване на контактите на българи с капиталистическите дипломатически представителства.

81. Проект за решение на ПБ за опазване на държавните тайни и ограничаване на контактите на българи с капиталистическите дипломатически представителства, София, 23 декември 1963 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 7, а. е. 308, л. 11-19

82. Доклад от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП за създаването на нови оперативни отдели в управление II КДС, София, 18 януари 1964 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 9, а. е. 9, л. 1-3
Предлага се създаването на отдели за борба с турското разузнаване и срещу подривната дейност на „остатъците от контрареволюционните елементи“.

83. Доклад от министрите на вътрешните работи и народната отбрана до Секретариата на ЦК на БКП за опазване на държавната и военна тайна, София, 18 юни 1964 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 9, а. е. 30, л. 1-3
Отнася се за зоните, забранени за посещение от служителите на дипломатическите представителства в България.

84. Циркулярна нота до представителите на дипломатическите мисии, указваща забранените за посещение райони в България, София, [18 юни 1964 г.]
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 9, а. е. 30, л. 4-5

85. Справка за необходимия допълнителен щат за Висшата школа на МВР „Георги Димитров“, София, 3 юли 1964 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 9, а. е. 41, л. 9-10

86. Финансова справка за необходимите средства за обучение на курсантите във ВУЗ – МВР, София, 4 юли 1964 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 9, а. е. 41, л. 11

87. Примерен учебен план на Висшата школа „Георги Димитров“ при МВР, София, 6 август 1964 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 9, а. е. 41, л. 7-8

88. Доклад от министрите на вътрешните работи и народната просвета до ПБ на ЦК на БКП за реорганизиране на школа „Георги Димитров“ във висше учебно заведение, София, 7 август 1964 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 9, а. е. 41, л. 1-6
Съдържа данни за обучението на офицерския състав от ДС. Обръща се внимание на факта, че значителна част от ръководния състав на ДС до момента се е обучавал във Висшата школа на КГБ „Ф. Е. Дзержински“. Съветските служби са изтъкнали съображения, че за в бъдеще не е целесъобразно български офицери да се изпращат на обучение в техните школи и поради тази причина е необходимо реорганизирането на школата на МВР във Висше юридическо учебно заведение.

89. Доклад от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП относно задграничния щат на службите за сигурност, София, 31 октомври 1964 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 9, а. е. 48, л. 1-3
Иска се съгласието на ПБ за отпускането на 23 задгранични щатни бройки за нуждите на МВР.

90. Доклад от вътрешния министър ген. Дико Диков до ПБ на ЦК на БКП за изменение на Основните положения за работата, правата и задълженията на службите за сигурност, София, 20 май 1965 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 4, л. 41-43
Документът е свързан с предложението на Тодор Живков членове на БКП да могат да се ползват за агентурна работа или да бъдат разпитвани или арестувани без съгласуване със съответните партийни органи.

91. Докладна записка от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП за необходимостта от създаване на специален мотострелкови батальон към V управление ДС, София, 20 май 1965 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 4, л. 46-48
Основната цел на батальона е да дублира охраната на сградите на ЦК и Министерски съвет и да формира в обект „Врана“ дежурно поделение за бързо реагиране. Една от ротите му ще поеме функциите на почетна гвардейска част. (Вж. *Протокол № 5 от 18 юли 1967 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за създаване на специален батальон към Управление „Безопасност и охрана“ за охраната на партийни и правителствени сгради и почетен караул.)*

92. Препис от протокол № 224 на Секретариата на ЦК на БКП с решение за разделяне на районния партиен комитет на МВР София на две – един за КДС и един за МВР, София, 4 август 1965 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 33, л. 2

93. Препис от решение № 226 на ПБ на ЦК на БКП за изменение на раздел III, параграф 6 на Основните положения за работата, правата и задълженията на МВР, София, 6 август 1965 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 33, л. 5

94. Предложение от председателя на КДС до ПБ на ЦК на БКП за извършване на реорганизация на службите по ДС в окръжните управления на КДС, София, 17 август 1965 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 34, л. 14-17
Предлага съобразно оперативната обстановка да се обединят съществуващите по-малки поделения около по-големите окръжни центрове. (Вж. Протокол № 178 от 6 юли 1965 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП с взето решение за преустройство на Министерство на вътрешните работи и отдел „Административни органи“ на ЦК на БКП, АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 34 л. 94-97).

95. Доклад от председателя на КДС до ПБ на ЦК на БКП относно изпълнение решенията на ПБ от 24 март 1964 г. за повишаване на бдителността и опазване на държавната тайна, София, 26 август 1965 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 34, л. 85-93

96. Предложение от председателя на КДС до ПБ на ЦК на БКП за провеждане на разузнавателна и контраразузнавателна работа срещу КНР и Албания, София, 12 ноември 1965 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 34, л. 48-54

97. Предложение от председателя на КДС до ПБ на ЦК на БКП за необходимостта от вербовка на агентура из средите на чуждестранните студенти и курсанти от висшите военни учебни заведения в България, София, 18 ноември 1965 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 34, л. 58-60

98. Препис от протокол № 409 на Секретариата на ЦК на БКП с решение за избирането на районни партийни комитети на КДС и МВР без пленуми, София, 24 декември 1965 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 175, л. 1

99. Предложение от министрите на външните и вътрешните работи до Секретариата на ЦК на БКП за провеждането на великденското богослужение в храм-паметника „Александър Невски“, София, 16 март 1966 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 176, л. 130-132

Препоръчва да се вземат мерки за оказване „възпиращо въздействие“ на младежи, студенти и ученици да посещават църквите. С цел да не се допускат противообществени прояви влизането в храм-паметника „Александър Невски“ да става с покани, чийто брой да е ограничен.

100. Справка за осигуряването на реда в и около храм-паметника „Александър Невски“ по време на великденското богослужение, София, 1966 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 176, л. 136-138

101. Предложение от председателя на КДС до Секретариата на ЦК на БКП за подобряване на партийно-политическата и организационна работа, София, 30 април 1966 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 127, л. 91-92
Инициира изпращането на група партийни работници от ДС на посещение с цел обмяна на опит в партийните организации на КГБ.

102. Доклад от председателя на КДС до Секретариата на ЦК на БКП за дейността на група фракционери сред гръцките политемигранти в България, София, 22 юни 1966 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 127, л. 123-130
Предлага да се вземе решение органите на КДС да провеждат мероприятия за недопускане провеждането на антибългарска и антисъветска дейност от страна на „разложили се гръцки политемигранти“. Предвижда се изселването им от големите градове или изгонването им от страната.

103. Разпореждане № 131 на Министерския съвет за образуване на ново външнотърговско предприятие за износ на специално имущество по второ направление, София, 8 юли 1966 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 128, л. 30-32
От 1 юли се образува ДТП „Кинтекс“ към Министерството на външната търговия. Поради „специфичния характер“ на дейността му в предприятието могат да бъдат приемани на работа военнослужещи от МНО и КДС.

104. Доклад от председателя на КДС до Тодор Живков за състоянието на работата по опазването на държавната и военна тайна с приложен проект за решение на ПБ на ЦК на БКП, София, 11 юли 1966 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 127, л. 67-75

105. Докладна записка от председателя на КДС за разколническата и подривна дейност на сътрудниците на китайското посолство и някои мерки за пресичането ѝ, София, 13 декември 1966 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 127, л. 166-175

106. Решение на Секретариата на ЦК на БКП за подготовката, възпитанието и битовото устрояване на офицерите от запаса, София, 31 януари 1967 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 273, л. 2-3

107. Справка за броя на легендираните служители на КДС и тези, на които предстои да бъдат изпратени на работа под прикритие, София, б.д.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 234, л. 59

108. Доклад до Тодор Живков относно подобряване на радиовръзката и шифровата връзка с българските задгранични представителства и осигуряването на по-добри условия в тях за съхраняване на секретните документи и материали, София, 15 май 1967 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 236, л. 20-26

109. Предложение от председателя на КДС до Военния отдел при ЦК на БКП за преминаването на отдела за специални правителствени свръзки при КДС изцяло на подчинение на УБО, София, 3 юли 1967 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 234, л. 83-85

110. Докладна записка от председателя на КДС до Военния отдел при ЦК на БКП за уточняване на абонатите на правителствената високочестотна връзка в страната, София, 7 юли 1967 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 234, л. 76-77

111. Предложение от председателя на КДС до Секретариата на ЦК на БКП за увеличение на задграничния щат на разузнавателното управление на КДС, София, 24 юли 1967 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 234, л. 88-92

112. Доклад от председателя на КДС до председателя на Министерския съвет за опазването на държавната тайна, София, 21 август 1967 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 236, л. 34-38

113. Проект на постановление на Министерския съвет за одобряване на Правилник за организацията на работата по осигуряване опазването на държавната тайна, София, 21 август 1967 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 236, л. 39-40

114. Проект на Правилник за организацията на работата по осигуряване опазването на държавната тайна във ведомствата, учрежденията и предприятията на НРБ, София, 21 август 1967 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 236, л. 41-75

115. Ред на подбор, изучаване и допускане на лица до работа с факти, сведения и предмети, които съставляват държавна тайна, София, 21 август 1967 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 236, л. 76-81
Списъците с лицата, имащи достъп до държавни тайни, се предават за съгласуване и проучване в КДС. Номенклатурата на ЦК на БКП и служителите на МВР имат право на достъп до данни, съставляващи държавна тайна без съгласуване с КДС.

116. Докладна записка от председателя на КДС до ПБ на ЦК на БКП за проведено съвещание на братските служби в Москва, София, 30 август 1967 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 234, л. 101-103
Предлага закупуването на подвижна високочестотна апаратура за осъществяване на връзка с обекти или места, където няма построени постоянни станции.

117. Предложение от вътрешния министър до Секретариата на ЦК на БКП за отпускане щат на МВР за платени секретари на учрежденски партийни комитети, София, 11 декември 1967 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 274, л. 13-15

118. Разпореждане № 4 на Министерския съвет за внасяне по специалната извънбюджетна сметка на КДС на някои допълнително получени суми, София, 10 януари 1968 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 425, л. 1
Сумите, придобити от контрабандни и други престъпления, да се ползват за обезпечаване на оперативни мероприятия и закупуване на техника.

119. Препис от Протокол № 255 на Секретариата на ЦК на БКП с решение за укрепване отделите (секторите) „Военен“ на окръжните комитети на БКП, София, 14 май 1968 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1426, л. 11-12
Длъжностите завеждащ отдел (сектор) „Военен“ се военизират и да се заемат предимно от кадрови офицери от БНА, КДС и МВР.

120. Предложение за подобряване подготовката и преподготовката на служителите от КДС, София, 22 май 1968 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 424, л. 41-45
Набелязани са мероприятия за изпълнение на препоръките на отдел „Военен“ при ЦК на БКП. Отбелязано е, че школата на МВР трябва да се реорганизира във ВУЗ, за което вече е направено предложение.

121. Доклад от председателя на КДС относно реорганизирането на школа „Георги Димитров“ – КДС във висше учебно заведение, София, 28 май 1968 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 426, л. 8-12
Акцентира се върху създаването на висш юридически курс от 4 ½ години и на изучаването на чужди езици.

122. Примерен учебен план за висшия юридически курс при школа „Георги Димитров“ – КДС, София, 28 май 1968 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 426, л. 14-15

123. Финансова справка за необходимите средства за обучение на курсантите във ВУЗ – КДС, София, 28 май 1968 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 426, л. 16

124. Доклад от председателя на КДС за утвърждаване „Основни положения за работата на КДС“, София, 18 юни 1968 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 424, л. 82-85
По това време КДС работи по нормативни документи на МВР от 1962 г., които са съобразени с тогавашните задачи на вътрешното министерство. Това налага издаването на нови основни положения, които да отговарят на променената политическа и оперативна обстановка.

125. Доклад за реорганизиране на школа „Георги Димитров“ – КДС и школата на МВР във висши учебни заведения, София, 1 юли 1968 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 426, л. 17-22

126. Предложение от председателя на КДС до ръководителя на Военния отдел при ЦК на БКП за регламентиране на задачите и функциите на КДС, София, 2 септември 1968 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 424, л. 111-114
Обосновава необходимостта от нормативен документ, уточняващ правомощията и компетенциите на КДС. Предлага Комитетът да премине на ръководство при председателя на Държавния съвет.

127. Основни положения за работата на КДС, чернова, София, 2 септември 1968 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 424, л. 115-129
Регламентира подчинеността, правата, задълженията, компетенциите, структурата и организацията на този „специализиран административно-политически орган на държавната власт". Цялостната дейност на КДС се осъществява под непосредственото ръководство и контрол на ЦК на БКП.

128. Информация за резултатите от проверката на работата на партийния комитет при КДС по изпълнение решението на Секретариата на ЦК на БКП от 14 март 1967 г. за подобряване партийната работа в централните ведомства и държавните стопански обединения, София, 1968 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 424, л. 47-61
По отношение на идеологическата работа се отчита, че през 1967 г. различните звена за партийна просвета са обхванали 91% от служителите на КДС. Констатирано е, че голяма част от партийните събрания са лошо организирани и провеждането им е било формално. Характеристиките, които партийните комитети дават на служителите, основно засягат техните професионални качества, но не и партийната им и обществена дейност.

129. Предложение от вътрешния министър до Секретариата на ЦК на БКП за създаване на Софийско градско управление на МВР и ДС за столицата и Софийско окръжно управление на МВР и ДС за окръга, София, 6 януари 1969 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 477, л. 1-2
Изграждането на двете управления трябва да стане на база щата на Софийско управление на МВР и ДС и цели тяхното поставяне под ръководството съответно на Софийския градски и Окръжния комитет на БКП.

130. Доклад от министъра на вътрешните работи и държавната сигурност до Тодор Живков за утвърждаване Колегиума на министерството, София, 15 януари 1969 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 478, л. 2-3

131. Разпореждане № 51 на Министерския съвет за преименуване на Министерството на вътрешните работи и държавната сигурност и за назначаване на зам.-министри на вътрешните работи, София, 10 февруари 1969 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 478, л. 32-33

132. Доклад от министъра на вътрешните работи и държавната сигурност за наименованието на министерството, София, 12 февруари 1969 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 477, л. 36-37
От съображения за сигурност и поради някои трудности в практическата дейност се предлага от името на министерството да отпадне изразът „и държавната сигурност".

133. Доклад от министрите на народната отбрана и вътрешните работи за създаване на органи по опазване на държавната тайна, София, 23 юни 1969 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 477, л. 122-130
Констатира се, че българските средства за масова информация разгласяват данни и факти, представляващи държавна икономическа и военна тайна за българската страна и за Варшавския договор. МВР и МНО не са в състояние

да „решат изцяло този въпрос“. За целта се предлага създаването на „Централен орган по опазването на държавната тайна“ към Министерския съвет.

134. Доклад от вътрешния министър до Тодор Живков за реорганизирането на школа „Георги Димитров“ – ДС, и школата на НМ и ПО във висше учебно заведение, София, 30 юли 1969 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 478, л. 100-103

135. Проект на указ на Президиума на Народното събрание за откриване на Висше учебно заведение при МВР, София, 30 юли 1969 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 478, л. 104-106

136. Проект на постановление на Министерския съвет за уреждане на някои въпроси на Висшата специална школа „Георги Димитров“ при МВР, София, 30 юли 1969 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 478, л. 107-109

137. Докладна записка от вътрешния министър до Тодор Живков относно необходимостта от организационни и структурни промени в МВР, София, 17 ноември 1969 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 477, л. 200-204

138. Доклад от вътрешния министър до Секретариата на ЦК на БКП за някои изменения по статута на югославските дипломатически представители и контрола върху временно и постоянно пребиваващите в България югославски граждани, София, [1969 г.]
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1485, л. 121-124
Предлага югославските търговски служители и дипломати да се третират като представители на капиталистическите страни. Същото се отнася и за югославските граждани.

139. Мнение от Първо главно управление ДС за получаването, използването и съхраняването на печатни материали от капиталистическите страни, София, 10 януари 1970 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1484, л. 21-22

140. Препис от протокол № 180 на Секретариата на ЦК на БКП за потоците информация в ЦК, София, 12 март 1970 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1483, л. 71-72
Обръща се внимание обемът на внасяните в ПБ и Секретариата на ЦК справки и докладни да не надвишава 8-10 страници. На материалите, надвишаващи този обем, да се съставят кратки резюмета.

141. Докладна до вътрешния министър за работата сред чуждестранните студенти, София, 15 септември 1970 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1483, л. 1-2
Секретариатът на ЦК на БКП възлага на МВР в срок до декември 1970 г. да вземе мерки за прекратяване на дейността на съществуващите политически организации на чуждестранните студенти.

142. Докладна записка до вътрешния министър за дейността на „Кореком“, реда за внасяне на леки автомобили и др., София, декември 1970 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 766, л. 24

Предлага се да се обърне внимание на Министерството на финансите да прецизира реда за даване разрешение на български граждани, придобили валута от пенсии и дарения, да закупуват недвижими имоти и леки автомобили.

143. Инструкция до вътрешния министър относно закупуването на недвижими имоти и леки автомобили от български граждани, придобили валута от пенсии и дарения, София, 5 февруари 1971 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 766, л. 21
Български граждани и българи емигранти могат да закупуват недвижими имоти и автомобили само след съгласуване с МВР. Забранява се получаването на коли, колети и прочее, изпратени от невъзвращенци.

144. Десетият конгрес на БКП и някои характерни задачи на МВР (тезиси), София, 1 март 1971 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1586, л. 1-43

145. Мероприятия за работата на поделенията на МВР срещу идеологическата диверсия, София, 3 март 1971 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1535, л. 1-4
Отбелязано е, че ще се работи за овладяване и поставяне под контрол на каналите, използвани от противника за оказване на разложително идеологическо влияние върху български граждани.

146. Доклад от вътрешния министър за отпускане на щатни бройки за ръководни длъжности в министерства и ведомства, на които да се назначават офицери от ДС, София, 16 декември 1971 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 764, л. 148-152
С автоматизацията на икономиката в някои учреждения, предприятия и организации се съсредоточава и обработва разностранна и важна поверителна информация. Назначените офицери ще отговарят за режима и охраната и ще са на подчинение на съответния ръководител на учреждението и на вътрешния министър.

147. Препис от решение № 48 на ПБ на ЦК на БКП за материалното, битово и трудово устройване на революционните кадри, София, 19 януари 1972 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1709, л. 1

148. Докладна записка до вътрешния министър за изготвяне на проект на указ за ДС, София, 21 март 1972 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1724, л. 2-4
Някои дейности на ДС са уредени от различни закони, укази и подзаконови актове. Изработен е проект на указ за ДС, но той следва да се преработи съобразно решенията на X конгрес на БКП и новата конституция.

149. Указ за ДС, проект, София, 20 април 1972 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1724, л. 6-15
Регламентира задачите, устройството, правата и задълженията на ДС. Съдържа множество препратки към различни нормативни актове, касаещи службите за сигурност.

150. Доклад от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП за необходимостта от издаване на нормативен акт за дейността и правомощията на ДС, София, 31 март 1973 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 961, л. 1-3
Подчертава се, че приемането на подобен указ ще допринесе за утвърждаване на законността като основно начало в борбата за обезпечаване сигурността на НРБ.

151. Основни положения за дейността на ДС, проект, София, 31 март 1973 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 961, л. 4-10
Вж. още и „ДС – структура и основни документи“, разширен електронен вариант, с. 595-602.

152. Указ за ДС, проект, София, 31 март 1973 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 961, л. 11-24
Вж. още и „ДС – структура и основни документи“, разширен електронен вариант, с. 603-616.

153. Мероприятия на МВР за изпълнение протоколно решение № 25 на ПБ на ЦК на БКП от 19 януари 1974 г. по идеологическата работа и външнополитическата пропаганда, София, 8 март 1974 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1016, л. 65-71
Предвижда се засилване на интеграцията с братските органи за сигурност. Набелязани са редица мероприятия от оперативен и културно-пропаганден характер за борба срещу идеологическата диверсия.

154. Докладна записка от министрите на вътрешните и външните работи до председателя на Министерския съвет за ограничаване контактите на българските граждани с чуждите представители в страната, София, б.д.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1018, л. 191-195
Предлага се приемането на специална наредба, която да ограничи възможностите за провеждането на подривна дейност посредством регулирането на контактите с чужди представители.

155. Наредба за регулиране на контактите на български граждани със служители от дипломатическите и консулските мисии, и чуждите представители в България, София, 26 юли 1974 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1081, л. 14-21
Регламентирано е, че българските граждани могат да посещават и осъществяват контакти с чуждестранни представители само със съгласието на дирекция „Единен държавен протокол“ при МВнР и др.

156. Проект на указ за утвърждаване на служебна клетва на служителите от МВР и определяне на бойни знамена на Софийското градско и окръжните управления на МВР в страната, София, 30 юли 1975 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1080, л. 4-5

157. Проект на служебна клетва на служителите от МВР, София, 30 юли 1975 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1080, л. 6

158. Обяснителна записка относно предложението за изпълнение решението на ръководството на МВР за усъвършенстване на системата на управление, София, 1 август 1975 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1083, л. 12-15
Посочено е, че за разрешаване на поставения въпрос трябва да бъдат анализирани следните проблеми, съобразно спецификата на работа на МВР: основните принципи за изграждане на управленската система на министерство-

то; определяне броя на управленските нива; разработване на управленската структура; уточняване на функциите, задачите и взаимодействията на звената на различните йерархични нива.

159. Доклад за усъвършенстване системата на управление и организация на работата в МВР, София, 24 декември 1975 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1083, л. 16-32
В светлината на X конгрес на БКП е посочена необходимостта от опростяване на функциите и премахване на дублиращите и преплитащи се дейности. Посочени са три варианта за реорганизация и усъвършенстване на министерството на база теорията и принципите на организацията.

160. Предложение за усъвършенстване системата на управление и организация на работата в МВР, София, 6 февруари 1976 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1168, л. 240-276

161. Указания за изготвянето на перспективния план на МВР по изпълнение решенията на XI конгрес на БКП, София, [април 1976 г.]
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1168, л. 84-90
Посочено е, че МВР трябва да постави в основата на своята дейност „специфичните задачи на министерството по изпълнение на конгресните решения“. За целта трябва да се засили разузнавателната и контраразузнавателната работа, борбата срещу идеологическата диверсия, работата по линия на икономиката и др.

162. Принципи, насоки и мероприятия за усъвършенстване системата на управление на МВР, София, 15 юни 1976 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1168, л. 202-237

163. Доклад от вътрешния министър до ПБ на ЦК на БКП за подобряване на работата на партийните, държавните и обществените органи и организации по българската емиграция и при подбора на българските граждани, посещаващи по служебен и частен път капиталистическите и развиващите се страни, София, 20 май 1977 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1228, л. 11-17
Отчетено е, че е необходимо подобрение на координацията в работата. Трябва да се ускори изолирането на най-реакционно настроената и активно ангажирана в провеждане на подривна дейност с антибългарска насоченост емиграция. За целта трябва да се засилят противоречията между нейните организации и групировки и да се компрометират ръководителите им.

164. Препис от решение „Б“ № 17 на ПБ на ЦК на БКП за усъвършенстване работата за ограничаване и обезвреждане дейността на българската вражеска емиграция и за подобряване подбора и подготовката на българските граждани, заминаващи зад граница, София, 27 юни 1977 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 1228, л. 77-82

165. Справка за провеждане на агентурно-оперативни мероприятия от отдел 10 ВГУ ДС с цел подпомагане реализацията на социалната комплексна програма на ЦК на БКП, София, 31 август 1981 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 303, л. 30-30 гръб

Структурата на отдела и организацията на контраразузнавателната работа трябва да се усъвършенстват съобразно измененията, които настъпват в обслужваните ведомства и задачите им през осмата петилетка.

166. Писмо до началниците на окръжните управления на МВР за провеждането на разширено заседание на Колегиума на министерството по повод XII конгрес на БКП и задачите на органите на МВР, София, 25 януари 1983 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 466, л. 1

167. Стенограма от разширеното заседание на Колегиума на МВР, посветено на XII конгрес на БКП, София, 28 януари 1983 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 466, л. 7-8

168. „Новите теоретични разработки и практически подходи, развити от Тодор Живков след XII конгрес на БКП, и задачите, които произтичат от тях за органите на МВР“. Доклад на вътрешния министър пред националния актив на МВР, София, 28 януари 1983 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 466, л. 9-62

169. Реч, произнесена от Милко Балев пред националния актив на МВР във връзка със задачите на службите в светлината на XII конгрес на БКП и речта на Тодор Живков, София, 28 януари 1983 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 466, л. 63-88

170. Мероприятия, приети на разширеното заседание на Колегиума на МВР, посветено на „Новите теоретични разработки и практически подходи, развити от Тодор Живков след XII конгрес на БКП, и задачите, които произтичат от тях за органите на МВР“, София, 28 януари 1983 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 466, л. 89-92
Предвижда се актуализация и подобряване на плановете и програмите на всички поделения в системата на МВР.

171. Стенограма от заседание на Колегиума на МВР с обсъдено предложение за създаване на самостоятелно икономическо управление за контраразузнавателно обезпечаване на икономиката, София, 6 януари 1986 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 715, л. 1-13
Предложението е направено след консултации с КГБ. Създаване на подобно управление до голяма степен копира съветския опит.

172. Протокол от извънредното заседание на Колегиума на МВР с предложение до ЦК на БКП за отделяне на управление „И“ от ВГУ-ДС и обособяването му като самостоятелно управление за контраразузнавателно обезпечаване на икономиката, София, 6 януари 1986 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 715, л. 14

173. Окръжно до пълномощниците на районните комитети на БКП за преглед-проверка на ППО на МВР по изпълнение на решенията на партията и нейния първи секретар, София, 5 февруари 1986 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 714, л. 57-59

174. План-график за оперативното осигуряване провеждането на XIII конгрес на БКП, София, 14 април 1986 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 714, л. 14-18
Набелязани са основни мероприятия, които трябва да проведе вътрешният министър през март-април по организацията и осигуряването на конгреса.

175. Окръжно до поделенията на МВР в страната във връзка с работата по програмни партийни документи, София, 19 юли 1986 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 714, л. 27-32
За изпълнението на стратегическите решения на XIII конгрес на БКП по икономическата и социалната политика се налага „рязко да се подобри“ оперативната, следствена и охранителна дейност на органите на МВР.

176. Въпроси за изясняване при изготвяне на оценките за състоянието на работата и резултатите, постигнати в борбата срещу отрицателните явления, София, 19 юли 1986 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 714, л. 33-36

177. Информация за извършената работа от ВГУ-ДС по укрепването на социалистическата законност и резултатите от изследването ефективността на действащото законодателство през 1986 г., София, 9 януари 1987 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 787 л. 2-5
През отчетения период усилията на оперативния състав са насочени към разкриване извършителите на диверсионно-терористичните актове в страната и недопускане на нови, подпомагане на възродителния процес, обезвреждане на протурски националистически организации и групи, пресичане на шпионската, идеологическа, валутно-контрабандна и друга противозаконна дейност.

178. Докладна до началника на поделение 72 000 МВР за спазването на социалистическата законност и правов ред, 14 януари 1987 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 787, л. 30-34
Предприети са мероприятия по подобряване на масовата музикална среда и разпространението на хеви-метъла. Ограничено е разпространението и издаването на книги, филми и пиеси. Пресечени са канали за износ на артефакти и пр. Посочва се, че съществуващата към момента нормативна уредба няма нужда от промяна.

179. Докладна записка за утвърждаване на „Инструкция за работата на партийните органи и организации при МВР на Народна република България“, София, 1987 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 785, л. 29-33

180. Решение на Секретариата на ЦК на БКП за работата на партийните органи на МВР, София, 11 февруари 1987 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 785, л. 73-76
Отчетено е, че партийните органи имат съществен принос за успешното изпълнение на задачите на министерството, но съществуват и редица слабости. Последните се дължат на несъвършенство в стила и методите на работа и ръководство. С протокол № 135 от посочената дата е утвърдена Инструкция за работата на партийните организации при министерството.

181. Инструкция за работата на партийните органи и организации при МВР, София, [11 февруари] 1987 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 785, л. 77-94

Посочено е, че главната задача на тези органи е да „възпитават служителите в марксистко-ленински дух, в беззаветна преданост към комунистическата партия“. Очертани са структурата, правата и задълженията на партийните организации.

182. Препис от решение „Б“ № 9 на Секретариата на ЦК на БКП с решение за преустрояване на ВСШ „Георги Димитров“ – МВР във Висш институт „Георги Димитров“ за подготовка и преподготовка на кадри за нуждите на министерството, София, 30 април 1987 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 785, л. 36-37

183. Основни положения за функциите, задачите и структурата на Управлението за безопасност и охрана, София, 6 август 1987 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 785 Д л. 1-24
Регламентирани са дейността и функционирането на УБО, както и взаимодействието с другите служби.

184. Приложение към „Основни положения за функциите, задачите и структурата на Управлението за безопасност и охрана“, София, 6 август 1987 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 785, Д л. 1-17
Уточнява задачите и финансирането по функцията „осигуряване на цялостното обслужване на най-отговорните партийни и държавни ръководители, на чуждестранните делегации и гости от най-висок ранг и създаване на необходимите условия за ползотворна дейност“.

185. Информация за изпълнението на задачите на ВГУ-ДС, произтичащи от Единната програма на Държавния съвет на НРБ за борба с престъпленията и другите правонарушения и противообществени прояви през 1987 г., София, 30 ноември 1987 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 845, л. 3-8

186. Становище от вътрешния министър по проекта „Основни насоки за преустройство на дейността и организацията на правораздавателните органи“, София, 30 юни 1988 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 845, л. 1-2

187. Справка за следствения апарат при МВР, София, 30 юни 1988 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 845, л. 10-28
Представено е развитието на следствения апарат след 1979 г. като единна, централизирана и самостоятелна подсистема на МВР.

188. Докладна записка от вътрешния министър за Декемврийския пленум на ЦК на БКП и произтичащите от него проблеми и задачи на органите на МВР, София, 23 януари 1989 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 898, л. 4-31

189. Решение на Колегиума на МВР за провеждане постановките на Декемврийския пленум на БКП, София, 30 януари 1989 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 898, л. 32-34
Решенията на пленума са характеризирани като конкретна политическа платформа. Органите на МВР трябва да преустроят дейността си съобразно новите явления и процеси в живота на страната, които са непосредствено свързани със сигурността и обществения ред.

190. Стенограма от заседанието на Колегиума на МВР, София, 30 януари 1989 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 898, л. 47-91
Обсъдена е докладната записка на вътрешния министър за Декемврийския пленум на ЦК на БКП и произтичащите от него проблеми и задачи на органите на МВР.

191. Заповед на вътрешния министър за обявяване на мероприятия за по-нататъшно усъвършенстване на организацията на процесите по задграничните пътувания на българските граждани, София, 15 септември 1989 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 896, л. 17-28
Чрез заповедта се въвежда нова организация и технология на работата по издаването на документи за задгранични пътувания, като ВГУ-ДС отговаря за внедряването на електронната обработка на данните и тяхното регулярно актуализиране.

192. План-програма за развитието и организацията на процесите по задграничните пътувания на българските граждани, София, 15 септември 1989 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 896, л. 30-41
Описани са специфичните особености на интегрираната автоматизирана информационна система и нейната техническа база и целите, които трябва да обслужва. Набелязани са конкретни мерки и действия за реализацията на проекта.

193. Стенограма от заседание на Колегиума на МВР с информация за заседанието на ПБ на ЦК на БКП във връзка с обстановката в София и страната след решението на Държавния съвет и правителството от 29 декември 1989 г. и някои неотложни мерки от страна на ръководството на вътрешното министерство, София, 4-5 януари 1990 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 966, л. 1-32

194. Протокол от заседание на Колегиума на МВР, проведен на 4-5 януари в заседателната зала на министерството, София, 8 януари 1990 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 966, л. 34-40
Дава сведения за набелязаните мерки и проведените мероприятия във връзка с обстановката в столицата и в страната.

195. Стенограма на извънредно заседание на Колегиума на МВР във връзка със съображенията на вътрешния министър за извършването на дълбоко съкращение и всеобхватна реорганизация на всички структури на МВР, София, 20 януари 1990 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 969, л. 1-11
По думите на ген. Семерджиев вътрешното министерство се е превърнало в своеобразна „държава в държавата“. Това разрастване е обусловено от стремежа на комунистическата партия поради безсилие да решава задачи от живота на страната с административно-силови методи. Вж. още „Държавна сигурност – структура и основни документи“, разширен електронен вариант, с. 409-453.

196. Докладна записка за изваждане на някои структурни звена от състава на V управление ДС, София, 22 януари 1990 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 970, л. 58-60

197. Из стенограма на заседание на Колегиума на МВР, на което се разглежда въпросът за деполитизацията на органите на вътрешните работи, София, 2 август 1990 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 982, л. 9-20

198. Информация за оперативната обстановка и някои основни направления на дейност по линия на Националната служба за защита на конституцията, София, 16 август 1990 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 12, а. е. 965, л. 2-26
Названието на новата служба (НСЗК) трябва да се приема като условно и работно. Тя няма репресивни и административно-разпоредителни, а главно информационни правомощия.

Д.С

МЕРКИ ЗА МОБИЛИЗАЦИЯ НА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ. 10

Следвайки указанията и препоръките на П.Б. за подобряването на работата на Д.С., за пълна мобилизация, максимално увеличение на бдителността и осведомеността на службата, и за да може да остане на висотата на изискванията на политическия момент и да бъде в състояние да посрещне всякакви опити на врага за смущаване на спокойствието на народа и реда в страната, се вземат следните мерки:

За подобрение и разширение на осведомителната дейност се предвижда:

1.Разширение на обектите на радио-службата в средите на военните и запасните офицери.

2.Засилване на агентурно осведомителната работа главно в средите на "ЗВЕНО", военните и запасните офицери,като не се намалява бдителността и по другите опозиционни или нелегални групировки.

3.Разширение на обектите /12/ за наблюдение и проследяване.

4.Подобряване на информационната служба и даване на извънредни бързи информации при случай.

Изработи се план за мобилизация и действие на Държавна Сигурност.Този план предвижда няколко вариати:

1.За мобилизация и действие при опасност.

2.За мобилизация и действие при внезапна тревога.

3.За мобилизация и действие в случай на локални безредици.

В срок до края на месеца плана трябва да се уточни окончателно и да се разработи в детайли, така,че да се определи как ще трябва да действа всеки работник при Д.С.-от началника до разузнавача.

Изработен е и сложен в действие подробен план за охрана на Дирекцията.В едно месечен спрок се предвижда да се завършат всички подобрения, строежи и мероприятия предвидени в плана.

28 юни 1946 г.

От архивите на ДС

Строго секретно

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

КЪМ ПЛАН № 1

11

№ по ред	Отговорни лица и обезпечение тяхната сигурност и свобода на действие.	
1.	Обект 200	4 коша с командир в 11-й мил.у-к
2.	Югов А.	2 коша в 11-й милиционерски у-к
3.	Костов Т.	Панчаревски подучастък
4.	Търпешев Д.	Едно отделение от 5-й милиц.у-к.
5.	Червенко В.	Едно отделение от 6 милиц.у-к.
6.	Драгойчева Ц.	Едно отделение от 5-й милиц-у-к.
7.	Коларов В.	Подучастъка с.Бояна.
8.	Дамянов Г.	Едно отделение от 6-й милиц.у-к.
9.	Панчевнски Г.	6 милиционери от 8-й у-к.
10.	Тошев Г.	6 милиционери от съответние у-к.
11.	Лекарски К.	1 отделение от съответние у-к.
12.	Христозов Р.	Едно отделение от 5-й милиц.у-к
13.	Дичев Д.	Едно отделение от 5-й милиц.у-к.
14.	Ганев В.	Едно отделение от 5-й милиц.у-к.
15.		

Моторизираната милиция и Конния ескадрон ще се употребат за блокада на квартали и прегражданe на улици там където стане нужда.

Из архивите на ДС

Строго секретно.

12

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П Л А Н № 1

ЩАБ.

1. Командир
2. Заместник командир
3. Началник щаб.
4. Началник оперативна секция.
5. Началник оръжейно огнестрелно снабдяване.
6. Началник интендантско снабдяване.
7. Началник санитарна служба и снабдяване.
8. Началник свързочна служба и снабдяване.
   Към него свързочен взвод състоящ се от 12 мотора сола и 12 колоездачи на брой общо 24 човека.
9. Към щаба нуждното число съветници.

№ по ред	Учреждение	сили	Началник	резерви	забележка
1.	В.Министерство	100	Колев	-	
2.	Центр.поща община Б.Н.З.С.	60	Петков	-	
3.	Д.Н.М.	110	Дилов	2 взвода от 7-й м.у-к	
4.	Р.София	45	п.н-к 8 м.у-к	2 взвода	
5.	Ц.К.на Н.П./к/	45	п.н-к 6 м.у-к	2 взвода от 6-й м.у-к	
6.	М.В.Р.	45 от мил.у-ще	Н-ка охр.	2 взвода от училището.	
7.	Центр.гара	ж.п.ет.к-во ж.п.м-ция 1 взвод от 12-й у-к	К.Пандов п.н-к 12 у-ка	2 взвода от 12-й у-к	
8.	Обл.К-тет Н.К. к-тет С.палата	45 от 2 м. у-к	п.н-к 2-й у-к	2 взвода от 2-й м.у-к	
9.	Б.Н.Б.	1 взвод от 1.м. у-к	п.н-к 1 м. у-к	2 взвода от 1 м.у-к	
10.	Ц.затвор	1 отд.от X м.у-к	Кар.н-к	3 взвода от X-й м.у-к	
11.	Трамв.депо Кр.село	1 под.от под.у-ка 3 м.у-к Кр.село	Ст.мил.	10 милиционери охр.у-ка	
12.	Р.предавателя с.Павлово	1 отд.от п.у-ка с. Павлово	Ст.милиц.	20 милиционера	
13.	г.Подуене	1 отд.от IX м.у-к	Ст.милиц.	2 взвода от IX.м.у-к	
14.	Тр.депо	1 отд.от 7-й м.у-к	Ст.милиц.	-	

Общ резерв по участъци и подучастъците 19 взвода.

Отпечатан в 3 екземпля

От архивите на ДС

Д.С

1

Оперативен план

За мобилизация на "Д Ъ Р Ж А В Н А С И Г У Р Н О С Т"- София.

А. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ.

1. Всички служители в Държавна сигурност от днес до второ нареждане се считат мобилизирани. Никой не може да напусне София без разреш ние от Началника си. Нощно време всички да бъдат по квартирите си, като при евентуално отсъствие от квартирата си, той да съобщава къде и к лко време ще се бави и кога ще се върне.

2. На Началниците, Инспекторите се отнема правото на домашен отпуск до деня на отменяването на настоящата заповед.

3. Всички служители са длъжни на три пъти пред деня да бъдат в свойте помещения в Дирекцията на милицията в очакване заповед, а именно от 8-8.15 ч. сутринта, от 13-13.15 ч. по обед и от 17-17.15 след обед, като така преустроят и подредят своят ежедневна работа, че тя в никакъв случай да не пострадва.

4. Всички отделения и служби в Държавна сигурност максимално да засилят своята дейност, с оглед разкриване намеренията и парализиране евентуалните действия на враждебни организаций и сили и тяхното пълно обезвреждане.Това особено се отнася за реакционните сили в армията, близките до армията среди,в Звено, чуждите агентури, без да се отслабв работата по отношения опозицията и др. фашистки и терористически гнезд

5. Последователно в разтояние на 1-2 медеци редовно да се прочистя София от враждебни елементи: уволнени като фашисти офицери, бивши з творници и лагерници, които и след освобождението им се държат зле и нарушават даденте при освобождението деклараций: всички адвокати бив ши затворници и лагерници подписали се за освобождението на Пастухов: всички злостории разпространители на зловредни слухове и пр. като те и тяхните семейства се лишават от Софийско жителство и се изселват немедленно. С това се натоварва началника на отделение "Г"- Николчев.

6. Оперативните отделения и служби веднага да преустроят своята агентурна работа така, че да са в състояние да използват свойте секретни съструдници максимално, не само в обикновено време, но и в моменти на обща или частична тревога в София през деня и през нощта.

7. Началниците и инспекторите: Задгорски, Танев, Богданов, Минчев Николчев, Гръбчев, Петков, Живков дежурят под ред, като дежурни по Д.С независимо от дежурството по Дирекция, което редовни се води. Тяхните задължения се определят с специална заповед.

8. Тези главни дежурни от Държавна сигурност са извъредни и са преко подчинени на Директора и Началник Д.С.които същевременно са в не прекъснат контакт с всички отдели при Дирекцията на Народната милиция, РО, Столичното комендантство, военото комендантство и пр.

9. Всека сутрин независимо от редовния доклад, който се прави от службата такъв в писмена форма да се изготвя и представя на Директора и Началник Д.С.

10. Първата задача при случай на тревога на дежурния е да обезпечи при всички обстоятелства довеждането на Директора и Начадник Д.С. в Дирекцията или командното место или влизането в връзка с тях.

11. Всички началници и инспектори от всички отдели и служби, коит до сега нямат в жилищата си телефон да устроят незабавно за сметка на службата.Това да стане в срок от три дни.

12. Всяко отделение дава ежедневно сведение за наличния състав по специален формуляр.

„ Дежурен с всеки участък –
повиква. Отет
Тревоги по тях.

Из архивите на ДС

Б. СВИКВАНЕ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ ПО ТРЕВОГА.

Главната задача на Държавна сигурност в цялата страна и особено в София, гдето трябва да се очакват най изпъкващите прояви на врага се заключава в това: пълна мобилизация на всички служители на ДС, извънредно повишена бдителност и своевременно разкриване намеренията и плановете на вътрешните и външни врагове на нашия народ и държава.

Врагът не трябва да бъде допуснат до действие, ударът върху него, неговите организаций и з мисли предварително трябва да бъде нанесен. Работата и задачите на Д.С. се заключават главно тук.

КОГАТО ПАРОЛАТА СЕ ДАДЕ.

Всички служители при всяко отделение имат една основна задача:

1. Дасе съберат на определен пункт без всекакви закъснения.
2. Разделени са на ударни команди и веднага пристъпват към изпълнение на поставената задача.
3. При изпълнение на тези задачи предварително ще трябва да се влезне в съгласие с криминалната, стопанската и административния отдел и тяхните хора да са на разпсложение на отговорника Д.С. в участъка.

А какви са тези задачи на Д.С. Врагът и неговите сили трябва да бъдат обезвредени преди още те да са напълно в действие, при каквото и да било положение, обстоятелства и вариянт.

I. Вариянт

Когато враговете събират, организират свойте сили и готвят комплот срещу ОФ власт, организаторите, ръководителите, вождовете на реакцията и враговете трябва най основно да бъдат проучени, проследени, тяхните жилища и местото гдето всеки момент при всяко положение могат да бъдат уловени и обезвредени и начина на тяхното обезвредяване. Тяхните вътрешни намерения подбуди и планове трябва да бъдат точно ясни на Д.С. и да се пристъпи към тяхното ликвидиране преди те още да са станали каквато и да било сила заплашваща реда и сигурността на страната

II Вариянт

Когато врагът дръзне да извърши покушение на ОФ дейци, нападение над клубове, печатници, складове или домове на дейци от ОФ с една дума провокация, нашата служба ще трябва да е готова с всички данни, щото тъмните сили/най изпъкналите, подбудителите и организаторите/ само вътре в един час да бъдат в ръцете на Д.С., уловени и обезвредени и по тоя начин парализирана всяка по нататъшна развръзка на действията им.

III Вариянт

Когато враговете са успели скритом от нашите очи да организират такива сили, щото те да идват на въоръжено действие за събаряне на власта/ подготвили са армия или други въоръжени сили за преврат/ в такъв случай когато врагът действа, нашата основна задача си остава: изпълнението на нашия план при първия вариянт: излавяне и обезвредяване на всички предварително набелязани реакционни елементи малко или много настоящи или евентуални ръководители на действия срещу ОФ власт.

Неща нашите служители знаят тая истина, че смелото,бързо действие от наша страна за излавянето и обезвредяването на изпъкналите организатори ще донесе бързо смут и разочорование на враждебните сили и обратното ще предизвика решителност, невиждан подем и сплотеност в Софийските те среди.

1. При всички обстоятелства хората на Д.С. се стремят преди всичко да изпълнят своя план и задачи, ако се наложи открит бой с враговете на народа служителите от Д.С. трябва да се стремят да минат в тил на врага и там да изловят и обезвредят ръководещия на вражещите сили.

2. До второ нареждане от днес нататък се установява 24 часов парол Паролата се пуща от Дирещията на Милицията от извънредния дежурен.

3

ПАРОЛА СЕ ДАВА НА:

1. Дирекция на Народната милиция/Д.С./
2. Столично Милиционерско Комендантство.
3. Ц.К. на РП/к/.
4. Н-к на Униформения отдел.
5. Н-к I-ва дивизия.
6. Н-к Р.О.
7. Софийски областен Началник.
8. Ц.К. на Р.М.С.

3. По време на извършване на арести за настаняване на арестантите тяхната охрана, редът в ареста, освобождаването на арестувани става само под ръководството и отговорноста на отговорника при участъка или Н-к Д.С.

4. Има изработен специален оперативен план за обезвреждаване на евентуалните ръководители на враждебни действия в Д.С., които се поставят в движение веднага при нужда.

За да могат всички служители от Държавна сигурност да бъдат свикани в най къс срок и бъсат на разположение на Дежурния по Д.С. се разпределят по групи по местоживеене в районите на милиционерските участъци. Тия групи имат по един отговорник с заместник, който ще провеждат свикването и специални квартири, където ще стане сбора на служителите. При дадена заповед отговорниците свикват групите си в тези квартири, съобщават немедленно за това на дежурния по Д.С. и чакат заповед за изпълнение бидейки в пълна боева готовност. Ръководството по изпълнение на възложените задачи на тия групи от всички отделения в района на всеки милиционерски участък се възлага на определения в настоящата запод служител, който има предварително изработено командно място.

ЗА РАЙОНА НА I-ви УЧАСТЪК

1. Началник на всички служители на Д.С. в случай на тревога и за изпълнение заповедите на дежурния по Д.С. е НИКОЛА МИТЕВ - Групов началник от отделение "Б" с заместител АТАНАС БАКАЛОВ/Зън/ Групов началник от отделение "А".

2. Отделение "А" има група от 13 души с отговорник АТАНАС ИВАНОВ БАКАЛОВ - Групов началник и заместител САМУИЛ СОЛОМОН МАШИАХ.Първия живее на ул.Цар Симеон № 90, а втория на ул.Ломска 23.

Сборен пункт - квартирата на Самуил Машиах - Ломска 23.

3. Отделение "Б" има група от 9 души с отговорник ХРИСТО ИВАНОВ ХРИСТОВ живущ на ул.Опълченска 62 и негов заместник ИМАН Д. ТРАЙКОВ, живущ на ул.Балкан 10.

Сборен пункт квартирата на Иван Д.Трайков - ул.Балкан 10.

4. Отделение "Д" има група от 8 души с отговорник ПЕТЪР ТОМОВ живущ на ул.Осогово 60, III ет. Негов заместник е ЛЮБОМИР СПАСОВ ДАФОВ ул.Св.Кирил и Методи 106.

Сборен пункт градинката Св.Никола то към ул."Цар Симеон."

ЗА РАЙОНА НА II-ри УЧАСТЪК

1. Началник на всички служители на Д.С. е ПЕТЪР ТРАЙКОВ - инспектор от отделение "Д" живущ на ул. Бистрица № 7, II ет. С заместител ЙЕУДА АВРАМ КАЛАОРА разузнавач от отделение "А" живущ на ул.Белчев 45.

2. Отделение "А" има група от 9 души с отговорник МАРИН МИХОВ ПИЦОВ Гр.н-к от отделението, живущ на ул.Цар Аспарух 47, с заместител ЙЕУДА АВРАМ КАЛАОРА - разузнавач.

Сборен пункт квартирата на Пицов.

3. Отделение "Б" има група от 11 души с отговорник Цветан Петров Вълканов, живущ на ул.Бр.Бъкстон 20/дясно/ и негов заместител НИКОЛА Д. НИКОЛОВ, живущ на ул. Ц.Асен 21,IV ет.

От архивите на ДС
41

Из архивите на ДС

Сборен пункт квартирата на Цветан Въликанов ул.Вр.Бъкстон 20.

4. Отделение "Д" има група от 7 души с отговорник ГОРАН САВОВ ИЛИЕВ разузнавач живущ на ул.Хр.Ботев 38, с заместител ДОНКА МЕРЕНОВА МАРКОВА ул.Димитър Трайкович № 1, партера д-р Добрев.

Сборен пункт Градинката на ул.Владайска.

ЗА РАЙОНА НА III УЧАСТЪК

1. Началник на всички служители на Д.С. е СТЕФАН ПЕТКОВ инспектор от отделение "Б" живущ ул.Мадара № 42, с заместител ВЕЛЮ ЦАНЕВ ДЖИЛИЗОВ Гр.началник отделение "А" живущ на ул.Иван Рилски 12, кв.Красно село.

2. Отделение "А" има група от 8 души с отговорник ТАСКО ЦОНЕВ ТАСКОВ, ул.Царевец № 2, кв.Тухларни фабрики, с заместител НИКОЛА ИВАНОВ НИКОЛОВ разузнавач Хилендар 12 - кв.Красно село.

Сборен пункт в домът на АНГЕЛ ИВАНОВ РАНГЕЛОВ ул.Кюстендил № 9, II-ри гараж - шосето за Княжево.

3. Отделение "Б" има група от 7 души с тговорвик.....
.....живущ на ул.....№
и негов заместител ....
ул.....№...

Сборен пункт .....

4. Отделение "Д" има група от 13 души с отговорник ГЕОРГИ ИВАНОВ НИКОЛОВ ул.Трън № 8/Лагера/ с заместител НИКОЛА КОНСТАНТИНОВ ЧАУШЕВ ул.Солун 32,IV ет.

Сборен пункт градинката при III-ти участък зад Инвалидния дом.

ЗА РАЙОНА НА IV-ти УЧАСТЪК

1. Началник на всички служители от Д.С. е БОЙКО МАРКОВ инспектор от отделение "Д" живущ на ул.Цар Освободител 29, IV ет.вътрешната кооперация, с заместител НИКОЛА ЯЛЪМОВ Гр.Началник от отделение "А" живущ на ул.Славянска 37.

2. Отделение "А" има 6 души група с отговорник НИКОЛАЙ ЯЛЪМОВ Гр.началник Славянска 37, с заместител СЛЪНЧО НИКОЛОВО ЗЛАТАРЕВ ,живущ на ул.Аксаков 12, срещу градинката на Военния клуб.Сборен пункт в дома на Слънчо Златарев.

3. Отделение "Б" има група от 9 души с отговорник ХРИСТО ХР. МАЧЕВ ул.Толбухин № 88, I ет. и заместител АЛЕКСАНДЪР МАРИНКОВ, ул.Бенковска № 8, V ет.

4. Сборен пункт градинката Св.Седмочисленици.

4. Отделение "Д" има група от 10 души с отговорник ГЕОРГИ ДЕНЧЕВ ПОНГЪРСКИ, живущ на ул.Дондуков 34, I ет. 18 апартамент.С заместител МОИЗ РАХАМИМ ЛЕВИ, ул.Белчев 15, III ет.

Сборен пункт градинката "Св.Седмочисленици", на Гр.Игнатиев.

ЗА РАЙОНА НА V-ти УЧАСТЪК

Началник на всички служители от Д.С. е ГЕОРГИ ВЛАДИМИРОВ МИЛЕВ, инспектор отд."А", живущ на ул.Евлоги Георгиев № 24, с заместител ТОМА ТРАЙКОВ Гр.Началник отделение "Б" ул.....№....

2. Отделение "А" има група от 7 души с отговорник ГЕОРГИ ИВАНОВ НАЧЕВ, ул.Мара Гидик 34, кв.Подуене с заместител ДИМИТЪР ЯНЕВ ХАДЖИЕВ ул.Кадемлия № 5,сутерена,Подуене.

Сборен пункт къщата на Георги Ив.Начев, в сутерена.

3. Отделение "Б" има група от 11 души с отговорник Тома Димитров Трайков ул.Георги Пиячевич № 50 и заместител СТОЯН СТОЕВ, ул.Ивац Войвода № 7.

Сборен пункт Евлоги Георгиев и Оборище.

4. Отделение "Д" има група от 16 души с отговорник КОСТА КОСТАДИНОВ ПЕТРОВ, ул.Султан тепе № 2,партера. Заместител МАРИН МАНОЛОВ ГАНЕВ ул.Царица Елеонора 13.

Сборен пункт градинката при Подуенската баня.

5

ЗА РАЙОНА НА VI-ти УЧАСТЪК

1. Началник на всички служители от Д.С. е ИЗИАЕЛ ВАЧИ ЗЕЕВ, инспектор Следствени групи, живущ на ул.Тетевенска 32, II ет. дясно. Заместител РАФАЕЛ АВРАМ АЛХАЛЕЛ/ФЕТО/ ул.Богомил 38, вътрешна къща.
2. Отделение "А" има група от 6 души с отговорник РАФАЕЛ АВРАМ АЛХАЛЕЛ разузнавач от отделението, е заместител ЖЕЛЮ РУСЕВ ХАДЖИЕВ ул.Богомил № 2, вх.Раковска.
Сборен пункт в домът на Рафаел Алхалел/Фето/.
3. Отделение "Б" има група от 4 души с отговорник БОЯН ХР.ВИТКОВ ул.Чаталджа № 37,III ет.I вход с заместител БОЖИДАР ТРАЙЧЕВ ул.11 Август № 2, IIет.
Сборен пункт квартирата на Божидар Трайчев - 11 Август № 2,II ет.
4. Отделение "Д" има група от 14 души с отговорник АТАНАС ДИМИТРОВ ХАРДАЛИЕВ ул.Артилерийска 56 и заместител НАУМ СТОЯНОВ НАУМОВ ул.Цар Симеон № 39.
Сборен пункт в градинката на Константин Стоилов.

ЗА РАЙОНА НА VII УЧАСТЪК

1. Началник на всички служители от Д.С. е АНДРЕЯ АЛИПИЕВ инспектор отд."Б" живущ на ул..... .....№... и заместител НИКОЛА ДЕМИРЕВ ул.Бр.Миладинови 124 зад Майчин дом, Гр.н-к отд."А".
2. Отделение "А" има група от 7 души с отговорник НИКОЛА ДЕМИРЕВ Гр.н-к отделение "А" и заместител Марийка Гръбчева ул.Козлодуй 8.
Сборен пункт домът на МАРИН ДЕЛЧЕВ УЛИЕРОВ бул.Сливница 227.
3. Отделение "Б" има група от 8 души с отговорник АНТОН НЕДЕЛЧЕВ ВЪЛЧКОВ ул.Скопие 82, с заместител АНДРЕЙ ПАУНОВСКИ ул.Охрид № 2.
Сборен пункт градината на Майчин дом.
4. Отделение "Д" има група от 6 души с отговорник ХРИСТО ДИМИТРОВ ХРИСТОВ ул.Иван Тургенев 15 до Клементинската болница, заместител ЦВЕТАН ГЪЛЪБОВ ДОНКОВ ул.Веслец 57.
Сборен пункт градината на Майчин дом.

ЗА РАЙОНА НА VIII-ми УЧАСТЪК

1. Началник на всички служители от Д.С. е ХРИСТО ХРИСТОВ МАЧОВ от отделение "Б" ул.....№... с заместител КИРИ КИРИЛ СТАЛЕВ - секретар отд."А" ул.Милин камък 59.
2. Отделение "А" има група от 5 души с отговорник КИРИЛ СТАЛЕВ ул. Милин камък 59 и заместител НАЙДЕН ТОДОРОВ СЕЙКОВ ул.Мерхамля 14.
Сборен пункт къщата на РУДОЛФ КИРИЛ МАРМУР ул.Мерхамля 19.
3. Отделение "Б" има група от 4 души с отговорник ЗАХАРИ КОЦЕВ БАБ НОВСКИ ул.Йоан Екзарх 17 и заместител ИВАН ЙОРДАНОВ МИНКОВ ул.Дъбова № № 3.
Сборен пункт крайната спирка на трамвай № 2.
4. Отделение "Д" има група от 14 души с отговорник ГЕОРГИ НАЧЕВ ПЕХЛИВАНОВ ул.Евлоги Георгиев 81, II ет. и заместител НИКОЛА СТАНЧЕВ КОСТОВ ул.Мила Родина 5.
Сборен пункт градинката при банята зад чешмата.

ЗА РАЙОНА НА IX-ти УЧАСТЪК

1. Началник на всички служители от Д.С. е ИЛИЯ САВОВ ВЕЛИЧКОВ от отд."А" ул.В.Петлешков № 36 до участъка с заместител КОСТАДИН АНГЕЛОВ ГЕОРГИЕВ разузнавач от отд."Д" живущ ул.Княз Батемберг № 1.
2. Отговорник на групата от отделението "А" състояща се от 6 души е КОСТАДИН ПЕТРОВ КОПАНАРОВ ул.Васил Левски 21 - Малашевци. Заместител ПЕТЪР СТОЯНОВ ИВАНОВ ул.Черни връх 10 - Малашевци.
Сборен пункт в домът на НАТАНАИЛ МИЛАНОВ ИВАНОВ ул.Отец Паисий 16 Малашевци.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

6

3. Отделение "Б" има група от 2 души с отговорник МИХАЙЛ САВОВ ВЕЛИЧКОВ ул.Васил Петков 36 и заместител ЦВЕТАН АНДРЕЕВ ВЕЛКОВ ул. Капитан Мамарчев 37.

Сборен пункт МИХАЙЛ САВОВ ВЕЛИЧКОВ ул.Васил Петков 36.

4. Отделение "Д" има група от 7 души с отговорник ГЕОРГИ СТ.КРУШАРСКИ ул.Петрохан № 3, малка къща,С заместителКОСТАДИН АНГЕЛОВ ГЕОРГИЕВ ул.Княз Батенберг № 1.

Сборен пункт спирката при Гробищата - Главния вход.

ЗА РАЙОНА НА X УЧАСТЪК

1. Началник на всички служители от Д.С. е ВЕНЕЛИН РАЙКОВ Гр.н-к от отделение "А" живущ на ул.Серес 55 зад затвора, с заместител АНГЕЛ ВЕЛИЧКОВ от отд. "Б" ул.....

2. Отделение "А" има група от 13 души с отговорник НИКОЛА МАНОЛОВ ВУКОВ разузн.отд."А" живущ ул.Габрово 5 до X участък. С заместител СТЕФАН ГУРКОВ СТЕФАНОВ ул.Стария войн 14 до 10 подучастък.Булина Ливаде

Сборен пункт домът на НИКОЛА ВУКОВ ул. Габрово 5.

3. Отделение "Б" има група от 5 души с отговорник ГЕОРГИ МИТЕВ ЦАНЕВ ул.Клементина 161 с заместител ТОДОР БОЖОВ ПЕТРОВ ул.Цар Симеон № 326.

Сборен пункт ъгъла Димитър Петков и Пиротска.

4. Отделение "Д" има група от 19 души с отговорник МИЛАН ГЕОРГИЕВ КУРТЕВ ул.Враня № 104 вх.вътрешен, заместител ХРИСТО ПЕТКОВ ТОМОВ ул. Св.Кирил и Методи № 173.

Сборен пункт спирката при Горно банския път.

ЗА РАЙОНА НА XI -ти УЧАСТЪК

1. Началник на всички служители от Д.С. е ВАСИЛ ДЖАНАЛОВ Гр.н-к от отд."Б" ул.....Б... с заместител САРКИС ХОВАНЕС ХАЛАДЖЯН ул.Цар Борис 197 - Княжево, винен склад.

2. Отделение "А" има група от 4 души с отговорник ПЕТЪР ВЕНЕВ ЧЕРПОВ ул.Царибродска 16 - Горна Баня, игрището. Заместител КРАСИМИР СТЕФАНОВ АВРАМОВ ул.Пирин 29 Павлово.

Сборен пункт спирка Павлово.

3. Отделение "Б" има група от 4 души с отговорник АЛЕКСАНДЪР ЗДРАВКОВ ул.Павлово в Вилата на Д.П.М.Заместител ГРОЗДАН СТЕФЧОВ ул. Цар Освободител - Горна Баня.

4. Отделение "Д" има група от 5 души с отговорник ИВАН Г.СТОЙКОВ ул.Рачка № 1, Горна Баня и заместител КИРИЛ ГЕОРГИЕВ БАКАЛОВ ул.Зографски манастир...

Сборен пункт при последната трамвайна спирка Княжево.

ЗА РАЙОНА НА XII-ти УЧАСТЪК

1. ВАСИЛ ГЕРОВ ОКСАНОВИЧ разузнавач от отд."А" е началник на всички служители от Д.С. живее на ул.Суходолска 15 към м.п. линията за Варна. Заместител ИВАНКА НЕТИМОВА МОДЕВА ул.Черни връх № 11 от отд."А".

2. Отделение "А" има двама души, отговорник ВАСИЛ ОКСАНОВИЧ.

Сборен пункт в домът на Иванка Модева ул.Черни връх 11 - Надежда

3. Отделение "Б" има група от един човек с отговорник ТОДОРКА ДИМИТРОВА ул.Цар Борис 10 - Надежда.

Сборен пункт .....

4. Отделение "Д" има група от 5 души с отговорник ИВАН ГРИГОРОВ МИЛАДИНОВ ул.Панега 10 кв.Триъгълника при Надежда. Заместител ВАСИЛ МОДЕВ ул.Струма 16 - кв.Надежда.

Сборен пункт спирката при.....

ЗАБЕЛЕЖКА 1-ва: Общия отговорник в района на всеки участък и негов
ият заместник знаят квартирите на всички отговорници и тяхните за-
местници от отделение "А","Б" и "Д", а така също и сборните им пункто-
ве.Отговорниците и заместниците по отделенията "А","Б" и "Д" се знаят
по между си, така че на които един от тях се съобщи заповедта за сви-
кване да може да съобщи на останалите.

ЗАБЕЛЕЖКА 2-ра: Отделенията назначават свой общи отговорници за
цялото отделение по подготовката на мобилизацията си. За такъв на
отделение "А" се назначава ЛЮБОМИР ПЕНТИЕВ- инспектор при отделението
с помощник НИКОЛА ТРИФОНОВ ЦАПАЛОВ Гр. н-к при отделението. При отде
ление "Б" АНДРЕЙ ЕЛИПИЕВ АНДРЕЕВ с помощник Беню Хинков , при отделе-
ние "Д" началника на отделението МИНЧЕВ с помощник .....

ЗАБЕЛЕЖКА 3-та: В порядък на подготовка освен другите средства
да се извършват пробни мобилизаций по отделения с заповед от Начални-
ка на отделението и общо за Д.С. с заповед от Н-к на Д.С.

В. НАЧИНИ И СРЕДСТВА ЗА СВИКВАНЕ ПО ТРЕВОГА

1. Чрез милиционерските участъци - При всеки началник на участък
и неговия заместник има запечатен плик, който той ще отвори по запо-
вед на дежурния по Д.С. Вътре в плика се намират написани ясно точни-
те указания къде и как могат да се намерят както общия ръководител
и заместника му, така и отделните отговорници и тяхните заместници от
различните отделения, за да може да им се предаде заповедта за тревог

2. По телефона Необходимо е главният отговорник и останалите
отговорници по отделения да имат или могат да използват близки теле-
фони/близки,познати/учреждения, подучастъци и пр/

3. Чрез куриери и превозни средства За този цел в Дирекцията на
Милицията на разположения на Дежурния н-к от Д.С. е необходимо да има
поне четири мотоциклети с кошове въоръжени с леки картечници и 15
/петнадесет/ дежурни р зузнавачи по 5 от трите отделения.

4. Да се даде право при бойни действия в града и явно състояние
на тревога всички бойни групи, които не са могли да получат нареждане
да се съберат по заповед на своите отговорници, след което да направя
всички възможно да влязат в връзка с общия отговорник в участъка и с
началника дежурен по Д.С. в Д.Н.М.

За улесняване на свикването всички общи отговорници заместниците
им, отговорниците и тяхните заместници по групи да бъдат снабдени с
електрически батерий/фенерчета/ Такива с необходими да имат всички
на разположение началниците на отделения, груповите н-ци и инспекто-
рите, в цялата служба на Д.С. Необходимо е също така в най кратък
срок да бъдат снабдени с велосипеди всички отговорници на групите по
участъци и общите отговорници по участъци.

Г. ПО ВЪОРЪЖЕНИЕТО

1. Всички разузнавачи и служители при Д.С. следва да бъдат въоръ
жени с по два пистолета, единият 7.65 м.м., а другия 9.м.м. с по 25
патрона всеки един и с по две бомби.

2. Всички началници, инспектори и гр.началници трябва да се сна
дят освен това и с по един шмайзер с три пълнители и 150 патрона.

3. Всички отговорници по участъци и тяхните заместници/общи и по
отделения да бъдат снабдени с по един шмайзер с 3 пълнителя и 150 па
рони освен пистолетите и бомбите.

4. Всички квартири определени за сборни пунктове да се снабдят с
по един шмайзер с 150 патрона и три пълнителя

5. В стаята на всека група в ДНМ под отговорноста на груповия
н-к да има на съхранение един шмайзер с три пълнителя и 150 патрини.

6. Незабавно да се подмени цялото негодно или полугодно оръжие
с което до сега са били снабдени/въоръжени/ служителите при Д.С.

Из архивите на ДС
45

Из архивите на ДС

7. Да се уреди по два часа седмично курс по сръже знание, като отделните отделения си определят специални отговорници, а именно:отд. "А" МАРИН МИХОВ ПЕЦОВ Гр.н-к, запасен офицер; отд."Б" АНДРЕЙ АЛИЕВ инспектор, отд."Д".....

Под ръководството на горните лица и с запод от началниците на отделенията да се провеждат учебни стрелби, за която цел да се отпуснат патрони 6 /шест/ патрона на човек на месец.

Д. 3 ПОВЕДИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Общите отговорници и отговорниците по групите в районите на участъците се снабдяват с запечатени пликове, в които се намират точно формулирани заповедите за изпълнение каквито според момента дежурния по Д.С. намери за нуждно да издаде. Тия пликове се съхраняват на места строго секретно и които се знаят от главния инспектор при Д.С. Тия заповеди са:

№ 1.- Да се съберат всички служители при Д.С. от поверения Ви отдел в специялните квартири или сборни пунктове след което веднага да бъда уведомен в очакване на втора заповед.

№ 2.- Да се съобщи на всички служители при Д.С. в поверения Ви участък да се явят веднага в Дирекцията на Нар.милиция в своята служебна група.

№ 3.- Да се съберат всички служители при Д.С. от поверения Ви участък в специялните квартири и сборни пунктове и в боен ред да се явят в Дирекцията на Нар.милиция на мое разположение.

№ 4. Да се съберат всички служители от Д.С. и поверения Ви участък в специялните квартири и сборни пунктове и в боен ред да отидат на помощ на охраната на др.Георги Димитров.

№ 5.- Да се съберат всички служители от Д.С при поверения Ви участък в специялните квартири и сборни пуктове и в боен ред да се явят в помощ на Дирекцията на Народната милиция.

№ 6.- Да се съберат всички служители от Д.С. в поверения Ви участък в специялните си квартири и сборни пунктове и в боен ред да отидат в помощ на МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ.

№ 7.- Да се съберат всички служители при Д.С. в поверения Ви участък в специялните си квартири и сборни пунктове и в боен ред да отидат в помощ на Ц.К. на РП/к/.

№ 8.- Да се съберат всички служители от Д.С. при поверения Ви участък в специялните си квартири и сборни пунктове и в боен ред да се явят в помощ на СТОЛИЧНОТО МИЛИЦИОНЕРСКО КОМЕНДАНСТВО.

№ 9.- Да се съберат всички служители от Д.С. при поверения Ви участък в специялните им квартири и сборни пунктове и в боен ред да се явят в помощ на охраната на МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ - ЮГОВ, живущ на ул.Неофит Рилски № до пресечката 6 септември и Цар Крум.

№ 10.- Да се съберат всички служители от Д.С. в поверения Ви участък в специялните си квартири и сборни пунктове и в боен ред да се явят в помощ на участъка Ви./Милиционерския у-стък/

№ 11.- Да се съберат всички служители от Д.С. при поверения Ви участък в специялните си квартири и сборни пунктове и с помоща на сили от вашият участък, ако такива сте в състояние да вземете да проведете арести по вариянт "А", ако не успеете да влезнете в връзка схучастъка действайте с свой сили.

№ 12.-Да се съберат всички служители от Д$С при поверения Ви участък в специялните си квартири и сборни пунктове и в боен ред да се явят в помощ на охраната на ЦЕНТРАЛНИЯ ЗАТВОР.

№ 13.- Да се съберат всички служители от Д.С. при поверения Ви участък в специялните си квартири и сборни пучктове и с помоща на сили от милиционерския Ви участък , ако такива сте в състояние да вземете да проведете арести по вариянт "Б", ако не успеете да влезнете в връзка с участъка действайте с свой сили.

ЗАБЕЛЕЖКА: Към настоящия план се прилагат заповедите за арестуване

49

пликовете на отговорниците по участъци, плика с тези заповеди при дежур
ния началник при Д.С. и заповедта за длъжностите и правата на Дежурния
Началник по Д.С.

Из архивите на ДС

7

СТРОГО-ПОВЕРИТЕЛНА !

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

З А П О В Е Д
№ 489-П,

С бюджета на държавата за 1947 година и 1-во постановление на Министерския съвет от 1 април 1947 год., протокол № 68, досегашната Дирекция на народната милиция се развива в Главна Дирекция на Народната Милиция с две дирекции: -Дирекция на Държавна Сигурност и Дирекция на Народната Милиция. В изпълнение на горното

З А П О В Я Д В А М:

1. Досегашната Дирекция на Народната Милиция да се развие в Главна Дирекция на Народната Милиция с две дирекции: -Дирекция на Държавна Сигурност и Дирекция на народната Милиция.

Дирекция на Държавна Сигурност се създава от досегашния отдел Държавна сигурност при Дирекция на Народната Милиция и се формира в четири отдела със съответни поделения, съгласно 1-во постановление на Министерския съвет от април 1947 година, прот. № 68

Със създаването на Дирекция на Държавна Сигурност, досегашните областни служби на отдел Държавна сигурност се развиват в областни управления на Държавна сигурност.

Дирекция на Народната Милиция остава със старата структура, без отдел Държавна сигурност и с из ените, които са показани в новия бюджет на Министерството на вътрешните работи.

2. Независимо от създаването на две дирекции, Дирекция на Държавна Сигурност и Дирекция на Народната Милиция, те и за напред остават като поделения на Главната Дирекция на Народната Милиция. В своята ежедневна работа, както органите на Държавна Сигурност, така и тия на Народната Милиция остават в постоянно, тясно и неразривно взаимодействие и сътрудничество.

3. Областните началници на Народната Милиция запазват старшинство по отношение на областните началници на Държавна Сигурност. То остават непосредствени ръководители на всички служби по линията на Дирекция на Милицията и като такива са пряко подчинени на Директора на Народната Милиция.

Доколкото в ежедневната дейност на органите на народната милиция и Държавна сигурност е необходимо постоянно и пълно взаимодействие и сътрудничество, като отговорник за такова постоянно и пълно взаимодействие и сътрудничество е Областния началник на Народната милиция и в тази си дейност той е подчинен на Главния Директор на Народната милиция.

4.Областните началници на Държавна сигурност са непосредствени ръководители на всички служби по линия на Дирекция Държавна сигурност и в това си качество са пряко подчинени на Директора на Държавна сигурност. Като такива те се задължават:

а/Да дават ежеседмично на областните началници на Народната милиция устна или писмена информация по политическото положение на областта;

б/Предварително да осведомяват областните началници на Народната милиция при предприемането на по-значителни арести;

в/Съвместно с тях да разработват плана при подготвянето и провеждането на акции и т.н.

От своя страна областните началници на Народната милиция се задължават да информират областните началници на Държавна сигурност по всички по-важни събития станали по линията на Народната милиция.

5.Околийският началник на Народната милиция е представител и старши на всички служители в околията, по линия на Главната Дирекция на Народната Милиция. Само в онези околии, в които има открити бюра на Държавна сигурност, се открива самостоятелна канцелария, подчинена на областните управления на Държавна сигурност. Във всички останали околии, канцеларията е обща за органите на Народната милиция и Държавна сигурност.

Всички органи на Държавна сигурност по околиите, в своята служба са пряко подчинени на областните управления на Държавна сигурност.

6.Органите на Народната милиция не могат да извършват организирани политически арести, без съгласието и участието на органите на Държавна сигурност. Политически арести те могат да извършват само в неизбежни случаи, за да се предотврати или прекрати извършването на едно политическо престъпление, и и не се позволи да се укрият виновни ите на едно вече извършено политическо престъпление. Но и в тия случаи, дознанието се предоставя на органите на Държавна сигурност.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Настоящата заповед възлагам за бързо и точно изпълнение на Главния Директор на Народната Милиция и Директор на Държавна Сигурност, на Директора на Народната Милиция и областните началници на Народната Милиция и Държавна Сигурност.

гр.София, 23 V 1947 година

М И Н И С Т Ъ Р: /п/ Ант.Югов

в е р н о,

ЮРИСКОНСУЛТ: /Ст. Манолов/

ЕК.

До Господина
ГЛАВНИЯ ДИРЕКТОР на НАР.МИЛИЦИЯ
и Директор на ДЪРЖ.СИГУРНОСТ
т у к.

Господин Директоре,

От наблюденията и изучаването условията на живот на нашите оперативни работници се указва,че те са съвсем неблагоприятни за носене на службата им.Нещо повече,тези условия са в ущърб на нея.Както е известно,нашите оперативни работници в голямата си част преследвани преди 9 септември заради своята политическа дейност трябваше след 9 септември в условията на непрестанна борба с враговете и в изпълнение на служебните си и партийни задължения да уреждат и своя личен и семеен живот, без да имат ни най-малки възможности за това.Продоволствения, домакинския и квартирния въпроси им тежат много.При такива обстоятелства,нашите оперативни работници,каквото и съзнание за дълг да имат не могат да не бъдат повлияни от невъзможността да се справят с тези въпроси.Неоспорими факти показват,че тези въпроси тормозят работата им.Те отделят много внимание и време не само да мислят,но и да уреждат тези въпроси.При такова положение,заплатите така както са предвидени в щатните таблици се явяват съвсем недостатъчни за обезпечаване на необходимите условия за живот,които не биха пречили на правилното изпълнение на служебните им задължения.

От друга страна всички наши оперативни работници са осведомени за много по-изгодното положение,при което се намират служителите от всички служби на РО при щаба на войската.Част от нашите работници са бивши такива в РО$_3$ и им са известни всички облаги,които там са имали и имат служителите.Така например освен полагаемото се облекло в връзка с командировките на тях им са дадени на ползуване по един чифт туристически обувки,клин панталон,вълнени чорапи,кожухче и раница,а на инспекторите и началниците по един балтон-кожух.Те се ползуват от безплатен шев на облеклото и по 6 чифта подметки годишно.Служителите от РО$_3$,които преминаха в Д.С.са получили тези вещи като подарък. При командировка,освен определеното отзакона се дават още безплатни сухи дажби,а "дневните разходи"им се заплащат по 700 до 1000 лева срещу разписка.При командировки и срещи с С.С. служителите се напътствуват да бъдат "ларж".

Освен голямите награди при проявяване на особени заслуги,всеки новогодишен празник,служителите получавали от 10000 до 30000 лв.като подарък.Повишаването в степен се извършва мно-

Из архивите на ДС

3

го по-лесно, поради което процента на разузнавачите от I-ва степен е 3 1/2 пъти по-голям отколкото в Д.С.

Такава една разлика в положението на едните и другите оперативни работници не може да не се отрази зле върху нашите, в резултат на което се явяват постоянните искания от страна на нашите оперативни работници за подобрение на тяхното състояние за приравняването им към оперативните работници в войската и др.подобни.

Необходимо е според нас или да се предвиди увеличение на заплатите на нашите оперативни работници или да им се дадат други някакви облаги и улеснения, които да подобрят тяхното общо състояние, като се стремим да премахнем различието между военните и нашите оперативни работници.

18 декември 1947 г.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ II-РИ:

60

Централен комитет на
БКП
11618

До околийските,градски и
районните комитети на БКП.

И Н С Т Р У К Ц И Я
за повишаване бдителността на партията.

С започване на дяло полагането основите на социализма у нас,нашата страна навлезе в преходния период от капитализма към социализма пристъпи се практически към ликвидацията на експлоататорските класи, което неизбежно води към засилване напрежението и изостране на класовата борба.Последните месеци отбелязват редица факти,които нагледно показват как лишените от класово господство,бивши експлоататорски елементи са се ориентирали към най-остри форми на борба срещу народната власт: като саботажи,терористически,шпионски,бандитски и други прояви.

"Преходът от капитализма към социализма,казва Ленин,е цела историческа епоха .Докато тя не е завършена,у експлоататорите неизбежно остава надеждата за реставрация а тази надежда се превръща в опит за реставрация".

XVI-тия пленум на Ц.К.в своята историческа резолюция обърна внимание на партията,че в преходния период от капитализма към социализма е неизбежно изостряването на класовата борба,тъй като враговете на народната демокрация и социализма,вътрешни и външни,не ще е спрат пред никакви средства,за да спъват развитието и се опитват да възстановят у нас властта на капитализма и реакцията.

В това отношение усилията и стрелите на нашите класови врагове с насочени преди всички към партията - сърдцето и мотора,който движи нашата страна по пътя към социализма.Тук те се стремат да забият своите отровни стрели и смутят нейното единство и сплотеност.

Във връзка с това пленумът призова партията към непримиримост и най-зорка бдителност спремо класовите врагове - саботьори,вредителите, шпионети,предателите,спекулантите, и дезорганизаторите на народното стопанство към решителна борба за техното пълно обезвредяване.

В духът на решенията на XVI-тия пленум необходимо е всеко едно партиино ръководство и низова партиина организация,съобразно със своя характер "селски,градски,фабрични,квартални,учрежденски и др.",да разработят подробен и конкретен план за поддържане постоянна и висока революционна бдителност в редовете на партията към класовите врагове,като се ръководят от следните условия:

I.Системно и упорито възпитание на партиините кадри и членове в духът на беззаветна преданност и верност към партията,към делото на социализма и комунизма,в духът на най-строга революционна бдителност и класова омраза на враговете на социализма.

Из архивите на ДС

61

2. Заострена бдителност по чистотата на партията,разкриване и изгонване от редевете на партията двуличниците,предателите и прикрилите се врагове,внимателно проучване кандидатите за членове и непозволяване на враговете да се промъкват в партиините редове.

3.Щателно проучване сътрудниците около партиините комитети и обръщане внимание на всеки сигнал за вражеска проява в редовете на партията както случайте щателно се проучват,правят се съответните изводи и взема нуждните мерки.

4.Непрестанна работа по внедряването и поддържането железна съзнателна дисциплина в редовете на нашата партия,поверит ните партиини въпроси да се споделят само с тези партиини друг ри,за които партиината работа налага това.Да се вземат строги мерки срещу нарушителите на партинаста дисциплина.

5.Да се осигури постоянна и добра охрана на партиините канцелари и клубове. Да се вземат марки за опазване на партиините архиви и документи,като се набавят необходимите железни шкафове,каси и др.

6.Да се обезпечава добра охрана на партиините вечеринки,публични събрания и народни тържества,като се възлага на органите на народната милиция и Държавна сигурност да разработват специални планове за целта и вземат предварително ефикасни мерки.

7.Всеки член на партията трябва добре да познава средата,където живее и работи.Всички заобикалящи го вражески елементи да бъдат поставени под специално наблюдение и за всека техна противонародна проява да донася на партиното ръководство и на най-близките органи на Държавна сигурност и Народнатамилиция.

8.Да се издига афоритета на Народната милиция и Държавна сигурност и се популяризирва техната дейност като защитници на завоюваните народни права и свободи,стоящи в първите редове на борбата срещу враговете на народа.

9.Да не се оставя нито един враг не разобличен за клеветническите и вражеските му изказвания в присътствието на партиен член по опашките, в квартала,учреждението - навсякъде,където работи и живее партиен член Комунистите да не се застъпват за вражески елементи,когато срещу тех се взимат законни административни и др.мерки.

10.Отделните кадри при околийските,градските и районни комитети,да проучат най-грижливо кадрите,особено ръководните,работещи в държавния и стопанск апарат,като направят предложения за отстраняването на прикрилите се там вражески елементи.

11.Съвместно с органите на народната милиция и Държавна сигурност,да се вземат ефикасни мерки за обезпечаване постоянна охрана на обществените и държавни учреждания,предприятия,фабрики,складове и др.

54

62

12. ЧЛЕНОВЕТЕ на партията,където и да работят - в учреждение, предприятие,требва да ~~бъдат~~ бдят за опазването на Държавната и служебна тайна от шпионите и чуждите агенти,като срещу словоохотливите си вземат строги партиини и административни мерки.

13.Да се засили бдителността в масовите организации,както при приемането на нови членове,така и при всека противонародна проява на прикрилите се вражески елементи у тех.

14.Чрез широка разяснителна и просветна работа да се възпитава постоянно в членовете на масовите и обществени организации чувството на най-строга бдителност и омраза към враговете на народа.

15.Когато членовете на партията се доберът до сведения или се натъкнат на вражески елементи,които замислят,подготвят или започват да извършват противонародно дело веднага да донесат до най-близкия орган на Държавна сигурност или Народната милиция и уведомят партииното ръководство.

Всички членове на нашата партия требва дълбоко да се проникнат о съзнанието,че в днешните условия на изострена класова борба партията требва да бъде под постоянна и пълна боева готовност,за да може да мобилизира усилията на широките народни меси за успешното преодоляване на всички и всекакви трудности,които би ни поставил поваленият класов враг по пътя на строещия се социализъм у нас.

Околииските,градските,районните, и първично-партиини ръководства незабавно да разработят настоящата инструкция,като набележат конкретни мерки по места за нейното приложение.

За Ц.К.на БКП

Секретар:/п/ Тр.Костов

7.октоври 1948 година.

Из архивите на ДС

Строго поверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

1

МИНИСТЕРСТВО
на
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ
№ 837-Т
12 X 194[illegible] г.
СОФИЯ

До Политбюро на
ЦК на БРП/к/
Т у к

Д О К Л А Д

от Антон Югов –Министър на
вътрешните работи.

ДРУГАРИ,

I.

При явното и непрестанно насърдчение от международната реакция, под влиянието на нейната агресивна политика, при неизбежното изостряне на класовата борба у нас в сегашния етап, както е известно, напоследък се наблюдава засилване съпротивата на вътрешната реакция и капиталистическо-експлоататорските елементи.

Тази съпротива в редица случаи взема характер на открита въоръжена борба на класовия враг срещу народната власт, форма на политически бандитизъм.

През текущата година органите на сигурността разбиха не една терористическа, бандитска група, в борбата с които бяха дадени наши човешки жертви.

Освен това, зачестиха случаите на прехвърляне на бандитски групи от Гърция и Турция. Вярно е, че все още тия групи, с някои изключения, са малочислени. Но едно е безспорно, че в близкото бъдеще ние трябва да очакваме не спиране, а известно засилване и изостряне на борбата. Нашата политика е насочена към все по-голямо притискане на капиталистическите и кулашки елементи в града и селото, до техното цялно унищожаване. Това неминуемо ще изостри борбата, съпротивата на тия елементи. В това отношение ние имаме примера на Съветския съюз.

С цел да отговорим на тая нова нужда, ние, през тази година извършихме реорганизация на милицията и Държавна сигурност.

За борба срещу бандитизма бяха създадени 13 специални бойни единици, с общо 1350 човека, комплектувани из състава на униформената милиция. Те бяха разпределени в различни краища на страната, повечето от които бяха изпратени в Родопския и Ниринския край, поставени при изключителни тежки битови условия, тежки условия на работа; в продължение на месеци спяха по балкана, на открито, в постоянни засади, без достатъчна екипировка и откъснати от своите семейства.

При отговор да се указва № и отдела

Създаването на тези бойни единици от наемни служители показа:

1.Че по брой и численост те са недостатъчни за ефикасна борба срещу бандитизма. В такъв състав милиционерите бяха силно изтощавани от денонощни обходи и засади,без навременна смяна,което намаляваше и тяхната боеспособност;

2.Че са недостатъчно маневрено-способни;

3.Поради това,че милиционерите са хора на възраст,свързани със семейни задължения,сред тях се появи известно негодуване,заради дългото им откъсване от семействата,тежките казармени условия на живот,непрекъсната напрегнатост вследствие на особените задачи,които им се възлагат и т.н.;

4.В много от тях се засили желанието да напуснат редовете на милицията и да потърсят работа на други места.На това се дължи голямото текучество в тия части,което налагаше постоянно да се вземат милиционери от комендантствата и околийските управления, обстоятелство,което се отразяваше твърде зле върху бойната подготовка,морално-политическото състояние и годността им да изпълнят правилно възложените задачи. Това,от друга страна,извънредно много отежнява службата и на милиционерите в самите комендантства и околийски управления,тъй като останалият малък състав се претоварва с работа;

5.Тия поделения струват скъпо на държавата.Само тази година извънредните разходи за тях,по командировки,възнаграждения,пренасяне и пр.,надхвърлят 15,000,000 лева.

Изхождайки от всичко това и поради необходимостта да се създадат напълно надеждни,здрави и боеспособни единици,за успешна борба срещу бандитизма,въоръжените терористически действия на враговете и за охрана на най-важните държавни учреждения и други обекти,предлагам:

1.Да се създадат към Министерството на вътрешните работи специални вътрешни войски,със свой щаб,в размер на 4000 души,заедно с командния състав.

При това положение,съставът на милицията може да бъде намален с около 3000 души.

Ако се преценява,че все още поради мирния договор тези войски не могат да се наричат вътрешни,то да бъдат създадени под формата на милиция и в щата на същата,като носят униформата и отличителните знаци на милицията,но да бъдат набирани на основата на наборната система.

Срокът на служенето им да бъде 28 месеца -6 месеца за бойна и специална подготовка,а останалото време от 22 месеца да се използува за изпълнение на задачите,които им се възлагат.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

2.Основните задачи на тия войски ще бъдат:

а/борба срещу бандитизма;

б/охрана на специално определени важни държавни обекти-затвори,военни или други важни заводи,пощи,банки,мостове и други, а така също,министерства,министри,отговорни политически лица и др.

в/използуването им и при евентуални по-сериозни вътрешни събития.

3.При създаването на вътрешни войски,ще се избегнат големите трудности,които сега се срещат по набирането на платените милиционерски служители,обстоятелство,което извънредно много пречи при организирането на специалните милиционерски поделения.

4.Вътрешните войски ще бъдат устроени на казармени условия,това ще улесни тяхното специална,бойна и политическа подготовка и винаги,при всяко време и при нужда ще се използува цялата част,което не може да става с милиционерите.

5.Ще бъде възможно да се подберат най-добрите в политическо отношение младежи,които ще бъдат по-способни и годни за една по-резултатна борба срещу бандитизма.

6.Ще се създаде общ дивизионен щаб и щабове на дружини за вътрешни войски.

7.За тази година да се предвиди набирането на половината от състава на вътрешните войски.

8.Ако се окаже неприемливо създаването на вътрешни войски,под каквато и да е форма,то,да бъде увеличен броят на милиционерските служители най-малко с 1000 души,за да се попълнят и увеличат специалните бойни милиционерски части,което не разрешава радикално въпроса за борбата с бандитизма.Трябва да се има предвид обаче,че увеличението броя на милицията ще бъде твърде много затруднено,поради липсата на кандидати.

II.

Имайки предвид досегашния опит,положението на държавните ни граници и създалото се положение на западната граница,моля,в щатовете на Граничните войски за 1949 г. да бъдат предвидени следните изменения и увеличения:

1.Да се създаде още един граничен сектор на гръцката граница,с щаб в гр.Девин,който да включва планинския район с граници Доспатска река и с.Чепинци-Смолянско и двете включени за новия сектор.Този граничен сектор да има три гранични участъци,т.е. вместо досегашните два -5/2 и 1/3 да се създаде още един граничен участък.

Това се налага от географската и политическа особеност на района.

Из архивите на ДС

Досегашният участък в Триград много трудно се командва от Неврокопския сектор,а снабдяването му от същия е невъзможно. Този район е населен с помаци,из средата на които са почти всички дезертьори в Гърция. При това,тук именно бандитските и шпионски групи са най-активни.

С цел да се увеличи плътността на охраната на югославската граница,крайно необходимо е да се създадат 4 нови застави. По този начин плътността на охраната на линеен километър ще порастне на 2.24 т.е. ще бъде с 2.10 по-малка от плътността на гръцката и с 3.00 от турската граници.

2.Предвид на това,че южната част на черноморската ни граница добива особено значение,става необходимо заставите на Царевския участък да станат от II-ра I-ва категория,а тия на Созополския участък -от III-та на II-ра,което означава:първите от 20 да станат 32 души,а вторите - от 15 на 20 души. Освен това,на Созополския участък да се създаде нова застава в района на нос "Св.Никола".

3.В апарата на политическия отдел е крайно необходимо да бъдат увеличени офицерите така,че да се доближим до положението във войската,т.е. да бъде предвиден още по един офицер в участъците,секторите и Щаба на граничните войски.По този начин,без ръководителите по партийна и младежка линия,в участъците и секторите ще имаме по двама офицери по политическото възпитание,а в Щаба - 5 души вместо 4 до сега.

Освен това,трябва да се предвидят ръководителите по партийна и младежка работа,както следва: 5 души в Щаба на граничните войски -двама по партийна и трима по младежка линия и 2 души в секторите -един по партийна и един по младежка линия.За участъците считам,че не е нужно да имаме специално назначен човек за ръководене на партийната и младежка работа.

4.Съгласно плана на Генералния щаб за прикриването на границата,се налага да се създадат във всичките участъци по гръцката граница,включително участъка в Св.Врач и Свиленград,по една специална рота в състав 100-117 души.

За тези специални роти и новите поделения,които се създават,се налага офицерският състав да бъде увеличен с 240 души,подофицерите -с 276 души и чиновниците -с 51 души.

В това увеличение са включени и необходимите офицери,подофицери и чиновници за повдигането на заставите по западната и черноморска граница от III в I категория.

59

Из архивите на ДС

60

Увеличение на войнишкия състав не се налага, поради това, че същият беше увеличен с решение на Министерския съвет с 2000 души.

5. Освен това, наложително е да се разреши на подофицерите, които са по заставите и изобщо са поставени в условия, които налагат да бъдат на постоянна войнишка храна, да не заплащат последната по следните съображения:

а/Същите получават около 7000 лева заплата, от която, като заплатят 3300 лв. вложената от тях дажба в котела, за семействата им остават крайно недостатъчните 4000 лв. месечно плюс 3000 лв. порцион;

б/често пъти, поради горните причини, подофицерите не се зачисляват на котлова храна, а чрез разни хитрости я получават, което влияе върху техния морал, прави ги зависими от подчинените им, което води към убиване на авторитета им, като началници.

6. Необходимо е да се разреши да бъде определен по-къс срок за износване дрехите и обущата на граничните войски по границата. Досега този срок е останал еднакъв за войската и за граничарите. А известно е, че на границата, сравнително много по-бързо, се износват дрехите и обущата. Там се ходи повече, ходи се между храсталаци, по камънаци, ходи се по дъжд и сняг, много често се спи с дрехите и пр.

Като се има предвид това, належащо е да се разреши сроковете за износване на дрехите и обущата за граничните войски да бъдат намалени поне с 1/3, в сравнение с войската.

III.

1. По щатната таблица, за заместник на Директора на милицията и ДС е създадена длъжността Главен инспектор-ръководител, чието наименование не отговаря на съдържанието на тази длъжност.

Предлагам да се създаде нова длъжност Заместник директор на милицията и ДС, с основна месечна заплата 21,000 лв. Длъжността Главен инспектор-ръководител да се заличи.

2. Заплатата на Столичния комендант не е съобразена с неговата работа и отговорност, като се има предвид, че той е началник и ръководител на всички столични участъци, с общо 2000 милиционери.

Предлагам Столичният комендант да бъде приравнен по заплата с Началник отдел, с 18,000 лв.

3. След 9 септември 1944 год. за кадри в Народната милиция и Държавна сигурност бяха привлечени верни и преданни другари, много от които, поради характера на заеманите от тях служби, не могат да ги променятТова се отнася особено за секторните началници,

6

началниците на отделение и главните инспектори. Необходимо е на същите да се даде възможност да бъдат повишавани на място, чрез въвеждане на степени.

Предлагам за секторните началници, началниците отделение и главните инспектори при ДНМ и ДДС да се създадат две степени - II степен с 15,500 и I степен с 16,500 лева.

4. По щатната таблица за всички околийски началници на Народната милиция са предвидени еднакви заплати, въпреки че работата в околиите не е еднаква, поради нееднаквата големина и различния политически и икономически облик на същите.

Предлагам за околийските началници на Народната милиция да се създадат три степени -III степен с 11,500 лв., II -с 12,000 и I -с 13,500 лева.

Поради важността на предложенията, които правя и тъй като измененията в състава на милицията, Граничните войски и ДДС, трябва да бъдат отразени в бюджета за 1948 година, то моля Политбюро срочно да разгледа въпросите и да вземе съответни решения.

М И Н И С Т Ъ Р:

ЕК.

Реши се да бъде назначен за Комендант на Столицата др. Весенин Георгиев.

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Препис. 1

Строго-поверително.

ДО ДРУГАРИТЕ АНТОН ЮГОВ, РУСИ ХРИСТОЗОВ И ТРЕМОЛ ИВАНОВ

Т у к.

Съобщаваме Ви за сведение и изпълнение следните решения на Секретарията на Ц.К., взети в заседанието му от 23.X.948 год.

Относно: Контрола на българските моряци, плаващи зад граница с наши кораби.

Във връзка с проучванията направени на личния състав на Българския морски флот и неговата политическа неблагонадеждност, особена в комендантския и капитански състав, за да се обезпечи относителна сигурност при плаване зад граница, да се извърши следното:

1. Органите на Д.С. в един непродължителен срок да проучат внимателно всеки един от екипажа на параходите на БМФ и най-неблагонадеждните от тях да бъдат уволнени, тъй като досегашната практика да им се не разрешава само да плават, увеличава лошите настроения и не обезпечава сигурността.

По-малко надеждните в съгласие с Д.С. да бъдат разместени по корабите на крайбрежното плаване, а екипажите на национализираните параходи се разместят и комплектуват, така че да се пресече възможността за създаването на групи от недоволни и вражески настроени /отговорни: Велко Чанков - ДС и Тремол Иванов, Директор БМФ. Срок за изпълнение 15 ноември/.

2. Чистката и разместванията да бъдат подготвени и извършени на един път, тъй като постепенното и продължително чистене ще подържа екипажите в напрежение и може да ги подтикне към бягства и други опасни действия.

3. При задгранично плаване Д.С. да дава разрешение за право на такова плаване, не само персонално за всеки моряк, но и за целия отделен екипаж, като преценява конкретно възможностите за сигурноста на плаването с оглед на преобладаване благонадеждните хора от екипажа.

4. Моряците получили разрешение за 6 месечни излизания зад граница да бъдат тайно категоризирани по своята политическа благонадеждност и след комплектуването на корабните екипажи в желаното съотношение на благонадеждните и неблагонадеждните, подменяването на отделни членове от екипажа с лица от тяхната категория, без за това да се иска разрешение от София.

5. На всеки голям кораб да бъде назначен по щата на БМФ [redacted]

2

отговорник по личния състав, който официално да изпълнява функциите на заместник комендант по морално политическата работа с моряците, а в същност ще бъде орган на Д.С. и ще обслужва агентурно екипажа.

За малките параходи, където е невъзможно да се предвиди по щата такъв заместник комендант, да се натовари с тая работа, секретно, работник от екипажа.

6. На някои длъжности в корабите, за които не се изисква особена квалификация, да бъдат също назначени хора на Д.С. и допълнително възнаграждавани от Д.С., които ще бъдат скрито въоръжени и заедно с по-надеждните членове от екипажа да бъдат в състояние да осуетят всеки опит на враждебни действия през време на плаването.

7. Да се забрани на други органи, освен на Д.С. да вършат агентурна работа на корабите на БМФ.

8. Да се предвиди увеличение на щата на Д.С. по новия бюджет в размер: - 3 групови началници/за Русе, Варна и Бургас/ и 20 разузнавачи за обслужване охраната и безопасността на морското и речно плаване.

9. БМФ да разработи плановете си за кадрите, с оглед възможно най-бързо подменяване личния състав на екипажите с нови и надеждни моряци. В това отношение е необходимо:

а/ съдействието на партията за издирване и предаване на БМФ политически надеждни моряци и корабни механици, които са на работа вън от флотата,

б/ морските войски да съставят списъци на моряците - специалисти от всеки уволняващ се набор, които са политически здрави и желаят да постъпят на служба в БМФ,

в/ да се прехвърлят някои добри моряци - комунисти от Българско речно плаване и пристанищата в БМФ /отговорен Лулчо Червенков/,

г/ да се обърне внимание на градските партийни организации в гр. Варна и Бургас да окажат по-голямо внимание и съдействие на морските партийни организации и специално по кадровите им въпроси,

д/ БМФ да издига по-смело на по-високи длъжности млади и надеждни моряци, като не спазва сроковете педвидени за прослужване на дадена длъжност,

е/ командването на морските войски да отделя ежегодно по 3-4 души политически благонадеждни от завършващите морското училище, които да преминат на работа в БМФ,

ж/ да се възложи на Държавната щатна комисия, съвместно с ЦС на РПС, да разгледат въпроса за заплатите и възнагражденията на моряците, които не са изградени върху принципите за квалификацията, риска и трудовите условия, а върху образователните цензови, поради което са нереално ниски и не отговарят на морския труд и в резултат на

Архивите на ДС

Из архивите на ДС

което,особено след национализацията и прилагането на държавните щатни таблици,се получи сериозно недоволство и брожение.С това ще се премахне една от главните причини за разслабване трудовата и гражданска дисциплина сред моряците и ще укрепи тяхния морал.

з/ да се назначат 6 референти по кадрите - завеждащи политическата просвета на моряците /2 за големите параходи и 4 за всички останали малки кораби/.

28 октомври 1948 год.

ОТ СЕКРЕТАРИЯТА НА Ц.К.

/п/ Т.Цеков.

33

37

З А П О В Е Д

№....

Другари милиционери,оперативни работници,командири и началници,сътрудници и служители в ДС и НМ ,

Днес ние празднуваме 5 годишнината от създаването на Народната милиция и Държавна сигурност.

На 9 септември 1944 година трудящият се български народ,сплотен под знамето на ОФ,ръководен от БКП и безсмъртният Димитров,с решаващата помощ на великият Съветски съюз,смъкна от власт монархо-фашистката клика,разгони умразната царска полиция и на втория ден след победата създаде Народната милиция.

В редовете на Народната милиция при нейното създаване трудящите се изпратиха най-верни свои синове - партизани,политзатворници-бойци от антифашистката съпротива.

Народната милиция и Държавна сигурност със себеотрицание се заеха за изпълнение на задачите поставени от партията и правителството,за окончателно разгромяване и унищожаване на фашистките остатъци,за разкриване и ликвидиране на вражеската империалистическа агентура у нас,за защита на деветосептемврийските завоевания на трудящите се,за охрана творческия труд на нашия народ в изграждането на социализма.

Под ръководството на БКП и бащинските грижи на другаря Георги Димитров,органите на Държавна сигурност и Народната милиция успешно се справиха с възложените им задачи. Тези свои успехи те дължат преди всичко на това,че са органи на народа,които имат единствена своя задача- защита интересите на трудящите се,които ежедневно им указват своята безгранична подкрепа и обич. Те се дължат на това, че за тях се грижи,възпитава ги и ги ръководи нашата героична Димитровска партия,че те в своята работа се учат от богатия опит на великата партия на Ленина и Сталина.

В течение на изминалите пет години Народната милиция и Държавна сигурност израстнаха в първостепенна,организирана боева сила, която опирайки се на народа и ръководена от БКП е способна да охранява великото дело на 9 септември и да изпълни достойно и с чест всички поставени задачи по пътя на изграждане социализма у нас.

Из архивите на ДС

Петгодишнината от създаването на Народната милиция и Държавна сигурност празднуваме в обстановката на невиждан подем на силите н прогреса,мира и демокрацията. Милиони прогресивни хора на умствен и физическия труд от целия свят,начело с великия Съветски съюз и генеалният Сталин,водят активна борба срещу опитите на империализма за поробване на народите,срещу подпалвачите на нова световна война- англоамериканските империалисти и тяхните лакеи- изменици на социализма от рода на Тито и неговата клика.

Изразявайки кореннитс интереси на нашият народ,нашето народно отечественофронтовско правителство стои твърдо на фронта на мира и демокрацията.Укрепвайки дружбата с великия Съветски съюз и страните с народна демокрация,то с всички сили се бори за националната независимост и държавен суверинитет на нашата родина,срещу опитите за вмешателство в нейните вътрешни работи от страна на англоамериканските империалисти.

Петгодишнината от създаването на Народната милиция и Държавна сигурност празднуваме в обстановката на огромен ентусиазъм,пълна мобилизация на трудящия се народ, за изпълнение историческите решения на петия конгрес на партията по изграждане социализма в нашата страна.

Нашата Държавна сигурност и Народна милиция никога не трябва да забравя,че преходния период от капитализма към социализма е изпълнен с жестока класова борба,че врага не е унищожен и е способен сериозно да пакости и спъва делото на социализма.

Наред с големите успехи в своята работа органите на Държавна сигурност и Народната милиция все още проявяват и сериозни слабости. Партията,Отечествения фронт и Народного правителство са им гласували изключително доверие,а законите на страната,им дават големи права. Служителите от нашата Държавна сигурност и Народната милиция със своята денонощна,преданна и верна служба,трябва да оправдаят това високо доверие на партията и народа. Всеотдайно,скромно и безшумно трябва да изпълняват своите задължения,като служители на трудящие се български народ.Да работят непрестанно за повишаване на своята политическа,професионална и боева подготовка. Да водят непрестанна борба с допуснатите слабости в своята работа. Да конкретизират и проведат на дело,без остатък, изводите,които произтичат за тях от решенията на юнския Пленум на ЦК на БКП. Да мобилизират всички свои сили за максимално изостряне бдителността в борбата срещу враговете и престъпниците,за безпощадна борба против извращенията,неспазване

на законите,бюрократизма и губернаторството,възгордяването и бездушното отношение към населението,проявите на морално-битово разложение намерили място в собствените им редове и борба против всякакво примиренчество към тези извращения и нередности.Да осигурят на нашия народ спокоен творчески труд в изграждане на социализма- комунизма.

Драги милиционери, оперативни работници,командири,началници, сътрудници и служители,

От името на ЦК на БКП,НС на ОФ и Народното правителство и от свое име ви приветствам и ви поздравявам с празника на нашата доблестна Народна милиция и Държавна сигурност.

Напред с всички сили,под ръководството на славната БКП ,да изпълним докрай заветите на великият Димитров и дадената пред него клетва.

На страж за изграждането на социализма в нашата страна !

ДА ЖИВЕЕ НАШАТА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ И НАРОДНА МИЛИЦИЯ !
ДА ЖИВЕЕ НАШАТА НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ !
ДА ЖИВЕЕ СЛАВНАТА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ !
ДА ЖИВЕЕ ОТЕЧЕСТВЕНИЯТ ФРОНТ И НАРОДНОТО ПРАВИТЕЛСТВО!
ДА ПРЕБЪДЕ ВЕЛИКОТО ДЕЛО НА НАШИЯТ БЕЗСМЪРТЕН ВОЖД И УЧИТЕЛ ДРУГАРЯ ГЕОРГИ ДИМИТРОВ !
ДА ЖИВЕЕ НЕПОБЕДИМИЯТ СССР И ГЕНЕАЛНИЯТ ВОЖД НА ПРОГРЕСИВНОТО ЧОВЕЧЕСТВО - ВЕЛИКИЯТ СТАЛИН !

10.IX.1949 г.
София

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ :
/Р.Христозов/

Из архивите на ДС

16

Строго поверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПРОЕКТО-ПОСТАНОВЛЕНИЕ

След като изслуша доклада на др.Христозов за състоянието на борбата с бандитизма в страната, Политбюро на ЦК на БКП констатира:

1.Вражеските центрове извън и в страната правят усилени опити да създадат бандитско движение в страната, и преди всичко в районите, населени от малцинствата, разположени по южната и западна граници.

От данните, с които разполага МВР е видно, че вражеските центрове имат намерения да засилят бандитското движение през 1950 г показател за което е факта, че в Горно-Джумайския и Хасковския окръзи бандитските групи силно се увеличиха.

Чуждите разведки формират бандитски групи от враждебно настроени към властта и избягали нелегално зад границата лица, каквито само за 1949-50 год. се наброяват 314 души.

2.Органите на МВР, въпреки че имат отделни успехи в борбата с бандитизма, не са съумяли да разкрият и ликвидират организиращите центрове на бандитизма. Не са създали квалифициран агентурно-информативен апарат и не са внедрили такъв в задграничните центрове и в самите бандитски групи за тяхното ликвидиране.

Началствуващият и оперативен състав на МВР недостатъчно работи с наличната агентура и не провежда цялостни мероприятия за ликвидиране на бандитите.

Не всички вражески елементи са разобличени в граничните райони не са изчистени от тях.

МВР не винаги координира мероприятията на своите органи в борбата им с бандитизма. Сред отделни работници съществува вредна недооценка на опасността от развитието на бандитизма в нашата страна.

3.Органите на МВР, народните съвети и партийните органи по места, в редица случаи допускат извращения и грешки по провеждането на правителствените мероприятия. С това създават недоволства, а в някои случаи предизвикват минаването в нелегалност на част от граничното население.

14

4.Органите на МВР водят борбата с бандитизма откъснато от партийните организации и не се обръщат към тях за помощ по мобилизирането на гражданското население за усилване охраната на границата и борбата с бандитизма.

5.В райони населени с малцинства, не се провежда конкретна разобличителна работа против идеологията на михайловизма и велико-турския шовинизъм, в резултат на което техни вредни влияния в средата на местното население не са изкоренени от неговото съзнание и особено слабо внимание се отделя за възпитанието на младежта.

6.Известните временни затруднения по снабдяването на населението с хранителни и индустриални стоки в балканските гранични райони се използува от реакционните елементи за обработка на населението против народната власт, а местните партийни органи не провеждат необходимата масово разяснителна работа.

С цел да се ликвидират съществуващите бандитски групи и изкоренят причините, пораждащи настроения за бягство и минаване в нелегалност, Политбюро на ЦК на БКП

П О С Т А Н О В И Х А:

1.Министърът на вътрешните работи -др.Христозов да вземе бързи и енергични мерки за ликвидиране бандитите и нелегалните.

Органите на МВР в най-кратък срок да създадат във всички окръзи и преди всичко в граничните райони, масов агентурно-информативен апарат за откриване и разобличаване бандитите и подпомагащите ги.

Освен това да се създаде специална агентура,която трябва да бъде внедрена в задграничните центрове, бандитски групи и средата, върху която те се опират.

2.В 10-дневен срок да се създаде и организира специален отдел при ДДС за борба с бандитизма,за сметка на съществуващия щат на МВР, а в провинцията-групи, като щатът им се попълни с проверени и квалифицирани кадри на МВР.

3.Др.Христозов до 15 юни т.г. да представи списък и материали в бюрото на Министерския съвет за лицата, които водят активна вражеска дейност и практически подпомагат задграничните бандитски центрове, с цел изселването им от граничните райони.

Да се създаде постоянна комисия при Министерския съвет, за изселването и преселяването на вражески елементи,от представители на МВР, Прокуратурата, Министерството на земеделието и отдела за

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Управите на народните съвети при Министерския съвет.

Да се възложи на тази комисия решението на всичките мероприятия свързани с преселването.

Окръжните и околийските комитети на Партията, окръжните, околийски и местни народни съвети да поломат грижи за изселените и им дадат подходяща работа.

4.Отдел "Кадри" на ЦК, окръжните и околийски комитети на БКП да вземат необходимите мерки за укрепването на държавния апарат в граничните райони, като изпратят за работа там хора преданни на народната власт.

5.Окръжните и околийски комитети на БКП до края на месец април т.г. да изслушат на специални заседания докладите на окръжните началници на МВР за състоянието на борбата с бандитизма, охраната на границите и степента на участието на партийните и обществено-политически организации в това дело.

Да се набележат мероприятия за усилване борбата с бандитизма.

6.Агитпропът на ЦК на БКП, ЦК на ДСНМ, Дирекцията на печата, Министерството на народната просвета, в най-кратък срок да набележат мероприятия по агитационно-масовата работа, с цел да се разобличат остатъците на михайловистката идеология, великотурския шовинизъм и да се разясни националния въпрос.

Особено внимание да се обърне за възпитателната работа сред младежта от ДСНМ и вън от него.

7.Стопанският отдел на ЦК на БКП, съвместно с Министерствата на земеделието, горите и вътрешната търговия, да изучи възможностите за подобряване снабдяването на населението от граничните райони, да ликвидира нередностите по изкупуването на тютюна, да подобри работата на горските стопанства и набележи конкретни мероприятия по тези въпроси.

8.Др.Христозов напомня да разясни на личния състав на МВР, че борбата с бандитизма се явява най-важен участък от работата, успехът на която осигурява мирен труд на нашия народ и спомага за изпълнението на набелязаните от Партията и Правителството стопански и политически мероприятия.

Да се практикува похвалата и награждаването на отделните работници и поделения на МВР, отличили се в борбата с бандитизма.

Едновременно да се изразява благодарност и се награждават лица от гражданското население, активно участвуващи в борбата с бандитизма.

-4-

За взетите мерки и резултатите от тях, др.Христозов да докладва на Политбюро на 15.ІІІІ т.г.

ВК

Из архивите на ДС

23

Строго поверително!

Изх. 1109-Пл
6-V-1950 г.

ДО ПОЛИТБЮРО на Ц.К. на Б.К.П.
Т У К

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Д О К Л А Д

от РУСИ ХРИСТОЗОВ – министър на вътрешните работи

Другари,

При сегашните и нововъзникващи задачи пред Министерството на вътрешните работи служителите при същото трябва да бъдат с високо политическо съзнание, култура и верни до смърт на партията. За да се постигне това е необходима упорита системно организирана политическа работа. Сегашната организационна структура обаче, на РК при Министерство на вътрешните работи и Политотдела се явяват чувствителна пречка в това направление.

Партийно-политическата работа в поделенията на Министерство на вътрешните работи е незадоволителна и лошо организирана. Партийните организации по места не получават квалифицирано ръководство от окръжните и околийски комитети, вследствие на което те не са обърнати с лице към службата, и не мобилизират комунистите, младежите и останалите служители в изпълнение на служебните задачи.

Организационната структура на IX районна партийна организация в София се оказа неудачна. Например: в службите на Дирекция Държавна сигурност съществуват 18 първични организации и всяка се ръководи направо от районния комитет, без да са обединени от учрежденски комитет. Същото е и със

24

Централното управление на Министерство на вътрешните работи, Дирекция на Народната милиция и Столичното управление на Министерството.

Милиционерите представляват по-голямата част от личния състав на Министерството. Същите се набират от селата, имат разнороден състав и идейно-политически са неукрепнали. При отговорните задачи, които им се поставят и правата, които закона им дава, много от тях не са в състояние да се ориентират и често пъти допускат закононарушения.

Същевременно Политотдела при Дирекция на Народната милиция е един осакатен културно-просветен институт. Той провежда своята работа извън и без партийните организации, не се опира на тях и не е в състояние да внася специфичното за Министерство на вътрешните работи в партийно-политическото възпитание на милиционерите.

За подобрение на партийно-политическата работа всред служителите на Министерството в цялата страна, за пълно мобилизиране на комунистите, младежите и безпартийните в изпълнение на служебните задачи, за бързо повдигане политическия уровен на милиционерите

П Р Е Д Л А Г А М:

1. Ръководството на партийните организации в окръжните, околийски и районни управления на Министерство на вътрешните работи да се поеме непосредствено от бюрата на окръжните, околийски и районни комитети;

2. При IX партиен район - София, да се изградят учрежденски комитети, както следва:

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

а/ При Дирекция Държавна сигурност с 18 организации и 1257 членове, който да има 5-членно бюро от платени партийни работници, 1 деловодител-отчетник;

б/ При Дирекция на Народната милиция - с 7 организации и 325 членове, който да има 3-членно бюро от платени партийни работници;

в/ При неоперативните отдели на Министерството - с 12 организации и 487 членове, който да има 3-членно бюро от платени партийни работници;

г/ При Столичното управление на Министерството - с 8 организации и 579 членове, който да има 3-членно бюро от платени партийни работници, като по всички важни принципни въпроси получава указания и ръководство от бюрото на Градския комитет;

д/ На мястото на IX районен комитет да се създаде партиен комитет при Министерство на вътрешните работи с права на РК от I категория. Същият да бъде подчинен на ЦК, а по текущата партийна работа да получава ръководство и указания от Софийския градски комитет на партията, както съветваше навремето др.Г.Димитров.

Предвид на важността на партийно-политическата работа в службите на Министерството на вътрешните работи - ЦК да изпрати в партийния комитет при Министерството на работа другари с по-голям организационен и политически опит.

3. Съответно с преустройството на партийната работа в Министерство на вътрешните работи да се преустрои и работата на ДСНМ.

4. Отдел Политически при Дирекция на Народната милиция да получи ръководни и контролни права над партийните

26

организации, в поделенията на Народната милиция и стане политически апарат на ЦК по подобие на Политотдела в Министерството на транспорта.

Приложение: 1. Проекто-решение на Политбюро по преустройството на партийно-политическата работа в поделенията на МВР;
2. Инструкция за работата на Политическия отдел при ДНМ;
3. Схема на структурата на Политотдела въз основа предложението за преустройство.

М И Н И С Т Ъ Р:
/Р.Христозов/

София,
6.V.1950 г.

БД/ЕА

Из архивите на ДС

27

Строго поверително!

Проект.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Р Е Ш Е Н И Е

на

ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА Б.К.П.

по

преустройството на партийно-политическата работа в поделения на М.В.Р.

Като изслуша доклада на Министра на вътрешните работи др.Руси Христозов,относно състоянието и мерките за подобрение на партийно-политическата работа в поделенията на МВР Политбюро

Р Е Ш И :

1. Преустройва се IX партиен район в София. На мястото на IX партиен районен комитет се създава партиен комитет при МВР, с права на районен комитет от първа категория.

Партийният комитет при МВР е подчинен на ЦК. Същевременно по текущата партийна работа,той получава ръководство и указание от Софийския градски комитет на Партията.

2. Създават се в Дирекцията на държавна сигурност,Дирекцията на народната милиция и за неоперативните отдели на МВР учрежденски партийни комитети,които са подчинени на партийния комитет при МВР.

Из архивите на ДС

3. В Столичното управление на МВР се създава учрежденски партиен комитет,който ръководи партийните организации при милицията,Държавна сигурност и противопожарна служба. Той е подчинен на Софийския градски комитет на Партията ,а е на отчет при партийния комитет на МВР.

4. Партийните организации в окръжните,околийски и районни управления на МВР се ръководят от бюрата на съответните окръжни,околийски и районни комитети на Партията.

5. Възлага на отдел партийни,профсъюзни и младежки организации,съвместно с финансово-счетоводния отдел в 10 дневен срок да представят на Секретариата на ЦК за утвърждение щата и заплатите на партийните работници при партийния комитет на МВР.

6. Предлага на ЦК на ДСНМ в съответствие на партийната организация в Министерството на вътрешните работи,да преустрои своите организации.

7. Утвърждава инструкцията за работа на политотдела при ДНМ,която да се изпрати на окръжните,околийски и районни комитети за сведение и ръководство.

8. Създава се длъжност "заместник директор на народната милиция" по политическата работа,който е началник на политотдела.

ЧЛЕНОВЕ НА ПОЛИТБЮРО:

БВ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго поверително!

11

№1824-Я

ДО ПОЛИТБЮРО НА
ЦК НА БКП

Т У К.

Д О К Л А Д

От Руси Христозов = Министър на Вътрешните работи

Относно: Изпълнението на решението на Политбюро във връзка с борбата срещу бандитизма.

В изпълнение решението на Политбюро на ЦК на БКП относно борбата с бандитизма и тероризма в нашата страна е направено следното:

1. При ДДС е създаден специален отдел за борба срещу бандитизма и тероризма в състав:

	Щат	Наличност
Началник на отдел	1	1
Главен инспектор	1	1
Н=ци на отделения	3	2
Инспектори	8	3
Групови началници	7	7
Разузнавачи	29	13
Техн. персонал	4	=

Комплектуването на отдела се извършва за сметка на съществуващия щат в службите на МВР. Взети са мерки за срещно доокомплектуване на отдела.

2. Към всички окръжни управления на МВР са създадени групи за борба срещу бандитизма и тероризма, на които състава е попълнен.

3. Извършена бе реорганизация и прерайониране на ми=

2

лиционерските участъци и подучастъци с оглед същите да се пре=
върнат в здрави и надеждни, упорни пунктове в борбата срещу бан=
дитизма. Състава на същите бе попълнен с най=добрите командири,
старши и младши милиционери. Освен това,към всеки един или два
подучастъка са прикрепени по един от най=добрите разузнавачи от
ДС.

4. Издадено бе окръжно от МВР,в което се дадоха указа=
ния и се набелязаха ред мероприятия по борбата срещу бандитизма.

С целия оперативен състав на окръжните и околийски
управления се проведоха специални инструктивни съвещания по за=
дачите и метода на работа на така сформираните групи и подучас=
тъци на МВР.

5. ДДС, окръжните и околийски управления на МВР израбо=
тиха планове в които бяха набелязани конкретни мероприятия за ак=
тивизиране борбата на органите на МВР срещу бандитизма и терори=
зма, за изграждането на масов агентурно=информационен апарат във
всички райони и особенно в граничните и застрашени такива,къде=
то действуват,преминават и се предполага,че се укриват бандити и
бандитски групи.

От частичната проверка направена от ДДС и от докладите
на окръжните началници се вижда,че органите на МВР са направили
сериозна крачка напред по изграждането на нова,масова и по каче=
ствена агентура. Така в Благоевградския окръг са завербовани над
370 информатори и агенти; в Коларовградски над 400; в Хасковския
окръг е създадена масова агентурна мрежа и т.н. На места същата
е сведена към резидентура,която е обхванала голяма част от пъти=
щата,районите на действие на бандитите, горски райони и т.н. Об=
хванати са голяма част от овчарите,горските работници,горски ми=
лиционери,селяни живущи край границата,ханчета,монастири,хижи и
други.

Извършена е сериозна работа по подготовката на агенти
за внедряване в бандитските групи и в средите на които се опират
последните. Хасковския окръг има подготвени трима агенти, а една
комбинация с горната цел е проведена. Благоевградски окръг под=
готвя шест агенти за внедряване в бандитски групи. Пловдивски ок=
ръг извърши една комбинация за внедряване на агент в бандитска=
та група,която извърши убийството на лесничея от Държавното гор=
ско стопанство = Смолян.

В Благоевградски,Видински и Ст.Загорски окръзи се из=
ползува и маршрутна агентура.

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.07.2015г.Секретар :

6. Всички окръжни и околийски началници на МВР и ДС са изнесли специални доклади пред бюрата на окръжните и околийски комитети на БКП по състоянието на борбата срещу бандитизма и тероризма,по охрана на границата и степента на участието на партията и обществено=политическите организации в това дело. По специално изработени планове са проведени съвещания и със секретарите на партийните организации,председателите и пълномощниците на селсъветите и пр.

За повишаване бдителноста на трудещите се и за ангажирането им в помощ на органите на МВР са проведени и масови събрания по градове и села пред учащите се,по линия на ДСНМ, БНЖС, ОФ и т.н.

В резултат на така проведената разяснителна политическа работа се забелязва повишение и заостряне бдителността на трудещите се. От всички окръзи зачестиха специални съобщения във които се донася за забелязани от населението съмнителни лица и нелегални.

7. В резултат на подобрената работа на нашите органи бяха постигнати известни успехи в борбата срещу бандитизма. Под ръководството на разузнавателните органи на САЩ гръцките монархофашисти се опитаха да прехвърлят на наша територия бандитски и диверсионни групи с цел да създадат бандитско движение. При тези опити в района на Сданска околия бяха ликвидирани бандитите в района на Петричка околия в района на Смолянска околия бе заловен бандита в района на Неврокопско при опит да бъдет прехвърлени на наша територия монархо=фашистка група бе убит Милтиядис Панайтис Тфунидис; бе убит край с. Мадан=смолянско; заловен бе укриващия се бандит извършена бе реализация на група младежи от гр. Орехово,която се готвеше да бяга в Югославия; извършена бе реализация на група от Михайловград,готвеща се да бяга също в Югославия и др.

От данните с които разполагат органите на МВР се вижда,че в настоящия момент на наша територия се подвизават две бандитски групи: едната в района на Пазарджик и другата в Коларовградски окръг.

8. Окръжните началници на МВР от граничните райони представиха списъци по категории на опасни лица,засечени в подпомагане на бандити,шпиони, семейства на бандити, връзки, ятаци и лица уличени в открита вражеска дейност за изселване във вътрешноста на страната. Същите са удобрени от окръжните комитети на БКП.

Представени са в бюрата на окръжните и околийски комитети на БКП всички материали с които разполагат службите на МВР за служители от държавния апарат, уличени в вражеска дейност с оглед тяхното уволнение или преместване във вътрешноста на страната. До сега, обаче, резултати няма. Прочистването на държавния апарат от вражески елементи,по места, още не е извършено.

20. Юни 1950 год.
София

МИНИСТЪР: Христозов/

Из архивите на ДС

58

Строго поверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

МИНИСТЕРСТВО
на
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ
№ 2153/П
5.VII.1950 год. 194 г.
СОФИЯ

До Политбюро на ЦК на БКП

Т У К.

ОТНОСНО: мероприятията за подобрение материалните условия на служителите от Държавна сигурност.

При отговор да се указва № и отдела

Д О К Л А Д
от Руси Христозов-Министър на вътрешните работи

ДРУГАРИ,

1.В резултата на разширението на службите в Дирекция държавна сигурност и значителното увеличение на оперативния кадър, с бюджета на държавата за 1950 година, поради усложнилата се политическа обстановка у нас, както и поради направените разкрития на вмъкнали се чужди агенти на ръководни места в Дирекцията, голяма част от ръководните служби в същата са вакантни. Така например: от 12 длъжности за началници на отдели при ДДС-5 са вакантни, от 17 за Главни инспектори - 7 са вакантни, а също така има ваканции за 15 началници на отделения, 15 началници на служби и 52 инспектори.

От резултати при извършената проверка на кадрите на Държавна сигурност се установява, че известна част и от наличния началнически състав трябва да бъде подменен, поради което ваканциите ще бъдат още повече увеличени.

2.Във всички Народни републики, освен у нас, са въведени военни чинове, длъжности и униформа за оперативния състав на Държавна сигурност. Несъмнено е, че провеждането на едно такова военизиране ще допринесе значително за повдигането на дисциплината всред личния състав, ще повиши чувството за дълг и отговорност, ще внедри всред служителите смелост, точност, готовност за саможертва и др. военни добродетели, което, общо взето, ще окаже благотворно влияние за подобрение работата във всички служби и ще повдигне авторитета на Държавна сигурност.

3.Съществуващите щатни таблици не отговарят на изискванията за служителите на МВР и по-специално за тия от Държавна

59

сигурност.В тях има много несъответствия между изпълняваната работа и заплатите им.Това несъответствие до сега се отстраняваше чрез добавъчно възнаграждение от по 10,15 и 30%,което усложнява работата на финансовите органи и създава други неудобства.Все по-вече се чувствува необходимостта от изработването на нови специални за МВР щатни таблици.

4.В изпълнение постановление № 1011 на Министерския съвет взето в заседанието му от 20.IV.950г. относно снабдяването служителите на МВР,от 1 юни т.г.бе премахнато специалното снабдяване за Главните инспектори и Началниците на отделенията при Държавна сигурност и Народна милиция,вложи се храната в столовете на МВР и се затвори специалния стол за хранене на служителите от инспектори нагоре.Всичко това вложи извънредно много снабдяването на ръководния кадър и понижи качеството на храната на целия апарат на ДДС и ДНМ.

5.Поради постоянния приток на нови хора от провинцията за попълване щата на ДДС,голям брой от служителите са без всякакви жилища,като живеят в близки семейства,колеги или спят по канцеларийте,разделени от своите семейства.Предстоящето попълване на голямия брой ваканции в дирекцията се затруднява извънредно много между другото и поради липсата на квартири.Като се прибавят към това нуждите от квартири за ДНМ и др.поделения на Министерството, жилищният въпрос в София получава първостепенно значение.

6.Съгласно чл.77 от Закона за военните лица,Министърът на вътрешните работи има право да приема на действителна служба в гранични и вътрешни войски и да произвежда в офицерски чин служителите до полковник/командир на бригада/включително,както това е в МНО.По Закона за народната милиция,обаче, същият няма тия права, които са ограничени до производството в чин капитан включително. Явно е,че тук има несъбразност,която следва да се отстрани.

За да се укрепят службите на Държавна сигурност и се изгради същата,като партиен и държавен орган,действително стоящ на висотата на поставените му задачи,

П Р Е Д Л А Г А М:

1.Да се мобилизират партийно 100 партийни или административни работници,които да бъдат изпратени на ръководна работа в ДДС.

2.Да се военизира Държавна сигурност,като на оперативния състав се присвоят съответните военни чинове и длъжности и се даде военна форма.

Из архивите на ДС

83

Из архивите на ДС

60

В срок от един месец,Министърът на вътрешните работи да представи в Политбюро за одобрение проекто-правилника за чиновете и длъжностите,както и предложение за формата на Държавна сигурност.

3.В срок от 4 месеца Министърът на вътрешните работи да представи за одобрение в Министерския съвет нови за Министерството на вътрешните работи щатни таблици.

4.От 10 юни т.г.да се възстанови закритият стол за ръководния кадър /от инспектор на горе/,при поделенията на МВР - София, като необходимите за това продукти се отпускат от Министерството на вътрешната търговия. От същата дата да се подобри храната в столовете на служителите при поделенията на МВР-София.

Главните инспектори и началници на отделения при поделенията на МВР да се включат в специалното снабдяване.

5.Министерството на вътрешните работи да продължи започнатия през миналата година жилищен блок от 50-60 апартамента на улица "Гурко" и бул."Готвалд",като за целта му се отпуснат 50.000.000 лева и необходимите материали.

6.Да се видоизмени чл.13 от Закона за народната милиция, като на Министра на вътрешните работи се даде право да произвежда в чин оперативните служители от ДДС и ДНМ до полковник /командир на бригада/ включително,както това е в МНО.

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ:

НА

Лично! **Строго поверително!** 6

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

45

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ,
ДР.В.ЧЕРВЕНКОВ

Т У К

Д О К Л А Д

от

Руси Христозов, министър на Вътр. Работи

ОТНОСНО:
Подобряване
работата на
отдел III-ДДС

Др.Председател,

Обстановката на усилени предвоенни мероприятия,провеждани от империалистите в САЩ и Англия и от граничаците с нас тяхни сателити - Титова Югославия, Гърция и Турция, налага максимално разгръщане дейността на нашето Външно-политическо разузнаване.

Отдел III-ДДС в сегашното си състояние - неукомплектованост с квалифициран ръководен и оперативен състав, липса на каквито и да било стимули за работа на задграничните разузнавачи - не може да се справи със стоящите пред него задачи.

Предвид на горното, моля, Почитаемият Министерски Съвет да разгледа и ако намери за добре да приеме следното

П О С Т А Н О В Л Е Н И Е:

1. Задължава се Министра на Вътрешните Работи да организира политическо и специално служебно обучение на всички работници от отдел III-ДДС, което непременно да включва и задължително изучаване на чужди езици.

2. Министра на Вътрешните Работи да плаща ежемесечно на всеки работник от отдел III-ДДС 10% от основната му заплата

Из архивите на ДС

възнаграждение за всеки чужд език, който той владее в обема на специално утвърдената за това учебна и изпитна програма.

Сумата на общото месечно възнаграждение за знание на чужди езици, която може да получава един работник, не бива, обаче, да превишава 30% от основната му месечна заплата.

Получаващите възнаграждение за знание на чужди езици лица се подлагат ежегодно на контролни изпити. Ако при контролния изпит лицето получи неудовлетворителна оценка, възнаграждението се спира и от заплатата му се удържа съответния процент до издържане на нов контролен изпит в установения срок.

3. Работниците на Външно-политическо разузнаване, командировани на работа в чужбина продължават да се числят в щата на отдела за Външно-политическото разузнаване, като се зачисляват в действащ резерв, запазва им се служебният стаж и повишаването в чин и длъжност.

4. Командированите на работа в чужбина работници на Външно-политическото разузнаване продължават да получават своята заплата в България, като от нея се удържа заплатата, която получават по линия на прикриването им в другите ведомства.

Разликата се съхранява във Финансовия отдел на ДДС и остава в разпореждане на командирования в чужбина работник за използуване в България.

5. В случай, че командированият в чужбина работник на Външно-политическото разузнаване е лишен от възможността да вземе със себе си намиращите се на негова издръжка членове на семейството /деца от ученическа възраст, инвалиди, престарели, болни и т.н./, то същият получава ежемесечно 25% добавък от основната си месечна заплата за всеки член от семейството, останал в страната, като общия добавък за издръжка на останали в страната членове на семейството не може да превишава 75% от основната месечна заплата на командированият работник.

6. При първата им командировка в чужбина работниците на Външно-политическото разузнаване получават безплатно пълна екипировка, лично за себе си и за всеки придружаващ го член на семейството му.

47 8

7. Командированите в чужбина работници на Външно-политическото разузнаване се ползуват с правата и облагите на постановленията на Министерския Съвет за бронирване на тяхните квартири през време на тяхното отсъствие от страната до завръщането им.

8. Необходимите допълнителни разходи във връзка с това постановление да се покрият от резервния фонд на държавния бюджет. За тая цел Министра на Вътрешните Работи в десет дневен срок да представи в бюрото на Министерския Съвет точната сума на необходимите разходи за текущата бюджетна година.

София, _____950 г.

М И Н И С Т Ъ Р:
/Р.Христозов/

Из архивите на ДС

Препис.

Строго-поверително! 4

7. VIII. 1950 г.

ПРОЕКТ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

42

П О С Т А Н О В Л Е Н И Е
на
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА Б.К.П.

Политбюро на ЦК на БКП, след като изслуша доклада на Министъра на Вътрешните работи за състоянието на III-ти отдел - ДДС счита, че обстановката на усилена агресивност на империалистите в САЩ и Англия и факта, че нашата страна гранични с три враждебни държави, сатилити на САЩ и Англия, които както вече е установено в последно време, провеждат предвоенни мероприятия, заплашващи безопасността на нашата страна, налага всестранно усилване работата на Външно политическо разузнаване.

Политбюро на ЦК на БКП, обаче констатира, че III-ти отдел на ДДС, поради неукомплектованост с ръководен и оперативен кадър, липса на необходимите стимули за работа на задграничните разузнавачи, а също така поради несъответствие на сегашната му организационна структура, не се справя с задачите, които стоят пред него.

Предвид на горното Политбюро на ЦК на БКП

П О С Т А Н О В Я В А:

1. Задължава Министъра на Вътрешните Работи да активизира максимално външно политическото разузнаване и преди всичко разузнаването против кликата на Тито в Югославия, Гърция и Турция, и другите враждебни страни, като на първо място се насочат всички усилия за разкриване намеренията на империалистите в САЩ и Англия спрямо НР България, страните с народна демокрация и Съветския съюз.

2. Утвърждава представената от Министъра на Вътрешните Работи организационна схема и щата на III-ти отдел - ДДС, който за напред да се нарича Отдел за "Външно политическо разузнаване".

3. Задължава Министрите на Външните Работи, Външната Търговия, председателя на КНИК и ръководителите на всички други учреждения и организации, които имат каквито и да е представителства във враждебните и неотрални страни, да представят в тия представителства длъжности за прикриване задграничните работници на Отдела за "Външно-политическо разузнаване".

II Стр. по постановлени от ПБ - 7.VIII 1950 г. 10

43

4. Задължава Министъра на Вътрешните Работи да организира политическа и специална подготовка на всички оперативни работници на Външно-политическото разузнаване, която непременно да включва и задължително изучаване на чужди езици.

5. Задължава Отдел "Кадри" при ЦК на БКП съвместно с Министъра на Вътрешните Работи, до края на текущата 1950 год. да доукомлектува Отдела за Външно-политическо разузнаване с комунисти, подходящи за разузнавателна работа.

6. Министъра на Вътрешните Работи да плаща ежемесечно на всеки работник от отдела за Външно-политическо разузнаване 10% от основната заплата възнаграждение за всеки чужд език, който той владее, в обема на специално утвърдената за това учебна и изпитна програма. Сумата на общото месечно възнаграждение за знание на чужди езици не трябва да превишава 30% от основната месечна заплата на работника.

Получаващите възнаграждение за знание на чужди езици лица се подлагат на контролни изпити всяка година. Ако при контролния изпит лицето получи неудовлетворителна оценка възнаграждението се спира и от заплатата му се удържа съответния процент до издържане на нов контролен изпит в установения срок.

7. Работниците на Външно-политическо разузнаване, командировани на работа в чужбина продължават да се числят в щата на отдела за Външно-политическото разузнаване, като се зачисляват в действащ резерв, запазва им се служебният стаж и повишаването в чин и длъжност.

8. Командированите на работа в чужбина работници на Външно-политическото разузнаване продължават да получават своята заплата в България, като от нея се удържа заплатата, която получават по линия на прикриването им в другите ведомства.

Разликата се съхранява в финансовия отдел на ДДС и остава в разпореждане на командирования в чужбина работник за ползуване в България.

9. В случай, че командирования в чужбина работник на Външно-политическото разузнаване е лишен от възможността да вземе със себе си намиращите се на негова издръжка членове на семейството /деца от ученическа възраст, инвалиди, престарели, болни и т.н./, то същият получава ежемесечно 25% добавък от основната си месечна заплата за всеки член от семейството, останали в страната, като общият добавък за издръжка на останали в страната членове на семейството не може да превишава 75% от основната месечна заплата на командирования работник.

Из архивите на ДС

44

10. При първата им командировка в чужбина работниците на Външно-политическото разузнаване получават безплатно пълна екипировка, лично за себе си и за всеки придружаващ го член на семейството му.

11. Командированите в чужбина работници на Външно-политическото разузнаване се ползуват от правата и облагите на постановлението на Министерския съвет за бронирване на тяхните квартири през време на тяхното отсъствие от страната до завръщането им.

12. Необходимите допълнителни разходи във връзка с това постановление да се покрият от резервния фонд на държавния бюджет. За тая цел Министъра на Вътрешните Работи в десет дневен срок да представи в бюрото на Министерския съвет точната сума на необходимите разходи за текущата бюджетна година.

С настоящето постановление да бъдат запознати в закрито партийно събрание всички комунисти, които работят в Отдела за Външно-политическото разузнаване.

90

44

МИНИСТЕРСТВО
на
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ
№ 3211-51
29.VIII 1950 г.
София

До
СЕКРЕТАРИАТА НА ЦК НА БКП
Т У К

Относно: честването деня на Държавна Сигурност и народната милиция-10.IX.1950 год.

При отговор да се указва № и отд.

Другари,

Денят 10-ти септември е празника на Държавна Сигурност и народната милиция. На този ден 1944 год. излезе постановление на Министерския Съвет за разтурянето на полицията и създаването на Народната милиция и Държавна Сигурност. До сега провеждането на този празник се изразяваше в украса на зградите, поместване на статии в пресата, отпечатване на плакати и лозунги, изнасяне на радио-сказки и концерти, публикуване заповедта на Министра по случай празника и устройване на тържествени събрания на служителите с доклади по значението на 9 и 10. септември.

На самия ден-преди обяд в София на стадиона "Юнак" се устройваше тържество, на което се прочиташе министерската заповед по случай празника, която се предаваше по радиото. Произвеждаше се парад на свободните от наряд милиционери от столичното управление, което завършваше с спортни състезания и физкултурни игри. На тържеството се поканваха официални лица, на които се поднасяше закуска. В провинцията по същото време се правеше преглед на частите и се провеждоха подобни тържества. В всички поделения се устройваха обеди, на които се поканваха представители на партията, правителството, народните съвети, народната войска и др. институти и организации. Вечерта в София – в парка на Българо-съветската дружба се устройваше спектакъл от ансамбъла за песни и танци при М.В.Р. и се прожектираше филм. За покриване разноските по обедите по решение на правителството се даваше двоен порцион на служителите.

Из архивите на ДС

92

45

Предлагам честването на 10 септември т.г., понеже не е юбелейна година, да стане по-безшумно и без паради, без специални обеди, по-икономично, така както е в Съветския Съюз, поради което предлагам секретариата на ЦК да одобри следното:

1. Да се издадат две служебни-вътрешни заповеди, една по линия на Държавна Сигурност и втора-по линия на Народната милиция в които заедно с поздравлението да се поставят основните задачи, които стоят пред Държавна Сигурност и Народната милиция. и се призоват всички служетили за тяхното образцово изпълнение;

2. Да се устроят специални събрания, по поделенията, на които да се изнесат кратки доклади за значението на 9 и 10 септември главните достижения, слабости и грешки и се набележат основните задачи стоящи за разрешение пред служителите.

На околийските, окръжните и тържественото събрание в столицата, да се поканят представители на партията, правителствените органи, народната войска, ДСНМ, ЕОПО, ОРПС и СБП;

3. Да се устроят радио-предавания и концерти по националния радио-предавател "Христо Ботев" и местните радио-уредби. Да се поместят статии в местния печат.

4. В двора на школата на МВР "Г. Димитров" да стане производството на завършилите командирския курс и се устрои обед на официалните лица и курсистите.

5. След обед на 10.IX. ДСО "Спартак" и колективите му при поделенията на М.В.Р., както и самодейните художественни колективи да устроят физкултурни и художественни тържества в София и другите градове, където има условия за това, като се проагитира присъствието на гражданите;

6. В 20 часа на 10.IX. в парка на Българо-съветската дружба София ансамбъла за песни и танци при МВР да изнесе безплатен спектакъл, като се прожектира филм и устроят народни хора и танци.

М И Н И С Т Ъ Р:
/Р. Христозов/

Препис

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Строго-поверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ЗАПОВЕД
№ 33865
София, 4 VIII 950 г.

За повишаване на специалната квалификация и разширяване възможности те за работа на 3-ти отдел - ДДС,

ЗАПОВЯДВАМ:

1. Целият личен състав на III-ти отдел - ДДС да пристъпи начиная от 15 август т.г. към изучаването на чужди езици.

2. Занятията по чужди езици да се провеждат два пъти в седмицата по два часа в служебно време, по програмата за изучаването на чужди езици, утвърдена от КНИК.

3. Работниците на III-ти отдел изучават чужди езици съответно с насоката на тяхната работа.

4. Задължителни за изучаване от работниците от III-ти отдел - ДДС са следните чужди езици:

а/ Руски.
б/ Английски.
в/ Френски.
г/ Гръцки.
д/ Турски.
е/ Италиански.
ж/ Сърбохърватски.
з/ Немски.

5. В края на всяка учебна година се провеждат изпити от комисия, специално назначена от мен.

6. Да се установят средните добавки върху основната заплата за знание на чужди езици:

а/ Руски език	- 10%	към основната месечна заплата.
б/ Английски	- 10%	" " " "
в/ Френски	- 10%	" " " "
г/ Гръцки	- 15%	" " " "
д/ Турски	- 15%	" " " "
е/ Италиански	- 10%	" " " "
ж/ Немски	- 10%	" " " "
з/ Сърбохърватски	- 10%	" " " "

Из архивите на ДС

7. Горните възнаграждения /добавки/ се плащат след издържането на изпит по пълната програма за обучение. При усвояване на 50% от програмата и издържането на изпит по нея се плаща по 5% за всеки посочен по-горе език.

8. Общата сума на добавките, които един оперативен работник може да получи за знание на чужди езици, не може да превишава 30% от основната му месечна заплата.

9. Ако работника при изпита получи неудовлетворителна бележка спира се заплащането на добавката и се удържа от основната му заплата съответния процент до издържане на нов изпит в установения срок.

10. Добавките за знание на чужди езици се плащат въз основа на заключението на утвърдената от мен изпитна комисия.

11. Работниците от III-ти отдел, които имат съответна езикова подготовка могат с мое разрешение да издържат изпити преди установения срок.

12. Да се разреши на ръководния състав от Н-к отделение и по-нагоре да изучават чужди езици не в групи, а самостоятелно с преподаватели.

13. Зам.Директора ДДС - Боев и Н-к III-ти отдел - Стоилов:

а/ Да подберат съответен преподавателски кадър, като същият бъде предварително специално проучен и да ми бъде представен за утвърждаване към 5 август т.г.

б/ Да доставят необходимата литература и учебни помагала с които да бъдат обезпечени учащите се.

в/ Да разпределят работвиците на III-ти отдел по учебни групи, като ги комплектуват по такъв начин, че във всяка учебна група да не влизат повече от 5 човека.

г/ Да организират в III-ти отдел специална библиотека от учебна чужда литература.

д/ Да ми докладват лично за хода на изпълнението на настоящата заповед всеки три дни.

С настоящата заповед да бъде запознат личния състав на III-ти отдел - ДДС.

М И Н И С Т Ъ Р:/п/Р.Христозов.

94

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I8

От архивите на ДС

12

Строго-поварително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

УТВЪРЖДАВАМ
Министър на Вътр.Работи-
- генерал лейтенант:/п/Р.Христозов
13.XI.1950 година

И Н С Т Р У К Ц И Я

за реда на присвояване военни чинове на оперативния състав при Държавна Сигурност.

I.На основание постановлението на Министерския съвет на Народната Република България под № 2418 от 5 септември т.г. за въвеждане военни чинове и форма за оперативния състав на Държавна Сигурност, установяват се следните военни чинове за оперативния състав на Държавна Сигурност:

а/Младши офицерски състав:
младши лейтенант
лейтенант
старши лейтенант
капитан

б/Старши офицерски състав:
майор
подполковник
полковник

в/Висш офицерски състав:
генерал-майор
генерал-лейтенант
генерал-полковник

II.Срокове за прослужване в офицерски чин

Сроковете за прослужване в офицерски чин за служителите в Държавна Сигурност са същите, както и тези за офицерите в МНО, а именно:

младши лейтенант	-	2 години
лейтенант	-	2 години
старши лейтенант	-	3 години
капитан	-	4 години
майор	-	4 години
подполковник	-	4 години
полковник	-	

III. Ред за присвояване на военните чинове.

1.Военните офицерски чинове на офицерския състав на Държавна Сигурност до полковник включително се присвояват със заповед на Министра на Вътрешните работи.

Из архивите на ДС

2.Генералските чинове, съгласно Закона за военните лица, се присвояват с Указ на Президиума на Народното събрание по предложение на Министра на Вътрешните Работи.

3.На тези оперативни работници,които не са завършили школата на МВР, военни чинове се присвояват не по-рано от 6 месеца от постъпването им на работа в поделенията при условие, че те през този период са се проявили в работата положително.

4.Офицерите от армията и флотата,Граничните и Вътрешни войски, преминаващи на работа в поделенията на Държавна Сигурност,запазват придобития по-рано чин.

5.На оперативните работници, на които е преминал установения за чина им срок, се присвоява по-горен чин при условие, че той съответствува на заеманата от тях длъжност и работата им се оценява положително

6.На тези оперативни работници, които проявяват в работата си инициатива и изпълняват добре възложените им от Партията и правителството задачи по борбата с външните и вътрешни врагове на нашата Родина,могат да се присвоят по ходатайство на началника им по изключение предсрочно офицерски чинове.

7.На тези оперативни работници които работят лошо или в поведението им има сериозни недостатъци, не ще се присвоява по-горен чин, като атестационната комисия има право за същите да взема решение за оставянето им в предишния чин за определен срок.

IV. Ред за правене на предложенията за присвояване военни чинове.

1.Правото за представяне оперативния състав на Държавна Сигурност за присвояване на военни чинове принадлежи на началниците на поделенията, а именно:

а/Предложенията за присвояване на военни чинове на Пом.министрите на Вътрешните работи и директорите се внасят от Министра на Вътрешните работи;

б/Предложенията за присвояване военни чинове на заместник-директорите на ДС, началниците на отдели в центъра,Столичния и окръжните началници на ДС, внася Пом.министра за ДС при МВР;

в/Предложенията за присвояване военни чинове на личния състав на отделите от разузнавач до главен инспектор внасят началниците на отдели след съгласуване със съответните зам.директори и пом.министра за ДС;

г/Предложенията за присвояване военни чинове на целия редови и ръководен състав на окръжните управления на МВР внасят началниците на окръжните управления след съгласуване със съответните зам.директори и пом.министра за ДС;

д/Предложенията за присвояване военни чинове на целия команден,преподавателски и слушателски състав при Ц.Ш. на МВР "Г.Димитров" внася началника на школата след съгласуване с пом.министра по кадрите на МВР.

2.Предложенията за присвояване на военни чинове се отправят

От архивите на ДС

чрез отдел "Кадри" при МВР за разглеждане от специалната атестационна комисия назначена от Министра на Вътрешните работи

3.Атестационната комисия, разглеждайки постъпилите атестационни материали,дава за всяко предложение своето заключение, в което указва какъв чин трябва да се присъди на представения оперативен работник.

4.Атестационната комисия има право да откаже присъждането на чин на представения оперативен работник или да даде заключение за присъждането на по-малък или по-голям чин от този, за който е бил представен.

5.В случай на отказ да се присъди чин на оперативния работник атестационната комисия трябва да го уведоми за причините,поради които му е отказано присъждането на чин,чрез началника на поделението, който го е представил.

6.След като атестационната комисия разгледа атестационните материали и даде по тях своите заключения,материалите се представят в отдел "Кадри" на МВР за оформяване присъждането на чиновете със заповед на Министра.

7.Основния документ,който се представя в атестационната комисия за разглеждане въпроса за присъждане военни чинове, е атестационния лист,попълнен за всеки оперативен работник, който се представя за присъждане на чин./Атестационния лист се прилага към инструкцията/.

V.Начина попълване атестационния лист.

На първата страница на атестационния лист се попълват основните установачни данни за атестирания и сведения за службата му в поделенията на ДС.

На втората страница се дава характеристика за атестирания, която се съставя в свободна форма с указания за деловите и политически качества на същия.

В характеристиката трябва да се изрази мнението на началника по отношение съответствието на атестирания на заеманата длъжност, да се отрази предаността му към БКП и народното правителство,готовността и умението му да води непримирима борба с враговете на Родината; в характеристиката трябва да се укаже как атестирания работи за повишаване своята идейно-политическа подготовка, неговата дисциплина,поведението му в семейството и обществото.

Под характеристиката началника на поделението,представящ атестирания за присъждане на военен чин, дава своето предложение за чина, който да му бъде присъден,съответствуващ на заеманата от него длъжност, деловите му и политически качества.

Атестационния лист се подписва от началника на поделението и лицето, с което е съгласуван въпроса за присъждане на чин на атестирания.

Атестационната комисия дава своето заключение на третата страница.

97

Из архивите на ДС

15

Строгоя

VI. Съотношение между заеманата длъжност и чина.

Заеманата длъжност в апарата на ДС, деловите и политически качества на служителя трябва да служат като ръководно начало при присвояването на военния чин.

По общо правило, между заеманата длъжност и военния чин трябва да има определена съгласуваност.

Обоче, за оперативните работници, имащи малък военен чин, но проявяващи се в работата и заслужаващи да бъдат издигнати на ръководни длъжности, малкия чин в никакъв случай не може да бъде препятствие за тяхното издигане на ръководна длъжност.

От друга страна, оперативните работници, които не се развиват в службата, не изпълняват образцово своите служебни задължения, не могат безпрепятствено да растът в чин.

ПОМ.М-Р ПО КАДРИТЕ НА МВР-
генерал майор:/п/Ив.Пейчев/

В е р н о,
С Е К Р Е Т А Р:

11

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

З А П О В Е Д

№ 12798

София, 17 XI 1950 година

Относно: въвеждането на военни чинове и форма за оперативния състав на Държавна Сигурност

Министерския съвет на Народна Република България с постановление № 2418 от 5 септември т.г. разреши присвояването на военни чинове и форма на оперативния състав в органите на Държавна Сигурност.

Това постановление говори за голямото внимание, което нашата Партия, нашето Правителство и лично другаря ЧЕРВЕНКОВ проявяват към укрепването на органите на Държавна Сигурност и подобрението на материално-битовите условия на нейните работници.

Заедно с това присвояването на военни чинове задължава оперативните работници при Държавна Сигурност да подобрят из основи агентурно-оперативната и следствената работа, непрекъснато и систематически да усъвършенстуват формите и методите на нашата работа и да изпълняват образцово възложените ни от партията и правителството задачи по борбата с външните и вътрешни врагове на нашия народ.

Постановлението ни задължава да укрепим дисциплината, да повишим авторитета на органите на Държавна Сигурност, да изучаваме богатия опит на нашите по-стари братя по оръжие – съветските чекисти – така, че органите на Държавна Сигурност действително да станат въоръжен отряд на Българската Комунистическа Партия в борбата и с външните и вътрешни врагове на нашата Родина

В изпълнение постановлението на Министерския съвет.

З А П О В Я Д В А М:

1. Помищник-министра по кадрите на МВР генерал-майор Иван Кърванов Пейчев да изработи инструкция за реда по присвояването на военни чинове.

2. Присвояването на военни чинове за старшия оперативен състав да завърши до 15 януари 1951 година, а за младшия оперативен състав до 9 септември 1951 година.

3. Началника на отдел "Снабдяване" при МВР полковник Стефан Доков Банков да изработи образец за формата на офицерския състав на Държавна Сигурност и да осигури всичко необходимо за ушиването на униформеното облекло.

Настоящата заповед да се прочете пред целия оперативен състав на Държавна Сигурност в страната.

Предис от настоящата заповед да се сопрати на Пом.министра за ДС, зам.директорите, началниците на отдели, началниците на самостоятелните отделения и служби на ДС, началниците на Столичното и окръжните управления на МВР, пом.министра по Кадрите на МВР, началника на Централната школа на МВР "Г.Димитров" и началника на отдел Снабдяване при МВР, за сведение и изпълнение.

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ –
– генерал лейтенант: /п/Р.Христозов/

В е р н о,

С Е К Р Е Т А Р:

Препис.-
Строго поверително!

5

УТВЪРЖДАВАМ,
25.XI.1950год.
М-Р НА ВЪТР.РАБОТИ:/подпис/
/Р.Христозов/

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е
от СТОЯН СТОЕВ – и.д. Н-к отдел III-ти ДДС

ОТНОСНО,
Опазването в тайна личния
състав на В.П.Р.

Тъи като кадрите на резидентурата на В.П.Р. в капиталистическите страни,независимо от това дали ще работят под прикритието на нашите представителни учреждения зад граница или не,ще бъдат излъчвани из средата на личния състав на отдела,крайно необходимо е,щото той да бъде известен на възможно най – ограничен кръг лица.

Пореди това,

П Р Е Д Л А Г А М :

1.....

2.....

3.Заплатите и другите възнаграждения на служителите от В.П.Р. да се изпращат от финансово – стопанската с-ба при отдела,която ще съставя ведомостите,като получава от касиера при ДДС необходимата сума срещу документ,в който ще се упоменава само броя на същите.

4.Снабдителните поделения при МВР да отпущат за служителите на В.П.Р. всички материали,които им се полагат,чрез финансова -домакинската служба при отдела срещу документ,в които ще бъде посочен само броя на същите.

ПРЕДЛАГА,
и.д. Н-К ОТДЕЛ III:/подпис/
/Ст.Стоев/

СЪГЛАСЕН,
ЗАМ.ДИРЕКТОР:/подпис/
/Хр.Боев/

СЪГЛАСЕН,
ПОМ.МИНИСТЪР:/подпис/
/Ив.Райков/

в е р н о, и.д.НАЧАЛНИК ОТДЕЛ III:
/Ст.Стоев/

№ 6042 - П / 4. XII. 1950 г.

Строго-поверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО

ПОЛИТБЮРО НА ЦК на БКП

Т У К

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

От РУСИ ХРИСТОЗОВ, м-р на вътрешните работи

ОТНОСНО: Предаване бившите полицейски материали на специалното отделение при ДДС

ДРУГАРИ,

Въпреки разпиляването и в много случаи съзнателното укриване и унищожаване от прикрили се вътре в Партията врагове на полицейските материали непосредствено след 9.IX.1944 година, все пак една голяма част от тях са запазени и представляват извънредно ценен материал по изучаването на нашия кадър и историята на Партията. Не може да не се отбележи, че даже и днес - вече повече от 6 години след 9-ти септември не е организирано системно и щателно изучаване и подреждане на тези извънредно цени за Партията материали. Все още тези материали не са събрани всички на едно место, не са подредени, не е организирана строгата им отчетност и съхраняване и са възможни случаи на нови изчезвания, Събирането на едно място на всички полицейски материали и започване тяхното системно изучаване до голяма степен ще даде възможност на ЦК на Партията по бързо да изучи държанието на нашите кадри в полицията и разкрие неразкритите до сега и прикрили се в Партията агент-провакатори и сътрудници на бившата царска полиция.

За да се съберат всички бивши полицейски материали за нелегалната дейност на нашата Партия до 9-ти септември на едно място, като се подредат, картотекират и най-строго съхраняват и най-важното - се

Из архивите на ДС

започне незабавно най-системното и щателно тяхно изучаване,моля Политбюро, ако одобри, да приеме следното

Р Е Ш Е Н И Е:

1. Да се създаде специално отделение при Държавна Сигурност за съхраняване и най-щателно изучаване на всички бивши полицейски материали за нелегалната дейност на нашата Партия до 9.IX.1944 год.

2. Да се предадат веднага на специално създаденото при ДС отделение всички бивши полицейски материали,съдебните дела по процесите на Партията и поделенията й и затворническите дела на бившите политзатворници до 9.IX.1944 година.

В ЦК на Партията да останат само полицейските досиета на най-отговорните другари, като например членовете и кандидат членовете на ЦК на Партията.Също така да останат в ЦК материалите за най-важните провали и груповите досиета на Партията и нейните поделения, които биха имали особена ценост за изучаване историята на нашата Партия.

3. Тези полицейски материали да бъдат във всяко време на разположение на ЦК по изучаването на кадрите и за всеки по интересен материал да се дава незабавно специално съобщение до ЦК.

4. Назначаването на началника на това специално отделение и на целия личен състав да се утвърждава персонално от Секретариата на ЦК с оглед достъп до бившите полицейски материали да имат проверени и абсолютно верни и предани на Партията служители.

5. Задължават се министра на вътрешните работи и заведощ отде Кадри при ЦК в срок от 10 дни да предложат до Секретариата на ЦК комплектуването на това отделение и обезпечаването на подходящо помещение за съхраняване бившите полицейски материали.

МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ-
- генерал лейтенант:
/Руси Христозов/

КБ/ПТ.

102

Строго поверително!

2

81

До Политбюро
на Ц.К. на Б.К.П.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

Относно: излизането на български граждани зад граница и влизането на чужди граждани в Страната.

Другари,

Все още от нашата страна излизат ~~значителен~~ голям брой български граждани зад граница. ~~Не малко е~~ Също така числото на влизащите в страната чужди граждани. Така например за периода от 9.II. 1950 год. до 31.X.1950 год. имаме следното движение през границата:

Подадени молби за издаване нови паспорти за излизане зад граница от български граждани - 5.107, от които на 28 лица е отказано.

Разрешение за частни пътувания на български граждани зад граница са издадени на 1.411 лица, а на 205 лица е отказано.

Разрешение за специализация на български граждани зад граница са издадени на 354 лица, а на 1 лице е отказано.

Разрешение за служебни пътувания на български граждани са издадени на 1.180 лица, а на 6 е отказано.

Разрешение на дипломати и дипломатически куриери - български граждани са дадени на 185 лица, а на 2 е отказано.

Разрешение за влизане в страната са издадени на 912 чужди граждани, а на 137 е отказано.

Разрешение за транзитно преминаване през наша територия са дадени на 91 чужди граждани, а на 3 е отказано и пр..

Средно на ден за този период от време се падат около 40 преминавания на границата от български и чужди граждани.

До края на 1949 год. ~~решенията са~~ излизането на български граждани зад граница и ~~за~~ влизането на чужди граждани в страната са се ~~давали единствено от~~ Министерство на вътрешните работи. От началото на 1950 год. бе създадена ~~комисия~~ комисия при ЦК на БКП

Из архивите на ДС

в състав:

Председател - секретаря на ЦК на БКП др.Тодор Живков;

Членове - зам.директора на ДДС др.Христо Боев,пом.Министра на външните работи..... и за технически секретар на комисията Началника на паспортно-контролната служба при ДДС.Тази комисия,обаче, поради недостатъчно оточняване на задачите й,не ~~можа~~ да поеме напълно решаването на всички случаи и някои от тях продължаваха да се решават от Министерството на вътрешните работи.

Изхождайки от нашия досегашен опит,~~изучавайки~~ и имайки предвид и съветския опит,предлагаме Политбюро,ако одобри,да приеме следното

~~Р Е Ш Е Н И Е~~:

1. Излизането зад граница на български граждани и влизането на чужди граждани в страната става само по решение на ЦК на БКП.

2. При ЦК на БКП се създава специална комисия в състав:

Председател - един от секретарите на ЦК на БКП

Членове - пом.министра по Държавна сигурност, ~~началникът на отдела за международни връзки при ЦК на БКП~~,един от пом.министрите при Министерство на външните работи и един инспектор от ЦК на БКП за технически секретар. ~~Към комисията се създава канцелария от един деловодител и един машинописец,работещи под ръководството на инспектора и по указанията на Председателя на комисията.~~На тази комисият се възлага решаването на излизанията на български граждани зад граница.

3. Политбюро на ЦК на БКП, по своя инициатива или по предложение на специалната комисия при ЦК на БКП, ~~може да~~ решава, особено важни случаи на излизане зад граница на български граждани ~~или случаи,за които Политбюро счете за необходимо да решава~~.

4. ~~Само~~ Министерствата, и ~~официалните~~ обществени организации ~~от национален мащаб~~ могат да изпращат свои служители и членове или други лица на задгранични ~~командировки-пътувания~~. ~~В редки случаи,по особено уважителни причини~~ могат да се разрешават частни пътувания зад граница.

5. ~~Установява се~~ следната процедура за издаване решенията, паспортите и визите за задгранични пътувания на български граждани:

а/ всяко Министерство или обществена организация,които изпращат български граждани зад граница,предварително вземат и попълват всички необходими документи и сведения за изпращаните зад граница,съставят доклад - предложение,в който изясняват целите и

Из архивите на ДС

задачите на пътуването,както и неговия срок и,подписан от съответния министър или ръководител на обществена организация, го изпращат заедно с необходимите документи,до специалната комисия при ЦК на БКП.

б/ следполучаването му в ЦК на БКП доклада-предложение се предава на инспектора - технически секретар на комисията,който, след преглед и установяване всичко необходимо на лице ли е,то докладва на председателя на комисията.С официално писмо,подписано лично от председателя на комисията,преписката се изпраща в Държавна сигурност за проверка.

в/ Държавна сигурност прави вътрешно,а ако се окаже необходимо и външно проучване и връща преписката в специалната комисия при ЦК на БКП с кратко мнение - възразява или невъзразяван на заминаването на лицето зад граница.

г/ специалната комисия при ЦК на БКП може,в някои случаи на възразяване от страна на Държавна сигурност,да изиска от ДС официално,с подписа на председателя на комисията,мотивирано да обоснове възражението си.

д/ въз основа на тези материали инспекторът - технически секретар на комисията,съставя кратка справка за кандидата за задгранично пътуване,за целите,задачите,срока и местоназначението на пътуването с предложение за положително или отрицателно решаване. По тази справка,а в особени случаи и преглеждайки всички материали и документи,комисията решава въпроса.

При ограничен брой на преписките за решаване,комисията може да вземе решение и без да се събира в пълния си състав,а само с подпис.В такъв случай,инспекторат последователно представя на всеки член от комисията изготвените справки и документи за преглед и подпис.При по голям брой на преписките,по нареждане на председателя, съобщено на членовете от инспектора,комисията се събира на заседание за разглеждане и решаване на постъпилите искания за задгранични пътувания.

Положителното или отрицателното решение на комисията се съобщава на заинтересованото Министерство или обществена организация.

е/ отрицателно решените преписки се отнасят към дело,а положително решените - отнасящи се за издаване дипломатически и служебни паспорти, се изпращат официално от специалната комисия при

Из архивите на ДС

106

5

ЦК на БКП в Министерство на външните работи- консулския отдел за издаване паспорти. Всички дипломатически и служебни паспорти се издават от Министерство на външните работи - консулския отдел, като дипломатическите паспорти се подписват от Министъра или упълномощения ном. министър на външните работи, а служебните - от началника на консулския отдел.

Консулският отдел при Министерство на външните работи се грижи за получаването и на необходимите визи по издадените от него паспорти.

ж/ получили уведомление за положителното решаване на тяхните искания от специалната комисия при ЦК на БКП, съответните министерства и обществени организации в пряк контакт с Министерство на външните работи получават готовите паспорти с необходимите чужди визи в тях.

з/ частните лица - български граждани, искащи да пътуват зад граница по частни причини, подават мотивирана молба с всички необходими документи до съответното околийско управление на Министерство на вътрешните работи. В молбата трябва добре да се изложат причините, които налагат пътуването зад граница, в коя страна и град желае да отиде гражданинът, за колко време и при кого. След проучване в окол. управление на МВР молбата на частното лице се изпраща в Дирекция на народната милиция - административен отдел. Последният внася в специалната комисия при ЦК на БКП, подписано от Директора на милицията предложение с мнение.

Получена в специалната комисия при ЦК на БКП преписката с частното искане за задгранично пътуване следва същата процедура, както и при преписките, постъпили от Министерства и обществени организации. Като правило, обаче, частните искания за задгранично пътуване на български граждани се решават положително само при извънредни случаи, налагащи пътуването.

Отрицателно решените преписки се отнасят към дело. Положително решените преписки на частни лица се изпращат от специалната комисия при ЦК на БКП на Дирекция на народната милиция - административен отдел за издаване обикновен паспорт. Тези паспорти се подписват от Директора на милицията. Всички необходими чужди визи се получават служебно от административния отдел при Дирекция на народната милиция.

Както за отрицателно, така и за положително решените от специалната комисия при ЦК на БКПи преписки се съобщава на ДНМ-адми-

6

нистративен отдел.Последният уведомява молителите за решението.

След издаване на паспорта и получаване необходимите чужди визи,административният отдел при ДНМ изпраща готовия паспорт до окол.управление на МВР,от където е получен,за предаване на гражданина.

6. Всички искания на чужди граждани за влизане в страната постъпват в Министерство на външните работи.Последното внася тези искания ~~писменно и официално~~ с предложение за разглеждане и решаване от секретариата на ЦК на БКП.За решаването на тези случаи последният може да изиска сведения и от външно-политическото разузнаване.Решението на секретариата на ЦК се съобщава на Министерство на външните работи.

Излизанията на чуждите граждани от страната,влезли с редовни документи и разрешение,става с разрешението на Министерство на външните работи~~,без да се внасят тези искания за решаване от секретарията на ЦК.~~

В отделни и особенно важни случаи на искания на чужди граждани за влизане в страната решение се дава от Политбюро ~~или от Генералния секретар на ЦК на БКП~~ по предложение на секретариата или по собствена инициатива.

7. В случаите,когато Политбюро или Генералния секретар на ЦК на БКП решават излизането на български граждани зад граница или влизането на чужди граждани в страната,тези решения се оформяват съответно от специалната комисия или от секретариата на ЦК на БКП, без да се подлагат на ново разглеждане и решаване.

8. Български граждани,живяли дълго време в чужбина и придобили чуждо гражданство,но желаещи да въстановят българското си гражданство и да се върнат в страната - временно или за постоянно - подават молба до Министерство на външните работи чрез съответната наша легация в чужбина.Тази молба,придружена от необходимите документи,се внася от Министерство на външните работи в специалната комисия при ЦК на БКП за разглеждане и решаване.В тези случаи специалната комисия може да поиска сведения и от външно-политическото разузнаване.Решението на комисията се съобщава на Министерство на външните работи.

София,21.XII.1950 год.
Отпечатано 4 екз.
КБ/ГГ.

Из архивите на ДС

Строго-поверително! 10

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

26.1.51 г.

До
ПОЛИТБЮРО НА ЦК на БКП
Тов.

Д О К Л А Д

От Георги Манков, м-р на вътрешните работи

ОТНОСНО: Попълване и разстановка на ръководния състав на Държавна сигурност.

Щата за 1950 година предвиждаше Дирекция на Държавна сигурност възглавявана от директор и 4 заместник директори с 12 отдели. Новата организация на Държавна сигурност, съгласно щата за 1951 година, предвижда значително разширение на нейната организация в състава на която влизат 4 помощник-министри, 4 управления с 29 отдели и 14 самостоятелни отдели или всичко 43 отдели. Освен това, отделенията на Държавна сигурност по окръзите в щата за 1951 година се преустройват в отдели. Порасна също така броя на отделенията, особено по отделите, занимаващи се с контраразузнаване. По този начин, наличните подготвени кадри в Държавна сигурност не могат в никакъв случаи да покрият възрасналата почти в 3 пъти нужда от ръководящи кадри в центъра и по окръзите. Трябва да отбележа също така, че разкритата контрареволюционна трайчокостовска банда в органите на Държавна сигурност наложи уволняването на поголямата част от началниците на отдели от Дирекция на Държавна сигурност. А от провежданата проверка се оказа, че някои от окръжните началници се явяват не подходящи за държавна сигурност и трябва да бъдат също така освободени.

Като се имат предвид голямите задачи, които Централния комитет на Партията възлага на Държавна сигурност, намирам, че е необходимо да се обърна към ЦК за оказване помощ, като се отделят от апарата на ЦК и другите партийни комитети подходящи другари за попълване на основния ръководящ кадър в органите на Държавна сигурност.

Подходящи за работа в Държавна сигурност намирам следните другари:

Из архивите на ДС

✓ Делчо Чолаков, секретар на градския комитет на Партията в София - за помощник-министър;

✓ Богомил Дренски, до сегашен заместник р едактор на в. "Работническо дело" - за I-ви заместник началник в I-во управление /външно-политическо разузнаване/;

✓ Дичо Атанасов, инспектор в ЦК - за началник отдел в I-во управление;

✓ Никола Начев, завеждащ стопанството на ЦК - за началник на II-ро управление /охрана и снабдяване на Политбюро и правителството/;

✓ Григор Илиев, редактор на в."Работническо дело"- за началник на III-то управление /контраразузнаване във войската/;

✓ Кирил Нешев,инструктор в ЦК - за главен инспектор в IV-управление /обслужване на транспорта/;

✓ Никола Ангелов, заместник завеждащ отдел в ЦК - за началник на I-ви отдел /борба с вътрешната реакция/;

✓ Иван Тодоров Горуня, II-ри секретар на окръжния комитет на Партията във Враца - за главен инспектор в I-ви отдел;

✓ Страшимир Каменов; инспектор в ЦК - за главен инспектор в II-ри отдел/контраразузнаване/;

✓ Васил Вълков, I-ви секретар на околийския комитет на Партията в Сливен - за главен инспектор в IV-ти отдел/обслужване на промишлеността/;

✓ Иван Атанасов, инструктор в ЦК за главен инспектор в IV-ти отдел;

Стамо Керезов, секретар на Софийския окръжен комитет на Партията - за началник на V-ти отдел/проверка на кореспонденцията/;

Любен Жеков, завеждащ служба в специалния отдел на ЦК - за началник на VI-ти отдел /оперативна техника/,като същевременно продължава да ръководи службата си в ЦК;

✓ Иван Съботинов, секретар на градския комитет на Партията в София - за главен инспектор в VII-ми отдел /следствен/;

✓ Славчо Виденов, инспектор в ЦК - за главен инспектор в VII-ми отдел;

Христо Татев, завеждащ сектор ОФ орган при ЦК - за главен инспектор в VII-ми отдел;

✓ Владимир Мирчев, завеждащ секретна служба в специалния отдел на ЦК - за старши следовател в отдел VII-ми;

✓ Луко Иванов,инструктор в ЦК - за главен инспектор в VIII отдел /обслужване трудовите войски/;

✓ Спас Христов, I-ви секретар на окол.комитет на Партията в Казанлък - за началник на IX-ти отдел/обслужване на войските на

Из архивите на ДС

12

МВР и милицията/;

Григор Попов, завеждащ отдел в Софийския окръжен комитет на Партията - за главен инспектор в XI-ти отдел/проучване и проследяване/.

Георги Костов, завеждащ сектор в Административния отдел на ЦК - за началник отделение "П" / борба с провакаторите/;

Тихомир Иванов, завеждащ сектор младежки органи в ЦК - за I-ви секретар на Партийния комитет при МВР;

Милко Балев, помощник на секретаря на ЦК др.Тодор Живков- за секретар по агитация и пропаганда в Партийния комитет при МВР.

Вливайки горепосочените другари в органите на Държавна Сигурност, ръководния състав на същата ще се разпредели както следва

1. Георги Панайотов Кумбилиев - помощник-министър по ДС
   Апостол Колчев - " " "
   Христо Боев Петашев - " " "
   Делчо Чолаков - " " "
   Богдан Думков - заместник на помощник-министъра Георги Кумбилиев.
   Константин Бузов - началник отдел секретариат
   Тихомир Иванов - секретар на Партийния комитет при МВР.
   Милко Балев - секретар по агитацията и пропагандата при Партийния комитет на МВР.
2. <u>По първо управление /външно-политическо разузнаване/</u>
   Христо Боев Петашев - помощник-министър, началник на управлението.
   Богомил Дренски - заместник началник на управлението.
   Стоян Стоев - заместник началник на управлението, а до сега главен инспектор в бившия III-ти отдел.
3. <u>По II-ро управление/охрана и снабдяване/</u>
   Никола Цачев - началник на управлението
   Подполковник Илия Кръстев - заместник началник на управлението, а до сега началник на бивши V-ти отдел.
   Петър Игнатов - заместник началник на управлението,а до сега началник на бившя VIII-ми отдел.
4. <u>По III-то управление/контраразузнаване във войската/</u>
   Григор Илиев - началник на управлението
   Полковник Пенчо Стоилов - заместник началник на управлението, а до сега началник на бившия X-ти отдел.

13

Полковник Георги Куманов - заместник началник на управле нието, а до сега главен инспектор на бившия X-ти отдел.

5. По IV-то управление/обслужване на транспорта/

Съби Стефанов - началник на управление,а до сега Окръжен началник МВР - Търново.

Апостол Зафиров Апостолов - заместник началник на управле ние по ДС, а до сега главен инспектор в IV-ти отдел.

Никола Ячев - заместник началник управление по милицията, а до сега Окръжен началник МВР - Благоевград.

6. По I-ви отдел/борба с вътрешната реакция/

~~Никола Ангелов~~ - началник отдел

Стефан Митев - главен инспектор, а до сега главен инспектор в отдел VII-ми.

Георги Янев Иванов - главен инспектор, а до сега началник отделение в същия отдел.

Иван Тодоров Горуня - главен инспектор

7. По II-ри отдел /контраразузнаване/

Димитър Илиев Мурджев - началник отдел, до сега също

Саркис Киркоров - главен инспектор,до сега също

Страшимир Каменов - главен инспектор

Георги Крушарски - главен инспектор, а до сега началник отделение в същия отдел.

8. По III-ти отдел /селско стопански/

Марин Иванов Цанкарски - началник отдел, а до сега следовател в VII-ми отдел.

Петър Христов Стоянов - главен инспектор, а до сега инспектор в IV-ти отдел.

9. По IV-ти отдел /промишлен/

Димитър Стоянов Гръбчев - началник отдел, до сега също

Васил Вълков - главен инспектор

Иван Атанасов - главен инспектор

10. По V-ти отдел/проверка на кореспонденцията/

Стамо Керезов - началник отдел

Йордан Тодоров Ханджийски - главен инспектор, а до сега началник отделение в VI-ти отдел.

11. По VI-ти отдел /оперативна техника/

Любен Димитров Жеков - началник отдел

Райко Първанов - главен инспектор, до сега също

12. По VII-ми отдел / следствен/

Никола Дерянов - началник отдел, до сега също

Из архивите на ДС

111

Из архивите на ДС

112

14

Иван Съботинов - главен инспектор
Хенри Коен - главен инспектор,до сега също
Славчо Виденов - главен инспектор
Гатю Бенев Гатев - главен инспектор, а до сега следовател в същия отдел.

13. По VIII-ми отдел /обслужване трудовите войски/

Подполковник Борис Христов Киров - началник отдел, а до сега началник отделение в бившия X-ти отдел.
Луко Иванов - главен инспектор

14. По IX-ти отдел /обслужване войски МВР и милицията/

Спас Христов - началник отдел
Никола Тодоров Демирев - главен инспектор,до сега също.
Петър Василев Стойчев - главен инспектор,а до сега инспектор в същия отдел.

15. По X-ти отдел/ шифър/

Лука Бекиров - главен инспектор и временно изпълняващ длъжността началник отдел.

16. По XI-ти отдел /проучване и проследяване/

Желязко Делчев Троев - началник отдел, а до сега началник на IX-ти отдел.
Григор Шопов - главен инспектор
Христо Сътиров - главен инспектор, до сега също.

17. По XII-ти отдел / борба с политическия бандитизъм/

Стоян Сандов Илиев - началник отдел
Никола Жеков Ангелов - главен инспектор, а до сега началник отделение на същия отдел.
Веселин Райков - главен инспектор, до сега също.

18. По XIII-ти отдел/обслужване ТВО и затвори/

Видю Димов Петков - началник отдел, а до сега главен инспектор в отдел инспекторат.

19. По XIV-ти отдел /Картотеки и архив/

Иван Чуков - началник отдел
Кръстю Бинев - главен инспектор, а до сега началник отделение.

20. По отделение "П" /борба с провакаторите/

Георги Костов - началник отделение

15

21. По отделение "ВИ" / въдворяване и изселване/

Павел Бранев - началник отделение, а до сега началник служба.

22. По отделение "Охрана на арестите"

Захари Захариев - началник отделение

23. По отделение "ОН" /обслужване на Бухово/

Антон Величков - началник отделение

ЗА СТОЛИЧНОТО И ОКРЪЖНИТЕ УПРАВЛЕНИЯ НА МВР

Георги Костов - началник Столично управление МВР, а до сега зам.директор ДДС.

Георги Анчков - началник окръжно управление МВР - София, а до сега окръжен началник ДС - София.

Иван Демирев Вапирев - началник окръжен отдел ДС София, а до сега началник отделение в бившия Х-ти отдел.

Георги Стаменов - началник окръжно управление МВР- Сталин, а до сега такъв във Видин.

Христо Симеонов Кръстев - началник окръжен отдел ДС Сталин, до сега началник отделение ДС там.

Недю Чолаков - началник окръжно управление МВР - Коларовград, до сега също.

Тодор Венев Иванов -началник окръжен отдел ДС - Коларовград, до сега началникотделение ДС там.

Мирчо Спасов - началник окръжно управление МВР - Плевен, а до сега началник столично управление МВР.

Кирил Александров Николов - началник окръжен отдел ДС- Плевен, а до сега началник отделение ДС там.

Стефан Добрев Дамянов - началник окръжно управление МВР - Русе, до сега също.

Борис Георгиев Киров - началник окръжен отдел ДС Русе, а до сега инспектор в ДС Видин.

Георги Аргиров - началник окръжно управление МВР - Търново, а до сега такъв в Сталин.

Никола Георгиев Андонов - началник окръжен отдел ДС Търново, а до сега началник отделение ДС.

Стоян Генов Савов - началник окръжно управление МВР - Благоевград, а до сега инспектор в отдел инспекторат.

Костадин Мирчев - началник окръжен отдел ДС Благоевград, а до сега началник отделение ДС.

Тодор Атанасов Тимошки - началник окръжно управление МВР - Враца, а до сега секретар на учрежденския Партиен комитет вДДС.

113

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

114

16

Никола Христов Николов - началник окръжен отдел ДС-Враца, а до сега инспектор там.

Георги Кръстев Цеков - началник окръжно управление МВР - Пловдив, а до сега главен инспектор в II-ри отдел ДДС.

Атанас Трайчев - началник окръжен отдел ДС - Пловдив, а до сега началник отделение ДС там.

Иван Стоянов Гулев - началник окръжно управление МВР - Стара-Загора, а до сега такъв в Ямбол.

Кънчо Неделчев Богданов - началник окръжен отдел ДС - Стара-Загора, а до сега началник отделение ДС там.

Петър Иванов Господинов - началник окръжно управление МВР - Бургас, до сега също.

Теню Дянков Тонев - началник окръжен отдел ДС-Бургас, а до сега началник отделение ДС там.

Петър Йорданов Трайков - началник окръжно управление МВР - Хасково, а до сега околийски началник МВР - Асеновград.

Георги Давидов - началник окръжен отдел ДС-Хасково, а до сега началник отделение ДС там.

Считам, че за осигуряване правилното ръководство на Министерството е необходимо да бъдат преместени на работа от Партийния апарат в Министерството предложените другари, което значително ще укрепи ръководните постове в Държавна сигурност. Ако Политбюро одобри това предложение, моля да утвърди приложеното към настоящия доклад решение.

26 I 1951 г. МИНИСТЪР НА ВЪТР. РАБОТИ: /Г. Цанков/

ПТ - 3 екз.

18

25 I 1951 г.

Р Е Ш Е Н И Е

На Политбюро на Ц.К. на БКП от 4.....1951 год.

I. Приема се предложението на др. Георги Цанков, министър на вътрешните работи, да бъдат назначени на работа в органите на Държавна сигурност следните другари:

1. Делчо Чолаков, до сега секретар на градския комитет на Партията в София, за помощник-министър на вътрешните работи по Държавна сигурност.

2. Богдан Думков, до сега началник на I-ви отдел в ДДС, за заместник на помощник-министра Георги Кумбилиев.

3. Никола Цачев, завеждащ стопанството на ЦК, за началник на II-ро управление.

4. Григор Илиев, редактор на в."Работническо дело", за началник на III-то управление.

5. Съби Стефанов, до сега окръжен началник на МВР-Търново, за началник на IV-то управление.

6. Георги Костов, до сега заместник директор ДДС, за началник столично управление МВР.

7. Георги Аначков, до сега началник отделение ДС -София. за началник окръжно управление МВР - София.

8. Георги Стаменов, до сега окръжен началник МВР -Видин, за началник окръжно управление МВР - Сталин.

9. Недю Чолаков, до сега окръжен началник МВР - Коларовград, за началник окръжно управление МВР - Коларовград.

10. Мирчо Спасов, до сега началник столично управление МВР, за началник окръжно управление МВР - Плевен.

11. Стефан Добрев Дамянов, до сега окръжен началник МВР Р усе, за началник на окръжно управление МВР - Русе.

12. Георги Аргиров, до сега окръжен началник МВР -Сталин за началник окръжно управление на МВР- Търново.

13. Стоян Генов Савов, до сега инспектор в отдел инспекторат, за началник окръжно управление МВР - Благоевград.

14. Тодор Атанасов Тимошкин, до сега секретар на учреждения партиен комитет в ДДС, за началник окръжно у-ние МВР - Враца.

Из архивите на ДС

116

19

15. Георги Кръстев Цеков, до сега главен инспектор в II-ри отдел на ДДС, за началник окръжно управление МВР - Пловдив.

16. Иван Стоянов Гулев, до сега окръжен началник МВР в Ямбол, за началник окръжно управление МВР - Стара-Загора.

17. Петър Иванов Господинов, до сега окръжен началник МВР Бургас, за началник окръжно управление МВР - Бургас.

18. Петър Йорданов Трайков, до сега околийски началник МВР Асеновград, за началник окръжно управление МВР - Хасково.

19. Богомил Дренски, до сегашен заместник редактор на в. "Работническо дело", за първи заместник началник на I-во управление

20. Стоян Стоев, до сега главен инспектор в бившия III-ти отдел, за втори заместник началник на I-во управление.

21. Подполковник Илия Кръстев, до сега началник на бившия V-ти отдел, за I-ви заместник началник на II-ро управление.

22. Петър Игнатов, до сега началник на бившия VIII-ми отдел, за II-ри заместник началник на II-ро управление.

23. Полковник Пенчо Стоилов, до сега началник на бившия X-ти отдел, за I-ви заместник началник на III-то управление.

24. Полковник Георги Куманов, до сега главен инспектор в бившия X-ти отдел, за II-ри заместник началник на III-то управление.

25. Апостол Зафиров Апостолов, до сега главен инспектор в IV-ти отдел, за заместник началник на IV-то управление по Държавна Сигурност.

26. Никола Рачев, до сега окръжен началник МВР в Благоевград, за заместник началник на IV-то управление по милицията .

27. Тихомир Иванов, до сега завеждащ сектор младежки органи при ЦК, за първи секретар на Партийния комитет при МВР. *Да бъде предложен*

28. Милко Балев, до сега помощник на секретаря на ЦК др. Тодор Живков, за секретар по агитации и пропаганда в партийния комитет при МВР. *да бъде предложен*

29. Констатнит Бузов, до сега началник на отдел инспектората за началник отдел "Секретариат".

30. Никола Ангелов, до сега заместник завеждащ отдел в ЦК за началник на I-ви отдел.

31. Димитър Илиев Мурджев, до сега началник на II-ри отдел за началник на същия отдел.

32. Марин Иванов Цанкарски, до сега следовател в VII-ми отдел, за началник на III-ти отдел.

33. Димитър Стоянов Гръбчев, до сега началник на IV-ти отдел, за началник на същия .

34. Стамо Керезов, до сега секретар на Софийския окръжен комитет на Партията, за началник на V-ти отдел.

35. Любен Димитров Жеков, до сега завеждащ в специалния отдел на ЦК, за началник на VI-ти отдел.

36. Никола Дворянов, до сега началник на VII-ми отдел, за началник на същия.

37. Подполковник Борис Христов Киров, до сега началник отделение на бившия X-ти отдел, за началник VIII-ми отдел.

38. Спас Христов, до сега I-ви секретар на околийския комитет на Партията в Казанлък, за началник на IX-ти отдел.

39. Желязко Делчев Троев, до сега началник на IX-ти отдел, за началник на XI-ти отдел.

40. Стоян Сандов Илиев, до сега началник на XII-ти отдел, за началник на същия отдел.

41. Видю Димов Петков, до сега главен инспектор в отдел инспекторт, за началник на XIII-ти отдел.

42. Иван Чуков, до сега помощник на др. Георги Цанков, за началник на XIV-ти отдел.

43. Георги Костов, до сега завеждащ сектор в ЦК, за начални отделение "П".

II. Да бъдат назначени на ръководна работа в органите на държ вна сигурност следните другари:

1. Димо Атанасов, до сега инспектор в ЦК.

2. Иван Тодоров Горуня, до сега II-ри секретарр на Окръжния комитет на Партията във Враца.

3. Страшимир Каменов, До сега инспектор в ЦК.

4. Васил Вълков, до сега I-ви секретар на околийския комитет в Партията в Сливен.

5. Иван Атанасов, до сега инструктор в ЦК.

6. Иван Съботинов, до сега секретар на градския комитет на Партията в София.

7. Славчо Виденов, до сега инспектор в ЦК.

8. Лукс Иванов, до сега инструктор в ЦК.

9. Григор Попов, до сега завеждащ отдел в Софийския окръжен комитет на Партията.

10. Владимир Мирчев, до сега завеждащ секретна служба в специалния отдел.

11. Христо Т атев, до сега завеждащ сектор Об организации при ЦК.

12. Кирил Нешев, до сега инструктор на ЦК.

Из архивите на ДС

17.

По предложенията на др Г. Цанков

Съгласен съм с направените предложения от др Г Цанков за попълване на ръководящия кадър в органите на държавна сигорност

Възразяваш по предложенията за:

1. др. Белго Чолаков – считам, че трябва да остане на работа в градската парт. организация и евентуално се има в предвид за секретар на общата

2. Решително възразяваш по предложението за изтегляне на моя сътрудник – др Мимо Балев и моля, Политбюро да не се съгласи с това предложение.

[signature]

27-I-957 год

38

Р Е Ш Е Н И Е "Б" №.41..

НА ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП ОТ .1..II... 1951 ГОД.

Установяват се следните основни положения за излизане зад граница и влизане в страната на български и чужди граждани.

1. Излизането зад граница и влизането в страната на български и чужди граждани става само с знанието и съгласието на ЦК на БКП.

2. При ЦК на БКП се създава Специална комисия в състав: председател - др. Иван Райков - секретар на ЦК на БКП, зам. председател - др. Тодор Неков - зав. отдел"Административен" при ЦК на БКП и членове: др. Георги Кумбилиев пом. министър на Държавна сигурност и др. Живко Живков пом. министър на Външните работи.

За технически секретар на комисията да се назначи един сътрудник от апарата на ЦК на БКП, който съобразно нуждите изгражда съответен технически апарат на Специалната комисия.

На Специалната комисия в този състав се възлага да решава излизанията на български граждани зад граница.

Забележка: Това не се отнася за лица и делегации, за които има персонално решение на Политбюро или Секретариата на ЦК.

Особено важни случай комисията внася за решаване от Политбюро. Излизането на членовете на ЦК и Правителството се решава от Политбюро на ЦК.

3. На задгранични пътувания - командировки, могат да изпращат свои служители и членове или други лица само министерствата, самостоятелните ведомства и обществените организации.

На частни лица излизането зад граница се разрешава само при извънредни случай. За такива лица е необходима гаранция на някоя обществена организация, министерство или друго самостоятелно ведомство.

4. Установява се следната процедура за издаване на паспортите за задгранични пътувания на български граждани:

а/ Министерството, самостоятелно ведомство или обществена организация, които изпращат български граждани зад граница предварително набавят и попълват всички необходими документи и сведения за тях, като предоставят и съответен доклад с

Из архивите на ДС

предложение, в който изясняват целите и задачите на пътуването и за какъв срок. Подписан от съответния министър или ръководител на обществената организация, доклада заедно с документите се изпращат до Министерството на Вътрешните работи.

б/ Тия материали се предават на началника на паспортна служба, който ги предава на председателя на комисията.

С официално писмо, подписано от председателя или неговия заместник /без да се указва, че е такъв на Специалната комисия/, от Държавна сигурност се искат сведения и мнение за предложените лица.

120

в/ Държавна сигурност прави вътрешно, а ако се окаже необходимо и външно проучване и изпраща справка в Специалната комисия в срока, определен от председателя с мнение - има ли компрометиращ материал за лицето и възразява ли или не за заминаването му зад граница. Ако намери за необходимо Специалната комисия при ЦК на БКП може да поиска от Държавна сигурност мотивирано да обоснове възражението си.

г/ Техническият секретар докладва постъпилите преписки на комисията.

При ограничен брой на преписките, с които трябва да се занимае, комисията може да вземе решение и без да се събира в пълния си състав, като предложението предварително се изпраща на подпис.

Решението на комисията се съобщава на Министерство на Вътрешните работи, което издава паспортите, а за дипломатическите и служебни паспорти се съобщава и на Министерството на външните работи.

Паспорта се издава след като се получи и решение на Министерския съвет, за задгранично пътуване.

д/ Готовите паспорти с необходимите чужди визи в тях се получават от Министерството на външните работи по искане на заинтересованите министерства, самостоятелни ведомства и обществени организации.

е Всички дипломатически и служебни паспорти се издават от Министерството на външните работи, като дипломатическите паспорти се подписват от Министъра или опълномощения помминистър на Външните работи.

40

Министерство на външните работи се грижи за получаването на необходимите чужди визи по издадените от него паспорти.

ж/ Частните лица, български граждани, желаещи да пътуват зад граница, по частни причини, подават мотивирана молба с обозначение на причините за пътуването, в коя страна и град искат да отидат, за колко време и при кого. Към нея се прилагат всички необходими документи и се изпращат до околийското управление на Министерство на вътрешните работи, от където след проучване се изпращат в Дирекция на милицията - административен отдел /паспортна служба/. Последната внася оформено предложение в Специалната комисия при ЦК на БКП.

Преписките с искания на частни лица, по които Специалната комисия при ЦК на БКП отказва разрешение, се отнасят към дело. Тези, за които има положително решение, комисията изпраща в Дирекцията на народната милиция - административен отдел за издаване обикновен паспорт. Обикновените паспорти се подписват от директора на милицията или неговия заместник.

Гражданинът, който е получил разрешение да замине зад граница, получава паспорта си чрез съответното околийско управление на Министерство на вътрешните работи, а всички визи чрез консулския отдел на Министерство на Външните работи.

5. Всички искания на чужди граждани за влизане в страната както и за транзитно преминаване постъпват в Министерството на Външните работи, което внася тези искания със свое предложение за разглеждане и решаване от Специалната комисия при ЦК на БКП.

В отделни, особено важни случаи, исканията на чужди граждани за влизане в страната се решават от Секретариата или Политбюро на ЦК на БКП по предложение на комисията или по собствена инициатива.

Входни визи на чужди дипломати и служащи при чуждестранните легации, за чието пребиваване в страната има вече решение на ЦК, както и за транзитно преминаване на такива през страната и за дипломатическите куриери се дават от българските легации и посолства, които телеграфически уведомяват Министерството на Външните работи и чрез него Министерство на Вътрешните работи - Държавна сигурност.

При издаването на входни и транзитни визи за чужди граждани от съответните български посолства и легации, същите

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

телеграфически уведомяват Министерство на Външните работи и чрез него се уведомява Министерство на Вътрешните работи - Държавна сигурност. В съобщението се указва крайния срок на визата и пропускателния пункт.

Входни визи за съветски граждани, които пътуват с разрешение на съветското правителство, се дават от българските посолства и легации без запитване до Министерството.

За граждани на братските демократични страни, с които Н.Р. България има сключени специални спогодби, въпросите се уреждат съгласно тези спогодби.

Излизанията на чужди граждани от страната, влезли с редовни паспорти и входни визи, стават с разрешение на Министерството на Вътрешните работи - /Държавна сигурност/.

За чуждите дипломати и служащите в чуждите легации разрешение за излизане от страната се дава от Министерство на Външните работи, което предварително съгласува въпроса с Министерство на Вътрешните работи - /Държавна сигурност/.

Български граждани, които живеят постоянно в чужбина, получават български входни и изходни визи по гореустановения за чуждите граждани ред.

6. Български граждани, живяли дълго време в чужбина и придобили чуждо гражданство, а сега желаещи да възстановят българското си гражданство и се върнат в страната, подават молба до Министерството на Външните работи чрез съответната българска легация в чужбина, придружена с необходимите документи.

Решение за приемане и възстановяване на българско гражданство се взема от Специалната комисия при ЦК на БКП, която може да поиска нужните й сведения от Държавна сигурност.

Решението на комисията се съобщава на Министерството на Правосъдието, което го провежда, а за сведение се уведомява Министерството на Външните работи.

9

3067-Л
19.II.51 г.

До Ц.К. на Б.К.П.
Отд.Секретариат
Т У К

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА
От министра на вътр.работи ГЕОРГИ ПАНКОВ

ОТНОСНО: създаване на централна атестационна комисия за присвояване на военни чинове на оперативния състав на ДС.

Министерският съвет с постановление № 2418 от 5 септември 1951 год. разреши присвояването на военни чинове и форма на оперативния състав в органите на Държавна сигурност.

Съгласно заповед № 12798 от 17.XI. на министра на Вътрешните работи др.Руси Христозов издадена е инструкция за реда по който трябва да стане присвояването на военни чинове, която своевременно е изпратена по линия на Министерството.

Предвижда се създаването на Централна Атестационна комисия, която ще разглежда предложенията за присвояване на военни чинове, като за всяко предложение ще дава свое заключение.

Предложенията на комисията подлежат на утвърждаване от министра на Вътрешните работи със заповед, и се отнасят за чиновете до полковник включително.

Тъй като на Централната атестационна комисия се възлага много важна задача – даване военни чинове на отговорните работници от Държавна сигурност, намирам, че е необходимо в нейния състав да влязат другари от апарата на ЦК на партията и същата да се утвърди от Секретариата на Централния комитет.

В състава на комисията предлагам да влезат следните другари:

За председател на комисията пом.министра по кадрите – ген. майор Иван Пейчев и членове другарите: Тодор Йенов зав.отдел "Административен" при ЦК на БКП, Георги Кумбилиев – помощник министър

Из архивите на ДС

по Държавна сигурност, Стоян Станоев началник отдел "Инспекторат" в МВР, Богдан Думков, началник отдел I-ви на Държавна сигурност.

София, 15.II.1951 година
ИИ/ ГГ - 2 екз.

МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ:
/Г.Панков/

протокол

42

Р Е Ш Е Н И Е "Б" №.....

НА ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП ОТ 15 ФЕВРУАРИ 1951 ГОД.

След като изслуша доклада на комисията /др.др. В. Червенков, Владимир Поптомов и Георги Дамянов/, натоварена да изучи материалите по следствието на групата арестувани по обвинение в съучастничество в трайчокостовския заговор и даде предложение, Политбюро на Централния комитет на Партията

П О С Т А Н О В Я В А:

1. Следствието над групата арестувани по обвинение в съучастничество в трайчокостовския заговор да се прекрати.

2. Да се дадат под съд обвиняемите Петко Кунин, Иван Масларов, Г. Ганев, Ст. Богданов, Задгорски, Сакеларов и П. Семерджиев, за които съучастничеството в трайчокостовския заговор е доказано. Съдът да се извърши при закрити врати. Възлага се на др.др. Г. Цанков и Г. Кумбилиев да обезпечат необходимата подготовка на процеса, като се разобличат и отбият измислиците на обвиняемите и техния опит да тикнат следствието по неправилен път.

3. Обвиняемият Лев Главинчев да се даде под съд отделно от горната група, да се съди като авантюрист, чужд агент и за злоупотребление.

4. Обвиненията срещу Т. Тошев да се доразследват.

5. Да се освободят по недоказаност за съучастничество в трайчокостовския заговор Пеев, М. Гинев, Ст. Петков, Б. Николчев и Вл. Топенчаров.

6. Да се счита, че вражеската агентура в страната не е още разгромена по всички линии и че органите на Държавна сигурност трябва с утроена енергия да насочат усилията си за нейния пълен разгром, под непосредственото ръководство на Централния комитет на Българската комунистическа партия, но че тези усилия трябва да бъдат насочени към разкриване и обезвреждане на действителните врагове, отбивайки всеки опит на враговете да ни насочват по криви пътища.

Из архивите на ДС

7. Да сервземат допълнителни ефикасни мерки за укрепване на органите на Държавна сигурност, за обезпечаването им с преданни на Партията, безукорно честни към нея и нейния Централен комитет и политически издигнати другари, за решително преустройство на тяхната работа в духа на безрезервна верност към Централния комитет на Българската комунистическа партия.

Задължава се министъра на Вътрешните работи да осигури конкретно ръководство на органите на държавната сигурност в борбата за разкриване и разгром на вражеските елементи, като се пресичат и изкореняват всякакви тенденции, останали от миналото, да се заобикаля ЦК на Партията в каквато и да било форма.

Д. Червенков

Верно с оригинала: В. Иванов

Подлежи на връщане в 10 дневен срок в "Протоколна служба"

55

ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ
БЪЛГАРСКА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ
Отдел СПЕЦИАЛЕН
Телефони: 7-14-11, 7-15-11
№ 378

София, 6 март 1951 год.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго поверително.

ДО

Др.др. Георги Цанков
Иван Райков
Петър Панчевски
Георги Михайлов
Тодор Ненов

СЛУЖБА "ИСТОРИЧЕСКИ АРХИВ"
РАЗСЕКРЕТЕНО
по Рег. № 1703
от 24.06.1999

Препис от решение № 74 на
Политбюро на ЦК от 6 март 1951 година:

Политбюро на ЦК на БКП счита, че полицейските материали, както и затворническите и съдебни дела от преди 9.IX.1944 година не се разработват и изучават системно, не е уредена необходимата отчетност на същите, липсва порядък в ползуването и съхранението им. Това положение пречи да бъдат разобличени своевременно лицата, свързани в миналото с фашистката полиция и които сега са се промъкнали в партията или на отговорна работа в държавния апарат.

За да се обезпечи необходимото опазване на архивата с полицейските материали, полицейските досиета, съдебните, затворнически и други дела, да се осигури тяхната отчетност, както и тяхното изучаване и разработка, Политбюро решава:

1. Всички полицейски архиви, съдебни и затворнически дела, както и всички други материали на фашистките разузнавателни служби и органи, където и да се намират /включително и полицейските архиви, които се намират в ЦК на БКП/ да се съберат в Министерството на вътрешните работи – Държавна сигурност, София.

2. За тази цел към отдел XIV-ти на Държавна сигурност да се създаде специално отделение, където да се организира подреждането, съхраняването и картотекирането на тези материали.

Из архивите на ДС

128

Служителите в това отделение трябва да бъдат безпределно преданни на партията. Тяхното проучване се извършва от Административния отдел на ЦК и Държавна сигурност, които след като бъдат одобрени от Секретариата на ЦК на БКП се назначават от Министера на вътрешните работи.

В срок от 30 дни да се представи предложение в Секретариата на ЦК за работниците в това отделение, като се имат предвид и другарите, които работят в ЦК с полицейските архиви.

3. Задължава се Министъра на вътрешните работи при получаване от новосъздаденото отделение материали или от отделение "Провокатори", относно миналите връзки с полицията на членове на Партията, като агентпровокатори, незабавно да информира за това ЦК на БКП.

4. В зависимост от резултатите по изучаването и разработката на полицейските материали, Министра на вътрешните работи да вземе необходимите мерки спрямо враговете на Партията и народа.

5. Възлага се на Министра на вътрешните работи да разработи инструкция за реда на отчетността, съхраняването, ползването и изучаването на материалите от полицейската архива, а също така и на даването съответни справки по тия материали, като представи същата за утвърждаване в Секретариата на ЦК на БКП в петнадесетдневен срок от деня на влизането в сила на настоящето решение.

6. Работата по приемането на архивата на полицейските материали и окомплектуването на отделението със сътрудници, а също така и обзавеждането на специално определеното за тая цел помещение да се завърши в едномесечен срок.

От канцеларията на
Секретариата на ЦК на БКП.

1 др Цанков

Строго-поверително! 1

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Д О К Л А Д

За състоянието и дейноста
на органите на Д.С.

I. Политическата и оперативна обстановка.

Дейността на органите на Държавна сигурност протича в обстановката на:

а/ усилена подготовка на американо-английските реакционери и тяхните граничащи с нас васали - титова Югославия, монархо-фашистка Гърция и реакционна Турция за агресивна война срещу СССР и страните с народна демокрация;

координирана и извънредно активизирана дейност на вражеските разузнавателни централи и ръководената от тях вражеска българска емиграция;

разюздена клеветническа пропаганда срещу нашата Родина в печата и преди всичко по радиото;

б/ изострила се и обхванала цялата страна класова борба, в резултат на успешното, ръководено от Партията, настъпление срещу капиталистическите елементи в града и селото, за социалистическо преустройство на нашата Родина, за изграждането и укрепването на нашата народно демократическа власт;

безсилни със собствени сили да спрат нашето социалистическо настъпление, готови на най-гнусни престъпления срещу своята Родина и народ, разбитите вътрешни реакционни елементи търсят и намират помощта на реакцията в чужбина, разчитайки с тая помощ да върнат назад колелото на историята и своята власт.

Усилията на враговете в настоящия момент са насочени към поощряване на разузнавателна, саботажна и диверсионна дейност, към проваляне на мероприятията на Партията и Правителството, към компрометиране властта и в резултат на това разколебаване доверието на трудящите се в Партията и правителството, към отчуждаването и прот вопоставянето им на тях.

Из архивите на ДС

Тая вражеска дейност и допуснатите груби грешки в работата на органите на ДС, както и извращенията на политиката на Партията, довеоха до:

1. Обединяване на всички вражески елементи в страната около николапетковци, като такива с най-масова база;

2. Опити за организирана вражеска подмолна дейност;

3. Опити за проваляне мероприятията на Партията и Правителството - зърнодоставките през лятото на 950 г., разграбване на добитък и инвентар от ТКЗС-тата в последно време и др.;

4. Нарастване случайте на аварии, пожари, саботаж и вредителство в производството, размяната, транспорта и строежите;

5. Опити за подготовка на вражеските елементи за въоръжени действия в случай на война;

6. Попадане на по-голямата част от турското малцинство под влиянието на турската реакционна пропаганда и разузнаване и ориентирането към масово изселване в Турция;

7. Попадане на голяма част от помаците под влиянието на турската и гръцка вражеска пропаганда, използването им за разузнавателни цели и ориентирането им към изселване от страната;

8. Масово прехвърляне в страната на югославски, гръцки и турски шпиони и бандити, вербовани предимно измежду избягалите в чужбина български вражески елементи:

II. Състояние на оперативната работа на органите на ДС

Въпреки постигнатите до сега някои успехи от органите на ДС в борбата против враговете /обезвредяване на трайчокостовата банда, разкриване и обезвредяване значителен брой титовски агенти, бандити и нелегални и др./, те все още не са се справили с основната си задача - своевременно да разкриват намеренията на враговете, да предотвратяват тяхната престъпна дейност.

От ударите на органите на Държавна сигурност не са засегнати най-опасните за сигурността на нашата страна форми на вражеска дейност

а/ масовата агентура в страната на разузнавателните централи на титова Югославия, Турция, Гърция, Америка и др.;

б/ действащите в страната ръководни центрове на нелегална вражеска дейност и крупните активни проводници на тая дейност.

Органите на Държавна сигурност не са обезпечили пълната сигурност на нашите най-важни в мирно и военно време държавни, военни, промишлени, транспортни, селско-стопански и др.обекти; те се оказаха безсилни да обезпечат нашата държавна граница от масови нарушения -

Из архивите на ДС

прехвърляне на чужда агентура в страната и бягство на вражески елементи в чужбина.

III. Главните причини за това състояние на ДС

1. Ръководството.

До средата на 949 г. най-важните служби в ДС /вътрешно политическото разузнаване, борбата с чуждото разузнаване, външно-политическото разузнаване/, са били възглавявани от врагове - Георги Ганев, Николай Задгорски, Стефан Богданов - които са парализирали дейността на органите на ДС, притъпявали са тяхната бдителност и са ги възпитавали към примирение и търпимост на недостатъците и слабостите в работата им.

2. Щат и кадри на ДС.

Ръководството на ДС до края на 950 г. не е имало здрава кадрова политика по подбора, проверката, разпределението, политическата и служебна подготовка на личния състав. Не е имало и кадров орган в апарата на МВР и ДС за провеждане на тая политика. Щатовете на органите на ДС са били недостатъчни за правилното изграждане апарата в центъра, на периферията и зад граница, за резултатно планиране и провеждане оперативните мероприятия на ДС. Макар и недостатъчен по брой щатът никога не е бил попълнен и не са били полагани системни грижи за набиране на подходящи кадри.

Личния състав не е бил проверяван преди приемането му на служба в органите, в резултат на което в редовете на ДС са попадали криминални, битово разложени и просто вражески елементи.

Наличните кадри не са били правилно разпределяни между службите, което е довело до изоставяне работата на много важни служби - външнополитическо разузнаване, специалните отдели във войската и други.

3. Методите на работа.

В органите на ДС се е работило без душа, без жар, без план и перспектива. Не е имало ръководство и контрол, не се е спазвала конспирацията, работило се е без задълбоченост и без дисциплина. Отбранителен, а не настъпателен е бил характерът на оперативните мероприятия провеждани от органите на ДС.

Разузнавало се е въобще, без широк агентурно-информационен апарат, без целеустременост, без ценна агентура, изхождаща от и ползваща се с доверието на вражески среди, а чрез информатори - хора чужди на тая среда, лишени от възможността своевременно да узнават и донасят за намеренията и дейността на врага, да провеждат разложителна

Из архивите на ДС

132

дейност в неговата среда.

Вербовката на агенти се извършвала без предварително дълбоко и всестранно проучване на тяхното минало и настояще, на тяхните връзки и агентурни възможности; без всякаква щателна подготовка на всяка вербовка; по тая причина значителна част от агентите на ДС са били или малоценни или такива, които са използвали връзките си с ДС не за да разкриват и обезвредяват, а за да служат на врага.

Не е имало правилно и системно ръководство и възпитание на агентурата, задачите са поставяни на агентите без инструктаж и изпълнението им без всякаква помощ от органите на ДС; липсвало е морално и материално поощрение на агентурата; не са били разкрити, изучени и използвани всички възможности на агентите, а само ония които са интересували отделите, извършили непосредствено вербовката им; не е работено за идейно-политическо превъзпитание на агентурата за откъсването ѝ от влиянието на вражеската ѝ среда в която тя работи.

Подценявайки агентурната работа, служебните ръководители, като правило, не са работили с агентурата, не са ходили на контролни срещи, а някои от тях не са имали и желание да работят с агентурата.

Срещите с агентурата са много нередовни и редки, като в окръзите има немалко случай, когато са провеждани такива веднаж в два-три и даже четири месеца. Службите са придобили малко и невинаги добре подбрани явочни и конспиративни квартири.

Разработките се водят лошо. Плановете по тях се изготвят формално, без задълбоченост, без обмисляне на сериозни мероприятия и сложни комбинации за бързо разкриване и пресичане дейността на врага. Много разработки не са доведени до край, т.е. до реализация. В разработките липсва съгласуваност между оперативните отдели на ДС - чести са случайте, когато отделите са разработвали лица, чиято основна дейност е обект на други отдели. Тази несъгласуваност е довеждала разработките на крупни фигури от вражеското подполие и шпионаж до задънена улица, не са завеждани разработки за извеждане и прехвърляне в чужбина на ценна агентура.

Реализациите на разработките и задържането на лица поради лошото състояние на агентурно-информационния апарат на органите на ДС, са били извършвани не винаги въз основа на проверени агентурни данни. Неправилното пък разбиране общите оперативни интереси на ДС е водило към реализации на разработки, без да се е мислило за извеждане от тях на ценна агентура. Следственият отдел също така е провеждал реализации, без съгласуване с оперативните отдели и без да е искал тяхното мнение за оперативната целесъобразност на тия реализации.

30

4. Структурата на ДС.

Тя не е съответствувала на нуждите на оперативната обстановка. Борбата против дейността на врага в даден сектор е била водена едновременно от няколко служби на ДС, тъй като не е имало централен, ръководен и контролен орган за тоя сектор. Така например, с въпросите на селото са се занимавали I-ви и IV-ти отдели, като I-ви отдел е работил по селячеството, като обществена прослайка, а IV-ти отдел - като участник в селското-стопанство, в резултат на това редица сигнали получени по линията на I-ви отдел не са били използвани за обезвредяване на стопанското вредителство на кулашките елементи в ТКЗС-тата, оставени фактически без всякаква агентура.

Отдел II-ри ДС /контра-разузнаването/ поради неправилна структура фактически е развивал дейност само в София, в резултат на което окръжните служби на ДС по линията на контра шпионажа са били изоставени без всякакво ръководство и контрол от центъра.

Неправилна е била структурата и на следствения отдел в центъра, а в окръзите следствени служби почти не е имало.

Не е съответствала на оперативната обстановка и задачи и структурата на отдела за външно-политическо разузнаване; до средата на 950 г. той не се е занимавал с решаването на главната своя задача - водене на политическо разузнаване във вражеските страни, а с регистриране на повече или по-малко изтъкнати вражески елементи, пребиваващи в териториите на народно-демократическите държави; едва в края на 949 г. в тоя отдел се пристъпва към създаване на отделение за водене на политическо разузнаване срещу титова Югославия, тее. година и половина след измяната на Тито.

Към коренно подобряване дейността и привеждане структурата на органите на ДС в съответствие с нуждите на оперативната обстановка е пристъпено едва през втората половина на 950 г. благодарение съветите и помощта на съветските другари.

IV. Състояние на кадрите на ДС

Органите на Държавна сигурност могат да решат задачите, които Партията и Правителството им поставят само при условия, че тяхните кадри са достатъчни по брой, правилно подбрани и разпределени, оперативно добре подготвени и преди всичко възпитани в духа на непримирима омраза към враговете и безпределна преданост към нашата Партия, към нашата Родина, към великия Съветски съюз, към др.Сталин и др. Червенков.

Тия условия не са били спазвани и не винаги са лежали в основа-

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

134

та на кадровата политика на МВР, в резултат на което са нанесени сериозни поражения на органите на ДС и на тяхния престиж.

Сериозни сигнали за неблагополучия с кадрите на ДС, особено за ръководящите такива е имало още през 949 г. Във връзка с това през октомври 949 г. по решение на Политбюро на БКП бяха изпратени на работа в органите на ДС 20 партийни работници. През 950 г. следствие освобождаването от работа на 348 оперативни работници оказали се неподходящи за работа в органите на ДС, по решение на Политбюро на БКП партийните организации в столицата и окръзите съвместно с органите на ДС проведоха нов набор на около 600 оперативни работници, с което значително се намалиха вакантните длъжности. С трето решение на Политбюро на ЦК на БКП се разрешаваше набирането на 100 отговорни партийни и административни работници, но от представените по този набор 63 другари само 13 са били назначени на работа в органите на ДС, а останалите са отпаднали, тъй като не са пожелали да работят в тия органи или не са били освободени от старите им места, или са се оказали неподходящи.

Решението на Политбюро на ЦК на БКП от 5.август 950 г. за комплектуване на щата на външно-политическо разузнаване на ДС до края на годината, не е било изпълнено и в края на годината щатът на същото е бил попълнен само с 35%.

При утвърден щат за органите на ДС от 4.558 в края на 950 г. са били назначени 4.100 служители и е имало 458 вакантни места.

След реорганизацията на апарата на ДС, щатът на органите на ДС за 951 г. е утвърден с 5.433 длъжности. По сравнение с 950 г. новият щат е увеличен с 845 щатни длъжности, от които 611 за ръководния състав /считан от н-к отделение, включително, нагоре/.

След преназначенията по щата за 951 г. състоянието на кадрите при ДС е следното:

Общо за оперативния състав:

а/ щатни длъжности	- 5.433	
б/ попълнени		- 4.181
в/ ваканции		- 1.252

За ръководящия състав:

а/ щатни длъжности	- 611	
б/ попълнени		- 475
в/ ваканции		- 136

По социален произход:

работнически		- 947
селски		-2.905
бедни	-1.891	
средни	-1.004	
богати	- 10	
занаятчийски		- 112
служащи		- 194
дребно търговски		- 23
		4.181

По социално положение, преди постъпване на работа в органите на МВР:

работници	- 1.750
селяни	- 469
служащи	- 897
учащи	- 984
занаятчии	- 72
дребни търговци	- 9
	4.181

По образование:

висши	- 102
незавършено висше	- 142
средно	-1.396
незавършено средно	- 654
прогимназиално	-1.690
по-малко	- 197
	4.181

По политическа принадлежност:

членове на БКП	- 2.991
кандидат чл. на БКП	- 410
членове на ДСНМ	- 762
безпартийни	- 18
	4.181

Активни участници в съпротивителното движение - 2.298
Не взели участие в съпротивителното движение - 1.883

Попълването на ръководните длъжности е произведено главно чрез издигането на най-преданните и перспективни оперативни работници. Неоценима в това отношение бе и помощта на Политбюро с изпращането през февруари 951 г. на 22 ръководни партийни работници, които се вляха като свежа струя в органите на ДС, донасяйки и внедрявайки своя партиен опит и жар в работата на Държавна сигурност.

При преназначаванията за 951 г. са освободени като неподходящи за работа в органите на ДС 182 служители. По характера на причините за тяхното освобождаване, те се разпределят така:

а/ за членуване във фашистки организации	- 23
б/ за лошо държание в полицията	- 24
в/ за сътрудничество с полицията	- 3
г/ за вражеско обкръжение	- 29
д/ за работа в полицията	- 8
е/ за участие в акции срещу партизаните	- 13
ж/ за връзки с капиталистически страни	- 24
з/ за битово разложение	- 11
и/ за несправяне с работата си	- 32
к/ по болест и други	- 15

Из архивите на ДС

По такъв начин през 950 г. и началото на 951 г. от органите на ДС са уволнени общо 525 души, от които 19 са минали 6 месечна специална служебно-оперативна подготовка в Москва.

Освен това 358 служители са преназначени със сериозни компрометиращи материали, които подлежат на проверка. По всяка вероятност една значителна част от тях ще бъдат освободени от работа в ДС, с което вакантните места през тази година за целия оперативен състав ще възрастнат над 1.300, от които 850 се падат за София и около 450 за окръзите.

Особено голям процент на замърсеност дадоха централните служби на ДС, дето почти всички началници на отдели, в някои от тях и първите им помощници бяха освободени в течение на 950 г. Същото положение бе и в Бургаския окръг, гдето службата се е възглавявала от врагове. Неблагополучно в това отношение е и състоянието на службата в Благоевград, за която има сериозни сигнали, че е замърсена с агенти на УДБ.

Причината за това състояние на кадрите на Държавна сигурност е преди всичко липсата до 950 г. на здрава кадрова политика в МВР и на кадров орган, който да провежда подбора, проверката и разпределението на кадрите в службите на Държавна сигурност. Кадровият отдел на МВР до 950 г. е просто изпълнявал и технически оформял предложенията и указанията на ганевци,и богдановци, а известно време през 945 г./кадровата служба на ДС е била възглавявана от Николай Задгорски/.

Още с идването си, съветските другари поставиха въпроса за създаването на здрав кадров орган в МВР и такъв бе създаден с решение на Политбюро на ЦК на БКП през ноември 950 г. от когато се започва работата по проверката и оздравяването кадрите на Държавна сигурност. По съвета на съветските другари бяха изработени редица документи, с които се улесни проверката на хората, увеличи се отговорността при издигане на по-отговорна длъжност и т.н.

През 951 г. окръжните комитети на БКП бяха привлечени и взеха активно участие при укомплектуването на средни ръководни длъжности в окръжните служби на ДС с най-преданни и честни служители. Основна слабост в работата на отдел "Кадри"- МВР е все още съществуващата неорганизираност и безплановост в неговата работа, което може да се обясни отчасти с многото въпроси поставени пред него за разрешение в кратък срок и неукомплектуването му.

През текущата година отдел "Кадри -МВР стои пред решаването на следните задачи:

1. Да провери ръководния състав от н-к отделение, включително, нагоре.

Из архивите на ДС

137

2. Присвояване на военни чинове на целия оперативен състав на ДС;

3. Попълване на вакантните длъжности със здрави, преданни и политически добре подготвени оперативни работници;

4. Да разшири учебната база - централната школа на МВР "Г.Димитров" с оглед учебните места за ДС да бъдат доведени до 400.

С тия задачи и особено с укомплектуването на ДС със здрави и надеждни кадри, МВР ще може да се справи само при активната подкрепа на нашата Партия и нейния ЦК за провеждането на следните мероприятия:

а/ да се наберат от Партията и ДСНМ не по-малко от 800 души, подходящи за работа в органите на ДС.

б/ да се разреши на ДС да набира младежи из средата на неповиканите да отбиват военната си повинност младежи, като на ония от тях, които са служили повече от пет години в органите на ДС им се признае военната служба.

в/ да се предоставят на органите на ДС в София не по-малко от 600 квартири, за настаняване в тях работещите сега и ония, които ще бъдат привлечени за попълване вакантните длъжности в централните служби на ДС.

г/ да се направят постъпки пред Съветското правителство за организирване подготовката на 120 служители в МВР по линията на ДС, НМ, противопожарна и противовъздушна отбрана.

V. Състояние на агентурно-оперативната и следствена работа

а/ Състояние на отчета на вражеските контингенти, вредителството в тази работа. Изводи.

Органите на Държавна сигурност немогат да се справят с възложените им задачи -да разкриват и пресичат вражеската дейност, ако те не държат на отчет, не знаят броя на вражеските елементи, тяхната разстановка по секторите на обществено-политическия и стопански живот на страната, ако не следят тяхното движение. Тоя отчет на вражеските контингенти трябва да се попълва непрестанно и държи в ред.

В момента на отчет от Държавна сигурност, като вражески елементи са зарегистрирани:

а/ за вътрешно-политическа вражеска дейност 15.710
б/ по линия на контра-разузнаването 7.797
в/ по линия на контра-разузнаването в армията 1.472
г/ по линия на обслужването на производството, промишлеността, електродобиването, строежите, търговията, селското стопанство и транспорта -само за София 7.424

Общо зарегистрирани в ДС: 32.403

Из архивите на ДС

10
35

От тях включени в оперативния отчет /разработват се/:

а/ за вътрешно-политическа вражеска дейност 6.799
б/ по линия на контра-разузнаването 1.539
в/ по линия на контра-разузнаването в армията..... 1.472
г/ по линия на производството, селското стопанство и транспорта 1.227
д/ по политическия бандитизъм 1.450

Общо разработвани от ДС: 12.487

По окраска, вид на вражеската им дейност разработваните лица се разпределят както следва:

а/ никола-петковисти, БЗНС и кулаци 3.141
б/ троцкисти, трайчокостовци и анархисти 754
в/ фашисти и бивши хора 2.772
г/ шпионаж и икономически шпионаж 1.281
д/ вредителство 1.199
е/ бандитизъм и терор 1.450
ж/ за вражески слухове, разпространяване на анонимки.. 1.890

Броя на зарегистрираните в отчета на Държавна сигурност врагове е незначителен в сравнение с действителния контингент.

Въпреки развиваната в миналото или сега вражеска дейност много от членовете на опозиционните партии -лулчевисти, демократи, членове на фашистките организации, трайчокостовци и др., голяма част от завършилите на Запад , завършилите и работили в чуждите колежи у нас, работилите в чуждите легации и чужди фирми, болшинството уволнени офицери, бившите полицаи, търговци и индустриалци, буржоазните специалисти, кулашките елементи и др. настанили се в производството и транспорта все още не са включени в отчета на Държавна сигурност.

Броя на разработваните е още не-незначителен, макар че за някои има основание да се разработват по материалите в помощният отчет.

Лошото състояние на отчета личи от следните примери: не са приведени в известност и взети на отчет кулаците; турското малцинство наброява около 600.000 души, а на отчет се водят само 212; работящите в армията царски офицери, специализирали в Германия и др.вражески контингенти не са включени в оперативния отчет; от около 600 царски офицери в трудовите войски само 4 се разработват.

Задачата за отчитане вражеските контингенти и разработваемите е поставена едва 1947 г. без да се изяснят начините на изпълнението ѝ. Към действително организиране на отчета е пристъпено през 950 г. Изпълнението на тази задача се затруднява и затова, че голяма част от архивите на разтурените фашистки организации, никола-петковисти и др.

Из архивите на ДС

139

антинародни партии са разпиляни и в неизвестност.

Въпреки многото предложения и настоявания до сега няма издържана инструкция по отчета и отчетността, а и наличните не се спазват. Оперативният състав, с малки изключения, подценява отчета. Това и липсата на централизация в оперативния отчет са причините за хаос, неориентираност и безперспективност в оперативната работа. Статистика почти не се води.

За бързото ликвидиране на недъзите нужно е незабавно да се изготви заповед - инструкция по отчета и отчетността; да се приведат срочно в известност всички вражески контингенти по линии и обекти. Активните врагове и лидери незабавно да се включат в оперативния отчет, а най-опасните да се разработват усилено.

б/ Състояние на агентурно-информационния апарат

Основното оръжие на Държавна сигурност срещу враговете - за разкриване и пресичане на дейността им е агентурата. Без подготвен, проверен и политически ориентиран агентурно-информационен апарат не може успешно да се обезвредява врага.

В момента по непълни данни ДС-в центъра и окръзите-разполага с 20.418 секретни сътрудници, които по линии се разпределят така:

Поделения	Агенти	Информатори	Резиденти
I-ви отдел	1.896	3.919	322
II-ри отдел	495	1.086	27
III-ти отдел	-	137	-
IV-ти отдел	211	1.817	112
VIII-ми отдел	5	389	12
IX-ти отдел	9	2.027	195
XII-ти отдел	328	291	31
XIII-ти отдел	-	334	-
III-то управление	235	3.822	235
IV-то управление	85	1.359	39
О Б Щ О:	4.264	15.181	973

Горните цифри показват, че броя на агентурата е недостатъчен. Например в транспорта средно на 1 информатор се пада да обслужва 40 души, а в селско-стопанския отдел на разузнавач се падат средно 4 сътрудници При това болшинството от сътрудниците не се ползват по разработки, а за обща информация. Значителна част от тях дават малко и малоценни донесения.

Из архивите на ДС

140

3.12

Качествено агентурния апарат е слаб. Малко е квалифицираната агентура с голями възможности за работа всред вражеските среди, изхождащи из самите тях или пък ползващи се с тяхното доверие. Напр. в IV-то управление само 19% от състава на агентурно-информационния апарат изхожда от вражески среди. В I-ви отдел голям % от сътрудниците всред младежите и интелегенцията са били членове на БКП и ДСНМ. В отдел II-ри до сега няма вербован сътрудник из числото на капиталистическите дипломати, а доскоро бе същото положение и по отношение работещите там чужденци, като чиновници, техници и пр.

Към създаване на квалифицирана агентура се пристъпва все още плахо и с неувереност.

Качествената агентура е малко, поради това, че набелязаните за вербовка агенти не се проучват основно, не се търсят и набират материали за пълното им разобличаване. Вербовките при лошо проучване довеждаха до изключване на сътрудниците месец-два след вербовката им. Вербовани са хора не напълно разобличени, непречупени или такива с недоказани обвинения. Например в IV-то управление 90% от вербованите на компрометираща база сътрудници, са вербовани на недействителен компроматериал. По бандитизъм и никола-петковци има такива характерни случай: Коста Дяков и Петър Христов от гр.Сливен бидейки вербовани без разобличение, известно време след вербовката минават в нелегалност и оглавяват банда в Сливенско. Почти аналогични са случайте с Христо Иванов от с.Твърдица, Новозагорско и Гурко Примов от с.Боянци-Асеновградско, които след вербовката стават бандити.

Ръководството, контрола и възпитанието на агентурата са слаби и нецелеустремени, поради което възможностите й не са използвани правилно и се е стигало до незадълбочена работа, неискреност и предателство. Поради слаб контрол и лошо ръководство много агенти са избягали зад граница. Слабата политическа и служебна подготовка на оперативния състав, неспазването принципите в работата с агентурата и недостатъчната работа по политическото превъзпитание на агентурата, са причината за това, че значителна част от вербованите на компроматериал агенти стоят на вражески позиции.

Поради липса на явочни квартири много срещи с агентурата завършват без донесения, тъй като агентите не получават конкретни задачи и указания как да изпълнят задачата. При срещите агентурата почти не се проверява, не й се търси отговорност, не се възпитават разузнавателни качества в нея. Агентите с възможности в перспективи дадени на слаби разузнавачи се изпускат, разлагат и довеждат до лъжа и измяна, тъй като ръководителите, доскоро не ходеха на контролни срещи поне с по-крупните агенти.

Проверката на агентурата не е направена. Заповедта на др.Министър № 4414 на много места е изпълнена повърхностно, поради което в агентурния апарат има още не малко агенти двойници и предатели. Например в Хасковски окръг, агентите по линия на н.петковци се разшифроват един пред друг и започват организирано да дезинформират нашите органи в Хасково и София, което спъна по-бързото разкриване на николапетковисткото подполие.

Не се използват всички възможности на агентурата за внедряването й вред разработваемите. Агентурата е разставена неравномерно в обектите на обслужване. Има обекти без агентура и ДС не знае какво става там. В Централния Земеделски Изпълнителен институт отдел III-ти няма нито един сътрудник сред ръководния състав /професори, доценти, асистенти/. В "Булгарплодекспорт", гдето има концентрация на вражески елементи и неблагополучие в износа, отдел IV-ти има само 1 информатор.

Въпреки значителното напоследък подобряване на работата с агентурата, положението е все още лошо и изнесените слабости продължават да съществуват.

Предстои да се завърши проверката на агентурата докрай, да се прочисти от вражески и неспособни агенти, да се попълни с нова крупна агентура, изхождаща от вражески среди и с добри възможности;да се подобри метода на работата с нея, като сериозно внимание се отдели за политическото й превъзпитание. Проверката й да стане наша постоянна задача.

в/ Състояние на работата по воденето на агентурните дела и наблюдение на подотчетните бази.

В центъра и окръзите се разработват 12.287 обекти на ДС. Разработките на тия обекти се водят нецелеустремено, мудно, затегнато и главно - без качествена, а много от тях въобще без агентура. От 82 разработки и отчетни наблюдения водени по линия на селското стопанство 50 са без агентура. Разработките на сериозни врагове във войската не са обезпечени с агентура и не се придвижват към реализация. По същата причина почти не се придвижват към реализация разработките по производството и транспорта, което дава възможност на буржоазни специалисти и други вражески елементи да провеждат крупни вредителства, които органите на ДС само регистрират, без да вземат мерки за предотвратяването им. Мероприятията по плановете на разработките не се изпълняват в определения срок, протакат се дълго, без перспектива, а отговорност за това почти не се търси.

На агентурата по разработките не се поставят конкретни задачи и почти не се разработват комбинации за разрешаването им, което говори

Из архивите на ДС

141

Из архивите на ДС

142

за липса на активен, настъпателен характер в работата. Обектите се разработват едностранчиво - разработват се за политическа или шпионска подривна дейност откъснато от производството и обратно разработват се по месторабота, без да се изучава средата им вън от предприятието, за да се установи дали не са включени в някаква организация.

Постъпващите агентурни материали не се разработват задълбочено, не се правят по тях необходимите документации, въобще не се набелязват мероприятия за по-нататъшна работа. Недостатъчно се използват материалите на оперативната техника и проследяването по водене разработки за откриване на нови такива.

Съществена слабост е факта, че в централните управления и отдели на ДС не се водят на контрол важните разработки в окръзите. Поради това те са откъснати от окръзите, които не чувстват ръководната им роля. Има случай, когато отделите не вземат на разработка сериозни обекти, за които има сигнали от агентурата, а разработват обекти, които въобще не заслужават внимание. Типични примери има особено в II,XIII и други отдели.

Причина за това състояние на разработките е неоперативното, нецелеустремено и незадълбочено ръководство и контрол. Работата често върви на самотек, без достатъчна помощ на оперативните работници от страна на ръководния състав.

Нужно е важните разработки да се водят лично от началническия състав или под прякото му ръководство. Строго да се контролира изпълнението на мероприятията по плановете на разработките.

г/ Състояние на работата против чуждото разузнаване.

Капиталистическите разведки преди и след 9.9.944 г. са създали широк агентурен апарат за хазяйничене в нашата страна. Фашистката полиция не е водила борба против тях, тъй като мнозина от нейните ръководители са били завербовани от агентурите на капиталистическите разведки и не само че не са водили борба против тях, но са им помагали. След 9.9.944 г. контра-разузнаването още при създаването му попада в ръцете на враговете , поради което и до сега не е нанесен някакъв сериозен удар върху агентурите на капиталистическите разузнавания у нас.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 14.07.2016г. Секретар:

От стари и постъпили напоследък материали в отдела по борба с чуждото разузнаване е установено документално, че нашата страна е наводнена от шпиони, работещи против нейната сигурност.

У нас има крупна немска агентура, вербована от гестапо, която след 9.9.944 г. не е ударена сериозно и в настоящия момент работи против нас, служейки на капиталистическите разведки и главно на

40 15

Из архивите на ДС

английската. Разкриването й едва сега започва.

Английското разузнаване е изградило своята агентура у нас преди и след 9.9.944 г. До 9.септември у нас са действали шпиони като , майор , завеждащ военното разузнаване, и др. След 9.септември, ползвайки се от положението си на победители, англичаните изпратиха в политическите и военни мисии квалифицирани разузнавачи, като – завеждащ английското разузнаване на Балканите през втората Световна война, и др. Англичаните са вербовали агентурата си от питомци на чуждите колежи у нас, от лица завършили висшето си образование в Англия, от пасторите и активистите на религиозните секти, индустриалци и търговци свързани с Англия н.петковисти, лулчевци и пр. врагове. От наличните материали е видно, че английското разузнаване се е ориентирало към вербовката на лица с перспективи да се издигат и заемат отговорни постове в най-различни области. В показанията си английският резидент сочи като английски агенти редица български професори, асистенти, инжинери, лекари и др. До сега на английското разузнаване не е нанесен сериозен удар. Основната причина за това е, че по тази линия все още не е създадена квалифицирана агентура, а наличната такава не се ползува с доверието на обектите.

Югославското разузнаване работи против нас и след освобождаването на Югославия от Съветските войски. УДБ широко използува жени, като е насочвала някои към женидба с българи, за по-естественото им прехвърляне в нашата страна. Такъв е случаят с , която се омъжва за служителя от българската легация в Бялград и след идването й в България се развежда и започва да изпълнява възложените й задачи от УДБ. Титовските дипломати са вербовали агентура сред югославските граждани у нас и из средите на наши граждани ползувайки се от свободата, която имаха като представители на братска Югославия. Активно работеха у нас полковник и др., а представителят на УДБ е имал достъп до всички наши секретни документи, включително, и картотеката на ДС. След резолюцията на Информбюро УДБ премина към прехвърляне на своя агентура под формата на политемигранти: , вербован лично от министра на вътр.работи за Сърбия ген.Слободан Пенезич и пратен у нас с разузнавателни задачи. Същият в момента е арестуван и дава показания. Случаите на прехвърляне агентура под форма на емигранти са много. Отдел II вече е разкрил изцяло няколко югославски резидентури, които в скоро време ще бъдат снети.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 14.07.2016г. Секретар:

Из архивите на ДС

144

У нас работят и други разузнавания - френското, турското, италианското, американското и пр., които набират свои контингенти из вражеските среди. В капиталистическите легации в момента работят 47 дипломати, болшинството от които се занимават с разузнаване и 45 чужденци, работещи като чиновници, част от които също се занимават с разузнаване.

В борбата си срещу чуждото разузнаване ДС до сега няма сериозен успех. Основната причина за това е липсата на квалифицирана и ползваща се с доверие у обектите агентура. Органите на ДС недостатъчно са използвали всички оперативни средства /техника, проследяване и пр./, за разкриване вражеската дейност на капиталистическото разузнаване. Структурата на контра-разузнавателния отдел до края на 950 г. не е съдействувала, а е спъвала воденето на успешна работа. Политическата работа с оперативния състав е била слаба и контрол по изпълнението почти не е имало. Това е насадило чувство на безотговорност и формално отношение към работата от страна на оперативните работници. Всичко това активно е подпомогнало врага, който е работил необезпокояван от никого.

Непоследък е постигнато подобрение в работата: разкрити са и се разработват няколко чужди резидентури по френска, английска и др. линии; подобрява се работата по обслужване на легациите, гдето ДС има вече агенти измежду работещите там чужденци, от които получава ценни материали. Проверява се и прочиства наличната стара агентура, а разкритите като разведчици чужди дипломати се разработват, проследяват и в резултат има вече засечени интересни тяхни връзки. Пред органите от контра-разузнаването стои основната задача - да обновят до край агентурния апарат, да ликвидират с неувереността и отпочнат настъпателна работа против чуждото разузнаване и неговата агентура у нас.

д/<u>Органите на ДС започват да се занимават по-редовно с николапетковците едва през 947 г.</u> Тогава се започва и вербовката на целеустремена агентура по тая линия. Формално са били открити разработки, но не са били провеждани сериозни мероприятия и поради това, не е била разкрита конкретната вражеска и конспиративна дейност на разработваните лица и връзките им с чужди легации, бивши офицери и др. Службата е допуснала още при легалното съществуване на БЗНС -Н.П. образуването на негов нелегален център в състав: Н.Петков, Б.Бумбаров, Ас.Павлов, Иван Костов и др., за което не е била сигнализирана на време Партията. Позволило се е на н.петковци и да се разрастват с привличането на фашистки елементи, да обединят опозиционните среди и си създадат влияние вред селото. Служебното ръководство на ДС политически не е пред-

17

Из архивите на ДС

145

видяло възможността за преустрояване на н.петковците на нелегална основа.

До разтурянето му БЗНС-Н.П., заедно със ЗМС-Сърбински, наброяваше около 120.000 души. След разтурянето му през август 947 г. Г.Ганев и други са твърдели, че н.петковци са негодни за конспиративна дейност след нанесения им удар. Служебното ръководство е подценило и икономическите корени на н.петковци - кулачеството на село; формално се е отнесло към решенията на V конгрес на БКП по изостряне на класовата борба на село при социалистическото му преустройство. Кулачеството не е било под прицела на органите на ДС и даже не е регистрирано.

До юни 950 г. агентурно-оперативната работа и агентурата вербувана през легалния период и в момента на разтурянето на БЗНС-Н.П. е била изоставена и не се е работело за придобиване на нова такава. По стихийно водените разработки през 947,8,9 г. "Селска армия на свободата" и др.. е имало сигнали за съществуване на нелегални н.петковистки организации и връзки с център и чужди империалистически легации, но служебното ръководство и оперативните работници не са ги вземали под внимание, не са ги разработвали. Недостатъчно са дирени и разобличавани геметовско-н.петковските елементи и влиянието им в БЗНС. Агентурата не е използувана целеустремено по разработването на н.петковистки и разколнически елементи като Драгнев, Оббов и др. и за разкриване връзките им с чужди разведки, въпреки наличието на сигнали, че по тяхна диктовка е разгаряна фракционната борба на БЗНС. Ал.Оббов е изселен, но нареждане на Г.Ганев, в момента, когато е подготвял да изпрати наш агент във Франция, за да установи връзки с управляващите там кръгове. Изселването му и поставянето му под домашен арест пресича възможностите за неговото разработване и разобличаване. През 948 г. бяха разкрити нелегални н.петковистки организации в София, Сталинско, Пловдивско и др., поставили си за цел да възстановят по места н.петковския съюз, да се въоръжат и да водят борба срещу Партията и Народната власт. Тия организации са поддържали връзки с видни н.петковистки лидери - Бумбаров, Павлов и др., с бившия министър Георги Драгнев, член на БЗНС-ОФ, както и с империалистически легации. Следствието им е било затормозено и недоведено до край. Проведените агентурни мероприятия след август 950 г. потвърдиха данните за съществуване на подмолна н.петковистка организация, с център, създаден още през легалното съществуване на БЗНС-НП, който е водил антинародна дейност и след разтурянето на съюза и от началото на 948 г. изгражда нелегални н.петковиски организации на принципа на тройки и петорки. Характерно за основния нелегален център е, че значителна част от състава му са бивши "агенти" на Г.Ганев, които са се застраховали и

Из архивите на ДС

146

продължават нелегалната си дейност. Централното ръководство е поддържало постоянни връзки с окръжни ръководства в Ст.Загора, Пловдив и др. Има ред агентурни сигнали за съществуването на няколко центъра в София състава на които все още не е уточнен. Централното ръководство поддържа връзки и се ръководи от геметовския комитет в Париж. Геметовския подкомитет в Париград редовно изпраща в страната куриери, със задачи от организационен, шпионски, диверсионен и др.характер. След взетите през септември 1950 г. практически мерки - учредяване на отделение за борба с н.петковците, проведените конференции, издадени заповеди и упражняване на по-системно ръководство, контрол и помощ на окръзите, в края на 950 г. и началото на 951 г. агентурно-оперативната работа се подобри. Разкрити бяха нелегални н.петковски организации в Пловдивско, Софийско, Ст.Загорско, Врачанско, Плевенско, Сталинско и др. Установи се, че н.петковците в своята конспиративна дейност се опират на кулаците в село, използуват ги за материална база на организациите, саботиране на правителствената и партийна политика в ТКЗС и селското стопанство - явяват се главен контингент на н.петковците. Н.петковската организация се разрастваше и действуваше бързо, но насочването на нашето внимание спомогна да навлезем в дирите на десетки нелегални организации. С извършените реализации на 258 н.петковци бяха предотвратени терористическите, диверсионни и др.вражески замисли на обектите и разкрити низходящи и възходящи нелегални връзки на същите. Задържането им внесе смущение и страх сред вражеските елементи и за известно време се разстрои конспиративната им дейност. ОФ среди посрещнаха благоприятно извършените арести, особено в Сливенско и Пазарджишко, гдето обектите бяха предприели остри действия против Народната власт.

Понастоящем в страната се водят 586 лични и групови, активни ~~активни~~, и предварителни разработки и 1170 О.Н.Д. на около 2000 н.петковци, а само в София на помощен отчет са 3500, докато през 950 г. е имало 68 разработки с 167 обекти.

Много агентурни разработки все още се движат бавно; не се разработват достатъчно настойчиво, упорито и бързо получените сигнали за ръководство, възходящи и низходящи връзки на обектите; липсва целеустременост в провеждането на мероприятията. Основна слабост е, че не системно се дири политическата линия, целите, задачите, методите, и формите на работа на врага. В настоящият момент са подготвени за реализация 22 активни разработки в цялата страна с 187 обекти.

В настоящия момент централните служби на ДС по линия на н.петковци, БЗНС и кулачество разполагат с 902 агенти, 1856 информатори, срещу всичко 951 агенти и информатори през юни 950 г. За тая период

Из архивите на ДС

са изключени 806 агенти и информатори. Крупната агентура, изхождаща от средите на очертаващите се нелегални центрове, е малобройна.

В последно време работата непрекъснато се подобрява. Значителна помощ е оказана на окръзите. Все повече вниманието на оперативния състав се насочва към важни разработки. Придобива се по-ценна агентура, получават се по-сериозни донесения. Подготвят се агенти за дълбоко задгранично внедряване.

Налага се ускоряване на работата и осъществяване на смели комбинации, за внедряване на агентура в задграничните и разкриване и разгромяване на нелегалните центрове в страната.

е/ Състояние на работата против троцкистите, тр.костовци и др. вражески сили

През май 945 г. ДС-Враца сигнализира за троцкистка дейност в София. Телбизов и Ганчев организират ИК /интернационалисти/ в Пловдив по указания на Ст.Манов. По тези сигнали не се открива разработка. През 948 г. 26 троцкисти са въдворени в ТВО. При разработването им са вършени провокации. На тяхното събрание през 946 г. от 6 присъствуващи - 5 са били агенти на ДС. На троцкистка група в София бе даден циклостил от ДС. През 949 г. бе задържан Манов и през 950 г. ликвидирана групата му. След процеса ръководството на отдела сметнало, че с троцкистите е свършено и работата бива занемарена.

Тр.костовци се разработват от 949 г. Ръководството на ДС не е изяснило кои обекти и за каква вражеска дейност ще се разработват. Постъпвали са материали за наказани партийни членове по всякакви причини, даже за битово разложение. Материалите от следствения отдел още не са разработени. Поради липса на инструкция за агентурно-оперативната работа по тази линия слабостите още не могат да се преодолеят. През 950 г. бившия министър др.Христозов е наредил да се разработват над 300 души засечени по следствието, много от тях без основание. Др.Министър Г.Цанков отмени тази заповед. По линията работи един разузнавач. Резултати има само по разработка "Гладник", член на БКП, директор на предприятие. По водените пет разработки нямаме агентурни данни за организирана тр.костовска дейност. Не е установен броя на тр.костовците, тъй като за засечените 270 души материала е непроверен.

Наличния кадър, работещ по линията на тр.костовци е недостатъчно политически подготвен.

Анархистите започват да се разработват от ДС през 945 г. Издирени са били около 300 души от полицейската архива. ДС осуетява тяхния конгрес през 945 г. и изпраща 80 анархисти в ТВО. Разкриването на конгреса става по донесения на доброволен заявител. През 946 г.

Из архивите на ДС

148

като агенти се внедряват ремсисти, проагитирвани от анархистите. Болшинството от агентите-анархисти се оказаха предатели. През 947 г. вражеската дейност на анархистите взема по-остри форми. Линията на борба срещу тях е била: засилване фракционната борба чрез агентурата, компрометирване лидерите им, въдворяване най-активните. По директиви от вън те се ориентират към бягства зад граница, за чието пресичане ръководството на ДС не е взело мерки - Г.Ганев е казвал: "Един враг по -малко". В 948 г. бе извършена обща реализация на 120 анархисти от които 15 осъдени, другите -въдворени. Най-активния им кадър понастоящем е в ТВО и зад граница. 949-50 г. се е смятало, че по тях няма какво да се работи. Сега работата е задоволителна, но не са установени задграничните им връзки. При масовите реализации от 948-50 г. най-ценната ни агентура не е изведена, поради което се проваля. Напоследък имаме ценни вербовки и разработките се задвижиха.

В 945 г. бе ударен легионерския център с 18 осъдени. "Национал-християнския кръст" на легионерите бе разгромен през 948 г. с осъждането на 149 души. От тогава ДС не е получавала сигнали за остра и открита легионерска дейност. Известно е, че отделни легионери поддържат връзки с Иван Дочев, Кантарджиев и др. в чужбина.

За уволнените офицери, след ударите по "Неутрален офицер", "Ц. Крум" и "Военния съюз" има данни че действуват съвместно с н.петковци и др. вражески сили. Фашистите се групират с н.петковците и са свързани с чужди легации. Работникът Янко Пенев от София се изказал, че участвал в център заедно с бившите генерали Даскалов, Трендафилов и др.уволнени офицери. Приведени са в известност уволнените старши офицери и много от тях са взети на разработка. Вербована е ценна агентура сред уволнени офицери с добри перспективи.

След разтурянето и самораз турянето на бурж.партии - лулчевисти, демократи, звенари, радикали и др. в отдела са считали, че основната борба срещу тях е изнесена и щата на оперативните работници по тая линия е бил намален. Повечето лидери на тези партии са изселени. Допусна се проф.Долапчиев, Д.Велчев, Юруков и др. да станат невъзвращенци, въпреки уличаващи ги данни в сътрудничество с опозицията. Членът на ЦК на лулчевистите Г.Петков успя да избяга в 948 г. с отвлечения от бандата на Михалакев самолет. През 949 г. по проверени данни, намиращите се в затворите и ТВО лулчевистки лидери са водили вражеска дейност и готвили кадри. Тогавашното ръководство на ДС не е отдало нуждното внимание на това и разработката е била прекратена.

Агентурно-оперативната работа сред духовенството и сектите започва през 946 г. През 947 г. са изпратени в ТВО 4 души. Първата разработка се завежда на българския екзарх Стефан през 948 г. Процесът

Из архивите на ДС

срещу евангеликите пастори бе първият по-крупен успех. Сега да подследствени двама католически свещеници и правят признания за шпионаж. Незасегнати остават ръководителите на православната и католическа църкви, за които ДС има сериозни улики за шпионска и др.подривна дейност. Разработките вече се активизираха. Католическите ръководители Гаруфалов, Бакалски и др. напоследък са подканяли католиците към неподчинение и разпространявали "новогодишното послание на папата" за "борба срещу безбожната власт". В последък е вербувана ценна агентура, която, обаче, ненапълно се използва.

Сред интелигенцията и младежта враговете вършат главно шпионаж, вредителство, антинародна агитация и пропаганда. Работата на ДС по тях от 946 г. насам се е изразявала в събиране информации за настроенията, без да се вземат мерки срещу вражеските елементи. През 948 г. отделът е взел участие в прочистване на вражеските елементи в Университета, но по ходотайство на някои околийски Н.С. част от тях са били възвърнати. През 948 г. са били заличени с помощта на ДС 663 адвокати. Данните за вредителска дейност в Бълг.кинематография от 947 г. не са разработвани задоволително. Агентурата е малоценна. Разработките са малко и се движат бавно. Враговете сред интелигенцията още не са открити. Едва в края на 950 г. се заработи за обезвреждането им. Слабата култура и недостатъчната политическа подготовка на оперативните работници, заети по тая линия е една от причините за лошото състояние на работата. Плахо се е подхождало към вербовки на агентура из средите на врагове - носители на буржоазната наука.

По анонимки се работи агентурно от 94с г. - без особен резултат. По-сериозни мерки за подобряване работата ръководството на ДС е взело през 950 г. Разкрита бе младежка организация, разпространяваща позиви. Работата е незадоволителна, поради слаба съгласуваност с другите линии Работата по турско, македонско и др.малцинства е била недооценявана и занемарена.

Предстои огромна работа за укрепване горните линии, за да може бързо и ефикасно да се обезвреди врага и обезпечи спокойния социалистически труд на нашия народ. Трябва да се ликвидира бързо с развала в работата и подценяването от оперативния състав на тези извънредно важни линии, където действуват обиграни и добре законспирирани врагове. Главното внимание трябва да се насочи към вербовка на крупна агентура и правилното й ръководство и използуване.

И З В О Д И

Въпреки постигнатите напоследък успехи по подобряване работата на органите на ДС състоянието на отчета на вражеските контингенти в

Из архивите на ДС

страната, на агентурно-информационния апарат и на водените от органите на ДС агентурни разработки е неудовлетворително.

Изключителна роля за успеха в работата играе съветската помощ давана ни от съветниците, които неуморно се грижат за правилна и резултатна работа на ДС. Преди 950 г. съветската помощ и съвети не са били използувани и прилагани достатъчно, главно по вина на оплетеното в мрежата на тр.костовци ръководство на МВР и ДДС.

Благодарение на съветските другари органите на ДС са научиха на планова работа.

Поради недостатъчната политическа и служебна подготовка на голяма част от оперативния кадър, слабата партийно-политическа работа и непопълване на щата, много служители не водят правилно агентурно-оперативна работа.

Ръководството на МВР и ДС доскоро бе кабинетно, а не оперативно. Това се предаваше и надолу. Не са отбелязани съвещания по отдели с най-отговорните ръководители. Едва през 949-50 г. започват да се пускат по-издържани заповеди-инструкции, чието изпълнение почти не е контролирано. Обследванията не са били системни. Помощта на окръзите е давана стихийно и некачествено. Работило се е при неукомплектувани ръководства.

От края на 950 г. и началото на 951 г. има чувствително подобрение в работата на органите на ДС.

VI. Наказателната политика на органите на Държавна сигурност. Вредителство. Грешки. Причини. Изводи.

Органите на ДС са главният инструмент, чрез който ръководството на Партията и Правителството непосредствено води борба против класовите врагове.

Интересите на тая борба определят същността на наказателната политика на тия органи; те трябва:

1. Да държат в постоянен респект враговете на нашата народно-демократическа власт;

2. Да не допуснат под каквато и да било форма организирана, подмолна дейност на тия врагове;

3. Да парализират и направят невъзможна дейността на агентурата на вражеските капиталистически разузнавателни централи в нашата Родина.

Тая наказателна политика налага на органите на ДС:

а/ сурово да наказват действително активните, класово чуждите, и политически враждебните на нашата народно-демократическа власт елементи /бивши едри индустриалци, търговци, банкери, активисти на бившите фашистки и буржоазни партии, николапетковисти, тр.костовци и анар-

Из архивите на ДС

хисти/.

б/ да помагат за превъзпитанието на трудящите се /средни и дребни собственици, служащи и работници/, провинили се пред законите на страната под влиянието на класовите врагове.

б/ да изградят широка, целеустремена агентура, за своевременно разкриване и обезвредяване на действително активните и най-опасните врагове, където и да се подвизават, както и да се прикриват те.

Настанилите се в ръководството на ДС врагове, не са имали никакъв интерес за провеждане на класово издържана наказателна политика, за изграждане на широка и ценна агентурно-оперативна мрежа.

В резултат на това са допуснати извращения в наказателната политика на органите на ДС, които са ги отчуждили от нашата прогресивна народно-демократична общественост.

От ударите на органите на ДС не са били засегнати най-опасните за сигурността на нашата държава форми на вражеска дейност - шпионажа и организираната подмолна дйност, а са засегнати по-незначителните форми, като пропаганда, преминаване на граници и др. Така например, от обследването на окръжните служби на ДС в Софийски и Пловдивски окръзи за периода от началото на 949 г. до първата половина на 950 г. се вижда, че за шпионаж са били задържани само 5.5%, за вражеска пропаганда 30.3% и за нелегални преминавания на границата 38.4% от всички задържани лица.

Липсата на правилно изградена и ценна агентурна мрежа е довела до това, че в много случай са задържани вражески елементи ,не въз основа на предварителна, системна и задълбочена агентурно-оперативна работа, а въз основа на подозрение, доброволни сигнали на патриотични граждани и на груби грешки, допуснати от врага в неговата дейност. Така например, следствието "Гогов" е възникнало по сигнали на патриотични граждани; следствието на крупния английски и американски агент - по засичане при следствието на протестантските пастори; следствието на югославския агент , който извърши диверсията в завода на гара Искър - по подозрение.

Провеждани са извращения на наказателната политика на ДС и по отношение класовия произход на задържаните лица. Така например, задържаните от окръжните служби на ДС в София и Пловдив по своя класов произход се разпределят така:

	949 г.	950 г./първа пол./
кулаци, търговци, индустриалци	12.3%	10.3%
средни и дребни собственици, служащи и работници	87.7%	89.7%

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 14.07.2016. Секретар:

Из архивите на ДС

Голями извращения са извършени от враговете в ръководството на ДС и по отношение политическата принадлежност на задържаните лица. По своята политическа принадлежност задържаните в същите окръзи лица се разпределят /в проценти/:

	949 г.	950 г./първа половина
безпартийни и комунисти	38.2%	56.9%
н.петковисти и фашисти	48.0%	31.3%
други	13.8%	11.8%

Лошата агентурно-оперативна работа и незадълбочено водените следствия са довели до голям процент на освобождаване на задържани лица. Данните за същите окръзи и за същият период са:

	949 г.	950 г./първ.половина/
освободени лица - от всички задържани.	28.1%	29.9%

На същите причини се дължи и високият процент на въдворените в ТВО лица. За същите окръзи процентът на въдворените по отношение на всички задържани лица е:

	949 г.	950 г./първ.половина/
въдворени	36.7%	33.4%

Загнездилите се в ръководството на ДС врагове, своевременно са се погрижили да направят невъзможно пълното разкриване резултатите на тяхната престъпна дейност - органите на ДС не са водили никаква отчетност за провежданите от тях наказателни мероприятия.

Така извращавайки наказателната политика на ДС, враговете са се стремили да създадат недоволство в страната срещу народно-демократическата власт и особено срещу БКП и самата Държавна сигурност.

В резултат на тия извращения на наказателната политика на органите на ДС, имаме:

1. Ядрото на основните вражески сили в страната не е засегнато от нейните удари;

2. Разкривани и обезвредявани са най-незначителните форми на вражеската дейност.

Рязък завой към подобряване наказателната политика на ДС настъпи едва през втората половина на 950 г. благодарение помощта на съветските другари.

152

Из архивите на ДС

153

А. СЛЕДСТВЕНАТА ПРАКТИКА. НЕДОСТАТЪЦИ В РЕЖИМА НА АРЕСТАНТИТЕ

Извращенията на наказателната политика се допълват и от порочната следствена практика на органите на ДС.

Провеждането на тази следствена практика се облекчавало от обстоятелството, че следствените кадри са били набирани от политически неукрепнали юристи и интелегенти, повечето от тях постъпили в Партията едва след 9.9.944 г., с които впоследствие не е била водена почти никаква работа за политическото им издигане и укрепване, за повишаване на тяхната професионално-следствена и агентурно-оперативна квалификация. Наличието на такива с престъпена бдителност и с безразлично отношение към врага кадри е обезпечило на ганевци и богдановци възможността да движат следствените дела в каквато поискат посока и линия, да ги водят повърхностно и приключват без значителни или без всякакви резултати. Така те успяват да предотвратят разкриването на трайчокостовата банда още през време на следствието на Никола Петков; да освободят крупни шпиони, като Лазар Поповски, Никола Бакалов и др.; да предотвратят пълния разгром на протестантските, легионерските и други вражески подмолни организации.

Безнаказаното прилагане на забранени от законите на нашата страна, порочни следствени методи, като насилия, монтажи и др., продължителното задържане на лица в арестите на Държавна сигурност без разрешение на прокурора, е деморализирвало не само следствените, но и всички останали работници на органите на ДС. Тия отречени от самата същност на нашата народно-демократическа власт полицейски следствени методи, силно са удряли по престижа на МВР, ДС, Партията и Правителството.

В края на февруари 950 г. тия методи бяха прекратени, а след пристигането на съветника по следствието бе пристъпено, може да се каже за пръв път в България, към поставяне работата и изграждане структурата на следствените органи на ДС, на съвършенно нови, научни, съветски начала. В това отношение са постигнати значителни резултати, но предстои да се извърши още много, за издигане следствената работа на нуждната висота.

Б. НАКАЗАТЕЛНАТА ПОЛИТИКА НА СЪДА. ВЪДВОРЯВАНИЯТА В ТВО

В наказателната политика на съда и въдворяванията на лица в ТВО са допуснати също тъй голями извращения.

Към 31.3.950 г. в затворите са се намирали 2855 политически затворници, които по своето социално положение се разпределят както следва:

Из архивите на ДС

безимотни, дребни и средни селяни	- 1428 души	- 50%
работници, дребни собственици и служащи	- 1158 души	- 40.6%
едри търговци, капиталисти, бивши военни	- 184 души	- 6.4%
кулаци	- 85 души	- 3%

От посочените данни се вижда, че съдът не е имал никакъв класов подход при провеждането на своята наказателна политика.

Много вражески елементи /бивши провокатори и полицейски сътрудници, висши полицейски чиновници, съдии и прокурори/ стоят на свобода и не могат да бъдат съдени поради липса на съответен закон. Мнозина от осъдените от Народния съд пък са или вече помилвани и освободени, или в скоро време ще бъдат освободени, поради многократните им досега помилвания.

От осъдените 7.492 души от Народния съд, в настоящия момент в затворите се намират само 1.063 души, или с помилвания са освободени 6.479 души.

Въдворените в ТВО лица по своя социален произход се разпределят както следва:

1. Дребни и средни селяни	- 35%
2. Кулаци	- 10.5%
3. Работници, дребни собственици и служащи	- 25.5%
4. Бивши едри търговци, капиталисти и военни	- 24.5%
5. С неопределен социален произход	- 4.5%

Цифрите и тук показват, че в ТВО са изпратени в по-голямата си част трудящи се селяни и работници.

В съда също така липсва каквато и да била отчетност, от която биха могли да се извлекат данни за анализ на неговата наказателна политика.

Резултатите от дейността на съда показват, че съдебните органи не са използвали наказателната политика на съветските съдебни органи, и че нашите съдебни органи извънредно много са закъсняли със създаването на закон, по който да се съдят всички вражески елементи в страната.

Извършеното до сега масово помилване, безразборното въдворяване на лица в ТВО и тяхното освобождаване, както и останалите на свобода вражески елементи, налагат срочни мерки за подобряване на съществуващото положение, което врага използва в борбата си срещу нашата страна и народ.

52[24]

Из архивите на ДС

155

В. Недостатъци в режима на арестантите през време на следствието, в затвора и ТВО.

Главният недостатък в режима на арестантите през време на следствието им е, че те не са били напълно изолирани, както от другите арестанти, така и от външния свят. По тая причина, те са имали възможност чрез чукане по стените да се сношават с арестантите в съседните им килии и по този начин да се ориентират за положението вън от арест редовно са получав ли багаж от тяхните близки. До идването на съветските другари, за режима в арестите не е имало никакъв правилник. В една и съща килия са задържани много арестанти и те през всяко време на денонощието са имали възможност да спят и да играят даже разни игри. Новият правилник за режима на арестантите отстранява тези недостатъци.

Режима на осъдените в затворите и въдворените в ТВО лица е също лош: не обезпечава изолацията на криминални от политически затворници, не са категоризирани политическите затворници според тежестта на престъпленията им и социалния им произход; не съществува никаква изолация от външния свят.

Агентурното обслужване на затворниците и на лицата, въдворени в ТВО е недостатъчно, поради което връзките с външния свят не са прекъснати и не се върши никаква работа за превъзпитанието на затворниците и въдворените.

VII. Състоянието на външно-политическото разузнаване

Въпреки, че още в началото на 947 г. е бил създаден отдел за външно-политическо разузнаване, такова не е върнено и не е била изградена никаква агентура вън от страната. Причината за това в значителна степен е схващането, че нашата страна няма достатъчен международен авторитет, че в нашето разузнаване не е по силите ни, и, в края на краищата, че има Съветски съюз, и Него може да върши това. В резултат на това подценяване на външно-политическото разузнаване, работата на съответния отдел се е състояла в регистриране на излизащи и влизащи в страната български и чужди граждани, в изграждане на незначителна информационна мрежа сред българската емиграция в Австрия и българските колонии в Унгария и Чехословакия, к то дейността на тази мрежа се е изразявала, в най-добрия случай, в арестуване и връщане в страната на отделни лица от вражеската емиграция.

Това схващане за външно-политическото разузнаване продължава да господства и след разкриване предателството на титовата клика в Югославия, в резултат на което година и половина след резолюцията на Коминформа по положението в БКП в апарата на ДС не е била създадена

Из архивите на ДС

156

служба за разузнаване против титова Югославия.

В настоящия момент външно-политическото разузнаване при ДС няма изградена дори минимална агентурно-информационна мрежа, нито в Югославия, нито в Гърция и Турция, нито в която и да било друга вражеска капиталистическа страна.

Едва през август 950 г. след като Политбюро на ЦК на БКП се занима с външно-политическото разузнаване и излезе с постановление по работата му, бяха поставени основите на неговия апарат, определени задачите и насоките на тази дейност.

Отчитайки нуждата от привличане на работа във външно-пилитическото разузнаване на годни за разузнавателна работа комунисти, Политбюро със своето постановление задължи ръководството на МВР до края на 950 г. да укомплектува щата на отдела. Въпреки това, в края на 950 г. външно-политическото разузнаване беше укомплектувано едва с 35%, а и сега към началото на април 951 г. то е укомплектувано с 48%, при вакантни длъжности за 16 н-ци на отделение, 10 инспектори и 73 н-ци на групи. Поради неукомплектованост и досега не са организирани важни оперативни служби в центъра и немогат да бъдат изпратени резиденти и тяхни помощници в чужбина за отпочване на работа по изграждане на своя агентурно-информационна мрежа. В близко време предстои изпращането на 11 оперативни работника за работа в чужбина, но това е съвършенно недостатъчно в сравнение с нужния минимум от 86 оперативни работници за задгранична работа.

След извършената към края на 950 г. реорганизация на структурата на апарата на външно-политическото Управление, в центъра се разгъна широка подготвителна работа, както по издирването на вътрешни контингенти за агентурна работа срещу вражески страни, така и по подготовката на наличния оперативен кадър за задгранична работа. Така например, по югославска линия са издирени 4.280 лица, от които са подбрани като подходящи 121, а се проучват възможностите, пригодността и надеждността на 48 души от тях; по линия на западно-капиталистическите страни са издирени 2.497 лица, от които са подбрани като пригодни 44 лица, чиято надеждност се проучва.

Поради липса на резидентура спъва се използването и активизирането на завербовани преди и на прехвърлени напоследък агенти в чужбина Съществува реална опасност прехвърлените от нас в Турция и Израел агенти да се разложат и да бъдат спечелени от вражеските разузнавания, тъй като от дълго време те са там и не са поети на връзка от нас.

Необходимо е в най-кратък срок да се попълни щата на външно-политическото разузнаване с пригодни оперативни работници, за да може

Из архивите на ДС

157

външно-политическото разузнаване да пристъпи към изпълнение на задачите, поставени му от Политбюро с постановлението му от август 950 г.

VIII. Състоянието на работата на отдел "Охрани"

Още през 945 г. при организирането на отделението "Охрани" за охрана на др.Димитров, членовете на Политбюро и Правителството, тогавашните ръководители-предатели Ганев и Богданов са заделили от своите потделения най-слабите оперативни работници, за комплектуване личния състав на това отделение. По-късно през 948 г. отделението "Охрани" прераства в отдел V-ти ДС, който през 951 г. заедно с отдел VIII-ми влизат в състава на II-ро Управление ДС.

Методите на работа на службата "Охрани" не са били никога обект на внимание и задълбочена разработка, а са се създавали и утвърждавали от самите оперативни работници в процеса на носене на тая служба. Това положение е криело в себе си много изненади. При един разговор по въпросите на охраната др.Димитров е казал:

"Вашата охрана е детска. Нас ни спасява само това, че враговете още се страхуват да действуват. Но това положение няма да продължи до безконечност. Ще настъпи момент в който те ще решат да действуват". Благодарение на това в работата на отдел "Охрани" е имало съществени пропуски. Например: изгубване на охраняваните обекти, открито носене на автоматите в провинцията, допускане на непроверени посетители, лекуване на др.Димитров от д-р Ганев, за когото има сигнали, че е във връзка с англичаните и др.

Само по отношение личната охрана на др.Г.Димитров е имало по-установен метод на работа, тъй като е бил наследен от съветските другари, които са носили охраната на др.Димитров близо една година у нас.

Работата в отдел "Охрани" се подценявала и там са пращани слаби оперативни работници, несправили се с работата си в другите оперативни отдели на ДС. Освен това приемани са хора без всякакво предварително или след съвсем повърхностно проучване. Така например, проверката на цялата охрана на др.Димитров извършена от отдел "Кадри" не е намерила нито един неподходящ за тая служба оперативен работник, но по-късно при чистката на Партията, един от тях - Д.Ганчев - е бил уволнен и изключен от Партията, като бивш легионер, а през 951 г. още пет души са били уволнени,като неподходящи.

От създаването на службата "Охрани" и до 950 г. с оперативните работници от личната охрана не са водени никакви занятия по повишаване на тяхната квалификация, а в Централната школа на МВР и до този момент не е застъпена дисциплината "Снабдяване и охрана на отговорни

Из архивите на ДС

158

другари".

Слаба е била помощта, която отделът "Охрани" е получавал от ръководството на ДС. Работата на отдела не е била подлагана на задълбочен анализ. Предложенията, които отдела е внасял за утвърждение от ръководството на ДС не са били приемани или са били утвърждавани, без да се предприема каквото и да било по тяхното изпълнение.

Израз на неправилното отношение на ръководството на ДС към работата на отдел "Охрани" е обстоятелството, че оперативните работници нямат на разположение необходимото оръжие. Наличното пък въоръжение се състои от девет системи пистолети 9/мм, осем системи пистолети 7.65 мм и три системи автомати. С оперативните работници, с малки изключения, не са провеждани необходимите бойни стрелби, поради което те слабо владеят личното си оръжие.

За вражеското отношение на някои бивши ръководители на ДС, свидетелствува и факта, че по заповед на Г.Ганев са били иззети автоматите от личната охрана на др.Г.Димитров, като са били оставени само минимално число.

IX. Състоянието на службата по опазване на Държавната тайна

Тази служба е създадена едва през първата половина на 949 г. във връзка с прилагането на закона за държавната тайна и на одобрения от Министерския съвет правилник за работа и съхраняване на книжа и материали представляващи държавна тайна, в държавните и обществени учреждения и предприятия.

Задачите на тази служба са контролни - да следи доколко се спазват разпорежданията на приетия от Министерския съвет правилник. Въпреки ясните указания на правилника, за организирането на секретни служби в учрежденията и предприятията 6 месеца след приемането на закона, такива служби не са били организирани, с изключение на МНО и потделенията му, почти в нито едно учреждение и предприятие. Малко министри, пом.министри, директори и други отговорни ръководители са се отнасяли с нужната сериозност към този така важен въпрос и са помагали и контролирали организирането и работата на секретните служби. В своята работа органите на ДС са срещали трудности, противодействия, нехайство, подценяване на тази работа и нежелание за бързото й укрепване. Допускало се е от страна на ръководителите на държавните и обществени учреждения и предприятия голямо текучество на служащите работещи в секретните служби и не са малко случайте, когато в тези служби са били назначавани, разкрити в последствие, явни врагове. При това положение не съществува никаква гаранция, че държавната тайна е била опазена от вражеските разузнавания. Но и от страна на служебното

56 31

Из архивите на ДС

159

ръководство на МВР и ДС, също тъй не са предприемани своевременно мерки за отстраняване на съществуващите слабости в работата, както и за внасяне на изменения в закона за държавната тайна и в списъка на сведенията с ставляващи такава. По т я причина констатираните още през 949 г. слабости са били отстранени едва с приемането на новия наказателен закон и с уточняването на новия изброителен списък.

Не е била в добро състояние работата на службите по опазване на държавна тайна и в окръжните управления на ДС, поради което едва през втората половина на 950 г. се е пристъпило към създаването на секретни служби по опазване на държавната тайна в учрежденията и предприятията в окръзите.

Следствие на посочените слабости в дейността на секретните служби, както и на безразборния достъп на много хора, в това число и на явни врагове, до секретните материали, през 949/50 г. са били загубени важни секретни документи в ДТП "Петрол", в управлението на военните заводи, в М-во на Външната търговия, в М-вото на транспорта, в М-во на промишлеността, в някои от неговите индустриални обединения и отделни предприятия и то не само в София, но и в провинцията /Сливен, мина "Горубсо" и др./.

За подобряване на работата, необходимо е: ЦК на БКП и Министерския съвет да задължат служебните ръководители на М-вата и подделенията им в София и провинцията, да обърнат сериозно внимание на опазването на държавната тайна и вземат срочни мерки за подобряване на работата на секретните служби, като определят лицата, които трябва да имат достъп към секретните материали и вземат мерки по засилване на контролните функции на секретните служби, при учрежденията и предприятията.

Околийските, окръжните, градските, районните комитети на БКП да се задължат да контролират състоянието на опазването на държавната тайна в тяхния район. Да се даде по-голяма гласност, чрез пресата, радиото и пр. на нуждата от опазване държавната тайна, с оглед повишаване общата бдителност.

Налага се през 952 г. да се разшири щата на службата по опазване на държавна тайна при ДС, като при окръжните управления се създадат групи от същата служба.

X. Състоянието на партийно-политическата работа в ДС

1. Една от сериозните причини за недоброто състояние на работите в Държавна сигурност е слабата партийно-политическа работа всред служителите-членове на Партията.

Из архивите на ДС

160

Пред Януарския пленум на ЦК на Партията и до решението на ЦК за работата на ДС - април 950 г. - партийните организации са били много слаби, партийно-политическата работа е била на ниско ниво, критиката е била забранена, погазена е била вътрешно-партийната демократия.

Партийните организации не са се занимавали с възпитанието на партийните членове и с проверка на тяхното минало. При това положение ролята на партийните организации се е свела до събиране на членски внос и събрания по общи въпроси, но не и по комунистическото възпитание на членовете на апарата на ДС в честност и безгранична преданост към ЦК на БКП, към др.Вълко Червенков, към ВКП/б/ и великия Сталин.

Самото служебно ръководство не е зачитало партийните организации и не се е опирало на тях. Партийните организации не са смеели да искат от комунистите отчет за тяхната работа в службата, как изпълняват служебните си задачи, как се самообразоват и т.н. Ролята на партийната организация е била засенчена и сведена до нула. Поради всичко това, партийните организации не са могли да окажат съществена помощ на служебното ръководство и да изпълнят своите функции, определени им от партийния устав.

Всъщност провеждана е била антипартийна политика под флага на дълбока конспиративна бдителност.

Така се е създала възможност да се промъкнат в апарата на ДС, без знанието на ЦК на БКП, хора, не само непроверени и случайни, но и със силно компрометирано минало, провокатори, служители на фашизма, участници в акции против партизаните, троцкисти и други подобни. Такива случаи се разкриха не малко през 950 г. и Бургаската провокаторска банда, о.р. в ДС- - участник в акции в района на Златица и Пирдоп срещу партизаните, - замаскиран троцкист в ДС-Столична служба, -следовател в VII отдел, - и двамата били в Германия на специализация и още много други.

2. Решенията на Януарския пленум на ЦК и решенията на ЦК през месец април 950 г. заставиха партийните организации от бившия IX районен комитет, в ДС коренно да се преустроят и да ликвидират в кратък период с дълго насажданите вредни антипартийни установки на ганевци, богдановци, Задгорски. Решителните мерки взети от ЦК на БКП с разгрома на трайчо-костовската агентура в ДС, вливането на работници в апарата на ДС, направената реорганизация в службите на ДС и др.мерки оказаха решаващо влияние, за внасяне коренно изменение в методите на работата на партийните организации. Може да се каже, че се върви към пълното

КРДОПБГДОРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДОРСБНА
Дата: 14.07.2016г. Секретар:

ликвидиране на вредната антипартийна недооценка на ролята на Партията в ДС. Бюрото на партийните организации работят колективно. Спазва се вътрешно-партийната демокрация, внедрява се критиката и самокритиката, като важен метод в партийната и служебна работа.

Сега партийните организации намериха обширно поле за работа в помощ на служебното ръководство, въпреки слабостите, които все още се срещат в това отношение.

Понастоящем 94% от състава на партийните организации е вмъкнат в различните форми на партийния учоба. Партийните бюра, макар с известно закъснение, се заеха сериозно с подобряването на пропагандата и агитацията.

Отчетно-изборните събрания тази година показаха значителен ръст на партийните организации и тяхните членове. Посещението, въпреки служебната заетост на партийните членове достига 90%, активността в годишните събрания е значителна - 51% от комунистите са взели участие в тях. Тия и други факти говорят, че мерките взети от ШК на БКП оказват благотворно влияние на партийните организации в ДС, че партийните организации тръгнаха по правилен път в своето организационно укрепване

3. Трябва да се каже, обаче, че направеното за изпълнение на решението на Политбюро е само добро начало. Би било наивно да се твърди, че всичко старо се е изменило. Предстои още много работа, за пълното изкореняване на дълго насажданите антипартийни установки и последиците от тях, както и за издигане на по-високо ниво цялостната партийно-политическа работа.

Все още партийно-политическата работа недостатъчно помага на служебното ръководство, а от друга страна и служебните ръководители недостатъчно се опират на партийните организации при провеждане на служебните задачи и заповедите.

Политическата работа все още не се води системно и не се проявява болшевишка инициатива от членовете на бюрата и тяхните секретари. В тази връзка както партийните секретари, така и служебните ръководители не водят борба за използуване времето за политическа и служебна подготовка. Все още служителите оправдават изоставянето си по усвояване на марксизмо-ленинизма с липсата на време.

Слаба, на низко равнище е борбата за конспиративност и бдителност всред членовете на Партията и апарата на ДС, не само на работното място, но и на улицата, а така също по жилищата, където не са редко случайте на разконспиране. Всичко това произлиза от недостатъчната и несистемна работа в партийните организации, от тяхните партийни комитети. Не е завършена работата по изграждането на нови партийни организации в някои от новосъздадените отдели в в връзка с

161

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

59 34

162

новата служебна реорганизация в ДС.

4. Пред партийните организации в Държавна сигурност стоят следните основни задачи:

а/ да възпитават партийните членове в дух на вярност и преданност към Партията, др.Червенков, към ВКП/б/ и др.Сталин. В това отношение трябва да се води борба срещу всички остатъци на незачитане на Партията, засенчване нейната роля и извращаване на партийната линия.

б/ да съсредоточат своето внимание върху помощта, която трябва да оказват ежедневно на служебното ръководство. Партийните организации са длъжни да искат отчет от всяки комунист за това как се справя със служебните задачи, как се бори за изпълнение заповедите на Министра и другите служебни ръководители.

в/ да организират постоянното изучаване постановленията на ЦК на Партията и Правителството, като за целта се организира система от мероприятия.

г/ да поведат решителна борба за опазване на конспирация и бдителност в своята работа от всички служители на ДС навсякъде, където работят и живеят; партийните бюра да се задължат да търсят отговорност от всяки, който нарушава установената в ДС бдителност и конспиративност; служебното и партийно ръководства да се задължат да не допускат ненаказано нито едно опущение в тая насока.

д/ и занапред трябва да провеждат най-щателно изучаване и проверка на членовете на партийните организации в ДС, като се чистят от вражеските и кариеристични елементи, от замаскирали се двуличници и остатъци от трайчокостовската банда в ДС.

е/ да се разреши в ДС да има платени партийни секретари в онези важни и крупни поделения, в които във връзка с реорганизацията, броят на членовете на партийните организации значително порастна.

\+

\+ \+

Изострилата се международна и вътрешна обстановка поставя органите на ДС пред още по-сложни и тежки задачи по обезпечаване сигурността на нашата държава. Успешното и неотложно разрешаване на тия задачи налага на ръководството на МВР и ДС:

1. Да изгради във възможно най-къс срок широка, проверена и ценна агентурно-информационна мрежа във всички сектори, като същевременно използвайки съветския опит коренно подобри методите на агентурно-оперативната работа, на вербовките, ръководството, възпитанието и използването на агентурния апарат;

6D 35

2. Да проведе система от мероприятия за ликвидиране в най-къс срок партийно-политическата и служебно-оперативна неподготвеност на целия личен състав на ДС и за обезпечаване непрекъснатото повишаване на неговата идейно-политическа и служебна квалификация;

3. Да подбере необходимия брой подходящи за разузнавателна работа комунисти извън апарата на МВР и ДС, с които да попълни всички вакантни длъжности в органите на ДС;

4. Да положи всички грижи за възпитанието на личния състав на ДС в дух на люта омраза към враговете на нашата Родина, беззаветна преданост на делото на Партията, на др.Червенков, ВКП/б/ и великия Сталин.

Из архивите на ДС

___.април 1951 г.

МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ,
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ:
/Г.Панков/

Строго-поверително!

16

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

МИНИСТЕРСТВО
на
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ
№ 7701-V
7 V 1951 г.
София

ДО
ПОЛИТБЮРО на Ц.К. на Б.К.П.

Т У К.

Д О К Л А Д Н А З А П И С К А

от Георги Панков, Министър на вътрешните работи.

ОТНОСНО: одобряване решение и инструкция за реда на изпращане в ТВО политически-опасни лица, които не могат да бъдат съдени по обикновения ред.

При отговор да се указва № на дела

Д Р У Г А Р И ,

Има известна категория престъпници из средите на шпиони, терористи, диверсанти, вредители, дезертьори, както и политически-опасни лица из средите на тъй наречените "бивши хора", като: полицаи, жандармеристи, тайни агенти, провокатори, висши чиновници от Министерството на вътрешните работи през фашистко време, от съда, прокуратурата и Дирекцията на полицията, или пък активни участници в буржоазно фашистките партии и организации, които лица не могат да бъдат съдени по обикновения ред, поради политически, оперативни или други съображения от държавен характер.

Тези лица, разбира се, не бива да останат ненаказани и на свобода, още повече, че в настоящия момент на изострена класова борба, същите са особено опасни за обществения ред. Поради това, налага се такива лица да бъдат изпращани в Трудово-възпитателни общежития. Необходимо е изпращането на такива лица в ТВО да става по точно установен и задължителен за органите на МВР ред, въз основа на решение на специална комисия, примерно в състав: Министра на вътрешните работи, помощник министър от Държавна сигурност, Главния прокурор на Републиката, Председателя на Върховния съд и един член на ЦК на БКП. На тази комисия може да се даде правото да изпраща в ТВО провинените или опасни лица от посочените по-горе категории, за срок от 3 до

Из архивите на ДС

7 години.Съставът на комисията ще бъде достатъчна гаранция,че в случая ще се налагат наказания,съответствуващи на вината и опасността на задържаните лица.

Като имате предвид изложеното по-горе,

П Р Е Д Л А Г А М :

1. Да се установи комисия в състав: Министра на вътрешните работи,помощник-министър от Държавна сигурност,Главния прокурор на Републиката,Председателя на Върховния съд и един член на ЦК на БКП,на която да се възложи разглеждането на следствените дела на престъпници и политически-опасни лица,които не могат да бъдат съдени от съдилищата,поради политически,оперативни или други държавни съображения.

2. При разглеждането на следствените дела на шпиони,терористи,диверсанти,вредители,преминали или опитали се да преминат границата нелегално,дезертьори,полицаи,жандармеристи,тайни агенти, провокатори,висши чиновници от Министерството на вътрешните работи, Дирекцията на полицията,съда и прокуратурата през фашистко време, активни участници в буржоазно-фашистките партии и организации,комисията да може да постановява въдворяване в ТВО за срок от 3 до 7 години.

3. Да се одобри изработената от Министерството на вътрешните работи инструкция за реда на представянето в комисията следствените дела на арестуваните лица,изпратени в Трудово-възпитателни общежития.

4. Да ми се разреши да внеса в Министерския съвет предложение за приемане необходимото постановление,във връзка с настоящето предложение.

М И Н И С Т Ъ Р:

/Г.Цанков/

Приложение:

1. Проекто-решение
2. Проекто-инструкция.

18

Проект.

Р Е Ш Е Н И Е
НА ПОЛИТБЮРО НА Ц.К. на Б.К.П.
.....1951 г.

1. Установява се комисия в състав: Министра на вътрешните работи,помощник-министра по Държавна сигурност, Главния прокурор на Републиката,Председателя на Върховния съд и един член на .К. на Б.К.П., на която се възлага разглеждането на следствените дела на престъпници и политически-опасни лица, които не могат да бъдат съдени от съдилищата, поради политически,оперативни или други държавни съображения.

2. При разглеждането на следствените дела за шпиони,терористи,диверсанти,вредители,преминали или опитали се да преминат границата нелегално, дезертьори,полицаи, жандармеристи, тайни агенти,провокатори,висши чиновници от Министерството на вътрешните работи, Дирекцията на полицията, съда и прокуратурата през фашистко време, активни участници в буржоазно-фашистките партии и организации, комисията може да постановява въдворяване в ТВО, за срок от 3 до 7 години.

3. Одобрява се изработената от Министерството на вътрешните работи инструкция за реда на представянето в комисията следствените дела на арестуваните лица,изпратени в Трудово-възпитателни общежития /ТВО/.

4. Възлага се на Министра на вътрешните работи да внесе в Министерския съвет предложение за приемане на необходимото постановление във връзка с настоящето решение.

Строго-поверително! 19

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

И Н С Т Р У К Ц И Я

за реда на представянето в комисията следствените дела на арестуваните лица, изпращани в трудово-възпитателни общежития.

Права и задължения на комисията.

1. Предоставя се на органите на Държавна сигурност да изпращат в трудово-възпитателни общежития чрез комисията, образувана при Министра, определена категория задържани политически престъпници.

2. Комисията разглежда следствените дела на простъпниците, които не могат да бъдат съдени по обикновения ред, предвиден от закона, по политически причини или оперативни съображения.

3. При разглеждане следствените дела на задържаните шпиони, терористи, диверсанти, вредители, лица, направили опит да избягат зад границата, или преминали нелегално границата, дезертьори и всички категории на така наречените бивши хора: полицаи, жандармеристи, тайни агенти, провокатори, висши чиновници при бившето министерство на вътрешните работи, Дирекция на полицията, съда и прокуратурата, активни участници в буржоазно-фашистките партии, организации и т.н., комисията има право да ги въдворява в ТВО за срок от 3 до 7 години.

4. На заседанията си комисията може да вземе решение за връщане следственото дело за допълнително разследване на този орган, който е представил делото или да предложи на същия орган да изпрати делото на съдебните органи.

5. При разглеждане на следствените дела комисията може да призове на заседанието задържания и да изслуша показанията му.

6. Комисията има право да измени срока на наказанието на осъдения, който по нейно решение е бил въдворен в ТВО.

7. Комисията преразглежда следствените дела само тогава, когато се представят материали от прокурора, от органите на Държавна сигурност или администрацията на лагера за предсрочното освобождаване на въдворения, намаление срока на наказанието или въобще за освобождаването му с отменяване на присъдата.

Из архивите на ДС

168

Ред за отправянето на следствените дела в комисията, както и осъдените в ТВО.

1. Следствените дела се изпращат в комисията от началниците на отдели при Държавна сигурност и окръжните началници на МВР след санкциониране от Министра на вътрешните работи или помощник-министрите по Държавна сигурност.

2. Следствените дела се изпращат в отделение "Въдворяване и изселване" чрез отдел "Картотека и архив" при Държавна сигурност.

3. В комисията се изпращат следствените дела на шпиони, терористи, диверсанти, вредители, лица, направили опит да избягат зад границата, активни участници в буржоазно-фашистките партии и организации - само в тези случаи, когато арестуваните не могат да бъдат съдени в съда, доколкото същите в миналото са били агенти на органите на сигурността или свързани с агенти-двуличници, а също така когато документирането на вражеската дейност на арестуваните е затруднено и граничи с разконспириране методите на работа на Държавна сигурност и разшифроване на агентурата.

4. Осъдените по следствените дела се изпращат в ТВО само след получаване решението на комисията от органите, които са водили следствието и са поставили въпроса пред комисията за наказване на подследствения.

5. След получаване преписи в 2 екземпляра от решението на комисията, органите на ~~сигурността~~ ДС го съобщават на осъдения под разписка. Единият препис се подшива към личното арестантско дело, а вторият се връща на отделение "Въдворяване и изселване" с указание кога и къде е изпратен осъдения.

6. Осъдения се приема в ТВО на основание оформеното по съответния образец /съгласно инструкцията за реда при изпращане в арести/ лично арестантско дело при наличие в същото на препис от решението на комисията.

7. След приемане на въдворения в ТВО, администрацията веднага съобщава за това на отделение "Въдворяване и изселване" при Държавна сигурност.

Из архивите на ДС

169

Права и задължения на отделение "Въдворяване и изселване" при Държавна сигурност.

1. За предварителното изучаване на следствените дела, представени от органите на ~~сигурността~~ ДС в комисията, при Министерството на вътрешните работи се създава отделение "Въдворяване и изселване".

2. След получаването на следственото дело за комисията чрез отдел "Картотека и архив", отделението има право, в случай на неправилно оформяне на делото или непълноти в събраните доказателства за арестувания по извършеното от него престъпление, както и при възможност за разглеждане на делото в съда, да върне делото с мотивирано заключение, утвърдено от Министра на вътрешните работи, или помощник-министрите по Държавна сигурност.

3. При наличността на основание да се разгледа следственото дело от комисията, отделението съгласува обвинителния акт с прокурора и включва делото в протокола на заседанията на комисията.

4. Подготвените следствени дела се докладват в комисията от отделението "Въдворяване и изселване"; в отделни случаи за тази цел може да се използва и представител на органа, който е водил следствието и е направил предложение за наказване на арестувания.

5. Отделението, на основание решенията на комисията по следствените дела, разпраща извлечения от протокола на съответните органи, където се намира арестувания.

6. При получаване на извлечението от органите на ~~сигурността~~ ДС с подписа на осъдения и съобщение кога и къде е изпратен, а също така и съобщение от администрацията за пристигането в ТВО на осъдения, отделението прави съответни отбелязвания в протокола от заседанието на комисията, след което получените документи изпраща в отдел "Картотека и архив" при Държавна сигурност за присъединяването им към следственото дело, съхраняващо се в архива.

7. Отделението разглежда заявленията и жалбите, постъпващи от ТВО на осъдените от комисията, както и от тяхните родственици или други лица, дава своето заключение по тях и съоб-

Из архивите на ДС

22

след утвърждаване от Министъра или пом. мин.

щава за резултата на лицето, подало заявлението или жалбата.

8. Отделението има право да изпраща заявленията и жалбите заедно със следствените дела на органите на Държавна сигурност, които са водили следствието, за проверка на посочените факти или молба и даване съответно заключение съгласувано с пом. мин.

9. Органите на Държавна сигурност след получаване на следственото дело с жалбата или заявлението на осъдения проверяват посочените факти, дават заключението си и заедно с делото връщат материалите на отделението за съобщаване резултата на заинтересованото лице.

10. В случаите, когато резултатите от проверката на жалбата или заявлението изискват преразглеждане на следственото дело, то отделението заедно със своето заключение, утвърдено от Министра на вътрешните работи или помощник-министрите по Държавна сигурност, го внася в заседанието на комисията.

11. Отделението съставя също така заключения по следствените дела, които подлежат на преразглеждане от комисията за намаление срока на наказанието, предсрочното освобождение на въдворения или за пълно освобождаване с отменяване на присъдата.

Оформяне на следствените дела.

1. Следствието по делата, представяни в комисията от органите на сигурността, се води в съответствие със закона за наказателното съдопроизводство.

2. В съответствие с това, арестите и оформянето на следствените дела се извършват съгласно инструкцията "За реда на арестуването и оформянето на следствените дела".

3. Ако следственото дело трябва да се документира с агентурни материали или други документи, представляващи държавна тайна, то те трябва да се приложат към делото в отделно запечатан пакет, като с тях не може да се запознае никой друг, освен комисията и служителите на Държавна сигурност, които по характера на своята служба влизат в съприкосновение с тези дела.

4. Органите на Държавна сигурност след завършване следствието по делото указват в обвинителния акт къде и за какъв срок имат предвид да се изпрати арестувания.

23

Из архивите на ДС

171

Отчет, съхраняване и ползуване на следствените дела.

1. Следствените дела, разгледани от комисията, се предават от отделението за съхраняване в отдел "Картотека и архив" на Държавна сигурност.

2. Отдел "Картотека и архив" води следствените дела на отчет, съгласно съществуващите инструкции и заповеди по Държавна сигурност.

3. Следственото дело, разгледано от комисията, може да бъде взето от архива по писмено искане на прокурора, водещ надзор по тази категория дела при отделение "Въдворяване и изселване" и от органите на Държавна сигурност, със задължително връщане в течение на 20 дни от момента на получаването.

4. Отдел "Картотека и архив" при даването на тази категория следствени дела е задължен да следи за строго съблюдаване на правата за запознаване с агентурните материали и документите, представляващи държавна тайна.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

139

Стр.поверително.

С Ъ В Е Т И

по реализиране указанията на Политбюро на ЦК на БКП за обезвредяване враждебните елементи, противодействуващи на мероприятията на партията и народната власт.

1. Да се проинструктират началниците на окръжните управления на МВР и началниците на отдели в центъра и Столичното управление за подготовка към предстоящата операция и за представяне необходимите данни в МВР към 5-10 юни т.г.

Освен това, за определяне и подбор на лицата, подлежащи на арестуване в провинцията, да се дадат указания по реда на оформяне ареста и провеждането на други агентурно-оперативни мероприятия по операцията, да се изпратят във всеки окръг по един ръководящ работник от централния апарат, като същите съответно се проинструктират.

2. За разрешаване въпроса за арестуването, на всяко лице да се състави подробна справка-предложение, като в нея се укажат: пълни установачни данни, социален произход и положение, политическа принадлежност в миналото и понастоящем, подробно изложение на данните за проявената контрареволюционна дейност до 9.IX.1944 г. и след това, като се посочат източниците на тези сведения /дадени от тези и тези агенти, заявители, свидетели и др.официални документи/. Справките-предложения за арестуване се съставят и подписват от съответния оперативен работник, съгласуват се и се подписват в центъра от началника на съответния отдел, в окръзите от окръжните началници на МВР, като всяка справка-предложение за лице, подлежащо на арестуване, се утвърждава от пом.министра на Вътрешните работи, а ареста се разрешава от съответния прокурор.

3. Справките-предложения за арестуване, представени от окръжните управления на МВР, да се разглеждат първоначално от съответните началници на отдели в центъра, съответно на линията и ако дадено лице попада под операцията, то се визират от началника на отдела и едва след това се утвърждават от пом.министра и се получава разрешение за арестуване от прокурора.

4. При подготвянето за операциите особено внимание

Из архивите на ДС

да се обърне на окръзите, където е имало активна съпротива в селата срещу мероприятията на партията и правителството по колективизацията, държавните доставки и при провеждането на други стопанско-политически кампании, както и на тези окръзи, които не са били засегнати от първата операция от 29 април т.г.

5. На всички лица, набелязани за арестуване, строго конспиративно и чрез проверена агентура да се проведе негласна проверка по местожителство и месторабота.

6. При подготовката на операцията, през време на изпълнението й и след арестуването на вражеските елементи да се проведе вербовка на агентура за: разработка на лица, останали на свобода, в качеството на камерници в затворите и лагерите, както и за възможно използуване зад граница.

7. Изхождайки от обстановката и обстоятелствата, да се вземе решение за ценната агентура, която може да бъде разшифрована при провеждането на операцията, за нейното шифроване /арестуване, прехвърляне в нелегално положение, изпращане зад граница и др.п./, като по този въпрос съответните органи представят своите съображения на ръководството на МВР заедно с материалите за лицата, набелязани за арестуване.

8. Всички лица, подлежащи на арестуване, да се разбият на три категории: към първата категория да се отнесат особено важните арестанти, държавни престъпници, които след съгласуване с началника на VII отдел да се изпратят в следствения отдел; към втората категория да се отнесат държавните престъпници, за които има данни за престъпната им дейност, като те се съсредоточат - арестуваните в гр.София и в софийски окръг в столичното управление, а останалите в съответните окръжни управления на МВР. Към третата категория да се отнесат всички останали арестанти, като те се концентрират при съответните окръжни управления, а арестуваните в гр.София в столичното управление.

9. Следствието на арестуваните от 1-ва и 2-ра категория да се води по обикновения ред - с цялата му щателност и пълнота, а на арестуваните от 3-та категория да се проведе филтриране, събиране на необходимите справки и проверки.

10. В зависимост от разбиването по категории, да се определят и подготвят места за поставяне на арестуваните,

Из архивите на ДС

132

като се отделят необходимото количество килии и се доукомплектоват съществуващите следствени групи при VII отдел, столичното и окръжните управления на МВР, с оглед те да обезпечат следствието и филтрирането на новоарестуваните контингенти.

11. Оформянето на документите по арестуването и самите следствени дела да се извърши по установения законен ред.

12. Операцията е целесъобразно да се проведе в цялата страна от 15 до 20 юни т.г., като началниците на отдели в центъра и окръжните управления на МВР да разработят и представят в МВР за 5-тс дни до операцията планове за провеждането на същата.

13. През пстте дни до операцията да се проведе инструктивно съвещание с началниците на окръжните управления и съответните началници на отделк в центъра по реда на провеждане операцията.

14. Следствените дела на арестуваните по 1-ва и 2-ра категория, както и по 3-та категория, за които бъде доказана провежданата от тях престъпна дейност, да се изпращат в съдебните инстанции по установения от закона ред. По останалите следствени дела на арестуваните от 3-та категория, след провеждането на щателен разпит-филтриране, да се състави за всеки арестуван заключение, в което да се дадат пълни установачни данни, материалите, получени в процеса на агентурната разработка и следствието, с предложение: за изпращане в ТВО с посочване на срока, вербоване или освобождение. Заключенията да се пишат в 2 екземпляра и да се изпращат на ръководството на МВР за утвърждение.

15. Началника на XIII отдел, съвместно с началника на I отдел др.Думков, в 5-дневен срок да разработят план на мероприятията по организиране агентурно-оперативната работа в затворите и ТВО всред всички осъдени и изпратените в лагери по 3-та категория.

При необходимост да се представят съображения за реорганизиране на XIII отдел.

16. Др.Цанков да установи отчетност от окръжните управления по резултатите от арестите и следствията.

17. Да се въведе в действие инструкцията по следствената работа.

Строго-поверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П О С Т А Н О В Л Е Н И Е

Политбюро на ЦК на БКП след като разгледа доклада на министра на Вътрешните работи др.Г.Цанков за състоянието и дейността на органите на Държавна сигурност

К О Н С Т А Т И Р А:

1. Мерките, които Партията и Правителството вземат от началото на 1950 г. и до днес за укрепване ръководството на ДС, за правилно изграждане на апарата в съответствие с оперативната обстановка, за укомплектуване на щата с преданни партийци, за подобряване материалното положение на целия личен състав на ДС и неоценимата помощ, която органите на Държавна сигурност получават в ежедневната си дейност от съветските съветници, създадоха всички необходими предпоставки за да могат тия органи успешно да се справят със задачите, които Партията и Правителството могат да им поставят за разкриване намеренията и предотвратяване престъпната дейност на враговете на нашата Родина.

2. Благодарение на тая помощ органите на Държавна сигурност напоследък можаха да зарегистрират някои сериозни успехи в борбата против враговете.

Но, досегашните резултати от дейността на органите на ДС все още не са задоволителни:

а/ Масовата агентура на чуждото разузнаване в страната – Югославия, Гърция, Америка, Турция,и други капиталистически страни – не е получила досега сериозни удари;

б/ Ръководните центрове на нелегална вражеска дейност на класовите врагове в страната и крупните проводници на тази дейност не са сериозно засегнати от ударите на органите на Държавна сигурност;

в/ Най-важни в мирно и във военно време държавни, стопански и други обекти, не са обезпечени от саботажни и диверсионни действия на врага.

г/ Държавната граница не е осигурена от масови нарушения – прехвърляне на чужда агентура в страната и бягства на вражески елементи в чужбина;

д/ Външно-политическото разузнаване и до днес – почти седем години от девети септември – не разполага с нито една дееспособна

Из архивите на ДС

резидентура в чужбина;

е/ Държавните - административни, стопански и културни - учреждения и предприятия не са прочистени от вражески елементи, мнозина от които продължават да заемат отговорни длъжности в тях и провеждат саботажна и вредителска дейност;

ж/ Държавната тайна в учрежденията и предприятията не е опазена от вражеското разузнаване.

3. Главните причини за незадоволителната дейност на органите на ДС са:

а/ Ръководството на ДС, което е било кабинетно, и промъкналите се в него врагове, които почти до края на 949 г. са парализирвали дейността на органите на ДС, притъпявали са бдителността им и под флага на дълбока конспиративност са провеждали политика на незачитане на Партията и партийно-политическата работа всред служащите;

б/ Липсата на ръководство, контрол и помощ на периферийните органи от страна на центъра;

в/ Слабата политическа и служебна подготовка на оперативния състав на ДС;

г/ Липсата на плановост, целеустременост, задълбоченост и конспиративност в методите на работа в апарата на ДС;

д/ Слабо изградената малоценната и непроверена агентурно-информационна мрежа;

е/ Слабото ръководство, контрола и възпитание на агентурата;

ж/ Лошото водене на разработки, липсата на сложни комбинации за внедряване на агенти във вражеските центрове с последующо извеждане и прехвърляне в чужбина и провеждането на реализации без оглед на оперативната им целесъобразност;

з/ Структурата на органите на ДС, която не е съответствала на нуждите на оперативната обстановка;

и/ Недостатъчните щатове на органите на Държавна сигурност и липсата на системни грижи за попълване на вакантните, особенно ръководни длъжности.

к/ Липсата на здрава кадрова политика и централен кадров орган в системата на МВР, отговарящ за провеждането на тая политика, за подбора, проверката и разпределението, за политическата и служебна подготовка на личния състав на органите на ДС;

л/ Липсата на класово издържана наказателна политика на органите на ДС;

м/ Задържания и въдворявания на лица без проверени данни и без да са вземани предвид класовия произход и политическата принадлежност

159
3

на тия лица;

н/ Допускане на груби извращения в работата на следствените органи на ДС, които не само че са причили за успешното водене на следствията, но са излагали престижа на органите на ДС, на Партията и Правителството.

Политбюро на ЦК на БКП счита, че в сегашната напрегната международна и вътрешна обстановка, наложително е да се проведе незабавно коренно подобряване на състоянието и дейността на органите на ДС, поради което

П О С Т А Н О В Я В А:

I.

По ръководството на органите на ДС

1. Задължават се министра на Вътрешните работи др.Г.Цанков и неговите помощници по ДС да обезпечат дейно ръководство, контрол и оказване на непосредствена оперативна помощ на органите на ДС и организират системни инспектирания на централните и периферийни служби на органите на ДС.

2. Да се обезпечи в целия апарат на ДС ежеседмично изслушване на доклади за общото състояние и дейност на отделенията от техните непосредствени началници пред по-горните им началници.

3. Основната организационна и оперативна единица в системата на ДС е отделението.

Задължават се всички ръководители на ДС - от министра на Вътрешните работи и до началниците на отдели - да обърнат особенно внимание на доброто организационно състояние и оперативна готовност на отделенията.

II.

По оперативната работа

1. Най-важната оперативна задача на всички органи на ДС в дадения момент е борбата против вражеското разузнаване. Към решаването на тази основна задача трябва да бъдат насочени усилията на всички органи и на целия оперативен състав на ДС, както във, така и вън от страната.

2. Оперативният състав на ДС неможе да реши тая задача ако не усвои цялостно методите на работа и богатия оперативен опит на съветските разузнавателни органи в борбата им против класовите врагове.

177
Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

160 4

3. Разузнаването, по своята същност, е само настъпателно. Не отбрана, не изчакване проявите на врага, а смело търсене, разкриване и обезвредяване на вражеските центрове и тяхните агенти. Само настъпателното, смело, целеустремено, разузнаване може да доведе до крупни резултати в борбата против враговете.

4. Агентурата е най-силното средство на органите на ДС в борбата им против класовите врагове. Без ценна, проверена, дълбоко внедрена в ръководните центрове на врага агентура, органите на ДС са слепи и безсилни в своята дейност. Без такава агентура те лесно могат да станат оръдие на престъпни намерения на класовия враг и вместо да спечелят признателността и обичта на трудящите се, като защитници на тяхните класови интереси, те могат да ги отчуждат и отблъснат от себе си, да ги настроят враждебно срещу мероприятията на Партията и Правителството, насочени именно към обезвреждането на действително активните и най-опасни класови врагове, чужди шпиони, диверсанти и саботьори.

178

Агентурната мрежа на органите на Държавна сигурност, за да бъде резултатна, трябва да обхване всички вражески центрове, действащи против нашата страна, както във вътрешността, така и в чужбина.

Задължава се ръководството на МВР и целия оперативен състав на ДС да положат максимални усилия и грижи за най-скорошното изграждане във и вън от страната на широка, ценна, проверена агентурно-информационна мрежа, която да е в състояние своевременно да разкрива намеренията на класовите врагове и предотвратява тяхната престъпна дейност.

5. Издирването, проучването, проверката, вербовката, внедряването, ръководството и възпитанието на ценна агентура е най-главната агентурна задача на целия оперативен състав на органите на ДС и основния критерий при оценката на оперативната дейност на всяки оперативен работник в органите на ДС.

6. Вербовката на агенти или информатори да се извършва само след цялостно проучване и всестранна проверка на всички данни за кандидат-агент.

Началстващият състав на ДС да следи най-грижливо за спазването на тия условия при вербовката на агенти и информатори. Ръководството на МВР да привлича към най-строга отговорност провинилите се в неспазване на това служебно задължение оперативни работници на ДС.

7. Задължава се ръководството на МВР и началстващия състав на ДС в центъра и в окръзите да обезпечи със ценна, проверена агентура и информатори всички важни държавни, военни, административни, стопански, транспортни и други обекти.

8. Да се обърне сериозно внимание на правилното ръководство и възпитание на агентите и информаторите.

Отношенията на всички оперативни работници с агентурата да не излизат вън от рамките на служебния им характер. Правилното ръководство и възпитание на агентурата, изисква от всеки оперативен работник да проявява чуткост към нуждите, грижите и радостите на агентите, да ги привързва, а не да ги отблъсква от службата. Оперативните работници трябва да помагат на агентурата да изработва в себе си разузнавателни качества, правилно да се ориентира в международната и вътрешнополитическа обстановка. Агентурата трябва да бъде възпитавана в патриотичен дух, за всеотдайна, честна и преданна служба на нашата Родина, на нашата Партия и Правителство и лично на др.Червенков. Оперативните работници трябва системно да укрепват вярата на агентурата в силите и неминуемата победа на могъщия лагер на мира и социализма в цялия свят, опиращ се на великия и непобедим братски Съветски съюз, начело с др.Сталин.

9. Задължава се ръководството на МВР до края на декември т.г. да организира и проведе проверката на всички агенти и информатори на органите на ДС във и вън от страната, като в бъдеще обезпечи системна проверка на цялата действаща агентурно-информаторска мрежа.

10. Разработките имат за цел, не само установяването на конкретната вражеска дейност на отделни лица и групи, но преди всичко цялостното разкриване на вражеските организации, централното им и местни ръководства, програмата им, методите им на работа.

11. Агентурните разработки да се завеждат веднага след като се получат сигнали за вражески прояви на отделни лица или групи, като се обезпечават с проверена агентура, ползваща се с доверието на разработваните обекти.

Забранява се воденето на разработки, които не са обезпечени с агентура.

12. Планът на всяка разработка да включва задължително и мероприятия за внедряване на ценна агентура със задача, да спечели доверието не само на разработваните обекти, но и на вражеските центрове във или вън от страната, която при реализацията на разработката да бъде изведена и внедрена в тия центрове.

13. Задържането на лица, които не са били обекти на разработки е крайна мярка. Задържането на такива лица може да става само в случаи когато се налага да се предотврати или пресече конкретно престъпно действие срещу сигурността на държавата или живота на ръководни пар-

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

162
6

тийни, държавни и обществени дейци.

При решаване на въпроса за задържането на такива лица, ръководният и началстващият състав на органите на ДС да се ръководят покрай оперативните и от партийно-политически съображения - политическата целесъобразност, класовия произход и принадлежност на лицето, възраст, здравословно състояние, семейно и обществено положение, специалност, партийна принадлежност в миналото и други.

14. При всички случаи на задържане на лица, органите на ДС трябва да изпълняват точно разпорежданията на законите на страната.

15. Следствието е партийна и служебна съвест на органите на ДС. Неговата основна задача е да провери в следствена обстановка данните на агентурната разработка и установи истината.

180

Следствието, като правило започва, след като е завършена агентурната работа на органите на ДС. То заместя агентурната работа само в ония изключителни случаи, когато оперативни или други по-важни съображения налагат задържането и разследването на лица, които до тогава не са били обекти на агентурна разработка; то може и да допълва агентурната работа, когато по същите съображения се налагат преждевременни реализации на агентурни разработки.

Следствието трябва да се води енергично, целеустремено и по план и в тесно взаимодействие с оперативните органи на ДС, не само за по-бързото и цялостно установяване на истината, но и за пълното и незабавно оперативно използване на следствените резултати.

Само следствени работници, всестранно и дълбоко овладели учението на Маркс-Ленин-Сталин, добре познаващи обстановката на класовата борба във и вън от нашата страна, люто мразещи класовия враг и беззаветно преданни на нашата страна, Партия и Правителство и Съветския съюз, всестранно овладели богатия опит на съветските следствени работници и постоянно осъвършенствуващи своята служебна и партийно-политическа подготовка, могат да се справят с извънредно отговорната задача поверена им от Партията и Правителството.

16. Взаимодействието на органите на ДС с тия на Народната милиция, Гранични войски и други държавни органи трябва да легне в основата на всички оперативни мероприятия на органите на ДС. Органите на ДС са длъжни да използват оперативно всички възможности на тия органи, за по-пълно, по-бързо и по-резултатно провеждане на тяхните мероприятия.

17. Задължава се лично министра на Вътрешните работи др.Георги Цанков, да вземе всички нужни мерки за отстраняване на съществуващите слабости в службата "ОХРАНИ". Да се организират служебни занаятия със

цялия оперативен състав на службата "ОХРАНИ" по изучаване на съветския опит, като в края на август т.г. се проведат изпити за проверка по усвояването на тоя опит.

Да се снабдят всички оперативни работници в службата "ОХРАНИ" със съветско бойно оръжие, в достатъчно количество, не повече от два калибъра /9 мм и 7.65 мм/, като се провеждат системно учебни бойни стрелби за тренировка на личния състав.

18. Да се подобри коренно състоянието на службата "ДЪРЖАВНА ТАЙНА", като в срок от два месеца всяко учреждение или предприятие, обслужвано от тая служба има утвърден списък на лицата, които могат да имат достъп към неговите секретни материали.

Задължават се окръжните, околийски и градски комитети на БКП да контролират периодически опазването на "държавната тайна"във всички учреждения и предприятия в тяхния район.

Отделът за агитация и пропаганда при ЦК на БКП и службата "ДЪРЖАВНА ТАЙНА" при ДС в срок от 15 дни да излезат с конкретни предложения до Секретарията на ЦК на БКП за мерките, които трябва да се вземат за даване на по-голяма гласност в пресата и по радиото,на мерките по опазването на държавната тайна и необходимостта от обща повишена бдителност в страната.

III.

По кадрите и тяхната подготовка

1. В органите на ДС могат да служат само проверени, честни трудящи се, беззаветно преданни на БКП и ВКП/б/, на нашата Родина и СССР, на др.Сталин и др.Червенков.

Задължава се министра на Вътрешните работи др.Г.Цанков и помощник министра по кадри при МВР др.Иван Пейчев до края на декември т.г. да организират и проведат проверката на целия личен състав на органите на ДС.

Административният отдел при ЦК на БКП и неговите потделения при окръжните комитети на БКП да окажат пълно съдействие на отдел "Кадри" при МВР, като същевременно контролират хода на проверката.

2. До края на декември т.г. да се попълнят всички вакантни длъжности в органите на ДС с подходящи за служба в тях членове на БКП и ДСНМ.

Задължават се лично първите секретари на Софийския окръжен и Столичния градски комитети на БКП най-късно до края на юли т.г. да представят на министра на Вътрешните работи др.Г.Цанков списъци на ..... подходящи за служба в централния апарат на ДС членове на БКП и ДСНМ.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Първите секретари на остан лите окръжни комитети на БКП да представят на министра на Вътрешните работи др.Г.Панков най-късно до края на юли т.г. списъци на .... членове на БКП и ДСНМ от своя окръг, подходящи за работа в органите на ДС.

3. Задължават се министра на Вътрешните работи др.Г.Панков и помощник министра по кадри МВР др.Иван Пейчев, до края на август т.г. да попълнят всички вакантни ръководни длъжности,/от началник отделение включително/нагоре/ в централния апарат и периферийните /предимно гранични/ служби на ДС, а до края на октомври т.г. всички вакантни длъжности на инспектори и групови началници във всички централни и периферийни /предимно гранични/ потделения на ДС.

4. Да се вземат сериозни мерки за коренното подобряване служебната и партийно-политическа подготовка на целия личен състав на ДС /оперативен и неоперативен/.

Задължават се министра на Вътрешните работи др.Г.Панков и помощник министра по кадри на МВР др.Иван Пейчев, да прегледат основно цялата учебно-подготвителна система в ДС и я реорганизират най-късно до 20.август т.г. При тая реорганизация трябва да се обърне внимание на Централната школа на МВР "Георги Димитров" и особено на курсовете за повишаване на служебната квалификация на оперативния състав на органите на ДС, без откъсване от службата.

5. Задължават се министра на Вътрешните работи др.Г.Панков и помощник министра по кадри МВР др.Иван Пейчев до 15.август т.г. да организират и проведат проверка на преподавателския и обслужващия състави при Централната школа на МВР "Георги Димитров", по отношение на тяхната политическа благонадежност и служебна квалификация.

6.Задължават се Административния и Агитационно-пропагандиския отдели при ЦК на БКП да обезпечат Централната школа на МВР "Георги Димитров" с квалифициранн преподавателски апарат по партийно-политическите дисциплини, като систематически контролират качеството на изнасяните от тях лекции, събеседвания и т.н.

7. Задължава се председателя на Столичния Народен Съвет др. Иван Пашов да предостави до края на т.г. 600 квартири за настаняване на оперативните работници от централния апарат на ДС.

IV.

<u>По конспирацията и дисциплината</u>

1. Конспирацията и нейното най-строго опазване е един от най-съществените фактори за успешната дейност на органите на ДС. В никой държавен орган нейното опазване не е толкова важно, както в органите на ДС.

182

Задължават се всички началници в ДС сами най-строго да опазват конспирацията и да изискват също така най-строго за опазването ѝ от тяхните подчинени, а злостните нарушители да привличат към съдебна и партийна отговорност.

Служител, който не може да опазва конспирацията не може да служи в органите на ДС.

2. Държавна сигурност е военна организация в постоянна бойна готовност. Без строга, желязна военна дисциплина, тя не може да реши задачите, които стоят пред нея.

Задължават се всички началстващи лица в органите на Държавна сигурност да изискват от своите подчинени строго спазване на дисциплината, точно и навременно изпълнение на всички заповеди и нареждания, писмени или устни, като привличат към строга отговорност нарушителите на дисциплината в органите на ДС.

Да се привличат към строга отговорност началстващите лица в органите на ДС, които не изискват от своите подчинени спазването на дисциплина.

V.

По партийната работа в органите на ДС

1. Партийните организации в органите на ДС да възпитават партийните членове в дух на вярност и преданост на Партията, др.Червенков към ВКП/б/ и др.Сталин.

2. Да съсредоточат вниманието си върху помощта, която трябва да оказват ежедневно на служебното ръководство, като изискват от всяки комунист отчет за това, как той се справя със служебните си задачи, как се бори за изпълнение заповедите на министра и другите служебни ръководители.

3. Да организират постоянното изучаване постановленията на ЦК на Партията и Правителството, като за целта се проведат система от мероприятия.

4. Да поведат решителна борба за опазване на конспирацията и бдителността от всички служители на ДС и търсят отговорност от всеки който нарушава установената в ДС бдителност и конспиративност.

5. Да провеждат най-щателно изучаване и проверка на членовете на партийните организации в ДС, като се чистят от вражеските и карие-ристически елементи, от замаскирали се двуличници и остатъци от трайчокостовата банда в ДС.

4.юли 1951 год.

Из архивите на ДС

1

ДО ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП
Т У К

Д О К Л А Д
от ГЕОРГИ ЦАНКОВ - Министър на Вътрешните работи.

ОТНОСНО: изпълнението на решение "А" № ____ на ПБ на ЦК на БКП от ____1951 г.

ДРУГАРИ,

В изпълнение решението на ПБ на ЦК на БКП за подобрение работата на отдел III при II управление ДС е направено следното:

Изработи се план, в който по отделения, за различните мероприятия, бяха набелязани отговорници и определени срокове за изпълнението им. Решението беше прочетено и разучено от служебните ръководители на отдела и актива на партийните организации при същия.

В щата на отдела има общо 395 длъжности. На всички служители беше направена основна проверка, като 40 служители бяха намерени за неподходящи и освободени от длъжност. За окончателната проверка остават още 24 служители. Назначени са нови, основно проучени 82 служители. Остават открити още 60 ваканции, от които: 1 началник на отдел, 1 главен инспектор, 1 началник на отделение и 1 инспектор.

Утвърден е правилник за вътрешния ред и отчетността на правителствените почивни домове.

За запланирането и отчитането на цялостната дейност на отдела е назначен плановик, каквато длъжност има предвидена в щата на отдела. Службата не е създадена още.

Изпълнени са всички наказания, наложени от ПБ на ЦК на БКП.

ОТДЕЛЕНИЕ "СПЕЦИАЛНО СНАБДЯВАНЕ И ОБСЛУЖВАНЕ".

По специалното снабдяване и обслужване са взети и проведени конкретни мерки за подобряване работата на същото. Ликвидирани бяха всички изостанали и ненуждни на специалното снабдяване стоки, а останалите са поставени в добър ред.

Взети са мерки и се доставят необходимите количества и в добър асортимент хранителни продукти, текстил, кинкалерия и всичко друго, необходимо за задоволяване нуждите на обслужваните другари. Среща се трудност при набавянето на някои продукти и артикули, като чер пипер, чай, кафе, какао, шоколад и др. поради липса на валута.

За контрола на годността и качеството на хранителните продукти, химико-бактериологическата лаборатория на отдела прави анализ на всички постъпващи в магазините на отдела продукти, както и на ястията, сервирани на различните обеди, приеми и пр. За дейността и обектите на химико-бактериологическата лаборатория е изработена проекто-инструкция съгласно решението на Политбюро. Продажбата на дребно в главния продоволствен склад на ул.Московска № 11 е прекратена със заповед. От там черпят продукти само специалния магазин на бул.Толбухин № 27, обектите на отдела, бюфета на ЦК на БКП, бюфета на Министерския съвет и кабинетите на всички министри.

Отдела направи подготовка за въвеждане на лимитното снабдяване на правоимеющите, но то не бе въведено поради това, че системата на купонно снабдяване с текстил и промишлени произведения бе премахната с въвеждането на единните държавни цени.

Поръчките на обслужваните другари се изпълняват по указанията, дадени в решението на ПБ. Продуктите за обекта "Врана" се преглеждат отделно, опаковат се в сандък и се пломбират в присъствието на химика или бактериолога.

За приготовлението на първокачествени и разнообразни спиртни напитки, както и за подсигуряване на количество се отпочна разширяването на винарската изба в Евксиноград, капацитета на която се увеличава от 30,000 на 50,000 литра. Приспособява се помещение, в което ежегодно ще се заделят по 5-6,000 бутилки различни напитки за стареене. Избата ще бъде завършена до сезона на гроздобера 1951 г. Необходимите технически съоръжения, уреди и бъчви все още не са доставени, но за тяхното доставяне се работи. Проведена беше акция за събиране от обектите на отдела специалните бутилки за Евксиноградско вино, но бяха събрани само около 300 бутилки. Оказа се, че такива има в значителни количества в Българските посолства в различните страни, но тяхното придвижване струва поскъпо, отколкото стойността им.

Продажбата от магазините на отдела на правоимеющите другари става в брой съгласно решението на ПБ.

Из архивите на ДС

185

Из архивите на ДС

СЧЕТОВОДСТВО

По изпълнение задачите, поставени от решението на ПВ за счетоводното отделение, по изработен план е направено следното:

1. Приведено е в изправност имуществото на автопаркове №№ 1, 2 и 3.

2. Изготвен е окончателен списък на неотчелите се подотчетни лица за 1950 г., на брой 25 служители, с обща сума 2.577.048 лева. По-голямата част от същите обещават до края на месец август на 1951 г.да се издължат към отдела.

3. На всички оточнени длъжници към отдела са изпратени предупредителни писма за уреждане на задълженията им. До сега са издирени 53 длъжника, с обща сума на задължението 7.100.896 лева.

4. Уреден е окончателно въпроса с неправилно внесените от отдела 7.602.774 лева на ДТП "Петрол" за сметка на изравнителния фонд на цените. Сумите са върнати на отдела.

5. Всички служители, ползуващи квартири в 108-те апартамента, собственост на отдел III при II управление, плащат от 1.XII.1950 г.установен от жилищния съд наем. Наемите се събират редовно и внасят в касата на отдела.

Останалите задачи на счетоводството, като цялостната инвентаризация на имуществата на отдела, въвеждане на картотека в магазините и редовното й завеждане, изравняване сметките на бившите Особени имоти и отдел VIII, издирване разликите на стойността на стоките на магазините, констатирани през време на проверките, както и въвеждане на редовна, всекидневна отчетност и осчетоводяване на текущата дейност на отдела се движи съвсем бавно, а в някои случаи още не е започната истинска работа.

Положението в счетоводството може да се охарактеризира като лошо. Наличния персонал не е в състояние да се справи с работата. Ръководството на Управлението и отдела, макар и късно, предложи да се командироват на работа в отдела 5 - 6 души проверени счетоводители от Финансово-счетоводния отдел на МВР, които да работят по приключване на изостаналата работа и внесат яснота в сметките, а наличния персонал да води текущата. Финансово-счетоводния отдел, обаче, се оказа в невъзможност да отдели такива хора. Ръководството на отдела повторно е подбрало и посочило подходящи за целта лица от Министерството на Финансите, Българска Народна Банка и СГНС, като е направило постъпки за тяхното временно привличане на работа в отдела. След довеждане счетоводството в ажур е необходима - и ръководството на управлението и отдела е поискало - пълна финансова ревизия на цялата дейност на отдела.

6. Постановление № 3 на Министерския съвет от 8 април 1951 г.се спазва. Документите за направените разходи по специалното снабдяване се заверяват от пом.министра за ДС.

7. Посещаващите правителствените почивни домове правоимещи другари не са спазвали постановление № 420 от 26.IV.1951 г. на Министерския съвет и все още не заплащат за посещенията си пора ди това, че не беше излязло постановлението на Министерския съвет, уреждащо този въпрос. След излизането на постановлението, ръководството на отдела взема мерки за неговото изпълнение.

ОТДЕЛЕНИЕ "ДОМОУПРАВЛЕНИЕ"

Поради това, че постановлението на Министерския съвет, уреждащо обзавеждането на членовете на Правителството, не беше излязло, отдел III на II управление продължаваше да подържа и обзавежда вилите и квартирите, наети от членовете на Правителството. По същата причина наемателите на същите не плащат наем, но съгласно постановлението на Министерския съвет ще плащат такъв за времето от 1.I.1951 г. Същите не плащат законната амортизация поради това, че все още счетоводството не може да оточни в кой обект на каква стойност мебели се намират и от там да определи искане със съответния процент.

Членовете и кандидат-членовете на ПБ и секретарите на ЦК на БКП заплащат за наетите от тях квартири и вили посочения от решението наем.

Строежите по капиталното строителство се извършват съгласно определения план. Незапланувани строежи не се вършат и ако се вършат такива, за тях се иска съответно разрешение.

ОТДЕЛЕНИЕ "СТОПАНСТВА"

За подобрение работата на стопанствата и осигуряване произвеждането на първокачествени произведения от животински и растителен произход са взети конкретни мерки по места, като подменяне на част от персонала, въвеждане на агротехнически мероприятия за висококачествено производство, подобряване на отчетността и други. Изработени бяха за първи път финансово-производствени планове. Извършена е външна и вътрешна дезинфекция на всички сгради, обслужващи животните. Поставени са постоянни дезинфектори по всички входове на отделните сервизи, както и вътре в самите помещения. Извърши се и ще се извършва постоянно инжектиране на животните против заразни болести. За цялостното подобрение на стопанствата и обогатяване на парковете към правителствените почивни домове бе назначена комисия с представители на БАН, която по план

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

обходи стопанствата и парковете и изработи перспективен план за развитие на стопанствата и обогатяване на парковете. Същия ще бъде представен за одобрение пред Министерския съвет в скоро време.

Взетите мерки за подобряване работата на стопанствата са, обаче, още недостатъчни. Създаденото към отдела отделение за ръководство на стопанствата беше до скоро без началник, а сега в отделението работи сам началника. Изработените финансово-производствени планове се оказаха нереални и бяха корегирани.

Отчетността в стопанствата е все още лоша, въпреки че към всяко от тях има създадено счетоводство.

Още не е излязло постановлението на Министерския съвет, което трябва да уреди положението на стопанствата. Проект за такова е бил внесен от ръководството на отдела още през месец декември 1950 г., обаче този въпрос все още остава неуреден, поради което не са уредени и заплатите на служителите при същите. През тази година стопанствата не използуваха правилно наличната оранжерийна площ и не произведоха достатъчно пресен зарзават за нуждите на специалното снабдяване и обслужване.

ОТДЕЛЕНИЕ "ТРАНСПОРТ"

Независимо от системната техническа проверка, която се прави на колите, обслужващи членовете на ПБ, понастоящем е въведен по-строг технически контрол, като при всяко излизане за работа на машините се прави преглед от комисия, за което се съставя и подписва протокол.

За да могат шофьорите и монтьорите да отговарят на задачите, които стоят пред тях, особено тия, обслужващи членовете и кандидат-членовете на ПБ на ЦК на БКП и секретарите на ЦК на БКП, те се подбират измежду най-добрите политически и с най-добрата професионална подготовка. За повишаване квалификацията им беше проведен курс. Дисциплината всред шофьорите и останалия персонал на автопарковете се подобрява. Със заповед е въведено постоянно дежурство, която осигурява бързо обслужване на членовете и кандидат-членовете на ПБ и членовете на Правителството. Със заповед се урежда скоростта за движението на превозните средства. За осигуряване на редовен транспорт за членовете и кандидат-членовете на ПБ и секретарите на ЦК на БКП към всеки от тях са зачислени по две основни машини, с което се осигурява възможност за ежедневен преглед. Оставени са на разположение три оперативни машини, които, обаче, не са достатъчни, тъй като твърде често по различните акции се налага на няколко от членовете на ПБ да пътуват в провинцията. Всички машини, не обслужващи членовете и кандидат-членовете на ПБ,

са прехвърлени към автопарк № 2, който обслужва членовете на Правителството.

С въведения режим на икономии на горивни и смазочни материали през първото тримесечие на 1951 г.са били изразходвани 86.000 литра бензин, като са изминати около 318.000 клм, или с 1 литър бензин са изминати 3.7 клм. През 1950 г. за същото тримесечие са били изразходвани около 97.500 литра бензин, като са изминати около 245.000 клм, или с 1 литър бензин са изминавани 2.5 клм. За първото тримесечие на 1951 г. в сравнение с това за 1950 г има направена икономия около 11.500 литра бензин.

Членовете на Правителството ползуват бензин по лимит съгласно решението на ПБ и 420 постановление на Министерския съвет.

Общо взето се оценява, че работата на отдел III /бивш VIII-ми/ при II управление на ДС отива към подобряване. Решенията на ПБ служат като ръководство в работата на същия. Заедно с подобряване участъците в работата се забелязва и преустройство на работещите в отдела, отърсвани от чиновническото и безхазяйствено отношение към работата, скъсване с повърхностното отношение към въпросите.

Все още, обаче, подобрението на работата е в своето начало. Трябва да се каже, че ръководството на II управление ДС също допуска сериозни слабости в работата си: не се обезпечи своевременно на др.В.Червенков кинооператор след уволнението на предишния такъв поради възторжените му писма до Хитлер; допустна се да се изпратят две девойки в дома на др.Червенков, които, макар и проверени политически, не трябваше да се пращат направо там, защото нямаха нуждния опит и не бяха проверени в работата. Още не е подработен добре въпроса за обезпечаване вили на отговорни ръководящи другари, ~~като [redacted], Тодор Живков, Кирил Дреновлиев /който няма и подходяща квартира/ и други~~.

Контрола, който се обезпечава от II управление ДС по строителните обекти в качеството му на инвеститор, е все още в голяма степен формален и недостатъчен, особено що се касае до мавзолея на другаря ГЕОРГИ ДИМИТРОВ, което става в резултат на това, че все още не се изисква и търси отговорност от другарите строителни техници от страна на ръководството на управлението.

Все още не може да се каже колко струва един килограм мляко, едно яйце, една саксия, един килограм месо и т.н., произвеждани от стопанствата.

Ръководството на управлението и най-вече отдел "Кадри" при МВР не можаха своевременно да обезпечат на местото на основателно уволнените като политически неподходящи работници други та-

Из архивите на ДС

кива със съответна култура, професионална подготовка и делови качества. Вследствие на това някъде имаше ненавременно устройване на парковете и създаване на известни трудности и неприятни моменти за обслужваните другари.

С тези и някои други слабости в работата си, II управление ДС, подпомогнато от ръководството на Министерството, както и от правените от страна на обслужваните другари бележки, се бори и подобрява работата си постоянно.

13 VII 1951 г.
СОФИЯ

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ:
/Г.Цанков/

Из архивите на ДС

96

ДО
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП
Т У К

ДРУГАРИ,

След голямата и непосредствена помощ дадена от Политбюро и лично от другаря Червенков на органите на МВР и по-специално на Държавна сигурност – по-нататъшните успехи в борбата на органите на МВР с враговете на народа за опазване на социалистическото строителство, са поставени в зависимост от подобряването и повдигането на по-високо ниво на партийно-политическата и масова работа в МВР; от срочната проверка на кадрите, прочистването на гнилите, чужди и все още намиращи се вражески елементи в органите и от подобряването на агентурно-оперативната и следствена работа за бързо и своевременно разкриване на вражеските елементи и тяхното обезвредяване или унищожение.

I.

До сега в МВР липсва център за политическата и възпитателна работа, център, който да обединява, ръководи и контролира работата на Партийния комитет, комитета на ДСНМ, политотделите в Гранични и Вътрешни войски, милицията и МПВХО. Съществува откъснатост на партийно-политическата работа от служебните задачи, които стоят пред Министерството.

Слабата политическа работа, недостатъчното политическо възпитание на служителите, свеждат същите до сухи практици, без политически поглед напред, което води до постоянно повтаряне на едни и същи грешки и в някои звена на апарата в Министерството до извращения.

За това говорят редица факти в последно време. Оказа се, че все още не са ликвидирани антипартийните методи и извращения в работата на някои служители в МВР. Не са още напълно изживяни в някои звена тия методи на работа, насаждани от трайчокостовци и

Из архивите на ДС

тяхната банда в Държавна сигурност.

Не са случайни фактите на извращения и порочни методи в следствената работа на VII-ми отдел и III-то управление на ДС, които са в резултата на дейността на враговете, опитващи се да поставят Държавна сигурност над Партията, над партийното ръководство.

Не са малко проявите на страх и бездействие пред лицето на врага, на"засечка" на оръжие, непреследване до край от Гранични войски и милицията нарушителите на границата, бандити и шпиони.

192

Има редица случаи на злоупотреба със служебното си положение, на лоши прояви от морално-битов характер, на грубо и бездушно отношение към населението, особенно в някои гранични райони, на притъпена бдителност, на неизпълнение заповедите на началниците, на липса на непримиримост в борбата срещу враговете на Партията и Народната власт.

Всичко това говори, че трябва да се осъществят такива организационно-политически мероприятия, щото действително политическата и възпитателна работа всред служителите на МВР да намери необходимото място в службата и живота им. Тя трябва действително да стане онова революционно жило, което да изгражда и създава все по-високо дисциплинирани, кристално чисти с чувство на голяма отговорност служители, верни и преданни на Партията, на Съветския съюз и другаря Сталин. Със своето държание и възпитание, със своето отношение към работата и гражданите, те да укрепва все повече и повече доверието на целия наш трудещ се народ към органите на сигурността в страната.

За да се укрепи и коренно подобри партийно-политическата работа в Министерството на вътрешните работи, за да се внесе в нея необходимата организованост и целеустремност, за да бъде тя движещ лост в изпълнението на служебните задачи, които ЦК на БКП ни поставя,

П Р Е Д Л А Г А М:

1. Да се назначи за пом.министър по политическата част на МВР др.АПОСТОЛ КОЛЧЕВ, който като пълномощник на ЦК на БКП да ръководи и централизира партийно-политическата работа в МВР и отговаря за нея пред ЦК на БКП и Министъра на вътрешните работи.

Из архивите на ДС

В негова помощ на първо време да се привлекат на работа др. [redacted], МИЛКО БАЛЕВ, [redacted] от ЦК на БКП и др. ГРИГОР ТРИЧКОВ, секретар на Червенковския районен комитет на БКП София.

2. Партийният комитет и комитета на ДСНМ при МВР да се включат в щата на Министерството, като си останат изборни органи.

3. В Окръжните управления на МВР и в по-големите околийски управления, по доклад на Министъра на Вътрешните работи с одобрение на ЦК на БКП да се предвидят по щат платени секретари на партийните организации.

4. Пом.министърът по полит.част на МВР в едномесечен срок да разработи и внесе в ЦК на БКП инструкция за устройството и задачите на партийно-политическата работа при Министерство на вътрешните работи за утвърждаване.

193

II.

Работата по проверката, прочистването и грижите за кадрите в МВР е поставена в ръцете на ненапълно подходящи другари, п поради което значително изостава и тормози общо цялата работа на МВР.

Въпреки няколкото опити на ръководството на Министерството да помогне с непосредствена намеса и съдействие в работата на отдел"Кадри", не се постигнаха особенно положителни резултати.

Отговорникът за този сектор в Министерството др.Помминистър Иван Пейчев не е убеден и до днес в правилността на решенията на Политбюро за подменяване на ръководството на Министерството с изпращането на нови партийни другари.

Поради това др.Пейчев още не се е преустроил да тръгне в крак с новия-партиен дух, който се мъчи ръководството да внесе в работата на органите на МВР и особенно в Държавна сигурност.

Още с отиването на новите другари в МВР, др.Пейчев ги посрещна на ник и се опита в първите дни да създава клюки и интриги по отделно почти за всички нови другари.

В това си настроение, той отиде до такива крайности, че наричаше някои от новите пом.министри - титовци, ранковци, антисъветски елементи и пр..

Из архивите на ДС

194

99

С отиването ни в МВР ние бяхме предупредени от нашите съветски другари-съветници, че най-слабото звено в МВР, това са кадрите и трябва да се окаже сериозна помощ, като се предадат нови сили за подобрението на работата.

За тази цел на др.Пейчев беше предложено да се включат в отдел"Кадри"няколко души от пратените нови другари в МВР. Предложени бяха следните другари: ИВАН ЧУКОВ, помощник на др.Тодор Ненов в отдел "Кадри"при ЦК на БКП, сега началник отдел в ДС; СЛАВЧО ВИДЕНОВ - инспектор в ЦК на БКП, сега гл.инспектор в отдел VII-ми на ДС; СТОЮ СТАНОЕВ, помощник на секретаря на ЦК на БКП, сега зав."Специалния"отдел в ЦК; ЛУКО ИВАНОВ - инструктор в ЦК на БКП, сега началник отдел в МВР и други партийни другари. Др.Пейчев на всички предложени другари намери косури и не прие нито един за подсилване на отдел "Кадри". Той и до днес не е приел нито един работник който му е сочен от ръководството като подходящ за "Кадри".

По същите причини беше посрещната на нож комисията в помощ на отдел "Кадри" при преназначаването на апарата на МВР.

Последния опит на др.Пейчев да провали решението на Политбюро е във връзка с назначаването на комисия по следствието в III-то управление. При всичката си мудност в този случай др.Пейчев съставил в срок от 24 часа справки за поставените от комисията на Политбюро нови следователи - Ст.Станоев, Луко Иванов, Иван Тодоров /Горуня/, Григор Шопов и Иван Чуков, всички партийни работници и енергично се противопоставил на това решение под главния мотив, че това са именно от новите другари и че някои от тях са препоръчани от членове на Политбюро за работа в ЦК на БКП до идването им в МВР.

Но с такава енергия и бързина обаче др.Пейчев изпълняваше възложените му от месеци задачи за проучване на някои окръжни и околийски началници на МВР и началници на много отговорни постове в центъра, за които има много и сериозни сигнали, поради което се пречи в работата ни.

Работниците в отдел "Кадри" не се сплотяват около ръководството на МВР, а се държат и възпитават от др.Пейчев като орган поставен в отбрана от критиката на ръководството - всички недостатъци в отдела се обясняват с "неприети на време на доклад" неправилно отношение към тях от ръководството" и пр.. Не се търсят слабостите в отдела и работата на отделния работник, не се

Из архивите на ДС

критикуват, не се борят с недостатъците в отдела. Тук др.Пейчев отива в друга крайност на предоверяване, като подписва бял лист "съгласен"Ив.Пейчев" и предоставя да се напише горе на листа, каквото иска работник от отдела.

Въпреки многократните напомняния, че всички предложения на кадрите трябва добре да се подработват, трябва да се изучават хората и да се съгласуват предложенията с пом.министрите и началниците на окръзите, този метод не може да се въведе по горните причини /такива случаи има в Хасково, Плевен, Бургас, Министерство на пощите/. Поппопов Пловдивски зам.н-к. О.Р. Хасково

Всичко това се дължи на несъгласието или по-меко казано на неубедеността на др.Пейчев в правилността на решенията на Политбюро, за промените в МВР и не възприемане на новия дух, който ръководството въвежда в МВР.

Предлагат се често съвършенно неподготвени и непроучени документи за подпис - за уволнение, наказание, повишение и пр.,с което се създава настроение в засегнатите кадри и се уронва престижа на ръководството с непрецизната работа на апарата в центъра.

Не се вдява за изпълнение точно и в срока на заповедите. Няма случаи да е доложена без няколко напомняния поставена задачё.

Няма съвещание в Министерството където да не е критикуван най-остро отдел"Кадри" о все равно, др.Пейчев не се преустройва и не приема никаква критика.

В МВР се е създало убеждението, че стоенето на др.Пейчев на това място се явява пречка, а не помощ в работата на МВР.

Имайки предвид горното, ПРЕДЛАГАМ НА ПОЛИТБЮРО:

1. Др.Пейчев да се освободи от органите на МВР и се прати на подходяща за него работа.

2. За пом.министър по кадрите в МВР да се назначи др.СТОЯН ГЪРОВ, зав.отдел ППМО в ЦК на БКП ~~или др.Иван Тричков, секретар на Окръжния комитет на БКП Благоевград, наблюдаващ сектор ППМО~~.

3. В отдел "Кадри" на МВР да се включат няколко души с партиен опит другари.

195

Из архивите на ДС

196

III.

Във връзка с извращенията в следствения отдел и освобождаването от длъжност на Н.Дворянов, П.Стоилов и Дженанов , налага се решително преустройство и подмяна на следствения апарат.

Досегашните работници в този сектор са ангажирани кой повече, кой по-малко с неправилни и вредни методи на следствие и мъчно ще се преустроят, въпреки усилията на ръководството на МВР.

За решително подобрение в следствената и агентурно-оперативна работа ПРЕДЛАГАМ:

1. Политбюро да задължи всички околийски комитети на БКП да подберат по един подходящ другар от своя апарат и го пратят на работа в Държавна сигурност.

От Окръжния и Градски комитет на БКП в София да се подберат 15 души подготвени партийни другари за ръководни длъжности в МВР.

2. Да се свика съвещание на Окръжните и Околийски началници на МВР и ДС, където да се разгледа състоянието на агентурно-оперативната и следствена работа на МВР за да се вземат съответни мерки за нейното подобрение.

гр.София, 15.X.1951 година

МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ
- генерал лейтенант: / Г.Панков /

От архивите на ДС

Проект 1952

1

И Н С Т Р У К Ц И Я

ЗА УСТРОЙСТВОТО И ЗАДАЧИТЕ НА ПАРТИЙНО-ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ОРГАНИ И ПАРТИЙНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ НА БЪЛГАРСКАТА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ В М-ВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ.

В настоящия момент на усилено социалистическо строителство у нас, на постоянно изостряща се класова борба, органите на МВР имат за главна задача да водят борбата срещу класовия враг, да нанасят удари върху контрареволюционните елементи и шпионите на капиталистическите страни, да разгромяват тяхните вражески организации и агентури и да направят недостъпни за тях границите на нашата Родина. Успешното водене на тая борба зависи от комунистическата съзнателност и възпитание на комунистите, от политическата закалка на работниците от МВР, от нивото на цялата партийно-политическа работа, които трябва да обезпечат правилното и навременно провеждане на линията на всички решения на Политбюро на ЦК на БКП.

Решенията на Политбюро на ЦК на БКП №..... от ..... за назначаването на помощник министър по политическата част създава необходимите условия за подобряване на цялостната партийно-политическа и масова работа в МВР.

I. ЗА ПОМОЩНИК МИНИСТЪРА ПО ПОЛИТИЧЕСКАТА ЧАСТ ПРИ МВР

Партийно-политическата работа при МВР се ръководи от Помощник министъра по политическата част. Последният се явява пълномощник на ЦК на БКП за партийно-политическата работа в МВР и се подчинява на него и едновременно на Министъра на Вътрешните работи.

Помощник министъра по политическата част при МВР е длъжен да докладва на Министъра на Вътрешните работи и ЦК на БКП за политико-моралното състояние на органите на МВР, за партийно-политическата работа и най-важните директиви и мероприятия, които той е наболявал за провеждане в Министерството.

В помощ на Пом. министъра по политическата част за изпълнение на поставените задачи се назначават по негово предложение необходимия брой полит. работници по партийно-организационната и агитационно-пропагандистката работа.

Из архивите на ДС

Плановете за работа на Помощник министъра по политическата част се утвърждават от Министъра на Вътрешните работи.

II. ЗА ПАРТИЙНИЯ КОМИТЕТ ПРИ МВР И РЪКОВОДСТВОТО НА ПАРТ.ОРГАНИЗАЦИИТЕ.

Партийния комитет при МВР е изборен партиен орган, състава на който се определя съгласно устава на БКП и инструкциите на ЦК на БКП - избира се на партийна конференция и се утвърждава от ЦК на БКП. Чата му е включен в чата на МВР.

Партийният комитет при МВР е с права на околийски комитет на БКП от първа категория.

Той получава задачи за изпълнение и указания за работа от ЦК на БКП - респективно от неговия пълномощник - помощник министъра на политическата част при МВР и Софийския градски комитет на БКП.

Партийният комитет при МВР ръководи и контролира първичните партийни организации и партийно-политическата работа в поделенията на Държавна сигурност, Народната милиция и другите поделения на Министерството в центъра, в Столичното управление на МВР и окръжно управление на МВР - София.

Партийните организации при районните управления на МВР в София се ръководят от съответните партийни районни комитети, но по партийно-политически въпроси свързани със служебната работа получават указания и задачи от Партийния комитет при МВР, който следи и контролира за тяхното изпълнение, като се уведомяват съответните комитети, които ги ръководят.

Първичните партийни организации, които се ръководят от партийният комитет при МВР, тяхните бюра и секретарите им се утвърждават от същия.

Партийните организации в окръжните и околийски управления при ДС и Н и районните отдели на IV управление ДС се ръководят от съответните окръжни, околийски и градски комитети на БКП.

Партийните организации при отделите и отделенията на III управление - ДС при родовите войски, армиите и дивизиите вън от центъра се ръководят от съетвотните политически отдели в Народната войска.

Първичните партийни организации в окръжните и околийски управления на МВР, отделите и отделенията на VII и IV управления ДС, бюрата и секретарите им се утвърждават от съответните партийни комитети или политически отдели. Патните секретари се утвърждават от помощник министъра по политическата част.

За подобрение на партийно-политическата работа в ДС и Народната милиция по предложение на Министъра на вътрешните работи и помощника му по политическата част,ЦК на БКП утвърждава в кои управления и отдели на ДС в Министерството в София,окръжни отдели на ДС и околийски управления на МВР се избират пълни секретари на партийните организации.

Партийните секретари при управленията,отделите и службите на МВР се явяват като първи помощници на началниците си,поради което могат да присъстват на служебните съвещания и заседания,за да бъдат осведомени и запознати със служебните задачи,които се поставят и да набелязват мероприятия за мобилизиране на комунистите,на всички служители за изпълнение на тези задачи.

Помощник министъра по политическата част при МВР може да дава указания и поставя задачи на организациите на БКП и ДСНМ при окръжните и околийски управления,при районните отдели на IV -управление ДС и отделите и отделенията на III управление ДС при родовете войски, армиите и дивизиите и провежда контрол при изпълнението им,като за това се уведомяват съответните партийни комитети и политически отдели.

VII. ЗА ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ОТДЕЛИ ПРИ ГРАНИЧНИ И ВЪТРЕШНИ ВОЙСКИ,ДПА И МПВО.

Политически отдели се създават в Управленията на Гранични и вътрешни войски,в Дирекцията на Народната милиция и Ц.П.У.О.

В управленията на граничните отряди се създават също политически отдели,които се подчиняват на политическия отдел при Гранични войски и чрез него на Помощник министъра по политическата част.

Политическите отдели ръководят партийно-политическата работа и отговарят пред с командира /началника/ пред ЦК на БКП,Министъра на Вътрешните работи и Помощник министъра по политическата част за бойната и мобилизационна готовност,за бойната и политическа подготовка,за политико-моралното състояние и дисциплината на личния състав във войските на МВР.

Началниците на политическите отдели с изключение на тия на политическите отдели в граничните отряди се утвърждават от ЦК на БКП по представяне на Министъра на Вътрешните работи и Помощник министъра по политическата част.

Началниците на политическите отдели в граничните отряди се утвърждават от Помощник министъра по политическата част при МВР.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Началниците на политическите отдели се ползват с права на заместник началници по политическата част при съответните войскови съединения на МВР и се подчиняват на съответния вишестоящ политически орган и едновременно на командира /началника/ на съединението.

Плановете за работа на политическите органи се утвърждават от командира /началника/ на частта /поделението/. Плановете на политическите отдели при Управленията на Гранични и Вътрешни войски, Дирекцията на Народната милиция и МПВО се утвърждават от съответния командир /началник, директор/ и от Помощник министъра по политическата част.

Началниците на политическите отдели са длъжни незабавно и правилно да докладват на Помощник министъра по политическата част, на Министъра на Вътрешните работи и ако е необходимо на ЦК на БКП за фактите, които подкопават бойната готовност и боеспособност на поделенията в МВР.

IV. <u>ЗА ЗАМЕСТНИК КОМАНДИРИТЕ /НАЧАЛНИЦИТЕ/ ПО ПОЛИТИЧЕСКАТА ЧАСТ В ЧАСТИТЕ И ПОДЕЛЕНИЯТА.</u>

В Гранични войски заместник командир по политическата част се назначават:

- в приравнените към граничните отряди части - Военното гранично училище и Школата за младши сержанти, резервните поделения и базата стражеви катери.
- в комендатурите и приравнените към тях части.
- в линейните гранични застави и приравнените към тях части.

Във Вътрешни войски заместник командири по политическата част се назначават:

- в полковете, които възглавяват политическата секция,
- в батальоните, ротите и приравнените към тях части.

В МПВО заместник началници по политическата част се назначават:

- в школите на МПВО,
- в щабовете на МПВО в окръжните градове и Софийския градски народен съвет,
- в отрядите на предприятия от първа категория,
- в обектовите команди на предприятията от втора категория и групите на ПВО.

Заместник началниците по политическата част в отрядите на предприятията от първа категория, в обектовите команди на предприятията

от втора категория и в групите на ПВО са нещатни служители и се назначават от председателя на околийския или градски народен съвет и директора на предприятието.

В окръжните отдели на Народната милиция и в Транспортната милиция се назначават главни инспектори по политическата част. В отдела на Народната милиция в Столичното управление на МВР и в околийските управления на същата се назначават заместник началници по политическата част.

Заместник командирите /началниците/ по политическата част се подчиняват на съответните политически отдели /висшестоящия заместник командир по политическата част/ и едновременно на командира /началника/ на частта /поделението/.

Главната задача на заместник командира по политическата част се явява политическото възпитание на целия личен състав на частта /поделението/.

Заместник командирите /началниците/ по политическата част са длъжни:

-Да осигурят постоянното ръководство на партийната и младежка организации, да повишат тяхната роля във възпитанието на личния състав, да обезпечат авангардната роля на комунистите и членовете на ДСНМ в дисциплината, в бойната и политическа подготовка,

-Да организират и провеждат политическата работа за укрепването на дисциплината, боеспособността на частите /поделенията/ и политико-моралното състояние на личния състав,

-Лично да провеждат работата по възпитанието на личния състав /войници, сержанти, офицери и служители/ в дух на преданност към Родината, към Правителството и ЦК на БКП, към СССР и др. СТАЛИН в строго съблюдаване на военната клетва и изпълнение на заповедите на началниците и изискванията на уставите и наредбите.

-Да възпитават личния състав в дух на любов към своята част /поделение/, към знамето на частта като символ на военна чест, доблест и слава, да популяризират геройските подвизи на войниците, сержантите, офицерите и служителите, да провеждат мероприятия за изучаване и използуване опита на първенците и отличниците.

-Да информират личния състав на най-важните решения на Правителството и ЦК на БКП,

-Да организират и провеждат масово-политическа агитация и пропаганда, политическите занятия и културно-масовата работа,

201

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

202

-Да ръководят политическата и възпитателната работа, провеждана от офицерите в частите /поделенията/ за да служи тя за успешно изпълнение на задачите на бойната и политическа подготовка и постоянното укрепване на войсковата дисциплина,

-Главните инспектори и заместник началниците по политическата част в Народната милиция трябва неуморно да работят за укрепването на дисциплината и единоначалието сред служителите, за повишаването на служебната им и политическа подготовка, да овладеят своята работа, да бъдат бдителни и да държат строго за съблюдаването на отечественофронтовската законност,

-Упорито и постоянно да работят за възпитанието на служителите от Народната милиция в дух на непримиримост към нарушителите на законността, обществения ред, дисциплина и морал, към прояви на бюрократизъм и губернаторство и бездушно отношение към гражданите,

-Да изучават деловите и политически качества на целия личен състав, лично да водят възпитателната работа с офицерите и да ръководят марксистко-ленинската им подготовка,

-Да възпитават личния състав на висока бдителност, строго опазване на военната и държавна тайна в дух на борба против великобългарския шовинизъм, в дух на истински патриотизъм и международна солидарност, на любов и обич към народите на СССР и всички демократични народи,

-Да проявяват грижи за материално-битовите условия на личния състав /войници/ сержанти, офицери/, да знаят нуждите му и да проявяват грижи за тяхното задоволяване,

-Да докладват на командира на частта /поделението/ и на вишестоящия заместник командир по политическата част за морално-политическото състояние на личния състав, за проведените партийно-политически мероприятия и състоянието на партийно-политическата работа.

V. <u>ПАРТИЙНОТО РЪКОВОДСТВО НА ДИМИТРОВСКИЯ СЪЮЗ НА НАРОДНАТА МЛАДЕЖ</u>

Партийното ръководство на ДСНМ се явява неразривна част от цялата партийно-политическа работа в МВР.

Ръководството на комитета на ДСНМ при МВР се осъществява от ЦК на ДСНМ и Градският комитет на ДСНМ, а партийното ръководство получава от помощник министъра на политическата част при МВР, чрез Партийният комитет.

Партийният комитет при МВР,политическите органи,заместник командирите по политическата част и партийните организации в частите /поделенията/,управленията и отделите в Министерството и страната осъществяват прякото ръководство на организациите на ДСНМ по места и редовно обсъждат работата на ДСНМ на партийни събрания и заседанията на партийните бюра.

Партийният комитет при МВР,политическите органи и партийните организации изпращат на ръководна работа сред членовете на ДСНМ подготвени в организационната и пропагандистката работа млади членове и кандидат членове на Партията,като секретари,членове на бюрата и друга активна работа в ДСНМ,считайки тяхната работа там като основно тяхно партийно задължение.

Те подпомагат секретарите на ДСНМ в съставянето на плановете за работа,за провеждането на младежките събрания и при провеждането на масовите мероприятия,организирани от ДСНМ.Секретарите на ДСНМ се привличат на заседанията на бюрата и събранията на първичните организации,когато се разглеждат въпроси свързани с дейността на ДСНМ.

VI. ЗА ЗАДАЧИТЕ НА ПАРТИЙНО-ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ОРГАНИ И ПАРТИЙНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Партийно-политическите органи и партийните организации при МВР имат следните основни задачи:

1. Да възпитават личния състав от Държавна сигурност,Народната милиция,войските и службите на МВР в дух на вярност и преданност към своя народ,към Правителството на НРБ,към ЦК на БКП и лично към др.ВЪЛКО ЧЕРВЕНКОВ,в дух на съзнателно изпълнение на своя служебен и патриотичен дълг към Родината.

Да укрепват съзнателната желязна дисциплина и политико-моралното състояние на личния състав въз основа на строгото съблюдаване на реда и правилата установени с законите и уставите,с заповедите и наредбите.Да работят за внедряване и развиване нависоки бойни и морални качества у военнослужещите и служителите,за укрепване и издигане авторитета на началниците командирите/.

2. Да възпитават личния състав от Държавна Сигурност,Народната милиция,войските и служителите от МВР в дух на безпределна преданост, обич и любов към СССР,ЦК на БКП/б/,към вожда на цялото прогресивно човечество – другаря СТАЛИН,в дух на приятелство и дружба към страните с народна демокрация.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Партийните организации при Държавна сигурност трябва непрекъснато да укрепват органите на Държавна сигурност,да го възпитават в ненавист към класовия враг на пролетарията,да ги учат безпощадно да се борят срещу предателите и изменниците на народа и Родината,да ги издигат и създават като хора с високи морални качества,със силна воля и неотслабваща енергия,дълбоко принципални,с нищо неопетнени и обичани от народа.

3. Партийният комитет при МВР и партийните организации трябва неуморно да работят за непрекъснатото повишаване на политическата закалка,служебната квалификация и деловото умение на органите на Държавна сигурност.Трябва постоянно да съдействуват за внедряването на богатия опит на съветските чекисти и положителния собствен наш опит в ежедневната им оперативна работа.Органите на сигурността трябва да съзнават отговорността която носят пред народа и Партията и ден и нощ да се учат,подобряват своите методи на работа,за да бъдат действителн верен страж на рода и спокойствието в страната,на мирния творчески социалистически труд на нашия народ,да го пазят от всяко посегателство на чужди и противонародни елементи.

Партийно-политическите органи и партийните организации са длъжни да обезпечат челната роля на всички комунисти във всяка работа, да държат под контрол и въздействие всеки член и кандидат член на Партията,добре да вникват в неговия живот и работа,да знаят неговите слаби и силни страни и да му помагат където е необходимо.

Партийните организации в Държавна сигурност трябва да развиват непрестанно комунистическата съзнателност сред оперативните работници,дото те да съзнават,че са уши и очи на ЦК на БКП,негови органи и,че трябва напрегнато и всеотдайно да работят за изпълнението на трудните задачи,които им се поставят - борбата с класовия враг на пролетариата и Народната власт.

Един от най-важните задачи на партийните органи в Държавна сигурност е постоянно да повишават политическата закалка и издигат квалификацията и умението на органите на сигурността и да ги мобилизират за напрегнатата делова работа.

4. Партийно-политическите органи и партийните организации при МВР са длъжни да искат от всички комунисти,независимо от тяхното служебно положение безукорно отношение към тяхните служебни задължения непрестанно да развиват в тях чувството на отговорност към възложената работа,да искат от комунистите да дават личен пример във всяка

работа.

Всеки комунист трябва да се убеди,че принадлежността му към БКП го задължава да бъде по-самоотвержен,по-мъжествен и по-примерен боец,слухтел и командир.

5. Да внедряват у комунистите и безпартийните съзнателно,грижливо отношение към социалистическата собственост - бойна техника, имущество,оръжие и т.н.

6. Да възпитават служителите в Държавна сигурност,Народната милиция и военнослужещите в дух на критика и самокритика,да ги учат самокритично да се отнасят към своята собствена дейност,да не се успокояват от достигнатото и непрестанно да търсят нови пътища за подобряване на работата си.

Другарската критика и самокритика да се упражнява към всички комунисти,независимо от заеманата чин и длъжност.На партийните събрания е необходимо решително да се критикуват недостатъците на цялата партийно-политическа работа и допуснатите грешки по тоя да е комунист в служебната работа.

Да се привличат към строга отговорност всички,които задушават критиката и самокритиката.

7. Партийно-политическите органи и партийните организации са длъжни да вземат такива мерки,че всяка рота,застава и равни на тях поделения във войските да станат .център на партийно-политическата работа.Затова е необходимо организациите на БКП и ДСНМ тези да работят дейно и непрестанно,да подобряват идейното съдържание и размаха на цялата партийно-политическа работа.

Всички мероприятия на организациите на БКП и ДСНМ и на партийно-политическите органи да се провеждат в постоянна връзка със задачите,които стоят пред частите /поделенията/.

8. Политическите органи и партийните организации във войските на МВР да подобряват масово-политическата и възпитателна работа сред войниците.Същата редовно да се води и да бъде на висок идеен уровен, да се съчетава с практическата работа и да се въвличат в нея всички комунисти,чл нове те на ДСНМ и безпартийния актив.

Една от най-важните задачи на политическите органи и партийните организации във войските на МВР е да обхванат под свое влияние всички военнослужещи.

9. В Държавна сигурност,войските,Народната милиция и другите служби на МВР да се провежда твърдо системата на политическото възпитание и просвета в което влизат политическите информации,марксистко-

Архивите на ДС

Из архивите на ДС

206

ленинската подготовка на офицерите и служителите и политическите занятия с войниците.За възпитанието на органите на МВР и военнослужащите да се използуват и такива методи,като индивидуални и групови беседи на политически теми,лекции,доклади,художествена самодейност, гледане на филми,слушане на радио,провеждане на събрания,организиране на срещи с изтъкнати хора на труда,на културата и науката,посещения на музеи,изложби,фабрики,заводи,МТС,ТКЗС,ДЗС и нови строежи.Да се провеждат съвещания на отличниците по бойната и политическа подготовка на изобретатели и рационализатори в поделенията /частите/, да се използват съдилищата на честта за офицерския състав,да се участвува в общополитическите и културни мероприятия на околийските и градски комитети на БКП,да се устройва нагледна агитация и да се използват и други форми на възпитателна работа.

10. Да укрепват единството на служителите от Държавна сигурност,Народната милиция и военнослужещите с трудящите се от града и селото,да укрепват и развиват връзките между тях.За целта на съвместни културни,празднични,спортни и други срещи и посещения да запознават трудящите се с изпълнението на поставените задачи в служба на Народа и Родината.

Със своята успешна дейност,партийно-политическите органи и партийните организации да укрепват авторитета на Държавна сигурност и Народната милиция сред трудящите се,като изострят тяхната бдителност за разкриване и унищожаване на врага.

Партийно-политическите органи и партийните организации са длъжни да информират служителите от МВР и военнослужещите за всички културно-политически мероприятия,които се провеждат от Партията и Правителството и съответно да вземат участие в тях.

Окръжните,околийски и градски комитети на БКП,както и Партийният комитет на МВР са длъжни да внесат предложения в ЦК на БКП за подобряване и укрепване работата в Държавна сигурност,войските,Народната милиция и другите служби на МВР.Те са длъжни да сигнализират за всички недостатъци,които се констатират сред тях.

VII. ЗА ПЪРВИЧНИТЕ ПАРТИЙНИ ОРГАНИЗАЦИИ

В поделенията на МВР първични партийни организации се изграждат,както следва:

-В Гранични войски: в управлението на войските,в отрядите и приравнените към тях поделения,в комендатурите и приравнените към тях поделения.

-В отделите,отделенията и службите на Управление Гранични войски,отрядите,комендатурите и приравнените към т х част и в линейните гранични застави могат да се награждават партийни организации без права на първични или партийни групи,с разрешение на съответния политически отдел.

-Във Вътрешни войски: в управлението на Вътрешни войски,към щабовете на полковете и батальоните.

В ротите могат да се награждават партийни организации без право или партий и групи,с партийни отговорници.

-В МВнВО: в централното управление на МВнВО,в школите на МВнВО и в отделите и щабовете на МВнВО в окръжните градове,включително и към Софийския градски народен съвет.

-В Народната милиция: в дирекцията по отдели,в окръжните и столични управления също по отдели и в Транспортната милиция по районни отдели.

-В Държавна сигурност:във всички управления,самостоятелни и несамостоятелни отдели,в самостоятелните отделения и някои несамостоятелни тела.

Първичните партийни организации съобразно устройството и характера на службата могат да създават партийни организации без права или партийни групи,с разрешение на политическия комитет при МВР.

За ръководство на текущата работа на партийната организация се избира бюро в състав от 3-7 члена за срок от една година.Членовете на бюрото от своя състав избират секретар и един или двама заместници на секретаря.В организации с членове по-малко от 15 души,избират секретар и заместник на секретаря.

Първичните организации и бюрата на същите се утвърждават от съответните комитети или политически отдели,които ръководят организацията,а щатните секретари-от помощник министъра по политическата част.

Кандидатите за новия състав на бюрото трябва да се подлагат и обсъждат от комунистите,присъстващите на общото отчетно изборно събрание.

За избрани се считат онези,за които са гласували болшинството от членовете на партията,участвуващи в гласуването.Числения състав на бюрото е тайн,докато се установи от общото събрание до подлагането кандидатурите за членове на бюрото.

Архивите на ДС

Из архивите на ДС

При изпадане на членове от бюрото и с това работата на последното се затруднява,с разрешение на съответните партийни комитети и политически отдели по места се насрочва отчетно-изборно събрание,на което старото ръководство отчита своята работа и се избира ново бюро.

В първичната организация трябва да се провежда не по-малко от едно събрание месечно.Събранията биват открити и закрити.Секретаря на бюрото трябва да отчита на всяко събрание на партийната организация изпълнението на решенията на организацията на миналото събрание.

208

Партийните организации без права и партийните групи,които се създават в някои служби на Държавна сигурност,в личейните гранични застави и в ротите на Вътрешни войски провеждат своята дейност съгласно директивите на вишестоящите партийни или политически органи,решенията и указанията на бюрото на първичната организация,указанията на заместник командира по политическата част,а по въпросите за бойната и служебна подготовка - на началника /командира/ на поделението /часта/

Главната задача на тия партийни организации и групи е,да обезпечи челната роля на комунистите и членовете на ДСНМ от поделенията /частите/ и служ бите в бойната и политическа подготовка,в дисциплината,висока бдителност сред личния състав,постоянна готовност за изпълнението на задачите,поставени от началника /командира/.

Те провеждат най-малко един път събрание в месеца и обсъждат, как са работили комунистите и членовете на ДСНМ в поделението /часта/ по изпълнението на задачите,поставени пред тях,преценяват работата и набелязват мероприятия за подобряването ѝ.

Плановете на тези партийни организации и групи се приемат на общо партийно събрание и се утвърждават от заместник командира на частта /поделението/ по политическата част или бюрото на първичната партийна организация.

VIII. ЗА ПАРТИЙНИТЕ КОНФЕРЕНЦИИ.

Не по-малко от един път в годината Партийния комитет при МВР,политическите отдели в отрядите и направленията към тях поделения, в Управлението на Гранични войски и в управлението на Вътрешни войски с разрешение на ЦК на БКП трябва да свикват партийни конференции за обсъждане на въпросите за състоянието на бойната и политическа подготовка ,на дисциплината в Държавна сигурност,Народната милиция и във

войските на МВР,за изслушване отчетите на партийните комисии и разглеждане на други въпроси,които ще бъдат указани от ЦК на БКП.

IX. СЪБРАНИЯ НА ПАРТИЙНИЯ АКТИВ.

Партийно-политическите органи са длъжни да провеждат събрания на партийния актив по управления и отдели в Държавна сигурност, по управления и отдели във войските и Народната милиция,а с разрешение на ЦК на БКП на цялото министерство,за обсъждане на обще-политически въпроси,състоянието на бойната и политическа подготовка,дисциплината, за най-важните въпроси по вътрешно партийната работа и други въпроси.

X. ЗА ПАРТИЙНИТЕ КОМИСИИ ПРИ ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ОТДЕЛИ.

Партийни комисии се създават при политическите отдели в Гранични и Вътрешни войски.Те имат състав от 5-9 души,които се избират на партийни конференции всяка година,с тайно гласуване.Членовете на комисията чрез открито гласуване избират секретар на комисията и заместник секретар.

Състава на партийните комисии се утвърждава от ЦК на БКП.

Партийните комисии имат контролни функции по отношение работата на партийните организации.

Партийните комисии трябва зорко да пазят чистотата в редовете на партийните организации в съответните поделения,всестранно да подържат между комунистите-военнослужещи висока революционна бдителност.Партийните комисии потвърждават или отменят решенията на първичните партийни организации,за приемането на нови членове и кандидат партийни членове.

Партийните комисии трябва да имат предвид,че силата на партийните организации не зависи толкова от числото на партийните членове,а от качеството им,от тяхната преданност към делото на пролетариата.

Най-важната задача на партийните комисии е да предпазят партийните организации от проникване в тяхните редове на чужди,вражески и случайни елементи.

Партийните комисии разглеждат личните дела на комунистите. Тяхната задача е,да привличат към строга отговорност онзи членове, които нарушават програмата и устава на Партията,партийната,служебна и военна дисциплина.

Партийните комисии работят под ръководството на политическите органи,а всекидневната им работа се направлява от тяхните секретари.

209
Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

210

Началниците на политическите органи са длъжни постоянно да контролират и направляват дейността на партийните комисии и да им подсказват методи и форми за по-добра възпитателна работа.

Секретарите на партийните комисии са длъжни да информират комунистите за отменяне на решенията на партийните организации и за всички характерни факти, нарушаващи устава на Партията, които са били установени във време на разглеждане на въпросите по приемането в Партията и личните дела на членовете и кандидат членовете на Партията

Протоколите на партийните комисии се подписват от всички членове на комисията, участвували в заседанието.

Решенията на партийната комисия се утвърждават от съответния началник на политическия отдел, който ръководи комисията. Членовете и кандидат членовете на Партията, могат да обжалват решенията на партийните организации и партийните комисии в по-вишестоящите партийни органи чак до ЦК на БКП.

Партийните комисии утвърждават решенията на организациите на ДСНМ за изключване на членове от съюза, а също разглеждане и заявления на членове на съюза за неправилно наложени наказания от организациите на ДСНМ.

Ако началника на политическия орган не утвърди решението на партийната комисия, последната разглежда повторно въпроса и ако и в тоя случай началника пак не удобри решението, въпроса се отнася към по-вишестоящия политически орган.

XI. РЕД ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ И ДАТА ЗА ПРИЕМАНЕ В ПАРТИЯТА.

Приемането на членове и кандидат членове от партийните организации трябва да става съгласно устава на БКП.

Постъпилите заявления за членуване в партийните организации се разглеждат на събрания на същите. След това въпроса за приемането в Партията се разглежда на общото събрание на първичната партийна организация и се взема решение по отделно всяко заявление. Секретаря на партийното бюро лично прочита пред общото събрание заявлението на постъпващия в Партията, анкетата, автобиографията, препоръките на членовете на Партията, служебната характеристика и докладва решението на бюрото на първичната партийна организация. След като се изслушат изказванията на присъстващите членове и кандидат членове на Партията и на безпартийните /ако събранието е открито/, въпроса за приемането в

Партията се решава с открито гласуване от членовете на Партията.В протокола на събранието се вписват всички отговори на въпросите,изказванията на присъстващите на събранието и колко гласуват "за" и "против приемането.

Ако в службата или поделението на кандидатстващия няма партийна организация,заявлението му се разглежда направо от първичната партийна организация.

Ако при разглеждането на въпроса за приемането в Партията възникват въпроси,изискващи по-дателна проверка,общото събрание възлага на партийното бюро да провери неясните въпроси и да докладе на следващото събрание.Прекратява се въпроса за приемането в Партията, така също и в онзи случай,когато документите на постъпващия в Партията не са оформени както трябва.

Присъстването на подалия заявление за постъпване в Партията, когато се разглежда заявлението му на общото събрание е задължително.

В тридневен срок след вземане на решението за приемането в Партията от общото събрание на първичната организация,всички документи се изпращат в партийната комисия при политическия отдел или Партийния комитет на МВР.Партийната комисия или Партийният комитет при МВР пълно разглежда постъпилите материали и взема решение,което се записва в протокол.

Решението на партийната комисия се утвърждава от началника на Политическия отдел.

Началника на политическия отдел и секретаря на Партийния комитет при МВР в десетдневен срок след приемането в Партията от партийната комисия и Партийния комитет,лично връчва на новоприетия член партийните документи /партиен билет или кандидатска карта/.

Началниците на политическите отдели при войските и Секретаря на Партийния комитет получават непопълнени партийни документи от ЦК на БКП и се отчитат за тях пред съдия.

Началниците на политическите отдели при отрядите в Гранични войски получават непопълнени партийни документи от началника на политическия отдел при Управление Гранични войски и се отчитат за тях пред съдия.

Партийните документи се съхраняват в изолирани стаи,в огнеупорни каси и се охраняват денонощно.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

212

XI . РЕД ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ ЛИЧНИТЕ ДЕЛА НА ЧЛЕНОВЕТЕ И КАНД.ЧЛЕНОВЕТЕ НА БКП.

Личните дела на членовете и кандидат членовете на Партията в Държавна сигурност,Народната милиция и войските на МВР се разглеждат,както следва:

В Държавна сигурност и другите поделения от Министерството от центъра,в окръжните и околийски управления на МВР,районните отдели на IV управление ДС и отделите и отделенията на IV управление ДС,личните дела на комунистите се разглеждат от съответните партийни комитети и партийни комисии при политическите отдели в Народната войска.

В Гранични войски:

-На членовете и кандидат членовете от войнишкия,сержантския и вольнонаемния /чиновническия/ състав от общото събрание на първичната организация и вишестоящите партийни инстанции.

-На членовете и кандидат членовете на Партията заемащи длъжности командири на взводове и приравнените към тях от бюрото на първичната партийна организация,с разрешение на заместник началника по политическата част на отряда,на комендатурата и приравнените към тях части и поделения.

-На членовете и кандидат членовете на Партията заемащи длъжности командири на роти,батальони и приравнените към тях от партийните комисии при политическите отдели на отрядите с разрешение на началника на политическата част на отряда .

-На членове и кандидат членове на Партията със същите длъжности ,но числящи се към части или поделения,които не са под командването на отряди,от партийната комисия при политическия отдел при Гранични войски и разрешение на началника на политическата част на часта, към която се числи члена или кандидат члена на Партията.

-На членовете и кандидат членовете на Партията заемащи длъжности от заместник командири на полкове до командири на дивизии и приравнени към тях от партийната комисия при Политическия отдел на Гранични войски с разрешение на началника на същия.

-На членове и кандидат членове на Партията с длъжност командир на корпус и нагоре - от ЦК на БКП с разрешение на Помощник министъра по политическата част.

Партийната комисия при Вътрешни войски разглежда делата на всички комунисти,с изключение делата на началника на войските и двамата му заместници,секретаря на партийната комисия,командирите на

полковото и тяхните заместници, тъй като са номенклатура на ЦК на БКП.

Личните дела на кандидатите членове и кандидат членове на ЦК на БКП се разглеждат от ЦК на БКП.

Из архивите на ДС

1941

Р Е Ш Е Н И Е "А" №....
на Политбюро на Ц.К. на Б.К.П. от.....1951 г.

I. РАЗРЕШАВА на МВР да набере в течение на 1951 година 1.200 души за попълването органите на Държавна сигурност в това число:

а/ Партийни работници, инженери и техници

1. От двата курса на Висшата партийна школа - 30 души
2. От ЦК на ДСНМ, в това число от окръжните и околийски комитети на ДСНМ - 100 души
3. От ЦС на ОРПС и неговите поделения - 40 души
4. От МНО - офицери и сержанти от всички родове войски - 150 души
5. От висшите учебни заведения, в това число незавършилите и учащи се - 120 души
6. От Министерството на индустрията - 20 души
7. От Министерството на транспорта и неговите поделения по цялата страна - 60 души
8. От Министерството на земеделието и неговите поделения по цялата страна - 40 души
9. От Министерството на ПТТ и неговите поделения по цялата страна - 20 души
10. От Министерството на електрификацията и неговите служби по цялата страна - 10 души
11. От Министерството на горите и неговите служби по цялата страна - 10 души
12. От КНИК - 10 души
13. От Министерството на просветата и неговите служби по цялата страна - 20 души
14. От Министерството на народното здраве и неговите служби по цялата страна - 10 души

б/ Работници и служащи:

1. От софийските заводи и фабрики - 200 души

в/ Работници и служащи от заводите и фабриките, партийните комитети, народни съвети и учреждения в цялата страна както следва:

Из архивите на ДС

142

1. От Софийски окръг	-	50 души
2. От Пловдивски окръг	-	50 души
3. От Благоевградски окръг	-	20 души
4. От Хасковски окръг	-	20 души
5. От Ст.Загорски окръг	-	30 души
6. От Бургаски окръг	-	25 души
7. От Сталински окръг	-	30 души
8. От Русенски окръг	-	25 души
9. От Търновски окръг	-	30 души
10. От Коларовградски окръг	-	25 души
11. От Плевенски окръг	-	25 души
12. От Врачански окръг	-	30 души

II. ЗАДЪЛЖАВА партийните и служебни ръководства на посочените министерства, Софийски градски комитет, окръжните и околийски комитети на ТКП да окажат всемерна помощ и съдействие за изпълнението на настоящето решение.

~~1952~~ 58

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

ОТНОСНО: назначаването на платени партийни секретари на първичните партийни организации в окръзите и някои по-голями околии.

Съгласно решението на Политбюро на ЦК на БКП за подобряване на партийно-политическата и масова работа в Министерството на Вътрешните работи и назначаването на платени партийни секретари в окръжните и в някои по-голями околийски управления на М.В.Р.

П Р Е Д Л А Г А М:

В окръжните управления при МВР да бъдат назначени по 1 платени партийни секретари за ДС.

В 26 големи околии с по-голям състав на служителите на Дръжавна сигурност и Народната милиция с важно промишлено стопанско значение и в 10 гранични околии да бъдат назначени па 1 платен партиен секретар.

Секретарите на партийните организации при окръжни управления на ДС да имат длъжност - главни инспектори.

Секретарите на партийните организации при околийските управления на ДС и НМ, да имат длъжност - инспектори.

Платените партийни секретари се определят за следните окръжни и околийски управления:

1/ СОФИЯ - за окръжно управление - 1 - за ДС
за окол.у-ние София - 1 - за ДС и НМ
" " Димитрово - 1 - за ДС и НМ
" " Ст.Димитров - 1 - за ДС и НМ
" " Кюстендил - 1 - за ДС и НМ

2/ ВРАЦА - за окръжно управление - 1 - за ДС
за окол.у-ние Кула - 1 - за ДС и НМ
" " Видин - 1 - за ДС и НМ
" " Белоградчик - 1 - за ДС и НМ
" " Орехово - 1 - за ДС и НМ

3/. ПЛЕВЕН	- за окръжно управление	-	1 - за ДС
	за окол.у-ние Плевен	-	1 - за ДС и НМ
	" " Луковит	-	1 - за ДС и НМ
	" " Свищов	-	1 - за ДС и НМ
4/.ТЪРНОВО-	за окръжно управление	-	1 - за ДС
	за окол.у-ние Габрово		1 - за ДС и НМ
	" " Г.Оряховица		1 - за ДС и НМ
5/. РУСЕ	- за окръжно управление		1 - за ДС
	за окол.у-ние Силистра		1 - за ДС и НМ
	" " Разград		1 - за ДС и НМ
	" " Тутракан		1 - за ДС и НМ
6/.КОЛАРОВГРАД-	за окръжно управление		1 - за ДС
	за окол.у-ние Попово		1 - за ДС и НМ
7/.СТАЛИН-	за окръжно управление		1 - за ДС
	за окол.у-ние Толбухин		1 - за ДС и НМ
	" " Провадия		1 - за ДС и НМ
	" " Сталин		1 - за ДС и НМ
8/.БУРГАС	- за окръжно управление		1 - за ДС
	за окол.у-ние Елхово		1 - за ДС и НМ
	" " Карнобат		1 - за ДС и НМ
	" " Айтос		1 - за ДС и НМ
9/.СТ.ЗАГОРА-	за окръжно управление		1 - за ДС
	за окол.у-ние Ямбол		1 - за ДС и НМ
	" " Сливен		1 - за ДС и НМ
	" " Казанлък		1 - за ДС и НМ
	" " Тополовград		1 - за ДС и НМ
10/.ХАСКОВО	- за окръжно управление		1 - за ДС
	за окол.у-ние Кърджали		1 - за ДС и НМ
	" " Свиленград		1 - за ДС и НМ
	" " Димитровград		1 - за ДС и НМ

217

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

11/. ПЛОВДИВ –	за окръжно управление	1 – за ДС
	за окол.у-ние Пловдив	1 – за ДС и НМ
	" " Пазарджик	1 – за ДС и НМ
	" " Смолян	1 – за ДС и НМ
	"	
12/. БЛАГОЕВГРАД–	за окръжно управление	1 – за ДС
	за окол-у-ние Петрич	1 – за ДС и НМ
	" " Сандански	1 – за ДС и НМ
	" " Г.Делчев	1 – за ДС и НМ

218

Р Е К А П И Т У Л А Ц И Я

Партийни секретари при окръжните управления на ДС – 12 души

Партийни секретари при окол.у-ния на МВР за ДС и НМ– 36 души

Всичко = 48 души

25.I.1952 год. ПРЕДЛАГА, ПОМОЩНИК-МИНИСТЪР: Д. Чолаков
София. /Д.Чолаков/.

11

ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ
БЪЛГАРСКА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ
Отдел Специален
Телефони: 7-14-11, 7-15-11
№ 973

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН 5 юли 1952 г.
София, ул. Московска № 31
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Лично Строго поверително.

До
Др. Георги Цанков

Прение от протокол "Б"
на Политбюро на ЦК на БКП от 3 юли 1952 година:

ВЪПРОСЪТ
НА ДНЕВНИЯ РЕД:

Предложение относно охраната, жилищното устройство, обзавеждането, снабдяването и обслужването на членовете на Политбюро на ЦК на БКП, кандидат-членовете на ПБ, секретарите на ЦК и членовете на Правителството.
/Изменение на 420-то постановление на Министерския съвет/ -

Докл. др. Г.Цанков

РЕШЕНИЕ:

Охраната, жилищното устройство, обзавеждането, снабдяването и обслужването на членовете на ПБ на ЦК на БКП, кандидат-членовете на ПБ, секретарите на ЦК и членовете на Правителството, посрещането, настаняването и обслужването на всички делегации и лица - гости на Правителството, както и изпращането вън от страната на правителствени делегации и лица - съгласувано и одобрено от Председателя на Министерския съвет, се възлага на Министерството на вътрешните работи - Управление Безопасност и Охрана/У.Б.О.

Из архивите на ДС

220

По устройването на жилищата и обзавеждането.

1. У.Б.О. - обезпечава пълно и подходящо обзавеждане на жилища, кабинети, почивни станции, вили и др. и обслужване с храна, облекло, обувки, транспорт и др. Председателя на Министерския съвет и семейството му - безплатно.

2. У.Б.О. - обзавежда с основна мебелировка и поддържа квартирите и вилите на членовете на ПБ на ЦК на БКП.

Освен това, по поръчение на Председателя на Министерския съвет или по решение на ПБ обезпечава жилища и вили и устройва - обслужва и други лица - кандидат членовете на ПБ, секретарите на ЦК на БКП, подпредседателите на Министерския съвет и други.

Под основна мебелировка се разбира:

За спалните - за правоимеющите по настоящия пункт и членовете на семействата им - легла с дюшеци, нощни шкафчета, нощни лампички, тоалетка, гардероб,завеси и килимчета;

за кабинетите - бюро, масичка, кабинетна гарнитура, библиотека, железен шкаф за поверителни документи, завеси и портрети на ръководители на международното революционно движение;

за салона - салонна гарнитура, масички, салонен бюфет, завеси и килими;

за столовата - маса и столове за 12 човека, бюфет, килими и завеси;

за стълбищата - централните и коридорчетата - пътеки;

за кухнята - необходимите кухненски съоръжения - печка, тенджери, тави, тигани, електрически хладилник, маса и кухненски столове.

БКП ЦК

Из архивите на ДС

3. Устройването на квартирите и вилите, обзавеждането и поддържането на мебелите, е за сметка на кредитите по бюджета на У.Б.О.

Също за сметка на кредитите по бюджета на У.Б.О са разноските по отоплението, осветлението, водата, поддържането, наемите към собствениците на сградата, ползуване за квартира или вила, и другите разходи, свързани с тях.

4. Членовете на ПБ на ЦК на БКП ползуват квартирите и вилите безплатно, включително и прислугата.

5. На членове на ПБ по кредитите на У.Б.О. се предоставят по 5,000 лева годишно, с които те лично разпореждат за дообзавеждането на ползуваните от тях квартири и вили.

За дообзавеждане извън рамките на тези лимити, се иска разрешение от ПБ на ЦК на БКП, или от генералния секретар на Партията.

6. Разрешение от ПБ на ЦК се иска и при необходимост от преустройство на квартирите и вилите, които ползуват - за пристройки към тях и ремонти, надвишаващи 2,000 лева.

7. Правоимеющите - извън членовете на ПБ за ползуваните от тях квартири и вили внасят в касата на У.Б.О.:

за квартира и вила - по 240 лв.месечно;
само за квартира или само за вила - 120 лева.

8. За дообзавеждането на ползуваните от тях квартири, когато са собственост на У.Б.О. или за преустрояването им, се иска разрешение от ПБ на ЦК да бъде за сметка на кредитите по бюджета на У.Б.О.

Разрешение от ПБ на ЦК се иска и при необходимост от дообзавеждане или преустройство на ползуваните

221

Из архивите на ДС

222

от тях получени по линия на У.Б.О. вили.

9. Поддържането на квартирите и вилите, ползувани от членовете на ПБ на ЦК и другите правоимеющи, които получават право да се ползуват от жилищния фонд на У.Б.О. - хигиенизирането им, поправките на инсталациите - водопроводни, канализационни, електрически и други се извършва от У.Б.О., за сметка на кредитите по бюджета му, без да се иска разрешение за това.

10. У.Б.О. - обезпечава устройването на квартири, обзавеждането, поддържането и ремонтите на жилищата на членовете на Правителството, ако те пожелаят това, за тяхна сметка.

По снабдяването.

1. У.Б.О. - пряко обезпечава снабдяването на членовете и кандидат членовете на ПБ на ЦК на БКП.

Снабдяването на членовете на Правителството и секретарите на ЦК да се върши чрез Министерството на вътрешната търговия, посредством специалния магазин за Правителството. Ръководството на същия се задължава да работи при по-тясно координиране дейността си с У.Б.О., което се задължава, предвид особения характер на задачите на магазина, да контролира за качеството и асортимента и своевременното, проверено доставяне продукти и стоки на правоимеющите - членове на Правителството.

2. Снабдяването със стоки на правоимеющите става срещу заплащане, с изключение на Председателя на Министерския съвет.

3. У.Б.О. - обезпечава след надлежна проверка, качествена и подходяща храна за членовете и кандидат членовете на ПБ на ЦК на БКП и семействата им.

За целта У.Б.О. урежда и поддържа стол.

Из архивите на ДС

4. Обезпечаването на членовете на ПБ, кандидат членовете на ПБ и семействата им с храна е за сметка на кредитите по бюджета на У.Д.О.

5. За секретарите на ЦК, подпредседателите на Министерския съвет и членовете на Правителството и други отговорни партийни и правителствени ръководители, за които има решение или нареждане да се обезпечават с храна, за тях и семействата им, У.Д.О. да организира отделен стол.

Ползуването на този стол е срещу заплащане и се урежда с правилника, който се прилага към протокола.

По ползуване на правителствени почивни домове.

1. Почивният дом "Евксиноград" остава закрит. Същият може да се ползува само с разрешение на Председателя на Министерския съвет.

2. В правителствените почивни домове: Боровец, Кричим и Баня-Карловско, имат право на почивка членовете и кандидат членовете на ПБ на ЦК на БКП, секретарите на ЦК, подпредседателите на Министерския съвет, членовете на Правителството, приравнените към тях и гостите на Правителството.

Освен правоимеющите, право на ползуване почивните домове имат и членовете на семействата им, а при почиване, във връзка със служебни пътувания и придружаващите ги отговорни служебни лица.

В същите почивни домове могат да почиват и други отговорни другари по поръчение на Председателя на Министерския съвет.

БКП ЦК

Из архивите на ДС

224

3. В почивните домове може да се ходи и престоява само след получено разрешение от Председателя на Министерския съвет или от упълномощения от него подпредседател на Министерский съвет.

4. Членовете на ПБ на ЦК на БКП и семействата им се ползуват от почивните домове безплатно.

Безплатно от почивните домове се ползуват гостите на Правителството и онези от почиващите посетители, за които има решение на ПБ или нареждане на Председателя на Министерския съвет, почивката им да е за сметка на кредитите по бюджета на У.Б.О.

Останалите правоимеющи - кандидат членовете на ПБ на ЦК на БКП, секретарите на ЦК, подпредседателите на Министерския съвет, членовете на Правителството и други заплащат по 16 лв.дневно за себе си и по 16 лв. за всеки член на семейството си по отделно, а за придружаващите ги служебни лица по 40 лева.

При консумиране само закуска само обед, или само вечеря, от тях, от близките им, или придружаващите ги лица, се заплаща по 8 лева за всеки куверт от закуската, обеда или вечерята.

5. Когато правоимеющите посещават правителствените почивни домове, най-малко един ден предварително уведомяват за това У.Б.О.

6. Началникът на У.Б.О., неговите заместници и началниците на отдели при Управлението, могат да посещават домовете и престояват в тях, само когато са изпратени служебно там. Те получават храна, легло и обслужване за сметка на командировачните им пари, каквито не им се требват.

Съставът на личната охрана и шофьорите, придружаващи правоимеющите, както и изпратените служебни лица от У.Б.О., получават достатъчна по количество, здрава храна по костуеми цени срещу заплащане и съответно устройване и обслужване.

Из архивите на ДС

225

По пералнята

1. Пералнята обслужба нуждите на централната сграда на Министерския съвет и правителствените почивни домове.

2. От услугите на пералнята се ползуват членовете наПБ на ЦК на БКП и семействата им, което е безплатно.

По транспорта

1. На членовете на ПБ на ЦК на БКП да се зачислят и да се ползуват от по две леки автомашини.

На останалите правоимещи - кандидат членовете на ПБ, секретарите на ЦК на БКП, подпредседателите на Министерския съвет, членовете на Правителството, приравнените към тях и други, да се зачислят и да ползуват само по една автомашина.

2. Зачисляването на леки коли или лишаване от такива да става само по решение на ПБ на ЦК на БКП; по поръчение на Председателя на Министерския съвет или упълномощен от него подпредседател на същия, за което У.Б.О. получава писмен документ.

3. Всички автомашини, предназначени за обслужване членовете на ПБ на ЦК на БКП, се освобождават от всякакви ограничения по отношение на горивните и смазочни материали.

Автомашините на останалите правоимещи - кандидат членовете на ПБ на ЦК на БКП, секретарите на ЦК, подпредседателите на Министерския съвет, членовете на Правителството, приравнените към тях и други да се снабдяват с горивни и смазочни материали, съобразно общите правителствени разпореждания и постановления.

4. Членовете от семействата на правоимещите не могат да ползуват друга кола от У.Б.О., освен колата обслужваща съответния правоимещ.

Из архивите на ДС

226

5. Освобождават се от месечни лимити за гориво и смазочни материали леките и товарни коли, домакински коли, предназначени за обслужване на ПБ на ЦК на БКП и другите правоимеющи.

По правителствените приеми и други мероприятия.

1. У.Б.О. обезпечава организирането на всички правителствени приеми, обеди, вечери и други.

Правителствените приеми, обеди, вечери и други се организират по решение на ПБ на ЦК на БКП, на Министерския съвет или по поръчение на Председателя на Министерския съвет, за което на У.Б.О. се изпраща писмен документ.

Общи разпоредби

1. У.Б.О. преко или чрез съответните централи при Министерството на вътрешната търговия - за правителствени нужди и за нуждите на обзавеждането, снабдяването и транспорта може да извършва доставки от чужбина, без да заплаща каквито и да било такси, мита данъци, или вноски, както и вноски по § 4 /изравнителен фонд/.

Предложенията за внос се утвърждават от Председателя на Министерския съвет.

2. Във връзка с разрешаване задачите на У.Б.О. - за нуждите на Правителството и правоимеющите, за устрой ване на ефикасното им охраняване - У.Б.О. може да закупува и материали от свободния пазар - на свободни цени.

Законът за извършване доставки и работа за сметка на държавата по отношение на У.Б.О. да не се прилага.

3. По отношение на горивните и смазочни материали, по отношение доставките за снабдяването и обслужването, което върши У.Б.О., както и по отношение на жилищния му и имотен фонд, У.Б.О. се освобождава от всякакви държавни

и общински данъци, данък оборота, мита, такси, застраховки и други, като се ползува от безплатен превоз за правоимеющите по това решение, както и за всички служебни пратки, свързани с дейността на У.Б.О. по Б.Д.Ж. и Българското речно и морско плаване. Безплатно се ползуват и специалните композиции по Б.Д.Ж. при специални правителствени пътувания - гостувания на чужди делегации и пр.

Ползуването на транспортните средства на Б.Д.Ж. и Българското речно и морско плаване, за превоз на правоимеющите става - след разрешение от Председателя на Министерския съвет или заместващия го подпредседател.

Служебните пратки свързани с дейността на У.Б.О. - да се превозват само въз основа на настоящето решение.

4. Оправдаването на отпуснатите средства по бюджета на У.Б.О. става с разписка, подписана от главния счетоводител и заверена от началника на отдел III-ти У.Б.О.

Извършените разходи се оправдават с разходооправдателни документи подписани от получателите на сумите и заверени от главния счетоводител на отдел III-ти У.Б.О.

5. Планирането на капиталовложенията и материално-техническото снабдяване, което се включва в задачите на У.Б.О. по домакинските нужди, специалното снабдяване, транспорта и подсобните стопанства, да се върши отделно от общия план на МВР и съгласувано с председателството на Държавната планова комисия се одобрява от Председателя на Министерския съвет, по предложение на министра на вътрешните работи.

6. Бюджетът на У.Б.О. за веществените разходи да се изготвя отделно от бюджета на Министерството на вътрешните работи и да се одобрява, съгласувано с Мини-

227

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

стра на финансите - направо от Председателя на Министерския съвет.

Настоящето решение отменя всички други решения, които му противоречат и влиза в сила от деня на приемането му.

От канцеларията на
Секретариата на ЦК на БКП: /Ст.Станоев/

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Препис. 53
СТРОГО ПОВЕРИТЕЛНО!

ЗАПОВЕД

НА МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ НА Н. Р. БЪЛГАРИЯ

СЪДЪРЖАНИЕ: Вземане мерки по линия на МВР във връзка с изборите на 14 декември 1952 година.

№ С-212 София, 7.X. 1952 год.

На 14 декември т.г. ще се произведат насрочените от Президиума на Народното събрание избори за местни, околийски, градски и окръжни народни съвети на депутатите на трудещите се. Разузнаванията на капиталистическите страни, контрареволюционните емигрантски централи, намиращи се зад граница и враждебните елементи вътре в нашата страна ще се опитат да използуват за своите гнусни противонародни цели както изборната кампания, така и самите избори

не е изключено контрареволюционните елементи да се опитат да извършат терористични актове, диверсии и вредителства в промишлеността, в транспорта и селското стопанство, да разпространяват позиви, лозунги и други писани материали, да водят вражеска агитация за проваляне на събранията на избирателите и опорочване прогресивните кандитати за депутати и за промъкване на свои хора в съветите.

За да бъдат предотвратени действията на врага, органите на МВР незабавно да вземат най-решителни мерки и проведат следните мероприятия:

1. Всички началници на оперативните поделения на до веднага и най-старателно да прегледат и изучат всички агентурни разработки, които се намират в производството и по които е доказана враждебната деиност на разработваните обекти и своевременно да представят в МВР предложения за тяхната реализация. По разработките, изискващи да бъдат проведени допълнителни агентурно-оперативни мероприятия, с цел да се установи престъпната деиност на разработваните, срочно да се проведат такива и да се подготвят за оперативна реализация не по-късно от 25 ноември т.г.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

2. Враждебните елементи, за които няма достатъчно данни за тяхната практическа враждебна дейност и поради това не бъдат предложени за арест, трябва да бъдат обезпечени с активна агентурна разработка с цел своевременно да се разкриват тяхните враждебни замисли и да бъдат предотвратени тяхните пъклени планове за практически контрареволюционни действия. При това, особено внимание да се обърне на лицата заподозряни в шпионаж, на бившите лидери и ръководители на антинародните политически партии и организации на терористи, бандити на католическото, мюсюлманското и православното духовенство, на вражеските елементи сред турците и българо-мохамеданите, както и на реакционните елементи сред младежта.

По разработките и лицата, взети на оперативна отчетност, които не са осигурени с агентура, срочно да се вземат мерки за придобиване на агентура и осведомяване.

3. Да се премине към по-чести срещи с агентурата и да се инструктира целия агентурно-информационен апарат, като се насочи за разкриване престъпната дейност на врага.

4. Ръководството на III-то управление ДС, окръжните и околийските управления на МВР да вземат най-енергични и срочни мерки за установяването и задържането на контрареволюционните елементи, които се намират в нелегалност.

5. Имайки предвид, че разузнаванията на САЩ, Англия, Югославия, Гърция и Турция във връзка с изборите ще се опитат да изпращат на наша територия своя агентура със специални задачи, необходимо е да се вземат мерки за засилване охраната на границата и да се мобилизира агентурно-информационния апарат, особено в крайграничните околии и окръзи, за наблюдаване на лицата и местата, където тази агентура може да се укрие.

УГВ да изработи и ми представи на утвърждаване специален план за засилване охраната на държавните граници.

Най-щателно да се проверяват всички лица, които се движат в двукилометровата гранична зона, да се засили бдителността на контролно-пропускателните пунктове и лицата, които отсядат в хотели, ханове и др.

6. За да не се допуснат диверсионни, вредителски и бандитски действия от страна на врага, необходимо е освен агентурните мероприятия да се усили физическата охрана на обектите в про-

мишлеността, железопътния транспорт, селското стопанство, търговията, финансите, а също така на учрежденията и избирателните секции, като се използуват за това работниците от милицията, партийния и младежки актив и противопожарната охрана. Последната трябва да извърши профилактическата противопожарна работа и през всичкото време да бъде в пълна боева готовност.

7. За предотвратяване на терористични актове по отношение на ръководители на Партията и Правителството, да се усили тяхната лична охрана.

8. Да се вземат мерки да не бъде допуснато използуването на печатниците и на циклостилите на учрежденията и предприятията от контрареволюционни елементи за враждебни цели.

9. След като бъдат предварително набелязани кандидати за депутати в местните, околийските, градските и окръжните съвети на депутатите на трудещите се, необходимо е те да бъдат незабавно проверени по нашите оперативни данни и за които се окажат сериозни компроментиращи данни, да се съобщи за тях незабавно само на първите секретари на окръжните или околийските комитети на БКП, за да бъдат взети съответни мерки и подмени с подходяща кандитарура.

10. незабавно да се съобщава на ръководството на МВР, за всички допуснати извращения през периода на изборната кампания и в хода на изборите от страна на отделни партийни органи, народни съвети и тяхни представители.

11. Да се вземат мерки рано сутринта на 14 декември и до привършване работата на избирателната комисия, във всяка избирателна секция да се установи дежурство от оперативния състав на ДС /в цивилно облекло под формата на представители на партийни органи или на народните съвети/ и усилено дежурство в околийските и окръжните управления на МВР.

12. За всички случаи, заслужаващи внимание, свързани с подготовката и провеждането на изборите, незабавно да се съобщава на ръководството на МВР.

Настоящата заповед да се доведе до знанието на началниците на управления и самостоятелни отдели на МВР, Директора на Народната милиция, началниците на Столичното, окръжните и околийски управления на МВР и на всички Пом. министри по МВР, за най-строго изпълнение.

МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ-
-Генерал-лейтенант: /п/ Г.Цанков

В Е Р Н О,

Из архивите на ДС

51

СТРОГО ПОВЕРИТЕЛНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П Л А Н

ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ПРОВЕРКА В ПАРТИЙНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ ПРИ ПК НА МВР ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЗАПОВЕД № С-212 ОТ 7.Х. 1952 г. НА ДР. МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ.

Проверката за работата на партийните организации по заповедта на др.Министър да се насочи към следното:

1. Осъществена ли е връзка между служебното ръководство и партийното бюро по изпълнението на заповедта на др.Министър – изработен ли е план по служебна линия.

2. Партийното бюро взело ли е партийно-политически мерки за обезпечаване изпълнението на заповедта, с какъв актив ги е обсъдило и какво обхващат те в основни линии.

3. Взети ли са мерки, щото всеки комунист да направи преглед на цялостната си работа и даде предложение за бързото придвижване на задачите набелязани в пункт 1 и 2 от заповедта.

4. Комунистите реагират ли бързо и оперативно на всички сигнали идващи по агентурен път и от страна на гражданството.

Примиряват ли се, когато по сигналите не се вземат своевременни мерки.

5. Партийните групи следят ли ежедневно за напрежението в работата на отделните комунити.

Провеждат ли кратки оперативни съвещания, търсят ли лична отговорност от нехайните, изоставащите, сигнализират ли партийното бюро за тях.

6. Свързва ли се агитационно-разяснителната работа със специалните задачи, които стоят пред служителите на МВР във връзка с изборите.

Включени ли са отговорни служебни ръководители в масово-разяснителната работа.

7. Какви мерки са взети за повишаване на бдителността, опазване на материалите, конспирацията; каква проверка се извършва от бюрото и служебното ръководство във връзка с това.

52

8. Какви мерки са взети в процеса на проверката за подобряване работата по изпълнението на заповедта и какви са резултатите.

9. Проверката да се извърши, както следва:

От другарите Кучо Горанов и Сашо Иванов в партийните организации при I-во управление, II-ро управление, III-то управление, у-ние "Кадри", VI отдел, Столична ПП служба и ПП отдел.

От другарите Илия Атанасов и Маргарита Йохнева в партийните организации при IV-то управление, V-то управление, IX-ти отдел, X-ти отдел и Централно управление МПВО.

От другарите Славейко Медаров и Вене Георгиев в партийните организации при VI-то управление, Столично управление ДС, Столично управление НМ, Окръжно управление МВР, V-ти отдел и VII-ми отдел.

От другарите Иван Христов и Ненчо Стефанов в партийните организации при VII-мо управление и Комендатура МВР.

От другарите Ангел Максимов и Офелия Йонкова в партийните организации при управление "Затвори и ТВО", отдел "Криминален" ДНМ, отдел "Стопански" ДНМ, Особена милиция при СГНС, ОНЛ и охрана ДНМ.

10. Проверката да се извърши до 23.X.т.г. като всяка група направи информация за извършената работа.

11. До 24.X.т.г. др.М.Кънев да информира Бюрото на ЦК и ръководството на Министерството за резултатите от проверката.

София, 17.X.1952 г.

СЕКРЕТАР НА ПК ПРИ МВР:
/М.Кънев/

Напечатано в 5 екз.
ВП

Из архивите на ДС

Строго-секретно – екз. №1-1

Бележки по изказванията на членовете на Бюлетина по доклада за състоянието на работата на МВР и проекто-решението. – 21. XI '53 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
Съгласно Закон
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

1. Др. М. Нейчев – ..... съм с предложението за куриерите. Също и за помощник на протоколния отдел. За Б.О.Д.К. считам, че трябва да се даде не началника, а един негов заместник.

За следствената работа се дават общи работи. Трябва да се търси помощта на прокурорите. Особено по дознанията. Когато Д.С. е убедена в нещо, искат и прокуратурата да бъде така убедена.

...Др. В. Червенков – .....Д.С. да се тури в конституционните рамки. Трябва да се правят изводи и у нас от това, което стана в Съветския съюз със случая Берия.

...Др. М. Нейчев – .....Не е съгласувана работата в чужбина между Д.С. и хората на М-вото на външните работи. Трябва да се зачитат посланниците.

2. Др. Р. Дамянов – .....Вижда се, че има значителни успехи в работата. Има един тревожен момент, който се изнася в доклада. Около 30% от работниците в Д.С. не са минали курсове и други школи. Считам, че органите на Д.С. трябва да бъдат високо издигнати хора- културни, политически издигнати, да умеят да познават враговете на Партията. Такава подготовка вече придобиват, но тя трябва да бъде един от централните въпроси за възпитанието на хората в Д.С. Опущенията се дължат в голяма степен на това, че не си дават точна сметка на какъв пост са поставени, че са поставени от Партията и трябва да провеждат политиката на Партията.

Трябва да се обърне сериозно внимание.И сега съществуват такива неща.На събранието на М.В.Р. участвуваха все млади хора,които могат да се учат,но затова трябва да се вземат сериозни мерки.

На окръжните и околийски комитети да се възложи да помагат,за да може по-масово да се учат,и общо образование да получат,за да станат за народа любимци,да ги обичат и да им съдействуват.Хората на Д.С. трябва да се поставят и подчинят на партийните ръководства.Допускат се беззакония.

По-правилно би било да се концентрират решенията за Д.С. на едно място,а по другите-отделно.Такова решение да послужи за ръководство отгоре до долу,да се каже и какъв трябва да бъде човека на Д.С. - да се самообразова. Решението ще изиграе голяма роля.Предложението за храната и други да се внесат в Министерския съвет.

За охраната на окръжните секретари,може би ще е правилно да снеме личната охрана.Разбира се не трябва да се допусне и другото - да се случи някое безобразие. Има не малки успехи.

3..Др. Т. Живков — Считам,че ако се направи едно сравнение за състоянието на работата преди 2-3 години,което се характеризира с явно неблагополучие и опасни тенденции,то сега се отбелязва значителен напредък,сериозно подобрение.Основния извод е,че ако имаме подобрение и ако органите на Д.С. укрепват и се подобрява тяхната работа,това се дължи на обстоятелството,че ръководството и контрола на органите на М.В.Р. се пое от

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Ц.К.,Политбюро и лично от др.Червенков.Това е основната причина за да се внесе подобрение.Това трябва дебело да се подчертае и в решението с това да се започне.И от това как по-нататък ще обезпечи парт.ръководство ще зависи работата на Д.С. и Н.М.

Последните години има известни успехи и в окръзите и околийте.Тяхната ръководна работа се заключаваше в повечето случай в представителството на окръжния началник на МВР в бюрото,по непосредствен контрол и наблюдение от страна на първия секретар на органите трябва да се осъществи.Трябва да им се каже как конкретно да работят.По-нататъшното укрепване зависи от повдигане на културата в работата,от повишаване квалификацията и към това трябва да се насочи вниманието.Мероприятията са правилни.Но за повдигане културата и политическото ниво решаващо значение има партийната организация и трябва да се издигне нейната роля и да се ликвидира напълно подценяването.Трябва партиен контрол по усвояването на професията.Главното внимание на Д.С. трябва да се насочи към разгромяването на контрареволюционните прояви и шпионски центрове.Искам да обърна внимание,че е наложително да се организира разложителна работа в тия среди.Фашистката полиция имаше успехи в това отношение.Ние имаме големи възможности за това.Особено сега,когато нашите успехи са ясни.Това зависи от подобрението на агентурната работа.Но не само агентурна ,но и политическа работа е необходима.

Слабото звено си остават Гранични войски.Политбюро няколко пъти се занимава.Това слабо звено трябва да се

ликвидира. Др. Карагачанов едва ли е подходящ за тая работа-няма партиен опит.

Политбюро трябва да вземе решение главно за работата на органите на Д.С. Може и по други въпроси да се вземат решения. Всички въпроси от материално-битов характер могат да се решат в Министерския съвет.

Решението на Ц.К. трябва да бъде за местото и ролята на Д.С., за подобряване на работата, за връзките с трудещите се, за политическото ръководство и контрол на тяхната работа.

4. Др. Г. Дамянов ....Работата на МВР дава определени достижения. Не може да се сравнява с положението преди 4-5 години. Ще бъде обаче голяма грешка ако се смята, че всичко е отстранено и, че всичко е организирано и поставено на такива начала, които обезпечават успешната работа.

Правилно е поставен въпроса за кадровите отдели. Нещо неестествено имаше в тях. Трябва да се отстрани. Трябва да кажа, че напоследък в Президиума има оплаквания за вмешателство на МВР в произнасянето на присъдите. Също са ходили делегация от 8 души да защитават проф. Кацаров. В присъдата на същия има формулировка, която му дава възможност да се оплаква. Оплаквания идват и по линия на съдиите. За Кацаров искаха 6 души академици да дадат оплакване до др. Червенков. Делото му е решено на самопризнания. Считам, че не сме без грешки при това положение. Често се правят обвинения неоснователни и се получава обществено утвърждаване по тях. Време е тия грешки да бъдат минимални.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Съгласен съм с другарите,че е време работниците от МВР да станат високо квалифицирани,връзките с народа трябва да бъдат тесни.

Въпроса с порциона.Има уволнявания поради заболявания.Трябва да се прегледа този въпрос.На тия млади момчета трябва да се осигури храна.Не е достатъчен порциона.

5..Др.:.В.:.Червенков.....Проекто-решението ще съдействува за подобрението на работата и особено на Д.С..Предложенията са правилни.Правилно е това,че главната задача е да се издигне служебната и политическата квалификация и общата култура.Това е главното.Културни хора трябват,които разбират на какво място са,какво Партията иска,хора,които народа да уважава и да обича.Не бива честните хора да се боят от Д.С..

Инзвънредно много още трябва да се работи в следствието.Най-културните хора трябва да работят в следствието.Не ни трябват какви да са данни.Истината ни трябва. Трябва да се прегледат методите на следствието.Правилни ли са?На всяка цена се иска да получим показания и трябва да го накараш да признае.И какво - почва да признава,признава за всички.Кой има полза от тая работа?Можахме ли ние да разберем трайчо-костовщината и да й хванем корена? Не. Защото се прилагаха методи,които забъркаха такава каша. Костов не каза една стотна от това,което можеше и трябваше да каже.Също и неговите сподвижници.А можеше да се размотае кълбото след това.Процеса на Костов даде,което можеше да даде.След това се обърка следствието.Но каква полза от това,че Масларов и другите наговориха това,което е било

Из архивите на ДС

и не било? Трябва да се прегледат методите.Разбира се, задържаните се държат в арест,в затвор и там не може на мек диван да лежат и диетична храна да получават.Но за да почне следствието трябва да има някакви факти,някаква нишка и от там да започне.Не бива да се арестуват без такава нишка и затова само на признания да се разчита. Много зависи от следователите.Следователите в 1950 год, а и в 1951 год.не бяха на висотата на положението.На какво прилича това да се радва,че получил показания за член на Ц.К. Никой не може да се радва на това.Следователя трябва да бъде партиен човек.Истинския партиен човек ще намери истинския враг.Там трябва да пратим още партийни хора - образовани и партийни хора.Въоръжени с това решение да работят над себе си и да помнят,че Ц.К. иска от тях истината.В никой случай да не създават положения,които могат да заблудят Ц.К. Ако Ц.К. се оставяше да бъде заблуден,ние щяхме да направим голяма пакост на Партията. Ръководството на МВР да помни,че то отговаря.Ние имаме съветници и се ползуваме от тях,но отговаря ръководството.

Това дето се месят при произнасяне на присъдите говори за слабост на Д.С..Слаби им са фактите.Съда не може да пренебрегне фактите.Трябва да се прекрати тая практика.

Правилни са бележките за отношенията с прокурорите.Трябва да се съблюдава конституцията.Не могат да стават арести без прокурора.Следствия не могат да се водят без прокурора.Това са наши прокурори.

Практиката с изселванията трябва да се прекрати.

Из архивите на ДС

Последиците от изселванията да се ликвидират.Не са ликвидирани още /последиците/.Да се задължи др.Г.Цанков в 2-3 дена да ликвидира със зрелищата по гарите с изселници. Може да се върнат дето са били.Но зрелища не бива да се устройват.Да се изселват хората,защото имаме съмнение не е правилно.Ако има факти да се съдят и затварят.Малка е България и всичко се знае.По гарите не бива повече да държим изселници.

Д.С. има прекомерен страх,когато се издават визи за чужбина. Не бива да се злоупотребява и при всички случаи да се разрешава.Но има случаи,когато трябва да действуваме политически.Щехме да сбъркаме с Ораховац. Аз му разрешавам,а от Д.С. възразяват.И риск трябва да се поема.В случайте,когато има нещо,да се съобщава на Ц.К. Пък и ако нещо стане и някои не се върне не е толкова голяма работа.

С кадровите отдели се решава въпроса.

Да не повтаряме старите грешки с арести на чужденци. Това може да става само с решение на Политбюро.От досегашните случаи повече вреда се получи.Неоправдано и без нужда изострихме отношенията с Югославия.Ние искаме да нормализираме отношенията си.Също и със случая с Бринк. Необмислено.

Как се съставят досиетата в Д.С. Всяка сплетня и клюка се пише.И за отговорни другари.Не бива така. В досиетата трябва да се въведе ред.

Много има да се каже.

Да приемем това решение.Може да отделим за Д.С., макар че не пречи и така.

Написано в 2 екз. – #1 – др. Г.Цанков
#2 – др. Т. Кулбакин

Строго доверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

За сведение

Д О К Л А Д

За едногодишната дейност на отдел "Инспекторат" при МВР в светлината на решенията на Политбюро на ЦК на БКП от 21 ноември 1953 година.

ДРУГАРИ,

На 21 ноември 1953 год. Политбюро на ЦК на БКП е разгледало работата на органите на МВР и са набелязани мерки за по-нататъшното й подобрение.

Доклад за състоянието и дейността на органите на МВР е изнесъл нашия Министър – др.Г.Цанков.

В доклада и станалите разисквания по него е отчетено, че органите на МВР под непосредственото ръководство на ЦК на БКП успешно се укрепват и развиват като верен отряд на БКП, преданни на народнодемократичната власт, охраняващи труда и безопасността на трудещите се, реда и законноста в страната.

Констатирано е, че органите на МВР през изтеклите няколко години са нанесли редица сериозни удари по агентурата на капиталистическите разузнавания, на контрареволюционното и антипартийното подполие вътре в страната, разкрити са авторите на много стопански и криминални престъпления.

Благодарение на постоянните грижи на Партията и Правителството органите на МВР чувствително са повишили своята политическа, служебна и боева квалификация.

Политбюро е отчело, че органите на МВР се борят сериозно с недостатъците, които са съществували в миналото, че партийното ръководство в МВР се подобрява, че органите на МВР са насочени правилно.

Тая висока оценка, която се дава за дейността на органите на МВР от най-отговорното място – от Политбюро на нашата Партия е същевременно и висока награда за всички служители от МВР. Тази оценка, безпорно важи и за дейността на нашия отдел –"Инспекторат".

В общите успехи, които имат нашите органи като цяло, дял има и нашия отдел.

Из архивите на ДС

Задача на отдела е систематически да контролира, как се изпълняват постановленията и разпорежданията на МС, решенията на ЦК на БКП, засягащи органите на МВР и заповедите на ръководството на МВР и своевременно да донася на ръководството за неблагополучията и провали в работата, за вземане мерки за тяхното ликвидиране

Освен горното отдела има за задача да разглежда и работи по молби, заявленията и писмата на гражданите, изпращани до ръководството на Министерството и реагира по тях, да изготвя анализи по докладите на поделенията на МВР и информации, за информиране членовете на Политбюро и ръководството на Министерството, да подготвя някои документи, съхранява и разпраща всички документи издавани от ръководството на Министерството, както и да следи как те се съхраняват.

С тези основни задачи отдела през изтеклата 1953 год. се е справял сравнително добре.

През изтеклата 1953 год. от групите при отдела са извършени редица важни и цялостни проверки в поделенията по изпълнението на постановленията на МС, решения на ЦК, засягащи МВР, както и по заповедите на ръководството на Министерството. Такива проверки са извършени във II-ро, III-то, IV-то, V-то, VI-то и VII-мо у-ния ДС, ДНМ, Снабдителното управление, в някои от самостоятелните отдели и в почти всички окръжни управления /по няколко пъти/, в някои околии и другаде.

По извършените проверки ръководството на Министерството е информирано, как се изпълняват горните документи и въз основа на докладваните му справки е нареждало да се вземат енергични мерки за отстраняване на съществуващите слабости и изпълнение на заповеди.

В процеса на досега извършените проверки работниците от отдела можаха да натрупат опит, както по начина на извършване на проверките, така и по обобщаване на фактите и правене на правилни изводи. Те добиха по-голяма увереност в работата, свикнаха да се ориентират по време на проверките и се хващат за основното и важното.

Чрез редицата проверки, които са извършени и се извършват от работниците при отдела, ние съумяхме до известна степен да държим в напрежение поделенията, което безспорно положително се е отразявало за подобрение работата в същите.

В сравнение с 1952 год. през 1953 год. отделение "Жалби", "Секретно" отделения и деловодството при отдела работиха по-добре по-оперативно и прегледно.

Въведе се по-голяма отчетност и прегледност в работата на деловодството при отделение "Секретно". Сега по-навременно се изпращат на поделенията заповедите и директивите на ръководството на Министерството и по-добре е организирано тяхното съхранение при нас и по места.

На лице са и известни успехи по линия на отделение "Жалби" по отношение по-навременното приключване и по-задълбочено разрешаване жалбите на гражданите.

През изтеклата година не зле работи и отделение ИНФО, което редовно изготяше информационни бюлетини и се информираха членовете на Политбюро на нашата Партия и ръководството на Министерството.

В резултат на провежданите партийно-политически мероприятия, повишена е марсистко-ленинската съзнателност и обща култура на апарата на отдела. Работниците от отдела сега по-успешно, с по-голяма политическа заостреност разрешават стоящите задачи пред тях.

Нашата работа, макар и трудно, но решително се подобрява благодарение на ежедневното ръководство и помощ, която ни оказва по най-различни въпроси и поводи лично др.Министър, изразяваща се с даване на устни указания, чрез резолюции, напомки, при участието на ръководители от отдела на заседанията на Колегиума на МВР и други най-различни форми. Тези указания ръководството на отдела е полагало усилия да изпълнява и частично е успявало.

Работата ни в значителна степен се подобри, благодарение и на това, че все по-тясно се обвързват служебните задачи с партийните, все по-добре, упорито и настойчиво се мобилизират комунистите и членовете на ДСНМ в изпълнение на стоящите пред отдела задачи

Наред с постиженията, които е отчело Политбюро на ЦК на БКП в дейността на органите на МВР, констатирано е, че при настоящата обстановка органите на МВР не винаги своевременно реагират на активността и измененията в формите и методите на вражеската дейност, не използват всички свои възможности за нейното предотвратяване.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Все още не са отстранени съществуващите недостатъци в разузнавателната и контраразузнавателната работа, в охраната на границата, в работата на Вътрешни войски, Народната милиция и другите поделения на МВР.

Някои служители в Министерството допускат още отделни закононарушения, произволи и злоупотреби със служебното си положение. Тези служители не помагат, а пречат със своите действия за изпълнение на задачите, като дерибействуват и извръщават заповедите инструкциите и указанията на ръководството на Министерството. "По същество такива служители - се казва в заповед 211 на другаря Министър провеждат чужда, антипартийна и антинародна линия, с което несплотяват, а създават пропаст между органите на МВР и народа, компроментират Партията и Народната власт".

"Всички служители от МВР - се казва в решението на Политбюро на ЦК на БКП - трябва да се проникнат от съзнанието, че нарушенията на законността, злоупотребата с власт, неоснователните арести и своеволните задържания на граждани .... нямат нищо общо с интересите на нашата страна, а напротив, ползват само враговете на народа. Партията и Правителството няма да търпят подобни нарушения, ще търсят отговорност и сурово ще наказват тяхните носители.

Силата на органите на МВР се състои в тяхните връзки с народа и без активната поддръжка на трудещите се, те не са в състояние да водят успешна борба с враговете на нашата Родина.

Служителите от МВР трябва да бъдат внимателни и отзивчиви към жалбите на населението, културно да обслужват гражданите, да се прекрати с незаконното използване на труда и услугите на местното население".

Политбюро е отчело, че състоянието на дисциплината, на служебната подготовка, на политическото и общото културно равнище на служителите в МВР е незадоволително. На това се дължатдо голяма степен и допусканите закононарушения, извращения и неблагополучия в работата на нашите поделения.

В светлината на горепосочените недостатъци и слабости в работата на органите на МВР, законно е да се попитаме, къде е бил нашият отдел, като контролен отдел, за който ръководството на Министерството не веднаж е напомняло, че това са очите и ушите на ръководството на МВР, какво той е направил щото своевременно да се предотвратяват закононарушенията, извръщенията и неблагополучията

в работата на поделенията и как отдела е реагирал и се е отзовавал по редицата молби и жалби, които постъпват в същия от населението?

Като изходим от това, че през последните няколко години-както се казва и в решението на ПБ на ЦК, че правилно са насочени органите на МВР в своята работа и констатацията от всички провеждани съвещания, че ръководството на МВР е трасирало пътя ни, издало е директивни ~~ръководни~~ подробни и ясни документи по всички въпроси. Като се има в предвид и факта, че имаме възможността да се ползваме от непрестанния опит от нашите съветници се стига до констатацията, че на нашите кадри са дадени прекрасни условия за работа, имат възможност да обогатяват опита. Но основна слабост в състава си остава ~~си остава~~ лошото заучаване на ръководните документи и не доброто организиране и провеждане на практика самото им изпълнение. Ако нашият отдел беше на местото си да организира системен контрол на поделенията, да не остава на спокойствие нито едно поделение нарушаващо законността, ръководните документи на МВР, да сигнализира на ръководството своевременно за всички недостатъци, то можем да бъдем сигурни, че успехи на работата във всички наши поделения щяха да са далеч по-добри.

Трябва да подчертаем, че за слабостите и недостатъците в работата на поделенията, за допуснатите закононарушения и извръщения на партийната линия, определено може да се каже, че вина има и нашият отдел. Вината на отдела и неговото ръководство се състои в това, че то през изтеклата 1953 год. не осигуряваше системен контрол В повечето случаи това е правено еднократно или по отделен повод, но не като система. Всички постановления и заповеди не са водени на постоянен отчет от групите при отдела. На лице са редицата случаи когато по дадени постановления и разпореждания на МС и основни заповеди на ръководството на Министерството се е отпочнало проверка и контрол с месец-два и три след тяхното излизане. Такъв е случая със заповедите по II-ро, III-то и VI-то управления, заповед № 14 по МТС, за Русенски окръг и № 78 за работата на Милицията.

През изтеклата година отдела не е извършил никакви проверки по линия на вътрешни войски, ППЗ, Школата на МВР и МПВО.

Извършените проверки по линия на Снабдителното управление не са били насочени към разкриване на отклонения и нарушения на финансовата и щатна дисциплина, а в повечето случаи са проверявани по второстепенни въпроси, поради което отдела не е съумявал редовно да информира ръководството на Министерството по основните въпроси

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

с цел да се предотвратяват провали и извръщения в тази насока.

Работата на отдела до голяма степен е била откъсната от общите задачи на ръководството на Министерството. Отдела не винаги е съумявал да се хваща за основните задачи и осигурява систематичен контрол по тях. По вина на ръководството на отдела, поради несъумяване да обхване главните задачи, в повечето случаи е работено по второстепенни такива.

Поради липса на системен контрол и проверки от "Инспекторат" по изпълнение на постановления и разпореждания на ЦК на БКП и МС и заповеди, ръководството на Министерството не всякога и навреме е сигнализирано по закъснения и провали при неизпълнение на някои от горните документи и други задачи.

Някои от извършените проверки от работниците при отдела са били незадълбочени и не изясняващи всички моменти, поради което има случаи на неправилно информиране на ръководството на Министерството и на основателни възражения на поделенията по наши информации и справки. Така, неправдива и неточна справка бе дадена от Рад Минев, подполковник Сп.Христов и Стойнов от извършената проверка в Хасковски окръг от първия и Асеновград от последните двама по повод на което от II-ро управление ДС остро се реагира, което беше основателно. Във връзка с това последва резолюция от Зам.Министър Кумбилиев, който обърна внимание на отдел "Инспекторат", че неговата работа е много важна и, че тя ще помага на ръководството на Министерството, ако се дават правдиви и точни информации не едностранчиви, не книжни, а вникнали дълбоко в работата.

Горните и други случаи говорят, че от някои работници от отдела не се извършват задълбочени, точни и добре опечени проверки, които да представят действителното положение в дадено поделение на ръководството на Министерството и въз основа на това да се вземат мерки за тяхното изкореняване.

В това отношение не винаги се спазват указанията на др.Министър, че проверките от отдел "Инспекторат" трябва да бъдат задълбочени, прецизни и точни и, че онова което се докладва на ръководството на Министерството от отдел "Инспекторат" трябва да отразява истината и само истината, която да неможе да се опровергае от никой.

В последно време има няколко случаи да се докладват справки на ръководството на Министерството, без да се изясняват всички

Из архивите на ДС

въпроси и проверката да се доведе до край. Характерен в това отношение е случая с проверката на др.Бранев по изложението за брано грозде от поделение на Вътрешни войски в Гор.Оряховица, по което той въпреки, че не бе извършил цялостна и задълбочена проверка не бе изяснил въпроса до край, вместо да излезне с предложение за тази цел, той настоя въпроса да се докладва на другаря Министър, мотивирайки се с това, че изнесеното не можело да се установи. И след резолюция на др.Министър, др.Бранев настоя случая да се докладва на др.Министър, като се възложи задача на друго поделение да изясни изнесеното. Във връзка с това др.Министър основателно обърна сериозно внимание на ръководството на отдел "Инспекторат" и работниците при същия, че небива възложена задача на отдел "Инспекторат" да се предлага друг да я довърши и че щом като отдел "Инспекторат" не е в състояние да установи истината, никой друг не може да стори това.

Тази висока оценка, която дава др.Министър за възможностите на работниците при отдела е същевременно и предупреждение, че ние трябва упорито, настойчиво и с чувство на висока отговорност да довеждаме до край отпочнатата работа и правдиво информираме ръководството на Министерството.

Допълнителната проверка извършена от др.Стойнов доказа, че е възможно да се установи и докаже изнесеното в изложението, по което бе извършил проверка др.Бранев. За този случай вина има не само др.Бранев, но и ръководството на отдела в лицето на началника на отдела, др.Дончев и отчасти Гоцев, който също така се съгласи да се пусне втората справка на др.Бранев.

Ако търсим обаче причините за не спазване дадените ценни указания от др.Министър можем да дойдем до извода, че доста голям дял от горната вина носят ръководствата на бившите отдели "Секретариат" и "Инспекторат".

Същите са проявили бездушно отношение по задължението си да обогатяват опита и квалификацията на поверените им служители. И в двата отдела даваните конкретни указания от др.Министър на провежданите заслушвания на отделите са заучавани от

Из архивите на ДС

248

малък брой ръководни служители. Превърнали са материала в монопол за ползване само от ръководителите. Получи се така, че редовия състав сам постави въпроса за организирано изучаване указанията на др.Министър, което ни задължи и организирахме изучаване на указанията по групи в обединения отдел.

Горното трябва да се отчете като сериозен минус на ръководствата на бившите отдели, а донякъде и в сега обединеният такъв.

През отчетната 1953 година е имало случаи, поради незадълбочено извършени проверки, като проверките в околийските управления на МВР от Рад Минев и Любен Семерджиев, проверката в Коларовград по заповед № 170 от др.Л.Семерджиев и др. да не се докладват справки на ръководството на МВР.

Гореизнесените сериозни недостатъци в работата на някои работници от групите до голяма степен се дължат и на съществуващата практика при едно отиване в поделенията да се възлагат по няколко задачи за изпълнението на които често се дават къси срокове. Това е способствало някои от проверките да се извършват повърхностно и без да се задокументират достатъчно добре фактите.

От горечетеното трябва да си направим изводи, че:

Няма създаден образцов ред в работата на ръководителите, ред който да способства всеки момент да бъдем в течение за цялостната работа, която се извършва от групите и грижливо да организираме образцовото изпълнение на поставените задачи.

Няма създаден навик в ръководителите на отдела при поставяне дадена задача работника предварително задълбочено да се инструктира. За сега най-често почти всички ръководители сме ръководили работниците книжно: напишем върху преписката или друг материал името на работника, на който възлагаме задачата и в много случаи ги предаваме без никакви други указания или ако ги инструктираме това става само с няколко думи. Не сме дооценили, че предварителното инструктиране на работниците е важен момент в нашата работа, че от правилно поставената задача зависи в голяма степен и нейното правилно изпълнение.

Из архивите на ДС

Нашата досегашна практика показва, че инспекторите се нуждаят от по-цялостно и по-конкретно инструктиране, от по-пълно запознаване с задачите, които им се поставят за изпълнение.

За да отстраним горните слабости и подобрим качеството на нашите обследвания и частични проверки, трябва да не допуснем да се извърши нито една проверка без подробно да се инструктират работниците. Решаващ, възлов въпрос за подобряване качеството на работата в "Инспекторат" е необходимостта да се оказва постоянна, ежедневна и конкретна помощ, преди отпочване на задачата, в процеса на самото изпълнение и оказване помощ за вземане правилни решения и изводи по извършената работа от.работниците.

През изтеклата 1953 година отделение "Жалби" е работило по следните постъпили материали. За времето от 1.I.1953 година до 26.XII.1953 година в отделението са постъпили следните материали:

а/ Постъпили материали	16.733 бр.	
б/ Разрешени задачи по тях	16.521 бр.	98.73 %
в/ Разрешени в определения срок	12.151 бр.	72.61 %
г/ След срока	4.370 бр.	26.12 %
д/ Неразрешени	212 бр.	1.27 %
е/ Против наши служители	1.243 бр.	7.43 %
ж/ От уволнени и служащи служители ...	1.541 бр.	9.59 %
з/ От изселени и техните близки и близки на въдворени	5.158 бр.	30.82 %
и/ От затворници и близките им	1.191 бр.	7.12 %
к/ От близки на задържани, за визи и паспорти, анонимни и общи	6.600 бр.	39.44 %

От горните цифри се вижда, че 7.43 % от молбите са подадени от гражданите по предизвикателство от наши служители и че на 26.12 % от молбите сме отговорили с закъснение от определения срок. В това отношение грубо е нарушаван указа на Президиума на Народното Събрание и заповедите на ръководството на Министерството по работата с жалбите. Не малък брой от молбите са решавани формално, кабинетно, по шаблон и без да се степенуват по важност. Има случаи да се изпращат молби на поделения за решаване от ръководители, срещу които е подадена молбата. Жива проверка е била много слабо застъпена.

Съществувало е безотговорно с нищо не оправдано отношение в отделението при извършване проверки по искане от другаря В.Червенков и Председателя на Президиума др.Г.Дамянов. Много от

Из архивите на ДС

250

същите са извършвани с голями закъснения и не задълбочено, движили са се като обикновени преписки, не са взети на специален ежедневен контрол поради липса на прегледност и добре организирана отчетност.

Състава на отделението все още не е свикнал да разсъждава, че зад молбата стои човек, който очаква нашето справедливо и компетентно решение на повдигнатия въпрос. Чувства се известна липса на отговорност по навременното и качествено приключване на молбите, което довежда и до факта, че по много от молбите по които сме отговорили, молителите не са доволни и подават втори и трети молби с което сами си затрудняваме работата. Крайно време е да вземем всички мерки да изпълним резолюцията на др.Министър да бъдем много прецизни към молбите на гражданите, защото тези сериозни слабости в работата на отделението са създали условия за настроения и изказване на недоверие към нашата работа. На практика ние сме отбелязвали някои хора от нас. В тази насока трябва да се направят сериозни изводи и решително да се ликвидира с горните слабости. Необходимо е отделение "Жалби" да поведе люта борба за точното спазване на Указа на Президиума на Народното Събрание и заповедите на ръководството на Министерството по работата с жалбите В това отношение нужно е отделението да организира свой вътрешен контрол за движението на преписките, а така също да обмисли въпроса, как да се организира контрол на поделенията по места за работата им по постъпилите жалби от граждани. Това ще способства за разширяване и все повече укрепване на връзките с народа.

3. Многото молби, които постъпват при нас от населението говорят за огромното доверие, което то ни оказва. Това изисква от нас по-голяма отзивчивост, оперативност, задълбоченост и експидитивност по работата с молбите, за да оправдаем това голямо доверие.

Необходимо е да се обърне внимание на другарите от групите на "Инспектората", че за не доброто състояние на жалбите и за масовото им подаване имат голям дял и те. Ако групите от "Инспектората" контролират и заставят поделенията да изпълняват безупречно дадените им указания и заповеди, то можем да бъдем убедени, че голямия поток от жалбите на молителите при нас ще се намали значително.

Трябва да се отчете, че през изтеклата година отделение "Секретно" и бившото отделение "Заповеди" недостатъчно упорито

работиха за подобрение работата в деловодствата по размножаване и изпращането навреме на документите и преписките, по съхранението и опазването им. Проверките по изпълнението на заповед С-34 от 1953 година и инструкция 113 от 1952 год. на МВР не са били редовни, а когато са правени такива, те са върнени незадълбочено и не са довеждани докрай. Не е обобщаван опита от прилагането на заповед С-34 на МВР, не са подработвани предложения за изменения и допълнения на основните заповеди по деловодството, за да може да се осигури бързо и оперативно предвижване на всички документи, да се намали до минимум писмената работа и се гарантира пълно спазване на секретноста и опазване на документите. Следствие на горното, книжната работа души и затормозява работата както на работниците от отдела, така също и на тия от поделенията по места.

Трябва да отчетем, че в настоящия момент отделение "Секретно" по вина на началника на отделението др.Колев и ръководството на отдела, бавно и трудно преустройва и реорганизира работата с оглед час по скорошното ликвидиране на горните слабости.

Отделението трябва така да построи своята работа, че да бъде в състояние всеки момент да каже какво е състоянието по дадена преписка, най-бързо да придвижва заповедите, разпорежданията и указанията на ръководството на Министерството и да улеснява последното в работата.

През отчетната година, вследствие на недобрата организация слаб контрол и недостатъчна взискателност от ръководството на бившия отдел "Секретариат" допускано е, работниците от отделение ИНФО да не уплътняват работното си време, докато в другите отделения се е чувствало нужда от работна ръка и е загнивала работата.

Ръководството на същия отдел не е воювало с болшевишка непримиримост срещу неблагополучията и слабостите в работата на отделните звена и особено по тези на отделение "Жалби" и ИНФО, въпреки, че ги е виждало. Партийната организация не е създавала условия за безпощадна критика по недостатъците. Те - партийната организация и служебното ръководство на практика са се примирявали с тези недостатъци.

Една от основните слабости в работата на отдела, която дава отражение в цялостната негова работа, е че все още не е установен добър порядък и система за задълбоченото изучаване на постановленията и разпорежданията на МС, засягащи МВР и заповедите на ръководството на Министерството. Тази слабост ръководството на

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

отдела отчете през м.август 1953 год. и набеляза мерки, но то не бе достатъчно упорито и настойчиво за да ги проведе до край.

Има редица постановления и разпореждания на МС, заповеди и инструкции на ръководството на Министерството, с които целия състав не е добре запознат. Тази слабост въпреки да се вижда и отчита от ръководителите на групи др.майор В.Георгиев, капитан Дончев и капитан Гоцев - те не предприемат бързи мерки за ликвидирането ѝ.

Непознаването задълбочено на горните документи неминуемо се отразява върху качеството на проверките и квалификацията на състава.

Слабост на ръководството на отдела, която то все още не е отстранило, въпреки да бе остро разкритикувано през м.август 1953 год., че не се провеждат редовно ежемесечно служебни съвещания на които да се отчитат и разкритикуват допусканите слабости в работата да се изтъкнат добрите прояви и обмени опит.

През м.декември 1953 год. пропуснахме да проведем такова, поради реорганизацията и обединяването на двата отдела. За напред ръководството на отдела ще трябва да прави всичко възможно за недопускане да се провали нито едно производствено съвещание по групите и отделенията на отдела.

Работниците от отдела добиха не малък опит и умение по изготвянето на издържани доклади и справки, обаче като правило все още съществува практиката справките да се преработват по няколко пъти за което главна вина носят самите инспектори, защото недостатъчно грижливо се заемат още при първоначалното изготвяне на справките. Тази слабост е отчитана не един път, но направеното за отстраняването ѝ е още недостатъчно.

Слабост, която част по скоро трябва да се ликвидира е, след като се дадът справките някои от работниците при отдела понататък лично не се интересуват или пък не предприемат мерки след като се получи резолюция от др.Министър да се доведе работата до край.

В решението си Политбюро обръща внимание на партийните комитети и организации, на всички служители в МВР и особенно на работещите в ДС, за необходимостта да се повишава революционната бдителност на комунистите и всички трудещи се, цялата работа на партийните и държавни организации. "Трябва да се помни и никога да не се забравя - се казва в решението на Политбюро на ЦК на БКП

- за капиталистическото обкръжение, за враговете, които често пъти ловко се маскират като комунисти и се опитват да проникнат в редовете на Партията и Държавния апарат в интереса на своите вражески цели, като агенти на империалистическите държави и тяхните разузнавания".

Бдителноста сред апарата в нашият отдел е на незадоволително ниво. Все още безотговорно се дават документи и други поверителни материали, като заповеди, инструкции, докладн и пр. на отделните работници, без да им се зачислят и да се търсят. Характерен в това отношение е случая с раздадените още преди една година документи /заповеди, инструкции, постановления и разпореждания на МС/ на бившия инспектор от отдела капитан Ангел Димитров, които още не са потърсени и благополучно стоят в касата на 16 стая. В тази насока може да се посочат редица други примери на безотговорна отчетност от страна на бившата секретарка на отдел "Инспекторат" др.Иванка Микова и на други работници при отдела.

Ръководството на отдела все още не е обезпечило точното спазване на инструкция 113 на ръководството на Министерството по отношение опазването на поверителните материали. Не е обезпечен добър порядък при запечатването на касите, съхранението на ключовете и опазването на материалите. Има случаи на изгубване на ключове от работните канцеларии без да се търси сметка за тях, на оставяне на незаключени работни канцеларии заедно с отворени каси и др.

Не са редки случаите безотговорно помежду работниците да се водят разговори по служебни въпроси независимо от това, че даден работник не е необходимо да бъде запознат по някои и други въпроси от работата на поделенията и отдела.

Констатацията на Политбюро, че състоянието на служебната подготовка, на политическото и общо културно равнище на служителите от МВР е незадоволително важи с пълна сила и за нас служителите от отдел "Инспекторат".

Работниците от "Инспекторат" е необходимо да са подготвени по всички въпроси и да бъдат за образец със своята работа. От нас се изисква висока служебна квалификация и солидна политическа подготовка. Без това ние няма да можем да се справим лесно с задачите, които стоят пред нас.

"Политбюро отбелязва, че за да се изпълнят големите задачи поставени пред органите на МВР, непрекъснато трябва да се

253

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

подобрява тяхната политическа и служебна квалификация, непрекъснато да се повишава културата в тяхната работа.

Направеното през 1953 год. в това отношение от служебното ръководство и партийната организация е далеч недостатъчно. Необходимо е служебното и партийно ръководство да набелязват систематически мероприятия в това направление, да засилят контрола и оказват помощ на изоставащите. Необходимо е установените 4 часа за самоподготовка, съгласно решението на Политбюро най-целесъобразно да се оползотворяват и спазват.

Някои работници от отдела не чувстват въпроса за политическата си подготовка като жизнена необходимост за по-нататъшното подобряване на работата си и растеж. За какво говорят случаите, ако не за това, да не се идва или закъснява за четене в определените дни, съгласно решението на Политбюро, да не се посещават кръжоците, да се отива без конспекти и предварителна подготовка за събеседванията, като другарите Иван Цачев, Минчо Николов, Стрезо Георгиев, Надежда Вълкова и др.. Нужно е в това направление партийното бюро и организация да оказват съдействие на служебното ръководство, като своевременно се занимават с нередовните и неподготвени другари и правят изводи за тяхната работа. В това отношение трябва да се разгърне широка и остра критика по недостатъците да не се оставя неразкритикувана и най-малката слабост и да се воюва до тогава докато не се изкорени тя.

Изнесените сериозни недостатъци в работата на отдела до голяма степен се дължат на крайно незадоволителната помощ, която е оказвана на място на работниците от ръководството на отдела. До сега оказваната помощ е била едностранчива, изразявала се е главно в даване указания преди отиване на проверки и след това при изготвяне на справки. Помощ на място и понастоящем не се оказва главно по вина на ръководителите на групи и отделения, които все още немогат да организират работата си съобразно новата структора на отдела. А от помощ някои от инспекторите се нуждаят. За това говори факта, че няма случаи от извършени контролни проверки по справки на инспекторите да не се установят съществени недостатъци и случаи на неточно задокументирани факти.

Изхождайки от горното, необходимо е ръководството на отдела съвместно с ръководството на партийната организация да поведат люта борба срещу всички недостатъци и неудачи в работата и воюват до край за тяхното изкореняване.

~~Задачата е,~~ да се повиши взискателността и контрола от страна на служебното ръководство, да се скъса с досегашното до известна степен примиренческо отношение към слабостите и набележат решителни мерки за общо подобрение на работата ~~на отдела.~~

Задача над задачите, която стои сега пред отдела е да се организира систематически контрол по изпълнението на решенията на Политбюро на ЦК на БКП за всестранно подобряване работата на органите на МВР и на всички други заповеди и указания на ръководството на Министерството издавани въз основа на тези решения. Като заповед № С-308-за подобряване агентурната работа, МЗ С-276-по отчета, 211- по извръщенията и др.

В тази връзка плановете на отдела трябва да бъдат неразделна част от общите задачи, които стоят пред ръководството на Министерството по изпълнението на решенията на Политбюро на ЦК на БКП. В плановете на отдела трябва да се заплануват задачите за проверка на ония поделения на които е запланувано да се разглежда работата на заседанията на Колегиума на Министерството, като отдела няколко дни преди тези заседания представя справки на ръководството на Министерството.

Необходимо е, ръководството на отдела да вземе всички постановления и разпореждания на МС и заповеди и указания на ръководството на Министерството на буксир, като обезпечава систематичен контрол, как те се изпълняват и осигури своевременно информиране на ръководството на Министерството.

Задачата е,задълбочено да се изучат и усвоят всестранно от всички горните документи.

Трябва чувствително да се засили и качествено подобри контрола по линия на войските, милицията, строителството, по стопанските и финансови въпроси. Нашите проверки по тези линии трябва да се насочат по основните и главните въпроси, които се движат от тези поделения. Да се проверява как се спазва финансовата и щатна дисциплина,не се ли допускат отклонения на лимити,на какво ниво е охраната на границата, дисциплината всред войсковия състав,подготовката и др.

Необходимо е да се осигурява своевременна,точна и правдива информация на ръководството на Министерството по изпълнението на горните документи и предлагат мерки за ликвидиране на съществуващите слабости. В това отношение точно трябва да се спазват указанията на др.Министър. Всеки работник трябва да се проникне от чувството на лична отговорност и съзнанието, че само след правдива и точна информация може да се помогне на ръководството на Министерството.

Отдел Инспекторат М.В.Р.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Необходимо е, като с хирургически нож да се отрежат, да се изкоренят и ликвидират всички слабости в отделение "Жалби" и въведе порядък, оперативност и система в работата на това отделение. Ръководството на отдела, отделението и всички работници от отдела трябва да воюват за точното спазване на Указа на Президиума на Народното Събрание по работата с жалбите. По молбите на населението трябва да се реагира бързо с необходимата задълбоченост и правдивост Само така ние ще способстваме за укрепване и разширяване връзките с народа, с което на дело ще провеждаме линията на Партията в тази насока.

Необходимо е ръководството на отдела и партийната организация да небележат решителни мерки за всемерно повишаване на революционната бдителност сред служителите от отдела, да воюват срещу най-малките отклонения в това отношение.

Нуждно е отделение "Секретно" да направи решителен прелом в работата по деловодството с оглед намаляване на писмената работа до минимум, осигуряване на пълен контрол и строга отчетност на всички документи, действен контрол по изпълнението резолюциите на др.Министър, бързо и оперативно придвижване на всички преписки. Отделението трябва да работи така, че да улеснява колкото се може повече работата на ръководството на МВР отдела и групите. Трябва да подпомага в това отношение и секретните деловодства на останалите поделения в центъра и по места.

За успешното разрешение на горните задачи е необходимо упорито да заработим за повишаване на политическата си и марксистко-ленинска подготовка и служебна квалификация. Тази задача трябва да се счита като една от най-важните задачи от която зависи цялостното подобрение на нашата работа. Нуждно е къртовски да заработим в това отношение.

Само така ние ще съумеем да изпълним отговорните контролни задачи които ни се поставят от ръководството на Министерството по изпълнението на решенията на Политбюро на нашата Партия и всички други задачи произтичащи от тях. Сили за това ние имаме. Нужно е да се заемем с тяхното изпълнение, за да оправдаем огромното доверие, което ни е гласувано от нашата Партия и от нашето Народно правителство.

София, 12.I.1954 год.

Н-К ОТДЕЛ "ИНСПЕКТОРАТ"
/майор Н.Георгиев/

Написано в 3 екз.
СГ/ЦИ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ЗА СЛУЖЕБНО ПОЛЗУВАНЕ! ЛИЧНО СЕКРЕТНО!

2

МИНИСТЕРСТВО
НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Отдел Инспекторат
№ И-422
12. VI. 1954 год.
СОФИЯ

Екз. Nr. 000704

Р Е Ч

НА ДР. В. ЧЕРВЕНКОВ, ПРОИЗНЕСЕНА НА СРЕЩАТА НА ПБ НА ЦК НА БКП С РЪКОВОДНИЯ СЪСТАВ ОТ ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ ПРИ МВР, СЪСТОЯЛА СЕ НА 17. IV. 1954 Г.

СОФИЯ
1 9 5 4

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

3

Другари,

Обстоятелството, че ние сме се събрали заедно за да се видим и си поговорим в свободна, другарска, а не в служебна обстановка, подчертава желанието на Централния Комитет на нашата Партия да поддържа с Вас тесни връзки, като със служители, бойци, които по волята на Партията са удостоени с високата чест да бдят над вътрешната сигурност на Републиката, да разкриват и обезвреждат враговете. Централния Комитет на нашата Партия иска да поддържа тесни връзки с вас, като със служители, които в своята съвокупност представляват очите и ушите на Партията и Народната власт, представляват това, което др. Сталин на времето нарече изваден меч на пролетарската диктатура. Централния Комитет на Партията в лицето на своето Политбюро и секретариата на Централния Комитет, смята, че такива срещи са от естество да спомогнат, за да се укрепва и укрепи по-нататък работата на Държавна сигурност, по-успешно да се изпълняват нейните отговорни задачи, да се подобри и подобрява ръководството на Държавна сигурност от страна на Правителството и Партията.

През последните години Централния Комитет на Партията е отделял значително внимание на нашата Държавна сигурност. Той се е занимавал с нейната работа, нееднократно е вземал решения, укрепвал е нейния апарат с партийни кадри. Той даде едного от членовете на Политбюро за Министър на Вътрешните работи, двама членове на ЦК за негови помощници. Бяха приети и редица принципиални документи за различните отрасли от работата на Държавна сигурност, в които преди всичко е заложен положителния Съветски опит. В работата на органите на нашата Държавна сигурност през последните години има без съмнение успех. Тези органи са пораснали значително, продължават да растът, те вече имат опит, който все повече се обогатява. На лице са несъмнени успехи в борбата срещу врага, все по-твърдо се слага правилна организация на работа. Усилва се борбата срещу недостатъците и слабостите. Извличат се на дело, поуки от допуснатите грешки от отделни провали. Ние имаме повседневната помощ на Съветските другари — съветници и успехите в работата на нашата Държавна сигурност, както и несъмнените нейни бъдещи успехи са свързани и ще бъдат свързани с тази повседневна помощ. Обстановката, обаче, предявява пред органите на нашата Държавна сигурност все по-голями изисквания, поставя все по-сложни задачи. Обстановката се усложнява, а не се опростява. Колкото по-решителни и по-дълбоки мероприятия за по-нататъшно развитие на народната демокрация се предприемат, колкото по-широк простор за проява на народните сили по всички линии се дават, колкото по-широки

Из архивите на ДС

размери взема строителството, градежа на новия живот, толкова по-сложна става обстановката, толкова по-голями изисквания предявява тя пред Народната власт, пред нейните представители, толкова повещо, по-културно, по-гъвкаво трябва да бъде държавното и партийното ръководство. Толкова повече става невъзможно, ако не искаме да получаваме провали, да се откъснем от населението, да се ръководи с едни предписания само и административни мерки, толкова повече излиза и не може да не излиза на преден план възпитателната задача на пролетарската диктатура, толкова повече методът на убеждението, показът на увличащия пример става основен метод на ръководство и работа.

Нашия народ изпълни първата петилетка в основни линии за четири години. Икономически и политически Народната власт е укрепена. Никога до сега България не е имала по-силна, по народна власт. Сега вече е на лице възможността да се заловим мъжки, за да решим задачата, да направим трудящите се от града и селото заможни хора, все по-пълно да задоволяваме растящите тяхни нужди и потребности. Бързият растеж на материалното благосъстояние на трудящите се ще даде небивал до сега тласък на тяхния културен растеж, ще предизвика небивал разцвет на националната ни култура, небивала политическа активност. Нашето Правителство е силно Правителство. Неговата политика издържа проверката на времето. Тя се оказа победоносна. Преди 6 — 7 години ние се намирахме в жестока схватка с опозицията на Никола Петков, ревностно подържана материално и политически от

Из архивите на ДС

англо-американските империалисти. Тогава ние действахме сурово. Никола Петков беше обесен не за друго, а защото американските управници тогава ни отправиха ултиматом. За да им покажем, че ние сме поели пътя на Българо-съветската дружба на демокрацията и социализма наистина сериозно и завинаги, че нямаме никакво намерение да се отклоняваме от този път, че никаква сила не е в състояние да ни отклони. Присъдата произнесена от законните органи на Републиката срещу Никола Петков беше изпълнена. От жестоката схватка с агентите на империализма ние излезахме победители, високо държейки знамето на Българо-съветската дружба. Никола-Петковци бяха разбити, разгромени. Разобличени и разгромени бяха и Трайчокостовци, тази най-опасна, най-финно прикрита агентура на империалистите.

В тази борба нашата Държавна сигурност има заслуга. Делото на Партията победи. Сега ние не се нуждаеме от никакви изключителни положения. Ние премахнахме лагерите, пуснахме от тях всички задържани, с изключение на малцина, които трябва да бъдат съдени. Ние помилвахме хиляди осъдени, на хиляди е намалено наказанието, премахнахме половината от затворите, отменени са всички наредби и разпореждания за изселвания, забранени са каквито и да било административни без съответна присъда изселвания. Ликвидират се и последните остатъци от подобни действия в миналото. Внесени са съществени подобрения в това отношение, в методите на работа на органите на Държавна сигурност.

Вземат се всички мерки, за да се укрепва и развива народно-демократичната законност, да се води реши-

Из архивите на ДС

телна борба срещу нарушенията на законите срещу беззаконията, да се издига все по-високо престижа на нашите закони.

Партията и Народната власт не престават с най-голяма сила да се борят за разгръщане на критиката, на недостатъците в нашата работа, за въвличане в тази критика на всички трудящи се. Не престават да призовават към безпощадна борба срещу бюрократизма, срещу душителите на критиката, срещу нередностите, злоупотребленията, срещу вредните буржоазни и дребно буржоазни преживелици от проклетото минало. Да се въвличат всички трудящи се в критиката на недостатъците и слабостите, това значи да се въвличат те по същество в управлението на страната, все повече у тях да расте и крепне самочувствието им, като истински хазаи, господари на своя труд и на своята съдба. Всичко това означава по-нататъшно сериозно развитие на народната демокрация. Обстановката на растяща политическа активност на работниците, селяните и интелигенцията, на строго съблюдаване на законите, на всеобщо използване на предоставените от кристуса права и задължения. От държавното и партийно ръководство се изисква много повече еластичност, много по-голяма способност да убеждава, да убеждава много по-голями и по-тесни връзки с народа, много по-голяма отзивчивост.

Едновременно с това врагът не престава да работи. Врагът не е премахнат до край. Врагът няма и да бъде премахнат до край, докато има капиталистическо обкръжение, докато зад границата в капиталистическите страни има вражески щабове, щедро

Из архивите на ДС

финансирани и ръководени от официалните представители на Северо американските съединени щати. Докато има капиталистическо обкръжение, остатъците на разбитите класи на капиталистите, на още съществуващите капиталистически елементи ще се опитват да ни пречат, да подкопават устоите на нашата власт, на социалистическото строителство, а това означава, че и класовата борба не угасва, а продължава, като променя своите форми. Колкото по-успешно ние вървим напред, толкова повече враговете ще се опитват да ни пречат, толкова по-фини ще стават методите и средствата на тяхната борба. По такъв начин обстановката сега у нас се характеризира с все по-осезателния нагледен показ на дело, на предимствата на народно-демократическия строй пред капиталистическия строй.

Не случаен е, разбира се, подема сред трудящите се във връзка с четвъртото намаление на цените тази пролет. Последователните подобни намаления в бъдаще ще се чувстват още по-осезателно. По такъв начин обстановката у нас се характеризира с все по-голяма демократизация с растящия подем на творческата обществена, политическа, стопанска и културна активност на трудящите се. В същото време класовата борба не заглъхва, макар и да мени формите си. Класовия враг в сегашната обстановка, като правило предпочита да не излиза открито срещу Народната власт, предпочита да действа маскирано под земята, таен и скрит, колкото се може по-скрит. В борбата срещу врага сега първостепенно значение придобива умението да се разпознава врага, да се изкарва той на бял свят, да

Из архивите на ДС

6

се разобличава и обезврежда и при най-финните негови маскировки.

При правилна наша политика, борбата срещу разните бандити, които врагът прехвърля през границата на наша територия, не представлява за нас особенна трудност. Срещу открития враг ние знаем как да действаме. Действали сме и ще действаме успешно. Нужно е да се научим още по-добре да действаме срещу скрития и прикриващия се враг. Борбата срещу този враг е много по трудна и макар да имаме успехи в тая посока, следва да си дадем сметка, че тук именно трябва да се усъвършенстваме, че обстановката сега от нас изисква нови усилия, за да придобием и усвоим докрай умението да разпознаваме врага, колкото и тънко той да се маскира, да го разобличаваме и нашите удари срещу него да бъдат точни, безпогрешни, при пълната подръжка на трудящите се.

Ако по-нататъшната демократизация в нашата обстановка изисква от държавното и партийното ръководства, а значи и не напоследно място и от органите на Държавна сигурност повече еластичност, повече предупредителност, по-тесни връзки с народа, борбата срещу врага, борбата за спокойствието и сигурността на нашата Република, главната задача на Държавна сигурност сега изисква много по-остра бдителност, много по-голяма култура, по-голяма съобразителност, много повече знания, по-голяма издържливост, по-голям такт, по-голямо умение да се попада в точка, да се стовара удара върху действителния враг, изисква пълно съблюдаване на законите, изисква много по-голяма партийност. Тъкмо по тези

изисквания Централния Комитет на Партията и смята за необходимо да Ви обърне вниманието. Растът нашите служители в Държавна сигурност. Растът те и политически и професионално. Те не са вече това, което бяха преди 4 — 5 год., даже и преди 2 — 3 г. Но достигнатото е недостатъчно. Нужно е много по вече, нужно е да се усъвършенства умението във всеки даден момент да бъде осигурено точно знание, на обстановката на замислите на враговете на тяхните прояви, умението да се нанасят точни удари при пълна подръжка на народа. Нужно е да се усъвършенства умението на служителите на Държавна сигурност правилно да се ориентират, винаги да се добират до истината, никога да не се оставят да бъдат подвеждани от маневрите и хитрините на врага. А това означава, другари, че преди всичко трябва да се работи неуморно за да се издига общата култура на служителите в Държавна сигурност. Служителите в Държавна сигурност трябва да бъдат едни от най-партийните, най-умните, най-културните хора у нашата Република. Служителят в Държавна сигурност трябва да умее самостоятелно да се ориентира във вътрешната и международна обстановка, отлично да знае партийната политика, решенията на Партията и Правителството, законите на страната, да бъде вътрешно дълбоко убеден в тяхната правилност. Затова е необходимо повседневно и неуморно всеки служител в Държавна сигурност, голям или малък да издига своето идейно-политическо равнище, да изучава и овладява Марксизма-ленинизма. Едновременно с това той е длъжен да се усъвършенства още по-добре професионално, като

Из архивите на ДС

чекист, като разузнавач, като следовател. Длъжен е неуморно да изучава съветския опит, да обмисля нашият собствен опит, необходимо е по такъв начин повседневна работа над себе си на всеки служител в Държавна сигурност. Ние знаем, че в това отношение се върши не малка работа, взети са добри и сериозни решения. Необходимо е обаче, тази работа да се засили. Не бива да жалим сили и средства, за да могат нашите хора в Държавна сигурност да се учат, било в специални школи у нас или в Съветския съюз, било чрез самообразование или задочно. Всички форми и средства трябва да се използват за да се повиши в кратък срок идейно-политическото равнище на служителите в Държавна сигурност, тяхната професионална квалификация. Това сега е първостепенна задача.

В цялата система на Държавна сигурност трябва с още по-голяма сила да се поведе работа за по-нататъшно възпитание на безпределна преданност у служителите на Държавна сигурност към Партията и Народното Правителство. Държавна сигурност е орган на Партията и Правителството. Този орган изцяло и безпрекословно е подчинен на Централния Комитет на Комунистическата Партия и Народното Правителство. От Държавна сигурност трябва да се гонят, като най-пакостни всякакви тенденции за самостоятелност, за поставяне на органите на Държавна сигурност над Партията и Правителството. Това са направо казано — вражески тенденции. Служителите от Държавна сигурност са и трябва да бъдат железни рицари на Комунистическата Партия, образец на партийна преданност и дисциплина. Ця-

Из архивите на ДС

дата работа на Държавна сигурност трябва да бъде проникната от духа на партийността. Следва да се разбира докрай от всички другари, които работят в Държавна сигурност тъкмо този партиен характер на Държавна сигурност, в смисъл, че тя работи под прекото ръководство и непосредствения контрол на Партията. Никакви органи на Държавна сигурност не могат и не бива да работят вън от партийния контрол, вън от непосредственото партийно ръководство. Освен това, органите на Държавна сигурност нямат и не могат да имат работа вътре в Партията. В това отношение Държавна сигурност трябва да следва чекистките традиции на Феликс Дзерджински. Позволете ми да припомня една мисъл на Сергей Миронович Киров от 1920 г. за работата на органите на ЧК, поместена в едно негово писмо до Централния Комитет на Азърбейджанската Комунистическа Партия. Сергей Миронович Киров пише: „Работниците на Вашите органи, т. е. на ЧК (бележката е моя) следва да се стараят по възможност да бъдат по обективни, а главното е те сами да не се вмесват във вътрешния живот на партийните организации и тяхната работа да не приема характер на скрита агентура или на наблюдение на партийните работници". Над всичко стои Партията и партийното ръководство. Намесата на органите на Държавна сигурност в работата на Партията съставлява грубо и опасно извращение, което не бива да се допуща. Подобни извращения няма да се получат, ако работите на органите на Държавна сигурност навсякъде бъдат пряко ръководени от Партията, ако бъде установен строг ред

Из архивите на ДС

на пълно подчинение на органите на Държавна сигурност на Партията, на партийните ръководства. Такъв е сега реда в нашата Държавна сигурност и той следва да се укрепва с всички сили.

Другарят Георги Димитров неведнъж е подчертавал, че служителите в Държавна сигурност и в Народната милиция трябва да бъдат безупречни във всяко отношение, да служат за пример във всичко, та по този начин да спечелят уважението и любовта на населението, неговото доверие. Това предупреждение на др. Георги Димитров трябва да се има предвид сега с още по-голяма сила. От органите на Държавна сигурност трябва да треперят и да се плашат само враговете, а трудящите се без изключение, да се отнасят към тях, като към свои органи, като към най-обичани органи и служители. Това ще се постигне, ако служители в Държавна сигурност настойчиво всички заедно и всеки по отделно сами укрепват своят авторитет, своя особен чекистки стил на работа и отношение към хората. Какво това означава? Това означава, че работникът на Държавна сигурност трябва да се стреми да бъде предан на Партията и Народната власт, спокоен, разсъдлив, тактичен, мълчалив по служебните въпроси, но говорлив, общителен, когато се касае да убеди хората в правилността на партийната политика, безпощаден срещу враговете и бащински грижлив и отзивчив към населението, към хората на труда.

Необходимо е по-нататъшно подобряване на методите на работа на органите на Държавна сигурност. Сега, както знаете вече съвсем не може да се работи по метода на кавалерийските набеги.

Из архивите на ДС

От периода непосредствено след 9. IX. 1944 г., когато органите на Държавна сигурност често пъти по необходимост трябваше и преко да решават сами някои въпроси и много не се считаха с наредби, с отделни държавни органи. Това време отдавна си отиде. Сега законите са наши, социалистически, учрежденията са наши, ръководството навсякъде е наше. Следва строго да се уважават тези закони, учреждения и тяхните ръководители. Сега вече не може и не бива да се работи как да е. Трябва ти нещо, командваш по телефона, не бръснеш ръководител на учреждението, от което ти трябват едни или други сведения, или на което трябва да съобщиш едно или друго. Ръководителите на учрежденията и предприятията следва да се уважават и зачитат. Служебното задание следва да се проведе така, че да се укрепва народно-демократическия строй. Често пъти при изпълнение на служебните задачи се търсят най-късите пътища, а не тези които укрепват нашите закони. Подмена на ръководителите на учрежденията не бива да се допуща. Не бива органите на Държавна сигурност — ще си позволя малко грубо да се изразя — да се качват на главата на отделния ръководител. Такова право никой не им е давал и няма да им даде. Умей служебното си задължение да проведеш по начин, който да укрепва законността в страната, а не иначе.

И в тази връзка позволете ми да кажа две думи за взаимоотношенията на органите на Държавна сигурност с кадровите отдели в учрежденията. Както е известно кадровите отдели са важни и нужни органи, но те са органи на ръководството на

Из архивите на ДС

предприятието, учреждението, те не са органи на Държавна сигурност. В предприятията и учрежденията те се грижат да изучават кадрите, да им помагат да растът правилно, да ги разпределят. Това са органи изцяло подчинени на ръководителите на съответните предприятия и учреждения. За съжаление в много случаи, на дело, те се превръщат в органи на Държавна сигурност. Това е неправилно, то е пакостно. Могат ли органите на Държавна сигурност в своята работа да се ползват от работата на кадровите отдели? Могат. Но затова те следва да имат разрешение от ръководителя на съответното предприятие. Те немат никакво право да командват кадровите отдели, преко да се свързват с тях и да се разпореждат с хората, които в тези отдели работят. Къде е тогава и за какво е ръководството на учреждението, за какво то ще отговаря, ако някои други някъде от вън фактически го изместят. Трябва крепко да се установи веднъж за винаги, че кадровите отдели нямат и не могат да имат друго ръководство, освен ръководството на съответните учреждения. А и органите на Държавна сигурност навсякъде да разберат, че трябва да вървят не по най-лекия за тях път, а по път, който укрепва нашата народна демокрация.

Особенно важно е в сегашната обстановка органите на Държавна сигурност да се добират до истината, до действителните факти, да умеят да отделят лъжата, клеветата от правдата. Затова е необходимо да се проверяват и препроверяват фактите, материалите, донесенията и т. н. Следва с най-голяма грижливост и отговорност да се вписва в

документите само това, което е проверено и доказано. Въз основа на сигналите, на материалите, на донесенията на органите на Държавна сигурност, Партията и Правителството предприемат едни или други мерки, едни или други действия. Какво ще стане, ако тези сигнали, ако тези материали и донесения не съответстват на истината? И Партията и Правителството могат да бъдат объркани, могат да предприемат действия, които вместо полза ще донесът вреда и от това ще спечели врагът. Ние искаме нашата Държавна сигурност да гледа добре, да чува добре, да действува точно, за да могат Партията и Правителството да предприемат разумни и оправдани мерки и действия. Това означава, че трябва непрекъснато да се издига политическата и професионална квалификация на служителите в Държавна сигурност.

Върху какво главно ние искаме да обърнем вниманието на органите на Държавна сигурност при сегашната обстановка? Ние искаме да кажем на органите на Държавна сигурност, че обстановката пред тях с особенна острота поставя задачите, да не позволява за себе си никакво успокоение. Обстановката изисква напротив — да се изостри нашата бдителност и особенно бдителността на органите на Държавна сигурност. Тъкмо сега, когато ние почти изпразнихме затворите, когато на свобода са пуснати много довчерашни наши врагове, една част от които не се е разоръжила, когато ние предприемаме цяла редица мероприятия за по-нататъшно развитие на народната демокрация, когато врагът отвън и отвътре очевидно няма да пропусне да се възползва от премахването на изключителните положения, ние трябва да

Из архивите на ДС

/0

си отваряме очите, да не забравяме, че врагът работи. С още по-голяма енергия да насочим нашето внимание и нашите действия към разкритие и разгром на вражеските гнезда, към разчистване на нашия тил от вражеските елементи. И в това отношение, от голямо значение е агентурната работа на Държавна сигурност, която непременно трябва все по-вече да се подобрява, за да сме в състояние да знаем замислите на врага и своевременно да го обезвреждаме. Никакво успокоение повтарям. Мероприятията, които сега провежда Правителството в това число и мероприятията спрямо бившите опозиционери изисква от органите на Държавна сигурност да внимават да следят, да не изпущат нищо из предвид, още повече да мобилизират своята бдителност, като строго съблюдават законите на страната. Партията и Правителството правилно смятат, че на бившите опозиционери трябва да се даде известна перспектива. Което е честно, в смисъл, че действително е скъсало със старите заблуждения да му се даде възможност да влезе в строя, да работи, да се включи в строителството. Но ние не забравяме, че из-между тези които сега са на свобода и които даже правят вид, че са уж разбрали заблужденията си в миналото, има и такива, които искат да ни надхитрят, да притъпят нашата бдителност, за да могат при новите условия и по нататък да си плетат вражеската кошница. Ние знаем, че враговете сега най-вече се стараят да си запазят кадрите, да ги запазят до момента, когато за тях биха се създали по-благоприятни международни уловия за действие. Очевидно ние затова държим сметка и затова на органите на Държав-

на сигурност казваме: „Никакво успокоение“. Трябва да се внимава, да се бди, за да не може да мине гроша на онези, които биха се опитали да използват за вражи цели правителствените мероприятия.

Никола-петковисткото подполие, доколкото то у нас съществува, трябва да бъде премахнато до край. Ние не бива да оставяме в нашата страна и най-малката почва за работа на врага. В това отношение ние действаме двояко: чрез политически мерки, т. е. чрез широко разяснителна и възпитателно-политическа работа в средата на бившите опозиционери, като в това отношение следва по достойнство да се цени ролята и значението на Българския земеделски народен съюз. Това е главната мерка. И чрез административни мерки, когато това се наложи. Ние не сме се отказали и няма да се откажем от тях. Найсетне, ако някой от господата бивши опозиционери не иска да вземе от дума и продължава да конспирира, ние няма да се церемоним да го върнем отново там, от където е дошел. Врагът не бива да успее да си запази кадрите. **Не бива**. Вражеските кадри трябва да бъдат не само разстроени, разбити, но и смазани. Вражеското подполие разложено, ликвидирано. Само, че всички наши мерки трябва да бъдат зрели, целесъобразни, напълно законни. Затова е необходимо, още веднъж ще подчертая, да повишаваме квалификацията на работниците от Държавна сигурност и у нашите съдебни органи. Трябва от ден на ден да се подобрява тяхната работа. Казах, че трябва да умеем да ценим усилията на БЗНС в борбата за ликвидацията на Никола-петковисткото подполие, в борбата срещу кулака, в борбата за

Из архивите на ДС

дружно участие да бъдат трудещите се селяни в социалистическото строителство. Казах го, защото в нашата среда на места съществува за съжаление още подценяване на тези усилия. На някои наши другари се струва, че ние всичко трябва да вършим сами, със свойте собствени ръце, не разбират, че не е умен този хазаин, който всичко върши сам, който не умее да си облекчава труда.

БЗНС още в 1945 година измени своята програма. Това е по същество нов земеделски съюз, който продължава прогресивните тенденции, в развитие на земеделския съюз на Стамболийски.

БЗНС от 1945 година участва рамо до рамо с Комунистическата Партия и не на думи, а на дело, признава ръководната роля на нашата Партия. Той върши полезна работа. Нужно е да му се помага, а не да му се пречи. Ние имаме пълно доверие в сегашното ръководство на земеделския съюз. На това ръководство трябва да се помага, а не да му се пречи. В селата земеделския съюз има още влияние Посочвам този факт не за друго, а за да подчертая. че земеделския съюз върши полезна работа. Влиянието на земеделския съюз в селата то е и наше, влияние. Ние вършим едно и също дело, но трябва да държим сметка за това, че има една част селяни, която в миналото симпатизираше на старият земеделски съюз, беше с Никола Петков и сега седи на страна. И тази част от селяните трябва да привлечем към Отечествения фронт. В това отношение помощта на Земеделския съюз е много ценна. На много места това не се разбира и тази част от селяните са предоставени сами на себе си и на вред-

ното влияние на вражеската радио-пропаганда. С общи усилия, наши и на БЗНС ние трябва да спечелим и тази част от селяните и ние ще я спечелим.

Та думата ни беше, че не бива да се допуща никакво самоуспокояване. Трябва нашите органи да работят по-умело, по културно, по-прецизно, по точно. Обстановката изисква да се непременно повдигне политически и професионалната квалификация на органите на Държавна сигурност, но тя на първо място изисква да се държи в центъра на вниманието борбата срещу врага.

За неуморна работа другари, с помощта на нашите съветски братя да издигнем работата на Държавна сигурност на необходимата висота, в духа на чекистките традиции завещани на международното работническо движение от Ф. Дзерджински, в духа на положителния опит на Съветските органи на сигурността.

Позволете да Ви поздравя по случай сегашната другарска среща на Политбюро на Централния Комитет на Българската Комунистическа Партия с Вас, да Ви пожелая по п ръчение и от името на Политбюро добро здраве и много сили за по-нататъшната верна и плодотворна служба на Партията и Родината, за нашата родна Държавна сигурност, за общата наша майка и водителка славната Българска Комунистическа Партия.

Отпечатана в 1400 екземпляра и изпратена по приложения към оригинала списък.

40

ДР.ГЕОРГИ ЦАНКОВ:

Другари,

Настоящата среща и особено казаното тук преди малко от другаря Червенков е още една неоценима помощ, прибавена към многото ценни указания и помощи, системно давани на Държавна сигурност от страна на Централния комитет на нашата Партия, от Политбюро и лично от другаря Червенков.

От тази среща ние ще се разделим, ще се разотидем по места с още по-ясни задачи, като с прожектор още по-силно се осветява пътя на работата, действията и линията, която трябва неотклонно, упорито и ежедневно да следват в настоящия етап поделенията и служителите от Държавна сигурност.

В досегашната си работа Държавна сигурност, т.е. служителите от Държавна сигурност под ръководството на Българската комунистическа партия ползувайки положителния съветски опит са постигнали сериозни резултати в борбата с враговете на Партията и Родината. Но тутакси, трябва да се каже, както и другарят Червенков отбеляза, че тези успехи са недостатъчни, че те не отговарят на изискванията и на наличните възможности на служителите. Възможностите са ни много по-големи. В много отношения те се закриват или умаловажават от сериозни още недостатъци, грешки или слабости, които се проявяват от органите на Държавна сигурност, тъй като нашите грешки, слабости и недостатъци не засягат само нашите служители от Държавна сигурност, а те се отразяват на гърба на трудещите се, отразяват се на нашето социалистическо строителство, отразяват се в крайна сметка на сигурността и

Из архивите на ДС

развитието на нашата скъпа социалистическа Родина, то с право те дразнят, предизвикват гнева и възмущението в околните, и особено на тези, които на гърба си са изпитали нашите грешки.

Едно е безспорно верно, а именно, че нашите успехи, малки или големи, каквито и да са те, че усилията на ръководящия и оперативен състав, на когото и да било служител в Държавна сигурност се увенчават тогава с положителен успех, когато се работи на партийни позиции, когато няма отклонение от партийните указания и от партийната линия, когато точно и своевременно се воюва за изпълнението на партийното решение. И обратното - всичките ни слабости, грешки и недостатъци се дължат, преди всичко на това, че не докрай още са изпълнени от нас партийните решения и указания за органите на Държавна сигурност, че все още не сме направили живо дело особено последните решения на Централния комитет на Партията; а всяко по-сериозно отклонение от решенията и указанията на Партията води неминуемо до извращений и по същество застава на непартийни позиции. Мисля, че няма да е преувеличено, ако кажа, че до такъв извод са дошли вече всички присъствуващи тук, т.е. почти целия състав на Държавна сигурност, и че у всички от Държавна сигурност дълбоко са вкоренени разбиранията, какво че призванието на поделенията и служителите на Държавна сигурност е преди всичко да бъдат безпределно верни и предани на Партията и Правителството, да нямат за себе си други интереси и други заповеди, освен интересите и заповедите на Централния комитет на Партията и Народното правителство. Да разберем, че в нашата работа не бива да се отстъпи нито на йота от дадените ни партийни указания и от партийната линия.

Из архивите на ДС

278

Тук от казаното преди малко от другаря Червенков става още по-ясно, че за правилната партийна политика и за постигане целта на Партията не могат да се търпят сектански прояви.

Цялото разнообразие на живота не може да се сложи в едни твърди железни рамки и тъкмо за това, за да изпълняваме най-добре своите задачи, поставени от Партията и Правителството Държавна сигурност трябва да представлява много гъвкав апарат, отърсен от букаите на политическо късогледство, на шаблонност в работата, на формализъм и бюрократизъм.

Държавна сигурност, както ни препоръчва и другарят Червенков, трябва да е такъв орган на Партията, който да умее да маневрира съобразно обстановката, да е способен и на крут завой, когато това партийната линия изисква, да действува бързо, оперативно, настъпателно, но във всички случаи против враговете на народа и само в полза на Партията и трудещите се.

Такава Държавна сигурност иска от нас Партията, която да не се самоуспокоява от достигнатото, да не заспива на успехите, а да гони все по-големи и по-качествени резултати в своята работа.

Партията иска от нас Държавна сигурност такава, която да расте в крак с развитието на обществения , политическия, културния и стопанския живот, в крак с новата прогресивна наука, култура и техника. Безспорно е, че това изисква висок партийно-политически уровен, по-голяма обща култура и по-солидна квалификация на работниците от Държавна сигурност, за което ни задължава и решението на Политбюро от 21 ноември 1953 година,

Из архивите на ДС

и за което ние се борим с увереност, че ще преодолеем всички трудности в това направление, за да решим в близките няколко години тази важна за нас задача.

Позволете, другари членове на Политбюро на Централния комитет, да Ви уверя, че под ръководството на Партията неуморно ще работим, ще вложим всичките си сили, енергия и способност, за да изпълним докрай дадените ни указания, за да създадем такава Държавна сигурност, която да отговаря на всички изисквания на Партията, и още по-година и по-способна да решава всички поставени й задачи от Централния комитет на Партията.

279

За славната Българска комунистическа партия и нейния Централен комитет предлагам да вдигнем тост!

/Всички стават на крака, бурни ръкоплескания/.

9

Строго поверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО ПОЛИТБЮРО НА
ЦЕНТРАЛНИЯ КОМИТЕТ НА БКП
Т У К

Д О К Л А Д

Относно работата на II отдел ДС по разработването на полицейските архиви.

За системно, целостно и централизовано разработване на полицейските и тези на РО при щаба на царската армия архиви, с оглед разкриването на агент-провокаторите и секретните сътрудници на полицията и РО, работили срещу БКП, КМС, РМС, разкриване на секретни сътрудници работили по буржоазните партии и срещу чуждото разузнаване, изясняване на всички провали и убийства на наши другари и антифашисти, по решение на Политбюро на ЦК на БКП при Министерство на вътрешните работи беше създадено отделение "П", което работи от 1 януари до 30 декември 1951 година, а от началото на 1952 година прераства в отдел II на ДС.

През 1951 година поради разпръснатостта на полицейският архив и малкият щат на отделението, работата на отделе-

Из архивите на ДС

нието се състоеше главно в събиране на полицейските материали, като всички архиви се събраха в министерството, а също така се работи и по установяване на полицейските служители в Дирекция на полицията - София и на областните и околийски полицейски управления.

Работата е извършвана главно чрез изучаване на полицейските материали, проверки, провеждане на разпити, събиране на официални документи от учрежденията и др.

За периода от 1 януари 1951 година до 30 декември 1954 година са прегледани 4991 съдебни дела, 94.296 полицейски досиета образувани от полицията на членове на БКП,КМС, РМС, 82.377 полицейски досиета образувани на лица в услуга на чуждото разузнаване и членове на бившите буржоазно фашистки организации и 20.049 общи полицейски и на РО папки.

Преди отпочване работа от отдела - до 1950 година включително, от Партията и нейните поделения, Народния съд и органите на Министерство на вътрешните работи са разкрити 184 секретни сътрудници на полицията, донасяли по линия на Партията.

Трябва да се отбележи, че главните сътрудници на полицията в редовете на БКП и РМС са разкрити в този период и по точно непосредствено след 9.IX.1944 година.

От отдел II-ДС от 1951 година до сега са разкрити секретни сътрудници донасяли по линия на БКП и РМС - 290, разни доносчици на полицията - 987, предатели - 93, убийци - повече от 140 души.

Разкрити са и 246 секретни сътрудници, които са донасяли на полицията по линия на буржоазно фашистките организации и чуждото разузнаване.

От горните категории са арестувани и разследвани:

агент-провокатори - 42, секретни сътрудници на полицията - 26, предатели - 16, убийци - 139, полицаи, военни и др. - 68 или всичко арестувани по предложение на отдела 291 души, от които са осъдени както следва:

Из архивите на ДС

282

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.07.2015г. Секретар :

на смърт - 37 души, от 15 до 20 години затвор - 36 души, от 10 до 15 години затвор - 45 души, от 5 до 10 години затвор - 35 души, от 1 до 5 години затвор - 21 души, изпратени в ТВО 48 души, освободени по оперативни съображения 19 души, освободени по политически съображения 21 и освободени по недоказаност 24 души. В числото на освободените по недоказаност влизат и полицаите взети за 14 дена за разкриване на агентурата им.

Изпратени са специални съобщения до ЦК на БКП - 653 броя за членове на БКП подписали капитулантски декларации, или такива, които са имали капитулантско държание в полицията, хулили са Партията, писали са изложения с капитулантско съдържание и др.

За около 20.000 лица са намерени данни, които интересуват органите на МВР.

По-важни разкрити агент-провокатори и секретни сътрудници на полицията са: от гр.Русе, агент провокатор от 1934 година, който като член на Окръжния комитет на Партията е направил 8 провала и е предал на полицията др. , родом от гр.Стара Загора, предател, през 1923 година в Хасково и Стара Загора е направил два голями провала с над 200 души наши другари; , от село Човелско - Асеновградско, агент-провокатор, донасял на полицията от 1931 година до 9.IX.1944 година, особено много донесения направил през периода от 1931-33 година като секретар на III район на РМС и деятел на НРПС в София; , родом от село Сухиндол - Павликенско, агент-провокатор, използван от военните и полицията, с помощта на когото през 1934 година е заловен др. , член на Окръжния комитет на Партията в София, впоследствие умъртвен в Дирекция на полицията; , роден в град Свищов, член на БКП, секретен сътрудник на РО, внедрен от военните в Партията през 1919 година в София. След 9.IX.1944 година началник на отдел в Министерство на транспорта и кандидат за депутат на трудещите се в V район на София; о.з.майор , роден в гр.Видин, предател, член на Военно-революционния комитет в София през 1923 година, донасял за дейността

Из архивите на ДС

на същия.

Има данни в полицейските материали за още 40 секретни сътрудници на полицията, но тъй като данните са много оскъдни до сега не можаха да бъдат разкрити. По тях работата ще продължи.

Поради това, че целият наличен полицейски материал и този на РО намиращ се в Министерство на вътрешните работи е прегледан от отдел II на ДС и са изяснени възникналите въпроси,

П Р Е Д Л А Г А М:

От 1 януари 1955 година да бъде разформирован II отдел на ДС. Служителите от същия отдел да бъдат преназначени в останалите поделения на МВР. Останалите недоизяснени въпроси за неразкрити секретни сътрудници на полицията и такива, които ще възникнат за в бъдеще във връзка с полицейските материали, да се изясняват от III управление на ДС, което в рамките на утвърдения му щат за 1955 година ще отдели група от трима разузнавачи.

....декември 1954 год.
С о ф и я

Генерал полковник -

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

16

С В Е Д Е Н И Е

За водените на отчет по линия на ДС членове на БКП към 16.IV.1956 год. за цялата страна по поделения както следва:

П О Д Е Л Е Н И Я	Разра-ботки	Отчетни дела	ВСИЧКО
Окръжно у-ние МВР – София	95	160	255
–"– Благоевград	11	22	33
–"– Бургас	9	12	21
–"– Враца	16	32	48
–"– Коларовград	13	11	24
–"– Плевен	6	4	10
–"– Пловдив	29	33	62
–"– Русе	24	25	49
–"– Сталин	9	20	29
–"– Ст.Загора	19	13	32
–"– Търново	6	17	23
–"– Хасково	22	30	52
По М-во на отбраната	39	73	112
Разузн.отдел при войските	19	–	19
В с и ч к о:	317	452	769

2078

1436 К-540
7 534/55

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

МИНИСТЕРСТВО
на ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ИНСПЕКТОРАТ
№ I 1960
22 VI 1956 г.
София

ДО
ЦЕНТРАЛНИЯ КОМИТЕТ НА БКП
Т У К

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от Министъра на Вътрешните работи – ГЕОРГИ ЦАНКОВ.

ДРУГАРИ,

Настъпилото смекчаване на международното напрежение създаде възможности за излизания и влизания на български и чужди граждани от и за нашата страна. Частните искания, с цел посещение на свои близки и познати, за уреждане на имуществени въпроси, за частно лечение и др., а така също и на частни искания на граждани от капиталистическите страни и ГДР за посещение на нашата страна ежедневно се увеличават, което се вижда от следните данни:

През изтеклите пет месеци на 1956 година в М-вото на вътрешните работи са постъпили общо 1,423 искания от наши граждани за паспорти и изходни визи за отиване в капиталистическите страни и ГДР. Постъпленията на искания по месеци са: януари 182, февруари 213, март 187, април 364, което показва, че през м.май в сравнение с месец януари са постъпили повече 295 искания.

От постъпилите 1,423 искания за отиване в капиталистическите страни и ГДР, МВР е разгледало общо 1,175 молби, от които 675 са уважени, а 500 не са уважени, като на 231 лица е отказано, поради получени при проучването лоши за тях биографични данни, а на 269 поради това, че мотивите им за излизане не са били основателни.

Необходимо е да се отбележи, че повече отказвания са давани в първите месеци на т.г., напоследък сме разширили разрешаването за отиване в капиталистическите страни на повече граждани, така напр. през м.май от разгледаните 264 молби е

Из архивите на ДС

разрешено на 196.

Постъплението на искания от граждани на капиталистическите страни за идване в нашата страна също се увеличава, от общо 268 искания за 5 месеца на т.г. само през м.май са постъпили 115.

От постъпилите искания от граждани на капиталистическите страни и ГДР за петтях месеца на 1956 год. са разгледани общо 183 молби, от които 153 са уважени и 30 не.

За разлика от други години през настоящата година и особенно през последните месеци от наша страна е разрешавано на повече граждани да посещават капиталистически страни или да идват такива от там в нашата страна. При разглеждането и решаването на исканията на наши граждани да посетят капиталистическа страна или ГДР, за всяко отделно искане сме подхождали диференцирано, като сме вземали под внимание не само страната, за която молителят иска да замине, но също така и основателността на неговото искане, неговото социално и политическо минало и настояще, възможностите да бъде използуван от вражеските разузнавания или пък по наше съображение.

Понастоящем най-много искания от наши граждани желаещи да посетят капиталистически страни се отправят за отиване в Зап. Германия. От началото на годината до 30 май т.г. за посещение на тази страна има постъпили общо 156 искания, от които 67 са уважени, а 89 не. При разглеждането и решаването на тези искания сме имали в предвид както особеното поведение и вътрешно положение на тази страна, така също и огромните възможности на вражеските разузнавания да използуват тези посещения за дейност насочена срещу нашата страна.

Отправят се също така и искания от наши граждани за отиване в Австрия, Франция, Италия, Англия, САЩ, Гърция, Аржентина и други капиталистически страни. За тези страни е разрешавано излизане, но не така широко. Обикновенно в тези случаи са уважавани молбите само на онези молители, чийто мотиви за отиване са били основателни и самите те не са вражески настроени или пък са липсвали данни, че същите може да се включат в разузнавателна и друга дейност насочена срещу нашата страна.

След прекратяване на изселванията на турците до сега изселване на български граждани от турска народност за

Турция не сме разрешавали. Не сме разрешавали също така и частни посещения на наши граждани от турски произход и турски такива за и от Турция. На български граждани от други националности, за които сме имали положителни данни, както и на турски граждани от търговски среди сме разрешавали посещение, но те са малко на брой.

Изхождайки от горното считаме, че за в бъдаще може да се даде по-голям достъп на наши граждани да отиват в Турция, като междувременно се даде възможност на турски граждани, ако има желаещи такива да посещават нашата страна.

Пускането на наши граждани за временно посещение в Турция и особенно на такива от турски произход, като се има в предвид и създалото се напоследък изселническо настроение сред турското население в нашата страна, крие опасност, някои от тях впоследствие да не се върнат.

До сега е разрешавано изселване в Израел на почти всички български граждани - евреи по народност, с изключение на онези, при които молителите са работили в учреждения или предприятия, работата в които е от строго поверителен характер и с изселването на такива граждани се откриват обективни възможности за увреждане интересите на нашата страна.

Частни искания за посещения от нашата страна за Израел и обратно, като правило не се разрешаваха. Напоследък започнахме да удовлетворяваме тези искания и на доста лица е разрешено. Поради голямото желание на изселили се евреи в Израел да се върнат в нашата страна, съществува опасност идващите на временно посещение да не желаят да се върнат обратно в Израел.

Освен за капиталистическите страни, частните искания на български граждани за издаване паспорти и изходни визи за отиване в СССР и страните с народна демокрация, и исканията на гражданите от последните за посещение на нашата страна, също така са се значително увеличили. Така през първото тримесечие на 1955 год. са разгледани 880 искания за паспорти и изходни визи на български граждани, докато за същото време през 1956 г. са разгледани общо 1,774 искания, от които 1,552 са разрешени, а 222 не са уважени.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Само за м.май са разгледани 1,646 искания, от които 1,557 са уважени, а 89 не.

При решаването на въпроса да се даде по-голям достъп на наши граждани частно под един или друг повод да отиват на посещение в капиталистическите страни, трябва да се има в предвид и валутните възможности на нашата страна и в това отношение този въпрос би следвало да се съгласува с Министерството на финансиите, тъй като за сега излизанията на наши граждани за капиталистически страни са много повече, отколкото влизанията на такива от капиталистическите страни в нас.

Изхождайки от гореизнесеното считам, че ще бъде уместно ЦК на БКП да обсъди и ако счете за необходимо да утвърди следните наши предложения:

1. За в бъдаще да се разрешават по правило частни посещения на наши граждани в капиталистически страни, с изключение на тези, които имат чужд класов произход и са имали вражески прояви след 9.9.44 год., а така също и за такива граждани, които не са класово чужди, но са имали груби фашистки прояви преди 9.9.44 год. и още не са се приобщили към Народната власт.

По правило да не се разрешава пускане зад граница на такива граждани, които имат близки изменници на Родината и невъзвращенци.

2. Да се утвърди тричленна комисия с по един представител на ЦК на БКП, М-вото на вътрешните работи и М-вото на външните работи, която да решава излизането за капиталистическите страни.

Тази комисия, за разлика от комисията, която съществуваше по този въпрос до 1954 год., да разглежда само онези частни искания за наши граждани за отиване в капиталистически страни, които не стават по организиран път и нямат държавен, обществен или служебен характер.

Всички останали случаи да се разглеждат по до сега установения ред от М-вото на вътрешните работи.

Ако се възприеме да се създаде такава комисия, то необходимо е да се възложи на същата най-много 5 дни след постъпване при комисията молба за посещение на капиталистическа страна, същата

да взема отношение по нея.

3. Да се разреши при искания от страна на членове на БКП за излизане в капиталистическа страна по лична работа и единично за изселване да не се правят проучвания от органите на М-вото на вътрешните работи, а само да се извършват справки по отчета на ДС и НМ, като молителите представят бележки от съответните районни, градски, околийски и окръжни комитети на БКП, към които членуват, от които да е видно тяхното съгласие.

4. Български граждани, които желаят да посетят СССР и народнодемократичните страни да не се проучват, а се проверяват само по отчета на ДС и НМ.

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ:

21 II 56.

Из архивите на ДС

29

1038

ДО
ПОЛИТБЮРО
НА ЦК на БКП
Т_=_У_=_К

Другари,

В органите на Държавна сигурност и Народна милиция се получават сигнали за вражеска и престъпна дейност от някои членове на БКП. За проверката на тези сигнали в някои случаи се завеждат разработки от органите на МВР. До сега няма никакво решение на ЦК на БКП, което да задължава органите на Министерство на вътрешните работи да искат разрешение от съответните партийни органи за разработването на членове на Партията. В някои случаи, по инициатива на органите на Министерство на вътрешните работи или по други поводи, партийните комитети са били информирани, но това не е правено във всички случаи.

ЦК на БКП има решение от м.ноември 1953 година, с което се задължават органите на Министерство на вътрешните работи, когато се налага членове на БКП да бъдат арестувани да се иска за това предварително съгласие на първите секретари на съответните партийни комитети. Това представлява гаранция, че без съгласието на Партията не могат да бъдат взети репресивни мерки против нейни членове. Същевременно, обаче, такова задължение за органите на Министерство на вътрешните работи няма по отношение на други отговорни държавни и обществени работници, които не са членове на БКП, но са в номенклатурата на ЦК на БКП.

В светлината на решенията на XX конгрес на КПСС и решенията на Пленума на ЦК на БКП, състоял се от 2 до 6 април т.г., считаме че органите на Министерство на вътрешните работи не трябва да разработват без съгласието на Партията членове на БКП, тъй като и самата разработка би могла да доведе до създаване на смущения или създаване на недоверие, по отношение на някои членове на БКП, без за това да има достатъчно основание. Поради това, предлагаме

2.- 1950
30

Политбюро да разгледа този въпрос и вземе следното

Р Е Ш Е Н И Е :

1. Всички постъпили данни в органите на Министерство на вътрешните работи за извършване на някаква вражеска престъпна или антипартийна дейност от членове на БКП, трябва своевременно да се докладват от началника на поделението в МВР на първия секретар на съответния окръжен, околийски или градски комитет на БКП, за вземане партийно отношение. При проверка на изнесените данни трябва да се съблюдава необходимата тайна за запазване на източниците и да не се допуска разгласяване на данните.

Разработки на членове на БКП за контрареволюционна и друга антинародна остра вражеска дейност, могат да се водят от органите на ДС - Министерство на вътрешните работи само след като имат писмено съгласие от първите секретари на съответните окръжни комитети на БКП. За номенклатурните кадри на ЦК на БКП се иска разрешение от ЦК.

Разработки на членове на БКП за стопанска, криминална и друга престъпна дейност, могат да се водят от органите на МВР, след като вземат писмено съгласие на първите секретари на околийските и градски /самостоятелни/ комитети на БКП.

За номенклатурните кадри на ЦК на БКП се иска разрешение от ЦК на БКП.

2. В случай на необходимост да бъдат арестувани от органите на Министерство на вътрешните работи ръководни държавни, стопански, обществени деятели и други, които не са членове на БКП, но влизат в номенклатурата на ЦК на БКП, трябва предварително да се съгласува с ЦК и уведоми съответния министър.

3. С оглед запазване на секретност и избягване на движение на делата, когато е необходимо на органите на Държавна сигурност да направят справка по делата на членове на БКП това трябва да се съгласува с първите секретари на окръжните или съответните околийски и градски /самостоятелни/ комитети, посредством окръжните и околийски началници на МВР /ДС/.

Настоящето решение да се изпрати за сведение и изпълнение на бюрата на окръжните комитети на БКП и доведе до знание на първите секретари на околийските и градски /самостоятелни/ комитети на БКП.

Из архивите на ДС

31

В срок от един месец началниците на МВР да доложат на първите секретари на окръжните комитети на БКП наличните сигнали и разработки, които има в органите на Министерство на вътрешните работи за членове на Българската комунистическа партия, за да вземат по тях отношение.

МИНИСТЪР НА ВЪТР. РАБОТИ:

Изх. № I-2066/4.VII.956 г.

27

203 а

ДО
СЕКРЕТАРЯ НА ЦК НА БКП
ДР. БОЯН БЪЛГАРАНОВ

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

Министърът на вътрешните работи др.Г.Цанков с писмо от 4.VII.т.г. предлага на Политбюро на ЦК на БКП да разгледа и вземе решение във връзка с работата на органите на МВР по получените сигнали за вражеска и престъпна дейност, извършена от членове на БКП. В писмото се изтъква, че досега не е имало решение на ЦК, което да задължава органите на МВР да искат разрешение от партийните комитети за разработването на членове на Партията. Не е имало решение на ЦК и за случаите, когато се налага да бъдат задържани или арестувани отговорни държавни или обществени работници, които не са членове на БКП, но са номенклатурни на ЦК на БКП.

Като изтъква, че в светлината на решенията на XX конгрес на КПСС и Априлския пленум на ЦК на БКП разработването на партийни членове от органите на МВР, без съгласието на Партията е неправилно и в отделни случаи би могло да се допусне създаване на неоснователно недоверие към някои партийни членове, др.Цанков предлага:

Органите на МВР да съобщават всички постъпили при тях данни за вражеска и престъпна дейност извършена от членове на БКП на първите секретари на съответните комитети на БКП за вземане партийно отношение; разработки на членове на БКП за контрареволюционна и друга антинародна остра вражеска дейност да се водят само след писменно съгласие на първия секретар на съответния окръжен партиен комитет, а за криминална и на

Из архивите на ДС

28

околийския секретар. При случаи на задържане или арестуване на отговорни държавни и обществени деятели, които не са партийни членове, но са номенклатурни на партийните комитети, въпроса да се съгласува с ЦК и съответния министър или окръжен комитет на БКП. Когато се наложи органите на ДС да правят справки по делата на партийните членове, за това да се иска разрешение от секретарите на съответните окръжни комитети на БКП, чрез окръжните началници на МВР.

Отдел "Административен" на ЦК на БКП проучи горното предложение на ръководството на МВР и предлага на Политбюро на ЦК на БКП да бъде утвърдено.

София, 24 юли 1956 г.

Зав.отдел "Административен"
на ЦК на БКП:
/ Д.Терпешев/

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Лично строго секретно!

ДО
ОКРЪЖНИТЕ И ОКОЛИЙСКИ НАЧАЛНИЦИ
НА МВР В СТРАНАТА

.....
.....
.....

II.

За да се осигури спокойствие на трудещите се, особено в столицата и голямите градове в страната, както и да се обезпечи здрав обществен ред и се опази общественото и лично имущество на гражданите от посегателство на разни престъпни декласирани елементи и системно хулиганстващи и нарушаващи обществения порядък лица да се извърши от органите на народната милиция следното:

1. Да се настанят в Т.В.О.лица регистрирани и съдени многокра но за криманални и стопански престъпления и системно хулиганстващи и груби нарушители на обществения порядък като: крадци, бандити, грабители, фалшификатори, мошеници, комарджии, хулигани, проститутки, сводници, хомосексуалисти, просещи, спекуланти, валутаджии, контрабандисти и др.

2. На основание чл.14 от указа за народната милиция да бъдат принудително изведени от столицата и големите градове семействата на настанените в Т.В.О.лица, а така също и семействата на намиращите се в затвора криминални и стопански престъпници, рецедевисти и хулигани ако членовете на тези семейства проявяват същите качества.

Същите се настаняват на ново местожителство по доброволен избор /но не и в големи градове/ или по преценка на органите на МВР, където биха могли да живеят и се устроят на подходяща работа.

3. Лицата които не се занимават с обществено полезен труд и с поведението си разлагат и увличат в престъпление околните, младежи, девойки и да се изпращат в родните им места или се настаняват на ново местожителство по преценка на органите на МВР, където биха се устроили на подходяща работа.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

296

24

4. Лица които не са жители на столицата и големите градове, а системно нарушават паспортния режим в същите живееки незаконно безделничат, крадът, хулиганстват, простуират, просят, нарушават грубо обществения ред да се извеждат принудително и изпращат в местожителствата им като се заставят редовно да се разписват в околийските управления на МВР, а там където нема поделения на МВР в народните съвети. Такива които въпреки взетите спрямо тех мерки ги нарушават системно да се изпращат в Т.В.О.

5. Да се извадят от столицата и другите големи градове на страната снези цигански семейства или отделни членове от тях, които са станали обществено нетърпими, крадат, хулиганстват, пиянстват, извършват побойща, просят, изпращат децата си да просят или крадът, грубо нарушават обществения санитарен режим. Същите да бъдат настанявани на ново местожителство където биха могли да живеят и се устройват на подходяща работа по преценка на органите на МВР.

По същия начин да се постъпи и с онези цигански семейства които постоянно скитат из страната/циганите катунари/не се занимават с никакъв обществено полезен труд, а само крадът, измамват и обират населението и са разпространители на разни заразни болести. Най-опасните от тех криминални престъпници рецедевисти да се настаняват в Т.В.О.

6. Намиращите се в затвора лица жители на столицата и големите градове осъдени за криминални и стопански престъпления, хулигански прояви след изтърпяване на присъдите си да се настаняват на ново местожителство по избор или по преценка на органите на МВР.

За най-опасните непоправими криминални престъпници, рецедевисти, след изтърпяване на присъдите си да бъдат настанявани в Т.В.О.

7. Окръжните и околийски началници на МВР веднага да влезнат във връзка с секретарите на съответните комитети на БКП и председателите на изпълкомите на Народните съвети и в срок от 30 дни да изпратят за столицата на Софийско окръжно управление на МВР, а за големите градове в окръжните управления на МВР справки с искания за всички лица осъждани за криминални и стопански престъпления, хулиганства, спекуланти, бивши частни търговци които са напуснали местожителството си след 9.IX.1944 год. и са станали жители или временно пребиваващи в столицата и големите градове които по тяхна преценка не трябва да живеят в тях, а следва да се завърнат на старите им местожителства, като посочат възможностите за настаняването и устройване на подходяща работа.

85

8. Началниците на окръжните и околийски управления на МВР в своите предложения за изпращане в Т.В.О.или изваждане от столицата и големите градове да дадът за лицата следните данни: трите имена, дата и месторождение, местопребиваване, трудова дейност и месторабота, семейно положение, материално състояние, минало и настояще, данни за престъпната дейност и съдимост, морален и политически лик, какво е общественото мнение за него и семейството му, здравословно състояние, връзки и среда.

9. Лицата които се настаняват в Т.В.О.или се извеждат от столицата и големите градове на страната след утвърждаването им да се направи предложение от съответните околийски или окръжни управления на МВР до съответните местни народни съвети за лишаването им от жителство от столицата или големите градове.

Из архивите на ДС

София, 9.XI.1956 год.

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ -
- генерал полковник:

Предлагат:
9-11-56 г.

Дв. Георгиев
Да се уточни по
чието в подреда оформи
за ПБ и ми се докл.
10 XI 56 ДГ

7б

ДО
ПОЛИТБЮРО НА Ц.К.НА Б.К.П.
- Т У К -

Д О К Л А Д Н А З А П И С К А

от ~~Министъра на вътрешните работи - ген.полковник~~ Г.Цанков

ДРУГАРИ,

Февруарските събития в НР Чехословакия през 1948 г.показаха,че за да се запазят социалистическите завоевания на трудещите се,освен здраво,единно партийно ръководство и съответни държавни органи,създадени за тая цел,е необходимо да има и здрава въоръжена бойна сила изградена на доброволен принцип изключително от най-надеждни и преданни на социализма и на работническото дело хора.Известно е,че това са комунистите.Това е толкова по-необходимо,особено за такава страна като нашата,понеже е неоправдано и неправилно да се поддържа един постоянен огромен щат на МВР,който сам би вършил тази работа.

Станалите ~~подобни~~ събития в Германската демократична република през юни 1953 г.и поуките,които другарите,там,извлякоха за себе си от тях,както и събитията в НР Полша и особено тези в Унгария през т.г.потвърдиха необходимостта от създаване на въоръжени бойни групи и отряди ~~само~~ от здрави,проверени комунисти,преди всичко из средата на работническата класа от заводите,транспорта и др.такива.

Главна задача на въоръжените комунистически бойни групи и отряди ще бъде да смазват още в зародиш всяка ~~организирана изява~~ опит за контра-революция и остра вражеска проява,преди всичко там,където те са изградени.

~~Самото~~ Тяхно изграждане трябва да ~~бъде направено~~ от съответните окръжни,околийски,градски и районни комитети на ~~нашата~~ Партия,при помощта на окръжните и околийски управления на МВР особено що се касае до въоръжаването и бойното обучение.

Предлагам ~~Ако~~ Политбюро на ЦК на БКП ~~прецени,че е необходимо~~ да се създадат у нас такива въоръжени комунистически групи и отряди на доброволен ~~принцип, предлагам,че се дадем съответно решение, проект за което прилагам~~.

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ-
генерал-полковник:

Из архивите на ДС

Проект! 109

Р Е Ш Е Н И Е

за създаване на доброволни, въоръжени бойни комунистически групи и отряди.

1.Поддържането, постоянно, на такъв щат на органите на МВР, който би осигурил и при най-сложна обстановка пълно спокойствие, ред, сигурност и охрана на стопански обекти и учреждения, имащи национално значение, е неоправдано.

За да може, обаче, и при такава обстановка, каквато империалистите създадоха в Унгария и Полша, опирайки се вътрешните врагове, да се запазят непокътнати революционните завоевания на нашия народ, неговото спокойствие и обществените богатства, се създават доброволни, боеви въоръжени комунистически групи и отряди, предимно в по-големите заводи, мини, строителни обекти, квартали и други, които в сложна обстановка да действат в помощ на органите на МВР, за смазване на всякакъв опит за остри, открити вражески действия.

2.Въоръжените бойни комунистически групи и отряди се създават и утвърждават от съответните окръжни, околийски и градски комитети на БКП. Те са непосредствено техни органи и действат по тяхно нареждане, съгласувано със съответния окръжен или околийски началник на МВР.

3.Оръжие и боеприпаси за бойните комунистически групи и отряди се обезпечава от МВР и МНО, чрез съответните поделения на МВР по места.

4.Бойното обучение на тези групи и отряди се подпомага от офицери на МВР и МНО по искане на съответния партиен комитет

5.Оръжието и боеприпасите, дадени на въоръжените комунистически групи и отряди се поддържа и пази най-надеждно в обектите, където те се създават.

6.Числеността на бойните въоръжени комунистически групи и отряди се определя в зависимост от наличните кадри, техните физически възможности и предполагаемата необходимост от такива.

1

ДО
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП
Т у к

ДРУГАРИ,

~~Известно е, че~~ във връзка със събитията в Полша, Унгария и Близкия Изток вражеските и престъпни елементи в нашата страна активизираха и засилват противонародната си и престъпна дейност.

В последните години са успели да се концентрират в София и други големи градове на страната значително число вражески елементи, бивши индустриалци, търговци, царски офицери, легионери, полицаи и други престъпни елементи, много от които успяха да добият жителство на тези градове.

В настоящия момент само в Столицата живеят 2,880 бивши царски офицери, много бивши полицаи и др.

Освен това, в Столицата живеят към 4,000 лица осъждани за криминални и стопански престъпления, от които 1,250 регистрирани над пет пъти за кражби и други видове престъпления, над 300 други регистрирани до 10 и повече пъти, много от които и сега не полагат обществено полезен труд и продължават престъпната си дейност.

В Столицата живеят също така значителен бро́й /около 500/ проститутки и сводници, които влияят зловредно върху морала, особено всред младежта, а освен това техните жилища се явяват свърталища на вражески и престъпни елементи. Броя на този престъпен контингент непрекъснато се увеличава от приижащи от провинцията и установяващи се да живеят в Столицата. ~~Подобно е състоянието и в други големи градове на страната.~~

Независимо от взетите мерки в Столицата и по-големите градове на страната, хулиганските прояви все още намират място,

с което нарушават грубо обществения порядък и спокойствието на трудещите се.

Не по-малко внимание заслужава и поведението на известна част от циганското малцинство в София ~~и други градове~~, както и постоянно скитащите из страната, които са станали обществено нетърпими, крадат, хулиганствуват, пиянствуват и грубо нарушават обществения санитарен режим и са разпространители на различни заразни болести.

С цел да се обезпечи сигурност, ред и спокойствие ~~в страната~~, предлагам Политбюро да вземе следното Решение:

Р Е Ш Е Н И Е:

1. Да се ~~открият~~ трудово-възпитателни общежития, ~~в които да бъдат настанявани~~ опасните за реда и сигурността на страната вражески и престъпни елементи ~~за тази цел да се предоставят на разположение на Министерството на вътрешните работи затворническото общежитие в село Божене, Свищовско~~.

~~Тези~~ органите на Министерството на вътрешните работи, съгласувано с партийните комитети по места, ~~ще~~ изселват и въдворяват ~~на нови местожителства обществено опасни лица, жители на~~ [illegible].

Въдворяването и изселването да се утвърждават от ръководството на МВР, съгласувано с Главната прокуратура.

2. Да се отнеме жителство на всички обществено опасни лица, които са били жители на други населени места и са се настанили в ~~големите градове~~ София след 9.IX.1944 год., като бъдат изпратени в предишните им местожителства и се настанят в собствените им или на техни близки домове.

Онези от тях, които са били жители на ~~градовете~~ София, ~~Пловдив и Варна~~ да бъдат настанявани на нови местожителства.

Тези от тях, които нямат собствени домове, или такива на близките им, тяхното настаняване да става след намиране на подходящи места в страната.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

3. ~~Да се възложи на~~ Министерството на вътрешните работи да проведе мероприятията по въдворяването и изселването, на правоспитаните и изпълнение на горните мероприятия, което да се извърши организирано, планомерно и последователно.

4. ~~Да се~~ Задължават се окръжните и околийски комитети на Партията и народните съвети да съдействуват за настаняване на изселените.

5. ~~Да се възложи на~~ Министерството на вътрешните работи, Министерството на правосъдието и Главната прокуратура да подработят срочно съответни законоположения за изпълнение на горните мероприятия.

~~МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ:~~

Подлежи на връщане на др.Грозев

Препис 1

За
др. Георги Цанков

ПРОТОКОЛ "Б" №....
НА ЗАСЕДАНИЕТО НА ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП
ОТ 17 НОЕМВРИ 1956 ГОД.

Др. Георгиев
Да се предаде съответната
част за изпълнение на др.др.
Кузбилиев, Колчев, Гюров, Изачев
Спасов и Каракачанов, а на парт. секретар
за сведения – след което да ми се върне.
23 XI 56.

ПРИСЪСТВУВАЛИ ДРУГАРИТЕ:
Георги Дамянов, Райко Дамянов,
Тодор Живков, Иван Михайлов,
Енчо Стайков, Георги Цанков,
Вълко Червенков, Антон Югов,
Петър Панчевски, Тодор Прахов,
Боян Българанов и Борис Тасков.

ВЪПРОСИ
НА ДНЕВНИЯ РЕД:

I. Предложение за укрепване войските на МВР, създаване на боеви въоръжени работнически групи и отряди и за изселване от Столицата на всички обществено опасни лица.

Докладва
др.Г.Цанков

РЕШЕНИЯ

I.

С оглед на международната обстановка и привеждане на личния състав на Вътрешни войски в съответствие със специалните задачи,които те имат да изпълняват, намира за необходимо:

1. Да се увеличи численият състав на Вътрешни войски с още 1,500 бройки срочнослужащи.

2. Възлага на министъра на вътрешните работи да приеме на действителна служба необходимия брой

Из архивите на ДС

304

офицерски и сержантски състав от запаса за попълване некомплекта с офицери и сержанти, по възможност от служилите във Вътрешни войски и съкратени.

3. Задължава министъра на народната отбрана, по заявка на министъра на вътрешните работи, веднага:

а/ Да преведе във Вътрешни войски 1,500 срочнослужащи от наборите 1935 г. и 1936 г., политически подходящи и здрави, необходими за окомплектуване реорганизираните части на Вътрешни войски.

б/ Да предаде на Вътрешни войски необходимото число танкове Т-34, 76 мм САУ, миномети с изправна материална част, добре подготвени и политически подходящи военнослужащи за екипажите им, а също така бронеавтомобили, ранцеви огнемети, ръчни противотанкови гранати (РПГ) по щата за стрелковите поделения съгласно нормите на МНО.

Предвидените за 1956 год. горивосмазочни материали и мото-ресурсите за горните танкове, САУ и бронеавтомобилите да се прехвърлят на Вътрешни войски-МВР.

Да се предадат полагащите се по табел необходими запасни части и инструменти за обзавеждане на ремонтна работилница. Да се извършва

среден и капитален ремонт на тежката материална част в автотанковите бази на МНО.

в/ Да преведе необходимия офицерски състав за специалните поделения на Вътрешни войски (танкисти, свързочници и др.).

Министърът на вътрешните работи, съответно задачите на Вътрешни войски, да ги реорганизира и дислоцира.

Изпълнението на настоящето решение възлага на министъра на вътрешните работи и на министъра на народната отбрана.

II.

1. Да се създадат засега доброволни боеви въоръжени работнически групи и отряди предимно в по-големите заводи, мини, строителни обекти,които в случай на нужда да действуват в помощ на органите на МВР за смазване на всякакъв опит за остри, открити контрареволюционни и вражески действия.

2. Въоръжените бойни работнически групи и отряди се създават и утвърждават от съответния окръжен,околийски или районен началник на МВР под непосредствения контрол на съответния партиен комитет.

Въоръжените бойни групи и отряди се формират от изпитани в борбата, безпределно верни и предани на народната власт партийци и безпартийни,

305

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

306

доказали на дело, че са готови на всякаква жертва, когато се наложи, за интересите на Партията, НРБ и трудещия се български народ.

3. Оръжие и боеприпаси за бойните работнически групи и отряди се обезпечават от МВР и МНО чрез съответните поделения на МВР по места.

4. Бойното обучение на тези групи и отряди се ръководи от офицери на МВР и подпомага от МНО.

5. Оръжието и боеприпасите, дадени на въоръжените работнически групи и отряди, се поддържа и пази най-надеждно от лицата, на които е поверено.

6. Числеността на бойните въоръжени работнически групи и отряди се определя в зависимост от наличните кадри, техните физически възможности и предполагаемата необходимост от такива за всяко отделно предприятие.

III.

1. Да се въдворят в трудово-възпитателното общежитие в с.Белене, Свищовско, най-опасните за реда и сигурността на страната вражески и престъпни елементи, настанили се на местожителство в София и други големи градове на страната.

Из архивите на ДС

307

2. Да се отнеме софийското жителство на ония капиталистически и кулашки елементи и разни криминални рецидивисти, за които има данни, че работят против народната власт и сега представляват обществено опасни лица.

Същите, настанили се в София след 9 септември 1944 година, да бъдат изпратени в предишните им местожителства и бъдат настанени в собствените им домове или в домовете на техни близки.

Настаняването на ония от тях,които нямат собствени домове или такива на близките им, да става след намиране на подходящи жилища в бившето им местожителство.

Тази задача органите на Министерството на вътрешните работи да решават съгласувано с партийните комитети по места и с прокурорските органи.

3. Възлага на комисия в състав: Георги Цанков (отговорник), Димитър Попов, Юрдан Чобанов и Демир Борачев, която да решава конкретно кои лица трябва да бъдат изселени от София.

4. Задължават се окръжните и околийските комитети на Партията и народните съвети да съдействуват за настаняване на изселените.

5. Министерството на вътрешните работи, Министерството на правосъдието и Главната прокуратура да подработят срочно съответни законоположения за изпълнение на горните мероприятия.

4

Лично строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
ОКРЪЖНИТЕ И ОКОЛИЙСКИ НАЧАЛНИЦИ НА МВР
В ~~СТРАНАТА~~ НРБ.

Другари,

Столицата на нашата страна – София е наситена с много вражески и престъпни елементи. Наред с ~~тези елементи~~ такива, които са се родили и живеят в София още от преди 9 септември 1944 год., след тая дата, по един или друг начин, вражески и престъпни лица са напуснали населените места в провинцията, в които са живели до тогава, дошли са в София и са се настанили в разни търговски организации и други учреждения и заведения. Такава голяма концентрация на вражески и престъпни лица в София, много от които са развивали и развиват контрареволюционна и престъпна дейност или се занимават с нечестни дела, представлява опасност и пречка за правилното изпълнение на поставените от Партията и Правителството задачи. Не малка част от тези лица даже са получили и софийско жителство.

~~Партията счита, че е~~ Наложително е Столицата да се прочисти от ~~тези~~ такива вражески и престъпни елементи. За да се проведе правилно това мероприятие и за да не се допусне в никакъв случай да пострадат някои честни трудещи се хора, е необходимо окръжните и околийски управления на МВР да извършат следното:

1. ~~В срок от 10 дни~~ Срочно да се представят на ръководството на МВР списъци, към които да се приложат справки за онези вражески престъпни и чужди на нашата народна власт елементи – бивши индустриалци, търговци и кулаци, фашистки управници, активни участници във фашистки организации, бивши царски офицери и полицаи и др. такива, които в годините след 9 септември 1944 год. са напуснали населените места в които са живеели до тогава и са се настанили в София.

Тези списъци и справки трябва да се съгласуват с околийските комитети на Партията.

2. За да се ~~проведе~~ реши правилно ~~това мероприятие е~~ поставената задача необходимо е да се изготвят два вида списъци:

а/ списък на лицата, които трябва да бъдат изселени от София и които могат веднага да бъдат настанени в собствените им домове в провинцията, или в такива на свои близки и може да им се намери подходяща работа в производството и селското стопанство или са пенсионери.

б/ списък на лицата, които трябва да бъдат изселени от София, но които в момента нямат собствени домове в провинцията, или такива на близките им и по-трудно може да им се намери работа в тези населени места, в които са живели по-рано.

3. Справките за всяко лице по отделно, които трябва да се изпратят заедно със списъците, трябва да съдържат следните основни данни:

а/ трите имена на лицето;

б/ дата на раждането;

в/ къде е роден;

г/ от какво семейство произхожда;

д/ какво е семейното му положение /жена, деца, възраст, работят ли те и къде/;

е/ на какъв адрес живее сега /в София/;

ж/ какво е работил в миналото и какво работи сега в София;

з/ до кога е живял на старото си местожителство и с какво се е занимавал;

и/ има ли сега там къща, или къде може да бъде настанен /баща, братя, сестри, деца и др./;

к/ на кратко да се посочи каква вражеска дейност е имал в миналото;

л/ какво се знае сега за неговото отношение към Партията, народната власт и нейните мероприятия.

4. Така съставените списъци и справки за лицата от околиите за които се счита, че трябва да бъдат извадени от София и върнати на старите им местожителства, трябва да се изпратят за преглед в окръжните управления на МВР и съгласуват с окръжните комитети на Партията.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

5. От околийските и окръжни управления на МВР, съгласувано със съответните комитети на Партията, трябва да се доложи има ли места и възможности за настаняване на ново местожителство на вражески и престъпни елементи и за колко семейства, в кои населени места на околията /за всяко селище по отделно/, където може да упражняват някакъв труд - например в ДЗС, ТКЗС, мини и др.предприятия нуждаещи се от работна ръка и какви са там битовите условия. /Това не се отнася за околиите по южната граница/.

6. Окръжните и околийски управления на МВР се задължават да прилагат строго паспортния режим към онези вражески елементи, които са били изселени от София и не им е възстановено старото жителство и които самоволно, без разрешение, се завръщат в София.

~~В същия 10 дневен срок~~ В същото време околийските и окръжни управления на МВР да установят и съобщат в Министерството за такава категория лица, като се посочат адресите на които живеят сега в София. В списъците да се посочи имат ли там квартири и от какво са се препитавали.

7. Софийско окръжно управление МВР ~~в срок от 5 дни~~ да разработи и ми представи за утвърждение цялостен план както по установяването и определянето на лицата за изселване, така и за организацията на тяхното изселване от Столицата.

Обръщам вниманието на всички началници, че въпроса ~~не~~ е ~~лек за разрешение, а напротив,~~ много сложен и при неправилни и прибързани действия от ~~наша~~ техна страна могат да се получат и отрицателни резултати. За това към възложената задача трябва да се подходи много сериозно, внимателно и задълбочено, като предварителната подготовка се запази в пълна тайна.

Данните, които ще се дават за отделните лица трябва да бъдат действителни, точни и проверени. В никакъв случай не трябва да се изхожда от лични настроения и отношение към дадено лице.

Списъците и справките за лицата от ~~[illegible]~~ престиен характер по линия на НМ да се съставят отделно от тези за вражеска антинародна контрреволюционна дейност — по ДС.

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ-
-генерал-полковник:

1

П Р О Т О К О Л

№ 1

На заседанието на съвещателния орган по Държавна сигурност, състояло се на 25.V.1957 година.

Присъствуват: др.др.Г.Цанков, Г.Кумбилиев, Ап.Колчев, М.Спасов, Б.Думков, Д.Капитанов, В.Терзиев, Д.Гръбчев, Гр.Шопов, В.Райков, Б.Манов, К.Атанасов.

ВЪПРОСИ ПО ДНЕВНИЯ РЕД:	Р Е Ш Е Н И Е:
1.Сформирането на съвещателния орган по Държавна сигурност към МВР. Докладва др.Г.Цанков.	1. Създава се съвещателен орган по Държавна сигурност към ръководството на МВР. Този орган има за задачи: а/ да осигурява по-голяма съгласуваност и координация в работата на различните поделения на ДС; б/ да обсъжда по-квалифицирано и да подготвя задълбочено най-важните въпроси от работата на органите на Държавна сигурност за разглеждане в колегиума; в/ да спомага за по-експедитивното разрешаване на редица текущи въпроси възникнали по работата на Държавна сигурност; г/ чрез заслушване работата на различните поделения и др.начини да съдействува за по-нататъшното подобряване на работата на органите на Държавна сигурност. Заседанията на съвещателния орган по ДС се провеждат под ръководството на Министъра или на първия зам.министър. Възлага се на др.зам.министър Г.Кумбилиев непосредствено да отговаря за организацията на работата на съвещателния орган и да обобщава работата на ДС.

2. За постоянни членове на съвещателния орган по ДС се определят: зам.министрите по ДС др.др. Г.Кумбилиев, Ап.Колчев, М.Спасов, началника на I-во управление ДС-др. Г. Гочев, началника на II-ро управление ДС др. К.Каприелов, началника на III-то управление ДС др.Б.Думков, началника на V-то управление ДС др. В.Терзиев, началника на VII-мо управление ДС др.Д.Гръбчев, началника на I-ви отдел ДС др.Д.Капитанов, зам.началника на Софийско окръжно управление МВР др.В.Райков.

3. Да се изработи план за работата на съвещателния орган по ДС [redacted] за деня на годишната Отг.др.Г.Кумбилиев
Срок 10.VI.1957 г.

М И Н И С Т Ъ Р:

Изготвил:

да се предложи заповед
за обявяване на годишната
резерва

6

Лично строго секретно.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П Р О Т О К О Л

№ 2.

За решенията на съвещателния орган по ДС
приети на заседанието му от 17.VI.1957 г.

ПРИСЪСТВУВАТ:

По т.т.1-ва,2-ра,3-та и 4-та:
др.др.зам.министри Кумбилиев,Колчев,Спасов; др.др.генерали Думков,Капитанов; др.др. полковници Манов,Терзиев,Шопов,Райков, Гръбчев и др.подп.Атанасов.

ВЪПРОСИ НА ДНЕВНИЯ РЕД:

1. Набелязване мероприятия по работата на органите на ДС въз основа на констатациите и изводите отразени в доклада на групата ръководящи другари посетили Унгарската народна република.

Р Е Ш Е Н И Я:

а/. На предстоящите съвещания в поделенията по решението на Политбюро на ЦК на БКП от м.май т.г., да се доведат до знанието на целия оперативен състав в страната основните констатации и изводи отразени в доклада на другарите посетили Унгарската народна република.

б/. С оглед подобрение работата по съхраняването на поверителните материали възлага се на отдел Инспекторат и отдел VIII ДС да извършат проверка по места по движението и съхраняването на поверителните материали.

в/. Н-к отдел VIII ДС по съответния служебен ред да доложи какви са

Из архивите на ДС

възможностите за изменение начина на картотекиране секретните сътрудници, с цел по-доброто им опазване от разконспириране.

г/ Възлага се на отдел ИНСПЕКТОРАТ ежемесечно да информира съвещателния орган по ДС, какви сигнали за активна вражеска дейност са постъпили и как се работи по тя

д/ Отдел ИНСПЕКТОРАТ периодически да проверява какво е състоянието по готовността на поделенията да действуват при нужда съгласно писмо № 155 от 1956 година.

е/ С доклада за събитията в Унгария да се запознаят преподавателите по специалните дисциплини в школа "Г.Димитров", за да могат в светлината на изнесените в него данни да заострят вниманието на слушателите при преподаваните им лекции.

ж/ Началника на управление СНАБДИТЕЛНО да докладва какво е състоянието на въоръжението в поделенията на ДС.

2. Обсъждане на ориентировачен план за работата на съвещателния орган по ДС за времето от м.юни до края на 1957 година.

Въз основа на направените бележки от изказалите се другари да се преработи ориентировачен план и да представи на др.Министър за утвърждение.

3. Вземане отношение по предложението на работническия отдел V УГВ за съревнование между разузнавателните органи в граничните отряди и VIII-те секции на ДС в страната.

Счита за нецелесъобразно предложението за съревнование, тъй като може да се даде неправилна насока на органите на ДС - да се гонят политически показатели, а не качествена агентурно-оперативна работа. Добрите работници могат и трябва да бъдат поощрявани за добра и качествена работа по изпълнение на заповедите.

4. Разглеждане предложението за заминаване на работници от ДС в Москва във връзка с предстоящия младежки фестивал.

Възприема се да заминат за Москва 4 оперативни работници за обслужване на представителната група младежи и 10 души знаещи чужди езици на разположение на ЦК на ДСНМ за преводачи.
Утвърждават се и задачите на групата

.....юни 1957 година
С о ф и я

МИНИСТЪР на ВЪТР.РАБОТИ:

Из архивите на ДС

315

Из архивите на ДС

9

Бележки от изказванията на другарите на заседанието на съвещателния орган на ДС състояло се на 17 юни 1957 година.

/към протокол № 2/

На съвещанието присъствуваха следните другари: зам.министри Кумбилиев,Колчев,Спасов, другарите Думков,Капитанов,Манов,Атанасов, Терзиев,Веселин Райков,Гръбчев и Шопов.

ДНЕВЕН РЕД:

1. Набелязване мероприятия по работата на органите на ДС въз основа на констатациите и изводите отразени в доклада на групата ръководящи другари, посетили Унгарската народна република.

2. Приемане на ориентировачен план за работата на съвещателния орган по ДС за времето от м.юни до края на 1957 година.

По точка 1 от дневния ред:

Др.МИРЧО СПАСОВ: като изхожда от мнението на др.министър, препоръча информацията за събитията в Унгария да се изнесе пред поделенията на МВР в тоя й вид в който е изнесена на съвещанието в Дома на културата от другарите участвували в групата посетила Унгария. Правилно е информацията да се изнесе от другарите работещи по съответните линии, посетили Унгария - за милицията др.Петко Стоянов, за ДС др.Думков и т.н.

Удобно е това да стане на предстоящите съвещания в поделенията по решението на Политбюро от 18 май т.г.

Др.ГРЪБЧЕВ - като изхожда от унгарските събития предложи да се вземат необходимите мерки за въоръжение на органите на ДС с годно оръжие, Т.Т. пистолети и др. Сега унгарците са въоръжени с ново съветско оръжие пистолети с по 22 патрона. Управление VII ДС на два пъти е правило искане за оръжие,което не е било удовлетворено.

Доколкото той имал впечатление,особенно след XX конгрес на КПСС, у нас не се обръща достатъчно внимание на сигналите за настроението на масите.Счита,че трябва да се обърне внимание на всеки

сигнал що се отнася до настроението на отделни слоеве от народа, които да бъдат отразени в съответни информации.

Др.КАПИТАНОВ - счита, че предложените мероприятия са добри, но имат отбранителен характер. Предложи да се набележат мероприятия с настъпателен характер - да има готовност Държавна сигурност при усложнена обстановка да удари по враговете: бивши царски офицери, джандармеристи и други.

Др.КОНСТАНТИН АТАНАСОВ - намира, че все още мерките по опазване тайната в Държавна сигурност са незадоволителни. Много са случаите когато неоправдано се пишат поверителни документи в повече екземпляри.

Не добре е поставена работата в това отношение при отчитане на разходваните пари за агентурни цели. От отчетните материали могат да се събират данни за агентурата и да се разконспирира същата. Освен това при проверките, които правят финансовите органи в поделенията се изпращат по няколко души.

Др.ДУМКОВ - Като изхожда от това, че унгарците са имали големи въоръжени сили, обаче някои от тях са се поставили в услуга на контрареволюцията, а други са бездействували, от постъпилите в III-то управление два сигнала за антинародни изказвания на два командири на работнически отряди у нас, предложи въоръжените работнически отряди да се обслужват от ДС така както се обслужват войските, милицията и други.

Др.КОЛЧЕВ - Счита, че от извънредно голямо значение пълното информиране на нашия оперативен състав по събитията в Унгария, като на места да се направят и конкретни изводи за работата на поделенията, да се набележат съответни мерки.

Въпроса с въоръжението е също много сериозен, който трябва в най-скоро време да бъде разрешен.

По отношение на охраната на някои обекти на VII-мо управление и общежитие Белене и "Затвори" би следвало още един път да се прецени ако е необходимо да бъде усилена.

Вражеският контингент все още не е изучен и подсигурен с агентура - би трябвало още един път да се занимаят поделенията с този въпрос и установят целия вражески контингент.

Др.КУМБИЛИЕВ - Основните изводи на другарите от групата следва да се изнесат в информация пред целия оперативен състав в страната от другарите, които са били в Унгария или от други, което може да стане сега на предстоящите съвещания в

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

поделенията.

По съхраняването на материалите и конспирацията в работата може би трябва да се възложи на VIII-ми отдел и Инспекторат да проверят по места, какви материали се пазят и как се пазят.

Трябва да се види удобна ли е формата на картотекиране на агентите, която се води в VIII-ми отдел. Това е много опасно място за разшифроване на агентурата.

С доклада за събитията в Унгария следва да се запознаят и преподавателите по специалните дисциплини в школа "Г. Димитров", за да може в тая светлина в лекциите да бъде заострено вниманието на слушателите.

По отношение информациите по сигналите може да решим Инспекторатъ ежемесечно да ни информира какви сигнали са получени и как се работи по тях.

Може да препоръчаме на другаря министър, да се дадат указания на милицията да прави системно проверки съвместно с ръководните другари на въоръжените работнически отряди за съхранението на оръжието.

По въоръжението на ДС следва да се доложи какво е положението сега, да дадем предложение в Колегиума за въоръжение на органите на ДС с годно оръжие.

Би трябвало Инспекторат от време на време да проверява какво е състоянието на бойната готовност при осложнена обстановка - отнася се за писмо № 155.

Според мене обслужване на въоръжените работнически отряди от Държавна сигурност не е необходимо, понеже там са членове на партията. Ако оперативния работник обслужващпредприятието, обекта, получи някакъв сигнал би следвало да докладва на Ръководството.

По точка 2-ра от дневния ред:

Др.КУМБИЛИЕВ - Предвидено е почти за всички поделения да бъдат разгледани някои от въпросите им. Не е възможно в нашият съвещателен орган да бъдат разгледани всички въпроси на поделенията. Необходимо е някои въпроси да бъдат разгледани в делови порядък.

През м.юли др.др.Думков и Шопов да доложат за Софийско окръжно и се решат някои техните въпроси, без да се чака бригадата за оказване помощ на Софийско окръжно. По същия начин може да се решат и въпросите на някои градски управления.

4.-

В ориентировачния план не е предвиден въпроса за селското стопанство и може да го предвидим, да предложим да се занимае Колегиума с него.

Др.ДУМКОВ -Смятам, че подработената у нас инструкция по анонимките трябва да се разгледа. Също и за правилника по държавна тайна, който още не е утвърден.

Предлага заедно с разглеждане агентурно оперативната работа в Велене да се разгледа същата и по отношение на Затворите.

Предложи от плана да отпадне разглеждането на шифровата работа, а да залегне въпроса за работата на V отдел, където има редица неблагополучия.

В плана е предвиден въпрос по обслужването транспорта и промишлеността, който счита, че може да бъде отложен за септември, октомври месец.

Др.МАНОВ - Предложи точка 4-та от проекто-плана предвидена за месец юни да бъде разгледана през месец октомври след като бригадата окаже помощ на Софийско окръжно управление.

По точка 3-та за месец август да бъде разгледана работата по изменничеството не само за военните поделения, а въобще.

Въпроса за работата на II-ро управление по турска линия да се разгледа през месец юли, а не през октомври както е запланувано.

Др.АТАНАСОВ - Счита, че точка 2-ра от месец юли обединява всички въпроси по линия на I-во и II-ро управления и предлага да се наблегне на въпроса за борбата срещу чуждите разузнавателни централи.

Въпроса за разузнавателната работа по отношение Турция и Гърция да бъде разгледан отделно - по техните главни направления в работата - което да стане през месец юли.

Докладите по използуване техниката да се разгледат по-рано на мястото на въпроса за разглеждане работата по транспорта

Др.ВЕСЕЛИН РАЙКОВ - Предлага двата въпроса за Софийско окръжно управление да се обединят в един и се разгледа след оказване помощ на управлението от бригадата.

Въпроса за разглеждане работата на Русе, Пловдив счита, че трябва да отпадне от плана на съвещателния орган , а да се внесе в Колегиума. Същото да се отнася и за Бургас.

За заслушване Варна и Ст.Загора счита, че такива заслушвания в практиката обикновенно не дават особени резултати.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

5.-

При разглеждане въпроса на VII отдел трябва да се даде тяжест на проследяването, а не на проучването, от което няма оплаквания. Също да се обърне внимание и на въпроса по мероприятие "З" в IV-то управление.

Др.ГРЪБЧЕВ - Счита, че съвещателния орган трябва да се събира не повече от два пъти в месеца, като на заседание разглеждат до три въпроса.

По предвидения за VII-мо управление въпрос, прави предложение редакцията да се измени: "Доклад за състоянието на взаимодействието в агентурно-оперативната и охранителната работа на управление VII ДС с другите поделения на ДС".

Др.ТЕРЗИЕВ - Счита, че трябва да се обединят всички въпроси по изменничеството и се разгледат като цялостен въпрос, а не за военнослужащите отделно.

Въпроса по транспорта и отбранната промишленост може да отиде по-назад или въобще да отпадне.

Въпроса за проследяването да бъде разгледан от първите месеци, тъй като имат сериозни неблагополучия в работата си.

Др.ШОПОВ - Съгласен е с предложенията направени от другарите: Манов, Думков, Атанасов за изменение на някои точки от плана.

Др.КУМБИЛИЕВ - След като обобщи направените изказвания по плана каза, че същия ще се подработи, като се вземат под внимание направените бележки от другарите.

Заседанията си съвещателния орган ще провежда на две седмици един път и ще се разглеждат по два-три въпроса на заседание.

Освен въпросите на дневния ред бяха поставени и следните въпроси:

1. Във връзка с предстоящите съвещания в поделенията на МВР в страната др.зам.министър Кумбилиев зачете план-графика.

Преди да се отиде на окръжните съвещания при др. министър ще се оточнят въпросите по агентурно-оперативната работа, които трябва да се засегнат от представителите на министерството на тези съвещания и се окаже помощ на място по някои въпроси.

2. Др.зам.министър Кумбилиев зачете призив по линия на V отдел управление гранични войски за съревнуване между разузнавателните органи в граничните отряди и 8-те секции в страната

6.-

Съвещателния орган не възприе предложението-призив за съревнувание, като неудачно.

3. Уточни се броя на работниците от ДС за фестивала в Москва: 4 души за обслужване и 10 души, като преводачи на разположение на ДСНМ.

Из архивите на ДС

15

Лично строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П Р О Т О К О Л

№ 3

За решенията на съвещателния орган по ДС
приети на заседанието му от 17.VII.1957 г.

ПРИСЪСТВУВАТ:

По т.т.1-ва, 2-ра и 3-та:
др.др.зам.министри Кумбилиев, Колчев, Спасов; др.др. Капитанов, Сп.Христов, Гръбчев, Гочев, Съботинов, В.Райков, Г.Костов и Цанкарски.
Освен това по:
т.1-ва - др.Крайчев
т.2-ра - др.Модев и
т.3-та - др.Симеонов

ВЪПРОСИ НА ДНЕВНИЯ РЕД:

1. Проекто-дисциплинарния устав по ДС.

Р Е Ш Е Н И Я:

а/. Да не се издава отделен дисциплинарен устав за ДС, тъй като дисциплинарния устав на Народната армия важи и за органите на ДС, които са част от въоръжените сили на страната.

б/. Управление "Кадри" да подготви заповед в този смисъл, като в същата се оточнят въпросите с приравняването дисциплинарните права със съответните длъжности.

Срок: 1 август 1957 год.

Из архивите на ДС

в/ Управление "Кадри" да подработи въпроса за задължителната физическа подготовка на служителите от Държавна сигурност.

2. Проекто-инструкцията за работата на органите на ДС по анонимките.

а/ Одобрява ~~по принцип~~ предложената проекто-инструкция, като се отредактира ~~относно в духа на~~ направените бележки

б/ Да се подготви заповед с която да се обяви инструкцията и се задължи целия оперативен състав да я разучи.

3. Проекто-инструкцията за работата на органите на ДС по опазване на държавната тайна.

а/ Не се одобрява предложената проекто-инструкция.

б/ Възлага на др.зам.министър М. Спасов и ръководството на управление III ДС, да подработят предложение за изменение на Правилника и другите разпореждания на Министерския съвет свързани с въпросите за държавната тайна.

Срок: 1.септември 1957 г.

в/ След утвърждаването на измененията в Правилника и другите разпореждания да се подработи нова проекто - инструкция за работата на органите на ДС по опазване на държавната тайна.

1.8.57 г. ЗАМ.МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ - Г. Кумбилиев

17

Лично строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

БЕЛЕЖКИ от изказванията на другарите на заседанието на Съвещателния орган по ДС, състояло се на 17 юли 1947 година

/Към протокол № 3 /

На заседанието присъствуваха другарите зам.министри: Г.Кумбилиев, А.Колчев и М.Спасов, др.др.Ляпунов, В.Райков,Сп. Христов, Гръбчев, Г.Гочев, Манов, Съботинов, Крайчев, Модев, Симеонов и др.Цанкарски от ЦК на БКП.

ДНЕВЕН РЕД:

1. Проекто-дисциплинарния устав на Държавна сигурност
2. Проекто-инструкцията за работата на органите на Държавна сигурност по анонимките.
3. Проекто-инструкцията за работата на органите на Държавна сигурност по опазване на държавната тайна.

ПО ТОЧКА ПЪРВА:

Др.КРАЙЧЕВ - каза, че няма никакво съществено различие между устава на Народната армия и предлагания проекто-устав за ДС. Целта на предлагания устав е да се засегнат някои особености в Държавна сигурност, като например въпроса по дисциплинарната власт / в устава на Народната армия въпроса за ареста е от голямо значение, докато при нас не е така необходим/. По наградите има някои особености. Понеже до сега не е имало документ за уреждане въпросите в ДС по тая линия, преди две години се е подела инициатива и сега се предлага проекто-устава.

Др.КАПИТАНОВ - изтъкна, че ДС трябва да има военен устав, независимо от това дали ще бъде този на Народната армия или някой друг. Счита, че устава на Народната армия трябва да бъде валиден и за ДС, но трябва да има едно приравнение с

длъжностите на офицерите от МНО.

Предлага да не се приема нов устав, а този на Народната армия, като се направи приравнението.

Наказанията които са залегнали в устава на Народната армия да важат и за ДС, включително и ареста.

Др.Г.КОСТОВ - подчерта, че до сега има издадени отделни заповеди в които са определени известни дисциплинарни права на началниците, като някои от тези заповеди в известно отношение си противоречат, няма документ въз основа на който да има еднаквост в ДС. Това, както и специфичността на дадени въпроси на ДС налага необходимостта от излизането на устав по ДС въз основа на който да се прилагат дисциплинарните права в системата на ДС. До сега не се е прилагал устава на Народната армия.

Поддържа предложението за издаване на устав по ДС.

Др.ГРЪБЧЕВ - счита, че не бива да се приема нов устав за ДС. Ако се приеме такъв ще се допусне грешка. Това ще отдалечи ДС още повече от Народната армия, офицерите по ДС няма да се подчиняват на устава на Народната армия, на комендантските органи и пр. Трябва да се утвърди у служителите убеждението, че те са офицери, да имат правата и задълженията на офицера.

Поддържа предложението на др.Капитанов за издаване на документ който да приравнява длъжностите по ДС с тези от МНО.

Др.СЪБОТИНОВ - изтъкна, че нашите офицери по ДС не се чувствуват офицери. Една от причината за това е, че няма документ за ДС и съвсем правилно се поставя въпроса за устава. Съгласен е да се приеме устава на Народната армия, за да се поставят всички офицери под един общ режим, да се подчиняват на едни и същи порядки. Съгласен е с предложението да се излезе с един документ за приравняване, което ще о блекчи и работата на управление "Кадри" и освободи от заповедите, които не се изпълняват.

Др.В.РАИКОВ - счита, че трябва да се приеме военния устав с излизане на документ за приравняване.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Др.ГОЧЕВ - съгласен е с приемането на военния устав, но той да се изучи добре от нашите офицери.

Др.КУМБИЛИЕВ - Съгласен съм с предложението на другарите за приемане на военния устав и подготвяне на заповед. В тая заповед трябва да се задължат всички офицери да изучат устава. Да се направи и приравняването, но тук аз нямам предвид да се каже за всички началници какви права и задължения имат съобразно военни устав, да не се получи така, че под формата на заповед да издадем нов устав.

Определи се срок до 1 август др.Сп.Христов да изготви проекто-заповедта.

Др.Манов постави въпрос да се разгледа въпроса за физкултурните занимания, защото хубавото време изтича.

ПО ТОЧКА ВТОРА:

Др.КАПИТАНОВ: - На първа страница, втория абзац изолирано е вмъкнато за постъпването на анонимки от патриотично настроени граждани.

На втора страница в края дето се говори за взаимодействие между органите на МВР трябва да се включат и кварталните отговорници, каквито имаме по цялата страна и които и без това работят по анонимките.

На 6 страница първия израз трябва да се формулира по-добре. Не може да има един протокол за оглед и за самото обсле дване. Протокола от огледа е едно, а протокола от разпита е съвсем друго.

Пак на страница 6 се казва в протокола да се вписват данните и мненията на специалистите. Това е невъзможно, защото тези протоколи отиват в съда.

На страница 8 в самото начало дето се говори анонимките "да се изпращат в научно-техническите институти на МВР" смятам, може да се упомене точно къде, че в IV управление дори и тоя и тоя отдел.

На страница 10 дето се говори за графологическите експертизи смятам, че трябва да се обърне повече внимание. Тази година всички данни от графологическите експертизи се оказаха верни и точни.

Общо инструкцията е добра. Може би трябва да се постегне малко, защото има лекционен характер, но и така е добра.

Др.ГРЪБЧЕВ:- На страница втора в последния абзац трябва да се включи и VII управление при "взаимодействието между органите на МВР", защото нашето управление има работа с такива анонимки, а другарите не знаят какво да правят, държат ги по няколко дни в джобовете.

Считам, че инструкцията има достоинство, че има лекционен характер, което е особено полезно за работниците от периферията, които не са запознати с работата по разкриване на анонимките.

Др.В.РАЙКОВ:- Инструкцията има лекционен характер, но това ще помогне на нашите работници.

Въпроса за профилактиката може да се развие отделно и така ще намери своето по-голямо значение. Трябва предварително да знаем авторите.

На 5 страница и на 10 страница се говори за ползуване агентурата. По-добре ще бъде всичко да се включи заедно на 10 страница.

На 6 страница дето се говори за мненията на специалистите, искам да допълня към изказването на др.Капитанов, че не бива да се дават тези мнения, тези хипотези в протоколите, защото протоколите отиват в съда и не можем да пращаме непроучени неща. То трябва да се отрази само в рапорта на оперативния работник.

На 9 страница по огледа за мястото трябва да се обърне внимание и на това на каква височина е закачена анонимката, по това може да се съди за ръста на автора, което е много важно.

По графологическата експертиза малко е казано, а от опит знаем, че от миналите години имахме не малко подвеждания. Имаме и криминална и трябва и двете да се използуват. Да се предпочитат експертизите при положение, че нямаме агентурни данни.

Не е лошо да се спомене в тази инструкция и за това, да не се драска и пишат резолюции върху самите анонимки. На 13 страница например.

Не е ясно къде ще се събират материалите за регистрация по тези анонимки на които автора не е разкрит или по една или друга причина нямат резултат.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

328

Въпреки, че инструкцията има лекционен характер не бива така да се изпускаме като например на страница 15 дето се говори, че 1955 година имаме такива и такива неща.

На страница 19 неправилно е казано за спец. съобщенията, защото ние имаме мероприятия които трябва да се изясняват. Така както е дадено ще бъде отчет по заведената разработка по линия на анонимките.

Др.ЦАНКАРСКИ: - На 19 страница по реда за отчетността е упоменато, че трябва да се прави анализ в окръжните управления. Това би могло да се реши така: -III управление и окръжните и околийски управления да правят периодически анализ на ценните анонимки и да информират за това Партията. Да се посочи в инструкцията, че окръжните управления се задължават.

Др.СЪБОТИНОВ: - Неправилно е казано на 2 страница "криминални способи", би трябвало да се каже "криминални престъпления" или "углавни действия". Въобще може да се махне то като остане така:"... като използуват при това целия коплекс от агентурно-оперативни и технически средства...".

На страница 4 пети ред отгоре, дето пише "добри членове на ДСНМ" - да се махне това "добри".

На страници 5 и 7 се говори за обследване на лица. Да остане само на страница 7 като първите 4 реда от страница 7 се махнат, не е необходимо да се казва това.

На страница 10, 9 ред отгоре да се махне думата "криминално". На същата страница от 4 ред от долу да се махне "съгласно правилата на агентурната разработка".

Др.Манов каза, че е дал бележките си при изготвяне инструкцията, сега такива няма.

Др.МОДЕВ: - Не съм съгласен с изказването на др.В.Райков за спец. съобщенията. От практическа гледна точка искахме да ни се съобщават разработките. Смятам, че това трябва да остане.

Др.КАПИТАНОВ: - На 19 страница третия абзац дето се говори за обработване на данни и изпращането им в окръзите, добре е да се каже: "резултата от следствието".

Др.КУМБИЛИЕВ:- Може да приемем инструкцията с така направените бележки, като тя наново се прередактира. И заповед

Из архивите на ДС

ще трябва да се обяви. Верно, че инструкцията има лекционен характер, но това ще улесни другарите в работата им. Така да си остане. В заповедта трябва да се отрази това, че инструкцията трябва да изучат особено работниците, а бих казал и всички оперативни работници.

Инструкцията и заповедта трябва да се представят в най-къс срок, да не се протакат.

ПО ТОЧКА ТРЕТА:

Др.КУМБИЛИЕВ: - Въпроса като че не е достатъчно подработен. Първо имам бележка, че не бива да се пише навсякъде "отделение държавна тайна", а III управление. Като че началника на управлението не отговаря за работата на отделението. Всеки работник, цялото управление трябва да отговаря, да се чувствува задължено.

Навсякъде в инструкцията работата се възлага само на отделение "държавна тайна" и на работниците по тая линия в окръзите. Защо само на тях ще се възлага работата. Всеки работник където и да работи е длъжен да се грижи за опазване държавната тайна - това трябва да се разбира ясно от инструкцията, да задължава всеки работник.

Инструкцията трябва да е съобразена с решенията на Априлския и Септемврийски пленуми, да се провежда работата така, че от една страна да не снемаме отговорността от ръководителите на предприятията, и от друга страна да не даваме поводи за вмешателство в тяхната работа и подменяване на ръководителите им.

Основния въпрос е въпроса за контрола който трябва да вършим ние по опазване на държавната тайна. Постановките които тук се дават като че на редица места нарушават този принцип.

Точка 2-ра на страница 1 неправилно е формулирана. Пряко контролира и отговаря ръководителя на съответното ведомство и не бива да го освобождаваме от това му задължение.

На страница 2 точка 6 също се казва "отделение"Държавна тайна" се грижи ...". Излиза че ние се грижим, а ръководителя ако иска да се грижи, ако не няма. Точка 9-та също.

Из архивите на ДС

В точка 14 се говори и за "партийни наказания". Кои сме ние, че ще предлагаме партийни наказания. Това си е работа на Партията. За предлагането на прокурора трябва да се договори и с ръководителя на предприятието.

За да дават такива постановки другарите в инструкцията боя се, че и в Правилника на Министерския съвет от 1952 година има такива. Може би ще трябва да прегледаме и предложим на МС да се измени Правилника, още повече, че ще трябва секретните обекти да се съкратят до минимум. В сегашния етап почти всички стопански данни се публикуваха.

Поставя се въпрос и с др.министър говорих, нужно ли е да има ~~в предприятията~~ отделен работник по опазване държавната тайна. Нашите работници там, агентурата, са длъжни да се грижат и за това. Работниците по "държавна тайна" в своята работа и без това се опират на другите наши работници. Без тях, сами, не могат да работят. Да възложим на др.Спасов при преработването на инструкцията да се обсъди и този въпрос.

Дава се нов списък на обектите представляващи "държавна тайна". Включен е и химкомбината "Сталин", който е твърде известен, посещаван от редица групи, от чужденци и който дори от международния влак може да се снима. Трябва директора на химкомбината да чувствува отговорност, да взема мерки при посещенията, както и нашето управление в Димитровград.

Аз по принцип съм съгласен да отпаднат някои задължения, които имаме, като например за това - каквото и да снема кинематографията трябва да иска разрешение от нас. Отваряме си излишна работа. Много често имаме оплаквания от чужденци, че са били арестувани затова, че снемат паметници и др.

С ръководителите на ведомствата трябва да съгласуваме работата си. Ако имаме съмнение в ръководителя, то е друг въпрос.

На страница 3, точка 9, втория абзац, се говори за "производство на отбранната промишленост". Под този знаменател попадат редица предприятия, големи и малки предприятия, кооперации за взривни материали и др., и всеки може да си го тълкува както иска. Ще трябва да се уточни, могат да се изключат някои. Да опазим това което трябва, да не се затрупваме с излишна работа

Предлагам да възложим на др.М.Спасов с III управление да подработи материалите по изменение Правилника. След като се приеме новия Правилник в Министерски съвет, ще подработим и

инструкцията.

Др.МАНОВ - Разказа някои примери за задържане на чужденци, дипломати за правене снимки на църкви, пейсажи и пр. Съгласно резолюция на др.зам.министър Колчев готвели писмо с указания как да се постъпва с чужденците. Милиционерите, които стоят на пост нямат точни инструкции по това. Инструкцията трябва да се преработи и II управление ще помогне, но то да стане по-бързо.

Др.ГРЪБЧЕВ - счита, че трябва да се преработи инструкцията.

Предложи да се вземат мерки за непозволяване правене на снимки от нашите самолети. Когато пътувал веднаж за Варна в самолета имало немци - чужденци, които през цялото време на пътуването правили снимки и никой не им направил бележка.

Съвсем правилно е да се измени Правилника, който е остарял. По Правилника трябва да ни питат от МС за назначаване на лица които работят с материали представляващи държавна тайна, но то не се изпълнява. Сами си назначават хората.

Съгласен е с изказването на др.Кумбилиев, ръководителите на предприятията знаят какво представлява държавна тайна и те трябва да отговарят за опазването ѝ, иначе ние сами не можем да се оправим.

Др.СЪБОТИНОВ - Съгласен е с направените бележки по инструкцията.

Каза, че във Варна чехски другари правели снимки в бункерните райони, но никой не им правел бележка.

Предложи фотоапаратите на пътниците със самолети да се изземват при качване и при слизането им да се връщат; да се предупредят, че е забранено снемането от самолета.

Др.КУМБИЛИЕВ - предложи да се обсъди въпроса и вземе мнението и на работниците от летището.

Др.СЪБОТИНОВ - По военните въпроси се ползуваме от съветски документи, но същите пътуват по обикновен път в нашите предприятия и много хора се запознават с тях. В завод "Червена звезда" например. Такива документи трябва да се опазват добре.

С такива въпроси трябва да се занимаваме, а не с това кого да пускаме и кого не. Да се определи кои места от предприя-

331

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

332

тието могат да се посещават и кои не.

Трябва да се подработи инструкцията, да се направят корекции, но въобще да се откажем от "държавна тайна" съвсем не е правилно.

Др.М.СПАСОВ - Предложи да се сформира една група от представители на III, V, II управления, "Инспекторат", която да подработи тези въпроси.

Др.КУМБИЛИЕВ: - В V управление си има друг порядък. Предлагам да възложим на др.Спасов главно с III управление /ако са му нужни и др.Гръбчев, др.Манов и др. да ги вика/, да подработи цялостно въпроса и се внесе предложение какви изменения се предлагат в Правилника, да го разгледаме пак и внесем в МС. След като решим въпроса с Правилника ще разгледаме и инструкцията.

Срок за подработване Правилника - 1 месец.

Проекта трябва да се изпрати и на окръзите, да си дадат бележките.

Др.ГРЪБЧЕВ:- Трябва да се съгласува въпроса с МС, с др.др.Войнов, Грозев.

ПО СТРАНИЧНИ ВЪПРОСИ:

Др.КУМБИЛИЕВ:- Др.Думков е направил предложение да се отменят някои заповеди. Предлагам "Инспекторат" да подработи въпроса със заповедите и на едно от следващите заседания да обсъдим цялостно въпроса.

/Предложението бе прието/.

Предложи да се обсъди и реши въпроса за изпращане оперативен работник в Чехия, който да обслужва 6-те хиляди български работници, тъй като вече има няколко от тях в неизвестност.

Др.ГРЪБЧЕВ:- Трябва да се полагат грижи за тези българи в чужбина, да чувствуват, че Партията и Правителството се грижат за тях. Това се отнася и за работниците в СССР.

За Чехия настоявам да се изпрати един работник, тъй като много от тях отиват с намерение да бягат.

Др.КУМБИЛИЕВ:- Каза, че управление "Кадри" трябва да полага повече грижи за настаняване на работа на уволнените от

МВР служители. Хр.Димитров уволнен наскоро от школа "Г.Димитров" се оплакал на др.Българанов, че работил дълги години в МВР и сега не може да намери работа.

Да окажем помощ на такива другари. Др.Българанов казал да търсим помощта и съдействието на Партията, на Градския комитет.

Управление "Кадри" да вземе на контрол такива другари и да им окаже съдействие.

Из архивите на ДС

333

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Д О К Л А Д

За състоянието и по-нататшното подобряване работата на отдел "ИНСПЕКТОРАТ", за изпълнение решението на Политбюро от 18 май 1957 година.

ДРУГАРИ И ДРУГАРКИ,

Всички вие сте се запознали вече с решението на Политбюро на ЦК на БКП от 18 май 1957 година, което се отнася до състоянието и подобряването на работата в органите на МВР. Една голяма част от вас присъствуваха и на Националното съвещание, където беше изнесен обстоен доклад за състоянието на работата на органите на МВР в светлината на решенията на Политбюро , направен беше анализ на оперативната обстановка и се набелязаха задачи за подобряване на работата.

Това решение е част от системата на решения и мероприятия взети и много от тях проведени от нашата Партия и Правителството в светлината на решенията на историческия XX-ти конгрес на КПСС и решенията на Априлския и Септемврийски пленуми на Българската Комунистическа партия.

Посоченото решение, както това беше изнесено в доклада пред националното съвещание е взето въз основа на констатациите и изводите на нарочно определена комисия от Политбюро , която в продължение на половин година е работила в поделенията на МВР, в центъра и провинцията и е видяла успехите и недостатъците на органите на МВР, за които е доложила в Политбюро .

Една група другари от посочената комисия работиха и в нашия отдел. Този факт не е без значение за нас, тъй като ЦК на БКП и този път отдели голямо внимание и даде огромна помощ на органите на МВР, включително и на нашия отдел.

На това наше съвещание е нужно още един път с чувство на висока благодарност да отбележим и дебело подчертаем, че БКП и нейния Централен комитет винаги са оценявали голямото значение на органите на МВР, като органи на диктатурата на пролетариата за смазването съпротивата на останките от капитализма при изграждането на социализма и комунизма.

Израз на бащинските грижи и внимание, които нашата партия и нейния Централен комитет отделят за органите на МВР са ежедневната помощ която ни се оказва и ще ни се оказва за в бъдеще, за да може още по успешно да се борим срещу враговете на нашият прекрасен и трудолюбив народ.

В решението си от 18 май 1957 година Политбюро на ЦК на БКП прави констатацията, "че органите на МВР са насочени правилно в работата против класовия враг" и че "ръководството на Министерството на вътрешните работи в своята дейност се ръководи и провежда решенията и линията на ЦК на Партията." Констатирва се още, че " в работата си органите на МВР са постигнали значителни успехи" по линия на всички служби в системата на МВР и че "ръководството на Министерството внедрява и утвърждава правилно партийното разбиране за мястото и ролята на органите на Държавна сигурност под ръководството на Партията, за влагане партийност, принципиалност, дисциплина и висока съзнателност в служебната работа".

Тази висока оценка, която се дава за дейността на органите на МВР от най отговорното място - от Политбюро на нашата Партия, е същевременно и висока награда за всеки служител от поделенията на МВР.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Тази оценка , безпорно важи и за дейността на нашият отдел - "Инспектората".

В общите успехи, които се отчитат за нашите органи като цяло, известен дял има и Инспектората, който като помощен и контролен орган на ръководството на Министерството до известна степен е съдействал на същото в една или друга насока за подобрение работата на поделенията на МВР.

И в действителност ако хвърлим поглед върху работата на нашия отдел през последните няколко години, ние ще видим, че той като отделна брънка в обща верига от поделения в системата на МВР със своята работа [illegible] до известна степен е подпомагал р-то в мерките му, които то е взимало за подобрение работата на поделенията.

Ако разгледаме сегашното състояние на работата на отдел "Инспекторат" в светлината на констатациите на Политбюро на ЦК на БКП, то ние ще констатираме, че и нашата работа заедно с работата на другите поделения от година на година се подобрява.

Проверките, които сега се извършват от контролните работници при отдела по указания на ръководството на Министерството, макар и да са по редки, са по целенасочени и по резултатни. Това се дължи преди всичко на по-голямият опит, който работниците от отдела са натрупали в продължение на няколко години, както и на повишената им съзнателност и квалификация и на по-голямото им умение по време на проверките да се хващат за основното и важното и по правилно и обективно да правят изводи и излизат с предложения за подобрение работата на поделенията.

Напоследък резултатни проверки бяха извършени от групата по ДС, заедно с другари от групата по войските и на

разположение , относно работата на някои поделения по сигналите за извършена или подготвяща се вражеска дейност.

От данните на тези проверки ръководството на Министерството направи известни изводи и задължи началниците на поделенията да подобрят работата си по сигналите. Освен това, доста от тези данни бяха изнесени и въз основа на тях направени изводи по работата със сигналите пред Националното съвещание. Трябва със задоволство да подчертаем, че по нито един пункт от отразените в доклада на др.Министър по наши проверки констатации никои от присъствуващите единоначалници на Националното съвещание не направи възражение или умаловажаване на изнесените факти. Това е положително и от това другарите от групата по ДС и тези от другите групи участвували в посочените проверки, трябва да са удовлетворени и с основание всички те заслужават добра оценка в изпълнението на поставената задача.

В последно време по резултатни проверки се извършват и от групата по финансови и стопански въпроси и от групата по войските и на разпореложение.

От групата по финасови и стопански въпроси резултатна проверка беше извършена по спазването на инструкцията за реда на съхранението и отчитането на ценностите иззети от задържани и арестувани лица и по състоянието на оръжието в някои поделения. Въз основа на констатациите от тази проверка ръководството на Министерството направи изводи и задължи началниците на поделенията да подобрят работата си в това отношение, а във връзка с оръжието се дадоха указания да се провери състоянието на същото във всички поделения и вземат мерки за привеждането му в годност за действие. От посочената група са извършени и още редица други резултатни проверки.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Положителни резултати има и от проверката която беше извършена от другари от групата по войските в някои поделения по работата на кварталните отговорници, от констатациите на която са направени изводи, а добрите квартални отговорници след нашата и от ДНМ проверка бяха представени и утвърдени от ръководството на МВР, като образцови работници. От групата на войските и на разположение са извършени също така и други резултатни проверки.

От групите при отдела общо взето по резултатно се работи и по най-различните преписки и документи от финансово-снабдителен, войскови, кадрови и друг характер, които постъпват в Инспектората до ръководството на Министерството.

338

От началото на настоящата година до 30 май 1957 година само при секретара на отдела са заведени 387 броя такива преписки и материали, които са преглеждани в групите и подготвяни за доклад на ръководството на МВР с наши предложения, по-голяма част от които са били утвърждавани от ръководството на МВР.

Добре се справят с работата и другарите работещи по информацията за Политбюро на ЦК на БКП, информацията за ЦК на ДСНМ, информацията за ръководният състав от поделенията на МВР и ежедневния бюлетин на министерството.

информациите за Политбюро и за ЦК на ДСНМ с някои малки изключения се подготвят бързо и сравнително не лошо се оформят. Вътрешната информация за ръководният състав от поделенията на МВР също така добре се подготвят и въпросите които се включват в тях по мнение на началниците на поделенията които ги ползуват са интересни и ги подпомагат в тяхната работа. Този факт трябва да ни радва, за това, че и ние със своята работа макар и косвено подпомагаме поделенията, като ги ориентираме по някои въпроси за оперативната обстановка и за формите и методите на действие на вражеските и престъпни елементи,

което им позволява да могат да водят по-успешна борба срещу враждебно-престъпните елементи.

Освен горното, другарите работещи в информационния сектор успешно са подготвяли за ръководството на Министерството информации и данни по оперативната обстановка в страната и за формите и методите на действи на врага, въз основа на които то е правило изводи, а напоследък някои от тези данни бяха включени и в доклада за Националното съвещание.

Следствие на натрупан по-голям опит сега по-успешно и резултатно се подготвят от отдела техническите и други въпроси по заседанията на Колегиума, по-добре се организират национални съвещания и сравнително по-бързо и качествено по-добре се изпълняват от отдела личните поръчения на ръководството на МВР.

В резултат на взиманите до сега по служебна и партийна линия мерки в работата на отделение "Жалби" ~~при отдела~~ има също така известни подобрения. Жалбите на гражданите сега в основному по-бързо и по-качествено се решават. Такива констатации е направила и комисията на ЦК на БКП, от която е извършена проверка и в отделение "Жалби" и същевременно му беше оказана ценна помощ за подобряване работата с жалбите, писмата и сигналите на трудещите се.

От 1.I.1957 г.до 31.V.1957 г.в отделение "Жалби"са постъпили общо 5097 броя жалби,от които 4503 са решени в срок,което съставлява 95% докато за същото време на 1956 г.при почти еднакъв брой жалби процента на срочно решените жалби е бил 91% или с 4% по-малък от тази година.

Напоследък работници от отделение "Жалби" в резултат на правилен подход и анализ установи, че 4 лица неправилно /пресилено/ са били въдворени ТВО-Белене.Горното докладваме на ръководството в резултат на което са освободени.Отменени бяха и няколко неправилно съставени акта за начет на наши служители,както и опит за ощетяване М-то с 32,000 лв.за заплащане на неизвършена работа.

Бяха проведени и някои практически мерки за по-оперативно придвижване и решаване на жалбите.

До преди известно време по повечето от жалбите,тъжителите се призоваваха в приемната/за София/,а за тези от провинция -

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

та се пишеха писма до поделенията, а те от своя страна ги викат за да им съобщят резултата, докато сега се пише направо на гражданина, с някои изключения. С това се спестява време не само на гражданите, но и на нашите поделения по места.

В отделение "Жалби" беше въведена практика, заедно с жалбата да се изпраща и картона на поделението, в който в резюмиран вид, много накратко се даваше съдържанието на молбата. Сега тези картони не се изпращат, тъй като в много случаи някои от началниците на поделенията са взимали отношение по жалбата, ръководейки се само от това, което е писано в резюмето, в резултат на което често се даваха формални и непълни отговори, а всичко това водеше до допълнителни кореспонденции и запитвания, протакане на въпросите, а в някои случаи и до даване на непълни отговори на молителите.

По оперативно, главно чрез проверка на място и координиране работата с поделенията сега се решават жалбите по кадровите въпроси/става дума за централните поделения/. Това спомага тези жалби да се решават по качествено и в срок . Така, докато през 1956 година през първото тримесечие процента на срочно решените жалби от кадрови характер е бил 90, то за първото тримесечие на настоящата година е 95%,

Анализирайки състоянието на работата в отделение "Секретно" може да се направи извода, че там вследствие на взетите мерки по служебна и партийна линия и в резултат на повишената активност на работниците от отеделението работата по отчетността и оформянето на документите се подобрява.

В края на миналата година и началото на настоящата година с помощта на работници от другите групи и отделения старата архива на отделение "Секретно" беше приведена в ред. Още в началото на настоящата година партийното бюро и служебното ръководство при участието на работници от отделението разгледаха състоянието на отчетността по

текущите преписки и бяха проведени практически мерки за нейното подобрение.

В резултат на горното сега както в отделението, така и в групите, отчетността на преписките е по добра. Редки са случаите сега другарите от отделение "Секретно" да не знаят по всяко време къде се намира дадена преписка.

х х х

Наред с постиженията в решението на Политбюро на ЦК на БКП се отчитат и доста съществени слабости в работата на органите на МВР, с които Вие вече сте запознати.

Констатациите на Политбюро , че в работата на органите на МВР има съществени недостатъци по стилът и методите на работа и в борбата им срещу вражеските и престъпни елементи в една или друга степен с пълна сила важат и за нашият отдел.

Разглеждайки състоянието на работата на нашият отдел в светлината на констатациите и решенията на Политбюро ние наред с постиженията, които имаме и които накратко вече посочих, в нашата работа допускаме и доста сериозни недостатъци.

Най съществен наш недостатък е все още съществуващият формализъм и незадълбоченост в работата на някои работници от отдела.

През последните няколко години, както по партийна, така и по служебна линия бяха проведени редица практически мероприятия за ликвидиране на проявите на формализъм и бюрократизъм в работата на нашите органи.

Мерки за борба срещу формализма и бюрократизма не веднаж до сега са взимани и от нас по служебна и партийна линия и в това отношение имаме подобрение, но имаме и още редица слабости.

Ето и някои по-характерни примери на формализъм и незадълбоченост в работата:

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

През м.май т.г, на групата по финасови и стопански въпроси беше възложен за преглеждане и подготвяне за доклад на ръководството на М-вото доклад до Министерския съвет, относно отпускане авансово сено за нуждите на войсковите поделения на МВР, по който са работили другарите Николаев и Т.Йосифов. При преглеждането на доклада те не са обърнали внимание на обстоятелството, че в същия не е било вписано, че е съгласувано със заинтересованите министерства и ведомства, съгласно изискванията на правилника за работата на Министерския съвет, а така е докладван и след като беше подписан е изпратен в Министерския съвет.

Във връзка с горното от Председателя на Министерския съвет с писмо беше обърнато внимание на МВР, затова, че в случая не е спазило изискванията на правилника за работата на Министерския съвет.

На 7.V т.г. от другаря Министър беше подписана заповед за награждаване на работници от управление VII-мо ДС, за която той писмено е наредил да се приведе незабавно в изпълнение - още същия ден.

Поради това, че тази заповед по вина на др. Боев и др.Гинка Георгиева е била изпратена на съответните поделения чрез фелдиегерите - по обикновения път, както се изпращат всички други заповеди, без даже да се приложи към нея писменото нареждане на др.Министър - е била изпълнена едва след три дни и то след като ни беше обърнато внимание от др.Министър.

Твърде формално е работено и по жалбите на бившия наш служител Петър Енев Желязков от гр.Ямбол, по който е работил другаря Атанас Кожухаров. Този бивш наш служител се е оплаквал, че неправилно е бил начетен от отдел "Финансово-планов" и впоследствие уволнен. По този повод той е подавал последователно четири молби, като с последната е занимал ЦК на БКП и Министерския съвет. Основанията му за да подаде толкова молби и се обърне до по висшестоящи органи са тези, че

не е бил доволен от отговорите, които са му били давани от отделение "жалби".

Грешката на другарите в отделение "Жалби" по молбите на Желязков се състоят в това, че те вместо след като е била постъпила втора, а по-късно и трета молба, да вземат и внимателно да разгледат изнесените от него възръжения са ги изпращали на "Финансово-плановия" отдел, където е била изпратена и първата молба и въз основа на дадените отговори на посоченият отдел / а отговорите са били изготвени от служителя съставил акта за начет/ са уведомявали молителя. От анализа на изнесените данни в жалбите на Желязков и отговорите, които са били давани е видно, че при решаването на тези молби от отделение "Жалби" е подхождано формално, което е видно от следните факти:

Първо, неправилно втората и следващите молби/при наличието на възръжения/ са били изпращани за мнение пак от заинтересованото поделение/ това е в противоречие и с Указа за жалбите/.

Второ, което е и основната грешка, че при разглеждането на тези молби не са били проверени и взети под внимание важни моменти от възръженията на молителя и по-специално изнесения от него факт, че военния съд при МВР го е оправдал, като е отхвърлил акта за начет на "Финансово-планов" отдел, като неоснователно съставен.

В отделение "жалби" се допускат и други слабости, - някои от отговорите на молителите не винаги добре са аргументирани и точни, контрола по жалбите/ особено за централните поделения, където има възможност да се проверява/ в много случаи е кабинетен, чрез водене на телефонни разговори, формално се приемат някои молби в приемната, без още веднага да се обяснява на молителите мотивирано законното положение и други. Сред работниците от отделение "Жалби" напоследък се забелязва известно самоуспокояване и самодоволство от постигнатите

Из архивите на ДС

1. което показва, че въпреки много пъти да сме поставяли по служебен и партиен път тези въпроси все още не се чувствува необходимото раздвижване особено на редовния и инспекторски състав.

Б това отношение трябва наново всеки работник от отдела, всяка група и отделение да осмисли своята работа и да поведе борба за активност в работата на всички, служители

Из архивите на ДС

подобрения в работата, което е опасно и ако не се вземат мерки по служебна и партийна линия може да се допуснат грешки и връщане назад в работата. Там сега сред някои работници не се чувствува жива, крътовска работа, а само се искат справки от поделенията и се докладват на по-горните ръководители. От това самоуспокоение е нужно всички работници в отделение "Жалби" да се стреснат и да заработят още по активно и задълбочено по жалбите на трудещите се.

Случаи на формализъм и незадълбоченост в работата се допускат и от други работници, (1)

Посочените и други случаи на формализъм и незадълбоченост, каквито има още в нашата работа потвърждават и за нашият отдел извода на Политбюро, че в стилът и методите на работа на органите на МВР съществуват съществени слабости.

В стилът и методите на работата на ръководството на отдела и някои работници от същия съществуват и други сериозни слабости

От страна на ръководството на отдела макар и да е установена практиката всички по основни въпроси, преди да се решат да се поставят на колективно обсъждане с цел да се вземе по-правилно решение, се допускат и някои слабости. Не винаги по по-основните въпроси ръководството на отдела привлича за обсъждането им по-голям актив и се вземе неговото мнение. В това отношение следва да помислим и вземем мерки да подобрим работата си.

Колективното обсъждане на въпросите разбира се съвсем не значи, че се отказваме или че трябва да се нарушава принципа на единоначалието. Напротив, в решението на ЦК се обръща внимание, че колективният метод на работа трябва да се прилага при строго спазване на принципа на единоначалието. Без укрепването на воинската дисциплина и единоначалието, ако не се изпълняват заповедите и указанията на единоначалника, органите на МВР, които са военизирани, не ще могат

Из архивите на ДС

правилно да се изграждат, да живеят и да изпълняват боевите си задачи

Взискателността и контролът от началниците на отделения и групи още не е на необходимата висота. Поради тази причина често се допускат случаи на сериозни пропуски при оформянето на документите, а някои от въпросите не винаги своевременно се подготвят за доклад.

Ръководството на министерството неведнаж е давало указания, че трябва всемерно да се разгръща самоинициативата на работниците в МВР, тъй като от това до голяма степен зависи и по-нататъшното подобрение на работата на нашите органи.

Ръководейки се от тези указания, от ръководството на Отдела, а и по линия на партийната организация постоянно е обръщано внимание на комунистите в отдела, че те не винаги и не по всички въпроси трябва да чакат да им се дават указания, а е необходимо да проявяват самоинициативи.

В отдела има не малко другари, които не само че добросъвестно изпълняват възложените им задачи, но и вследствие на проявявани от тях самоинициативи имат добри резултати в работата.

Резултатна работа дават другарите Тодор Йосифов ,Величко Атанасов, Васил Василев и други, чиито опит напоследък беше разгледан на съвещания на партийните групи, в които те членуват, на които присъствуваха и останалите групови партийни ръководители, с цел обмяна на опит.

Самоинициативи в работата си проявява и др.Цветков, който по водените от него на контрол сигнали за вражеска дейност, е излизал с анализ и предложения, въз основа на които ръководството на Министерството е вземало едни или други мерки.

Разбира се в работата на другаря Цветков има и някои слабости, по които трябва да се помисли с оглед да се подобри конт-

рола по сигналите и въз основа на тях да се правят още по-задълбочени анализи и излиза с предложения пред Ръководството на министерството за взимане на едни или други мерки.

Много усърдно , старателно и упорито работи др.Донка Ташева, чийто пример и упоритост в работата би следвало да се популяризира и подеме и от други работници в отдела.

Могат да се посочат и други другари, които имат постигнати добри резултати в работата получени преди всичко вследствие на съзнателното им отношение към работата и проявени от тях самоинициативи.

В работата на някои от групите и отделенията, обаче по някои от въпросите не винаги от другарите и преди всичко от ръководителите на същите се проявява самоинициатива. Главно поради тази причина в досегашната наша работа е допускано в отделни случаи да не се упълътнява работното време на някои от другарите.

Необходимо е другарите ръководители на групите и отделенията, както и самите работници, всички те заемат длъжности"инспектори" и нагоре при приключване на възложени им задачи своевременно да излизат с предложения за поемане на нови задачи, а не да чакат обезателно отгоре да им се възлагат такива.

През 1956 година беше въведена практика и се изискваше от всички групи и отделения ежемесечно да провеждат съвещания, на които да се отчитат резултатите от работата, като не винаги се държеше сметка какви въпроси ще се поставят за разглеждане и какви ще бъдат резултатите от тези задължителни съвещания. Ръководството на отдела след като разгледа този въпрос в отчете недостатъците на тези ежемесечни съвещания, даде указания такива съвещания да се провеждат

347

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

в зависимост от въпросите, които има да се поставят на обсъждане, но не задължително всеки месец, като същите предварително най-старателно се подготвят, с оглед да има положителни резултати от тях.

Сега в групите и отделенията по наредко се провеждат съвещания и с това до известна степен е избегнат съществуващият до началото на 1957 година формализъм в тази насока.

Веднага, обаче трябва да се подчертае, че тези указания не от всички ръководители на групи и отделения правилно се разбраха и изпълняват. Сега ние констатираме, че в някои от групите и отделенията с месеци не са провеждани служебни съвещания. Така, в отделение "Секретно" от месец декември 1956 година до 20 април т.г. е проведено само едно съвещание, въпреки, че е имало въпроси, които е можело да се поставят на обсъждане. Можело е да се постави на обсъждане въпроса за привеждане в ред отчетността на старите заповеди или въпроса за подобрение работата на машинописарите, а е имало и други въпроси които е трябвало да се разгледат. Много на редко се провеждат съвещания и в другите групи и отделения.

348

Не от всички ръководители на групи и отделения се спазва и указанието съвещанията предварително добре да се подготвят, за да може от тях да има положителни резултати. В това отношение още не е изкоренен от по-рано съществуващия формализъм при подготовката и провеждането на съвещанията.

Не добре е било подготвено съвещанието на групата по войските и наразположение, проведено на 20 април 1957 година, главно по вина на другаря Борис Величков и груповия партиен отговорник - Васил Костадинов.

На съвещанието на посочената група в присъствието на груповите партийни отговорници от другите партийни групи са били

поставени на разглеждане някои положителни страни в служебната работа на групата, с цел обмяна на опит. В информацията направена от другаря Борис Величков са били изброени въпросите решени положително от другарите, но не е бил направен анализ на обстоятелствата, които са спомогнали да се постигнат положителни резултати, като се наблегне на новото, положителното в работата на добре работилите работници.

Главно поради тази причина съвещанието не е можло да изиграе ролята си и основателно е била отправена критика къмто другарите Борис Величков и Костадинов, затова че формално са се отнесли при подготовката му.

Съществени слабости се допускат и в работата на отделение "Секретно". Най сериозна слабост в работата на това отделение е тази, че то още не е обезпечило добра отчетност на заповедите издадени от ръководството на министерството през минали години. Отделение "Секретно" сега не знае дали числящите се на поделенията заповеди са на лице, което се вижда и от това, че много от поделенията още не са върнали съответните екземпляри от отменените вече заповеди, нито пък от страна на отделението е направено необходимото за да се сложи ред в това отношение.

От служебното ръководството на отдела, а и по партийна линия беше поставена задача пред комунистите от отделението още от миналата година, но и до сега не е направено необходимото. Вина за това носи преди всичко началника на отделението.

Необходимо е работниците от отделение "Секретно" да вземат срочни мерки, за да може по скоро да се приведе в ред отчетността на старите заповеди и се види какво е тяхното състояние.

В решението си от м.май т.г. Политбюро на ЦК на БКП като отчита редица слабости в организацията на провеждането на учебната работа в поделенията на МВР, задължава ръководството на МВР,

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

служебните ръководства и партийните организации да обърнат сериозно внимание на учебната работа, за редовно и качествено провеждане на занятията по специалната подготовка, за изучаване законите свързани с работата на нашите служби, да се повишава непрекъснато стрелковата подготовка и физическата закалка на служителите. Ако ние разгледаме състоянието на учебната работа при нас в светлината на решението на Политбюро ще видим, че в това отношение имаме и още редица други слабости.

350

През 1956 година ние отчетохме, че някои от занятията по служебната квалификация при нас и особено тези по огнева подготовка през миналите години са водени формално, като са изнасяни лекциите теоритично, а по-малко време е отделяно на практическите въпроси, поради което и крайните резултати от тези занятия не са били особено резултатни.

Проведените напоследък занятия по опознаването на оръжието, пълнене и празнене на същото и по други практически въпроси показаха, че при нас има другари, които не само че не познават добре оръжието, неговите части, устройство и пр., но и не знаят как да го напълнят и изпразнят, на който практически въпрос през миналата година не беше обръщано достатъчно внимание.

В резултат на взетите напоследък мерки по партийна и служебна линия съществуващият до началото на тази година формализъм при воденето на занятията до голяма степен е отстранен. Сега при воденето на занятията по огнева подготовка, а и по другите дисциплини се обръща по-голямо внимание на практическите въпроси. На това се дължат и по-добрите резултати постигнати при проведените през месец май т.г. стрелби, особено с обикновенния пистолет.

Независимо от горното обаче, при нас и сега има не малко

Из архивите на ДС

стр. 17.

3. Решенията на ЦК на БКП за подобряване работата по линия на физкултурата са валидни и за нас. Физически укрепнали и закалени ние ще изпълняваме по-добре нашите задължения. Безпорно е, че на физическата закалка на служителите от отдела ние трябва да обърнем по-голямо внимание. Партийната организация по този въпрос не е направила всичко да доведдане тази задача до край. В това отношение членовете на Партията и оперативния състав трябва да увличат останалите, а физкултурното ръководство при отдела да подобри и разнообрази заниманията в часовете за физзарядка.

Из архивите на ДС

другари, които недостатъчно добре владеят оръжието и не могат с твърда увереност да действуват с него при нужда. Не от всички ни също така се познават добре законите имащи връзка с нашата работа и в това отношение малко внимание е отделяно за изучаването им. Малко усилия до сега са полагани за физическата закалка на служителите от отдела и др. ③

Очевидно е, че по отношение на учебната дейност в отдела трябва да се вземат в светлината на решенията на Политбюро нови ,допълнителни мерки с оглед да се повиши общата квалификация на състава от отдела, за да можем още по успешно да се справим със задачите които ни се възлагат от Партията и Правителството.

ДРУГАРИ И ДРУГАРКИ,

Това са основните въпроси, с които се е занимало Политбюро и които според нас засягат и нашата работа.

Трябва да подчертаем, че Политбюро не за първи път се занимава с работата на МВР и не едно решение има за работата на органите на МВР. Във всички случаи обаче, до сега, когато се е занимавало Политбюро с нас и всички досегашни решения са вземани главно по инициатива и по предложение на Ръководството на МВР. Разликата от всички досегашни случаи и от всички решения с решението на Политбюро от 18 май т.г. е това, че сега Политбюро се е занимало с нашата работа не по инициатива и доклад на Ръководството на МВР, а по инициатива на ЦК, по доклад, оценки и предложения на нарочно определената комисия, която е работила, обследвала, изучила и анализирала цялостната работа на МВР повече от половин година.

Решението на Политбюро от 18 май т.г. придобива още по-голямо значение за нас и поради факта, че то се взема след Априлския и Септемврийски пленуми на ЦК, на които пленуми особено внимание беше обърнато за работата на органите на МВР.

2. За голямо съжаление в този период се намери и от нашият отдел другар -/касае се за др.Тодор Стоянов/, който се опита да преглася и да оправдава гнилите изказвания в проведеното съвещание в "Република" след Априлския пленум.

Тук трябва да отбележим, че от състава на отдела и парт.организация правилно реагираха, което е радостен факт. Ние се опитахме да помогнем на др.Стоянов мислейки, че временно се увлякал по улицата и по лоши съветници, но той не възприе тази наша помощ, не видя грешките си, но състава на отдела и партийната организация не се поколеба , а като един се обявиха против схващанията му и той бе напълно изолиран, ~~отчужден~~ от колектива, при което положение не можеше да работи повече с нас и бе изведен от органите на МВР.

Из архивите на ДС

353

Из архивите на ДС

Както на Априлския, така и на Септемврийския пленуми, както това е известно, бяха сериозно критикувани органите на МВР и бяха направени изводи за тях поради допуснати грешки и извръщения в някои от поделенията през оня период. ЦК на БКП тогава строго, но справедливо осъди периода на тези извръщения и взе отношение спрямо виновниците.

Решението на Политбюро от 18 май т.г. има изключително значение за нас, защото то дава отговор на всички ония гнили, кариеристични и неустойчиви елементи, които по време на Априлския и Септемврийски пленуми се бяха подали на вражеската пропаганда и с пълен глас пригласяха в обругаването на партията и партийната линия, в опитите им да разстроят, да компроментират и да отслабят органите на МВР и особено ако това им се удадеше за ДС, служейки си с най долни и гнусни клевети и измислици за тяхната работа през последния период.

Решението на Политбюро на ЦК на БКП има изключително значение и за нас работниците от отдел "Инспекторат", тъй като то ни открива нови, още по-голями възможности за подобряване на работата

Главната задача, която произтича за нас от решението на Политбюро на ЦК на БКП е да мобилизираме всички сили и умение и като помощен и контролен орган на ръководството на Министерството да направим всичко необходимо за подпомагане на същото в мерките му, които то ще проведе за изпълнението на тези решения.

Решението на Политбюро на ЦК на БКП ни задължава да вземем всички необходими мерки за повишаване нивото на нашата работа. То изисква от нас да подобрим контрола по изпълнението на правителствените и партийни решения, засягащи органите на МВР и контрола по заповедите и указанията на Ръководството на МВР. При тези наши проверки особено внимание трябва да се обръща не само на това дали

Из архивите на ДС

е изпълнена една или друга задача, произтичаща от правителствени и партийни решения и от заповедите и указанията на ръководството на МВР, но и на тяхното качествено изпълнение, като се изяснява как оперативните поделения работят по сигналите за вражеска дейност и как ръководят и възпитават агентурата, спазва ли се финансовата и щатна дисциплина, на какво ниво е дисциплината в поделенията, по стилът и методите на работа, на какво ниво е бдителността и боеготовността на поделенията и други. Всички тези въпроси, съобразно плана за проверката трябва най задълбочено, правдиво и обективно да се изясняват и след приключване на проверката да се дслага на Ръководството на МВР със съответни предложения.

Това решение ни задължава да издигнем на по-високо ниво работата ни по информацията за ръководството на министерството и ръковсдния състав от поделенията на МВР, както и информацията за по-горните партийни и държавни органи. То изисква от нас да подобрим контрола и отчетността по сигналите за проявена или подготвяща се вражеска дейност и своевременно по всички по-важни сигнали да информираме ръководството на МВР и предлагаме мерки за подобрение работата на поделенията по сигналите за вражеска и престъпна дейност.

В решенията си от 18 май т.г. Политбюро на ЦК на БКП задължава ръководството на Министерството да вземе и проведе необходимите мерки за създаване по-голяма координация и практическо взаимодействие и съгласуваност между отделните оперативни и други поделения на МВР, за да могат по успешно да водят борба срещу враждебно престъпните елементи. Задачата на отдела по изпълнението на това важно изискване е да подпомага поделенията макар и косвено, като въз основа на данни от проверени получаващи се сигнали и други въпроси, в отдела излиза с предложения пред ръководството на Министерството за провеждане на един или други съгласувани мероприятия

Из архивите на ДС

между поделенията от центъра, окръга, околията и други по изясняването на дадени въпроси. Да помогнем за ликвидиране на това голямо зло съществуването на известна "частна собственост" в някои поделения по притежаването на сигнали за да регистрират те успеха, когато може съвместно с другите поделения да се свърши работата по-бързо и по-добре.

Съответна координация и взаимодействие е необходима и помежду групите и отделенията в отдела. Необходимо е при всички случаи, когато дадени преписки или други материали които са възложени примерно на групата по ДС или войските, но в тях се поставят и искания от финансов или снабдителен характер да се съгласуват с другарите от групата по финансови и стопански въпроси и обратно. Такава съгласуваност особено на въпросите изискващи сверка по законни, от кадрови характер и други трябва да се установи и с юридическата група при Министерството, управление "Кадри", ВИ и други. Спазването на горните изисквания обезателно ще способствува за подобрение ~~на~~ работата на отдела.

356

Решението на Политбюро ни задължава чувствително да подобрим работата по писмата и жалбите на трудещите се и сведем до минимум излишната книжнина.

Ръководството на отдела и всички работници от отделение "Жалби" трябва да воюват за най-точното спазване на Указа на Президиума на Народното събрание по работата с жалбите. По молбите на трудещите се трябва да се реагира бързо и с необходимата задълбоченост и правдивост. Само така ние ще способствуваме за укрепване и разширяване връзките ни с народа, с което на дело ще провеждаме линията на Партията в тази насока и ще спомогнеме за изпълнението на решението на Политбюро.

Необходимо е ръководството на отделение "Секретно" да вземе всички необходими мерки за срочното привеждане в ред на онези заповеди издадени от Ръководството на МВР от минали години и сериозно да подобри работата на отделение "Секретно" в това отношение.

Както до сега, така и за в бъдеще пред отдела ще стои задачата да търсим нови форми и начини за свеждане до минимум книжнината и излишните писания. В това отношение през последните няколко години не малко беше направено, но въпреки това бумажната работа в отдела още е голяма и в това отношение е необходимо сериозно да помислим.

Може да се помисли за намаляване на писмената работа по преписките и жалбите в отделение "Жалби" и Секретно отделение. Може също така да се помисли и по най различните справки и записки, които се готвят в групите, с оглед те да бъдат по-кратки, по-ясни и разбрани. С успешното изпълнение на тази много важна задача ние ще облекчим не само нас, но и ръководството на МВР.

В изпълнение препоръките на комисията на ЦК на БКП, проверила работата на органите на МВР и изпълнявайки указанията на ръководството на МВР отдела сега подготвя проект на инструкция за работата на нашият отдел, подготвя също така някои изменения на заповед № 390 и одобрената с нея инструкция, както и допълнения в заповедта по жалбите. Тези документи следва най-грижливо да се подготвят и след като се удобрят от ръководството на МВР е необходимо добре да се изучат от всички ни и обезпечи тяхното изпълнение.

За успешното изпълнение решенията на Политбюро на ЦК на БКП и стоящите във връзка с него пред нас задачи е необходимо да се проведат по партийна и служебна линия съответни мероприятия за повишаване на политическата и марксистко-ленинска подготовка и служебна квалификация на състава. Тази задача трябва да се счита, като една от най-важните за нас задачи, от която зависи до голяма степен и цялостното подобрение на нашата работа . Нужно е кръгозорски и с чувство на висока съзнателност да заработим в тази насока .

Из архивите на ДС

357

Из архивите на ДС

ДРУГАРИ И ДРУГАРКИ,

От решенията на Политбюро на ЦК на БКП и от редицата други актове и действия на Партията се вижда, че тя има голяма вяра в органите на МВР и им дава своята пълна подкрепа. Затова всеки служител от Министерството на вътрешните работи с цялата си енергия, сили и умение трябва да се заеме с изпълнение на поставените пред него задачи. не кампанийно а планомерно, упорито и последователно

Не ще и съмнение, че и ние - работниците от отдел "Инспекторат", въоръжени с новите, особено ценни за нас решения на Политбюро, изпълнявайки и указанията на ръководството ще заработим с още по-голям ентусиазъм и напрежение и ще направим всичко необходимо, като помощен и контролен орган на Ръководството на министерството да съдействуваме на същото за цялостното изпълнение на тези решения. Сили за това ние имаме. Нужно е само упорито да се заемем с тяхното изпълнение, с което ще оправдаем огромното доверие, което нашата скъпа Българска Комунистическа Партия и Народното правителство гласуват на органите на МВР.

На упорита работа и борба другари и другарки, за претворяване в живо дело решенията на Политбюро на ЦК на БКП от 18 май 1957 година.

Мантурмак – даден за поховане
Др. Гюров

1

И Н Ф О Р М А Ц И Я

за проведените съвещания в поделенията на МВР във връзка с решението на Политбюро за работата на МВР от 18 май т.г.

Както е известно, в цялата страна органите на МВР проведоха съвещания във връзка с решението на Политбюро от 18 май т.г., на които съвещания беше подложена на оценка работата на съответните поделения в светлината на решението и се набелязваха мероприятия които да способстват за най-правилното му и цялостно изпълнение.

На едно от своите заседания колегиума на МВР изслуша информация за впечатленията на членовете на колегиума от проведените съвещания и счете за правилно тези бележки да ги доведе до знанието на окръжните началници на МВР, за да се вземат още по-енергични мерки за довеждане докрай изпълнението решението на Политбюро.

Може да се констатира, че решението на Политбюро за органите на МВР е прието от нашите служители единодушно и с ентусиазъм. То изигра огромна роля за по-голямата активност и сплотеност на служителите от МВР около ЦК на Партията и ръководството на МВР, което неминуемо да се отрази благоприятно върху работата, което вече се чувствува в поделенията. Това решение повиши самочувствието на нашите служители.

Особено важно е, че решението на юлския пленум на ЦК дойде много навреме и в подкрепа на решението на Политбюро за органите

Из архивите на ДС

на МВР. С юлските решения ние още един път по-открито и по-ясно можахме да говорим пред нашите служители и пред партийните организации за причините да се създадат такива настроения за известен период против Министерството на вътрешните работи и конкретно можеше да говорим за носителите на тези настроения и централи, които движеха по-нататък ония елементи, които си бяха поставили за цел да се възползуват от критиката на ЦК на Партията по недостатъците в органите на МВР, които се опитваха да създадат обществено мнение в Партията и извън Партията и чрез улицата и непартийни средства да диктуват решения за органите на МВР, такива каквито Партията не можеше да вземе.

Тогава се беше създала такава обстановка и такива въпроси стояха пред Партията, че всеки политически се стремеше да вземе отношение по тези въпроси, а онези, които имаха нездрави настроения се опитаха да използват стремежа на всеки да вземе отношение по тези въпроси и тикаха работата към антипартийна страна. За тогава трябва да се каже определено, че сериозни опити направиха да вземат връх гнили и нездрави елементи.

За разлика от тогава обаче, във всички тия съвещания по провеждане решението на Политбюро излиза на предна линия здравото Инициативата държи в ръцете си в съвещанията и в критиката здравото ядро от служители на МВР и не само подема инициативата за разясняване на тези въпроси, но както се вижда в редица поделения се търси отговорност от тези, които се опитваха да ни тикнат в това направление против линията на Партията.

С провеждане решението на Политбюро от 18 май т.г. ние създадохме здрава атмосфера в нашите поделения и трудно е сега от нездрави позиции да излезе някой и да подвежда нашите служители. Това е една здрава основа, без която ние не можем да провеждаме решението на Политбюро.

Радостен факт е също така, че в съвещанието на МВР най-активно участие взеха секретарите на окръжните и околийски комитети на Партията. Почувствува се, че навсякъде има създадени здрави отношения между нашите органи и комитетите на Партията. Това трябва да се има като основна задача и за в бъдеще. Така и само така ние можем да се надяваме на чувствително подобрение на работата на поделенията и служителите от МВР.

Трябва обаче още в началото да се каже, че в докладите изнесени на съвещанията, а даже и в самите изказвания, недостатъчно внимание беше обърнато на политическата оценка, която дава Политбюро за нашата работа. Макар че ние обръщахме внимание на началниците на този въпрос не беше отдадено достатъчно внимание в докладите и затова в значителна степен изказванията не засягаха тези въпроси. Другарите са съгласни с всички постановки, обаче не оценяваха необходимостта да се разяснят всички оценки които се дават от Политбюро, не оценяват необходимостта от мобилизиране силите на нашите работници. Не се схвана от всички широкото политическо значение на решението. Една категория другари считат, че вече Политбюро си каза думата и ние трябва да работим и да не се връщаме към тези въпроси, възникнали по време на Априлския пленум. Друга категория пък съзнателно искат да избягват

Из архивите на ДС

тези въпроси. Затова трябваше да се даде най-широко тълкуване на тези въпроси на съвещанията, да се види къде е корена на злото, за да не се допускат никога в бъдеще.

Съвещанията ще спомогнат за по-нататъшното укрепване на нашите работници. Що се касае по-специално до работата на Държавна сигурност, вижда се, че има известно активизиране. Другарите са се заели по-сериозно с работата, обаче няма необходимата активност по отношение установяването на действителния вражески контингент, като най-активните от него да се вземат на разработка, а за другите да се осигурява агентурно наблюдение. Има известно подобрение по разработването на вражеския контингент, обаче в някои околии работата в това отношение е много слаба. Например в Стара Загора Градското и Окръжно управления водят само едно лице на активна разработка, което не отговаря на наличието на вражеския контингент в града.

Тази задача не стои като постоянна задача пред органите на Държавна сигурност. Получило се е малко отпускане, за което има вина I-ро и III-то управление поради това, че целия техен апарат отговарящ за тези линии не се бори както се следва.

Съставят се списъци и справки по окръжно № 155, обаче това не се контролира достатъчно.

Неблагополучно стои въпроса с резидентите в някои големи градове като София, Пловдив и другаде. Този въпрос се подценява.

Съществена слабост на Софийско и други окръжни управления е, че слабо се занимават по линия на контраразузнаването. По-добре в това отношение се занимава Пловдив. Тази слабост за София,

Стара Загора и други градове трябва да се отстрани.

Като обща слабост за всички поделения по ДС е, че недостатъчно се анализират данните по отчета. Това пък пречи на нашите поделения да видят своите слабости и да вземат мерки за отстраняването им. В това отношение ръководството на Министерството и колегиума ще вземат конкретни мерки за оказване помощ на окръзите.

Няколко думи за съвещанията по милицията. Имаме известно впечатление, че в известен смисъл те минаха по-активно в сравнение с миналото, а даже и сега в сравнение с някои поделения на ДС. В Пловдив, където миналата година бяха отбелязани много сериозни слабости от бригадата която работи там има известно подобрение. Обаче същевременно, специално в Пловдив, има една доста сериозна опасност, която пролича в доклада, от известно самоуспокоение и самодоволство. В доклада се пише повече по успехите и достиженията. Това нещо до известна степен пролича и в Стара Загора, Плевен и др. ДНМ трябва да обърне сериозно внимание на тези въпроси.

Съвещанията показаха, че съществуват и други извънредно големи слабости и най-лошото е, че те се търпят много време. В докладите които се направиха не беше направен дълбок анализ например по въпроса за дисциплината; по състоянието на милиционерския кадър и пр. Така например, по назначаването на милиционери се подхожда съвсем формално. Има случаи да се назначават като милиционери криминални престъпници.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Най-сериозния въпрос който стои е, че в Стара Загора са отишли много назад, а в Пловдив са се задържали на същото място по въпроса за предотвратяване на престъпленията. Когато притиснахме някои околийски началници защо се получава това, те казаха, че са подценили и изоставили този въпрос.

Трябва да се каже и за една такава опасност, която съществува за милицията. Напоследък хората на милицията с помощта на Партията и съветите провеждат широка работа сред населението, което е правилно и то дава резултати. Обаче увлечени в тази работа те подценяват агентурно-оперативната работа. Процента на предотвратяване на престъпленията показва едно снижение, което показва, че агентурната работа е слаба. Затова е необходимо да се засили предотвратяването на престъпленията, което може да се постигне с агентурна работа. На тези въпроси на съвещанията не се обърна необходимото внимание.

На съвещанията не се разчопли следствената работа. Там има известно подобрение, но има и много кусури.

Оказа се също така, че на сигналите не се реагира своевременно. В това отношение има известно подобрение. Например в Пловдив има известни успехи по стопанска линия, обаче общо взето в цялата страна по сигналите слабо се работи.

От съвещанията пролича, че редица ръководители по места не вникват в подробности по отделните въпроси. В ДНМ се счита, че дисциплинарните нарушения намаляват. Оказа се обаче, че в някои окръзи, като Коларовград, дисциплината е слаба, има

неморални прояви, във Варна има осем души милиционери заразени от сифилис.

Окръжните и околийски началници на МВР не се занимават достатъчно с въпросите на народната милиция. Например и в Стара Загора и в Пловдив докладите се изнесоха от началниците на НМ, а беше правилно да ги изнесат окръжните началници. В Стара Загора нито един от началниците на МВР не се изказа.

На съвещанията се повдигнаха много и различни въпроси, едни отправени за разрешение към ръководството на Министерството, други към съответните ръководители на поделенията. По въпросите отправени към ръководството на Министерството се работи за да получат те възможното най-правилно разрешение. Необходимо е въпросите касаещи самите поделения също така да се разгледат и решат съобразно условията, възможностите, за да се внесе подобрение в работата.

Ние не трябва да считаме, че с тези съвещания въпроса с решението на Политбюро е вече решен. У нас сега съществуват всички благоприятни условия за практически провеждане на решението и е създадена такава атмосфера. Обаче да не си правим илюзии, че няма да срещнем трудности в провеждане на решението и при тази обстановка, при самото практическо провеждане на отделните задачи, които ни поставя решението.

Първата причина с която ще се сблъскаме и която действува и сега е известен формализъм по отношение на решението -

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

прочел решението, даже ако щете агитирал са него, обаче вътрешно за себе си по всички въпроси не си е дал отговор, по всички въпроси не се е захванал да се преустрои, защото това решение е известно допълнение към решението на Априлския и Септемврийския пленуми за органите на МВР. Сега при наличието на това решение има груби прояви, каквито самото решение осъжда. Да вземем случая с Гранични войски, с който случай сте запознати от информация, за навлизане на наши войници на гръцка територия по заповед на началник отряда. Това става след решението на Политбюро за работата на МВР и от никого не се докладва за тези неща. Това означава, че има формално провеждане на това решение. Има и други случаи на незачитане ръководството на МВР от Гранични войски и от други поделения на МВР.

Да вземем случая с провала във II-ро управление ДС. Защо се издънихме така? Защото работниците от II-ро управление са нарушили инструкциите и заповедите на ръководството на Министерството и на собственото си ръководство. Ако се бяха придължали към инструкциите и заповедите сега нямаше да се занимаваме с този въпрос. Как може да става това нещо след решението от 18 май. Възможно е, защото решението на Политбюро е прието формално. Този който е провеждал мероприятието не си е задал въпроса, може ли да провежда на своя глава такива неща, които засягат положението на нашата страна.

В това отношение ние трябва да си направим много сериозни изводи и още по-активно и задълбочено да се хванем с изпълнението на това решение. Очевидно сега трябва да се пристъпи към някои

мероприятия, които вече практически да се подхванат и да се следи самото изпълнение на решението.

Правилно ще бъде да се продължи изучаването на решението на Политбюро. Сега още един път следва да се изучи точка по точка решението и отделните поделения и всеки работник да си набележи конкретни мероприятия. Ние имаме план по решението, но този план трябва да го допълним с тези въпроси повдигнати на съвещанията и всяко поделение да добави в своя план и нови конкретни мероприятия във връзка с провежданите съвещания.

Правилно е да се прегледат инструкциите и заповедите по взаимодействието и да се подобрят тези инструкции. В това отношение са дадени указания на комисия, която работи.

Известна категория работници са се превърнали в груби практици. Затова смятаме, че в бъдеще трябва да се засили лекционната пропаганда по някои въпроси на нашата политика. Трябва да се провери какви конкретни мероприятия набелязват поделенията по изпълнение решенията на Политбюро и след известно време може да се извикат пред колегиума някои поделения и началниците да доложат как се изпълнява решението на Политбюро.

Трябва да има пълна сплотеност на органите около ръководството на Министерството за провеждане на решението. Работник, който има колебание в това отношение не може да има място в органите на МВР.

Необходимо е сега да бъде използвана тази обща мобилизация на оперативния състав за практическото разрешаване на въпросите поставени в решението на Политбюро от 18.V.т.г.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

В бъдеще цялата наша работа ние трябва да оценяваме в светлината на решенията на Политбюро, в зависимост от тяхното изпълнение и резултатите от това изпълнение, за да може да се получи онова, което решението на Политбюро изисква - да се мобилизира отново нашия апарат вече от позициите на ясната политическа линия, от позициите на борба с всичко онова, което Партията счита за грешно, за да може да се избегне повтарянето на грешките и да се постигнат по-сериозни успехи в охраната на границата, в охраната на обектите и по всички направления в нашата страна. Само така можем да изпълним своя партиен дълг.

11

НЯКОИ ПО ХАРАКТЕРНИ НЕДОСТАТЪЦИ И СЛАБОСТИ В РАБОТАТА В ОРГАНИТЕ НА ДС

Б У Р Г А С:

При разглеждане контингента комисията е констатирала, че в окръга не се знае действителния контингент. Сочи се контингент на едно място, а вражеската дейност се проявява на друго. Това показва, че не държим под отчет активния вражески контингент.

Има доста хора които са се завърнали, като изменници на Родината. Не всички, обаче са наблюдавани. Има случаи в Тополовград, където изменник се завръща, взема семейството си и отива зад граница.

Има много случаи, дори и в Бургаски окръг, където работниците, не само, че не вземат мерки срещу агенти, които вършат закононарушения, но и самите работници спомагат за тези нарушения, а тогава те се заангажират от агента и са готов материал за вербовка от чуждите агентури.

В Р А Ц А

За справките по изменниците на Родината. Вероятно някои другари от II-ро и III-то управления ДС при Министерството са се позасилили, престарали са се и затова са Ви позатруднили с излишни неща.

Едва 60 % от вражеския контингент е обезпечен с агентура. Получило се е в Чипровци, където не е имало достатъчно агентура, на два пъти да се хвърлят взривове на наши хора, а те сигурно са разчитали, че ние добре ги пазим от посегателството на враговете.

Из архивите на ДС

370

П Л Е В Е Н

В завод "Е.М.Киров", където има известни прояви на вредителство за некачествена храна, където има присъствие на чужди тела в тези храни, които при всички случаи причиняват разстройство в животните, говори, че в завода нашите органи са натъмно. Не е имало нито една разработка в същия завод. Прерязан е международния кабел в района на Тетевенска околия, а в същото време се говори за достатъчно агентура в тази околия.

Р У С Е

Има увлечения от редица работници по ДС да изграждат работата си с доверителни връзки. Препоръката на др.ст.лейт. Рачев от Разград в тази насока ние трябва да отхвърлим, а да се засили вербовката, особено на агентура сред турското население.

Някои околийски началници не търсят много окол. парт.секретари, нямат още навик, а не че са против това. Например околийския началник МВР - Белене няма още този навик, а то е въпрос до метод да търсиме партията по всички въпроси. Тя ще ни помогне, тя ще ни насочи.

В А Р Н А

34 души арестувани през шестмесечието, а освободени 29, от което е видно, че сме далече от възможностите си съобразно състава.

В окръга има не малко строителство, а работата по него не върви както трябва. Не се обръща внимание на хората които постъпват в тези бекти. Това са хора все бивши офицери, капиталисти, легионери, които по друг начин не могат да си намерят работа и постъпват на строителните обекти където работата е временна.

Х А С К О В О

Известно е, че в окръга има английска резидентура, но не сме разкрили. Няма съмнение, че турска и гръцка резидентура също има на територията на окръга, но какво става с нея не ни е известно. Чуждите разведки съумяват да се доберат до много ценни сведения от военен характер в окръга, приблизително точно да се ориентират за дислокацията и въоръженията на армията.

Т Ъ Р Н О В О

Недостатъчен е анализа по разстановката на контингента, къде се той намира - бившите капиталистически елементи, бивши офицери, полицаи и др. Нужен е такъв анализ от окръжен и околийски мащаб, а той да бъде известен на партийните комитети.

Ръководството на окр.управление, II отделение, не са достатъчно взискателни. Съществуват твърде сериозни недостатъци в работата, а не се реагира остро и бързо на сигналите, няма контрол на място.

371
Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

С О Ф И Я

Редица случаи за вербоването на неподходяща агентура. Вербован човек на стар компроматериал, който е легализиран вече, след което той отишъл в ЦК и се оплакал.

Б Л А Г О Е В Г Р А Д

Съществува голямо увлечение за създаване на доверени лица /връзки/, което е плъзгане по най-лекото съпротивление. Докато на някои места се намалява ползуването на такива в окръга е обратното.

К О Л А Р О В Г Р А Д

Активните разработки са отчайващо малко.

x

x x

В Плевен, Враца и др. има елементи на увличане по течението и вземане изпити за сметка на служебната работа, без да се безпокоят, че същата изостава, докато в околийско управление - Берковица, Враца и др. има пък наличие на отказване от училището.

ДР. Г.ДАНКОВ – Може да се констатира, че решението на П.Б. за органите на МВР е прието от нашите служители единодушно и с ентусиазъм, с изключение на един или два случая с V управление ДС, на колебание.

Особено важно е, че решенията на юлския пленум на ЦК дойде много навреме и в подкрепа на решението на Политбюро за органите на МВР. С юлските решения ние още един път по-открито и по-ясно можахме да говорим пред нашите служители и пред партийните организации за причините да се създадат такива настроения за известен период против Министерството на вътрешните работи и конкретно можеше да говорим за носителите на тези настроения и централи, които движеха по-нататък ония елементи, които си бяха поставили за цел да се възползуват от критиката на ЦК на Партията по недостатъците в органите на МВР, които се опитваха да създадат обществено мнение в Партията и извън Партията и чрез улицата и непартийни средства да диктуват решение за органите на МВР, такива каквито Партията не можеше да вземе.

Но ако сравним за някои поделения тази активност сега която се прави с активността, която се прояви по време на Априлския пленум например във войските, ние ще видим, че тогава се проявиха много по-активно някои, особено ръководящия състав, макар и не винаги в правилна насока. Тогава вие си спомняте, беше предмет на разисквания и селското стопанство, и линията на Партията, и линията на органите на сигурността. Бяха пренебрегнати всякакви служебни задължения и правила и започнаха с политика да се занимават. Ако си спомняте, ние в колегиума предупредихме един път управлението на войските да престанат да политиканстват.

Сега се получава обратното. Политическите въпроси се избягваха, а започнаха да говорят за служебни въпроси. Това не е случайно. Тогава се беше създала такава обстановка и такива въпроси стояха пред Партията, че всеки политически се стремеше да вземе отношение по тези въпроси, а онези, които имаха нездрави настроения се опитаха да използват стремежа на всеки да вземе отношение по тези въпроси и тикаха работата към антипартийна страна. За тогава трябва да се каже определено, че сериозни опити направиха да вземат връх гнили и нездрави елементи.

Из архивите на ДС

За разлика от тогава обаче, във всички тия съвещания по провеждане решението на Политбюро излиза на предна линия здравото. Инициативата държи в ръцете си и в съвещанията и в критиката здравото ядро от служителите на МВР и не само подема инициативата за разясняване на тези въпроси, но както се вижда в редица поделения се търси отговорност от тези, които се опитваха да ни тикнат в това направление против линията на Партията.

С провеждане решението на Политбюро от 18 май т.г. ние създадохме здрава атмосфера в нашите поделения и трудно е сега от нездрави позиции да излезе някой и да подвежда нашите служители. Това е една здрава основа без която ние не можем да провеждаме решението на Политбюро.

Тук трябва да се каже, че там където са имали влияние такива ръководители, като Панов, Каракачанов, там работите минават най-слабо и без помощта на ръководството трудно бихме си представили изясняването на тези въпроси. Аз присъствувах в два гранични отряда. Ако не бяхме се намесили в работата на докладите сигурно съвещанията щяха да минат като служебни, нямащи нищо общо с това което е ставало преди. Обаче благодарение на участието ни от тук, там се развиха всички тези въпроси, които охарактеризират оня период и дават политическа оценка за тогава и сега което е най-ценно и във връзка с решението на Политбюро се създаде настроение за борба за изпълнението на това решение. Радостно е и това, че в милицията се прояви по-голяма активност в сравнение с миналото, а даже и сега в сравнение с ДС на някои места, което говори, че тук най-малко отрова е хвърлена в това отношение.

В Бургас на мене ми направи много силно впечатление съвещанието и политически то мина на високо ниво. А ако вземем политическото ниво на ДС и на милицията трябва да се разчита много повече на политическото ниво на ДС.

Тук прави впечатление и присъствието на партийните комитети Но там където има макар и отделни случаи, където наши служители да не отиват, когато ги викат в партийните комитети, такива наши служители не може да се търпят нито ден. Не може да се търпи такъв

наш служител, който не признава партийното ръководство. При всички случаи ние трябва да признаваме партийното ръководство на Партията. Ръководящите другари в нашите органи трябва да знаят, че без Партията ние нищо не можем да свършим и че най-малкото отклонение от Партията и партийната линия ще ни заведе в извращения.

У нас сега съществуват всички благоприятни условия за практически провеждане на решението и е създадена такава атмосфера. Оба че да не си правим илюзии, че няма да срещнем трудности в провеждане на решението и при тази обстановка, при самото практическо провеждане на отделните задачи, които ни поставя решението.

Първата причина с която ще се сблъскаме и която действа и сега е известен формализъм по отношение на решението - прочел решението, даже ако щете агитирал за него, обаче вътрешно за себе си по всички въпроси не си е дал отговор, по всички въпроси не се е захванал да се преустрои, защото това решение е известно допълнение към решението на Априлския и Септемврийския пленуми за органите на МВР. Сега при наличието на това решение има груби прояви, каквито самото решение осъжда. Вземете случая с Гранични войски - това става след решението на Политбюро за работата на МВР и от член на колегиума, който не докладва за сигнали получени. Това означава, че има формално провеждане на това решение.

Или да вземем такива случаи: завчера др.Ангелов ми звъни. че заместника на Томов без да съгласува, изпраща писмо в ЦК да се разреши да пишат за годишнината на граничарите.

Когато аз отсъствах др.Владимиров е предложил да се изпрати бригада в 15 отряд. Др.Кумбилиев му е казал, че трябва да реши министъра като си дойде, но считал, че е хубаво да се изпрати такава на южната граница, защото там има бягства. Това са дадени указания, когато аз се върнах, казах на др.Владимиров, че ще го извикам, но докато го извикам той създал комисия и я изпратил в 15 отряд. Какво значи това? Това значи, че Кумбилиев си приказва, но какво разбира той от граница, а министъра дошел, но аз съм решил и ще изпратя, а след това я докладвам, я не докладвам . Когато го запитах какво става с това предложение, той ми каза, че е изпратил бригадата. От това нещо аз не искам да си правя капитал, но то е в коренно противоречие с решението на Политбюро, стар начин, който е виждан от

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Панов, а след това и от Каракачанов. Политбюро иска преустройство, а не само формално приемане на решението. И ако сега у нас стават бягства зад граница, докато не се изкоренят всички стари методи наследени от Панов и Каракачанов, то макар и да има създадено настроение за подобряване на работата, всичко може да се обърне против нас. За това такива прояви говорят за формално възприемане и провеждане на решението на Политбюро.

Или да вземем случая с провала във II-ро управление ДС. Защо се издънихме така? Защото работниците от II-ро управление са нарушили инструкциите и заповедите на ръководството на Министерството и на собственото си ръководство. Ако се бяха придържали към инструкциите и заповедите сега нямаше да се занимаваме с този въпрос. Как може да става това нещо след решението от 18 май. Възможно е, защото решението на Политбюро е прието формално. Този, който е провеждал мероприятието не си е задал въпроса, може ли да провежда на своя глава такива неща, които засягат положението на нашата страна.

Или да вземем тези неблагополучия, които стават в МНО. Сега две централи работят за слухове - едната централа в писателите, другата - в МНО. За писателите е ясно, но в МНО има партизани, политзатворници, защо се получава това в МНО? Как няма да се получи, когато след решението на Априлския пленум в продължение на години ръководството на МВР и на МНО бяха изолирани от всички тези възможности да видят кои се занимават с тези слухове и кои ги разпространяват, когато един Киров стоеше в центъра на това в V управление. Очевидно V управление, което съществува за да сигнализира пред Партията за нездрави прояви, то се беше отклонило за известно време и се занимаваше с положението на Киров. Как ще помогне Вапирев сега, като съчуствува на Киров за да разкрие тези централи и да може да помогне на тези офицери да застанат на здрави партийни позиции.

Защо там се получава това? Защото формално е прието и разгледано решението на Политбюро от 18.V. Защо началниците не поемат отговорност върху себе си? Защо Терзиев ще чака да излезе комисията с доклад? Ние трябваше ли да чакаме ЦК да изпрати комисия и тогава да започнем да работим? При нас се получи така, че ние помогнахме на комисията да види по-добре работата, защото направихме редица

предложения и много документи бяхме изработили.

Аз смятам, че ние трябва в това отношение да си направим много сериозни изводи, още по-активно и задълбочено да се хванем с изпълнението на това решение. Очевидно сега трябва да се пристъпи към някои мероприятия, които вече практически да се подхванат и да се следи самото изпълнение на решението.

Правилно ще бъде да се продължи изучаването на решението на Политбюро. Сега още един път следва да се изучи точка по точка решението и отделните поделения и всеки работник да си набележат конкретни мероприятия. Ние имаме план по решението, но този план трябва да го допълним с тези въпроси повдигнати на съвещанията и всяко поделение да добави в своя план и нови конкретни мероприятия във връзка с провежданите съвещания.

Правилно е да се прегледат инструкциите и заповедите по взаимодействието и да се подобрят тези инструкции.

Правилно е някои поделения след известно време да ги извикаме да се отчетат.

Аз смятам, че за в бъдеще ние трябва цялата наша работа да оценяваме в светлината на решенията на Политбюро, в зависимост от тяхното изпълнение и резултатите от това изпълнение за да може да се получи онова, което решението на Политбюро изисква - да се мобилизира отново нашия апарат вече от позициите на ясната политическа линия, от позициите на борба с всичко онова, което Партията счита за грешно, за да може да се избегне повтарянето на грешките и да се постигнат по-сериозни успехи в охраната на границата, в охраната на обектите и по всички направления в нашата страна. Само така можем да изпълним своя партиен дълг.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

ДР.КУМБИЛИЕВ – Оценката която дадохме и по-рано, че недостатъчно внимание се обръща на политическата оценка, която дава Политбюро за нашата работа,се прояви на всички съвещания. Макар, че ние обърнахме внимание на началниците, на този въпрос не беше отдадено достатъчно внимание в докладите и затова в значителна степен изказванията не засягаха тези въпроси. Другарите са съгласни с всички постановки, обаче не оценяват необходимостта да се разяснят всички оценки които се дават от Политбюро не оценяват необходимостта от мобилизиране силите на нашите работници.

Съвещанията спомагат за по-нататъшното укрепване на нашите работници. Що се касае по-специално до работата на Държавна сигурност, вижда се, че има известно активизиране. Другарите са се заели по-сериозно с работата, обаче няма необходимата активност по отношение установяването на действителния вражески контингент като най-активните да се вземат на разработка, а за другите да се осигури агентурно наблюдение. Има известно подобрение по разработването на вражеския контингент, обаче в някои околии работата в това отношение е много слаба. Например, в Стара Загора Градското и Окръжно управления водят само едно лице на активна разработка, което не отговаря на наличието на вражеския контингент в града.

Аз считам, че тази задача не стои като постоянна задача пред органите на Държавна сигурност. Получило се е малко отпускане, за което има вина II-ро и III-то управления поради това, че целия техен апарат отговарящи за тези линии не се бори както се следва.

Съставят се списъци и справки по окръжно № 155, обаче това не се контролира достатъчно.

Неблагополучно стои въпроса с резидентите в някои големи градове като София, Пловдив и другаде този въпрос се подценява.

Съществена слабост на Софийско окръжно управление е, че слабо се занимава по линия на контраразузнаването. По-добре в това отношение се занимава Пловдив. Аз считам, че тази слабост за София, Стара Загора, трябва да се отстрани. Въобще в Стара Загора работата не е подхваната добре и затова е необходимо там да се укаже известна помощ.

Като обща слабост за всички е, че недостатъчно се анализират данните по отчета. Това пък пречи на нашите поделения да видят

своите слабости и да вземат мерки за отстраняването им. Считам,че ръководството на Министерството и колегиума трябва да вземат конкретни мерки за оказване помощ на окръзите, а от някои началници трябва да се потърси отговорност.

От данните които има за окръзите и особено за Стара Загора пролиава известно неправилно разбиране за отчетните дела и отчетно-наблюдателните дела. Има тенденция да се пререгистрират отчетните дела в отчетно-наблюдателни дела, което значи да се занимават много време с празна бумажна работа.

Няколко думи за съвещанията по милицията. Имам известно впечатление, че в известен смисъл те минаха по-активно. В Пловдив, където миналата година бяха отбелязани много сериозни слабости от бригадата която работи там има известно подобрение. Обаче същевременно, специално в Пловдив, има една доста сериозна опасност, която пролича в доклада, от известно самоуспокоение и самодоволство. В доклада се пишеше повече по успехите и достиженията. Това недо до известна степен пролича и в Стара Загора. ДНМ трябва да обърне сериозно внимание на тези въпроси.

Най-сериозния въпрос, който стои е, че в Стара Загора са отишли много назад, а в Пловдив са се задържали на същото място по въпроса за предотвратяване на престъпленията. Когато притиснахме някои околийски началници защо се получава това, те казаха, че са подценили и изоставили този въпрос.

На съвещанията се повдигна въпроса ДНМ да вземе срочни мерки по отчетността. Първо, много отчети се искат и освен това не се правят разграничения по някои въпроси.

Колегиума трябва да обърне внимание, че единоначалниците в МВР и окръжни и околийски , не се занимават достатъчно с въпросите на народната милиция. Например и в Стара Загора и в Пловдив докладите се изнесоха от началниците на НМ, а беше правилно да ги изнесат окръжните началници. В Стара Загора нито един от началниците на МВР не се изказа.

Повдигнаха се и някои други въпроси на тези съвещания. Например за оръжието, на второ място за подмяна на някои превозни средства. Друг въпрос от такъв характер е въпроса за вакантните

Из архивите на ДС

длъжности. На управление Кадри трябва да се дадат указания по отношение на оперативния състав по ДС да не назначават хора които нямат необходимото образование.

В заключение искам да кажа това, че са поставени твърде много въпроси. Получава се по-широко разясняване и обща мобилизация. Сега е необходимо колегиума и началниците на поделенията да се заемат конкретно с разрешаване на поставените въпроси и да търсят отговорност от тези хора, които не провеждат указанията.

Из архивите на ДС

ДР. ГЕОРОВ - Докладите във Варна по ДС и НМ бяха изнесени от окръжния началник, обаче недостатък по линия на V-то управление беше, че доклада на отдела го изнесе заместник началника на управлението. Получава се така, че началниците, които непосредствено отговарят за работата, не вземат участие и не се чувстват отговорни. Дори на съвещанието във Варна някои станаха и започнаха да оспорват достоверността на някои данни. Аз не можах да чуя във Варна какво мисли началника на IX отдел Чакалов.ВТова отношение ръководството на V-то управление трябва да види как се упражнява ръководството върху оперативния състав.

Там има такива факти: Политбюро взе отношение към Киров.Той беше изведен от нашите органи, но по това не вземат отношение.Само един от началниците на отдели Андреев взе отношение. Това също е един показател, че по поведението на един отговорен работник не вземат отношение. Това показва най-малко, че политическото значение на решението на Политбюро за Киров се омаловажава..

Аз имам впечатление, че решението на Политбюро заангажира много партийните органи. Във Варна присъствуваха всички секретари.

На тези съвещания обаче и по-специално във Варна, се изказаха някои секретари на околийски комитети и се разкриха някои нездрави отношения на наши органи към партийните комитети. Имам предвид за отношенията създадени в Тервел и Генерал Тошево. Впечатлението на другарите от партийните комитети е, че работят добре с нашите органи. На съвещанието във Варна се разкри недоброто отношение между прокурора и нашите органи. Там не присъствува нито прокурора, нито заместника му. Председателя на съда каза, че не е бил подготвен и не се изказа. Те бяха разобличени от др.Митко Григоров, който каза, не че не са били подготвени, а че имат отношение към органите на МВР.

Прави впечатление, че по линия на Държавна сигурност малко се говореше за наблюдението на чужденци. Същото се отнася и за милицията. Във Варна сериозно стои въпроси за наблюдението на чужденците и за агентурата сред турското малцинство.

Бяха разкритикувани другари от някои партийни секретари за недобрия обществен порядък.

Из архивите на ДС

Аз смятам, че положителното в съвещанията бяше това, че общо взето самочувствието на нашите органи е повишено. Яснотата внесена както с решението на Политбюро, така и с документите пуснати от ръководството им дават възможност да подемат работата. Все още обаче поместа не се вижда работата на отделните оперативни работници.

Централните поделения на МВР, ДНМ и Инспектората трябва да пристъпят към проверка изпълнението на решението на Политбюро.

Не се схваща от всички широкото политическо значение на решението. Една категория другари считат, че вече Политбюро си каза думата и ние трябва да работим и да не се връщаме към тези въпроси. Друга категория пък съзнателно искат да избягват тези въпроси.

Ние не трябва да считаме, че с тези съвещания въпроса с решението на Политбюро е вече свършено. В доклада на V-то управление се сочи сериозна вражеска дейност в казармите: написани лозунги в команден пункт, пускане на позиви, а резултатите от работата не съответстват на тази дейност, което е много тревожно и опасно.

Като изхождам от тези съвещания и от събранията проведени във връзка с юлския пленум на ЦК аз считам, че тези решения се посрещат добре. Според мене е необходимо с ръководния състав да се държи по-тясна връзка. На семинари,по партийни групи, трябва да се проведат изпити по решението на Политбюро.

Известна категория работници са се превърнали в груби практици. Затова смятам, че в бъдеще трябва да се засили лекционната пропаганда по някои въпроси на нашата политика. Трябва да се провери какви конкретни мероприятия набелязват поделенията по изпълнение решенията на Политбюро и след известно време може да се извикат някои поделения и началниците да доложат как се изпълнява решението на Политбюро.

Аз смятам, че по партийна и служебна линия трябва да се поговори с някои другари, които проявиха съмнение по отношение на партийната линия и до сега не са взели отношение. За нас въпросите с кадрите е решен. Ние не се съмняваме в тяхната преданност, но всичко това което стана трябва да ни накара да поговорим с тях.

Там където има нездрави прояви от наши служители към партийни органи трябва да се изяснят бързо и да се вземат мерки.

Из архивите на ДС

ДР. П.СТОЯНОВ - Тези оценки, които се дадоха, че съвещанията на Политическата страна на решението на Политбюро се е обърнало по-малко внимание е верно и за милицията. На много места съвещанията по линия на милицията добиха отчетен характер. Тази сериозна слабост, която се изтъква тук, за известно самодоволство и самоуспокоение, е верно. Това нещо пролича в Пловдив, Плевен и на други места.

От тези съвещания които се проведоха има постигнати известни успехи, но те показаха, че има още много и извънредно големи слабости и най-лошото е, че те се търпят много време. В докладите които се направиха не беше направен дълбок анализ например по въпроса за дисциплината, по състоянието на милиционерския кадър. Така например, по назначаването на милиционери се подхожда съвсем случайно. Има случаи да се назначават като милиционери криминални престъпници.

Трябва да кажа за една такава опасност, която съществува за милицията. Напоследък хората на милицията с помощта на Партията и съветите провеждат широка работа сред населението, обаче увлечени в тази работа те подценяват агентурно-оперативната работа. Процента на предотвратяване на престъпленията показва едно снижение, което показва, че агентурната работа е слаба. Затова е необходимо да се засили предотвратяването на престъпленията, което може да се постигне с агентурна работа. На тези въпроси на съвещанията не се обърна необходимото внимание.

На съвещанията не се разчопли следствената работа. Там има известно подобрение, но има и много кусури.

Оказа се също така, че на сигналите не се реагира своевременно. В това отношение има известно подобрение. Например в Пловдив има известни успехи по стопанска линия, обаче общо взето в цялата страна по сигналите слабо се работи.

От съвещанията пролича, че редица ръководители по места не вникват в подробности по отделните въпроси. В ДНМ ,политотдела, ние като ръководители казваме, че дисциплинарните нарушения намаляват. Оказа се обаче, че в някои окръзи, като Коларовград, дисциплината е слаба, има неморални прояви, във Варна има осем души милиционери

Из архивите на ДС

26

заразени от сифилис.

Повдигна се един въпрос по всички съвещания - за повишаване на общото образование. Получава се така, че тези които учат си занимаряват работата. В това отношение трябва нещо да се направи, така, че като учат да си гледат и работата.

На съвещанията се изтъкна от партийните органи, че е ниско културното ниво на милиционерския състав. По тая линия ние ще предложим мерки.

Из архивите на ДС

ДР. Н.АНГЕЛОВ – Съвещанията проведени във връзка с решението на Политбюро ще имат огромно значение за подобряване на работата. Решението на Политбюро се приема много добре от служителите на МВР и се проявява активност и сплотеност. Необходимо е този ентусиазъм който е създаден с практически мероприятия да се доведе докрай. В тая връзка това което е направено трябва да се счита като начало за действителното изпълнение на решението. Навсякъде в докладите и в изказванията се прояви недостатъчна политическа заостреност. Това се дължи на недостатъчното партийно-политическо възпитание на състава. Тази слабост трябва да се има предвид и да не се забравя от партийния комитет и ръководящия състав на Министерството.

Слабости които са писани в решението на Политбюро се потвърдиха навсякъде, обаче недостатъчно се конкретизираха в поделенията, нямаше остра непримиримост по недостатъците

Много е радостен този факт, че с партийните комитети, с изключение това което се изтъкна за Варна, са създадени такива отношения. Искам да изтъкна, че органите на Министерството трябва да бъдат търсени и викани от партийните комитети.

Трябва да има пълна сплотеност на ~~всички~~ органите около ръководството на Министерството за провеждане на решението. Работник, който има колебание в това отношение не може да има място в органите на МВР.

Партийната работа също така трябва да се засили. Недостатъчно още практически се пристъпва към изпълнение на решението.

Лично строго секретно!
Екз.№...

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М.В.Р.
отдел Инспекторат
№ 1508
23.VII.1958 год.
София

ДО
НАЧАЛНИЦИТЕ НА ОКРЪЖНИТЕ УПРАВЛЕНИЯ
МВР В СТРАНАТА
Н-К УПРАВЛЕНИЕ ГРАНИЧНИ ВОЙСКИ
Н-К УПРАВЛЕНИЕ Т-РО ДС
ДИРЕКТОРА НА НАРОДНАТА МИЛИЦИЯ

С решение на Политбюро на ЦК на БКП от 15.VII.1958 г. съборите по българо-югославската граница се обявяват за местни такива.

С цел да се предотврати измяна на Родината от страна на наши граждани, установяване на подозрителни връзки, извършване на спекула и др.,органите на МВР да провеждат следните мероприятия.

1. От вътрешността на страната да се допускат посещения на съборите само с открити листове,издавани от окол.управления на МВР.

Определянето на населените пунктове които ще влизат в периметъра на събора да става по предложение на съответния окръжен началник на МВР, съгласувано с окръжните комитети на БКП, окръжните народни съвети и командира на съответния граничен отряд.

2. На съборите да не се допускат вражески елементи и особено уличени в изменнически настроения, бивши изменници на Родината, близки на изменници на Родината, както и югославски политемигранти, хулигани, криминални и стопански престъпници.

Ако някои такива лица направят опити да присъствуват на съборите без открити листове,да се задържат внимателно и отстраняват.

3. Българските граждани, присъстващи на съборите и допускащи по време на същите хулигански, криминални, стопански и други деяния,с които нарушават реда и нормалното провеждане на съборите, без да се създават сцени и излишен шум,да бъдат отстранявани.

4. Окръжните и околийски управления на МВР и поделенията на Гранични войски, да задържат всички югославски граждани,пребивавали извън района на събора на наша територия, и ги изпращат в Министерството на вътрешните работи, където след извършване на необходимата проверка, да се решава на кои да се даде убежище в НР България и кои да се върнат обратно в Югославия.

5. Да се ограничи издаването на паспорти на български граждани за Югославия.Такива да се издават само на политически проверени лица и при доказана нужда.

ВЕРНО.
За НАЧАЛНИК ОТДЕЛ
майор

ЗАМ.МИНИСТЪР:/п/ Ап.Колчев
20.VII.58 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТР. РАБОТИ
СЕКРЕТАРИАТ
№ 2734 от 21.VII 1965 г.

9

Лично строго поверителнс!
Препис
Екз. № 36.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Р Е Ш Е Н И Е

на Политбюро на Централния комитет на Българската комунистическа партия за по-нататъшно подобряване дейността на органите на Министерството на вътрешните работи, за по-широко участие на социалистическата общественост в опазване на обществения ред, за засилване на профилактичната и възпитателната работа в борбата против престъпността.

Нашият народ постигна под ръководството на Българската комунистическа партия големи успехи във всички области на стопанското и културното строителство, в изграждането на новия, социалистическия строй. Коренно се измени класовият и социалният състав на нашето общество. Премахна се завинаги експлоатацията на човека от човека, ликвидираха се експлоататорските класи. Значително укрепна морално-политическото единство на народа. Непрекъснато се подобрява неговото материално и културно положение.

Все по-широко се разгръща социалистическата демокрация в страната, засилва се непосредственото участие на народните маси в ръководството на народното стопанство и в държавното управление. Огромна роля изигра в това отношение Априлският пленум на Централния комитет на Партията, неговите исторически решения, които оказват и ще оказват все по-силно въздействие върху по-нататъшното ни обществено-политическо и икономическо развитие.

В резултат на станалите у нас дълбоки социално-икономически изменения, на огромната работа, извършена от Партията и обществените организации за

ЕИ

Из архивите на ДС

388

комунистическото възпитание на народа, непрестанно расте неговата политическа и трудова активност, издига се неговото политическо и държавническо съзнание. Това намира ярък израз в разгърналото се всенародно движение за ускоряване на икономическото развитие на страната, което дава вече своите богати плодове.

Сега у нас е ликвидирана икономическата и политическата база на класовия враг, който се намира в положение на все по-голямо изолиране от онези трудещи се, над които имаше по-рано възможност да влияе. В своето огромно болшинство нашият народ самоотвержено се труди в различните участъци на социалистическото строителство, разкрива резервите и умножава народното богатство, честно се отнася към своите обществени задължения, строго съблюдава законите на страната и обществения ред. Престъпността в страната намалява, постоянно се утвърждава и укрепва социалистическата законност.

Голям принос в това дело имат и органите на Министерството на вътрешните работи. В изпълнение на решенията на Априлския пленум на ЦК на БКП и на решението на Политбюро за МВР от 18 май 1957 година, работата на Министерството на вътрешните работи е значително преустроена и подобрена. Сега цялата дейност на органите на Министерството на вътрешните работи се извършва под непосредственото ръководство, контрол и помощ на Партията и нейния Централен комитет. А това е решаващото условие за всички успехи на МВР. Органите на Министерство на вътрешните работи все по-успешно изпълняват своите задачи по охраняване на обществения ред и правата на гражданите, по опазване на сигурността на страната в борбата с империалистическите разузнавания и с вражеските и престъпните елементи вътре в страната.

ЕИ

Из архивите на ДС

389

На сегашния етап от нашето развитие, във връзка с по-нататъшното разширяване на социалистическата демокрация, у нас са създадени необходимите условия за постепенно прехвърляне на редица функции на държавни органи - милицията, прокуратурата, съдилищата и др. към масовите организации и социалистическата общественост. Налице са реални възможности обществените организации и народните маси все по-активно да се привличат в борбата с неморалните и антиобществени действия, в опазване на обществения ред и безопасност, в охраняване на правата на гражданите, в предотвратяване на престъпления и други прояви, които противоречат на законите на страната и на нормите на социалистическото общество.

В изпълнение на решенията на Седмия конгрес на Партията и указанията, дадени в доклада на др. Тодор Живков пред Третата сесия на Народното събрание, сега следва органите на Министерството на вътрешните работи, а и другите органи на пролетарската диктатура, на които е възложено да бдят за строгото съблюдаване на социалистическата законност, все по-пълно да съчетават в своята работа метода на принуждението и наказанието с метода на убеждението и възпитанието. Профилактичните, предупредителните и възпитателните мерки, борбата за предотвратяване и пресичане на антиобществените простъпки, на престъпленията и закононарушенията, за откъсване от въздействието на контрареволюционните и други престъпни елементи на попаднали под тяхно влияние трудещи се и особено младежи трябва да заемат все по-широко място в дейността на органите на Министерството на вътрешните работи. В това отношение те следва да използуват и досегашният си положителен опит.

При провеждане на профилактични и възпитателни мероприятия, необходимо е органите на МВР все повече да се опират, освен на своите собствени сили, на помощта

ВИ

Из архивите на ДС

390

и съдействието на партийните организации, на отечествено-фронтовските, профсъюзните, комсомолските и другите масови организации на трудещите се, на народните съвети, и помощта и съдействието на ръководителите на съответните предприятия, учреждения, училища, както и на близки на лицето, което е извършило закононарушението. Тази профилактична и възпитателна работа следва да се извършва в най-тясна съгласуваност с прокуратурата и съда.

Всичко това изисква служителите на Министерството на вътрешните работи още повече да разширяват и укрепват връзките си с народа, още по-здраво да се опират на трудещите се при изпълнението на своите функции.

Политбюро на ЦК на БКП смята за необходимо да обърне внимание на всички работници на Министерството на вътрешните работи, на неговите органи, че като се разширява социалистическата демокрация в страната и все по-пълно се съчетава методът на принуждението с метода на възпитанието в борбата против престъпността, не бива да се допуска каквото и да е притъпяване на бдителността, каквото и да е подценяване на врага, не бива да се допуска отслабване на наказателните и репресивни мерки против шпионите, диверсантите, контрареволюционните елементи и агентурата на империалистическите централи в страната ни, както и против злостните закононарушители, против разхитителите на обществено имущество, убийците и другите престъпни елементи. Нужно е още повече да се засили революционната бдителност и активност в борбата против външните и вътрешните врагове на страната и народната власт, да се вземат и в бъдеще необходимите мерки за разкриване и пресичане още в зародиш на вражеските и престъпните замисли, най-строго да се наказват злостните народни врагове за техните престъпни действия.

ЕИ

Из архивите на ДС

13

Органите на сигурността не бива нито за минута да забравят, че нашата страна, нашият социалистически строй врагове има, че те са в състояние, там, където липсва нужната бдителност и работата на подделенията на Държавна сигурност е отслабена, да правят опити да ни пречат и пакостят. Докато съществува агресивен империалистически лагер, който постоянно изпраща своя агентура в нашата страна, докато у нас има остатъци от бившите експлоататорски класи, които не са се отказали да вредителствуват, органите на Министерството на вътрешните работи и на Държавна сигурност трябва непрестанно да се укрепват, все повече да подобряват своята работа.

Главната задача сега на Държавна сигурност е всестранно да засилва и активизира своите разузнавателни и контраразузнавателни органи в борбата против засилената разузнавателна дейност на капиталистическите страни, възглавявана от разузнаването на САЩ, за разкриване на техните враждебни планове, на тяхната най-разнообразна подривна дейност, насочена срещу нашата страна, срещу социалистическите държави и останалите миролюбиви народи.

Успешното изпълнение на всички тези важни задачи изисква да се засилва и подобрява и занапред партийното ръководство и контрол над органите на Министерството на вътрешните работи, да им се оказва близка помощ, за да станат те още по-подготвени, още по-крепки органи на пролетарската диктатура, да се усъвършенствува тяхната дейност и се подобрява стилът и методите им на работа.

С оглед все по-широко да се развива социалистическата демокрация в нашата страна, да се засилва участието на трудещите се в борбата със закононарушенията и в укрепването на обществения и правовия

ЕИ

Из архивите на ДС

392

ред, да се подобрява по-нататък дейността на Министерството на вътрешните работи и неговите органи, Политбюро на ЦК на БКП

Р Е Ш А В А:

1. Някои от функциите по опазването на обществения ред и правата на гражданите, по предотвратяване и пресичане на неморалните и антиобществените простъпки и престъпления постепенно да започват да се изпълняват, освен от държавните органи, и от обществените организации на трудещите се.

Във връзка с това:

а/ Да се създадат "Доброволни отряди на трудещите се за опазване на обществения ред".

За целта да се издаде съответно постановление на ЦК на БКП и Министерския съвет, а също да се утвърди временен правилник за организацията, ръководството и работата на Доброволните отряди на трудещите се.

б/ Поради създаването на Доброволните отряди смята за целесъобразно Въоръжените работнически отряди и групи /ВРОГ/ да прекратят своята дейност. Членовете на Въоръжените работнически отряди и групи могат по единично или групово да се влеят в Доброволните отряди за опазване на обществения ред.

Списъците, оръжието, снаряжението и облеклото на Въоръжените работнически отряди и групи следва да се запазят, за да може тези отряди и групи при нужда да бъдат в кратко време възстановени.

в/ Да се създадат другарски съдилища в предприятията, трудово-кооперативните земеделски стопанства, учрежденията, висшите учебни заведения, обществените организации и другаде, със задача да оказват възпитателно и обществено въздействие върху гражданите на

ЕИ

Из архивите на ДС

нашата страна за предотвратяване на различни правонарушения и простъпки, нанасящи вреда на обществото.

Възлага на Министерството на правосъдието, Главната прокуратура, Върховния съд и Министерството на вътрешните работи съвместно с Централния съвет на професионалните съюзи, Националния съвет на Отечественя фронт и Централния комитет на Комсомола в едномесечен срок да подготвят и внесат в Министерския съвет съответно проектопостановление и проектоуказ /или проектозакон/ за създаване на другарски съдилища.

г/ Възлага на др. Минчо Минчев, като председател на Централната комисия за борба с детската престъпност, да подготви и внесе в Министерския съвет предложение, съгласувано с Министерството на вътрешните работи, Министерството на просветата и културата, Централния комитет на Комсомола и други заинтересовани ведомства и организации, с мероприятия за подобряване на борбата с детската престъпност в страната. В предложението да се отдели особено внимание на въпросите, свързани с трудовото превъзпитание на децата и младежите, извършили престъпления или други обществено-опасни простъпки, осигуряването на необходимата материална база на трудово-възпитателните училища и общежития и пр.

Задължава окръжните комитети на Партията да разгледат дейността на местните комисии за борба с детската престъпност и вземат срочни мерки за решително подобряване на работата в тази област, с оглед борбата със закононарушенията сред децата и младежите да става все по-ефикасна, постепенно да се ликвидират причините, които съдействуват за разпространението на детската престъпност.

д/ Задължава ръководството на Министерството на вътрешните работи, Партийния комитет и партийните

ЕИ

Из архивите на ДС

394

организации при Министерството и неговите органи да вземат всички необходими мерки, да мобилизират усилията на служителите в системата на Министерството за все по-широкото прилагане на профилактичните и възпитателните мерки в борбата с престъпленията и правонарушенията, за разширяване и укрепване на връзките на органите на МВР с трудещите се.

С цел да се повишава политическата бдителност на трудещите се, да се укрепват връзките на органите на МВР с народа и се засилва профилактиката и възпитателното въздействие за предотвратяване на закононарушенията, препоръчва ръководни и други служители на Министерството на вътрешните работи да излизат периодически с доклади и беседи пред трудещите се в предприятия, учреждения, квартали, трудово-кооперативни земеделски стопанства, държавни земеделски стопанства, учебни заведения, войскови подделения и др., да ги запознават в подходяща форма с подривната дейност на капиталистическите разузнавания, с формите и методите на работа на вражеските и престъпните елементи.

Целесъобразно е в печата, а в съответна форма и по радиото, системно да се порицават някои вражески, престъпни и хулигански прояви, да се подхвърлят на обществено порицание и лица, които нарушават обществения порядък и социалистическия морал.

е/ Препоръчва на министъра на правосъдието и на главния прокурор да подработят мероприятия и да дадат на своите органи съответни указания за засилване на профилактичната и възпитателната дейност в борбата против вражеските и престъпните прояви. Мероприятията да се съгласуват с Централния комитет на Партията.

ЕИ

Из архивите на ДС

2. Ръководството на Министерството на вътрешните работи да вземе всички необходими мерки за по-нататъшното укрепване и активизиране на разузнавателните и контраразузнавателните органи на Държавна сигурност.

а/ Трябва да се засили борбата на нашето разузнаване за разкриване на плановете на империалистите срещу социалистическия лагер и нашата страна, и по-специално плановете на Съединените американски щати, главния враг на нашия лагер и ръководната сила в империалистическия лагер. С оглед на това, разузнаването против главния противник - САЩ, следва да се организира както на негова територия, съобразно нашите възможности, и на територията на другите капиталистически страни, където има свои учреждения и бази, така и в ръководните и използувани от него международни агресивни организации и пактове, в организациите и централите на българската вражеска емиграция и пр.

Водейки борба против главния враг, нашите разузнавателни органи на Държавна сигурност трябва и в бъдеще да насочват основното си внимание преди всичко към Турция и Гърция, към района на Средиземно море и Адриатика, от където се провежда усилена подривна дейност срещу нашата страна и на територията на които американските и английските империалисти строят военни и ракетни бази и площадки , настаняват въоръжени сили, организират разузнавателни центрове и школи, превръщайки тези страни в плацдарм срещу Народна република България и другите социалистически държави.

б/ Нашето разузнаване следва да използува всички свои възможности за провеждане на мероприятия в интерес на страната ни и социалистическия лагер за популяризиране на нашата миролюбива политика, миролюбивата политика на нашия лагер и да оказва влияние в това направление върху общественото мнение в капиталистическите страни.

ЕИ

395

Из архивите на ДС

396

в/ Органите на Министерството на вътрешните работи трябва да засилят своята дейност и вземат ефикасни мерки за опазване на държавната и военната тайна от домогванията на капиталистическите разузнавания, особено във важни военни и промишлени обекти, както и в учреждения, в които се съхраняват и обработват данни от такъв характер.

Ръководителите на поделенията на Министерството на вътрешните работи своевременно да сигнализират пред партийните, обществените организации и служебните ръководители за забелязани прояви на бъбривост и небрежност, които могат да доведат до разкриване и попадане в ръцете на врага на важни държавни или военни тайни, както и за неблагополучия в производството, които могат да причиняват материални щети или човешки жертви и да бъдат използувани от вражески и престъпни елементи.

г/ За да се изпълнява успешно задачата за разширяване и засилване на профилактичните и възпитателните мерки в борбата против вражеските и престъпни прояви, необходимо е органите на Министерството на вътрешните работи непрекъснато да подобряват своята агентурно-оперативна работа, да осигуряват още по-добро разработване и агентурно наблюдение на действителния вражески и престъпен контингент, за да могат своевременно да получават сигнали и да предотвратяват плановете и замислите на вражеските и престъпни елементи насочени против народната власт и социалистическото строителство.

Нужно е да се провежда линия на намаляване на количеството на агентурата, като непрестанно се повишава нейното качество и се подобрява ръководството и възпитанието й, за да е в състояние своевременно да узнава и разкрива замислите и дейността на враговете, на капиталистическите разузнавания, да бъде още по-полезна в работата на Държавна сигурност.

ЕИ

Из архивите на ДС

Държавна сигурност следва повече да се опира на честни трудещи се граждани, с които да създава доверителни връзки за изпълнение на конкретни задачи.

д/ Членове на БКП могат да се вербоват за секретни сътрудници само по изключение, когато обстановката налага това, след съгласуване с първия секретар на съответния окръжен комитет на Партията.

От членовете на БКП, привлечени като сътрудници на Министерството на вътрешните работи, може да се взема писмена или устна декларация със свободен текст, с която да се задължават да пазят в тайна това си сътрудничество. Те следва да се предупреждават, че освен на съответните служби и работници на Министерството на вътрешните работи, за своето сътрудничество и работата, която извършват с органите на МВР могат да съобщават само на Централния комитет на Партията /на членовете на Политбюро и Секретариата на ЦК, на отговорни работници в отдел "Административни органи" на ЦК на БКП/ и на първия секретар на съответния окръжен партиен комитет, когато това е крайно необходимо или когато тези партийни органи изискват това от тях.

е/ Във връзка с подготовката на квалифицирани разузнавателни кадри, целесъобразно е в някои наши задгранични дипломатически и търговски представителства да се открият стажантски длъжности, на които да се изпращат за срок от 1-2 години млади кадри, предимно от разузнаването, за да се повишава тяхната езикова квалификация, да се опознава по-добре живота в капиталистическите страни и се усъвършенствува официалната работа на нашите представителства.

Възлага на Министъра на вътрешните работи да уточни с Министъра на външните работи и Министъра на външната търговия необходимите бройки за стажантски

ЕИ

Из архивите на ДС

398

длъжности, които следва допълнително да се предвидят в щата на задграничните представителства. Страните, а също и хората, които се изпращат на тези длъжности, се определят съгласувано с ръководството на Министерството на вътрешните работи.

Ръководствата на Министерството на външните работи и на Министерството на вътрешните работи да разглеждат и използуват най-пълно възможностите за изпращане на подходящи служители на работа, стаж, специализация и подготвителни курсове по линия на ООН и нейните поддалонния, както и в други международни организации, особено на такива места, в които няма да се издържат от нашата държава.

3. Политбюро на ЦК на БКП задължава окръжните комитети на Партията да оказват още по-близко ръководство, контрол и помощ на органите на Министерството на вътрешните работи, по-непосредствено да им помагат за изпълнението на задачите, поставени в настоящето решение, непрестанно да повишават бдителността на комунистите и комсомолците против вражеските и престъпните елементи в страната.

Окръжните, градските и общинските комитети на БКП следва да вземат мерки за правилното изграждане на Доброволните отряди на трудещите се и на другарските съдилища, да полагат системно грижи за тях, за да отговаря тяхната дейност напълно на задачите, които им се възлагат.

4. За да се подобри работата на партийните органи и организации в системата на Министерството на вътрешните работи, да се повиши тяхната роля в изпълнението на служебните задачи, намира за необходимо:

а/ Работата на Партийния комитет при Министерството на вътрешните работи, на политотделите при войските на МВР, на партийните комитети и бюра и на

Из архивите на ДС

399

партийните организации в подделенията на МВР в цялата страна още повече да се насочва към правилното партийно възпитание на комунистите и служителите на Министерството на вътрешните работи; към по-тясно свързване на партийната работа с изпълнението на служебните задачи, за оказване на всестранна помощ в борбата с вражеските и престъпни елементи; за внедряване на ленинските методи на работа и ръководство и внасяне на още по-голяма партийност в цялата работа на органите на Министерството на вътрешните работи; за засилване на бдителността и конспирацията в работата; за най-точното изпълнение на партийните решения и заповедите на ръководството на МВР; за укрепване и пълно утвърждаване на социалистическата законност във всички действия на органите на Министерството на вътрешните работи.

б/ Партийните комитети и организации в Министерството на вътрешните работи да вземат най-активно участие при решаването на кадровите въпроси, за правилния подбор и разстановка на кадрите, като дават съответни характеристики и вземат отношение при назначаване, разместване и уволнение на служителите. Те трябва още по-упорито да работят за развиване на инициативата и майсторството в работата на служителите при Министерството на вътрешните работи; за подобряване на подготовката и квалификацията на кадрите; за още по-смело разгръщане на критиката и самокритиката във всички звена и за създаване на атмосфера на нетърпимост към слабостите и недостатъците в работата: за по-нататъшното укрепване на органите на Министерството на вътрешните работи като безпределно верни органи на Партията и нейния Централен комитет.

в/ За да укрепват и разширяват връзките си с народа, да завоюват безпределното доверие на трудещите се, необходимо е органите на Министерството

ЕИ

Из архивите на ДС

400

22

на вътрешните работи и всички служители в тях да се възпитават в дух на най-голяма отзивчивост и внимателно отношение към гражданите, най-щателно и обективно да разглеждат техните молби, да приемат редовно гражданите, които се обръщат към тях, и им оказват необходимите услуги. Всички служебни ръководители трябва още повече да се опират на партийните организации при изпълнение на служебните задачи.

г/ Партийните организации при Управление гранични войски и Управление вътрешни войски да преминат организационно под ръководството на Партийния комитет при Министерството на вътрешните работи.

д/ С оглед да се упражнява по-голям контрол в служебната работа на служители на Държавна сигурност, които поради естеството на работата си са назначени като служители в други ведомства и там членуват в партийната организация, разрешава на такива служители да участвуват със съвещателен глас и в партийната организация в съответното подделение на Държавна сигурност, където се числят, като в нея следва да плащат допълнителен членски внос за разликата в заплатата, която получават от Министерството на вътрешните работи.

е/ От 1.I.1960 година всички щатни работници от партийния апарат в подделенията на Министерството на вътрешните работи в центъра и окръзите да преминат на щат към съответните окръжни комитети на Партията, като им се запазят възнагражденията и всички права, които имат като работници в МВР. За целта др. Г.Цанков да внесе съответно предложение в Министерския съвет

Настоящето решение да се доведе и до знанието на окръжните комитети на БКП, за да набележат мероприятия за неговото изпълнение.

/ Утвърдено от Политбюро на ЦК на БКП с протокол "Б" № 1 от 14.I.1960 година.

Размножено в 40 екз. Верно с оригинала: [signature]

ЕИ

На 21.1.1967 год. Екз 2 от приписф. вернат и унищ. с
Направени 2 препис и прот. вх № 2080/10.IV.67 г.
Направени 6 ун
[signature]

Из архивите на ДС

401

КД
Ползвани за доклада по решението на ПБ от 14.I.60 г.

– 47 91

МАТЕРИАЛИ ЗА ДОКЛАДА

I. ПО СЪЗДАВАНЕ НА "ДОБРОВОЛНИ ОТРЯДИ НА ТРУДЕЩИТЕ СЕ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД"

В доклада на първия секретар на ЦК на БКП др.Т.Живков, изнесен на 12.I.1960 г. на съвещанието със секретарите на общинските, градски, районни и окръжни комитети на БКП е изтъкнато от какво се обуславя по-нататъшното развитие на социалистическата демокрация.

Едно от направленията, в които се развива и ще продължава да се развива социалистическата демокрация у нас е постепенното преминаване на редица функции на държавните органи към масовите организации на трудещите се и социалистическата общественост.

Народната милиция, следвайки примера и учейки се от богатият опит на съветската милиция, непрекъснато и под най-различни форми поддържа постоянни връзки с трудещите се народни маси.

Една от формите на свързване на Народната милиция с трудещите се и привличането на последните на активна работа в помощ на Народната милиция е създаването на групите за съдействие на Народната милиция.

ГСНМ бяха изградени почти след създаването на Народната милиция. Тяхното изграждане, непосредствено ръководство, обучение и възпитание се осъществява от органите на Народната милиция под ръководството на партийните комитети по места.

От 1956 г. ГСНМ се ползуваха за подсилване охраната при по-големи празници, изборни кампании, митинги и др., а през последните години бяха включени по-активно и в осигуряването на обществения ред, особено в по-големите градове. По-активното участие на ГСНМ спомогна за въвеждане на по-добър обществен ред и се осигурява по-добре спокойствието на трудещите се.

Наред с прякото участие на ГСНМ в охранна работа по осигуряването на обществения ред в последните 2-3 години по инициатива на органите на Народната милиция и по тяхно предложение,

Из архивите на ДС

402

92

комитетите на БКП и ДКМС в някои градове формираха младежки групи и подвижни бригади в помощ на Народната милиция в борбата й срещу престъпността, хулиганските прояви и охраната на обществения ред. Ръководството на същите се осъществява от градски щабове, в които има представители на комитетите на БКП, ДКМС, прокуратурата, МВР и учители.

Всяка бригада в района на действието бе свързана с постовите милиционери за оказване съдействие при нужда. По принцип бригадата въздействуваше на нарушителите на място, а при особени случаи ги отвеждаше в щаба или ги предаваше на органите на милицията.

Ползуването на младежките групи и бригади даде много добри резултати. Хулиганските и непристойни прояви, нарушаването на нощната тишина, побоищата при забави и увеселения от младежи значително намаляха. Действията на групите и бригадите значително спомогнаха да се надигне обществеността в градовете за борба срещу хулиганските прояви.

Наред с участието на младежките групи и бригади в постове и патрули, щабовете организираха издаването на табла със снимки и карикатури на най-проявените хулигани в града. В местния печат често се помествaха материали, бичуващи хулиганството и други антисоциалистически проявления.

Във връзка с все по-масовото включване на обществеността в охраната на обществения ред, органите на Народната милиция изнасят информации и беседи пред обществеността. В тези информации и беседи работници от Народната милиция съобщават на трудещите се какви нарушения са станали на обществения ред, какви престъпления са извършени и какви мерки се вземат за пресичането им.

След излизането на постановление № 161/16.7.1957 г. на Министерския съвет и ЦК на БКП за разширяване правата на Народните съвети, същите започнаха по-непосредствено и конкретно да се занимават с въпросите за подобряване на обществения ред.

По предложение на органите на Народната милиция на заседания на изпълнителните комитети и сесии на редица общински народни съвети, особено в големите градове се обсъжда състоянието на обществения ред и се приемат решения, целещи неговото подобрение.

93

Из архивите на ДС

В тази връзка комитетите на ОФ и ДКМС проявиха широка инициатива за най-активно включване на всички свои организации в работата по подобряването на обществения ред.

Като резултат на огромната работа на Партията, Правителството и обществените организации за подобряване на материалното благосъстояние и за комунистическото възпитание на трудещите се, у нас значително се укрепи социалистическата законност и намалява престъпността. Огромното мнозинство от българските граждани самоотвержено се трудят в разните сектори на социалистическото строителство, честно се отнасят към обществения си дълг, строго съблюдават законите в страната и уважават правилата на социалистическото общежитие. Има обаче все още хора, които не спазват нормите на обществено поведение, нарушават обществения ред, извършват хулигански действия и други антиобществени простъпки.

В обстановката на нарастналото политическо съзнание и активност на трудещите се, тези нарушения стават съвършено нетърпими и борбата с тях трябва да се води не само с административни, но преди всичко с мерките за обществено въздействие, по пътя на широкото привличане на обществените организации и трудещите се за опазване на обществения ред.

Политбюро на ЦК на БКП, ръководейки се от марксистко-ленинската теория за развитието на социалистическата държава, главната насока на която се състои във всестранно развитие на социалистическата демокрация и въвличането на широките слоеве от населението в управлението на страната и като има предвид опита на СССР, прецени че в нас са създадени обективни условия за практическото прехвърляне на някои функции на държавните органи върху обществените организации и реши да се пристъпи към създаване на "Доброволни отряди на трудещите се за опазване на обществения ред".

Доброволните отряди на трудещите се за опазване на обществения ред ще имат следните основни задачи: да се грижат за охраната на обществения ред по улиците, стадионите, парковете и на други обществени места, да вземат участие при поддържане на обществения ред по време на манифестации, масови тържества,

Из архивите на ДС

404

спортни състезания; да водят борба с нарушителите на законите, с хулиганството и други антиобществени простъпки, с нарушителите на трудовата дисциплина в предприятията и учрежденията; да предприемат мерки от профилактичен и възпитателен характер по отношение на лицата, които нарушават обществения ред; да участвуват в провежданата от обществените организации разяснителна работа сред населението за опазване на законите и на правилата на социалистическото общежитие.

Доброволните отряди ще се учредяват на събрание с представители на партийните, комсомолски, профсъюзни, ОФ и други обществени организации на едно или няколко предприятия, учебни заведения или други учреждения.

Организацията и ръководството на доброволните отряди на трудещите се за опазване на обществения ред ще се осъществява от партийните комитети по места.

Следователно, доброволните отряди на трудещите се, се различават принципно от ГСНМ, младежките групи и подвижни бригади. ГСНМ работеха под ръководството на Народната милиция, а Доброволните отряди са доброволни организации на трудещите се, които действуват от името на обществеността и самостоятелно решават въпросите за охраната на обществения ред. Сега става дума не за съдействие на милицията, а за предаването на някои функции, изпълнявани сега от милицията, на обществените организации, в лицето на доброволните отряди. Доброволните отряди няма да са подотчетни на органите на милицията. Те ще работят под контрола на партийните, профсъюзни и ОФ организации.

По такъв начин доброволните отряди практически ще вземат върху себе си функциите на милицията по охраната на обществения ред на улиците, стадионите, в парковете и други обществени места.

Както показва опита на доброволните народни дружини в СССР, те вземат мерки по охраната на социалистическата собственост, охраняват зелените насаждения и следят за спазване правилата на социалистическото общежитие в бита.

Отрядниците, показвайки пример на комунистическо отношение към труда, ще водят борба и с нарушителите на трудовата дис-

Из архивите на ДС

циплина в предприятията и учрежденията. Тяхна не по-малко важна задача ще бъде да провеждат профилактични и възпитателни мерки по отношение на лицата, които нарушават обществения ред. По такъв начин може да се каже, че с изграждането на доброволните отряди ще се създадат безграничните възможности за разширяване на социалистическата демокрация.

Отрядниците ще се ръководят при изпълнението на своите задължения от изискванията на закона и ще се намират под негова защита. Следователно, в момента на изпълнението на своите обществени задължения отрядниците са пазители на законността и реда и опитите да се попречи на изпълнението на задълженията им, оказване на съпротивление на тяхната дейност в една или друга форма, ще се наказва също така, както се наказва оказваната съпротива, насилие и оскърбление на представителите на властта. Тези положения ще намерят отражение в новите закони.

След създаване и укрепване на Доброволните отряди на трудещите се, ГСНМ в градовете постепенно в зависимост от нуждите ще прекратят дейността си, а ГСНМ в граничните райони и селата за сега ще продължат своята дейност. Това се налага от обстоятелството, че в граничните райони, където по-често се създават сложни обстановки, нуждата от помощта на ГСНМ е наложителна. Също така е наложително и запазването на ГСНМ в селата, тъй като в тях няма органи на Народната милиция и при нужда ще се ползуват ГСНМ.

Постепенното прекратяване дейността на ГСНМ в градовете и запазването им за сега в граничните райони и селата, следва да се извърши съгласувано с партийните комитети по места.

По-голямата част от членовете на ГСНМ вероятно ще влязат в Доброволните отряди на трудещите се, където се организират такива.

Изхождайки от сегашната международна и вътрешна обстановка, Политбюро на ЦК реши също така и ВРОГ да прекратят своята дейност, като се запазят списъците, оръжието, снаряжението и облеклото на бойците, за да може при усложнена обстановка ВРОГ в кратко време да бъдат възстановени. Бойците от ВРОГ ще следва изцяло да преминат по установения с Правилника ред към създаваните Доброволни отряди на трудещите се.

Из архивите на ДС

406

95

Доброволните отряди на трудещите се по опазване на обществения ред не ще действуват откъснато от органите на Народната милиция. Между тях ще трябва да съществува пълно взаимодействие, което ще е залог за успешната работа по охраната на реда, правата и интересите на всички граждани.

Взаимодействието между Доброволните отряди и Народната милиция ще се осъществява по линията на оказване методическа, инструктивна помощ на щабовете и отрядниците за по-добра организация на патрулирането по улиците и обществените места, оказване помощ при изготвяне на дислокациите, за разпределение на нарядите и дежурствата, за запознаване с обстановката по състоянието на обществения ред в районите и кварталите и за оказване помощ при правенето на анализ за извършената работа от отрядниците. Освен това, органите на Народната милиция ще оказват помощ на доброволните отряди с изнасяне на лекции и беседи по начините на организирането и воденето на борбата срещу нарушителите на обществения ред, а така също да съдействуват при изпълнение на обществените им задължения, когато има случаи на неподчинение, буйство и др.

От това следва, че в настоящият етап функциите на органите на Народната милиция по охраната на обществения ред след създаването на доброволните отряди няма напълно да отпаднат. Тяхното предаване на Доброволните отряди ще се осъществява постепенно, което означава, че органите на Народната милиция ще продължават да охраняват обществения ред и същевременно ще помагат на Доброволните отряди постепенно да овладяват правилата и начините за действие при спазване на реда.

Органите на Народната милиция ще продължават да поддържат още по-тясна връзка с народните съвети, партийните, комсомолски, профсъюзни и ОФ организации и ще предлагат мерки за подобряване на работата по борбата срещу престъпността и осигуряването на образцов обществен ред. Ще продължават да предлагат мероприятия за активното привличане и ползуване на обществените организации за провеждане на масово-разяснителна и възпитателна работа сред трудещите се.

Работниците от Народната милиция ще трябва да продължат повсеместно да изнасят информации, доклади и беседи по пред-

96

приятията, учрежденията, ТКЗС, ДЗС, МТС и др.,с които да съобщават на трудещите се какво е станало, кой е извършил престъпления, какви мерки вземат органите на Народната милиция за пресичане на престъпността и нарушаването на обществения ред и други въпроси с профилактична цел.

II. ПО ДРУГАРСКИТЕ СЪДИЛИЩА

Създаването на другарски съдилища е форма на развитие на социалистическата демокрация, за все по-масово участие на трудещите се в управлението на държавата и е обективна закономерност на развитието на социалистическото общество.

Другарските съдилища създават възможност за най-масово участие на народните маси в правораздаването и дава възможност на всеки гражданин да се изкаже при разглеждането на делото и да вземе отношение към простъпката на своя другар.

На сегашния етап на нашето развитие методът на принуждението и наказанието следва все по-пълно да се съчетава с метода на убеждението и възпитанието, със засилването на профилактичните мерки, особено по отношение на младежта. Това трябва да бъде главното в работата на наказателните органи.

С по-нататъшното развитие на социалистическата демокрация, с повишаването на социалистическата съзнателност и организираност на масите все повече ще намалява потребността от принуждение, ще расте ролята на социалистическата общественост в укрепването правовия ред, ще се развиват все повече обществени форми на борба със закононарушенията.

Укрепването на реда и законността, борбата с нарушителите на правилата на социалистическото общежитие и възпитанието на трудещите се в духа на комунистическата нравственост стои като важна задача пред нашата държава. Тази задача стои обаче не само пред милицията, съда и прокуратурата, но и пред всички обществени организации на трудещите се.

> "Няма съмнение - казва в доклада си др.Т.Живков пред Третата редовна сесия на Народното събрание - че у нас едновременно с развитието на нашето общество по пътя на социализма и комунизма, някои от функциите на държавните органи постепенно ще преминават към обществените организации,

Из архивите на ДС

407

Из архивите на ДС

408

97

че в перспектива социалистическата държавност постепенно ще се развива в комунистическо обществено самоуправление... Все в тази връзка би могло също така голяма част от сегашната съдебна дейност да се предаде на обществените организации на трудещите се, като се създадат обществени другарски съдилища". /брошура 1959 г. стр.33/.

Принуждението никога не е било главен метод в дейността на социалистическата държава. С развитието на социалистическото общество именно метода на организиране и убеждаване на масите, а не метода на принуждаване се явява главен.

Голямата и отговорна работа по организиране и убеждаване на масите, по провеждане на профилактични мерки, насочени към предотвратяване на престъпленията и премахване условията за тяхното извършване е възможна с успех да бъде извършена само при условие на широкото привличане на обществените организации в тази работа и създаването на другарските съдилища.

"Настанало е време, когато по-голямо внимание следва да се отделя на другарските съдилища, които са длъжни главно да не допущат нарушения от различен род". /Хрушчов - отчетен доклад на КПСС на XXI конгрес/.

Не рядко извършването на някое сериозно престъпление се предшествува от нарушение на правилата на социалистическото общежитие: пиянство, скандали и други. За да се предотврати престъплението, много по-важно е да се спре човек още в самото начало. Ако обществеността не пропусне нито едно дребно и незначително на пръв поглед нарушение, ако всяка такава постъпка се посреща с решителен отпор и порицание от колектива, то ще се създаде обстановка, в която ще стане невъзможно да се извършват престъпления.

Трябва да се подчертае, че би било погрешно да се мисли че ще се откажем от прилагането на държавно принуждение въобще. Такова ще има и ще се прилага към всички злостни нарушители на социалистическите закони.

В периода на мощния икономически подем и процъвтяване на социалистическата ни Родина, убеждението и възпитанието на трудещите се придобива още по-важно значение и стои като важна задача пред всички обществени организации. Другарските съдилища се

Из архивите на ДС

409

явяват дейна форма на обществено въздействие към нарушителите на установения порядък, за тяхното възпитание. Другарският съд ще бъде изразител на общественото мнение при вземане отношение към дадено нарушение. Той ще има резултати там, където понякога това е невъзможно за администрацията и където е неуместна наказателна репресия. Силата на този съд няма да бъде в наказателните мерки, а в колективното осъждане на нарушителя, на другарската критика.

Разглеждането на публичен съд, осъждането на нарушителя от колектива, с който той работи е свързан със съвместен труд, учение и почивка,ще окаже огромно възпитателно въздействие върху него.

В СССР след XXI конгрес на КПСС на много места, преди още да бяха издадени проектите и законно уредени се появиха в самия живот другарски съдилища. За тяхната работа съветската преса отделя голямо място. Редица отговорни партийни ръководители, политически и научни работници излязоха със статии, обясняваха как да работи другарския съд.

Сега в СССР става всенародно обсъждане на публикуваният проект "Примерно положение за другарските съдилища" и с това е дадено възможност на широките народни маси да направят своите предложения за подобрение и допълнение към проекта.

В нашата страна също са узрели условията за изграждането на другарските съдилища.

Тяхното създаване в предприятия, ТКЗС, учрежденията, учебни заведения, обществените организации ще окаже възпитателно и обществено въздействие върху гражданите за предотвратяване на различните правонарушения.

Вместо разглеждането и осъждането да се отлага и забавя, другарските съдилища ще имат възможността ефикасно на място бързо да разгледат делото, своевременно да реагират и с това да помогнат на сгрешилия да разбере неправилността на своето действие.

Неговото обещание да се изправи добива реална стойност защото той го поема пред своите близки и колеги, а те ще виждат повлиял ли е на него другарският съд.

Широката компетентност на другарските съдилища и при разглеждането на делата в колектива, където работи нарушителя ще

Из архивите на ДС

410

окаже на него неизмеримо по-голямо въздействие отколкото разглеждането на делото от Народния съд в присъствието на случайни посетители, мнението на които не е съществено за нарушителя.

Обвиняемият за една осъдителна дребна своя простъпка не го е срам в съдебната зала. Там той е спокоен да не говори истината, да излъже, защото върши това пред непознати нему хора, пред случайно събрана публика. В колектива, в който работи той, трябва да отговаря пред своите другари и близки, които седят като негови съдници или слушатели.

В другарския съд ще е по-леко да се разкрият причините, които са довели нарушителя до извършването на простъпката и следователно може не само правилно да се реши делото, но и да се набележат конкретни мерки за предотвратяване на подобни случаи.

Разглеждането на делото в другарските съдилища ще оказва въздействие не само върху виновния, но и върху целият колектив Осъждането ще изиграва отрезвителна роля и върху онези, които вече са допуснали такива или са били склонни към допускането на такива простъпки. Всяко решение на другарският съд ще убеждава околните, че никое престъпно деяние не остава ненаказано, а с това ще съдействува за възпитание на гражданите в дух на комунистическия морал, към труд, ще развива чувството на колективизъм и другарска взаимопомощ, уважение към достоинството и честта на гражданите.

Другарските съдилища безспорно ще допринесат извънредно много за по-правилното организиране на борбата срещу престъпността и особено за засилване на профилактиката в тази насока. Те ще освободят прокуратурата, съда и органите на Народната милиция от необходимостта да се занимават със съвсем маловажни случаи на нарушаване на обществения ред и за извършване на дребни престъпления, които често пъти заемат голям дял от тяхната дейност.

През 1958 г. народните съдилища в нашата страна са разгледали 98,423 дела, от които 24,942 дела са за престъпления от частен характер главно обиди, клевети, леки телесни повреди и други подобни. От тях народните съдилища са прекратили в съдебно заседание 15,169 дела и са издали 8,062 оправдателни присъди, а

Из архивите на ДС

411

останалите лица, които са били осъдени са получили главно глоби, поправителен труд и порицания.

За първите 6 месеца на 1959 г. са били разгледани 12,398 дела от частен характер, от които са били прекратени в съдебно заседание 7,711 и са били издадени 1,695 оправдателни присъди, а главните наказания на лицата са били осъдени с порицание, поправителен груд и глоба. Наред с това по престъпленията от общ характер през 1958 г. са издадени 11,691 присъди, с които са налагани наказания: глоба, порицание и поправителен труд, а през 6-те месеца на 1959 г. от разгледаните 12,950 дела - 6,158 дела са били или прекратени, или по тях е наложена глоба, поправителен труд и порицание.

Органите на Народната милиция, прокуратурата и съда досега бяха длъжни да се занимават с всички тия случаи, поради липса на друг институт в това отношение.

По този начин редица простъпки, макар и осъдени от обществеността, биват прекратявани във фазата на предварителното производство без закононарушителите да получат каквото и да е наказание. Това поощрява виновния и отрицателно влияе на социалистическото възпитание на трудещите се.

Освен това, в нас се срещат много деяния, които са осъдителни от комунистическия морал, но поради степента на обществената им опасност не се третират в Наказателния кодекс като престъпления.

Другарските съдилища при разглеждането на тези деяния ще имат възможност да удовлетворяват общественото мнение, да ги пресичат и ликвидират.

Именно поради това в подработваните проекти се предвижда другарските съдилища да могат да разглеждат дела за нарушаването на трудовата дисциплина, за незаконно използуване на държавни и обществени средства, ако това не е повлякло значителни загуби на държавата, за неизпълнение задълженията по възпитанието на децата и гледането на престарели родители, за оскърбяване, нанасяне побой, разпространяване на клевети, за повреждане на сгради, за по-дребни имуществени спорове между граждани и др.

Из архивите на ДС

412

101

Другарските съдилища са изборни обществени органи, които могат да бъдат създадени в предприятия, учреждения, учебни заведения, ТКЗС, ДЗС и по територия. Те ще се ръководят от професионалните съюзи, комсомолските организации, от организациите на Отечествения фронт и ще разглеждат дела по представления на изпълнителния комитет на НС, на ръководители на предприятия, учреждения, организациите, доброволните отряди, от съда и прокуратурата и органите на НМ и по заявление на граждани.

Другарският съд ще разглежда делата в най-кратък срок, публично, извън работно време, при активно участие на всички присъствуващи.

Организацията и процедурата, по която ще действуват другарските съдилища ще се уредят със специален закон.

Между другарските съдилища и органите на Народната милиция ще съществуват много общи въпроси, породени не само от близостта на техните задачи в борбата срещу престъпността, но и в решаването на редица конкретни случаи.

Един от източниците, който ще доставя материали за разглеждане на другарските съдилища, са и органите на Народната милиция. Те ще им предават всички материали, които се отнасят до такива нарушения на законите и общественото поведение, които по своя характер и според обществената опасност на нарушителя правят възможно поправянето на последния с мерките на общественото въздействие.

Фактът, че другарските съдилища ще разглеждат редица маловажни случаи, ще улесни до голяма степен работата на Народната милиция и ще й даде възможност по-съсредоточено да насочи вниманието си към откриването на по-важните и тежки престъпления. Ако в завода се извърши някоя малка кражба, виновният ако е бил случайно увлечен работник, той ще бъде съден от своите другари, докато всички подобни случаи досега се отправяха към Народната милиция.

Органите на Народната милиция, ако по време на работата си установят, че в дадения случай е извършено деяние, което е от компетентност на другарският съд, те могат да решат да предадат вече събраните материали по случая. Това обаче може да стане само

102

след като началникът на поделението получи писмено съгласието на прокурора, а ако се касае до възбудено вече дело – само след като прокурорът го прекрати.

Органите на Народната милиция са задължени и заинтересовани да оказват пълно съдействие на другарските съдилища, с оглед бързото и правилно протичане на тяхната дейност. Такова съдействие органите на Народната милиция могат да дават и чрез издирване на вещи и лица, без които не може да се вземе отношение към разглеждания случай, при отделни проверки, към извършването на които са задължени членовете на другарския съд и други техни официални искания.

413

III. ПО ДЕТСКАТА ПРЕСТЪПНОСТ В СТРАНАТА

Друг въпрос, по който Политбюро на ЦК на БКП взе решение е въпросът за борбата срещу детската престъпност.

Партията и народната власт полагат големи грижи за образованието и комунистическото възпитание на нашата младеж. Разкрити са много средни и висши учебни заведения, в които нашата народна младеж получава знания и се готви за утрешни достойни строители на комунистическото общество. Безброй са примерите на проявена висока съзнателност и честност на младежи от учебните заведения, от заводите и фабриките и строителните обекти на нашата социалистическа Родина.

Наред с това обаче в страната, поради проявена безнадзорност известна, макар и малка част от младежите, се отклоняват от правилното комунистическо възпитание, отдавайки се на извършване на различни видове престъпления и прановарушения.

С оглед да се ликвидира с различните форми на престъпност, нарушения на правовия ред и отклонение от правилното развитие и възпитание на малолетните и непълнолетните, с цел да бъдат възпитани като съзнателни и преданни граждани на Народна република България, Правителството издаде Закон за борба против детската престъпност. Този закон предвижда като основно средство работата на комунистическото възпитание на малолетните и непълнолетните чрез дейното участие на държавните, партийни, профсъюзни, младежки и други масови организации.

Из архивите на ДС

414

За осъществяване на тази цел закона предвижда и се организираха комисии за борба против детската престъпност във всички градове в страната, откриха се в по-големите градове детски педагогически стаи при народните съвети, а така също и трудово-възпитателни училища при Министерство на просветата и културата. При Главната прокуратура на НРБ се изгради Централна комисия за борба против детската престъпност със задача да разработва и провежда мероприятия по приложението на закона, както и да насочва, координира и ръководи дейността на комисиите по места.

В приложение на Закона за борба с детската престъпност, ведно с другите ведомства, органите на НМ полагат ежедневно усилия за правилното прилагане на същия. Те ежедневно изучават причините на престъпността и лошите прояви сред малолетните и непълнолетните и съобразно с това, съвместно с инспекторите на детските педагогически стаи, прокуратурата и обществеността, набелязват мероприятия за отстраняването им.

Основната задача, с която ежедневно са ангажирани органите на НМ - това е системното издирване на малолетни и непълнолетни морално и криминално застрашени, като предават на инспекторите от детските педагогически стаи и внасят предложения в местните комисии за борба с детската престъпност за правилното възпитание на същите. За деца с подчертани престъпни наклонности същите излизат с предложения пред местните комисии за настаняването им в ТВУ. Така, през 1958/1959 г. в ТВУ са настанени около 1,730 младежи.

В работата на по-голяма част от поделенията на НМ в борбата с детската престъпност стана практика редовно да информират окръжните и градски комитети на БКП, окръжните и градски изпълкоми на народните съвети, ОФ и ДКМС организации за състоянието на детската престъпност в съответните райони и излизат с конкретни предложения за ограничаването й. По предложение на органите на НМ на сесиите на народните съвети все по-често се разглеждат въпроси, свързани с борбата по детската престъпност и са приемани съответни мерки.

Въпреки проведените мероприятия досега детската престъпност показва устойчивост особено от 1957 г. насам.

Из архивите на ДС

104

Така, през 1958 г. в страната от младежи до 18 години са били извършени 3,242 престъпления, а през 1959 г. - 3,767 бр., или 26.45% от всичко разкритите престъпления. В извършването на тези престъпления са участвували 4,767 младежи, което представлява 36.68% от всичко заловените извършители. От тях 1,986 души, или 15.3% са до 14-годишна възраст, а 1,885, или 35.3% са учащи се.

През изтеклата 1959 г. от младежи са извършени 5 умишлени убийства, 6 грабежи и 3,603 кражби и други криминални престъпления, предимно дребни.

415

Една от причините за увеличение на детската престъпност се дължи на незадоволителната работа на редица поделения на НМ, като в Пловдив, Хасково, Русе и др. Органите на НМ от горните поделения не са редовно информирали окръжния и градски комитети на БКП, окръжния и градски народни съвети, местните комисии за борба с детската престъпност, прокуратурата и ДКМС за развоя на детската престъпност и не са предлагали конкретни мероприятия за ограничаването й. Затова и ръстът на тази престъпност на територията им е още голям.

Друг съществен недостатък в работата на поделенията на НМ е незадоволителната работа по издирването и изучаването на онези младежи, които поради занижен родителски контрол са дерайлирали от нормалния начин на живот. Органите на НМ недостатъчно полагат усилия и за координиране работата с училищата, детските педагогически стаи и обществеността за превъзпитанието на повечето от издирените такива. Това убедително се потвърждава от разкритите с голямо закъснение организирани групи от малолетни и непълнолетни правонарушители в Столицата и в градовете Пловдив, Ямбол, Силистра и др.

За незадоволителната работа на местните комисии за борба с детската престъпност имат вина и поделенията на НМ и преди всичко началниците, които участвуват в тях. Същите не информират редовно тези комисии за състоянието на престъпността и не предлагат мероприятия за ограничаването й. Недостатъчно в тази връзка поделенията на НМ търсят помощта на партийните, ОФ и комсомолски организации по квартали и профсъюзни организации по предприятия,

Из архивите на ДС

416

105

не обсъждат практически въпроси, свързани с борбата срещу детската престъпност и не излизат с предложения пред останалите организации за тяхното изпълнение. Някои началници на милицията недостатъчно информират народните съвети за състоянието на детската престъпност на територията на съветите и не използуват техните възможности за мобилизиране на обществеността.

С цел отстраняване на някои от съществуващите слабости и за подобряване на борбата срещу детската престъпност, в решението на ПБ на ЦК на БКП е казано:

> "Да се отдели особено внимание на въпросите, свързани с трудовото превъзпитание на децата и младежите, извършили престъпления или други обществено опасни простъпки, осигуряването на материална база на трудово-възпитателните училища и общежития и пр./.

Набелязани са и мероприятия за изпълнение на решението, които се свеждат до следното:

Масовите организации - ОФ, ДКМС и профсъюзите да засилят възпитателната си работа сред младежта, като за това все по-широко ангажират цялата наша общественост.

В пионерските и комсомолски организации ще се внесе дух на колективна непримиримост към лошите прояви от страна на деца и младежи, като за целта към тия организации ще се изградят щабове от активисти за подпомагане работата на детските педагогически стаи и училищата. Организациите на ДКМС ще поемат шефството на ТВУ в районите си и ще подпомагат за превъзпитанието на настанените в тях ученици. Печатните издания на съюза по-често ще излизат със статии, третиращи въпроса за борбата срещу противообществените прояви сред младежта.

Профсъюзните органи и организации ще засилят и подобрят педагогическата пропаганда сред работниците и служителите чрез подходящи беседи, сказки и статии пред събрания по радиоуредбите и в печатните си органи. Подготвя се издаването на библиотека "Противоалкохолно възпитание".

ОФ като най-масова обществена организация ще разгърне широка дейност за ликвидиране причините за престъпността и моралната поквара сред децата и младежите. Ще полагат грижи за укрепване на отношенията в семействата със застрашен морал и за нама-

106

ляване на бракоразводите, а така също ще вземат мерки за правилното възпитание на децата на такива семейства. Отечественофронтовските организации активно ще подпомагат работата на комисиите, детските педагогически стаи и тая на различните ведомства и организации в борбата срещу детската престъпност и за комунистическото възпитание на младежта.

Окръжните, градски и местни комисии за борба с детската престъпност ще се занимават отблизо с всяка противообществена проява от страна на деца и младежи, и с родители, неполагащи грижи за правилното възпитание на децата си. Ще полагат грижи за настаняването на подходяща работа и по-нататъшното възпитание на младежи и девойки, излезли от ТВУ, поправителните домове или други възпитателни заведения. Същите при нужда ще излизат с предложение пред другарските съдилища да се занимават с поведението на онези родители, които не полагат грижи за децата си, с което ги тласкат по пътя на престъпността.

Министерството на просветата и културата ще осигури по-благоприятни условия за провеждане на учебно-възпитателна работа в досега откритите ТВУ и ще се открият нови такива по преценка на нуждите. Към тия училища ще се обзаведат работилници с най-различни занаятчийски профили и помощни земеделски стопанства за трудовото обучение и професионалната подготовка на учащите се в тях.

Органите на Министерство на вътрешните работи се задължава да активизира дейността си в борбата срещу престъпността сред малолетните и непълнолетни, като за целта:

Да оказват пълно съдействие на комисиите за борба с престъпността сред малолетните и непълнолетни по места и редовно да информират същите за характера на престъпните прояви и нарушения на деца и младежи.

Да работят в още по-тясно сътрудничество с инспекторите от детските педагогически стаи за непрекъснато издирване морално застрашените и криминално проявяващи се деца и младежи, както и да участвуват пряко с конкретни мероприятия за отклоняването им от лошия път.

Периодически да информират партийните комитети, народните съвети, прокуратурата и съда за състоянието на престъпността и борбата срещу нея.

Из архивите на ДС
417

Из архивите на ДС

418

107

Да подлагат на задълбочен анализ всяко престъпно деяние, извършено от деца и младежи за установяване причините за извършването му, от къде да изхождат и за набелязване мерки за ликвидиране на престъпните посегателства.

Да водят непрекъснато широка разяснителна работа сред населението за активизиране участието му с профилактични мероприятия за ликвидиране на престъпността и моралната поквара сред децата и младежите.

За всяко престъпление или нарушение от страна на малолетните и непълнолетни, наред с взетите мерки по своя линия, да уведомяват ръководствата на съответните младежки организации, инспекторите при детските педагогически стаи, местните комисии и училищата, за вземане мерки и от тяхна страна.

Да беседват с родителите и предупреждават някои за лошите прояви на децата им, както и да съобщават на съответните масови и политически организации за вземане мерки спрямо такива родители.

Да се усили агентурно-оперативната работа сред младежите с престъпни наклонности, като за целта се вербова подходяща и с възможности агентура и се придобият доверителни връзки за своевременното научаване престъпните им замисли.

Да полагат всички усилия за бързото разкриване на допуснатите извършени престъпления, за да се вземат навреме мерки за превъзпитание на младежите-извършители.

Ръководството на ДНМ непрестанно да изучава причините за детската престъпност, да обобщава опита на поделенията на МВР в страната и да излиза с предложения и мероприятия за ликвидирането им.

София, 2.II.1960 г.

1

Другари,

На 14 януари т.г. Политбюро на ЦК на БКП по доклад от ръководството на Министерството на вътрешните работи, се занима с някои основни въпроси на борбата с вражеските и престъпни елементи у нас и взема решение за по-нататъшното подобряване дейността на органите на МВР, за по-широкото участие на трудещите се в опазване на обществения ред и за засилване на профилактичната и възпитателна работа в борбата против престъпността.

Това е и повода за днешното наше съвещание.

Тъй като решението на Политбюро от 14 януари 1960 година е разпратено до всички поделения на МВР и е наредено веднага да се запознае целия личен състав с него – т.е. известно е на всички присъствуващи тук, поради което смятам, че решението може да не се чете, а да пристъпим направо към неговото разясняване и някои обосновки на задачите, които произтичат от него. При това, трябва още в началото да отбележим, че решението на Политбюро от 14 януари т.г. се явява като продължение на решенията на Априлския и Септемврийски пленуми от 1956 година за МВР, които си остават напълно в сила за бъдещата ни работа.

Новото решение е пропито от духа и съдържанието на Априлския пленум и се явява в резултат на по-високите съвременни изисквания в нашата работа.

Из архивите на ДС

Решението на Политбюро от 14 януари т.г. се основава на постигнатите в последните години и особено годините след XX и XXI конгрес на КПСС огромни резултати в политическия, икономическия, културен и научно-технически възход на страните от социалистическия лагер, които резултати чувствително измениха съотношението на силите и развоя на събитията в полза на социализма и комунизма.

То се основава на неимоверно укрепналите и ежедневно нарастващи сили и авторитет на социалистическия лагер, начело със Съветския съюз, на повдигнатия и непрекъснато нарастващ материално-битов и културен уровен на трудещите се от социалистическите страни. Наред с това гигантските завоевания на съветската наука и техника в областта на ракетните и термоядрени открития спомогнаха за създаване на нова политическа атмосфера и все по-големи успехи на линията за взаимно съвместно съществуване на социалистическата и капиталистическата система, за мирно разрешаване на някои нерешени спорни въпроси и отхвърляне на теорията за фаталната неизбежност на войната като средство за разрешаване на нерешените въпроси между държавите.

Решението на Политбюро се основава на постановките на др. Хрушчов на XXI конгрес за разширяване и по-нататъшно усъвършенстване на социалистическата демо рация и за създалата се възможност да се предадат някои функции от държавните органи на масовите обществени организации. В основата на решението са залегнали изказванията на др.Живков пред сесията на Народното събрание за преду-

предителните, възпитателни и профилактични мерки от органите на МВР и по-широкото ангажиране на социалистическото общество в комунистическото възпитание на народа и особено младежта.

То се основава на проучването и широкото прилагане у нас на съветския опит, а така също на обобщаване и анализ на нашия собствен опит в борбата с вражеските и престъпни елементи за по-добър обществен ред и социалистическа законност.

По решение на Политбюро на ЦК на БКП преди няколко месеци беше изпратена група отговорни другари на МВР в Съветския съюз, която се запозна в пълни подробности с опита на нашите съветски братя в борбата им с враговете, престъпниците и опазване на обществения ред. Изучаването на място съветския опит се явява ценно допълнение на досегашното му ежедневно ползуване в нашата отговорна работа.

Съветските другари посрещнаха тази група с голяма радост, дадоха й възможност и оказаха пълно съдействие да се запознае с всичко каквото я интересува. Не скриха нищо. Това беше отношение както брат към брат. Основните въпроси, проучени и изяснени за нашите условия, са залегнали в решението на Политбюро от 14 януари 1960 година.

Разрешете ми, другари, от тази трибуна, от ваше име и от името на всички служители в МВР, да изкажа още един път нашата най-сърдечна братска благодарност и признателност към съветските братя-чекисти и служители от органите на реда и сигурността за оказаната ни безкористна, неоценима помощ, за сърдечния и радушен

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

прием, какъвто може да съществува само между верни и искрени приятели и другари, между родни братя.

С решението на Политбюро от 14.I.т.г. отново подчертано се прави положителна оценка на дейността на органите на МВР и се демонстрира увереността на ЦК към тези органи в това, че те са в състояние да се справят с всяка задача, поставена им от нашата Партия - оценка, която сега отново с още по-голяма сила мобилизира, вдъхновява и окриля нашите служители в тяхната денонощна и упорита работа.

Същевременно са посочени и някои наши слабости, за които ЦК ни задължава да употребим всички сили и възможности, за да ги ликвидираме в най-кратък срок.

Това решение е мощно, модерно оръжие в ръцете на нашите органи в борбата с вражеските и престъпни елементи и зашеметителна плесница за онези, които от фракционни, ревизионистически и разколнически позиции, поставили се съзнателно или несъзнателно в услуга на врага, се опитваха и не са престанали да се опитват да обругаят и сриват авторитета на МВР и неговите доблестни служители.

Който има очи не може да не види, който има уши не може да не чуе и който има що годе политическо чутъо не може да не разбере, че ЦК непосредствено ръководи МВР, стои твърдо в подкрепа на неговите верни и до смърт предани служители, държи непримиримо за изпълнение на партийните решения и не позволява на никого да хвърля петно на светлото чело на органите на диктатурата на пролетариата - извадения меч в ръцете на нашата

героична Комунистическа партия.

Централният комитет на Българската комунистическа партия винаги е подчертавал, че органите на сигурността са органи на Партията, давал е висока оценка за тяхната роля в изграждането на социализма у нас и полага бащински грижи за тяхното укрепване и възпитание, за тяхното изграждане и утвърждаване като високо съзнателни, верни и до смърт предани на Партията органи.

Израз на тези топли грижи на Партията е и решението на Централния комитет от 14 януари тази година.

423

След Априлския и Септемврийския пленуми на ЦК, които посочиха някои слабости и недостатъци в работата на органите на МВР, почти цялата работа беше преустроена, преработени бяха всички ръководни документи на Министерството и се мобилизира целия личен състав за изпълнение на партийните решения, за отстраняване на грешките и слабостите и за подобряване на работата.

Трябва още един път да подчертаем, че като основен и неотменим закон в своята работа служителите на МВР винаги са имали, имат и ще имат изпълнението на указанията и задачите, поставени от ЦК на Партията, ползувайки богатия опит на нашите съветски братя-чекисти, които не жалят сили, средства и време, за да ни помагат колкото и с каквото могат. Този основен закон ще движи и за в бъдеще всеки работник от МВР, включително и в борбата за цялостното, своевременно и качествено изпълнение на решението на Политбюро от 14 януари 1960 година.

x x x

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Под мъдрото ръководство на Българската комунистическа партия ние уверено крамич по единствено правилния и верен път в дружното семейство на страните от социалистическия лагер и ежедневно се повишава нашата икономическа мощ, расте културата и материалното благосъстояние на народа. Нашият народ вкуси от плодовете на социализма, той живее несравнимо по-добре от миналото и на собствен опит все повече се убеждава в превъзходството на социалистическата пред капиталистическата система. Затова така всеотдайно дава своя труд за изпълнение на стопанските задачи, готов е да защити своята социалистическа Родина и се сплотява все по-тясно около родната Комунистическа партия. Няма сила която би могла да го отклони от постия верен и правилен път на социализма и комунизма.

x x
x

Победата на социализма у нас, постигнатите големи успехи във всички области на нашия обществено-политически и стопански живот, както отчете VII конгрес на Българската комунистическа партия, доведоха до коренно изменение на облика и класовата структура на нашето общество, измениха основно съотношението на класовите сили и природата на класите в него. Експлоататорските класи в града и селото са ликвидирани като класи, а остатъците от тях, вече нямайки възможност да експлоатират чужд труд, са принудени да изкарват прехраната си със собствен труд. Укрепва всестранно боевият работническо-селски

Из архивите на ДС

съюз, расте и крепне морално-политическото единство на народа.

Големите успехи в социалистическото строителство у нас внесоха политическо разложение в средите на бившата противонародна опозиция и други вражески групировки. Много граждани, които в миналото се поддаваха на вражеско влияние, скъсаха с миналото си и приобщиха своите усилия за изграждането на новия живот. Ликвидирана е икономическата база на класовия враг у нас и той се намира в положение на все по-голяма изолация от онези трудещи се, на които в миналото имаше възможност да влияе.

Политическите престъпления у нас не са напълно изключени, но от година на година те все повече намаляват.

За периода 1952-1959 година броят на активно действуващите врагове по линия на най-значителния вражески контингент - бившата земеделска опозиция, е спаднал повече от 10 пъти. Много от бившите опозиционери разбраха, че са на крив път и започнаха да се корегират. Това внесе пълно разложение в средите на опозицията.

След настъпилото масово политическо разложение и излизането на повече от 400 души ръководители от национален, окръжен и околийски мащаб и 1,400 души техни местни активисти с писмени и устни декларации, с които осъждат миналата си антинародна дейност и се приобщават към политиката на Отечествения фронт, влиянието на същата в селата, след пълното кооперирване на селското стопанство, се изпарява всеки ден и всеки час.

Намалява значително броят на осъдените за контрареволюционни прояви. Сега в затвора осъдените за контрареволюционна

дейност са само 1/4 от тия през 1953 година.

Намаляха сигналите за подготовка за измяна на Родината и такива за извършване на терор.

През последните 4-5 години от органите на ДС са арестувани годишно средно около 500-600 души. Най-много са арестувани през тези години за опити и бягства зад граница и за вражеска агитация. Срещу увлечения на някои поделения да арестуват и предават на съд лица за устна вражеска агитация ръководството на Министерството ереагирало и взема мерки да не се арестуват несъзнателно увлечени в такава дейност лица по произход трудещи се. Около 20% от арестуваните от съображения за профилактика не са съдени, а са освободени с предупреждение. През последните 4 години са успели да избягат в съседните нам страни всичко около 530 лица, без заловените при опит за бягство, от които в Югославия около 190, в Гърция около 180 и в Турция около 160 души. От 1957 година ежегодно намалява броя на бягствата, но това намаление все още е малко. Една голяма част от бегълците през границата не са никакви политически врагове на народната власт и социализма. Много често се случва ученици да бягат поради лош успех в училището, други обидени или скарали се в семейството и поради семейни недоразумения бягат. Тук ще намерите авантюристи, безделници и по други лични съображения бягства. Това обаче говори, че нашите погранични органи трябва да подобрят охраната на границата и да не се допуска авантюристи, врагове или за семейни неприятности да намират разрешение в бягството зад граница. Освен това може да се зададе въпроса, какво би се получило,

27

~~26.~~

др.граничари и погранични наши органи, ако всички тези [illegible] изменници бяха върли квалифицирани врагове? Още по-добре трябва да се охранява нашата граница. През същият период от съседните страни в България са преминали около 570 техни граждани - от които от Югославия около 350, от Гърция 130 и от Турция 90 души. Бягствата от тия страни в България от 1956 година насам всяка година се увеличават, макар и не много. Практиката, която се възприе да връщаме официално всички лица преминали в България, които нямат политически съображения за това, се отразява добре и на нашите добросъседски отношения. Докато по-рано Турция и Гърция се резервираха, сега и те започнаха да ни връщат някои бегълци. Това не го казвам за успокоение на органите на ДС и Гранични войски, но затова, да се види, че правилната наша работа съдействува много ефикасно в провеждането на нашата политика за мир и разбирателство между съседните страни. Ние, разбира се, бихме били по-доволни ако нашата работа беше такава, че да нямаше кого да ни връщат турците, гърците и югославяните, а ние ще си правим труда да връщаме техните бегълци, когато те не могат да ги опазят по-добре от нас.

Разпространението на анонимни материали, произхождащи от вътрешността, от 1956 година насам постепенно намалява и специално случаите на разпространение на листовки с вражеско съдържание. Повече се изпращат анонимни писма със заплашителен и друг характер до отделни лица и организации, които имат много и личен елемент.

В посочените направления на вражеска дейност в по-голяма част са замесени младежи и лица трудещи се по произход и

Из архивите на ДС

положение, подбуждани в повечето случаи от вражески среди или недоволници. Поради това от 1954 година органите на ДС, организирано и системно провеждат профилактична работа - като такива лица, трудещи се, замесени случайно или извършили по-маловажни престъпления, се разследват без задържане или се задържат за няколко часа и предупреждават с протокол. В много случаи се уведомяват местните обществени организации, училищните власти или близките им за оказване на по-нататъшно влияние над тях. От нашите наблюдения, с малки изключения, почти всички такива лица се поправят и повече не е установено да се включват във вражеска дейност. Тази наша линия и досегашната ни дейност в това отношение напълно съвпада с решението на Политбюро от 14 януари т.г. и тя трябва с всички сили да се поддържа и упорито провежда.

Направеното досега обаче още не е достатъчно, нужно е още по-широко и по-решително да се прилага предупреждението и възпитанието на такива лица. В помощ на тази дейност ще се притече, съгласно решението, цялата наша общественост и ние можем да очакваме решително подобряване, заедно с подобряване и активизиране и на нашата работа.

Освен това органите на ДС с агентурно-оперативни средства са предотвратили извършването на вражеска дейност от редица лица, а за други са действували чрез обществени организации и други начини, без да се арестуват или задържат на следствие. Но тук трябва правилно да се разберем и по-малко да грешим. Профилактична, възпитателна и предупредителна работа да се провежда сред трудещите се, отнася се за случайно увлечени

или заблудени лица, които не са престъпници или закоравели врагове, които зад гърба си имат честен народополезен труд, които могат да се отклонят с такива мерки от наклонената плоскост, която ги води в пропастта и да станат честни, лоялни граждани на Н.Р.България.

Тази дейност приложена срещу заклети и непоправими врагове на народа и социализма и срещу закоравели престъпници, рецидивисти, крадци, убийци и терористи, колкото и малко да сте, няма да ни даде очакваните резултати. Затова докато съществува такава категория, ще продължи да съществува народния съд и ще се прилагат за такива и по-твърди - репресивни мерки.

Оценката, която се прави за намаляване на вражеските прояви съвсем не означава, че ние трябва да се успокоим, да скръстим ръце и да притъпим нашата бдителност. Ако така постъпим, това би означавало провал за този, който се успокои и общо провал за нашите органи. Класовият враг, бившите активни деятели и подръжници на фашистката власт, съвсем не са се примирили с нашата власт. Ние може да се заблудим, ако отчетем, че врага е напълно ликвидиран или че сам се е разоръжил. Враговете бяха сериозно бити и си направиха изводи. Сега те се прикриват, пазят силите си, за да действуват при помощ, ако това им се удаде, от вън, каквито илюзии и хранят. Те не са престанали да водят политическа и идейна обработка помежду си, като по-добре се маскират и понякога избягват да създават организации. Враговете се мъчат да обработват общественото мнение и отделни

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

хора в антисъветски и антипартиен дух, като използуват всякакви ревизионистически разбирания и колебливи елементи.

Опитват се да използуват религиозните чувства на гражданите и под най-различни форми да им влияят против нашата власт. Тази дейност е повечето сред православните духовници, религиозните секти, голяма част от мюсюлманското и католическо духовенство.

Под най-различни форми враговете се опитват да насаждат западното влияние - чрез музиката и танците, чрез модата, литературата, с разкази за високия уровен на живот в капиталистическите страни след посещение на наши граждани в тези страни или при идване техни граждани в България.

В тази насока много активно работят империалистическите разузнавания и тяхната пропаганда, за която цел те организирано използуват посещението на наши граждани в капиталистическите страни, както и на техни граждани, посещаващи нашата страна. Тези взаимни посещения все повече се увеличават. Например, през 1957 година страната ни е посетена от 4,675 граждани на капиталистически страни /данните са без Югославия/, през 1958 година - от 7,380, а през 1959 година - от 8,532 души. Освен това през 1958 и 1959 години през България са минали над 40,000 граждани на капиталистически страни с транзитни визи, като много от тях са се задържали в България по няколко дни. Български граждани са посетили капиталистически страни /също без Югославия/ през 1957 година - 4,312 души, през 1958 година 6,248, а през 1959 година - 6,829 души. Такова широко движение на посещенията

Из архивите на ДС

в и от капиталистическите страни създава благоприятни възможности за контакт, опознаване и сближение на народите от различни страни. То има голямо политическо значение и затова нашата Партия и Правителството насърчават и разширяват тази дейност. Такава е общата линия и ние сме заинтересовани от провеждането на такава линия, която съдействува на мира и създава възможности за разширяване на търговските, културни и др.връзки с трудещите се от капиталистическия свят.

Неправилно би било да се мисли, че страните от нашия лагер ще се затворят сами в себе си, ще живеят за себе си и няма да покажат извън тях онова, което се гради в полза на цялото човечество, в полза на мира и социализма.

Но наред с това тези посещения създават благоприятни възможности и за капиталистическите разузнавания не само да събират интересуващите ги сведения, но и да вършат съответна политическа и идейна обработка на български граждани, което значително увеличава трудностите и работата на контраразузнавателните органи.

Освен това официалните радиостанции на капиталистическите страни в предаванията на български език и неофициалните радиостанции "Свободна Европа" в Западна Германия, "Горянин" и "Христо Ботев", които са американски, но предават от Гърция, работят в същото направление. От САЩ, Франция и други капиталистически страни по различни пътища се изпращат много пропагандни материали. Стремят се да тровят народа с най-различна политическа, порнографна, булевардна, всевъзможна упадъчна и вредна литература.

Из архивите на ДС

Всичко това е насочено против нашия народ, с цел да внася разложение, политическа дезориентация и да популяризира Запада и западния начин на живот.

Голяма част от дипломатическите и търговски служители на капиталистическите страни в България развиват активна дейност в това отношение, като под различни форми стремят се да създават и поддържат широки връзки с наши граждани, особено из средата на интелигенцията - хора на изкуството и литературата, журналисти, научни работници младежи и др.

В тази връзка заслужава да се кажат и няколко думи за западните ни съседи.

Линията на XX конгрес на КПСС за сближение и разбирателство с Югославия напълно е правилна и тя дава своите положителни резултати. Всички страни от социалистическия лагер, включително и НРБ, се стремят да установят възможно по-широк контакт с Югославия, както по държавна линия, така и по партийна. Стремежа е да се постигнат възможно най-нормални и дружески отношения, което е в полза както на нашите народи, така също и на югославския народ. Тези усилия обаче поради ревизионистическите позиции на югославските ръководители и тяхното дълбоко отклонение от принципите на марксизма-ленинизма все още не дават достатъчно големи резултати. Югославяните не са престанали и до днес да разпространяват открито или прикрито клевети и измислици по адрес на страните от социалистическия лагер, пропагандират нашироко техния

Из архивите на ДС

собствен ревизионистически път към социализма и се стремят да внасят разкол, ако това им се удаде, в нашето здраво и нерушимо единно социалистическо семейство.

Такава линия провеждат и техните дипломатически, търговски и др.представители у нас. Те не отиват на открити другарски връзки и договаряния с Партията, с ЦК, а се мъчат да установяват връзки и да влияят в своя полза на отделни партийни членове, обикновено на не здрави. Освен водените разговори на тъмно и по единично, те на широк кръг хора изпращат вестници, бюлетини, създават широки връзки сред интелигенцията, канят ги на закуски, обяди и вечери, правят им често подаръци - гъделичкат слабохарактерните, които съзнателно или несъзнателно ги снабдяват с поверителни сведения.

Услугите, които правят югославските ръководители на капиталистическите разузнавания, като са предоставили територията на Югославия за прехвърляне агентура в нашите страни и за убежище на неразоръжилите се останки от буржоазна България, види се не ги задоволява. Затова така активно работят техните представители у нас и в другите социалистически страни, за да се доберат до сведения, от които се интересуват капиталистическите разузнавания.

Дейността на чуждите разузнавания трябва да се пресече, да се пречупи всяка вражеска и нечестива ръка, която посяга да дава или да взема поверителни материали и данни, предназначени

Из архивите на ДС

за използуване против нашата страна. От когото и да се върши това, той трябва да намери своето място при предателите.

Капиталистическите страни и техните разузнавания провеждат активна подривна дейност против нашата страна и зад граница, като използуват за тази цел вражеската емиграция и техните организации. Преди две години по указания на американците те създадоха така нареченото временно българско представителство. В много страни се мъчат да изграждат организации и да обединяват вражеската емиграция против Народна република България.

Наред с временното представителство е организацията на професионалния предател и враг на България - Гемето. Всички вражески емигрантски организации се ръководят и подпомагат открито или прикрито от американците. С тяхна помощ и техни директиви всички търсят начини за връзки с България и обработват българи, посещаващи капиталистическите страни. Вонеят по целия свят със свои пискливи вестници, списания и бюлетини.

Те са пушечния материал, от който американците вербоват агенти, диверсанти, терористи и шпиони. В Западна Германия и в САЩ се обучават от американците българи, изменници на Родината, за използуване при нужда за диверсионни задачи. През 1958 и 1959 години са прехвърлени от Гърция и Турция 31 изменници, от които 22 са заловени, 5 са ликвидирани още на границата и 4 са се предали доброволно - незавидна участ на изменниците и още по-незавидни резултати от работата на Алън Дълесовото и неговите събратя разузнаване.

~~34.-~~ 35

Вражеските разузнавания използуват водния, ж.п. и друг транспорт за свързване с враговете в страната и за събиране на сведения, когато ние не сме на мястото си и когато това им се удаде.

Независимо от тенденцията за намаляване на напрежението в международните отношения вражеските разузнавания не само, че не намаляват тяхната дейност, но все повече се стремят към усилване.

От изложеното се вижда, че империалистическите разузнавания активно работят, за да се доберат до важни документи и сведения за нашата страна, за СССР и страните от социалистическия лагер. Стремят се да влияят на трудещите се чрез широко развита противокомунистическа и антисоциалистическа пропаганда, разпръсквана с помощта на радио, телевизори, печат, поща, мода, танци и всевъзможни начини, каквито имат достиженията на науката, техниката, културата и изкуството. Те се възползуват от по-широкия обмен на хора между нашите страни и се мъчат в много случаи да легализират тяхната дейност, независимо от работата им в официалните техни прикрития - посолства, търговски представителства, консулства, военни аташета и др.подобни.

Такава е, другари, оперативната обстановка у нас на настоящия етап.

При такава, може да се каже, доста сложна оперативна обстановка, ние ще провеждаме решението на Политбюро от 14 януари 1960 година, ще се борим с различните средства против враговете и престъпниците. Тази борба ангажира много сили и средства и изисква по-голяма квалификация. За да достигнем необходимите

Из архивите на ДС

резултати нужни са още по-ефикасни мерки за подобряване работата на МВР в страната и задграница. Вярно е, че в последно време има извесно активизиране, в резултат на което бяха разобличени някои агенти на чуждото разузнаване, беше разкрита вражеска резиденгура в пограничните райони. Вярно е също така, че органите на ДС разполагат с редица сведения за капиталистически граждани, работещи против нашата страна. Вземат се мерки да се опази по-добре държавната и военна тайна, но в тази насока може да се направи още много повече и особено с помощта на обществеността и на партийните и масови организации.

Решението на ЦК дава правилна и ясна насока на нашето разузнаване и контраразузнаване. Нужна е по-голяма активност, целенасоченост и смелост в тяхната работа.

Мерките, които се вземат от ръководството на Министерството и опита, който натрупаха нашите работници, тяхната по-голяма оперативна квалификация и по-доброто знание на чужди езици ни дава основание да считаме, че ще можем да достигнем по-добри успехи. В това отношение ръководството на МВР и на съответните управления, в духа на решението на Политбюро, ще търсят за в бъдеще още по-голяма помощ от всички поделения и служители на МВР, които са длъжни не само да се отзовават с готовност но и да проявяват самоинициатива в помощ на нашето разузнаване и контраразузнаване.

Решението на Политбюро също така ни задължава да внесем съответно изменение в методите и формите на работа в ДС, в

направление правилно да се съчетават наказателните мерки с профилактиката и възпитанието, като последните все повече се разширяват и усилват. Успешното провеждане на профилактичната и възпитателна работа на органите на ДС изисква много добро разработване и агентурно наблюдение на действителния вражески контингент, на онези лица, които продължават да стоят на вражески позиции и са годни за контрареволюционна дейност. Органите на ДС трябва своевременно да узнават за вражеските настроения и намерения на такива лица, да предотвратяват техните престъпления и опитите им да увличат в престъпна дейност други честни граждани. Знаейки намеренията на врага, профилактичната и възпитателна работа трябва да се провежда с най-различни форми и средства - още в процеса на изясняване сигнала, чрез агентурно-оперативни мероприятия да се отклонят лицата от извършване на вражеска дейност при други случаи, съгласувано с прокуратурата да се провежда официално разследване и предупреждение от органите на ДС, без да се предават на съд /филтрация/. По-често трябва да се прибягва до уведомяване за сигнали партийните и обществени органи, ръководители на предприятия и ведомства, училищните власти и близките на лицето, чрез които да му се въздействува и отклони от вражеска дейност. По-широко да се използува разглеждане някои простъпки и действия от обществеността - в другарските съдилища. По-активно трябва да се провежда политическо разложение и разобличаване на активни и авторитетни деятели сред някои вражески среди, които с преминаването си на правилни позиции ще повлияят и на други техни последователи. Също така, с оглед на изостряне

Из архивите на ДС

бдителността, в интерес на профилактиката и възпитателната работа, да се излиза със статии по някои вражески прояви, в печата или в събрания да се разобли_чават по същество вражеските прояви на такива лица на тяхното обществено порицание.

Тук искам да открия една скоба и да кажа няколко думи за неправилни настроения и неправилна работа на някои наши служители. Нашите органи и служителите на МВР общо взето се ползуват с голям авторитет и уважение сред народа и нашата социалистическа общественост. На това се дължи и голямата помощ, която ние ежедневно получаваме от народа в борбата с враговете и престъпниците.

Старите порочни методи и извращения намерили място в миналия период в органите на МВР са ликвидирани безвъзвратно благодарение по-непосредственото ръководство на нашите органи от ЦК на БКП.

Но погрешно ще бъде и тук ние ако се успокоим и ако не проявяваме необходимата бдителност и контрол над ежедневната работа в центъра и по места.

Все още се срещат тук-таме, макар и единични, случаи на възгордяване от отделни наши служители, злоупотреба със служебното си положение, гледане от горе на другите хора и др. подобни не скромни прояви.

Как да си обясним един такъв факт, че много наши бивши служители се оплакват от това, че не могат да си намерят работа - не ги искат само за това, защото са работили в МВР.

Из архивите на ДС

Как да се обясни такова отношение на някои иначе добри ръководители на предприятия и учреждения към служителите на МВР?

Страхът създаден в тези другари се дължи, освен на друго и на това, че те или са още под влиянието на миналите грешки, допускани от МВР или на извесна неправилна работа и лош подход от някои наши работници, проявявани и до сега.

Причината за това ние трябва да потърсим и в нас.

И досега се срещат, макар и отделни случаи, когато на наш работник се възложи да обслужва дадено предприятие или учреждение, вместо този наш работник да се залови преди всичко с помощта на ръководството на предприятието и ръководството на партийната организация да изясни къде са слабите места, кои са причините за изоставането на изпълнението на плана, има ли врагове и вражеска дейност и пр., той започва с ръководството, със събиране сведения за директора на предприятието или ръководителя на учреждението. Такъв о.р. се свързва с недоволните, ако има такива, или с най-изоставащите в производството, които дърпат назад, критикуват ръководителя и партийния секретар пред нашия работник, па след това отиват та им кажат, че ДС се интересува за тях и събира сведения против тях. По този начин се завъртява цялата работа в омагьосан кръг на изложения, клюки, клевети, измислици, анкети и обследвания и накрая в дъното се окаже нашия работник в съюз с нездрави, гнили, или изоставащи в производството и в работата работници. Такъв подход и такава работа водят до нежелания да имат работа с нас тези, които са уплитани

Из архивите на ДС

в забърканата каша от неправилната работа на такъв наш работник. Тези порочни методи все повече намаляват, за да изчезнат напълно. Но ако ще и един случай само да е останал, трябва да се изкорени. Това ни задължава и решението на Политбюро от 14 януари т.г.

Такава работа на служители от МВР е неправилна, осъдителна и вредна. Това е равно на извращения в нашата работа. Работникът обслужващ дадено предприятие или учреждение трябва да работи добре и правилно с ръководителя на предприятието или учреждението и с партийния секретар в същото. Той трябва да е най-довереното лице на тези другари, да го чувстват като техен помощник в борбата за изпълнение на задачите, против враговете, ако има такива, против нездравите и дърпащи назад елементи.

Работникът от МВР трябва да е пример на скромност, партийност и уважение към честните трудови хора. Със своите положителни качества и правилна работа той трябва да се наложи като най-обичания и уважаван там където работи - да бъде любимец на средата си. Тогава и отношението към нас ще бъде такова, каквото искаме ние. С неправилните методи трябва незабавно да се ликвидира, колкото и малко да са те.

С оглед на вземане своевременно мерки и предотвратяване на аварии, дава не жертви и нанасяне на материални щети органите на ДС трябва да сигнализират партийните органи и служебни ръководители за неблагополучия, които водят до това и които могат да се използуват от врага да прикрие своята вражеска дейност, да информират за сигнали за бъбривост или немърливост

Из архивите на ДС

на отделни наши граждани, поради което се дава възможност други лица, без да имат право, да узнават държавна и военна тайна и пр. За засилване бдителността на трудещите се и свързване по-тясно на служителите на МВР с тях, целесъобразно е те да излизат с доклади и беседи на събрания, в организации, в предприятия, ТКЗС и др.

Обстоятелството, че ние поставяме профилактичната работа на нашите органи на широка основа, че в бъдещата наша работа възпитателните мерки ще заемат важно място, че някои от функциите на държавните органи постепенно ще преминават към обществените организации, в никой случай не означава, че трябва да се отслаби ролята на органите на МВР, тяхната революционна бдителност и настъпателност срещу враждебно-престъпните елементи.

"Политбюро на ЦК на БКП - се казва в решението - смята за необходимо да обърне внимание на всички работници на Министерството на вътрешните работи, на неговите органи, че като се разширява социалистическата демокрация в страната и все по-пълно се съчетава методът на принуждението с метода на възпитанието в борбата против престъпността, не бива да се допуска каквото и да е притъпяване на бдителността, каквото и да е подценяване на врага, не бива да се допуска отслабване на наказателните и репресивни мерки против шпионите, диверсантите, контрареволюционните елементи и агентурата на империалистическите централи в страната ни, както и против злостните закононарушители, против

Из архивите на ДС

разхитителите на обществено имущество, убийците и другите престъпни елементи. Нужно е още повече да се засили революционната бдителност и активност в борбата против външните и вътрешните врагове на страната и народната власт, да се вземат и в бъдеще необходимите мерки за разкриване и пресичане още в зародиш на вражеските и престъпните замисли, най-строго да се наказват злостните народни врагове за техните престъпни действия.

Органите на сигурността не бива нито за минута да забравят, че нашата страна, нашият социалистически строй врагове има, че те са в състояние там където липсва нужната бдителност и работата на поделенията на Държавна сигурност е отслабена, да правят опити да ни пречат и пакостят. Докато съществува агресивен империалистически лагер, който постоянно изпраща своя агентура в нашата страна, докато у нас има остатъци от бившите експлоататорски класи, които не са се отказали да вредителству ват, органите на Министерството на вътрешните работи и на Държавна сигурност трябва непрестанно да се укрепват, все повече да подобряват своята работа".

Всичко това ще наложи постепенно да се разгледат редица въпроси от агентурно-оперативната работа на ДС, с оглед да се направи необходимото, за да не се занимават органите на ДС с лица, които вече не представляват опасност, агентурата да бъде по-малобройна, но по-качествена, повече да се използуват доверителни връзки и честни наши граждани. Да се съсредоточи вниманието на целия наш оперативен състав и агентурен апарат върху действителните врагове и престъпници.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :14.07.2015г.Секретар :

42 43

Изпълнението на решението на Политбюро в пункта за ДС и провеждането на всички посочени мероприятия изисква пълна мобилизация на нашите сили за по-нататъшното укрепване на органите на ДС за още по-успешна борба с враговете на нашата народна власт и империалистическите разузнавания.

x x

x

Из архивите на ДС

В никакъв случай ние не бива да допуснем, щото положителните оценки, които се дават за нашата работа, да ни главозамаят.

Служителите от Министерството на вътрешните работи трябва най-строго да спазват социалистическата законност, да се проявява нетърпимост към беззакония и своеволия. Работникът от Министерството на вътрешните работи трябва да блести със своята кристална чистота, високи морални качества и принципиалност, да служи за пример на трудещите се със своето безупречно поведение.

Пред служебните ръководители, партийните и комсомолски организации стои важната, отговорна и постоянна задача, непрекъснато да се повишава партийно-политическата закалка и комунистическо възпитание на всички служители от Министерството за укрепване на дисциплината и единоначалието във всички наши звена.

Решението на Политбюро от 14 януари т.г. представлява за нас широка програма за по-нататъшно. решително подобряване на нашата партийна и служебна работа.

Началниците на поделения съвместно с партийните секретари след съвещанието трябва незабавно да вземат всички необходими мерки за неговото най-внимателно, подробно и задълбочено изучаване и прилагане в ежедневната практическа работа. Трябва да се набележат разгърнати мероприятия и да се мобилизира целия личен състав за превеждане на решението в живота.

Позволете ми, другари, от тази трибуна, от ваше име и от името на всички служители в МВР да уверя Централния комитет на Партията, че целия личен състав на Министерството ще вложи всички

Из архивите на ДС

свои сили, енергия и умение, за да приложи на дело решението на Политбюро от 14 януари т.г. за постигане на още по-големи успехи в борбата срещу враговете и престъпниците, за опазване на нашето социалистическо имущество, за осигуряване спокоен труд и почивка на трудещите се, с което и ние ще дадем своя дял за по-нататъшното изграждане на нашата скъпа социалистическа Родина- Народна република България.

НА РАБОТА, НА УПОРИТА РАБОТА, ДРУГАРИ, ЗА ПРОВЕЖДАНЕ В ЖИВОТА РЕШЕНИЕТО НА ПОЛИТБЮРО ОТ 14 ЯНУАРИ 1960 ГОДИНА!

СТЕНОГРАФСКИ ПРОТОКОЛ

на съвещанието с окръжните началници на МВР, проведено на 23 февруари 1960 година във връзка с решението на Политбюро на Централния комитет на Българската комунистическа партия от 14 януари 1960 година

Др.ГОЧЕВ – н-к I управление ДС :- Считам, че изпълнението на тия задачи, които бяха поставени пред нас на това съвещание са задача преди всичко на Първо управление и ние ще направим всичко, което е необходимо и което се изисква от нас както от решението на Политбюро така и от ръководството на нашето министерство.Обаче сериозността на тия задачи, както виждате, е голяма. Трябва да се прониква в най-тайните гънки особено на американските, а и на другите капиталистически разведки, за да се доберем до тайни, които са интересни за нашия лагер и нашата страна. В това отношение без помощта на окръжните управления и без тяхната инициатива в помощ на разузнаването ние считаме, че трудно бихме се справили с изпълнението на тия задачи, особено като се вземе предвид, че в окръжните управления в нашата страна има известни възможности. Ние за този състав сме написали и раздали две лекции. Искам да обърна внимание на някой възможности които съществуват ,на основа на опита които имаме ние и на това, което видяхме и научихме в Съветския Съюз.

1. Много българи са се изселили отдавна за по-добър икономически живот или излезли под различни претексти – за следване и др.в капиталистически страни. Оказа се, че българи има в цялия свят. Тия българи са добили местно гражданство и поради това работят в държавни учреждения, заемат държавни служби даже в учреждения, които интересуват нашата страна, нашето разузнаване, т.е. или те имат достъп до тайни или имат близки , които работят в учреждения в които се съхраняват държавни тайни, интересни за нашето разузнаване.Тия лица, както опитът показва, имат свои близки и роднини в нашата страна. Наша задача и преди всичко на окръзите е да издирят тия връзки, тия лица и намирайки между тях подходящи те да бъдат завербовани , подготвени и изведени с цел или лично там да се устроят на работа и да добият местно гражданство – американско, френско – чрез женитба, осиновяване и пр, или чрез превербовка, която те ще извършат на чужденци от български произход, да ги вербоват за наши нужди и ние да

ги използуваме в по-нататъшната наша работа.

Освен това както спомена и др.Колчев има много турски изселници, една част от които работят в полицията, други в държавния апарат и имат достъп до учреждения, които представляват интерес за нас. В това отношение окръжните управления могат да помогнат като подберат добри турци и по пътя или на пряко извеждане в Турция или чрез извеждане в трета страна или чрез повикване на гости от Турция тяхни близки в нашата страна или чрез изучаване и вербовка да можем да добием агентура на територията на Турция.

Освен това зад граница има много религиозни секти, католически организации и други, които работят против нашата страна, поддържат връзки с религиозните секти и католическите организации у нас .Нашите окръжни управления трябва да издирват тия канали, тия лица, които имат допир - близки, познати зад граница и чрез вербоване на тия лица и солидна подготовка да ги внедряваме в тия религиозни секти, които са подчинени на американците , на американски и други разузнавателни централи и изпълняват тяхни задачи.

В решението на Политбюро се обръща сериозно внимание на работата с чуждите разузнавателни централи. Работата с чуждите разузнавателни централи е задача на всички нас и особено на тия окръзи, кои то граничат с Турция и Гърция. Практиката до сега да се чакат шпиони и да се залавят на наша територия без да се провеждат мероприятия за внедряване в тия централи е неправилна. Всеки окръг трябва активно да работи. Тук искам да ви обърна внимание, че не може всеки агент или всяко лице да се внедри в чужди разузнавателни централи , това лице трябва да представлява интерес. Трябва ние да видим какво интересува чуждото разузнаване - мина Бухово, военни обекти и т.н и в зависимост от това да представим пред чуждото разузнаване, че ако това лице бъде прехвърлено на наша територия ще има възможност да се добере до известни сведения. По тоя начин да се стремим да завладеем каналите на чуждото разузнаване.

Вражеските емигрантски организации са също една възможност за нас. Ние трябва да търсим връзките на вражеската емиграция и по-смели мероприятия да провеждаме за нейното вербоване и разлагане. Такива мероприятия трябва да се провеждат и възможности за това има почти във всеки окръг.

Въпроса за чужденците.Др.Нешев лично вербова чужденец, който дойде на наша територия, използувайки това, за което говори др. Колчев - българския език.Могат да се помогнат и други другари, които участвуват лично в обработката на чужденци, но това, което се прави е недостатъчно.Опитът с Пловдивското градско управление показ-

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

ва, че работата по обработката на чужденците изисква по-сериозно отношение и повече работа. Когато се обработват такива чужденци трябва да си служим с комплекс от агентурно-оперативни мероприятия

Тук стои въпроса за изучаване на някои лица-транзитници. Трябва да се знае, че с агентурата, която има по Балкантурист и хотелите е почти невъзможно да се работи, защото чужденците знаят, че това са хора на държавна сигурност и почти не разкриват пред тях истинския си лик и намерения. За целта е нужно да се търсят лица, които знаят чужди езици - лекари, инженери, добри наши девойки, но да не ги подлагаме на чужденците, а със своето държание и поведение те да спомагат за изучаване и обработване на тия чужденци.

Има доста възможности, които окръжните управления могат да използуват в разузнавателната работа. В това отношение трябва да се развива и насочва нашето оперативно творчество и фантазия. Възможно ли е например окръжно управление Кърджали да вербова един младеж на гръцка територия от пограничните гръцки села, да го подготви да отиде да следва в Солун или Кавала, където да работи във вражеска разузнавателна централа, или в Атина и да го ползуваме за нашето разузнаване. Или в Серес има разузнавателна централа, нима не може окръжно управление Благоевград да намери човек и да го изпрати. Възможни са такива неща, но да се търсят възможности за решаване на задачите, които стоят пред нас.

Важен е и въпроса за качеството на агентурата, правилния подбор и нейната подготовка. На нас ни са нужни само агенти, които ще могат да решават сериозни задачи - например да разкрием връзките на вражеската емиграция с чуждото разузнаване, имената на лицата, агенти на чуждото разузнаване, да разкрием школите, централите и т.н.

В практиката обикновенно се дава линия на агента да приема предложената му вербовка след като се "подърпа" малко и да разкаже каквото му е известно, без да казва за връзките си с ДС. Често пъти нашата линия е шаблонна - караме агента да хули нашата страна и да разказва тайни, за да се хареса на противника, но те го обкръжат с агентура и виждат, че пред близките си той говори едно, а пред лицата от полицията друго. По този начин той се проваля като наш агент. Когато пращаме агент да обработва някой зад граница или да извършва вербовка на някое лице той трябва да се представи за твърд комунист и голям патриот, да остави впечатление за непреклонна вяра в делото на социализма. Такова трябва да бъде и държанието на агента, който ще обработва чужденци у нас.

Когато говорим за творчество аз имам предвид, че трябва да търсим правилни методи. Не трябва да допускаме обаче компромис и колебание с нашата идейност, да се съгласяваме с някои анти-партийни изказвания . Колебанията практически провалят вербовката, защото не може лицето което се вербова да има увереност като вижда, че този който го вербова не е стабилен.

Решението на Политбюро ни задължава да засилим разузнавателната работа. Ръководството на Министерството даде указания, че главно задължение на окръзите е да подпомагат разузнаването. Аз считам, че е необходимо да се обърне внимание, че не бива тая задача да се поставя кампанийно в окръзите и да й се дава гласност, да не се вдига много шум, защото когато се вдига много шум лесно се сигнализира чуждото разузнаване. Задачите трябва да се поставят внимателно, легендирано, да не разкриваме нашите интереси. Например продължителното следене и наблюдение на кореспонденцията ще ни даде възможност да разберем кои лица подържат връзки, имат близки зад граница, ще намерим повод по разни наследствени и други въпроси да установим какви са връзките им.

Ние имаме впечатление, че доста нашироко се разкриват наши те методи и задачи. С подробности в нашата работа трябва да се занимават само окръжните началници и тяхните заместници по ДС, а останалия оперативен състав да изпълнява конкретни поръчения и техни задачи.

Сега в нашата практика ние получаваме доста справки за лица, които имат връзки с капиталистическите страни, но те са често не пълни и между нас и окръзите започва дълга книжовна преписка. Молбата ми е да се изпращат пълни справки и мнения и то само за лица подходящи за разузнаването, а също така и по-точни да бъдат данните в тия справки. Понякога ще намерим в справката, че лицето се намира в Америка, а то е в Аржентина.

Освен това когато се пишат адресите те да се пишат на съответния език - немски, френски, английски, така както са написани на плика.

Необходимо е и от наша страна, от Първо управление, да се дава по-конкретна насока и да се оказва помощ в работата на окръжнит управления.

Ние трябва да вземем мерки и нашият ръководящ оперативен състав от управлението да намери време и да излезе по окръзите, да помага в работата.

Считам, че е целесъобразно лицата, агентурата която не е пряко свързана с работата на II и III управления да се изпращат направо в Първо управление, а не както досега през 2 и 3 управление да идват до нас.

Полезно според нас ще бъде окръжните управления да отчитат и своята работа по линия на разузнаването.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

450

Др. ДУМКОВ – н-к II управление ДС : – Прави впечатление, че по линия на II управление в окръзите се водят доста дела от пасивен характер, а по-малко активни разработки. Това е в разрез с принципите на нашата работа. Обикновенно ОНД завеждаме на бивши лидери на контрреволюционни организации и от време на време следим как ще се изкажат, дали не са изменили намеренията си. До сега няма случай да хванем шпионин по изказванията му. Често пъти шпионина има линия на поведение на лоялен гражданин. Редко шпионинът, освен в много интимен кръг, изказва някакво свое недоволство. Така че когато искаме да целенасочим нашата агентура и оперативния състав трябва да обърнем на това изключително важно внимание. За да получим необходимите резултати нуждо е да съсредоточим вниманието си на активните разработки по сигнали, по данни за настояща дейност в полза на чуждото разузнаване, като се обръща особено внимание на документирането

Също така прави впечатление, че = много от разработките се водят едностранчиво, не се вижда самият обект или близките му имат ли достъп и отношение към обекти, представляващи военна, държавна или служебна тайна и недостатъчно взамиодействие има в това отношение. Редното е да се у сили колкото може повече обвързаността на работата за опазване на държавната тайна с нашите органи, с нашата агентурно оперативна работа, защото се получава така, че по линия на държавната тайна се направи официална проверка откъснато от общия комплекс на агентурно-оперативни мероприятия, а от това особена полза няма и често пъти ние сигнализираме обекта без да свършим другата работа или да използуваме проверката като елемент, който ще ни доведе до документиране на дейността в процеса на разработката.

Прави впечатление, че особено активни напоследък са някои от военните аташета на капиталистическите страни, главно на НАТО и в това отношение се забелязва много тясно сътрудничество помежду им. С ръководството на V – то управление ние кое-що правим, но се оказва че нашето взаимодействие е много по-слабо от тяхното, има подценяван в това отношение. Необходимо е ние да прилагаме комплекс от мероприятия, да се привлекат за целта и доверителни връзки и бдителни граждани и ние да можем да документираме дейността и да разобличим по съответен начин дейността на тия разведчици – дипломати, когато посещава обекти, представляващи военна тайна.

Опита, които имаме показва, че всички малограмотни хора, които сме изпращали като агенти са дали почти никакви или никакви резултати. Крайно време е за такива хора предложения да не се дават и да не се занимаваме с хора , които нямат никакви възможности, които като отидат в чужбина даже не могат да се ориентират и гледат, дето се вика, като "Теле в железница", а камо ли да свършат някаква работа. А имаме толкова много хора с богати възможности из средата на

интелигенцията и които имат по-интересни връзки с хора от чуждите разведки, с емиграцията и т.н.Ние в лекцията сме засегнали тоя въпрос, но много често другарите се базират на това, че II управление не уведомява за постъпили чужденци и какво отношение да се вземе. Особено това се отнася за гости по линия на Балкантурист. У нас се проектира такъв голям приток на чужденци от капиталистическите страни и без специални формалности и ние няма да имаме възможност, освен в изключителни случаи, когато първо управление ще уведомява нас и ние вас за обекти, по които трябва да се работи целенасочено Но има и такива случаи - ние предупреждаваме КПП ,че ще дойде едно лице, а научаваме за неговото идване чак когато то е изл зло, защото поради слаба грамотност дали за негово име професията му , за презиме месторождението му.Смешно, но и много трагично.Но тук има и друга слабост - паспортния режим в милицията. Трябва на общо основание чужденците да се регистрират у нас като българските граждани. Мисъл та ми е,че вие не само не трябва да разчитате центъра да ви дава такива данни, а сами вие да давате на центъра. Всеки чужденец гост на нашата страна получава декларация за издръжка от своите близ ки, нотариално заверена, Ние трябва да организираме по-добре нашата работа при нотариусите и на тях да се опираме. Също така може и по пътя на проверката на кореспонденцията да уловим, че еди кой си гражданин е поканен да дойде в нашата страна и ако представлява особен интерес отдалече да сме подготвени с планове и мероприятия за посрещането на тоя чужденец. Въобще в това отношение трябва да има по-голяма активност и самоинициатива, да сме готови с доверителни връзки, агентура и да имаме разработен план.

Трябва и аз да кажа, че в много случай агентите не се инструктират както трябва, а се предоставя да работят както те знаят. А ние трябва да насочваме агентурата да ни сигнализира за характера на връзките на обектите, да ни дава сведения как те живеят, ако даден обект живее охолно, а имаме сведения, че не печели много от къде има допълнителни средства, или ако често, периодически отсъства къде ходи и защо. Ние по редица разработки виждаме, че обектите през месеца прескачат често до София и другаде.

От изказването на др.Почев останах с впечатление като че ли ние твърде много залагаме на българите в емиграция. Според мен ние трябва след много щателно изучаване да се хващаме на тия българи и то само на такива, които имат възможности. Иначе рискуваме да разпилеем извънредно много силите си. Трябва да използуваме само тия, които имат действително достъп до важни военни тайни, или имат сериозни политически връзки в НАТО или Америка.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Струва ми се, не знам как ръководството на Министерството преценява, но ако работата по разузнаването остане само на Окръжни те началници МВР и тяхните заместници по ДС и изключим началниците на вторите и третите отделения особена работа няма да свършим по моему. Началниците на 2 и 3 отделения са вашата дясна ръка, другари и не можете без тях вие да вършите тая работа. Аз не мога да си представя тия хора, които извън контингента на II и III управление могат да се пращат направо на I управление. Нуждата от взаимодействие изисква да се включат в тая работа и началниците на 2-те и 3-тите отделения.

Др.ТОШКОВ : - С какви средства си служи чуждата агентура, има ли нещо заловено през последните две-три години?

Др.ДУМКОВ : - Това, което е заловено при нас е дадено при вас.

ДР. КРЪСТЕВ - н-к III управление ДС : - Необходимо е ние така да организираме нашата работа, че тя да бъде насочена към главния враг, в помощ на разузнаването, на I управление. Когато бяхме при съветските другари ние видяхме на практика как се осъществява взаимодействието и цялата работа е завъртяна в помощ на I управление. Аз ходих в III-то управление и нямаше там другар-началник отдел или отделение, който да не знаеше основното направление и да не търсеше възможности по своя линия да помага на I управление. По линия на транспорта когато някой чужденец тръгне по жп транспорт всичко се насочва в помощ разясняване неговото пътуване , неговата дейност при това пътуване, било по гарите наблюдение, било чрез организиране на агентура и т.н. В това отношение ние трябва действително да се поучим и да вземем мерки за тясна съгласуваност и вземане мерки по тия чужденци . Някои наченки в това отношение има / цитира примерите в Пловдив - антирелигиозната изложба, разпопилят се поп в Трявна, случаят с умрялото дете в Търново.

Считам , че е съвсем правилно да се обърне внимание на борбата на вражеските елементи в икономиката. До сега те там най-много вредителствуват или скрито действуват. Като имам предвид, че над 5 милиарда лева се хвърлят за строежа на завода в Кремиковци и ще се съберат над 20.000 души да работят, това показва, че ние трябва сериозно да погледнем на този обект от огромно национално значение както и на редица други обекти, които вече са влезли в действие, защото в някои случай след като се построят обектите почват да г рушат. На Алеко се смъква тръбата, незаварена както трябва и редица случаи има вече. Както и с този агроном, мръсен анархист, който пред агента определено говори " Така я наредихме работата, че измръзна разсада. И сега се прави на болен, за да не го разследват, а

прокурорът се колебае дали да го арестува. Аз смятам, че трябва да се направи предложение до главния прокурор да се арестува, да го вземем за разпит, защото пред сътрудника той говори определено, че нарочно е направил това.

Смятам, че трябва да отделим особено внимание на проектантските организации, защото от там започва по-нататъшната дейност за всички неудачи. Падането на моста е действително уникум на вражеска дейност. Ние не видяхме проектанта, син на бивш фабрикант, издигнат до такава степен, че едва ли не е най-кадърния проектант в България. 10.000 лв.са му дали за проекта на такива мостове с големи отвори, но той ги е правил така, че ги е заблудил.В това направление считам ние трябва да усилим своята работа. Има такива ОНД, които трябва да се вземат на активна разработка.

Тия 31 групи и организации, които се отчитат трябва да ликвидираме. Не може да има повече организирана дейност.

Трябва да държим много , както се каза тук, за качеството на агентурата. Когато разговаряхме със съветските другари те казаха : По-рано имахме много повече агентура, но сега, когато я намалихме има по-голяма възможност за работа и по-качествена е тя" .Разбира се те не се отказват и от нови вербовки на агенти с перспектива, с по-далечен прицел за работа.

Във връзка с опазването на държавната тайна трябва да се вземат много сериозни мерки. Сега министерството има подработена и ръководството ще утвърди инструкция за опазване на държавната тайна Опазването на държавната тайна трябва също така да се постави на по-широка нога. Съветските другари ни разказаха редица случаи, когато в особено важни обекти, институти и предприятия, авиопромишлеността, атомната промишленост имат специален човек – зам.главен директор по режима, който е хванал тия въпроси. Обикновенно такива са стари работници от ДС, излязли навън. Те хващат здраво работата по секретността секретното деловодство, охраната, пропускателната система и не може да има безпорядък. В това отношение ние трябва да излезем с предложение пред ръководството на Министерството, ако трябва пред ЦК, в особено важните обекти такова нещо да стане.

За съгласуваността. Ще трябва на дело и тук в центъра и особено на територията на окръзите да има тясна съгласуваност.

По тия пожари – миналата нощ във Враца изгоря противочумния институт – 300.000 лв.отидоха, в Самоков семечистителен институт и дру ние не вземаме мерки за съгласуваност между самите наши поделения, да не говорим, че трябва да поставим тези въпроси пред партийните комитети и съветите. Необходимо е да се съгласува работата, да се събера отговорниците за дадено място – кварталния отговорник, работник от

Из архивите на ДС

454

ПК и съвета и да видят какво не е в ред. В много от тия случай врагът си действува, а ние само регистрираме, че има пожар, че е изгоряла фабрика.Често пъти се пише, че бивш легионер се изказал така и така, а къде работи, какво работи, какъв кръг от хора може да омотава, всичко това е особено важно.Ако е шофьор е едно, ако е някъде н-к цех е съвсем друго.

Мен ми се струва, че достатъчно ясно и бойно е поставена задачата в решението на Политбюро, за да се мобилизира нашият състав и да се внесе непримиримост към слабостите в нашата работа, защото има известно самоуспокоение, което идва от там, че врагът няма външни прояви и ние считаме, че няма враг. А не е така. Ние трябва да го търсим и намираме навсякъде, където съществува и работи.

Др.ТЕРЗИЕВ - н-к V-то управление ДС : - Искам да обърна внимание на опазването на държавната тайна и на нашето взаимодействие. Както в решението на Политбюро от 14 януари т.г.така и в доклада на др.министър и вчера на др.зам.министър се обръща особено внимание на опазването на военната тайна и това е съвсем правилно и необходимо, защото последните данни, които има в ръководството на Министерството говорят, че чуждите разведки особено внимание отделят и хвърлят много сили за разкриване на войнни тайни в нашата страна.Няма бандит, няма случай на разкрит шпионин, който да не се интересува от военната тайна. Заповед 62, която се отнася най-много за V-то управление като че ли е изключително за V-то управление и не се отнася за другите управления и от дъжд на вятър се сещаме за нея- или когато се нареди или когато от Инспекторат слязат да проверяват. А окръжния началник да се заинтересува, да пита и да провери как тя се изпълнява - това не се случва освен на отделни места. Ясно е, че активността, инициативата трябва да произлиза от нас, но и окръжните началници трябва да не забравят тая заповед, -а да а да настояват за нейното изпълнение.Има случаи, когато сигнали стоят по папките и не се уведомяват съответните наши оперативни работници. От ненавременно сигнализиране няма и резултати.

Агентурата особено по II-ра линия не се пита има ли някакви интереси от страна на вражеските елементи към военните поделения. Разбира се ние не трябва така да поставяме задачата, че да събудим интерес към армията, а да доловим интереса, който се проявява и да работим за изясняване.По отношение на царските офицери, които са десетки хиляди в нашата страна такова нещо почти не се установява, а ние да се заблуждаваме; че те не се интересуват от армията не е правилно и ние ще се успокоим и ще свъркаме, ще допуснем някои прояви.

Из архивите на ДС

455

прояви. От Плевен има сигнали, че подполковник, уволнен преди две години знае редица неща и за едно предстоящо занятие разказва. Тоя факт показва, че не стоят те безразлични към армията, но ние недостатъчно ги наблюдаваме. А имаме отделни случаи в Кюстендилско, Пловдивско, Левскиградско, където бивши офицери се интересуват какво е новото в армията. Ние трябва да разберем дали това е само интерес техен или те не събират тия данни, за да ги дадат където трябва. На тия въпроси трябва да се обърне сериозно внимание.

Смятам, че работата по опазване на военната тайна, по опазване на армията е първа, основна задача на V-то управление, но да не се смята от другите поделения, че тях не ги интересува това Те трябва с всички сили да помагат на V-то управление да опазим военната тайна.

Във връзка с това съвещателния орган на ДС заслуша една докладна записка от нашето управление, мероприятия, които ще трябва да проведем с окръжните управления и при нашето слизане по места ние ще искаме тяхното съдействие за провеждане на редица мероприятия.

По въпроса за профилактиката. Понякога профилактика се провежда, а отделни вражески елементи след това не се следят какво вършат. Имаме един типичен случай:в Стара Загора един младеж се готвел да бяга заедно с група. Правят филтрация, разпитват го, пускат го и създават доверителна връзка с него. Идва в армията, той е хулиган злостен, казват ни, че е доверителна връзка и без да дои яснят въпроса, да поработят с него, да видят какво представлява к го оформят като сътрудник. А след това той избяга и трябваше 4-5 дни 3-4 оперативни работници да го търсят. Имаме и други подобни случаи. Аз смятам, че ние не трябва да подценяваме и бившите изменници. Може да се каже, че от бившите изменници почти няма да са разкрити като бандити, а от тях може да има сериозни такива. И аз смятам, че такива бандити трябва съвсем активно да се наблюдават, за да няма изненади.

Др.КЪНЧО БОГДАНОВ -Окръжен н-к ИВР Стара Загора :-
Другари, решението на Политбюро от 14 януари т.г. съм убеден, че ще даде голяма сила и енергия за решително подобрение на работата ни и съм убеден, че ще го изпълним без остатък.

Искам да направя няколко предложения:

Считам, че е дошло време да изменим в някои отношения нашата работа.Сега цялата дейност на нашата Партия, на нашия народ, на всички трудещи се е насочена към икономическото изграждане на нашата страна. Ние и в ПК и навсякъде все за това говорим - за

Из архивите на ДС

456

промишлеността, за селското стопанство, за изпълнението на плановете, но нашата организация на работа изостава от задачите, стоящи пред Партията и народа. Ние отчитаме нашата работа по линии – царските офицери, бившите полицаи – 30 и няколко линии са, а се откъсваме от производствената дейност, не знаем какво правят враговете в промишлеността, какво правят царските офицери в промишлеността, никола петковистите в ТКЗС-тата. У нас напоследък например има в ТКЗС-тата голяма смъртност сред животните, аборти сред овцете. А нашата партия поставя въпрос за подобрение на животновъдството и пленум се готви, но ние сме откъснати от тия въпроси. Мисълта ми е , че работата ни не е целенасочена и не сме обърнати с лице към задачите.

Предлагам за в бъдеще да отчитаме нашата работа по линия на икономиката – промишленост, транспорт, търговия, селско стопанство, здравеопазване. Останалите линии на политическа окраска да бъдат подчинени на тия линии и когато искаме на оперативния работник да ни донесе за положението на село той да бъде обърнат с лице към тия въпроси

Второ –др.Гочев каза, че работа по линия на разузнаването трябва да се води само от окръжните началници и тяхните заместници по ДС. Ясни за мотивите за това – да не се шуми, да не проваляме предварително работата. Но аз считам, че ние трябва да запознаем нашите най-близки помощници по редица агентурно-оперативни въпроси Началниците на отделения трябва да изучат и да знаят тия лекции и няма опасност, че ще се провали работата, ако ние умело ги използуваме те могат да бъдат много полезни и да окажат голяма помощ. Те знаят много по-добре и контингента и агентурата, боравят с всички други задачи и редица възможности имат предвид.

Един въпрос – В Старозагорски окръг има свещеници, които желаят да се разпопят. Пет-шест души са готови само да им кажем ведната да хвърлят расата, да обръснат брадите и даже да изкезат във вестника със статии по тоя въпрос. Трябва да се каже как ние да постъпим конкретно.

По отношение на пожарите. В Старозагорски окръг по линия на материално-техническото снабдяване има редица обекти, които са в противопожарно отношение крайно застрашени, не отговарят на никакви изисквания и там можем да очакваме избухване на пожар.Вакъл съм директорите, пратихме писма да се вземат мерки, но това не е лесна работа, трябва да се строи наново. Аз предлагам да се обърне внимание на директорите на предприятия и други отговорни другари по опазване на нашата социалистическа собственост от пожари.

И накрая – ръководството по-често да ни вика по редица въпроси. Миналата година много малко се видяхме с нашето ръководство

а нашето идване тук е твърде полезно и ни дава тласък за по-нататъшно подобрение на работата.

Др.ГОСПОДИНОВ : - Правилно е предложението на др.Гочев, защото ние знаем нашата най-ценна агентура и можем да поставим задачи на нашите началници отделения да подработят известни въпроси, а защо е необходимо и те да знаят всичко.

За чуждите езици.В окръзите се изправяме пред такива трудности във връзка с минаването на чужденци, с които не можем да установим контакт само защото не знаем езици. Ние търсим агентура, хора учители, работим с тях, но министерството трябва да прати в окръзите повече хора, владеещи езици. Напоследък тоя въпрос като че се придвижва, искаха ни сведение колко хора искаме да знаят гръцки, колко турски,френски. И в КПП в Свиленград няма хора, които знаят езици и сме в много лошо положение. Закъсняхме с решаването на тоя въпрос.

По линия на КАТ по транзитниците използуваме линейните контрольори,но те имат само един мотор и не могат да се движат през зимата. А един мотор с кош е малко по-ефтин от един Москвич. Можем да им дадем един Москвиц снабден с радиотехника, за да могат да влизат във връзка с нас, да ни съобщават, че чужденецът се е отклонил, че прави нещо. Нашите автоконтрольори могат много работа да ни свършат.

Предлагам малко повече средства да се отделят и да имаме наблюдение на шосето.

Ако може по-конкретно да ни се каже как да постъпваме с военните аташета които идват при военни обекти и наблюдават с часове .

Др. ТРАЙЧЕВ : - Смятам, че изказването на др.Гочев за стесняване кръга за разузнавателна работа по окръзите не е много правилно. В нашата работа ние се опираме на бившите околийски началници, нашият кадър носи на гърба си 10-15 годишна служба, може ли на тия хора да не се опреш, а окръжния началник и неговия заместник да движат работата само по задачи. Ние говорим за опиране на трудещите се, а ще се откъснем от нашите най-близки помощници, които утре ще ни заместят, защото ние си отиваме. Аз изхождам от това, че трябва да се оказва доверие на тия хора, които могат да движат тия въпроси. В практиката много началници на участъци, бивши околийски началници проявяват интерес и не лошо работят.

За тези лекции - пратиха ни се в петък и се пише " донесете ги" Това е в противоречие с инструкцията да носим документи и ние ги пратихме по пощата, но за два дни нищо не става. Тия доку-

Из архивите на ДС

457

Из архивите на ДС

458

менти трябваше да останат при нас 10-15 дни, да помислим по тях и да ги прегледаме по-задълбочено, защото ние само не четем, ние и ръководим, нас ни дърпат навсякъде.Ние ,окръжните началници имаме много по-поверителни документи - заповеди на нашето ръководство, партийни документи и решения на Политбюро и тия лекции могат да останат временно за ръководство на началника, в известни моменти да ги ползува. А даже можем да извикаме началниците на участъци и да ги запознаем. Фактически те са запознати както каза др.Гочев, някои от тях които имат връзки са идвали и са ги чели. Защо да не ги дадем на тия другари и да ги съхраняваме срещу подпис. А ако трябва ще ги върнем и ние ги върнахме вече.

Искам да подкрепя до известна степен предложението на др. Богданов. Аз мислих по това и миналата година подхвърлих. При сегашната обстановка се налага III-то управление да помисли по работата и по тия линии.Ние само можем да правим анализ по линия на промишлеността, можем да кажем каква концентрация на вражески елементи има там, как се проявяват бившите царски офицери, полицаи и пр.

Искам да засегна един въпрос, който вълнува оперативните работници, особено сега когато се шуми ще има ли увеличение или няма да има.При нас има работници, които работят вече 10 години, а съществува категорията "мл.разузнавачи" и не могат да растат в чин повече от капитан. Дайте да помислим по това, другари.Ние говорим за качествена агентура, но дайте и за качествени работници да видим. Дайте да ликвидираме тая категория"младши разузнавачи" за да могат хората да растат и в чин. Даже съм склонен в една школия къде има 7 души да останат само 6 и да не завишаваме средствата, но с по-малко хора по-качествено да работим.

Считам, че трябва ръководството на министерството да излезе с един документ за работата с камерната агентура в нашето следствие. Ние писахме писмо 14038 от 6.9. 9 год. но никакъв отговор нямаме. Може да не сме прави, но отговорете ни. Когато окръжния началник не отговори на някой гражданин, че някой го наругал се сърдят, а на нас никой не ни отговаря.Кажете ни "Нисте прави, другари, но да знаем.

Смятам, че I-ви отдел трябва да повика своите следователи. Не става въпрос за икономии, ако трябва ние ще ги направим от от друго място.Те през 56-та година се събираха на един 40 дневен курс и от тогава не са събирани, а много вода изтече от тогава - и Априлски пленум има, и решения има. Ще се обмени опит,ще имат полза другарите.

И последен въпрос - заповед 222 от 53-та година трябва да се огледа от ръководството на Министерството. В нея се дава

Из архивите на ДС

459

право на началниците да решават въпроси за реализации, като съгласуват със зам.министъра, но миналата година ние в страха си да не залитнем пращаме за щяло и нещяло тук. Дайте тоя документ да се види Миналата година тук се постави въпроса, че не бива да се заобикаля ръководството . Аз мога да нося отговорност щом работя 16 години, но оня ден говорихме с др.ген.Кръстев по един въпрос, имаме разрешение от прокурора да направим обиск, но той вика "Я го прати да го разгледаме" И правилно. Аз считам, че тая заповед трябва да се разгледа и ако има някакви изменения да се дадат.

Др. ЦИНАРОВ : - Аз няма да се спирам на решението на Политбюро. Считам, че то достатъчно ни укрепва солидно и ни развързва ръцете да организираме по-хубаво своята работа.Ще се спра само на някои въпроси, които според мен до сега са ни спавели да подобрим нашата агентурно-оперативна работа по линия на контраразузнаването.

Ние имаме работа с две категории хора по линия на контраразузнаването : едни които са облечени с дипломатически имунитет и по тази причина до известна степен ни задържат в работата и други, които не са облечени в дипломатически имунитет, но все пак са чужденци и ние не можем да не държим сметка за отношението си към тях. Считам, че ние трябва да се ръководим в работата си от две неща: да я организираме така, че в никой случай да не пречим на правилното провеждане на външната политика на нашата страна и в тоя смисъл така да организираме работата си, че да не усложняваме нашата вътрешна работа с много преписки, допълнителни разяснения на въпроси и второ- да организираме така работата си, за да не позволим на нито един шпионин да провежда своята дейност в нашата страна. Често пъти ние се сблъскваме с тая първа категория – дипломатите, които посещават наши военни обекти и най-нахално стоят пред вратите. Аз считам, че в такъв случаи ние можем съвсем лоялно да им кажем, че не бива да правят това. Имаме отдел към М-вото на народната отбрана, към Генералния щаб, който не един път ги е предупреждавал за тия работи. Това са нарушения от тяхна страна и ние не трябва да стоим безучастни. В Плевен военния аташе при френската легация беше стоял 4-5 часа и нищо не му казали, а след това почнахме една дълга преписка къде е стоял, как е стоял и накрая се оказахме слаби и си замълчахме. Такъв случаи имаше преди няколко дни и в Кърджали. Защо се получава така? Защото не сме си организирали както трябва работата. Има и други случаи, където пък ние постъпваме неправилно и им даваме коз в ръцете да правят протести. Имаше неудачи и при един случай с френския пълномощен министър краю Пазарджик – вместо да организират негласно работата околийският началник отишъл лично да го провери и

Из архивите на ДС

460

тук трябваше дълго във Външно м-во да изправяме тоя въпрос. Мисълта ми е, че Не бива в никакъв случай да изпускаме нашите предимства, но не трябва и така да постъпваме, че да затрудняваме нашата външна политика.

Считам, че трябва да обърнем много сериозно внимание на това – да си организираме агентура за наблюдение на чужденците недипломати и други, които посещават нашата страна. Др.Колчев обърна много сериозно внимание на това.

В Русе другарите поработиха по един дипломат както трябва и успяха да внедрят при него двама хубави агенти, да проведат известни мероприятия, чрез които се добиха до известни данни. Резултатите са добри, когато въпросът се хване от ръководството и се ръководи добре. Считам, че тук стои много сериозно въпросът за квалификацията на нашите работници и за поемане на работата от ръководящия състав. Не искам да обиждам другарите, че не работят, но малко се работи по линия на контраразузнаването от ръководящия състав там работата изисква повече комбинации да се измислят. Има по английска линия резидентури, трябва да се търси агентура, но малко се занимават другарите от Пловдив, Ямбол, Стара Загора. Аз смятам, че е необходимо ръководителите от н-к отделение нагоре да се хванат много сериозно с контраразузнавателната работа, за да можем да отговорим на изискванията, които се поставят пред нас от Партията в решението на Политбюро. В тая връзка стои и въпроса за повишаване квалификацията на оперативните работници / цитира случая с посещението на английския военен аташе и съпругата му в Ямболско, където агента е трябвало да учи нашия оперативен работник как да постъпи в даден случай/ За това е нужно и началниците да ръководят по-отблизо работата, за да се квалифицират нашите работници. Считам, че на това трябва да се обърне особено сериозно внимание, защото сега при нас идват и американците, 9 души вече са дошли, а ще бъдат около 25-26 души, 4 военни аташета, разполагат с много по-голяма техника, с машини и т.н. Верно е, че ние разполагаме с много по малко машини, някъде и никак нямаме, но затова пък имаме много мощно оръжие – агентурата. Агентура ние трябва да търсим качествена и аз искам да обърна внимание на другарите, които още не са обърнали достатъчно внимание на американската легация сега да се огледат и да набележат мероприятия за работа с американците.

Друг въпрос, на който искам да обърна внимание е това, че ние винаги бързаме да пристъпим към реализация. Сега в III-то управление има разкрито, че се предават сведения и другарите бър-

зат с реализацията, а не сме изяснили може ли да се използува това по-нататък, на какво разузнаване се предават тия сведения и т.н.

Искам да поставя пред ръководството тук някои въпроси за подобрение на нашата агентурно-оперативна работа.

Трябва на нас, II управление, да ни се помогне. Ако не сме подходящи да се помисли, но II управления трябва да хване в себе си този въпрос и включително въпросите по контраразузнаването в III-то управление. Ние не знаем там какви разработки се водят. От тук и въпроса за съгласуваността. Считам, че неправилно се подхожда и в други случаи. Ние бяхме заловили тайнописно писмо с предаване на сведения. Установи се и лицето, но по силата на това, че се води в III управление ОИД разработката се отне от нас и се даде на III управление.

Смятам, че сега, когато ще вабележим нови мероприятия за изпълнение на решението на Политбюро трябва сериозно да се помисли и за това да ни помага по-хубаво техниката. Ние за сега сме в много лошо състояние. Аз не искам да обиждам другарите, мъчат се да ни помагат, но като че нямат известни възможности и изоставаме по отношение на техниката. Ние хвърляме маса сили за работа и в края на краищата на краищата се получава така: точки, точки, не се разбира. Искаме малка апаратура за работа, но не можем да намерим. Искаме миниатюрна фотоапаратура - нямаме. Скоро, преди една седмица другарите ни провалиха едно много сериозно мероприятие Дадохме им да обработват една хартия, те не можаха и си провалихме много сложно и ценно мероприятие. Аз считам, че в това отношение другарите трябва да ни помогнат, да напрегнат всички сили и знания, с нас ако трябва, да мобилизираме силите си и да изпълним решението на Политбюро.

Такава ми е молбата и към 7-ми отдел - да ни помага по-добре. Ние имаме вече няколко случаи, при които ни се дават погрешни установки и се насочваме към неверни лица за разработка. Това е много опасно в нашата работа и моля другарите в това отношение да вземат най-сериозни мерки.

Предлагам във връзка с това, което каза др. Гочев за разузнавателните центрове и за изменническите центрове да се съберем тук заедно с ръководството на I-во управление и да се реши тоя въпрос. Аз съм съгласен, че цялата Държавна сигурност трябва да работи за разузнаването, но трябва да имаме център от където да се ръководи тая работа.

Др. СЪБИ СТЕФАНОВ: - Азискам да обърна внимание за заостряне на бдителността. Като направим съпоставка с оперативната

Архивите на ДС
461

Из архивите на ДС

462

обстановка от миналата година и сега за два месеца от настоящата година можем да кажем, че врагът сериозно се активизира. През 59 г. имаме 3-4 анонимки, писане на счупени кръстове, а тая година 30 за два месеца. Имаме концентрация на легионери, които под най-различни форми- бояджийски бригади, бригади за изработване на водопроводи се събират на едно място, говорят и т.н.

Искам да кажа нещо за работата с чужденците. Това за Варна е особено важно. Какво правим ние - чакаме да ни съобщи II управление че пристига някой чужденец и вземаме мерки тогава. Разбира се другарите за някои могат да ни съобщават, но по много особени данни не можем да получим. А като имам предвид и това, че чужденците идват по за 10-15-20 дни работата става по-сложна и сега, когато в решението на Политбюро се поставя въпроса ние да се опираме на по-широк кръг от честни хора считам, че нашата работа в това отношение ще се подобри. Ние отчетохме нашата работа с чужденците в Градския комитет на Партията, но ако бяхме направили това миналата година той щеше много по-голяма помощ да ни окаже. Ние трябва да се мъчим да покажем гостоприемство пред чужденците, да им покажем хубавото, което сме постигнали и за тази цел от ноември до сега ние сме издирили 1300 души, които знаят чужди езици, голяма част от тях са честни хора и ако всичко това правилно се използува ще можем да получим и по-добри резултати в нашата работа в тая насока.

За работата по чуждите централи, които денонощно хулят нашата страна ние съвсем малко сме направили, въпреки, че при нас има по-големи възможности от другите окръзи - имам предвид водния транспорт. И аз обещавам пред съвещанието, че ние ще поработим в тая насока и ще използуваме тия възможности, които има при нас.

За взаимодействието - то още не е на нужната висота. Много от обектите идват на почивка във Варна и това дава прекрасна възможност да се свързват с агентура от зад граница. Следва когато идват обекти другарите да изпращат и съответна агентура, а не само да съобщават. Ние в процеса на работата засекохме някои лица, изпратихме тия данни на Окръжно управление, но до сега от нито един другар от окръжните управления не ни е казал с два реда, че данните получени от нас могат да ги ползуват или не, за да знаем и ние как работи нашата агентура.

Една от причините за нашата пасивност по отношение на чуждите граждани е страхливостта да не сбъркаме в подхождането си към тях. Ние миналата година направихме опит и се провалихме по отношение на един капитан. Боязливостта идва от това, че ние езици не знаем и да знаем ще знаем един, а може ли един о.р.да знае нем-

Из архивите на ДС

ски, френски, английски?Тук е необходимо да се използува агентурата, но ние от страх не използуваме и наличната агентура ,която знае езици.А ние можем да създадем и наш кадър, владеещ чужди езици, въпреки, че 15 години пропиляхме. Ще трябва по-смело да изпращаме наши работници да изучават чужди езици.

Смятам, че ще бъде хубаво когато се разглежда работата по чужденците от съвещателния орган цялия съвещателен орган да дойде във Варна или Бургас, за да присъстствуват и наши работници. Хем ще ги видят лично работниците и освен това ще чуят указания от най-високо място.

За югославяните. На мен отдавна ми е ясно, че вълкът на агне няма да стане и считам, че в това отношение трябва да се дадат малко повече указания.

ДР. ЯНЕВ - Смятам, че са правилни указанията, които се дадоха за работата по линия на разузнаването и контраразузнаването, но ще бъде грешка ако ние хвърлим всички сили там и не работим по другите линии - строителство, търговия и т.н.,защото в много случаи ако изтървем нашата работа по тези линии ще се получи така, че за един кратък период могат да станат поразии с големи щети за нашата държава и вербовката на един чужденец няма да може да ни заплати тия загуби, които ще имаме.

Считам, че Бургаското окръжно управление е обърнало много сериозно внимание по линия на разузнаването и контраразузнаването и мен ме очуди др.Колчев спомена, че няма окръг, който да е влязъл във връзка с чужди граждани и да води разработки, освен II управление. Ние сега имаме една жена, която можем да пратим зад граница. Наш работник ходи с нея из целия окръг, тя интересни данни дава, научихме много неща. Считам, че възможностите на бургаски окръг са големи, защото имаме богат контингент за провеждане на нашата работа. През 59 година са дошли на гости от капиталистическите страни 840 граждани дипломати идват много често, а капиталистически моряци през 59 година са дошли около 5.000 души.Освен това много наши граждани имат близки и познати в чужбина, много наши лекари, инженери са завършили в странство и са създали там солидни връзки. Ако в тая насока ние поработим ще добием и по-добри резултати. Благодарение на добра работа с чужденците ние можахме да вземем самолетни скици на всички пристанища в една капиталистическа страна с подробни указания. Работили сме да разкриваме агентурата и разузнавачите на чуждите разузнавания Провеждаме мероприятия с пропаганден характер, за да представим в какво благоденствие се намират нашите социалистически страни. Гръцките и турски моряци, които идват у нас окъсани, гладни стават непринудено добри пропагандатори на нашия строй, имат друго мнение от това

Из архивите на ДС

464

което са имали преди идването си в нашата страна.

Ние имаме достатъчно агентура, владееща чужди езици, завършила зад граница, но не я насочваме правилно за да можем да получим и добри резултати. Освен това недобре сме изучили връзките на нашата агентура, на партийни членове и добри патриоти зад граница и да насочим наши мероприятия за използуване на тия възможности. Не извършваме навременен обиск на лица, които според данни се занимават с известна вражеска дейност. Сега имаме известни данни за един граждданин, но още не сме се заели да видим какви материали има.

Главна слабост при нас е, че нямаме необходимия опит. В тая насока II управление недостатъчно внимание обръща да квалифицира нашите оперативни работници. Става дума за обмена на опит – да се изпращат известни разбори, обзори по различни вербовки като се спазва необходимата конспирация; да се организират 10-15 дневни курсове за известна подготовка през зимния сезон.

Примитивната техника, която имаме не сме в състояние да използуваме при разработването, наблюдението и изучаването на чужденците. Трябваше да провеждаме с II управление една комбинация на Слънчев бряг, едно огледало трябваше да се занесе и въпреки, че знаеха обстановката другарите дойдоха с едно огледало с черни погребални рамки, трябваше една нощ да го поправяме, да полираме и накрая обектите разбраха, че при тях има огледало различно от тези в другите стаи.

Имаме коли по проследяването, но по-добре да ги няваме щом не можем да установим известна връзка с работниците в тях, да ни информират къде се намира обекта и да получат съответни указания, защото без да съгласуват те мероприятия не могат да провеждат

Нужно е II управление да ни разработи известни въпроси за интересуващи данни, въпроси по които трябва да се събират известни сведения. Такива въпроси са необходими за нас особено за Гърция и Турция.

С оглед получаване известна квалификация на нашия състав, главно на ръководящия състав да се провеждат мероприятия в тая насока. Заминават делегации, знаем, че се пращат работници от I и II управление. Или заминават кораби за Гърция и Турция, да се изпращат под формата на моряци и оперативни работници за получаване на сведения за страните, за някои данни и пр. На фестивалите, с групите на Балкантурист също се изпращат само хора от I и II управления, а тук се поставя въпроса, че ръководствата на тия управления трябва да обърнат сериозно внимание на разузнаването и контраразузнаването. Миналата година отидоха наши другари за изучаване опита

на Съветския съюз и нито един другар не се взема от окръжните управления да види как се работи там. Правя предложение за включване и на наши групи за отиване зад граница.

По съгласуваността с V-то управление. В нашия окръг не е лоша, но считам, че когато има раздвижване във войските другарите да ни уведомяват, за да взимаме известни мерки по направление на тяхното движение. През януари т.г.се придвижи една танкова колона от Айтос за Бургас, но ние не знаем за това. Идва един турски дипломат по това време, бутнал се между танковете и се движил с тая колона.

В Бургас през м.май се провежда Балканиада по борба. с участници от всички балкански страни.Другарите от ВКФС отдавна са разработили свои мероприятия и планове. Необходимо е другарите от I и II управление да ни окажат помощ за организиране нашата работа на място.

Като чета решението на Политбюро на едно място има точки точки. Ясно е, че има някои мероприятия, които не са отразени. Ако може да се каже какви са и в каква насока трябва да работим.

Др. ДИМИТРОВ - говори за работата сред младежите и духовенството, религиозните секти.

Предлага да се вербова и внедрява агентура из ръководството на мюсюлманите, който се оказва най-ценна и дава добри резултати.

Др.МИРЧО СПАСОВ : - Другари, аз искам да се спра само на един въпрос.Прави ми впечатление, без да съм успял по всички окръзи да мина, а само в някои, след извършената държавна реорганизация в нас,след създаването на новите административни окръзи и нашето преустройство в зависимост от тях аз лично добивам впечатление, че богатите възможности и големите предимства на тая нова реорганизация от гледище на нашите служби, специално по ДС не се използуват достатъчно и в пълен размах, в широк мащаб. Много хубаво работят, по мое впечатление, разбира се кусури ще се намерят често пъти съществени, но общо по активност, настъпателност , енергия и желание и висока съзнателност другарите от Кърджалийски окръг.Там много активни се явяват тройката окръжно ръководство в окръга и то на разгърнат фронт - и по контраразузна вателната работа и по останалите задачи. Има много здраво, на принципни партийни основи разбирателство, сработване както в ръководството на МВР така и с Окръжния комитет на Партията . В също такива отношения са другарите и с граничните отговорни работници по места. Но би могло още както от тях, така и от всички

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

466

наши окръжни ръководства да се изисква особено по линия на ДС. Тук и вчера като седяхме др.Министър сам изказа впечатление какъв солиден кадър имаме вече като ви гледаше, какви дългогодишни опитни работници. Помамислете се по този въпрос, окръжни началници, и по-нови и по-стари. Сериозно се замислете по изпълнението на задачите, особено сега във връзка с новото решение на Политбюро. Не бива да допускаме никакви сериозни неприятности в страната. Като вземем предвид само окръжните ръководства и прибавим централните съвсем всичко би трябвало да бъде в ред.Вие имате всички сили и данни за най-добра работа, особено сега при новото заостряне на задачите от Политбюро, които др.Министър и др.Колчев развиха и дадоха насоки какво се иска от органите на ДС.

По профилактичната, предупредителната работа на ДС много сериозно трябва да се работи от нас. Трябва да се профилактират, да се предотвратяват, да се пресичат още в зародиш всички опити на врага да шпионира , да разузнава или да върши каквато и да е вражеска дейност.

Може би тук най-широка дейност по линия на III управление и III-тите отделения би трябвало да се развива по главното направление на врага и тук е особено важната и голяма роля, която придобива сега дейността на нашето I управление. Вие сега сте повече от всякога наясно колко огромно е значението на всички поделения към тия задачи. III управление би могло да оказва голяма помощ в това направление. Др.Министър вчера също каза, че трябва такива като дрцНешев да се похвалят. Мен ми се струва, че не само една хвалба, а нещо повече трябва. Наред с другото и поощренията трябва да вървят. Колкото и да са съзнателни нашите другари нека ние да създаваме стимул в най-различни форми. Някой за награда може да да го пратим да се разходи из света.

Особено важна тук е ролята на окръжния началник и неговия заместник.Трябва да се проявява по-голяма смелост, настойчивост, настъпателност, съобразителност, да се търси като от ловджията дивеча - упорито,като рибаря, който по цял ден стои с въдицата и не мърда. Такова нещо е необходимо да се проявява в характерите на нашите отговорни другари по окръзите. Не забравяйте и останалата работа, но всичко насочете към това. Обърнете най сериозно внимание на работата по ДС, другари началници МВР и не се увличайте много по строежи, защото това никой няма да ви запише в атестацията, само др.Цанев, но и той няма да ви помогне ако пропуснете някои задачи по ДС.А има сериозни, неприятни неща, които аз не искам да повтарям, но ние трябва да се стреснем от вредителствата, саботажите, от вражеските прояви. "Моста,моста"-

заболяха ни езиците да го повтаряме, но ще го повтаряме, др.Кръстев и нещо повече трябва да направим, а ние така оставихме и местните органи и централните служби по тоя въпрос. Но може да не е късно да се види какво трябва да се направи, за да се знае, че към такива въпроси трябва да се отнасяме с всичкото внимание и осторожност. Отивайте по окръзите на такива места,където е станало крупно произшествие или са нанесени големи щети на държавата. Идете да видите сами докато е пресно, да видите как се е сринал моста и докато е прясна кръвта на честните работници. Враговете са сега при др.Капитанов и може би спят на дюшеци. Много пожари станаха напоследък. Предполага се, допуска се и накрая разследването установи, че причината е в гредата или инсталацията или печката или другаде. Това е само формалната страна. А ние с др. Кръстев сме замислили да ви заставим да се направят анонимни разработки на всички пожари, да се види не стои ли враг зад печката, зад гредата, зад кумина. Има хиляди и хиляди кумини в страната, но това не става така. А складове горят,фабрики горят , ценни стопански продукти горят. Мен ми се струва, че във Варна има подпалчави, които на две-три години все ще извършат по някой крупен пожар. Проследете историята да видите и не се успокоявайте с формални причини, а търсете с агентура да докажете, че причините са еди какви си.

И по друг такъв въпрос. Аз съм много добър личен приятел с др.Господинов,но ако зависи от мен три години не бих му дал да хапне пресна краставичка и домат за тая загуба на милиони и на чужда валута. Сега, когато окръзите станаха далеч по малки,в кадрово отношение **ххххххххх** всички вие имате прекрасните качества на окръжни **началници и** трябва много по-сериозно да се замислите къде има сериозни вражески прояви и действия. Новата реорганизация даде на ДС по-малка територия и трябва положителните резултати да са далеч по-големиот тия, които имаме от една година откакто се извърши реорганизацията в страната.

Тъй като контингента по III-та линия протичав своето болшинство искам да апелирам към вас да дадем на нашите оперативни работници възможност наистина с най-важното да се занимават Да не гонят паянтово покриване на целия контингент,а да се улови с само това, което се отчита с ваша помощ, че е най-важното и вражеските прояви да се режат още в зародиш.Ето това исках да апелирам - по-смело снемайте в архивата и помагайте на нашите оперативни работници, защото естествено е те да се страхуват повече от нас когато ще снемат някой от отчет, когато преценяват кого да взе-

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

468

мат на пръв план и да съсредоточат вниманието си по него.

Тук някои другари засегнаха въпроси, свързани с нашата работа по вътрешния враг. Излезте с предложения, няма никога да се противопостави ръководството на Министерството и III управление ако нещо убедително и ценно се покаже. Вие сами знаете, доста свихме, това ви е известно – и линии и щат и окраски по III управление. Няма да се откаже и за в бъдеще каквото е разумно да се направи Трябва много да се внимава когато някои слабости има в работата ни да не ги оправдаваме с някои структурни установки. Какво пречи на нашите работници по ДС, които работят по територия, по райончета и в промишлеността и в ТКЗС-тата да осигуряват с ваша помощ задачите на ДС? Нищо не им пречи. Не им пречи това, че има линии по лица – бивши офицери царски, легионери, ратници и пр.

Тия въпроси са доста сериозни. Макар, че ние сме внесли известни ясноти все пак нямаме в структурно отношение добра организация в нашата работа.

Трябва да се насочи вашето внимание и никой няма да ви ограничава да мислите по въпроси за подобрение работата на нашите служби и на първо място на работата на ДС.

Др.КОЛЧЕВ : – Аз мисля, че на това наше съвещание на ръководния състав на ДС ние си бяхме поставили за цел да обърнем внимание на някои въпроси от нашата агентурно-оперативна работа по изпълнение решението на Политбюро на Партията; да прегледаме някои свои задачи, да поставим някои задачи, да дадем съответно направление на работата, което произтича и от решението на Политбюро. В тая връзка аз мисля, че другарите правилно, общо взето, в своите изказвания обърнаха внимание на редица въпроси, които трябва да се имат предвид в нашата предстояща работа когато ние се заемаме сега да организираме изпълнението на решението на Политбюро. Аз мисля, че ние правилно, съвсем правилно поставихме в центъра на вашето внимание някои въпроси по разузнаването и контраразузнаването. Те произтичат и от решението на Политбюро на Партията и от обстановката в която ние живеем и работим. Няма съмнение, другари, че у нас с течение на времето , укрепвайки нашата социалистическа власт, изграждайки социалистическото общество, отивайки към прехода към комунизма все повече трябва да се укрепват именно тия линии –разузнаването и контраразузнаването. И дошло е време, изхождайки от тая обстановка ние много сериозно да се заемем с подобряване на работата по разузнаването и контраразузнаването. Аз не искам да кажа, че ние не работим по тия линии. Ние работим, отчетоха се

някои наши положителни страни, включително и за някои от окръзите, известни наши мероприятия, известен наш опит за вербоване в помощ на I управление се знаят, имат се предвид, но това е още в началото. Ние далече още не сме използували всички свои възможности за да подобрим своята работа и по линии да помогнем на I управление, а така също далеч не сме използували своите възможности и по линия на II управление. Ако трябва там да правим известен разбор, анализ, можем да кажем, че и тук в центъра и по окръзите има известно подобряване, има известно раздвижване. Има сериозни разработки, които се водят, обаче това е още съвсем недостатъчно. Само като изхождаме от резултатите в следствието, както аз още вчера казах, защото ние за резултатност в работата ще говорим само когато пратим реализираме, когато пратим обектите в затвора. Това е важно, съществено, това за нас през 59 год.говори, че ние сериозно сме изоста нали, не сме разкрили никоя резидентура, сериозна агентура. Това е наш много сериозен недостатък. Но има някои наши сериозни недостатъци в работата, които могат да се изразят в сериозно вербоване на наша агентура по-квалифицирана, с по-големи възможности за работа по тая линия. Малко са още такива агенти, които могат да ни вършат по-сериозна работа по линия на контраразузнаването-и по разработването на чужденците и по разработването на някои чужди дипломати , за което тук доста беше говорено

Когато говорим за усилване на работата по разузнаването и контраразузнаването ние никак не искаме да подценяваме и да отслабваме своята работа и по линия на III управление, по разработването на вражеските, елостните, активни вражески елементи които се проявяват сега в различна форма. В тоя смисъл мисля, че правилно трябва да разбираме решениетохна Политбюро. В тая насока достатъчно ясно според мен там са подчертани и нашите основни задачи в това направление, за които сега трябва да се хванем и да напълним.

В тая връзка искам да отговоря и на един от въпросите, който беше поставен от др.Шипаров. Никой не е забранил и ще бъде неправилно ако ние сега кажем, че разработките по линия на контраразузнаването ще се водят само от II управление, а не и от III-то. И в III-то управление могат и следва да се водят такива разработки в областта на нашата промишленост и нашите оперативни работници долу по места също така следва да водят повече такива разработки, да се занимават повече с контрараз-

Из архивите на ДС

469

Из архивите на ДС

470

узнаване, да не се увличат само по най-лекото, както вече и направихме съответни предложения в това направление.

Що се отнася до многото линии, които съществуват, ръководството на Министерството се занима неотдавна с този въпрос и ние вземахме известен курс на известно съкращаване изхождайки от обстановката, от някои изменения в нашия обществен живот и вражеските прояви. В много отношения те, както виждате, сега не се делят на полицаи, легионери, събират сеч на определени места. Трябва да направим необходимото за известно съкращаване на линиите.Ние считаме, че изхождайки от решението на Политбюро трябва да влезем в крак с някои задачи, които поставя ЦК на нашата Партия за икономическото развитие и както е казано в решението на Политбюро ние същевременно да сигнализираме, да предотвратяваме някои вражески прояви в тая област. Обаче трябва да бъдем правилно разбрани. Ние не искаме и не следва да се върнем в едно наше минало, когато нашия оперативен състав се занимаваше с всичко, дори по едно време се отчиташе как се изпълняват плановете по промишлеността, в селското стопанство. Дори в проценти се даваше всичко.Не следва ние да ориентираме нашия оперативен състав да се занимава с това, за което носят отговорност и с което се занимават други органи.Ние трябва да се занимаваме с вражеските елементи там където те се намират, трябва да се занимаваме с някои сериозни случаи на провал в работата, в някои случаи на сериозни аварии, които са подозрителни и следва да се изяснят от нас, да потърсим дали там няма враг, който действува организирано, прикрито. Това е нашата работа, в това направление ние трябва да насочим нашите усилия и да обезпечим със сигурна агентура наблюдението на вражеския контингент който заслужава особено внимание,а да се оттърсим от някои ненужни работи.Аз дори подхвърлих такъв въпрос - няма нужда навсякъде. Там, където работата върви добре, където има здрави партийни организации, здраво ръководство не е нужно ние да хабим сили ако няма вражески елементи, вражески прояви. Там, където има вражески прояви там ние трябва да насочим своите усилия, да провеждаме мероприятия, които ще обезпечат наблюдението на тоя вражески контингент.

В случай, който се изнесе тук за измръзването на оражнериите там вражеските елементи са работили, но ние не сме знаели за тях, не сме знаели какво става там, как те се проявяват. А данните сега говорят, че това не е случайно, а съзнателно извършено вредителство ние не сме надникнали да видим какво представляват тия вражески елементи, как се проявяват в нашата икономика, в нашето производство И затова ние сега обръщаме внимание на другарите когато наблюдаваме

Из архивите на ДС

471

тоя вражески контингент да не го наблюдаваме само по неговите изказвания, а по-дълбоко - как работи и как се проявява. Обследването, проверките които бяха направени в Столично управление съвсем ясно показаха, че ние вървим по тая наклонена плоскост, кой какво рекъл, какво казал и клюки събираме, а по същите въпроси и за прикрита вражеска дейност в предприятията ние не работим. На това трябва да се обърне сериозно внимание и да се вземат необходимите мерки.

Какво да правим с военните аташета? Аз мисля, че по този въпрос има съответна заповед, инструкция от която трябва да се ръководим в своята работа. Ясно е, че не бива да оставим военните аташета спокойно да кръстосват из наши поверителни обекти . Тук следва II управление и окръжните управления да провеждат мероприятия, които ще пречат, ще спъват, ще предотвратяват тая дейност, Изхождайки от опита на съветските другари II управление може да проведе някои мероприятия и да подскаже на окръжните управления , заедно с 5-то управление когато става дума за военни обекти. Аз смятам, че може да се намерят начини когато той стои на места по 4-5 часа и безобразничи, но трябва да се изхожда от обстановката и от указанията които имаме. В това направление на никой началник не е казано, че ние трябва да притъпим острието на нашия меч в борбата с враговете. В тия случаи ние трябва да бъдем достатъчно самоинициативни, съобразителни за да намерим начин, форма и средства и да пречим на тяхната работа, а там където трябва и да ги разобличаваме.

Искам в допълнение на това, което беше казано да кажа, че е нужно да се вземат известни допълнителни мерки за подобрение на нашата работа по линия на някои прояви на югославските дипломати разведчици. Ръководството на министерството има, другари, съвсем ясни и категорични указания. Окръжните началници може би ще трябва да се запознаят още веднъж с тях и с един план, който беше разработен във II управление. Съгласно тия указания и тоя план съвсем спокойно можем и следва да наблюдаваме някои наши граждани, които имат контакт, подозрителни връзки с югославски дипломати. Това никой не ни е забранил. По отношение на нашите граждани, които имат контакт ние можем с наши средства да осъществим съответно наблюдение и да изясняваме характера на тяхните връзки. Това е задача, която беше още тогава поставена и тя не е отпаднала особено за някои окръзи на западната ни граница. Що се отнася до някои югославски дипломати, това е въпрос с който се занимава II управление и по който са дадени съвсем конкретни и ясни указания и се водят съответни разработки по тая линия. Съвсем определено и ясно вчера др.Министър каза, че и от материалите, с които ние разполагаме е видно, че те работят срещу нас, занимават се с разузнаване не само на тяхна територия, осъществя

Из архивите на ДС

472

въвят вербовка на наши граждани не само на тяхна територия, но се занимават с разузнаване и на наша територия. А те могатхда го водят по няколко начина - и чрез вербовка на агентура и чрез контакт с наши граждани, които имат достъп до поверителни данни и сведения от разни наши учреждения и чрез създаване на свои връзки, които те организират много добре, трябва да кажем широки връзки - канят ги на разни тържества, на разн обеди, вечери, ходят на гости на разни наши граждани. Какво ни пречи на нас там където те ходят ние да си гледаме работата? Никой не ни пречи. Можем спокойно да работим и би следвало по-сериозно внимание да обръщаме на това, да да можем да се доберем и разкрием и тяхната разузнавателна деъност.Но трябва да кажем, че поради наши слабости , проявени тук в центъра, не сме съумяли да разобличим никой от тях конкретно, въпреки че известни възможности за това е имало. Миналата година имаше данни, които не бяха своевременно използувани и ние не можахме да стигнем до това разобличаване. А известно ви е, че някои наши колеги от другите страни извършиха това.

Др. МИРЧО СПАСОВ : И то от поляците, дето най-малко се очаква това.

Др.КОЛЧЕВ : -Нужно е в духа на указанията на нашето ръководство,в духа на мероприятията, които сега са набелязани във II управление и това което вчера др.Министър каза ние да обръщаме по-сериозно внимание на сигналите по тая линия, особено в окръзите, където шарят повече югославски дипломати - Благоевград, Враца, Видин, Кюстендил и София.

По взаимодействието. Трябва да кажем, че изпълнението на много наши задачи зависи от това взаимодействие на окръжните началници. Тук трябва определено да се каже, че ролята на окръжния наш началник като старши в окръга трябва да се издига. Има някои въпроси, които може би не са ясни и за окръжните началници и те могат да ги поставят в различен порядък, но аз считам, че на територията на окръга за работата отговаря окръжния началник и неговия заместник по ДС. Има много неща, свързани с нашето взаимодействие с гранични войски в граничните райони и с V отдел на гранични войски и пр. В дейността на V-ти отдел има някои неща, които другарите отII управление трябва да уточнят, защото много сигнали от V отдел по линия на тяхната задгранична агентура се предават централно на II управление, а някои от тях трябва да се предават на окръжните началници за съответни мерки по линия на ДС. Тук трябва да се види как конкретно може и следва това да бъде организирано, за да се вземат своевременно мерки от нашите окръжни началници и по линия на някои сигнали, които идват от 5 отдел. Нужна е по-добра организация, по-своевременно предаване на материалите и вземане на мерки и по отношение на някои разработки в пограничните райони

и 5 отдел на Гранични войски. Набелязаните мероприятия трябва отново да бъдат прегледани, за да се подобри и взаимодействието и да се получат по-добри резултати в работата.

Във връзка с изказването на др. Янев. Нека да бъдем на ясно. Аз казах и така считам, че ние в много редки случаи отиваме на личен контакт с чужденците. Това е наша основна слабост, наш голям недостатък. Дайте да си не закриваме очите в тая връзка. Някои опити, които се правят, са единични случаи, единични опити и малко са, на пръст се броят тия случаи, затова защото у нас има малко оперативни работници, които непосредствено са в състояние да се занимават с тия въпроси - няма нужната култура, няма подготвена агентура. Това е истината, дайте дая видим каквато е и да излезем от това положение. За тоя опит, който другарите правят на мен не е докладвано, на ръководството не е докладвано. Ако има такова нещо ние можем другарите от Бургас да ги похвалим и да ги насърдчим, но малко са такива опити Аз какво имам предвид - да отиваме ние на обработка на чужденци не само от български произход, а обработка на чужденци с богати възможности в своите страни. Малко са у нас тия случаи. Тук подхвърлиха правилно за др.Нешев, за една положителна работа, която той свърши, но в случая се касае за чужденец от български произход, а когатохсе касае до хора, които не разбират български ние се затрудняваме. В тая връзка, другари, мисля че е нужно да се обсъдят някои от предложенията, които тук бяха направени, за да се издигат наши способни работници от окръзите за такава работа. Тук и I управление трябва да помисли , и II управление също, за издирването на такива работници, които могат в тая насока повече работа да свършат и за тяхната подготовка както тук у нас в школата; така и с други някои средства Това, което се предложи, че в някои случаи някои наши работници могат да отиват с групи на Балкантурист и по други начини това може да става и аз мога да ви кажа, че в последно време нито I нито II управления се натискат за изпращането на работници с тия групи, защото там работата не е лека, особено когато тия групи пътуват в капиталистически страни е нужно да се вземат сериозни мерки.Считам, че в подобни такива мероприятия могат да се изпращат и работници от окръзите. Сега например др.Съби Стефанов сигурно малко се е разтревжил, но ние използувахме в една комбинация един негов работник и той свърши работа.

Др.Стефанов - аз не се тревожа, че е свършил работа, а че искат да го вземат.

Др.КОЛЧЕВ : -Не става въпрос за взимане. С него се проведе една комбинация с чужденец, той знае горе-долу езика и свърши работата.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Накрая, другари, по поставените въпроси за лекциите.Ние още веднъж ще прегледаме тия лекции, особено на I управление и ще преценим дали можем да ги дадем. Ще обсъдим тоя въпрос. Може за известен период от време да ги дадем, но другарите от I управление трябва да ги прегледат и да видят. Ако обаче бъдат дадени за ползуване началниците на окръжните управления трябва да ги съхраняват добре, за да не се получат някои неприятни работи.Що се отнася за лекцията на II управления, тя трябва да бъде дадена, с нея трябва да се запознае по-широк състав във връзка с наблюдението и ослужването на чужденците.

474

Предложенията, които бяха дадени ще обсъдим в ръководството на Министерството и ще вземем съответни решения и указания ще бъдат дадени.

Аз мисля, че при наличието на това конкретно решение на Политбюро на Партията за работата на нашите органи и за работата на ДС и при тая насока, която на нас Политбюро ни дава и при тоя ръководен състав с който разполагаме в системата на ДС ние можем да се справим успешно със задачите, които Централния комитет на Партията ни поставя.Ние ще получим и следва да получим много по-сериозни резултати и да доложим на Централния комитет на Партията, че органите на ДС са израстнали и са в състояние при всички условия, във всяка обстановка да изпълняват както се следва задачите, които ЦК на Партията поставя пред тях.

Т Е Л Е Г Р А М А

1 34

11 април 1960 година град Смолян

С О Ф И Я - ЦЕНТРАЛНИЯ КОМИТЕТ НА Б.К.П.

Другари,

Ние участниците в съвещанието на служебния актив при поделение 4450 гр.Смолян,след като обсъдихме състоянието на службата по охраната на границата,бойната и политическа подготовка в светлината на решението на Политбюро на ЦК на БКП от 14.1.1960 година Ви изпращаме най-сърдечна благодарност и признателност и нашите боеви граничарски поздрави.

Изблик на свежи сили,бодрост и енергия в целия личен състав внесе решението на Политбюро на ЦК на БКП за органите на МВР от месец януари 1960 година.

То мобилизира още повече творческата активност и инициатива на личния състав от отряда,издига по-високо политическата му съзнателност и чувство на лична отговорност в охраната на границата.

Ние обещаваме,че ще положиме всички сили за преграждане пътя на вражеската агентура,като активизираме още повече агентурно-оперативната работа,подобриме службата на граничните наряди и тяхната революционна бдителност,като непрекъснато подобряваме учебно-възпитателната работа.Ще повишаваме своята служебна квалификация и усвояваме занаята до майсторство.

Нашето съвещание е израз на безгранична вярност,която храни целият личен състав на отряда към Партията и народното правителство. Ние заявяваме твърдо и непоколебимо своето единство и сплотеността си около Централния Комитет,под чието мъдро ръководство охраняваме държавната граница на нашето социалистическо Отечество.

Нас ни вдъхновяват световноисторическите победи на Съветския съюз в борбата за построяване на комунизма.От героизма на съветските хора,на славните съветски граничари ние се учиме при изпълнение на своя дълг към социалистическата ни Родина.

Ние още веднъж уверяваме ЦК на БКП,че военнослужащите от поделенията на отряда въоръжени с решението на ПБ на ЦК на БКП от 14.I.60 година и занапред беззаветно ще служим на великото дело на Партията-зорко ще пазим завоеванията на трудещите се от враговете,като не допуснем нито едно безнаказано нарушение на държавната граница.

ДА ЖИВЕЕ НАШАТА СКЪПА СОЦИАЛИСТИЧЕСКА РОДИНА-НРБ!

СЛАВА НА НАШАТА ЛЮБИМА БЪЛГАРСКА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ-НА НЕЙНОТО ПЛАМЕННО СЪРЦЕ-ДИМИТРОВСКИЯ ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ!

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ В СЪВЕЩАНИЕТО ПРИ ПОД.4450

С М О Л Я Н

8

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

УТВЪРЖДАВАМ
МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ-НРБ
генерал-полковник
СОФИЯ,_____1960 година

22 VII 60

Р Е Ш Е Н И Е

На съвещателния орган по ДС,взето на заседанието му от 16 май 1960 година, при разглеждане на агентурно-оперативната работа по временно пребиваващите у нас граждани на капиталистическите страни.

Съвещателният орган по ДС, след като разгледа на 16 май 1960 година по доклад на II управление ДС и съдоклади от градските управления в Пловдив и Варна и Бургаски и Русенски окръзи по изпълнението на Заповед № I-276 от 7 октомври 1959 година относно засилването на агентурно-оперативната работа по гражданите от капиталистическите страни, посещаващи НРБ, в светлината на новите изисквания залегнали в Решението на Политбюро на ЦК на БКП от 14.I.т.г. и Решението на Политбюро на ЦК на БКП от 14.IV.т.г. за развитието на международния туризъм,

К О Н С Т А Т И Р А :

След излизането на Заповед 276 от 7 октомври 1959 година и в резултат на проведените мероприятия за изпълнение Решението на Политбюро от 14.I.т.г., органите на ДС в Центъра и по места усилиха и подобряват агентурно-оперативната и профилактична работа по пребиваващите временно в страната чужденци от капиталистическите страни. Установени са някои вражески агенти, получени са данни за формите и методите на подривната им дейност,

разтрачен от деловодството

Из архивите на ДС

успешно е подхождано към отделни капиталистически граждани с оглед придобиване от тях разузнавателна информация или за политическото им приобщаване към нас, а също така за използването им по линия на нашето разузнаване.

Тези успехи обаче са все още откъслечни. Въпреки указанията в Заповед № 276 да се работи на по-широк фронт с агентурни, технически и политически средства и методи, все още в предварителното изучаване на чужденците, в ориентирането на нашите органи към подозрителните за разработка или към подходящите от тях за въздействие и вербовка; в профилактичната работа - против усилията им да влияят на наши граждани и пр.,в повечето случаи не се прилага нужното умение, съгласуваност и целенасоченост в работата. При движението на чужденците из страната и временното им отсядане при близки, познати и др., окръжните и градски управления не ги обезпечават с достатъчно и подходяща агентура и доверени връзки, рядко се прилагат за тази цел други агентурно-оперативни и технически средства и др.

За подобрение работата на органите на ДС по изпълнение Заповед № 276, по отношение на временно пребиваващите в страната чужденци, съгласно изискванията на Решението на Политбюро от 14 януари т.г., Съвещателният орган предлага да бъде утвърдено следното,

Р Е Ш Е Н И Е:

1. Ръководейки се от Решението на Политбюро на ЦК на БКП от 14.I.1960 година, началниците на оперативните управления в Центъра и на окръжните и градски управления МВР, да вземат мерки за активизиране на контраразузнавателната работа срещу подозираните в разузнавателна дейност граждани от капиталистическите страни, като набелязват и провеждат необходимите мероприятия за разкриване на разузнавачи и агенти на империалистическите разузнавания сред тях и за пресичане на подривната им дейност.

Контраразузнавателната и друга работа по гражданите на капиталистическите страни трябва да се води така, че да ползува и нашето разузнаване, като се използува обстановката и внимателно провеждат мероприятия за събиране информация от гражданите на капиталистическите страни за отделни лица, за някои търговски и други фирми, за установяването кои лица се ползуват от капиталистическите разузнавания срещу социалистическите страни за събиране на сведения по политически, военностратегически и други въпроси.

По всички линии и с всички възможни средства органите на ДС трябва да работят за разкриване и пресичане на подривната дейност на главния противник - САЩ, Англия, ГФР, Франция, Турция и Гърция.

За по-успешното изпълнение на тази задача следва до максимум и при още по-голяма съгласуваност и целенасоченост да се използуват възможностите и на поделенията обслужващи водния, ж.п. и автотранспорт и в отделни случаи авиотранспорта.

2. Задължава се управление II-ДС да подобри агентурно-оперативната работа по чужденците.

Да се съсредоточи провеждането на активни агентурно-оперативни мероприятия при правилна оперативна ориентация към най-интересните обекти,заподозряни в служба на империалистическите разведки, за разкриване и пресичане на подривната им дейност.

При движението на обекти на разработка от средите на гражданите на капиталистическите страни из страната, V отдел на II управление своевременно да ориентира окръжните управления и при тясно взаимодействие с тях да организират и провеждат активни мероприятия. Окръжните управления да разработват активно онези български граждани, които подпомагат граждани на капиталистическите страни в подривната им дейност.

Управление II-ДС и другите оперативни поделения в Столицата да проведат по план съвместни мерки за активното включване на всички поделения по наблюдението на капиталистическите граждани.

Управление II-ДС да ръководи по-непосредствено и използува

Из архивите на ДС

по-пълно възможностите на Столично управление по разработката на подозрителните граждани на капиталистическите страни и техните връзки, като оказва близка помощ.

Управление II-ДС да подобри ръководството и засили контрола и помощта към окръжните управления в работата им по капиталистическите граждани, като инструктира местен оперативен състав по-добре да организира работата си по чужденците, извиква оперативни работници в Центъра за обучение, провежда практически занимания по важни въпроси с някои оперативни работници, организира обмяна на опит и взисква за качественото изпълнение на Заповед № 276 и другите заповеди и указания на ръководството на Министерството.

При най-близко взаимодействие с управление I-ДС да се усили работата за придобиване на агентура сред капиталистическите граждани, с перспектива да бъде използувана за наши цели зад граница.

3. По получените сигнали и подозрения за гражданите на капиталистическите страни, управление I-ДС да уведомява своевременно управление II-ДС. Управление II ДС и окръжните управления на МВР от своя страна да провеждат мероприятия за изучаване от наша територия с помощта на агентура, ДВ, мероприятие "9" и др., онези граждани на капиталистическите страни, чието посещение в НР България е предстоящо. Отдел V ДС да уведомява II управление ДС, когато констатира в процеса на работата извън дадените му задачи, че се води преписка между чужденец и наш гражданин за посещение в нашата страна. Управление II-ДС от своя страна да ориентира съответните поделения, за да вземат своевременно мерки.

4. Началниците на оперативните управления на ДС в Центъра и на окръжните управления и участъците да усилват профилактичната работа, за да не се допусне български граждани да бъдат увличани в престъпна дейност от подозрителни капиталистически граждани и да не попадат под тяхно влияние. В това отношение нашите органи, ръководейки се от Решението на Политбюро от 14.I.1960 година и указанията на ръководството на МВР, широко да се оолягат на партийните и комсомолските организации в учреждения,

Из архивите на ДС

предприятия, квартали и училища. Да се набелязват и провеждат настъпателни мероприятия за оказване на организирано въздействие над капиталистическите граждани, с оглед недопускане на буржоазна пропаганда. Това да се съгласува с окръжните комитети на Партията.

За оказване на положително въздействие върху гражданите на капиталистическите страни, съгласувано с окръжните комитети на Партията и окръжните народни съвети да се определят подходящи предприятия, ТКЗС, училища и др. за посещения, като се подберат подходящи лица - членове на Партията и Комсомола и други честни граждани с необходимата култура, знание на език за екскурзоводи и пр.,които при нужда да се използуват по чужденците, да им показват забележителностите и достиженията на социализма в нашата страна.

5. Да се подобри качеството на агентурния апарат, който се използува за наблюдение и разработка на гражданите на капиталистическите страни. Да се използува цялостно агентура, която има възможности за работа сред чужденците и се работи за придобиване само на качествена агентура, знаеща чужди езици, от хора културни и честни, с помощта на които органите на ДС биха могли да разкриват успешно агентите и разузнавачите на капиталистическите разузнавания, проникващи у нас като туристи, търговци и др. Също така нова агентура да се придобива от средите на такива български граждани, които работят в интересни за капиталистическите разузнавания - институти, предприятия, учреждения и др.

6. За да може да се заделят достатъчно опитни оперативни работници за работа по капиталистическите граждани, както е указано в Заповед № 276, окръжните началници на МВР в едномесечен срок да прегледат разстановката на наличния състав и направят необходимите промени в рамките на щата с който разполагат, с оглед усилване на работата по чужденците. За работа по капиталистическите граждани да се заделят от най-опитните,културни и съобразителни оперативни работници.

Окръжните началници на МВР при възможност и необходимост да вземат мерки за по-активно включване по разработването на

подозрителните граждани на капиталистическите страни и техните съмнителни връзки на оперативни работници обслужващи отделни населени места, когато чужденеца отсядне в същите.

7. Задължава окръжните управления на МВР и участъците да проявяват максимум инициатива по установяване чужденците, които посещават територията на окръга и участъка и вземат мерки за разработката на онези от тях, за които има подозрителни данни.

За резултатите от проведените мероприятия по капиталистическите граждани да информират своевременно ръководството на II управление ДС.

8. Когато оперативните нужди налагат, към отделен чужденец или група от такива да се прикрепва агентура и доверителни връзки, които да им показват различни населени места и забележителности, да им устройват разходки и приятни развлечения, за да не могат да се откъсват от нашата среда и оставят неизпълнени задачите, които са им възложени от разузнаванията на капиталистическите страни.

9. Възлага се на управление "Кадри", съвместно с окръжните и градски управления на МВР, да продължи работата по назначаването на оперативни работници с висше образование и владеещи чужди езици. На първо време да се имат предвид нуждите на II управление ДС, Софийското и Пловдивското градски управления, окръжните управления в Бургас, Търново, Русе, Плевен , Хасково и София.

10. През летния сезон ръководството на отдел VII-ДС, съгласувано с ръководството на управление II-ДС и Градско управление Варна, да командирова необходимия брой работници и техника в гр.Варна за изпълнение на задачите по чужденците и за такива поставени от братските страни.

11. Възлага се на началниците на II и IV управления ДС да вземат мерки за оборудване на някои хотели и конспиративни квартири в София, Пловдив, Варна и Бургас с необходимата техника, като огледала, преработени заключалки, специални гардероби и др.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

7.14

Настоящето решение да се изпрати на I, II, III, V управления ДС, отдел I, VII и съответни извлечения за всички окръжни и градски управления МВР за изпълнение.

София, 18-6- 1960 година

ЗАМ.МИНИСТЪР НА МВР
ген.лейтенант

1

УТВЪРЖДАВАМ:
МИНИСТЪР НА ВЪТР. РАБОТИ
_____
ген.полковник Г. Цанков
_____1961 година
София 16 4 61

П Р О Т О К О Л
№ 1

на заседанието на Съвещателния орган по ДС
състояло се на 3 февруари 1961 г.

ПРИСЪСТВУВАТ: др.др.А.Колчев,М.Спасов, Г.Шопов, Б.Думков, Г.Кръстев, В.Терзиев, Г.Костов, Д.Капитанов, Д.Мурджев, Т. Георгиев, Д.Ганев, К.Каприелов, Н.Ангелов, Гр.Драганов и Гр.Григоров.

ВЪПРОСИ НА ДНЕВНИЯ РЕД:

I. Информация,относно контактите на капиталистическите дипломати с наши граждани и мерки за тяхното ограничаване.
Докладва:др.Думков

Р Е Ш Е Н И Я:

1. Счита за необходимо предлаганията режим за посещение на капиталистическите дипломатически представителства да се съгласува с ръководството на Министерство на външните работи,като се внесе по-голяма ясност и точност за отделните категории лица и вземат под внимание съображенията на външно министерство за някои от капиталистическите дипломатически представителства.

Окончателния проект да се доложи за утвърждаване от ръководството на министерството.

Из архивите на ДС

2. Възлага на др.Думков, да изготви информация по въпроса за контактите на капиталистическите дипломати с наши граждани и мероприятия за тяхното ограничаване, като вземе под внимание направените бележки от членовете на Съвещателния орган и да я доложи на ръководството на министерството.

В информацията да се направи точен анализ на изнесените цифри относно броя на българските граждани посетили капиталистическите дипломатически представителства у нас.

3. Счита за нецелесъобразно да се възлага задържането на наши граждани посетили капиталистическите дипломатически представителства, от членовете на Доброволните отряди /както се предвижда в т.7 от проекто-решенията на II управление ДС/.

4. Др.Думков да изготви отделна справка за масовите посещения на културните дейци по разни поводи в дипломатическите капиталистически представителства, която да се доложи на др.Министър, с оглед евентуалното информиране на ЦК на БКП или някои от отделите в ЦК.

II. Докладна записка, относно изучаване опита на градското управлениеМВР-Пловдив,по организиране работата им по ДС на линеен принцип.
Докладват:др.др.Думков и Кръстев.

1. Приема за сведение докладната записка относно изучаване опита на градско управление МВР-Пловдив по организиране работата им по ДС на линеен принцип.

3

3.-

III. Проекто-заповед относно някои структурни промени по ДС в градско управление МВР-Варна.
Докладва: др.Шопов

1. Приема предложението относно някои структурни промени по ДС в градско управление МВР-Варна и организиране работата по ДС на линеен принцип, като съобразявайки се с някои особености на обстановката в гр. Варна, се запазят оперативни работници и за някои крупни обекти и райони в града. Съкращенията в щата да се използват за усилване на базата за проследяване, и възлага на управление Кадри да доложи проекто-заповед на др.Министър за окончателно решение.

IV. План относно подготвителните организационни и агентурно-оперативни мероприятия, които ще се проведат от нашите органи във връзка с Универсиадата през 1961 год.
Докладват: др.др.Думков и Кръстев.

1. Приема плана относно мероприятията които ще проведат органите на МВР във връзка с Универсиадата, която ще се състои в София през 1961 година.

2. Възлага на началниците на I,II, III управления ДС, Софийско градско управление МВР и Дирекция на Народната милиция да разработят конкретни планове с мероприятия, които ще проведат при подготовката и провеждането на Универсиадата.

Срок: 1 март

3. Във връзка с провеждането на Универсиадата към министерството да се създаде оперативно бюро в състав:

зам.министър ...М. Спасов...
/отговорник/ и представители на:

I у-ние ДС	- полк.Григоров
II у-ние ДС	- полк.Шипаров
III у-ние ДС	- полк.Н.Георгиев
Столично у-ние	- ген.майор Мурджев полк. Д.Георгиев
от ДНМ	- полк.Гр.Драганов,

със задача да съгласува и координира цялостната работа на всички наши органи във връзка с Универсиадата.

Из архивите на ДС

4. Възлага на др.Думков да подготви и доложи на ръководството на МВР проекто-писма до братските органи на сигурността, с които да се поканят техни работници в страната, с оглед провеждане на съответни мероприятия по време на Универсиадата.

V. Доклад, относно случаите на измяна на Родината от наши граждани, излезли от страната по официален път.
Докладват: др.др. Думков и Кръстев.

1. Приема доклада относно случаите на измяна на Родината от наши граждани, излезли от страната по официален път, със следните бележки:

а/ Счита за нецелесъобразно да се задължи управление I ДС при всички случаи да взема мерки с оглед предотвратяване измяна на наши граждани и да се грижи за спазване паспортно-граничния режим в съответната капиталистическа страна. Това може да става за отделни лица, по указание от центъра.

В този дух др.Думков да коригира редакцията на т.2 от решението.

б/ Да прередактира т.12 от решението в смисъл да бъде предложено на Министерството на външните работи да обсъди въпроса за сключването на смесени бракове и ако се счете за възможно и целесъобразно да направи необходимото с оглед да се иска предварителна санкция при сключването на такива бракове.

в/ Счита за неприемлива т.14 от предложението от II управление проекто-решение, която гласи:

"За социалистическите страни маршрута на „Балкантурист" да не бъде през Югославия и не се включва посещение на Берлин, от където са най-много избягали".

Из архивите на ДС

3. Възлага на др.Думков да изготви справка с точен анализ за случаите на измяна на Родината от наши граждани излезли по официален път от страната и да я доложи на ръководството на министерството,с оглед, ако се счете за необходимо, да бъде информиран ЦК на БКП.

4. Др.Думков на основата на доклада да изготви обзор със задълбочен анализ на случаите за измяна на Родината от страна на български граждани излезли по официален път от страната, който обзор чрез информацията за ръководния състав да се изпрати до съответните поделения на МВР.

В анализа да се посочат конкретни примери на незадълбоченост и формализъм при проучването и даване мнения за излизане зад граница и се обърне още един път най-сериозно внимание на началниците на поделения за недопускане на слабости в това отношение.

5. Възлага на др.Думков, съгласувано с др.др. Гочев и Кръстев да излязат с предложение за създаване на група от опитни работници, която да обсъди и доложи съответни мероприятия за провеждане по отношение на изменилите на Родината наши граждани излезли от НР България по официален път и техните близки в страната.

6. С оглед да се облекчи работата на комисията решаваща паспортните преписки при министерството, възлага на др.др.Гочев и Думков да излязат с предложение пред ръководството на МВР за евентуално създаване на два състава на комисията.

ЗАМ.МИНИСТЪР:

ДО
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП.

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

от министъра на вътрешните работи Георги Цанков

ДРУГАРИ,

След съкращаването на Вътрешните войски и войските на Местната противовъздушна отбрана (МПвО), в едно от последните си заседания колегиумът на МВР отново се занима с указанията на ЦК на БКП "за възможното съкращаване и поевтиняване на административно-управленческия апарат в страната".

I.

В резултат на станалите у нас дълбоки социално-икономически изменения, на огромните постижения в строителството на социализма и на извършената работа от Партията за комунистическото възпитание на трудещите се и укрепване морално-политическото единство на народа, е отнета икономическата и политическа база на класовия враг, който до такава степен е разбит и омаломощен, че не представлява организирана сила, способна да измени положението в нашата страна.

Изхождайки от поставените задачи от ПБ, от конкретно сложилата се международна и вътрешна обстановка, ръководството на МВР счита, че и в бъдеще основното внимание на органите на МВР-ДС трябва да бъде насочено към по-нататъшното всестранно активизиране и засилване разузнавателните и контраразузнавателни

органи в борбата против усилената разузнавателна дейност на капиталистическите страни, възглавявана от разузнаването на САЩ. Главното внимание да се насочи към непрекъснатото подобряване на агентурно-оперативната работа с оглед своевременно да се узнават и предотвратяват плановете и замислите на вражеските и престъпни елементи, насочени против народната власт и социалистическото строителство, като наред с това все повече се разширяват и укрепват връзките на органите на МВР с трудещите се, за провеждане на профилактична и възпитателна работа в борбата с престъпленията и правонарушенията.

Анализът на нашата работа показва, че голяма част от оние остатъци от класовия враг, годни да провеждат подривна дейност, с които досега се занимава управлението за борба с контрареволюционните елементи (III управление ДС) е свързана със задграничните разузнавателни централи и вражески емигрантски центрове, с капиталистически представители, намиращи се в нашата страна, или временно пребиваващи в нея, чрез които получава вдъхновение и указание за борба против народната власт. На тази основа предлагаме за в бъдеще работата по такива вражески елементи, независимо от това, на какъв сектор работят, да се поеме от контраразузнавателното управление.

Освен това, от излизането на решението на ПБ досега са свалени в архив над 85% от делата, водени в МВР на контрареволюционни елементи, поради това, че са разложени и обезвредени, неспособни да развиват вражеска дейност.

От друга страна сериозни трудности на държавата и на трудещите се създава стопанската и криминална престъпност. С борбата против тая престъпност сега се занимават органите на Народната милиция. Доколкото усилията на класовия враг сега са насочени освен към диверсии и вредителство в икономическия сектор и към извършване на кражби и разхищения на социалистическото имущество, необходимо е решително да се подобри борбата със стопанската и криминална престъпност, за предотвратяване на същата и за своевременно разкриване на извършените престъпления.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Ето защо предлагаме да се обединят на едно място - в III управление ДС - борбата против контрареволюционните елементи в страната, с борбата против стопанската и криминална престъпност. Такова обединяване ще помогне да се издигне на по-високо ниво качеството на агентурно-оперативната работа за постигане на пълно взаимодействие в борбата против враждебно-престъпните елементи и за обезпечаване по-голяма сигурност и подобър ред в страната.

II.

Досега в много случаи, както в центъра, и особено на територията на страната, някои от функциите на органите на МВР се дублират.

На територията на окръзите и участъците структурата на Държавна сигурност е изграждана отделно и независимо от структурата на НМ. Сега например, на определена територия работи кв. отговорник, работник по стопанска и криминална линия (някъде и 2 работници по милицията), работник по линия на ДС, но на нито един от тях районите за обслужване не съвпадат.

Изхождайки от задачите, които стоят за разрешаване пред органите на МВР, ние считаме за най-целесъобразно на сегашния етап да се създаде единна структура на МВР на територията на цялата страна - в отделен район (блок) да има 1 кв.отговорник, който да изпълнява досегашните си функции и 1 оперативен работник по МВР, който в съответния район ще се занимава с по-дребните прояви на вражеските и престъпни елементи. В някои райони, където има по-малко престъпления и вражески прояви, един оперативен работник може да работи на територията на 2 или 3 кв.отговорници и обратно.

В окръжните управления на МВР ще се определят група работници, които ще работят на територията на окръга по по-крупни

Из архивите на ДС

вражески прояви, стопански и криминални престъпления и ще окажат помощ на оперативните работници, определени да работят на съответна територия. А III-то управление ДС в центъра ще се занимава с най-крупните вражески прояви и престъпления и ще оказва помощ на окръжните управления.

При такава организация на работата ще се постигнат съкращения на оперативния състав, с което ще се направят икономии и ще се подобри борбата против класовия враг и престъпността.

III.

Министерството на вътрешните работи има два следствени апарата - по Държавна сигурност за разследване на политически престъпления и по милицията за разследване на стопански и криминални престъпления. През последните години следствието на Държавна сигурност няма достатъчно работа и не могат да бъдат напълно използувани възможностите на квалифицираните следователи, тъй като същите се занимават с разследване на отделни дела за вражеска дейност. В същото време следствените органи по милицията са претоварени с водене на следствени дела на стопански и криминални престъпници, голяма част от които са крупни. За разследване на някои крупни стопански престъпления от няколко години са предавани и работници от следствието на Държавна сигурност.

Считаме, че са назрели условията за създаване на единен следствен апарат на органите на МВР, като се обединят следствените служби по ДС и НМ под ръководството на ДС. Създаването на единен следствен апарат ще даде възможност да се повиши качеството на следствената работа по стопанските и криминални престъпления и да се постигне известно съкращение.

I.

Политотделът и политорганите, създадени към Дирекцията на народната милиция и отделите на НМ към окръжните управления

Из архивите на ДС

на МВР изиграха своята роля. Към органите на милицията има изградени здрави и активни партийни организации, които под близкото ръководство и помощ на Партийния комитет при МВР, на окръжните и градски комитети на Партията, провеждат системни мероприятия за комунистическото възпитание на милиционерския състав и мобилизиране силите на служителите за изпълнение на поставените им служебни задачи. Работата на политическите органи към милицията в много случаи се дублира с тая на партийните организации и все повече дейността на първите се изпразва от съдържание. Ето защо ние считаме, че може да се закрият политическите органи към Народната милиция, като тяхната дейност изцяло се поеме от съответните партийни организации и служебните ръководства.

V.

Анализът на досегашната работа показва, че могат да се направят някои допълнителни съкращения на състава на Граничні войски. Те ще засегнат над 5,000 войници, сержанти, волнонаемни и офицери и ще доведат до икономия на бюджета на Министерството в размер на 42 милиона лева, а заедно със съкратените в началото на годината 777 длъжности - общо 49 милиона лева ежегодно.

При това положение считаме, че войниците от новия набор в Граничні войски, които се съкращават (около 2,000 души), трябва да бъдат предадени на Министерството на народната отбрана, а войниците от стария набор, предложени за съкращение (също около 2,000 души), да се уволнят предсрочно.

За осигуряване на постоянна и надеждна охрана на границата, при значителните съкращения, които ще се направят на състава на Граничні войски, е необходимо Политбюро да разреши службата на срочнослужащия състав в Граничні войски да се увеличи с два месеца - на 26 месеца, вместо 24 месеца. Новият

Из архивите на ДС

на МВР изиграха своята роля. Към органите на милицията има изградени здрави и активни партийни организации, които под близкото ръководство и помощ на Партийния комитет при МВР, на окръжните и градски комитети на Партията, провеждат системни мероприятия за комунистическото възпитание на милиционерския състав и мобилизиране силите на служителите за изпълнение на поставените им служебни задачи. Работата на политическите органи към милицията в много случаи се дублира с тая на партийните организации. и все повече дейността на първите се изпразва от съдържание. Ето защо ние считаме, че може да се закрият политическите органи към Народната милиция, като тяхната дейност изцяло се поеме от съответните партийни организации и служебните ръководства.

4.

Анализът на досегашната работа показва, че могат да се направят някои допълнителни съкращения на състава на Гранични войски. Те ще засегнат над 5,000 войници, сержанти, волнонаемни и офицери и ще доведат до икономия на бюджета на Министерството в размер на 43 милиона лева, а заедно със съкратените в началото на годината 777 длъжности - общо 50 милиона лева ежегодно.

При това положение считаме, че войниците от новия набор в Гранични войски, които се съкращават (около 2,000 души), трябва да бъдат предадени на Министерството на народната отбрана, а войниците от стария набор, предложени за съкращение (около 2,000 души), да останат в Гранични войски до края на службата си. Ако тези войници се уволнят предсрочно, това ще даде неблагоприятно отражение върху оня състав от стария набор, който остава да служи.

За обезпечаване на постоянна и надеждна охрана на границата, при значителните съкращения, които ще се направят на състава на Гранични войски, е необходимо Политбюро да разреши службата на срочнослужащия състав в Гранични войски да се увеличи с два месеца - на 26 месеца, вместо 24 месеца. Новият

Из архивите на ДС

набор да се извиква на обучение на 15 септември, а стария набор да се уволнява на 15 ноември. Ако остане досега установения срок за служба на войнишкия състав от Гранични войски, то след уволнението на стария набор, до завършването на учебния процес от младите войници, охраната на границата ще се носи от намален състав, което ще се отрази неблагоприятно на същата.

Увеличаването на срока на военната служба на срочнослужащия състав в Гранични войски ще даде възможност докато новия набор войници са на обучение в учебните пунктове, стария набор, подлежащ на уволнение, да участвува в охраната на границата. В продължение на два месеца в Гранични войски ще има три набора - два стари набори на границата и новия - в учебните пунктове.

Предлаганото увеличение на службата на срочнослужащия състав в Гранични войски ще струва на държавата ежегодно около 5 милиона лева.

VI.

Ръководството на Министерството също така счита, че могат да се направят съкращения на част от състава на Снабдително управление и някои други поделения на МВР. Освен това, някои поделения на МВР, със сходни и дублиращи се, до известна степен, функции, могат да се обединят, което ще даде възможност да се направят известни съкращения. Съкращенията, които ще се направят, ще дадат възможност да се отделят значителни средства за нуждите на народното стопанство, като в същото време работата на органите на МВР няма да се отслаби.

В системата на МВР има някои поделения, чиито функции не са свързани пряко с работата на органите на МВР. Такива са Архивен отдел-МВР, Жилфонд на МВР, Детски градини и ясли.

Считаме, че Архивния отдел може да премине към Министерството на просветата и културата, тъй като дейността му е по-близка до това министерство и може да му се оказва по-голяма и

Из архивите на ДС

квалифицирана методическа, научна и практическа помощ в по-нататъшното организиране и ползване на държавните архиви.

Детските градини и ясли към МВР е целесъобразно да преминат към СГНС, където има изградена огромна мрежа от детски градини и ясли и се осигурява по-добра методическа помощ, ръководство и контрол над същите.

Правилно ще бъде поради горните съображения Жилфонда на МВР да се предаде за експлоатация и поддържане на съответните народни съвети. Министерството на вътрешните работи в бъдеще да се занимава само с планиране и извършване на жилищното строителство и настаняване на служителите на МВР в новопостроените блокове, както и в освободените площи от старите жилищни блокове на МВР.

Считаме, че по-нататъшното съществуване на Ансамбъла на МВР не е целесъобразно и трябва да се съкрати. Същият струва на държавата годишно 2 милиона и 700 хиляди лева. В бъдеще да се поощрява създаването на самодейни колективи в поделенията на МВР на базата на досегашния опит в тази насока.

VII.

През 1957 година беше създаден Съвещателен орган по Държавна сигурност в помощ на ръководството на МВР, с цел да се осигури по-голяма съгласуваност и координация в работата на различните поделения на ДС и се обезпечи по-квалифицирано обсъждане и подготовка на най-важните въпроси на Държавна сигурност за разглеждане в Колегиума. Този орган изигра положителна роля за координирането на дейността на различните поделения на ДС и за подобряване на тяхната работа.

С изменението обаче на оперативната обстановка и насочване главното внимание на органите на ДС към решително подобряване на разузнавателната и контраразузнавателна работа е необходимо ръководството на МВР и Колегиума да се занимават най-

Из архивите на ДС

496

9

непосредствено с тези въпроси. При това положение по-нататъшното съществуване на Съвещателния орган по Държавна сигурност се явява излишно, поради което считаме, че същия трябва да се закрие.

VIII.

Ръководството на Комитета за Държавна безопасност в Съветския съюз, изхождайки от порасналия опит на Министерството на вътрешните работи и създадените възможности за по-непосредствен контакт между нашите органи, предлага да се намали броя на съветническия им апарат у нас на 5-6 души. Ние считаме, че може да се приеме това предложение.

x

x x

Считам за необходимо да доложа на Политбюро, че наред с горните въпроси, които предлагаме за решение в ПБ, ръководството на Министерството набелязва допълнителни мерки за повишаване активността на служителите на МВР, за по-голяма партийност, натовареност и задълбоченост в практическата работа на всеки служител, за по-конкретно ръководство на състава, за постигане на по-големи резултати в разузнавателната и контраразузнавателна работа и в борбата против враждебно-престъпните елементи в нашата социалистическа Родина.

За всеки работник в системата на Министерството на вътрешните работи е ясно, че решително подобрение на работата не може да има, ако ние и по-нататък не се опираме активно на помощта на партийните организации, на партийните комитети по места, на всестранната подкрепа на обществените организации и на трудещите се в страната.

Мола Политбюро да разгледа и ако счете за правилно, да приеме приложеното към настоящата докладна записка проекто-решение.

МИНИСТЪР: /п/ Г. Цанков

V I 1574 - 23.VI 1961 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

10

Строго секретно!

Проект

Р Е Ш Е Н И Е

на Политбюро на ЦК на БКП

1. Приема предложението на ръководството на Министерството на вътрешните работи за допълнителни съкращения и подобряване на структурата на МВР, както следва:

а/ Агентурно-оперативната работа в борбата против стопанската и криминална престъпност, водена от органите на Народната милиция, да се поеме от Държавна сигурност.

На основата на сегашното управление за борба против контрареволюционните елементи (III управление ДС) да се създаде ново управление на ДС, което да обедини борбата против останалите от контрареволюционните елементи и стопанската и криминална престъпност, като за целта съответните отдели от Дирекцията на народната милиция се прехвърлят към това управление. Същото да се извърши и в окръжните управления на МВР.

б/ Да се създаде единна структура на органите на МВР на територията в страната. Определен район, блок или по-значителен стопански обект да се обслужва от оперативен работник по МВР, който да води борбата против останалите от контрареволюционните елементи, стопанската и криминална престъпност. Районите и блоковете на оперативните работници да съответствуват на тия, обслужвани от кварталните отговорници по линия на ВМ и по възможност да се покриват с административното деление с оглед да се осъществява най-пълно взаимодействие със съответните партийни, държавни и стопански органи. В зависимост от оперативната обстановка един оперативен работник може да обслужва няколко райони на квартални отговорници или обратното, а също така в обслужвания от него район или обект да работят и други оперативни работници по линии.

Из архивите на ДС

в/ Да се създаде единен следствен апарат в органите на МВР, като към сегашния следствен отдел на ДС преминат следствените отдели при ДНМ и Софийско градско управление МВР, а в окръзите се създадат единни следствени отделения.

г/ Да се закрие отдел "Политически" при ДНМ и неговите служби по места, като функциите му се поемат от съответните партийни организации и служебни ръководства.

д/ Да се извършат допълнителни съкращения на състава на Гранични войски. Войниците от новия набор в Гранични войски, които се съкращават (около 2,000 души) да бъдат предадени на Министерството на народната отбрана, а войниците от стария набор, подлежащи на съкращение (също около 2,000 души), да се уволнят предсрочно.

Срока на военната служба на срочнослужащия състав от Гранични войски да се увеличи от 24 на 26 месеца, като новия набор да се повиква на обучение на 15 септември, а стария набор да се уволнява на 15 ноември.

е/ Отдел Архивен при МВР да премине към Министерството на просветата и културата.

ж/ Отделение "Детски градини и ясли" към МВР да премине организационно към СГНС, като се предаде заедно със сградите и имуществото и се прехвърлят необходимите средства за фонд "работна заплата и експлоатация" до края на 1961 година.

з/ "Жилфонда" на МВР да се предаде за експлоатация и поддържане на съответните народни съвети в страната. За в бъдеще МВР да се грижи само за изучаване нуждите на своите служители от жилища, да планира и извършва жилищното строителство и да настанява хората в новопостроените квартири и в освободените площи от старите жилищни блокове на МВР.

3. Задължава ръководството на Министерството на вътрешните работи във връзка с провеждането на горните изменения в

в/ Да се създаде единен следствен апарат в органите на МВР, като към сегашния следствен отдел на ДС преминат следствените отдели при ДНМ и Софийско градско управление МВР, а в окръзите се създадат единни следствени отделения.

г/ Да се закрие отдел "Политически" при ДНМ и неговите служби по места, като функциите му се поемат от съответните партийни организации и служебни ръководства.

д/ Да се извършат допълнителни съкращения на състава на Гранични войски. Войниците от новия набор в Гранични войски, които се съкращават (около 2,000 души) да бъдат предадени на Министерството на народната отбрана, а войниците от стария набор, предложени за съкращение (около 2,000 души) да останат в Гранични войски до края на службата си.

Срока на военната служба на срочнослужащия състав от Гранични войски да се увеличи от 24 на 26 месеца, като новия набор да се повиква на обучение на 15 септември, а стария набор да се уволнява на 15 ноември.

е/ Отдел Архивен при МВР да премине към Министерството на просветата и културата.

ж/ Отделение "Детски градини и ясли" към МВР да премине организационно към СГНС, като се предаде заедно със сградите и имуществото и се прехвърлят необходимите средства за фонд "работна заплата и експлоатация" до края на 1961 година.

з/ "Жилфонда" на МВР да се предаде за експлоатация и поддържане на съответните народни съвети в страната. За в бъдеще МВР да се грижи само за изучаване нуждите на своите служители от жилища, да планира и извършва жилищното строителство и да настанява хората в новопостроените квартири и в освободените площи от старите жилищни блокове на МВР.

3. Задължава ръководството на Министерството на вътрешните работи във връзка с провеждането на горните изменения в

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

500

структурата на органите на МВР да извърши налагащите се обединения и съкращаване на някои поделения, съкращения на щата и демилитаризиране на отделни категории служители.

Съкратените офицери и сержанти от поделенията на МВР, които нямат необходимия трудов стаж за пенсиониране, да получават досегашната си заплата за времето през което ще останат без работа, но не за повече от три месеца от датата на освобождаването им.

3. Задължава окръжните и градски партийни комитети да окажат помощ за настаняване на работа на съкратените офицери, сержанти и волнонаемни от Министерството на вътрешните работи.

4. Да се закрие Съвещателния орган по ДС при МВР като изиграл своята роля.

5. Приема предложението да бъде намален броя на съветниците в МВР на 5 - 6 другари.

6. Възлага на министъра на вътрешните работи, съгласувано със съответните министри и ръководители на ведомства, да внесе в Министерския съвет необходимите предложения за изменение и допълнение на укази, закони и правителствени постановления и разпореждания, произтичащи от настоящето решение.

7. Задължава ръководството на Министерството на вътрешните работи да вземе необходимите мерки за мобилизиране и повишаване активността на целия личен състав на Министерството с оглед да се издигне на по-високо равнище борбата с враговете и престъпниците на нашата социалистическа Родина.

№ I-1466/3.VII.62 г.

ДО
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП
Т. К.

Д О К Л А Д

от министъра на вътрешните работи Дико Диков

ОТНОСНО: извършването на структурни промени и намаляване щата на някои органи на МВР в центъра и по места.

ДРУГАРИ,

Колегиумът на Министерството на вътрешните работи, изхождайки от настъпилите изменения във вътрешно-политическата и оперативна обстановка в резултат на станалите у нас дълбоки социално-икономически изменения и огромните постижения в строителството на социализма, от необходимостта от по-нататъшното съкращаване и повишяване на административно-управленческия апарат и на основата на опита на съветските другари от Комитета за Държавна сигурност /КГБ/, след обсъждане състоянието на работата на органите на МВР, счита, че е възможно да се направят някои структурни изменения и съкращения в апарата на Министерството и окръжните управления на МВР.

1. За по-нататъшното всестранно активизиране и засилване на контраразузнавателната работа в борбата против разузнавателната дейност на капиталистическите страни се налага към контраразузнавателното управление /II-ро управление ДС/ да се включат III самостоятелен отдел ДС /работещ против остатъците от класовия враг в страната/ и контраразузнавателния отдел, който досега беше

От архивите на ДС

Из архивите на ДС

предаден към управление Гранични войски. Работата на тези два отдела е много сходна и допълва тая на II-ро управление ДС и с едно такова обединение ще се създадат възможности за по-пълно използуване силите на МВР срещу чуждото разузнаване.

Целесъобразно ще бъде да се извади от състава на II-ро управление ДС и да се обособи като самостоятелен отдел външното наблюдение и проучването, тъй като за ръководството на неговата работа, обезпечаване с техника и квартири се изискват специални грижи и внимание от ръководството на Министерството.

2. Поради значително намаляване на функциите на управление Кадри и управление Тил, след преминаване на Гранични войски към МНО, тези две управления могат да се преустроят като самостоятелни отдели на МВР. Управление Противопожарна охрана също така може да се преустрои в самостоятелен отдел.

3. За осъществяване на по-добро ръководство на болницата на МВР и преподготовка на лекарския състав, целесъобразно е тази болница да бъде предадена на Министерството на народното здраве, като се задължи същото да организира и провежда в нея лечението на служителите на МВР и на техните семейства.

Противопожарните служби при окръжните управления на МВР могат да преминат към противопожарните служби на окръжните народни съвети, където най-добре могат да се съчетаят пожарогасителната и профилактична дейност на тези служби.

4. Колегиумът на МВР също така счита, че могат да се обединят в едно - Софийско управление - сегашните Градско и Окръжно управления МВР в София. Опитът, който имаме от обединяването на градските и окръжни управления на МВР в Пловдив и Варна показва, че не само няма влошаване, а има значително подобрение на работата.

Сегашната оперативна обстановка позволява да се извърши и прекатегоризиране на окръжните управления, съобразно което ще може да се извърши известно намаление на личния състав и на някои ръководни длъжности.

Анализът на нашата работа показва, че може да се извърши преустройство на участъците на МВР, като част от същите се

съкратят и се намали оперативния състав по ДС. Така например, от наличните 72 участъка на МВР могат да се съкратят 49. В онези от участъците, където ще се закрият службите по ДС, съобразно оперативната обстановка ще се оставят необходимия брой работници по ДС, които ще се ръководят направо от окръжното управление на МВР, а в тези райони, в които няма да има работници по ДС, в случай на нужда ще се командироват такива от окръга или съседните участъци.

При всички случаи на мястото на закритите участъци на МВР ще трябва да останат участъци или подучастъци на Народната милиция.

Извършването на тези промени налага да се повиши ролята на кварталните отговорници и отговорността на тяхната работа.

5. Колегиумът на МВР счита, че може да се намали състава и на други поделения на МВР, някои длъжности от офицерски да се преведат в сержантски, а други постепенно да се девоенизират.

Правилно би било на уволнените служители да се дадат някои привилегии при пенсионирането, бързо настаняване на работа, даването им до 3 месечни заплати докато останат без работа, осигуряване възможност да следват във висши учебни заведения и др.

6. Поради станалите преди и предлаганите сега изменения в структурата и съкращение на щата на МВР, ние считаме, че е правилно и предлагаме Политбюро на ЦК на БКП да утвърди структурата и организацията на органите на Министерството на вътрешните работи, както и техния числен състав.

7. Ние също така считаме, че трябва да се реши въпроса за заплатите на служителите на МВР. Затова сме изготвили предложение за утвърждаване от Политбюро заплатите на основните длъжности в Министерството на вътрешните работи, а за заплатите на останалите длъжности да се даде право на министъра да ги утвърди. При изготвяне предложението за заплатите, процента за работа в Държавна сигурност на оперативния състав остава към основната заплата за длъжност, така както е досега.

Освен това, в приложените таблици заплатите на началниците на управления са намалени с по 20 лева, а тези на началниците на

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

окръжните управления на МВР - средно с около 23 лева. Поради преустройването на някои управления в отдели ще се намалят основните заплати на друга част от ръководния състав.

Ако Политбюро приеме това предложение ние молим да се отмени решението на Политбюро № 108 от 6.VII.1961 година в онези пунктове, които засягат МВР.

8. Наред с провеждането на горепосочените мероприятия, колегиума на МВР счита, че е наложително да се проведат решителни мероприятия за повишаване нивото на работата с кадрите, като се отстранят сериозните недостатъци и слабости при подбора, разстановката, обучението и възпитанието на същите. За нови работници в МВР трябва да се назначават кандидати с висше и средно образование, предимно из средата на партийните и комсомолски работници, което да се извършва под непосредствения контрол и помощ на Централния комитет и окръжните комитети на БКП и със съответно тайно решение за всеки конкретен случай.

9. С оглед да се обезпечи по-добро ръководство, да се създаде по-солидна учебна база и по-добре да се използуват възможностите на преподавателския състав, целесъобразно е да се обединят в една школа на МВР школа "Г.Димитров", школата на Народната милиция и Противопожарното училище.

За преподготовката на ръководния състав правилно би било и в бъдеще да се изпращат работници в школите на КГБ на Съветския съюз и МВР на РСФСР.

10. С извършването на предлаганите структурни изменения и съкращаване щата на МВР ще могат да се съкратят 1257 длъжности, с което бюджета на МВР ще се намали с около 2 милиона лева, а държавния бюджет с около 1,400,000 лева.

Моля Политбюро на ЦК на БКП да разгледа и ако счете за правилно да приеме приложеното към настоящия доклад проекторешение.

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ: (п.) Д. Дичев
2.VIII.1962г.

№ 1466 - 3.VIII.1962г.

ПРИЛОЖЕНИЕ №1
35

СХЕМА
НА СТРУКТУРАТА НА МВР

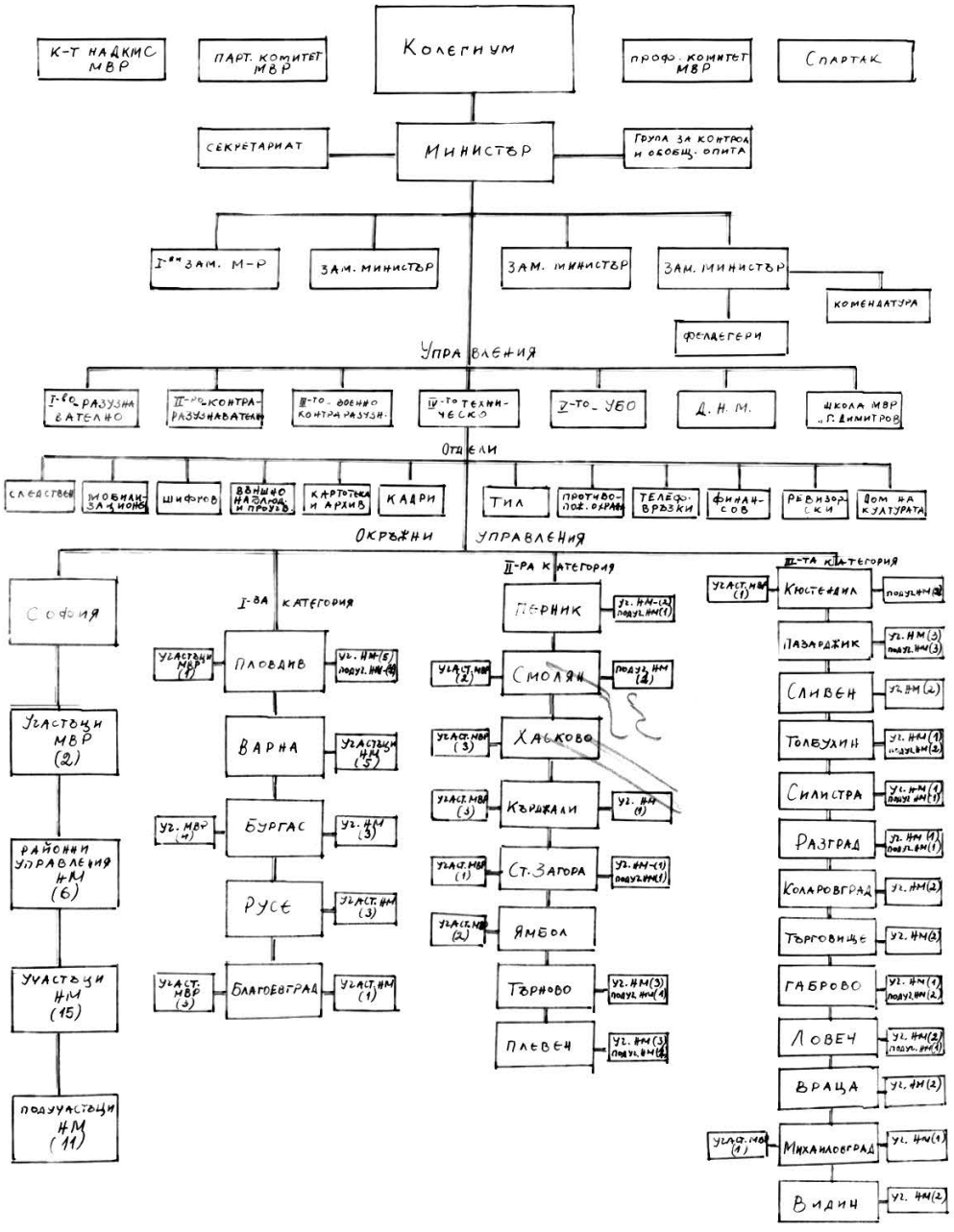

Заб. От наличните до сега 72 участъци на МВР ще останат 23 участъци на МВР, в които ще има работници по ДС.
В останалите: 6 районни управления на НМ, 62 участъка и 31 подучастъка на НМ няма да има работници по ДС по щат.

2.8.1964 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно!

ДО
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП

Т У К

Д О К Л А Д

от ДИКО ДИКОВ – Министър на Вътрешните работи

ОТНОСНО: Легендиране службите на външното наблюдение на ДС и предоставянето им на квартири за изпълнение на специални задачи.

Другари,

Характерът на работата на поделенията за външно наблюдение изисква да бъдат устроени на строго конспиративни начала.

Досегашният наш и на братските съветски органи опит показва, че те трябва да бъдат настанени в конспиративни квартири и легендирани като самостоятелно учреждение, нямащо близка дейност с други ведомства.

Наред с това, службите на външното наблюдение срещат големи трудности при организирването на закрити постове и бази за наблюдение на капиталистическите дипломатически и консулски мисии и домовете на обслужващия ги персонал. Налага се преместването на живущи около такива обекти граждани в други помещения.

Изхождайки от горното предлагам Политбюро на ЦК на БКП да вземе следното

Р Е Ш Е Н И Е:

1. Дава съгласие да се създаде самостоятелно учреждение под наименование "Държавен проучвателен институт" с център в

2

София и клонове в Пловдив,Варна,Бургас,Русе и Търново, под прикритието на което поделенията на Външното наблюдение на ДС да изпълняват своите функции.

Същото да има банкова сметка,бланки и печати,

2. Задължава Градските народни съвети в София,Пловдив,Варна,Бургас и Търново да предоставят при необходимост на органите на МВР подходящи жилищни и други помещения за специални служебни цели.

3. Министърът на Вътрешните работи да направи предложение пред Министерския съвет за уреждане на горните въпроси.

I. 1784/10 XI 62 г.

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ: (п) Д. Диков.
9 XI 62 г.

I. 1786
10 XI 62 г.

СИ 1 II.

ДО
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП
Т У К

Д О К Л А Д

от Дико Диков - министър на вътрешните работи

ОТНОСНО: изменение начина за разрешаване на задграничните пътувания на българските граждани.

ДРУГАРИ,

Съгласно закона за паспортите и милиционерската контрола над чужденците, публикуван в Държавен вестник бр.69 от 1948 година, органът който ръководи и контролира паспортната служба в нашата страна е Министерството на вътрешните работи. Условията и редът за издаване, продължаване, подновяване и заменяване на паспортите и издаване и продължаване на визите, се уреждат с Наредба, издадена от министъра на вътрешните работи въз основа на този закон и други правителствени документи.

Със 137-то постановление на Министерския съвет от 28.VI.1961 година се определя редът и контрола при разрешаването на командировки в чужбина. По-късно с писмо № ПП-1-32 на Министерския съвет от 2.XII.1961 година се дадоха конкретни указания на министерствата, централните ведомства и народните

Из архивите на ДС

съвети по изпълнението на това постановление. Съгласно тези два документа, командироването на служебни лица в социалистическите страни, когато средствата за това са предвидени в съответните валутни планове на ведомствата, се решават от ръководителите им, а командироването на служебните лица в капиталистическите страни и ФНР Югославия се решава от Министерския съвет. При тези случаи ръководителите на ведомствата се задължават да вземат предварително мнението на Министерството на вътрешните работи.

Макар и формално, при съгласуване на лицата, които се предлагат да излизат в чужбина, органите на МВР със своето мнение фактически определят в крайна сметка кой да замине и кой не. По такъв начин, на практика органите на МВР се поставят над партийните и държавни органи в страната, което не е в духа на решенията на Априлския и Ноемврийски пленуми на ЦК на БКП.

Това налага да се измени досегашния начин на разрешаване на служебните и други пътувания на българските граждани в чужбина.

Като имам предвид, че броя на нашите граждани излизащи зад граница по един или друг ред ежегодно се увеличава, считам, че ще бъде целесъобразно разглеждането на въпросите, свързани с излизанията зад граница, да се решават от съответни комисии. Правилно ще бъде служебните излизания зад граница да се разглеждат и решават от комисия при ЦК на БКП, излизанията по частен ред - от комисия при МВР и излизанията по организират път, по линия на Балкантурист - от комисия при окръжните и градски комитети на БКП. При разглеждането на ~~исканията за излизане~~ зад граница целесъобразно ще бъде да се засили и общественото начало при решаването на тези искания, като се осигури по-широко участие посредством тези комисии на обществените организации и на партийните и административни ръководства.

Из архивите на ДС

3

3.-

Във връзка с горното и с оглед да се осигури по-добър ред при решаване на въпроса за излизане зад граница, предлагам Политбюро на ЦК на БКП да приеме следното

Р Е Ш Е Н И Е:

1. За разглеждане предложенията за служебните пътувания на български граждани в чужбина, за специализация, лечения и следвания в различни учебни заведения по частен ред, към ЦК на БКП да се създаде комисия с представители на ЦК на БКП, Министерството на външните работи, Министерството на външната търговия, Министерството на финансите, Министерството на вътрешните работи и на съответните министерства и ведомства, които са предложили техни служители да бъдат изпратени зад граница. Към комисията да се назначи отговорен секретар, който да извършва цялостната подготовка на въпросите, които ще се разглеждат в заседанията на същата.

Комисията да разглежда основанията за излизания, представените служебни и партийни характеристики, както и справките дадени от Министерството на вътрешните работи. Във връзка с това задължават се органите на МВР да извършват необходимите проверки и проучвания на лицата - кандидати за пътувания, като чрез своя представител в комисията й докладват за резултатите.

Решенията на комисията да се приемат с обикновено болшинство.

Комисията не разглежда предложения за излизане зад граница на членовете и кандидат-членовете на ЦК на БКП, на министрите и зам.министрите, както и на лицата за които Политбюро и Секретариата на ЦК на БКП има решение да излезат зад граница.

Комисията да представи за утвърждаване от Секретариата на ЦК на БКП Положение за нейната работа.

Из архивите на ДС

2. Към Министерството на вътрешните работи да се създаде комисия, която да разглежда и решава всички искания за излизане по частен ред в капиталистическите страни. Комисията да се оглави от зам.министър на вътрешните работи и като членове в нея да участвуват отговорни работници от разузнавателното и контраразузнавателното управление на Държавна сигурност, Дирекцията на Народната милиция, Столичното управление МВР и началника на отдел Паспортен при ДНМ.

За членовете на БКП при разглеждане на такива искания да не се правят проучвания, а да се изискват само бележки от съответните окръжни, градски или районни комитети на БКП.

Препоръчва на ЦК на ДКМС, ЦСна Професионалните съюзи и Националния съвет на Отечествения фронт да въведат следния порядък за даване на характеристики на кандидатите за задгранични пътувания по частни поводи:

а/ за работниците и служителите характеристиките да се изготвят от председателя на съответната профорганизация и ръководителя на предприятието, съгласувано с партийния секретар и секретаря на комсомолската организация, ако се касае до член на Комсомола;

б/ за учащите се характеристиките да се изготвят от комсомолската организация и ректора или директора на учебното заведение, съгласувано с партийния секретар;

в/ за членовете на ТКЗС - от председателите на ТКЗС, председателите на селсъветите, партийните секретари, секретарите на комсомолските организации, ако се касае до членове на Комсомола;

г/ за домакините, пенсионерите и други нечленуващи в Профсъюзите, характеристиките да се изготвят от секционните ОФ комитети и заверяват от районните комитети на ОФ.

Характеристиките да се изготвят от съответните длъжностни лица и ръководства на обществените организации по молба на кандидатите в 15-дневен срок и да се изпращат по служебен

Из архивите на ДС

път както следва: за пътуващите по частен ред от София - в Паспортния отдел на ДНМ; в окръжните центрове - в съответното окръжно управление на МВР, а за живущите в района или участъците - в съответния участък на МВР.

Исканията за излизане по частен ред в социалистическите страни да се разглеждат и решават от окръжните началници на МВР, в съответствие с консулските конвенции и двустранните споразумения по този въпрос.

3. Организацията на екскурзионните пътувания да се възложи на ДСП "Балкантурист", Националния съвет на ОФ, ЦС на Професионалните съюзи и ЦКна Комсомола. Екскурзиантите да се набират организирано предимно из средите на трудещите се, като въз основа на сключените договори от ДСП "Балкантурист" с различните страни се разпределят бройките между съответните учреждения, предприятия и окръзи.

Във връзка с това, при всички окръжни и градски комитети на БКП да се създадат комисии на обществени начала, които да разглеждат и решават молбите на желающите граждани да излязат зад граница по организиран път. В тези комисии да се привличат на работа пенсионери, предимно бивши партийни работници, профсъюзни дейци и бивши служители на МВР. В работата на тези комисии да участвуват по един представител на съответния окръжен /градски/ комитет на БКП и представител на съответното окръжно управление на МВР.

Тези комисии при необходимост могат да изискват за лицата направили постъпки за излизане зад граница характеристики от съответните служебни, партийни, профсъюзни или комсомолски ръководства. Освен това комисията има право да извиква лицата и води разговор с тях за изясняване на интересуващи я въпроси, да отива в съответното предприятие или учреждение и прави необходимите уточнявания с ръководителя, да взема писмени сведения от граждани, които удостоверяват, че лицето може

да бъде пуснато в чужбина и че то няма да злепостави нашата страна.

При всички случаи лицата, които искат да излязат зад граница по този ред, следва да представят характеристика подписана от съответния служебен ръководител, партийния секретар председателя на профорганизацията или секретаря на Комсомола.

Оформените документи от комисиите да се изпращат на Централното управление на ДСП "Балкантурист", което да ги препраща в МВР.

Ако органите на МВР възразят срещу екскурзионното пътуване на даден гражданин, въпросът се отнася за преразглеждане пред съответната окръжна /градска/ комисия. Отказът да се съобщава на заинтересованото лице от съответната комисия при окръжния /градски/ комитет на БКП, като се търси благовидна мотивировка.

В групите, които заминават зад граница по организиран път, по преценка на ръководството на Министерството на вътрешните работи, да се включва представител на МВР, за да може в случай на необходимост той да вземе съответни мерки за предотвратяване на действия, уронващи престижа на нашата страна.

4. Министърът на вътрешните работи, министърът на външните работи и министърът на външната търговия, съвместно с представител на ЦК на БКП и Министерския съвет, да обсъдят и внесат в Министерския съвет съответно предложение за установяване редът и взаимоотношенията на комисиите с министерствата, централните ведомства и организации при решаването на задграничните пътувания и за отменяване на 137-то постановление на МС от 28.VI.1961 година и други документи, които противоречат на реда, установен с настоящето решение.

5. Комисията при ЦК с участието на Министерството на външните работи и Министерството на вътрешните работи в тримесечен срок от приемането на настоящето решение да изготви инструкция за правилата за поведение на българските граждани зад граница.

М И Н И С Т Ъ Р: (п) Д. Дичев
9. XI. 62 г.

Из архивите на ДС

Строго поверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО ПОЛИТБЮРО НА ЦЕНТРАЛНИЯ КОМИТЕТ НА
БЪЛГАРСКАТА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ

– Т У К

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

От Министъра на вътрешните работи
ДИКО ДИКОВ

ОТНОСНО: някои мероприятия за подобряване охраната на партийното и държавно ръководство.

Другари,

Централния комитет на нашата партия и цялата партия винаги са обръщали сериозно внимание на въпроса за охраната и обезпечаване сигурността на най-отговорните партийни и държавни ръководители. Охраната винаги се е осъществявала в зависимост от обстановката, особено в последно време, когато извънредно много се държи на обстоятелството тя да не бие на очи. Поради това и поради настъпилите благоприятни изменения в обстановката, миналата година личната охрана на кандидат членовете на Политбюро и секретарите на Ц.К. беше снета, а за членовете на Политбюро, с изключение на Първия секретар, Председателя на Президиума и Председателя на Министерския съвет, остана да се осъществява по желание от тяхна страна. В настоящия момент лична охрана имат само 4 члена на Политбюро и Първия зам. председател на Министерския съвет др. Г. Трайков.

Напоследък обаче, все по-често започнаха да постъпват сигнали от различен характер и източници за известни намерения на отделни вражески елементи, насочена срещу партийни ръководители. Има и отделни прояви, някои от които още не са изяснени, но са много типични.

Например на 27 юли т.г., възползувайки се от пренебрегването на елементарните изисквания за пропускането, заедно с минаващите без пропуск за определено съвещание провеждано от Градския комитет на партията, в Партийния дом свободно е влезъл - пропуснат от организатора на съвещанието като е казал, че е от завод 12, гражданина Велин Борисов. Вместо на съвещанието, той започнал да търси кабинета на Първия секретар на Ц.К. др. Т. Живков, но вместо при него, заблуден от един другар от Градския комитет, попада в кабинета на др. Тодор Прахов и считайки го за др. Живков, започнал да му иска обяснение защо още не е отишел в Кремиковци на работа.

Впоследствие следствието установи, че е ненормален и сега е на лечение в психиатрията.

По характерен е следния случай:

На 26.8. т.г. към 16.20 часа гражданина Ангел Ангелов Зангов влезъл в сградата на Ц.К. с пропуск издаден от бюро "Пропуски" по нареждане на секретарката на един от секретарите на Ц.К. с цел да посети определен сътрудник от апарата на Ц.К. Вместо при него той в течение на 1 час обикалял по стаите на Ц.К. и накрая се отправил към кабинета на др. Григоров, където се е опитал да се прокрадне и влезе. Спрян от часовия, намиращ се в района, той започва да се съпротивлява, което е довело до сборичкване между него и още един работник от охраната, при което от него е паднал отворен нож. При задържането той е направил скандал като в яростта си е твърдел, че тръгнал да убива др. М. Григоров.

За забелязване е, че в яростта си е изброил номерата на стаите на др. Живков, Велчев и др.

Следствието му продължава.

515

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

516

Тези и някои други факти показват, че е необходимо да се внесат известни подобрения в обезпечаването на сигурността на партийното и държавно ръководство.

Поради това,

П Р Е Д Л А Г А М:

1. За подобряване на постовата охрана на сградата на ЦК на БКП да се открият допълнително два поста, както следва:

- на служебния вход от към ул."Зне поле" - дневен, със задача да обезпечава охраната, а досегашният пост свободно да се занимава с пропускането на влизащите и излизащи лица;

- на входа за колите от към ул."Московска" - денонощен, със задача да обезпечава охраната на сградата от вън и на пристигащите с колите охранявани другари, а досегашният пост да обезпечава охраната от вътре на входа и двора, а през нощта и на служебния вход от към бул."Дондуков".

2. Да се възстанови личната охрана на членовете на Политбюро. За кандидат членовете на Политбюро и секретарите на ЦК на БКП да бъде предвиден по един оперативен работник за охрана и обслужване при посещения на обекти в гр.София и пътувания из страната.

Да се разреши за в бъдеще работниците от личната охрана по време на работа да се намират неотлъчно в близост до кабинетите на охраняваните - във фоайетата или в определена за целта етая.

3. Непознатите лица, които посещават членовете на Политбюро, да се съпровождат от личните охрани, а за кандидат членовете на Политбюро, секретарите на ЦК на БКП и заведущ отделите да се съпровождат от определени за целта оперативни работници от резервите на охраната.

4. В близост до служебния вход в сградата на ЦК да се открие приемна, в която да става приемането на гражданите от зам.зав.отделите и инструкторите към съответните отдели при ЦК на БКП и сътрудниците на ЦК, с което ще се намали до минимум влизането на граждани по различните етажи.

Из архивите на ДС

5. Да се устрои сигнална система, свързваща кабинетите на членовете и кандидат членовете на Политбюро и секретарите на ЦК на БКП със стаите, в които се намират техните лични охрани и началникът на охраната.

6. Влизането в Партийния дом на членовете и кандидат членовете на Политбюро, секретарите на ЦК на БКП, когато са с коли, да става през входа, определен за целта от към ул."Московска", а когато са пеша - да влизат през главния вход.

7. Да се възложи на ръководствата на отделите "Деловодство" и "Домакински", съгласувано със съответните секретари на ЦК на БКП да извършат разместване на служебните помещения с оглед до кабинетите на членовете и кандидат членовете на Политбюро и секретарите на ЦК на БКП да се настанят служби, които се посещават най-малко от граждани, както от София, така и от провинцията.

8. Да се възложи на отдел "Деловодство" при ЦК да организира извършването на проверка на служителите, които обслужват в техническо отношение електрическата, телефонната, климатическата, радиотранслационната, звънчевата, водната, отоплителната и други инсталации и тези, които обслужват бюфета, извършва ремонт или почистване на помещенията в сградата на ЦК на БКП - заседателните зали, кабинетите и др.

9. Да се провеждат периодически технически проверки по отношение на проникване чрез технически средства от вътре и от вън в заседателните зали на ЦК на БКП, Министерският съвет и Народното събрание и в кабинетите на членовете и кандидат членовете на Политбюро, секретарите на ЦК на БКП и зам.председателите на Министерският съвет.

10. Да се подобри организацията и контрола на охраната на сградите на ЦК на БКП и Министерския съвет, а също така и условията на личният състав носещ охраната.

Възстановяването на личната охрана, откриването на допълнителни постове и подобряване условията на заангажираните в охраната да стане в рамките на досега утвърденият щат на УБО.

Из архивите на ДС

518

11. Да се подобри организацията и контрола на охраната на сградите на ЦК на БКП и Министерския съвет, а също така и условията на личният състав носещ охраната.

Възстановяването на личната охрана, откриването на допълнителни постове и подобряване условията на заангажираните в охраната да стане в рамките на досега утвърденият щат на УБО.

12. За да се създаде възможност състава на милиционерското подразделение при УБО по-правилно и резултатно да се използува за охранни нужди и да се избегнат случаите на нарушаване Кодекса на труда по отношение на този състав, без да се допусне увеличение размера на заплатите му, състава на милиционерското подразделение, от милиционерски да се превърне в сержантски по Държавна Сигурност.

13. За да могат да се вземат по-ефикасни и главно безшумни мерки по охраната и обслужването на охраняваните при посещение на обекти - в София и провинцията, те своевременно - поне 4 часа преди посещението си на тези обекти да съобщават за това на ръководството на УБО.

МИНИСТЪР: /п/ Д. Дичов

..... 1963 г.
С оф и я

Строго секретно! XII – 1

Екз.№ 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

№ 1652
23.XI.63 г.

ДО
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП
Т У К

Д О К Л А Д

От ДИКО ДИКОВ – министър на вътрешните работи на НР България

ОТНОСНО: осведомеността на капиталистическите разузнавания за държавните тайни на НРБ и ограничаване контактите на български граждани с капиталистическите дипломатически представителства.

ДРУГАРИ,

В последно време органите на Държавна сигурност проведоха и провеждат активни мероприятия за проникване до секретите на противника. В резултат на това бяха добити и някои данни, които показват степента на осведоменост на френското, италианското, английското и други капиталистически разузнавания по наши държавни тайни предимно от военен характер.

От извършените първоначални проверки и оценки на това, което врагът знае е видно, че тези разузнавания са се добрали до редица точни сведения за Българската народна армия.

Те са установили съществуването на отделни командувания на въздушните и военноморските ни сили, местата /сградите/ на щабовете на обединенията, определили са техните точни или приблизително точни координати, добрали са се до верни данни за организацията на инженерните ни войски. Знаят в общи линии

Из архивите на ДС

организационната структура на сухопътните ни сили, месторазположението на щабовете, частите и поделенията, тяхното въоръжение и пр. Сравнително точно определят структурата и организацията на обединенията и съединенията, като на повечето от основните части и поделения определят местоположението, а на някои от тях знаят и тайните наименования.

С малки изключения знаят всички гарнизони, в които са дислоцирани части на БНА, определили са координатите им, които нанасят на карти, правят скици и снимки, определят капацитета на сградите, дават характеристика на материалната им част. Капиталистическите разузнавания разполагат общо взето с точни тактикотехнически данни за стрелковото оръжие, за артилерийските и зенитните оръдия, за танковите системи и въоръжение /с изключение на най-новия вид танкове/, за някои свързочни и други средства на БНА.

Те имат точни данни за летищата в страната, правят им описания, скици и снимки, отбелязват на карти точните им координати.

Противникът говори за съществуването на подземни съоръжения на "Софийската военновъздушна система" и за местонахождението на "Софийското противовъздушно командуване", има сведения за реорганизацията на ПВО и за месторазположението на режимни поделения в района на столицата. За четири от тях вражеските разузнавания имат сведения, като едно са фотографирали, за две ракетни площадки имат скици, а за други две са ориентирани и усилено търсят възможност да проверят данните си.

Ракетни поделения от типа "земя-въздух" те търсят и в други райони на страната, някои от които вече са разкрили. Разкрили са около 30 радиотехнически постове в системата на ПВО и ВВС и имат координатите им.

Противниковите разузнавачи разполагат със сравнително точни данни за видовете военноморски съдове на БНА и с приблизителни данни за бройките на отделните категории съдове. Само избягалите едновременно през 1961 г. трима моряци са могли да издадат на врага военноморските постове НИС /наблюдение и свръзка/, разположени в южната половина на нашето Черноморие и да

дадат сведения за техническото им оборудване.

Разкрити са около 40 военни складове за оръжие и боеприпаси и за гориво-смазочни материали,на някои от които имат приблизителния им капацитет, определили са местонахождението и координатите им.

Оценките на чуждите разузнавачи за ролята, значението и начините на използуване в боя на отделните родове войски на БНА до голяма степен са верни. Същото важи и за извода им по ролята на стрелковите части и тяхната самостоятелност от тактическа гледна точка, за наситеността им със специалисти и подразделения от всички родове войски.

Не са лишени от основание и мненията и оценките им по оперативното използуване, възможностите и задачите на БНА, за броя на съединенията, които ще се използуват по определени оперативни направления, както и за нуждите от обединяването на БНА със съветски военни части.

Чрез изменници на родината вражеските разузнавания са получили някои секретни информации и за МВР и Гранични войски.

Същите имат известни данни за някои наши ураниеви рудници и заводи от отбранителната промишленост, като са определили координатите им, изготвили са скици, уточнили са личния състав, охраната, продукцията и начина на извозването.

Чуждите разузнавания проявяват голям интерес към работата на СИВ и комисиите към него. През 1961 г. западногерманското разузнаване беше поставило задачи на вербован от него наш гражданин да изпраща по пощата шпионски сведения със симпатично мастило главно по дейността на СИВ. В края на май т.г. на наш специалист, участвувал в съвещанието на работната група по химическата промишленост при СИВ в Берлин, е била откраднатата във влака папката с решенията.

Такива случаи на грубо нарушение на правилника за секретното деловодство, който предвижда пренасянето на поверителни служебни документи да се извършва по строго определен ред, не са изключение.

Във важни учреждения и институти се губят секретни документи. Само в Министерството на народната отбрана за една

Из архивите на ДС

година /от м.октомври 1962 г. досега/ са загубени 13 поверителни документа.

Противникът следи с неотслабващо внимание и външнотърговския ни оборот, състоянието на външната и вътрешната ни търговия, като насочва усилията си преди всичко към изучаване тенденциите в развитието на търговските ни връзки със СССР и слабо развитите страни.

На 8.IX.1963 г. беше арестуван американският шпионин Асен Георгиев, старши научен сътрудник в Правния институт на БАН, който в продължение на редица години, като отговорен служител в Министерството на външните работи, в легацията ни в Париж и в представителството на НРБ при ООН е предавал на американското разузнаване редица секретни информации от политически и външнотърговски характер и шифрите на представителството, с което е дал възможност на американското разузнаване да чете цялата циркулярна, шифрова преписка на Министерството на външните работи и преписката с представителството при ООН в продължение на повече от 3 години. По този начин американците са били предварително осведомени за позициите на социалистическите страни по обсъжданите в ООН въпроси, по водените между НР България и САЩ преговори за възобновяване дипломатическите отношения и по други въпроси.

През пролетта на тази година органите на ДС арестуваха друг агент на капиталистическото разузнаване - Кирил Борисов Стоилов, на работа в Научно-изследователския институт по транспорта, вербован от американското разузнаване през 1958 г. в Западен Берлин.

Съществуват редица сигнали, че наред със средствата за лично наблюдение, използуването на технически средства за далечно виждане и фотографиране, за подслушване на телефонните и телеграфни линии и радиоизлъчване, разпити на изменници, беседи с наши граждани в страната и чужбина и др., противникът използува и местни агентурни източници за събиране на шпионски сведения.

В това отношение капиталистическите дипломати-разузнавачи са улеснени от обстоятелството, че дипломатическите им мисии у нас се посещават от голям брой български граждани, чрез

Из архивите на ДС

които те събират шпионски сведения, изучават интересуващите ги лица и обекти, провеждат идеологическа диверсия. От началото на т.г. капиталистическите дипломатически мисии са имали общо 23,052 посещения от наши граждани, в това число - легацията на Франция - 5,443, САЩ - 2,260, Италия - 3,289, Турция - 4,007, Англия - 1,188, Гърция - 1,033 и др.

Само през тази година /до края на м.ноември/ 6,814 български граждани са били на частни посещения в капиталистическите страни и в тая връзка са посещавали съответните легации за получаване на визи. Около 200 военнослужащи и тяхни близки са установили, а някои поддържат и връзки с лица от капиталистически страни.

Значителна част от тези посещения и контакти са свързани с уреждане на пътувания в капиталистическите страни /получаване на визи, заверка на декларации, проучвания за пътуванията и др./, други - с разрешаването на наследствени, имуществени и други въпроси от такъв характер. Не е малък броят и на посетителите във връзка с комуналните услуги и медицинското обслужване на дипломатическите представителства. Сравнително малък е броят на контактите и посещенията с престъпен характер.

Капиталистическите дипломати се ползуват при движението си из страната с твърде свободен режим, а чужденците от капиталистическите страни практически могат да посетят който и да било район на страната без ограничения, с изключение на граничните зони.

ТАБСО използува военни аеродруми, което улеснява капиталистическите разузнавания при събиране на сведения за военно-въздушните ни сили.

При такава обстановка възможностите на противника да разузнава нашите секретни военни поделения са твърде големи, особено като се има предвид, че някои от тях са построени твърде открито и в близост до големи шосейни и ж.п. магистрали.

Съгласно общоприетата практика, при изпълнение на своите официални функции, чуждите дипломатически представителства се свързват с учрежденията и службите в страната, в която пребиват чрез Министерството на външните работи. Капиталистическите

Из архивите на ДС

дипломатически мисии у нас в много случаи не спазват тези общовъзприети форми.

Органите на МВР са провеждали редица мероприятия с цел ограничаване контактите на капиталистическите мисии с нашите граждани, но без нужната последователност и категоричност. В "Закона за паспортите и милиционерския контрол над чужденците" /Държавен вестник, брой 69 от 25.III.1948 г./ също е предвидено нашите граждани, пътуващи по частен ред зад граница, да се снабдяват с визи от съответните дипломатически мисии у нас САМО чрез Министерството на външните работи. Министерството на външните работи обаче досега не е организирало изпълнението на този член от Закона за паспортите /член 20/.

С цел ограничаване контактите на наши граждани с чуждите мисии беше създадено и бюро за обслужване на дипломатическия корпус /БОДК/. Дейността на това бюро е твърде многообразна, но голяма част от функциите му не са регламентирани, поради което не всякога успешно решава поставените му задачи. Така например не е уреден въпросът с назначаването на българския персонал в дипломатическите представителства и защита на техните интереси, съгласно нашето трудово законодателство и др.

В редица случаи БОДК не успява срочно и качествено да изпълни исканията на дипломатическите представителства, поради затруднения в набавянето на необходимите материали и стоки, а така също и поради някои формалности от финансов характер.

Често пъти поради забавяне или неизпълнение на исканията на дипломатите, се стига до неприятности и се създава убеждение, че БОДК провежда политика на дискриминация по отношение на някои представителства.

Не е разрешен цялостно и въпросът за медицинското обслужване на дипломатите и техните семейства.

За пресичане вражеската дейност на капиталистическите дипломати - разузнавачи, органите на МВР полагат немалко усилия и се стремят с различни средства да изясняват характера на посещенията в легациите и домовете на дипломатите и да вземат отношение към лицата, които установяват престъпни връзки.

Вражеските разузнавания се възползуват от публикуването в наши вестници и сборници на статии, съдържащи поверителни сведения.

Статистическото управление например, беше посетено от американски дипломат, който се интересувал на какво се дължи различието между данни, публикувани в нашата преса и тези, поместени в статистическите сборници.

Чрез сравняване на данните, поместени в публикувания от БАН доклад "Отраслова структура и териториално разпределение на производителните сили и икономически райони в НРБ" и статистическите таблици в годишниците на ЦСУ, може с абсолютна точност да се определи на колко милиона лева възлиза военната продукция през периода 1960-1961 г. общо за страната и по окръзи. В сборника на БАН се дават данни за гражданската промишленост, а в годишниците на ЦСУ за целокупната.

Капиталистическите военни аташета се интересуват от публикации и снимки във военните вестници и списания, като уточняват получените от други източници сведения чрез съпоставка с тези материали.

Не са редки случаите чрез печата, радиото и телевизията да се дава гласност за абсолютния обем на производството на наши стоки за износ, за рентабилността и цените, които данни макар и да не съставляват държавна тайна, увреждат външнотърговските интереси на страната.

Редица капиталистически фирми и учреждения влизат в кореспонденция със сродни наши институти и ведомства, изпращат им формуляри, въпросници и други и под формата на научни анкети събират по същество разузнавателна информация.

Служители на министерства, комитети, директори на заводи, предприятия и др., както в страната, така и при посещения в капиталистически страни по повод панаири, изложби и др. приемат или биват приемани от представители на капиталистически фирми и в разговори с тях съобщават в някои случаи и такива данни от стопански, търговски и производствен характер, които увреждат интересите на страната.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Към наши специалисти в капиталистическите страни врагът проявява голям интерес. Капиталистическото разузнаване обработи и склони към измяна представителя на "Техноекспорт" в Судан, бивш архитект от ГУТП, участвувал в проектирането и строителството на редица военни обекти в страната. Измени на родината и сътрудник от търговското ни представителство в Алжир. От такива хора противникът черпи сведения за много наши държавни тайни.

Капиталистическите разузнавания и контраразузнавания отделят голямо внимание на служителите в нашите дипломатически представителства и техните семейства, създават условия за разлагането им, полагат усилия да проникнат в представителствата с цел да се доберат до шифрите и други секретни документи, като се възползуват от пропуските в охраната на представителствата и притъпената бдителност на някои наши служители.

Капиталистическите разузнавания търсят сега контакти предимно с хора, които имат достъп до секрети, поставят задачи на агентите си да крадат чертежи, технически и технологически данни, използуват засиления научно-технически обмен, за да изпращат специалисти с разузнавателни задачи, които да установяват връзки с наши учени. Западногерманското разузнаване например регистрира всеки такъв контакт на техен гражданин с наш специалист.

Някои капиталистически търговци и специалисти при посещение в нашата страна биват развеждани из предприятия и учреждения, без необходимост и спазване на известен ред, с което им се дава възможност да събират сведения за наши рационализации и по други въпроси представляващи държавна тайна.

В последно време противникът е усилил радиоразузнаването на всички излъчвания в етера от територията на НРБ, като прихваща със специална мощна апаратура, разположена в Турция, радио, телеграфни и други предавания и излъчвания на военно-техническите средства.

Има сигнали, че някои от американските разузнавачи, прикрити като дипломати в легацията на САЩ, имат електронна

апаратура за радиоразузнаване и подслушване на телефонни линии от разстояние.

Чрез наблюдение на ж.п. транспорт, противникът се стреми да разкрива посоката на движение и мястото на разтоварване на военни превози, на нова бойна техника и др.

Органите на ДС са провеждали и провеждат разнообразни мероприятия за пресичане на каналите, по които изтича държавната тайна и за ограничаване контактите на капиталистическите представителства с наши граждани, но добитите в последно време документи за степента на осведоменост на противника показват, че работата ни в това отношение е все още незадоволителна.

Ръководството на МВР счита, че в това отношение е нужно да се вземат мерки в по-широк мащаб, като наред с органите на ДС в профилактична работа се заангажират и партийните, профсъюзните и младежките организации, а на административните ръководства се възложи да проявяват по-голяма взискателност за изпълнение разпорежданията на Министерския съвет, правилника за работа със секретните материали и да проявяват по-голяма инициатива за опазване на тайните, с които ръководените от тях ведомства и предприятия работят или съхраняват.

Проекто-решението е съгласувано с Министерството на народната отбрана, Министерството на външните работи, Министерството на транспорта и съобщенията, Министерството на правосъдието и Главната прокуратура, които нямат възражения. Направените от тях бележки по отделни въпроси са взети предвид и отразени в проекта.

Във връзка с горното моля Политбюро на ЦК на БКП, ако намери за целесъобразно, да приеме приложеното към доклада проекто-решение.

МИНИСТЪР НА ВЪТР. РАБОТИ: (и) Д. Дилов

10

9. -

апаратура за радиоразузнаване и подслушване на телефонни линии от разстояние.

Чрез наблюдение на ж.п. транспорт, противникът се стреми да разкрива посоката на движение и мястото на разтоварване на военни превози, на нова бойна техника и др.

Органите на ДС са провеждали и провеждат разнообразни мероприятия за пресичане на каналите, по които изтича държавната тайна и за ограничаване контактите на капиталистическите представителства с наши граждани, но добитите в последно време документи за степента на осведоменост на противника показват, че работата ни в това отношение е все още незадоволителна.

Ръководството на МВР счита, че в това отношение е нужно да се вземат мерки в по-широк мащаб, като наред с органите на ДС в профилактична работа се заангажират и партийните, профсъюзните и младежките организации, а на административните ръководства се възложи да проявяват по-голяма взискателност за изпълнение разпорежданията на Министерския съвет, правилника за работа със секретните материали и да проявяват по-голяма инициатива за опазване на тайните, с които ръководените от тях ведомства и предприятия работят или съхраняват.

Във връзка с горното моля Политбюро на ЦК на БКП, ако намери за целесъобразно, да приеме приложеното към доклада проекто решение.

София, _____ 1963 г.

Отпечатано в 2 екз.
№ 1. ПБ и ЦК на БКП
№ 2 - К.Д.

МИНИСТЪР НА ВЪТР. РАБОТИ: (п) Д. Диков

Бележка
Тази страница е подлежена с нова - има добавка за съгласувани на проекторешението. Подлежата сама на 25.I.64 г. заедно с проекторешението. [illegible] 25.I.64 г.

11

Строго секретно!

Екз.№ __

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Р Е Ш Е Н И Е

НА ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП

Политбюро на ЦК на БКП като разгледа доклада на министъра на вътрешните работи за осведомеността на капиталистическите разузнавания по държавните тайни на НРБ и за ограничаване контактите на български граждани с дипломатическите представителства и с други лица от капиталистическите страни, и с цел да се усили бдителността и подобри работата по опазването на военната и държавната тайна,

Р Е Ш И

1. Счита за целесъобразно ръководствата на министерства, та, комитетите, централните ведомства, институтите и изпълкомите на окръжните съвети да разгледат състоянието на досегашната работа по опазването на държавната тайна и да вземат ефикасни мерки за пресичане на възможностите за нейното изтичане и за засилване на революционната бдителност.

2. Министърът на народната отбрана и министърът на вътрешните работи, периодически, да извършват проверка на състоянието на охраната и опазването на режимните поделения на БНА от проникване на капиталистическите военни аташета и други противникови разузнавачи като провеждат мероприятия за:

а/ по-добра легендировка и маскировка на важните военни обекти още в процеса на тяхното проектиране и строителство

Из архивите на ДС

и за заблуждаване и дезинформиране на противника;

б/ подобряване охраната и пропускателната система в режимните поделения с оглед предотвратяване опитите на капиталистическите разузнавачи и агентура да проникват в тях или визуално да ги разузнават.

3. Министърът на народната отбрана, в срок от два месеца, да прегледа съществуващия порядък на кореспонденцията по телефона, телеграфа и радиото между военните поделения, режима на излъчванията на военните технически средства и съгласувано с министъра на вътрешните работи да утвърди инструкция за строго опазване на военната тайна в тази насока.

4. Министерствата, ведомствата и организациите, които контрактуват с поделения на БНА, да вземат съответни мерки за опазване на данните и сведенията, които представляват военна тайна.

5. Държавният комитет за архитектура и благоустройство (Главно управление за картография и геодезия), Министерството на народната отбрана и Министерството на вътрешните работи, в срок от шест месеца, да приведат в известност топографското картно имущество и геодезичните карти на НРБ с цел ограничаване броя на картите във ведомствата и институтите, уточняване и проверка на лицата, които имат достъп до тях и вземат мерки за предотвратяване възможността такива карти да попаднат в противника.

6. Министърът на народната отбрана да подобри ръководството и контрола над всекидневните и периодични военни списания и вестници, предназначени за разпространение сред гражданите, с цел да се предотврати публикуването на материали и снимки, които дават възможност на противника да се ориентира по въпроси, представляващи военна тайна.

7. Обръща внимание на ръководителите на министерства, комитети, централни ведомства, предприятия и учреждения, да вземат ефикасни мерки за строго спазване на Постановлението на МС от №258/21.III.1956 г. за закриване на ГЛАВЛИТ и на 647-то Разпореждане

Из архивите на ДС

на МС от 13 май 1958 г. като не допускат разгласяване на държавната тайна чрез печата, радиото и телевизията.

8. Министърът на транспорта и съобщенията, в срок от шест месеца, да прегледа съществуващия ред на предаване по телефона, телеграфа и радиото на сведения от секретен характер и да внесе за утвърждаване в Министерския съвет проекто-инструкция, съгласувана с министъра на вътрешните работи, с цел да се предотврати разгласяването на държавни тайни по тези канали.

Министерството на транспорта и съобщенията да вземе допълнителни мерки за подобряване работата на куриерската служба с цел опазване на държавната тайна.

9. Министърът на вътрешните работи, съгласувано с Министерството на народната отбрана и заинтересованите ведомства, в срок от два месеца да внесе за утвърждаване в Министерския съвет нов списък на данните и сведенията за нашата страна, които представляват държавна тайна.

10. Ръководителите на министерства, комитети, централни ведомства, институти и председателите на изпълкомите на окръжните съвети, да организират системен контрол за строго спазване на правилника за работа със секретните материали, като се опират по-широко на партийните, младежките и профсъюзните ръководства при подбора и възпитанието на лицата за работа с такива материали и ограничат достъпа до тях.

На лица, знаещи важни секрети, по принцип да не се разрешават пътувания по частен ред в капиталистическите страни. Това да става само по изключение.

Забранява се категорично пренасянето на материали и документи в личния багаж на командировани в чужбина български специалисти, отнасящи се до дейността на държавни учреждения и съдържащи държавни тайни.

11. Възлага на Комитета за партиен и държавен контрол, периодически и по повод на отделни сигнали, да извършва проверки по опазване на държавната тайна в учреждения, важни предприятия

Из архивите на ДС

532

- заводи, фабрики и други, с изключение на специалната дейност на Министерство на вътрешните работи, Министерството на народната отбрана и Министерството на външните работи.

12. Министерството на вътрешните работи да подобри агентурно-оперативната и профилактичната работа по излизащите в капиталистическите страни български граждани, с цел да се предпазят те от шантажите на противника, от опитите му да събира от тях разузнавателна информация, да ги обработва и вербова.

По принцип пътуванията в капиталистическите страни по частен ред да се ограничават, като се изхожда от интересите на страната, морално-политическите качества на кандидата и от това ще представи ли той обективно живота в нашата страна когато отиде зад граница.

Да се забрани пътуването в капиталистическите страни на военнослужащите и членовете на техните семейства по частен ред, а пътуванията по служба да се разрешават от началника на Генералния щаб само по изключение.

Да се засили провеждането на мероприятия за предотвратяване измяна на български граждани при посещения в чужбина.

Ръководителите на министерства, комитети, централни ведомства и институти да командироват в чужбина специалисти, които имат достъп до важни секретни сведения, след щателен подбор на кандидатите и предварително съгласие на органите на МВР.

13. Възлага на министъра на външните работи и на министъра на външната търговия, съвместно с МВР, в срок от шест месеца да внесат в ЦК на БКП и МС проекто-инструкция относно реда за изпращане и отзоваване от задгранична работа в капиталистическите страни на служителите от тези министерства.

Министърът на външните работи, министърът на външната търговия и ръководителите на заинтересованите ведомства да извършат най-щателна проверка на лицата, които работят в дипломатическите, търговските и други представителства на НРБ в капиталистическите страни.

Из архивите на ДС

Ръководителите на министерства, комитети и ведомства, които имат свои служители на работа в официалните представителства на НРБ в капиталистическите страни или специалисти в слаборазвитите страни, да вземат незабавно мерки за връщането в страната на ония от тях, за които (или за членове на семействата им) се получават данни за политическа нестабилност, морална разпуснатост, груба еснафщина, установяване на връзки с чужди граждани за лично облагодетелствуване и други прояви, които дават възможност на чуждите разузнавания и контраразузнавания да използуват това за свои цели.

Министърът на външните работи, министърът на външната търговия и министърът на вътрешните работи, да вземат ефикасни мерки за изясняване на всеки сигнал за неправилно поведение на служители в тези представителства и за специалисти на работа в слаборазвитите страни. Въпросът за политическата и морална чистота на тези хора да се счита за изключително важен въпрос.

14. Министърът на външните работи и министърът на вътрешните работи да вземат срочни мерки за сигурна охрана на шифрите и другите секретни материали в дипломатическите представителства на НРБ в капиталистическите страни.

Ползуването и работата с тях да става при най-строго спазване на утвърдената от Министерския съвет инструкция.

За охрана на дипломатическите представителства в САЩ, Англия, Франция, Италия, Турция, Гърция, Австрия и на търговското представителство в ГФР да се назначат постоянни лица, като министърът на външните работи и министърът на външната търговия предвидят необходимия брой длъжности по щата.

До края на м. март 1964 г. да се изтеглят шифровите пособия от представителствата, в които не е осигурена надеждна, денонощна охрана на същите.

15. Ръководителите на министерства, комитети, централни ведомства, институти и председателите на изпълкомите на окръжните съвети, да въведат с вътрешни заповеди строг ред за посещението на чужденците (с изключение на тези, които идват по покана

Из архивите на ДС

на ЦК на БКП и МС) в учреждения, заводи и предприятия, като им се осигуряват придружители и не се разкриват пред тях производства, рационализации и други сведения, които могат да увредят нашата сигурност и външнотърговските интереси на държавата.

16. Ръководителите на министерства, комитети, централни ведомства, институти и председателите на изпълкомите на окръжните съвети, съгласувано с органите на МВР, да прегледат режима на физическата охрана и пропускателната система на важните обекти (заводи, фабрики, предприятия и учреждения, свързани със секретни документи, нови открития и изобретения и др.) и там, където е необходимо да назначат специални отговорници по охраната и опазването на държавната тайна в тези обекти.

Министърът на вътрешните работи, съгласувано със заинтересованите ведомства, да внесе в тримесечен срок за утвърждаване в Министерския съвет проекто-щатна разстановка за назначаване на заместник-началници по режима в най-важните предприятия от значение за отбраната на страната с проекто-положение за техните права и задължения.

17. Възлага на окръжните комитети на БКП, Главното политическо управление на БНА, БТА, редакциите на вестниците, радиото и телевизията, да провеждат системна разяснителна работа за повишаване бдителността на трудещите се и подобряване охраната на държавната тайна. За целта пред колективи на учреждения и предприятия (на първо време пред тези, които работят или съхраняват материали, представляващи държавна тайна) да се изнесат беседи от ръководни работници на МВР, прокуратурата и съда. За целта Министерството на вътрешните работи да изготви подходящи тезиси.

В решаването на задачите по опазването на държавните секрети, чрез партийните комитети по-нашироко да се привлекат членовете на доброволните отряди на трудещите се. В пресата, по радиото и телевизията системно да се разкриват коварните методи на противника за подривна дейност.

18. Задължава отдел "Деловодство" при ЦК на БКП, в срок от един месец да подготви и внесе за утвърждаване проекто-

Из архивите на ДС

положение за реда и начина на използуване на материалите, които МВР и МНО внасят в ЦК на БКП.

19. Министерството на вътрешните работи да информира периодично постоянния представител на НРБ в СИВ за неблагополучия по опазването на държавната тайна по тази линия и своевременно да предлага необходимите мерки.

20. Възлага на министъра на външните работи и на председателя на СГНС, съгласувано с МВР, да изучат възможностите за устройване на капиталистическите дипломати в определени квартали на столицата.

21. Министерството на вътрешните работи да вземе допълнителни мерки за подобряване на агентурно-оперативната и охранителна работа на Управлението за безопасност и охрана (УБО) с оглед опазване на специфичните тайни, свързани с дейността на това управление.

22. Препоръчва на Главната прокуратура да усили надзора по охрана на държавната тайна и привлича към съдебна отговорност провинените лица.

23. Министерството на външните работи, Министерството на вътрешните работи и СГНС, в срок от 3 месеца, да направят предложение в Министерския съвет за освобождаване на подходящо помещение и за необходимите щатни бройки за Консулския отдел при Министерството на външните работи, който да снабдява с входни визи от съответните мисии българските граждани, пътуващи за капиталистическите страни.

24. Препоръчва на ЦСПС, НС на ОФ и ЦК на ДКМС, в подходяща форма, да запознаят членовете на своите организации с формите и методите на подривна дейност на вражеските разузнавания и капиталистическите дипломати срещу нашата страна и организират повсеместна разяснителна работа за повишаване революционната бдителност на трудещите се и подобряване охраната на държавната тайна.

Из архивите на ДС

25. Министерството на вътрешните работи и Министерството на външните работи да вземат ефикасни мерки за отклоняване посещенията на български граждани в американската, английската, турската, гръцката, израелската, френската и италианската легации и в турските консулства в Пловдив и Бургас.

Министърът на вътрешните работи, съгласувано с министъра на външните работи, да утвърди правилник-инструкция за организацията на работата по ограничаване на посещенията в тези легации и консулства.

Този режим да се прилага последователно, като на първо време засегне американската и турската легации.

Министерството на външните работи да вземе специални мерки за париране на евентуално противодействие от капиталистическите дипломати по повод на горните мерки.

26. Възлага на Министерството на вътрешните работи да организира контрол върху личната кореспонденция на български граждани с капиталистическите легации и консулства и обратно, и при необходимост да я изземва.

27. Министерството на народната отбрана и Министерството на вътрешните работи, в срок от 3 месеца, да предложат в ЦК на БКП допълнителни мероприятия за въвеждане на ограничителен режим за движение на капиталистическите дипломати, като се обявят и нови забранени зони, наред с граничните, за посещение от капиталистически дипломати и чужденци от капиталистическите страни.

28. Министерството на външните работи да подобри работата на Бюрото за обслужване на дипломатическия корпус (БОДК).

Постъпването и освобождаването от работа на български граждани в чуждите представителства и в домовете на лица от дипломатическия корпус да става само чрез БОДК. Бюрото за обслужване на дипломатическия корпус да сключва нужните договори за целта с капиталистическите представителства. Трудовите права и задължения на българските граждани, на работа в дипломатическия корпус, да се уреждат на основата на нашето трудово законодателство само чрез Министерството на външните работи – БОДК.

Из архивите на ДС

Министерството на външните работи – БОДК да пререгистрира българските граждани, на работа в дипломатическите представителства и в домовете на капиталистическите дипломати и съгласувано с МВР, да освободи от работа неподходящите.

29. Министерството на народното здраве и социалните грижи, съгласувано с МВР, да организира специална поликлиника за оказване медицинска помощ на дипломатическия корпус срещу заплащане от лекуващите се.

30. Министерството на правосъдието да подобри работата на юридическата консултация по обслужване на дипломатическия корпус, която да поеме разглеждането на всички граждански дела на наши граждани във връзка с наследствени въпроси, реализиране на имущества по иск на чуждестранни банки, извършване на всякакъв род справки, издирване на документи и други правни консултации зад граница.

31. Министерствата, ведомствата, институтите, учрежденията и обществените организации, да поддържат връзки с дипломатическите представителства на капиталистическите страни само чрез Министерството на външните работи и Комитета за приятелство и културни връзки с чужбина (съгласно писмо № 220 от 3.III.1961 г. на ЦК на БКП), а работниците от търговските организации – чрез Протокола на Министерството на външната търговия.

32. Задължава министъра на вътрешните работи периодично, но не по-малко от един път в годината, да информира Политбюро на ЦК на БКП за изпълнението на настоящото решение.

София,_____ 1963 год.

Строго секретно!
Екз.№ 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Г. 84
21.64г.

ДО
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП
Т У К

Д О К Л А Д

От ДИКО ДИКОВ – Министър
на вътрешните работи

ОТНОСНО: създаване на нови оперативни отдели в управление II КДС–МВР.

ДРУГАРИ,

През 1962 г. беше извършено преустройство в структурата на контраразузнавателните органи на МВР, което даде положително отражение в работата и бяха постигнати редица успехи в борбата срещу противниковите разузнавания и контрареволюционни елементи.

Наред с това обаче в процеса на практическата работа бяха забелязани някои явления и тенденции в дейността на вражеските разузнавания и враждебно-престъпните елементи, които налагат по новому да се оценят някои факти и да се усъвършенства още повече организационната структура на нашите контраразузнавателни органи.

Поради засилената активност на турското разузнаване и особено на турските разузнавачи, прикрити като дипломати в легацията и консулствата, през миналата и настояща година се забелязва активизиране на вражеската дейност сред турското население. Бяха разкрити и осъдени редица агенти на турското разузнаване. Увеличи се броят на нелегалните националистически организации и случаите на подготовка и опити за измяна на роди-

Из архивите на ДС

ната. Сериозно се засилиха изселническите настроения през последните месеци. Под влияние на турската пропаганда сред известна част от турската интелигенция в последно време се забелязват подчертани националистически настроянния и прояви.

През годината страната ни бе посетена от 728 турски граждани, някои от които по време на своето пребиваване, по указание на турското разузнаване, водеха разложителна, подстрекателска и шпионска дейност. През 1963 г. за такава дейност бяха изгонени 6 души. В страната понастоящем има 253 прибежчици, за редица от които разполагаме със сериозни сигнали, че провеждат вражеска дейност.

Сега работата срещу турското разузнаване се води от I отдел при управление II ДС, който поради това, че работи и по всички останали капиталистически легации, не е в състояние да насочи усилията си срещу турското разузнаване така, както изисква решението на Политбюро от 14.I.1960 г. и последните указания на ЦК на БКП. Ето защо налага се да бъде създаден оперативен отдел, който да поеме и решава почти всички въпроси на контраразузнаването по турска линия.

На основата на известните временни затруднения, които изпитва нашата страна, на усложненията, които настъпиха в международните отношения от разколническата дейност на ръководството на ККП и други прояви на враговете на мира и мирното съвместно съществуване се подхранихa реставраторските надежди сред остатъците от бившата буржоазия, бившите хора, дейците от бившите фашистки организации, БЗО и пр. контрареволюционни елементи и те активизираха своята дейност. Засили се провеждането на вражеската агитация и пропаганда, разпространяване на слухове, злостни политически вицове и клевети, писането и разпространяването на анонимни материали с вражеско и клеветническо съдържание.

При сегашната организация на работа, борбата срещу тази разнородна подривна дейност се води от различни отдели при II управление ДС, които имат да изпълняват и други важни задачи.

Из архивите на ДС

Целесъобразно ще бъде създаването на оперативен отдел, който да организира и ръководи работата по тази линия.

Изхождайки от гореизложеното, ПРЕДЛАГАМ Политбюро на ЦК на БКП, ако счете за целесъобразно да приеме следното

Р Е Ш Е Н И Е :

Към управление II на КДС при МВР в рамките на определения щат да се създадат:

а/ Отдел за борба срещу турското разузнаване, който да разработва дипломатите-разузнавачи и връзките им, да води борба срещу шпионската и др.подривна дейност сред турското население.

б/ Отдел за борба срещу подривната дейност на остатъците от контрареволюционните елементи, разпространителите на анонимни материали, срещу вражеската агитация и пропаганда, терора и други антинародни прояви.

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

П/ Д. Диков

21.I.64 г.

2 екз.

№ 1 - ЦК на БКП-Политбюро

№ 2 - _____

ВГ.

18.1.64.

От архивите на ДС

11

I 718
18 VI 64 г

Строго-секретно!
Екз.№ ___

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
СЕКРЕТАРИАТА НА ЦК НА БКП
Т У К

Д О К Л А Д

от ген.полк.ДИКО ДИКОВ – Министър на вътрешните работи и ген.полк.ДОБРИ ДЖУРОВ – Министър на народната отбрана

Другари,

С оглед опазване на държавната и военна тайна Министерството на външните работи с нота от 30.VI.1956 година забрани на служителите от дипломатическите представителства в България да посещават някои райони по южната, югоизточната и западната граница на страната, както и такива по Черноморското крайбрежие.

От 1956 година до сега оперативната обстановка в страната значително се измени. Министерството на народната отбрана сформира важни поделения, които са дислоцирани извън границите на забранените зони. В последните не са включени някои райони в Югоизточна България, в които обикновено се провеждат учения от по-голям мащаб, или има изградени фортификационни съоръжения за нуждите на армията.

В забранените в тази нота зони са включени райони, в които няма обекти, представляващи държавна и военна тайна, а така също и курорти от Черноморското крайбрежие.

Освен това нотата ограничава движението само на служителите от дипломатическите мисии и не се отнася за капиталистическите граждани, които пребивават в страната по различни поводи. Това обстоятелство дава възможност на капиталистическите разузнавачи да проникват в забранените зони, като туристи, летовници и др.

Из архивите на ДС

От края на 1963 година за членовете на нашето и на другите дипломатически представителства от социалистическия лагер в САЩ е забранено посещението на много райони по цялата страна, които представляват около 13% от територията на САЩ.

Посочените изменения и несъобразности създават допълнителни затруднения на контраразузнавателните органи в борбата им за опазване на държавната и военна тайна.

За по-ефикасно ограничаване възможностите на капиталистическите разузнавачи, действуващи под прикритието на служители от дипломатическите мисии, туристи, гости и др. предлагаме да се вземе следното

Р Е Ш Е Н И Е:

1. Да се отмени нотата на Министерството на външните работи от 30.VI.1956 година и се изпрати нова такава до дипломатическите представителства в Народна република България, с която да се ограничи движението не само на дипломатическия персонал, но и на всички граждани от капиталистическите страни, пребиващи в страната по различни поводи в крайграничните райони, посочени в проекта за циркулярна нота.

2. Допълнително към районите забранени за всички дипломати да се въведат такива валидни само за членовете на дипломатическото представителство на САЩ, а именно:

- Района източно от шосето Чепеларе-Асеновград и южно от правата линия - Асеновград-Първомай-с.Средец-с.Раднево-гр. Ямбол.

Горните въпроси са съгласувани с Министерството на външните работи, където считат, че територията която се предлага да се забрани е голяма и не бива да се ограничава движението на дипломатите на изток от шосето Перник-Радомир-Кюстендил-Бобошево.

Освен това предлагат да се отмени съществуващата сега забрана, за кап.дипломати да пътуват на юг от Бургас, като допълнително им се разреши да посещават курортите разположени по шосето Бургас-Приморско.

Из архивите на ДС

Считаме предложението на Министерство на външните работи за неприемливо, тъй като с настоящето предложение общата територия забранена за всички дипломати е с 1,968 кв. км. по малко от територията забранена с нотата 61352/30.VI.1956 г. Увеличението до 30,042 кв. км е за сметка на зоната източно от Чепеларе-Асеновград-с.Раднево, забранена само за дипломатите на САЩ, която се въвежда главно в отговор на въведените в САЩ забранени зони. Освен това на юг от гр. Бургас се изграждат някои режимни обекти, до които не бива да се допускат дипломати.

На територията, ограничена между шосето Перник-Радомир Кюстендил-Бобошево и Перник-с.Студена-Ст.Димитрово също има режимни обекти, поради което считаме, че не бива да се допускат дипломати и чужденци.

Приложение:

1. Проект на циркулярна нота.
2. Картен лист с обозначение на забранени зони, оповестени с циркулярна нота № 61352 от 30.VI.1956 г.
3. Картен лист с обозначение на забранени зони по проекта на нова циркулярна нота.
4. Приложение № 4 - планиметрирани площи върху карта.

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ /п/ Д.Дичов
17-6-64 г.

МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА Семерджиев
18.6-64 г.

4

ЦИРКУЛЯРНА НОТА

Министерство на външните работи на Народна република България поднася своите уважения на Почитаемите дипломатически мисии, акредитирани в София и има чест да им съобщи, че циркулярна нота № 61352 от 30.VI.1956 година се отменя и занапред движението из страната на членовете на дипломатическите мисии и граждани от съответните страни е свободно, с изключение само на следните гранични райони:

1. По западната граница - с.Смолча - с.Гинци, шосето с.Гинци, с.Костинброд, западно от правата линия, която свързва с.Костинброд, с.Банкя, гр.Перник, шосето с.Р.Даскалово - Студена-Ст.Димитров, с.Кочериново, гр.Благоевград, с.Симитли и гр.Сандански. Разрешава се посещение на гр.Мелник без отклонение от шосето и гр.Кюстендил по шосето - Ст.Димитров - Кюстендил.

2. По южната граница - южно от правата линия, която свързва градовете Сандански, Девин, Кърджали, селата Перперек, Книжовник, Малево, гр.Харманли, шосето, което свързва градовете Харманли, Марица, ж.п. Марица - с.Раднево и по правата линия с.Раднево-Ямбол-Бургас.

3. По източната граница - източно от панорамния път, свързващ градовете Бургас, Поморие, Несебър, селата Обзор, Бяла, Рудник, Старо Оряхово, Преселци, гр.Варна, шосето, което свързва гр.Варна, с.Кичево, гр.Балчик, гр.Каварна, с.Шабла, с.Блатница.

Разрешава се отклонение от тази линия: Варна, курорта Златни пясъци и гр.Бургас - Слънчев бряг, с право на престои в курортните населени места.

4. Забранява се преминаването през Котленския проход по шосето - гр.Омуртаг-с.Малко село-гр.Котел-с.Аврамово до главния път Сливен-Бургас.

Из архивите на ДС

Също преминаването през Сърнена гора по шосето гр.Казанлък-с.Бузовград-с.Средногорово-с.Сърневец-с.Съединение-с.Спасово-гр.Чирпан.

Разрешава се на чужденците-туристи и гости да посещават Черноморското крайбрежие южно от гр.Бургас - до с.Приморско, без право да се отклоняват западно от панорамния път към вътрешността на страната.

Разрешава се посещение на районите по северната част на западната граница северно от линията Смолча-Гинци и сухопътната такава с НР Румъния, с изключение на двукилометровата гранична ивица.

Забележка: Всички означени по-горе райони са забранени за посещение от чужденци независимо от повода, който биха предявили, като - на гости при свои близки, туризъм, или други поводи.

До Почитаемите дипломатически мисии

Т У К

Секретно
Екз. №

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

о т н о с н о необходимия допълнителен щат за Висшата школа на МВР "Георги Димитров"

За Висшата школа на МВР са необходими следните допълнителни щатни бройки:

1. Н-к катедра Адм.право и охрана на обществения ред – 1
2. Н-к катедра ДС по специално-разузнавателните дисциплини, ВН и оперативна техника – 1
3. Старши преподавател по международно право – 1
4. Професор или доцент – преподавател по наказателно право – 1
5. Професор или доцент – преподавател по наказателен процес – 1
6. Старши преподавател по разузнавателни дисциплини – 2
7. Преподавател – специални дисциплини ДС –зав.кабинет по разузнавателна и оперативна техника – 1
8. Старши преподавател – специални дисциплини ДС по оперативна техника и радиовръзки – 2
9. Старши преподавател – аспирант – 3
10. Технически сътрудник –лаборант по специалните кабинети – ДС, ВН и оперативна техника – 2

11. Технически сътрудник -лаборант за специалните кабинети по НМ и Криминалистика	- 2
12. Литературен редактор	- 1
13. Технически сътрудник -чертожник	- 1
14. Технически сътрудник библиограф кым секретна библиотека	- 1
ВСИЧКО:	-20

Отпеч.в 4 екз.
Написала Петкова
София, 3.VII.1964 г.

Из архивите на ДС

11

Строго секретно
Екз. №____

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Ф И Н А Н С О В А С П Р А В К А

о т н о с н о необходимите средства за обучение на курсантите във ВУЗ – МВР

Разходите за обучението на курсантите във ВУЗ на МВР се изчисляват съгласно разпоредбите на дял II от Закона за всеобщата военна служба и 135-то постановление на Министерския съвет.

Разхода за обучението на един курсант за 1 година е 665.28 лв. При ежегодното постъпване във ВУЗ на МВР на 60 курсанти, разходите за тяхното обучение за 4 години ще бъдат 392,472 лв. За допълнителен щат за 4 години са необходими 132,456 лв. или общо издръжката на ВУЗ – МВР при пълен капацитет ще струва 524,928 лв.

От преустановяване изпращането на служители по ДС и НМ на обучение в СССР за 4 години се реализира икономия от 566,600 лв. или общо по бюджета на министерството <u>ще се реализира за 4 години икономия от 41,672 лв.</u>

Отпеч.в 4 екз.
Написала Петкова
4.III.1964 г.
София

ПРИМЕРЕН УЧЕБЕН ПЛАН
на
ВИСШАТА ШКОЛА "ГЕОРГИ ДИМИТРОВ" ПРИ МВР

УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ

	ДС	НМ	ДС	НМ
I. ИДЕОЛОГИЧЕСКИ			510	630
Философия	100	100		
Политическа икономия	180	180		
Конкретна икономика	–	60		
Технология на промишлеността и селското стопанство	–	60		
История на КПСС	70	70		
История на БКП	80	80		
Психология	40	40		
Логика	40	40		
II. СПЕЦИАЛНИ			800	505
III. ЮРИДИЧЕСКИ			1270	1952
Теория на държавата и правото	100	100		
История на българската държава и право	–	65		
Счетоводство	–	60		
Съдебна статистика	–	40		
Държавно право на НРБ	70	70		
Държавно право на буржоазните страни /специален курс/	30	30		
Организация и дейност на народните съвети /специален курс/	–	40		
Наказателно право – обща част	100	100		
Наказателно право – особена част	90	90		
Наказателен процес	100	100		
Криминалистика	200	226		

Из архивите на ДС

Съдебна медицина/специален курс/	-	30		
Съдебна психиатрия /специален курс/	-	26		
Гражданско право – обща част и вещно право	100	100		
Облигационно право	100	100		
Семейно и наследствено право	-	60		
Трудово право	60	60		
Граждански процес	100	100		
Административно право/за НМ и Охрана на обществения ред и КАТ/	100	295		
Финансово право	40	40		
Международно публично право	80	80		
Народостопанско планиране /специален курс и специален семинар/	-	30		
Авто-мото дело/за ДС факултативно/	-	50		
Машинопис – факултативно	-	-		
Стенография – факултативно	-	-		
IV.ЕЗИЦИ			1370	170
Руски	70	70		
Чужди езици	1300	100		
V.ВОЕННИ ДИСЦИПЛИНИ, САМБО И ВОЕННОПРИЛОЖНА ФИЗКУЛТУРА			350	400
ВСИЧКО:			4300	3657

Учебните занятия започват на 15-ти септември.

На два пъти с курсантите се провеждат военнополеви занятия по 10 дни за времето от 1-ви до 15-ти септември преди първата и втората учебна година.

На два пъти по един месец през II и III учебни години курсантите се изпращат на стан.

Седмичната натовареност на курсантите ще бъде 30 часа учебни занятия.

Между учебните години курсантите ползват по един месец годишна ваканция, а между семестрите по 10 дни семестриална.

За получаване диплома за висше юридическо образование слушателите полагат държавен изпит.

Отпеч.8 4 екз.
6.8.1964 г.
С о ф и я

550

Т 876
11. VIII 64

Секретно!
Екз.№ 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП

Т У К

Д О К Л А Д

от

ДИКО ДИКОВ
министър на вътрешните работи

ГАНЧО ГАНЕВ
министър на народната просвета

ОТНОСНО: реорганизиране на школа "Георги Димитров" при МВР във висше учебно заведение

ДРУГАРИ,

Решенията на XX и XXII конгрес на КПСС, на Априлския и Ноемврийския пленум на ЦК на БКП изиграха огромна роля за решителното преустройство и подобряване работата на органите на МВР. Особено важно значение за изкореняване докрай порочните методи на работа и грубите нарушения на социалистическата законност, намерили място в работата на органите на МВР през периода на култа към личността, имат историческите решения на Осмия конгрес на БКП.

В обстановката на мирно съвместно съществуване капиталистическите разузнавания непрекъснато активизират своята подривна дейност против нашата страна, като не жалят средства за подготовка на висококвалифицирани кадри.

Из архивите на ДС

Изискванията на решенията на Майския пленум на Партията, разширяването на социалистическата демокрация и развитието на нашата страна като туристическа, налагат да се вземат мерки за повишаване на политическата, специалната, юридическата и езикова подготовка на офицерите от МВР.

Въз основа на решението на ПБ на ЦК на БКП от 3.XI.1962 г. съществуващите школи за подготовка на кадрите на Държавна сигурност, Народна милиция и Пожарна охрана се обединиха в една школа на МВР - школа "Георги Димитров". Правното положение на същата е уредено със 186-то разпореждане на Министерския съвет от 28.IX.1954 г. и 176-то постановление на Министерския съвет от 24.VII.1957 г.

Въз основа на тези документи в школата функционират специални двугодишни юридически и езикови курсове и други по-краткосрочни курсове, в които се приемат служители от поделенията на МВР с откъсване от служебната работа.

На завършилите двугодишния юридически курс се признава полувисше юридическо образование и им се дава право да продължат висшето си образование като задочници в Юридическия факултет. Част от лекциите по юридическите дисциплини в двугодишния юридически курс се четат от преподаватели от Юридическия факултет.

Гориата организация на обучението в школата на МВР даде възможност част от офицерите на ДС и НМ да повишат своята политическа, специална и правна подготовка. При този начин на подготовка на кадрите на МВР съществуват и някои недостатъци.

Не се създават условия за приемане в школата на млади хора, които след като получат висше образование, да попълват вакантните места в поделенията на МВР.

Недостатъчно е времето за пълното изучаване и усвояване на специалните, идеологическите и юридическите дисциплини.

Преподаването на юридическите дисциплини е откъснато от практиката и специфичните особености в работата на органите на МВР.

Не се създават условия за даване на необходимата езикова подготовка на слушателите от досегашните юридически курсове.

Значителна част от ръководния състав на Държавна сигурност досега се изпращаше на обучение във Висшата школа на Комитета за Държавна сигурност (КГБ) на СССР "Ф.Е.Дзерджински".

При посещение на нашата делегация в Съветския съюз ръководството на КГБ е изтъкнало известни съображение, че вече не е целесъобразно да се изпращат наши офицери на обучение в школите на КГБ.

Колегиумът на министерството обсъди съображенията на съветските другари и счита, че за в бъдеще не бива да се изпращат офицери от Държавна сигурност на обучение в школите на КГБ.

Опитът на съветските органи на Държавна сигурност и Министерство на охраната на обществения ред на РСФСР, както и нашият собствен опит, показва, че повишаване квалификацията на състава на МВР до степен да има завършено висше образование, което да обхваща и специалната професионална подготовка, може да се осъществи успешно, като към МВР се организира висше юридическо учебно заведение със специален профил.

В този смисъл в речта си пред курсантите и преподавателите на школата на МВР на 2.VII.1948 г. Г.Димитров казва: "... Ние имаме намерение да развием тази специална учебна работа до много по-широки размери, до организиране на една висша школа за кадрите на Държавна сигурност".

Създаването на висше учебно заведение при МВР ще позволи да се разшири учебната база, да се изгради преподавателски състав с висока научно-теоритическа и методическа подготовка и да се повиши нивото на учебно-възпитателната и научноизследователската работа. Ще се осигурят по-благоприятни условия за научната разработка на специалните дисциплини и свързване преподаването на юридическите дисциплини с практиката на органите на МВР.

Ще се създадат условия за даване и на разширена идеологическа и езикова подготовка на кадрите на МВР.

За реорганизация на школа "Георги Димитров" - МВР, във висше учебно заведение има известна база и опит, създадени от седемгодишното съществуване на двугодишните юридически и езикови курсове. Ще се използват и всички форми на помощ от висшите юриди-

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

чески школи на Комитета на Държавна сигурност на СССР и Министерство на охраната на обществения ред при РСФСР.

В подходяща форма ще продължи и в бъдеще да се използува помощта на Юридическия факултет.

За курсанти във висшето учебно заведение при МВР ще се приемат младежи със средно образование, които притежават необходимите политически и делови качества за работа в органите на МВР.

Обучението на същите ще се води в обстановка, близка до работата на органите на МВР. Курсантите ще бъдат изпращани на практически стаж, като в процеса на обучението ще се формират у тях необходимите политически, професионални и морално-волеви качества на служители на МВР.

Понастоящем 12 % от офицерския състав на Държавна сигурност е с висше образование, 70 % със средно и 18 % без средно образование. По линия на НМ положението е следното. Едва 6,6% от офицерския състав е с висше образование, 55,4 % със средно и 38 % без средно образование.

Създаването на висше учебно заведение към МВР ще създаде условия за организирането на задочното обучение на по-голямата част от офицерите със средно образование.

Учебният план на висшето учебно заведение ще се изготвя на основата на учебните планове на сродните съветски учебни заведения, нашия собствен опит и плановете на Юридическия факултет.

Срокът за обучение на курсантите по линия на ДС ще бъде 4 години, а за тези от Народната милиция 3 години и 6 месеца.

При реорганизацията на школа "Георги Димитров" във висша школа при МВР двугодишният юридически курс ще бъде закрит.

Във висшата школа ще се създадат условия за подобряване работата и в краткосрочните курсове за преподготовка и усъвършенстване на ръководния и редови състав от органите на МВР.

Реорганизацията на школата на МВР във висше учебно заведение ще стане за сметка на икономията, която ще се получи от закриването на двугодишните юридически курсове, и валутата, която досега се отделя за обучението в СССР на наши офицери от Държавна

сигурност и Народната милиция. През следващите две години в СССР ще продължат да се обучават само неголям брой офицери от разузнаването, докато у нас се създаде необходимата учебна база и преподавателски кадри по тази линия.

Финансовите изчисления показват, че в рамките на щата и бюджета на школа "Георги Димитров" МВР и средствата, които се отделят за обучение на офицери от МВР в СССР, ще бъдат покрити разходите по издръжката на курсантите и необходимия допълнителен щат за висшата школа, като ще се реализира известна икономия.

Въз основа на гореизложеното,

П Р Е Д Л А Г А М Е:

1. Школа "Георги Димитров" МВР да се реорганизира във висше юридическо учебно заведение към МВР със специален профил и да се именува Висша школа "Георги Димитров" при МВР. Висшата школа да дава необходимата политическа, специална, юридическа, езикова и военна подготовка на курсантите със срок на обучение:

а/ редовен курс - за ДС 4 години, за НМ 3 години и 6 месеца;

б/ задочен курс - 5 години.

2. Учебният план на висшата школа "Георги Димитров" при МВР да се утвърждава от Министъра на вътрешните работи и Министъра на народната просвета.

3. За обучение в редовния курс да се приемат чрез конкурсен изпит младежи със средно образование, отбили редовната си военна служба, подбрани от органите на МВР, съгласувано със съответните партийни и младежки органи. Техният брой да се определя ежегодно от Министъра на вътрешните работи съобразно с нуждите на министерството.

4. Издръжката на курсантите да се урежда съгласно дял II от Закона за всеобщата военна служба и Постановление на Министерския съвет № 135 от 20.VIII.1962 година.

5. На успешно завършилите висшата школа "Георги Димитров" при МВР да се признава висше юридическо образование.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Всички останали въпроси да се уреждат съгласно Закона за висшето образование.

6. Завършилите висшата школа "Георги Димитров" се задължават да работят в органите на МВР не по-малко от 10 години.

7. Висшата школа към МВР да продължи организирането на курсове за подготовка и преподготовка на служители от МВР и Пожарна охрана, съгласно разпореждане на Министерския съвет № 1876 от 28.IX.1954 година.

Да се ускори преподготовката на ръководните кадри на МВР, като за целта се използват изтъкнати наши и съветски специалисти.

556

ПРИЛОЖЕНИЕ:

1. Примерен учебен план
2. Справка за необходимия допълнителен щат
3. Финансова справка.

МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ПРОСВЕТА

_____

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

/п/ Д. Дичев

7.8.64г.

Отпеч. в 2 екз.

№ 1 _____

№ 2 _____

нап.Генова

Строго секретно!
екз. 2

Т 1170
31.10.64г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП

Т У К

Д О К Л А Д

от ДИМО ДИМОВ – министър на Вътрешните работи.

С утвърденото от Секретариата на ЦК на БКП Положение (от 19.VII.1963г.-протокол Б № 8) за работата на Разузнавателното управление, на същото се поставиха нови задачи по линия на слаборазвитите страни, по охраната на нашите представителства, обслужването на нашите специалисти зад граница, провеждане на мероприятия за влияние и дезинформация, разширяване на работата по линия на научно-техническото разузнаване и провеждане на специални мероприятия.

Освен това, в резултат на бързото развитие на всестранните връзки на нашата страна с новоосвободилите се и някои капиталистически страни бяха открити нови представителства, организирани смесени предприятия, предстои откриването на нови такива, беше разширен културния обмен и изпратени нови групи специалисти в редица слаборазвити страни, към които вражеските разузнавания проявяват особен интерес.

Решаването на всички тези задачи е невъзможно в рамките на досегашния задграничен щат, който през 1962 г. беше съкратен по линия на Външно министерство с 11 бройки.

Из архивите на ДС

В момента България има свои официални представителства в 50 капиталистически страни, а наши работници имаме само в 21 страни. Освен това нямаме възможност да изпратим наши работници поради липса на длъжности и в такива страни, като Афганистан, Мали, Гвинея, Либия, Иран, Швеция и др., където имаме по-големи групи специалисти. Опитът ни да организираме обслужването им чрез някои наши сътрудници се оказа безрезултатен защото нито ние можем да поддържаме връзка с тях, нито те са в състояние, поради характера на работата им, да поддържат връзка с разпръснатите из цялата страна специалисти.

За обезпечаване обслужването поне на основните групи специалисти и по-големите наши задгранични представителства, необходимо е за 1965 година да ни бъдат отпуснати 6 нови задгранични щатни бройки.

За подобряване работата по научно-техническото разузнаване, по което особено внимание беше отделено в Положението за работата на Разузнавателното управление, бяха разработени, с помощта на съветските другари, конкретно задачите по това направление, а именно добиване научно-техническа информация главно в областта на електрониката, химията, енергетиката и машиностроенето.

За изпълнението на тези задачи беше създаден отдел в Разузнавателното управление, който се окомплектува изключително от специалисти - инженери по горните отрасли и част от тях вече преминаха необходимата оперативна подготовка, завършиха и разузнавателни школи в СССР.

Практическо решаване на тези задачи обаче можем да имаме само когато тези специалисти бъдат изпратени зад граница на работа. Като ново направление, задгранични длъжности по тази линия до сега нямаме. Необходими ни са 12 бройки за главните капиталистически страни, представляващи интерес в това отношение - САЩ, ГФР, Англия, Франция, Италия, Швеция, Австрия, Япония.

Освен това, във връзка с предстоящото възстановяване на дипломатическите отношения с Канада и откриването на консулство в Солун – Гърция са ни необходими нови 5 щатни бройки – 3 за Солун и 2 за Канада – в Солун за работа срещу чуждите разузнавателни центрове в Северна Гърция, които активно работят срещу България и за обслужване на нашите представителства и смесени предприятия, които предстои да се открият в Солун, а в Канада за обслужване на нашите официални представителства, за работа сред колонията и особено за работа срещу САЩ, където за сега се очертават сравнително най-благоприятни условия за работа.

Имайки предвид тези нужди на Разузнавателното управление във връзка с изпълнение на задачите по добиване на секретна и своевременна информация, опазване на нашите представителства и колония зад граница, провеждане на мероприятия за влияние и дезинформация и изпълнение на задачите по линия на научно-техническото разузнаване, свързани с бързото развитие на икономиката на нашата страна,

МОЛЯ, ПОЛИТБЮРО на ЦК на БКП да даде съгласието си да бъдат отпуснати 23 задгранични щатни бройки за нуждите на МВР.

Горните щатни бройки да бъдат включени в задграничния щат на съответните министерства и ведомства, имащи представителства в интересуващите ни страни.

31.10. 1964 година
София

МИНИСТЪР:
/п/ Д. Дяков

Отпечатано в 2 екз.
екз 1 - ЦК на УК на БКП
екз 2 - ДС - Секретариат
Изпълнител - I у-ние.

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Секретно!
Екз.№ 2

41

ДО
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП
Т У К

Т 382
20 XI 65 г.

Д О К Л А Д

от ДИКО ДИКОВ – Министър на вътрешните работи

Другари,

Утвърдените с решение на Политбюро от 20.11.1962 година Основни положения за работата, правата и задълженията на Министерството на вътрешните работи на Народна република България и неговите органи по места са ценно и основно ръководство за работата на органите на министерството. Задължителните му разпоредби се изпълняват от служителите в резултат на което се подобрява служебната им работа.

След утвърждаването им Политбюро в заседанието си на 3.1.1963 г. (протокол № 3) взе следното решение:

"Приема предложението на другаря Т.Живков да бъде отменено решение № 131 на Политбюро на ЦК на БКП от 21.VIII.1952 г. според което прокурорът е длъжен да иска съгласие от съответния партиен комитет за възбуждане наказателно преследване против партиен член – закононарушител".

Това решение на Политбюро коренно изменя постановеното в Основните положения за работата ... в раздел III, § 6, точка "б", последното изречение, в което се казва: "Следствия, разпити и арести на членове на БКП се извършват след съгласуване със съответния партиен орган".

Тъй като двете решения третират по различен начин един и същи въпрос, необходимо е да се измени посочения пункт от Ос-

Из архивите на ДС

561

новните положения съобразно решението от 3.1.1963 г.

След Осмия конгрес на партията органите на МВР строго спазват социалистическата законност и не допускат извращения в агентурната работа. Членове на партията се привличат за агентурна работа само в крайни случаи, когато по друг начин не може да се изясни престъпната дейност на обектите. До сега нарушения във връзка с използването за агентурна работа на партийни членове няма. По тези съображения считам, че ще бъде целесъобразно да се премахне задължението органите на МВР да искат предварително съгласие от съответните партийни органи за използването на членове на БКП за агентурна работа.

Необходимо е да се подобри редакцията на § 6, буква "в" от раздел III, като в първото изречение се прибавят редовия състав от армията и служителите в МВР, а във второто изречение да се посочи, че органите на МВР провеждат дознания под надзора на прокуратурата за извършени престъпления от служители на МВР.

Предвид горното предлагам Политбюро ако счете за целесъобразно да приеме

Р Е Ш Е Н И Е

за някои изменения в Основните положения за работата, правата и задълженията на Министерството на вътрешните работи на Народна република България и неговите органи по места както следва:

1. Вторият абзац на буква "а" и последното изречение на буква "б" от § 6 на раздел III, се изменят така:

"Членове на партията могат да се използуват за агентурна работа без съгласуване със съответните партийни органи".

"Следствия, разпити и арести на членове на БКП се извършват без съгласуване със съответния партиен орган".

2. Буква "в" на § 6 от раздел III придобива следната редакция:

"Под надзора на прокуратурата да водят следствие на

Из архивите на ДС

43

офицерския, сержантския, редовия и волнонаемния състав от армията и от МВР, ако извършените от тях престъпления са насочени против сигурността на държавата. Да провеждат дознание под надзора на прокуратурата за извършени престъпления от служители на МВР.

М И Н И С Т Ъ Р: /п/ Д. Дяков
20. V 65 год.

ДП/4

46

Строго секретно!

Екз.№ 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Т392
20.V.65г.

ДО ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП

Т У К

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от министъра на вътрешните работи

ДИКО ДИКОВ

ОТНОСНО: Необходимостта от създаване на специален мотострелкови батальон, за нуждите на охраната осъществявана от МВР – управление V-то.

Д р у г а р и,

На Министерството на вътрешните работи – управление V-то /УБО при МС/ е възложено да обезпечава сигурността на партийното и държавно ръководство и охраната на сградите, в които са настанени Централният комитет на Българската комунистическа партия, Министерският съвет, Народното събрание, местата където живеят отговорните другари и други важни партийни и правителствени обекти.

Изпълнението на тази отговорна задача особено се затрудни след съкращаването на Вътрешни войски при Министерство на вътрешните работи.

Из архивите на ДС

При сегашния начин на организиране и носене на охраната, МВР не разполага с необходимият минимум резерви, както за началниците на охраняваните важни партийни и държавни обекти, така и за ръководството на управление У-то, поради което в случай на евентуални опити за нападение на партийното и държавно ръководство или охраняваните обекти, същото не е в състояние да реагира незабавно и с достатъчна сила за ликвидиране на създалата се опасност.

Тази нужда особено се почувствува при появяването на заговорническата група, когато се наложи подсилването на охраната в обектите и създаването на необходимите резерви за своевременно ликвидиране на евентуални опити за нападение.

Като се има предвид гореизложеното, създалата се обстановка и опита на съветските другари, целесъобразно е към управление У-то МВР да се създаде един специален мотострелкови батальон, с което ще се решат всички въпроси, касаещи ежедневната повишена готовност при охраната на обектите и своевременното реагиране при усложнена обстановка.

Наличието на специален мотострелкови батальон към МВР - управление У-то, ще даде възможност на ръководството на управлението да повиши рязко качеството на охраната чрез дублиране на постовете при всички входове на сградите, в които са настанени ЦК на БКП и Министерски съвет - така както е установено в охраната на ЦК на КПСС и МС на СССР. Ще се поемат и някои нощни постове, които сега се поддържат от оперативни работници, ще се установят и нощни постове пред секретните хранилища в ЦК на БКП и МС. Освен това, системата на охраната ще позволи, щото ежедневно в сградите на ЦК на БКП и МС да има бойно ядро от 15-17 души, а в района на казармата при обект "Врана" - дежурно поделение, с което ще може да се реагира незабавно при нужда.

Освен за охраната на сградите на ЦК на БКП и МС, специалният мотострелкови батальон, ще бъде използван още и за охрана на Мавзолея на Г.Димитров и осигуряване порядъка при манифестации и всенародни тържества. Една от ротите ще може да поеме функциите на почетната гвардейска рота, при посрещане на официални лица,

полагане на венци и др., които задължения понастоящем се изпълняват от специална рота при Столичното комендантство.

Подбора на офицерския състав за батальона следва да се извършва от МВР, съгласно изискванията за офицерите от ДС, а за войниците – от МНО – по наборната система чрез военните окръжия, съгласно изискванията на съгласуван документ на МНО с МВР. В наборните комисии, които ще приемат войници за батальона да участвуват и по един представител на управление V-то и съответното окръжно управление на МВР.

Униформата за офицерите, сержантите и войниците от батальона да бъде като тая на офицерския и сержантския състав при ДС. Личният състав от почетната рота и охраната на Мавзолея да имат и гвардейска униформа.

Оклада за прехраната на личния състав да се определя от министъра на вътрешните работи.

Като се имат предвид задачите, които ще изпълнява специалния мотострелкови батальон и това, че по щат той ще бъде към управление V-то МВР, необходимо е офицерския и сержантски състав, да бъде по ДС, а началника на управление V-то да може да използва правото си за даване проценти за УБО и на офицерския и сержантски състав от батальона.

Създаването на батальона не ще оскъпи чувствително охраната, поради това, че той може да бъде прехвърлен от поделенията на МНО, където младежите отбиват редовната си военна служба. С личния състав на батальона ще се преминава целият процес на обучението и възпитанието, съгласно програмите и уставите в БНА и войниците ще преминават в запаса като напълно подготвени и обучени войни.

Като изхождам от всичко изложено до тук и за по-нататъшното подобрение охраната на важните партийни и държавни обекти и обезпечаване сигурна безопасност за партийното и държавно ръководство, предлагам Политбюро на ЦК на БКП да вземе приложеното към настоящата докладна записка проекто-решение.

Въпроса е съгласуван устно с министъра на Народната отбрана

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ: /п/ Д. Дичев
20. I 65 год.

Из архивите на ДС

2

ГРАЛЕН КОМИТЕТ
КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ
№ 801

II-1

София, 9.VIII. 196 5 г.

До
др.др.Дико Диков
Ангел Солаков
Владимир Виденов
Стоян Стоянов
Ангел Цанев

КОМИТЕТ ЗА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
Министерския съвет – СЕКРЕТАРИАТ
Вх. № 371 Август 1965 г.

Препис от протокол № 224 на
Секретариата на ЦК на БКП от 4.VIII.1965 година

ВЪПРОСИ
НА ДНЕВНИЯ РЕД:

За разделяне районния комитет на МВР.

Р Е Ш Е Н И Я:

Намира за целесъобразно районният комитет към бившето Министерство на вътрешните работи да се раздели на два районни партийни комитета – единия за ръководство на партийните организации на КДС в София и втория за ръководство на партийните организации на МВР в София.

Вярно с оригинала:
/Р.Енев/

ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ
БЪЛГАРСКА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ

София, 6.VIII. 1965 г.

До
др.др.Дико Диков
Ангел Солаков
Ангел Данев

333 Тайно

Препис от решение № 226 на
Политбюро на ЦК на БКП от 6.VIII.1965 год.

Дава съгласие да се внесат изменения в раздел III, параграф 6 на Основните положения за работата, правата и задълженията на бившето Министерство на вътрешните работи на НРБ и неговите органи по места, както следва:

1. От точка "а", абзац втори да отпадне изречението:"Членове на партията могат да се използват за агентурна работа само след съгласуване със съответните партийни органи".

Занапред използването на партийни членове за тази цел да става както всички останали граждани. Да се забрани привличането за агентурна работа на работници от апарата на партията, на изборни партийни длъжности и на ръководни изборни длъжности в Комсомола.

2. В точка "б", абзац първи да отпадне изречението:"Следствие, разпити и арести на членове на БКП се извършват след съгласуване със съответния партиен орган", като се замени с изречението:

" Да уведомяват съответните партийни комитети за арестувани членове и кандидат-членове на партията във връзка с извършени от тях престъпления".

3. Точка "в" да се допълни и получи следната редакция:

"Под надзора на прокуратурата да водят следствие на офицерския, сержантския, редовия и волнонаемния състав от армията, от МВР и КДС, ако извършените от тях престъпления са насочени против сигурността на държавата. Да провеждат дознание под надзора на прокуратурата за извършени престъпления от служители на МВР и КДС.

Вярно с оригинала:
/Д.Енев/

Секретно!
Екз.№ 2

14

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

№ I 154/17 VIII 65 г

решение на ПБ на ЦК на БКП
№ 249 от 26.8.65 год. зав. вх.
№ 2336/26.8.65 г.

ДО
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП
Т У К

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

От АНГЕЛ СОЛАКОВ – председател на Комитета за държавна сигурност при Министерския съвет

ОТНОСНО: извършване на реорганизация на службите по Държавна сигурност в окръжните у-ния на КДС.

ДРУГАРИ,

Създаването на Комитета за държавна сигурност към Министерския съвет и досегашният опит на органите на Държавна сигурност изискват да се реши въпроса за най-целесъобразното организационно устройство на службите на Държавна сигурност в окръзите.

Опитът показва, че подривната дейност на някои категории враждебно-престъпни елементи, развиващи се на националистическа и туркофилска основа сред някои слоеве на населението възниква и се разпространява в обособени географски и етнографски области на страната, обхващащи територията на няколко окръзи.

Във връзка с увеличаващия се приток на чужденци оперативната обстановка се усложни и пред службите на Държавна сигурност в окръзите възникна необходимостта от организиране на агентурно-оперативни мероприятия в по-широк мащаб, при по-голяма

Из архивите на ДС

маневреност и гъвкавост, като се използват повече сили и се прилагат по-често оперативно-технически и други средства.

При сегашната организация на службите на Комитета за държавна сигурност в някои окръзи, като Силистра, Разград, Търговище, Габрово, Ловеч, Михайловград и др., личният състав е малък - 10-15 души. Тези поделения не са обезпечени със съответната техническа база, групи за проследяване и следствени работници. Освен това снабдяването им в бъдеще с такава техника и създаването на някои служби в тях няма да бъде оправдано, тъй като те немогат да бъдат използвани рационално, а издръжката им ще струва скъпо. В малките окръжни центрове не могат с успех да се осъществят изискванията на конспиративността в работата при зашифроването на поделенията на проследяването и техническите служби.

С цел подобряване работата на органите на Комитета за държавна сигурност в окръзите и създаване условия за провеждане на активни и комбинирани агентурно-оперативни мероприятия, като се използват най-рационално всички налични технически средства, считам, че ще бъде целесъобразно да се измени досегашната организационна структура на службите на Държавна сигурност в окръзите, като се обединят съществуващите по-малки поделения около по-големите окръжни центрове, съобразно оперативната обстановка, особеностите на подривната дейност на врага и концентрацията на чужденци.

Това обединение ще даде възможност да се организира по-добре информационната и аналитична работа за формите и насоките на подривната дейност на врага и за опита на органите на Държавна сигурност. Ще се подобри следствената и профилактична работа и ще се засили контролът и помощта на централните поделения. Периферните органи на Комитета за държавна сигурност ще имат непосредствено квалифицирано ръководство, с права да решава по-сложни въпроси.

Изменението на структурата на органите на Държавна сигурност в окръзите ще създаде по-добри условия за тяхното административно-тилово обслужване.

569

Из архивите на ДС

Изхождайки от горното,

П Р Е Д Л А Г А М:

Политбюро на ЦК на БКП да реши в рамките на щата и бюджета за 1965 година досега съществуващите Софийско и окръжни управления на КДС да се групират в 14 териториални управления, както следва:

- СОФИЙСКО - за Столицата и Софийски окръг;
- ПЛОВДИВСКО - за Пловдивски и Пазарджишки окръзи
- СТ.ЗАГОРСКО - за Старозагорски, Сливенски и Ямболски окръзи;
- БУРГАСКО - за Бургаски окръг;
- ВАРНЕНСКО - за Варненски и Толбухински окръзи;
- РУСЕНСКО - за Русенски, Силистренски и Разградски окръзи;
- СМОЛЯНСКО - за Смолянски окръг;
- ХАСКОВСКО - за Хасковски и Кърджалийски окръзи
- ВРАЧАНСКО - за Врачански, Михайловградски и Видински окръзи;
- ПЛЕВЕНСКО - за Плевенски и Ловешки окръзи;
- ТЪРНОВСКО - за Търновски и Габровски окръзи;
- КОЛАРОВГРАДСКО - за Коларовградски и Търговищки окръзи;
- БЛАГОЕВГРАДСКО - за Благоевградски окръг;
- ПЕРНИШКО - за Пернишки и Кюстендилски окръзи.

При това районiране са взети предвид съображения за обединяване на райони със сходна оперативна обстановка и задачи по линия на КДС.

Благоевградски и Смолянски окръзи имат специфичен характер и затова предлагам окръжните управления на КДС в тях да не се обединяват с други.

Особеният характер на обстановката в Бургаски окръг (сравнително голяма територия, активна граница, голям приток на чужденци, стратегическо направление и др.) налага да се запази досегашната организационна структура по КДС.

Обединението на службите на КДС в окръзите ще се осъществи на основата на досегашната разстановка на поделенията по места, като се извършат някои целесъобразни прехвърляния на сили в уязвимите райони, по важни линии и обекти на КДС.

Поделенията на КДС в окръзите, които се предават на ръководство на по-голямите центрове ще останат в партийно отношение отчетни към съответните окръжни комитети на БКП на територията на която работят. Както и до сега, те редовно ще информират окръжните комитети за оперативната обстановка в окръга и ще получават инструкции и указания по партийна линия.

Из архивите на ДС

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КДС ПРИ МС:

/п/ А. Солаков

Отп.в 2 екз.
№ 1 - за адресанта
№ 2 - към дело
Изпъл.А.Солаков
Нап.М.Владова
17.VIII.1965 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно!
Екз.№ 2

85

№ Т202
27 VIII 65г

ДО
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП
Т У К

Д О К Л А Д

От АНГЕЛ СОЛАКОВ – председател на Комитета за държавна сигурност при Министерския съвет

ОТНОСНО: изпълнение решенията на Политбюро на ЦК на БКП от 24.III. 1964 г. за повишаване бдителността и опазване на държавната тайна.

Пункт 24 от решенията на Политбюро на ЦК на БКП от 24.III.1964 година, за повишаване на бдителността и опазване на държавната тайна, ни задължава да информираме ЦК на БКП за изпълнението на същите решения.

Досега са проведени следните мероприятия:

Министерство на вътрешните работи, Министерство на народната отбрана и Министерство на правосъдието изготвиха нов списък на фактите, сведенията и предметите, съставляващи държавна тайна за НРБ, утвърден от Министерския съвет на 13.VII.1964 г.

По предложение на Министерство на вътрешните работи, Министерският съвет издаде разпореждане № 216 от 13.VII.1964 г., за опазване в тайна разположението, производството, капацитета и други данни за някои държавни предприятия.

Във всички поделения на КДС бяха обсъдени въпросите по опазване на държавната тайна. Набелязаха се мероприятия за при-

Из архивите на ДС

добиване на нова агентура и създаване на мрежа от доверителни връзки в някои важни учреждения като Държавен комитет за планиране Управление "Редки метали", Управление "Специално" при Комитета по машиностроене и др., в които се работи със секретни материали. Такива мероприятия се провеждат и в заводите и обектите свързани с отбранителната промишленост на страната и някои окръжни народни съвети. Освен това, в горепосочените обекти бяха изнесени повече от 200 беседи по бдителността и опазване на държавната тайна. Такива беседи се изнасят системно и в поделенията на БНА.

Представители на КДС извършиха официални проверки по опазването на държавната тайна в някои централни ведомства и тяхни подведомствени учреждения и предприятия в столицата и окръзите. Констатира се, че на редица места не се спазват изискванията на правилника за поверителното деловодство при изработване, ползуване, размножаване, отчетност и съхраняване на поверителните материали. В резултат на това в Комитета по машиностроене липсват 7 документа по въпроси на отбранителната промишленост и в Комитета за наука и технически прогрес - 10 документа. В Министерство на селскостопанското производство липсва втора страница от строго поверително проекто-разпореждане, прието покъсно без изменение от Министерския съвет под № 111 от 4.IV.1964 г В липсващата страница са посочени местонахождението и размерите на земите, предоставени за нуждите на народната отбрана, на някои от които са започнати строежи на строго секретни обекти. От ОНС-Ямбол е изгубен препис-извлечение от същото разпореждане на МС, в което са посочени само земите, които са отчуждават за военни цели в района на окръга. От ОНС-Сливен е изгубено поверително писмо на Министерския съвет за разселване на с.Ново село и предоставяне района му за военни цели. В Завод 10-Казанлък липсват 4 поверителни документа, в Завод 11-Сопот - 2 документа и др.

За издирване на липсващите документи се работи в поделенията на КДС, но резултати все още няма.

При извършените проверки в посолствата и търговските представителства на НРБ в Берлин и Варшава се установи, че

Из архивите на ДС

служителите от тези представителства не знаят основните принципи и правила за работа с поверителните документи. Не се води необходимата отчетност, поради което не може да се установи какво липсва и какво е налице. Наред с това са засекретени разни преводи от вестници, списания и официални статистически сборници. Няма и правилник за работата с поверителни материали. Понастоящем се подработва такъв от Министерството на външните работи, съвместно с органите на КДС и след като се утвърди от Министъра на външните работи ще бъде изпратен на всички задгранични представителства на НРБ.

В търговското представителство в Берлин липсват 3 документа по въпроси на Съвета за икономическа взаимопомощ и 2 документа изпратени от Инженерно управление при Министерство на външната търговия. Има данни за изгубени строго поверителни документи от наши търговски представителства в другите социалистически страни, поради което предстои да се извърши проверка и им се окаже помощ по организация на работата за опазване на държавната тайна.

Представители на КДС и на военнотопографския отдел при ГЩ на МНО извършиха проверки за състоянието на работата по опазване и съхраняване на топографските карти и другите поверителни топогеодезки материали в Главно управление по геология и охрана на земните недра, Главно управление на водното стопанство, Главно управление по геодезия и картография и в редица научно-изследователски и проектантски институти, работещи с такива материали. Констатирани бяха слабости при ползуването на топографските карти и другите топогеодезки материали, имащи значение за отбраната не само на нашата страна, но и на целия социалистически лагер. Ръководителите на провереният ведомства допускат до работа с топографските карти лица, без предварително съгласуване със съответните служби на КДС. Безотчетно се откопират топографски карти в различни мащаби и се преписват координати и координатови изчисления на незаведени формуляри и листове. По същия начин се използуват и лесоустройствените карти в "Агролеспроект, които по същество са поверителни, тъй като са изработени на топографска основа.

Из архивите на ДС

В някои учреждения и геологопроучвателни бригади са натрупани излишни количества топографски карти, а други се презапасяват с такива за 3-4 години напред. Така например, в София 28 ведомства ползуват 84,161 топографски карти в мащаб от 1:25,000 до 1:100,000, а в мащаб 1:5,000 и 1:10,000 се ползуват десетки и стотици хиляди.

За тези нарушения са съставени протоколи с препоръки, които са докладвани на съответните ръководители по места за вземане на мерки.

В много от проверените ведомства и предприятия, длъжностите на работещите в поверителните служби са нископлатени - от 54 до 75 лв. месечно. Поради това, за същите не кандидатстват по-авторитетни и опитни служители, които биха могли да провеждат контрол и възпитателна работа за създаване навици в служителите и работниците по опазване на държавната тайна. Освен това, в поверителните служби на редица централни ведомства работи по един човек, който не е в състояние да контролира и оказва помощ на подведомствените учреждения и предприятия.

От извършените официални и негласни проверки в учрежденията и предприятията, ползуващи радиостанции за връзка, не се констатираха нередности по отношение опазване на държавната тайна. Независимо от това ще продължим да подобряваме работата си по тяхното наблюдение.

По доклад на КДС, МНО и Министерство на транспорта и съобщенията, през април т.г. Политбюро на ЦК на БКП прие решения, за ограничаване възможностите на капиталистическите разузнавания да се добират до държавна, военна и служебна тайна чрез съобщителните средства.

В някои централни ведомства бяха извършени проверки по спазването на 647-го разпореждане на Министерския съвет, относно недопускане да се разгласява държавна тайна чрез печата, радиото и телевизията. Установи се, че има определени отговорници, с които предварително следва да се съгласува подготвяния за публикуване материал, но някои от тях гледат формално на задълженията си. Така например, в."Работническо дело" от 4.XII.1964 г.

Из архивите на ДС

помести статия "Голям размах на пътното строителство в страната", в която се изнасят данни, съставляващи държавна тайна. В статията се посочва точният брой на автомобилния парк в страната, както за посочения момент, така и в перспектива до 1970-1980 година.

В 14 том на годишника на Главно управление по геология е поместена статията "Успехи на геоложките проучвания през годините на народната власт 1944-64 г." от инж.Ангел Делчев, в която са дадени точни данни за запасите на цветните метали у нас.

На 22.II.1965 г. в."Работническо дело" помести статия от БТА за пропускателната възможност на ж.п. линия между гарите Дъбово и Тулово.

В."Народна култура" от 19.XII.1964 г. и в."Отечествен фронт" от 20.II.1965 г. публикуваха статии от арх.Цончо Войников, който критикува допуснати грешки в някои карти, изработени в Картпроект и поместени в I и II том на "Кратка българска енциклопедия". Авторът на статиите, в стремежа си да докаже грешките на Картпроект, издава данни съставляващи военна тайна.

В многотиражката "Заводска трибуна" на Завод 10-Казанлък е поместено "Обещание на трудовия колектив до ЦК на БКП", в което се дават данни в абсолютни цифри по плана на завода в стойностно изражение, фонд работна заплата, броя на ИТР, на работниците заети в производството, себестойност, печалба и др. С това са разкрити тайните на завода, чието производство е секретно.

Главният специалист в Комитета по химия и металургия - Дерлипански, член на БКП, е изготвил доклад за развитието на нашата цветна металургия и го изпратил за отпечатване в чехословашкия минен институт, по случай честване 200-годишнината му. В доклада се дават данни за запасите, количеството на сегашното производство и в перспектива за 1970-80 г. С тези поверителни данни авторът е запознат по силата на служебното си положение.

Във военния печат - вестници, списания, многотиражки, стенвестници и други се поместват данни, представляващи военна тайна или такива, от които заинтересувани лица могат да се доберат до военни тайни. За пресичане на този канал е определен един постоянен представител на органите на КДС, за оказване помощ на

Из архивите на ДС

577

съответните органи на МНО по контрола на военния печат.

След решението на Политбюро на ЦК на БКП от 24.III.1964г. органите на КДС предприеха по-решителни мерки за подобряване своята работа сред излизащите в капиталистически страни български граждани, с цел повишаване на бдителността и опазване на военната и държавна тайна от тяхна страна.

Група отговорни работници на КДС обмени опит със съветските и други братски органи, работещи по тези въпроси, въз основа на което бе изпратено писмо-окръжно до поделенията в страната за водене на профилактичната работа сред българските граждани, посещаващи капиталистически страни.

От ноември 1964 г. до март 1965 г., служители на КДС извършиха проверка по изпълнението на инструкцията за шифровата работа в значителна част от задграничните представителства на НРБ. Въз основа на констатираните недостатъци и слабости се набелязаха допълнителни мероприятия. От 14 представителства беше изтеглен циркулярният шифър по линия на Министерство на външните работи, поради липса на надеждна охрана засега.

В задграничните представителства на НРБ в капиталистическите страни, където не е осигурена добра охрана се вземат допълнителни мерки за осигуряване на такава. Едновременно с това, направени са предложения за допълнителни оборудвания на хранилищата за шифровите магериали.

Взети са мерки за уреждане на отношенията на наши ведомства и частни лица с дипломатическите представителства на капиталистическите страни у нас. Утвърдена е инструкция, съгласно която тези взаимоотношения се уреждат чрез Консулския отдел и БОДК при Министерство на външните работи. Всички капиталистически мисии у нас са уведомени за това и в продължение на една година не са получени сигнали за нарушения в това отношение.

Създадено е юридическо бюро за консултации, което урежда правните взаимоотношения на наши граждани и ведомства с капиталистическите представителства у нас. Юристите са проверени и честни лица. В Пловдив и Бургас, където има консулства на Турция, все още не са определени лица към народните съвети, които да

Из архивите на ДС

578

уреждат въпросите на нашите граждани в тези консулства.

Ежедневно се наблюдава поведението на българските граждани, работещи в капиталистическите представителства и в домовете на дипломатическия персонал. Чрез БОДК при Министерство на външните работи се вземат своевременно мерки за отстраняване на неподходящите. Всички назначения на български граждани в капиталистическите представителства става чрез БОДК, докато за домашния персонал все още има случай на ангаджиране наши граждани без последното.

Представители на КДС и Министерство на външните работи издириха голям брой български граждани, които са извършвали по частен път комунални услуги на капиталистически представителства, на отделни дипломати и техните семейства и ги предупредиха за в бъдеще това да става по установения ред.

Министерство на външните работи със съдействието на представител на КДС коригира досегашната нота за режима на движение на капиталистическите дипломати из страната, съобразно промените в обстановката.

Министерство на народното здраве и социалните грижи определи ИСУЛ като здравно заведение за обслужване на дипломатите от капиталистическите страни и техните семейства у нас. При определяне на ИСУЛ се изхождаше от обстоятелството, че там медицинския персонал е по-квалифициран. Въпреки това, една част от дипломатите продължават да търсят познати лекари, като посещават частните им кабинети или ги канят в домовете си.

Специална комисия от работници на КДС разгледа въпроса за физическата охрана на нашите представителства в капиталистическите страни и излезе с предложение за подсилване на охраната в някои от тях.

За 1965 година Министерство на външните работи е предвидило физическа охрана по двама души за дипломатическите мисии в Анкара, Истанбул, Атина, Рим и за търговското представителство във Франкфурт на Майн. За сега в Анкара и Атина има по един пазач, а във Франкфурт на Майн – 2 души. Утвърдени са и се подготвят за заминаване както следва: за Анкара – 1, Атина – 1, Истанбул – 2 и Рим – 2 души.

Поради липса на задгранични щатни бройки по линия на Министерство на външните работи, през настоящата година не могат да бъдат изпратени наши служители за охрана във Виена, Париж, Лондон, Вашингтон и Ню Йорк.

Изработи се нова инструкция за охраната на представителствата на НРБ в капиталистическите страни, която се приведе в изпълнение след съгласуване с ЦК на БКП. Понастоящем, заинтересуваните ведомства работят по инструкция за задълженията и поведението на служителите в представителствата на НРБ в капиталистическите страни и по подобряване на съществуващия правилник за изпращане и отзоваване от задгранична работа на служители от тези ведомства.

Служители от органите на КДС оказаха съдействие на Министерство на външните работи, Министерство на външната търговия, ТАБСО, БТА и "Балкантурист", за отзоваване от задгранична работа в капиталистическите страни на техни представители с нездрави прояви, които могат да бъдат използувани от чуждите разузнавания.

Комисия от представители на КДС и ГЩ при МНО извършиха проверка в някои режимни поделения по състоянието на охраната и опазването на военната тайна. За отстраняване на констатираните слабости се набелязаха допълнителни агентурно-оперативни и други мероприятия. Издадена беше и заповед, по която се работи за опазване на военната тайна в режимните поделения.

Беше направена съвместна проверка от КДС и МНО в някои поделения на МНО по изпълнението на заповед № 027 на МНО, относно връзките на военнослужащите с дипломати и граждани на капиталистическите страни у нас. Проверката констатира някои непълноти в горепосочената заповед, въз основа на което беше издадена нова министерска заповед № 205, за уреждане на тези въпроси.

За подобряване агентурно-оперативната работа в свързочните възли и командните пунктове на БНА и с цел долавяне нарушенията на порядъка и установения режим и вземане допълнителни мерки по опазване на военната тайна, беше извършена проверка в щабовете на армиите, ПВО, ВВС, РГК (Резерв на Главного командване) и Радио-свързочния полк в Ловеч. С констатациите и бележките

579

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

по допуснатите слабости е запознат началника на Свързочното управление на МНО.

Във връзка с допуснатите слабости в някои военни поделения по използуването на пощата, телефона, телеграфа, телетипа и на излъчващата военна техника, органите на КДС подпомогнаха службите към ГЩ на МНО при изработването на инструкция за използуване на свързочните и технически средства. По същите въпроси излезе и заповед, по която работят поделенията в МНО.

Направени бяха изводи и се набелязаха мероприятия за бърза съгласуваност между органите на КДС и МНО при провеждане на учения на поделенията на БНА и недопускане на военните аташета и други дипломати от капиталистическите страни в района на същите. Първите резултати в това отношение са удовлетворителни.

С помощта на органите на КДС, на основание утвърдения списък от МС на фактите, сведенията и предметите, които съставляват държавна тайна за НРБ, бяха изготвени конкретни списъци на данните, които съставляват държавна и служебна тайна за Комитета по химия и металургия, Комитета по машиностроене, Комитета по строителство и архитектура, Министерство на финансите, Българска народна банка, Министерство на външните работи, Министерство на транспорта и съобщенията и други. В тази връзка трябва да отбележим, че Държавния комитет за наука и технически прогрес, Министерство на строежите и строителната промишленост и Министерство на селскостопанското производство и досега не са изготвили такива списъци, въпреки даденият им едномесечен срок с постановление № 28 на Министерския съвет от 13.VII.1964 г.

Поделенията на КДС продължават работата по нерешените въпроси за повишаване бдителността и опазване на държавната тайна.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:/п/ А.Солаков
27.VIII.1965 г.

Нап.в 2 екз.
№ 1 - за ЦК на БКП
№ 2 - към дело
Изпълн.Ц.Цолов
Нап.М.Владова
26.VIII.65 г.

48

Строго секретно!
Екз.№ 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

№ Т 422
12.11.65 год

ДО
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

от АНГЕЛ СОЛАКОВ – Председател на Комитета за държавна сигурност при МС.

ОТНОСНО: Провеждане контраразузнавателна и разузнавателна работа срещу КНР и Албания.

Идеологическите разногласия на Китайската комунистическа партия и Албанската партия на труда с международното комунистическо движение навлязоха в такава фаза, при която ККП премина към практически действия, свеждащи се до формирането на групи и фракции, споделящи техните позиции в редица страни на света и широка обработка на световното обществено мнение в "правотата" на тяхната кауза.

До сега Управление I–КДС не е провеждало контраразузнавателна и разузнавателна работа против Китайската народна република и Народна република Албания, но независимо от това в Управлението са постъпвали, макар и откъслечно, редица данни, които говорят категорично за разколническа и подривна дейност на китайските дипломатически и други представители в различните страни, насочени срещу нашата страна и отделни български граждани.

В това отношение Управление I–КДС разполага със следните данни:

Из архивите на ДС

582

1. КНР се стреми да обработва наши граждани, намиращи се на работа зад граница. Такива са случаите с българските медицински работници в болницата "Мустафа" - гр.Алжир, на които е било изпратено по пощата открито писмо на ръководството на Китайската комунистическа партия от 14 юни 1964 г. и уводната статия на албанския вестник "Зъри и популит", озаглавена "Хрушчов си отиде, но хрушчовия ревизионизъм си остава".

Освен това, сериозно внимание заслужава факта, че в нашите дипломатически представителства в Китай и Албания работят като технически и помощен персонал не малък брой местни граждани. Това дава възможност на китайските и албански контраразузнавателни служби да проникват до най-секретните наши материали, както и да монтират подслушвателна техника.

2. В европейските страни дейността на КНР е насочена към разбиването на местните комунистически и работнически партии, с цел създаване на фракционни групи с прокитайска ориентация, а именно:

а) В Австрия групата на ФРАНЦ ЩРЬОБЛ, бивш член на Австрийската комунистическа партия, издава и разпространява двуседмичен печатен орган "Червено знаме", в който се поместват китайски материали и други такива в подкрепа на становищата на ККП, насочени срещу КПСС и другите комунистически и работнически партии.

б) Създаденото в Гърция гръцко-китайско дружество разполага със самостоятелна сграда и голям апарат и развива широка пропагандна дейност.

в) В Италия е открито търговско бюро на КНР, което под формата на търговски преговори с Италианската социалистическа партия - ИСП и Италианската социалистическа партия на пролетарското единство - ПСИУП е обработвало отделни техни членове против СССР и Италианската комунистическа партия,

Из архивите на ДС

подсказвайки им недвусмислено, че те биха спечелили от тях значителни суми, ако провеждат линия угодна на КНР.

Италианските управляващи среди се отнасяли благосклонно към тази дейност на търговското бюро на КНР в Рим, тъй като считали, че то ще извърши по-добра разложителна работа сред италианските прогресивни среди.

Центърът за прокитайска дейност в Италия се намирал в гр.Милано. Същият се ръководел от бивш член на Италианската комунистическа партия - РЕДЖАНИ и издавал вестник "Нова Италия". Същият център разпространявал и масово позиви с прокитайско съдържание.

През 1963 година в Италия е била издадена брошура "Грешките на Толиати" на италиански език в един милион екземпляра, със средства произхождащи от КНР и Албания.

г) През втората половина на 1963 година във Франция е започнала да развива разколническа дейност фракционната група на ПОЛ ВЕРЖЕ. Същата издавала списание "Революсион", в което се защищавали позициите на ККП.

д) През май 1965 година в Амстердам - Холандия е било проведено съвещание на представители на прокитайските групи в комунистическите партии на западноевропейските страни. Било е взето решение, през август 1965 година в Швейцария да се проведе конференция на тези групи, с цел създаването на нов прокитайски интернационал.

3. Дейността на КНР в афроазиатските страни е насочена към подриване на авторитета на КПСС, СССР и други комунистически партии и социалистически страни и към създаване на база от нейни привърженици. КНР се стреми да оглави съществуващите национално-освободителни движения, особено в зависимите африкански страни, като в това отношение не жали средства за подкупване на отделни ръководители. Може да се приведат следните факти:

Из архивите на ДС

а) Китайската младежка делегация, която е пребивавала в Алжир през 1963 година по случай националния празник е имала за цел да убеди ръководството на Алжирския студентски съюз да подкрепи становището на китайските ръководители за разцепване на международния студентски съюз и създаване на трета сила в международното студентско движение.

б) Социалистическите страни в Европа не били поканени да участвуват като наблюдатели в икономическия семинар на афроазиатските страни, който се проведе през февруари 1965 година в Алжир, тъй като последният, т.е. Алжир, като страна-домакин, на която е било възложено да реши този въпрос, според някои оценки, под натиска на КНР не е направил това.

Китайската страна по своя инициатива и на свои разноски била поканила някои представители на национал-освободителните движения, като Панафриканския конгрес - Южна Африка, Африканския национален съюз - ЗИМБАБВЕ и др., следващи техния политически курс. Китайската делегация се е противопоставила на предложението да бъде включена Индия в комисията по развитието на икономическите отношения между афроазиатските страни. Същата се е стремяла да прокарва разграничение между афроазиатските страни и развитите социалистически страни. При това тя се изтъквала по-скоро като афроазиатска страна, отколкото като социалистическа.

На семинара китайската делегация е застъпила тезите, че настоящия етап главното е било да се постигне икономическо освобождение, че всяка икономическа помощ от капиталистическите страни водела до неоколониализъм и че европейските социалистически страни до известна степен също са участници в империалистическата експлоатация на развиващите се страни.

в) По време на посещението си в Алжир ДЖОУ ЕН ЛАЙ е поставил открито въпроса на БЕН БЕЛА за предотвратяване участието на СССР в афроазиатската конференция. На въпроса на

Из архивите на ДС

алжирската страна дали е вярно, че КНР пречи на СССР за доставяне оръжие на Виетнам, ЧЖОУ ЕН ЛАЙ отговорил утвърдително. Обяснил е, че по този начин искали да застават СССР да влезе в открит конфликт със САЩ.

г) В Кайро – Обединена арабска република, е съществувала така наречената Африканска асоциация, създадена през 1955 година със задача да създаде мост за бъдещето проникване на ОАР в новоосвободените страни на този континент. В нея са включени 12 бюра на различни африкански организации. Между тях има и такива, които се субсидират щедро от посолството на КНР в Кайро, каквито са: Панафриканския конгрес – Южна Африка, Африкански национален съюз – ЗИМБАБВЕ, Базутолендска партия на конгреса, Югозападно-африкански национален съюз и др.

През 1964 година голяма част от сирийските журналисти се намирали под китайско влияние, за спечелването на които службата по печата при посолството на КНР в Дамаск изразходвала големи средства.

Изхождайки от горното,

П Р Е Д Л А Г А М:

1. Управление I–КДС да започне контраразузнавателна и разузнавателна работа на територията на Китайската народна република и Албанската народна република със задачи:

а) Обезпечаване надеждна охрана на секретните материали в нашите официални представителства в Пекин и Тирана, предпазване и обслужване на българските граждани, служители в тези представителства и временно пребиваващи на територията на КНР и НРА.

б) Вербовка на агентура и създаване на доверителни връзки сред служителите от капиталистическите представителства в КНР и НРА за разкриване на тяхната дейност, насочена към

Из архивите на ДС

задълбочаване и изостряне отношенията между китайските ръководители и международното комунистическо движение и получаване информация за положението в КНР и НРА и тяхната конкретна подривна и разколническа дейност срещу нашите страни, като особено внимание се обърне за предпазване от дезинформация.

в) Установяване на доверителни отношения с местни граждани (без да се вербува агентура) за събиране информация за насоките на разколническата и подривната дейност срещу международното комунистическо движение и социалистическите страни; за съществуващи вътрешни противоречия и групировки; за оказване влияние и разясняване правилността на линията на КПСС и нашата партия.

За изпълнение на горните задачи да бъдат утвърдени 4 нови бройки за задграничния щат на Управление I-КДС - две за Пекин и две за Тирана.

2. Управление I-КДС да разработи указания и постави конкретни задачи на своите резидентури в Алжир, ОАР, Сирия, Гърция, Италия, Франция, Швейцария и Австрия за контраразузнавателна и разузнавателна работа в следните насоки:

а) Опазване на българските граждани, служители в нашите официални представителства и временно пребиваващи в тези страни, като специалисти, гости и други от вредното влияние и конкретните действия на китайските и албански разузнавателни и други служби.

б) Разработка чрез агентура на всички центрове и прикрития (без официалните им представителства), използувани от китайци и албанци за подривна и разколническа дейност срещу социалистическия лагер.

3. Да се задължат Министерство на външните работи и Министерство на външната търговия постепенно, в едногодишен срок да освободят всички местни граждани, работещи в нашите официални представителства в Пекин и Тирана.

7.- 54

4. Да се задължат Министерство на външните работи и Министерство на външната търговия в двумесечен срок да изпратят указания на своите представителства в Пекин и Тирана и капиталистическите страни за предпазване на техните служители от китайско влияние и за печелене на приятели, като се обърне внимание за предпазване от провокатори.

_____1965 г.
София

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(п) А. Сопаков.

2 екз.
ИМ

Из архивите на ДС

Решение № 207 на ПБЖ ЦК на БКП – вх № 639/12.IX 65 г.
Реш. N.Б-18/24 XII 65 г. зав. вх. 10/66 год.
№ I 444
18 XI 65 г

Строго секретно!
Екз. № 2

58

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
СЕКРЕТАРИАТА НА ЦК НА БКП
Т У К

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

от АНГЕЛ СОЛАКОВ, председател на Комитета за държавна сигурност при Министерския съвет на НР България.

ОТНОСНО: Необходимостта от вербовка на агентура из средите на чуждестранните студенти и курсанти от висшите военни учебни заведения в НР България.

ДРУГАРИ,

В нашите висши и средни учебни заведения понастоящем се учат 1650 студенти и ученици от капиталистическите и развиващите се страни, а също така и курсанти във висшите военни заведения.

Значителна част от тях са завършили френски, английски и американски колежи, получили буржоазно възпитание и са отрицателно настроени към нашата страна и социалистическия лагер. Друга част са неукрепнали в политическо отношение и с погрешна представа за нашата действителност.

Разузнаванията на империалистическите страни, техните дипломатически мисии и реакционни организации, провеждат активна подривна дейност за всяване раздори сред чуждестранните студенти и курсанти за създаване враждебни настроения и действия срещу социалистическите страни.

Международният разменен университетски фонд в град Лайден Холандия, който служи като прикритие на разузнаването на САЩ, разви активна подривна дейност сред африканските студенти, учащи се у нас по време и след станалите инциденти в началото на 1963 година. В тази дейност активна помощ оказаха холандската въздушна

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 14.07.2016г. Секретар:

компания КЛМ и дипломатите от американската и други легации.В страната ни бе изпратен и "представител на фонда" - американския гражданин ,който осъществи връзки с африкански студенти и направи опит да вербова един от тях,на когото възложи определени задачи за изпълнение.

Понастоящем в английската легация в София,като дипломатически представител работи англичанина ТОМАС.Същият през 1961/62 г. е бил инспектор в английската полиция в Кения,от където познава някои студенти,които търси под различни предлози.

Досега разработката и наблюдението сред тези младежи се провежда с агентура и доверителни връзки от български граждани и зашифровано от името на други учереждения с доверителни връзки от самите тях.

Липсата на агентурата от средите на чуждестранните студенти и курсанти не ни дава възможност винаги и навреме да получаваме информация за дейността на капиталистическите разузнавания,за настроенията,намеренията и действията им,насочени против нашата страна.

Органите на КДС си дават ясна сметка за отговорността,която поемат върху себе си в една бъдеща работа с агентура из тези среди.Ето защо,обработката и вербовката на агентура ще се извършва само придоказана нужда и след щателна проверка и подготовка.В процеса на вербовката и работата с агентурата от средите на чуждестранните студенти и курсанти няма да се допуска да бъдат накърнявани националните им чувства,а ще се работи за изграждане у тях чувство на омраза и ненавист към империалистическите страни.

Задачи по земляческите им организации и по поведението на техните сънародници отначало няма да се поставят, а ще се приема това,което те разказват. Такива задачи ще се поставят на агенти, доказали привързаността си към нас.

За водене борба срещу империалистическите разузнавания и поставяне на наши агенти за внедряване и разкриване на замислите им, за подобряване работата по наблюдението и разработката на студентите,учениците и курсантите от развиващите се страни,учащи се в НРБ, за оказване влияние върху дейността на техните федерации,землячески организации и отделни студенти.

П Р Е Д Л А Г А М :

Секретариата на ЦК на БКП да даде съгласието си,органите на

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

60
3.

КДС да вербуват и работят с агентура из средите на чуждестранните студенти и курсантите от висшите военно учебни заведения.

София,17.XI.1965 година.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КДС ПРИ МС НА НРБ:(п)
А.Солаков

Отп.в 2 екз.
Екз.1-Секретариат ЦК на БКП
Екз.2-Секретариат КДС
Изпъл.Иван Димитров
Нап.Н.Трайкова
18.XI.1965 година

ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ
БЪЛГАРСКА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ
№ 1230

София, 30.XII. 1965 г.

До
др.др. Ангел Солаков
Дико Диков
Ангел Цанев
Стоян Стоянов

Препис за: ПК-МВР
изпроден на 3.I.65 г.

Препис от протокол № 409 на
Секретариата на ЦК на БКП от 24 декември 1965 г.

ВЪПРОСИ НА ДНЕВНИЯ РЕД:	РЕШЕНИЯ:
II. За избиране районни партийни комитети без пленуми на отчетно-изборните конференции на партийните организации в Комитета на ДС при МС и М-вото на вътрешните работи.	Не възразява на отчетно-изборните конференции на партийните организации в Комитета на ДС при МС и в Министерство на вътрешните работи да бъдат избрани районни партийни комитети без пленуми.

Вярно с оригинала:
/Р.Енев/

ДО
СЕКРЕТАРИАТА НА ЦК на БКП
Т У К

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

от Иван Башев - министър на външните работи
и Дико Диков - министър на вътрешните работи

ДРУГАРИ,

През последните години някои граждани проявяват голям интерес към великденското богослужение в храма-паметник "Александър Невски". Така например през 1964 г. в него са допуснати много посетители, била създадена непоносима обстановка и някои от тях са имали неприлично държание.

Това наложи през миналата година да се вземат по-резултатни мерки за ограничаване достъпа на граждани в храма и недопускане извършването на противообществени прояви от някои злонамерени лица. По предложение на Синода бяха въведени покани за лицата, които могат да посетят храма. На района около храма беше направено отцепление от милиционери и членове на ДОТ /доброволни отряди на трудещите се/, които пропускаха да минават само онези граждани, които са снабдени с покани. За недопускане недостойни прояви вътре в храма бяха използвани цивилни служители на МВР и отрядници, което допринесе да се осигури сравнително по-добър ред.

Независимо от взетите мерки обаче и през миналата година бяха извършени сериозни антиобществени прояви.

Раздадени били повече покани и не били предвидени чуждестранните екскурзионни групи, поради което движението в храма е било много затруднено.

Из архивите на ДС

След 22 часа на 24 април м.г.пред външната охрана се събрали около 4-5 хиляди души, които искали да отидат в храма или на площада пред него но не са имали покани. На някои места те упражнявали натиск да преминат със сила, поради което възникнали сериозни инциденти. Някои от тълпата са псували милиционерите и отрядниците хвърляли по тях павета, камъни, варени яйца, в резултат на което няколко милиционери и отрядници били ранени, а един кон намушкан с острието на чадър. Група младежи са спирали превозни средства, правили са опити да ги вдигат и обръщат. По някои улици са вървели големи групи граждани и предимно младежи със запалени свещи.

Очевидно и през тази година великденското богослужение в храма-паметник "Ал.Невски" и особено ритуалът, извършван вън от него, може да се използва от някои недобросъвестни граждани за нарушаване на обществения ред и провокации. За да не се допусне това, молим Секретариата на ЦК на БКП да обсъди и ако счете за целесъобразно да приеме следното

Р Е Ш Е Н И Е:

1. Задължава Софийския градски комитет на БКП и Министерството на просветата и препоръчва на градските комитети на Отечествения фронт, ДКМС, профсъюзите в София да разяснят пред гражданите и учащите се непристойните прояви, които са станали миналата година през време на великденското богослужение и да вземат мерки за оказване на възпиращо въздействие на младежите-работници, студенти и ученици - да посещават църквите.

2. Не възразява на предложението на Синода влизането в храма-паметник "Ал.Невски" на 9 април т.г.вечерта да става с покани. Броят на поканите да бъде ограничен и да съответствува на възможностите на храма за побиране на хората.

Министерството на външните работи да вземе мерки да не се допусне отпечатването и изпращането на повече покани.

3. Министерството на вътрешните работи на 9.IV.т.г.да вземе необходимите мерки за отцепване с милиционери и членове на ДОТ района на храма "Ал.Невски", да обезпечи пропускателна система и да не допусне събирането на много хора около пропускателните пунктове и извършването на хулигански и други непристойни прояви

Из архивите на ДС

132

от граждани както в храма, така и на други места.

Нарушителите на реда да се задържат и им се търси наказателна отговорност по указа за дребното хулиганство и наказателния кодекс.

4. Да се организират групи от цивилни служители на МВР, членове на ДОТ и на комсомола, които да вземат незабавни мерки за установяване и обезвреждане на инициаторите и подстрекателите за извършване на противообществени прояви.

№ I 237. 16.3.1966 г.

МИНИСТЪР НА
ВЪНШНИТЕ РАБОТИ:

МИНИСТЪР НА
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ: 16.3.1966

АД/ЕИ

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ - ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
100

От архивите на ДС

136

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Осигуряването на реда в и около храма - паметник "Ал. Невски" по време на великденското богослужение.

През последните няколко години се забелязва интерес у някои граждани към великденското богослужение в храма - паметник "Ал. Невски".

През 1964 година в него бяха допуснати много хора, поради което беше създадена непоносима обстановка, а някои от посетителите имаха неприлично държание.

Предвид на това миналата година беше поставен въпроса чрез Министерството на външните работи да се вземат по-резултатни мерки за ограничаване достъпа на лица в храма и недопущане на противообществени деяния.

В съответствие с дадените указания беше направено отцепление на района около храма с пеши и конни милиционери и членове на ДОТ, за да се ограничи достъпа на много хора до него. Пропускани бяха лицата, които имаха покани дадени им от "Св. Синод".

За недопущане на непристойни прояви вътре в храма бяха използвани цивилни служители на МВР и отрядници и беше осигурен сравнително добър ред.

След 22.00 часа на 24. IV. м.г. пред външната охрана започнаха да се събират много хора, които желаеха да влезнат в храма, но нямаха покани. Бяха се струпали около 4-5 000 души.

Из архивите на ДС

Същите изразяваха гласно недоволството си от това, че не им се разрешава да отидат на площада и в храма. На някои места тълпата упражняваше натиск и искаше със сила да премине през охраната. Това наложи органите на МВР и отрядниците също със сила да ги изтикат назад и възникнаха сериозни конфликти.

Хора от тълпата псуваха милиционерите и отрядниците, хвърляха по тях павета, камъни, варени яйца, в резултат на което бяха наранени някои служители на НМ и отрядници, а с острие на чадър беше намушкан кон. В краката на конете бяха хвърлени димки и няколко бомбички.

Групи младежи спираха превозни средства, правеха опит да ги вдигат и обръщат, удряха по тях, Счупени бяха стъклата на няколко автобуса.

По някои улици вървяха големи групи хора със запалени свещи в ръце. Пред групата, която се движеше по ул. "Раковски" младеж носеше кръст със запалени по него свещи.

За извършените нарушения баха задържани 40 лица, от които около 30 членове на ДКМС и то предимно учащи се и работници. На същите бяха наложени административни наказания. В една от леките коли, с които превозваха задържаните беше намерен ръкописен лозунг със съдържание против Народната власт и др. Тодор Живков.

На 24. IV. вечерта, в някои общодостъпни заведения като сладкарница "Варшава", аператива на ул. "Славянска" и др. посетителите поставяха по масите запалени свещи.

Дипломатически представители на капиталистическите страни проявяваха голям интерес и през цялото време наблюдаваха непристойните прояви на гражданите около храма - паметник "Ал. Невски" и улиците на Столицата.

В останалите църкви на София обстановката беше спокойна.

Някои вярващи граждани водеха малки деца в църквите; караха ги да палят свещи, да се кръстят, да се молят и да целуват иконите.

Из архивите на ДС

/3/

3.-

От горепосоченото могат да се направят следните изво
ди:

Великденското богослужение в храма - паметник "Ал. Невски" и особено ритуала, извършван вън от храма се използва от някои недобросъвестни лица за нарушение на обществения ред.

Наличието на покани неминуемо налага да се въведе пропускателния режим и отцепване на района около храма - паметник в дълбочина.

ЛИ/

2II/1
Решение N.202 на ПГЭ от 20V 66г. зав. вх. N. 1819/66г

НРБ
КОМИТЕТ за ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
СЕКРЕТАРИАТ
№ I-534
4V 1966 г.
СОФИЯ

Строго секретно 91
Екз.№ 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
СЕКРЕТАРИАТА НА
ЦК НА БКП
Т У К

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

от Ангел С о л а к о в – председател
на Комитета за държавна сигурност
и Тодор Г а н ч о в с к и – I-ви
секретар на Партийния комитет при КДС

ДРУГАРИ,

В борбата за разкриване и пресичане престъпната дейност на враговете органите на КДС винаги са се учили и се учат от неизчерпаемия опит на прославените съветски чекисти. Благодарение на съществуващите приятелски връзки между двата братски органа, ръководството на КДС е изпращало в КГБ свои ръководни и други оперативни работници, за да изучават на място съветския опит, който ни помага да усъвършенствуваме формите и методите в нашата оперативна дейност.

Но задачите, които стоят пред органите на КДС, изискват постоянно да се подобрява и партийно-политическата и организационната работа, провеждана от партийните комитети и организации. В това отношение Партийният комитет при КГБ има богат опит, който ние досега по партийна линия не сме изучавал За да бъдем в състояние още по-добре и всестранно да изпълняваме задачите, които ни се поставят от Партията, трябва да направим наше достояние съветския партиен опит в системата на КГБ.

92

Като изхождаме от горното,

П Р Е Д Л А Г А М Е:

1. Секретариатът на ЦК на БКП да разреши на група партийни работници от поделенията на КДС да посетят СССР, за да изучат опита на партийните комитети и организации при КГБ.

2. Необходимите средства за командировка на групата да се вземат от бюджета на КДС.

3. Групата да има следния състав:

- Тодор Ганчовски, първи секретар на ПК при КДС - водач на групата;
- Ангел Стоичков, инструктор във Военния отдел на ЦК на БКП;
- Илия Диков, секретар на УПК;
- Асен Николов, секретар на УПК;
- Минчо Йотов, секретар на УПК и
- Симеон Цветков, секретар на УПК.

София, 30.IV.1966 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КДС: /п/ Ив. Сотиров.

I-ВИ СЕКРЕТАР НА ПК:

Из архивите на ДС

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ - ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
102
Из архивите на
600

НРБ
КОМИТЕТ ЗА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
СЕКРЕТАРИАТ
№ 1782
22 юни 1976 г.
СОФИЯ

123

Секретно от особена важност

Екз. № 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
СЕКРЕТАРИАТА НА ЦК НА БКП
Т У К

Д О К Л А Д

От Ангел Солаков – председател на
Комитета за държавна сигурност

Относно: дейността на група фракционери сред гръцките политемигранти в НР България.

В НР България живеят около 7 000 гръцки политемигранти. Една част от тях през последните години е пристигнала в страната ни от СССР, Полша и Чехословакия. Редица от тях са завършили партийни школи у нас или в съответната социалистическа страна, където са били до идването си в България. Други са завършили висше, полувисше, военно или средно образование. Понастоящем 117 младежи – синове и дъщери на политемигранти, се обучават във висши учебни заведения, а 32 – в полувисши.

Работоспособните гръцки политемигранти са настанени на подходяща работа, а някои от тях заемат отговорни места в държавния и партийния апарат. В българската народна армия служат 62 души. Възрастните гръцки политемигранти са обезпечени с пенсии и с жилища.

Из архивите на ДС

601

Политическата дейност на гръцките политемигранти в НРБ се направлява и контролира от избрания от тях Централен съвет (ЦС) на ДОМЕ (Демократична просвегна организация на гръцките политемигранти), която е пряко подчинена на ЦК на ГКП.

Повечето от гръцките политемигранти, живеещи в нашата страна, стоят на принципни партийни позиции и провеждат утвърдения от XX и XXII конгрес на КПСС курс както по международната линия на комунистическите и работнически партии, така и във вътрешно-партийния си живот.

Една част обаче от гръцките политемигранти е изпаднала под влияние на разколническата дейност на китайските и албанските догматици, в резултат на което е започнала да провежда организирана фракционна дейност против праволинейната политика на ГКП, по същество насочена против КПСС и БКП. Тая тяхна фракционна дейност умело се използува от гръцкото разузнаване за разлагане на гръцката емиграция, за събиране на разузнавателна информация за гръцките политемигранти, а също така и за сведения, представляващи наша държавна тайна.

Фракционните елементи сред гръцките политемигранти в НРБ от началото на 1965 година особено активизираха дейността си, в резултат на което се образуваха три фракционни течения сред тях.

1. Фракционно течение с ръководител Василис Аспиридис - бивш кандидат член на ЦК на ГКП и зам.директор на гръцката партийна школа в Румъния "Никос Белоянис", изключен от ГКП за неморални деяния, Харис Гавраилидис - бивш секретар на ЦС на ДОМЕ, изключен от БКП за фракционна дейност, Ахилеяс Апаназидис - завършил гръцката партийна школа "Никос Белоянис" и Висшата партийна школа "Сг.Димитров", изключен от БКП за фракционна дейност и др.

Това течение провежда дейност против решенията на XX и XXII конгрес на КПСС, против ГКП и поддържа ККП. Води борба за възстановяване на Никос Захариядис като ръководител на ГКП.

2. Фракционно течение начело с Герасимос Малгезос - о.з. полковник от гръцката демократична армия, Атанас Мичибонов -

Из архивите на ДС

пристигнал в страната през 1960 г. от Ташкент, където е бил изключен от ГКП за фракционна дейност, и др.

Това течение провежда линията на първото, но застъпва становището, че борбата им против "ревизионистите" в ГКП трябва да се води строго конспиративно и то само от гръцки политемигранти, извън рамките на БКП.

3. Фракционно течение с ръководител Василис Римбас - изключен от БКП за фракционна дейност, подкрепящо ККП.

Между отделните фракционни течения съществуваха и съществуват разногласия. За да се обединят всички течения в една фракция и да се изработи обща линия, на 5.III.1966 г. в София се е провело съвещание, на което са присъствували 18 души, представители на отделните фракционни течения.

Съвещанието е избрало "Временно бюро" в състав от 13 души и секретариат от 6 души, а именно: Харис Гаварайлидис - първи секретар, Георгиос Гигис - офицер от ГДА, о.з. подполковник от БНА, уволнен от армията и изключен от БКП през 1964 г. за фракционна дейност, Костас Делибейс - о.з. офицер от БНА, уволнен от армията и изключен от БКП за фракционна дейност, Ставрос Калудис, Лакис Кукуцис и Никос Чолакидис.

"Временното бюро", по изказвания на някои от фракционерите, се ръководи от "Временен ЦК на ГКП" със седалище в Румъния, който ръководел дейността на гръцките фракционери във всички социалистически страни.

На това съвещание "Временното бюро" е приело редица решения, като:

Признава съществуващия "Временен ЦК на ГКП".

Обявява се против линията на VI пленум на ЦК на ГКП и приема в своята организация всички лица, верни на линията на VII конгрес и III конференция на ГКП.

Подкрепя всички "маркс-ленински" партии, групи и лица, които се борят срещу империализма и "съвременния ревизионизъм".

Изготвя писмо до XXIII конгрес на КПСС с искане за освобождаване "заточените" гръцки политемигранти в Сибир и др.

Из архивите на ДС

603

(Копие от писмото решават да се изпрати в Гърция за отпечатване в сп."Анагениси").

Съвещанието възложило на "Временного бюро" да организира редовна връзка с Гърция за получаване на списание "Анагениси", да организира и проведе в близко време нелегална конференция за избиране "Бюро" за България и делегати за "конгреса" на фракционерите.

Въпреки проведеното съвещание и така приетите решения, между отделните фракционни течения са останали неизгладени редица противоречия. Това се вижда и от следните решения на съвещанието:

а) Изключват се от организацията (б.н. фракционерите) Василис Аспиридис, Ахилей Апаназидис и Димитриос Пентидис за допуснати от тях грешки и нежелание да вземат участие в нелегалното съвещание.

б) Да се работи за приобщаване привържениците на Герасимос Малтезос, а самият той да не се привлича, понеже е демагог.

На 7.III.1966 година Переклис Кесеридис - заедно с още двама представители на "Временного бюро" е посетил албанското посолство в София, предал е информация за проведеното съвещание и две писма, които да бъдат изпратени съответно до XXIII конгрес на КПСС и "Временния ЦК на ГКП" в Румъния.

Установено е, че фракционни течения има и в средите на гръцките политемигранти, живеещи в другите социалистически страни - Румъния, Унгария, Полша и Чехословакия. Има стремеж за осъществяване на контакт и обединение усилията и дейността на фракционерите от всички социалистически страни. За сега те нямат изградена стройна организация за поддържане връзка помежду си, но разполагат с адреси и използуват пътувания на отделни фракционери от една страна в друга за изпращане на материали и др.

Гръцките фракционери провеждат дейността си под лозунга за борба срещу ръководството на ЦК на ГКП и следвания от него курс. Фактически дейността им е насочена против КПСС и другите комунистически и работнически партии, отстояващи принципите на

Из архивите на ДС

604

маркс-ленинизма, ръководещи се в дейността си от утвърдения курс от XX, XXII и XXIII конгрес на КПСС и московските съвещания.

Редица от пригежаваните и разпространявани у нас от фракционерите материали са изпълнени с гнусни клевети по адрес на КПСС, съветското партийно и държавно ръководство.

Горното се вижда от следните примери:

Чолакидис ръководител на гръцките фракционери в Пловдив, през м.април 1965 година се изказал, че ако не бил разкрит заговорът на разколниците у нас, те имали голкова привърженици в Пловдив, че целият град щял да се бие за смяна на нашето държавно и партийно ръководство. Пред идващи в страната ни гръцки граждани той е представил положението у нас с най-черни краски. Същият пригежава скица на изградената от него фракционна група в гр.Пловдив, разпределена по райони, групи, четворки и др.

Един от разпространяваните материали е озаглавен "Поздравително писмо от затворниците и заточените марксисти-ленинци от ГКП в Съветския съюз към временния ЦК на ГКП (м.л.)". В него между другото се казва:

"Съветските политически ръководители фалшифицираха обвинения против честните партийни членове и кадри на ГКП... Съветската милиция и съветските прокурори пригежават достатъчно ловкост и майсторство по инсцениране на обвинения... Назначеното от кликата на Хрушчов сегашно ревизионистично ръководство превърна ГКП от партиен авангард на работническата класа в партия - опашка на буржоазната класа... 15.VIII.1964 г."

В друг документ от октомври 1965 г., озаглавен "Съобщение на Временния ЦК на ГКП (м.л.), се казва:

"Не може да се мисли за освобождение на народа и Гърция от режима на американското господство и техните лакеи, без едновременната борба срещу хрушчовия ревизионизъм и неговото вмешателство, срещу определената ревизионистична клика Парцалидис-Калоянис, която сътрудничи с чуждите лакеи...

Хрушчовите ревизионисти мразят марксистите-ленинци и ни унищожават по същия начин, както цареге унищожаваха болшевиките..."

Из архивите на ДС

През м.март т.г. гръцките фракционери разпространяваха и така нареченото "Писмо на временния ЦК на ГКП (м.л.), в което се казва:

"В Гърция ще трябва да се чуват силно лозунгът "Долу хрушчовистките ръце от комунистите!" През март хрушчовистките водачи свикват XXIII конгрес на КПСС. Хрушчовистите ренегати с лъжемарксистка демагогия и триумфални думи ще поискат на този конгрес да оправдаят линията на предателство на марксизма-ленинизма и сътрудничеството с американския империализъм, която бе провъзгласена на XX и XXII техни (ревизионистични) конгреси, да измамят съветския народ".

Заедно с горните материали беше разпространена и специална брошура относно Септемврийския пленум на ЦК на КПСС, в която се казва:

"Както всеки друг пленум от тогава, когато ръководството на КПСС е в хрушчовата ревизионистична група, и последният пленум отбеляза една нова крачка по пътя на предателството, този път в икономическия сектор..."

Гръцките фракционери в СР Румъния изготвили документ, "подписан" от 2 500 емигранти, с който искат освобождаването на "заточените" в Сибир гръцки емигранти. Поставена е задача на "Временното бюро" в България да събере такива подписи, след което всичко това щяло да бъде изпратено в ООН и до всички комунистически партии.

В Гърция се издава списание "Анагениси". Разполага се с данни, че то се покровителствува от гръцката полиция и се субсидира от службата за антикомунистическа пропаганда към министерство при председателството на гръцкото правителство и от ККП чрез китайското посолство в Женева. Това списание се явява орган на така нареченото "Ново движение" в Гърция и препечатва материали от в."Женмин жибао" и сп."Хунци".

Чрез идващите в нашата страна гости и туристи от Гърция списанието "Анагениси" се пренася в НР България. Фракционерите го вземат и разпространяват най-активно сред гръцките политемигранти.

Из архивите на ДС

За да бъдат по-убедителни при провеждане на пропагандистката си разколническа дейност, гръцките фракционери си служат с клевети срещу нашето партийно и държавно ръководство. Така през м.декември 1965 година тогавашният ръководител на "Временното бюро" Василис Аспиридис, пред група фракционери се изказал: "Нима Вие не виждате, че въпреки нашата дейност българските власти не ни спират пенсиите, не ни гонят от квартирите. Те знаят много добре че ние развиваме дейност, че пишем анонимни материали, образуваме групи, събираме членски внос, но въпреки това не вземат мерки, а с мълчаливото си съгласие доказват, че и те са привърженици на ККП".

В своята разколническа дейност у нас гръцките фракционери не само че пропагандираха създаването на нелегални организации, но и създадоха стройно изградена организация, избраха ръководни финансови и контролни органи, събират членски внос и др. Съчиняват, преписват и разпространяват от ръка на ръка и по пощата клеветнически материали против ГКП и КПСС. Разполагат с пишеща машина, гръцки шрифт, пренесена от Берлин и очакват получаването на друга машина.

Редовно поддържат връзка с китайското и албанското посолство в София, откъдето също получават материали и предават свои пасквили. Под ръководството на "Временното бюро" се готвят в близко време на открито - в планина да проведат своя партийна нелегална конференция.

Изхождайки от така показаната дейност на фракционерите сред гръцките политемигранти в НР България, с цел да се пресекат възможностите им за водене на нелегална, антинародна и антипартийна дейност против ГКП, КПСС, БКП и за недопускане провеждането на замислената от тях нелегална конференция,

П Р Е Д Л А Г А М:

1. По линия на ГКП и БКП някои активни фракционери да бъдат предупредени да преустановят тази си дейност или в определен срок напускат пределите на НР България.

На ония, които ще пожелаят да напуснат България, да им се разреши да се изселят заедно със семействата си, като срочно им се оформят нужните за целта документи.

2. Органите на КДС да провеждат мероприятия за недопускане провеждане на нелегална антибългарска и антисъветска дейност от страна на разложили се гръцки политемигранти.

3. Органите на КДС, след съгласуване по установения ред с Главната прокуратура на НРБ, да разследват и предават на съдебните власти отделни най-активни участници в изграждането на нелегални организации и групи, пишещи и разпространяващи клеветнически антисъветски и други вражески материали.

Към някои от най-злостните фракционери да се прилагат административни мерки, включително изселване заедно със семействата им от големите градове.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ А. Соласов

Отпеч. в 3 екз.
№ 1 - ЦК на ТКП
№ 2 - към дело
22.VI.1966 година

607
Из архивите на ДС

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
103
Из архивите на
608

СЕКРЕТНО

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

3482 11 юли 6

РАЗПОРЕЖДАНЕ 131
НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
от 8 юли 1966 год.

За образуване на ново външнотърговско предприятие за износ на специално имущество по втора направление

№ 169/30.VI.1966 г.

ДО
МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪНШНАТА ТЪРГОВИЯ
МИНИСТЕРСТВОТО НА ФИНАНСИТЕ
МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ
КОМИТЕТА ЗА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ РАЗПОРЕДИ:

1. Да се образува от 1.VII.1966 г. ДТП "Кинтекс" към Министерството на външната търговия като самостоятелна юридическа личност на бюджетна сметка, на която се възлага внесно-изнесна търговия с капиталистическите и развиващите се държави, частни фирми и лица с:

а) военно-техническо, инженерно, интендантско и друго специално имущество от производството и свободни наличности на Министерството на народната отбрана и други ведомства;

б) техническа помощ за войскови нужди;

в) специални оборудвания;

г) промишлено-взривни материали – ловно и спортно стрелково имущество и материали;

д) реекспортни, компенсационни и други сделки.

Из архивите на ДС

Министерът на външната търговия иска да разшири номенклатурата на предприятието и със специални стоки за граждански нужди.

2. Утвърждава на новообразуваното ДТП "Кинтекс" 19 щатни бройки, от които 10 щатни бройки да се вземат от щата на Инженерно управление - Министерството на външната търговия - със съответния фонд работна заплата, а за останалите 9 бройки Министерството на финансите да осигури допълнителен фонд работна заплата.

3. Всички активи и пасиви, свързани с дейността на отдел "Износ" втори направление (кантора Кинтекс) при Инженерно управление - Министерството на външната търговия - да се прехвърлят към новообразуваното държавно търговско предприятие.

4. Поради специалния характер на работата на предприятието по преценка на министъра на външната търговия могат да бъдат приемани на работа (от Министерството на народната отбрана и Комитета за държавна сигурност) военнослужещи по ред, установен с 1517-то разпореждане на Министерския съвет от 1959 г. със запазване на всички права на военни лица.

Заплатите на същите да се определят по приравнителната тарификационна таблица № 01838 от 28.XI.1964 г., ползувана от Инженерно управление при Министерството на външната търговия, съставена въз основа на разпореждане № 787 на Министерския съвет от 8.I.1956 г.

Възнаграждението на служителите (без военнослужещите) да се определи:

а) за ръководители и специалисти по таблица № 41 за централни управления при Министерството на външната търговия;

б) за общите длъжности по таблица № 45.

На служителите да се изплащат възнаграждения за работа със секретни документи.

609

Из архивите на ДС

610

32

5. Министърът на външната търговия съгласуване с министъра на външните работи и председателят на Комитета за държавна сигурност в едномесечен срок да утвърдят правилник за устройството, задачите и функциите на новосъздаденото ДТП "Кинтекс".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: (п) К. Живков

ГЛ. СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: (п) Н. Канолов

Вярно,
НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛ ОБЩА КАНЦЕЛАРИЯ: (Ст. Попов)

Отпечатано в 6 екз.
От екз.№ 1 до 4 - на адресантите
Екз. № 5 и 6 - към оригинала

МА.

67

Строго секретно
Екз.№ 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

НРБ
КОМИТЕТ ЗА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
СЕКРЕТАРИАТ
№ Т 928
22 юни 86

ДО
ДР. ТОДОР ЖИВКОВ
ПЪРВИ СЕКРЕТАР НА ЦК НА БКП
Т У К

Д О К Л А Д

от Ангел С о л а к о в – председател
на Комитета за държавна сигурност

о т н о с н о състоянието на работата по
опазването на държавната и военна тайна

Капиталистическите разузнавателни служби активизират своята дейност за събиране на секретни сведения за нашата страна. Стремят се да събират данни, които могат да ги ориентират за нашата отбрана, задълженията ни по Варшавския договор, отбранителната промишленост, местонахождение, капацитет и уязвимост на складовете за боеприпаси и гориво-смазочни материали, състоянието на железопътния, морски и въздушен транспорт, икономика, за решенията на СИВ и др. Отделят особено внимание на данни, които ще им послужат в конкретни подривни акции за отслабване сплотеността на социалистическите страни.

Забелязва се усилен стремеж у капиталистическите дипломати да разширяват контактите си с наши граждани, ръководители на ведомства, научни институти, представители на изкуството и културата, журналисти, обществени и стопански дейци, с цел събиране на разузнавателна информация.

Из архивите на ДС

612

За събиране на разузнавателна информация противникът активно използува и разширяването на туризма, международният обмен в областта на културата, науката и спорта.

Представителите на деловите среди от капиталистическите страни проявяват голяма изобретателност в стремежа си да събират предварителна информация, която изкусно използуват при водене на преговорите. Устройват приеми, дават подаръци, подкупи, открито предлагат сътрудничество. По такъв начин те лесно узнават какви са нашите перспективи, има ли конкурентни страни и т.н.

Търговският представител на ГФР в София, проявява упоритост при установяване контакт със служители от Държавния комитет за наука и технически прогрес. Характерно е, че без да уведомява и да иска съгласието на ръководството на Комитета, се е срещал със служители и разговарял лично по интересуващите го въпроси.

При редица случаи противника успява да се добере до наши държавни и военни тайни.

В изпълнение на решението на Политбюро на ЦК на БКП от 24 март 1964 година "За повишаване бдителността и опазването на държавната тайна" са постигнати известни успехи, които не са задоволителни. В организацията на работата по осигуряването на държавната тайна в някои ведомства съществуват все още сериозни слабости и недостатъци. Резултатите от взетите мерки в това отношение не съответствуват на нарасналите изисквания на политическата и оперативна обстановка.

Не се спазва от много ведомства установения от Правилника за поверителното деловодство порядък при работата със секретни материали, при провеждане на съвещания по поверителни въпроси и др. Не се упражнява вътрешноведомствен контрол по приложението на Правилника за поверителното деловодство. Неоправдано се разширява кръга на лицата, които се запознават с държавните секрети. Често се допускат и продължително време работят с поверителни данни лица, за които не е искано съгласието на органите на КДС. Вследствие на това се разгласяват и губят поверителни документи, каквито случаи са констатирани в Държавния комитет за наука и технически прогрес, Министерство на машиностроенето, Министерство на земеделието, Министерство на

Из архивите на ДС

народната отбрана, Министерство на външната търговия, "Машиноимпорт", "Химимпорт", посолствата и търговските представителства на НРБ в Берлин, Варшава и Москва, Управление "Петрол", ЖП Управление Г.Оряховица и др.

От ведомствата и предприятията, които контрактуват с МНО не са взети всички мерки за опазване на данните и сведенията съставляващи военна тайна. Не е въведен порядък при съхранението и ползуването на топографските и геодески материали.

При провеждане на военни учения продължават да се допускат нарушения на Наставлението за скрито управление на войските.

Не е решен докрай въпросът за охрана на някои наши представителства в капиталистическите страни, поради липса на щатни бройки по линия на Министерство на външните работи.

Някои ръководители на ведомства подценяват въпросите по опазването на държавната тайна и не вземат мерки за тяхното решаване. Не са решени въпросите, свързани с подбора, квалификацията и служебното положение на работещите в поверителните служби, поради което тяхната работа е на твърде ниско равнище. Броят на служителите в поверителните служби е недостатъчен, ниско са платени (от 54 до 75 лв.), поради което тези длъжности не се заемат от служители с възможности за работа по осигуряване опазването на държавната тайна.

В другите социалистически страни в министерствата и ведомствата с общорепубликанско значение има създадени специални отдели с добре заплатени служители за работа по обезпечаване опазването на държавната тайна.

След преустрояване дейността на ГЛАВЛИТ от 21.IV.1956 г. в ежедневния и периодичен печат се публикуват редица сведения от поверителен характер. Обнародват се материали за абсолютното количество на наши стоки за износ, критични бележки по качеството, себестойността и цените на продукцията, рентабилността на предприятията, увреждащи сигурността и интересите на страната.

Разпореждане № 647 на Министерския съвет от 1958 г., което задължи ръководителите на ведомствата предварително да контролират подготвяните материали за обнародване, не даде очакваните резултати. В някои ведомства няма определени отговорници за контрол на подготвяните материали, а където има такива гледат формално на това си задължение или са неподготвени и не могат да решават с необходимата вещина тези въпроси.

Из архивите на ДС

614

Почти всички капиталистически мисии в София и особено американската, английската, френската, италианската и гръцката отдават голямо значение на данните, публикувани в нашия ежедневен и периодичен печат за набиране на информация за обществено-политическото и икономическо положение на нашата страна.

За обработка на печатните материали при американската, английската и френската мисии има изградени специални секции към служба "печат", в които работят по 4-5 служители-преводачи.

Характерно е изказването на съветника при френското посолство, че човек, ако умее добре да чете българската преса, да съпоставя и анализира различните източници, може да извлича богата информация.

След закриването на ГЛАВЛИТ от него са оставени 5 щатни единици в Централната поща за контрол на пристигащите печатни материали от капиталистическите страни. Броят на тези служители е съвсем недостатъчен и те не могат да се справят с постоянно увеличаващия се поток от материали, посредство които империалистите се стремят да провеждат идеологическа диверсия в нашата страна.

В СССР и Полша има Главни управления, а в Унгария - Бюро, при министерските им съвети за надзор на печата и печатните произведения. В Чехословакия Управлението е към Министерството на вътрешните работи.

Решение № Б-6 на Политбюро на ЦК на БКП от 5.IV.65 година относно провеждането на технически и други мероприятия с оглед недопускане капиталистическите разузнавания да се добират до сведения, представляващи държавна тайна, посредством свързочните средства, не е изпълнено поради липса на средства.

Някои партийни и административни ръководители, като тези в Смолянски и Ямболски окръзи, разрешават да се правят снимки от самолети, без да се съобразяват с разпореждане № 216 от 1964 година на Министерския съвет.

Някои ведомства нарушават решението на Политбюро на ЦК на БКП от 24.III.1964 г., като допускат излизането в капиталистическите страни на лица, които знаят изключително важни държавни тайни.

Из архивите на ДС

Органите на КДС проведоха редица мероприятия за изпълнение решението на Политбюро от 24.III.1964 г. Съществуват, обаче слабости, свързани с организацията и контраразузнавателната насоченост на агентурно-оперативната работа по опазването на държавната и военна тайна.

Срещат се трудности в осъществяването на методическо ръководство, контрол и помощ от страна на КДС върху цялостната работа по обезпечаване опазването на държавните секрети в страната. Препоръките ка Комитета за държавна сигурност към някои ведомства във връзка с констатираните слабости и необходимостта от вземане на ефикасни мерки за отстраняването им не винаги се изпълняват.

615

Приложение: проект за решение на Политбюро на ЦК на БКП за подобряване организацията на работата по осигуряване опазването на държавната тайна.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ М. Спасов

Отпеч.в 2 екз.
№ 1 - адресанта
№ 2 - към дело
изпълнил:
написала:Е.Попова
11.VII.1966 година

Из архивите на ДС

Строго секретно
Екз.№____ 72

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

п р о е к т

Р Е Ш Е Н И Е

НА ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП

За подобряване организацията на работата по осигуряване опазването на държавната тайна в министерствата, ведомствата, учрежденията и предприятията на Народна република България и пресичане възможностите на капиталистическите разузнавания да се добират до държавни тайни на страната, Политбюро

Р Е Ш И:

1. За да могат да се подбират и задържат в поверителните служби квалифицирани и авторитетни служители за работа по осигуряване опазването на държавната, войнна и служебна тайна, при изготвянето на новите щатни таблици, Комитета по труда и работната заплата, съгласувано с Комитета за държавна сигурност и съответните ведомства да даде необходимия щат с по-добре платени длъжности. При даването на щат и длъжности да се изхожда от обема и важността на фактите, сведенията и предметите, съставляващи държавна тайна, с които се работи в министерствата, комитетите, другите централни ведомства, държавни стопански обединения, институти, учреждения и предприятия.

В Обединеното промишлено предприятие "Фридрих Енгелс" и завод "11" при Министерство на машиностроенето да се запази длъжността зам.директор по режима и възстанови длъжността зам.директор по режима в управление "Редки метали" при Министерство на химията и металургията.

Из архивите на ДС

Пред служителите от поверителните служби се поставят следните основни задачи:

Осигуряване опазването на държавната и служебна тайна в съответните ведомства, учреждения и предприятия.

- водене на поверителните деловодства;
- контрол и помощ по организацията на работата за опазването на държавната и служебна тайна в подведомствените им учреждения и предприятия;
- активно участие в подбора, подготовката и повишаване бдителността на работещите с държавни секрети и на тези от тях, на които се налага да пътуват в капиталистически страни;
- контрол на подготвяните материали за обнародване, засягащи характера на работата на съответните ведомства, учреждения и предприятия, с оглед да не се допуска разгласяването на държавна и служебна тайна и увреждане на интересите и сигурността на страната чрез печата, печатните произведения, радиото, телевизията и други пътища;
- техническата работа по организиране приемането и воденето на разговори с чужденци, отчетност и обработка на материалите, на водените беседи, консултации, даване интервюта и пр.;

Подбора, назначаването и освобождаването на служителите от поверителните служби да се извършва със съгласието на Комитета за държавна сигурност.

2. Да се създаде при Министерския съвет Управление за надзор на печата, със следните задачи:

а) методическо ръководство, контрол и помощ по организацията и методите на работа на ведомствата, учрежденията и предприятията, издателствата, редакциите на вестници и списания, Българската телеграфна агенция, кинематографията, радиото и телевизията, с оглед да не се допуска разгласяването на данни, които съставляват държавна, военна и служебна тайна и проникване на идеологическа диверсия посредством печата, печатните произведения, кинематографията, радиото и телевизията;

б) да проверява всички печатни материали, които се получават от капиталистическите страни и преценява какво да се пусне за

Из архивите на ДС

ползуване в страната;

в) да спира от разпространение печатни материали, които съдържат сведения съставляващи държавна, военна и служебна тайна, или чрез които прониква идеологическа диверсия и предава виновните лица на компетентните органи за подвеждане под отговорност.

Възлага на другарите: Ангел Солаков, Мишо Мишев, Димитър Попов и Павел Матев да внесат конкретно предложение в Министерския съвет за решаване на този въпрос.

618

3. Отново обръща внимание на ръководствата на министерствата, комитетите и другите централни ведомства, учреждения и предприятия, изпълкоми на окръжните народни съвети, които работят с факти, сведения и предмети, съставляващи държавна тайна за следното:

а) д а с е с п а з в а т установените от Правилника за поверителното деловодство правила при работа с данни, представляващи държавна тайна, при провеждане на съвещания по поверителни въпроси и др.;

б) д а с е с п а з в а разпореждането на Министерския съвет относно забраната да се правят снимки от самолети на територията на страната;

в) с т р о г о д а с е с п а з в а реда за посещенията на чужденците от капиталистическите и новоосвободените страни в поверените им учреждения и предприятия с оглед опазване на държавната и военна тайна и интересите на страната. Да се проявява максимум бдителност и внимание при разговори с дипломати и граждани от капиталистическите страни, като за целта се определят подходящи служители, които предварително се инструктират;

г) о б р ъ щ а в н и м а н и е на Министерството на външните работи и Комитета за приятелство и културни връзки с чужбина да ограничат изпращането на гости от капиталистически страни в други ведомства при положение, че тяхното посещание не е наложително и не е свързано с тяхната официална мисия в нашата страна. Когато това се налага предварително да съгласуват тези посещения и въпросите, от които се интересуват с другите ведомства.

Из архивите на ДС

д) д а с е и з в ъ р ш и в а най-щателен подбор на специалистите и други лица, които се командироват в чужбина и особено в капиталистически страни, като не се допускат прибързани решения с оглед да не се изпращат политически неподходящи и такива работещи с държавни секрети от особена важност.

4. Да се възложи на Главното управление по геодезия и картография и Топографския отдел при МНО да изработят стопанска карта на топографска основа за нуждите на всички граждански ведомства. След изработването й всички топографски карти ползувани от граждански ведомства да бъдат извзети и предадени на МНО.

619

5. Да се отпуснат необходимите щатни бройки на Министерство на външните работи за обезпечаване физическата охрана на представителствата в капиталистическите страни.

6. Препоръчва на министерствата, комитетите, другите централни ведомства, институти, държавни стопански обединения, учреждения и предприятия, в които се работи със секретни материали, да изградят подходящи комисии, които на обществени начала да оказват помощ на държавните органи в борбата им за опазване държавната и военна тайна.

София,_____1966 г.

Написано в 2 екз.
№ 1-ЦК на БКП
№ 2-към дело
изпълнил:
напис.Д.Янакиева
11.VII.1966 г.

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
105
Из архивите на
620

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно
Екз.№ 2

НРБ
КОМИТЕТ за ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
СЕКРЕТАРИАТ
№ Т-1598
27 XII 1966 г.
СОФИЯ

ДО
СЕКРЕТАРИАТА
НА ЦК НА БКП
Т У К

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от Ангел С о л а к о в – председател
на Комитета за държавна сигурност

Относно: Разколническата и подривна дейност на сътрудниците на Китайското посолство в София и някои мерки за пресичане на тяхната дейност.

ДРУГАРИ,

Разколническата и подривна дейност на КНР и сътрудниците на Китайското посолство в София, се изразява главно в разпространение на клеветнически и пропагандни материали по разногласията на ККП с КПСС и другите братски партии и идеологическа обработка на наши и чужди граждани.

Много от пропагандните материали се изпращат официално по пощата от КНР. Броят им постепенно нараства. Досега са изпратени 38 различни брошури на около 600 адреса, написани на различни езици – руски, есперанто, английски, френски, испански и немски. През 1965 г. най-масово бяха изпратени брошури, "За Мартенското съвещание в Москва", "Реч на Пън Чжен в Индонезийската академия на обществените науки", "Да доведем докрай борбата против хрушчовия ревизионизъм" и др., които съдържаха най-остри нападки и клевети срещу КПСС, СССР и другите братски партии. Отделни пропагандни материали бяха изпратени скрити в кориците на някои книги и колетни пратки.

Из архивите на ДС

621

Едновременно с тези брошури се изпращаха и списанията: "Народен Китай" - на есперанто на 1800 адреса, "Китай" - на руски, френски, английски и немски език на 200 адреса, "Пекин-ревю" на 40 адреса. Публикуваните статии в тези списания в изопачен вид осветляват разногласията на ККП с международното комунистическо движение.

Понастоящем от КНР продължава изпращането на сп. "Народен Китай" до около 350 адреса, "Китай" - на 350 адреса, ежедневния бюлетин на агенция "Синхуа" - на руски език - до 14 адреса (предимно до централните профсъюзни органи), пропагандни брошури - на около 40 адреса. От началото на настоящата година посолството получава от Китай списанието "Китай на стройке" на руски език, което разпространява на 308 адреса, а другите се раздават на български и чужди граждани при посещения в посолството. Клеветите и нападките в тези материали стават все по-остри и невъздържани.

Посолството на КНР в София ежемесечно издава на български език бюлетина "Китай в строителство", който се разпространява на около 400 адреса. А от началото на миналата година досега са преведени повече от 50 статии на в."Женмин жибао" и списание "Хунци" и изпратени по пощата на около 540 адреса, а на ръка са разнесени много от тях на около 70 адреса.

Най-масово са разпространявани материалите: "Реч на Чжоу Ен-лай по случай годишнината на НФО на Южен Виетнам", "Пресконференцията на Чен И с чуждестранните журналисти", речите на Лин Бяо и Чжоу Ен-лай пред "хунвейбините" на митинга в Пекин през август т.г. Тези материали третират въпросите за "опората в собствените сили" при строителството на социализма, пропагандират "културната революция" в Китай; възхваляват и превъзнасят култа към Мао Цзедун. В тях се съдържат клевети, обиди и нападки срещу социалистическите страни.

Посочените материали се изпращат до министерства, комитети, търговски и обществени организации, редакции на вестници, списания, библиотеки, ТКЗС, читалища и отделни лица. Такива материали служи-

Из архивите на ДС

622

телите от посолството раздават на наши и чужди граждани, които посещават посолството и агенция "Синхуа".

През тази година много от получателите върнаха пропагандните материали, изпращани им от КНР и Китайското посолство, с протест срещу тези действия на официалните органи на КНР и заявиха, че не желаят да им се изпращат такива материали. Въпреки тези протести, посолството продължава разпространението на пропагандните материали.

Посолството на КНР в София се посещава от някои български граждани, чуждестранни студенти и курсисти от международната профсъюзна школа "Г.Димитров" и гръцки политемигранти.

Служителите от посолството използуват посещенията на нашите граждани в посолството и агенция "Синхуа", за да водят с тях разговори и да ги обработват идеологически. Заявяват им, че ук не желаят да се месят в нашите вътрешни работи и искат укрепване на дружеските отношения между двете страни, а същевременно се стремят да ги убедят в правотата на тяхната партийна и държавна линия. При това те клеветят, че нашата преса тенденциозно изнасяла неверни данни за положението в Китай, за да оклевети и злепостави тяхната линия. Злословят, че нашите и съветските ръководители били се обуржоазили, че били изменили на принципите на марксизма-ленинизма и пролетарския интернационализъм и вървят към съюз с американските империалисти. Говорят, че положението можело да се оправи само със "смъртта на ревизионизма".

Китайските дипломати препоръчват на посетителите на посолството да слушат емисиите на радио Пекин на руски език, които се излъчват 14 часа в денонощието, откъдето можели да научат истината за разногласията в международното комунистическо движение.

Някои от посетителите на посолството отиват за уреждане на частни въпроси, търсене на лекарства, уреждане на визи и пр., а други - за да получат пропагандни материали и да водят политически разговори; да разберат "истината" по разногласията в международното комунистическо и работническо движение; каква помощ оказват СССР и КНР на Виетнам срещу агресивната война на САЩ; каква е същността

Из архивите на ДС

на "културната революция" в Китай; доколко са верни публикуваните материали в нашата преса и в партийните документи по тези въпроси. Има и такива, които безрезервно одобряват линията на ККП и декларират, че са готови да им помагат и да работят за провеждане на тая линия и у нас, като отправят хули по отговорни партийни и държавни ръководители.

Това са главно лица с болни амбиции и кариеристични наклонности, изгонени от партията, "обидени" по различни поводи, хора с ниска политическа култура.

Контактите със служителите на Китайското посолство, водените разговори, влиянието, което оказва прокитайската пропагандна литература, подбуждат и увличат такива лица към извършване на престъпления.

ТАСО ЗЛАТКОВ, СТОЙЧО КОСТОВ ДЕДЕВ и ЙОРДАН НИКОЛОВ МИХАЙЛОВ, от София, членове на БКП, под влияние на разпространяваните прокитайски материали се оформили като противници на партийното и държавно ръководство. Те получавали и разпространявали прокитайски материали, злословили по адрес на партийното и държавно ръководство на НРБ и СССР, подбуждали свои съидейници към извършване на терористически действия.

Под влияние на разпространявани пропагандни материали от Китайското посолство ЛИЛЯНА ДЕСОВА и МЕТОДИ ДЕСОВ от Перник, членове на БКП, изградиха контрареволюционно съзаклятие, което си постави за цел да се бори за сваляне на партийното и държавно ръководство у нас. Решено било за целта да пишат и разпространяват листовки с остро клеветническо и враждебно съдържание към народната власт, привличане на нови членове към съзаклятието, набавяне на оръжие и боеприпаси, извършване на терористически действия.

В групата са били привлечени или са били свързани в известна степен с нейната дейност 22 човека. Един от тях лично е посещавал Китайското посолство, от където е получавал пропагандни материали.

Из архивите на ДС

624

През 1965 година съзаклятниците написаха и разпространиха в Перник и окръга много листовки с клевети, измислици и обиди към държавните и партийни ръководители, с призиви за борба за сваляне на партийното и държавно ръководство, за изменение Априлската линия на БКП.

МЕТОДИ ГЕОРГИЕВ ТАШЕВ - учител от Казанлък, изключен член на БКП, под влияние на контактите си с китайски дипломат започнал да търси съмишленици, като хулил партийното и държавна ръководство на НРБ и СССР и разправял, че имало хора, които "организирано водят борба" срещу линията на нашата партия.

ИВАН ИЛИЕВ МАРКОВ - бивш инспектор в отдел "Просвета" при ОНС в Разград, изключен член на БКП, през 1963 г. се свързал с културния аташе при посолството на КНР в София - Джан и имал няколко конспиративни срещи с него. На тях Джан му предавал пропагандни китайски материали, които Марков четял и разпространявал.

Подобен е случаят с изключения от БКП КИРИЛ ВЛАДИМИРОВ МИЛЕВ - бивш служител от Министерството на външната търговия, който е изпращал анонимни писма от името на "нова партия", пропити с най-долни клевети и злоба към ръководството на партията и държавата. Пред различни лица той е злословил по адрес на социалистическата ни действителност. Поддържа конспиративни връзка със служители от Албанското посолство в София. На разпита пред наши органи заявявал, че мрази партийното и държавно ръководство.

Установено е, че някои наши граждани водят телефонни разговори със служители от Китайското посолство с кодирано съдържание и фиктивни имена, което дава основание да се счита, че се касае за уреждане на конспиративни срещи. Така през 1963 г. ПЕТРАНА и ПЕНЧО СТОИЛОВИ след такъв разговор със служител от Китайското посолство, отиват през следващите дни на конспиративни срещи с представители на Албанското посолство в София.

Из архивите на ДС

Китайското посолство в София засили пропагандната си и клеветническа дейност сред чуждестранните студенти и курсанти, следващи у нас - предимно към тези от Азия, Африка и Латинска Америка. При посещения в посолството китайците се стремят да ги обработват, хулят партийното и държавно ръководство на СССР и НРБ, и им раздават пропагандни материали. Интересуват се за отношението на българските власти към чуждестранните студенти, насаждат недоверие и предубеденост у тях към българските граждани.

Най-активни в това отношение са: Джан Дун-хо - трети секретар, Юй Цзи-бин - аташе по културните въпроси и печата, Лю Фу-пин - кореспондент на агенция "Синхуа" в София, Тан Сун-цзяо - сътрудничка към отдела по културните въпроси.

През месец октомври т.г. бяха уредени специални сбирки на чуждестранни студенти в Китайското посолство, на които са изнасяни беседи относно същността на "културната революция" в Китай с цел да ги предпазят от въздействието на "неправилната" пропаганда, която се водела у нас.

Следващите у нас трима китайски студенти активно се използуват от посолството в провежданата разложителна дейност сред чуждестранните студенти. По разни поводи те канят чуждестранните студенти да посещават посолството, дават им пропагандни материали, разясняват им линията на ККП, обработват ги и пр.

Показателен е случаят с родезийския студент Мишек Чинемаса - вицепрезидент на федерацията на африканските студенти у нас. Китайските студенти непрекъснато поддържат контакт с него и го държат под свое влияние. От своя страна Чинемаса оказва влияние върху Франк Мбенго - президент на същата федерация, който също посещавал Китайското и Албанското посолство.

Китайските дипломати много радушно посрещат гръцките политемигранти в посолството, оказват им подчертано внимание,

Из архивите на ДС

626

ласкаят ги и ги обработват.

Гръцките политемигранти, които посещават Китайското посолство, стоят на прокитайски позиции, което декларират в разговорите си с китайците. Получените пропагандни материали след като те разпространяват сред свои съмишленици. Под влияние на тези контакти, гръцките фракционери засилиха разложителната си разколническа дейност сред гръцката политемиграция.

Посолството на КНР в София урежда две фотовитрини, на които се излагат изключително фотоснимки, извадки от изказвания и речи на техни ръководители, с които се величае провежданата "велика пролетарска културна революция" в Китай, овладяването идеите на Мао Цзе-дун като "любим вожд на цялото прогресивно човечество". В някои от поместените на витрината материали по косвен начин се отправят нападки срещу КПСС, БКП и другите братски партии.

Служителите в културния отдел при посолството са заявили, че те уреждали фотовитрините по такъв начин, че да може да се даде отпор на фактите и разобличенията, които нашата преса публикува във връзка с линията на ръководството на ККП и последните събития в Китай. С тях се стремели да покажат каква е "истината" за "културната революция" в Китай.

Туристическите, профсъюзните и други китайски групи, посещаващи страната, са задължени да информират ежедневно Китайското посолство по всички въпроси, които се третират при посещенията им, и получават съответни указания.

Членовете на такива групи в контакт с наши граждани се стремяха да вземат адресите им и впоследствие от Китай им изпращаха материали с клеветническо съдържание.

Из архивите на ДС

627

По време на VII Асамблея на СФДМ и на XVI сесия на СФПС китайската делегация уточняваше действията и поведението си с Китайското посолство.

Във връзка с активизирането на подривна дейност срещу НРБ от страна на КНР беше увеличен и броят на служителите в Китайското посолство в София.

До средата на 1964 година те имаха 6 дипломати, 13 сътрудници в оперативните служби на посолството и 8 души домакински персонал. В настоящия момент техният състав е: 8 дипломати, 19 сътрудници в оперативните служби, 9 души домакински персонал - или общо 36 души и 2 български граждани, като помощен персонал. От тях 7 са учили в България и добре знаят български език, а 13 - руски език.

В Българското посолство в Пекин работят 8 дипломати, 7 души сътрудници в оперативните служби, 4 души домакински персонал и 14 китайски граждани, като помощен персонал.

В сравнение с Българското посолство в Пекин, Китайското посолство в София има в повече: 1 завеждащ отдел по културните въпроси и печата, 3 сътрудници в този отдел, 3 сътрудници на търговския аташе и 2 сътрудници на военния аташе, 1 зав.протокола - или общо 15 души.

Министерският съвет на НРБ с разпореждане № 45/1961 г. задължи Изпълнителния комитет на СГНС да определи терен, на който Китайското посолство да построи своя сграда и жилища за служителите си. Определеният от СГНС терес се намира на бул."Антон Иванов" в съседство с правителствената резиденция в кв."Лозенец". Мястото е оценено и закупено от посолството. Върху терена са извършени сондажни проучвания. В него има няколко стари сгради, в три от

Из архивите на ДС

628

които от месец юли 1966 г. живеят служители от посолството със своите семейства.

Построяването на сграда за посолството на определения терен считам, че не е целесъобразно, поради следните съображения:

- Непосредствената близост с правителствената резиденция и близката правителствена сграда създават условия за тяхното лично и техническо наблюдение.

- Теренът е на височина, която доминира над голяма част от столицата и с технически средства може да покрива и други важни държавни обекти.

- На новото място ще се създадат условия за по-безпрепятствено провеждане на подривно-разколническа дейност от страна на китайските дипломати.

- Значително ще се затрудни работата на КДС по наблюдение дейността на дипломатите и служителите от посолството, занимаващи се с подривна дейност.

Във връзка с гореизложеното с цел пресичане възможността на китайските дипломати да извършват подривна и разколническа дейност в нашата страна, която заангажирва много сили на ДС, които следва да се хвърлят срещу страните от НАТО,

П Р Е Д Л А Г А М:

1. Изхождайки от принципа на реципрочността, в подходящ момент да бъдат направени постъпки чрез Министерство на външните работи за отзоваването на част от китайските дипломати в София.

2. Да бъдат направени официални постъпки пред Китайското посолство в София да преустанови разпространяването на пропагандни и клеветнически материали в нашата страна, което противоречи на

Из архивите на ДС

нормите за нормални отношения между две страни. В това отношение да се направи необходимото и за премахване на пропагандните табла, които се поставят пред посолството.

3. В отговор на изгонването на нашите студенти от КНР и с цел пресичане вредното прокитайско влияние върху студенти от ДРВ и развиващите се страни, китайските студенти, следващи у нас, да бъдат предупредени да напуснат страната.

4. Под предлог на градоустройствени съображения да се анулира продажбата на терена, определен за построяване на сграда на посолството край правителствената резиденция, като за целта бъде определен друг подходящ терен.

П Р Е Д С Е Д А Т Е Л: /п/ А. Солаков

Вярно,

Отп.в 2 екз.
№ 1-ЦК на БКП
№ 2-към дело
изпълн.Велчев
напис.ДЯ/13.XII.66 г.

2

Р Е Ш Е Н И Е

НА СЕКРЕТАРИАТА НА ЦК НА БКП ОТ 31 ЯНУАРИ 1967 Г. ЗА ПОДГОТОВКАТА, ВЪЗПИТАНИЕТО И БИТОВОТО УСТРОЯВАНЕ НА ОФИЦЕРИТЕ ОТ ЗАПАСА

Счита за целесъобразно :

1. Окръжните комитети на БКП да набележат допълнителни мерки за изпълнение на решенията на Секретариата на ЦК на БКП от 21.I.1964 г. за по-нататъшно подобряване на политико-възпитателната работа със запасните офицери и за трудовото и битовото им устройване.

2. Към окръжните народни съвети да се създадат комисии на обществени начала, които да се занимават с политико-възпитателна работа сред запасните офицери и с тяхното трудово и жилищно устройване. Комисиите да се оглавяват от заместник-председател на съвета и да се утвърждават от съкратените президиуми. В тях да се включват представители на отдел "Военен" и отдел "Пропаганда и агитация" на окръжния комитет на БКП, на военното окръжие, на комитета на запасните офицери, на отделите в съветите, които се занимават с науката, културата, изкуството и образованието, търговията, финансите, работната сила и др. Такива комисии да се създадат и в градските и в районните народни съвети.

Народните съвети, в рамките на утвърдения им щат, да водят на отчет запасните офицери, уволнени от армията, КДС и МВР по съкращение, реорганизации , по болест и в интерес на службата, които са назначени на неподходяща работа живеят в неудобни квартири и да положат грижи за тяхното настаняване. При разпределяне на жилища да се обръща внимание на нуждаещите се уволнени офицери.

Съответните органи от Министерството на народната отбрана, Министерството на вътрешните работи и Комитета за държавна сигурност по правило да беседват с офицерите не по-късно от 6 месеца преди тяхното уволнение и не по-късно от 3 месеца преди освобождаването им от армията, МВР и КДС да изпращат в съответните народни съвети необходимите справки и документи за офицерите, желаещи да живеят и се трудоустроят на територията на окръга.

Народните съвети, със съдействието на МНО, МВР, КДС и съответните ведомства, не по-късно от 3 месеца след уволнението, да настаняват на подходяща работа офицерите, уволнени не по дисциплинарен ред или поради присъда.

ВЯ

Из архивите на ДС

3

3. Министърът на народната отбрана, министърът на вътрешните работи и председателят на Комитета за държавна сигурност постепенно да приемат за дослужване на действителна служба офицери от запаса, които са служили не по-малко от 13 години в армията, МВР и КДС и 18 години в народната милиция с оглед те да придобият право на военна пенсия.

4. Да се приемат без конкурсен изпит във висшите учебни заведения, с изключение на тези по изкуствата, всички желаещи да повишат образованието си запасни офицери, ненавършили 40-годишна възраст, прослужили не по-малко от 10 години в МНО, МВР и КДС и уволнени по разпореждане, по болест, в интерес на службата, по съкращения и реорганизации.

Министерството на народната просвета при нужда и по предложение на МНО, да разкрива към техникумите съкратени курсове за офицери, които излизат в запас от армията, МВР и КДС, не по дисциплинарен ред или поради присъда.

На приетите във ВУЗ и техникумите запасни офицери да се отпущат стипендии по условията на съкратените от армията офицери.

5. Пенсионираните по чл.6 и 7 от закона за пенсиите военнослужащи да получават пълния размер на пенсията си, когато работят в отрасли, в които на работещите пенсионери от гражданските ведомства се плаща пълният размер на пенсията.

Министерството на финансите да внесе предложение за съответно допълнение на чл.50, алинея III от закона за пенсиите.

6. Министърът на народната отбрана, министърът на вътрешните работи и председателят на Комитета за държавна сигурност при кръгли годишнини да представят за правителствени награди запасни офицери, които са били не по-малко от 15 години на действителна военна служба, активно участват в обществено-политическия живот и са допринесли за изграждането и укрепването на въоръжените сили.

До края на 1967 година окръжните комитети на БКП, съвместно с военните окръжия, да издирят и предложат на министъра на народната отбрана всички партизански командири, които следва да получат по-високо офицерско звание, за да им се присвои такова.

ВЯ

59

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Приложение № 1
Секретно
Екз.№___

С П Р А В К А

Относно броя на служителите на КДС работещи под прикритие и тези, които предстоят да бъдат изпратени допълнително на работа под прикритие.

№по Ред	Наименование на поделенията	Брой на длъжностите на които сега работят служители на КДС под прикритие			Предложения на поделенията за допълнителен брой длъжности за изпращане на прикритие		
		В страната	Зад граница	Всичко	В страната	Зад граница	Всичко
1.	I управление	41	122	163	30	30	60
2.	II управление	17	11	28	10	–	10
3.	III управление	–	2	2	–	–	–
4.	IV управление	7	1	8	2	–	2
5.	II отдел	1	–	1	10	–	10
6.	IV отдел	14	61	75	4	14	18
7.	Окр.у-ние Бургас	4	–	4	–	–	–
8.	Окр.у-ние Пловдив	1	–	1	–	–	–
9.	Окр.у-ние Ст.Загора	1	–	1	1	–	1
10.	За окр.у-ния по линия на Външното наблюдение	–	–	–	10	–	10
	Всичко:	86	197	283	67	44	111

НРБ
КОМИТЕТ ЗА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
СЕКРЕТАРИАТ
№ 1562
15.V 196.7 г.
СОФИЯ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно!
Екз. № 2

20

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
ДРУГАРЯ ТОДОР ЖИВКОВ

Т У К

Д О К Л А Д

от:

Иван Башев – Министър на външните работи
Добри Джуров – Министър на народната отбрана
Ангел Солаков – Председател на Комитета за държавна сигурност
Иван Будинов – Министър на външната търговия

ОТНОСНО: Подобряване на радиовръзката и шифровата връзка със задграничните представителства на Н.Р. България и подсигуряване на по-добри условия в тях за съхраняване на секретните документи и материали.

Другарю Председател,

През 1950 година бе взето решение да се организира радиовръзка със задграничните представителства на Н.Р. България. За икономия на средства и за избягване на взаимни пречки бе решено да се изгради една радиомрежа, която да обслужва представителствата на Министерство на външните работи, Държавна сигурност, Министерство на народната отбрана и Министерство на външната търговия.

Организирането и провеждането на радиовръзката бе възложено на Държавна сигурност.

Отначало в радиомрежата бяха включени постовете в 7 – 8 представителства, но с разширяването на дипломатическите връзки на Н.Р. България и увеличаването на нуждите от бърза и засекретена връзка, постепенно мрежата се раз-

Из архивите на ДС

634

растна и сега тя обхваща 43 представителства. С 42 от тях се поддържа двустранна радиовръзка (от 1 до 3 пъти в денонощие), а за Вашингтон съобщенията се предават едностранно от София.

През настоящата година предстои откриването на още 3 - 4 радиопостове.

В представителствата радиовръзката се осъществява от един радиотелеграфист, който едновременно изпълнява и шифровата работа. Само в 9 представителства (Атина, Анкара, Истанбул, Кайро, Берлин, Рим, Виена, Париж и Лондон) има отделен шифровач.

Радиотелеграфистите и шифровачите се подбират, назначават и обучават от Комитета за държавна сигурност, но когато работят в задграничните представителства са на щат към Министерство на външните работи и освен задачите по шифровата връзка и радио връзката, изпълняват и ред други задачи на представителството.

Последното обстоятелство създава условия за използуването им и за такива работи, като касиер-домакинство и др., при изпълнението на които работниците влизат в контакт с местни граждани, учреждения и фирми, което е в дълбок разрез с инструкцията за шифровата работа и довежда до занижаване на нейните изисквания.

В центъра всяко от обслужваните министерства има своя шифрова служба. Служителите в шифровата служба на Министерство на външните работи едновременно са на щат и в Комитета за държавна сигурност.

Техническото обзавеждане, както на радиовъзела в центъра, така и на радиопостовете в представителствата, е извършено от КДС за сметка на неговия бюджет. Радиовъзела е съоръжен със съвременна съветска техника, но вече е без резерви. Помещенията както на приемния, така и на предавателния радиоцентър са запълнени и не е възможно по-нататъшното негово разширяване. Запълнена е с антени и площадката на предавателния радиоцентър.

Радиостанциите в представителствата са изработени в техническите служби на КДС и имат мощност от 40 до 400 вата. Само в Хавана и Ханой са монтирани съветски радиопредаватели.

Из архивите на ДС

Радиовръзката се провежда чрез ръчно телеграфиране. Съоръженията в радиовъзела позволяват и машинно телеграфиране (радиотелетип), но радиостанциите в представителствата не отговарят за машинна работа нито по мощност, нито по комплектовка.

До преди 5 – 6 години трафика с дипломатическите представителства не надвишаваше 2 – 2,5 милиона групи годишно и особени затруднения при неговото засекретяване и обменяне не се срещаха.

Поради активизирането на нашата външна политика и повишената нужда от информация, трафика през 1965 и 1966 година почти се удвои. В редица представителства единствения работник вече не е в състояние своевременно да обработва и разменя съобщенията.

В отделни представителства, като Атина, Анкара, Пекин, Хавана и отчасти в Дамаск, Рим, Париж, Ню-Йорк, Вашингтон и други, работниците понякога физически и психически изнемогват.

При разширяването на свързочната мрежа, щатни бройки се отпускаха само за новооткриваните постове в представителствата, а за шифровите служби в центъра и за радиовъзела – не се даваха. Поради това, с увеличаването на трафика и в тях се появиха сериозни щатни затруднения, в резултат на които шифросъобщенията не могат да се обработват навреме, особено в Министерство на външните работи, а напоследък и в Министерство на външната търговия.

Поради липса на резерви се затруднява ритмичното сменяване на работниците по радиовръзката и шифъра в задграничните представителства.

По линия на Министерство на външната търговия и външно-търговските обединения, редица съобщения съдържащи известна търговска тайна се обменят открито по телекс, което може да окаже неблагоприятно за нас отражение върху сключваните търговски сделки. Във връзка с това, в бъдеще се налага разширяване на шифровата преписка по линия на търговията.

Всичко това показва, че в следващите години шифровия трафик със задграничните представителства ще продължи да

Из архивите на ДС

636

25

се увеличава и ако не се предприемат някои по-радикални мерки, затрудненията при обработката и обмяната му ще се увеличат още повече.

За преодоляване на изложените по-горе затруднения бяха обсъдени няколко възможни варианти. Считаме за целесъобразно, мерките които ще се предприемат да обхванат централните шифрови и радиосвързочни служби и постовете в по-важните представителства, а не всички представителства, тъй като за това са необходими много средства. В замяна на това, да се реши задоволително не само въпроса за количеството на преписката, но и за срочността на нейното доставяне.

Ето защо, ние предлагаме в 19 шифропостове да се въведе техника за машинно шифриране и в 14 радиопостове - техника за машинно телеграфиране (радиотелетип и бързодействие).

Имаме предвид в течение на 1968 - 1970 година да се оборудват централните служби и постовете в дипломатическите представителства на Н.Р. България в Атина, Анкара, Истанбул, Рим, Париж, Брюксел, Женева, Виена, Москва, Лондон, Кайро, Дамаск, Никозия и Алжир с нова радиоапаратура за машинно телеграфиране и шифромашини, а постовете във Франкфурт, Пекин, Хавана, Ню-Йорк и Вашингтон - само с шифромашини.

Необходимата апаратура и щатни бройки са посочени в приложената справка.

Секретните помещения, в които работят шифроорганите и се съхраняват всички секретни материали на дипломатическите представителства, с малки изключения, не са оборудвани в съответствие със съвременните изисквания за охрана. Сравнително по-добре са оборудвани помещенията във Франкфурт, Атина, Виена, Токио и някои други. До сега тази работа е извършвана със съвместните усилия на Комитета за държавна сигурност и Министерство на външните работи, като в повечето случаи подготовката на съоръженията е ставало на място, а монтирането им - от самите служители.

Такова оборудване и организация на охраната порано се считаше за достатъчна, но създаването на по-съвършенни средства и методи за проникване ни кара да считаме,

че е необходимо повсеместно преоборудване на секретните помещения в нашите представителства.

Съоръжаването на тези помещения по начин да станат напълно неуязвими за засилените опити на капиталистическите разузнавателни и контраразузнавателни органи за проникване в тях е сложно и скъпо мероприятие.

Нито едно от министерствата не е в състояние да отдели от своите редовни бюджети толкова средства. Липсва също специализирано поделение, което да се заеме с по-задълбоченото разработване на проблемите и осъществяване на самото преоборудване.

Ако се създаде към Комитета за държавна сигурност такова поделение, в състав от 11 души, то би могло в течение на 6 - 7 години да извърши необходимата работа в 40 - 42 представителства, в които се налага това. Разходите за оборудването ще бъдат различни, в зависимост от сградите на представителствата, но средно за едно представителство са необходими около 25,000 лева. Цялото мероприятие (без фонда за заплати) ще възлезе около 1 милион лева.

Освен това, считаме за необходимо в изброените погоре 14 представителства, в които се предлага въвеждането на нови технически средства, да има по един контраразузнавач с радиотехническа подготовка със задача, да поддържа шифровата и свързочната техника (която се предвижда само по 1 комплект) и охранителната техника, а също така да извършва постоянни проверки за разкриване на техническите средства използвани от противника.

Необходимия щат е посочен в приложената справка.

Като Ви докладваме горното, молим да занимаете Министерския съвет, който, ако счете за необходимо, да приеме следното

Р Е Ш Е Н И Е

1. Задължава Комитета за държавна сигурност до 1970 година да оборудва свързочния радиовъзел за връзка със задграничните представителства на Н.Р.Б. и радиопостовете в 14 представителства с апаратура за машинно телеграфиране (радиотелетип и бързодействие), а също така централните шифрови

637

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

638

органи на Комитета за държавна сигурност, Министерство на външните работи, Министерство на външната търговия и 19 шифропостове в задгранични представителства - с апаратура за машинно шифриране на съобщенията.

2. Възлага на Комитета за държавна сигурност до 1974 година да преоборудва секретните помещения в дипломатическите представителства с необходимите съоръжения за надеждна охрана.

3. Комитетът за държавна сигурност да създаде специализирано поделение за разработка, монтаж и поддържане на охранителните съоръжения.

4. Към 14 представителства да се назначи по едно лице с контраразузнавателни функции.

5. Щатът на Комитета за държавна сигурност да се увеличи с 46 офицерски бройки, на Министерство на външните работи - 4 бройки в страната и 14 бройки за задграничните представителства и на Министерство на външната търговия - 4 бройки в страната. От тях двадесет и осем бройки на Комитета за държавна сигурност, четири бройки на Министерство на външните работи и четири бройки на Министерство на външната търговия да се дадат още през 1967 година, а останалите - през 1968 година.

За целта да се увеличи фонд работна заплата по бюджетите на съответните ведомства.

6. При откриване на нови радиопостове и шифропостове в задграничните представителства, да се дават и съответните бройки към щата на Комитета за държавна сигурност (за 2 новооткрити поста - 3 бройки).

7. Необходимите средства за осъществяване на мероприятията по настоящето решение да се предвиждат ежегодно с годишните планове и бюджета на Комитета за държавна сигурност.

8. Забранява работниците по връзките в дипломатическите представителства на НРБ в капиталистически страни да се използват за работи, изпълнението на които ги отлъчва от сградите на представителствата или налага установяването на връзки с местни учреждения, фирми и лица.

Изпълнението на настоящето решение се възлага на председателя на Комитета за държавна сигурност, министрите на външните работи, народната отбрана, външната търговия и финансите и председателя на Държавния комитет за планиране.

МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ:

МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА:
армейски генерал

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИТЕТА ЗА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ:
ген.лейтенант

МИНИСТЪР НА ВЪНШНАТА ТЪРГОВИЯ:

Из архивите на ДС

639

II/1

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно
Екз. № 2

ДО
ВОЕННИЯ ОТДЕЛ
ПРИ ЦК НА БКП
Т У К

I-778
4-7-1967 г.
София

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

от Ангел Солаков – председател на
Комитета за държавна сигурност

Другари,

С протокол № 1 от 3.I.1963 г. Политбюро на ЦК на БКП взе решение за създаване към КДС Отдел за специални правителствени свръзки"на базата на бившите "Свързочни служби" на ЦК на БКП и "Свързочен отдел" на КДС (бившето МВР).

Главната задача на Отдела за специални правителствени свръзки при КДС е планиране, организиране и осигуряване на радиорелейна, проводна и подвижна свръзка на ЦК на БКП, правителството и КДС както в мирно, така и във военно време.

Практиката от няколко години показа, че в изграждането на специалните свръзки се срещат редица трудности поради липса на единно ръководство и единна система на тяхното планиране, организиране и експлоатация.

Така например, в техническо отношение ръководството на свръзките се осъществява от Свързочния отдел на КДС, а в кадрово, финансово и пр. от няколко поделения и ведомства – отдел Свързочен, УБО, МВР и МНО.

Горното обстоятелство създава някои сериозни трудности по линия на внедряването на най-нови технически съоръжения, по линия на планирането на капиталните вложения, по линия на

Из архивите на ДС

охрана на свързочните съоръжения и пр.

Освен това поради липса на единно изграждане на специалната свързочна система служителите от тази система сега получават различни възнаграждения.

Доколкото цялостното обслужване на партийното и държавно ръководство се осъществява от V у-ние на КДС (УБО) и само свръзката е обособена в служба извън това управление и с цел да се подобри решително състоянието на специалните партийно-правителствени връзки в страната през мирно и военно време,

641

П Р Е Д Л А Г А М:

1. Отдел Свързочен и свързочните служби на окръжните управления на КДС от 1.VIII.1967 г., с наличния си щат да преминат към V у-ние на КДС (УБО).

2. Считано от 1.VIII.1967 г. свързочните служби, които при разделянето през 1965 г. на бившето МВР останаха в системата на окръжните управления на МВР, заедно с наличния щат в момента на разделянето да преминат към V у-ние на КДС (УБО).

3. На базата на посочените в т. 1 и т. 2 поделения в системата на V у-ние КДС да се създаде V отдел за специални правителствени връзки със задачи:

- осигуряване вътрешните специални връзки на ЦК на БКП и правителството през мирно и военно време;

- осигуряване вътрешна телефонна, телеграфна, радиорелейна и подвижна връзка на КДС и МВР през мирно и военно време.

4. КДС и МВР да прехвърлят от своите бюджети на бюджета на УБО предвидените от 1 август до края на 1967 г. средства за заплати и други парични доволствия на преминаващите към УБО служители.

5. Предвидените средства за материално-техническото снабдяване на Свързочния отдел и свързочните служби към окръжните управления на КДС и МВР за докрая на 1967 г. да останат в бюджетите и плановете на тези две ведомства със задължението до края на т.г. да изпълнят предвидените материални планове на

Из архивите на ДС

642

Свързочния отдел и свързочните служби при окръжните управления.

За 1968 г. и следващите години УБО да предвижда необходимите средства, материали, съоръжения и капитални вложения по своите планове и бюджет.

Горното се отнася както за мирновременни, така и за военновременни нужди.

6. В рамките на щата на УБО да се задели една щатна бройка за още една длъжност "зам.-началник управление", на когото да бъде възложено ръководството на Свързочния отдел и свързочните служби към УБО.

П Р Е Д С Е Д А Т Е Л: /п/ Д. Солаков

Отп. в 2 екз.
№ 1 -
№ 2 -
Изпълн. Агайн
Написала: Михайлова
3.VII.1967 г.

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
ПО
От архивите на ДС

76

Секретно!
Екз.№ 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
ЗАВЕЖДАЩ ОТДЕЛ "ВОЕНЕН" ПРИ ЦК НА БКП
ДРУГАРЯ АНГЕЛ ЦАНЕВ

Т 810
14 VII 67г.

Т У К

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от Ангел Солаков – Председател на КДС

ОТНОСНО: Уточняване абонатите на ВЧ връзка в НРБ.

ДРУГАРЮ ЦАНЕВ,

В Решение № 52 на Политбюро на ЦК на БКП от 9 март 1964 година в точка 4, в която се разглежда въпроса за абонатите на правителствените високочестотни връзки, е записано:

"4. Абонати на правителствените високочестотни връзки, да бъдат:

. . . . . .

– Началниците на окръжните управления на МВР.

. . . . . .

– В Министерството на вътрешните работи и Министерството на народната отбрана – началник самостоятелен отдел и нагоре".

Тези въпроси бяха решени преди разделянето бившето МВР на КДС и МВР. Сега положението е изменено. В повечето от окръзите има окръжни управления на КДС, а във всички – окръжни управления на МВР. Освен това в тези от окръзите, където няма окръжни управления КДС, има отделения, чиито функции като

Из архивите на ДС

644

органи на сигурността се разпростират на територията на съответните окръзи.

Във връзка с гореизложеното,

П Р Е Д Л А Г А М :

1. Да се утвърдят като абонати на ВЧ връзки следните служители от КДС:

а/ от началник на отдел и нагоре;

б/ началниците на окръжните управления на КДС;

в/ началниците на отделенията на КДС в окръзите, където няма окръжни управления на КДС.

2. Да се уточни от ЦК на БКП кои категории служители в системата на МВР следва да бъдат абонати на ВЧ свръзка.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КДС: /п/ Шопов

Отпечат.в 3 екз.
1 - адресанта
2 - КД
Изпълнител:Пенчев
Написано:Калиновска
7.III.1967 година

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
III

От архивите на ДС

Д-II-1

88

Строго-секретно!
Екз.№ втори

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
СЕКРЕТАРИАТА НА ЦК НА БКП

Т У К

I 100 8 / 4.9.64г

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

От АНГЕЛ СОЛАКОВ – председател на
Комитета за държавна сигурност,

ДРУГАРИ,

Постоянно разширяващите се връзки на НРБ с капиталистическите страни, нарастващият брой на български специалисти изпращани на работа зад граница, необходимостта от засилване на научно-техническото разузнаване и проникване в разузнавателните и контраразузнавателни служби, на противника, който в последно време увеличи своята агресивност, налага известно увеличение и на задграничния щат на разузнавателното управление на КДС.

Развилата се криза в района на Близкия изток, установяването на дипломатически и търговски отношения с Ливан от една страна и обстоятелството, че там се намират центровете на американското, английското и френското разузнавания за работа в Близкия Изток, от друга страна, налагат организирането на резидентура от 6 оперативни работници, които ще изпълняват разузнавателни задачи срещу САЩ, ГЪРЦИЯ, Турция и по Близкия Изток.

Предвид особеното положение, което заема Западен Берлин в системата на Запада, а така също и значението, което му се

Из архивите на ДС

646

отдава от главните империалистически разузнавания, смятаме да изпратим на първо време един оперативен работник.

Установяването на дипломатически отношения и разширяването на търговската ни дейност с Канада, нейното високо икономическо и научно-техническо развитие и наличието на многобройна българска емиграция там, налагат организирането на нова резидентура от четири оперативни работници с основна задача - научно-техническо разузнаване и работа по българската колония.

По примера на съветските другари и предвид важното значение, което имат за нас резидентурите в Турция и Гърция, се налага изпращането по един оперативен работник в тях, които да обработват на място официалните източници и постъпващата информация, с оглед да могат по-бързо да се използват.

Поради големия брой гръцки и турски контингенти в Кипър и използването на Кипърския въпрос от западните сили, целесъобразно е да се изпратят още двама оперативни работници в тази страна за работа главно срещу Гърция и Турция.

С оглед дадените указания за засилване дейността по линия на научно-техническото разузнаване, необходимо е във високоразвитите капиталистически страни - Англия, Япония, Италия, Австрия, ГФР, Франция и САЩ да се изпратят още по един оперативен работник.

Предвид на увеличения брой български специалисти или сказали се по-конкретни възможности за работа по главните направления се налага увеличение на оперативните работници с по една щатна бройка в резидентурите в Мароко, Либия, Швеция и Етиопия.

Поради преместване главните учреждения на НАТО в Белгия се налага организирането на нова резидентура в Брюксел,

Из архивите на ДС

на първо време от трима работници, а смятаме за целесъобразно и създаването в Иран резидентура от двама оперативни работници, за работа срещу Турция.

На основание гореизложеното предлагам да се обсъди и ако се намери за целесъобразно, да се приеме следното

647

Р Е Ш Е Н И Е

Секретариатът на ЦК на БКП дава съгласието си да бъдат отпуснати на Разузнавателното управление на КДС 27 нови щатни бройки за задгранична работа по прикрития, както следва:

1. <u>ПО ЛИНИЯ НА МИНИСТЕРСТВО НА ВЪНШНАТА ТЪРГОВИЯ:</u>

- Ливан	- 2
- Англия	- 1
- Западен Берлин	- 1
- Иран	- 1
- Никозия	- 1
- Гърция	- 1
- Австрия	- 1
- Япония	- 1
- Канада	- 2
- ГФР	- 1
- Италия(Милано)	- 1

Из архивите на ДС

648

2. ПО ЛИНИЯ НА МИНИСТЕРСТВО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ:

- Канада	- 2
- Иран	- 1
- Никозия	- 1
- Ливан	- 2
- Истанбул	- 1
- Мароко	- 1
- Либия	- 1
- Швеция	- 1
- Етиопия	- 1
- Ирак	- 1
- Анкара	- 1

Или общо 27 офицерски задгранични щатни бройки, от които по линия на Министерство на външните работи 13 и по Министерство на външната търговия 14.

Освен тези щатни бройки Разузнавателното управление на КДС да използва и други възможни прикрития, извън горепосочените, за да изпраща оперативни работници в интересуващите ни страни, за което да се използват щатни бройки от действащият резерв на същото.

_____ 1967 год.
София

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

2. ПО ЛИНИЯ НА МИНИСТЕРСТВО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ:

- Канада	- 2
- Иран	- 1
- Никозия	- 1
- Ливан	- 2
- Истанбул	- 1
- Мароко	- 1
- Либия	- 1
- Швеция	- 1
- Етиопия	- 1
- Ирак	- 1
- Анкара	- 1

Или общо 27 офицерски задгранични щатни бройки, от които по линия на Министерство на външните работи 13 и по Министерство на външната търговия 14.

Освен тези щатни бройки Разузнавателното управление на КДС ще използва и други възможни прикрития, извън горе посочените, за да изпраща оперативни работници и интересуващите ни страни, за което ще се използват щатни бройки от действащият резерв на същото.

24. 7. 1967 год.
София

ПРЕДСЕДАТЕЛ: (п) Н. Солаков

21.7.67

25.VII.967 г.

Из архивите на ДС

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
II2
Из архивите на
650

Строго поверително!
Екз. № 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

НРБ
КОМИТЕТ за ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
СЕКРЕТАРИАТ
№ 1960
196 г.
София

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
Т У К

Д О К Л А Д

От Ангел С о л а к о в – председател на Комитета за държавна сигурност

Другарю Председател,

Сега действуващият Правилник за поверителното деловодство в държавните, кооперативните и обществени учреждения, предприятия, ведомства и организации, утвърден въз основа на 2859-то разпореждане на Министерския съвет от 1 октомври 1952 г., не съответствува на настъпилите промени в обществено-политическия, икономическия и културен живот на страната. През това време се разшири сътрудничеството между социалистическите държави в областта на икономиката, отбраната и науката, поради което в нашите ведомства, научноизследователски институти, учреждения и предприятия се работи с данни, съставляващи държавна тайна не само за нашата страна, но и за другите социалистически страни.

От една страна, български специалисти се изпращат на специализация в социалистическите страни или посещават по различни поводи техни ведомства, институти и предприятия за обмяна на опит, където се запознават с важни държавни тайни, особено на Съветския съюз.

Из архивите на ДС

От друга страна, постоянно разширяващите се стопански и културни връзки с капиталистическите страни при сегашния ред и организация в страната по осигуряване опазването на държавната тайна в значителна степен улесняват техните разузнавателни служби да се добират до поверителни сведения за НРБ, а посредством нас и за другите социалистически страни.

За установяване на по-добър ред и организация по осигуряване опазването на данните и материалите, съставляващи държавна тайна за Народна република България, Съвета за икономическата взаимопомощ и по другите линии на междудържавното сътрудничество на социалистическите страни, с които се работи в министерствата, комитетите, другите централни ведомства, учреждения, предприятия и представителства, е необходимо издаването на нов правилник отразяващ настъпилите промени.

С изготвения за целта проект за правилник се създават единни правила за осигуряване опазването на държавната тайна, изравняваме с другите социалистически страни и уреждат следните въпроси:

- реда за подбора, изучаването и допускането на лица до работа с факти, сведения и предмети, които съставляват държавна тайна и съгласуването им с Комитета за държавна сигурност;
- подготовката на служители и работници за работа с факти, сведения и предмети, които съставляват държавна тайна;
- задачите, правата и задълженията на служителите от поверителните служби и на служителите и работниците допуснати до работа с данни, съставляващи държавна тайна;
- реда за ограничаване изпращането в служебна командировка в капиталистически страни или по частен път на лица, работещи с данни и материали, които съставляват държавна тайна;
- организацията на работата, контролът и помощта по опазването на държавната тайна във ведомствата, учрежденията и предприятията;
- условията, при които трябва да се работи, оформят и опазват данните и материалите, съставляващи държавна тайна;
- реда за работа с данни, съставляващи държавна тайна, по време на заседания, съвещания и др.;

Въпросите за реда на подбора, изучаването и съгласуването на лицата с Комитета за държавна сигурност за допускането

Из архивите на ДС

им до работа с данни и материали, съставляващи държавна тайна, следва да се уредят отделно, съобразно с приложение № 1 към проекта за правилник, с което трябва да се запознават само ръководни служители, а с правилника всички, които имат право да работят с данни и материали, съставляващи държавна тайна.

Проектите за постановление, правилник и приложението към него, бяха изпратени на всички министерства, комитети и други централни ведомства за мнение. Съгласни са с проектите. По отделни точки някои дадоха свои мнения, които бяха най-внимателно проучени, повечето от които намираме за правилни и са взети предвид, с изключение на следните:

I. По проекта за правилник

1. Министерствата на: машиностроенето, транспорта, съобщенията, финансите, Комитета за държавен контрол, БАН и др. предлагат да се създадат единни правила и терминология, задължителни за всички ведомства, учреждения, предприятия и обществени организации при работата с факти, сведения и предмети, съставляващи държавна тайна, защото съществуващите различия между ведомствата затрудняват работата и способствуват за допускане на слабости в опазването на държавната тайна.

С подготвените проекти се създават единни правила. По терминологията някои ведомства си служат с френската дума "секретно", а с проектите се възприема българската дума "поверително", което се употребява и в нашите закони.

2. Министерството на външните работи и Министерството на народната отбрана предлагат да се ръководят от отделни правилници (наставления) поради специфичните условия на работа, опит и създадени традиции.

Горните министерства и други ведомства, ако считат, че предлаганият правилник не ги устройва и специфичният характер на извършваната от тях работа налага по-строги изисквания, то им се дава възможност с т. 94 от него да изготвят свой правилник или наставление, които да се утвърждават от съответния министър, след съгласуване с Комитета за държавна сигурност, за да не се допускат отстъпления от основните правила, утвърдени от Министерския съвет.

3. Окръжните народни съвети в София и Варна предлагат раздаването на поверителните материали на изпълнителите да става по основните отчетни книги, в които се водят на отчет в деловодството, да се премахне изходящият дневник и даде право на отделните служители да дават срещу подпис по своята тетрадка-опис материали на други служители.

Неправилно е поверителни документи да се дават на изпълнители срещу подпис в основните отчетни книги, защото с това се създава възможност на всички служители, работещи с такива документи, да знаят кой с какви материали работи. Не може да се води точна отчетност и липсва прегледност.

Твърде рисковано е да се даде право на всеки работещ с поверителни материали да предава такива и на други служители, защото той не знае кой с какви материали има право да работи. Ако чуждо разузнаване се добере до определени данни и се наложи по обратен път да се установи кой е източникът, това нетрасно няма да може да се провери, защото не се знае кой служител на кого е предавал документи с такива данни.

Премахването на изходящия дневник и въвеждането за такъв, машинописният не е целесъобразно, защото последният служи за отчет на документите до подписването и изпращането им. Не винаги датата на написването съответствува на датата на изпращането.

II. По приложението към правилника:

1. Министерството на химията и металургията предлага да отпадне точка 2-ра - в началото на всяка година да се утвърждава номенклатурен списък на длъжностите, на които служебните задължения налагат заемащите ги лица да работят с данни, съставляващи държавна тайна, защото било трудно да се прецени в началото на всяка година.

Нашият опит и особено опитът на другите социалистически страни показва, че определянето на длъжностите не само е възможно, а е крайно необходимо. След първоначалното изготвяне на номенклатурния списък в следващите години само се доуточнява и допълва.

2. Министерството на вътрешните работи предлага в проектопостановлението да се отрази и съдържанието на § 7 от Основните положения за работата, правата и задълженията на МВР и неговите органи по места

653

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

По осигуряване опазването на държавната тайна са работили и работят органите на държавна сигурност. На лицата, извършили престъпления против държавната тайна, съгласно чл. 148 ал. II от НПК се води следствие от следователи на държавна сигурност, поради което считаме, че не е необходимо в проекта за постановление да залегне § 7 от Основните положения за работата, правата и задълженията на МВР. Не е правилно срещу представяне на документ, удостоверяващ служебното качество на служител от МВР да му се предоставят данни и документи, представляващи държавна тайна от ведомствата. Такова право нямат и органите на Комитета за държавна сигурност.

Проектите са изготвени въз основа на досегашния наш опит, опита на ЧССР, Унгалия, Полша и преди всичко на СССР, съобразени са с изискванията на Инструкцията на Съвета за икономическа взаимопомощ по осигуряване опазването на държавната тайна и Основните положения по осигуряване опазването на поверителността в процеса на международното сътрудничество на социалистическите страни в изследването и използуването на космическото пространство.

В съответствие с изложените факти и съображения предлагам да внесете за обсъждане в Министерския съвет и приемане на Приложените проектопостановление и проектоправилник за осигуряване опазването на държавната тайна.

Приложение: Проекти за постановление и правилник.

София, _____ 1967 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ А Солаков

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
ІІІ3
От архивите на ДС

39

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Поверително!
Екз. № 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
№ _____
НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
от _____ 1967 г.

За подобряване организацията на работата по осигуряване опазването на държавната тайна в министерствата, комитетите, другите централни ведомства, обществените организации, народните съвети, учреждения, предприятия и представителства на Народна република България,

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ ПОСТАНОВЯВА:

1. Одобрява Правилник за организацията на работата по осигуряване опазването на държавната тайна във ведомствата, учрежденията и предприятията на Народна република България с приложение за реда на подбора, изучаването и допускането на лица до работа с факти, сведения и предмети, които съставляват държавна тайна.

2. По утвърдени от Комитета за държавна сигурност образци Управлението на издателствата, полиграфията и книгоразпространението при Комитета за изкуство и култура да отпечати в срок от 3 месеца отчетни книги, формуляри и картони, които следва да се водят от поверителните служби на ведомствата, учрежденията и предприятията на Народна република България и снабдяването посред-

Из архивите на ДС

ством ведомствените книжарници срещу писмено искане.

3. Отменя разпореждане № 2859 на Министерския съвет от 1 октомври 1952 г. и издадения въз основа на него Правилник за поверителното деловодство в държавните, кооперативните и обществените учреждения, предприятия, ведомства и организации.

4. Изпълнението на настоящото постановление се възлага на ръководителите на министерствата, комитетите и другите централни ведомства, обществените организации, изпълнителните комитети на окръжните народни съвети, държавните стопански обединения, институтите, учрежденията, предприятията и представителствата, а контрола - на Комитета за държавна сигурност.

656

Приложение: Правилник.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ:

ГЛ.СЕКРЕТАР НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ:

София, _____ 1967 г.

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
II4
От архивите на ДС

Проект

Поверително!
Екз. № 2

41

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П Р А В И Л Н И К

за организацията на работата по осигуряване опазването на държавната тайна във ведомствата, учрежденията и предприятията на НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Настоящият правилник урежда организацията и определя основните правила, които трябва да се спазват от министерствата, комитетите, другите централни ведомства, народните съвети, обществените организации, държавни стопански обединения, учреждения и предприятия на НРБ, при работа с факти, сведения и предмети, които съставляват държавна тайна.

2. Отговорност за изпълнение разпорежданията на настоящия правилник и осигуряване опазването на държавната тайна носят ръководителите на министерствата, комитетите, другите централни ведомства, председателите на изпълнителните комитети на народните съвети, генералните директори на държавните стопански обединения, ръководителите на учреждения, предприятия, задгранични представителства и обществени организации.

3. За осигуряване опазването на държавната тайна в министерствата, комитетите и другите централни ведомства и институти, в народните съвети, обществените организации, държавните стопански обединения, учреждения и предприятия се създават поверителни отдели, сектори (отделения) и служби с ин-

Из архивите на ДС

658

ректори и други служители, в зависимост от обема или важността на фактите, сведенията и предметите, съставляващи държавна тайна, с които се работи.[1]

Началниците на поверителните служби са на пряко ръководство към ръководителя на съответното учреждение, а в негово отсъствие към първия му заместник.

Служителите от поверителните служби като правило се използуват само за работа, свързана с осигуряване опазването на държавната тайна.

В поделения на учреждения, които са настанени в отделни сгради, ако е необходимо могат да се организират филиали на централната поверителна служба.

В учрежденията, в които обемът на работата с данни, съставляващи държавна тайна, е съвсем малък, не е целесъобразно да се организират поверителни служби, а работата с тях и съхранението на материалите се поема от ръководителя на същите или натоварен със заповед от него служител, като задължително се спазват всички правила за опазването на държавната тайна.

4. Общото ръководство и контролът по организацията на работата за осигуряване опазването на държавната тайна, се осъществява от ръководителите на учрежденията лично и посредством началниците на поверителните служби.

Началниците на поверителните служби в централните ведомства контролират и оказват помощ по осигуряване опазването на държавната тайна и в подведомствените им учреждения и предприятия.

5. Граждани, които работят с факти, сведения и предмети, които съставляват държавна тайна за Народна република България, Съвета за икономическа взаимопомощ и по други линии на сътрудничество между социалистическите страни, са длъжни строго да спазват разпоредбите на настоящия правилник и други правителствени документи в тази насока.

---

[1] По-нататък в текста на правилника за по-кратко всички министерства, комитети, други централни ведомства, ДСО, учреждения и предприятия ще бъдат наричани "учреждения", а поверителните отдели, сектори и служби - "служби".

Из архивите на ДС

6. Органите на Комитета за държавна сигурност упражняват контрол по осигуряване опазването на държавната тайна и приложението на настоящия правилник и другите правителствени документи в тази насока във всички ведомства, учреждения и предприятия на Народна република България, включително и в задграничните представителства.

Комитетът за държавна сигурност провежда периодически съвещания и др. мероприятия с началниците на поверителните служби от учрежденията с оглед повишаване бдителността и квалификацията им и запознава с допусканите слабости по осигуряване опазването на държавната тайна.

II. ЗАДАЧИ НА ПОВЕРИТЕЛНИТЕ ОТДЕЛИ, СЕКТОРИ И СЛУЖБИ

7. Ръководителите на учрежденията, лично и посредством началниците на поверителните отдели, сектори и служби, осигуряват опазването на държавната тайна, като:

а/ организират работата на деловодството (приемането, регистрацията, размножаването, съхраняването и експедирането на документите с различна степен на поверителност);

б/ контролират за правилното оформяне на документите за лицата, които ще бъдат допускани да работят с различните по степен на поверителност материали съобразно тяхната обща, политическа и специална подготовка, лични и делови качества, обезпечаващи опазването на държавната тайна;

в/ водят на персонален отчет и предават за ползуване документи само на служители, допуснати до съответните степени на поверителност;

г/ инструктират служителите, допуснати до работа със данни и материали, съставляващи държавна тайна и провеждат мероприятия за повишаване на бдителността им - подходящи беседи, филми, изложби и всестранно подготвят служителите на поверителните служби от подведомствените им учреждения и предприятия по осигуряване опазването на държавната тайна;

д/ организират работата по осигуряване опазването на държавната тайна при провеждане на съвещания, заседания, експертни съвети и др.;

Из архивите на ДС

е/ по нареждане на ръководителя на учреждението вземат писмени обяснения от служители, които не спазват разпоредбите на настоящия правилник и създават условия за разгласяване на държавна тайна и ги представят на съдия за наказание, ако не подлежат на по-тежка санкция;

ж/ проверяват, не по-малко от един път в три месеца, наличността на документите у изпълнителите и докладват на ръководителя на учреждението за констатирани нарушения, а при установяване на загубени документи или разгласени поверителни сведения, уведомяват и органите на Комитета за държавна сигурност;

з/ контролират отчетността, ползуването и съхранението на поверителни материали в печатницата, фотолабораторията хелиографа, преводачески и чертожни бюра, хранилища и др.

и/ организират и контролират охраната и пропускателната система в режимните институти, предприятия, цехове, лаборатории и др.

8. Ръководителите на учрежденията чрез началниците и служителите от поверителните служби упражняват контрол и помощ по отношение:

а/ организацията и състоянието на работата по осигуряване опазването на държавната тайна в подведомствените учреждения и предприятия;

б/ усвояването и спазването от всички служители на установените правила от настоящия правилник при работа с документи от различни степени на поверителност, тяхното движение, ползуване, пазене, неразгласяване и връщане до края на работното време;

в/ определянето степента на поверителност на документите съгласно утвърдените списъци на фактите, сведенията и предметите, които съставляват държавна тайна;

г/ отпечатването и размножаването на документите на пишеща машина, циклостил и други уреди за размножаване;

д/ организацията за ползуване отчетност на поверителните документи в архивите;

е/ опазването на държавната тайна при провеждане на заседания, съвещания, експертни съвети, сборове и др., на които се разглеждат въпроси от такъв характер;

ж/ навременното връщане на всички раздадени материали за текуща работа и еднократно ползуване;

з/ подготвянето на материалите за обнародване, засягащи характера на работа на съответните учреждения, с оглед да не се

Из архивите на ДС

разгласява държавна тайна и увреждат интересите и сигурността на страната;

9. Началниците на поверителните служби носят лична отговорност за наличността на документите в деловодството, за правилното отчитане, ползуване и съхраняване на същите, в съответствие с изискванията на настоящия правилник.

На всеки служител, който работи с данни, представляващи държавна тайна, поверителната служба осигурява:

а/ работен куфар или чанта за съхраняване на текущите поверителни документи и металически печат за запечатване;

б/ лична тетрадка-опис образец 9, в която служителят вписва получените материали;

в/ работни тетрадки или специални бележници;

661

III. ПОМЕЩЕНИЯ НА ПОВЕРИТЕЛНИТЕ СЛУЖБИ. ХРАНИЛИЩА И ОХРАНАТА ИМ

10. Помещенията на поверителните служби трябва да бъдат устроени така, че да осигуряват опазването на съхраняваните в тях документи и материали.

На поверителните служби се предоставят изолирани служебни помещения в средните етажи на сградите, със здрави врати и сигурни секретни брави. Прозорците на тези помещения, ако се намират близо до пожарни стълби, балкони и други места, откъдето е възможно проникването на странични лица, задължително се обковават с железни решетки или металически капаци. В зависимост от важността на съхраняваните документи в тези помещения, входните им врати и прозорците се оборудват със специална сигнална инсталация, свързана с дежурните или охраната на учреждението и осигуряват въоръжена охрана.

11. Помещенията, в които се извършва приемането и предаването на поверителните документи, трябва да бъдат изолирани от работните помещения на поверителните служби. Предаването и приемането на дела и документи да става през специално пригодени гишета (прозорчета), които да не излизат в общи коридори.

12. Абсолютно се забранява влизането в помещенията на поверителните служби на лица, неработещи в тях, с изключение на ръководителя на учреждението, неговия заместник, представители на Коми-

Из архивите на ДС

662

тета за държавна сигурност, имащи право да проверяват дейността на тези служби, или служители, включени в състава на комисия, назначена от ръководителя на учреждението за проверка на тези служби.

Забранява се воденето на неповерително деловодство в помещенията на поверителните служби и ползуването на същите за работни канцеларии на други служители.

За служителите, на които е разрешено да работят с поверителни материали, но условията в работните им помещения не осигуряват опазването на държавната тайна (работят със служители, на които не е разрешено или пък се посещават от страничні лица), се осигуряват специални помещения-читални в съседство и свързани чрез врата с помещенията на поверителната служба.

13. Поверителните материали се съхраняват в работните помещения на поверителните служби в огнеупорни каси и метални шкафове със секретни брави, ако са налице фабричните им ключове. Ако липсва ключ, касата или шкафа не могат да се използуват за съхраняване на поверителни материали, докато не се преустрои секретната брава, така че с липсващия ключ да не може да се отключва. В случай на откраднване или изгубване на ключ от каса или помещение на поверителна служба, секретните брави незабавно се подменят или преустройват, за което незабавно се уведомява ръководителят на учреждението и съответните органи на Комитета за държавна сигурност.

14. Министрите, председателите на комитети, ръководителите на други централни ведомства и техните заместници, председателите на окръжните народни съвети, генералните директори на обединения и ръководителите на самостоятелни управления, могат да съхраняват само поверителни и строго поверителни материали в каси, в работните си кабинети, ако отговарят на горните условия и след работно време ги запечатват.

15. С поверителни материали се работи само в определеното работно време. Изключение се допуска, ако за това има писмено разрешение от ръководителя на ведомството.

След завършване на работния ден служителите от поверителните служби прибират всички поверителни документи в касите (металически шкафове), заключват и запечатват същите с пластелин на много тънък слой, за да не може да се премахне отпечатъкът без повреда. Заключват и запечатват по същия начин вратите на работ-

ните помещения и хранилищата. Заключени и запечатани, помещенията се предават на въоръжената охрана или дежурните, където има такива, а печатът, с който е запечатано, се съхранява лично от служителя, запечатал помещението.

Работният ден на служителите от поверителните служби приключва, след като се приемат всички раздадени за работа материали на служителите от учреждението. Когато някой служител не върне до края на работното време материалите, той трябва да бъде намерен, като се провери къде са били материалите през негово отсъствие. Ако служителят не може да се намери и има съмнение, че числящите му се материали са заключени в каса, шкаф или бюро, същите и стаята, в която са, се запечатват отслужител на поверителната служба, и се уведомява ръководителя на учреждението. На следващия ден в присъствието на прекия ръководител на служителя се изяснява къде са били материалите, защо не са върнати, изнасяни ли са навън без разрешение, вземат се писмени обяснения и се правят конкретни предложения за вземане отношение към провинилия се служител. Ако са изнасяни навън от учреждението без разрешение, се уведомяват и органите на Комитета за държавна сигурност.

16. От секретните брави на вратите на поверителните служби трябва да има само фабрични ключове. Един от тях се предава в запечатан плик за съхранение в касата на ръководителя на учреждението, а другите в ръководителя на поверителната служба. Ключовете от касите, в които се съхраняват поверителни материали, след работно време се заключват в една каса, ключа от която се запечатва в пригодена кутия заедно с ключа от помещението и се предава на съхранение при въоръжената охрана срещу подпис, ако е съгласувана за целта, а където няма такива се съхранява лично от ръководителя на службата.

17. Сутрин, преди да се отворят помещенията на поверителните служби (в това число и хранилищата), се проверява изправността на печатите и бравите. В случай, че бъде забелязана повреда или следи от опити за влизане в помещенията, незабавно се уведомява ръководителя на учреждението и органите на Комитета за държавна сигурност и се вземат мерки за запазване на следите, до пристигане на представител на последния.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Ако се установи, че е влизано в помещението, се назначава комисия, която извършва основна проверка на съхраняваните документи, за което съставя протокол.

Забранява се пазенето на пари, ценности и други вещи, които не са предмет на държавна тайна, в помещенията на поверителните служби и хранилища.

18. Почистването на помещенията на поверителните служби и хранилища се извършва в присъствието на служител от същите, от определена и подходяща за целта чистачка в края на работното време, след като материалите са прибрани в касите и шкафовете.

19. Помещенията на поверителните служби и хранилища се подсигуряват с противопожарно оборудване. При пожар в сградата, на основание инструкцията по ППЗ, се вземат незабавно мерки за осигуряване опазването на държавната тайна при отварянето на помещенията и изнасянето на документите, делата и другото поверително имущество.

Хранилищата за архивни поверителни материали трябва да бъдат в сухи помещения, с железобетонни стени и с масивни железни решетки или капаци на прозорците и с метанически врати със секретни брави.

В добре оборудвани хранилища могат да се съхраняват поверителни и строго поверителни материали на рафтове, а строго поверителни материали от особена важност в каси или железни шкафове.

Документите от различните степени на поверителност, които подлежат на евакуация се подреждат в касите на поверителните служби и хранилища с оглед за най-бързото им изнасяне. Останалите документи при евакуация се унищожават чрез изгаряне.

IV. ДОПУСКАНЕ И ПОДГОТОВКА НА СЛУЖИТЕЛИ И РАБОТНИЦИ ЗА РАБОТА С ФАКТИ, СВЕДЕНИЯ И ПРЕДМЕТИ, КОИТО СЪСТАВЛЯВАТ ДЪРЖАВНА ТАЙНА ПО СТЕПЕНИ НА ПОВЕРИТЕЛНОСТ

20. До работа с факти, сведения и предмети, които съставляват държавна тайна, се допускат служители и работници, които имат необходимата служебна квалификация, преданни са на народната власт и обладават лични и делови качества, осигуряващи опазването на държавната тайна.

Броят на служителите, които се допускат до работа с поверителни и строго поверителни данни и материали трябва да бъде ограничен и сведен само до служители и работници, на които служебната работа налага да работят с такива.

Из архивите на ДС

До работа със строго поверителни от особена важност данни и документи се допускат строго ограничен брой подбрани длъжностни лица, които имат пряко служебно отношение към такива.

Оформянето на документите и подборът на лицата, които ще се допускат до работа с данни, представляващи държавна тайна за нашата страна, Съвета за икономическа взаимопомощ и по други линии на международно сътрудничество, се извършва по реда, установен с приложение № 1 към Правилника.

21. За допуснатите лица до работа с данни, съставляващи държавна тайна, в началото на всяка година се изготвя поименен списък, въз основа на който служителите от поверителните служби предават за ползуване материали със степени на поверителност, за които им е разрешено.

Служителите, допуснати до работа с данни, съставляващи държавна тайна предварително се запознават с раздели IV-VII, IX-XIII от настоящия правилник и списъка на фактите, сведенията и предметите, които съставляват държавна тайна за съответното учреждение. Началникът на поверителната служба провежда беседа с всеки служител, разяснява му някои положения, които не е разбрал добре и след като се убеди, че знае правилата за опазването на държавната тайна, го запознава и с наказанията, предвидени в Наказателния кодекс за престъпленията против държавната тайна, дава му да подпише декларация "образец 11" и след това разрешава да му се дават материали за ползване.

22. Ръководителите на поверителните служби периодически организират съвещания на служителите, работещи с поверителни материали, пред които те или друг подготвен служител разясняват основните правила, които трябва да се спазват при работа с данни, съставляващи държавна тайна и ги запознава с конкретни слабости, допускани в тази насока.

23. Служители, които не спазват установените правила при работа с факти, сведения и предмети, които съставляват държавна тайна, с което се създават условия за нейното разгласяване, ако не бъдат предадени на съд, се наказват по административен ред. При повторно нарушение или за морална разпуснатост и други лични слабости се лишават от правото да работят с поверителни материали

Из архивите на ДС

666

от ръководителя на учреждението или по предложение на органите на Комитета за държавна сигурност, които упражняват контрол по опазването на държавната тайна. Ако лишеният от право да работи с поверителни материали не може да изпълнява служебните си задължения на длъжността, която заема, се уволнява.

24. При уволнение или преместване на служител от учреждение или предприятие, се прекратява и правото да работи с поверителни материали.

Заповед за освобождаване от длъжност на служител или работник, работещ с поверителни материали, може да се издаде след писмено потвърждение от поверителната служба, че е предал всички числящи му се документи, печати и ключове.

V. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ И РАБОТНИЦИТЕ, ДОПУСНАТИ ДО РАБОТА С ФАКТИ, СВЕДЕНИЯ И ПРЕДМЕТИ, СЪСТАВЛЯВАЩИ ДЪРЖАВНА ТАЙНА

25. Всеки служител или работник може да работи с факти, сведения и предмети, съставляващи държавна тайна, до които е допуснат и влизат в кръга на неговите служебни задължения, само в служебни помещения.

26. Служителите получават поверителни, строго поверителни и от особена важност документи лично от поверителната служба срещу саморъчен подпис в партидната книга, а дела срещу подпис в картон-заместител. Написаните поверителни документи от машинописките получават срещу подпис в книга "образец 4".

Забранява се предаването на поверителни документи без подпис. При нарушение отговорност се търси от този, който е дал и от този, който е приел документ без подпис.

Служителите нямат право да предават поверителните документи по между си. Това се извършва от поверителната служба.

В отделни случаи могат да предават поверителни и строго поверителни документи за временно ползуване на ръководителя на учреждението, неговите заместници или други преки ръководители, ако това е предизвикано от служебна необходимост, срещу подпис в своята

лична тетрадка - опис "образец 9". В такива случаи служителят е длъжен в срок до 5 дни да получи обратно предадения документ от ръководителя, да освободи подписа му и отново да включи документа в своята тетрадка-опис, или го предаде в поверителната служба.

27. Служителите и работниците, допуснати до работа с данни, съставляващи държавна тайна, са длъжни:

а/ да знаят и точно да изпълняват изискванията на настоящия правилник и други нормативни документи във връзка с опазването на държавната тайна;

б/ правилно и в съответствие със списъка на фактите, сведенията и предметите, които съставляват държавна тайна за учреждението и IV раздел от настоящия правилник, да определят степента на поверителност на изготвените от тях документи, като не допускат да се поместват данни, съставляващи държавна тайна в явни документи;

в/ да не допускат излишно размножаване на поверителни материали, натрупване на ненужни документи - чернови, работни тетрадки и др.

г/ всички документи, получени от поверителната служба, да завеждат в личните си тетрадки-описи, периодично да си правят проверки за наличността им, а след приключване работата по тях своевременно да ги връщат в деловодството само срещу подпис в тяхно присъствие;

д/ при искане на служители от поверителната служба да представят за проверка всички налични в тях документи;

е/ подготовката на чернови за поверителни и строго поверителни документи, воденето на всякакви записки, изчисления и др. от поверителен и строго поверителен характер да се извършва в работни тетрадки, бележници, бланки или на подпечатани форми и листове, заведени на отчет в поверителната служба. Чернови за поверителни от особена важност документи, записки и др. се подготвят на специални работни тетрадки с номерирани къса се листа;

ж/ своевременно да сдават в поверителната служба документи, които не се използуват в ежедневната работа, за подшиване към дело или за унищожаване;

з/ през време на работа да не държат поверителни документи в положения, удобни за запознаване със съдържанието или разглеждането им от странични лица;

667
Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

668

и/ при свършване на работния ден или при напускане на работното място да поставят материалите в работния си куфар или чанта, да го заключват или запечатват с личния си печат и предават на съхранение срещу жетон в поверителната служба, строго поверителните материали от особена важност предават срещу подпис, а които имат право да съхраняват поверителни и строго поверителни материали след работно време в каси в работните си кабинети, да прибират материала в касата, като я заключват и запечатват;

к/ строго да съблюдават изискванията за опазване поверителността в работата, решително да пресичат действията на други лица, водещи до разгласяване на държавна тайна, да съобщават незабавно за подобни прояви на съответния ръководител или на завеждащ поверителната служба;

л/ в случай на загубване на поверителни документи незабавно да съобщават за това на прекия си ръководител и на началника на поверителната служба;

м/ при излизане в отпуск или командировка за повече от 10 дни, при освобождаване от длъжност, преминаване на работа в друго учреждение, още същия ден, до края на работното време да предават в поверителната служба всички числящи им се документи, с изключение на работните тетрадки;

н/ по нареждане на ръководителя на учреждението или негов заместник да дават устни, а когато е необходимо и писмени обяснения в случай на нарушение на установения ред и правила по опазването на държавната тайна, а също така и при загубване на поверителни документи, на служителите от поверителната служба.

о/ след среща с лица от капиталистически страни, да изготвят и предават на ръководителя на учреждението или неговите заместници или на началника на поверителната служба кратка докладна записка, в която да посочват имената им, от коя страна са, повода на срещата, по какви въпроси е воден разговор и към какви данни, съставляващи държавна тайна са проявили интерес.

28. На служителите и работниците, допуснати до работа с данни, съставляващи държавна тайна, се забранява:

а/ да съобщават на странични лица каквито и да било поверителни сведения или да водят разговори относно характера на изпълня-

Из архивите на ДС

ваната от тях поверителна работа;

б/ да ползуват поверителни сведения за статии в явния печат, за неповерителни доклади, изказвания, или да дават устни или писмени справки на лица, нямащи право и служебно отношение към поверителни материали;

в/ да съобщават поверителни данни по телефона, телеграфа и телетипа на прав текст (нешифровано) или да доуточняват на прав текст данни от дешифрирани документи и ползват звукозаписващи средства при водене на разговори по поверителни въпроси. По изключение, с разрешение на ръководителя на учреждението, записването на поверителни данни на магнетофонна лента се допуска, ако същата е заведена с номер в началото и края, без да се реже;

г/ да правят каквито и да било записки или стенографират поверителни сведения на незаведени на отчет в поверителната служба бележници и листове;

д/ да работят с поверителни материали в жилищата си, по хотели и други общодостъпни места, да ги изнасят извън служебните помещения без съответно разрешение, а ако имат разрешение, в незапечатан вид;

е/ да снемат преписи (копия) от поверителни документи или да правят извлечения от тях, без да имат за това необходимото писменно разрешение, съгласно т.44-та.

ж/ да изваждат от делата поверителни документи и ги приш-ват към други дела;

з/ самостоятелно да унищожават документи с различна степен на поверителност, чернови, напечатани в повече екземпляри и др.;

и/ да печатат под диктовка поверителни сведения в неизолирани помещения и в присъствието на страничні лица;

к/ да оставят поверителни материали в незаключени и незапечатани каси или шкафове при излизане от работните помещения;

л/ да посещават капиталистически представителства и фирми, или да влизат и поддържат връзки с лица от такива представителства и фирми, без служебна необходимост и без да е възложено от служебните им ръководители;

м/ да публикуват данни и имена на лица във връзка с работата им по поверителни въпроси и производства;

Из архивите на ДС

н/ да приемат в работните си помещения, в които се работи с поверителни материали, външни лица и лица, нямащи отношение или право на достъп до такива материали;

о/ да носят със себе си поверителни документи при отиване в командировка и по други поводи с изключение на случаите по т.36, 37, 88.

VI. ОПРЕДЕЛЯНЕ СТЕПЕНТА НА ПОВЕРИТЕЛНОСТ НА ДОКУМЕНТИТЕ

29. Документи, които съдържат данни, съставляващи държавна тайна, в зависимост от важността на данните се делят на:

а/ строго поверителни от особена важност;

б/ строго поверителни;

в/ поверителни.

Използуването на други степени на поверителност не се разрешава.

Всеки самостоятелен документ, носи само една от степените на поверителност, която се отбелязва в горния десен ъгъл.

30. Степента на поверителност се определя от изпълнителя (служителя, изготвящ документа) и съответния ръководител, подписващ документа, въз основа на списъка на фактите, сведенията и предметите, които съставляват държавна тайна, утвърден от ръководителя на съответното ведомство по степен на поверителност. Степента на поверителност на документ може да бъде променена от по-висшестоящо длъжностно лице от същото ведомство, ако не противоречи на списъка. При корекция в степента на поверителност се слага подпис и дата върху документа, което се отразява и в основните отчетни книги на деловодството.

31. Документи, получени от други ведомства, Съвета за икономическа взаимопомощ и от други социалистически страни се движат с такава степен на поверителност, с каквато са получени. Промяна или отменяване степента на поверителност на такива документи се допуска само ако ведомството-изпращач на документа даде писмено съгласието си за това.

32. Документите, които не съдържат данни, представляващи държавна тайна, но не следва да се разгласяват и узнават от широк кръг лица, тъй като биха увредили интересите на страната, в горния десен ъгъл на челния лист се категоризират с надпис "за служебно ползуване". Тези документи се регистрират в отделен дневник, отчитат по екземпляри и съхраняват в метални шкафове в работните каби-

670

Из архивите на ДС

нети и в неповерителните деловодства. С тях работят служители, които имат пряко служебно отношение по третираните въпроси. Контролът за правилното ползуване и съхраняване на документите "за служебно ползуване" се осъществява от служителите в неповерителните деловодства.

XII. РЕД ЗА РАБОТА, ОФОРМЯНЕ, ОТПЕЧАТВАНЕ И РАЗМНОЖАВАНЕ НА ДОКУМЕНТИ, КОИТО СЪДЪРЖАТ ДАННИ, СЪСТАВЛЯВАЩИ ДЪРЖАВНА ТАЙНА

671

33. Със строго поверителни от особена важност данни и документи се работи от служители в подходящи помещения при заключени врати, в които се забранява достъпа на лица, които нямат право и отношение към такива данни и материали.

Черновите за документи от особена важност се изработват на бланкноти с номерирани късащи се листа. Когато няма такива, черновите се подготвят на предварително подпечатени листа с контролни номера, които се получават от изпълнителя срещу подпис по партидната книга.

Като правило строго поверителни от особена важност документи се пишат в един екземпляр, от определени машинописки, по възможност в присъствието на изпълнителя. За обобщени цифрови данни от такъв характер се оставя място, които се нанасят на ръка от изпълнителя. Над степента за поверителност се пише: "забранява се правенето на преписи".

След отпечатването на документи от особена важност, черновата, сгрешените страници, индигата и листата за предпазване на валяка се унищожават с протокол подписан от изпълнителя, началника на поверителната служба и машинописката, който се утвърждава от ръководителя, наредил изготвянето на документа.

Документите от особена важност се подшиват в отделни дела и заедно с протоколите за унищожени чернови, сгрешени листа и индига се съхраняват в отделна каса лично от началника на поверителната служба.

34. Чернови за документи, които съдържат поверителни и строго поверителни данни, съставляващи държавна тайна, се изра-

Из архивите на ДС

ботват на предварително заведени на отчет в поверителната служба специални работни тетрадки с поредна номерация на всеки лист. Ако данните за док мента не могат да се разположат на обикновени листове в работни тетрадки, като чертежи, карти и др., могат да се изработят на необходимите бланки, форми и листове, предварително заведени на отчет в дневник "образец 8" и получат срещу подпис в партидната книга от изпълнителя.

Поверителни и строго поверителни схеми, планове и чертежи, по които не може да се прекъсне процесът на изработване, могат да останат на чертожните дъски, ако помещението е оборудвано или осигурено с въоръжена охрана.

672

35. Изготвящият документа определя неговата степен на поверителност, а когато ще се изпраща на друго учреждение правилно и точно адресира. На последния лист посочва в колко екземпляра е съставен или трябва да се отпечата, кой екземпляр къде да се изпрати, фамилията на изпълнителя и номера на делото, към което ще се постави екземплярът, който остава.

36. При полеви условия, на обекти и др., където естеството на работата налага да се работи с поверителни и строго поверителни данни и документи, съставляващи държавна тайна, служебните ръководители и работещите с тях са длъжни да вземат всички необходими мерки за осигуряване опазването им.

37. На служители командировани в други населени места в страната, на които се налага да работят там с поверителни и строго поверителни документи, същите се изпращат по поделението на Министерството на съобщенията, пренасящо поверителната кореспонденция, най-малко 24 часа преди тръгването.

При спешни случаи и в места, където поделението не отива, с разрешение от ръководителя на учреждението, командированият служител може да носи със себе си поверителни и строго поверителни документи, ако е въоръжен или се придружава от въоръжена охрана или командированите са повече от двама.

38. При командировка в чужбина документи, съдържащи данни, представляващи държавна тайна, се изпращат по дипломатическата поща на Министерството на външните работи, а по въпросите на Съвета за икономическа взаимопомощ чрез Комисията за икономическо и научно-техническо сътрудничество при Министерския съвет. По изключение в

спешни случаи командированите могат да носят със себе си поверителни и строго поверителни материали в други страни, като пренасянето им се оформя в съответствие с правилата на дипломатическата куриерска служба с куриерски лист.

39. Отпечатването и размножаването на документи се извършва от служители, допуснати до работа със съответните степени на поверителност в изолирано, специално приспособено помещение, в което е забранено влизането на служители, неработещи в тях. Писането под диктовка в машинописното бюро се забранява. Допуска се в изолирани помещения без присъствието на страничні лица.

40. Приемането на работните тетрадки с чернови ръкописни материали за отпечатване се извършва от началника на машинописното бюро, а където няма такъв, от служителите в поверителната служба срещу подпис в личната тетрадка-опис на изпълнителя. При връщане на черновата (била тя в работна тетрадка или на отделни заведени на отчет листове) изпълнителят освобождава подписалият се със своя подпис.

41. Документите в машинописното бюро се отпечатват в строго определен брой екземпляри.

На първата страница на документа в горния десен ъгъл се поставя степен на поверителност, под нея "Екз. № ___".

Върху последния лист от документа в долния ляв ъгъл на екземпляра, който остава към дело, се пише:

а/ броят на отпечатаните екземпляри;

б/ кой екземпляр за кого е предназначен или се изпраща, номера на делото, към което ще се прилага екземпляра, който остава;

в/ фамилията на служителя, изготвил документа;

г/ първите букви от името на фамилията на машинописката, написала документа;

д/ отчетният (машинописният) номер на документа и датата от дневника за отпечатани и размножени документи.

е/ на документите, писани на машина, освен горното, машинописката написва на лицевата страна на всеки лист от документа в долния десен ъгъл и машинописният номер на документа, и първите букви от името и фамилията си.

42. Изброеното в точка 41 се пише и на восъчните листа,

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

без това кой екземпляр за кого е предназначен. Когато документът ще се размножава на циклостил, ориинг, или по фотомеханичен начин и с други средства, се размножава само в определените екземпляри по заявка, под контрола на служител от поверителната служба.

Размножените документи по фотомеханичен начин се регистрират в дневник "образец 7".

43. В съпроводителните писма, с които се изпращат поверителни документи, се описват отчетните им номера и номерата на екземплярите, например: "Приложение: поверителни 25 листа, под № 3.6, екз. № 3"

44. Снемане на копие или правене на преводи и извлечения от документи от трите степени на поверителност може да става само по писмена резолюция, поставена на самия документ от ръководителя, който е подписал документа, а от документи на други ведомства, ако това не е изрично забранено в самия документ - по резолюция на ръководителя на учреждението, в което е получен или на неговите заместници с изключение на строго поверителните от особена важност документи.

При снемането на копие или правене на извадки машинописката отбелязва върху обратната страна на последния лист от оригиналния документ, колко копия или извадки са отпечатени, с какъв отчетен номер, дата и за кого са предназначени или изпратени.

На копията от оригиналния документ на първата страница над степента на поверителност се отбелязва "препис", а на последната страница след подписа "вярно", го оформя съгласно точка 41-ва.

При размножаването на планове, чертежи, скици и др. с поверително съдържание на хелиограф се спазват изискванията на настоящия правилник

45. По време на отпечатването или размножаването на поверителни и строго поверителни документи, негодните листа, макетни листове, фотонегативите, печатните (металните) форми, листовете, подлагани за предпазване на в лика, както и употребяваните индига се унищожават от машинописката и изпълнителя под контрола на служител от поверителната служба.

46. Написаните документи и черновите за тях се предават на изпълнителите срещу подпис в дневника за отпечатани и размно-

674

Из архивите на ДС

жени документи. Изпълнителят е длъжен да провери дали получава това, за което се подписва. След като се подпише документа от съответния ръководител, всички екземпляри се предават от изпълнителя за регистрация (извеждане или завеждане) в поверителната служба. Размножените на циклостил, оринг или в печатница документи, се предават по същия начин на служител от поверителната служба, който ги опакова и експедира по предварително изготвен опис.

47. В края на всяка седмица служителите от поверителната служба сверяват по дневниците регистрираните документи с дневника за отпечатани или размножени документи и попълват графите в последния, с номерата на регистрираните документи. Нерегистрираните документи изискват незабавно от изпълнителите.

48. На завеждащия машинописното бюро, на машинописките и служителите, работещи с циклостил, оринг, хелиограф и други размножителни машини, се забранява:

а/ да приемат от изпълнителите за печат поверителни материали, написани на незаведени на отчет в поверителната служба листове или тетрадки;

б/ да водят разговори с други работници, в това число и с допуснати до поверителна работа по съществото на писаните от тях документи;

в/ да печатат поверителни документи в помещения, неотговарящи на изискванията на настоящия правилник;

г/ да пазят в работните си маси и бюра чернови или незавършени документи или употребявано индиго;

д/ да правят преписи (копия), преводи или извадки от поверителни документи без съответна писмена резолюция на оригиналния документ;

е/ да препечатват документи със стари машинописни номера или различни по същество документи с един и същ номер;

ж/ да приемат и предават без подпис на изпълнителите поверителни документи;

з/да водят разговори по телефона с изпълнителите по съдността на документите, дадени им за отпечатване;

Из архивите на ДС

676

49. За отпечатване на поверителни и строго поверителни материали в печатници, ръкописите се изпращат по поверителен път, а ако печатницата е на същото учреждение се предават на определения служител срещу подпис в партидната книга.

Отговорникът за отпечатването, раздавайки и получава ръкописите, коректурите, макалатурите и други материали на съответните изпълнители (словослагатели, коректори, линотипери, машинисти, книговезци и др.) срещу подпис в специален картон, по страници и по коли, които след работно време се връщат на определения отговорник за съхранение.

Отпечатените материали до предаването им се съхраняват в подходящо хранилище, което се заключва и запечатва. Предаването им се извършва с протокол (акт).

Ръкописът се връща на учреждението, от което е изпратен (получен). Черновите материали след отпечатването на литературата се унищожават, металните страници разпиляват от комисия, което се отразява в картона.

50. Поверителни фотоматериали се обработват във фотолаборатории, помещенията на които трябва да отговарят на условията за поверителните деловодства.

Фотоматериалите (ленти, негативи и др.) се водят на отчет от поверителната служба или от началника на фотолабораторията в определена за целта книга и се предават на отделните изпълнители срещу подпис.

Изработените поверителни фотоснимки се предават с протокол в поверителната служба за отчет и съхранение. Черновите фотоматериали се унищожават от комисия.

VIII. ВОДЕНЕ НА ПОВЕРИТЕЛНО ДЕЛОВОДСТВО

51. Документите, които съдържат данни, съставляващи държавна тайна, в учрежденията и предприятията се водят на отчет от поверителните служби, по приложените към настоящия правилник образци, за дневници и книги.

Всички книги, дневници или тетрадки, за регистрация (отчет) и раздаване на поверителни документи, се пронумероват по листа,

прошнуроват, подпечатват с червен восък или пломба и заверяват с подписа на ръководителя на учреждението или негов заместник и описват в книга "образец 1" за отчетните книги на деловодството и номенклатурните дела.

52. Поредната номерация в книгите и дневниците, в които се регистрират документите, започва всяка година от № 1 и приключва на 31 декември същата година.

Отчетните книги се водят със синьо мастило, четливо, ясно и прегледно. Забранява се изтриването и зачертаването в отчетните книги. Всички поправки на допуснати грешки се извършват с червено мастило от началника на поверителната служба.

53. Мобилизационните преписки, партийни и профсъюзни документи, които съдържат данни, съставляващи държавна тайна се водят, отчитат, ползуват и съхраняват съгласно настоящия правилник, но в отделни дела.

54. Поверителната кореспонденция, адресирана до учреждението (в това число и адресираната лично до някой служител), се приема само от определения служител в поверителната служба, а където няма такава служба, от ръководителя на същото, или пълномощен от него служител.

Забранява се приемането на поверителна кореспонденция в незапечатан плик или пакет или адресирана до други учреждения или неповерителна.

55. Приемащият поверителната кореспонденция проверява номерата на пакетите дали съответствуват на посочените в описа, адреса, цялостта на печата и опаковката, подписва четливо и подпечатва с печата на учреждението втория екземпляр от описа на преносителя, отбелязва датата и часа на получаването.

След разпечатването на пликовете или пакетите проверява номерата, посочени на тях дали съответствуват на изписаните се в тях документи и приложения.

В случай на неточност или различие (липса или повече документи) при повреда на печатите или разкъсване на пакетите се съставя акт "образец 15" в два екземпляра, които се подписва от приемащия и преносителя, ако няма такъв, с участието на още един служител от поверителната служба. Първият екземпляр от акта се изпра-

677

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

ща на подателя, а вторият остава в деловодството. При липса на документи незабавно се уведомяват ръководителя на учреждението и органите на КДС.

З а б е л е ж к а: в случай, че поверителните пакети съдържат и документи от неповерителен характер, номерата на които са били обозначени на пакетите, същите се предават по назначение срещу подпис, като се отбелязва, че тези документи не са поверителни.

56. След приемане на документите същите незабавно се регистрират във входящия дневник "образец 2". На първата страница на документа се поставя поредният входящ номер, датата на постъпването и броят на приложенията, ако има такива. На първата страница на всяко приложение се отбелязва към вх.№__. Във входящия дневник се записва номера и датата на документа, от къде се изпраща, кратко съдържание, степен на поверителност, брой на листовете от основния документ или съпроводителното писмо и на приложенията, номерата на екземплярите, кой ще работи с документа и към кое дело ще бъде подшит или къде изпратен.

57. Пакетите или пликовете със степен строго поверително от особена важност с надпис "лично" до ръководителя на учреждението се завеждат в дневника **неразпечатани**, като входящият номер се поставя на пакета и така се предава на този, за когото е адресиран, по изключение на упълномощен от него служител, срещу подпис в партидната книга и може да бъдат отворени само от тях. Получилият пакета или плика нанася входящия номер, поставен на тях, върху документа, а на приложенията се пише "към вх.№___". Ако прецени, че със същият трябва да се запознаят и други служители /допуснати до такава степен на поверителност/ е длъжен да сложи съответна резолюция.

Документите с надпис "лично", които не трябва да се съхраняват в делата на учреждението, в което са получени, се връщат на подателя чрез поверителната служба. Същите се поставят в пликове и запечатват от този, до когото са били адресирани. Ако документът не подлежи на връщане, се предава в запечатен вид за съхранение в поверителната служба или по преценка и резолюция на получателя се завежда и по съдържание във входящия дневник и се подшива към съответното дело.

Из архивите на ДС

58. Заведената поверителна кореспонденция се докладва на ръководителя на учреждението и по резолюция на последния се предава на изпълнителите, допуснати до съответната степен на поверителност срещу подпис в партидната книга "образец 5" по входящия номер и броя на листовете на документа.

Всички документи се връщат в поверителната служба лично от служителите, на които са предадени. При приемането на документа служителят от поверителната служба, проверява номерата и броя на листовете и ако съответствуват на получените, с подписа си в партидната книга освобождава подписа на изпълнителя в негово присъствие и отбелязва във входящия дневник към кое дело се прилага.

59. Изпълнителите съхраняват текущите си поверителни и строго поверителни материали в специална работна папка, чанта или куфар, който след приключване на работното време запечатват и предават срещу жетон или подпис в поверителната служба, а строго поверителните материали от особена важност получават и предават срещу подпис всеки ден.

При спешна необходимост от документ, който се намира в работна папка, куфар, чанта или каса на служител, който отсъствува, могат да бъдат разпечатани и отворени само с разрешение на ръководител на учреждението в присъствието на прекия му началник, служителя на когото е нужен документа и служител от поверителната служба. За отварянето се съставя протокол. При вземане на документ, същият се зачислява на съответния служител, а подписа на предишния се освобождава.

60. Във входящия дневник се завеждат и всички поверителни документи, изработени за вътрешно ползуване.

След завършване на календарната година документи, които се налага да се ползуват през следващата година, се преазеждат във входящия дневник за следващата година.

61. Учреждения, на които се налага да водят картотеки за данни, представляващи държавна тайна, на картоните се поставя съответната степен на поверителност. Картоните се номерират и водят на отчет в дневник "образец 8". Получават се срещу подпис, съхраняват и унищожават по реда, установен от точка 68 от настоящия правилник.

Из архивите на ДС

680

Водене на поверителни дела

62. Поверителни документи, по които е приключена работата, се прилагат и подшиват в съответните номенклатурни дела, които се определят в началото на всяка година от поверителната служба съгласувано с управленията и отделите на учреждението и завеждат в дневник "образец 1".

63. Към дело могат да се подшиват документи, по които е приключена работата и на които е поставена резолюция от ръководител на изпълнителя. Като правило, копията от изходящите документи се подшиват в едно дело заедно с входащите документи, по които е даден отговор.

Неповерителни документи може да се подшиват в едно дело с поверителни само ако са свързани и неразделна част от тях.

Всички подшити документи се пронумерират по листа в горния десен ъгъл и описват в описа на делото, а по входящия и изходящ дневник се отбелязва в кое номенклатурно дело са приложени и на коя страница.

64. Във всяко дело могат да се подшият не повече от 300 листа. При подшиване към дело на последния документ се подшива чист лист от плътна хартия, върху който се поставя заверка от началника на поверителната служба. Останалите документи от същото дело се подшиват в следващите томове.

Едновременно със завеждането на делото се завежда и картон-заместител (форма "образец 13"), който се пази в делото и заедно с него се предава в архив.

65. Подшити дела със строго поверителни и поверителни документи могат да се ползуват от служители на съответните отдели и управления в учреждението в работните им кабинети, ако има необходимите условия и пропускателен режим, а строго поверителни дела от особена важност само в читалнята на поверителния сектор или служба срещу подпис в картон-заместител. Ако на служител, допуснат до съответната степен на поверителност, се наложи служебно да ползува дело на друг отдел или учреждение, това става със съгласието на съответния ръководител.

Из архивите на ДС

При връщането на делото служителят от поверителната служба проверява в присъствието на изпълнителя същото и освобождава с подписа си неговия подпис в картона.

66. Документи от подшито и описано дело могат да се изваждат само от служители в поверителните служби и то по изключение и при доказана служебна необходимост на оригинални документи, по които е забранено да се правят преписи. На мястото на извадения от делото документ се подшива справка-заместител "образец 12", в която се посочва къде е изпратен документа, с кой номер или към кое дело е преместен.

На приключените дела за изминалата година чрез книга "образец 1" за поверителните дела се осъществява по-нататък отчет и контрол за тяхното движение.

67. Документи, които не могат да бъдат подшити към дело поради големия им формат (чертежи, документации), се водят на отчет в книга "образец 6", със съответни бележки върху съпроводителните писма и по отчетните книги. Съпроводителните писма се подшиват към дело.

68. Преди да се подшият, делата се прочистват от дублиращи се документи, изгубили практическото си значение, без историческа и научна стойност и се унищожават от комисия, назначена от ръководителя на учреждението.

По същия начин се постъпва и с подшити дела, които не подлежат на предаване в държавния архив, на които сроковете за пазене в архивите на учреждението е изтекъл.

Комисията описва материалите по входящи, изходящи (машинописни) номера, години, брой на листове и протокол, който се подписва от членовете на комисията и утвърждава от ръководителя на учреждението. Документите се унищожават от комисията чрез изгаряне или смилане на машина, което се отразява допълнително в протокола и се подписва от тези, които са извършили унищожаването. Протоколът се завежда във входящия дневник, а срещу номерата на унищожените документи в отчетните книги се отбелязва вх. номер на протокола, а когато са унищожени дела - срещу номерата им в книга "образец 1".

681

Из архивите на ДС

682

Изпращане и опаковка на документи с различна степен на поверителност

69. Пълата поверителна кореспонденция на учрежденията се изпраща до други учреждения само чрез поверителните служби, след като е регистрирьна в изходящия дневник "образец 3".

70. При приемане документи от изпълнителите за изпращане служителят от поверителната служба проверява дали са налице всички екземпляри от дадения документ, приложения, брой на листове, надлежно подписани или заверени и правилно оформени. Ако всичко е спазено ги приема за изпращане.

71. Приетите документи се извеждат в изходящия дневник. Изходящият номер се поставя в горния ляв ъгъл на документа. Ако към документа има приложения, те се изброяват в него или в съпроводителното писмо по номерата на екземплярите и броят на листовете.

Когато се изпращат входящи документи като приложения, те се описват по номерата им.

72. Поверителната кореспонденция, приготвена за изпращане се опакова в непрозрачни пликове или хартия. Върху горния десен ъгъл на плика или пакета се поставя степента на поверителност на документа. Ако са поставени документи с различна степен, поставя се най-високата. В същия ъгъл се прави заверка с подписа на служителя, запечатал плика или пакета. В долния ляв ъгъл се поставя щемпъл или надпис на учреждението-изпращач и номерата на документите в пакета. Адресът на получателя и отправителя трябва да бъдат ясно и четливо написани с пълни наименования, без съкращения. След адресирането и залепването, пликовете (пакетите), в зависимост от дебелината им се прошиват с конец така, че да бъдат защити всички капаци на плика. Големи пликове и пакети с документи, които не бива да се пробождат, като фотоснимки, чертежи и др., се прошиват в краищата на плика или пакета по диагонал, за да се хванат капаците и се запечатва по ъглите и където се пресичат конците с червен восък. Червеният восък се поставя на тънък слой върху плика, за да не може да се снеме без повреда.

Забранява се изпращането на неповерителни документи в един и същ пакет с поверителни такива. Изключение се допуска само ако са свързани с поверителните документи.

73. Пакети и пликове с документи, представляващи държавна тайна се изпращат по поделението за поверителна кореспонденция на Министерството на съобщенията.

Готовите за изпращане пакети се описват с химически молив в списък-опис в два екземпляра. Най-отдолу се пише в описа словом броят на пакетите, дата и час, подписва и подпечатва от изпращача. Приемащият проверява номерата на пакетите дали съответствуват на описаното в описа и ако отговаря го подписва и подпечатва. Първият екземпляр се взема от куриера на поделението на Министерство на съобщенията, а вторият, подписан от него се прилага в папката - класьор за изходяща кореспонденция.

74. По изключение при спешни случаи пакетите или пликовете се изпращат чрез куриер на учреждението. Същите се описват по номера и предават на куриера срещу подпис в партидната книга.

Куриерите на учрежденията могат да пренасят поверителни и строго поверителни материали, ако са въоръжени, а за пренасяне на строго поверителни материали от особена важност им се осигурява въоръжена охрана.

За населените места, до които поделението на Министерството на съобщенията не носи поверителна кореспонденция, когато се налага изпращането на такава, това се извършва по куриер на учреждението-изпращач или получател, съгласно предходната алинея.

Куриерите са длъжни да предават пакетите само в поверителната служба на учреждението-получател, а там където няма такава на ръководителя на учреждението или упълномощено от него лице срещу подпис върху втория екземпляр от описа за получения пакет, заверен с подпис и печат на учреждението. Въз основа на върнатия подписан и подпечатан опис за предаден пакет служителят от поверителната служба освобождава с подписа си, подписа на куриера от партидната книга.

Непредадената кореспонденция куриерите връщат заедно с описите в поверителната служба до края на работното време, а при закъснение, предупреждават по телефона, за да бъдат изчакани.

683

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Куриерите са длъжни незабавно да предават кореспонденцията на отправения адрес и да се движат по най-прекия път, без да се отбиват в магазини, ресторанти и други обществени места и заведения.

IX. РЕД ЗА РАБОТА С ДАННИ, СЪСТАВЛЯВАЩИ ДЪРЖАВНА ТАЙНА ПО ВРЕМЕ НА ЗАСЕДАНИЯ И СЪВЕЩАНИЯ

684

75. Заседанията и съвещанията, на които се разглеждат данни, съставляващи държавна тайна, трябва да се провеждат в служебни помещения, гарантиращи опазването на поверителността на работата и документите. Влизането в помещенията, в които се провеждат съвещанията и заседанията (заседателни зали, работни стаи, машинописни бюра, циклостилна и др.) трябва да бъде строго регламентирано с пропуски или по списък. На заседанията могат да присъствуват служители, допуснати до съответната степен на поверителност, за която съвещанието се отнася. Заседателните зали, когато се налага да се оборудват с високоговорители или апаратура за синхронен превод и други цели, трябва да бъдат изключени от всякаква възможност за подслушване.

76. Отговорност за осигуряване опазването на държавната тайна при провеждане на съвещание и заседания носи ръководителят на учреждението, който е разрешил провеждането му, или по чийто отрасъл се провежда, натовареният от него организатор и началникът на поверителната служба.

Организаторите на съвещанието (заседанието) и началникът на поверителната служба определят съгласно настоящия правилник реда за работа с документи, съставляващи държавна тайна, по време на заседанията и следят за неговото изпълнение. При откриване на първото заседание, ръководителят на същото обявява пред участниците порядъкът, който трябва да се спазва при изработването, ползуването и съхраняването на документите.

77. За съвещания (заседания) се определя служител от поверителната служба за воденето, раздаване, приемане и съхранение на поверителните документи. Служителят приема материалите по опис. Ако се получават по куриерската служба на СИВ или дипломатическата поща на Министерство на външните работи, сверява наличните документи в

пакетите с описа. При различие постъпва съгласно точка 55, буква "б". Документите се съхраняват в каси (железни шкафове) в помещението, определено за водене деловодството на съвещанието, което след работно време се осигурява с охрана. Ако не се осигури охрана, поверителните материали се превозват до ведомството-домакин на съвещанието под контрола на завеждащият деловодството в запечатани куфари и съхраняват в помещение на поверителната служба. На участвуващите в съвещанието се раздават заведени на отчет работни тетрадки или бележници за водене на бележки, които след закриване на съвещанието се предават за унищожаване в поверителната служба на съвещанието. Ако на някои са му необходими бележките които си е водил, той дава указания и адрес, на който да му се изпратят по поверителен път.

78. Поверителните документи, които се налага да се печатат в хода на заседанията (съвещанията), се отпечатват или размножават в минимално количество екземпляри, определено от организатора, а когато съвещанията са по линия на СИВ или по други линии на международно сътрудничество съгласувано с делегациите на страните. На документите се поставя степента на поверителност и се отбелязва, че подлежат на връщане в поверителното деловодство на съвещанието.

79. Когато в съвещанието участвуват делегати от различни ведомства или страни, поверителните документи се предават срещу подпис на определено от ръководителя на делегацията лице, а то на съответните делегати.

80. По време на почивки в заседателните зали се оставя дежурен, за охрана на материалите, оставени по работните места на делегатите, а след свършване работното време на съвещанието, се предават за съхранение в деловодството.

След свършване на съвещанието служителят, отговорен за водене на деловодството, проверява наличните материали (получени и изработени в хода на съвещанието) и унищожава по реда, установен от настоящия правилник, всички излишни екземпляри от работните материали, проекти на документи, отпечатъци на восъчна хартия, индига, бракувани листове и др. Необходимите документи на делегациите опакова и изпраща съгласно точки 72, 73 и 81, а останалите

685
Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

686

предава в поверителната служба на съответното ведомство.

8 . За съвещания (заседания), провеждани в други страни-членки на СИВ, поверителните материали на българските делегати се изпращат предварително посредством куриерската служба на Комисията за икономическо и научно-техническо сътрудничество при Министерския съвет до органа на СИВ в съответната страна или учреждение на тази страна или в наше представителство. За други съвещания и по други поводи, материалите се изпращат чрез дипломатическата поща на Министерството на външните работи. В такива случаи пакетите се изпращат в двойни опаковки и се отбелязва "двойна опаковка", като на първата се адресира до съответното наше представителство, а на вътрешната до получателя на пакета. Право да разтварят такива пакети имат лицата, за които са адресирани.

След приключване на работата в страната, в която е командирован, служителят предава материалите в поверителното деловодство на съвещанието или в българското представителство в страната, в която е командирован, с указание до кое ведомство да се изпратят в България.

X. ПОВЕРИТЕЛНИ БИБЛИОТЕКИ

82. Печатни произведения, като книги, списания, правилници, устави, наставления и други, които съдържат данни, съставляващи държавна тайна, се водят на отчет от поверителната служба на съответното учреждение в дневник "образец 10".

В учреждения, научно-изследователски институти, библиотеки и др., където обемът на печатните материали, съдържащи данни, които съставляват държавна тайна е голям, се създават поверителни библиотеки. Материалите се завеждат на отчет в дневник "образец 10". В тези библиотеки се съхранява и чуждестранна и друга литература, забранена за общо ползуване. Помещенията, в които се съхранява такава литература, трябва да отговарят на условията в раздел III от настоящия правилник.

83. Ползуването на поверителна литература се разрешава от директора на библиотеката само в служебни помещения, осигуряващи

опазването на държавната тайна, на лица, допуснати до работа със съответната степен на поверителност, на които служебните нужди налагат да се запознават с такава литература, или им е разрешено да ползуват чуждестранна литература, забранена за общо ползуване. Горното се удостоверява с писмо, подписано от ръководителя на учреждението, в което е на работа лицето. Писмата остават на съхранение в библиотеката за срок от 5 години.

84. Лицата, на които е разрешено да ползуват литература в поверителните библиотеки, я получават срещу подпис в картон. При връщане подписът им се освобождава. Извлечения или записки от поверителната литература могат да се правят само в тетрадки или бележници, заведени на отчет в поверителната служба на учреждението, в което работят.

687

XI. ПРЕДАВАНЕ И ПРИЕМАНЕ НА ПОВЕРИТЕЛНИ СЛУЖБИ

85. При смяна на завеждащ поверителната служба или служител, който отговаря за водене на поверителното деловодство в учреждение, за проверка наличността на документите и делата, ръководителят на учреждението, назначава комисия от трима служители, допуснати до работа със съответната степен на поверителни материали, която присъствува и при предаването и приемането. По същия начин се постъпва и при предаване и приемане на поверителни библиотеки.

86. За приемането и предаването задължително се съставя протокол, който се подписва от приемащия, предаващия и членовете на комисията и се утвърждава от ръководителя на съответното учреждение или предприятие.

Протоколът, за приемане и предаване на документите и делата трябва да съдържа данни за наличните документи, данни за липсващи документи по номера и кратко съдържание, състоянието на деловодството, недостатъци, нарушения и злоупотреби. Възраженията от страна на предаващия, приемащия и членовете на комисията се прилагат към протокола и са неразделна част от него.

87. При временно отсъствие на завеждащ поверителната служба или отговарящ за водене на поверителното деловодство (отпуск,

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

командировка, отпуск по болест), предаването на документите и делата не е задължително, ако го замества служител от същата поверителна служба. В случай на невъзможност да се предадат документите и делата (заболяване) се назначава комисия съгласно т.т. 85 и 86, която описва наличните материали в протокол и ги предава на определения служител.

688

XII. КОНТРОЛ ПО ОСИГУРЯВАНЕ ОПАЗВАНЕТО НА ДЪРЖАВНАТА ТАЙНА В ЦЕНТРАЛНИТЕ ВЕДОМСТВА, ПОДВЕДОМСТВЕНИТЕ ИМ УЧРЕЖДЕНИЯ И ПРЕДПРИЯТИЯ И ОТГОВОРНОСТ ПРИ НАРУШЕНИЯ

88. Контролът по осигуряване опазването на държавната тайна и приложението на настоящия правилник в ежедневната работа на служителите и работниците, работещи с такива данни, се осъществява от преките им ръководители и от служителите в поверителните служби.

89. Ръководителите на ведомствата, учрежденията и предприятията в началото на всяка година (м.януари) и при нужда назначават комисия от 3 служители, допуснати до работа със строго поверителни материали, която проверява:

а/ наличността на делата от минали години и заведените в инвентарната книга оригинали на поверителни и строго поверителни чертежи, планове, схеми, литература и др.;

б/ наличността на получените, изработените и размножени материали с различна степен на поверителност, независимо от подписите за тях и в кого се намират и заведени ли са на отчет;

в/ оформени ли са изработените документи съгласно изискванията на настоящия правилник;

г/ допуснати ли са до съответната степен на поверителност служителите, съгласно точка 24, които са работили по получените и изработени документи;

д/ условията, при които се работи и съхраняват материалите (работни кабинети, машинописни бюра, циклостил, печатници, помещения на поверителни служби, хранилища и др.), осигуряват ли опазването на държавната тайна.

Из архивите на ДС

90.За извършената проверка комисията съставя протокол, в който отразява състоянието по опазването на държавната тайна и на деловодството, констатираните недостатъци, нарушения и злоупотреби. Липсващите документи се описват по номера и за какво се отнасят. В протокола се предлагат мерки със срокове за отстраняване на констатираните нередности и предлагат за наказание служителите, които са ги допуснали. Протоколът се подписва от членовете на комисията и от началника на поверителната служба. Възраженията на последния се прилагат към протокола. Протоколът се докладва от комисията на ръководителя, който я е назначил в присъствието на началника на поверителната служба. Един екземпляр от протокола се изпраща на вишестоящата организация, а от централните ведомства в Комитета за държавна сигурност - "Държавна тайна". От учрежденията и предприятията в окръзите на съответните окръжни управления на КДС.

91. Служителите от поверителните служби на вишестоящите ведомства проверяват и оказват помощ по опазването на държавната тайна и приложението на настоящия правилник в подведомствените им учреждения и предприятия, най-малко един път в годината. За резултатите от проверките съставят протоколи, които докладват на ръководителя на проверяваното учреждение или предприятие за своевременно отстраняване на разкритите недостатъци. За констатираните недостатъци и взетите мерки докладват и на ръководителя на ведомството, а в случай на загубени поверителни документи или разгласена държавна тайна, уведомяват и Комитета за държавна сигурност.

92. Органите на Комитета за държавна сигурност, на които е възложено да проверяват дейността на ведомствата, учрежденията, предприятията и задграничните представителства на Народна република България по опазването на държавната тайна и приложението на настоящия правилник извършват проверки със знанието на ръководителя на съответното учреждение. Проверките се извършват в присъствието на началника на поверителната служба или лицето, отговорно за водене на поверителното деловодство.

Констатираното при проверките отразяват в протокол, който заедно с предлаганите мерки и сроковете за тяхното изпълнение докладват или изпращат на ръководителя на проверяваното учреждение, за да се вземат мерки за отстраняване на разкритите недостатъци.

Из архивите на ДС

В зависимост от характера на установените нарушения по предложение на извършилите проверката работници от Комитета за държавна сигурност, ръководителите на проверените учреждения или предприятия, налагат на провинените работници и служители следните наказания: забележка, измрене, лишаване от право да получават процент за работа с поверителни материали, строго мъмрене, превеждане на по-ниско платена работа за срок до три месеца и уволнение, а за военнослужащите наказанията, предвидени в Дисциплинарния устав.

Горните наказания се налагат и отменят по реда, предвиден в Кодекса на труда, а за военнослужащите в Дисциплинарния устав.

690

93. Служители и работници, извършили престъпления против държавната тайна, се предават на съответните органи за подвеждане под наказателна отговорност.

XIII. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕЖДАНИЯ

94. Настоящият правилник се отнася и е задължителен за изпълнение от всички министерства, комитети, други централни ведомства, държавни стопански обединения, народни съвети, обществени организации, учреждения, предприятия и представителства на Народна република България, които работят и съхраняват факти, сведения и предмети, съставляващи държавна тайна, както и при защита на дипломни работи, дисертации и други научни трудове, които съдържат такива данни.

За онези от тях, на които естеството или характерът на фактите, сведенията и предметите, с които работят налага по-строги изисквания, се допуска да изготвят на основание настоящия правилник инструкции или други документи, които се утвърждават от ръководителя на съответното централно ведомство след съгласуване с Комитета за държавна сигурност.

95. Комитетът за държавна сигурност дава указания и тълкувания по приложението на настоящия правилник и опазването на държавната тайна, задължителни за всички ведомства, народни съвети, обществени организации, учреждения, предприятия и представителства на Народна република България.

96. Настоящият правилник отменя Правилника за поверителното деловодство, утвърден от Министъра на вътрешните работи и Министъра на финансите и Държавния контрол, въз основа на разпореждане на Министерския съвет от 1.X.1952 г.

Из архивите на ДС

45

С П И С Ъ К

На образците книги и дневници за водене на поверителното деловодство:

1. Дневник за отчетните книги и дневници за водене на поверителното деловодство и воденитe дела.
2. Входящ дневник.
3. Изходящ дневник.
4. Дневник за отпечатани и размножени поверителни документи.
5. Партидна книга за раздаване на поверителни документи.
6. Инвентарна книга за водене на постъпилите оригинали на поверителни чертежи, планове, схеми и други.
7. Дневник за водене отчет на хелиографни копия и други поверителни документи, размножени по фотомеханичен начин.
8. Дневник за водене отчет на раздадените работни тетрадки, бележници, бланки, листове и картони, в които ще се нанасят поверителни данни.
9. Лична тетрадка-опис.
10. Дневник за водене отчет на постъпилата поверителна литература.
11. Декларация.
12. Справка - заместител на иззети от поверително дело документи.
13. Картон - заместител на дело.
14. Акт за унищожаване на поверителни документи и дела.
15. Акт за повреждане на пакет или несъответствие на номерата, посочени на пакета, или броя на листата, описани в съпроводителното писмо.
16. Дневник за водене отчет на допуснатите до работа с данни, съставляващи държавна тайна по степен на поверителност.

Строго поверително! 76
Екз. № 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П Р И Л О Ж Е Н И Е
№ 1

За реда на подбора, изучаването и допускането на лица до работа с факти, сведения и предмети, които съставляват държавна тайна

1. Ръководителите на министерствата, комитетите и другите централни ведомства, народните съвети, обществените организации, държавните стопански обединения, институти, представителства и предприятия да ограничават до минимум броя на служителите и работниците, които се допускат до работа с факти, сведения и предмети, съставляващи държавна тайна за Народна република България, Съвета за икономическа взаимопомощ и по други линии на сътрудничество между социалистическите страни.

2. Ръководителите на ведомствата, учрежденията и предприятията да утвърдят номенклатурен списък на длъжностите, на които служебните задължения налагат заемащите ги лица да работят с факти, сведения и предмети, съставляващи държавна тайна, по степен на поверителност, характер и тематика на документите, а в началото на всяка година – налагащите се изменения и допълнения. От номенклатурния списък се изпраща по 1 екземпляр в Комитета за държавна сигурност за съгласуване преди да бъде утвърден от съответния ръководител.

3. Лицата, които заемат или ще заемат длъжности, на които се налага да работят с данни, съставляващи държавна тайна, предварително се съгласуват с органите на Комитета за държавна сигурност.

Членовете и кандидат-членовете на ЦК на БКП, на Постоянното присъствие на БЗНС, ръководителите на министерствата, комитетите, другите централни ведомства и техните заместници, секретарите и завеждащ отделите на окръжните комитети на БКП, членовете на изпъл-

От архивите на ДС

нителните комитети на окръжните народни съвети, генералните директори на държавните стопански обединения, началниците на самостоятелни управления и други длъжностни лица, които се избират от Народното събрание, назначават с Указ на Президиума на Народното събрание, по решение на Министерския съвет или назначават на длъжностно-номенклатура на ЦК на БКП и служителите от Министерството на вътрешните работи в кръга на своите служебни задължения, имат право на достъп до данни, съставляващи държавна тайна без съгласуване с Комитета за държавна сигурност.

Ръководителите и служителите от поверителните служби на ведомствата, учрежденията и предприятията се назначават и освобождават след предварително писмено съгласие от органите на Комитета за държавна сигурност.

4. За работа с факти, сведения и предмети, които съставляват държавна тайна за Народна република България, Съвета за икономическа взаимопомощ и др. се подбират лица с необходимата служебна квалификация, предани на народната власт, обладаващи лични и делови качества, осигуряващи опазването на държавната тайна.

Всяко подбрано лице, след като представи подробна автобиография и попълни личен служебен формуляр с фотоснимка, сверен с личния му паспорт, военната и трудова книжка, се изучава основно от служителите на кадровите служби (лични състави) на съответните ведомства, учреждения или предприятия, в които ще работи. Изучаването се извършва по месторождение, местоживеене, където е работило или работи лицето, като се обръща особено внимание на социалния произход, миналото, средата, в която се движи, морално-политическия му облик, връзки с роднини и познати от капиталистическите страни, начин на живот и др.

5. Въз основа на събраните и проверени сведения се изготвя подробна характеристика за лицето, в която се дава преценка дали е подходящо и за каква степен на поверителност и с какви материали ще работи, подписва се от служителя, извършил проучването и се заверява от длъжностното лице, отговарящо за съответния кадрови отдел (личен състав).

Оформените документи (автобиография, формуляр, характеристика и попълнен картон) за всяко лице, преценено за подходящо да работи на длъжност по утвърдения в началото на годината номенклатурен списък, се изпращат по поверителен път за съгласуване с писмо, подписано от началника на поверителния отдел, сектор или

Из архивите на ДС

служба, а за длъжности, непредвидени по номенклатурния списък - с мотивирано писмо, подписано от съответния министър, председател на комитет, ръководител на централно ведомство или от техни заместници.

Министерствата, комитетите и другите централни ведомства изпращат документи за съгласуване в Комитета за държавна сигурност, а останалите учреждения и предприятия - в съответните окръжни управления на Комитета за държавна сигурност.

Органите на Комитета за държавна сигурност не са длъжни да дават мнение за лица, чиито документи не са изготвени и изпратени по установения ред.

694

С. Органите на Комитета за държавна сигурност, след получаване на документите, изпратени от ведомствата, учрежденията и предприятията за съгласуване на служители и работници за работа с данни, съставляващи държавна тайна, са длъжни в едномесечен срок да дадат писмен отговор. Преди да се получи положителен писмен отговор от органите на Комитета за държавна сигурност, ръководителите на ведомствата, учрежденията и предприятията и други длъжностни лица нямат право да съобщават на лицето че е определено за работа с данни, съставляващи държавна тайна нито да му разрешават да работи с такива.

7. Служителите и работниците, за които е получен положителен писмен отговор от органите на Комитета за държавна сигурност се картотекират в поверителните служби, съобразно степента на поверителност на данните и материалите, до които се допускат, а в кадровите служби (лични състави) им се оформят лични дела, в които редовно се отразяват настъпилите промени за лицата. В картона на всеки служител се отбелязват евентуално допусканите от него нарушения по опазването на държавната тайна.

Картоните за служителите, които са преустановили да работят с данни, съставляващи държавна тайна, се подреждат отделно и за такива служители периодически се уведомяват съответните органи на КДС.

8. За лица, за които Комитетът за държавна сигурност счита, че не са подходящи за допускане до работа с факти, сведения и предмети, съставляващи държавна тайна, се уведомява лично ръководителят на министерството, комитета или друго централно ведомство, от което са предложени. За тези лица, които

се съгласуват с окръжните управления на КДС, се уведомява ръководителят на учреждението или предприятието от началника на съответното окръжно управление.

Органите на Комитета за държавна сигурност при съобра-жения не са длъжни да съобщават причините, поради които считат, че дадено лице не е подходящо за допускане до работа с факти, сведения и предмети, съставляващи държавна тайна.

9. Мнението на органите на Комитета за държавна сигурност за допускането на дадено лице до работа с факти, сведения и предмети, които съставляват държавна тайна, от един и същ характер в едно и също учреждение или предприятие е валидно за срок: за работа със строго поверителни материали от особена важност – 5 години, а за работа с материали от по-ниските степени на поверителност – 10 години. След изтичането на този срок ведомството, учреждението или предприятието, в което работи лицето, е длъжно отново да го съгласува с органите на Комитета за държавна сигурност.

Лица, допуснати да работят с факти, сведения и предмети, съставляващи държавна тайна и компроментирали се през горния период от време, се лишават от правото на достъп до такива данни от ръководителя на съответното ведомство или по предложение от органите на Комитета за държавна сигурност.

10. Лица, които ще работят обща работа в цехове, участъци или други поделения на предприятията, в които се усвоява или произвежда поверителна продукция (изделия), или създават мобилизационни мощности, без да се запознават с поверителни данни и документи, предварително се съгласуват с органите на Комитета за държавна сигурност по списък, в който се посочват трите имена по паспорт за всеки работник, дата на раждане, месторождение, местоживеене и политическа принадлежност.

Органите на Комитета за държавна сигурност са длъжни да дават положителен или отрицателен отговор за такива работници на предприятията в срок до 10 дни.

11. Ръководителите на ведомствата, учрежденията и предприятията нямат право да назначават лица, на които е получен отрицателен отговор от Комитета за държавна сигурност или неговите окръжни управления, на длъжности, на които се налага да се работи с поверителни материали, а назначените, ако не могат да изпълняват служебните си задължения, без да работят с поверителни дан-

Архивите на ДС

Из архивите на ДС

ни и материали, се преместват на длъжности, които не налагат да се работи с такива данни и материали.

12. На ръководителите на ведомствата, учрежденията и предприятията и други длъжностни лица, категорично се забранява да разгласяват и уведомяват лицата, за които са получени отговори от Комитета за държавна сигурност, че не са подходящи за работа с данни, съставляващи държавна тайна, или в предприятия, в които се произвежда поверителна продукция.

13. Забранява се на ръководителите на ведомствата и на Комитета за държавна сигурност да разрешават изпращането в служебна командировка в капиталистически страни или по частен път лица, които работят със строго поверителни материали от особена важност или във важни обекти от значение за отбраната на страната.

Забраната за излизане на такива лица в капиталистически страни отпада 3 години след като те са преустановили да работят с такива данни, или са напуснали предприятието.

За лица, работещи с данни и материали от по-ниски степени на поверителност, се преценява и подхожда конкретно в зависимост от фактите, сведенията и предметите, с които са запознати и наложителността на излизането им в капиталистически страни.

Когато се предлагат за служебна командировка в капиталистическа или развиваща се страна лица, работещи с данни, съставляващи държавна тайна, в характеристиката им, която се изпраща до Паспортния отдел на МВР, се отразява и с каква степен на поверителни материали работят.

14. Лица, неновършили 18 годишна възраст или страдащи от психически разстройства да не се допускат до работа с факти, сведения и предмети, които съставляват държавна тайна и в предприятия, в които се произвеждат поверителни изделия.

15. Граждани на капиталистически или развиващи се страни и лица без или с неустановено гражданство, да не се допускат до работа с факти, сведения и предмети, които съставляват държавна тайна на Народна република България, Съвета за икономическа взаимопомощ и по други линии на сътрудничество между социалистическите държави, а също така и в предприятия, в които се произвеждат поверителни изделия.

16. Политемигранти от капиталистическите и развиващите се страни, членове на съответните комунистически партии, се допус-

Из архивите на ДС

кат по изключение да работят най-много до строго поверителни материали само на Народна република България, по предложение на съответния министър или председател на комитет, под чието ведомство ще работят, със съгласието на председателя на Комитета за държавна сигурност.

Настоящето приложение към Правилника за организацията на работата по осигуряване опазването на държавната тайна се довежда до знанието на ръководни служители, служителите от поверителните служби и кадровите отдели (лични състави) на ведомствата, учрежденията и предприятията.

Др. Солаков
Не е необходимо специално решение на ПБ. Докладвано е на др. Т. Живков. Съгласен е. Да се счита решението прието в Москва за одобрено.
Да се запознае др. Живко Живков с молба да се съгласи да включите сумата 900,000 л.в.
Не бива повече да се иска.
(п) А. Цанев 20.9.67 г.

II/1

Строго секретно
Екз. № 2

101

КОМИТЕТ ЗА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
СЕКРЕТАРИАТ
ВХ. № 6568 от 3.10 1967 г.

ДО
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП

Т У К

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

От АНГЕЛ СОЛАКОВ – Председател на Комитета за държавна сигурност

На 15 и 16 август 1967 година в град Москва се проведе съвещание на представителите на министерствата на вътрешните работи и комитетите за държавна сигурност на социалистическите страни по подобряване връзките на първите секретари на ЦК на партиите и председателите на министерските съвети. Съвещанието беше проведено в изпълнение решението на първите секретари на ЦК на партиите на съвещанието в Буда Пеща.

Присъствували са представители на седем социалистически страни: НРБ, ГДР, ПНР, СРР, СССР, УНР и ЧССР. Всички участници са подкрепили съветската инициатива за провеждане на съвещанието и са изразили необходимостта от провеждане и осъществяване на посочените в него мероприятия.

Съвещанието е изработило Решение за бъдещата работа, което е било подписано от ръководителите на делегациите с изключение на румънската делегация.

На участниците в съвещанието е била показана следната техника:

Подвижна ВЧ станция – чрез нея се осъществява ВЧ връзка с обекти или места където няма построени постоянни ВЧ станции.

Из архивите на ДС

699

Лека кола "Чайка" - чрез нея се осъществява засекретена телефонна УКВ радиовръзка с УКВ радиоцентър и от там с ВЧ връзка в страната или с другите страни.

УКВ радиоцентър - чрез него се поддържа засекретена телефонна УКВ радиовръзка с подвижни обекти в района на Москва.

Телеграфна станция - чрез която се осъществява засекретена телеграфна връзка,която гарантира пълна секретност на предаваните съобщения.

На делегацията е била дадена възможност с показаните средства да осъществят засекретени телефонни разговори със своите страни.

След приключване работата на съвещанието е била проведена среща на всички участници с Председателя на КГБ др.Андропов,който е поздравил всички делегации от името на Политбюро на ЦК на КПСС и ръководството на КГБ на СССР.

Др.Андропов е подчертал,че съвещанието има голямо значение не само в областта на техническото сътрудничество, но то има най вече политическо значение.Накрая той е изразил увереност,че всички братски страни ще създадат условия за изпълнение на Решението,което ще допринесе за укрепване на нашето единство.

На съвещанието представителите на делегациите са се уточнили да докладват Решението на своите правителства и след одобряването му да уведомят съветските другари.

Във връзка с гореизложеното предлагам Политбюро на ЦК на БКП да приеме следното

Р Е Ш Е Н И Е

1. Одобрява приетото на съвещанието в Москва Решение за устройване и подобряване на партийно-правителствените връзки и задължава Председателя на КДС да уведоми телеграфически ръководството на КГБ на СССР.

2. Задължава Министерството на съобщенията съгласувано с КДС да осигури:

Из архивите на ДС

700

- до края на 1967 година стабилна телефонна кабелна връзка София-Букурещ-Москва;

- до края на 1968 година обходна телефонна кабелна връзка София-Москва.

3. Задължава КДС,респективно УБО при МС във връзка с приетото решение да направи следното:

- да устрои два броя подвижни ВЧ станции за което ще бъдат необходими около - 400 000 лева;

- да монтира ВЧ станция в правителствения влак за което ще бъдат необходими около - 200 000 лева;

- да устрои засекретена телеграфна връзка с Москва и оборудва разговорни пунктове в ЦК на БКП и МС на НРБ за което ще бъдат необходими около - 200 000 лева;

- да построи УКВ радиовръзки в градовете София,Варна и Бургас и ретранслационен пункт на връх Ботев,като за засекретяване на разговорите се използува апаратура "Корал-П" за което ще бъдат необходими около - 700 000 лева, от които 300 000 лева за 1968 година;

- да монтира в правителствения влак радиостанция,която да може да работи на буквопечатане,за което са необходими около - 60 000 лева;

- да монтира в правителствения самолет радиостанция и засекретяваща апаратура "Корал-П" - 200 000 лева.

Общо за изпълнение на тези мероприятия ще бъдат необходими 1 760 000 лева.Сумата е определена на базата на доставка на съветска апаратура и съоръжения.

4. Задължава Държавния комитет за планиране и Министерство на финансите да осигурят за изпълнение на горните мероприятия с плана и бюджета за 1968 година - 1 360 000 лева и за 1969 година - 400 000 лева за внос на необходимата апаратура и съоръжения.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КДС:

Отпечат.в 2 екз.
1 - адресанта
2 - КД
Изпълнител:М.Спасов
30.VIII.1967 година

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
II7

Из архивите на ДС

ТТ 13

ДО
СЕКРЕТАРИАТА НА ЦК НА БКП

Т У К

Т 2239
18.12.67

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е
от
Министъра на вътрешните работи – ДИКО ДИКОВ

ОТНОСНО: Отпускане цат на Министерството на вътрешните работи за платени секретари на учрежденски партийни комитети

Д р у г а р и,

Централният комитет на БКП винаги е отделял и отделя изключително голямо внимание на въпросите за укрепване органите на МВР, за правилното организиране и издигане на тяхната дейност в борбата срещу престъпността и нарушителите на обществения ред на нивото на изискванията на съвременния етап на нашето обществено развитие.

Задачите, които постави Деветия конгрес в областта на икономическия, политическия и духовен живот на обществото, бурното развитие на икономиката и културата в нашата страна, налагат решително издигане и усъвършенствуване организацията, стилът и методите на работа на органите на МВР, да се повишава още повече професионалната подготовка и културата на кадрите, творчеството и инициативата при изпълнението на служебните задачи.

Внедряването на нови технически средства в борбата с престъпността, пожарите и нарушенията на обществения ред изисква създаването на опитни служители, специалисти, с висока политическа съзнателност и обща култура.

Органите на МВР са комплектувани с преданни на партията и народа кадри. Над 60 % от служителите са членове на БКП, организи-

Из архивите на ДС

702

рани в общо 446 първични партийни организации, 16 % са членове на ДКМС и около 24 % - безпартийни.

За ръководство на първичните партийни организации в по-големите поделения на МВР в центъра и окръжните управления на МВР са изградени един районен и 37 учрежденски партийни комитети. Само на територията на гр.София и Софийски окръг има един районен и 11 учрежденски партийни комитети с общо 116 ППО и с около 5600 комунисти.

Към всяко окръжно управление на МВР е изграден по един учрежденски партиен комитет и от 10 до 25 ППО със 160 до 800 комунисти.

Ръководството на Районния партиен комитет при МВР и учрежденските партийни комитети на територията на гр.София се осъществява от Софийския градски комитет на БКП, а тези при окръжните управления на МВР - от съответните окръжни и градски комитети на БКП на чиято територия са изградени.

Окръжните и градски комитети на БКП оказват постоянна помощ на учрежденските партийни комитети и първични партийни организации в МВР, но поради спецификата на задачите в органите на МВР инициативата за подобряване организацията, контрола и проверката на изпълнение на партийните решения и директиви, идеологическата и възпитателна дейност си остава на учрежденските партийни комитети на МВР.

В Министерството на вътрешните работи няма специални политически органи, които да се грижат за възпитанието и политическата подготовка на офицерския, милиционерския и пожарникарски състав. Затова партийните органи и организации играят голяма роля за активизирането на комунистите и безпартийните при изпълнението на стоящите пред тях задачи, за възпитанието и идеологическото укрепване на кадрите.

В светлината на новите решения на партията и задачите, стоящи пред органите на МВР и като се има предвид сегашното състояние, общо образование и култура, особено на сержантския състав и нарасналия брой на новоназначените млади кадри в МВР, въпроса за политическото възпитание и идейна подготовка на целия личен състав

Из архивите на ДС

15

придобива все по-голямо значение.

Сега длъжността "секретар на УПК" в системата на МВР се изпълнява по съвместителство от избран отговорен служител в централно или окръжно управление на МВР, който освен за партийните задачи е пряко отговорен и за своята служебна работа. Така например, секретар на Учрежденския партиен комитет при Окръжно управление МВР - Пазарджик е Заместник началника на участъка на МВР в гр.Пазарджик. Поради огромните задачи, които стоят пред участъка за разкриване на криминалните и стопански престъпления, както и за опазване на обществения ред на територията на града, той не е в състояние да изпълнява едновременно и двете задачи. Такова е положението и в другите окръжни управления на МВР.

С оглед подобряване на партийната работа в органите на МВР и мобилизиране на комунистите за по-добро изпълнение на стоящите пред тях задачи, за засилване на идеологическата и възпитателна работа сред състава е необходимо секретарите на учрежденските партийни комитети да се освободят от всякакви други служебни задължения.

Имайки предвид горното,

П Р Е Д Л А Г А М:

Да се отпуснат на Министерството на вътрешните работи 37 офицерски длъжности за платени секретари на учрежденски партийни комитети, които да работят като инструктори към военните отдели на окръжните комитети на БКП, а да ръководят и отговарят за партийно-политическата и възпитателна работа в централните поделения и окръжните управления на МВР, включително и в участъците на МВР.

За осигуряване издръжката на горните офицери да се включи в бюджета на МВР за 1968 година сумата 107,000 лева, за сметка на увеличаване приходите на бюджета от продажбата на повече лични паспорти на населението.

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

11.2.1967

/ММ

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
II8
Из архивите на
704

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПРЕПИС

КОМИТЕТ НА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
СЕКРЕТАРИАТ
вх. № 302 от 10.1 1968 г.

1

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

вх. № 777 13 ЯНУ 1968

Строго секретно
екз. № 1

РАЗПОРЕЖДАНЕ № 4

НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

от 10 януари 1968 год.

Вх. № 324 19 Т 1968 г.

10.1.68г.

ЗА внасяне по специалната извънбюджетна сметка на КДС някои допълнително получени суми

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИТЕТА ЗА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
МИНИСТЪРА НА ФИНАНСИТЕ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА БЪЛГАРСКАТА ВЪНШНОТЪРГОВСКА БАНКА

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ РАЗПОРЕЖДА:

Валутата и българските лева, включително получените от продажбата на вещи и предмети, придобити чрез подставени лица, когато не е целесъобразно образуването на съдебни и митнически дела, да се внасят по специалната извънбюджетна сметка на Комитета за държавна сигурност.

С разрешение на председателя на Комитета за държавна сигурност набраните по горния ред парични средства да се ползуват за обезпечаване на оперативните мероприятия, провеждани по лица, уличени във валутни, контрабандни и други престъпления, както и за закупуване на оперативна техника.

ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: (п) Ж. Живков

Гл. СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: (п) Н. Манолов

Вярно,

НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛ ОБЩА КАНЦЕЛАРИЯ: (Ст. Цонев)

Отпеч. в 5 екз.
№ 1-3 – адресантите
№ 4-5 – към оригинала
НП

2 София, 17 май 1968 г. 11

ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ
БЪЛГАРСКА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ
№ 637

КОМИТЕТ ЗА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
СЕКРЕТАРИАТ
ВХ. № 2377 от 20 V 1968 г.

ВХ. № 4699 от 12 VI 1968 г.

До
Др. Ангел Солаков
.....

Препис от протокол № 255
на Секретариата на ЦК на БКП от 14 май 1968 г о д и н а

ВЪПРОСИ НА ДНЕВНИЯ РЕД:	РЕШЕНИЯ:
.....	
XII. За укрепване отделите/секторите/"Военен" на ОК на БКП.	С оглед подобряване работата и организационното укрепване на отделите /секторите/"Военен"при ОК на БКП, намира за целесъобразно:
	1. Длъжностите завеждащ отдел/сектор/ "Военен" и инструкторите при окръжните комитети на БКП да се военизират.
	2. В бъдеще за завеждащи отдели /сектори/"Военен" и инструктори при ОК на БКП да се назначават предимно кадрови офицери от БНА, КДС и МВР, които имат по-дълъг практически опит като ръководители в съответните ведомства.
	3. Разрешените щатни секретари на окръжните комитети на отбраната на големите и застрашени градове, да се включат в отделите/секторите/"Военен" при окръжните комитети на БКП.
	4. Във военновременните щатове на отделите/секторите/ "Военен" при

ВЯ

Из архивите на ДС

706

12

окръжните комитети на БКП да се предвидят по 4-5 щатни бройки, които да се попълват през военно време и по време на учебно-мобилизационни мероприятия, провеждани в окръга, с подходящи офицери от запаса, изключени от военен отчет.

5. На завеждащите отдели/сектори/ "Военен" и инструкторите при ОК на БКП, които сега заемат съответните длъжности и са офицери от запаса, а така също отговарят на нес хоцимите условия, след съгласуване с отдел "Военен" на ЦК на БКП да се възстановят званията и правата на действуващи офицери о: Министерството на народната отбрана, Комитета за държавна сигурност и Министерството на вътрешните работи.

Назначаването на кадри на посочените длъжности в бъдеще да се извършва след съгласуване с отдел"Военен" на ЦК на БКП.

Вярно с оригинала

/Р.Енев/

УТВЪРЖДАВАМ:
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КДС
Ген.лейт. _____
29.5.1968 г.
С о ф и я

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно
Екз.№ 1

КОМИТЕТ ЗА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
СЕКРЕТАРИАТ
ВХ. № 4874 от 26.5.1968 г.

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КДС
ДР. ГЕН.ЛЕЙТ. А.СОЛАКОВ
Т У К

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

от генерал-лейтенант Минчо Агайн –
заместник-председател на К Д С

Относно: Набелязване на мероприятия за изпълнение препоръките на отдел "Военен" при ЦК на БКП за подобряване подготовката и преподготовката на служителите от КДС.

Др. Председател,

Провежданите досега мероприятия по подготовката и преподготовката на служителите от КДС са в духа на констатациите и препоръките, отразени в писмото на отдел "Военен" при ЦК на БКП от 19.IV.1968 г.

През м.март т.г. в Колегиума бяха обсъдени допълнителни мерки за научната и педагогическа подготовка на преподавателския състав, които бяха утвърдени от Вас със заповед № 1018/20.III.1968 г. В изпълнение на заповедта е подготвено предложение за преназначаване на служители от I и VI управление за преподаватели в катедра "Специални дисциплини" на школата.

Из архивите на ДС

708

Подготвена е заповед за провеждане на конкурсен изпит за преподаватели от школата, които да следват аспирантура в СССР. В процес на решаване са и другите въпроси, включени в заповедта.

За учебната 1968/69 г. е предвидено увеличение броя на слушателите в едногодишния курс за подготовка на оперативни работници - агентуристи и броя на слушателите в тримесечния курс за преподготовка, с оглед обхващане на повече служители.

В утвърдените от Вас курсове в школа "Г.Димитров" за учебната 1968/69 г., особено внимание е отделено за изучаването на турски и гръцки език с оглед задоволяване на нарастващите нужди на поделенията от служители, владеещи тези езици. В създадения за целта специален тригодишен езиков курс ще се обучават 16 курсанти по гръцки и 8 по турски език.

От 124 слушатели, които ще изучават чужди езици в редовните курсове на школата през новата 1968/69 учебна година, 38 ще бъдат по гръцки и 30 по турски език, което съставлява повече от 50 % от слушателите, изучаващи чужди езици.

Независимо от провежданите мероприятия все още е голям броя на слушателите, които се нуждаят от подготовка и преподготовка. От анализа на данните се вижда, че не са завършили служебни курсове 95 служители-агентуристи с висше образование и 50 - със средно образование, назначени от началото на 1965 г. досега. За същия период са назначени и незавършили курс при школата 72 служители от външно наблюдение.

Подлежат на преподготовка 743 служители-агентуристи, от които ръководящ състав (от н-к отделение нагоре) - 199 и оперативен състав до зам.н-к отделение включително - 544.

Голям брой от служителите, владеещи чужди езици са получили езиковата си подготовка в университета или в езиковия курс при школата преди няколко години. В условията на оперативната работа те нямат възможност системно да работят върху усъвършенстването на езиковата си квалификация. Засега известна част от

Из архивите на ДС

тях в централните поделения са включени в курсовете без откъсване от работа, което е недостатъчно.

Цялостното решаване на поставените от отдел "Военен" при ЦК на БКП въпроси ще се постигне с реорганизирането на школа "Г.Димитров" във висше учебно заведение, за което е направено предложение.

709

С оглед изпълнение препоръките на отдел "Военен" при ЦК на БКП за подобряване подготовката и преподготовката на служителите от КДС, поддържане и усъвършенствуване на чуждоезиковата им подготовка, и като се изхожда от капацитета на школата и възможностите на поделенията да отделят служители за обучение в школата, предлагам да се проведат следните допълнителни мероприятия:

1. През учебната 1968/69 г. да продължи да функционира 6 месечния курс за млади оперативни работници с висше образование.

2. През учебната 1969/1970 г. преподготовката на оперативните работници-агентуристи да се извършва в тримесечен курс на 2 смени по 60 слушатели.

Отг.: ген.Райков
полк. Анев

3. Да се извърши задълбочено проучване на условията на работа в оперативно-техническите поделения и нуждата от диференцирана подготовка и преподготовка на служителите, работещи в тях и се внесе предложение в ръководството на КДС.

Срок: 1 юли
Отг.: ген.Райков,ген.Т.Терзиев, полк. Анев

4. Да се извърши допълнително задълбочено проучване на резултатите от чуждоезиковата подготовка на служителите в поделенията без откъсване от работа, особено в II управление. На основата на изводите за ускорено изучаване на чужди езици по новите методи и възможностите от към преподаватели и помещения да се подготви предложение с оглед намаляване броя на служителите, изучаващи чужди езици в групите без откъсване от работа, ограничаване

Из архивите на ДС

710

ползването на хонорувани преподаватели и формиране на групи за усъвършенстване и поддържане на езика с откъсване от работа за срок от 2 до 5 месеца.

Да се направи оценка на работата с хонорованите преподаватели по чужди езици в школа "Г.Димитров" и се внесе в ръководството на КДС цялостно предложение за решаване на въпроса по обучението на служителите по чужди езици.

Едновременно с това да се разработи цялостен план за поддържане чуждоезиковата подготовка на служителите (кръжоци, филми, беседи, магнетофонни записи, клуб на говорещите чужди езици, изнасяне литер.-музикални програми на чужди езици от самодейни колективи и пр.

Срок: 1 юли 1968 г.
Отг.: ген.Райков,
ген.Григоров
полк. Анев

5. При подготовката на тематичните планове за обучението на служителите в поделенията без откъсване от работа, на базата на нашия и съветския опит да се предвиди разработването на обзори, провеждането на практически занятия и учебни сборове по линии.

Шестмесечния план да се разработва и представя за утвърждаване от председателя на Комитета не по-късно от 1 1/2 месеца преди започването на учебната година.

Отг.: ген. Райков

6. За увеличаване капацитета на школата, с оглед да отговори на нуждите за ускорена подготовка и преподготовка на кадрите от КДС, ще се вземат допълнителни мерки за построяване на общежитието при същата. До началото на учебната 1968/69 г. др. Агайн да изучи възможностите да бъде изваден от помещенията на школата спортния взвод.

Отг.: полк.Анев,
полк. Тошев,
подп. Тепавичаров

45

5

7. След специализацията на преподавателя от катедра "Специални дисциплини" при школата по работата на КДС във военно време ще се разшири разработката на въпросите и подготовката на кадрите в това отношение.

8. Да се изготви петгодишен перспективен план за подготовката и преподготовката на кадрите.

Срок: края на годината
Отг.: ген.Райков
полк. Анев

Забележка: Предложението бе обсъдено на заседание на ръководството на Комитета на 20 май 1968 година.

София, 22.V.1968 г.

ЗАМ.ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КДС -
Генерал-лейтенант:

КОМИТЕТ ЗА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

Отп. в 5 екз.
№ 1-Секретариат
№ 2-ген.В.Райков
№ 3-ген.Т.Терзиев
№ 5-полк.Анев
№ 4-ген.Григоров
~~№ 6-полк.Тошев~~
Изпълн.:
Нап.ДЯ/26.V.68 г.

3

Секретно
Екз.№ 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Комитет ... сигурност
I 646
28.5 1958 г.
София

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА НРБ
ДР. Т. ЖИВКОВ

Т У К

Д О К Л А Д

от Ангел Солаков – председател
на Комитета за държавна сигурност

Относно: Реорганизиране на школа "Г.Димитров" – КДС във висше учебно заведение.

Другари,

Решенията на IX конгрес на БКП задължават органите на Комитета за държавна сигурност "и занапред да водят още по-умело и по-успешно борбата за разкриване, разобличаване и пресичане вражеската дейност на империалистическите разузнавания и тяхната агентура".

В изпълнение на тези решения ръководството на Комитета за държавна сигурност проведе редица мероприятия за повишаване квалификацията на кадрите от Държавна сигурност и подобряване на учебно-възпитателната работа в школа "Г.Димитров" – КДС.

Подготовката и преподготовката на основния състав от Държавна сигурност се извършва в школа "Г.Димитров". Правното положение на школата е уредено със 1 876-то разпореждане на Министерския съвет от 28.IX.1954 г. и 176-то постановление от 24.VII.1957 година.

Из архивите на ДС

С т. 11 на 202-ро постановление на Министерския съвет от 13.XII.1966 г. се разреши в школата да се приемат и младежи стипендианти за курсанти.

Въз основа на тези документи в школата има двегодишен юридически курс и езиков курс, в които се обучават офицери и курсанти, като част от лекциите в юридическия курс се четат от преподаватели от Юридическия факултет при Софийския университет. Освен това са организирани и едногодишни и по-краткосрочни курсове.

На завършилите двегодишния юридически курс се признава полувисше юридическо образование. Те имат право да довършат образованието си като студенти-задочници в Юридическия факултет, за което са необходими още 3-4 години. Курсантите след като завършат юридическия курс, изучават още една година чужд език.

Десетгодишното съществуване на двегодишния полувисш юридически курс допринесе значително за повишаване квалификацията на служителите от КДС.

Сложната международна и оперативна обстановка в страната предявяват нови изисквания към оперативните работници. За да отговаря квалификацията им на тези изисквания е необходимо да се вземат и допълнителни мерки за повишаване на тяхната подготовка и обучение.

Слушателите и курсантите в двегодишния срок на обучение не могат да получат необходимата профилирана, правна, специална, езикова, военна и др. подготовка.

Такава комплексна подготовка при сегашните условия може да се обезпечи само ако школата стане висше учебно заведение, като двегодишният полувисш юридически курс се реорганизира във висш юридически курс.

Създаването на висшия юридически курс ще осигури повдигането на подготовката на обучаващите се до нивото на висше юридическо ~~образование~~, профилирано изучаване на юридическите дисциплини, поставяне на научна основа специалните дисциплини, овладяване до степен на свободно ползване в оперативната работа на съответен чужд език и получаване на необходимата идеологическа

Из архивите на ДС

714

и военна подготовка. Наред с това в процеса на обучението ще се изграждат идейно-закалени и с необходимото чекистко възпитание и трудови навици оперативни работници.

Създаването на висша школа при Комитета за държавна сигурност ще позволи да се изгради преподавателски колектив с висока научно-теоретическа и педагогическа подготовка, да се разшири учебната база и да се повиши учебно-възпитателната и научноизследователската работа. Ще се осигурят необходимите условия за научната разработка на специфичните проблеми на Комитета за държавна сигурност по разкриване, предотвратяване и пресичане на политическата престъпност в страната. Ще се създаде постоянен източник за попълването на комитета с млади и високо квалифицирани оперативни работници. Чрез откриване на задочно обучение ще се даде възможност на част от служителите със средно образование, които представляват все още значителен процент от състава, да завършат висшето си образование задочно при условията на тясно обвързване на правната със специалната подготовка.

За организиране на висш юридически курс школа "Г.Димитров" разполага с известен опит и база, създадени от досегашното съществуване на двегодишния полувисш юридически курс.

Занятията по правните дисциплини ще се водят и за в бъдеще от преподаватели от Юридическия факултет и школа "Г.Димитров" под научно-методическото ръководство на факултета.

Ще се използват и съответни форми на помощ от Висшата школа на КГБ в Москва.

За да получат слушателите нужната за работата в органите на Комитета за държавна сигурност подготовка, е необходимо срокът на редовния висш юридически курс да бъде 4 1/2 години, а на задочния 5 1/2 години. Ежегодно да се приемат от 30 до 50 курсанти за редовно обучение. Учебните планове да се утвърждават от председателя на Комитета за държавна сигурност и министъра на народната просвета.

Предложението е съгласувано с отдел "Наука и образование" при ЦК на БКП, с министерствата на народната просвета, на правосъдието, на финансите, на народната отбрана, Държавния

комитет за планиране, Главната прокуратура, Върховния съд и Юридическия факултет, които по същество нямат възражения.

Въз основа на изложеното ПРЕДЛАГАМ Бюрото на Министерския съвет да обсъди и ако счете за целесъобразно, да приеме следното

П О С Т А Н О В Л Е Н И Е:

1. Школа "Г.Димитров" - КДС да се преустрои във висше учебно заведение, като двегодишния полувисш юридически курс се реорганизира във висш юридически курс.

На завършилите висшия юридически курс да се признава висше юридическо образование. Същите да полагат държавен изпит и получават диплом по общия ред от Юридическия факултет при Софийския университет.

2. Срокът на обучение да бъде:

а) за редовния висш юридически курс - 4 години и половина;

б) за задочния курс - 5 години и половина.

3. В редовния юридически курс да се приемат за курсанти младежи със средно образование, отслужили или неотслужили военната си служба, които се подбират от КДС.

На завършилите успешно редовния курс, но неотслужили, да се признава военната служба.

През време на обучението на курсантите да се осигуряват безплатно хранително и вещево довольствие по таблицата за курсантите във военноучебните заведения на МНО.

По решение на председателя на КДС за слушатели в курса по изключение могат да се приемат и служители на КДС.

4. Броят на курсантите и слушателите в юридическия курс да се определя ежегодно от председателя на КДС. Кандидатите полагат състезателен изпит съгласно разпоредбите на Министерството на

715

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

народната просвета за кандидат-студентите в Юридическия факултет при Софийския държавен университет. Успешно издържалите състезателния изпит се класират и приетите се зачисляват в курса със заповед на председателя на КДС.

5. За слушатели в задочния курс да се приемат офицери от поделенията на Комитета за държавна сигурност, утвърдили се като добри работници, съгласно Наредбата за приемане на студенти в Юридическия факултет при Софийския университет.

6. Обучението в юридическия курс да се извършва по учебен план, утвърден от председателя на Комитета за държавна сигурност и министъра на народната просвета.

7. Занятията по юридическите дисциплини да се водят от катедрите при Юридическия факултет и школата под научното и методическото ръководство на Юридическия факултет.

8. Завършилите успешно редовния курс са задължени да работят в органите на Комитета за държавна сигурност не по-малко от 10 години.

9. Курсантите от юридическия курс, които поради здравословни и други причини отпаднат от курса, могат да продължат образованието си в Юридическия факултет при Софийския университет като се спазват общите разпоредби.

10. Към висшата школа "Г.Димитров" - КДС да продължат да функционират и краткотрайни курсове срока и профила, на които се определят от председателя на КДС.

Приложение: 1. Примерен учебен план
2. Финансова справка
3. Проектоуказ

П Р Е Д С Е Д А Т Е Л: (п) А.Солаков

Отп.в 2 екз.
№ 1-МС
№ 2-КД
Изпълн.Агайн

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ - ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I22
От архивите на ДС
717

14

ПРИМЕРЕН УЧЕБЕН ПЛАН

ЗА 4 1/2 ГОДИНИ – ВИСШ ЮРИДИЧЕСКИ КУРС
ПРИ ШКОЛА "ГЕОРГИ ДИМИТРОВ"–КДС

УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ	ЧАСОВЕ
I. ИДЕОЛОГИЧЕСКИ	
Философия	88
Политикономия	200
Научен комунизъм	84
История на БКП	64
Психология	60
Логика	40
Етика	30
	566
II. ЮРИДИЧЕСКИ	
Теория на държавата и правото	120
Международно частно право	45
Държавно право на НРБ	80
Гражданско право на НРБ (обща част и вещно право)	120
Римско право	45
Административно право	110
Международно публично право	80
Облигационно право	125
Наказателно право	190
Финансово право	60
Наказателен процес	120
Граждански процес	120
Криминалистика	220
Съдебна психиатрия	30
Семейно и наследствено право	64
Криминология	30
	1559

Из архивите на ДС

15

ФАКУЛТЕТИВНИ

Държавно право на СССР и др.социалист.страни	60
Съдебна медицина	10
История на българската държава и право	60
Буржоазно конституционно право	30
Автомото дело	88
III. СПЕЦИАЛНИ ДИСЦИПЛИНИ	1000
IV. ЕЗИЦИ	
Руски език	70
Чужд език	1500
	1570
V. ВОЕННО-ПРИЛОЖНИ ДИСЦИПЛИНИ И ФИЗКУЛТУРА	600
Всичко:	5265

718

Забележка: С курсантите, неотбили редовната си военна служба, ще се провеждат допълнително занятия по военна подготовка.
За получаване на диплома за висше юридическо образование курсантите ще полагат държавен изпит и стаж по общия ред.
По специални дисциплини курсантите ще полагат държавен изпит в школа "Г.Димитров" във формата на дипломна работа.

Секретно!
Екз.№____

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ФИНАНСОВА СПРАВКА

Относно: Необходимите средства за обучение на курсантите във ВУЗ–КДС

Разходите за обучението на курсантите във ВУЗ на КДС се изчисляват съгласно разпоредбите на дял II от Закона за всеобщата военна служба.

Разходът на обучението на един курсант за 1 година е 1099 лева.

За обучението на 30 курсанти за 4 1/2 години са необходими допълнителни средства както следва:

По години	За курсантите лева	Допълнителен щат лева	Всичко лева
1968 г.	-	-	-
1969 г.	-	3 240	3 240
1970 г.	-	10 920	10 920
1971 г.	9 300	25 860	35 160
1972 г.	37 200	39 144	76 344
1973 г.	55 800	48 936	104 736
ВСИЧКО:	102 300	128 100	230 400

12/1

82

НРБ
КОМИТЕТ за ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
СЕКРЕТАРИАТ
№ 1742
20.6 1968 г.
СОФИЯ

Строго поверително
от особена важност!
Екз. № 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП

Т У К

Д О К Л А Д

от Ангел С о л а к о в – председател на Комитета за държавна сигурност

Относно: Утвърждаването "Основни положения за работата на Комитета за държавна сигурност"

Утвърждаването на "Основни положения за работата на Комитета за държавна сигурност" се налага от следните по-важни обстоятелства:

След обособяването на КДС в самостоятелно ведомство няма документ от нормативен характер, който цялостно да регламентира устройството и спесифичните задачи, права и задължения на Комитета и неговите органи. Досега дейността на КДС частично се регулира от Основните положения за работата на МВР, приети през 1962 г. и отразяващи тогавашното фактическо положение по дейността и задачите въобще на МВР.

Някои постановки и разпоредби на Основните положения за работата на МВР са в противоречие с принципа на единоначалието,

Из архивите на ДС

който е основен в устройството и дейността на КДС и неговите поделения. От такъв характер са разпоредбите, определящи статута на Колегиума.

Не е регулирана общата компетентност на зам.-председателите на КДС и началниците на поделения.

В резултат на изменение на политическата и оперативна обстановка органите на КДС провеждат някои дейности, които не са регламентирани от действуващите Основни положения. Такива са борбата срещу противодържавните прояви, свързани с разколническата дейност на ръководството на ККП, борбата срещу идеологическата диверсия, създаването на войскови поделения към КДС, ползуването на нещатни служители на обществени начала и др.

721

В предложения проект за "Основни положения за работата на КДС" се определя същността на КДС, предназначението му, ръководните начала и подотчетност на неговата дейност.

В раздела на задачите, правата и задълженията са дадени основните направления на оперативната дейност на органите на КДС и основните задачи, които изпълняват в страната и извън нейните граници.

Конкретно е фиксирано правото на органите на КДС: оперативно да проверяват и разработват заподозрените в противодържавни престъпления лица, да ги проучват и поставят под агентурно наблюдение, да извършват секретни обиски, разпити и проверки на кореспонденцията им; да дават предварително мнение за кандидатите за командировка и работа в чужбина; да решават паспортните преписки за задгранични пътувания; да контролират влизането и излизането на български и чужди граждани през границите на НРБ; да набавят, създават, монтират и използуват оперативно-технически средства за микрофонно и телефонно подслушване, като при нужда с такива се обезпечава изпълнението на отделни задачи на РУМНО и МВР.

В раздела за структурата и организацията на КДС е очертана компетентността на председателя, зам.-председателите Колегиума и началниците на самостоятелни поделения на КДС.

Из архивите на ДС

722

В раздела за личния състав и материалното обезпечаване се уреждат въпросите за подбора, правата и задълженията на военнослужещите и волнонаемните лица от системата на КДС, преминаването на службата, използуването на нещатни служители за оперативна работа на обществени начала, подготовката и преподготовката на действуващия и запасни състав, обезщетението на нещатните служители и секретните сътрудници, пострадали при или по повод изпълнение задачи на КДС и др.

За да придобият силата на нормативен акт, целесъобразно е Основните положения за работата на КДС да бъдат утвърдени и от Бюрото на Министерския съвет с разпореждане.

Приложеният проект е съгласуван с МВР и МНО.

Не е възприето предложението да се предостави право на органите на МВР да монтират, експлоатират и демонтират оперативно-технически средства за микрофонно и телефонно подслушване в арестите на Народната милиция. За установяване на необходимия ред и контрол по използуването на тези средства и предотвратяване на опасността от компрометирането им, техното монтиране и демонтиране следва да се извършва само от специализираните служби на КДС. Такъв ред за използуването на тези средства е установен в СССР и другите социалистически страни. Този ред не изключва възможността, при предварителна съгласуваност между ръководствата на КДС и МВР, експлоатацията на въпросните оперативно-технически средства в арестите на Народната милиция да се поверява на определени, подготвени с помощта на КДС, оперативни работници на МВР.

Не е възприето предложението на МНО за допълване на § 28 ал. III в смисъл, че ремонта на автотранспортната инженерна и специална техника, апаратурата и оръжие на войсковите поделения на КДС да се извършва в съответните бази и лаборатории на МНО срещу заплащане от КДС. В решението на Политбюро на ЦК на БКП от 18.VII. 1967 г (протокол Б № 15) изрично се указва, че необходимите ремонти на автотранспортната и инженерна техника на войсковите поделения на

Из архивите на ДС

85

КДС, както и съответните профилактични прегледи и ремонти на специа
ната техника и апаратура се извършва безвъзмездно в базите и лабо-
раториите на МНО.

Предвид гореизложеното, предлагам проектът за Основните положения за работата на КДС да се обсъди в Политбюро на ЦК на БКП и ако се счете за уместно да се приеме следното

Р Е Ш Е Н И Е:

Политбюро на ЦК на БКП одобрява "Основни положения за работата на Комитета за държавна сигурност" и дава съгласието си да бъдат внесени за утвърждаване от Бюрото на Министерския съве

Основните положения за работата, правата и задълженията на Министерството на вътрешните работи на Народна република България и неговите органи по места, утвърдени от Политбюро на ЦК на БКП с решение от 20.XI.1962 г. , се отменят по отношение разпоредбите, отнасящи се за органите на Държавна сигурност.

Приложение: Основни положения екз. № 1

П Р Е Д С Е Д А Т Е Л: и Д. Спасов

Отп. в 2 екз.
№ 1 - ЦК на БКП
№ 2 - КД
Изпълн. Вълков
Нап. ИМI/18.VI.68 г.

Секретно!
Екз.№ 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

НРБ
КОМИТЕТ за [illegible] СИГУРНОСТ
СЕКР[illegible]ИАТ
№ Т 842
-1.7 1988 г.
СОФИЯ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
ДР. Т.ЖИВКОВ

Т У К

Д О К Л А Д

от Дико Диков – министър на вътрешните работи
Ангел Солаков – председател на Комитета за държавна сигурност
Ганчо Ганев – министър на народната просвета
Светла Даскалова – министър на правосъдието

Относно: Реорганизиране на школа "Георги Димитров"-КДС и школата на МВР във висши учебни заведения.

Другари,

Решенията на IX конгрес на БКП значително повишиха изискванията и задължиха органите на Министерството на вътрешните работи и Комитета за държавна сигурност да поставят на научни основи и още по-умело и успешно да водят борбата срещу враждебно-престъпните елементи в страната.

В изпълнение на тези решения ръководствата на Министерство на вътрешните работи и Комитета за държавна сигурност проведоха редица мероприятия за повишаване квалификацията на своите кадри.

Из архивите на ДС

17

Подготовката и преподготовката на основния състав от Министерството на вътрешните работи и Комитета за държавна сигурност се извършва в школите към двете ведомства. Правното им положение е уредено с 1876-то разпореждане на Министерския съвет от 28.IX.1954 г. и 176-то постановление от 24.VII.1957 г.

С т.11 на 202-ро постановление на Министерския съвет от 13.XII.1966 г. се разреши в школите да се приемат и младежи-стипендианти за курсанти.

Въз основа на тези документи в школа "Г.Димитров"-КДС има двегодишен юридически курс и езиков курс, в които се обучават офицери и курсанти. Освен това са организирани и едногодишни, и по-краткосрочни курсове.

В школата на МВР има двегодишен юридически курс за офицери от НМ, двегодишен курс за офицери от Противопожарната охрана и други по-краткосрочни курсове.

Част от лекциите в юридическите курсове се изнасят от преподаватели в юридическия факултет при Софийския университет.

На завършилите двегодишния юридически курс се признава полувисше юридическо образование. Те имат право да продължат образованието си като задочници в юридическия факултет, за което са необходими още 4-5 години. След завършване на юридическия курс курсантите изучават още една година чужд език.

Десетгодишното съществуване на двегодишния полувисш юридически курс допринесе значително за повишаване квалификацията на служителите от КДС и МВР.

Сложната международна и оперативна обстановка в страната предявяват нови изисквания към кадрите на КДС и МВР. За да бъде квалификацията им на висотата на тези изисквания, е необходимо да се вземат и допълнителни мерки за нейното повишаване.

Слушателите и курсантите за двегодишен срок на обучение не могат да получат необходимата профилирана, правна, специална, езикова, военна и др. подготовка.

Из архивите на ДС

726

Такава комплексна подготовка при сегашните условия може да се обезпечи само, ако школите се преустроят във висши учебни заведения с висши юридически курсове.

Създаването на висшия юридически курс ще издигне подготовката на обучаващите се до нивото на висше юридическо образование, профилирано изучаване на юридическите дисциплини, поставяне на научна основа специалните дисциплини, овладяване до необходимата степен съответен чужд език и получаване на нужната идеологическа и военна подготовка. Наред с това в процеса на обучението ще се изграждат идейно закалени и с необходимото професионално възпитание и навици работници на МВР и КДС.

Създаването на висши школи при МВР и КДС ще позволи да се изградят преподавателски колективи с висока научно-теоретическа и педагогическа подготовка, да се разшири учебната база и да се повиши учебно-възпитателната и научноизследователската работа. Ще се осигурят необходимите условия за научна разработка на специфичните проблеми на органите на МВР и КДС по разкриване, предотвратяване и пресичане престъпността в страната. Ще се създаде постоянен източник за попълването на двете ведомства с млади и високо квалифицирани кадри.

За организиране на висши юридически курсове школите на КДС и МВР разполагат с известен опит и база, създадени от досегашното съществуване на двегодишните полувисши юридически курсове. Занятията по правните дисциплини ще се водят от преподаватели от юридическия факултет и школите на МВР и КДС, под научно-методическото ръководство на факултета.

Учебните планове да се утвърждават от министъра на вътрешните работи, председателя на Комитета за държавна сигурност и министъра на народната просвета.

Предложението е съгласувано с отделите "Наука и образование" и "Военен" при ЦК на БКП и МНО.

Из архивите на ДС

Развитието на индустрията, особено на химическата, механизирането на селското стопанство, внедряването на нови суровини и оборудване и технологическите процеси създават условия за нови, непознати за противопожарните служители пожарни опасности.

Подготовката на офицери за противопожарната охрана в нашата страна сега се извършва в школата на МВР за две години.

Необходимо е да се увеличи срокът за обучение на офицерския курс по противопожарна охрана от две на три години. Това ще създаде възможност за получаване на нужните знания.

Същевременно, за да се разкрие перспектива и създаде лична заинтересованост за завършилите курса офицери, е необходимо да се признава полувисше техническо образование и гражданска специалност "техник по противопожарна безопасност и охрана на труда".

Въз основа на изложеното ПРЕДЛАГАМЕ Бюрото на Министерския съвет да обсъди и ако счете за целесъобразно, да приеме следното

П О С Т А Н О В Л Е Н И Е:

1. Полувисшата школа "Г.Димитров"-КДС и полувисшата школа на МВР от учебната 1968-1969 година да се преустроят във висши учебни заведения, като на завършилите се признава висше юридическо образование. Обучението на курсантите-студенти да се извършва на основата на учебния план на юридическия факултет при Софийския университет. Учебните планове на висшите юридически курсове се утвърждават от министъра на просветата и съответно от министъра на вътрешните работи и председателя на Комитета за държавна сигурност.

2. Преподаването на дисциплините, предвидени в учебния план на юридическия факултет, да се извършва от катедрите при Софийския университет и от хабилитираните преподаватели във висшите школи.

Преподаването на специалните дисциплини, чуждите узици, военно-приложните дисциплини, физкултурата и др. да се извършва от преподаватели при висшите школи на Министерство на вътрешните работи и Комитета за държавна сигурност, които се назначават

Из архивите на ДС

728

съобразно Закона за висшето образование.

3. Завършилите висшите школи на КДС и МВР получават на общо основание диплом за завършено юридическо образование от Софийския университет и имат обща юридическа правоспособност. За специалната подготовка те получават документ от съответната висша школа.

4. Комитетът за държавна сигурност, Министерството на вътрешните работи и Министерството на народната просвета да осигурят щатни бройки за нужните преподаватели на съответните катедри при Софийския университет. Преподавателите в школите на МВР и КДС по дисциплините, предвидени в учебния план на юридическия факултет, се прикрепват в учебно-методическо и научно отношение към съответните катедри на Софийския университет.

5. Във редовните юридически курсове да се приемат за курсанти-студенти младежи със средно образование, отслужили или неотслужили военната си служба, които се подбират от Министерство на вътрешните работи и Комитета за държавна сигурност.

На завършилите успешно редовния курс, но неотслужили, да се признава военната служба.

През време на обучението на курсантите-студенти да се осигурява безплатно хранително и вещево доволствие съответно по таблицата за курсантите във военните учебни заведения на Министерството на народната отбрана, за школата на КДС и в съответствие с разпоредбите, които действуват за Министерство на вътрешните работи за школата на МВР.

6. Броят на курсантите-студенти в юридическите курсове да се определя ежегодно от министъра на вътрешните работи, председателя на Комитета за държавна сигурност, съгласувано с министъра на народната просвета и министъра на правосъдието. Кандидатите да полагат състезателен изпит съгласно разпоредбите на Министерството на народната просвета за кандидат-студентите в юридическия факултет. Издържалите успешно състезателния изпит се класират и приетите се зачисляват в курса със заповеди на министъра на вътрешните работи

и председателя на Комитета за държавна сигурност.

7. Завършилите успешно юридическите курсове са задължени да работят в органите на Министерството на вътрешните работи и Комитета за държавна сигурност не по-малко от 10 години.

8. Времетраенето на обучението в офицерския курс по противопожарна охрана в школата на Министерство на вътрешните работи да се увеличи от две на три години. На завършилите курса да се дава полувисше техническо образование и гражданска специалност "техник по противопожарна безопасност и охрана на труда".

В офицерския курс по противопожарна охрана да се приемат младежи-стипендианти, отбили военната си служба. Обучението се провежда на пансионни начала. Учебните планове се утвърждават от министъра на вътрешните работи и министъра на народната просвета.

9. Към висшите школи на МВР и КДС да продължат да функционират и краткотрайни курсове, чиито срок и профил се определят от министъра на вътрешните работи и председателя на Комитета за държавна сигурност.

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ:
/п/ Д. Дичев

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИТЕТА ЗА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ:
/п/ А. Соланов

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО:
/п/ С. Дасканова

МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ПРОСВЕТА:
/п/ Т. Тодев

Из архивите на ДС

729

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I26
Из архивите на
730

КОМИТЕТ за [illegible] СИГУРНОСТ
СЕКРЕТАРИАТ
№ Т-1249/8
9.IX 1968 г.
СОФИЯ

9.1

Секретно!
Екз. № единствен

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
ДР. АНГЕЛ ЦАНЕВ

Т У К

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

от Ангел Солаков – председател
на Комитета за държавна сигурност

Във връзка с изпълнение решенията на съвместното заседание на Секретариата на ЦК на БКП и Бюрото на МС от 30.VII.1968 година, Комитетът за държавна сигурност прави следните предложения:

1. Задачите и функциите на КДС в съответствие с т. 33 от план-графика, считаме, че могат да се определят така:

Комитетът за държавна сигуронст е специализиран държавен орган, който обезпечава сигурността на НРБ, защитава социалистическите завоевания на трудещите се и със специфични средства съдейства за осъществяване външната политика на страната, социалистическото възпитание на гражданите, опазване на социалистическия правов ред и др.

За тази цел:

а) Организира и провежда борбата срещу разузнавателните органи на капиталистическите страни на наша и чужда територия с цел разкриване на техните планове и намерения за подривната и друга дейност против НРБ и социалистическите страни и взема надлежни мерки за предотвратяването и пресичането ѝ.

б) Разкрива, предотвратява и пресича престъпните прояви на български и чужди граждани, поставили се в услуга на противниковите разузнавателни служби за извършване на шпионска и друга противодържавна дейност.

Из архивите на ДС

в) Води борба срещу идеологическата диверсия, провеждана от разузнавателните и други органи на капиталистическите държави, съдействува на партийните и други обществени организации и държавни учреждения в това отношение, както и в осъществяването на мероприятия за повишаване на политическата бдителност на трудещите се.

г) Разкрива, предотвратява и пресича създаването на противодържавни организации или групи, както и извършването на опити за преврат, бунтове, терористични актове, диверсии, вредителства, бягства зад граница и невъзвращенства, нарушения на реда за минаване на държавната граница и за незаконно пребиваване в чужбина и други престъпления, насочени против сигурността на страната.

д) Провежда мероприятия за опазване на държавната тайна и за предпазване от престъпни посегателства поделенията на БНА и ТП, важни обекти на промишлеността, транспорта, строителството, научноизследователската дейност и др.

е) Предпазва отделни лица и групи от увличането им в противодържавна дейност и провежда профилактични мероприятия за предотвратяване извършването на престъпления против сигурността на страната.

ж) Осигурява личната безопасност на отговорни партийни и държавни ръководители.

з) извършва разследването на престъпления, насочени против сигурността на страната, указани в Наказателно-процесуалния кодекс.

и) Съдействува за провеждане на външнополитическите, икономическите, културновъзпитателните и други инициативи и мероприятия на партията и правителството.

2. Досега Комитетът за държавна сигурност беше на пряко ръководство при председателя на МС. Министерският съвет бе висш изпълнително-разпоредителен орган. Тъй като в бъдеще такъв ще бъде Държавният съвет на Народна република България, считаме за целесъобразно КДС да бъде на ръководство при председателя на Държавния съвет.

Из архивите на ДС

732

3. Статутът на КДС не е уреден с нормативен документ. Редица правомощия на КДС не са известни на гражданите и при упражняването им създават впечатления в тях, че това не е в компитентността на КДС.

До 30.I.1969 година да подработим и изпратим до МС проекто-закон за КДС за внасяне в НС, с който да се определят основните задачи, функции, права и задължения на Комитета.

4. След гласуване закона за КДС е необходимо да се определят и детайлизират специфичното устройство, задачите, правата и задълженията на Комитета и неговите органи с "Основни положения за работа на КДС", които да подготвим до 28.II.1969 година и внесем за утвърждаване в ПБ на ЦК на БКП и Министерския съвет.

5. Понастоящем няма орган, които въз основа на анализите на новосъздадения Научноизследователски и информационно-аналитичен център и тези от другите ведомства да прави предложения до ПБ на ЦК на БКП и МС по перспективното планиране на външната политика на НРБ.

Целесъобразно е, към МС да се създаде Консултативен съвет по въпросите на външната политика на НРБ. На същия да се възложи и ръководството на центъра и координиране дейността на останалите ведомства по въпросите на външната политика.

6. Различни ведомства командироват свои служители в капиталистически страни по едни и същи въпроси. У нас няма централен орган, който да следи за целесъобразността от командировките и преценява моралните качества на командированите.

КДС е задължен да се произнася по политическата стабилност на кандидатите, но при липса на друг орган преценява и моралните качества, което не е наша компетентност. Често са случаите да отказваме излизане зад граница поради морални пробиви, което става достояние на заинтересованите и се създава впечатление, че КДС е над служебните и партийни ръководства, предложили лицето за командировка.

114

4

Пред вид горните обстоятелства считаме за целесъобразно, да се създаде орган към МС, който да решава (да се произнася) на командироването на наши граждани в капиталистически страни, както от гледна точка на целесъобразността на командировките, така и относно морално-политическите им качества.

7. Комитетът за държавна сигурност обезпечава сигурността на НРБ, която е тясно свързана с охраната на границата. За осъществяване на редица специфични задачи на КДС се използуват Гранични войски, а последните е немислимо да изпълнят своята задача по физическата охрана на границата без най-тясно съчетание с агентурно-оперативната охрана, извършвана от КДС. Взаимодействието и координацията между ГВ и КДС, въпреки че са регламентировани в съвместна инструкция, се затормозяват от различната подчиненост на ГВ и органите на сигурността.

По тези и редица други съображения, които ще бъдат изложени в нашето предложение, което ще Ви изпратим до 30.X.1968 година, целесъобразно е, управление ГВ с подразделенията му да премине от МНО към КДС.

8. В съответствие с т. 3 от решенията на съвместното заседание на Секретариата на ЦК на БКП и Бюрото на МС, Комитетът за държавна сигурност до 15.X.1968 година ще разработи отделен план-мероприятия с оглед изпълнение на задачите, произтичащи за органите на КДС от решенията на пленума на ЦК на БКП от м. юли т.г.

П Р Е Д С Е Д А Т Е Л:

Материалс е изведен с разрешението на др. Дисерманов

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

2-1

Строго поверително от особена важност
Екз. № Единствен!

КОМИТЕТ ... СИГУРНОСТ
ВХ. № 8786 от 2.9. 1988 г.

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

за работата на Комитета за държавна сигурност

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

§ 1

Комитетът за държавна сигурност е специализиран административно-политически орган на държавната власт, създаден въз основа на Конституцията, с предназначение да обезпечава сигурността на Народна република България.

Цялостната дейност на Комитета за държавна сигурност се осъществява под непосредственото ръководство и контрол на ЦК на БКП и Министерския съвет, а на местните му поделения и под непосредственото ръководство и контрол на окръжните комитети на ~~партията~~. Въздаваната комунистическа партия.

Председателят на Комитета за държавна сигурност отчита дейността на Комитета пред ЦК на БКП, Народното събрание и Министерския съвет.

Местните поделения на КДС отчитат своята дейност пред ръководството на Комитета и окръжните комитети на БКП.

§ 2

Компетентността на Комитета за държавна сигурност се определя от конституцията, законите, указите, решенията на ЦК на БКП и Министерския съвет, и настоящите Основни положения.

Из архивите на ДС

§ 3

Комитетът за държавна сигурност се възглавява от председател, избран от Народното събрание, като член на правителството.

Заместник-председателите на Комитета за държавна сигурност се назначават с указ на Президиума на Народното събрание по предложение на Министерския съвет и имат ранг на зам.-министри.

735

§ 4

Общото устройство и щатна численост на Комитета за държавна сигурност се определя от ЦК на БКП и Министерския съвет.

§ 5

Дейността на Комитета за държавна сигурност се провежда при най-строго спазване на социалистическата законност и изискванията за партийност, обективност, революционна бдителност, секретност и близки връзки с трудещите се.

II. ДЕЙНОСТ, ЗАДАЧИ, ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА КДС

§ 6

Комитетът за държавна сигурност осъществява оперативна, следствена и административна дейност.

Основни направления на оперативната дейност на ~~КДС~~ са разузнаването, контраразузнаването и борбата с противодържавни прояви.

Разузнавателната и контраразузнавателната дейност на ~~КДС~~ е насочена преди всичко против външните врагове на Народна република България.

Из архивите на ДС

736

117

§ 7

За обезпечаване на държавната сигурност на НРБ, Комитетът за държавна сигурност изпълнява в страната и извън нейните граници следните задачи:

добива политическа, икономическа, научно-техническа, военна и друга информация, способствуваща за разкриване състоянието, плановете и намеренията за подривна и друга дейност на капиталистическите страни и техните разузнавания;

провежда специални мероприятия за улесняване на външнополитическите, икономическите и други инициативи на партията и правителството;

организира и води борбата с разузнавателните и контраразузнавателните органи на капиталистическите страни на наша и чужда територия;

осигурява безопасността на българските учреждения и граждани зад граница;

разкрива, предотвратява и пресича дейността на ~~българоките~~ и чужди граждани, поставили се в услуга на вражеските разузнавателни служби за извършване на шпионска и друга ~~противодържавна~~ дейност;

води борба срещу идеологическата диверсия провеждана от разузнавателните органи на капиталистическите държави, съдействува на партийните и други обществени организации и държавни органи в провеждането на мероприятия против идеологическата диверсия и за повишаване политическата бдителност на трудещите се;

води борба срещу противодържавната дейност на българската политическа емиграция;

разкрива, предотвратява и пресича създаването на ~~вражески~~ организации, осъществяването на диверсионна, терористична и вредителска дейност, на бягства зад граница, провеждането на ~~вражеска~~ агитация и друга ~~противодържавна~~ дейност;

118

Осигурява ~~обезпечава~~ оперативно наблюдение на вражески настроените лица с цел своевременно да узнава политическите настроения и тенденции сред същите и да недопуска извършването на ~~вражеска~~ престъпна дейност;

провежда профилактични мероприятия за предпазване на отделни лица и групи от увличането им в противодържавна дейност;

осигурява личната безопасност на партийни и държавни ръководители

организира и провежда мероприятия ~~по обезпечаване сигурността на въоръжените~~ за недопускане проникването на чуждите разузнавателни в БНА опазването на военнопланите и ведомствата за повишаване бойсособността на Въоръжените сили на НРБ и противодържавни елементи сили на НРБ.

Съвместно с ~~МНО~~ Управление гранични войски при МНО провежда мероприятия по осигуряване безопасността и неприкосновеността на държавните граници на НРБ;

провежда мероприятия за опазването на държавната тайна и обезпечава сигурността на важни обекти в промишлеността, транспорта, научноизследователски институти и др.;

организира и поддържа правителствените съобщителни връзки в страната като при нужда търси съдействието на министерството на съобщенията и ~~МНО~~, а също така и радиовръзките и шифровите връзки със задграничните представителства на ~~НРБ~~ в мирно и военно време;

изработва и осигурява с шифри министерствата, ведомствата, учрежденията и организациите и контролира правилното им използуване и съхранение;

Комитетът за държавна сигурност изпълнява и други задачи, ако бъдат поставени от ЦК на БКП и Министерския съвет.

Особените задачи на КДС ~~и неговите поделения~~ при обявяване на военно положение и във военно време се определят от решенията на ЦК на БКП, законите, указите на Президиума на Народното събрание постановленията и разпорежданията на Министерския съвет и Държавния комитет на отбраната.

§ 8

За изпълнение на ~~поставените~~ посочените в § 7 задачи, Комитетът за държавна сигурност ~~и неговите поделения~~ има право:

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

738

119

да откриват и водят оперативни разработки и другите видове оперативни дела на български и чужди граждани, уличени в подривна дейност против НРБ;

да осигуряват с агентурно и друго наблюдение лицата, уличени в противодържавни прояви и такива от вражеския контингент;

да вербуват и ползуват секретни сътрудници;

да ползуват в процеса на агентурно-оперативната работа външно наблюдение, телефонно и микрофонно подслушване, секретно фотографиране и филмиране и визьорно наблюдение;

при оперативна необходимост и целесъобразност да провеждат разпити, секретни обиски, претърсвания, изземвания и негласна проверка на колетни и бандеролни пратки и кореспонденция;

в съответствие с Наказателно-процесуалния кодекс да провеждат предварително следствие и дознание. При задържане на членове на БКП уведомяват съответния окръжен комитет, а в по-важни случаи и ЦК на БКП;

да изземват литература с клеветническо и вражеско съдържание и вещи и предмети, застрашаващи сигурността на страната;

да набавят, създават и използуват технически и други оперативни средства, пособия и документи, необходими за успешното провеждане на разузнавателни и контраразузнавателни мероприятия;

единствени в страната да създават, произвеждат, доставят, монтират и използват оперативно-технически средства за микрофонно и телефонно подслушване, като при нужда обезпечават с такива средства и изпълнението на задачи на РУМНО и НВР;

да настаняват при оперативна необходимост свои работници в други ведомства, учреждения и институти съгласувано с техните ръководства;

да упражняват контрол по приложението на правителствените документи, отнасящи се до опазването на държавната тайна, да

От архивите на ДС

проучват и дават мнение за политическите качества на кандидатите за работа в поверителни служби и обекти и за лицата, имащи достъп до държавна тайна, с изключение на служителите от МВР; да проучват лицата и дават съгласие за допускането им до работа с шифъ ра;

да решават паспортните преписки за задграничните пътувания на български граждани, като действуват под прикритие на МВР;

да издават разрешителни за задгранични плавания на екипажите на корабите от търговския флот;

по свои оперативни съображения, както и по съображения на органите на МВР, МНО, Министерство на външните работи, съда и прокуратурата, да забраняват на български и чужди граждани да излизат и влизат през границите на НРБ;

да извършват контрол върху дейността на радиосвързочните и други радиосредства, излъчващи в етера, които се използуват от министерствата, ведомствата, учрежденията и организациите;

да водят отчет и съхраняват приключените агентурно-оперативни, следствени и съдебни дела, отнасящи се за противодържавни прояви и деяния.

§ 9

Органите на МВР и МНО, народните съвети и другите административни учреждения и предприятия в страната са длъжни да оказват на органите на КДС пълно съдействие при изпълнението на служебните им задачи.

§ 10

Комитетът за държавна сигурност и неговите органи работят в тясно сътрудничество и взаимодействие с Министерството на вътрешните работи, Министерството на народната отбрана, както и с другите министерства, ведомства и техните органи и най-широко се опират

Из архивите на ДС

740

121

на трудещите се и обществените организации.

При провеждане на особени мероприятия, като мобилизация, блокади, разпръскване на масови ~~вражески~~ противодържавни демонстрации, борба с диверсионно-разузнавателни и парашутни групи на противника и др. органите на ~~МВР~~ и ~~МНО~~ по установен ред съдействуват на органите на ~~КДС~~ с необходимите сили и средства.

При провеждане на мероприятия в граничната зона и през границата Гранични войски оказват пълно съдействие на органите на ~~КДС~~.

§ 11

~~Органите~~ на КДС организира~~т~~ и провеждат своята разузнавателна и контраразузнавателна работа по обезпечаване сигурността на ~~НРБ~~ в най-тясна връзка и братско сътрудничество с ~~органите на~~ Комитета за държавна сигурност при ~~МС~~ на ~~СССР~~ и с органите на държавната сигурност на останалите социалистически страни.

Взаимоотношенията ~~на органите~~ на КДС на назад. регуд. Бъ със сродните органи на социалистическите страни се изграждат на основата на сключени~~те~~ съглашения между тях и принципи~~те~~ на пролетарския интернационализъм.

III. СТРУКТУРА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА КДС

§ 12

Към Комитета за държавна сигурност се обособяват оперативни, следствени, войскови и спомагателни поделения и служби.

Организационната структура на Комитета за държавна сигурност и неговите поделения се изгражда на принципа на единоначалието Подчинеността и взаимоотношенията между военнослужещите в системата на ~~КДС~~ се регулират в съответствие с изискванията на Закона за всеобщата военна служба в ~~НРБ~~ и военните устави.

Из архивите на ДС

§ 13

Председателят на Комитета за държавна сигурност е пряк началник на целия личен състав, ръководи дейността на Комитета и неговите поделения, носи пълна отговорност за резултатите от същата и има право:

а) да издава заповеди, разпореждания, устави, правилници, инструкции, наредби, наставления, окръжни и други документи по всички въпроси на организацията, кадровата разстановка, оперативната, следствената, административната, стопанската и финансовата дейност на Комитета и поделенията му в съответствие с компетентността, определена от действуващите закони, укази, решения на ЦК на БКП и Министерския съвет и настоящите Основни положения;

б) да прави предложения до ЦК на БКП и Министерския съвет за прекратяване на работата по едни линии и откриване на нови линии на дейност, съответно за намаляване или увеличаване числения състав на органите на КДС;

в) да утвърждава и внася промени в щата на поделенията на КДС в Центъра и по места съобразно изискванията на оперативната обстановка и в рамките на номенклатурата и общия брой длъжности, утвърдени от ЦК на БКП, Министерския съвет и Държавния комитет на отбраната;

г) да приема на действителна военна служба в органите на КДС - първо назначение на офицерския състав, да преназначава и уволнява всички служители от КДС, като за ръководящите това става след получаване съгласие от съответния партиен орган в чиято номенклатура са;

д) да присвоява военни звания до полковник включително и да понижава в звание от полковник надолу;

е) да внася предложения в ЦК на БКП и Министерския съвет за даване звание генерал на служители на КДС;

Из архивите на ДС

742

123

к) да предлага за правителствени награди служители на КДС и граждани, оказали съдействие на органите на КДС;

м) да дава награди и поощрения и да налага и отменя наказания на служители от Комитета в съответствие с Дисциплинарния устав.

§ 14

Зам.-председателите на КДС са преки началници на целия личен състав в органите на КДС, като непосредствено ръководят, контролират и отговарят за работата на определени поделения в съответствие с издадените от председателя на Комитета заповеди, правилници, инструкции и др.

Зам.-председателите на КДС имат право да издават заповеди инструкции, разпореждания и други документи по работата на поделенията за които отговарят.

Зам.-председателите на КДС отчитат своята работа пред председателя на Комитета.

§ 15

Началниците на управления и самостоятелни отдели и служби, и окръжните началници на КДС са преки началници на личния състав на тези поделения и носят пълна отговорност за цялостното състояние на оперативната и друга дейност на поверените им поделения. В рамките на предоставените им права имат право да издават заповеди, инструкции, разпореждания и други документи по работата на поделенията, които ръководят.

§ 16

Към Комитета за държавна сигурност се създава Колегиум ~~като съвещателен орган, в който се включват зам.-председателите~~

Задачите и състават на Колегиума се регламентират. (в съответствие с ~~[illegible]~~ ~~правителствен~~ документ издаден от МС по тоз въпрос

Из архивите на ДС

като председател на КДС утвърждава 10 правилник за работата на Колегиума.

и ръководни служители от поделенията на КДС. Съставът на Колегиума се утвърждава от Министерския съвет.

По разглежданите въпроси Колегиумът дава препоръки, които подлежат на изпълнение след утвърждаването им от председателя на КДС.

За работата на Колегиума председателят на КДС утвърждава правилник.

IV. ЛИЧЕН СЪСТАВ И МАТЕРИАЛНО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ

§ 17

Личният състав на Комитета за държавна сигурност и неговите поделения се състои от военнослужещи и волнонаемни лица.

Поделенията на КДС могат да привличат на обществени начала или срещу заплащане нещатни служители за оперативна работа. Правата и задълженията на нещатните служители се определят с инструкция на председателя на КДС.

По решение на Министерския съвет, респективно разпореждане на Държавния комитет на отбраната в мирно време и за военно време, към Комитета за държавна сигурност се формират оперативно-войскови поделения.

§ 18

Кандидатите за служители в КДС и неговите поделения се подбират съгласувано с партийните органи из средата на членовете на БКП, ДКМС и безпартийните граждани на НРБ, безпределно предани на партията и народната власт, физически здрави, притежаващи изискващото се общо или специално образование и необходимите морално-политически, делови и лични качества.

Из архивите на ДС

744

Личният състав на войсковите поделения на КДС се комплектува от МНО. За целта КДС ежегодно представя в МНО заявки.

§ 19

Приемането на действителна военна служба и назначаването на офицерски и сержантски длъжности в КДС става съгласно Закона за всеобщата военна служба в НРБ.

Преминаването на службата в КДС от офицерския състав се урежда с правилник, утвърден от Министерския съвет, а на войнишкия и сержантския състав - с правилник, утвърден от председателя на Комитета.

§ 20

На военнослужещите от КДС и неговите поделения се присвояват военни звания, които им дават право да носят установената форма и отличителни знаци.

Кадровият офицерски и сержантски състав в системата на КДС се снема от военен отчет във военните окръжия на МНО.

§ 21

Правата и задълженията на военнослужещите от системата на Комитета за държавна сигурност се уреждат от Конституцията на НРБ, Закона за всеобщата военна служба в Народна република България, и издадените въз основа на него решения на Министерския съвет и заповедите на председателя на КДС.

§ 22

Офицерите и сержантите от системата на КДС носят военна униформа и оръжие и получават вещево доволствие по вид и норми,

126

предвиждани за общовойсковите поделения на БНА.

Офицерите и сержантите от военното контраразузнаване носят военна униформа и получават вещево доволствие по вид и норми, предвиждани за обслужваните поделения на БНА, Трудова повинност и ж.п. войски.

Със заповед на председателя на КДС се определя кои служители от КДС вместо вещево доволствие за униформено облекло получават равностойността му в пари.

§ 23

Волнонаемните служители в системата на КДС се назначават и уволняват по ред, установен от председателя на Комитета при спазване разпоредбите на Кодекса на труда.

С правилник, утвърден от Министерския съвет, за волнонаемните служители могат да бъдат предвидени някои особени задължения, ~~ограничения и права,~~ които се налагат от естеството на работата в органите на КДС.

§ 24

За подготовката и преподготовката на своите кадри КДС организира школи и курсове в които се обучават курсанти, офицери и волнонаемни, а при необходимост може да изпраща свои кадри като стипендианти на специализация и в други учебни заведения у нас и в чужбина (студенти, аспиранти, специализанти и др.)

Подготовката и преподготовката на офицерския и сержантския състав от войсковите поделения към КДС се извършва в съответните военно-учебни заведения на МНО. Разходите по учебния процес са за сметка на МНО.

Преподготовката на нещатните служители, запасните офицери и сержанти, с мобилизационно назначение за поделенията на КДС, се извършва от КДС и МНО в периодично организираните за целта курсове.

Из архивите на ДС

745

Из архивите на ДС

746

§ 25

Запасните, с мобилизационно назначение за поделенията на КДС, през времетраенето на учебните сборове запазват работата си и получават трудово възнаграждение от учреждението или предприятието, където работят, в размери, определени от Министерския съвет. За същото време запасните получават натурално довольствие за сметка на КДС, а тези от офицерския и сержантския състав - и лагерни пари, в размери, установени от правилниците на паричното довольствие на личния състав от въоръжените сили.

§ 26

Нещатните оперативни работници и секретните сътрудници на КДС, със съдействието на съответните партийни, държавни и обществени органи и при строго спазване на секретността, могат да бъдат устройвани на подходяща работа, като се съобразяват оперативните интереси, интересите на съответните ведомства, и личните интереси и възможности на нещатния оперативен работник, или секретен сътрудник.

На нещатните оперативни работници и секретните сътрудници, оказали активно съдействие при изпълнението задачи на КДС, може да се дават парични и други възнаграждения по специалния параграф от бюджета на Комитета, а особено проявилите се да се представят и за правителствени награди.

На семейството на нещатен оперативен работник или секретен сътрудник, загинал при или по повод изпълнение задачи на Държавна сигурност, от Комитета за държавна сигурност да се отпуска еднократна помощ в размер на три месечни заплати, изчислени на базата на трудовото възнаграждение, което пострадалият е получавал в предприятието, учреждението или организацията, където е работил, или на базата на трудовото възнаграждение на разузнавач от КДС, ако пострадалият не е работил или това е по-благоприятно за семей-

Из архивите на ДС

ството му. На същата база се изчисляват и паричните обезщетения за временна нетрудоспособност поради трудова злополука на нещатен оперативен работник или секретен сътрудник, станала при или по повод изпълнение задачи на ~~КДС~~.

Времето, през което лицата от агентурния апарат не са работили поради изпълнение задачи на органите на КДС, се признава за трудов стаж от съответната категория, за което при пенсиониране на същите се дава надлежен документ.

747

§ 27

Органите на КДС се издържат за сметка на държавния бюджет по установения ред за министерствата и комитетите.

Средствата по бюджета на КДС, предвидени за особени разходи се използуват и отчитат съгласно инструкция на председателя на Комитета.

Материално-техническото снабдяване на войсковите поделения на КДС с автотранспортна и инженерна техника, оръжие и други средства, включително и с хранителни продукти за личния състав, се извършва от ~~МНО~~ по заявки и за сметка на бюджета на ~~КДС-УВО~~. Профилактичните прегледи и необходимите ремонти на автотранспортната и инженерна техника, оръжие и апаратура, се извършва безвъзмездно в базите и лабораториите на ~~МНО~~.

x

x x

V. ОБЩЕСТВЕНО-ПОЛИТИЧЕСКИ ОРГАНИЗАЦИИ В КДС

§ 28

В поделенията на КДС се изграждат партийни, комсомолски, профсъюзни и други организации и комитети.

Из архивите на ДС

748

129

Партийните организации в ~~КДС~~ в своята работа се ръководят от партийния устав, решенията и указанията на ЦК на БКП и съответните окръжни комитети.

Партийните организации възпитават личния състав на КДС в непоколебима вярност и преданост на делото на Партията, братска дружба със Съветския съюз и висока революционна бдителност, като

~~Партийните организации~~ провеждат мероприятия за мобилизиране на комунистите за срочно и качествено изпълнение на служебните задачи, развиване на творчеството и самоинициативата, създаване на висока военна дисциплина в поделенията на КДС, повишаване ролята на единоначалниците и укрепване техния авторитет. ~~Възпитават у комунистите високо чувство на отговорност за изпълнение на служебния дълг, безпрекословно изпълнение на уставите, заповедите и указанията на началниците, за поддържане на тясни връзки с трудещите се, спазване на законността и развиване критиката и самокритиката и вътрешно-партийната демокрация.~~

~~Водят борба за създаване на обстановка, при която оперативно и точно да се решават всички въпроси и да се преодоляват всякакви прояви на бюрократизъм и формализъм.~~

Активно работят за подобряване организацията, стила и методите на работа, насочват усилията на личния състав към новите проблеми и изисквания за внедряването на научен подход в цялостната дейност на КДС.

Заведох с разрешението на
др. Димитров

47

И Н Ф О Р М А Ц И Я

ОТНОСНО: резултатите от проверката на работата на партийния комитет при КДС по изпълнение решението на Секретариата на ЦК на БКП от 14.III.1967 г. за по-нататъшното подобряване на партийната работа в централните ведомства и държавните стопански обединения.

Съгласно плана на отдел "Военен" на ЦК на БКП беше извършена проверка на работата на партийния комитет при Комитета за държавна сигурност и на партийните комитети и партийни организации при три централни управления на КДС по изпълнение решението на Секретариата на ЦК на БКП от 14.III.1967 г.

Проведени бяха разговори със секретарите на партийните комитети и някои партийни организации и прегледани партийните протоколи, доклади, планове и други документи за 1967 г. и първото тримесечие на 1968 г.

През 1967 г. в партийната работа е настъпило подобрение. Укрепнало е още повече единството и сплотеността на комунистите, повишена е активността на партийните ръководства и организации. Създадени са условия за разгръщане творческата инициатива на комунистите, разширена е вътрешно-партийната демокрация. На вниманието на партийните комитети и бюра е стояла задачата за

Из архивите на ДС

750

повишаване ролята на партийната организация и отделния комунист. Партийният комитет при КДС правилно е оценил, че идеологическата работа е главната задача на партийните ръководства и организации в системата на КДС. Проверката показа, че е извършено и продължава да се извършва сериозно преустройство на идеологическата и агитационно-политическата работа във всички комитети и организации. Докато през 1965 г. в различните звена на партийната просвета са били обхванати 65%, през 1967 г. са включени 91% от служителите в КДС. Идеологическата и възпитателната работа е провеждана в съответствие с решенията на Деветия конгрес на БКП и другите решения на ЦК. Нейната основна цел е била повишаване идейно-теоритическата подготовка на комунистите-служители в КДС и тяхното възпитание в духа на принципите, линията и политиката на партията.

В идеологическата работа широко място намират въпроси на развитието на марксистко-ленинската теория, на философията и социологията, на партийната и държавна политика, на международните отношения, на дейността на международното комунистическо движение и др., към които комунистите в КДС проявяват все по-голям интерес.

Партийните комитети и бюра търсят разнообразни форми за задълбочено изучаване на марксистко-ленинската теория и на важни проблеми свързани с характера на работата на различните поделения в КДС.

През последните години партийния комитет при КДС е проявил активност и инициатива за подобряване съдържанието на партийната работа и обогатяване формите на организационната дейност на партийните комитети, бюра и организации. В организационната работа на партийните организации са настъпили положителни изменения. Вътрешно-организационния живот е станал по-редовен, провеждат се регулярно заседания и партийни събрания в съответствие с

Из архивите на ДС

751

изискванията на партийния устав и нормите на партиен живот, подобрена е вътрешно-партийната демокрация, партийната дисциплина, критиката и самокритиката. Повишена е ролята на партийното събрание.

През 1967 г. и началото на 1968 г. са проведени семинари и съвещания с партийните секретари и служебните ръководители, с агитпропите и пропагандистите, с груповите партийни отговорници и секретарите на комсомолските дружества. На тях са изнасяни подходящи лекции и беседи от членове на Политбюро и Секретариата на ЦК на БКП, от министри, от лектори на Висшата партийна школа на ЦК на БКП, от научни работници и от отговорни ръководители от системата на КДС, за запознаване на партийния и служебен актив с различни проблеми на външната и вътрешната политика на партията и на развитието на страната. Разгледани са важни въпроси на партийната работа в КДС по внедряване на научния подход, за повишаване ролята на партийната организация и партийните събрания и др.въпроси на партийното ръководство. Изслушвани са и обсъждани доклади от секретарите и агитпропите на най-добрите комитети и бюра по въпросите на организационната, идеологическа и пропагандаторска работа, с цел да се обмени положителния опит, за подобряване работата на бюрата и организациите. Партийните комитети и организации са се стремили да разнообразяват средствата, стила и методите на партийната работа. Провеждани са теоритически конференции, които преминават на все по-високо идейно и теоритическо ниво.

По инициатива на партийния комитет на КДС е бил изучен опита на партийния комитет при КГБ на СССР, организирано е широкото му популяризиране и внедряване в работата на партийните комитети и организации в КДС съобразно нашите условия. Полагат се усилия за подобряване организацията и плановостта в партийната

Из архивите на ДС

752

работа, нейната целенасоченост, актуалност и ефективност. Това е дало добри резултати, както за подобряване работата на партийните комитети и бюра, така и за активизиране на партийните организации и отделните комунисти. Получило се е значително раздвижване и активизиране на всички организации, на цялостната партийна работа в системата на КДС.

Наред с това партийния комитет при КДС е организирал изучаването на собствения опит на партийните комитети и организации. Подобрена е работата по възпитанието и подготовката на кадрите. Партийните ръководства следят по-отблизо развитието на кадрите занимават се по-непосредствено с тяхното обучение и възпитание, вземат отношение при промяна на тяхното служебно положение. Отделяло се е внимание за укрепването връзките на КДС с обществеността, като се изпращат лектори от служебния и партиен актив за изнасяне на беседи в различни ведомства и организации. В достъпна форма са разяснявани целите и действията на капиталистическите разузнавания, формите и методите на подривна дейност и особено на идеологическата диверсия на империализма, за повишаване бдителността на населението. Комунистите в КДС са вземали активно участие в патриотичното възпитание на младежта и народа в борбата срещу различните упадъчни, антиобществени и други вредни влияния. В тая връзка органите на КДС са работили активно и срещу различните догматични, ревизионистични и други антипартийни тенденции. Всичко това е допринесло за повишаване и укрепване авторитета на органите на КДС и връзките им с обществеността.

В практическата дейност на партийните комитети и организации постепенно се утвърждава научния подход при анализирането, оценката и организацията на партийната работа. Налице е стремеж да се преодолява шаблона и схематизма, да се използват по-ефикасни форми на организационна и идейно-политическа работа отговарящи на ръста на партийните членове и задачите на поделенията.

Из архивите на ДС

~~50~~
51

Стремежът на партийните комитети и организации да подобряват формите и съдържанието на организационната, идейно-политическа и възпитателна работа е срещал разбиране и съдействие от страна на служебните ръководители. Същите участват активно в партийно-възпитателната работа, периодически внасят въпроси за разглеждане в партийните бюра и организации. Все по-често запознават партийния актив и организациите с основните проблеми на служебната работа, разясняват политическата същност на решенията на партията и правителството и произтичащите от тях задачи за органите на КДС.

Наред с постигнатите безспорни подобрения в партийната работа, при проверката бе констатирано и наличието на някои слабости, които все още партийните комитети и организации бавно преодоляват.

Проверката показа, че състоянието на идеологическата работа в някои партийни организации все още не отговаря напълно на изискванията на решението на Секретариата, не съответства на подготовката на комунистите, недостатъчно е съобразена със специфичния характер на работата на съответните поделения. При оценката на нейното състояние се обръща внимание повече на присъствието на занятията, на това колко са се изказали, а по-малко на съдържанието и на теоритическото ниво на проведените мероприятия, на въздействието което те оказват за развитието и възпитанието на комунистите, на това какво е отражението върху тяхната работа и поведение.

Партийните комитети и бюра недостатъчно изучават и анализират резултатите от партийно-политическите мероприятия, настъпват ли необходимите промени в съзнанието на комунистите,в техния начин на мислене, в подхода и отношението им към поставе-

Из архивите на ДС

754

ните партийни и служебни задачи. Идейно-политическата работа все още не допринася достатъчно за непрекъснато усъвършенстване дейността на комунистите за утвърждаване на творчески подход при решаване на задачите, на постоянен стремеж към новаторство и по-висока ефективност в работата. По-голямо внимание трябва да се отделя на борбата срещу буржоазната идеология, левите и десни отклонения от марксизмо-ленинизма. Да се знаят не само формите,методите и каналите на идеологическата диверсия, но да се изучават и новите буржоазни теории и тенденции, както и теоритическата и политическа основа на левия и десен ревизионизъм и опортюнизъм.

Постоянно да се полагат най-големи грижи за задълбоченото изучаване и овладяване основите на марксистко-ленинската теория и новите изводи от целия състав на Комитета за държавна сигурност и особено от младите работници.

Сложните политически задачи, които решават органите на Комитета за държавна сигурност изискват идеологическата и политико-възпитателната работа на партийните комитети и организации непрекъснато да се подобрява и развива, за да бъде в съответствие с новите качествени изменения в развитието на социалистическото общество, с политиката на партията и новите задачи.Комунистите да са убедени в правилността на нашите идеи, по партийно му да реагират на всяко отклонение от партийната линия, да проявяват по-голяма политическа активност и принципност. Да се възпитават в класова непримиримост, политическа бдителност, във високо комунистическо съзнание и чувство на отговорност за съдбата на социализма.

В работата на партийните организации, да се поставят по-конкретно и критично, да се предприемат по-ефикасни мерки,за преодоляването на някой отрицателни явления като проявите на бюрократизъм, формално отношение към служебните задачи,равнодушие, кариеризъм, безпринципност, инертност, еснафщина, недостатъчна

Из архивите на ДС

755

инициативност и ниска дисциплина.

Решението на Секретариата на ЦК на БКП задължава партийните комитети и бюра да засилят грижите си за повишаване ролята и отговорността на партийните организации, на всички комунисти в борбата за всестранно подобряване дейността на апарата и усъвършенствуване организацията, стила и методите на неговата работа, да оказват активна помощ на служебните ръководства за изграждането на най-рационална и ефективна структура на управленческия апарат, за преодоляване дублирането, подменяването и претрупаността в работата му, за неговото поевтиняване.

Тези задачи са стояли на вниманието на партийния комитет и организации при Комитета за държавна сигурност. Те са се занимавали с отделни проблеми, заслушвали са доклади по работата на отделни звена и работници, по тяхния стил и метод на работа, правили са критични оценки и са вземали съответни решения.

Все още обаче, това не е станало постоянен метод на работа на партийните комитети и първичните партийни организации. Няма установена постоянна практика те всестранно да изучават и обсъждат въпросите на организацията на работата в поделението, на стила и методите на ръководителите и работниците, на ефективността от тяхната дейност и на тая основа да набелязват съответни партийно-политически мероприятия, да излизат с предложения пред служебните ръководства.

Недостатъчно се разбира в някои партийни звена въпросът за ролята, задачите и конкретната дейност на партийните комитети и организации в подобряване на служебната работа. На заседания и събрания са поставяни на разглеждане въпроси от служебната работа, но докладите и информациите по тях са разработвани в служебна форма, поради което в много случаи разискванията на

Из архивите на ДС

756

събранията са протичали служебно, вземани са по същество служебни, а не партийни решения. Получавало се е дублиране на служебните съвещания, утвърждавал се е неправилен стил и методи на работа на партийните бюра и организации, отклонявала се е тяхната дейност от основните им свойствени функции и задачи.

Преодоляването на така наречения служебен уклон в партийната работа не значи, че партийните бюра и организации не следва да се интересуват за състоянието на служебната работа. Напротив, тяхна основна задача е с партийно-политически средства, с методите на партийното въздействие, да съдействат за успешното решаване на служебните задачи. На заседания на партийните бюра и в организациите следва да се разглеждат важни въпроси от работата на поделенията и на отделните комунисти, да се обсъждат необходимите партийни мерки за повишаване инициативата и чувството им за партийна отговорност, да се укрепва партийната и служебната дисциплина, да се утвърждава партийност и принципиалност в тяхната дейност.

Липсата на правилен партиен подход, на достатъчна конкретност при разглеждане дейността на комунистите води до формално провеждане на заседанията на бюрата и на партийните събрания, до слабо или формално участие в разискванията.

На 30.III.1967 г. бюрото на 7 първична партийна организация е провело заседание, на което е изнесена информация от заместник-началника на отдела:"За състоянието на работата с агентурата". На същото са присъствали и началниците на отделения.В информацията е направен анализ на работата с агентурата, дават се оценки, че апаратът е недостатъчен и не се работи добре с него. На края се набелязват мерки за подобряване на работата:

Из архивите на ДС

757

- необходимо е да се вербова агентура из средите на съответния контингент; трябва да се изучава наличната агентура; началниците на отделения да прегледат наличната агентура; оперативните работници да се готвят по-добре за срещите с агентурата.

Така подготвената информация и направените изводи са служебни и при положение, че не се дава критична оценка за работата на отделните комунисти и не се предлагат мероприятия за партийната организация, разисквания и решенията са имали предимно служебен характер.

На заседанието на бюрото е присъствал секретаря на партийния комитет при управление II - КДС, който е казал:"Информацията е добра, но ако беше изнесена на служебно съвещание щеше да има по-голяма полза. Практика е при нас на партийни събрания да се разглеждат служебни въпроси. Би следвало да търсим начин да разграничим партийните от служебни мероприятия, а не да ги дублираме. Трябва да се вижда как отделните комунисти изпълняват задачите си. За сега е все още трудно да се направят първите крачки в това отношение".

Партийният секретар, който правилно разбира този въпрос не е трябвало да се ограничи само с изказване, а да отложи заседанието на бюрото, за да се преработи информацията и тогава да се внесе за ново разглеждане.

Партийното бюро правилно е поставило за разглеждане служебен въпрос, по който има неудачи, обаче не го е изучило и не е разкрило причините от гледна точка на мерките, които трябва да вземе партийната организация, като потърси отговорност от комунистите.

Партийния комитет при КДС и партийните комитети при поделенията недостатъчно конкретно оказват помощ на партийните

Из архивите на ДС

758

бюра и организациите за правилно разбиране и практическо решаване на този въпрос в партийната работа. Малко се помага на партийните организации, за освобождаване от така наречения служебен уклон, за разграничаване на партийно-политическите мероприятия от служебните.

Редица партийни бюра и организации не всякога смело и открито са излизали с конкретна критика на изоставащите служители и звена и със съответни предложения за тяхното подпомагане. Това е довеждало до общо, формално разглеждане на състоянието на работата и личната дейност на отделния комунист, до даване на общи оценки и вземане на решения, които да оказват необходимата помощ. Такова разглеждане на работата принизява чувството на отговорност у комунистите, не дава необходимите резултати.

Недостатъчната подготовка на заседанията на партийните комитети и бюра и на документите, които се внасят за разглеждане в организациите е друга причина партийните събрания да протичат недостатъчно активно, разискванията да са повърхностни, да не се набелязват ефикасни мероприятия, да отсъствува задълбочения анализ.

Така например 21 партийна организация е провела организационно партийно събрание за разглеждане решението на Политбюро на ЦК на БКП "За по-нататъшното засилване на борбата срещу идеологическата диверсия". В протокола на събранието е записано:"По точка първа изказвания и въпроси не бяха зададени". Обстоятелството, че при разглеждане на такъв важен въпрос не са станали разисквания говори за лоша подготовка и формално провеждане на събранието.

Проверката показа, че не се отделя достатъчно внимание на задачата за повишаване ролята на партийното събрание, за по-

Из архивите на ДС

759

добряване подготовката и провеждането му, за да стане то творческа трибуна за обсъждане на партийната работа и за оформяне мнението на комунистите.

При проверката се установи, че в някои случаи са поставяни на разглеждане важни въпроси от дейността на организацията, но обсъждането им в партийното събрание е ставало повърхностно и формално.

Шеста партийна организация е провела организационно събрание за отчитане изпълнението на плана за изтеклото шестмесечие и за приемане плана за първото шестмесечие на 1967 г. Зададен е един въпрос и са се изказали пет другари, но не по съществени въпроси. Така е протекло обсъждането на работата на партийната организация за шестмесечието и мероприятията за следващите шест месеца. При такова поставяне и разглеждане на важни въпроси от дейността на комунистите, партийната организация не намира своето място, принизява се ролята на партийното събрание, не се вижда съдържанието на партийната работа, не се вземат конкретни мерки за нейното подобряване.

Много партийни събрания са подготвяни и провеждани добре, имало е активност в разискванията, вземани са правилни решения. Активността на комунистите обаче се е ограничавала само до разисквания на партийните събрания. Изпълнението на решенията на партийното събрание не винаги е било дело на целия колектив, не са разпределяни правилно силите на комунистите, не е упражняван строг и последователен контрол от страна на партийните ръководства. В много случаи партийните бюра и организации са се занимавали по няколко пъти с едни и същи въпроси, без да са отчитали изпълнението на по-рано взетите решения.

Из архивите на ДС

760

В някои организации също така не е обръщано достатъчно внимание за подготовката на заседанията на партийните бюра. Това е довеждало до формални заседания на бюрата, без да са вземани необходимите решения. Така например на 31.X.1967 г. се е състояло заседание на бюрото на 10 партийна организация за заслушване информация от групов партиен отговорник и началника на отделението по изпълнението на служебния план за второто шестмесечие по придобиването на агентура. Другарите отчитат, че по план са имали да вербоват 8 агента, вербовали са 4, подготвили и други и ще намерят сили да изпълнят плана. Изказалите се двама члена на бюрото констатират, че има активизиране у комунистите по придобиването на агентура, но през първото шестмесечие са се провалили, за което вина имало и служебното ръководство, което не е оказало необходимата помощ и контрол. Протокола завършва:"Решение не се взе поради това, че другарите са се заели с изпълнението на плана".

Една от причините за недостатъчната ефикасност на партийната работа в някои организации се заключава в незадоволителното й планиране. Определянето на въпросите, с които следва да се занимават партийните бюра и организации не е ставало на основата на задълбочено вникване в предстоящите задачи на организацията, в много случаи това е вършено инцидентно по произволно избрани въпроси или по съдържанието на по-старите стериотипни планове. Някои партийни организации са провеждали редовна и на пръв поглед активна дейност, но в същото време важни, назряли за разглеждане въпроси са отминавани, не са виждани от партийните бюра и не са поставяни на обсъждане.

Определянето на най-актуалните въпроси за разглеждане в партийните бюра и организации не е ставало чрез широко обсъждане с комунистите и със служебните ръководства. Плана на партийната

Из архивите на ДС

организация не е дело на целия колектив. Такъв начин на работа ограничава активността, инициативата и самодейността на партийната организация.

Инициативите на партийния комитет при КДС за подобряване работата не са подемани с достатъчна активност и последователност от партийните комитети и бюра при поделенията за довеждането им докрай, за изучаване и внедряване на положителния опит. Това е особено валидно за партийните комитети при управленията, които все още не са намерили своето място в цялостната структура на партийната работа в КДС.

761

Единоначалието като принцип в работата на КДС трябва да се развива и укрепва и в същото време да се съчетава с широка политическа работа на партийната организация за мобилизиране усилията на колектива в решаване на служебните задачи. Това може да се постигне само при правилното съчетаване на единоначалието с активността и инициативата на комунистите.

При проверката беше установено, че по този въпрос в някои организации съществува известно неразбиране. Цялостната служебна работа в поделенията се организира и ръководи от служебното ръководство. За успешното решаване на задачите то търси помощта на партийното бюро и организацията. Последните се стремят да окажат помощ за изпълнение на задачите чрез мобилизиране и възпитание на комунистите за повишаване чувството им за партийна и служебна отговорност, за укрепване на партийната и служебна дисциплина, до тяхната активност и самоинициатива. Авангардната роля на партийната организация и на комунистите се осъществява в решаването на тези задачи, а не в изземване на функциите на ръководителя.

Някои организации при разглеждането на въпроси от служебната работа са се увличали и са вземали решения задължаващи служебните ръководители за изпълнението на една или друга служеб-

Из архивите на ДС

762

на задача. По такъв начин ръководителя се скрива зад партийната организация и се понижава неговия авторитет. Партийните ръководства и организации могат да излизат с предложения за подобряване на служебната работа на основата на критичните бележки и препоръките на служителите-комунисти, изказвани на заседанията или събранията на организацията. Служебният ръководител взема предвид направените препоръки и предложения, като във всички случаи той информира бюрото или организацията за своето становище. Ръководителят на поделението информира периодически организацията за изпълнението на служебните задачи и как отделните комунисти изпълняват своите задължения. На тая основа партийната организация набелязва партийно-политически мероприятия.

При проверката изникна въпросът могат ли партийните организации да обсъждат въпроси на структурата на съответното поделение. При възникването на такива въпроси поради специфичния характер на работата в КДС те следва да се отнасят до съответното служебно ръководство, което взема отношение по предложенията и информира партийната организация. Поставянето на въпроси за структурата на поделението за обсъждане в организацията става по инициатива на служебното ръководство.

Прави впечатление, че в редица доклади и протоколи се съдържат данни от строго секретен характер. Тези данни са изнасяни в партийните бюра и на партийни събрания както чрез докладите, така и чрез изказванията на членовете на партията. Зад секретността никой не бива да се скрива и по този начин да не се разглеждат наболели въпроси в живота на партийната организация, обаче партийните комитети и бюра трябва да вземат мерки и строго да държат за опазване на конспирацията.

Работата на партийните комитети и организации по подготовката и развитието на кадрите все още не е достатъчно целе-

Из архивите на ДС

763

насочена, последователна и няма необходимата перспективност. Преобладават мероприятията от общ организационен характер,по-малко са мерките за оказване на конкретна помощ в живата непосредствена работа на секретарите и бюрата с отделните служители-комунисти.

Характеристиките, които партийните комитети и бюра дават за комунистите, съдържат главно оценки за служебната им работа, а би следвало те да отразяват партийната им и обществена дейност, как изпълняват своите партийни и служебни задължения, как участват в живота на партийната организация, как се развиват като комунисти.

Решението на Секретариата на ЦК на БКП задължава партийните комитети и организации да отделят по-голямо внимание на уставното задължение, да сигнализират навреме по-горните партийни и държавни органи за слабостите и недостатъците в работата по изпълнение на партийните и правителствени решения, да правят предложения за тяхното преодоляване, широко да се използва вътрешно-партийната информация като основно средство за издигане конкретността и целенасочеността в партийната работа, на стила и метода на партийното ръководство.

Констатираните при проверката слабости показват, че партийните комитети и организации при КДС следва още по-организирано и задълбочено да изучат решението на Секретариата на ЦК на БКП от 14.III.1967 г. и да набележат допълнителни мерки за неговото цялостно изпълнение. В това отношение считаме за целесъобразно констатациите, оценките и изводите от проверката да се доведат до знанието на партийния комитет и ръководството на КДС.

София, 1968 г.

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I29
Из архивите на
764

НРБ
КОМИТЕТ за ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
СЕКРЕТАРИАТ
№ Т-26
6-1-1962 г.
СОФИЯ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Секретно
Екз.№ 2

ДО СЕКРЕТАРИАТА
НА ЦЕНТРАЛНИЯ КОМИТЕТ НА БКП
Т У К

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

от Ангел Солаков – Министър на вътрешните работи
и държавната сигурност

ДРУГАРИ,

Във връзка с обединяването на Министерството на вътрешните работи и Комитета за държавна сигурност, се обединяват досегашните окръжни управления на МВР и КДС в единни управления на МВР и ДС, в съответствие с административното деление на страната.

До 1962 г. на територията на град София и Софийски окръг имаше Софийско управление на МВР за града и Софийско окръжно управление за окръга, след което двете управления се обединиха в едно.

Със цел подобряване на работата по борбата с враждебните и престъпни елементи на територията на град София и Софийски окръг,

П Р Е Д Л А Г А М

На базата на досегашно обединено Софийско управление на МВР и ДС да се създадат Софийско градско у-ние на МВР и ДС за града и Софийско окръжно у-ние на МВР и ДС за окръга.

Това ще даде възможност работата на МВР и ДС за град София да се наблюдава и ръководи от Софийския градски комитет на

БКП, а тази на МВР и ДС за окръга - от Софийския окръжен комитет на БКП.

Изграждането на двете управления ще стане на основата на съществуващия щат на Софийско управление на МВР и ДС.

На основание гореизложеното, моля Секретариатът на ЦК на БКП да даде съгласие за извършване на горните структурни промени.

М и н и с т ъ р: [signature]

Из архивите на ДС

Секретно! 2
Екз.№ 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
ДР. Т.ЖИВКОВ

Т У К

Д О К Л А Д

от Ангел С о л а к о в – министър на вътрешните работи и държавната сигурност

Другарю Председател,

Във връзка с обединяването на МВР и КДС и създаването на Министерство на вътрешните работи и държавната сигурност е необходимо към Министерството да се създаде Колегиум.

На основание т.50 от Правилника за Министерския съвет, министерствата и централните ведомства в НРБ, ПРЕДЛАГАМ, Колегиумът на Министерството на вътрешните работи и държавната сигурност да се състои от 14 члена и в него да бъдат включени:

1. Министърът
2. Първи зам.министър – ген.лейтенант Мирчо Спасов
3. Зам.министър – ген.лейтенант Григор Шопов
4. – " – – ген.лейтенант Демир Борачев
5. – " – – ген.лейтенант Минчо Агайн
6. – " – – ген.лейтенант Никола Ангелов
7. – " – – ген.майор Тончо Тонев

3

2

8. Началникът на контраразузнавателното управление - ДС - ген.майор Григор Григоров.
9. Началникът на разузнавателното управление - ДС - полк.Димитър Кьосев.
10. Началникът на военно-контраразузнавателното управление - ДС - ген.лейтенант Васил Терзиев.
11. Началникът на управление Безопасност и охрана - ген.майор Илия Кашев.
12. Началникът на оперативно управление НМ - ген.майор Никола Коцев.
13. Началникът на Софийското управление на МВР и ДС - ген.майор Георги Минев.
14. Началникът на управление Кадри - ген.лейтенант Веселин Райков.

Моля, Министерският съвет да утвърди горното предложение.

М И Н И С Т Ъ Р: и А. Сопаков

Отп.в 2 екз.
№ 1-др.Т.Живков
№ 2-към дело
Изпълн.:П.Мартинов
Нап.ДЯ/15.I.69 г.

X III 1

32

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Препис

КД 28.II.69 г.

РАЗПОРЕЖДАНЕ № 51
НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
от 10 февруари 1969 г.

ДО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ И ДЪРЖАВНАТА СИГУРНОСТ
СЕКРЕТАРИАТ
Вх. № 1221 от 11.2. 1969 г.

ЗА преименуване Министерството на вътрешните работи и държавната сигурност и за назначаване зам.-министри на вътрешните работи

ДО
ПРЕЗИДИУМА НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ РАЗПОРЕЖДА:

Предлага на Президиума на Народното събрание да издаде укази:

- за преименуване Министерството на вътрешните работи и държавната сигурност в Министерство на вътрешните работи, съобразно с приложения проект;
- за назначаване Мирчо Спасов за първи зам.-министър на вътрешните работи и за освобождаването му от длъжността първи зам.-председател на Комитета за държавна сигурност;
- за назначаване на Григор Шопов за зам.-министър на вътрешните работи и за освобождаването му от длъжността зам.-председател на Комитета за държавна сигурност;
- за назначаване Демир Борачев за зам.-министър на вътрешните работи и за освобождаването му от длъжността първи зам.-министър на вътрешните работи;
- за назначаване на Минчо Агаин за зам.-министър на вътрешните работи и за освобождаването му от длъжността зам.-председател на Комитета за държавна сигурност;
- за преназначаване на Никола Ангелов за зам.-министър на вътрешните работи;

Из архивите на ДС

33

2.

- за назначаване на Тончо Тонев за зам.-министър на вътрешните работи и за освобождаването му от длъжността зам.-председател на Комитета за държавна сигурност.

На Демир Борачев да се запази размера на заплатата като на първи зам.-министър.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ Т. Живков

ГЛ. СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ :/п/ Н. Манолов

Вярно,

Н-К НА ОТДЕЛ ОБЩА КАНЦЕЛАРИЯ: /Ст. Тонев/

нм

2-1

I 325
12. 2. 69 г.

36

ДО
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП

Т У К

Д О К Л А Д

от Ангел С о л а к о в – министър на вътрешните работи и държавната сигурност

Другари,

В изпълнение на Решението на осмата сесия на Петото Народно събрание за някои промени в структурата на Министерския съвет и централните ведомства, обявено с Указ на Президиума на Народното събрание от 27 декември 1968 год., Министерството на вътрешните работи и Комитета за държавна сигурност се обединиха и преобразуваха в Министерство на вътрешните работи и държавната сигурност.

Не е целесъобразно в наименованието на министерството да се подчертава, че то обезпечава държавната сигурност, тъй като наред с нея то осъществява охраната на обществения ред, безопасността на движението и пожарната охрана.

Новото наименование на министерството не обобщава всички тези основни дейности.

Най-правилно ще бъде да се запази наименованието "Министерство на вътрешните работи". То е установено още на 9.IX. 1944 год. и е отразено в Конституцията на НР България. До разделянето през 1965 година Министерството на вътрешните работи обединя-

ваше и изпълняваше всички основни дейност, които сега са му възложени от партията и правителството. Министерството на вътрешните работи е наименование популярно в нас и се е утвърдило в съзнанието на трудещите се.

Включването на думите "и държавната сигурност" в наименованието на министерството създава някои трудности в практическата дейност. При издаване на официални документи на чуждестранни граждани от службите на министерството не е целесъобразно да се полагат бланки и печати в съдържанието на които ще има текст "... и държавната сигурност". Освен това съществуват и редица други съображения свързани със секретността, които налагат от сегашното наименование на министерството да отпадне израза " и държавната сигурност".

С оглед на горното предлагам Политбюро на ЦК на БКП да обсъди и ако счете за целесъобразно да приеме следното

Р Е Ш Е Н И Е:

Дава съгласие да се преименова Министерствата на вътрешните работи и държавната сигурност в "Министерство на вътрешните работи".

М И Н И С Т Ъ Р: /п/ Соколов

Из архивите на ДС

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I33
Из архивите на
772

122

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз.№ 3

МИНИСТЕРСТВО
НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
СЕКРЕТАРИАТ
№ 1180
26.6 1969 г.
СОФИЯ

Т У К – ПОЛИТБЮРО НА ЦЕНТРАЛНИЯ КОМИТЕТ НА
БЪЛГАРСКАТА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ

Д О К Л А Д

ОТ МИНИСТЪРА НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
И МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ОТНОСНО: Създаване на органи за опазване на държавната тайна

ДРУГАРИ,

От наблюденията, които имат Министерството на народната отбрана и Министерството на вътрешните работи е видно, че посредством открития печат, радиото, киното, телевизията, изложбите, научните публикации и други продължават системно да се разгласяват данни и факти, представляващи наша държавна икономическа и военна тайна. Наред с тях чрез нашите органи за масова информация се издават тайни на СССР и другите социалистически страни. Всичко това се потвърждава и от сигналите, получени от щаба на Обединените въоръжени сили на страните-участнички във Варшавския договор, от Цензурното управление при Генералния щаб на Съветската армия и ГЛАВЛИТ при Съвета на министрите на СССР.

Показателни в това отношение са и резултатите от проверката на някои централни ведомства, извършена съгласно

заповед № Д-028 от 3.2.1967 г.на зам.председателя на Министерския съвет и на Държавния комитет на отбраната армейски генерал Михайлов.

Анализите на констатациите и получените сигнали показват, че чрез средствата за масова информация досега са издадени редица държавни тайни, отнасящи се до промишлеността, транспорта, съобщенията, селското стопанство и другите отрасли на икономиката. Твърде характерен е случаят с нашите индустриални комбинати и заводи. За тях се публикуват непрекъснато данни, част от които секретни, като: панорамни изгледи на целите райони и снимки на отделните корпуси и звена; данни за производствата, обема, особеностите и недостатъците на продукцията; перспективите за развитие и т.н. По същия начин се оповестяват секретни сведения не само за отделните обекти, но и за цялата енергийна система - язовири, ВЕЦ, ТЕЦ и далекопроводи.

Без да се замислят за огромното значение на транспорта и съобщенията, което имат за икономиката и особено за отбраната на страната, редица автори, докладчици, интервюирани лица и редакционни работници оповестяват твърде много секретни данни относно:

- характеристиките и възможностите на железния път, железопътните съоръжения и подвижния състав; организацията на цялостния ж.п.транспорт; връзките за управление на ж.п. транспорт; конкретни данни относно перспективите за развитие и усъвършенстване на железния път и подвижния състав и т.н.;

- сведения общо за пътната мрежа и отделните пътни участъци; издръжливостта на пътните платна, дебелината на настилките и особеностите на отделните отсечки; вида и характеристиките на пътните съоръжения; състоянието и местонахождението на автомобилния транспорт и т.н.;

- местонахождението, характера на пистите, техническото оборудване и системата на връзките на някои граждански

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

774

летища, нямащи назначение за момента да приемат пътнически самолети; количеството и вида на самолетите на транспортната авиация; предназначението и възможностите на авиозаводите и др.;

- организацията, състоянието и възможностите на морските и речните пристанища; характера на акваторията; характеристиката и възможностите на корабния парк; възможностите и перспективите на корабостроителните и кораборемонтните заводи и т.н.;

- организацията на съобщенията в страната; организацията, техническото оборудване и възможностите на отделните съобщителни възли, радио, радиорелейни и проводни направления и линии; техническите характеристики и възможностите на използуваните апаратури и т.н.

По същия начин се публикуват обобщени секретни данни и за нашето селско стопанство, отнасящи се главно до количеството на продукцията и районите, където се произвежда. Обикновено те се дават за различните видове селскостопанска продукция и свързаните с нея консервна и преработвателна промишленост. При това публикуват се данни и за качеството на продукцията, химикалите, които са използувани за обработката на отделните култури, за складовата система и т.н.

Аналогично стоят и въпросите за опазването на тайните за нефтодобива, рудодобива, геодезията и картографията, медико-санитарното дело и производството на медикаменти, търговията и др.

В случаите бедата произтича не от това, че се показват обекти на социалистическото стопанство, а от обстоятелството, че за същите безразборно се публикуват данни и факти, представляващи държавна тайна, които не интересуват никой друг освен врага. Наред с другите последици оповестяването на подобни данни оказва отрицателно влияние и върху нашите възможности за пласмент и конкуренция на международния пазар.

Из архивите на ДС

Твърде много секретни данни се публикуват чрез всички средства за масова информация, касаещи БНА и отбраната на страната. По такъв начин бяха разкрити някои нови образци въоръжение и бойна техника, подчиненността в някои съединения и обединения, голяма част от гарнизоните, където са дислоцирани войсковите части (само през 1968 г. бяха оповестени 65 гарнизона), генерали и офицери, заемащи отговорни длъжности, важни свързочни пунктове и възли на армията, тактически и оперативни схващания, някои насоки на бойната и оперативната подготовка, замисълът и характерът на отделни крупни войскови учения, състоянието на някои елементи на бойната готовност и др.

Трябва да се има пред вид, че малко са случаите досега отделен вестник, списание, филм или предаване на радиото и телевизията да издадат цялостно някой въпрос. Обикновено те публикуват отделни секретни данни и факти, които като се сумират в течение на известно време, взаимно се допълват и дават ясна представа за определени обекти или въпроси.

Подробности за констатираните нарушения в опазването на държавната икономическа и военна тайна са дадени в приложения № 1-4.

Причините за съществуващите у нас неблагополучия в опазването на държавната тайна се коренят в:

- притъпената бдителност на някои автори, лица, даващи интервюта и редакционни работници;

- безотговорното отношение и подценяването на въпросите по опазването на тайната;

- незадълбочеността при оценката на конкретните данни и факти по отношение на тяхната секретност;

- некомпетентността и неумението на редакционните работници да "изчистват" секретните данни в явните материали;

- непознаването на "Списъка на фактите, сведенията

Из архивите на ДС

776

и предметите, които съставляват държавна тайна за НРБ" и списъците на отделните министерства и ведомства;

- липсата на единомислие във и между отделните министерства, ведомства и редакции по отношение на секретността на данните и фактите и при прилагането на списъците с тайните;

- желанието и стремежа на някои автори, лица, даващи интервюта и редакционни работници да покажат по-добре достиженията в социалистическото строителство и отбраната на страната.

Особено важна причина за издаването на тайната чрез средствата за масова информация, научните публикации, изложбите и други е липсата на държавен орган, който централизирано и компетентно да организира, ръководи и внася ред в опазването на тайната в цялата страна и да подпомага министерствата, ведомствата, авторите и редакциите за отстраняването на евентуално допуснати пропуски в това отношение. Ние сме единствената страна в социалистическия лагер, а може би и в света, в която липсват съответни държавни органи за опазването на икономическата и военната тайна.

В момента в Народна република България известно отношение към организацията на опазването на държавната тайна имат МВР и МНО. Те обаче не са в състояние да решат изцяло този проблем и да пресекат издаването на тайната чрез средствата за масова информация. При това същите нямат надведомствен характер и тяхното мнение не е задължително за редакциите и другите министерства и ведомства. В двете министерства се води изключително последващ контрол, заключаващ се в прележдането на отделни публикувани вече материали и при констатиране, че е издадена военна или икономическа тайна се сигнализира до съответната редакция, министерство или ведомство.

Трябва да се има пред вид, че последващият контрол на средствата за масова информация, научните публикации и други има твърде много слаби страни и лоши последствия. При

Из архивите на ДС

него почти не може да се вземат сериозни превантивни мерки срещу нарушенията и не особено ефективни са връзките между редакциите и съответните контролиращи органи. По същество той е регистрация на издадената тайна. В условията на съществуващата система на последващ контрол обективно в редица случаи се създават сериозни затруднения в дейността на органите на МВР.

Империалистическото разузнаване следи целия наш печат, всички радио и телевизионни емисии, кинофилми, изложби и научни публикации. Това е потвърдено многократно. По такъв начин то не изпуска нито една наша тайна, появила се в тях. Следователно, като допускаме (независимо поради какви причини) да се публикуват в откритите средства за масова информация данни и факти, представляващи държавна тайна, ние вършим обективно ценна услуга на противника и поставяме в опасност отбранителната способност на нашата страна.

Изхождайки от щателния анализ на въпроса за опазването на държавната икономическа и военна тайна и от проведената в СССР консултация , ПРЕДЛАГАМЕ :

1. Във възможно най-кратък срок към Министерския съвет на НРБ да се създаде "Централен орган по опазването на държавната тайна" със следните основни задачи:

- осигуряване на централизирано ръководство по опазването на държавната тайна;

- разработване на документи, отнасящи се до организацията на опазването на държавната икономическа и военна тайна, валидни за всички министерства, ведомства и редакции в страната;

- внасяне единомислие в оценката на данните и фактите по отношение на тяхната секретност;

- изследване секретността на конкретните данни и факти, предлагани за публикация;

- подготовка и провеждане на мероприятия за повишаване бдителността и личната отговорност на ръководителите

Из архивите на ДС

778

на ведомствата, учрежденията, предприятията, издателствата и редакциите, на авторите на материалите, на лицата, даващи интервюта, редакционните работници и др.;

- провеждане контрол и оказване помощ на ведомствата, учрежденията, предприятията, издателствата, редакциите, БТА, кинематографията, радиото и телевизията за опазването на държавната тайна;

- провеждане на предварителен контрол на научните публикации и материалите, подготвени за открития печат, радиото, киното, телевизията и изложбите с цел недопускане публикуването на секретни данни и факти;

- водене на последващ контрол на материалите, публикувани чрез средствата за масова информация;

- провеждане контрол на материалите и данните, предлагани за обмен и публикуване в чужбина или за докладване на различни международни симпозиуми, конгреси и др.;

- упражняване контрол на материалите, получавани от капиталистическите и развиващите се страни и недопускане проникването на буржоазна идеология, реакционни и упадъчни влияния чрез тях;

- контролиране разпространението и ползуването на топогеодезките и картографските материали и данни;

- предлагане на мерки срещу разгласяването на държавната,икономическа и военна тайна от министерствата, ведомствата, печата, радиото, киното, телевизията, изложбите и др.;

- ръководене дейността на окръжните органи по опазването на държавната тайна.

Централният орган към Министерския съвет да се състои от председател и 35-40 щатни сътрудници.

2. Към изпълнителните комитети на окръжните народни съвети да се създадат по съвместителство "Окръжни органи по

Из архивите на ДС

опазването на държавната тайна" със задачи, подобни на тези на Централния орган при Министерския съвет, в рамките на окръга.

3. В изпълнение на задачите органите да наблюдават: отпечатания печат, предаванията на радиото и телевизията, киофилмите, изложбите, научните публикации, материалите, изпращани за обмен и публикуване в чужбина или за докладване при различни международни срещи, а така също и всички печатни и други материали, получавани от капиталистическите и развиващите се страни.

Органите да работят в тясна връзка с МНО и МВР.

4. Окръжните органи периодично да отчитат дейността си пред съответните изпълнителни комитети на окръжните народни съвети, окръжните комитети на отбраната и Централния орган по опазването на държавната тайна. Последният да се отчита пред Министерския съвет и държавния комитет на отбраната.

5. Личният състав на органите да се комплектува с висококвалифицирани специалисти по военни, икономически, научно-технически и други въпроси от МНО, МВР и другите министерства, стопански ведомства и научноизследователски институти.

6. Министерството на народната отбрана да създаде към Генералния щаб съответен орган за опазването на държавната икономическа и военна тайна в БНА. Същият да работи в тясна връзка с Централния орган по опазването на държавната тайна, органите в окръзите и МВР.

7. Предлаганите органи по опазването на държавната тайна да не контролират статии, интервюта, изказвания и речи на членовете на Политбюро и секретарите на ЦК на БКП, а също така идеите и творчеството на дейците на културата и изкуството.

ПРИЛОЖЕНИЕ: 1. Справка за някои нарушения в опазването на държавната икономическа и военна тайна от печата, радиото, киното и телевизията, маш.№ 0239/69 г. - 15 листа.

Из архивите на ДС

780

130

2. Доклад на вицеадмирал Орманов, председател на комисията за проверка на опазването на държавната тайна в някои граждански ведомства, маш.№ 0209/69 г. - 11 листа

3. Карта на издадените гарнизони от средствата за масова информация през 1968 г. - н/с не се прилага.

4. Карта на пътните, железопътните, морските и съобщителните обекти, чиито тайни са издадени от средствата за масова информация, н/с не се прилага.

5. Справка за организацията на органите, осигуряващи опазването на държавната тайна в СССР и Полската народна република, маш.№ 0215/69 г. - 7 листа.

ВРИД МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК
/СЕМЕРДЖИЕВ/

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ
/СОЛАКОВ/

№ 0497/23.6.69 г.
Отпечатано в 3 екз.

Б * 003065

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I34

От архивите на ДС

3-1 100

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Секретно!
Екз.№ 2

Т 1444
30.7.69г.

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
ДР.ТОДОР ЖИВКОВ
Т У К

Д О К Л А Д

от Ангел Солаков – министър на вътрешните работи

за реорганизирането на школа "Г.Димитров" – ДС, и школата на НМ и ПО във висше учебно заведение

Другарю Живков,

Империалистическите разузнавания в съвременната сложна международна обстановка постоянно усъвършенстват формите и методите на подривната си дейност срещу Народна република България и другите социалистически страни. За тази цел те непрекъснато повишават подготовката на своите кадрови разузнавачи и агентура. Това, както и бурното икономическо развитие на нашата страна на базата на световните постижения на науката и техниката изискват от органите на Министерството на вътрешните работи да водят още по-успешна борба срещу империалистическите разузнавания, за да обезпечават сигурността на нашата родина и обществения ред и да опазват народното стопанство от разхищения, пожари и др.

Из архивите на ДС

782

Главно условие , за да изпълняват тези задачи, които се поставят пред органите на Министерството на вътрешните работи от партията и правителството, е да се повишава непрекъснато квалификанията на кадрите на министерството.

За да се постигне тази цел, Политбюро на ЦК на БКП с решение № 277 от 8 юли 1969 г. даде съгласието си школа "Г.Димитров" - ДС и школата на Народната милиция и Противопожарната охрана при Министерството на вътрешните работи да се реорганизират в единно висше учебно заведение, което да се именува Висша специална школа "Г.Димитров" при Министерството на вътрешните работи със срък на обучение 4 години.

За да се изпълни това решение на Политбюро на ЦК на БКП съобразно с характера на работата на служителите от Държавна сигурност, Народната милиция и Противопожарната охрана, целесъобразно ще бъде във Висшата специална школа "Г.Димитров" при Министерството на вътрешните работи да се открият три факултета, а именно

- факултет за Държавна сигурност;
- факултет за Народната милиция;
- факултет за Противопожарната охрана.

Учебните планове на факултетите ще се изготвят с оглед да се осигури необходимата специална, правна, техническа, икономическа, идеологическа, езикова и военна подготовка на служителите от Държавна сигурност, Народната милиция и Противопожарната охрана. Плановете ще се утвърждават от министъра на вътрешните работи и от министъра на народната просвета.

На завършилите Висшата специална школа "Г.Димитров" при МВР ще се признава висше образование.

Министърът на вътрешните работи, съгласувано с министъра на народната просвета, по целесъобразност ще има право да разре-

Из архивите на ДС

783

шава на завършилите Висшата специална школа "Г.Димитров" при МВР да полагат допълнителни изпити за получаване на гражданска специалност.

Във Висшата специална школа "Г.Димитров" при МВР ще се приемат за курс анти младежи и девойки със средно образование. По изключение с разрешение на министъра на вътрешните работи за слушатели могат да се приемат и служители на министерството.

Приемането на курсантите и слушателите във Висшата специална школа ще се извършва с конкурсни изпити.

Към Висшата специална школа "Г.Димитров" при Министерството на вътрешните работи следва да продължат да функционират курсове за подготовка, усъвършенствуване и специализация на служителите на министерството.

За да се създадат високо квалифицирани преподавателски кадри за научна разработка на специфичните проблеми на Висшата специална школа и във връзка с това, че порядъкът в школата ще бъде на военни начала, считаме, че е целесъобразно точка 8 от постановление № 202 от 1962 г. на Министерския съвет да се отмени по отношение на преподавателите от Висшата специална школа. Това е необходимо, защото редът в нея ще бъде на военни начала, което ще съдействува да се създават високо квалифицирани кадри за научна разработка на специфичните проблеми на школата.

Предложението за реорганизацията на школите при МВР в единно висше учебно заведение бе съгласувано с Министерството на народната просвета, Държавния комитет за планиране, Министерството на народната отбрана, Министерството на правосъдието и Върховния съд и бележките им са взети пред вид.

Като имате пред вид гореизложеното, моля, другарю пред-

Из архивите на ДС

784

103

седател, ако счетете за целесъобразно, да внесете за приемане в Министерския съвет приложените проектоуказ и проектопостановление.

Приложение: проектоуказ и проектопостановление.

М И Н И С Т Ъ Р: Д. Сокаков

Отп.в 2 екз.
Екз.№ 1 на адреса
Екз.№ 2 КД.
Изпълнител:Печов

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
135
От архивите на ДС

Проект 104

НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПРЕЗИДИУМ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

==========

Президиумът на Народното събрание въз основа на чл. 35 точка 5 от Конституцията на Народна република България и чл.2 от Закона за висшето образование издава следния

У К А З

за откриване на висше учебно заведение при Министерството на вътрешните работи

Чл.1. Реорганизират се от учебната 1969/1970 г. школа "Г.Димитров" – Държавна сигурност, школата на Народната милиция и Противопожарната охрана в единно висше учебно заведение, което да се именува Висша специална школа "Г.Димитров" при Министерството на вътрешните работи.

Срокът на обучение във Висшата специална школа е в рамките на 4 години.

На завършилите специалната школа се признава висше образование и право да заемат длъжности, за които се изисква такъв образователен ценз без конкретизирана специалност.

Чл.2. Към Висшата специална школа "Г.Димитров" при Министерството на вътрешните работи се откриват три факултета:

Из архивите на ДС

786

- факултет за Държавна сигурност;
- факултет за Народната милиция;
- факултет за Противопожарната охрана.

Учебните планове на факултетите да се утвърждават от министъра на вътрешните работи и от министъра на народната просвета.

Чл.3. С разрешение на министъра на вътрешните работи, съгласувано с министъра на народната просвета, завършилите Висшата специална школа "Г.Димитров" при Министерството на вътрешните работи могат да полагат необходимите допълнителни изпити в съответните висши учебни заведения за придобиване на гражданска специалност, както следва:

завършилите факултета за Държавна сигурност - право, външна търговия и философия;

завършилите факултета за Народната милиция - право;

завършилите факултета за Противопожарната охрана - строително инженерство.

Чл.4. Завършилите висшата школа се задължават да служат в Министерството на вътрешните работи не по-малко от 10 години. Тези, които по тяхна вина не прослужат десетгодишния срок, дължат обезщетение за направените разноски по подготовката им.

Чл.5. Организацията на учебния процес във Висшата специална школа се урежда с правилник, утвърден от министъра на вътрешните работи.

Из архивите на ДС

106

3.-

Изпълнението на Указа се възлага на министъра на вътре
ните работи и на министъра на народната просвета.

Издаден в София на .....1969 г. под № ..... и подпечатан с държавния печат.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПРЕЗИДИУМА
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

СЕКРЕТАР НА ПРЕЗИДИУМА
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

/ЕД

Проект 107

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № _

НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
от _____1969 г.

ЗА уреждане на някои въпроси на Висшата специална школа "Г.Димитров" при Министерството на вътрешните работи

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ ПОСТАНОВИ:

1. Утвърждава проектоуказ за откриване на висше учебно заведение при Министерството на вътрешните работи и предлага на Президиума на Народното събрание да издаде указ по приложения проект.

2. Във Висшата специална школа "Г.Димитров" при Министерството на вътрешните работи се приемат за курсанти младежи и девойки, които се подбират от Министерството на вътрешните работи.

Неотслужили военната си служба могат да се приемат само във факултета за Държавна сигурност, но не повече от 45 души ежегодно. Редовната военна служба на тези младежи да се счита за отслужена, след като са завършили пълния курс на Висшата специална школа.

Военната служба на изключените курсанти от Висшата специална школа да се урежда съгласно чл. 57 от Закона за всеобщата военна служба.

Из архивите на ДС

789

През време на обучението на курсантите да се осигурява безплатна храна, парично и вещево довольствие по таблиците за военноучебните заведения на Министерството на народната отбрана. Министърът на вътрешните работи утвърждава таблиците за съответните факултети.

3. С разрешение на министъра на вътрешните работи за слушатели във Висшата специална школа по изключение могат да се приемат и служители на министерството, издръжката на които се урежда съгласно с разпореждане 1876- от 28.IX.1954 г. на Министерския съвет и с писмо на Министерския съвет № 6-10 от 4.VIII.1966 г.

4. Броят на курсантите и слушателите във Висшата специална школа се определя ежегодно от министъра на вътрешните работи.

Приемането на курсантите и слушателите във Висшата специална школа става със състезателен изпит съгласно правилник утвърден от министъра на вътрешните работи, и издаден въз основа общите разпореждания за кандидат-студентите.

5. Към Висшата специална школа "Г.Димитров" при Министерството на вътрешните работи да продължат да функционират курсове за подготовка, усъвършенствуване и специализация на служителите на министерството.

6. Реорганизирането на школа "Г.Димитров" - Държавна сигурност, школата на Народната милиция и Противопожарната охрана във висше учебно заведение да се извърши в рамките на утвърде-

Из архивите на ДС

ните щатни бройки и на бюджета на Министерството на вътрешните работи.

7. Точка 8 от постановление № 202 от 1962 г. на Министерския съвет по отношение на преподавателите от Висшата специална школа "Г.Димитров" при Министерството на вътрешните работи се отменя.

8. Изпълнението на настоящото постановление се възлага на министъра на вътрешните работи, на министъра на народната просвета и на министъра на народната отбрана.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ:

СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ:

/ЕД

Одобрява се.
Докладвана на Г. Живков на 2-1
91 21.XI.1969 год
Ванев 24.XI.69

Строго секретно! 201
Екз.№ 1

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
ДР. ТОДОР ЖИВКОВ
ПЪРВИ СЕКРЕТАР НА ЦК НА БКП
Т У К

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от Ангел Солаков, министър на вътрешните работи

Относно: някои организационни и структорни промени в Министерството на вътрешните работи.

Др. Живков,

В духа на решенията на Юлския и Септемврийски пленуми на ЦК на БКП за усъвършенствуване на системата за управление на обществото, за окрупняване, концентрация и специализация на производствената и научно-техническата дейност, а така също и във връзка с Вашите указания за подобряване на нашата работа, е необходимо да се извършат някои организационни и структорни промени в министерството.

Промените са насочени към:

- Обединяване на общото ръководство, силите и средствата на научноизследователските и оперативните звена в министерството;

Из архивите на ДС

792

- Преодоляване дублирането в дейността на някои звена и служби;

- Намаляване на степените в иерархията;

- Подобряване организацията на контрола в работата на различните звена в министерството и пр.

На основание гореизложеното

П Р Е Д Л А Г А М:

1. Да се създаде Научно-техническо управление - МВР.

В управлението да бъдат включени:

а) Научно-изследователски институт за специална техника при Оперативно-техническо управление - ДС;

б) Централна развойна лаборатория при МВР;

в) Оперативно-техническият отдел при НМ;

г) Завода за радиотелемеханика и електронна апаратура.

2. Да се създаде Главно управление на Народната милиция.

В управлението да бъдат включени всички централни поделения на милицията с изключение на Следственото управление на НМ.

Създаването на Главно управление ще даде възможност работата по линия на милицията да се централизира и да се ръководи по-оперативно и целенасочено.

3. Управление I и II-ДС да се трансформират в Главни управления на ДС.

По този начин те ще се отличат от останалите управления на ДС и ще се подчертае тяхното по-голямо значение.

Из архивите на ДС

793

Необходимо ще бъде да им се дадат по-голями оперативни права, като например началниците на главните управления да възлагат задачи на някои оперативно-технически поделения и да контролират тяхното изпълнение; началниците на главните управления да имат по-голями права при провеждането на оперативни мероприятия· главните управления да получават от останалите поделения цялата информация за подривната дейност на чуждите разузнавания и пр.

4. Управление"Кадри" да се превърне в такова управление, в което да се съсредоточат всички лостове за управление на кадровата работа в министерството. За тази цел в управление "Кадри" да се включи Висшата специална школа на МВР и всички други учебни заведения на министерството.

Централният орган на министерството, който организационно и методически трябва да ръководи обучението на служителите, е управление "Кадри". Набирането, разстановката и издигането на кадрите е свързано с тяхната подготовка и служебна квалификация. Доколкото школите на МВР се занимават с обучението на кадрите, тяхната дейност е свързана непосредствено с дейността на управление "Кадри". Естествено е те да бъдат и организационно в системата на управление "Кадри".

5. Институтът за информация и научна организация на управлението да премине към VII управление за информация и анализ.

За изследване подривната дейност на противника, научната организация на труда, прогнозирането и планирането е необходима солидна информационна база. Правилно е такава база да бъде само на едно място и то в управлението на информация и анализ. Изработва-

Из архивите на ДС

794

нето на различните подсистеми за информационно обслужване на оперативните поделения трябва да бъде съобразено с единната информационна система на МВР, която в основата си ще бъде експлоатирана от VII управление.

Преминаването на ИИНОУ към VII управление ще позволи да се създаде и използува единен информационен масив; оптимално да се използуват възможностите на електронно-изчислителни машини, другата техника и специалистите; ще се създаде възможност проблемите на научната организация на труда и оперативната психология да се разработват на основата на пълна информация за дейността на противника, а за в бъдеще - и за дейността на нашите органи.

6. Да се създаде следствено управление на НМ, което да обедини следствените служби на НМ.

По този начин следствения апарат по линия на НМ ще бъде централизиран и единен, което ще допринесе значително за подобряване на следствената работа в милицията и спазването на законността.

7. Отдел V на VI управление ДС и службите за задгранични паспорти при Паспортния отдел на Охранително управление НМ да се обединят в Паспортен отдел на МВР.

Правилно е всички служби, занимаващи се със задграничните паспорти, да се обединят в едно самостоятелно звено. По този начин ще може да се провежда единна политическа линия по излизанията зад граница, съответно с указанията на ЦК на БКП.

8. Оперативно-техническото управление на ДС да се превърне в основно оперативно техническо управление на МВР. За тази цел в

него да се съберат всички оперативно-технически служби на министерството.

Обединяват се и някои други по-малки подразделения, за да се избегне дублирането в дейността им и концентрират силите в основни направления.

17.11 ноември 1969 г.

№ 2184
17.11.69г.

М И Н И С Т Ъ Р:

Отп.в 2 екз.
Екз.№ 1-др.Т.Живков
Екз.№ 2-КД
Изпълн.В.вълков
Нап.ДЯ/17.XI.69 г.

Из архивите на ДС

Строго секретно! 121
Екз. №____

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
СЕКРЕТАРИАТА НА ЦК НА БКП
Т У К

Д О К Л А Д

от Ангел Солаков - министър на вътрешните работи

Относно: Някои изменения по статута на югославските дипломатически представители у нас и контрола над временно и постоянно пребиваващите югославски граждани в НР България.

Въпреки провежданата от нашата партия и правителство политика за подобряване на отношенията между НРБ и СФРЮ, югославските разузнавателни органи продължават да изпращат под най-различно прикритие свои разузнавачи и агенти в страната и да провеждат разузнавателна дейност.

Дипломатическите представители на СФРЮ в София установяват контакти с наши граждани, журналисти, стопански, научни и културни деятели с цел да събират разузнавателна информация. Водят активна пропагандна дейност срещу политиката на БКП и нейното

Из архивите на ДС

ръководство, стремят се да насаждат своите ревизионистични концепции всред партийните среди, провеждат разложителна дейност сред югославските политемигранти и използват някои от тях в разузнавателната си дейност против нашата страна.

В посолството на СФРЮ в София, заедно с търговските представители, работят 40 служители. За някои от тях има данни, че са разузнавачи от УДБ или военното разузнаване.

Разузнавачите на прикритие в югославското посолство, консулството и търговските фирми събират всестранна информация за нашата страна, която в много случаи обменят и с представителите на капиталистическите държави.

Особено активна разузнавателна дейност провежда югославският военен аташе, полковник Чордаш. През последните години той поддържа връзки и сътрудничи с военните аташета от страните-членки на НАТО. Информирал е военния аташе на Италия за някои български дивизии. С турския военен аташе е разменял информация. Поддържа връзка и с американския и гръцкия военни аташета.

Първият секретар и отговарящ по печата при югославското посолство в София, Душан Родич, е установил широки връзки сред културните среди, които използува за събиране на разузнавателна информация.

Икономическият съветник на СФРЮ Величкович събира информация по икономически въпроси за НРБ. През 1969 г. се установи, че същият разполага с точни данни от платежния баланс на НРБ, които са секретни от особена важност.

Голяма активност проявяват и постоянните представители на различните югославски търговски фирми в НР България. Някои от

Из архивите на ДС

123
I

тях са създали връзки сред служители от нашите външно-търговски централи и производствени предприятия и се стараят да използуват същите за събиране на информация относно състоянието на нашата икономика и експортно-импортните ни възможности. Водят пропаганда, като се стремят да доказват "предимствата на югославския път на развитие".

Ползувайки се с правата на представители на социалистическа страна, те имат свободен достъп до райони, забранени за капиталистическите дипломатически представители. Посещават разни ведомства, институти и имат възможност да установяват контакт с български граждани, което създава благоприятни условия за провеждане на враждебната им дейност срещу нашата страна.

Освен това данните през 1968 г. показват, че някои граждани на СФРЮ, макар и да не е установено, че се занимават с вражеска дейност, злоупотребяват с оказаното им гостоприемство - не се регистрират адресно, самоволно продължават престоя си в НРБ, започват работа в наши предприятия и пр.

Благоприятни са възможностите на югославските разузнавателни органи да използуват в своята дейност срещу нашата страна временно и постоянно пребиваващите у нас граждани на СФРЮ.

Съгласно инструкцията на МВР за контрола над чуждите граждани, временно и постоянно пребиваващи в НР България, чужденците се делят на две групи - граждани на социалистическите страни и граждани на капиталистическите страни. Режимът за гражданите на социалистическите страни е значително облекчен, него ползуват и югославските граждани, което ги поставя при изгодни условия.

Това положение и обстоятелството, че югославските граждани при влизане и излизане от страната не се регистрират на граничните

Из архивите на ДС

799

пунктове, не дава възможност на органите на МВР да държат в обсега на своето оперативно наблюдение лицата,представляващи интерес.

За пресичане враждебната дейност на югославското разузнаване

П Р Е Д Л А Г А М:

Секретариатът на ЦК на БКП, ако счете за целесъобразно, да приеме решение, въз основа на което:

1. Министерският съвет да разпореди на ръководителите на министерствата, прадприятията и да препоръча на обществените организации в страната при установяване на контакти с югославските дипломатически и търговски представители да се ръководят от установените правила, важещи за дипломатическите и търговски представители на капиталистическите страни.

2. Установените с инструкцията на МВР правила за контрола и адресната регистрация на гражданите от капиталистическите страни да се прилагат и по отношение на югославските граждани, временно и постоянно пребиваващи в НР България.

М И Н И С Т Ъ Р:

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I39
Из архивите на
800

21

Строго секретно
Екз.№ 1

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М Н Е Н И Е

на Първо главно управление – ДС

ОТНОСНО: Получаването, използването и съхраняването на печатни материали изхождащи от капиталистическите страни.

1. Констатациите и предвидените мероприятия от Секретариата на ЦК на БКП в докладната записка и проекта за решение относно получаването, използването и съхраняването на печатните материали от капиталистическите страни считаме за навременна мярка срещу идеологическото проникване в НРБ на империалистическите държави.

2. Освен на споменатите библиотеки, от гратисната и задържана литература, да се изпраща по един екземпляр и на библиотеката на ДС за ползуване от служителите при изпълнение на служебните им задачи.

3. С оглед засилване на контрола по използуването на чуждата литература, всяка година при получаване на заявките за абонаментите от съответните институти и учреждения (с изключение на библиотеките), да се изискват по преценка на комисията кратки справки за резултатите от използуването й през изтеклата година.

4. С оглед осъществяването на по-непосредствен контрол върху движението и използуването на чуждата литература би било целесъобразно в отдела към Министерство на съобщенията да бъде включен подготвен служител от ДС, който познавайки нуждите на поделенията на МВР ще осигури по-голяма ефективност при нейното използуване за оперативни нужди.

Из архивите на ДС

5. Отделът за контрол върху вноса на печатни произведения от чужбина да има задължението всеки 6 месеца да изготвя специални обзори за получаваните печатни материали, от които да се виждат насоките, в които противника се стреми да въздейства, върху кои предимно среди на нашето общество той се насочва и кои са главните институти и центрове, които провеждат тази дейност. Тези обзори да се предават за ползуване само на партийните и служебни институти имащи отношение към въпросите на борбата срещу идеологическата диверсия на противника.

801

_____1970 г.
София

НАЧАЛНИК ПЪРВО ГЛАВНО У-НИЕ-ДС:
Генерал-майор _____

Отп.в 2 екз.
Изпълнител:
VIII-4-15220
НХ/10.I.70 г.

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I40
Из архивите на
802

София, 16 март 1970 г.

71

ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ
БЪЛГАРСКА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ
№ 510

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИТЕ
СЕКРЕТАРИАТ
Вх. № 2675 от 19.11. 1970 г.

До
др. Ангел Солаков

ПРЕПИС ОТ ПРОТОКОЛ № 180
на Секретариата на ЦК на БКП от 12 март 1970 г.

ВЪПРОСИ НА ДНЕВНИЯ РЕД:	РЕШЕНИЯ:
.....	.....
IX. За потоците на информация в ЦК на БКП.	1. Обръща внимание върху необходимостта строго да се спазва указанието, че обемът на внасяните в Политбюро и Секретариата на ЦК информации, докладни записки и справки не бива да бъде по-голям от 8–10 страници. Изключение може да се допуска само с разрешение на съответния секретар на ЦК. Отдел "Деловодство" на ЦК да следи за стриктното изпълнение на това указание, като връща на вносителите материалите, несъобразени с него. Когато по въпроси, които ще се обсъждат в Политбюро или в Секретариата на ЦК са подготвени обстойни доклади и други материали, да се внасят кратки резюмета за най-съществените от тях, като в забележка се уведомяват членовете на Политбюро и Секретариата, че желаещите другари могат да ползват

82

подробните материали, които се намират в отдел "Деловодство" на ЦК.

2. Препоръчва на Министерството на вътрешните работи да помества в Бюлетина, предназначен за членовете на Политбюро и други ръководни дейци, само най-характерни, най-важни материали и от тях най-съществено.

3. Препоръчва на Министерството на външните работи да резюмира докладите, паметните записки и други материали, получавани от посланиците и от други негови органи и да изпраща в Централния комитет на партията само онази част от тях, която представлява интерес за партийното и държавното ръководство. На отдел "Външна политика и международни връзки" на ЦК министерството да изпраща информационните материали в пълен обем.

По някои въпроси министерството да изпраща резюмета от информационните материали- целево - само на заинтересованите ръководни дейци / отговарящи са съответния ресор/.

4. Отделите на Централния комитет на партията да филтрират информацията, която получават от наблюдаваните държавни, стопански и обществени органи и организации и да внасят в Политбюро и Секретариата само най-важното и необходимото - това, за което ръководството следва да бъде информирано или да вземе отношение. Когато отделите на ЦК нямат съществени различия и бележки по внесените материали, те следва да отразят своето мнение върху тях, без да съставят отделни записки.

Вярно с оригинала:

803

Из архивите на ДС

18/

2-2

Другарю Министър,

Получи се решение на Секретариата на ЦК на БКП от 17.VII. 1970 година за подобряване на работата с чуждестранните учащи се в НРБ.

Изтъква се, че незадоволително се изпълнява решението на Секретариата на ЦК на БКП от 20.VII.1965 г. за подобряване на възпитателната работа сред чуждестранните студенти и не е направено необходимото за повишаване качеството на обучението. Не са използувани всички възможности за подготовка на висококвалифицирани специалисти и за приобщаването им към идеите на социализма. Не е осигурен достатъчно качествен подбор на пристигащите за обучение в страната младежи и др.

Във връзка с това обръща се внимание на Министерството на народната просвета, ЦК на ДКМС, Министерството на вътрешните работи, градските и районни университетски комитети на БКП и ДКМС в София и другите университетски градове.

С т.7 на решението се възлага на Министерството на народната просвета, Министерството на външните работи и Министерството на вътрешните работи до м. декември 1970 год. да вземат мерки за прекратяване дейността на съществуващите политически организации на чуждестранните студенти, които не са регламентирани със статут на Министерството на народната просвета.

Във връзка с изпълнение на решението на Секретариата на ЦК на БКП от 20.VII.1965 г., бившия Комитет за ДС е издал окръжно № I-440 от 21.II.1966 г. за реда на вербоването и ползуване секретни сътрудници из средата на чуждестранните студенти в страната, а МВР е издало окръжно № I-1204 от 8.IV.1966 г. за културно и внимателно отношение от страна на органите на НМ

15.IX.70г.

Из архивите на ДС

към чуждестранните учащи се, за оперативното им обслужване и съгласувани действия с ДС.

Предлагам с Решението на Секретариата на ЦК на БКП

да се запознаят

другарите зам.-министри.

Преписи да се изпратят на

- Второ главно управление ДС
- ГУНМ
- Управление VI-ДС
- Софийското градско и окръжните управления на МВР в Пловдив, Варна, Русе, В.Търново, Бургас и Габрово, които да анализират досегашната си работа с чуждестранните студенти.

Началниците на Управление VI-ДС и на ГУНМ, съгласувано със заинтересованите поделения на МВР до 15.IX.1970 г. да предложат за утвърждаване конкретни мероприятия по ДС и по НМ за изпълнение на двете решения на Секретариата на ЦК на БКП и за подобряване работата на органите на МВР с чуждестранните учащи се в страната.

за НАЧАЛНИК СЕКРЕТАРИАТ-МВР:
Полковник

СН/СК

805

Другарю Министър,

Получи се Решение на Комитета за стопанска координация при МС от 7.XII.1970 г. за допълнение на някои решения на Министерския съвет за подобряване дейността на дирекция "Кореком", за реда за внасяне на леки автомобили и др.

С решението се дава възможност на български граждани придобили валутни средства от пенсии и дарения с разрешение на Министерството на финансите да закупуват недвижими имоти и леки автомобили.

Решението е издадено без предварително съгласуване с МВР.

Има голяма вероятност от това решение да се възползуват избягалите зад граница лица за да превеждат валута на свои близки под формата на дарение за закупуване на жилища, вилни места и леки автомобили.

Предлагам с решението да се запознаят другарите зам.-министри, а преписи да се изпратят на Първо и Второ главни управления на ДС, ГУНМ, у-ние VI ДС , у-ние VII, Следствен отдел ДС и Следствено у-ние НМ.

Второ главно управление ДС и Секретариат МВР да влязат във връзка с Министерството на финансите и уточнят реда за съгласуване и даване разрешение на лицата посочени в решението да закупуват недвижими имоти и леки автомобили.

НАЧАЛНИК СЕКРЕТАРИАТ МВР
полковник:

СН/МИ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Поверително

(20)
21

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ
№ П-6-11
5 II 1971 г.
СОФИЯ

– Писмо № Т-3098/8.X.71 г. до м-во на вътрешните работи
– Окръжно № Т-6098/30.XII.71 г. по изпълнение на писмото

До
М-ВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
КОПИЕ: М-ВОТО НА ФИНАНСИТЕ
М-ВОТО НА ВЪНШНАТА ТЪРГОВИЯ
М-ВОТО НА СЪОБЩЕНИЯТА
М-ВОТО НА ТРАНСПОРТА

На № I-22 от 5.I.1971 г.

1446 6.2 1971 г.

1. Във връзка с прилагането на 380-то решение на Комитета за стопанска координация от 7.XII.1970 г. Ви се съобщава:

Разпоредбите на т. 1 и т. 3 от това решение не се прилагат по отношение на български граждани, получили валутни средства от лица, избягали зад граница или от невъзвращенци.

Разрешения на български граждани и българи-емигранти за закупуване на недвижими имоти /жилища и вилни места/ и леки автомобили по реда на това решение, Министерството на финансите да дава, след съгласуване с Министерството на вътрешните работи.

2. Български граждани не могат да получават леки автомобили, колетни и други пратки, изпращани от лица, избягали зад граница или от невъзвращенци. Министерството на вътрешните работи, Министерството на финансите, Министерството на съобщенията и Министерството на транспорта да дадат необходимите указания на съответните органи.

ГЛ. СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ:

яи.

УПРАВЛЕНИЕ ЗА АНАЛИЗ И ИНФОРМАЦИЯ – М В Р

1

Строго секретно! 227

Екз. № 1

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

РАБОТИ
вх. 2388 1.3. 71 г.

ДЕСЕТИЯТ КОНГРЕС НА БЪЛГАРСКАТА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ И НЯКОИ ХАРАКТЕРНИ ЗАДАЧИ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

(Тезиси)

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТР. РАБОТИ
ДЕПАРТАМЕНТ
Вх. № 2238 от 1.3. 1971 г.

Българският народ, всички комунисти и комсомолци с жив интерес и въодушевление очакват Десетия конгрес на Българската комунистическа партия. С голямо внимание труженицте у нас се отнасят и към Двадесет и четвъртия конгрес на братската комунистическа партия на съветския народ. Тези две изключително важни, забележителни предстоящи събития събират като в огромен фокус мислите и въжделенията на честните хора, будят у тях и спонтанен възторг и истинска радост.

Конгресите на партията винаги са вълнували народа ни, защото всеки от тях е бил повод за размисъл и трезва оценка на изминатия път, давал е отговор на назрелите за решаване проблеми, издигал е победоносното дело на партията на ново, по-високо стъпало.

Предстоящият Десети конгрес на БКП е в центъра на вниманието и на служителите от Министерството на вътрешните работи. При каква оперативна обстановка ще се проведе той, кои са по-характерните задачи, какво ще трябва да се направи, за да се посрещне с чест, с достойнство конгресът – тези въпроси вълнуват нашия оперативен състав, милиционерите, служите-

Из архивите на ДС

809

лите от противопожарната охрана. На тях ще се спра на настоящата предконгресна среща с актива от окръжното управление на МВР и с ръководни партийни другари от окръга, организирана по инициатива на ръководството на министерството.

I. ХАРАКТЕРНИ ЧЕРТИ В ОПЕРАТИВНАТА ОБСТАНОВКА ПОНАСТОЯЩЕМ

В резултат на мъдрата, научно обоснована икономическа и социална политика, на огромната възпитателна работа, извършвана от нашата комунистическа партия, на безспорните успехи в социалистическото строителство обстановката у нас е спокойна, ведра. Трудещите се спазват установения ред, подкрепят народната власт. Успехите на Народна република България радват нашите приятели - народите от социалистическите страни и особено братския нам съветски народ, комунистите и прогресивните хора от капиталистическите и развиващите се страни и предизвикват злоба и ненавист у враговете ни.

1. Кратки данни за международното положение

През последните години международната обстановка се характеризира с изключителна сложност и динамичност. Все повече се изостря борбата между силите на социализма и силите на международната реакция. Империализмът, начело със световния жандарм и душител на народите - САЩ, полага настойчиви усилия да се обединява в международен мащаб. Този опитен и коварен враг води жестока борба против социализма и най-вече против неговата главна сила и опора - великия Съветски съюз, против работническото и националноосвободителното движение. Наред с разбойническата война срещу народите на Индокитай и Близкия

Из архивите на ДС

810

изток, империализмът широко използва демагогията, буржоазния реформизъм и опортюнизма.

Империализмът обаче е безсилен да спре нарастващия световен революционен процес, да си възвърне историческата инициатива.

Успехите в икономическото развитие, обединената военна мощ на страните от Варшавския договор и най-вече ракетно-ядреният потенциал на непобедимата Съветска армия действуват отрезвяващо и сковават агресивните замисли и стремежи на империализма.

Московското съвещание на комунистическите и работническите партии посочи, че основният, магистралният път на развитие на човечеството сега се определя от световната социалистическа система, от международната работническа класа и всички революционни сили.

Световното комунистическо движение, въпреки известните трудности и неуспехи на някои негови отряди, породени от действията на ревизионизма и догматизма, бележи съществени успехи. Разгаря се класовата борба в капиталистическите страни, увеличава се числото на стачките и участвуващите в тях. Движението в защита на виетнамския народ, на патриотите-баски и на Анджела Дейвис показа порасналата международна работническа солидарност. Налице са някои резултати от единодействието на комунистите с другите прогресивни сили. Задълбочават се социално-икономическите преобразования в някои страни в така наречения "трети свят" - ОАР, Сирия, Индия, Гвинея и др.

Социалистическите държави начело със Съветския съюз последователно и неотстъпно се борят за мирно разрешаване на сложните международни проблеми. В тази насока те предприемат

Из архивите на ДС

811

конкретни инициативи за намаляване на напрежението в света. Израз на тази реалистична политика е предприетата широка дейност за свикване на Общоевропейско съвещание за сигурност и сключените напоследък договори между Съветския съюз и Германската федерална република, между Полската народна република и ГФР и др.

Активен борец за мир и дружба между народите е и Народна република България. Размяната на делегации и особено посещенията на председателя на Министерския съвет на Народна република България в редица европейски и други страни издигнаха международния авторитет на нашата родина и са съществен принос в заздравяването на световния мир.

2. Нови моменти в стратегията и тактиката на империализма и техните подривни органи

В следвоенния период американските империалисти разработиха своята политическа стратегия, известна под името "политика от позиция на силата". Като част от тази политическа стратегия и тактика по същото време в САЩ бе разработена теорията за "експорт на контрареволюция", за провеждане на подривна дейност под маскировъчното официално название "Доктрина за освобождение на поробените народи от Източна Европа".

Според смисъла на тази доктрина, разузнавателните служби на врага трябваше да организират съпротивата на свалената буржоазия и с помощта на вътрешните контрареволюционни сили и с откритата, включително и военна интервенция на империалистите да бъдат ликвидирани народно-демократичните страни.

Редица събития в средата на петдесетте години отбелязаха ново изменение на съотношението на силите в полза на социализма, сложиха началото на нов преломен момент в борбата между двете обществени системи. Изключителните постижения на Съвет-

Из архивите на ДС

812

ския съюз в атомната физика, неговите исторически завоевания в ракетостроенето и в овладяването на Космоса изведоха социалистическите държави далече пред империалистите в областта на стратегическите оръжия. Империализмът стана уязвим във всяка точка на планетата. Старата авантюристична политическа стратегия на империализма и съответстващата й военна доктрина и подривна тактика претърпяха пълен провал.

Под въздействието на промените в международната обстановка империалистите бяха принудени да преразгледат своята следвоенна стратегия и тактика.

В резултат на няколкогодишни изследвания стратезите на империализма направиха някои изводи, които станаха изходно начало не само на политическата стратегия, но и на подривната тактика на империалистическите държави.

Империалистите считаха, че икономическото проникване, заедно с другите разностранни връзки ще доведе до идеологическо проникване, а след това и до ерозиране на обществения строй в социалистическите държави и до отслабване на идеологическите и политическите им връзки със Съветския съюз.

Последните десет години се характеризират с настойчивото непрекъснато разширяващо се приложение от империалистите на цял комплекс от политически, икономически и идеологически подривни методи, които в САЩ наричат "прехвърляне на мостове"; в ГФР - "нова източна политика", а в Англия - "намаляване на напрежението".

Организацията на подривната дейност, методите, избрани от разузнавателните служби за нейното осигуряване и пряко осъществяване в едно от основните направления - подриване отбранителната мощ, моралното и политическото единство и икономиката

Из архивите на ДС

813

на социалистическата държава - характеризират тактиката, която в хода на подривната работа в ЧССР бе наречена от противника тактика на "тихата контрареволюция". Същността на тази тактика се състои в продължителното, методично създаване или бързото използване на съществуващите в социалистическите държави благоприятни за противника вътрешнополитически, икономически и идеологически условия и осъществяване на контрареволюционни действия под формата на мнимо всеобщо обновление, привидно под ръководството на комунистическата партия, съпроводени с фалшиви декларации за дружба със Съветския съюз и вярност към социалистическата общност.

Неуспешният опит да откъснат ЧССР от социалистическата общност тласка империалистите да търсят още по-нови, по-сполучливи стратегически и тактически решения.

Известният теоретик на антикомунизма и стратег на американския империализъм Збигнев Бжежински в редица свои публикации в последно време настойчиво прокарва мисълта, че в бъдеще империалистите могат да разчитат на успех само ако процесът на разложение обхване едновременно всички социалистически държави, а Съветският съюз бъде лишен от възможността да окаже помощ.

Империалистите предвиждат конкретен подход към отделните социалистически страни и в същото време поставят подривната дейност против всяка от тях в зависимост от постигнатите резултати в подривната работа против останалите социалистически страни. А това означава, че всеки опит в бъдеще за откъсване на една или няколко държави от социалистическата общност трябва да бъде съпроводен с ангажиране на политическото внимание и военния потенциал на Съветския съюз в остър международен конфликт и с предизвикване на кризисни ситуации във всички

Из архивите на ДС

останали социалистически страни. Империалистите са убедени, че само при такива условия тактиката на "тихата контрареволюция" има изгледи за успех, защото,ангажирани сами със себе си, с решаването на свои вътрешнополитически проблеми, социалистическите държави няма да имат възможност да окажат помощ на страната, върху която противникът ще стовари своя главен удар.

814

3. Някои най-нови симптоми за активизирана подривна дейност против НРБ

Освен всички известни причини, които обуславят подривната дейност против социалистическите държави, империалистите имат и други, конкретни, достатъчно сериозни основания силно да желаят разрушаването на социалистическото общество в НРБ, неговото модифициране в "хуманен", "национален", "демократичен" социализъм или направо в капитализъм.

Дружбата и сътрудничеството между НРБ и СССР са исторически пример на отношенията между велика и малка страна, изградени на основата на здравите принципи на комунистическия интернационализъм. Светът познава България като най-добрия приятел на СССР, а БКП се ползва с авторитета на силна марксистко-ленинска партия и има голямо влияние в международното комунистическо движение.

НРБ е витрина на социалистическата общност на Балканите и в Близкия изток. Ако социалистическите държави, граничещи с развити капиталистически страни, все още оказват ограничено влияние върху техните народи, успехите на НРБ служат като заразителен пример за трудещите се в Турция, Гърция и арабските страни, които почват да разбират, че своето бурно развитие България постигна с помощта на Съветския съюз.

Разузнавателните служби на империалистическите държави виждат, че ако при една стояща вън от международните социалис-

Из архивите на ДС

815

тически организации Югославия и при една неустойчива, но опониращa на социалистическите държави Румъния, съумеят да разложат България, да противопоставят страната и БКП на СССР и КПСС, дори ако успеят да ги доближат до ревизионистичните, националистически позиции на югославското и румънското ръководство, с това ще нанесат непоправим удар върху югозападната отбрана на социалистическата общност в Европа. Противникът добре разбира, че един успех на тактиката на "тихата контрареволюция" в България ще му позволи да измени съотношението на силите в своя полза и допълнително да реши редица изключително важни стратегически и тактически задачи в борбата против социализма.

Някои факти от последните години ни дават основание да считаме, че врагът хвърля значителни сили и непрекъснато разширява своята подривна дейност и против Народна република България.

В някои империалистически държави - членки на НАТО, са създадени центрове за работа против Народна република България. Една от техните задачи е да създават и подкрепят либерално-националистически възгледи в българските граждани, пребиваващи в чужбина.

Вражеските разузнавания проявяват повишена активност за събиране на информация, за нанасяне на сериозни щети, за подриване икономиката и отбраната на страната. За целта вербуват шпиони из средата на български граждани, подкупват длъжностни лица от търговските ни централи.

На широк фронт против Народна република България империалистическите разузнавания провеждат и идеологическа дивер-

Из архивите на ДС

816

сия. За нейното осъществяване те отделят големи сили и средства, организират огромен пропагандистки апарат, обединен в множество държавни и обществени, политически, "научни" и други институти, фондации, дружества и пр.

От няколко години американците строят мощен радиопредавател и телевизионен център в Кавала, който се предвижда да влезе в действие в началото на тази година. Радиостанцията ще бъде главен транслационен център на програмите на "Гласът на Америка", радио "Свобода" и радио "Свободна Европа", предназначени главно за слушатели в Народна република България и другите социалистически страни.

Получените данни за гледищата на някои представители на българската контрареволюционна емиграция говорят, че изменническите центрове привеждат своята тактика в съответствие с тактиката на империалистическите подривни органи.

По указание на Централното разузнавателно управление на САЩ самозваният "цар на българите" Симеон премести своя "царски двор" от Мадрид в Женева, където има по-голяма възможност да насочва вражеската дейност на монархическите емигрантски среди против Народна република България.

От две години Гемето полага големи усилия за обединението на емигрантските организации от всички политически крила и течения.

Социалистическата революция у нас отстрани от управлението на страната експлоататорските класи, лиши ги от икономическа база и историческа перспектива. Но в обществото продължават да съществуват непримирили се с поражението остатъци от тези класи: бивши капиталисти, бивши членове и активни функционери на фашистки организации и буржоазни партии, бивши царски офицери, висши служители в буржоазния държавен апарат,

Из архивите на ДС

817

реакционни духовници и пр., както и лица със социално чужд на буржоазията произход, които споделят нейните реставраторски цели.

Независимо от политическите им възгледи, значителна част от тях са естествени носители на отживелици, на чуждопоклонничеството, частнособственически стремежи, еснафски предразсъдъци. По същество тази категория лица представляват идейно и политически нестабилен елемент в обществото и при усложнена вътрешна и международна обстановка проявяват колебание в избора на позиция, а част от тях се оказват в лагера на противника. В осъществяването на своите подривни планове империалистическите подривни органи разчитат на тези лица. Затова търсят и осъществяват контакти с тях.

Враждебните на социалистическия строй контрареволюционни елементи не са в състояние да създадат сериозни трудности в нашето развитие. Техните действия имат изолиран характер. Наред с това обаче те създават отделни контрареволюционни групи и при подходящи условия разпространяват лозунги, позиви, водят вражеска агитация и пропаганда.

Враждебни прояви възникват и на националистическа основа. Има опити да се организира отпор срещу решенията на партията за приобщаване на турското население, всред което продължава да се подклажда изселническа психоза. Националистически, проционистки прояви с антисъветска насоченост имат и някои български граждани от еврейски произход. Антидържавна дейност провеждат и отделни лица, стоящи на прокитайски позиции.

Заслужават внимание и загриженост и някои сигнали за подготовка на терористически актове и за незаконно притежаване и укриване на боеприпаси и взривни материали от враждебно настроени или с авантюристични наклонности лица.

Из архивите на ДС

818

Наред с това се извършват и не малко стопански и криминални престъпления, някои от които нанасят съществени вреди на нашата икономика и смущават обществения ред.

II. БКП - МЪДЪР, ПЛАМЕНЕН РЪКОВОДИТЕЛ НА НАРОДА НИ В СТРОИТЕЛСТВОТО НА СОЦИАЛИЗМА

Повече от четвърт столетие НРБ стои като маяк на социализма и комунизма на Балканите, като гранитен щит на южното крило на социалистическия лагер, като най-верен приятел и съюзник на великия Съветски съюз в борбата с империализма. Затуй със стръвна ненавист, с огромни усилия империалистическите разузнавания се стремят да подриват идейно-политическото единство на народа ни, икономиката ни, нашата сигурност. Зловещите си пипала те насочват към сриване боеготовността и боеспособността на Българската народна армия, за вбиване клин в братските отношения между БКП и БЗНС, за разлагане на нашата художествена и научно-техническа интелигенция.

В широко настъпление е подривната дейност на противника и срещу българската младеж. В борбата против социализма въобще и против НР България в частност врагът твърде много разчита на малцинствените групи. Но, както заяви др. Тодор Живков в приветственото си слово на тържественото събрание на столичната общественост по случай 25 години от създаването на органите на МВР, "историческият опит на борбата между двете коренно противоположни обществени системи в света показва, че първата цел, срещу която се устремява контрареволюцията, това е подриването или ликвидирането на ръководната роля на Комунистическата партия и дискредитирането и обезвредяването на органите на Държавна

Из архивите на ДС

819

сигурност". Какви са резултатите, успяха ли враговете ни да ударят и разгромят смелият кормчия на народа ни, устремен към покоряване на нови висоти в областта на материалното и културното строителство.

1. Комунистическата партия - здрав, единен, авторитетен отряд на българската работническа класа

Всички надежди на империалистите са свързани с възможността за едно предизвикано от тях или от други сили разцепление в партията. Техни разузнавачи непрекъснато разпитват наши граждани, с които установяват контакт, за вероятни разногласия в партийното и държавното ръководство, търсят да открият симптомите на такива разногласия, поставят задачи на своите агенти да събират информация за взаимоотношенията между партийните и държавните ръководители.

От тази гледна точка сега разузнавателните служби на всички империалистически държави проявяват жив интерес към подготовката на Десетия партиен конгрес. Противникът сега провежда активна дейност за да дискредитира конгреса, с всички сили чуждата радио- и печатна пропаганда се старае да изтъкне пълната му зависимост от конгреса на КПСС, води злостна агитация и пропаганда за омаловажаване значението на директивите и програмата.

Дейността на контрареволюционните елементи в страната е в пълно съответствие с насоките на враждебната пропаганда отвън. Някои бивши опозиционери, анархисти, царски офицери и нелоялно настроени към властта граждани, в това число и някои репресирани за антидържавна дейност, злословят, хулят икономическата политика на партията. Вражески настроени лица у нас и

Из архивите на ДС

820

в чужбина с особена настойчивост се стремят да компрометират партийни и държавни ръководители и чрез масово разпространение на слухове да създадат обстановка на несигурност в страната, недоверие в партията и настроения против решенията на конгреса, да подриват политическия подем и трудовата активност на масите. Отделни екзалтирани лица дори призовават към бунт против народната власт.

Зловонната пропаганда на врага обаче много рядко намира благоприятна за него почва. Проявите на "ляв" уклон, изказванията от десноревизионистичен характер на отделни членове на партията срещат решителен отпор от огромното болшинство партийни членове. Вярно е, че някои комунисти се оеснафяват и то взема крайно уродливи форми - обвързват се във валутно-спекулативни сделки с граждани от капиталистически страни и издават държавни тайни, сключват неизгодни за страната ни сделки с чуждестранни фирми, присвояват обществено имущество, извършват криминални престъпления. Но не те дават облика на нашата партия. Като цяло тя е здрава партия, смело очиства своите редове от загнилите, от загубилите чест и достойнство комунисти.

Партията на българските комунисти, чиято 80-годишнина ще честуваме тази година, водила още в утрото на своето създаване безпощадна борба с ревизионизма и догматизма, и сурови битки с врага, наследила най-хубавите черти и традиции на тесните социалисти, е калена, желязна партия. С кипяща революционна енергия, смело и твърдо ЦК на БКП провежда в живота верния ленински курс на Априлския пленум. Животворните му идеи, обновителния му дух, по примера на съветските братя, разгаря изобретателната мисъл на народа, вдига го на вдъхновена съзидателна работа.

Из архивите на ДС

821

Под мъдрото ръководство на партията и с братската помощ на съветския съюз нашият народ постигна епохални победи, които превърнаха родината ни в съвременна, високо развита, промишлено-аграрна страна. Пламенното, умелото приложение на вечно живата марксистко-ленинска теория, преодоляването на неимоверни трудности направи партията на българските комунисти още по-мъжествена, по-дръзновена, по-далновидна, партия, която се ползва с голям авторитет както сред капиталистическите, така и в социалистическите страни. Да се спрем само на два примера.

Атмосферата в света, както вече казах, е сложна, гореща, а на Балканите е спокойно, няма черни облаци. То се дължи на умелата и гъвкава ленинска политика на КПСС, която отстранява облаците на войната не само в Близкия изток и американския континент, но внася спокойствие и на Балканите. Голямо значение има обаче и политиката на нашата страна, инициативите на партията, на правителството и лично на първия секретар на ЦК на БКП и председател на Министерския съвет.

Турция преживява тежка икономическа и политическа криза. Правителството на Демирел се сблъсква с остри вътрешни проблеми и сега се намира в една относителна нестабилност. По отношение на външната политика спрямо НР България обаче Турция, който и да дойде на власт, не може да провежда друг курс, освен

Из архивите на ДС

822

тази, която провежда Демирел. Неотдавна той посети нашата страна. Ние знаем за неговите впечатления, които изрази и в Турция, и в България. Демирел счита, че нашето селско стопанство се намира на равнището на американското. Когато е сравнявал Пазарджишки и Пловдивски окръг с... Калифорния, той казал: "Да, по нищо не отстъпвате на Калифорния. Вярно, още няколко години ще ви трябват, но по нищо не отстъпвате!" Известно е, че Демирел е инженер по мелиорациите.

Когато турската делегация посети варненската ТЕЦ, Демирел запитал министъра на външните работи Чаглаянгил: "Колко електроенергия произвеждаме у нас?" Министърът му отговорил: "Цяла Турция произвежда толкова електроенергия, колкото тази електроцентрала". В друг разговор Демирел изтъкнал, че Турция може само да мечтае за такава индустрия, каквато има вече България.

Благодарение на правилната политика на нашето правителство, на инициативите, които провеждаме, все повече се разширяват икономическите отношения, културните и туристическите връзки между двете страни.

В Гърция бе извършен военно-фашистки преврат, но дипломатическите си отношения с България тя не влоши. Отношенията ни се развиват нормално. Ние всяка година съдим по няколко тихни шпиони, но те си мълчат, не правят скандали. Навярно те виждат нашата сила, вероятно им е ясно, че без България не може да се провежда мирна балканска политика.

Отношенията ни с Румъния са много добри. Румънското партийно ръководство си има някои свои разбирания по въпросите на международното положение, на нашия лагер и на интеграцията между социалистическите страни, но по отношение на България то прави всичко възможно, за да живеят двете страни в мир и дружба, за да си сътрудничат в областта на икономиката, на социалистическото строителство.

Напоследък проскърцват отношенията ни с Югославия, но не ние сме виновни за това. Причините се крият не дори и в "македонския въпрос", при все че империалистите сега го използват като главно оръжие за да ни скарат с югославяните. Ние не се поддаваме на тези уловки, но те се влияят от империалистите. Главната причина е объркването им в теорията и практиката на социалистическото строителство. Те срещат големи трудности в областта на икономиката (дълбока инфлация, девалвация на тяхната валута) и в междунационалните отношения.

За да отклони вниманието на своя народ от тревожните проблеми в страната, югославското ръководство обвинява България, че имала аспирации към Македония. Това не отговаря на истината! Нашата страна няма никакви аспирации към Македония. Ние нямаме интерес Югославия да се разпадне и да стане плячка на някои капиталистически държави. Не желаем, нямаме аспирации към Македония сега, а и в бъдеще, ако Югославия остане такава социалистическа държава, каквато е сега, но ние никога не бихме се съгласили в Македония да се развива, да се създава нация (а сега тя се формира, започват да се появяват някои от елементите на социалистическата нация) на антибългарска основа. Това е цялата същност. Ние не желаем, не можем да се откажем от своето схващане, което е исторически потвърдено, че Македония е област, в която винаги са живеели българи и те са били преобладаващия процент - 60% от

Из архивите на ДС

824

населението е било винаги българско. А те се мъчат да кажат, че там е нямало българи, че е имало някакви македонци. Излиза така че половината от нашите революционери и партийни ръководители, редица културни дейци в България са били не българи, а македонци! Да! Ние не можем да се откажем от своята история! Не е въпросът само за държавата Македония, не е за територията й, не е дори за българите в Македония. Въпросът е по-голям. Касае се за нашето културно-историческо наследство, за историческата правда. Утре, като изхождат от такава позиция, те ще кажат, че и България е създадена от македонци, че тя въобще не е съществувала, че българите въобще не са съществували, а са били македонци. Някои историци от различни краища на Балканите също започват да твърдят, че сме били румънци, че сме били македонци. А е било време, когато България е била най-голямата, най-културната държава в Европа. Ние не желаем да се върнем към това време и вече не можем да го върнем. Не сме националисти, не сме шовинисти, не мечтаем за това което е безвъзвратно минало. Сега сме малка страна, имаме свой малък дял в балканските проблеми, имаме голям гръб - Съветския съюз. Нашето бъдеще е свързано със Съветския съюз. Няма за нас друго бъдеще извън Съветския съюз и връзките ни с него! Това е настоящето! Но да се откажем от своята история, това нито един сериозен българин не би направил, нито един сериозен партиен или държавен деец не би го направил.

2. Творческото прилагане на марксистко-ленинската теория - основа на крупни успехи

Изграждането на социализма е сложен и труден процес. Много усилия и преди всичко творческото прилагане на марксистко-ленинската теория съобразно конкретните условия на страната е ключът към успешното изграждане на материално-техническата база на

Из архивите на ДС

825

социализма, за сплотяването на масите под знамето на партията, за преодоляването на трудностите. Правилната политика на нашата партия създава и радост и вяра у нашите труженици в светлото бъдеще на утрешния ден. А в някои социалистически страни допуснаха изкривявания и деформации от ляво и от дясно на марксистко-ленинската теория, в резултат на което преживяха политически и социални кризи. Да разгледаме накратко събитията, които станаха в края на миналата година в Полша.

Неправилната ценова политика, увеличението на цените на дребно на стоки от първа необходимост и то срещу нова година, без необходимата разяснителна работа сред комунистите и целия народ послужи като искра, предизвика остро недоволство дори сред работническата класа. Тя излезе на демонстрации и в стихийното развитие на събитията позволи на хулигани, на вражески елементи да стрелят против милицията и доброволните отряди. Защо бившето партийно и държавно ръководство на Полша пристъпи към увеличение на цените на дребно? През 1956 г. полските другари се отказаха от колективизацията на селското стопанство. Сега само 10-11% от селските домакинства влизат в ДЗС, а 90% са частни земеделски стопани. Господствуваща фигура в тяхното село е средният селянин, развива се и кулачеството. Многогодишният опит показва, че частникът винаги се стреми да продава на държавата своята продукция по-скъпо. Оказа се, че през последните години в Полша със 150% са се увеличили изкупните цени на селскостопанските продукти. Какво ще прави държавата при това положение? Милиарди злоти тя е губела, давала е данъци, за да компенсира различието между изкупните цени и цените на дребно.

Как полските другари се отнесоха към въпроса за интеграцията, каква външна търговия извършват? Някои социалистически

Из архивите на ДС

826

страни, в това число може би най-много Полша, създават големи трудности за интеграцията в СИВ, тъй като застъпват някои свои временни интереси, а не държат сметка за общите интереси на всички социалистически страни. Поради това голяма част, около половината от тяхната външна търговия е насочена към западните страни и се влияе от всички колебания, които стават на международния капиталистически пазар. При такава политика те нямат стабилна външна търговия, не е поставена на здрави основи и цялата им икономика.

Полските другари не се заеха със задълбочено изследване на своята икономика, не подеха въпроса за приложението на нова политика в планирането и ръководството на народното стопанство. Те изчакваха някой друг да свърши заради тях тази работа.

Полските комунисти не се заеха, както подобава, и с широкото разгръщане на антирелигиозната пропаганда. В Полша има много католици и те оказват голямо влияние върху народа в страната.

Едно от главните ленински изисквания е партията да поддържа най-близки връзки с трудещите се, да чувствува техния пулс. Кризите в Чехословакия и Полша се дължат не само на погрешната икономическа политика. Те са плод и на погрешни методи и стил в работата на партийните ръководства, на откъсването им от народа.

А в България всичко върви нормално, без сътресения и кризи, които биха задържали нашето развитие напред. У нас и не може да има такива кризи, защото нашата партия провежда правилна политика във всички области на живота.

Из архивите на ДС

827

През 1968 г. ние коригирахме цените на дребно на месото и месните произведения, на млякото и млечните произведения, защото държавата губеше от тях. Сега държавата губи от продажбата само на маслото, детските обувки и пастърмата. Поради това сега в България няма никаква реална основа, причина за слуховете за увеличаване на цените. Пътят е само един - постепенно, в зависимост от увеличаването на производителността на труда и от намаляването себестойността на продукцията да се намаляват и цените на дребно. Заедно с коригирането на цените у нас бяха увеличени и ниските заплати и пенсиите. Предварително партията проведе широка разяснителна работа сред комунистите и те я подкрепиха.

Ленин учеше, че не е възможно успешно да се изгражда социализмът в една държава на две основи - на социалистическата собственост в промишлеността и на частната собственост в селското стопанство. Ние кооперирахме селското стопанство, вложихме не малко средства за неговото развитие. Сега то е печелившо, крепко и могъща опора на нашата икономика.

Правилна е политиката на нашата партия и по отношение на интеграцията и външната търговия със социалистическите страни. Цялата икономика ние насочваме към най-тясна интеграция със СССР и останалите социалистически страни. Сега 65% от нашата външна търговия се извършва със СССР, където намираме огромен пазар за нашите произведения и от когото получаваме ценни суровини.

От 5-6 години смело нашата партия разработва и прилага нова политика за планиране и ръководство на народното стопанство, извършва редица експерименти. По-ефективно се използва сега икономическият механизъм за увеличаване производителността на труда и за намаляване себестойността на продукцията.

Из архивите на ДС

828

Успешно се осъществява у нас и задачата за ускорено интензивно развитие на нашето народно стопанство. В това отношение огромна роля изиграха решенията на Юлския и Септемврийския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия, които разработиха научнообоснована концепция и програма за усъвършенствуване на цялостната система на социалното управление, определиха насоките за решаване проблемите на концентрацията на производството и на научно-техническия прогрес.

Сега в материалното производство и управленческата дейност се внедрява комплексната автоматизация и кибернетизацията. Едновременно с това партията полага много усилия за по-нататъшното усъвършенствуване на обществените отношения, за изграждането на новия човек, хармонично съчетаващ в себе си духовно богатство, морална чистота и физическо съвършенство.

Сега нашата партия се е заела с решаването на генералните проблеми на нашата икономика, на някои насъщни нужди за подобряване материалното благосъстояние на народа ни. Разработва се дългосрочна програма за пълно насищане на вътрешния пазар с плодове и зеленчуци, с месо и месни произведения, с мляко и млечни произведения, за засилване на жилищното строителство, за увеличаване на битовите услуги и др.

Правилно постъпи партийното и държавното ръководство на нашата страна и когато отхвърли предложението на Ватикана да отпусне помощ на католическите църкви в България. Здрави, крепки, близки са връзките на партията с тружениците, с дейците от културния фронт и с научно-техническата интелигенция. Ръководството на партията и държавата, и лично др. Тодор Живков, са често сред тях, на срещи, на дружески беседи изслушват всеки, който пожелае да даде умен съвет. Много често преди да вземе решение по важен въпрос ръководството на партията се допитва до

Из архивите на ДС

829

окръжните партийни комитети, до директори на предприятия, работници и кооператори, а когато установи, че е взело неправилно решение, смело, без страх го отменя. Това може да направи само силна, мъжествена партия, партия уважавана и обичана от своя народ.

3. Партията на българските комунисти - организатор и вдъхновител на народа в борбата за обновлението на родината ни

Под мъдрото ръководство на партията за кратък исторически период нашият народ превъзмогна пословичната изостаналост, немотията, глада и изгради нова модерна страна.

Животът показа, че задачите, поставени от партията, са не само изпълнени, но и че нашият народ е способен на истински трудов подвиг в името на своето комунистическо бъдеще. Партията извърши огромна съзидателна дейност за всестранния разцвет на родната ни страна. През петата петилетка се създадоха условия за още по-пълно използване на интензивните фактори и на резултатите от научно-техническия прогрес за по-нататъшното бързо повишаване на обществената производителност на труда. Бяха достигнати високи и устойчиви темпове в икономическото развитие на страната. През 1970 г. националният доход надхвърли с 52% равнището на националния доход през 1965 г. и с 2% предвиденото в директивите на Деветия конгрес. И което е особено важно и показателно - 95% от прираста бе постигнат чрез нарастването на обществената производителност на труда. 15 млрд. лева бяха вложени за по-нататъшното разширяване и модернизиране на материално-техническата база на народното стопанство, като половината са изразходвани за индустриализиране на страната. С около 90% нараснаха основните производствени фондове в промишлеността, а

Из архивите на ДС

830

продукцията - с около 70%. Делът на промишлеността в създаването на националния доход достигна през 1970 г. 50% срещу 44% през 1965 г. Особено бързо се развиваха енергетиката, металургията, машиностроенето и химическата промишленост. Относителното тегло на тези отрасли в продукцията на държавната промишленост нарастна от 37,4% през 1965 г. на 45,4% през 1970 г.

Производството на електроенергия достигна през 1970 г. 19,5 млрд. киловатчаса. Укрепна и се разшири още повече суровинната база. Производството на стомана достигна 1 800 000 тона, на прокат - 1 428 000 тона, на железни тръби 115 х. тона. Значително се разви химическата промишленост. Продукцията на машиностроенето нарасна два пъти през изминалата петилетка.

За по-пълното задоволяване потребностите на населението нарасна производството, разнообрази се асортиментът и се подобри качеството на стоките за народно потребление. Разшири се използването на химически суровини в текстилната, трикотажната и обувната промишленост. Създаден бе океански риболов, разви се още повече хранително-вкусовата промишленост.

Силен тласък получи в развитието си селското стопанство. В сравнение с изминалата петилетка неговото производство се увеличи с около 26%. Проведе се подготвителна работа за засилване концентрацията на селскостопанското производство и поставянето му на промишлена основа. Правилно решение този въпрос намери със създаването на агропромишлените комплекси. През петилетката бяха създадени нови 1 268 000 дка поливни площи и общият им размер надхвърли 10 млн декара. Нови 27 300 трактора, 5100 комбайна и 112 самолета попълниха машинния парк на селското стопанство. През 1970 г. бяха осигурени по 13,4 кг химически торове в чисто вещество на декар обработваема площ срещу 7,5 кг през 1965 г. Внедриха се нови, по-продуктивни сортове селскосто-

Из архивите на ДС

831

пански култури, постигна се увеличаване и стабилизиране на добивите от много култури.

Известни успехи постигна и животновъдството, особено производството на птиче месо.

Големи изменения настъпиха и в транспорта. Все по-голямо приложение намират електрическата и дизеловата тяга в железниците. Повишена е сигурността на движението. Общата товароподемност на морския флот в края на 1970 г. достигна 1 млн тона. Доставени бяха около 42 000 товарни автомобила, 6160 автобуса, 16 транспортни самолета.

Разшири се прилагането на индустриалните методи в строителството и се повиши степента на механизацията на различните строително-монтажни работи. Бяха изградени нови комплексни механизирани заводи, инсталации и възли за производство на сглобяеми стоманобетонови конструкции и за централизирано производство на бетон.

При предвидени 65 на сто външнотърговският стокообмен нарасна през петата петилетка със 70%.

Смисъл и съдържание на партийната политика е повишаването на благосъстоянието на трудещите се. Към тази основна цел беше насочено социално-икономическото развитие на страната ни през петата петилетка.

В съответствие с програмата за увеличаване на доходите на трудещите се реалните доходи на човек от населението нараснаха с около 33,5% при предвидено увеличение не по-малко от 30%. Увеличени бяха заплатите, различните видове пенсии и стипендии, семейните надбавки, помощите при раждане и др. Стокооборотът на дребно нарасна с над 51% вместо с 40%. Със 73% се увеличиха комунално-битовите услуги.

Из архивите на ДС
832

По-големи грижи бяха положени за задоволяване нуждите от жилища. По линията на държавното и кооперативно жилищно строителство бяха изградени 132 300 нови жилища, а заедно с индивидуалното жилищно строителство - около 220 хиляди.

Големи мероприятия бяха проведени за издигане на образователното и културното равнище на народа.

Усъвършенствува се социалната структура на нашето общество. Увеличи се с 416 000 души броят на работниците и служащите, заети в материалното производство. Значително нарасна броят на инженерно-техническите кадри. Класата на работниците-кооператори се доближава все повече до работническата класа.

Извършеното през петата петилетка е солидна основа за новия шестгодишен план, за успешно изпълняване програмата на партията, която ще начертае Десетият партиен конгрес.

Нов триумф на творческата мисъл, на дръзновението на българските комунисти ще бъде и Десетият конгрес на партията. Той, по думите на др. Тодор Живков, ще заеме особено място в историята на партията и страната поради характера на въпросите, които ще обсъди и реши. Величественият форум на комунистите задълбочено и откровено ще анализира не само изминатия период, но и ще обсъди и приеме знаменателни документи - програма на партията и директиви за социално-икономическото развитие на страната ни през шестата петилетка.

Програмата ще обобщи богатия и многостранен опит на Българската комунистическа партия, ще разкрие величествени перспективи, ще начертае пътищата за по-нататъшното развитие на нашето общество.

Директивите на шестата петилетка ще ускорят по-нататъшното развитие на производителните сили в условията на научно-

Из архивите на ДС

833

техническата революция. Тя ще бъде петилетка на бурно развитие на повсеместната интензификация, комплексната автоматизация и кибернетизацията, на основните, структуроопределящите отрасли на икономиката, на по-нататъшното повишаване на материалното и културното благосъстояние на народа.

III. ДЕСЕТИЯТ КОНГРЕС НА БКП И ЗАДАЧИТЕ НА МВР ЗА ДОСТОЙНОТО МУ ПОСРЕЩАНЕ

На световната арена се води гигантска, жестока класова борба. Ярък израз на тази борба бяха събитията в Унгария, след това в Чехословакия, а през последните месеци и в Полша. Явно е, че и за Полша е имало център, който чрез средствата за масова пропаганда е насочвал общественото мнение и контрареволюционните елементи. Ние трябва да очакваме и други такива опити за провеждане на "тиха контрареволюция" в социалистическите страни. Редица техни планове са насочени и към нас. Какви са резултатите от борбата на нашите органи с врага, какви задачи ръководството на министерството поставя сега във връзка с Десетия конгрес на партията?

1. Органите на МВР - несломим щит на народа ни в борбата с попълзновенията на врага

През последните няколко месеца в цялата страна се проведоха отчетно-изборни събрания и конференции на партийните и комсомолските организации в нашето министерство. В работата на много от тези събрания участвува и ръководството на министерството.

Ние можем определено да кажем, че и на тези събрания и конференции нашият състав показа своята голяма политическа зре-

Из архивите на ДС

834

лост, висок дух и оптимизъм за бъдещето на министерството и страната.

Цялата своя дейност служителите от МВР насочваха за обезпечаване на държавната сигурност, за опазване на обществения ред и социалистическата собственост.

Партийните ръководства и организации проведоха значителна по обем организаторска и политическа работа за повишаване активността на комунистите, за разгръщане на тяхната инициатива и творчество при изпълнение на служебните задачи.

Анализът на получените резултати от работата убедително показва, че дейността на комунистите от Държавна сигурност и особено от разузнаването и контраразузнаването се е издигнала в качествено отношение на по-високо равнище. Като усъвършенствуват непрестанно своето умение и чекистко майсторство, комунистите много по-целенасочено използват различните форми и методи в оперативната практика, по-умело прилагат оперативните и техническите средства, за да се надхитри и обезвреди врагът.

В резултат на активната и целенасочена работа бяха разкрити и обезвредени десетки агенти на капиталистическите разузнавания, контрареволюционни и националистически групи и лица, вършили вражеска агитация и пропаганда, злостни анонимчици и други автори на политически престъпления. Само през последните две години бяха разобличени и осъдени за подривна дейност опасни шпиони, като Алфред Фосколо - агент на френското разузнаване; Петър Стефанов - агент на западногерманското разузнаване; Паул Раймитц - агент на западногерманското разузнаване; Стефан Савовски - агент на западногерманското разузнаване; Иван Петров Иванов - агент на американското разузнаване; Мехмед-Фуад Йомеров

Из архивите на ДС

835

Мехмедов - агент на турското разузнаване, изградил широка резидентурна мрежа и провеждал активна разузнавателна дейност и др.

Обезвредена е и дейността на Георги Гергинов и Дитер Даерлай, Макс Дамборец и др. за нанасяне сериозни щети на народното стопанство.

Предотвратени са замислени терористически и диверсионни актове, както и много опити за нелегално преминаване на границата. Разкрито и конфискувано е значително количество контрабандни стоки - злато, оръжие, наркотици, автомобили, скъпоценни предмети и др.

Все по-осезаема е помощта на Министерството на вътрешните работи за развитието и укрепване на икономиката. Нашите разузнавателни и контраразузнавателни органи предоставят на редица министерства, научни институти и стопански обединения ценна икономическа, научно-техническа информация и документация, с което се реализират милиони валутни лева икономии.

Енергични мерки се вземат и за своевременното разкриване и пресичане плановете на противника, както и за обединяване усилията за още по-ефикасна борба срещу идеологическата диверсия. В резултат на подобрената работа бяха осъдени и филтрирани някои граждани, станали проводници на идеологическата диверсия. Разобличени и изгонени са десетки лица от капиталистически страни. Конфискувано е голямо количество литература.

Разобличаването на Иван Добрев, Лазар Цветков, Мария Калой, Джилио Гулиелмо и Джуанино Дифео и изгонването на 15 емисари на задгранични религиозни центрове, оказа отрезвяващо въздействие върху някои лица с нездрави идейни възгледи от средите на интелигенцията.

Из архивите на ДС

836

Комунистите и останалите служители от стопанските поделения на Народната милиция по-пълно обхващат основните отрасли, по-успешно разкриват и предотвратяват големи стопански престъпления.

Засилват се контактите и взаимодействието с ръководствата на партийните, държавните и стопанските органи и организации. По-задълбочено се изучават причините и условията за извършване на стопанските престъпления, по-често се правят предложения за засилване на превантивната дейност. Въз основа на наши предложения Министерският съвет издаде важни постановления.

Само за периода от 1 януари 1969 година до 31 декември 1970 година в страната са разкрити 18 483 стопански престъпления с нанесени щети за около 16 400 000 лева, от които на държавата са възстановени около 6 000 000 лева. Предотвратени са 18 446 стопански престъпления за над 28 000 000 лева.

По-резултатна е борбата на комунистите и комсомолците от криминалните отдели срещу тежките престъпления. Разкрити са 97% от тежките престъпления - убийствата и опитите за убийства, и 85-95% от грабежите, изнасилванията и измамите. Засилена е профилактичната дейност, в резултат на което са предотвратени около 14 000 криминални престъпления. Намалени са правонарушенията от непълнолетните с 13%. Пресечена е рецидивистката дейност на опасни криминални престъпници и групи.

Комунистите и комсомолците от охранителните поделения подобряват охраната на важни стопански и други обекти, полагат усилия за осигуряване на по-добър обществен ред, водят по-успешно борбата срещу хулиганството, скитничеството, пиянството и други антиобществени прояви. Обезпечена е добра охрана и ред при провеждането на стотици големи мероприятия.

Служителите от Противопожарна охрана развиват по-добра дейност за създаване на политически, морално-волеви и физически качества у огнеборците - смелост, ловкост и самопожертвователност, спомагат за усъвършенствуване на професионалната подготовка, за внедряване и използване на нови технически средства и за организиране на широка профилактична дейност. С риск за живота си в борбата с огнената стихия, огнеборците потушиха големи пожари и допринесоха за спасяване на ценно народно имущество.

837

2. Тайната на нашите успехи - в близкото партийно ръководство и в тясната връзка с народа

На днешната наша предконгресна среща, както вече казах, присъствуват и ръководни партийни и административни ръководители от окръга. Това не е случайно, другари! Нашето министерство е един партиен институт. Още в деня на своята победа социалистическата революция в България създаде органите за своята защита - Държавна сигурност и Народната милиция. В тях тя изпрати хора измежду своите най-верни синове, изпрати комунисти, комсомолци, патриоти, които с оръжие в ръка бяха се борили за ликвидиране на диктатурата на монархо-фашистката буржоазия и за установяване диктатура на пролетариата. Да, органите на МВР са органи на диктатурата на работническата класа, органи на трудещите се, органи за огромното мнозинство от народа.

Партията никога, на никого не е предоставяла ръководството на МВР. Въпросът за партийното ръководство върху органите на МВР е разработен блестящо от Ленин още през първите години на ВЧК. Непрестанно той е изисквал всички основни въпроси на ВЧК да се решават от ЦК на партията. А ето какво казва и Феликс Дзерджински: "Не може да бъде добър чекист този, който не е добър комунист, който проявява колебание в линията на партията".

Из архивите на ДС

838

На всеки етап от социалистическото строителство партията поставя конкретни задачи и пред МВР и отблизо е ръководела неговата дейност. Ние нямаме никакви тайни от партията. Ръководител на МВР в страната е ЦК на БКП, в окръга - окръжният комитет на партията, в града - градският комитет на партията. МВР е и ще бъде крепост на партията, МВР никога няма да измени на партията. В близкото, здравото партийно ръководство на МВР се корени тайната, разковничето на нашите успехи. Голямото внимание, топлите грижи, мъдрите съвети и указания на партията окрилят и вдъхновяват нашите служители, които безрезервно я разбират и поддържат нейната политика. Със съдействието на партията своевременно се решаваха редица основни проблеми за развитието на министерството - някои структурни и щатни изменения, за широко внедряване на науката и техниката, за увеличаване капиталното строителство и повишаване материалното положение на личния състав.

С чувство за висока отговорност работиха комунистите и комсомолците за провеждане в специфичните условия на министерството и на решенията на Юлския и Септемврийския пленум на ЦК на БКП. С по-широк размах сега се работи за по-бързото внедряване на методите на научната организация на труда и управленческата дейност, за развитието на творческата мисъл (изследователската и рационализаторската работа и изобретателската дейност). Създаването и укрепването на творчески потенциал от специалисти и научни работници в министерството ще допринесе за изпълнение и усъвършенствуване на оперативната дейност.

Постигнатите успехи от нашето министерство се дължат и на упоритя и ентусиазиран труд на партийните и комсомолските организации, на комунистите и комсомолците, които с най-високо

От архивите на ДС

чувство за отговорност за достойно изпълнение на дълга пред партията и народа, често пъти в изключително трудни условия, под угрозата на големи опасности, влизат в жестоки схватки с врага, с опасни престъпници и рушители на обществения ред.

Тук искаме да подчертаем, че ние не бихме постигнали тези успехи в борбата срещу империалистическите разузнавания, враждебните и други престъпни елементи, ако постоянно не получавахме всестранна ефективна и безкористна помощ от братските нам органи на Съветския съюз - ДС и МВР. Особено ценна за нас е помощта, която от сърце ни оказват комунистите-съветски чекисти от представителството на КГБ у нас. Опитът на съветските чекисти винаги е бил за нас неизчерпаем източник за повишаване на оперативното майсторство, за внедряване на повече партийност в работата.

839

Органите на МВР се ползват с любовта и поддръжката на партията и народа, работят в най-тясна връзка с трудещите се. И в това е нашата непобедима сила, в това, на второ място се корени тайната на нашите успехи.

По-разностранна по форми и по-богата по съдържание е дейността на комунистите и комсомолците от поделенията на министерството за разширяване връзките с ведомствата, обществените организации и трудещите се. Наши подготвени лектори запознават обществеността с направленията, формите и методите на идеологическата диверсия и другите форми на подривна дейност, спомагат за повишаване на революционната бдителност и за опазване на държавната тайна. Все по-широко в това отношение се използват средствата за масова информация, като печата, радиото и телевизията.

Положително въздействие за повишаване революционната бдителност на населението и особено на младежта оказва организираната постоянна изложба-музей в столицата, вестникът и

Из архивите на ДС

840

поредицата "Антени". Разнообразна и полезотворна дейност развиват министерството и комунистите за привличане на дейци от творческите среди в борбата срещу идеологическата диверсия на противника. Всяка седмица ръководството на министерството организира стотици индивидуални срещи с писатели, журналисти, художници, сценаристи и кинематографи и др. Ние подписахме 35-40 контракции с писатели и сценаристи за написване на книги и сценарии за филми. Сега се създава втората част от 13 серийния филм "На всеки километър". Огромната част от интелигенцията стои на здрави партийни позиции и заедно с нас, заедно с цялата партия воюва за партийната правда, за делото на комунизма.

Служителите на МВР упорито работят и за подобряване работата с доброволните отряди, с другарските съдилища. Здраво ние сме свързани и с работниците и кооператорите. Добра основа сме поставили и за провеждане на активна профилактична дейност, за разкриване и пресичане на идеологическата диверсия сред младежта и студентите.

3. Сериозни изисквания пред органите на МВР във връзка с Десетия конгрес на БКП

Характерното за проведените отчетно-изборни събрания на партийните и комсомолските организации на МВР бе и духът на критичност и самокритичност, на неудовлетвореност от работата. Постигнатите положителни резултати в дейността на министерството са безспорни, но те не дават основание за никакво успокоение и самодоволство. Анализът показва, че нашата работа все още не е приведена в съответствие с високите изисквания, които предявяват решенията на партията.

Из архивите на ДС

841

Органите на МВР все още не са поставили под пълен контрол дейността на империалистическите разузнавания против нашата страна, на контрареволюционните и другите престъпни елементи у нас. Борбата срещу идеологическата диверсия все още няма необходимия настъпателен характер. Бавно се преустройва работата за проникване в идеологическите центрове на врага, за пренасяне на борбата на негова територия.

Някои престъпления бележат устойчивост. Извършват се стопански престъпления, с които се нанасят значителни щети на народното стопанство. Увеличават се някои криминални престъпления. Зачестиха тежки квалифицирани престъпления - убийства, грабежи, касоразбивания, изнасилвания и др. Увеличават се кражбите на моторни превозни средства. Някои младежи, попаднали под влияние на западния начин на живот, безделничат, употребяват наркотици, пиянствуват. От 1959 г. не са разкрити 70 прегазвания от превозни средства, а от 1970 г. - 7 убийства. Все още не се прави всичко необходимо, за да се обхване и наблюдава по-пълно престъпният контингент.

Нарастването на автопроизшествията буди сериозна тревога Въпреки че през 1970 г. е намалял броят на пожарите в страната, на народното стопанство от станалите пожари са нанесени значителни щети. Сериозни слабости съществуват в административно-наказателната, следствената и профилактичната дейност на поделенията. Не се провеждат достатъчно мероприятия за преодоляване на все още съществуващия практицизъм и консерватизъм в работата, не се осигурява пълно взаимодействие между отделните поделения и в самите тях.

Общото състояние на дисциплината е добро, но това не ни удовлетворява. Не се води достатъчно ефикасна работа за издигане

Из архивите на ДС

842

на още по-високо ниво единоначалието, съзнателността на комунистите и комсомолците и тяхното чувство за отговорност. Нарушава се социалистическата законност, принципите на конспирацията и бдителността.

За да протече спокойно, нормално подготовката и провеждането на Десетия партиен конгрес, за да го посрещнем с чест, пред служителите на МВР се поставят сериозни изисквания. Те трябва да се разглеждат главно в две направления - да обезпечим образцов обществен ред и спокойствие и да посрещнем конгреса с нови успехи във всички области на нашата работа.

Сега в страната е изключително спокойно. Но за да осигурим образцов обществен ред и спокойствие е необходимо преди всичко да се даде решителен отпор, да не позволим на враговете на народа, на подстрекателите от задграничните централи и на контрареволюционните елементи да тровят съзнанието на трудещите се с разни слухове, с противодържавна агитация и пропаганда. Органите на МВР трябва да извикват и предупреждават лицата, които вършат злостна агитация и пропаганда, а спрямо най-активните от тях да се вземат и по-строги мерки съгласно законите в страната.

Във връзка с подготовката и провеждането на конгреса е необходимо да обезпечиме такъв обществен ред, който да не смущава спокойствието на гражданите. Те трябва да бъдат спокойни и през деня, и през нощта. Наложително е да се засили борбата с хулиганството, по-бързо да се издирват различни взломни крадци, изнудвачи и други престъпници.

Необходимо е да се засили сигналната функция на нашите органи към партийните комитети - по-навреме да съобщаваме за недостатъци в икономиката, в снабдяването на населението, за кражби и за разпиляване на народни средства, за всичко, което създава недоволство у гражданите.

За да дадем своя принос в историческото дело на партията е необходимо да мобилизираме всички сили и средства за по-нататъшно подобряване работата на поделенията и усъвършенствуване на оперативната и профилактичната работа.

От първостепенно значение е да вземем всички мерки навреме, по пряк или косвен път да узнаваме замислите на врага, конкретните му планове за провеждане на подривни акции. В центъра на вниманието трябва да стои задачата да се разкриват не само отделните шпиони, а да се търсят комплексните, постоянно действуващите операции на противника в политическата, идеологическата, военната, дипломатическата и икономическата област и своевременно да ги парираме и разобличаваме.

Огромни са нашите възможности и за оказване по-значима помощ за по-бързото икономическо развитие на страната, за решаване на големите стратегически задачи в областта на народното стопанство. За целта е необходимо по-енергично и навреме да се добираме до важни икономически и технически секрети на противника и своевременно да ги предоставяме на външнотърговските и другите наши организации и ведомства. Необходимо е още по-решително да се поведе борбата срещу икономическата и идеологическата диверсия на врага, да активизираме нашата контраразузнавателна работа във връзка с разширяването на търговския, културния и туристическия обмен с капиталистическите държави, срещу контрареволюционните елементи и с националистическите прояви.

Служителите от Народната милиция трябва да вземат енергични мерки за засилване борбата със стопанската престъпност, своевременно да се внасят в ЦК на БКП и в правителството предложения за по-добро функциониране на новата икономическа система, за разкриване и пресичане на каналите, по които изтичат държавни средства.

Из архивите на ДС
843

Из архивите на ДС

844

 263

Борбата срещу криминалната престъпност сега следва да се насочи главно към отстраняване на условията за извършване на престъпления и бързо разкриване на тежките престъпления - убийствата, големите кражби, грабежите и др. По-голямо внимание трябва да се отдели и на работата ни срещу младежи, които не работят, а се занимават със спекулации и разврат, и срещу чужденци, които пребивават в страната без да се регистрират, вършат престъпления или имат неморални прояви.

Органите на КАТ е необходимо решително да подобрят работата си съобразно с настъпилите изменения в транспорта и с повишените изисквания за осигуряване на ред, дисциплина и сигурност в движението.

Сериозни мерки трябва да се вземат за преодоляване на съществуващия практицизъм и консерватизъм в дейността ни, за осигуряване на пълно взаимодействие между поделенията и в самите тях По-ефикасна може да бъде нашата работа за издигане на още повисоко ниво единоначалието, съзнателността на комунистите и комсомолците и тяхното чувство за отговорност, социалистическата законност и бдителността, за подобряване работата със сътрудниците, нещатните служители, обществеността и населението, за внедряване и по-целесъобразно използване на научни методи и на съвременни технически и оперативно-технически средства, за разширяване и подобряване на аналитичната работа.

Пред органите на МВР стои задачата за установяване в страната на образцов обществен ред, по-рационално да се използват силите на доброволните отряди, обществените организации и обществеността. За целта е необходимо по-широко да се популяризират и разпространяват почините на другарите от Димитровград и Софийското градско управление на МВР.

269

Служителите от Противопожарната охрана трябва да засилят противопожарната охрана на обектите и да усъвършенстват пожарогасителната способност на поделенията.

4. Модернизирането на Народната милиция - наша насъщна задача

Ръководството на министерството има възможност да се запознае с дейността и състоянието на милицията или полицията в някои страни - СССР, ГДР и други социалистически държави, видя и полицията в Англия, Франция и Италия. Прекрасна милиция имат съветските другари, добра е и полицията на ГДР. С голям авторитет се ползва полицията в Англия - когато има рожден ден, от много хора в района, който обслужва, полицаят получава подаръци. Телевизията, радиото и киното непрекъснато популяризират неговата роля. Това не е случайно. Англия е полицейска държава. Устоите на капиталистическия строй се крепят на полицията им и те бдят авторитетът й да бъде висок.

Общо е мнението на ръководството на министерството, че нашата милиция изостава в своето развитие. Причините са много и най-различни. Сега сме разработили програма за издигане на нейната роля, за модернизирането й. Това ще стане по две линии - поставяне на по-големи изисквания към състава и решаване на някои нейни проблеми.

Ние провеждаме мероприятия за издигане ролята на милиционера, за повишаване взискателността към него с оглед да бъде по-културен, по-внимателен с хората. Ръководството на министерството няма да търпи милиционери, които пият или се държат грубо, невежливо с гражданите, които посягат да ги бият. Милиционерът трябва да бъде взискателен, твърд. В рамките на своите права да действа с всичко - най-напред с убеждение, с агитация и после

Из архивите на ДС
845

Из архивите на ДС

846

~~265~~

да внушава респект със своето поведение на културен, знаещ своет място и задълженията на гражданите човек.

Сурова борба е необходимо да се води и със закононарушенията, с прекаленото използване на административните мерки и наказания на трудещите се, за подобряване на следствената и профилактичната работа. Народната милиция трябва да бъде образец в спазването на законите.

Упорито ние работим и за повишаване изискванията към офицерския състав в милицията, към кварталните отговорници за прочистване на състава от морално и политически разложили се хора. В милицията трябва да работят кристално чисти хора, а е имало теория преди, че милицията не е Държавна сигурност и изискванията към нея могат да бъдат по-ниски. Кой е съчинил това изискване? Милицията - това е бойният отряд на партията, и в него е необходимо да работят безпределно верни и предани на партията бойци. Ако някои имат колебания към партийната линия - сами да напуснат милицията и въобще МВР. Ако някои се е изродил политически и морално, безкомпромисно трябва да бъде освободен от нашите органи. Ще му помогнем да си намери работа другаде, ще поддържаме връзки с него - няма да го направим враг, но такъв не бива да работи в нашето министерство. Преди няколко месеца ние бяхме принудени да уволним 14 души неправилно подбрани и назначени политически разложили се служители в научно-техническия отдел на бившото МВР. Как е могло да бъдат назначени в министерството синове и дъщери на осъдени на смърт врагове на народната ни власт?

Взели сме решителни мерки и за повишаване изискванията към служителите от КАТ.

Особено внимание отделяме и на охранителния състав на милицията. Трябва да се води борба с отклоняването на този със-

тав от неговите преки задължения - за охранителна работа на други различни места, а не за патрулна служба. Ще увеличиме щата на охранителния състав и ще му дадеме по-високи заплати, отколкото на другия. Този, който е на улицата - охранителният състав и служителите на КАТ,- трябва да получава повече, той е изложен и на студ, и на пек, и краката му се изменят ортопедически, плоскодъние получава. За хората, които са непрекъснато на крак въвеждаме специални обувки и ботуши.

847

Ръководството на министерството полага големи усилия да реши и някои други проблеми на милицията.

Преди всичко трябва да се решат редица въпроси, свързани с материалното заплащане на труда на милицията. ЦК на партията в подходящ момент ще направи нужното. Кога ще стане това, не мога да ви кажа, държавна тайна. Надяваме се, че ще бъде скоро. Тогава ще можем да поискаме съдействие от градските комитети на партията за попълване на милицията с работническа младеж, както това става в Съветския съюз, тогава на вакантните места ще постъпят още по-културни, още по-грамотни хора, служители, които ще държат още по-високо званието милиционер. Полагаме усилия за приравняване в заплащането и в другите доволствия на цялата милиция, включително и ведомствената.

Специални мерки вземаме за подобряване обучението на милицията. Открихме специална школа в Казанлък. Излезе и решение за създаване на училище за средно образование за милиционери с откъсване от работата. Мерки вземаме и за школата за обучение на офицерския и милиционерския състав.

Тази година на милицията ще дадем и повече автомобили. Действуваме да получиме още 300-400 машини, които ще прехвърлим на милицията, за автопатрулните служби, за КАТ.

Из архивите на ДС

848

Предполагаме, че тази година ще решиме и въпроса за подобряване на свързочните средства, и особено за радиоапарати на ултракъси вълни поне за милицията в големите градове.

Големи усилия ръководството на министерството полага и за решаване на квартирния въпрос на милицията, за изграждане на повече почивни станции и балнеосанаториуми. Между другото, голяма е ролята за решаването на квартирния въпрос на милицията и от страна на градските комитети на партията и на градските народни съвети. Преди няколко месеца ГНС в София взе решение всяка година да отделя по 100 апартамента за милицията. По наша линия също увеличаваме жилищното строителство. Готови сме да започнем строителство на една от най-модерните болници в България, разширяваме балнеосанаториумите и почивните станции.

Ръководството на министерството отделя голямо внимание и на популяризирането на благородния труд на милицията. Значително място по този въпрос се отделя в наскоро излезлия наш вестник и в поредицата "Антени". По подобие на филма "На всеки километър" готвим серия филми, посветени на милиционера и на офицера от милицията, сключили сме и контрактации за написване на книги и сценарии за филми. За милиционера у нас ще се появят книги като поемата "Дядя Стьопа" на съветският писател Михалков. Такива сега пишат писателят Асен Босев и редица други писатели. Децата трябва да знаят, че милиционерът не е страшилище, а е техен най-добър приятел. В София вече облякохме 500 деца с милиционерски униформи. Ще ушием още 1000, включително и пожарникарски, и ще ги изведем на улиците за охрана на обществения ред, за урегулирване движението и на големите магистрали в подходящ момент. Децата трябва да харесват униформата на милицията, да я обличат и носят с голямо удоволствие.

268

Имаме големи планове и сме с амбицията да ги осъществим, за да стане 1971 г. преломна година за модернизирането на милиция та, за да стане тя съвременна, авторитетна милиция. В това отношение много ще помогне и вашата активна и всеотдайна работа.

x

x x

Сега, когато правим оценка на оперативната обстановка, равносметка на изминатия път, ние не можем да не отбележим постигнатите безспорни успехи в нашата работа. Пред целия състав на МВР стои задачата творчески да осмисли и използва натрупания опит за по-нататъшно усъвършенстване на цялостната оперативна и следствена работа, за да отговори тя на големите задачи, които ще постави Десетият конгрес на партията.

Ръководството на Министерството на вътрешните работи е уверено, че целият оперативен и следствен състав, всички служители са готови да изпълнят с чест задачите, които ще постави пред нас партийният конгрес, че с делата си ще оправдаят високата оценка на др. Тодор Живков за нашите органи, че "победоносно шествуващата социалистическа революция в България никога няма да бъде ударена изневиделица в гръб, защото нашият тил здраво и надеждно е бронирам от Министерството на вътрешните работи, бронирам е от хора, за които, както казва поетът, "бронебойни патрони няма открити".

Единни, крепко сплотени под аленото знаме на партията - смел кормчия на народа ни към сияйните зари на утрешния комунистически ден, твърди и непреклонни в борбата с враговете и с другите престъпни елементи, с повишена бдителност, с нови успехи да посрещнем Десетия партиен конгрес!

София, 1.III.1971 г.

Отпечатено в 3 екз.

Доразмножено в 15 екз.

Доразмножено в 3 екз.

Из архивите на ДС

849

Из архивите на ДС

850

264

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

стр.

I. ХАРАКТЕРНИ ЧЕРТИ В ОПЕРАТИВНАТА ОБСТАНОВКА ПОНАСТОЯЩЕМ 2

1. Кратки данни за международното положение ... 2

2. Нови моменти в стратегията и тактиката на империализма и техните подривни органи 4

3. Някои най-нови симптоми за активизирана подривна дейност против НРБ 7

II. БКП - МЪДЪР, ПЛАМЕНЕН РЪКОВОДИТЕЛ НА НАРОДА НИ В СТРОИТЕЛСТВОТО НА СОЦИАЛИЗМА 11

1. Комунистическата партия - здрав, единен, авторитетен отряд на българската работническа класа 12

2. Творческото прилагане на марксистко-ленинската теория - основа на крупни успехи 17

3. Партията на българските комунисти - организатор и вдъхновител на народа в борбата за обновлението на родината ни 22

III. ДЕСЕТИЯТ КОНГРЕС НА БКП И ЗАДАЧИТЕ НА МВР ЗА ДОСТОЙНОТО МУ ПОСРЕЩАНЕ 26

1. Органите на МВР - несломим щит на народа ни в борбата с попълзновенията на врага 26

2. Тайната на нашите успехи - в близкото партийно ръководство и в тясната връзка с народа 30

3. Сериозни изисквания пред органите на МВР във връзка с Десетия конгрес на БКП 33

4. Модернизирането на Народната милиция - наша насъщна задача 38

Строго секретно 1
Екз. № ___

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М Е Р О П Р И Я Т И Я

за работата на поделенията на МВР срещу идеологическата диверсия на противника във връзка с решението на Секретариата на ЦК на БКП от 21.I.1971 година.

В изпълнение решението на Политбюро на ЦК на БКП от 18.X.1966 година "За по-нататъшно засилване на борбата срещу идеологическата диверсия на империализма" Министерството на вътрешните работи проведе и провежда система от мероприятия, насочени към поставяне на работата в съответствие с изискванията на решението.

Със заповед I-366/15.II.1967 г. бяха очертани задачите на нашите поделения по тази линия. За активизиране на борбата срещу идеологическата диверсия в системата на министерството се направиха структурни усъвършенствувания, като бяха създадени специализирани поделения и звена. През първата половина на 1969 г. бе организиран няколкодневен семинар на ръководни служители от централните и окръжните поделения на МВР по въпросите на борбата срещу идеологическата диверсия, а Колегиумът на министерството разгледа и обсъди цялостната дейност в тази насока. Издадената нова МЗ I-3490/28.VI.1969 г. определи основните задачи на Министерството на вътрешните работи в борбата срещу идеологическата диверсия на противника. В нея се подчертава поделенията на ДС "да считат борбата против идеологическата диверсия като една от най-важните свои задачи, ко то трябва да се води с голяма упоритост и настъпателност за укрепване позициите на социализма и комунизма".

Из архивите на ДС

852

Под ръководството на ЦК на БКП и в резултат на взетите мерки поделенията на ДС постигнаха известни резултати срещу идеологическата подривна дейност.

Установени са редица центрове чрез които се провежда идеологическа диверсия срещу НРБ, и използувани канали за проникване. Разкрити са някои форми на работа на противника и изменения в новата стратегия и тактика. Проведени са много мероприятия зад граница за разобличаване и разпагане на вражеската емиграция, за защита на нашите национални интереси.

Разобличени са десетки граждани на капиталистически държави за водената от тях идеологическа подривна дейност. Обезвредени са националистически и други контрареволюционни и антидържавни организации. Иззети са стотици хиляди екземпляри антикомунистическа и религиозна литература.

Провеждани са профилактични мероприятия за ограничаване контактите на наши граждани с представители на капиталистически, дипломатически и други представителства. В профилактичната дейност по-активно е търсено съдействието на обществеността. По-широко са използвани пресата, радиото и телевизията за повишаване политическата бдителност на трудещите се.

Подобрена е нашата работа по своевременното информиране на партийните и държавните органи за някои отрицателни прояви на отделни лица и вредни явления, тенденции и процеси в средите на интелигенцията и младежта, българското население от турски произход, контрареволюционни остатъци, възникващи в резултат на буржоазно и ревизионистично влияние.

Понастоящем органите на Министерството на вътрешните работи осъществяват система от мероприятия, заложени в перспективни и текущи профилирани планове.

Из архивите на ДС

Във връзка с решението на Секретариата на ЦК на БКП от 21.I.1971 г. за по-нататъшно подобряване борбата на поделенията на МВР срещу идеологическата диверсия на противника ще се проведат следните

М Е Р О П Р И Я Т И Я:

1. Ще продължи провеждането на мероприятия по набелязаните подривни центрове за разкриване, предотвратяване и пресичане замислите, плановете и операциите на противника за идеологическа подривна дейност срещу НРБ.

2. Ще продължи реализирането на мероприятия за разлагане на вражеските емигрантски организации, поставили се в услуга на империалистическите разузнавания и изпълняващи техни задачи по линия на идеологическата диверсия срещу НРБ, както и за компрометиране на отделни техни лидери с цел да се провалят замислите им.

3. Чрез организиране публикуването в чуждия печат на специално подготвени материали ще се оказва съдействие за пропагандиране зад граница на нашите успехи в социалистическото строителство.

4. Ще продължи осъществяването на системни и целенасочени мероприятия за овладяване и поставяне под наш контрол каналите, използувани от противника за оказване на разложително идеологическо влияние върху български граждани, които работят по линия на дипломатическия, международния, туристическия, икономическия, научния, културния и спортния обмен, транзитните, международната поща и др.

5. Ще продължи провеждането на мероприятия за подобряване на работата за своевременно долавяне, информиране и париране на отрицателни прояви на отделни лица и на нездрави явления, процеси и тенденции в кръгове от художествената и научната интелигенция, възникнали в резултат на идеологическото влияние на противника.

Из архивите на ДС

854

43

6. Ще се вземат мерки за подобряване на оперативната работа за пресичане опитите на противника да оказва разложително влияние върху отделни лица и групи от българската младеж. Особено внимание ще се обърне на някои лица от преподавателския състав във висшите учебни заведения, които стоят на нездрави или враждебни позиции и със своите действия създават затруднения във възпитателната работа сред младежите.

7. Ще продължи провеждането на мероприятия за ограничаване опитите на Турция и Югославия да разпалват националистически настроения и верски фанатизъм сред българите от турски произход, българите с мохамеданско вероизповедание и населението от Благоевградски окръг.

8. Ще се осъществят мероприятия за подобряване на работата ни по ограничаване възможностите на контрареволюционните остатъци, подстрекавани от подривните центрове на противника, да провеждат разложителна дейност.

9. Ще продължи провеждането на мероприятия за подобряване на оперативната работа за пресичане опитите на противника да оказва разложително влияние сред военнослужещите в БНА, Строителни войски и техните семейства. Съвместно с Главното политическо управление на народната армия периодично ще се разглежда работата срещу идеологическата подривна дейност сред военнослужещите с оглед да се предприемат ефикасни противодействуващи мерки.

10. Ще продължи провеждането на активни целенасочени мероприятия срещу идеологическата подривна дейност на китайските, албанските и югославските представители и техните централи да разпространяват ревизионистически и опортюнистически идеи и за пресичане противодържавната дейност на наши граждани под тяхно въздействие.

12. Ще се провеждат мероприятия за подобряване работата ни срещу опитите на империалистическите разузнавания да използват вер-

Из архивите на ДС

855

ските чувства на наши граждани за целите на идеологическата диверсия.

13. За предпазване на нашите граждани от идеологическите попълзновения на противника ще продължим провеждането на мероприятия за разширяване на профилактичната ни дейност както със средствата на пропагандата, така и с наши специфични методи и средства.

14. Ще продължи структурното усъвършенстване и комплектуване с необходимите кадри на някои звена в поделенията на МВР с оглед да се повиши ефективността на нашето противодействие срещу идеологическата диверсия.

15. В курсовете за изучаване на актуални проблеми на борбата против буржоазната идеология и ревизионизма организирани от Академията за обществени науки и социално управление и Института за съвременни социални теории да се включват и наши служители, работещи срещу идеологическата диверсия на противника, с оглед да се повиши тяхната квалификация.

16. През втората половина на 1971 г. ще бъде обсъдено изпълнението на МЗ I-3490 с оглед да се активизира работата ни и да се подобри съгласуваността в работата на поделенията на МВР срещу идеологическата диверсия на противника.

МИНИСТЪР: (п) Д.Соганов

Отп. в 2 екз.
№ 1 - ЦК на БКП
№ 2 - КД
Изпълн.П.Иванов
Нап.И.Михайлова
3.III.1971 г.

3-1

Строго секретно! 141

Екз. № 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

3554
16.12.91

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

Д О К Л А Д

От Ангел Цанев - министър на вътрешните работи

за отпускане на щатни бройки за ръководни длъжности в министерства и ведомства, на които да се назначават офицери от Държавна сигурност

Другарю Председател,

Непрекъснатото разширяване на интеграционните процеси със Съветския съюз и другите социалистически страни, концентрацията, автоматизацията и кибернетизацията на икономиката и управлението на нашата страна налагат в някои учреждения, предприятия и организации да се съсредоточава и обработва разностранна и важна поверителна информация.

Опитът от досегашната работа на органите на Държавна сигурност показва, че разузнаванията на САЩ, ГФР, Гърция, Турция и други страни се стремят да проникнат в нашите учреждения, пред-

приятия и организации, работата на които е свързана с важни държавни тайни, като прилагат нови форми и по-разнообразни методи и средства. Широко се използват възможностите за легално проникване и разузнаване - разширяват се резидентурите под дипломатическо прикритие, по-организирано и целенасочено се изпращат в страната разузнавачи и агенти прикрити като търговци, научни и културни дейци, туристи, специалисти и други. Чуждите разузнавачи и агенти се възползуват от официалните си прикрития, за да посещават наши учреждения предприятия и организации. При посещенията си в тях те се стремят да събират информация, като установяват връзки с много служители и специалисти, правят опити да ги разлагат морално и политически, да ги вербуват. Особен интерес проявяват към лица, които имат достъп и работят с важни държавни тайни или пътуват зад граница. За подслушване и записване на съобщенията, предавани по свързочни и други технически средства от наша или съпределна територия, чуждите разузнавания използват различна апаратура.

За да може да се води по-успешна борба с чуждите разузнавания, да се ограничи възможността те да получават поверителни сведения, да изучават, разлагат и вербуват служители и специалисти от наши ведомства, предлагаме при необходимост в някои учреждения, предприятия и организации да се отпускат щатни бройки за ръководни длъжности, на които да се назначават опитни в оперативната работа офицери от Държавна сигурност, с добра обща и политическа култура и с подходящо образование за съответното ведомство. Това ще позволи по-правилно да се направлява и контролира дейността на отдели и служби, от които зависи опазването на държавната и служебната тайна, да се координира с МВР и своевременно да се решават някои контраразузнавателни задачи.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

858

150

В Съветския съюз и други социалистически страни се работи от дълги години на този принцип и има добри резултати.

Считаме, че такива офицери е необходимо най-напред да се назначат в Държавния комитет за планиране, в Българската народна банка, Министерството на машиностроенето, ДСО "Металхим", Министерството на тежката промишленост, Министерството на външната търговия, Министерството на външните работи, Министерството на транспорта, Държавния комитет за наука технически прогрес и висше образование, Министерството на архитектурата и благоустройството, и в Министерството на информацията и съобщенията - 2 души /един по информацията и един по съобщенията/.

Докладът и проекторазпореждането са съгласувани с Министерството на финансите и Министерството на труда и социалните грижи. По принцип те са съгласни с предложението. Направените от тях бележки са възприети и отразени в проекта.

Имайки пред вид горното, предлагаме Министерският съвет да обсъди и ако счете за целесъобразно, да приеме следното

Р А З П О Р Е Ж Д А Н Е:

1. Разрешава от 1.I.1972 г. ръководителите на учрежденията, предприятията и организациите, които работят с много по обем и важни държавни тайни, да назначават по предложение на министъра на вътрешните работи и съгласувано с министъра на финансите офицери от Държавна сигурност на ръководни длъжности по режима и охраната в поверените им ведомства или техни подведомствени институти и държавни стопански организации. С допълнителните бройки по режима и охраната да се увеличи числеият състав и фонд работна заплата на съответните министерства и ведомства.

Из архивите на ДС

859

2. Офицерите, назначени на длъжности по режима и охраната в министерства, ведомства, институти и държавни стопански организации, ръководят и контролират организацията и дейността на работата:

- на поверителните отдели и служби;

- по подбора на лица за длъжности, на които се налага да работят с държавна тайна;

- по повишаване бдителността и квалификацията на служителите за опазване на държавната тайна;

- физическата и техническата охрана и пропускателната система;

- протоколните отдели и отделите за международни връзки по организиране и приемане на чужди граждани;

- по подбора и подготовката на служители и специалисти за изпращане по различни поводи в капиталистически и развиващи се страни;

- по организиране получаването на информация от наши граждани, били зад граница;

- контролират материалите за публикуване, интервюта и други въпроси, които се отнасят до дейността на ведомството, неговите обединения, институти и предприятия, с оглед да не се допуска разгласяване на държавни и служебни тайни, и за предпазване на служителите им от престъпления против НРБ.

На основата на тези задачи министърът на вътрешните работи да одобри положения за правата, задълженията и статута на офицерите, назначени на длъжности по режима и охраната.

Из архивите на ДС

860

1:52

3. Офицерите, назначени на длъжности по режима и охраната в учреждения, предприятия и организации, работата на които е свързана с важни държавни тайни, са на двойно подчинение - на съответния ръководител и на министъра на вътрешните работи.

Разликата в заплатата и полагащите им се довольства на офицерите на длъжности по режима и охраната да се изплащат от Министерството на вътрешните работи.

ПРИЛОЖЕНИЕ: мненията на Министерството на финансите и на Министерството на труда и социалните грижи - вх.№ 6718 от 24.VI. 1971 г.и 6034 от 10.VI.1971 г.

МИНИСТЪР: п. Дачев

Отпеч.в 2 екз.
№ 1 - МС
№ 2 - към дело
Изпълнител: Николаев
Нап.ЕД

ПОДЛЕЖИ НА ВРЪЩАНЕ (3)

Окр. № I-490/7.III.72 г.

ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ
БЪЛГАРСКА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ
№ 105

София, 19 януари 1972 г.

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
С КР ТАЙ АТ
Вх. № 829 от 26.I. 1972 г.

До др.др. Тодор Живков
Борис Велчев
Добри Джуров
Велко Палин
Ангел Цанев

Реповодството
Ат. Атанасов
за изпълнение
25.I.72

ПРЕПИС ОТ РЕШЕНИЕ № 48

НА ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП ОТ 19 ЯНУАРИ 1972 ГОДИНА

Централният комитет на партията полага непрестанни грижи за подобряване на материалното, битово и трудово устройване на революционните кадри, които са нейн ценен капитал. Това се отнася и за активните борци против фашизма и капитализма, които служат във въоръжените сили на Народна република България.

С цел да не се допуска прибързано освобождаване от действителна военна служба и влошаване материалното положение на офицерите – активни борци против фашизма и капитализма, Политбюро на ЦК на БКП счита за целесъобразно те да не се уволняват преди навършване на 55-годишна възраст, независимо от това, че Закона за пенсиите им дава такова право. В отделни случаи, при тежки провинения, освобождаването им може да става и по-рано, след съгласуване с Централния комитет на Българската комунистическа партия.

Министърът на народната отбрана и министърът на вътрешните работи да набележат специални мерки за повишаване квалификацията на офицерите – активни борци против фашизма и капитализма, и за използуването им на подходящи длъжности съобразно техните възможности.

1. 31.1.72 г.
2.
3.
4. 2.2.72 г.
5. 5.02.72

Вярно с оригинала:
/Р.Енев/

2
~~120~~ а

Съгласен
Цанев
21.3.72

ДО
МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ГЕН.-ПОЛК. АНГЕЛ ЦАНЕВ

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от полковник Васил Георгиев - началник на Секретариат-МВР

ДРУГАРЮ МИНИСТЪР,

Досега няма нормативен акт на висш орган на държавната власт който да регламентира цялостно задачите и дейността на Държавна сигурност и да придава правно задължителен характер на нейната дейност.

Отделни въпроси във връзка с трудово-правното положение на служителите и някои дейности на Държавна сигурност са уредени в различни закони, укази и подзаконови актове.

С указ № 292 от 9.VIII.1958 г. действието на Закона за всеобщата военна служба в Народна република България се разпространира и по отношение на служителите от военизираните поделения на Държавна сигурност. Законът за всеобщата военна служба в Народна република България урежда преминаването на службата, правата, задълженията и отговорностите на служителите.

Въз основа на Закона за всеобщата служба в Народна република България са издадени:

Разпореждане № 1517 на Министерския съвет от 12 септември 1959 г., за утвърждаване на положения за преминаване военната служба

Из архивите на ДС

3
2 121

от офицерския състав на Българската народна армия. С разпореждане № 2103 на Министерския съвет от 3 декември 1960 г. тези положения се прилагат и спрямо офицерския състав от Държавна сигурност.

С Разпореждане № 389 на Министерския съвет от 30 декември 1964 г., изменено и допълнено с Постановление № 4 на Министерския съвет от 18 март 1971 г., са уредени въпросите за обезщетенията на служителите от Държавна сигурност.

Имуществената отговорност на служителите от Държавна сигурност е уредена със Закона за всеобщата военна служба в Народна република България, Закона за финансовия контрол и Указа за имуществената отговорност на военнослужещите.

Пенсионирането на служителите от Държавна сигурност става по реда на Закона за пенсиите.

Някои специфични дейности на поделенията на Държавна сигурност са уредени със специални закони. Например дейността на отдел "Задгранични паспорти" е регламентирана в Закона за задграничните паспорти, на отдел "Следствен" - ДС по предварителното производство - в Наказателно-процесуалния кодекс. Второ главно управление прилага някои разпоредби на Закона за българското гражданство, Закона за паспортите и милиционерската контрола над чужденците и някои постановления на Министерския съвет, свързани с опазване на държавната тайна.

Управление "Кадри" и отдел "Финансов" прилагат и някои подзаконови актове на Министерския съвет по щатни и финансови въпроси, които се отнасят за Държавна сигурност.

Задачите и дейността на Държавна сигурност са дадени в "Основни положения", утвърдени от Политбюро на ЦК на БКП на 20.IX. 1962 г. Държавна сигурност е специализиран държавен орган на управление. За да има правно значение за всички държавни органи, учреждения, предприятия, обществени организации и граждани, нейната дейност

Из архивите на ДС

трябва да бъде регулирана с Указ на Държавния съвет на Н.Р.България. С указа ще се обхванат цялостно задачите и дейността на Държавна сигурност. По този начин ще се отговори и на решенията на партийните конгреси за обновяване на действуващото законодателство и приемане на нови нормативни актове за регулиране на развилите се отношения в социалистическото общество.

Изготвен е проектоуказ за Държавна сигурност, който регламентира основните задачи, дейността, правата и задълженията на Държавна сигурност. Проектът е изготвен преди X конгрес на БКП и приемането на новата конституция. Това налага той да бъде преработен и съобразен с решенията на конгреса и разпоредбите на конституцията на Народна република България. Необходимо е с него да се уреди цялостно дейността на Държавна сигурност.

С оглед на изложеното

П Р Е Д Л А Г А М:

Да се определи комисия за окончателното изработване на проектоуказа в състав: др.зам.-министър М.Агайн - председател, главният юрисконсулт на МВР и представители на I и II главно управление - ДС, III, IV, VI и VII управление - ДС, управление "Кадри"-МВР, отдел "Следствен" - ДС, отдел "Финансов"-МВР и ВСШ "Г.Димитров".

Комисията да подготви проекта за внасяне в ръководството на министерството до 1 октомври 1972 г.

НАЧАЛНИК НА СЕКРЕТАРИАТ-МВР:
Полковник
21.3.72г.

А 104 б

Проект!

Секретно!

Екз. № 1

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

У К А З

за Държавна сигурност

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Държавна сигурност е специализиран орган на управление, който има предназначение да обезпечава сигурността на Народна република България и да защищава социалистическия обществен и държавен строй от престъпни посегателства, както и да съдействува на държавните и обществените органи за спазване на правовия ред.

2. Държавна сигурност провежда своята дейност като спазва Конституцията на Народна република България, законите и другите нормативни актове и съчетава държавното принуждение със средствата на предупреждението.

3. Работата на Държавна сигурност се основава на партийността, социалистическата законност, секретността, единоначалието, революционната бдителност и поддържането на близки връзки с трудещите се.

4. Всички учреждения, предприятия, организации и граждани на Народна република България са длъжни да изпълняват разпорежданията и указанията на Държавна сигурност, издадени в кръга на нейната компетентност въз основа на законите и другите нормативни актове, отнасящи се до опазването на държавната тайна и сигурността на държавата, и да й оказват съдействие и помощ при изпълнение на нейните задачи.

Из архивите на ДС

866

II. ЗАДАЧИ НА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

5. Държавна сигурност изпълнява следните основни задачи:

а/ организира и провежда разузнавателна дейност;

б/ обезпечава сигурността на българските учреждения, предприятия, организации и граждани зад граница;

в/ организира и води борба за разкриване, пресичане и предотвратяване на враждебно-подривната дейност срещу Народна република България или друга държава на трудещите се, която провеждат разузнавателни, контраразузнавателни или други органи, организации и лица;

г/ организира и води борба за разкриване, пресичане и предотвратяване на престъпленията против сигурността на страната и срещу идеологическата диверсия на противника и взема или предлага мерки за отстраняване причините и условията за тяхното извършване;

д/ осигурява охраната и личната безопасност на партийните и държавните ръководители на Народна република България, а също и на чуждестранните ръководители, когато те пребивават на територията на Народната република;

е/ организира и контролира опазването на държавната тайна, осъществява охраната на особено важни партийни и държавни обекти;

ж/ предпазва гражданите от въвличането им в противодържавна дейност и съдействува на партийните и обществените организации и държавните органи при провеждане на мероприятия за патриотичното възпитание и за повишаване политическата бдителност на трудещите се;

з/ разследва, разобличава и предава на органите на прокуратурата извършителите на престъпления против сигурността на страната;

и/ събира, изучава, обобщава и анализира данни от разузнавателен и контраразузнавателен характер за подривната дейност срещу

Из архивите на ДС

Народна република България и информира съответните партийни и държавни органи;

к/ организира и поддържа правителствените съобщителни връзки и шифъра в мирно и военно време;

л/ контролира дейността на радиосвързочните и другите радиосредства, които се използуват от министерствата, ведомствата, учрежденията, предприятията, организациите и гражданите за предотвратяване разгласяването и разкриването на държавна и военна тайна;

м/ осигурява съвместно с Министерството на народната отбрана неприкосновеността на държавната граница на Народна република България;

н/ разрешава и контролира влизането и излизането на български граждани и чужденци през границата на страната;

В мирно време, при въвеждане на особен период и във военно време изпълнява и други задачи, възложени от Народното събрание, Държавния съвет на НР България , Министерския съвет и Държавния комитет на отбраната.

III. УСТРОЙСТВО НА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

6. Държавна сигурност се включва в системата на Министерството на вътрешните работи и се възглавява от министъра на вътрешните работи.

7. Министърът на вътрешните работи ръководи дейността на Държавна сигурност и я отчита пред Народното събрание, Държавния съвет и Министерския съвет.

8. Министерският съвет утвърждава числения състав на Държавна сигурност.

Из архивите на ДС

9

~~1113~~

Министърът на вътрешните работи утвърждава структурата и щата на поделенията на Държавна сигурност в рамките на утвърдения от Министерския съвет числен състав.

9. Личният състав на Държавна сигурност се състои от военнослужещи, военизирани и волнонаемни служители.

Министърът на вътрешните работи е началник на личния състав на Държавна сигурност.

10. За служители в Държавна сигурност се приемат български граждани, които притежават необходимите лични и делови качества и са безпределно предани на българския народ , на Българската комунистическа партия и на дружбата със Съюза на съветските социалистически републики.

11 . Приемането на действителна военна служба в Държавна сигурност и уволнението стават съгласно Закона за всеобщата военна служба в Народна република България.

Министърът на вътрешните работи въз основа на положения, утвърдени от Министерския съвет, издава правилник за преминаването на военната служба от офицерския състав.

Той издава и правилник за преминаването на военната служба от сержантския и войнишкия състав.

12. За изпълнение на задачи, свързани със сигурността на страната, военнослужещи и военизирани служители от Държавна сигурност се устройват на работа в други учреждения, ведомства, институти, предприятия и организации в страната или зад граница, като съответните ръководители са длъжни да оказват съдействие за това. Тези служители остават към щата на Държавна сигурност.

13. На военнослужещите и военизираните служители от Държавна сигурност се дават военни звания съгласно Закона за всеобщата военна служба в Народна република България.

14. Взаимоотношенията между военнослужещите и военизираните служители от Държавна сигурност се уреждат в съответствие с изискванията на Закона за всеобщата военна служба в Народна република България, военните устави и заповедите на министъра на вътрешните работи.

15. Военнослужещите и военизираните служители от Държавна сигурност се зачисляват в запаса по реда и условията, предвидени в Закона за всеобщата военна служба, и получават по преценка на началниците на поделенията мобилизационно назначение във военновременните формирования на Държавна сигурност.

16. Волнонаемните служители от Държавна сигурност се назначават и уволняват по ред, установен от министъра на вътрешните работи, като се спазват разпоредбите на Кодекса на труда.

Министърът на вътрешните работи по изключение може да предвиди някои особени задължения и права на волнонаемните служители, които се налагат от естеството на службата в Държавна сигурност.

17. Държавна сигурност при осъществяването на своята дейност може да привлича граждани за доброволно съдействие на обществени начала. На тези лица могат да се дават парични поощрения и предметни награди.

Министърът на вътрешните работи издава инструкция за задачите, организацията , правата и задълженията на лицата, привлечени за доброволно съдействие.

IV. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ОРГАНИТЕ НА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

18. Правата и задълженията на военнослужещите и военизираните служители от Държавна сигурност се уреждат от Закона за всеобщата военна служба, указите на Държавния съвет и издадените въз основа на тях подзаконови актове на Министерския съвет.

Из архивите на ДС

19. Държавна сигурност в изпълнение на възложените й задачи:

а/ привлича към временно или постоянно секретно сътрудничество отделни граждани;

б/ води оперативни разработки и други оперативни дела на български и чужди граждани, уличени в извършване на престъпна дейност, насочена срещу сигурността на Народна република България;

в/ провежда дознания и предварителни следствия в съответствие с разпоредбите на Наказателно-процесуалния кодекс;

г/ организира наблюдение на лицата, които са уличени или осъдени за противодържавна дейност;

д/ събира информация за разкриване плановете и дейността на капиталистическите разузнавателни служби и идеологическите централи и на враждебно-престъпните лица в страната;

е/ провежда профилактични и пропагандни мероприятия за предотвратяване на враждебно-подривната дейност;

ж/ провежда мероприятия против проникването на противникови разузнавачи и враждебно-престъпни лица във въоръжените сили на Народна република България и в Строителните войски;

з/ изработва шифрови пособия на министерствата, ведомствата, предприятията и организациите, които имат право да работят с тях, контролира правилното им използуване и съхраняване и проучва и дава предварително съгласие за лицата, които ще работят с шифър;

и/ проверява по негласен начин сигнали и данни за противодържавна дейност, като използува технически и други необходими оперативни средства, пособия и методи, влизане в жилищни домове и помещения на граждани, учреждения, предприятия и организации и извършва огледи, освидетелствувания, претърсвания и изземвания при спазване на съот-

12
~~7~~ А 6

ветните законни разпоредби и издадените въз основа на тях нормативни актове от министъра на вътрешните работи.

к/ изземва литература с противодържавно и клеветническо съдържание и вещи и предмети, които могат да се използват против сигурността на страната;

л/ регистрира и води на отчет престъпленията против сигурността на страната, техните извършители и лицата, за които има достатъчно данни, че могат да извършват такива престъпления.

20. Военното контраразузнаване осъществява задачите на Държавна сигурност във Въоръжените сили и в Строителните войски.

Взаимоотношенията и взаимодействията между органите на военното контраразузнаване при Държавна сигурност с командуването и политическите органи във Въоръжените сили и Строителните войски се уреждат със съвместни наредби на министъра на вътрешните работи с министъра на народната отбрана и с началника на Главното управление на Строителни войски.

21. При изпълнение на своите служебни задачи органите на Държавна сигурност поддържат близки връзки и се опират на административните органи и на ръководствата на предприятията и обществените организации, на техните трудови колективи и на отделни граждани.

22. При изпълнение на своите задачи органите на Държавна сигурност поддържат връзки и взаимодействуват със сродните органи от социалистическите страни, като при необходимост участвуват в съвместни мероприятия.

23. Българските граждани са длъжни да оказват съдействие на органите на Държавна сигурност при изпълнение на задачи във връзка със сигурността на страната, след като са надлежно поканени.

24. При изпълнение на служебни задачи служителите на Държавна сигурност имат право да отвеждат принудително в поделенията на Министерството на вътрешните работи, министерството на народната отбрана и народните съвети лица, които:

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

13
117

а/ без уважителни причини откажат да се явят, когато бъдат поканени;

б/ отказват или не могат да установят самоличността си, както и тези, които за тази цел използуват чужди или подправени документи;

в/ умишлено пречат на органите на Държавна сигурност да изпълняват задълженията си;

г/ във всички други случаи, предвидени в законите.

След извършване на необходимите проверки, но не по-късно от 24 часа, принудително доведените лица се освобождават. Когато тези лица се задържат за изясняване на някои обстоятелства във връзка с извършено престъпление, органите на Държавна сигурност действуват съгласно разпоредбите на Наказателно-процесуалния кодекс.

25. Органите на Държавна сигурност задържат заподозрени в извършване на престъпления лица по реда и в случаите, определени в законите.

26. При изпълнение на важни и неотложни служебни задачи органите на Държавна сигурност могат да използуват безплатно държавни, кооперативни и обществени превозни и съобщителни средства, за което издават документ, а при използуване на лични превозни и съобщителни средства заплащат на собственика направените разходи.

27. Служителите на Държавна сигурност имат право да носят оръжие. Те могат да го употребяват:

а/ при неизбежна отбрана за защита от непосредствено противоправно нападение, на държавни и обществени органи и обекти, на личността или правата на отбраняващия се служител на Държавна сигурност или на други лица чрез причиняване вреди на нападателя в рамките на необходимите предели;

б/ при крайна необходимост за защита на държавни, обществени или лични интереси от непосредствена опасност, която не може да бъде избягната по друг начин, при условие, че причинените вреди са по-малко значителни от предотвратените;

в/ когато лице, извършило престъпление от общ характер с висока степен на обществена опасност, след покана не се предаде или откаже да излезе от мястото, където се укрива, а също така и за да се попречи на бягството му, ако е невъзможно да се задържи по друг начин.

Употребата на оръжие е крайна мярка, допустима само тогава, когато други принудителни средства не са достатъчни.

V. ОСОБЕНИ РАЗПОРЕДБИ

28. Размерът на заплатите на военнослужещите, военизираните и волнонаемните служители от Държавна сигурност и всички други възнаграждения, както и редът на изплащането им, се утвърждават от Министерския съвет.

29. Военнослужещите и военизираните служители от Държавна сигурност, които са осъдени с влязла в сила присъда на лишаване от свобода до 2 години, по решение на министъра на вътрешните работи изтърпяват наложените им наказания във военно-изправителни места по определения за военнослужещите ред от министъра на народната отбрана.

30. Запасните с мобилизационно назначение за поделенията на Държавна сигурност през времетраенето на учебно-мобилизационните сборове и при повикване на преподготовка запазват работата си и получават трудово възнаграждение от учреждението или предприятието, където работят, в размери, определени от Министерския съвет. За същото време те получават натурално доволствие и лагерни пари от Министерството на вътрешните работи.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

~~11~~ 9 15

~~10~~

31. На семействата на загинали граждани при или по повод изпълнение на задачи по сигурността на страната или при оказване съдействие на Държавна сигурност се отпуска еднократна помощ в размер, определен от Министерския съвет.

На гражданите, добили инвалидност при или по повод изпълнение на задачи и оказване съдействие на Държавна сигурност, се изплаща част от еднократната помощ по предходната алинея съобразно с признатата група инвалидност.

Когато са налице условия за отпускане на пенсия на горните лица, министърът на вътрешните работи прави предложение до Министерския съвет.

32. В борбата с престъпността в Народна република България органите на Държавна сигурност прилагат нормативните разпоредби, отнасящи се за Народната милиция, доколкото въпросите не са уредени в този указ.

33. За приложението на този указ министърът на вътрешните работи издава наредби, инструкции и заповеди, задължителни за всички учреждения, предприятия, организации и граждани.

Изпълнението на указа се възлага на министъра на вътрешните работи.

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I50

От архивите на ДС

МИНИСТЪР
НА ВЪТРЕШНИТЕ
СЕ...
№ Т 998
31 3 1973 г.
СОФИЯ

2-1

1

Секретно!

Екз. № 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП

Д О К Л А Д

от АНГЕЛ ЦАНЕВ – министър на вътрешните работи

ДРУГАРИ,

С решение на Политбюро на Централния комитет на Българската комунистическа партия, протокол "Б" № 10 от 20 ноември 1962 г. са утвърдени Основни положения за работата, правата и задълженията на Министерството на вътрешните работи на Народна република България и на неговите органи по места. Тези Основни положения не регламентират цялостно института на Държавна сигурност, Това изисква да се издаде нормативен акт на висш орган на държавната власт, който да определи задачите, дейността и правомощията на Държавна сигурност на сегашния етап, както и правата и задълженията на нейните служители.Регламентирането на основните задачи и дейности на Държавна сигурност с акт на държавната власт ще улесни взаимоот-

Из архивите на ДС

876

ношенията й с учрежденията, организациите и отделните граждани и ще им даде юридическа сила. По този начин ще се създаде и правна възможност държавните и обществените органи и гражданите да оказват съдействие и помощ на Държавна сигурност при изпълнение на нейните задачи.

Приемането на Указ за Държавна сигурност ще допринесе за утвърждаване на законността като основно начало в борбата за обезпечаване сигурността на Народна република България. Указът ще отстрани съществуващата празнота в нашето законодателство като определи ролята и мястото на Държавна сигурност в системата на държавното управление и нормативната основа за нейната дейност. Същевременно той ще отговори и на партийната политика за приемане на нови нормативни актове за регулиране на развилите се отношения в социалистическото общество.

Министерството на вътрешните работи изготви основни положения на Указа за Държавна сигурност и проектоуказ. Двата документа са съгласувани с Комитета за държавна сигурност при Министерския съвет на СССР. Бележки по проектите КГБ няма.

Предлагам Политбюро на ЦК на БКП, ако намери за целесъобразно да вземе следното

Р Е Ш Е Н И Е:

1. Утвърждава Основни положения на Указа за Държавна сигурност.

Из архивите на ДС

2. Министърът на вътрешните работи да подготви и внесе в Министерския съвет проектоуказ за Държавна сигурност, в който да бъдат отразени настоящите основни положения.

Приложение: основни положения и проектоуказ.

877

М И Н И С Т Ъ Р:

АТ/ЕЮ

нап.в 2 екз.
№ 1 – Политбюро на ЦК на БКП
№ 2 – Секретариат
изп.А.Терзиев
нап. МИ/31.III.1973 г.

Секретно!
Екз. № 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ НА ДЕЙНОСТТА НА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

1. Държавна сигурност е специализиран орган на управление, включен в системата на Министерството на вътрешните работи, който има предназначение да обезпечава сигурността на Народна република България и да защищава социалистическия обществен и държавен строй от престъпни посегателства, както и да съдействува на държавните и обществените органи за спазване на правовия ред.

2. Държавна сигурност осъществява своята дейност под ръководството и контрола на Централния комитет на Българската комунистическа партия, респективно на Политбюро и първия секретар на ЦК на БКП.

Министърът на вътрешните работи ръководи непосредствено дейността на Държавна сигурност и я отчита пред Централния комитет на Българската комунистическа партия, респективно пред Политбюро и първия секретар на ЦК на БКП.

3. Държавна сигурност провежда своята дейност в изпълнение решенията на Централния комитет на Българската комунистическа партия, законите и другите нормативни актове.

4. Дейността на Държавна сигурност се основава на партийност, социалистическа законност, революционна бдител-

Из архивите на ДС

ност, секретност, единоначалие и поддържане на близки връзки с трудещите се.

5. Всички учреждения, организации и граждани на Народна република България са длъжни да изпълняват разпорежданията и указанията на Държавна сигурност, издадени в кръга на нейната компетентност въз основа на законите и другите нормативни актове, отнасящи се до сигурността на държавата и опазването на държавната тайна, и да оказват съдействие и помощ на органите й при изпълнение на нейните задачи.

6. Численият състав на Държавна сигурност се утвърждава от Политбюро на Централния комитет на Българската комунистическа партия. Създаването на нови управления става с решение на Секретариата на Централния комитет на Българската комунистическа партия.

7. Министърът на вътрешните работи утвърждава структурата и щата на поделенията на Държавна сигурност и създава нови структурни звена, до отдел включително, в рамките на утвърдения от Министерския съвет числен състав и фонд работна заплата. За създаването на нови управления се иска съгласието на Министерския съвет.

8. Личният състав на Държавна сигурност се състои от военнослужещи и волнонаемни служители. В Държавна сигурност се приемат български граждани, които са безпределно предани и верни на българския народ, на Българската комунистическа партия и на дружбата със Съюза на съветските социалистически републики.

9. Правата, задълженията и отговорностите на военнослужещите от Държавна сигурност се уреждат от Закона за

Из архивите на ДС

880

всеобщата военна служба в Народна република България, указите на Държавния съвет и издадените въз основа на тях актове на Министерския съвет, а на волнонаемните служители – от Кодекса на труда.

Размерът на заплатите на военнослужещите и волнонаемните служители от Държавна сигурност и всички други възнаграждения, обезщетения и доволствия, както и редът за изплащането им се установяват от Министерския съвет.

10. При осъществяване на своята дейност Държавна сигурност може да привлича граждани за доброволно съдействие на обществени начала.

11. Държавна сигурност изпълнява следните основни задачи:

1. организира и провежда разузнавателна дейност;

2. обезпечава сигурността на българските учреждения, предприятия, организации и граждани зад граница;

3. организира и води борба за предотвратяване, разкриване и пресичане на подривната дейност, провеждана от разузнавателни, контраразузнавателни или други органи, организации и лица срещу Народна република България, социалистическите страни или друга държава на трудещите се;

4. разследва, разобличава и предава на органите на прокуратурата извършителите на престъпления против сигурността на страната и взема или предлага мерки за отстраняване на причините и условията за тяхното извършване;

5. осигурява охраната и личната безопасност на партийните и държавните ръководители на Народна република

Из архивите на ДС

България, на чуждестранните ръководители, когато те пребивават на българска територия, и осъществява охраната на особено важни държавни и партийни обекти;

6. съдействува със свои средства, форми и методи за развитието на народното стопанство;

7. организира и контролира опазването на държавната и военната тайна и оказва съдействие за опазване на държавната тайна в средствата за масова информация;

8. предпазва гражданите от въвличането им в противодържавна дейност и съдействува на партийните и обществените организации и държавните органи при провеждане на мероприятия за патриотичното и интернационалното възпитание и за повишаване политическата бдителност на трудещите се;

9. събира, изучава, обобщава и анализира данни от разузнавателен и контраразузнавателен характер за подривната дейност срещу Народна република България и информира съответните партийни и държавни органи;

10. организира и поддържа правителствените съобщителни връзки и шифъра в мирно и военно време;

11. организира и поддържа радио – и шифровите връзки на министерствата и ведомствата с техните задгранични представителства. Изработва шифровите пособия на министерствата, ведомствата, предприятията и организациите, които имат право да работят с тях;

12. контролира дейността на радиосвързочните и другите радиосредства, които се използуват от министерства-

Из архивите на ДС

8

882

та, ведомствата, учрежденията, предприятията, организациите и гражданите, за предотвратяване разгласяването и разкриването на държавна тайна;

13. осигурява съвместно с Гранични войски охраната на държавната граница на Народна република България;

14. разрешава и извършва дейност по контролиране излизането и влизането на български граждани и чужденци през границата на страната;

В мирно време, при въвеждане на особен период и във военно време изпълнява и други задачи, възложени от Централния комитет на Българската комунистическа партия, Народното събрание, Държавния съвет на Народна република България, Министерския съвет и Държавния комитет на отбраната.

12. В изпълнение на възложените й задачи Държавна сигурност:

1. привлича към секретно сътрудничество отделни граждани;

2. води оперативни дела на български и чужди граждани, уличени в извършване на подривна и престъпна дейност, насочена срещу сигурността на Народна република България;

3. провежда дознания и предварителни следствия в съответствие с разпоредбите на Наказателно-процесуалния кодекс;

4. организира оперативно наблюдение на лицата, уличени или осъдени за противодържавна дейност;

9

5. събира информация за разкриване плановете и дейността на противниковите разузнавателни, идеологически и други подривни служби, организации и централи и на враждебно настроените лица в страната;

6. провежда профилактични и пропагандни мероприятия за предотвратяване на подривната дейност;

7. провежда мероприятия против проникването на противникови разузнавачи и враждебно настроени лица във въоръжените сили на Народна република България и в Строителните войски;

8. контролира използуването и съхраняването на шифровите пособия на органите и организациите, които имат право да работят с тях, и предварително проучва и дава съгласие за лицата, които ще работят с шифър;

9. проверява по секретен и негласен начин сигнали и данни за противодържавна дейност, като при необходимост използува технически и други оперативни средства, пособия и методи, влизане в жилищни домове и помещения на граждани, учреждения, предприятия и организации, и извършва огледи, освидетелствувания, претърсвания и изземвания;

10. изземва литература с противодържавно и клеветническо съдържание и вещи и предмети, които могат да се използват против сигурността на страната;

11. упражнява контрол и оказва помощ на министерствата, ведомствата, предприятията и организациите по опазване на държавната и военната тайна;

12. регистрира и води на отчет престъпленията против сигурността на страната, техните извършители и лицата, за които има достатъчно данни, че могат да извършват

883

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

884

такива престъпления.

13. Военното контраразузнаване осъществява задачите на Държавна сигурност във Въоръжените сили и в Строителните войски и съдействува за повишаване боеготовността и боеспособността на армията.

14. За изпълнение на задачи, свързани със сигурността на страната, служители от Държавна сигурност могат да се изпращат на работа в други учреждения, институти и организации в страната или зад граница, като съответните ръководители са длъжни да оказват съдействие за това.

15. За изпълнение на своите служебни задачи органите на Държавна сигурност поддържат близки връзки и се опират на административните органи и на ръководствата на предприятията и обществените организации, на техните трудови колективи и на отделни граждани.

Органите на Държавна сигурност поддържат връзки и взаимодействуват със сродните органи от социалистическите страни, като при необходимост участвуват в съвместни мероприятия.

нап.в 2 екз.
№ 1 – Политбюро на ЦК на БКП
№ 2 – Секретариат
изп.А.Терзиев
нап. МИ/31.III.1973 г.

ТТ/МИ

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I52

Из архивите на ДС

ПРОЕКТ

Секретно!

Екз. № 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

У К А З

за Държавна сигурност

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. /1/ Държавна сигурност е специализиран орган на управление, включен в системата на Министерството на вътрешните работи, който има предназначение да обезпечава сигурността на Народна република България и да защищава социалистическия обществен и държавен строй от престъпни посегателства, както и да съдействува на държавните и обществените органи за спазване на правовия ред.

/2/ Държавна сигурност осъществява своята дейност под ръководството и контрола на Централния комитет на Българската комунистическа партия, респективно на Политбюро и първия секретар на ЦК на БКП.

Чл. 2. Държавна сигурност провежда своята дейност в изпълнение решенията на Централния комитет на Българската комунистическа партия, законите и другите нормативни актове.

Из архивите на ДС

886

Чл. 3. Дейността на Държавна сигурност се основава на партийност, социалистическа законност, революционна бдителност, секретност, единоначалие и поддържане на близки връзки с трудещите се.

Чл. 4./1/ Всички учреждения, организации и граждани на Народна република България са длъжни да изпълняват разпорежданията и указанията на Държавна сигурност, издадени в кръга на нейната компетентност въз основа на законите и другите нормативни актове, отнасящи се до сигурността на държавата и опазването на държавната тайна, и да оказват съдействие и помощ на органите й при изпълнение на нейните задачи.

/2/ Българските граждани са длъжни да съобщават на органите на Държавна сигурност станалите им известни данни и факти за действия или намерения, насочени срещу сигурността на Народна република България или друга държава на трудещите се.

ГЛАВА ВТОРА

УСТРОЙСТВО НА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

Чл. 5. Министърът на вътрешните работи ръководи непосредствено дейността на Държавна сигурност и я отчита пред Централния комитет на Българската комунистическа партия, респективно пред Политбюро и първия секретар на ЦК на БКП.

Из архивите на ДС

887

Чл. 6. Министърът на вътрешните работи утвърждава структурата и щата на поделенията на Държавна сигурност и създава нови структурни звена, до отдел включително в рамките на утвърдения от Министерския съвет числен състав и фонд "Работна заплата". За създаване на нови управления се иска съгласие от Министерския съвет.

Чл. 7. Личният състав на Държавна сигурност се състои от военнослужещи и волнонаемни служители.

Чл. 8. За служители в Държавна сигурност се приемат български граждани, които са безпределно предани и верни на българския народ, на Българската комунистическа партия и на дружбата със Съветските социалистически републики и притежават необходимите лични и делови качества.

Чл. 9. /1/. Приемането на действителна военна служба в Държавна сигурност и уволнението от нея става съгласно със Закона за всеобщата военна служба в Народна република България.

/2/. Преминаването на военната служба на офицерския състав от Държавна сигурност става по ред и условия, определени от Министерския съвет.

/3/. Министърът на вътрешните работи издава правилник за преминаването на военната служба от сержантския и войнишкия състав.

Чл. 10. На военнослужещите от Държавна сигурност се дават военни звания съгласно със Закона за всеобщата военна служба в Народна република България.

Из архивите на ДС

888

Чл. 11. За изпълнение на задачи, свързани със сигурността на страната, служители от Държавна сигурност могат да се изпращат на работа в други учреждения, ведомства, институти и организации в страната или зад граница, като съответните ръководители са длъжни да окажат съдействие за това.

Чл. 12. След уволнението им военнослужещите от Държавна сигурност се зачисляват в запаса по реда и условията, предвидени в Закона за всеобщата военна служба в Народна република България, и могат да получават мобилизационни назначения във военновременните формирования на Държавна сигурност.

Чл. 13. Волнонаемните служители от Държавна сигурност се назначават и уволняват по ред, установен от министъра на вътрешните работи, като се спазват разпоредбите на Кодекса на труда.

Чл. 14. /1/. При осъществуването на своята дейност Държавна сигурност може да привлича граждани за доброволно съдействие на обществени начала. На тези лица могат да се дават парични поощрения и предметни награди по ред и условия, установени от Министерския съвет.

/2/ Министърът на вътрешните работи издава инструкция за задачите, правата и задълженията на лицата, привлечени за доброволно съдействие.

Из архивите на ДС

889

ГЛАВА ТРЕТА

ЗАДАЧИ НА ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

Чл. 15. /1/ Държавна сигурност изпълнява следните основни задачи:

1. организира и провежда разузнавателна дейност;

2. обезпечава сигурността на българските учреждения, предприятия, организации и граждани зад граница;

3. организира и води борба за предотвратяване, разкриване и пресичане на подривната дейност, провеждана от разузнавателни, контраразузнавателни или други органи, организации и лица срещу Народна република България, социалистическите страни или друга държава на трудещите се;

4. разследва, разобличава и предава на органите на прокуратурата извършителите на престъпления против сигурността на страната и взема или предлага мерки за отстраняване на причините и условията за тяхното извършване;

5. осигурява охраната и личната безопасност на партийните и държавните ръководители на Народна република България, на чуждестранните ръководители когато те пребивават на българска територия, и осъществява охраната на особено важни държавни и партийни обекти;

Из архивите на ДС

890

6. съдействува със свои средства, форми и методи за развитието на народното стопанство;

7. организира и контролира опазването на държавната и военната тайна и оказва съдействие за опазване на държавната тайна в средствата за масова информация;

8. предпазва гражданите от въвличането им в противодържавна дейност и съдействува на партийните и обществените организации и държавните органи при провеждане на мероприятия за патриотичното и интернационалното възпитание и за повишаване политическата бдителност на трудещите се;

9. събира, изучава, обобщава и анализира данни от разузнавателен и контраразузнавателен характер за подривната дейност срещу Народна република България и информира съответните партийни и държавни органи;

10. организира и поддържа правителствените съобщителни връзки и шифъра в мирно и военно време;

11. организира и поддържа радио- и шифровите връзки на министерствата и ведомствата с техните задгранични представителства. Изработва шифровите пособия на министерствата, ведомствата, предприятията и организациите, които имат право да работят с тях;

12. контролира дейността на радиосвързочните и другите радиосредства, които се използват от министерствата, ведомствата, учрежденията, предприятията,

Из архивите на ДС

891

организациите и гражданите, за предотвратяване разгласяването и разкриването на държавна и военна тайна;

13. осигурява съвместно с Гранични войски охраната на държавната граница на Народна република България;

14. разрешава и извършва дейност по контролиране излизането и влизането на български граждани и чужденци през границата на страната.

/2/ В мирно време, при въвеждане на особен период и във военно време изпълнява и други задачи, възложени от Централния комитет на Българската комунистическа партия, Народното събрание, Държавния съвет на Народна република България, Министерския съвет и Държавния комитет на отбраната.

Чл. 16. В изпълнение на възложените й задачи Държавна сигурност:

1. привлича към секретно сътрудничество отделни граждани;

2. води оперативни дела на български и чужди граждани, уличени в извършване на подривна и престъпна дейност, насочена срещу сигурността на Народна република България;

3. провежда дознания и предварителни следствия в съответствие с разпоредбите на Наказателно-процесуалния кодекс;

Из архивите на ДС

892

18

4. организира оперативно наблюдение на лицата, уличени или осъдени за противодържавна дейност;

5. събира информация за разкриване плановете и дейността на противниковите разузнавателни, идеологически и други подривни служби, организации и централи и на враждебно настроените лица в страната;

6. провежда профилактични и пропагандни мероприятия за предотвратяване на подривната дейност;

7. провежда мероприятия против проникването на противникови разузнавачи и враждебно настроени лица във въоръжените сили на Народна република България и в Строителните войски;

8. контролира използването и съхраняването на шифровите пособия на органите и организациите, които имат право да работят с тях, и предварително проучва и дава съгласие за лицата, които ще работят с шифър;

9. проверява по секретен и негласен начин сигнали и данни за противодържавна дейност, като при необходимост използва технически и други оперативни средства, пособия и методи, влизане в жилищни домове и помещения на граждани, учреждения, предприятия и организации, и извършва огледи, освидетелствувания, претърсвания и изземвания;

10. изземва литература с противодържавно и клеветническо съдържание и вещи и предмети, които могат да се използват против сигурността на страната;

19

11. упражнява контрол и оказва помощ на министерствата, ведомствата, предприятията и организациите по опазване на държавната и военната тайна;

12. регистрира и води на отчет престъпленията против сигурността на страната, техните извършители и лицата, за които има достатъчно данни, че могат да извършват такива престъпления.

Чл. 17. /1/ Военното контраразузнаване осъществява задачите на Държавна сигурност във въоръжените сили и в Строителните войски и съдействува за повишаване боеготовността и боеспособността на армията.

/2/ Взаимоотношенията и взаимодействието на органите на военното контраразузнаване и командуването и политическите органи в Българската народна армия, Строителните и Железопътните войски се уреждат с нормативни актове, издадени от министъра на вътрешните работи и съответно с министъра на народната отбрана, началника на Главното управление наСтроителни войски и министъра на транспорта.

Чл. 18. За изпълнение на своите служебни задачи органите на Държавна сигурност поддържат близки връзки и се опират на административните органи и на ръководствата на предприятията и обществените организации, на техните трудови колективи и на отделни граждани.

Чл. 19. Органите на Държавна сигурност поддържат връзки и взаимодействуват със сродните органи от социалистическите страни, като при необходимост участвуват в съвместни мероприятия.

893

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

894

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ ОТ ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

Чл. 20. Правата, задълженията и отговорностите на военнослужещите от Държавна сигурност се уреждат от Закона за всеобщата военна служба в Народна република България, указите на Държавния съвет и издадените въз основа на тях актове на Министерския съвет.

Чл. 21. Размерът на заплатите на военнослужещите и волнонаемните служители от Държавна сигурност и всички други възнаграждения, обезщетения и доволствия, както и редът за изплащането им се установяват от Министерския съвет.

Чл. 22. /1/ Трудовият стаж на военнослужещите от Държавна сигурност, придобит на офицерска и сержантска длъжност в Народната милиция и Противопожарна охрана, се зачита година за година при получаване на награди и поощрения, парични добавки за прослужено време, отпуски и еднократни парични обезщетения.

/2/ При определяне правото и размера на еднократното парично обезщетение при уволнение прослуженото време на милиционерска, пожарникарска и сержантска длъжност в Народната милиция и Противопожарната охрана се зачита, ако лицата имат най-малко 10 действително про-

Из архивите на ДС

895

служени години на свръхсрочна сержантска или офицерска длъжност във въоръжените сили и Строителните войски.

Чл. 23. /1/ При изпълнение на служебни задачи служителите на Държавна сигурност имат право да отвеждат принудително в поделенията на Министерството на вътрешните работи, Министерството на народната отбрана и народните съвети лица, които:

1. без уважителни причини откажат да се явят, когато бъдат поканени;

2. откажат или не могат да установят самоличността си, както и тези, които за тази цел използват чужди или подправени документи;

3. умишлено пречат на органите на Държавна сигурност да изпълняват задълженията си;

4. във всички други случаи, предвидени в законите.

/2/ След извършване на необходимите проверки, но не по-късно от 24 часа от довеждането им, лицата по предходната алинея се освобождават, освен ако има решение на съда или прокурора за задържането им,

Чл. 24. Служителите на Държавна сигурност имат право да носят оръжие. Те могат да го употребяват:

1. в случаите, предвидени в законите;

2. когато лице, извършило престъпление от общ характер с висока степен на обществена опасност, след

Из архивите на ДС

896

пекана не се предаде или откаже да излезе от мястото, където се укрива, а също така и за да се попречи на бягството му, ако е невъзможно да се задържи по друг начин.

Чл. 25. /1/ При изпълнение на важни и неотложни служебни задачи служителите на Държавна сигурност могат да използват безплатно държавни, кооперативни и обществени превозни и съобщителни средства, за което се издава документ.

/2/ При използването на лични превозни и съобщителни средства Държавна сигурност заплаща на собственика направените разходи.

ГЛАВА ПЕТА

ОСОБЕНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 26. Военнослужещите от Държавна сигурност, които са осъдени с влязла в сила присъда на лишаване от свобода до 2 години, по решение на министъра на вътрешните работи изтърпяват наложените им наказания във военноизправителните места по реда, определен за военнослужещите от Министерството на народната отбрана.

Чл. 27. /1/ Запасните с мобилизационно назначение за поделенията на Държавна сигурност през времетраенето на учебно-мобилизационните сборове и при повикване на преподготовка запазват работата си и получават

Из архивите на ДС

897

възнаграждение от учреждението или предприятието, където работят. За същото време те получават натурално доволствие и лагерни пари от Министерството на вътрешните работи.

/2/ Министерският съвет определя размерите на възнаграждението, натуралното доволствие и лагерните пари по предходната алинея.

Чл. 28. /1/ На семействата на загинали граждани при или по повод изпълнение на задачи по сигурността на страната или при оказване съдействие на Държавна сигурност се отпуска еднократна помощ в размер, определен от Министерския съвет.

/2/ На гражданите, които при условията на предходната алинея са получили инвалидност, се изплаща част от еднократната помощ по предходната алинея, съобразно с признатата група инвалидност.

/3/ Министърът на вътрешните работи при особени случаи може да отправя предложенията си за отпускане на пенсия на горните категории лица до Министерския съвет.

Чл. 29. В борбата с престъпността органите на Държавна сигурност прилагат нормативните актове, отнасящи се за Народната милиция, доколкото въпросите не са уредени в този указ.

Из архивите на ДС

898

24

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Изпълнението на този указ се възлага на министъра на вътрешните работи.

§ 2. За приложението на указа министърът на вътрешните работи издава правилник, наредби и инструкции.

§ 3. Този указ отменя Указ № 292 от 9.VIII. 1958 г. за разпростиране действието на Закона за всеобщата военна служба в Народна република България по отношение на служители от някои поделения на Министерството на вътрешните работи, допълнен с Указ № 397 от 8.XI. 1958 г.

АТ/ЕЮ

нап.в 2 екз.
№ 1 - Политбюро на ЦК на БКП
№ 2 - Секретариат
изп.А.Терзиев
нап. МИ/31.III.1973 г.

От архивите на ДС

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
СЕКРЕТАРИАТ
№ 1632
9 III 1974
СОФИЯ

Строго секретно!
Екз. № 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М Е Р О П Р И Я Т И Я

на Министерство на вътрешните работи за изпълнение протоколно решение № 25 на ПБ на ЦК на БКП от 19.I.1974 година

За изпълнение на протоколно решение № 25 на ПБ на ЦК на БКП от 19.I.1974 г. по идеологическата работа и външнополитическата пропаганда Министерството на вътрешните работи ще проведе следните

М Е Р О П Р И Я Т И Я:

1. Ще бъдат проведени мероприятия за засилване интеграцията с братските органи за сигурност и преди всичко с органите на КГБ в общата ни борба против идеологическата диверсия на противника.

Периодично ще се организират и провеждат срещи с братските органи за сигурност по въпросите на борбата срещу идеологическата диверсия на противника с цел обмяна на опит и съгласуване на бъдещата дейност в това направление.

Из архивите на ДС

900

2. Системно ще се анализира подривната дейност на идеологическите центрове на противника, които най-активно работят срещу НРБ и другите социалистически страни и ще се разработят мероприятия за агентурно проникване в тях с цел своевременно да се доизвестят, разкриват и пресичат неговите замисли, планове, средства, методи и дейност.

Ще се усили работата по идеологическите подривни центрове, действуващи от територията на САЩ, ГФР, Франция, Англия, Турция и Гърция:

- по ционистките центрове и организации в Западна Европа, които работят срещу НРБ, СССР и другите социалистически страни;

- по центровете и организациите на екстремистките, десните и "левите" елементи в международното младежко движение;

- по другите идеологически подривни центрове и организации, които работят срещу НРБ, СССР и другите социалистически страни.

3. Ще бъдат провеждани мероприятия за оказване политическо въздействие върху определени среди в капиталистическите и развиващите се страни с оглед да се създава благоприятно обществено мнение за НРБ, да се печелят приятели на нашата страна и да се разширяват нейните политически, културни и други връзки с тези страни.

4. Ще се съдействува за популяризиране в капиталистическите страни на успехите на нашата социалистическа култура и изкуство, за издаване зад граница на кни-

Из архивите на ДС

ги, списания, албуми и др. печатни материали за постиженията на НРБ в различните области, като се ангажират за автори известни чуждестранни учени и публицисти.

5. Ще се активизира работата за издирване в капиталистическите държави на наши исторически и културни паметници, които да се използуват за популяризиране на страната ни и създаване на по-добри възможности за провеждане на пропагандна работа на Запад.

901

6. Ще се използуват възможностите на представители на нашата страна и други подходящи лица, участвуващи в международните организации и мероприятия по линия на църквите, които активно да се ангажират в борбата за мир и мирно съвместно съществуване, за разобличаване на антибългарски и антисъветски акции и намерения.

7. Ще се съдействува за отпечатването на статии против маоизма в някои капиталистически и развиващи се страни с цел да се разобличават и противодействува на опитите му за разбиване и разлагане на международното работническо и комунистическо движение и проникване в социалистическите страни.

Из архивите на ДС

902

8. Ще бъде подобрено агентурно-оперативното обслужване на временно пребиваващите в капиталистическите и развиващите се държави наши граждани с цел да не се допуска и да се пресичат опитите за идеологическо влияние върху тях.

9. С цел да се разкрива, ограничава и пресича идеологическата диверсия на противника по всички канали на проникване в НРБ ще бъдат проведени агентурно-оперативни и профилактични мероприятия, насочени към:

- разкриване и пресичане опитите на противника да подрива морално-политическото единство на народа на националистическа, антисъветска, религиозна и друга основа; предпазване на неустойчивите български граждани от вражеско влияние;

- ограничаване посещенията на наши граждани в капиталистическите представителства и в домовете на дипломатите;

- ограничаване връзките на български граждани с чужденци, за които има данни, че извършват идеологическа и друга подривна дейност, изземване на пропагандните материали, които противникът разпространява в страната по различните канали;

- ограничаване излизанията зад граница на вражески настроени и политически неукрепнали наши граждани, които могат да се използуват от противника за подривна дейност срещу НРБ;

Из архивите на ДС

– провеждане на ефективни агентурно-оперативни и профилактични мероприятия за контраразузнавателно осигуряване на международните прояви в страната и зад граница /конгреси, симпозиуми, конференции, фестивали, универсиади, изложби, световни, европейски и други първенства/, с оглед да се ограничават и пресичат възможностите на противника да провежда идеологическа диверсия и се пропагандират постиженията на НРБ във всички области на живота. Работата ни по международните прояви ще се координира с КГБ на СССР и другите братски органи за сигурност;

– засилване на контрола по книгообмена с капиталистическите страни с цел да не се допуска разпространяване в страната на вестници, списания и други печатни материали с вредно идеологическо съдържание;

– предоставяне по установения ред на материали /справки, обзори, анализи и др. на пропагандните органи в страната за провеждане на външнополитическа пропаганда и контрапропаганда;

– засилване агентурно-оперативната работа в борбата срещу протурския национализъм и националистическите прояви в страната.

Да се възложи на някои идеологически институти и издателства написването, отпечатването и разпространението на подходяща научна литература и материали за масовия читател от българското население от турски произход и българите с мохамеданска вяра с цел противопоставяне на националистическата подривна дейност на Турция, раз-

Из архивите на ДС

904

обличаване на национализма и ислямския фанатизъм и утвърждаването на ново, социалистическо съзнание в това население;

– провеждане на активни агентурно-оперативни и други мероприятия за своевременно разкриване и пресичане на антисъветски прояви. Особено внимание да се обръща на тези прояви сред интелигенцията, младежта, народностните групи и религиозните общности;

– предприемане ефикасни мерки към лица, увлечени в действия или пропагандиране на прокитайски, сектантски, "леви" и десни опортюнистически възгледи и практика.

Ще се анализира досегашната пропаганда и издателска дейност на МВР с цел да се насочи за изпълнение на протоколно решение № 25 на ПБ на ЦК на БКП от 19.I.1974 г.

11. Във връзка с предстоящото през 1976 г. честв уване на 200-годишнината на САЩ и очакваната в тази връзка широка пропагандна кампания ще се набележат и провеждат мероприятия с цел:

– да се добият данни и информация за намеренията и дейността на американските пропагандни органи, насочени срещу нашата страна и другите социалистически страни;

– недопускане разпространението в страната на материали, грубо и тенденциозно пропагандиращи "американския начин на живот", "демокрацията" в САЩ и други подобни.

Предвидено е през юни 1974 г. Колегиумът на министерството да обсъди доклад за резултатите от досегашната дейност на органите на Държавна сигурност срещу идеологическата диверсия на противника и да приеме допълнителни мерки за подобряване и активизиране на работата си в бъдеще.

Из архивите на ДС

зам.МИНИСТЪР: /п/ Ан. Карлов

Написани в 2 екз.

№ 1 - отдел "Военен" ЦК на БКП
№ 2 - Секретариат - МВР
Изпълнил: Ризов
Написала: Юрукова/Исаева

София, 8.III.1974 г.

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ - ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I54
Из архивите на
906

191

Проект!

Секретно!

Екз. №

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
ДР. СТАНКО ТОДОРОВ

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от ПЕТЪР МЛАДЕНОВ - министър на външните работи и
ДИМИТЪР СТОЯНОВ - министър на вътрешните работи

ДРУГАРЮ ТОДОРОВ,

През декември 1973 г. ръководствата на Министерството на външните работи и на Министерството на вътрешните работи обсъдиха някои данни за посещения на български граждани в дипломатическите, консулските и другите представителства на капиталистическите и някои развиващи се страни, акредитирани в НР България. Констатирано беше, че през последните няколко години тези посещения се увеличават. Разузнавателните и идеологическите органи на капиталистическите и някои развиващи се страни

Из архивите на ДС

907

активно използуват посещенията на български граждани в представителствата, както и контактите си с тях, за да събират разузнавателна информация, да провеждат идеологическа и друга подривна дейност срещу нашата страна.

Ръководствата на двете министерства приеха, че за да се ограничат възможностите на противника да провежда подривна дейност, е необходимо да се подобрят реда за посещения на български граждани в чуждестранните представителства, организацията по приемането на чужденците и досегашната практика на установяване и поддържане на контакти с граждани на капиталистическите и развиващите се страни.

За постигане на тази цел ръководствата на Министерството на външните работи и на Министерството на вътрешните работи считат, че е целесъобразно Министерския съвет да утвърди предложената наредба за регулиране контактите на българските граждани със служителите от дипломатическите, консулските и другите представителства и с чужди представители в НР България.

В наредбата се предвижда ръководителите на министерствата, другите ведомства и организациите да съгласуват с дирекция "Единен държавен протокол" при Министерството на външните работи случаите, когато ще разрешават на подведомствени им служители или работници да посещават чуждестранните представителства, акредитирани в НР България, или жилищата на служителите на тези представителства, по непротоколни въпроси.

Предвижда се разрешения за посещения в представителствата от частен характер да се дават от отдел "Консул-

Из архивите на ДС

908

ски" при Министерството на външните работи за гр. София; за гр. Пловдив, Варна и Бургас - от дипломатическите агентства, а където няма агентства - от окръжните народни съвети.

Определят се министерствата, другите ведомства и организациите, на които упълномощените служители и служби по непротоколни въпроси не се подчиняват на реда, установен с наредбата, усъвършенствува се организацията на приемането на чужденците и се регулират контактите на наши граждани с чужденци при пребиваването им в НР България. Предвижда се ръководствата на заинтересованите министерства, други ведомства и организациите съобразно с конкретните условия да издадат инструкции за приложение на наредбата, които да съгласуват с Министерството на външните работи и Министерството на вътрешните работи.

Предлагаме от действието на тази наредба да се изключат посещенията в представителствата на СССР, ГДР, ПНР, ЧССР, УНР, Куба, ССР и Монголия, както и контактите с граждани на тези страни.

Ръководствата на двете министерства считат, че мерките, които се предвиждат с наредбата, няма да затрудняват или осуетяват нормалните взаимоотношения с представителствата и чужденците в страната. Тези мерки ще съдействуват контактите на наши граждани с чужденци да се организират и поддържат при по-голям ред и контрол и успешно да се предотвратяват, разкриват и пресичат замислите и опитите на противника да провежда подривна дейност срещу

Из архивите на ДС

909

нашата страна.

Наредбата съгласувахме с Министерството на външната търговия, Министерството на транспорта, Министерството на народната отбрана, Комитета за технически прогрес и висше образование, Комитета за отдих и туризъм и с комисията за изпълнителните комитети на народните съвети при Министерския съвет. Направихме консултации и с отдел "Външна политика и международни връзки" и отдел "Кадри, партийни организации и командировки в чужбина" на ЦК на БКП. Всички бележки и предложения, които бяха направени при съгласуването са възприети и отразени в проектонаредбата Някои детайли ще се уточнят с инструкциите които ръководителите на министерствата, другите ведомства и организациите ще издадат съгласно с § 3 от тази наредба.

Въз основа на изложеното предлагаме на Министерския съвет, ако счете за целесъобразно, да приеме следното

Р Е Ш Е Н И Е

Утвърждава наредба за регулиране контактите на български граждани със служители от дипломатическите, консулските и другите представителства и чуждите представители в НР България.

Контролът за изпълнението на наредбата се възлага на министъра на външните работи и на министъра на вътрешните работи.

Из архивите на ДС

910

195

ПРИЛОЖЕНИЕ: Бележките и предложенията от съгласуването: № 11720/23.IX., 10978/28.VIII., 10836/23.VII 10407/20.VIII., 10768/21.VIII., 11172/4.IX., 10767/28.VIII. и 10520/15.VIII.1974 г.

МИНИСТЪР
НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ:

МИНИСТЪР
НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ:

114

Секретно!

Екз. № ___

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Н А Р Е Д Б А

за регулиране контактите на български граждани със служители от дипломатическите, консулските и другите представителства и чуждите представители в НР България

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Тази наредба регулира контактите на български граждани със служители от дипломатическите, консулските и другите представителства, както и с чуждите представители в НР България с цел да се подобри организацията на работата с чужденците и да се ограничат възможностите на противниковите разузнавателни, идеологически и други подривни органи и организации да събират информация от политически, военен, икономически, търговски, научно-технически и друг характер, представляваща държавна или служебна тайна, и да провеждат разложителна дейност сред българските граждани.

Из архивите на ДС

912

Чл. 2. Наредбата урежда:

1. реда за посещения на български граждани, включително и служители от министерствата, другите ведомства и организациите, чуждестранните представителства за установяване и поддържане на контакти със служители от представителствата и с чужди представители в НР България;

2. реда за организиране и провеждане на срещи от служители на министерствата, другите ведомства и организациите със служители от чуждестранните представителства, както и с временно пребиваващи в страната чужди представители.

Чл. 3. Тази наредба не се отнася за посещенията на български граждани в представителствата на СССР, ГДР, ПНР, ЧССР, УНР, Куба, СРР, и МНР в НР България и за контактите им с представители на тези страни.

ГЛАВА ВТОРА

РЕД ЗА ПОСЕЩЕНИЯ И ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА КОНТАКТИ НА БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ СЪС СЛУЖИТЕЛИ ОТ ЧУЖДЕСТРАННИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛСТВА И ЧУЖДИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ В НР БЪЛГАРИЯ

Чл. 4./1/ Българските граждани могат да посещават приеми, срещи, беседи, кинопрожекции и др. мероприятия, организирани в чуждестранните представителства или в домовете на техни служители, както и в домовете на чужди

Из архивите на ДС

представители само със съгласие на дирекция "Единен държавен протокол" при Министерството на външните работи.

/2/ Ръководителите на министерствата, другите ведомства и организациите или упълномощените от тях лица могат да разрешават на служителите от поверените им ведомства да посещават приеми, срещи, беседи, кинопрожекции и други мероприятия след съгласуване с дирекция "Единен държавен протокол" при Министерството на външните работи.

913

/3/ Разрешения за посещения в чуждестранните представителства за срещи и връзки от частен характер на български граждани със служители от представителствата и с чужди представители в НР България се дават в София – от отдел "Консулски" при Министерството на външните работи, в гр.Пловдив, Бургас и Варна – от дипломатическите агенства, а където няма агенства – от съответните народни съвети.

/4/ Народните съвети да определят по един служител, който да се занимава с тези въпроси.

Чл. 5. От реда, установен с чл. 4 от тази наредба по непротоколни въпроси, се изключват упълномощените служители и служби от:

1. ЦК на БКП, Държавния съвет и Министерския съвет;

2. Министерството на външните работи;

3. Министерството на външната търговия, ДСО с външнотърговска дейност, Комитета за наука, технически прогрес и висше образование и Комитета за отдих и туризъм –

Из архивите на ДС

914

за връзки с чуждите търговски представители, съветници и аташета;

4. Министерството на народната отбрана – за връзки с чужди военни аташета;

5. Комитета за изкуство и култура – за връзки по въпросите на културния обмен.

Чл. 6. Министерствата, другите ведомства и организациите кореспондират с дипломатическите, консулските и другите представителства в НР България съответно само чрез Министерството на външните работи или чрез Министерството на външната търговия освен в случаите, уредени с нормативен акт.

Чл. 7. Литература, вестници, списания, бюлетини, филми, диапозитиви, прожекционни апарати, техника за обзавеждане на езикови кабинети, лаборатории и др. услуги от чуждестранните представителства в НР България от служители на тези представителства и от чужди представители могат да бъдат искани само с мотивирано писмо чрез Министерството на външните работи или Министерството на външната търговия.

Чл. 8. Специализации, обмяна на опит, официални гостувания и други официални посещения на български граждани в капиталистически и развиващи се страни и на чужди граждани в НР България да стават съгласно предварително утвърдените планове. Изключителните случаи да се уреждат чрез съответните протоколни служби на министерствата, другите ведомства и организациите след съгласуване с Министерството на външните работи.

Из архивите на ДС

Чл. 9. /1/ Въпросите на български граждани, които се отнасят пред чуждестранните официални представителства във връзка със сключването на бракове с чужденци, да се уреждат от съответния народен съвет чрез Министерството на външните работи - отдел "Консулски".

/2/ Народните съвети да предупреждават българските граждани, които сключват бракове с чужденци, да не търсят посредничество на дипломатическото или консулското представителство в НР България на държавата, чиито гражданин е чужденецът.

915

Чл. 10. Въпроси от наследствен, имуществен, пенсионен или от друг частно-правен характер на български граждани, свързани с чужди страни и техни граждани, се уреждат само чрез Министерството на външните работи - отдел "Консулски" и чрез Адвокатското бюро за работа с чужбина и чужденци в НР България.

Чл. 11. /1/ Министерството на външните работи - отдел "Консулски" да урежда всички въпроси, свързани със снабдяването на български граждани с входни и транзитни визи за капиталистически и развиващи се страни.

/2/ Министерството на вътрешните работи да изпраща издадените задгранични паспорти на български граждани до Министерството на външните работи - отдел "Консулски", който урежда получаването на необходимите визи от съответните дипломатически или консулски представителства.

Чл. 12. Случаите, когато дипломатическото или консулското представителство предявява допълнителни условия

Из архивите на ДС

916

към български граждани по повод издаване на виза, уреждане на наследствени, имуществени, пенсионни или други въпроси от частно-правен характер, да се уреждат чрез Министерството на външните работи - отдел "Консулски", респективно дипломатическото агентство или окръжния народен съвет.

ГЛАВА ТРЕТА

РЕД ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЕЛОВИ СРЕЩИ С ЧУЖДЕНЦИ ОТ СТРАНА НА СЛУЖИТЕЛИ НА МИНИСТЕРСТВАТА, ДРУГИТЕ ВЕДОМСТВА, ОРГАНИЗАЦИИТЕ И ДР.

Чл. 13. /1/ Право да определят делови срещи с чужденци имат само министрите, зам.-министрите, ръководителите на ведомства, началниците на управления при министерствата, генералните директори на ДСО, ръководителите на външнотърговските организации.

/2/ Делова среща, посещение, приеми и др. на служители от официалните представителства и чужди представители по тяхно искане могат да се определят след необходимата подготовка, включително и след съгласуване с дирекция "Единен държавен протокол".

Чл. 14. Ръководителите на министерствата, другите ведомства и организациите да осигуряват за участие в срещите служители със съответния ранг, които имат пряко отношение към разглежданите въпроси, и квалифициран преводач.

Из архивите на ДС

Чл. 15. В 3-дневен срок след провеждане на делови срещи, посещения, приеми и други случаи да се изготвят паметни бележки по приложения образец. Две копия да се изпращат в Министерството на външните работи - дирекция "Единен държавен протокол".

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Чуждестранни представителства съгласно тази наредба са дипломатическите, консулските, търговските и другите официални представителства, акредитирани в НР България.

§ 2. Чужди представители съгласно тази наредба са чужденци, които пребивават в НР България служебно, които имат представителни функции или гостуват на наши министерства, други ведомства и организации.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. В срок от три месеца ръководителите на всички министерства, други ведомства и организации, към работата на които тази наредба има отношение, да издадат инструкции за приложение на наредбата и вземат необходимите мерки за тяхното най-точно и ефикасно изпълнение. Инструкциите да се съгласуват с Министерството на вътрешните работи и с Министерството на външните работи.

§ 4. Изпълнението на тази наредба се възлага на ръководителите на министерствата, другите ведомства, орга-

917

Из архивите на ДС

918

21

низациите и народните съвети.

§ 5. Контролът по изпълнението на наредбата се възлага на Министерството на външните работи и Министерството на вътрешните работи.

МИНИСТЪР
НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

МИНИСТЪР
НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

нап. в 2 екз.
№ 1 - адрес
№ 2 - КД
Изп.Печов
Нап. Исаева /26.VII.1974 г.

ПРОЕКТ!

ДЪРЖАВЕН СЪВЕТ

НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

У К А З

№ ____

Държавният съвет на Народна република България, на основание чл. 93, точка 7 от Конституцията на Народна република България,

П О С Т А Н О В Я В А:

1. Утвърждава текст на служебна клетва, която ще полагат новоназначените служители /без волнонаемните/ в Министерството на вътрешните работи.

2. Определя бойни знамена на Софийското градско и окръжните управления на МВР в Народна република България.

Бойното знаме на Софийското градско и окръжните управления на МВР е червено, от копринен плат с две лица. На едната страна със златни букви са извезани бойният лозунг "За нашата социалистическа родина", гербът на Народна република България и надписът "Народна република България". На другата страна - почетната значка на Министерството на вътрешните работи и наименованието на съответното поделение. Знамето има правоъгълна форма с размери 140/115 см.

Бойното знаме е символ на чест, доблест и слава, то напомня на всички служители на МВР за техния върховен дълг, вярно и предано

Из архивите на ДС

да служат на българския народ, Българската комунистическа партия и народната власт, за опазване на сигурността и охраната на социалистическия обществен строй, социалистическата собственост, личността, правата и живота на гражданите и социалистическия правов ред.

Ако бойното знаме, вследствие малодушие и ниска бдителност бъде загубено, служителите, виновни за този позор, началникът на съответното поделение на МВР и неговите заместници се предават на военен съд.

Изпълнението на указа се възлага на министъра на вътрешните работи.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДЪРЖАВНИЯ СЪВЕТ
НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ :

СЕКРЕТАР НА ДЪРЖАВНИЯ СЪВЕТ НА
НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ :

6

Проект!

СЛУЖЕБНА КЛЕТВА

АЗ, ГРАЖДАНИНЪТ НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, КАТО ПОСТЪПВАМ НА СЛУЖБА В МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ, ТЪРЖЕСТВЕНО СЕ ЗАКЛЕВАМ:

ДА БЪДА БЕЗПРЕДЕЛНО ПРЕДАН НА СВОЯ НАРОД, НА СОЦИАЛИСТИЧЕСКАТА СИ РОДИНА, НА ДЕЛОТО НА БЪЛГАРСКАТА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ И НА ДРУЖБАТА С ВЕЛИКИЯ СЪВЕТСКИ СЪЮЗ.

ДА БЪДА НЕПРИМИРИМ КЪМ НАРУШИТЕЛИТЕ НА СОЦИАЛИСТИЧЕСКАТА ЗАКОННОСТ;

ДА ПАЗЯ СТРОГО ДЪРЖАВНАТА И СЛУЖЕБНАТА ТАЙНА;

ДА БЪДА ЧЕСТЕН, ДИСЦИПЛИНИРАН И БДИТЕЛЕН СЛУЖИТЕЛ;

ДА ИЗПЪЛНЯВАМ ДОБРОСЪВЕСТНО ВСИЧКИ ВЪЗЛОЖЕНИ МИ ЗАДАЧИ, ЗАПОВЕДИТЕ НА СВОИТЕ НАЧАЛНИЦИ И КОМАНДИРИ И НЕПРЕКЪСНАТО ДА ПОВИШАВАМ ПРОФЕСИОНАЛНАТА СИ ПОДГОТОВКА.

КЪЛНА СЕ ДА НЕ ЩАДЯ СИЛИТЕ И ДОРИ ЖИВОТА СИ ЗА ЗАЩИТАТА НА СИГУРНОСТТА НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ И СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЯ ОБЩЕСТВЕН СТРОЙ, СТРОГО ДА СПАЗВАМ СОЦИАЛИСТИЧЕСКАТА ЗАКОННОСТ, ДА ОПАЗВАМ ЛИЧНОСТТА, ПРАВАТА, ЖИВОТА НА ГРАЖДАНИТЕ, СОЦИАЛИСТИЧЕСКАТА СОБСТВЕНОСТ И СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЯ ПРАВОВ РЕД.

АКО НАРУША ТАЗИ ТЪРЖЕСТВЕНА КЛЕТВА, НЕКА ДА БЪДА НАКАЗАН С ЦЯЛАТА СТРОГОСТ НА ЗАКОНА.

/ДВ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

12

Строго секретно!
Екз. № 1

М-ВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТА
Вх. № 1232 от 2. VIII 1975 г.

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
ТАЙНА АТ
Вх. № 10360 от 2-8 1975 г.

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

ОТНОСНО: Предложението за изпълнение решението на ръководството на МВР за усъвършенстване на системата на управление.

При разработване на предложението за изпълнение решението на ръководството на МВР за усъвършенстване системата на управление на министерството е изхождано от основните положения на Разпореждането на Министерския съвет от 26 април 1975 г., което е пуснато за изпълнение решението на съвместното заседание на Политбюро на ЦК на БКП и Министерския съвет от 5 април 1975 г. и доклада на др.Е.Христов пред ЦК на БКП,третиращи въпросите за усъвършенстване системата на управление в икономиката.Независимо от специфичността на МВР някои основни положения на горепосочените документи могат да бъдат използувани и при разработването на проекта за усъвършенстване системата на управление на МВР. При разработването на този проект трябва да се отчита богатия опит на КГБ и МВД на СССР,на другите братски органи,натрупания положителен опит на нашето министерство,особеностите на оперативната обстановка и принципите на научната организация на управлението.

Важността и сложността на решаваната задача налагат разработката и внедряването на проекта да се извърши постепенно и отговорно с активното участие на ръководствата на основните оперативни поделения на МВР.

Работата по усъвършенстването на структурата и управлението е разделена на три етапа:

През първия етап се има предвид да бъде разработен проект за усъвършенстване структурата на управлението в министерството.В работната група,която ще разработи проекта трябва да бъдат включени високо подготвени и отговорни ръководители на основните оперативни поделения на министерството.Това ще спомогне да се избегне един дълъг и не винаги ефективен етап на такъв тип проекти,а именно – изучаване на съществуващото положение,

Из архивите на ДС

а от друга страна тяхния богат опит в органите на МВР ще предопредели качеството и ефективността от подобна разработка.

Предлаганите решения на работната група по етапно трябва да бъдат разглеждани с даване на компетентно мнение по тях от комисия,в която да участвуват представители на ръководството на министерството и началници на поделения на МВР.

През първият етап от проекта по усъвършенствуването на системата за управление се предлага да бъдат анализирани и предложени решения по следните проблеми:

1. Основни принципи за изграждане на управленческата структура на МВР.

Във връзка с този проблем е необходимо да бъдат разгледани и оценени с оглед спецификата на работата на органите на МВР някои основни принципи от изграждането на организационни структури като например принципите за единство на заповедите, принцип на изключението,обем на контрол,специализация и други.Осмислянето на тези принципи в светлината на решенията на висшите държавни и партийни органи могат да доведът например до намаляване на йерархичните нива в министерството.Такъв е например принципа на изключението,който се отнася до делигирането на пълномощия в организацията.

Дейността по усъвършенствуване функционирането на системата за управление практически се свежда до рационализиране структурата и организацията на управлението.Работата по усъвършенствуването на управлението при това положение се свежда в известен смисъл до по-правилно и пълно реализиране в нея на някои принципи на кибернетиката, такива като осъществяване на обратна връзка,управление по въздействие,осъществяване на оптималност,на самоорганизация,на адаптация към външната среда (към оперативна обстановка за МВР) и др.

Спецификата на задачите на МВР,характерът и особеностите на неговата работа и условията в които тя протича, обуславят различни изисквания към организацията на процесите в министерството и налагат отпечатък върху неговата структура и функциониране.

При формиране на структурата на МВР са използувани редица оперативни принципи,като разделяне по направления на работа (ДС,НМ,ПО и т.н.),териториален,обектов и линеен принцип.За целите на усъвършенствуване на управлението е необходимо,изхождайки от тези принципи да се уточнят функциите и задачите на различните звена,особено тези функции и задачи,

Из архивите на ДС

924

04

които преминават към звена на системата за управление.Това се налага,поради това,че някои от тези принципи за изграждане на оперативни звена не се използуват в някои поделения (например, ако в контраразузнавателните поделения не се използува линейния принцип за изграждане на оперативни отдели,то функциите по анализа и планирането на работата по дадена линия трябва да преминат като функции на информационно-аналитичния звена - които се явяват звена от системата за управление).

2. Определяне на целесъобразния брой на управленчески нива в МВР.

По този проблем се има предвид на основата на задълбочен анализ да се предложи аргументирано предложение за евентуално намаляване на йерархичните нива на министерството.Това ще доведе до по-бързо и ефективно протичане на управленческите процеси.Сега например в НМ до ниво директор на ДНМ има осем йерархични нива.В поделенията на контраразузнаването в някои отдели има толкова зам.началници на отдели,колкото е броят на отделенията,т.е. над всеки началник отделение по един зам.началник отдел - това изхождайки от принципите на управление не се допуска.

3. Разработване на управленческата структура на МВР на основа на възприетите принципи.

Решаването на този проблем предполага даване на предложение за усъвършенствуване на управлението на базата на рационализиране структурата на управленческите звена в различните йерархични нива (на ниво министерство,на ниво ДНМ,на ниво управление,или самостоятелни отдели) на базата на известна интеграция,специализация,премахване на дублирането и др.Възможно е за някои направления например за НМ да бъде използуван опита на МВД на СССР и МВР на ГДР за изграждане на т.н. линейно-функционална (щабна) структура.

4. Уточняване на функции,задачи и взаимодействия на звената от управленческата структура на различните йерархични нива.

Функциите и задачите на различните звена от системата за управление в голяма степен предопределят начина на протичане на управленческите процеси.Поради това съществено място в разработвания проект се отделя на уточняване на такива функции и задачи на звената,участвуващи в управленческия процес на различните йерархични нива,които да доведът както до усъвършенствуване на самия процес,така и до известно съкращаване на звена или щата на тези звена за сметка на точно разграничаване на функциите и ликвидиране на дублирането в работата.

Из архивите на ДС

15

Това са основните проблеми,които се предлага да бъдат разработени през първия етап на проекта за усъвършенствуване на системата за управление на министерството.

След завършването на първия етап и разглеждане на предложения проект по преценка на ръководството на министерството работата може да продължи в две насоки:

1. Да се изградят работни групи по поделения,които да изготвят проекти за усъвършенствуване на вътрешната структура на съответното поделение и разработят вътрешни правилници,които да регламентират функциите и задачите на структурните звена на поделението.

2. Да се създадат специализирани работни групи, които да разработят проекти за усъвършенствуване технологията на управленческите процеси,като например на процесите на планирането,анализа на информацията,нормативната база и други.

ДИРЕКТОР НА НИОСУ - МВР

Полковник:

Отп.в 3 екз.
№ 1 - др.Карлов
№ 2 - др.Дяков
№ 3 - КД
Изп.:С.Манчева
Нап.РМ
София,1.VIII.1975 г.

5-2

16

Секретно!
Екз.№ 1.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М-ВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
НИОСУ
Вх. № 1926 от 28 XII 1975 г.

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
КРЕТАР АТ
Вх. № 16180 от 30.12.75 г.

Д О К Л А Д

Относно: Усъвършенстване системата за управление и организацията на работата в МВР.

Централният комитет на Българската комунистическа партия и Правителството извършват огромна работа по усъвършенстване управлението на развиващото се социалистическо общество в НРБ. Изграждането на научно-обоснована система за социално управление се явява резултат на творческото приложение на марксизма-ленинизма в условията на Н.Р.БЪЛГАРИЯ.

X конгрес на Партията и редица последвали го пленуми поставят въпросите за коренно преустройство на управлението на основата на съвременната наука. В изнесения на пленума на ЦК на БКП от 14 април 1975 г. доклад по въпросите на управлението се подчертава, че дейността по усъвършенстване на системата за управление трябва да отговаря на следните принципни изисквания:

1. Усъвършенстваната система за управление да бъде основана върху принципите на марксизма-ленинизма и в частност върху принципите на демократическия централизъм.

2. При усъвършенстване на системата за управление да се използуват в пълна степен постиженията на съвременната управленческа наука.

3. Усъвършенстването трябва да доведе до намаляване на многозвенността в управлението, както и до опростяване на функциите, премахване на дублиращите и преплитащи се дейности, а в съответствие с това и на дублиращите се и преплитащи се звена и т.н.

Усъвършенстването на системата за управление и организацията на работата в органите на вътрешните работи е един непрекъснат процес, в който системата се привежда в съответствие с изискванията на оперативната обстановка.

Из архивите на ДС

17

2.

Ръководството на министерството,изхождайки от решенията на Партията и Правителството,се стреми да усъвършенствува дейността на органите на МВР,която касае в различни аспекти системата за управление,организацията на управленческите и трудови процеси,тяхното рационализиране,механизиране и автоматизиране.В резултат на тази работа,ръководството на министерството разкрива нерешени проблеми от различните направления на дейност на министерството.На този етап ръководството на министерството е изявило и поставило за разработка на различни работни групи следните по-основни проблеми:

1. Усъвършенствуване на системата за информация и анализ в МВР.

2. Методика за приложение на програмно-целевия и комплексен подход при планирането на работата на органите на МВР.

3. Усъвършенствуване на кадровата работа в МВР.

4. Интеграция на научните звена в Министерството на вътрешните работи.

5. Научна организация на работата на контраразузнавателното отделение и научна организация на работата в оперативно-издирвателните отделения на НМ.

6. Усъвършенствуване системата за административно обслужване на гражданите от органите на МВР.

7. Усъвършенствуване на профилактичната дейност,осъществявана от държавните и обществени органи и организации.

8. Усъвършенствуване структурата на органите за профилактична и политико-възпитателна работа на МВР.

9. Комплексна система за оповестяване и оперативни връзки на МВР - КСООВ.

10. Система за унифицирана управленческа документация на МВР (СУУД на МВР).

Предстоящото окончателно завършване на горепосочените разработки,както и всички теми,по които работят през 1975 г. научните звена на министерството (НТУ,НИОСУ,НИОП,НИКК) и тяхното внедряване в практиката ще допринесе за усъвършенствуване в различни аспекти на дейността и организацията на работата в МВР.

Независимо от това,обаче,решаването на тези проблеми, откриване и разработване на подобни такива,не може да доведе до онова усъвършенствуване на системата за управление в министерството,което се изисква от документите на висшите партийни и държавни органи от всички министерства на страната. По - ради тази причина,целесъобразно е да бъдат разгледани едни от основните варианти за по-цялостното решаване на въпросите за усъ-

Из архивите на ДС

928

вършенствуване на системата за управление в МВР.

Усъвършенствуването на системата за управление в МВР изисква разработка с цел практическо решаване на два основни проблема:

- усъвършенствуване на организационната структура на управлението;

- усъвършенствуване на процесите на управление,т.е. на информационно-аналитичната работа,на текущото и перспективно планиране,на контрола и организацията на работата.

Тези проблеми трябва да намерят своето решение на всички йерархични нива от системата за управление в МВР,т.е. на ниво ръководство на МВР,на ниво направление (ДС,НМ,ПО и ГВ), на ниво управления (централни и окръжни).

При усъвършенствуването на структурата на управлението трябва да се изхожда от два основни критерия:

1. Да се подобри структурата на управление така,че да се постигне минимално време за вземане на решение и за осъществяване на контрол при осигуряване на достатъчно обективна информация за тях.

2. Да се минимизира числото на елементите и връзките в системата за управление,което означава намаляване на силите и средствата,които се използват за реализиране на управленческите процеси.

Тъй като управленческите процеси в министерството могат да се реализират от различни варианти на организационна структура на системата за управление,то при оценката на тези варианти може да се изхожда от горепосочените два критерия (в науката за управление това са критериите за ефективност и ефикасност на организационни структури).

Развитието на класическата теория на организацията доведе до някои обобщения,които е прието да се наричат принципи на организацията.Някои от най-важните,трябва да бъдат разгледани и оценени с оглед на специфичните условия на МВР, с цел постигане на първия от посочените по-горе критерии за усъвършенствуване на системата за управление в министерството.

Така например,<u>принципа на изключението</u> гласи,че вземането на рутинни решения,трябва да се осъществява от началниците на по-ниско йерархично ниво,докато новите необичайни и сложни проблеми трябва да бъдат отнасяни към по-високи нива.Този принцип подчертава,че изпълнителите от най-високите нива са с ограничено време и капацитет и трябва да се предпазват от затрупването им с рутинни операции,които също така добре могат да бъдат решени от тяхните подчинени.Следователно този принцип

Из архивите на ДС

се отнася до делегирането на права.

В духа на този принцип,за нашето министерство могат да бъдат преоценени действуващите нормативни документи по направления на дейност,които регламентират права и задължения на съответните ръководители и да бъде направена оценка за това,дали делегирането на някои права на по-ниски йерархични нива може да доведе до известно съкращаване на управленческия персонал.

Принципът обем на контрол гласи,че съществува граница на броя на подчинени,които ръководителят пряко може да наблюдава.Определянето на оптималното число на подчинени,които определен ръководител непосредствено ръководи,зависи от много фактори в дадена организация и винаги е директно свързан с въпроса за броя на нивата в йерархията.Колкото е по-малък обема на контрола за всеки ръководител,толкова е по-голям броят на нивата и обратно.Обемът на контрол зависи от компетентността на даден ръководител,от неговото техническо и информационно осигуряване.

Различни автори дават различни норми за това,колко подчинени даден ръководител може и трябва лично да ръководи, но те средно се свеждат от 5 до 10 човека.В духа на този принцип има какво да се работи за подобряване на системата за управление в нашето министерство от гледна точка на намаляване на управленческия персонал.

Какво е положението в министерството сега?

Министърът ръководи лично всички зам.министри,т.е. 6 човека,всички началници на окръжни управления,т.е.28 човека и още началниците на 5 поделения,т.с. Групата за контрол и помощ, V управление,ЦИАС,отдел "Финансов" и "Секретариата" на МВР,т.е. всичко 39 други ръководители от различен ранг.

В същото време има зам.министри,които ръководят непосредствено началниците на 3-4 поделения и то от различни направления.

В управленията,основно,зам.началниците на управления лично ръководят 2 или 3 началници отдели.Има и отдели,в които има двама зам.началници отдели при три отделения,които си имат свои началници отделения,т.е. един зам.началник ръководи един началник отделение.Това са само отделни примери,които показват колко неравномерно е натоварен ръководния състав.При решаването на този проблем се намесва въпроса за материалното стимулиране, което може да се извършва като се дава съответната заплата на опитния и постигнал добри резултати в работата си служител,без той да се издига в управленческата структура.Внимателното изучаване,проверка и оценка на този въпрос може също да доведе до съкращаване на управленческия персонал в министерството.

Из архивите на ДС

930

Скаларният принцип гласи,че пълномощията и отговорността в организацията,трябва да протичат по ясна,непрекъсната линия от най-висшия до най-нисшия изпълнител.Постоянното нарушаване на този принцип води до разделяне на дадена организация на две или повече части.Склонността,например,на един началник да воюва срещу контрола на висшестоящите ръководства може да доведе до ситуация,когато той съзнателно или несъзнателно се опитва да формира нещо като собствена "империя",вместо да бъде част от цялата организация.Поради това,скаларният принцип е просто,но в същото време фундаментално изискване към структурата на организацията.

В духа на този принцип може да се помисли,правилно ли е,например,централните поделения да бъдат извън контрола на ръководството на министерството в лицето на неговия контролен орган - Групата за контрол и помощ.

Определен интерес представлява и принципът на децентрализацията.Децентрализацията като понятие от теория на организацията,означава изместване на процеса на вземане на решение към по-ниски нива в организацията.Тя е в тясна връзка с делегирането на права на по-широк кръг от изпълнители,които се намират на по-ниски йерархични нива.Децентрализацията е въпрос на степенуване.Основните решения и направления на политиката на организацията трябва да се определят от най-високите нива.

Успехът от прилагане на принципа за децентрализация зависи от две основни неща:

- от умението и компетентността на подчинените изпълнители,които трябва да имат такава подготовка,че да провеждат адекватно делегираните им решения;

- добре организирана информационна система,която да предоставя необходимата информация на всяко ниво,на което са делегирани права за вземане на решение.

Този принцип,както се вижда,основно се отнася до делегирането на права.В този смисъл може да се направи една внимателна оценка на сега съществуващото положение в министерството с последващи изводи за известно усъвършенстване.Правилното прилагане на този принцип е особено важно за министерства от типа на нашето,където е от съществено значение скоростта на вземане на решение.

Вторият критерий,който служи за оценка на една организационна структура,изисква намаляване на силите и средствата, с които пак на високо ниво могат да бъдат реализирани поставените пред организацията цели.

От теорията и практиката са известни три вида структури: линейна,функционална и линейно-функционална.

Из архивите на ДС

Линейната структура е такава структура,при която всеки служител е подчинен само на своя непосредствен началник,който на своето ниво изпълнява всички управленчески процеси.

При функционалната структура,служителят изпълнява определена съвкупност от функции,но всяка от тези функции се управлява от съответен началник.

При линейно-функционалната структура,всеки служител е непосредствено подчинен на един началник,който обаче разполага с набор от функционални отдели,които го подпомагат по-квалифицирано да управлява по-широк кръг от подчинени.В литературата този набор от функционални отдели се нарича щаб.

931

Ако се направи определен анализ,се вижда,че нашето министерство от линейна структура преминава постепенно към линейно функционална структура и това е закономерен процес поради това,че процесите на управление на такова голямо министерство със сложни и многоаспектни задачи стават все по-трудни. На всяко ниво от ръководство се създават такива функционални звена,които го подпомагат в управленческите функции.Така например,на ниво ръководство на министерство има звено за информация и анализ (Ц И А С),има звено за контрол (Групата за контрол и помощ и отделът за подработка на документи и текущ контрол на управление "Секретариат"),известни функции по планирането са възложени на управление "Секретариат".На ниво ръководства на поделения са изградени информационно-аналитични звена,на които се възлагат функции по обработка и анализ на придобиваната и постъпваща в поделението информация,а също така и известни функции по планирането.

Тази организация и структура на системата за управление се е създавала "исторически",т.е.възникнали са проблеми и за тяхното решаване са създавани нови звена или пък са възлагани на вече съществуващи такива.Това като правило довежда до известно преплитане или дублиране на функции на разпокъсаност в осъществяване на управленческите процеси.

Затова един от пътищата за усъвършенстване на системата за управление е да се създаде стройна структура на управленческите звена на различните йерархични нива на министерството,точно да се дефинират и разграничат функциите и задачите на тези звена по нива на йерархията,да се комплектоват тези звена с високо квалифицирани кадри.Функциите,задачите и основните насоки на тяхната работа трябва да бъдат определени от актуалните нужди на практиката на органите на вътрешните работи и от постиженията на съвременната наука за управление.Тези звена трябва да бъдат ефективно средство за управление в специфичните условия на дейност на органите на вътрешните работи.

Из архивите на ДС

932

12

В тези управленчески звена трябва да работят опитни работници от основните направления на дейност на министерството,такива които са носители на теоретически знания,богат практически опит,творчество,ентусиазъм и горещ стремеж за усъвършенстваване дейността на органите на вътрешните работи.

За усъвършенстваване структурата и организацията на управление в МВР се предлагат следните три варианта:

ПЪРВИ ВАРИАНТ

Структурата на системата за управление на министерството може да бъде на три нива (виж фиг. 1):

- ниво ръководство на министерство;
- ниво направление на дейност на МВР(ДС,НМ и ПО,ГВ и други помощни поделения);
- ниво окръжни управления (включително и СГУ).

На ниво ръководство на министерство Министърът ръководи лично първия зам.министър,зам.министърът - той и началник на ШГУ,зам.министърът - той и началника направление "контраразузнаване",зам.министърът - той и началник направление "НМ и ПО"; зам.министърът - той и началник "Гранични войски" и зам.министър отговарящ за помощни поделения като управление "ТИЛ",отдел "Финансов",отдел "Ревизионен",а така също министъра ръководи и началниците на СГУ и окръжните поделения.

Първият зам.министър оглавява група функционални отдели (за краткост ще ги наричаме щаб),които изпълняват управленчески функции в помощ на ръководството на министерството.Първият зам.министър непосредствено ръководи трима зам.началници на щаба.

Първият зам.началник щаб ръководи началниците на следните отдели на щаба:оперативен отдел;информационно-аналитичен отдел;отдел за контрол (който обединява функциите по контрола на "Секретариата" и "Групата за контрол и помощ") и на организационно-нормативния отдел.

Вторият от зам.началниците на щаба непосредствено ръководи началниците на следните отдели на щаба: на отдела за координация на научните изследвания,научната организация на труда и управлението и внедряване на челния опит;на отдела за оперативна подготовка и учебни заведения;на отдела за координация на идеологическите и пропагандни органи и издателствата на МВР;началници на НИОСУ,НИОП,НТУ, и ВСШ "Г.Димитров".

Третият зам.началник щаб непосредствено ръководи началниците на следните отдели:на отдела за координация с братските органи;на мобилизационния отдел,на свързочния отдел и на "Секретариата" (разбира се този "Секретариат",в новия вариант,от който са иззети функциите,които се отнасят към системата за управление).

Из архивите на ДС

По направления на дейност се изграждат следните групи функционални отдели (щабове) в помощ на ръководството.За направление "Разузнаване" тези въпроси не се третират поради спецификата на работа на ПГУ,освен това,там в никакъв вариант има изградени щабни звена.

Направление "Контраразузнаване" (виж фиг.2) обединява в себе си следните поделения:ВГУ,III управление,VI управление,I самостоятелен отдел,II самостоятелен отдел,III самостоятелен отдел,IV самостоятелен отдел и отдел "Задгранични паспорти".Това ще позволи на ръководството на направлението да обедини,организира и координира работата на контраразузнаването,което сега като цяло не се ръководи,дори на ниво - ръководство на министерство,т.к. различни зам.министри ръководят различни поделения на контраразузнаването.

В помощ на ръководството на направлението под ръководството на първия зам.началник на направлението се изграждат следните отдели (щаб): Оперативно-методичен отдел;Информационно-аналитичен отдел;Отдел за дезинформация;Организационно-методичен отдел;Звено за координация с братските органи и Мобилизационен отдел.

При направление НМ и ПО първият зам.началник на направлението ръководи функционалните отдели (щаб),които са в помощ на ръководството на направлението.Към щаба се изграждат следните отдели:Оперативно-методичен отдел;Информационно-аналитичен отдел;Организационно-нормативен отдел;Отдел за оперативна подготовка и внедряване на челния опит;Мобилизационен отдел; Звено за координация с братските органи.Началникът на щаба ръководи също така и началника на НИИКК.

Управление "Гранични войски"има изградена такава организация и затова не се предлагат изменения.

На ниво Софийско градско управление и окръжни управления се предлага изграждане на следните звена в помощ на ръководството по осъществяване на управленческите процеси,които също се ръководят от първите зам.началници на окръжните управления:оперативно звено;информационно-аналитично звено и мобилизационно звено.

При такъв вариант на изграждане на системата за управление,само от съществуващите ръководни длъжности на ниво министерство и ниво централни поделения могат да бъдат съкратени приблизително 14 бройки.

Особеност на горепосочените функционални звена(наречени щабове) на ниво ръководство на министерство е това, че във всички звена в различно съотношение обаче,трябва да работят представители на трите основни направления на министерството

Из архивите на ДС

934

(на ДС,НМ и ПО и ГВ),а на ниво СГУ и окръжни управления специалисти по ДС и НМ и ПО.

Основните функции на групата функционални отдели(щаб) към ръководството на министерството могат да бъдат следните:

– Организация и ръководство на информационно–аналитичната работа в органите на МВР.Разработка на предложения за вида и обема на информацията,сроковете за нейното представяне,формата на информационните документи,набелязване на мерки за усъвършенствуване на системата за информация и формите и методите на аналитичната работа.

– Комплексен анализ на оперативната обстановка и разработка на тази основа на конкретни предложения по усъвършенствуване на оперативната работа в министерството.

– Организационно осигуряване на осъществяваните от ръководството на МВР мероприятия по усъвършенствуване на оперативната дейност на министерството.

– Разработка и осъществяване съвместно с поделенията на мероприятия по своевременно реагиране на измененията на оперативната обстановка.

– Текущо планиране на работата на МВР и колегиума. Организационно осигуряване на изпълнението на плана.

– Перспективно планиране на работата на МВР.

– Координиране на работата на отделни направления на дейност на министерството по изпълнение на комплексни задачи.

– Осъществяване на комплексен контрол на работата на поделенията на министерството и текущ контрол по изпълнението на задачи,възложени от висши партийни и държавни органи,от съвместни мероприятия на МВР с други ведомства и от решения на ръководството на МВР.

– Разработка на нормативи за научно обосновано разпределение на силите и средствата на министерството.

– Разработка и усъвършенствуване на организационната структура на органите на вътрешните работи.

– Текущо и перспективно планиране и координация на научно–изследователската работа в МВР,организация на работата по обобщаване на собствения челен опит и този на братските органи.

– Разработка на мероприятия по внедряването в практиката на поделенията научните основи на управлението и организацията на труда.

– Координация на работата на органите на МВР с братските органи.

– Ръководство и координация на работата на идеологическите и пропагандни органи и издателската дейност на МВР.

– Планиране на мероприятия за усъвършенстване работата по оперативната подготовка на ръководния състав на МВР.

– Ръководство и контрол на работата на ВСШ "Г.Димитров"

– Разработка на мероприятия за осигуряване на висока бойна готовност.

– Оперативно–методическо ръководство и контрол на дейността на щабовете по направления и окръжни управления.

– Разработка на нормативни документи (инструкции,планове и др.) за действие при различни оперативни ситуации.

Някои от посочените функции на щаба на министерството не са типични за щабовете по направления и окръжни управления, други по наименование могат да бъдат изброени и за тях.Такива са например функциите по обработка и анализ на информацията,планирането,контрола,организацията на работата и методическото ръководство.Но тези функции на различните нива имат различно съдържание и различна степен на конкретност в реализацията.Функциите и задачите на щабовете от трите нива трябва да бъдат внимателно и задълбочено определени,тъй че да доведат до реализирането на една стройна система на управление.

ВТОРИ ВАРИАНТ

Сегашната структура на Министерството на вътрешните работи и неговите поделения е съобразена с тези на органите на КГБ и МВД на СССР.За осъществяване процесите на интеграция е по-целесъобразно изменения,касаещи структурата на поделенията да не се правят,тъй като по-лесно и оперативно ще могат да бъдат решавани общи въпроси,касаещи съответните поделения от МВР и КГБ и МВД на СССР.

В същото време линията на партията за по-нататъшното решително подобряване на системата за управление ни задължава да бъдат взети мерки в това отношение и в нашето министерство. Усъвършенстването на управлението в МВР е един много труден проблем,поради сложността на структурата и дейността на министерството като цяло и поради това,че то решава изключително отговорни и сложни задачи.Именно по тази пък причина създаването на все по- съвършенна система за управление в МВР е по-остър проблем,отколкото в някои други ведомства.Мисълта на Ленин,че "цялото изкуство на управлението и политиката е в това,навреме да отчитаме и знаем къде да съсредоточим главните си сили и внимание" особено актуално звучат за нашето министерство и всяко усъвършенстване на системата за управление трябва да води до това,че тази система да реализира на практика тази мисъл.

935

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

936

По-нататъшното усъвършенстване на управленческата дейност,засилването на влиянието на системата на управление върху конкретните резултатите на нашата работа са немислими без отчитането на изменящата се оперативна обстановка,без организиране на силите и средствата на министерството за съответна реакция.Това от своя страна означава,на първо място да бъде усъвършенствувана структурата на системата за управление и на второ място самите управленчески процеси,така че да се постигне съществено подобрение в реализацията на четирите основни функции на процеса на ръководство - планиране,организация на работата, контрол и информационно обезпечение.

Усъвършенствуването на системата на управлението може да бъде осъществено,чрез напълно запазване на сега съществуващата структура на поделенията и организацията на тяхната работа при известни изменения в структурата на системата за управление на ниво - ръководство на министерството,ниво - ръководства на централни поделения и на трето ниво - ръководство на окръжните поделения.

На ниво ръководство на министерство под ръководството на първия зам.министър се обединяват група функционални отдели,които подпомагат ръководството на министерството в осъществяването на основните управленчески функции.Още повече,че такива звена на най-високо ниво в министерството има и става дума само за известна реорганизация,уточняване на тяхните функции и комплектоване с добре подготвени служители от министерството.Поставянето на тези функционални отдели под ръководството на един зам.министър ще помогне за създаване на единство и премахване на известна разпокъсаност в управленческия процес и за по-добра координация в работата на звена,подпомагащи ръководството в планирането,организацията на работата,контрола в министерството и информационното обезпечаване на ръководството на МВР и висшите партийни и държавни органи.

През първи етап на първия зам.министър могат да бъдат подчинени:

1. Оперативен отдел, на който могат да бъдат дадени функциите за подпомагане ръководството на министерството по следните въпроси:

- по осъществяване на перспективното и текущо планиране на работата в МВР;

- по координация на работата на поделенията;

- по осъществяване на методическо ръководство като (разработване на документи,регламентиращи дейността на поделенията по основните задачи и оказване помощ при работа по проблемни и комплексни задачи за изпълнението,на които се налага участие на няколко поделения);

Из архивите на ДС

– осъществяване на оперативно дежурство,чрез което се реализира оперативното управление на силите и средствата на МВР в извън работно време,а в работно време контрол и помощ на поделенията по поставени задачи,от ръководството на министерството.

2. Информационно–аналитичен отдел (на този отдел се дават основните функции на сегашния ЦИАС). Отделът трябва да бъде орган за анализ и обработка на данни и изготвяне на съответно регламентирани документи,необходими за пълното и навременно информиране на ръководството на министерството и висшестоящите държавни и партийни органи.

3. Отделът за контрол (такъв орган и сега съществува в лицето на Групата за контрол и помощ).На този отдел се възлагат функции по осъществяване на комплексни проверки и оказване помощ на всички поделения на МВР,както и текущ контрол на задачи поставени от ръководството на МВР и висши партийни и държавни органи.

937

На следващ етап могат да бъдат подчинени на първия зам. министър и др.звена,които сега се намират в някои поделения или на ръководство на други зам.министри.Имат се предвид звена,които в една или друга степен изпълняват управленчески функции на ниво – министерство.Като такива могат да бъдат посочени следните звена:

1. Организационно–планов отдел,който ще подпомага ръководството на МВР в изработването на нормативи за научно–обоснование разпределение на силите и средствата на министерството,в усъвършенствуване организацията на работата в поделенията и адаптиране структурата на министерството към изменящата се оперативна обстановка.

2. Отделът за координация на научните изследвания,научна организация на труда и управлението и внедряване на челния опит. Този отдел ще подпомага ръководството в:текущото и перспективно планиране на разработките на научните звена в МВР с цел да се решават най–актуалните задачи на поделенията на МВР;в осъществяване на координация и контрол на работата на тези научни звена; организация на работата по обобщаване и внедряване на собствения челен опит и този на братските органи.

3. Отдел за оперативна подготовка и учебни заведения. Отделът ще планира,контролира и оказва помощ на учебните заведения на МВР и поделенията по въпросите,касаещи оперативната подготовка на състава и ще организира мероприятия за усъвършенствуване подготовката на ръководния състав.

4. Отдел за координация на работата на идеологическите и пропагандни органи на МВР и издателствата.

5. Отдел за координация с братските органи.

6. Мобилизационен отдел.

Из архивите на ДС

938

28

– осъществянане на оперативно дежурство,чрез което се реализира оперативното управление на силите и средствата на МВР в извън работно време,а в работно време контрол и помощ на поделенията по поставени задачи,от ръководството на министерството.

2. Информационно–аналитичен отдел (на този отдел се дават основните функции на сегашния ЦИАС).Отделът трябва да бъде орган за анализ и обработка на данни и изготвяне на съответно регламентирани документи,необходими за пълното и навременно информиране на ръководството на министерството и висшестоящи държавни и партийни органи.

3. Отдел за контрол (такъв орган и сега съществува в лицето на Групата за контрол и помощ).На този отдел се възлагат функции по осъществяване на комплексни проверки и оказване помощ на всички поделения на МВР,както и текущ контрол на задачи поставени от ръководството на МВР и висши партийни и държавни органи.

На следващ етап могат да бъдат подчинени на първия зам. министър и др.звена,които сега се намират в някои поделения или на ръководство на други зам.министри.Имат се предвид звена,които в една или друга степен изпълняват управленчески функции на ниво – министерство.Като такива могат да бъдат посочени следните звена:

1. Организационно – планов отдел,който ще подпомага ръководството на МВР в изработването на нормативи за научно–обосновано разпределение на силите и средствата на министерството,в усъвършенствуване организацията на работата в поделенията и адаптиране структурата на министерството към изменящата се оперативна обстановка.

2. Отдел за координация на научните изследвания,научна организация на труда и управлението и внедряване на челния опит. Този отдел ще подпомага ръководството в: текущото и перспективно планиране на разработките на научните звена в МВР с цел да се решават най–актуалните задачи на поделенията на МВР;в осъществяване на координация и контрол на работата на тези научни звена;организация на работата по обобщаване и внедряване на собствения на МВР челен опит и този на братските органи.

3. Отдел за оперативна подготовка и учебни заведения. Отделът ще планира,контролира и оказва помощ на учебните заведения на МВР и поделенията по въпросите касаещи оперативната подготовка на състава и ще организира мероприятия за усъвършенствуване подготовката на ръководния състав.

4. Отдел за координация на работата на идеологическите и пропагандни органи на МВР и издателствата.

5. Отдел за координация с братските органи.

6. Мобилизационен отдел

Из архивите на ДС

29

7. Свързочен отдел.

В резултат на гореизложеното се вижда,че първият зам.министър ръководи група функционални звена,които изцяло подпомагат ръководството на министерството с което се създават предпоставки за създаване на единство в управленческите функции, за разтоварване на ръководството от задачи,които могат да бъдат изпълнявани и решавани на по-ниско ниво,а в същото време се създават възможности за пълна информираност и поставяне на по-високо ниво на планирането и контрол на работата както и за по-бърза реакция на изменящата се оперативна обстановка.

Останалите зам.министри трябва като цяло да ръководят отделните направления на дейност на МВР:

1. Направление разузнаване се ръководи от зам.министър той и началник на ПГУ.

2. Направление контраразузнаване се ръководи от зам. министър.Той ръководи началниците на ВГУ,III управление,VI управление,IV управление и началниците на I самостоятелен отдел,II самостоятелен отдел,III самостоятелен отдел,IV самостоятелен отдел и отдел "Задгранични паспорти.

За да бъде създадена възможност за разглеждане и решаване на някои общи въпроси,касаещи контраразузнавателните поделения,може да бъде създаден съвет на контраразузнаването,който да бъде ръководен от зам.министъра.На съвета могат да бъдат дадени функции по разглеждане на плановете на контраразузнавателните поделения,с цел съгласуване и координиране на усилията и действията;функции по разглеждане на проблеми и задачи,касаещи две или повече поделения на контраразузнаването,въпроси от координацията на работата (изготвяне и разглеждане на документи,регламентиращи определени дейности;образуване на общи работни групи,на които да се възлагат въпроси за разработка на възникващи проблеми от изменящата се оперативна обстановка и други).

3. Направление НМ и ПО се ръководи от зам.министър той и началник на Дирекцията по НМ и ПО.

4. Направление "Гранични войски" той и началник УГВ.

5. Направление,което включва управление ТИЛ,отдел "Финансов" и отдел "Ревизионен" - ръководи се от зам.министър.

На второ ниво - ниво централни поделения също под ръководството на първия зам.началник се поставят звена,които подпомагат ръководствата на поделенията в осъществяването на управленческите процеси в управленията,а именно:

- в изработването на текущи и перспективни планове за работата на управлението;

Из архивите на ДС

940

30

– в осъществяването на контрол на подчинените на ръководството на поделението звена по работата им както по противника,така и по организация на собствената им работа;

– осъществяват методическо ръководство на съответните звена в окръжните поделения;

– разработват документи и предложения,касаещи проблеми на координацията на работата;

– разработване на анализи по оперативната обстановка и на тази основа даване на предложение по усъвършенствуване на работата по направление на даденото управление;

– текущо информационно обезпечаване на ръководството на поделението и ръководството на министерството по направление на дейност на даденото управление;

За изготвяне на комплексни анализи,касаещи оперативната обстановка общо за контраразузнаването се образуват временни работни групи с участие на заинтересованите контраразузнавателни поделения.Периодически тези анализи се разглеждат в Съвета на контраразузнаването в резултат на което се приемат и мероприятия за комплексно реагиране на оперативната обстановка

– разработка и осъществяване,съвместно с останалите оперативни звена (отдели или управления) на мероприятия за своевременно реагиране на измененията на оперативната обстановка;

– ръководство на дежурните части;

– разработка на нормативни документи,касаещи работата на поделенията;

– плануване,подготовка и осъществяване на мероприятия по повишаване на оперативната подготовка на състава.

Изброените примерни функции могат да бъдат съкращавани или разширявани в зависимост от спецификата на поделението.

На трето ниво – окръжни поделения също под ръковод – ството на първия зам.началник се поставят на ръководство звена, които ще подпомагат ръководството на съответното окръжно управление по осъществяване на планирането на работа;контрола на изпълнението;организацията на работата;информационното обезпечение на ръководството и състава на ОУ; оперативното дежурство.

За съгласуване работата на различни поделения на МВР, действуващи на територията на окръга се изгражда Съвет,който се ръководи от началника на окръжното управление.В съвета участвува ръководството на окръжното управление,началника на съответния отдел от ВКР,началника на отряда (или началници отряди),чиято територията е разположена в дадения окръг.Съвета разглежда плановете за работа и се съгласуват въпроси от тях,които касаят указаните поделения на МВР;периодически се разглеждат анализи по оперативната обстановка в окръга и при необходимост се приемат меро–

Из архивите на ДС

941

31

приятия за съвместно действие;разглеждат се въпроси по координацията и други.

При предложените първи и втори варианти ще се постигне усъвършенстване на структурата на управление само, ако се обезпечи:

– единство на информационно–аналитичната,организаторската работа и контрола;

– попълване на тези звена с висококвалифицирани работници на органите на МВР с последваща непрекъсната всестранна подготовка на тези кадри,така че те да придобият умение да изпълняват на високо ниво голям обем работа в къси срокови;

– ясно определяне на функциите на всички работещи в тези звена,както и въпросите на взаимодействие на тези звена от трите нива и с останалите оперативни поделения.

При положение,че бъде взето решение за приеманене на един от посочените варианти за усъвършенстване на управлението,трябва да бъде формирана група от компетентни служители от ръководствата на основните поделения на ДС,НМ,ГВ,Секретариата на МВР,Групата за контрол и помощ,управление "Кадри"–МВР и НИОСУ, която на основата на предложения идеен вариант да разработи подробно и обосновано предложение за структурата на системата за управление с точно разграничаване на функциите и задачите.Едновременно с това трябва да бъдат разработени и предложения по усъвършенстване на самите управленчески процеси (въпроси,касаещи планирането,контрола,организацията на работата по основни проблеми,въпроси и др.).

Приемането на един от предложените или други варианти по усъвършенстване на системата за управление включва и работата,която е наложително да се проведе по следните въпроси:

– по съкращаване на управленческия персонал (с цел да се увеличи изпълнителския състав) въз основа на принципите,изложени в първата част на предложението;

– разработване на подробни функции на ръководствата на поделенията,а също така на отделите и отделенията на централните и окръжни управления.

Тези функции във вид на вътрешни правилници да се приемат от съответните ръководства и утвърдят от ръководството на министерството.В резултат на изготвянето и разглеждането на тези документи да бъдат изявени дублиращи се звена,преплитане и дублиране на функции и да бъдат дадени съответни предложения за изменения.

– изявяване на проблемни въпроси,касаещи организацията на работата на едно или повече поделения,които да бъдат поставени за разработка на научните звена на Министерството или на

Из архивите на ДС

942

комплексни работни групи,съставени от представители на заинтересованите поделения.

ТРЕТИ ВАРИАНТ

Третият вариант не предполага,каквито и да е структурни проблеми в системата за управление.За постигане на известно усъвършенствуване на работата могат да бъдат проведени следните мероприятия (които в същност трябва да бъдат реализирани и при описаните първи и втори вариант):

– преразпределение на поделенията на министерството,които се ръководят от съответните зам.министри,с цел да се осъществи единство и по-добра координация на работата по направление,приблизително по такава схема:Разузнаване,контраразузнаване,НМ и ПО, ГВ,научни звена и учебни заведения,тилови въпроси;

– работна група от управление "Кадри" с представители на съответни поделения да разработят предложение за намаляване на управленческия персонал за сметка на увеличение на изпълнителския състав.В работата си групата да отчита принципите на науката за управление и особеностите на работа на МВР;

– да бъде възложено на поделенията да разработят и приемат вътрешни правилници,в които да регламентират функциите на отделите и отделенията в поделенията.При тези разработки да се отчитат необходимостта от отстраняване на дублиращи се звена,на дублиращи се функции и задачи,а също така да се спази изискването за делегиране на права на по-ниски ръководства,с цел освобождаване на ръководствата на поделенията за решаване на по-важни и съществени въпроси.

– Под ръководството на съответните зам.министри,отговарящи за даденото направление да бъдат поставени проблеми,които трябва да бъдат решени,за да се подобри организацията на работата на едно или няколко поделения.За целта да бъдат формирани работни групи,които в определени срокове да извършат съответната разработка.Когато проблемите касаят няколко поделения (т.с.изискват по-висока степен на координация и взаимодействие)разработката да се наблюдава от зам.министъра.

След разглеждане и приемане на вариант за решаване на проблема за усъвършенствуване на системата за управление ще бъде разработена подробна програма,изпълнението,на която ще доведе до реализиране на приетия вариант.

Отп.в 2 екз.
№ 1 – др.А.Карлов
№ 2 – НИОСУ
Изп.:Д.Ганев
РМ/24.XII.75 г.

ПЪРВИ ЗАМ.МИНИСТЪР

Ген.майор: (А.Карлов)

Проект 240

Секретно!
Екз. № 1

М-ВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ПЛОСУ
Вх. № ..... от ..... 197...г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

Относно: Усъвършенствуване системата за управление и организация на работата в МВР.

Централният комитет на Българската комунистическа партия и Правителството извършват огромна работа по усъвършенствуване управлението на развиващото се социалистическо общество в НРБ. Изграждането на научно-обоснована система за социално управление се явява резултат на творческо приложение на марксизма-ленинизма в условията на НРБ. Десетият конгрес на Партията и редица последвали го пленуми поставят въпросите за коренно преустройство на управлението на основата на съвременната наука за управление. За реализиране на този проблем МС издаде няколко постановления /№ 113/20.08.1975 г...../. В изнесения пред ЦК на БКП доклад по усъвършенствуване на системата за социално управление на 14 април 1975 г. е указано че, др. Т. Живков е дал указания на колектива, разработващ проекта за усъвършенствуване на системата за социално управление при което като основното изискване е дефенирал следното: управленческите структури и технологиите на управление да бъдат изградени на основата на съвременните постижения на кибернетиката, а също така е определил и основните принципи, на които трябва да се изграждат новите предложения.

Основните принципни изисквания се свеждат към следното:

1. Усъвършенствуваната система за управление като система социалистическа, трябва да бъде основана върху принципите на демократическия централизъм.

Из архивите на ДС

2. Тя трябва да бъде изградена върху кибернетична основа, като използува в пълна степен постиженията на съвременните управленчески науки.

3. В нея трябва да се предвижда намаляване на многозвенността и свеждане на управленческите равнища на 2 и само в отделни случаи на 3 равнища; да предвижда опростяване на функциите, премахване на дублиращите и преплитащи се дейности, а в съответствие с това и на дублиращите и преплитащи се звена.

4. Да бъде реалистична, да предвижда етапност в изграждането на новите структури; да дава възможност за гъвкавост и промени.

5. Управлението на стопанските и социалните дейности да се извършва в определена технологическа последователност. Разработката на управленчески технологии за всеки управленчески процес да създава предпоставки за изграждането на управленчески нормативи, които да доведът до пресичане на възможността за произволно разбухване на управленческия апарат.

В изнесения Доклад пред ЦК на БКП от 14 април се прави анализ на недостатъците в сега съществуващата система за управление, които основно се свеждат до следното:

- голяма разпокъсаност на функциите и звената;

- разпокъсаността на функциите и звената е довело до това, че много от тях се дублират, а други се преплитат. Липсва стройно описание на технологическите процеси на управлението поради това липсват и управленчески нормативи за числеността на персонала и структурата на звената;

- освен официалния щат в министерствата е налице и втори, скрит щат;

- въпреки наличието на много звена системата е скована. Липсва и гъвкавост и възможност на ръководството да мени структурите и функциите според потребностите на живота;

- научното обслужване е откъснато от проблемите на системата и то не е включено органически в решаването на тези проблеми.

От архивите на ДС

Подчертани са също така и изискванията, които съвременните управленчески науки предявяват към една рационално организирана система за управление, а именно:

а) обработка на възможно най-пълна вътрешна за системата и външна информация и вземане на решения. В условията на плановата икономика тези решения намират крайния си израз преди всичко в дългосрочните комплексни програми и перспективните петгодишни планове за развитие;

б) организиране на оперативното изпълнение на приетите програми и планове;

в) контрол върху работата на цялата система и своевременно предизвикване или на корекции във взетите решения или на нови решения.

Приведените по-горе препоръки и изисквания са формулирани за усъвършенствуване системата на управление на отраслевите министерства, но почти всички в пълна сила важат и за министерства като нашето.

Усъвършенствуването на системата за управление и организацията на работата в органите на вътрешните работи е един непрекъснат процес, в който системата се привежда в съответствие с изискванията на оперативната обстановка.

Ръководството на министерството, изхождайки от решенията на Партията и Правителството, се стреми да усъвършенствува дейността на органите на МВР, която касае в различни аспекти системата за управление, организацията на управленческите и трудови процеси, тяхното рационализиране, механизиране и автоматизиране. В резултат на тази работа, ръководството на министерството разкрива нерешени проблеми от различни направления на дейност.

I. Проблеми поставени за разработка през 1975 г.

Ръководството на министерството е изявило и поставило за разработка на различни работни групи следните по основни проблеми:

1. Усъвършенствуване на системата за информация и анализ в МВР.

Из архивите на ДС

946

Ръководството на министерството е разпоредило разработването на горепосочения проблем през 1975 г., поради направена оценка, че информационно-аналитичната дейност в МВР не съответствува напълно на съвременните изисквания и потребностите на министерството.

Целта на разработката е да бъдат предложени решения за усъвършенствуване на системата за информация и анализ, така че тя да е в състояние да се осигурява своевременно и пълно информиране на висшестоящите държавни и партийни органи и на ръководството на МВР, да съдействува за по-дълбоко вникване в процесите и явленията и в изменението на оперативната обстановка, за правилно осъществяване на процесите на планиране на работата по всички направления и подпомагане на поделенията при изпълнение на тяхните задачи. Работата по този проблем завърши с издаване на заповед за работата на информационно-аналитичните звена в МВР.

2. Методика за приложение на програмно-целевия и комплексен подход при планирането на работата на органите на МВР.

Целта на темата е да бъдат разработени за условията на МВР въпросите на планирането на основата на програмно-целевия и комплексен подход. Ефектът от тази разработка трябва да се изрази в реалното подобряване на процеса на планирането в МВР. Освен това тя може да служи като база за разработване на нормативни документи по планирането в поделенията на МВР, съобразно спецификата на тяхната дейност.

В резултат на поставената задача е разработена указаната Методика и технологии за осъществяване на процесите на планиране в МВР.

3. Усъвършенствуване на кадровата работа в МВР

В съответствие с решенията и указанията на ЦК на БКП за по-нататъшно подобряване на работата с кадрите през 1971 г. беше разработена и утвърдена за експериментиране Системата за кадровата работа в МВР. В резултат на експериментирането поделенията на МВР направиха оценка на системата. В оценките на поделенията се отчитат положителните изменения в кадровата работа

Из архивите на ДС

947

след въвеждането на системата. Наред с това се показват някои недостатъци и поставят нерешени проблеми.

Целта на настоящата разработка е да отстрани допуснатите недостатъци и да бъдат разработени нерешените въпроси, които след това да бъдат приложени към единния документ, регламентиращ кадровата работа в МВР. Такива въпроси са: подсистема за "Информационно обезпечаване на кадровата работа", "Методика за прогнозиране и планиране на кадрите и кадровата работа", "Инструкция за отчитане на извънредните произшествия" и др.

Съгласно утвърдения план проекта ще бъде внесен за разглеждане в ръководството на Министерството до края на първото полугодие на 1976 г.

4. Интеграция на научните звена в Министерството на вътрешните работи.

Целта на темата е да се усъвършенствува дейността на научните звена на Министерството.

По оценка на работната група, разработваща темата е необходимо да бъдат решени следните въпроси:

- да бъде разработена концепция за развитието и внедряването на достиженията на науката и техническия прогрес в МВР въз основа на програмно-целевия подход;

- да бъдат разработени единни перспективни и текущи планове за научната и учебна дейност;

- да се усъвършенствува системата за управление, координация и контрол на научните и учебни звена;

- да се усъвършенствува организацията на работа по изучаване изискванията на оперативните поделения към научните и учебни звена;

- да се усъвършенствува организацията на работата по внедряване на разработките на научните и учебни звена;

- да се разработят изисквания и критерии за повишаване квалификацията на научния потенциал, тяхното хабилитиране и научно израстване.

Работната група е представила вариант на доклада по интеграцията, който през м. октомври е обсъден на съвещание

Из архивите на ДС

948

при Първия зам. министър генерал-майор А. Карлов.

5. Научна организация на работата на контраразузнавателното отделение и научна организация на работата в оперативно-издирвателните отделения на НМ.

Целта на посочените по-горе теми е да бъдат предоставени данни от изследванията на съществуващата в момента организация на работата в отделенията на ДС и НМ за извършване на съответен анализ, необходим за докладите на предстоящата научно-практическа конференция на тема "Организация на работата на началника на отделението от МВР", а също така да бъде разработено предложение за усъвършенствуване организацията на работата на началника на отделението и оперативния работник от ДС и НМ.

6. Усъвършенствуване системата за административно обслужване на гражданите от органите на МВР.

В изпълнение на Решение № 44 от 31.01.1973 г. на Бюрото на Министерския съвет, е разработен работен проект за усъвършенствуване на системата за административно обслужване на гражданите от органите на МВР, който беше разгледан и приет от Колегиума на министерството през м. декември 1975 г. Проектът предвижда опростяване на административните услуги на населението, с цел пестене на работното им и свободно време, а също така и повишаване на ефективността на работата на обслужващите звена от МВР, посредством рационализиране технологията на работата им, по-добра организация на труда и работните места, използуване на оргтехнически средства и др.

За внедряването на проекта е изготвена подробна програма.

7. Усъвършенствуване на профилактичната дейност, осъществявана от държавните и обществени органи и организации.

В изпълнение на т. 5 ал. 2 от Решение № 572 на Политбюро на ЦК на БКП от 9. 12.1974 г., т. 4 от Плана за работа на ДНМ през 1975 г. и т. 4, раздел 4 от План-програмата на ДНМ, Министерството на вътрешните работи, Министерството на правосъдието, Комитета за държавен и народен контрол, Главната прокуратура и

Из архивите на ДС

Върховния съд трябва да извършат изследвания и анализи на профилактичната дейност, осъществявана от държавните и обществени органи и организации и предложат мерки за нейното усъвършенстване.

За сега по темата е извършено следното:

- от името на др. Министър е изпратено писмо до ръководителите на заинтересованите ведомства с предложение за изграждане на междуведомствена комисия, която да организира изпълнението на задачата;

- в ДНМ е изградена комисия от представители на централните поделения под председателството на генерал-майор Зурлев със задача да организира, координира, контролира и обобщи резултатите от дейността на специално създадените за целта работни групи към всяко централно поделение на ДНМ.

8. Усъвършенстване структурата на органите за профилактична и политико-възпитателна работа на МВР.

На работна група от заинтересованите поделения е поставена задача за разработване на проект за усъвършенстване структурата на органите, занимаващи се с профилактична и политико-възпитателна работа в МВР, с оглед повишаване на нейната ефективност. Целта на разработката е да бъдат предложени такива решения, които да доведът до по-голяма централизация в ръководството на тези дейности и премахване на дублирането, което има място при сегашната структура.

9. Комплексна система за оповестяване и оперативни връзки на МВР - КСООВ.

Главната цел на разработваната система е да се усъвършенствува системата за оперативно и надеждно управление на силите и средствата на МВР чрез:

- създаване на възможност на министъра и оперативния дежурен при министерството да провеждат единични и конферентни високоговорящи разговори с ръководството на министерството, с всички ръководители на централните поделения и окръжните управления на МВР по открита и засекретена подсистеми.

949

Из архивите на ДС

950

- Създаване възможност на Директора на Народната милиция и дежурния при ДНМ да провеждат единични и конферентни високоговорящи разговори с ръководството на ДНМ, с поделенията на ДнМ и окръжните и районни управления на МВР по откритата подсистема.

- Осигуряване надеждна връзка от центъра до окръжните и районни управления на МВР, а оттам до кварталните отговорници.

- Осигуряване връзка по време на движение на ръководството на министерството с дежурните в центъра и окръзите.

- Осигуряване възможност за единично и циркулярно предаване на телеграфни съобщения от дежурния в ДНМ до окръжните и районни управления на МВР.

- Осъществяване възможност за пренасяне на фототелеграфна информация от дежурния в ДнМ до окръжните управления на МВР.

- Създаване възможност за по-ефективно използуване на наличните свързочни канали от свързочната мрежа на МВР.

- Осигуряване бързо и надеждно оповестяване на дежурните в МВР, ДНМ, централните поделения, УГВ, окръжните и районни управления на МВР.

- Осигуряване оповестяване на ръководния и редови състав на служителите в МВР в служебните помещения, по време на движение и по домовете.

- Осигуряване възможност за предаване на телеграфни съобщения от дежурния в МВР до окръжните управления на МВР през телеграфната станция на МВР.

Горепосочената тема се разработва от специалисти на НТУ под ръководството на специално сформирана за целта група.

10. <u>Усъвършенствуване на бойната и физическа подготовка на служителите и разгръщане на масовата физкултура, спорта и туризма в МВР</u>.

Разработката се обуславя от необходимостта да се отговори по цялостно и конкретно на изискванията на 36-то/22.12. 1972 г. и 5-то/5.01.74 г. постановления на МС, които изискват

Из архивите на ДС

МВР да полага по-голями усилия и грижи за внедряване на масовата физкултура и спорта в бита на служителите, да съдействува за ускоряване темпа в развитието на високо спортно майсторство.

Разработката предвижда усъвършенствуване на:

- управлението на физкултурната, спортната и туристическа дейност в МВР;

- масовизиране на спортовете, повишаване на спортното майсторство и възпитанието на спортистите;

- увеличаване приноса на спортистите - служители на МВР към националния спорт;

- по-голяма съгласуваност на усилията и използването на средствата на поделенията на МВР за повишаване обхвата и подобряване съдържанието на физкултурната, спортна и туристическа дейност в системата на МВР.

951

11. Система за унифицирана управленческа документация на МВР /СУУД на МВР/.

С разпореждане № 59 от 15.02.1975 г. и № 186 от 29.04.1975 г. на Бюрото на МС е утвърдена комплексна програма за разработване на "Единна система за унифицирана управленческа документация".

Тази система предвижда стандартизирането и унифицирането на управленческата документация на всички равнища на държавно ръководство и обхваща 24 системи за унифицирана управленческа документация /СУУД/. Една от тях е и тази на МВР. Целта на разработването на СУУД на МВР е да се намали броя на видовете документи, намиращи се в обръщение при изпълнение на управленческите процеси, да се стандартизира и унифицира тяхното съдържание и форма, а също така да се пригодят някои от тях за обработка на ЕИМ.

12. Автоматизирана система за разкриване на дактилоскопични отпечатъци

Горепосочената автоматизирана информационна система е разработена през 1975 г. от НИОСУ по заявка на НИКК. Основната й задача е да подпомага разкриването на престъпления, при които

Из архивите на ДС

952

са оставени дактилоскопични отпечатъци.

В системата са въведени пръстови отпечатъци на престъпници от активния контингент, а също и следи от местопроизшествия. В момента в електронно-изчислителната машина са въведени 38000 души. При експериментирането на системата от 100 неразкрити досега следи, с нейна помощ, бяха разкрити 14 извършители на престъпления. Системата е предназначена да усъвършенствува работата на оперативния състав и ръководството на поделенията на криминалната милиция.

13. Автоматизирана информационна система за КАТ

С помощта на тази система се обработва информация за моторните превозни средства и техните собственици, а също и за станалите пътно-транспортни произшествия.

Системата се използува за:

- извършване на оперативно-издирвателни справки за укрили се МПС, които са участвували в пътно-транспортните произшествия;

- за подготовка на статистически таблици, които се използуват от ръководните нива на поделенията на КАТ за извършване на анализи с цел усъвършенствуване на своята дейност.

14. Автоматизирана информационна система за втори самостоятелен отдел.

Системата съхранява и обработва информация за маршрутите и поведението на наблюдаваните обекти от втори самостоятелен отдел. Системата ще се използува за извършване на справки и предимно за предоставяне на данни за разработване на анализи, необходими за усъвършенствуване на дейността на втори самостоятелен отдел. Системата е разработена от НИОСУ през 1975 г.

15. Автоматизирана информационна система на контраразузнаването.

През 1975 г. започна разработването на работен проект на информационната система на контраразузнаването. Системата ще съхранява и обработва оперативно интересна информация за всички лица, преставляващи интерес за поделенията на контраразузнаването

Из архивите на ДС

/ВГУ, шесто у-ние, четвъото у-ние, самостоятелните отдели, СГУ и окръжните управления/. Потребители на системата ще се явят всички контраразузнавателни поделения и други заинтересовани поделения. Системата се проектира така, че да бъде в състояние да представя конкретна информация за различни обекти на поделенията, а също така данни за разнообразни анализи, необходими за различните нива от системата за управление - за началници на отдели на контраразузнавателните поделения, за ръководствата на управленията, за ръководството на Министерството и висшестоящи държавни и партийни органи.

953

Възможността да се съхранява информацията за всички лица, преставляващи оперативен интерес за контраразузнаването, да се обработва и бързо да се предоставят данни за анализи по линии, форми и методи на подривна дейност, по интересуващи ни прояви на различни категории обекти и други разнообразни комбинации ще доведе до съществено усъвършенствуване на управлението на контраразузнавателната дейност.

Предстоящото окончателно завършване на горепосочените разработки, както и всички други теми, по които работят през 1975 г. научните звена на Министерството /НТУ, НИОСУ. НИОП, НИИК/ и тяхното внедряване в практиката ще допринесе за усъвършенствуване в различни аспекти на дейността и организацията на работата в МВР.

Независимо от това, обаче, решаването на тези проблеми и следващото изявяване и решаване на подобни такива, не може да доведе до онова усъвършенствуване на системата за управление в Министерството, което се изисква в документите на висшите партийни и държавни органи от всички министерства в страната.

Поради тази причина е целесъобразно да бъде разгледан вариант за по-цялостно решаване на въпросите за усъвършенствуване на системата за управление в МВР.

II. Усъвършенствуване на системата за управление в МВР.

Усъвършенствуването на системата за управление в МВР изисква разработка с цел практическо решаване на два основни проблема:

Из архивите на ДС

954

– усъвършенстване на организационната структура на управлението;

– усъвършенстване на процесите на управление, т.е. на информационно-аналитичната работа, на текущото и перспективно планиране, на контрола и организацията на работата.

Тези проблеми трябва да намерят своето решение на всички йерархични нива от системата за управление в МВР, т.е. на ниво ръководство на МВР, на ниво направление /ДС, НМ, ПО и ГВ/ и на ниво управления /централни и окръжни/.

При усъвършенстването на структурата на управлението трябва да се изхожда от два основни критерия:

1. Да се подобри структурата на управление така, че да се постигне минимално време за вземане на решение и за осъществяване на контрол при осигуряване на достатъчно обективна информация за тях.

2. Да се минимизира числото на елементите и връзките в системата за управление, което означава намаляване на силите и средствата, които се използуват за реализиране на управленческите процеси.

Тъй като управленческите процеси в министерството могат да се реализират от различни варианти на организационна структура на системата за управление, то при оценката на тези варианти може да се изхожда от горепосочените два критерия. В науката за управление това са критериите за ефективност и ефикасност на организационни структури.

Ефективността на една организация, а следователно и на нейната структура, се определя чрез степента, с която тя реализира поставените й цели. Ефикасността се измерва чрез количеството ресурси /материални и човешки/, които организацията използува, за да реализира своята ефективност.

Оптималната ефективност и оптималната ефикасност са две взаимносвързани и взаимообуславящи се понятия, което означава, че процесът на тяхното търсене трябва да бъде итеративен.

Развитието на класическата теория на организацията доведе до някои обобщения, които е прието да се наричат принципи

Из архивите на ДС

955

на организацията. Някои от най-важните, трябва да бъдат разгледани и оценени с оглед на специфичните условия на МВР, с цел постигане на първия от посочените по-горе критерии за усъвършенстване на системата за управление в Министерството.

Така например, принципа на изключението гласи, че вземането на рутинни решения, трябва да се осъществява от началниците на по-ниско йерархично ниво, докато новите, необичайни и сложни проблеми трябва да бъдат отнасяни към по-високи нива. Този принцип подчертава, че изпълнителите от най-високите нива са с ограничено време и капацитет и трябва да се предпазват от затрупване с рутинни операции, които също така добре могат да бъдат решени от тяхните подчинени. Следователно този принцип се отнася до делегирането на права.

В духа на този принцип, за нашето Министерство могат да бъдат преоценени действуващите нормативни документи по направления на дейност, които регламентират права и задължения на съответните ръководители и да бъде направена оценка за това, дали делегирането на някои права на по-ниски йерархични нива може да доведе до известно съкращение на управленческия персонал.

Принципът обем на контрол гласи, че съществува граница на броя на подчинени, които ръководителят пряко може да наблюдава. Определянето на оптималното число на подчинени, които даден ръководител непосредствено ръководи, зависи от много фактори в дадена организация и винаги е директно свързан с въпроса за броя на нивата в йерархията. Колкото е по-малък обема на контрола за всеки ръководител, толкова е по-голям броят на нивата и обратно. Обемът на контрол зависи от компетентността на даден ръководител, от неговото техническо и информационно осигуряване.

Различни автори дават различни норми за това, колко подчинени даден ръководител може и трябва лично да ръководи, но те средно се свеждат от 5 до 10 човека. В духа на този принцип има какво да се работи за подобряване на системата за управление в нашето Министерство от гледна точка на намаляване на управленческия персонал.

Из архивите на ДС

956

Какво е положението в Министерството сега?

Министърът ръководи лично всички зам. министри, т.е. 6 човека, всички началници на окръжни управления, т.е. 28 човека и още началниците на 5 поделения, т.е. Групата за контрол и помощ, пето у-ние , ЦИАС, отдел "Финансов" и "Секретариата" на МВР, т.е. всичко 39 други ръководители от различен ранг.

В същото време има зам. министри, които ръководят непосредствено началниците на ~~3-4~~ 5 поделения и то от различни направления.

В управленията основно зам. началниците на управления лично ръководят 2 или 3 началници отдели. Има и отдели, в които има двама зам. началници отдели при три отделения, които си имат свои началници отделения, т.е. един зам. началник ръководи един началник отделение. Това са само отделни примери, които показват колко неравномерно е натоварен ръководния състав. При решаването на този проблем се намесва въпроса за материалното стимулиране, което може да се извършва като се дава съответната заплата на опитния и постигнал добри резултати в работата си служител, без той да се издига в управленческата структура. Внимателното изучаване, проверка и оценка на този въпрос също може да доведе до съкращаване на управленческия персонал в Министерството.

Скаларният принцип пък гласи, че пълномощията и отговорността в организацията трябва да протичат по ясна, непрекъсната линия от най-висшия до най-нисшия изпълнител. Постоянното нарушаване на този принцип води до разделяне на дадена организация на две или повече части. Склонността например на един началник да воюва срещу контрола на висшестоящите ръководства може да доведе до ситуация, когато той съзнателно или несъзнателно се опитва да формира нещо като самостоятелно звено, вместо да остане като част от цялата организация. Поради това скаларният принцип е просто, но в същото време фундаментално изискване към структурата на организацията.

В духа на този принцип може да се помисли, правилно ли е, например централните поделения да бъдат извън контрола на ръководството на Министерството в лицето на неговия контролен

Из архивите на ДС

957

орган - Групата за контрол и помощ.

Определен интерес представлява и принципът на децентрализацията. Децентрализацията като понятие от теория на организацията, означава изместване на процеса на вземане на решение към по-ниски нива в организацията. Тя е в тясна връзка с делегирането на пълномощия на по-широк кръг от изпълнители, които се намират на по-ниски йерархични нива. Децентрализацията е въпрос на степенуване. Само основните решения и направления на политиката на организацията трябва да се определят от най-високите нива.

Успехът на прилагане на принципа на децентрализация зависи от две основни неща:

- от умението и компетентността на подчинените изпълнители, които трябва да имат такава подготовка, че да провеждат адекватно делигираните им решения;

- добре организирана информационна система, която да предоставя необходимата информация на всяко ниво, на което са делегирани права за вземане на решение.

Този принцип, както се вижда, основно се отнася до делегирането на права. В този смисъл може да се направи една внимателна оценка на сега съществуващото положение в Министерството с последващи изводи за известно усъвършенствуване. Правилното прилагане на този принцип е особено важно за министерства от типа на нашето, където е от съществено значение скоростта на вземане на решение.

Вторият критерий, който служи за оценка на една организационна структура, изисква намаляване на силите и средствата, с които също на високо ниво могат да бъдат реализирани поставените пред организацията цели.

От теорията и практиката са известни три вида структури: линейна, функционална и линейно-функционална.

Линейната структура е такава структура, при която всеки служител е подчинен само на своя непосредствен началник, който на своето ниво изпълнява всички управленчески процеси.

При функционалната структура, служителят изпълнява

Из архивите на ДС

958

определена съвкупност от функции, но всяка от тези функции се управлява от съответен началник.

При линейно-функционалната структура всеки служител е непосредствено подчинен на един началник, който обаче разполага с набор от функционални отдели, които го подпомагат по-квалифицирано да управлява по-широк кръг от подчинени. В литературата този набор от функционални отдели се нарича щаб.

Ако се направи определен анализ, се вижда, че нашето министерство от ленейна структура преминава постепенно към линейно-функционална структура и това е закономерен процес поради това, че процесите на управление на такова голямо министерство със сложни и многоаспектни задачи стават все по-трудни. На всяко ниво от ръководство се създават такива функционални звена, които подпомагат последното в осъществяването на управленческите функции. Така например, на ниво ръководство на министерство има звено за информация и анализ /ЦИАС/, звено за контрол /Групата за контрол и помощ и отделът за подработка на документи и текущ контрол на управление "Секретариат/, а известни функции по планирането са възложени на управление "Секретариат". На ниво ръководства на поделения са изградени информационно-аналитични звена, на които се възлагат функции по обработка и анализ на придобиваната и постъпваща в поделението информация, а също така и известни функции по планирането и контрола.

Тази организация и структура на системата за управление се е създавала "исторически", т.е. възниквали са проблеми и за тяхното решаване са създавани нови звена или пък са възлагани на вече съществуващи такива. Това като правило довежда до известно преплитане или дублиране на функции, на разпокъсаност в осъществяване на управленческите процеси.

Затова един от пътищата за усъвършенствуване на системата за управление е да се създаде стройна структура на управленческите звена на различните йерархични нива в министерството, точно да се дефинират и разграничат функциите и задачите на тези звена по нива на йерархията, да се комплектоват тези звена с високо квалифицирани кадри. Функциите, задачите и основните насоки

Из архивите на ДС

959

на тяхната работа трябва да бъдат определени от актуалните нужди на практиката на органите на вътрешните работи и от постиженията на съвременната наука за управление. Тези звена трябва да бъдат ефективно средство за управление в спецификичните условия на дейност на органите на вътрешните работи.

В тези управленчески звена трябва да работят опитни работници от основните направления на дейност на министерството, такива които са носители на теоретически знания, богат практически опит, творчество, ентусиазъм и горещ стремеж за усъвършенствуване дейността на органите на вътрешните работи.

Сегашната структура на Министерството на вътрешните работи и неговите поделения е съобразена с тези на органите на КГБ и МВД на СССР. За осъществяване процесите на интеграция е по-целесъобразно изменения, касаещи структурата на поделенията да не се правят, тъй като по-лесно и оперативно ще могат да бъдат решавани общи въпроси, касаещи съответните поделения от нашето министерство и КГБ и МВД на СССР.

В същото време линията на Партията за по-нататъшното решително подобряване на системата за управление ни задължва да бъдат взети мерки в това отношение и в нашето Министерство. Усъвършенстването на управлението в МВР е един много труден проблем, поради сложността на структурата и дейността на Министерството. Именно по тази пък причина създаването на все по-съвършена система за управление в МВР е по-остър проблем, отколкото в някои други ведомства. Мисълта на Ленин, че "цялото изкуство на управлението и политиката е в това, навреме да отчитаме и знаем къде да съсредоточин главните си сили и внимание" особено актуално звучат за нашето Министерство и всяко усъвършенствуване на системата за управление трябва да води до това, че тази система да реализира на практика тази мисъл.

По-нататъшното усъвършенствуване на управленческата дейност, засилването на влиянието на системата на управление върху конкретните резултати на нашата работа са немислими без отчитането на изменящата се оперативна обстановка, без организиране на силите

Из архивите на ДС

960

и средствата на министерството за съответна реакция. Това от своя страна означава, на първо място да бъде усъвършенствувана структурата на системата за управление и на второ място самите управленчески процеси, така че да се постигне съществено подобрение в реализацията на четирите основни функции на процеса на ръководство - планиране, организация на работата, контрол и информационно обезпечение.

Усъвършенствуването на системата на управлението може да бъде осъществено, чрез напълно запазване на сега съществуващата структура на поделенията и организацията на тяхната работа при известни изменения в структурата на системата за управление на ниво - ръководство на министерството, ниво - ръководства на централни поделения и на трето ниво - ръководство на окръжните поделения.

За усъвършенствуване структурата и организацията на управление в МВР се предлага следния вариант: /виж фигурата в края на предложението/. Структурата на системата за управление на Министерството се запазва на три нива:

- ниво ръководство на Министерството;
- ниво централни поделения /по ДС, НМ, ПО и ГВ/;
- ниво окръжни управления /включително и СГУ/.

На ниво ръководство на Министерството Министърът ръководи лично заместник министрите и началниците на СГУ и окръжните поделения.

За осъществяване на по-добра координация и целенасоченост в дейността на поделенията се предлага зам. министрите да ръководят като цяло функционалните направления в министерство /разузнаване, контраразузнаване, НМ и ПО, ГВ и помощни поделения, а именно:

1. Направление разузнаване се ръководи от зам. министър той и началник на ПГУ.

2. Направление контраразузнаване се ръководи от зам. министър. Той ръководи началниците на ВГУ, трето управление, шесто управление, четвърто управление, пето управление и началниците на първи самостоятелен отдел, втори самостоятелен отдел,

Из архивите на ДС

трети самостоятелен отдел, четвърти самостоятелен отдел и отдел "Задгранични паспорти".

За да бъде създадане възможност за разглеждане и решаване на някои общи въпроси, касаещи контраразузнавателните поделения може да бъде създаден съвет на контраразузнаването, който да бъде ръководен от зам. министъра. На съвета могат да бъдат дадени функции по разглеждане на плановете на контраразузнавателните поделения с цел съгласуване и координиране на усилията и действията; функции по разглеждане на проблеми и задачи касаещи две или повече поделения на контраразузнаването, въпроси от координацията на работата /изготвяне и разглеждане на документи, регламентиращи определени дейности; образуване на общи работни групи на които да се възлагат въпроси за разработка на възникващи проблеми от изменящата се оперативна обстановка и други/.

3. Направление НМ и ПО се ръководи от зам. министър

4. Направление "Гранични войски" се ръководи от зам. министър той и началник УГВ.

5. Направление, което включва управление ТИЛ, отдел "Финансов" , отдел "Ревизионен" и отдел "Физкултура и спорт" - ръководи се от зам. министър.

6. Един от зам. министрите оглавява група функционални отдели /за краткост ще ги наричаме щаб/, които изпълняват управленчески функции в помощ на ръководството на министерството. Зам. министърът непосредствено ръководи трима зам. началници на щаба и началника на управление "Кадри".

Първият зам. началник щаб ръководи началниците на следните отдели на щаба: оперативен отдел; информационно-аналитичен отдел; отдел за контрол /който обединява функциите по контрола на "Секретариата" и "Групата за контрол и помощ"/ и на организационно-нормативния отдел.

Вторият от зам. началниците на щаба непосредствено ръководи началниците на следните отдели на щаба: на отдела за координация на научните изследвания, научната организация на труда и управлението и внедряване на челния опит; на отдела за оперативна

961

Из архивите на ДС

962

подготовка и учебни заведения; на отдела за координация на идеологическите и пропагандни органи и издателствата на МВР; началниците на НИОСУ, НИОП, НТУ и ВСШ "Г. Димитров", Централното бюро за изобретения и рационализация, ЦРЛ, отдел "Пропаганда" и редакция "Антени".

Третият зам. началник щаб непосредствено ръководи началниците на следните отдели: на отдела за координация с братските органи; на мобилизационния отдел, на свързочния отдел, на "Секретариата" /разбира се този "Секретариат", в новия вариант, от който са иззети функциите, които се отнасят към системата за управление/.

Основните функции на групата функционални отдели /щаб/ към ръководството на министерството могат да бъдат следните:

- Организация и ръководство на информационно-аналитичната работа в органите на МВР. Разработка на предложения за вида и обема на информацията, сроковете за нейното представяне, формата на информационните документи, набелязване на мерки за усъвършенствуване на системата за информация и формите и методите на аналитичната работа.

- Текущо информиране на ръководството на МВР и висшите държавни и партийни органи.

- Комплексен анализ на оперативната обстановка и разработка на тази основа на конкретни предложения по усъвършенствуване на оперативната работа в Министерството.

- Организационно осигуряване на осъществяваните от ръководството на МВР мероприятия по усъвършенствуване на оперативната дейност на министерството.

- Разработка и осъществяване съвместно с поделенията на мероприятия по своевременно реагиране на измененията на оперативната обстановка.

- Текущо планиране на работата на МВР и Колегиума. Организационно осигуряване на изпълнението на плана.

- Перспективно планиране на работата на МВР.

- Координиране на работата на отделни направления на дейност на министерството по изпълнение на комплексни задачи.

Из архивите на ДС

963

- Осъществяване на комплексен контрол на работата на поделенията на Министерството и текущ контрол по изпълнението на задачи, възложени от висши партийни и държавни органи, от съвместни мероприятия на МВР с други ведомствя и от решения на ръководството на МВР.

- Разработка на нормативи за научно обосновано разпределение на силите и средствата на Министерството.

- Разработка и усъвършенствуване на организационната структура на органите на вътрешните работи.

- Текущо и перспективно планиране и координация на научно-изследователската работа в МВР, организация на работата по обобщаване на собствения челен опит и този на братските органи.

- Разработка на мероприятия по внедряването в практиката на поделенията научните основи на управлението и организацията на труда.

- Координация на работата на органите на МВР с братските органи.

- Ръководство и координация на работата на идеологическите и пропагандни органи и издателската дейност на МВР.

- Планиране на мероприятия за усъвършенствуване работата по оперативната подготовка на ръководния състав на МВР. Ръководство и контрол на работата на учебните заведения на МВР.

- Разработка на мероприятия за осигуряване на висока бойна готовност.

- Оперативно-методическо ръководство и контрол на дейността на щабовете по направления и окръжни управления.

- Разработка на нормативни документи /инструкции, планове и др./ за действие при различни оперативни ситуации.

Изграждането или по-точно известната реорганизация в дейността на звена, които ще се оформят като отдели на тъй наречения щаб, трябва да става поетапно, за да не се предизвикат известни смущения в дейността им. През първия етап могат да бъдат изградени Оперативния отдел, Информационно-аналитичният отдел, Отделът за контрол и Организационно-плановия отдел.

Из архивите на ДС

964

Тъй като регламентирането на функциите на тези отдели до голяма степен оформя и представата за усъвършенстването и на управленческите процеси, последните ще бъдат посочени по-подробно.

1. Оперативен отдел.

Оперативният отдел се явява основно звено на щаба и има следните основни функции:

- планиране;
- координация на работата на поделенията;
- методическо ръководство;
- оперативно дежурство.

Във връзка с изброените функции изпълнява следните главни задачи:

Като изхожда от решенията на Партията и Правителството, решенията и указанията на ръководството на Министерството и състоянието на оперативната обстановка в дадения момент и прогнозите за нейното изменение планира цялостната дейност на Министерството като изготвя:

а/ Концепция за основните насоки на развитие и усъвършенстване дейността на Министерството като цяло и на неговите основни подразделения за по-продължителен период от време /5 - 10 г./.

б/ Директива на ръководството на Министерството за две години с основни мероприятия за дейността на МВР. В Директивата се посочват основните задачи на поделенията за дадения период от време.

в/ Шестмесечен план на Министерството, който се изготвя на основа на Директивата.

г/ Планове за съвещанията, които ще се провеждат централно от ръководството на Министерството.

д/ Подработва оперативни планове за действия на органите на МВР при създаване на различна обстановка.

е/ Участвува в планирането на съвместни мероприятия по основната дейност на МВР с братските органи.

Оперативният отдел подпомага ръководството на министер-

Из архивите на ДС

965

ството в координация на работата на поделенията като:

- организира взаимодействието в дейността на поделенията по изпълнение на комплексни задачи от плана на министерството;

- координира силите на поделенията за реализация на различни операции в изпълнението, на които участвуват повече от едно поделение;

- разработва документи, касаещи взаимодействията на поделенията по основни въпроси от тяхната дейност и контролира тяхното изпълнение;

- подпомага ръководството на министерството в изработването на документи и организацията на взаимодействията на МВР с външни ведомства и организации.

Отделът упражнява методическо ръководство, което се свежда до следното:

- разработва директиви, методики и други документи, регламентиращи дейността на поделенията на министерството по основните задачи, стоящи за изпълнение;

- оказва методическо ръководство на поделенията при вземане на решение и при работа по важни проблемни въпроси, по комплексни задачи за изпълнението на които се налага участие на няколко поделения и по най-важни дела. Подработва решения по тях и при необходимост ги предлага за разглеждане в ръководството на министерството и Колигиума;

- оказва методическо ръководство на оперативните отдели в щабовете на направленията.

Към оперативния отдел на щаба се включва и оперативна дежурна група на МВР, която се явява орган за оперативно управление на силите и средствата на Министерството в извън работно време и празнични дни. В работно време организира, подпомага и контролира поделенията по поставени задачи по разпореждане на ръководството на Министерството.

Оперативната дежурна група има следните задачи:

- следи за измененията в оперативната обстановка в страната, като получава необходимата информация от информационно-

Из архивите на ДС

966

аналитчиния отдел на щаба, съобщения от щабовете на поделенията. Реагира на нейните изменения като подработва решения и мероприятия за действие от общоминистерски мащаб, които привежда в изпълнение след съгласуване с началника на щаба и ръководството на министерството;

- анализира и прави оценка на получените през денонощието данни и изготвя бюлетини по ДС, НМ, ГВ и ПО;

- информира своевременно ръководството на министерството, а чрез него ЦК на БКП, Държавния съвет, Министерския съвет и други ведомства за важни произшествия, престъпления и други и за взетите мерки по тяхното разкриване, предотвратяване и пресичане;

- предава незабавно на поделенията разпореждания на ръководството на министерството, контролира изпълнението им и информира ръководството по тези въпроси;

- извън работно време и празнични дни получава кореспонденцията за ръководството на министерството, организира изпълнението на задачи, които произтичат от нея. Съгласува решенията по най-важните въпроси с началника на щаба, зам. министрите и министъра, а също така ги информира своевременно по изпълнението на тези задачи;

- направлява и координира работата на оперативните дежурни групи в щабовете на поделенията и окръжните управления по задачи, които са вън от компетенцията на едно поделение от министерството;

- в съответствие с плана за бойна готовност оповестява поделенията и окръжните комитети за отбрана за въвеждане на съответен вид бойна готовност.

За повишаване ефективността от работата на оперативната дежурна група същата се осигурява с:

- ефикасна съвременна техника за свръзка с ръководството на министерството и поделенията;

- оперативни планове за действие на поделенията при усложнена обстановка;

- съвременна организационна техника за ежедневно нанасяне на оперативната обстановка в страната, подготовка на данни за

Из архивите на ДС

вземане на решение и други;

- картотека за неотложните мероприятия;

- номенклатура на основните задължения на дежурните при различни обстановки;

- закони, заповеди, устави, указания и други документи, подпомагаши дейността на дежурните при изпълнение на техните задачи.

967

2. Информационно-аналитичен отдел.

Този отдел е едно от основните звена на щаба. В отдела работят високо квалифицирани работници от основните направления на министерството. Отделът е орган за анализ и обработка на данни и изготвяне на съответни документи, необходими за информиране ръководството на министерството, ЦК на БКП, ДС, МС и други външни ведомства.

Информационно-аналитичният отдел има следните основни задачи:

- на основата на данни получавани и обработвани в информационно-аналитичните отдели на щабовете на поделенията, на данни от автоматизираните системи и на данни получавани от системата за контрол в рамките на министерството извършва анализ, оценка и обработка на същите с цел очертаване оперативната обстановка в страната;

- разработва прогнози за изменение на оперативната обстановка в страната за нуждите на оперативния отдел на щаба на МВР и ръководството на министерството;

- разработва аналитични материали по комплексни въпроси, които надхвърлят компетенциите на информационно-аналитичните отдели от щабовете на едно направление, за информиране на ръководството на министерството, ръководствата на направленията и висшестоящите партийни и държавни органи;

- изготвя аналитични разработки за информиране ръководството на министерството и тези на направленията по основни въпроси от работата на поделенията като: положителен опит и недостатъци в организацията на работата като цяло, състояние на вербовъчната

Из архивите на ДС

968

работа, методи, форми и средства на работа, състояние на работата по оперативния отчет, организация на взаимодействията на поделенията и други;

- подготвя материали за текущо информиране на ръководството на министерството и висшестоящите партийни и държавни органи. За целта използува получените материали от информационно-аналитични отдели на щабовете в направленията, които проверява и допълва с други данни на министерството;

- осъществява методическо ръководство по отношение на звената за информация и анализ към поделенията;

- организира повишаването на квалификацията и усвояването на съвременната теория и практика по отношение на информационно-аналитичната дейност от ръководния, оперативния състав и служителите на звената за информация и анализ;

- изучава потребностите от информация на различните потребители и разработва документи, регулиращи процесите на информационно обслужване от звената за информация и анализ;

- контролира качеството на информационните процеси и продукцията във всички звена за информация и анализ и разработва предложения за тяхното усъвършенствуване;

- регламентира взаимодействието на звената за информация и анализ с външни информационни системи.

3. Отдел за контрол /Инспекторат/.

Отделът организира и провежда контрол и оказва помощ на поделенията по следните въпроси:

а/ Планира и организира контрол по изпълнение на решенията на висшестоящи партийни и държавни органи.

б/ Планира и организира контрол по изпълнение на задачите, залегнали в Директивата и плановете на Министерството.

в/ Организира и извършва контрол по основни проблемни задачи, стоящи за изпълнение пред поделенията на МВР.

г/ Извършва комплексни проверки и оказва помощ в работата на поделенията на Министерството.

д/ Осъществява текущ контрол по срокове и качество на изпълнението на:

Из архивите на ДС

969

- задачи, произтичащи от ръководни документи на ЦК на БКП, ДС, МС;
- задачи, произтичащи от съвместни мероприятия на министерството с други ведомства;
- задачи, възложени за изпълнение с ръководни документи на МВР, като заповеди, окръжни, инструкции и др.;
- задачи, възложени от ежеседмичните заседания на ръководството на МВР;
- задачи, произтичащи от решенията, взети на заседанията на Колигиума, оформени като заповеди или препоръки;
- задачи, произтичащи от резолюции или устни разпореждания по отделни документи или текущи задачи на ръководството на МВР.

4. Организационно-планов отдел.

Този отдел като поделение на щаба подпомага ръководството на МВР в изработването на нормативи за научно обосновано разпределение на силите и средствата на министерството, в усъвършенствуване организацията на работата на поделенията и адаптиране структурата на министерството към изменящата се оперативна обстановка.

На този отдел се възлагат следните отговорни задачи:

- Организира и провежда научни изследвания за ефективно използуване силите и средствата в министерството. Подработва решения и дава мнение на ръководството по направени заявки от поделенията.
- Изработва нормативи за разпределение на силите на министерството по направления и поделения. Разработва щатните разписания на основата на извършените изследвания и утвърдените бройки от правителството в рамките на бюджета.
- Разработва нормативи за разпределение на средствата на министерството: оперативна, свързочна и организационна техника, въоръжение, автомашини и др.
- Упражнява контрол на поделенията по спазването на посочените нормативни документи и информира ръководството на

Из архивите на ДС

970

министерството по резултатите от извършените проверки.

- Изучава, анализира и разработва въпроси, свързани с функционалните задължения на служителите на МВР.

- Извършва изследвания и прави разработки насочени към адаптиране структурата на МВР към изменилата се оперативна обстановка.

За целта:

= провежда статистически изследвания за извършване на различни видове дейности;

= разработва критерии за оценка и сравнение на различни видове дейности;

= анализира структура, организацията на работата и протичането на основните процеси в поделенията;

= съпоставя оперативната обстановка с дейността на нашите органи и на тази база разработва и предлага структурни и организационни промени;

= изследва и разработва предложения за усъвършенствуване на оперативните и други процеси /по основни задачи и дейности/ в поделенията на МВР.

- Разработва предложения за внедряване на оргтехника в работата на поделенията, контролира нейното внедряване и използуване.

- Организира и участвува в изготвянето на ръководни документи на министерството, проекти за нормативни актове - закони, укази, постановления и др., препоръки на Колегиума, мероприятия на съветите и т.н.

- Подготвя предложения, в които се отразява становището на ръководството на министерството по проекти с ненормативен характер на външни ведомства и организации, изпратени за съгласуване с МВР.

- Съгласува със заинтересованите поделения всички проекти за нормативни актове и др. документи получавани от външни ведомства.

- Разработва предложения за изпълнение от поделенията на МВР на решения на Политбюро и Секретариата на ЦК на БКП,

Из архивите на ДС

971

постановления, разпореждания и решения на ДС, МС и Бюрото на МС.

- Изработва предложения, в които изразява становището на ръководството на МВР по документи и материали за заседанията на ПБ и Секретариата на ЦК на БКП, Министерския съвет, Бюрото на МС и Държавния съвет.

- Разработва предложения или други документи, които от ръководството на МВР се внасят за разглеждане в ПБ и Секретариата на ЦК на БКП, ДС, МС и други външни ведомства.

- Провежда контрол и осъществява методическа помощ на поделенията на министерството по опазването на държавната и служебна тайна, на секретността и режима и предлага мероприятия за подобряване на работата в това отношение.

- Изучава проблеми, свързани с работата на поделенията по опазването на държавната и служебна тайна и с пропускателния режим и разработва предложения за тяхното решаване.

На следващи етапи могат да бъдат подчинени на същия зам. министър и други звена новосъздадени или такива, които сега се намират в някои поделения или пък на ръководство на други зам. министри. Имат се предвид звена, които в една или друга степен изпълняват управленчески функции на ниво-ръководство на министерство. Като такива звена могат да бъдат посочени следните:

- Отдел за координация на научните изследвания, научна организация на труда и управлението и внедряване на челния опит .

Този отдел ще подпомага ръководството в текущото и перспективно планиране на разработките на научните звена с цел да се решават най-актуалните задачи на поделенията; в осъществяването на координация и контрол на работата на научните звена; организация на работата по обобщаване и внедряване на собствения челен опит и този на братските органи.

- Отдел за оперативна подготовка и учебни заведения.

Отделът ще планира, контролира и оказва помощ на учебните заведения на МВР и поделенията по въпросите, касаещи оперативната подготовка на ръководния състав.

- Отдел за координация на работата на идеологическите и пропагандни органи на МВР и издателствата

Отделът ще планира, контролира и координира дейността

Из архивите на ДС

972

на идеологическите и пропагандни органи на МВР и издателствата.

- Отдел за координация с братските органи

Отделът ще планира и координира работата на поделенията с братските органи и предимно с тези на КГБ.

- Мобилизационен отдел.

Отделът подпомага ръководството на МВР в осигуряване на висока оперативно-бойна и мобилизационна готовност на поделенията на МВР като планира, контролира и организира провеждането на мероприятия за всестранна и системна подготовка на поделенията на МВР за работа във време на война.

- Свързочен отдел.

Основна функция на отдела е да осигури бърза, сигурна и постоянна връзка на ръководството с поделенията.

- Секретариат.

На Секретариата ще останат досегашните му функции без тези, които ще се поемат от останалите звена на щаба като управленчески функции.

На второ ниво - ниво централни поделения също под ръководството на един от зам. началниците се поставят звена, които подпомагат ръководствата на поделенията в осъществяването на управленческите процеси в управленията, а именно:

- в изработването на текущи и перспективни планове за работата на управлението;

- в осъществяването на контрол на подчинените на ръководството на поделението звена по работата им както по противника, така и по организация на собствената им работа;

- осъществяват методическо ръководство на съответните звена в окръжните поделения;

- разработват документи и предложения, касаещи проблеми на координацията на работата;

- разработване на анализи по оперативната обстановка и на тази основа даване на предложение по усъвършенстване на работата по направление на даденото управление;

- текущо информационно обезпечаване на ръководството на поделението и ръководството на министерството по направление на дейност на даденото управление.

Из архивите на ДС

973

За изготвяне на комплексни анализи, касаещи оперативната обстановка общо за контраразузнаването се образуват временни работни групи с участие на заинтересованите контраразузнавателни поделения. Периодически тези анализи се разглеждат в Съвета на контраразузнаването в резултат, на което се приемат и мероприятия за комплексно реагиране на оперативната обстановка.

- разработка и осъществяване, съвместно с останалите оперативни звена /отдели или управления/ на мероприятия за своевременно реагиране на измененията на оперативната обстановка;
- ръководство на дежурните части;
- разработка на нормативни документи, касаещи работата на поделенията;
- планиране, подготовка и осъществяване на мероприятия по повишаване на оперативната подготовка на състава.

Изброените примерни функции могат да бъдат съкращавани или разширявани в зависимост от спецификата на поделението.

На трето ниво - окръжни поделения също под ръководството на зам. началник се поставят на ръководство звена, които ще подпомагат ръководството на съответното окръжно управление по осъществяване на планирането на работа; контрола на изпълнението; организацията на работата; информационното обезпечение на ръководството и състава на ОУ; оперативното дежурство.

За съгласуване работата на различни поделения на МВР, действуващи на територията на окръга се изгражда Съвет, който се ръководи от началника на окръжното управление. В съвета участвува ръководството на окръжното управление, началника на съответния отдел от ВКР, началника на отряда /или началници отряди/, чиято територия е разположена в дадения окръг. Съвета разглежда плановете за работа и се съгласуват въпроси от тях, които касаят указаните поделения на МВР; периодически се разглеждат анализи по оперативната обстановка в окръга и при необходимост се приемат мероприятия за съвместно действие; разглеждат се въпроси по координацията и други.

При предложеният вариант ще се постигне усъвършенствуване на структурата на управление само ако се обезпечи:

Из архивите на ДС

974

– единство на информационно-аналитичната, организаторската работа, планирането и контрола;

– попълване на тези звена с висококвалифицирани работници на органите на МВР с последваща непрекъсната всестранна подготовка на тези кадри, така че те да придобият умение да изпълняват на високо ниво голям обем работа в къси срокове;

– ясно определяне на функциите на всички работещи в тези звена, както и въпросите на взаимодействие на тези звена от трите нива и с останалите оперативни поделения.

Ако сравним предложеният вариант за усъвършенстване на системата за управление на МВР с основните положения на проекта за усъвършенстване на системата за управление на икономиката отразени в Доклада, изнесен пред ЦК на БКП от 14 април 1975 г. може да бъде установено следното:

1. Кибернетичната схема по която се предлага усъвършенстването на системата за социално управление има три или четири блока. Първият блок /разработващ или планово-информационен/ включва функции, свързани с разработката на стратегия за развитие на дадена система, т.е. с обработката на информацията, изготвяне на анализи, прогнози, дългосрочни програми и планове. Вторият блок това е изпълнителския блок.

Третият е контролен блок. Освен тези три главни блока, съответстващи на основното разделение на управленческия труд има и четвърти блок, който няма основно функционално значение в това разделение, но е необходим за нормална работа на управляващите блокове. Това е така наречения "обслужващ блок". Към него са групирани функциите на целия останал апарат: Кадри, Тил и др. Аналогично на функциите на управление на най-горно ниво /министерство/ се извършва разделението на управленческия труд и на следващите нива, но с редица особености, т.е. намаляват функциите на разработващия блок колкото се отива по надолу, а се увеличават тези на изпълнителския.

Ако се разгледа от този аспект нашия вариант се вижда, че се очертават три блока: първи блок – разработващ с функции на обработка на информацията, изготвяне на анализи, прогнози, планове и осъществяване на контрол; втори блок – изпълнителски, към който

Из архивите на ДС

спадат нашите направления /разузнаване. контраразузнаване, НМ, ПО и ГВ/ и обслужващ блок към който са отнесени управление ТИЛ, отдел "Финансов" и отдел "Ревизионен". Тук както е предложено в техния проект може да бъде поставено на ръководство и управление "Кадри". Основната разлика е, че при нашия вариант няма отделен контролен блок, но в икономиката този блок е с много развити функции, които в МВР липсват поради спецификата на работата.

2. Препоръчаните нива за изграждане на системата за управление са спазени.

3. В проекта за усъвършенствуване на системата за социално управление се акцентува на две неща: усъвършенствуване на структурата на системата за управление и усъвършенствуване на управленческите процеси. Точно в такъв аспект са поставени въпросите и в предложението за усъвършенствуване системата за управление в МВР.

4. В проекта за усъвършенствуване на системата за социално управление се поставят въпросите за намаляване на управленческия персонал отгоре по долу. Предлага се във всяко министерство да има не повече от 4 зам. министри. Един пръв зам. министър и трима оглавяващи трите блока. Проблема за намаляване на управленческия персонал е поставен и в предложението за усъвършенствуване системата за управление на МВР.

5. В проекта за усъвършенствуване на системата за социално управление се предлага схемата на управление да е спазена отгоре до долу с известно изменение на функциите. Това изискване е точно спазено и в нашето предложение.

При положение, че бъде приет предложеният вариант за усъвършенствуване на системата за управление в МВР трябва да бъде формирана група от компетентни служители от ръководствата на основните поделения на ДС, НМ, ГВ, Секретариата на МВР, Групата за контрол и помощ, управление "Кадри"-МВР и НИОСУ, която на основата на предложения идеен вариант да разработи подробно и обосновано предложение за структурата на системата за управление с точно разграничаване на функциите и задачите. Едновременно с това трябва да бъдат разработени и предложения по усъвършенствуване на самите управленчески процеси /въпроси, касаещи планирането, контрола, организацията на работата по основни проблеми, въпроси и др./.

Из архивите на ДС

976

Определена дейност в тази насока е извършено в МВР по разпореждане на ръководството на Министерството. За усъвършенстване на информационно-аналитичната дейност беше подготвена и утвърдена нова заповед № - 5900/29.12.1975 г. Разпоредено е да бъде разработена инструкция, която да регламентира организацията на работата на звената за информация и анализ.

Представен е проект за заповед за преобразуване на Групата за контрол и помощ в Инспекторат при МВР и временна инструкция за задачите, организацията, правата и функционалните задължения на служителите от Инспектората. В проекто-заповедта и инструкцията се регламентират някои положения, касаещи процеса на контрол, но пак цялостно не се решават някои проблеми, например такива като:

- под контрола на Контролния орган на ръководството на министерството остават само СГУ и окръжните управления. Пълна информация от този Контролен орган за състоянието на работата, качеството на изпълнението на задачите ръководството на министерството няма да получава;

- органи, които да подпомагат ръководствата в осъществяването на контрола не се изграждат на ниво - ръководство на централни и окръжни управления. Известни функции в това отношение са възложени на информационно-аналитичните звена с новата Заповед. Но тези звена нямат компетентни специалисти по този въпрос и освен това нивото на което се намират не им позволява да им бъдат делегирани права по осъществяване фактически на контролни функции;:

- не се осъществява, и не се предвижда и с новите документи, контрол по плановите задачи на различните йерархични нива, а също така и по отделни важни проблеми от работата на поделенията;

- текущия контрол е предоставен на секретариатите, а някъде такъв въобще не се извършва. Поради това се проверяват само формални показатели /като срокове на изпълнение/, а не качеството на изпълнението;

- съществуващите контролни органи работят независимо от другите звена от системата за управление, което съществено допринася за разпокъсване на управленческия процес, създава труд-

Из архивите на ДС

977

ности в координацията на работата на тези звена.

Тези и редица други проблеми от процеса на контрола трябва да намерят решение, за да се достигне до общо усъвършенстваване на процеса на управлението.

За усъвършенстваване процеса на планирането Ръководството на министерството беше поставило задача за разработване на Методика за приложение на програмно-целевия и комплексен подход при планирането на работата на органите на МВР, а също така и технологии за осъществяване на процесите на планиране в МВР. Тези документи, обаче, не са разгледани от ръководството на министерството.

В осъществяването на процеса на планирането в Министерството, което е посочено и в гореспоменатите документи, се допускат някои недостатъци, например такива като:

- по нива на йерархията липсват планиращи органи. /Известни функции в това отношение се възлагат на различни звена като секретариати, информационно-аналитични звена и други/;

- процесът на планиране се извършва отдолу нагоре, предимно по пътя на обобщаване на плановете на по-ниските нива, а не обратно на базата на определените цели за даден период и начертаната стратегия от по-висшите ръководства;

- планирането на различните нива на ръководство от системата за управление протича по най-разообразни начини, както от гледна точка на това "кой планира", така и по отношение на това "как планира", "как планира", "кога", "за какъв период" и т.н.;

- липсва нормативен документ, който да регламентира процеса на планиране в министерството;

- липсва подготовка на състава, който сега се занимава с планиране, за съвременните изисквания, форми и методи на планиране.

Във връзка с посочените примери на някои нерешени проблеми се вижда, че е необходимо както решаването на проблема за изграждане на система за планиране така и разработка на процеса

Из архивите на ДС

978

278

по планиране в МВР с оглед неговото усъвършенствуване.

Приемането на предложеният или други варианти по усъвършенствуване на системата за управление включва и работата, която е наложително да се проведе по следните въпроси:

- по съкращаване на управленческия персонал / с цел да се увеличи изпълнителския състав/ въз основа на изложените принципи:

- разработване на подробни функции на ръководствата на поделенията, а също така на отделите и отделенията на централните и окръжни управления.

Тези функции въд вид на вътрешни правилници трябва да бъдат приети от съответните ръководства и утвърдят от ръководството на министерството. В резултат на изготвянето и разглеждането на тези документи да бъдат изявени дублиращи се звена, преплитане и дублиране на функции и да бъдат дадени съответни предложения за изменения.

- да бъдат изявени проблемни въпроси, касаещи организацията на работата на едно или повече поделения, които да бъдат поставени за разработка на научните звена на Министерството или на комплексни работни групи, съставени от представители на заинтересованите поделения.

Реализирането на предложеният вариант за усъвършенствуване структурата на системата за управление трябва да се осъществи постепенно в сравнително по-дълъг период, за да не бъдат предизвикани смущения в работата на Министерството. За целта след разглеждане и утвърждаване на предложения вариант ще бъде разработена специална програма.

ПЪРВИ ЗАМ. МИНИСТЪР
ГЕН.-МАЙОР: _____
/А. Карлов/

отп. в 2 екз.
№ 1 - др. А. Карлов
№ 2 - НИОСУ
Изп.: Ганев
ЕП/6.02.1976 г.
Доразмножено в 11 екз.
и изпратено по списък

Доразмножено в 1 екз.
27.II.1976 г.

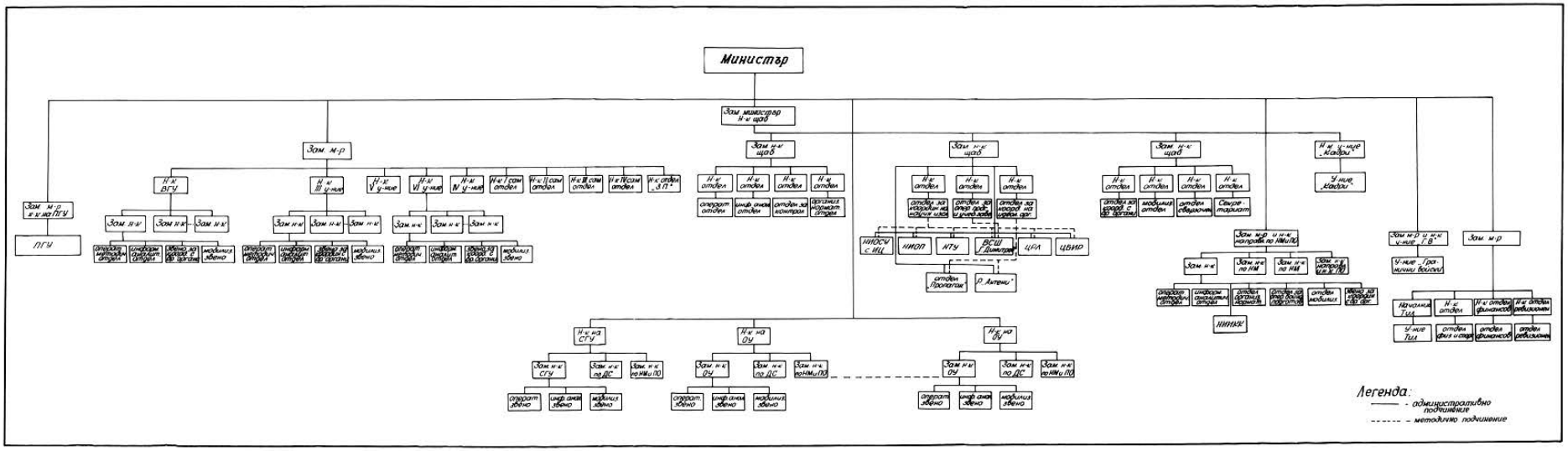
Министър
Зам. министър
Н-к щаб
Зам. м-р
Зам. н-к щаб
Зам. н-к щаб
Зам. н-к щаб
Н-к у-ние „Кадри"
Зам. м-р
Н-к ПГУ
Н-к III у-ние
Н-к V у-ние
Н-к VII у-ние
Н-к IV у-ние
Н-к I сам отдел
Н-к II сам отдел
Н-к III сам отдел
Н-к IV сам отдел
Н-к отдел „ЗЛ"
Зам. м-р и н-к ПГУ
ЛТУ
Зам. н-к
Зам. н-к
Зам. н-к

5-1

Строго секретно!
Екз.№____
84

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

У К А З А Н И Я

за изготвянето на перспективния план на МВР по изпълнение решенията на XI конгрес на БКП

Отчетният доклад на ЦК на БКП, изнесен от другаря Т. Живков пред XI конгрес, другите основни конгресни документи, изводите, оценките и препоръките за работата на държавния апарат, направени на конгреса, представляват цялостна програма за дейността на всички държавни органи, респективно и на Министерството на вътрешните работи.

Органите на МВР трябва да поставят в основата на цялата своя бъдеща дейност специфичните задачи на министерството по изпълнение на конгресните решения.

В изпълнение решение на НБ на ЦК на БКП и Министерския съвет предстои да бъде разработен перспективен план на Министерството на вътрешните работи. За неговото разработване се създава следната организация:

С-5 1. Ръководствата на всички поделения, след внимателен анализ и на основата на конгресните документи и постановките, изложени в доклада на др. Т. Живков да представят до 20.V. 1976 г. в ЦИАС в писмен вид проблемите, които предлагат да бъдат включени в перспективния план на министерството за периода до 1980 г.

К с-5

Из архивите на ДС

0-5 2. Началникът на ЦИАС да организира разработването на перспективния план и неговото внасяне за утвърждаване от ръководството на министерството не по-късно от 10.VI.1976 г.

3. Набелязването на проблемите да се извърши на основата на следната примерна схема:

1. ПРИДАВАНЕ ОЩЕ ПО-НАСТЪПАТЕЛЕН ХАРАКТЕР НА РАЗУЗНАВАТЕЛНАТА РАБОТА

– още по-тясното обвързване и привеждане в съответствие дейността на органите на МВР с външната политика на партията и правителството;

– предоставяне на партийното и държавното ръководство ценна секретна политическа информация и обосновани прогнози за вероятното развитие на политически събития;

– провеждане на активни мероприятия и операции за подпомагане външната политика на партията на наша територия, на територията на противника, от територията на трети страни;

– агентурно проникване в разузнаваните страни, органи, среди;

– активизиране на работата по българската емиграция изобщо и преди всичко на оперативната дейност за проникване в ръководните центрове на вражеската емиграция и разлагане на вражеските емигрантски организации;

– усъвършенстване на контраразузнавателното осигуряване на българските граждани временно пребиваващи в капиталистическите и развиващите се страни.

2. ПО-НАТАТЪШНОТО УСЪВЪРШЕНСТВУВАНЕ НА КОНТРАРАЗУЗНАВАТЕЛНАТА РАБОТА И УКРЕПВАНЕ НА КОНТРАРАЗУЗНАВАТЕЛНИЯ РЕЖИМ В СТРАНАТА

– издигане на по-високо равнище оперативната дейност по капиталистическите представителства у нас и прикритите

Из архивите на ДС

982

у тях разузнавачи и агенти;

– засилване контрола над временно пребиваващите у нас чужди граждани;

– по-нататъшно усъвършенстване на системата за охрана на държавната и военната тайна и пресичане възможностите за техническо и агентурно проникване на противника във важни държавни органи и институти;

– подобряване работата по разкриване нелегалите на противника;

– подобряване охраната на държавната граница.

3. ПОВИШАВАНЕ ЕФЕКТИВНОСТТА В БОРБАТА НА ОРГАНИТЕ НА МВР ПРОТИВ ИДЕОЛОГИЧЕСКАТА ПОДРИВНА ДЕЙНОСТ И ДЕЙНОСТТА НА ВЪТРЕШНИЯ ПРОТИВНИК

– проникване в задграничните подривни идеологически центрове;

– ограничаване възможностите за идеологическа подривна дейност на наша територия;

– установяване на контрареволюционния контингент и другите враждебни лица и поставянето им под ефективен оперативен контрол;

– своевременно разкриване, предотвратяване и пресичане престъпната дейност на националистическите елементи; широко и ефективно използване всички възможности на органите на ДС за подпомагане политиката на партията спрямо населението от турски произход;

– своевременно разкриване на негативните процеси и явления сред интелигенцията, младежта и другите социални групи от населението;

Из архивите на ДС

– оказване съдействие на дейността на партията за изнасяне на идеологическата борба на територията на противника чрез максимално използване специфичните възможности на органите на МВР;

– оказване съдействие на дейността на партията за упражняване на политическо и идеологическо влияние върху временно пребиваващите граждани на капиталистическите и развиващите се страни у нас.

4. ПО-НАТАТЪШНОТО УСЪВЪРШЕНСТВУВАНЕ ДЕЙНОСТТА НА ОРГАНИТЕ НА МВР ЗА ПОДПОМАГАНЕ ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА НА ПАРТИЯТА

– предотвратяване подривната дейност на външния и вътрешен противник в икономиката;

– опазване на социалистическата собственост от престъпни посегателства – аварии, пожари и природни бедствия;

– подобряване сигналната информационна дейност на органите на МВР за отрицателни тенденции и явления в икономиката;

– придобиване по секретен път на ценна търговска, научна, техническа и друга стопанска информация и документация и предоставянето й на стопанските и функционалните ведомства и научните институти.

5. ПОДОБРЯВАНЕ ОХРАНАТА НА ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД, СИГУРНОСТТА НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА И БОРБАТА ПРОТИВ КРИМИНАЛНАТА ПРЕСТЪПНОСТ

6. ПО-НАТАТЪШНОТО РАЗВИТИЕ НА ДЕЙНОСТТА НА ОРГАНИТЕ НА МВР ЗА ПОДПОМАГАНЕ БОРБАТА НА ПАРТИЯТА ЗА УКРЕПВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛИСТИЧЕСКАТА ДЕМОКРАЦИЯ

Из архивите на ДС

984

7. УСЪВЪРШЕНСТВУВАНЕ УПРАВЛЕНЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ В МВР

– подобряване структурата и организацията на работа та в поделенията на министерството в съответствие с изискванията на ЦК на БКП и оперативната обстановка;

– подобряване взаимодействието и координацията в поделенията и между поделенията на МВР;

– решително подобряване на аналитичната дейност и особено на прогнозирането в дейността на всички органи на МВР;

– осъществяване планирането в министерството на основата на обосновани аналитични констатации, изводи и предвиждания;

– решително подобряване контрола над изпълнението на заповедите и указанията на ръководството на министерството и служебните задачи;

– усъвършенствуване стила и метода на работа на ръководствата и на отделния служител.

8. ИЗДИГАНЕ НА ОЩЕ ПО-ВИСОКО РАВНИЩЕ СЪТРУДНИЧЕСТВОТО С ОРГАНИТЕ ЗА СИГУРНОСТ И ОРГАНИТЕ НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ НА СССР И ДРУГИТЕ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ СТРАНИ

– постоянно разширяване на дружбата и сътрудничеството с органите на КГБ и МВД на СССР;

– целенасочено реализиране на възможностите за провеждане на съвместни оперативни мероприятия с органите за сигурност на социалистическите страни;

– оптимално внедряване постиженията на съветските другари в оперативната практика;

– широко използване постиженията на съветската оперативнотеоретична мисъл.

Из архивите на ДС

985

9. ПО-НАТАТЪШНОТО ПОДОБРЯВАНЕ НА РАБОТАТА С КАДРИТЕ

– решително подобряване на работата по подбора, разстановката и използването на кадрите;

– издигане на по-високо равнище и поставяне на научна основа учебната работа и подготовката на кадрите;

– въвеждане на нови, по-ефективни и съобразени с бъдещата работа на органите на МВР форми на обща и специална подготовка на кадрите;

– подобряване на възпитателната дейност, култивиране на комунистически нравствени добродетели, развиване на революционна непримиримост и високо съзнание за дълг и отговорност в служителите на МВР;

– укрепване на трудовата и войнската дисциплина.

10. ОЩЕ ПО-ШИРОКО ВЪВЕЖДАНЕ ПОСТИЖЕНИЯТА НА НАУКАТА И ТЕХНИКАТА В ОПЕРАТИВНАТА И ДРУГА ДЕЙНОСТ НА ОРГАНИТЕ НА МВР

– използване на ефективни технически средства в многостранната дейност на МВР;

– разширяване обсега, актуализиране и развиване приложния характер на научните изследвания в МВР;

– произвеждане на оперативно-технически средства с високи качествени показатели и възможности за използване.

11. ПОДОБРЯВАНЕ МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКОТО ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОДЕЛЕНИЯТА НА МВР

12. ПОДОБРЯВАНЕ ПОДГОТОВКАТА НА ОРГАНИТЕ НА МВР ЗА ДЕЙСТВИЯ ПРИ РАЗЛИЧНИ СТЕПЕНИ "БОЙНА ГОТОВНОСТ"

13. ОЩЕ ПО-ПЪЛНО ЗАДОВОЛЯВАНЕ НА СОЦИАЛНО-БИТОВИТЕ НУЖДИ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ

Из архивите на ДС

Забележка:

Освен посочените въпроси, поделенията могат да предложат и други проблеми, които считат за целесъобразно да бъдат включени в перспективния план на министерството.

При определяне на проблемите ръководствата на поделенията да изхождат от възможността и необходимостта от приложението на програмно-целевия подход в оперативната работа на МВР. Да се набележат такива проблеми, които изискват комплексното, оптимално използване на всички възможности на органите на МВР за тяхното решаване и постигане на оптимални резултати.

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I62

Из архивите на ДС

202

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

==========

Строго секретно!
Екз.№ 1

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
КРЕТАРИАТ
Вх. № 7136 от 17.6.1976 г.

ПРИНЦИПИ, НАСОКИ И МЕРОПРИЯТИЯ ЗА УСЪВЪРШЕНСТВУВАНЕ СИСТЕМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА МВР

София, 1976 год.

Из архивите на ДС

988

Задачата за усъвършенствуване системата за управление на МВР може да бъде окачествена като твърде сложна, комплексна, трудна и отговорна. Нейното решаване трябва да се извършва задълбочено и внимателно, с прякото участие на всички компетентни – оперативни, административни и научни звена на Министерството.

Поради това, че приемането на погрешни, повърхностни или прибързани решения за внасяне на промени в системата за управление може да доведе до нежелателни и чести пъти, трудно изправими последствия, правилно е работата да се осъществява поетапно, като всеки етап се подлага на щателно обсъждане.

Целесъобразно е следното подразделяне на работата:

1. Разработка на идейно виждане за съвкупността от проблеми, които трябва да бъдат решени във връзка с усъвършенствуването на системата за управление на МВР.
2. Разработка на програма за работата по усъвършенствуването на системата за управление на МВР.
3. Разработка, експериментиране и внедряване решенията на поставените проблеми, съобразно с тяхната важност и трудоемкост.

Целта на настоящия документ е да предложи вариант за първите два етапа от решението на задачата за усъвършенствуване системата за управление на МВР.

1. ПРИНЦИПИ НА УСЪВЪРШЕНСТВУВАНЕ СИСТЕМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА МВР.

Централният комитет на БКП и Правителството извършват голяма по обем и обхват работа за усъвършенствуване управлението във всички сфери на обществения живот у нас. Тази дейност се осъществява все по-успешно в резултат на творческото прилагане на марксизма-ленинизма в условията на НРБ и все по-широкото използуване опита на братските социалистически страни и главно на Съветския съюз в това направление. Десетият конгрес на Партията и редица последвали го пленуми поставиха въпросите за дълбоко преустройство на управленческите процеси на основата на най-пълно използуване достиженията на съвременната наука за управление. В съответствие с така приетата линия за развитие и усъвършенствуване на управлението Министерският съвет издаде само през изтеклата 1975 година: Разпореждане № 184/26.IV.1975 г., Постановление № 113/20.VIII.1975 г., Заповед № 659/ноември 1975 г. и др.

В отчетния доклад на Централния комитет на БКП пред XI конгрес на Партията, във връзка с изискванията за достигане на висока ефективност и високо качество във всички сфери на общественото производство, другарят Тодор Живков подчерта:

> "... у нас се усъвършенствува единната система за социално управление в съответствие със сегашната степен на развитие на обществото и постиженията на научно-техническата революция. Както показва и нашият опит, раздута-

Из архивите на ДС

204

та система неминуемо се бюрократизира и не осигурява рентабилно и ефективно ръководство, поради което ние преминаваме към двузвенна и тризвенна система на управление. Стремежът е социалното управление да се опрости и поевтини и да се повишат компетентността, оперативността и ефективността на управленческата дейност...".

В изнесеният пред ЦК на БКП на 14 април 1975 г. доклад по усъвършенстване на системата за социално управление, който е разработван под непосредственото ръководство на другаря Тодор Живков, са заложени следните основни принципни изисквания[1]:

"... 1. Усъвършенстваната система за управление, като система социалистическа, трябва да бъде основана върху принципите на демократическия централизъм.

2. Тя трябва да бъде изградена върху кибернетична основа, като използува в пълна степен постиженията на съвременните управленчески науки.

3. В нея трябва да се предвижда намаляване на многозвенността и свеждане на управленческите равнища на две и само в отделни случаи – на три равнища[2]; да се предвижда опростяване на функциите, премахване на дублиращите и преплитащи се дейности, а в съответствие с това и на дублиращите и преплитащи се звена.

4. Да бъде реалистична, да предвижда етапност в изграждането на новите структури; да дава възможност за гъвкавост и промени.

5. Управление на стопанските и социалните дейности да се извършва в определена технологическа последователност; разработката на управленчески технологии за всеки управленчески процес да създава предпоставки за изграждането на управленчески нормативи, които да доведат до пресичане на възможността за произволно разбухване на управленческия апарат...".

Освен основните принципи, които са заложени в този доклад при усъвършенстването системата за управление на МВР трябва да бъдат съблюдавани и следните допълнителни принципи, отразяващи спецификата на неговата дейност:

---

[1] Доклад пред ЦК на БКП на Емил Христов по усъвършенстване на системата за социално управление.

[2] В случая в качеството на такива се имат пред вид нивата: комплекс (министерство) – стопанско обединение – комбинат (предприятие). За МВР те са две: ръководство на МВР с централните поделения (I ниво) – териториални поделения (II ниво). Същият норматив обаче, трябва да се разглежда и за вътрешната структура на указаните нива. За първото ниво на МВР те са 4: ръководство на министерството – управление – отдел – отделение, а за второто ниво на МВР – 3: окръжно управление – отдел – отделение.

Из архивите на ДС

990

1. Със своята дългогодишна дейност МВР е демонстрирало своята жизненост и работоспособност. То напълно удовлетворително се е справяло със стоящите пред него задачи. Това ни дава основание да се твърди, че в Министерството в основни линии всички процеси (технологически и управленчески) са изградени на правилна основа. В този смисъл не стои въпросът за отричане и разрушаване съществуващата организация на управлението с цел да бъде изградена нова, напълно различаваща се от предишната.

В светлината на гореизложеното може да бъде формулиран следният важен за МВР принцип:

Усъвършенстването на управленческата дейност в Министерството да се извършва, опирайки се на съществуващата организация и структура на системата за управление като организирано и последователно те се приведат в съответствие с изискванията на най-новите достижения на науката за управлението.

2. Поради това, че МВР все по-тясно интегрира своята дейност с дейността на съответните органи на СССР - КГБ и МВД, поради това, че ние все по-интензивно ползуваме техния опит и го прилагаме в нашата практика, е необходимо най-пълно да се съблюдава следният принцип:

Системата за управление в МВР да се изгражда по аналогия и в тясна съгласуваност със системите за управление на КГБ и МВД, като максимално се използува приведеният в съответствие с нашата конкретна обстановка техен опит.

3. Тъй като оперативната обстановка, в която действуват органите на МВР непрекъснато се изменя, то в Министерството трябва да бъде изградена такава организация, която да обезпечава бързо и гъвкаво приспособяване на управленческата дейност към изменилите се обстоятелства.

4. Усъвършенстването на управленческите процеси да обхваща всички направления на дейност на МВР - разузнаване и контраразузнаване, Народна милиция, гранични войски, пожарна охрана, обслужващи звена и т.н.

5. Работата по усъвършенстването на системата за управление в Министерството да се провежда по такъв начин, че завършените или извършваните в момента разработки, касаещи проблемите на управлението да намерят своето място в общото идейно виждане, а получените от тях резултати - да бъдат максимално оползотворени.

6. Системата за управление да бъде изградена на принципа на единоначалието.

7. Работата по усъвършенстването на управлението в МВР да се извършва в най-тясно взаимодействие с ръководството на Министерството и ръководствата на оперативните и останалите поделения.

II. ВЪЗМОЖНИ ПОДХОДИ ПРИ УСЪВЪРШЕНСТВУВАНЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО В МВР.

Изборът на правилен подход при решаването на всеки кой и да е проблем е един от най-важните етапи в работата, от който в голяма степен зависи достигането на правилно решение.

Из архивите на ДС

В историческият ход на развитието на теорията и практиката на социално управление са се формирали различни подходи за решаване проблемите на организацията на управленческите процеси. Всички те могат да бъдат сведени към следните основни варианти:

ПЪРВИ ПОДХОД – ЛОКАЛЕН

Локалният подход се характеризира с това, че проблемите, които възникват (в разглеждания случай на управлението на МВР) се решават независимо един от друг, всеки сам за себе си, често от различни, нямащи никаква връзка помежду си работни колективи, в такава хронологическа последователност, каквато тези проблеми възникват пред нас.

Този подход се характеризира с ясно изразена тенденция да се обхващат възможно по-малки по обем задачи, които да могат да бъдат решавани без особени усилия от страна на работните колективи, а резултатите от решаването на които на първо място се характеризират с видимост, а едва след това с полезност.

991

ВТОРИ ПОДХОД – ГЛОБАЛЕН

Глобалният подход се характеризира с това, че работата се насочва към решение едновременно, на всички проблеми на организацията на управленческата дейност като цяло. Предимството на този подход се състои в това, че на всички етапи на разработката достатъчно ясно се вижда мястото на всеки конкретен проблем в рамките на общата задача; виждат се ясно връзките между отделните части на разработката и това, как дадено решение в дадена част може да повлияе върху решенията в останалите части на общата разработка.

В болшинството от случаите, когато разглеждането се касае до управленческите процеси в една сравнително сложна организация (като МВР) този подход създава непреодолими затруднения пред работните колективи. Броят на проблемите и сложността на връзките помежду им нарастват до толкова, че работният колектив не е в състояние да обхване всичко с достатъчна степен на детайлност и точност. При това положение разработката е осъдена за винаги да остане в сферата на общите разсъждения.

ТРЕТИ ПОДХОД – КОМБИНИРАН

В последно време все по-широко приложение намира комбинирания подход. Той представлява едно разумно съчетание на локалния и глобалния подходи. Това съчетание дава възможност, запазвайки предимството на локалния подход – да съществува възможност за извършване на необходимата работа на части в разумно избрана последователност, да бъде отстранен неговият недостатък – липсата на единно цялостно виждане за системата за управление в Министерството и липсата на координация между отделните части на разработката.

Същността на комбинирания подход се изразява в това, че първоначално се изработва едно идейно виждане за решаването на проблема като цяло. В това идейно виждане се описват отделните частни проблеми и се разкриват най-съществените връзки между тях. Тази разра-

Из архивите на ДС

992

ботка позволява да се изясни – за достигане решението на общия проблем (усъвършенстването на системата за управление в МВР) кои отделни частни проблеми трябва да бъдат решени и в каква взаимна връзка се намират отделните частни разработки.

След завършването на общото идейно виждане се пристъпва към решаването на отделните частни проблеми (извършването на отделните частни разработки). Частните разработки се подреждат в такава хронологична последователност, която се определя както от наличните сили, включени в състава на работния екип, така и от необходимата взаимна връзка между отделните частни разработки.

На основата на гореизложеното се вижда, че за решаването на проблема за усъвършенстване системата за управление в МВР трябва да бъде избран комбинираният подход.

III. ОСНОВНИ НАСОКИ НА УСЪВЪРШЕНСТВУВАНЕ СИСТЕМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ В МВР.

Изхождайки от обстоятелството, че МВР е система, имаща ярко изразен социален характер, могат да бъдат обособени следните етапи на управленческия процес в Министерството:

1. Информационно обезпечение на управленческите решения в МВР.
2. Планиране на работата.
3. Организация на изпълнението на решенията.
4. Контрол на работата в МВР.
5. Управленческа структура на МВР.
6. Кадрово обезпечаване на управленческите процеси.
7. Научна организация на управленческия труд.

Изброените в настоящия раздел седем пункта фактически се явяват основните направления, в рамките на които трябва да разглеждат проблемите за усъвършенстването на системата за управление в МВР. Тези направления, обаче, не представляват непосредствено тематиката на отделните разработки, които обхваща решението на задачата за усъвършенстване на управлението. Тази тематика се привежда в следващия раздел на настоящия документ.

IV. МЕРОПРИЯТИЯ ПО УСЪВЪРШЕНСТВУВАНЕ СИСТЕМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА МВР.

При разработката на мероприятията са отчитани следните обстоятелства:

– Идеална система за управление няма и не може да съществува, поради което е правилно да се изгражда такава система, при която удовлетворително да са решени главните, фундаменталните проблеми на управлението: информационната обезпеченост на управленческите решения; използуване на научни методи при приемането на управленчески решения, там където това е възможно и необходимо; организиране на добра координация в работата на различните структурни звена; обезпечаване на своевременен и ефективен контрол.

– Усъвършенстването на системата за управление на МВР не е

Из архивите на ДС

еднократен акт, а последователен и целенасочен процес, който трябва да се планира и организира с отчитане на наличните сили и средства и в съответствие с важността на проблемите, които трябва да бъдат решавани.

– Системата за управление на МВР (респективно, Министерството като цяло) трябва непрекъснато да се приспособява към постоянно изменящата се оперативна обстановка, което от своя страна означава, че работата по внасяне на подобрения и усъвършенствувания в управленческите процеси практически никога не трябва да се прекратява.

– При усъвършенствуването на системата за управление на МВР се възприема комбинирания подход (виж раздел II – Възможни подходи при усъвършенствуване на управлението в МВР).

– Усъвършенствуването на системата за управление на МВР може успешно да се осъществи единствено със съвместните и координирани усилия на всички поделения – оперативни, научно-технически и помощни, и с прякото и активно съдействие на най-висшето ръководство на Министерството.

А. Общи мероприятия.

Посочените по-долу мероприятия се отнасят към всички етапи на управленческия процес, поради което те са обособени самостоятелно в настоящия раздел. Общият им характер определя и тяхната голяма важност при усъвършенствуването на системата за управление. на МВР.

1. Утвърждаване на "Принципи, насоки и мероприятия за усъвършенствуване системата за управление на МВР".

Изпълнител: Ръководството на МВР
Срок: 30 юни 1976 г.

2. Извършване анализ на оперативната обстановка по направления: Държавна сигурност; Народна милиция; Гранични войски; Пожарна охрана и т.н. и определяне главните стратегически насоки на развитие дейността на органите на МВР.

Цел: Анализ и разкриване тенденциите за изменение на оперативната обстановка по направления на дейност в МВР за периода до 1980 г. и определяне на произтичащите промени в дейността на органите на МВР; разкриване на необходимите изменения в управленческите процеси в Министерството.

Изпълнители: ВГУ
Трето у-ние ДС
Четвърто у-ние ДС
Шесто у-ние ДС
ДНМ
УГВ
Управление "ПО"
ЦИАС – МВР
Срок: 30 ноември 1976 г.

Из архивите на ДС

994

3. Запознаване с дейнствуващите нормативни документи, регламентиращи отделни управленчески дейности и подготвяне на предложение за внасяне на известни промени в тях, в съответствие с общото идейно виждане за усъвършенствуването на системата за управление в МВР.

Цел: Да се приведат действуващите нормативни управленчески документи в съответствие с изискванията на съвременната наука за управление и да се разкрие техната взаимовръзка с останалите проблеми.

Съдържание на работата:

В хода на изпълнението на мероприятието е необходимо:

- от поделенията, по отделните дейности да се издирят съответните нормативни и ръководни документи; да се направи анализ на съдържанието им и ако е необходимо, след обсъждане в ръководствата на поделенията, да се изготвят предложения, заедно със съответни проекти за промени или за нови нормативни актове;
- да се прегледат и съгласуват помежду им изготвените проекти.

Изпълнители: 1. Поделенията на Министерството
2. "Секретариат" - МВР
3. ЦИАС - МВР
4. Инспекторат - МВР
5. НИОСУ - МВР
6. У-ние "Кадри" - МВР

Начален срок: 1 юли 1976 г.
Краен срок: 30 декември 1976 г.

4. Реализация на проекта на Информационно-изчислителен комплекс (ИИК) на МВР.

Цел: Изграждане на материално-техническата база на информационната система на МВР.

Съдържание на работата:

Работата по реализацията на проекта се развива в следните основни етапи:

I етап: Доставка на електронно-изчислителна машина и изграждане на пристройка към съществуващата сграда на НИОСУ.

II етап: Завършване проектирането сградата на ИИК и реализация на експериментален вариант на системата за телеобработка на данни.

III етап: Завършване първия етап от строителството на сградата на ИИК и реализация на първата част от системата за телеобработка на данни.

IV етап: Окончателно изграждане на ИИК (сграда и техническа база).

Изпълнители: 1. У-ние "Тил" - МВР
2. Отдел "Пети" на Пето у-ние ДС

Из архивите на ДС

3. Четвърти самостоятелен отдел – ДС
4. НИОСУ – МВР
5. Трети самостоятелен отдел ДС
6. Отдел "Оперативен отчет" – ДНМ
7. Работни групи на останалите заинтересовани поделения на МВР

Краен срок за I етап: 30 декември 1977 г.
Краен срок за II етап: 30 декември 1978 г.
Краен срок за III етап: 30 декември 1980 г.
Краен срок за IV етап: 30 декември 1982 г.

5. Обсъждане и утвърждаване системата за кадровата работа в МВР.

Изпълнител: Управление "Кадри" – МВР
Срок: 30 юли 1976 г.

6. Разработка на комплексна система за оперативни връзки (КСОВ) в МВР.

Цел: Подобряване бързината и надеждността на връзките между отделните ръководни и изпълнителски звена в Министерството; поставяне системата за връзки в МВР в съответствие със съвременните изисквания.

Изпълнител: V отдел на V управление ДС
Срок: 30 декември 1978 г.

7. Разработка на идейно виждане за прилагането на нови методи и форми за обучението на кадрите без откъсване от работа.

Цел: Подобряване на процеса на подготовка на кадрите без откъсване от работа.

Съдържание на работата:
- разкриване потребностите на поделенията;
- анализ на ефективността на съществуващите форми за подготовка;
- запознаване с опита на братските органи и други организации;
- изготвяне на документ.

Изпълнител: У-ние "Кадри" – МВР
Срок: 30 октомври 1976 г.

Б. Информационно обезпечаване на управленческите решения.

Специфичните особености на дейността на МВР определят факта, че основната част от процесите в него са свързани с обмена и обработката на информация. Това от своя страна обуславя голямата интензивност на информационните потоци и наличието на големи по обем информационни фондове. По тези причини проблемът за информационно обезпечение на управленческите решения придобива особено важно значение.

Из архивите на ДС

996

2 пи

По проблемите на информационното обслужване на поделенията и ръководството на МВР се работи сравнително отдавна (примерно, от 1969 година), с което се обяснява и фактът, че в това направление са достигнати определени резултати. Редица разработки се извършват и сега и предстои тяхното поетапно внедряване.

Може да се подчертае, че към настоящия момент има формирано едно достатъчно ясно и обосновано виждане, за това, как трябва да бъде организирана системата за информационно обслужване на органите на МВР.

По същество съдържанието на това виждане е разкрито в следните документи:

1."Предложение за начина на изграждането на информационно-изчислителният комплекс в Министерство на вътрешните работи".

2. "Заповед № I-5496/25.XI.1975 г. на Министъра на вътрешните работи".

3. "Заповед № I-5900/29.XII.1975 г. на Министъра на вътрешните работи за работата на информационно-аналитичните звена в МВР".

Основните идеи, които са залегнали в посочените документи се свеждат към следното:

1. Към ръководството на Министерството функционира обслужващо звено - "Централната информационно-аналитична служба (ЦИАС)".

2. Към централните и окръжните управления функционират информационно-аналитични звена.

3. В рамките на МВР се предвижда да се изгради Информационно-изчислителен комплекс (ИИК), обединяващ функционално в себе си:

- Трети самостоятелен отдел - ДС;
- Отдел "Оперативен отчет" - ДНМ;
- Някои картотеки и фондове на Втори самостоятелен отдел - ДС, Дванадесети отдел на ВГУ, Първи отдел на IV управление - ДС и др.;
- НИОСУ - МВР;
- Автоматизирани информационно-търсещи системи за отделните направления на дейност в МВР.

4. Към ЦИАС, Информационно-аналитичните служби на централните и окръжните управления и Информационно-изчислителния комплекс се изграждат документални фондове, структурата и съдържанието на които се регламентира от посочените по-горе документи.

5. Твърде важно е обстоятелството, че в основни линии е една и съща информационна база, върху която се приемат управленчески решения и от която с данни се обслужва оперативния състав. Различието в обслужването на ръководния и на оперативния състав се изразява преди всичко в степента на обобщеност на предоставяната за използуване информация и в това, че освен оперативна информация, на ръководния състав се предоставя и информация за състоянието на собствените сили и средства и собствената дейност.

Определена е следната номенклатура на автоматизираните информационни системи[1]:

---

[1] Поради особения характер на дейността на ПГУ, V у-ние ДС и V самостоятелен отдел - ДС, последните не са предмет на разглеждане в настоящия документ.

Из архивите на ДС

– Автоматизирана информационна система на контраразузнаването.

Системата се намира в етап на работно проектиране. Предстои нейното поетапно внедряване.

– Автоматизирана оперативно-издирвателна система за нуждите на НМ.

Системата се намира в етап на идейно проектиране. Предстои разработката на работен проект и неговото поетапно внедряване.

– Автоматизирана информационна система за нуждите на КАТ.

Системата се намира на етап работно проектиране. Предстои нейното поетапно внедряване.

– Автоматизирана система за контрол на решенията на ръководството на МВР (АСИКОД-5)[1].

Системата е внедрена в редовна експлоатация.

– Автоматизирана информационна система за кадровата дейност в МВР (Система – 3).

Системата е внедрена в редовна експлоатация.

– Автоматизирана система за нуждите на финансовата дейност в МВР (Система – 7).

Системата е внедрена в редовна експлоатация.

– Автоматизирана информационна система за гражданите на капиталистически страни, временно пребиваващи в България (Система – 1).

Системата е внедрена в редовна експлоатация. Предстои нейното усъвършенстваване с оглед по-пълното удовлетворяване потребностите на оперативните поделения. След внедряването на автоматизираната информационна система на контраразузнаването, функциите на Система – 1 постепенно ще се поемат от последната.

– Автоматизирана информационна система за нуждите на I отдел на IV управление – ДС (Система – 2).

Системата е внедрена в редовна експлоатация. След въвеждането в действие на автоматизираната информационна система на контраразузнаването функциите на Система – 2 постепенно ще бъдат поети от последната.

– Автоматизирана система за статистическа обработка на информация за моторните превозни средства (Система – 6).

Системата е внедрена в редовна експлоатация. След внедряването на автоматизираната информационна система на КАТ, функциите на Система – 6 ще се поемат от последната.

– Автоматизирана система за статистическа обработка на информация за автотранспортните произшествия.

Системата е внедрена в редовна експлоатация. След внедряването на автоматизираната информационна система на КАТ, нейните функции ще се поемат от последната.

– Автоматизирана система за статистическа обработка на информация за криминалната престъпност.

Системата е внедрена в редовна експлоатация. След внедряването на автоматизираната оперативно-издирвателна система на НМ нейните функции ще се поемат от последната.

– Автоматизирана система за идентификация на пръстови отпечатъци (Система – 8).

---

1 Подробности по функционирането на системата се разглеждат в раздела "Контрол на работата в МВР".

Из архивите на ДС

998

Системата е внедрена в редовна експлоатация. След внедряването на автоматизираната оперативно-издирвателна система на НМ, функциите на Система - 8 ще бъдат поети от последната.

6. Във връзка с разпореждане на МС за възобновяване работата по Националната делопроизводствена система, под ръководството на "Секретариат" се разработи проект на системата делопроизводство в МВР.

7. Организация на информационно-аналитичната дейност на Щаба на ДНМ.

В рамките на тази разработка, след извършването на необходимите проучвания на базата на оргтехнически средства ще бъде предложен вариант на организацията на информационно-аналитичната дейност на Щаба на ДНМ.

8. Стандартизация и унификация на управленческата документация в МВР.

Предмет на изследване са управленческите документи, функциониращи в МВР и такива за установяване връзки с външни ведомства.

За цялостното решаване на проблема за информационното обезпечение на управленческите решения, е необходимо да бъдат извършени следните разработки:

1. Изграждане на автоматизирана информационна система на контраразузнаването.

Цел: Усъвършенстване информационното обслужване на ръководния и оперативния състав на централните контраразузнавателни поделения и окръжните управления на МВР на базата на използуване на електронно-изчислителна техника.

Съдържание на работата:

В настоящия момент е приключила работата по идейния проект на системата и се извършва работното й проектиране.

Предстоящата работа се извършва в следната етапност:

I етап: - организиране на банката от данни на системата и извършване на нейното първоначално зареждане с информация;
- реализация на поименна справочна дейност и поименно селективно разпределение на информацията.

II етап: Реализация на пълния обем на справочната дейност и селективно разпределение.

III етап: Завършване на изграждането на пълния обем на банката от данни.

Изпълнители: 1. НИОСУ - МВР
2. Всички контраразузнавателни поделения на МВР

Краен срок за I етап: 30 март 1978 г.
Краен срок за II етап: 30 март 1979 г.
Краен срок за III етап: 30 юни 1980 г.

2. Автоматизирана оперативно-издирвателна система на крими-

От архивите на ДС

999

налната престъпност.

Цел: Усъвършенствуване информационното обслужване на ръководния и оперативния състав на оперативно-издирвателните подразделения на ВМ, работещи по линията на криминалната престъпност, на базата на използуване на електронно-изчислителна техника.

Съдържание на работата:

I етап: Разработка на техническо задание.

II етап: Разработка на идеен проект.

III етап: Изграждане на частта от банката от данни, отнасящи се за криминалния контингент.

IV етап: Реализация на основния вариант на банката от данни и целостния обем на справочната дейност.

Изпълнители: 1.НИОСУ - МВР
2. ДНМ
3. Софийско градско управление на МВР
4. Окръжните управления на МВР

Краен срок за I етап: 30 септември 1976 г.
Краен срок за II етап: 30 юни 1977 г.
Краен срок за III етап: 30 декември 1978 г.
Краен срок за IV етап: 30 декември 1979 г.

3. Автоматизирана информационна система за нуждите на КАТ.

Цел: Усъвършенствуване информационно обслужване на дейността на органите на Народната милиция по контрола на автомобилния транспорт.

Съдържание на работата:

I етап: Внедряване на подсистемата за моторните превозни средства и техните собственици за територията на град София.

II етап: Внедряване на подсистемата за пътно-транспортните произшествия.

III етап: Внедряване на подсистемата за моторните превозни средства и техните собственици за цялата страна.

IV етап: Внедряване на подсистемата за водачите на моторни превозни средства и подсистемата за собствената дейност на органите на КАТ.

V етап: Окончателно внедряване на цялостната система.

Изпълнители: 1. НИОСУ - МВР
2. ДНМ
3. Софийско градско управление на МВР
4. Окръжните управления на МВР

Краен срок за I етап: 30 декември 1976 г.
Краен срок за II етап: 30 юни 1977 г.
Краен срок за III етап: 30 юни 1978 г.
Краен срок за IV етап: 30 юни 1979 г.
Краен срок за V етап: 30 декември 1980 г.

Из архивите на ДС

1000

215

4. Автоматизирана информационна система за стопанската престъпност.

Цел: Усъвършенствуване на информационното обслужване на ръководния и оперативния състав на оперативните подразделения на НМ, работещи по линията на стопанската престъпност, на базата на използуване на електронно-изчислителна техника.

Съдържание на работата:

I етап: Разработка на техническо задание.

II етап: Разработка на идеен проект.

III етап: Реализация на частта от банката от данни, обхващата информацията от оперативния отчет и съответната справочна дейност.

IV етап: Цялостно изграждане на системата.

Изпълнители: 1. НИОСУ - МВР
2. ДНМ
3. Софийско градско управление МВР
4. Окръжните управления на МВР

Начален срок за I етап: 30 септември 1977 г.
Краен срок за I етап: 15 юни 1978 г.
Краен срок за II етап: 30 март 1979 г.
Краен срок за III етап: 30 март 1980 г.
Краен срок за IV етап: 30 декември 1981 г.

5. Автоматизирана информационна система за нуждите на тиловата дейност в МВР.

Цел: Усъвършенствуване на информационното обслужване и подобряване отчетността и планирането в работата на управление "Тил" - МВР.

Съдържание на работата:

Постепенно обхващане от информационната система на отделните направления на дейност в управление "Тил" - материално-техническо снабдяване, строителство, здравеопазване и т.н.

Изпълнители: 1. НИОСУ - МВР
2. У-ние "Тил" - МВР

Краен срок: 30 май 1979 г.

6. Стандартизация и унификация на управленческата документация.

Цел: Да се намали общият обем и номенклатурата на управленческите документи в МВР и в рамките на възможното, да се типизира тяхното съдържание.

Съдържание на работата:

Понастоящем проблемът за стандартизацията и унификацията на управленческата документация се решава в национален мащаб. МВР участвува в тази разработка със свои представители. Решаването на проблема в рамките на МВР ще бъде съобразено с националните нормативи. Работата по стан-

Из архивите на ДС

дартизацията и унификацията на управленческата документация ще се извършва в следните етапи:

I етап: Обсъждане и утвърждаване от ръководството на Министерството стандартите на основните управленчески документи.

II етап: Създаване на необходимите условия за внедряване на разработените стандарти.

III етап: Разработка на нови видове стандартизирани управленчески документи или коригиране на съществуващите, във връзка с въвеждането в действие на автоматизираните информационни системи.

Изпълнители: 1. НИОСУ - МВР
2. "Секретариат" - МВР

Краен срок:за I етап: 30 декември 1976 г.

Краен срок за II етап: 30 декември 1977 г.

Краен срок за III етап: съвпада с крайните срокове на внедряване на отделните автоматизирани информационни системи.

7. Система за делопроизводството в МВР.

Цел: Усъвършенстваване на процесите на делопроизводството в МВР - съкращаване на делопроизводствените операции; подобряване на работата по обезпечаването на секретността; подобряване на техническата база.

Съдържание на работата:

В настоящия момент е завършен вариант на проекта за делопроизводствената система на МВР. Предстоящата работа по него може да бъде разделена на следните етапи:

I етап: Обсъждане на проекта и внасяне на необходимите корекции.

II етап: Експериментиране на най-съществените решения и внедряване на проекта.

Изпълнители: 1. "Секретариат" - МВР
2. НИОСУ - МВР

Краен срок за I етап: 30 септември 1976 г.

Краен срок за II етап: 30 декември 1976 г.

8. Организация на информационно-аналитичната дейност в Щаба на ДНМ.

Цел: Усъвършенстваване процесите на съхранение и търсене на ръководни и оперативни документи за нуждите на Щаба на ДНМ.

Съдържание на работата:

Разработка и внедряване на средства (суперпозиционни картотеки) за търсене и средства за класификация на информация.

Изпълнители: 1. ДНМ
2. НИОСУ - МВР

Срок: 30 декември 1976 г.

9. Щатна окомплектовка на информационно-аналитичните служби

1001

Из архивите на ДС

1002

в централните и окръжните поделения на МВР.

Цел: Осигуряване на необходимия персонал в поделенията на Министерството, който ще бъде натоварен да подготвя и въвежда информация в автоматизираните системи и извършва информационното обслужване на оперативния състав.

Изпълнители: 1. Ръководството на МВР
2. Ръководствата на централните и окръжните поделения на МВР

Срок за централните поделения на МВР: 30 март 1977 г.
Срок за окръжните управления на МВР: 30 март 1977 г.

В. Планиране на работата.

Една от най-главните функции на ръководителя в процеса на приемане на решения това е планирането.

За усъвършенствуване дейността по планирането в Министерството до настоящия момент са разработени:

1. Методика за приложение на програмно-целевия и комплексен подход при планирането на работата в органите на МВР.
2. Насоки на усъвършенствуване планирането в МВР.
3. Методика за прогнозиране и планиране състоянието на кадрите и кадровата работа.

За по-нататъшното усъвършенствуване процесите на приемане на управленчески решения е необходимо:

1. Експериментиране и внедряване на методика за планиране на работата в органите на МВР.

Цел: Регламентиране и внедряване на научно-обоснована технология на планирането в работата на органите на МВР.

Съдържание на работата:
На основата на документите: "Методика за приложение на програмно-целевия и комплексен подход при планирането на работа в органите на МВР" и "Насоки на усъвършенствуване планирането в МВР", разработка, експериментиране и внедряване на инструкция за планирането.

Изпълнители: 1. ЦИАС - МВР
2. "Секретариат" - МВР
3. НИОСУ - МВР

Срок: 30 юни 1977 г.

2. Експериментиране и внедряване на методика за прогнозиране и планиране състоянието на кадрите и кадровата работа.

Изпълнители: 1. У-ние "Кадри" - МВР
2. Поделенията на Министерството

Срок: 30 май 1977 г.

3. Разработка и реализиране на планпрограма за изграждане на

Из архивите на ДС

учебно-материална база в поделенията на Министерството, за обучение на кадрите без откъсване от работа.

Изпълнител: Управление "Кадри" - МВР
Срок: 30 юни 1976 г.

4. Започване на работа по експериментирането и внедряването на научно-обосновани методи за приемане на решения в отделни конкретни области на дейност на органите на МВР.

Цел: Повишаване ефективността на някои управленчески решения чрез използуването на научни методи.

Съдържание на работата: На базата на използуване опита на катедрата по управление на Академията на МВР - СССР, усъвършенствуване процесите на приемане на управленчески решения в оперативно-издирвателната дейност на органите на НМ и работата на други поделения.

I етап: Запознаване с опита на МВД.

II етап: Под ръководството на представители на Катедрата по управление, експериментиране на някои методи върху приключени вече разработки.

III етап: Постепенно внедряване на усвоени методи.

Изпълнители: 1. НИОСУ - МВР
2. ВСШ "Г.Димитров"
3. НИОП - МВР
4. НИКК - ДНМ
5. Поделенията на МВР

Краен срок за I етап: 30 декември 1976 г.
Краен срок за II етап: 30 юли 1977 г.
Краен срок за III етап: Постоянен

Г. Организация на изпълнението на решенията.

Организацията на изпълнението на решенията е многостранен процес, който зависи както от спецификата на решения проблем, така и от ред обективни обстоятелства, съпътствуващи това решение (например, разполагаеми сили и средства, възприета система на разпределение на пълномощията в организацията - МВР, нормативни изисквания и ограничения и т.н.).

Значителна част от проблемите, свързани с организацията на изпълнението на решенията - процедурите по разработването на програмите и плановете по възлагането на задачите и т.н. са разгледани с достатъчна степен на подробност в цитираната в раздел В. на настоящия документ "Методика за приложение на програмно целевия и комплексен подход при планирането на работата в органите на МВР". Тази методика трябва да се разглежда като база за решение на указаните проблеми от организацията на изпълнението на решенията.

Спецификата на предмета на дейност на органите на МВР и характерът на тяхната работа са такива, че при изпълнението на дадена задача обикновено се ангажират няколко звена на Министерството - централни и териториални подразделения. В други случаи, в дадена сфера на обществения живот или дадено направление на дейност на органите на МВР (Например, в направлението на контрашпионажа)

1003

Из архивите на ДС

1004

се преплитат в известна степен дейностите на различни структурни звена. Тези обстоятелства налагат да се обърне особено внимание на проблемите на координацията между дейностите на различните поделения на Министерството. В отговор на тази потребност е разработена "Инструкция за взаимодействието и координацията между разузнавателните и контраразузнавателните органи и между централните оперативни поделения по ДС и Софийско градско и окръжните управления на МВР".

Главни мероприятия, които предстои да бъдат изпълнени в това направление са следните:

1. Разработка на документ, регламентиращ взаимодействията между поделенията на ДС и НМ.

Цел: Повишаване ефективността на използуване силите на НМ за подпомагане решаването на специфични задачи на ДС и обратно.

Изпълнители: 1. Второ главно управление
2. ДНМ
3. Останалите централни контраразузнавателни поделения и окръжните управления на МВР

Срок: 30 декември 1976 г.

2. Предложение за усъвършенствуване ръководството на научните и учебни звена.

Цел: Подобряване научното обслужване на поделенията на МВР.

Съдържание на работата:
Изготвяне на нормативен документ, който да регламентира взаимодействието между научните, учебните и оперативните поделения на Министерството и организацията на научното обслужване.

Изпълнители: 1. У-ние "Кадри" - МВР
2. ВСШ "Г.Димитров"
3. НИОСУ - МВР
4. НИОП - МВР
5. НИКК - ДНМ

Срок: 30 юни 1976 г.

3. Научна организация на работата в контраразузнавателните отделения на МВР.

Цел: Усъвършенствуване организацията на работата в контраразузнавателните отделения на МВР на основата на внедряване на съвременни оргтехнически средства и подобряване технологията на управлението.

Съдържание на работата:

I етап: Изготвяне на доклад по организацията на работата в контраразузнавателното отделение.

II етап: Разработка на проект за усъвършенствуване организацията на работата в контраразузнавателното отделение.

Из архивите на ДС

III етап: Експериментиране и внедряване на проекта.
Изпълнители: 1. НИОСУ – МВР
2. НИОП – МВР
3. ВСШ "Г.Димитров" – МВР
4. Контраразузнавателните поделения на МВР
5. Окръжните управления на МВР
6. У–ние "Тил" – МВР
7. У–ние "Кадри" – МВР
Краен срок за I етап: 30 декември 1976 г.
Краен срок за II етап: 30 декември 1977 г.
Краен срок за III етап: 30 декември 1978 г.

4. Научна организация на работата в оперативно–издирвателното отделение (отдел), като низово структурно звено на НМ.

Цел: Усъвършенствуване организацията на работата в оперативно– издирвателните отделения (отдели) на НМ на основата на внедряване на съвременни оргтехнически средства и подобряване технологията на управлението.

Съдържание на работата:

I етап: Разработка на проект за усъвършенствуване организацията на работа в оперативно–издирвателните отделения (отдели) на НМ.

II етап; Експериментиране и внедряване на проекта.
Изпълнители: 1. НИОСУ – МВР
2. НИОП – МВР
3. ВСШ "Г.Димитров" – МВР
4. ДНМ
5. У–ние "Тил" – МВР
6. У–ние "Кадри" – МВР
Краен срок за I етап: 30 декември 1977 г.
Краен срок за II етап: 30 декември 1978 г.

Д. Контрол на работата в МВР.

В МВР понастоящем функционира твърде развита система за контрол, която дава своя принос в цялостния управленчески процес. Тази система съдържа следните основни звена:

1. Към Ръководството на МВР е изградена Група за контрол и помощ (Инспекторат), която представлява специализиран орган за оказване помощ и упражняване контрол върху дейността на Софийско градско, окръжните и районните управления и по указание на Министъра – за извършване на проверки в централните поделения на Министерството.

2. В структурата на "Секретариат" – МВР е изградена "Контролна група" за упражняване на контрол върху изпълнението решенията на Ръководството на МВР и решенията на висшите Партийни и държавни органи, отнасящи се за МВР.

3. В помощ на Контролната група е изградена Автоматизирана система за контрол на изпълнението решенията на Ръководството на

1005

Из архивите на ДС

1006

22

МВР и решенията на висшите партийни и държавни органи, отнасящи се за МВР – АСИКОД-5 (Система – 5).

4. В отделни централни поделения (ВГУ, Шесто управление – ДС, Дирекция на Народната милиция, Управление гранични войски и др.) и в отделни окръжни управления на МВР (Бургас, Велико Търново, Пловдив, Русе, Търговище, Софийско градско управление и др.) са изградени различни системи за контрол на отделни аспекти от дейността на поделенията.

Независимо от това, че съществуващата система за контрол действува и дава своя принос в работата на органите на Министерството, поради това, че се е изграждала спонтанно, по отделни части, действуващи сами за себе си, тя не е свободна от редица недостатъци, отстраняването на които значително би повишило нейната ефективност.

Като най-съществени от споменатите недостатъци могат да се посочат следните:

– Системите за контрол, които са изградени в централните и окръжните управления на Министерството са твърде разнотипни. В някои от поделенията като ВГУ, ДНМ, Софийско градско управление и т.н. действуват картотечни системи за отчет и контрол на собствената работа по отделни количествени показатели. В други поделения като ДНМ, В.Търново, Пловдив, Търговище и др. действуват системи за контрол на изпълнение на решенията по срокове. В трети поделенията работата по контрола се извършва по-малко организирано и с по-примитивни средства.

– Липсва научно обоснована система от показатели за оценка на цялостната работа на отделните поделения на Министерството. Тези показатели, по които на отделни места се извършва оценка на работата са твърде различаващи се помежду си и са разработени на чисто емпирична и интуитивна основа. В основното си болшинство те се свеждат до количествени оценки (например, брой на извършени вербовки, брой на срещи с агенти, брой на получени агентурни сведения, брой на разкрити престъпления, брой на предотвратени престъпления и т.н.). Без да се отрича фактът, че различните количествени оценки носят в себе си определена информация за състоянието на работата, трябва да се подчертае това, че трудно може да се обоснове защо именно те и дали само те изчерпват достатъчно пълно характеристиките на собствената дейност на поделенията. Без да се анализира подробно всяка една от действуващите оценки, веднага може да бъде посочено, например, това, че те не дават информация за това колко качествено е била извършена оценявана дейност. Този факт придобива още по-голяма сила, когато се разглежда контролът на изпълнението на решенията в съответното звено.

– Недостатъчно се използуват възможностите на действуващата автоматизирана система АСИКОД-5. В момента тя се използува единствено за сигнализиране за сроковете за контрол и изпълнение на ръководните решения в МВР. Много слабо се използуват нейните възможности за търсене на решения с определена тематика. Слабо се използуват възможностите й и за анализ на резултатите от изпълне-

Из архивите на ДС

нието на решенията. Не се използуват възможностите на АСИКОД-5 и за евентуално обработване на информация за решенията на ръководствата на поделенията.

– Съществуващата система за контрол практически не дава възможност да бъде оценявана работата на конкретния служител. Оценките, които се дават при атестирането на кадрите твърде малко се базират на обективна фактическа информация. В редица случаи те отразяват най-вече личното мнение на комисията по атестирането за дадения служител и значително по-малко резултатите от неговата работа, обемът и сложността на възлаганите му задачи, обхвата и естеството на неговата подготовка и т.н.

На основание на гореизложеното и в съответствие с изискванията към функционирането на една достатъчно съвършена система за контрол, е необходимо да бъдат решени следните проблеми:

1. Утвърждаване на инструкцията за дейността на Инспекторат при МВР.

Изпълнител: Ръководство на МВР
Срок: 15 юли 1976 г.

2. Изграждане на усъвършенствувана система за контрол в МВР.

Цел: Повишаване ефективността на контрола както на количествената, така и на качествената страна на работата в Министерството.

Съдържание на работата:

Цялостното изграждане на системата за контрол в Министерството е твърде сложен и комплексен проблем, свързан с разхода на сравнително големи сили за един относително голям период от време. Тези обстоятелства налагат решаването на проблема да се извършва по части, разумно разпределени в достатъчно голям интервал от време. Работата по изграждане на системата за контрол протича в следната етапност:

I етап: Разработка на типизиран проект на система за контрол в поделение на МВР.
В рамките на този проект се обхващат следните аспекти от работата на поделенията:
– контрол на изпълнението на решения от всички ръководни нива, отнасящи се за поделенията;
– контрол на разпределението на работното време на служителите;
– експертен контрол на качеството на работата на отделните изпълнители в поделенията;
– разработка на методика за анализ и интерпретация на резултатите от контрола.

II етап: Усъвършенствуване на типизирания проект посредством разработка и въвеждане на система от показатели за оценка на различните аспекти на дейност в поделенията.

III етап: Разширяване на системата за контрол чрез въвеждане на система от показатели за оценка на дейност-

1007

Из архивите на ДС

123

та на отделните служители в поделенията на МВР

Изпълнители: 1. НИОСУ – МВР
2. Инспекторат – МВР
3. Секретариат – МВР
4. ЦИАС – МВР

Начален срок за I етап: 1 януари 1977 г.
Краен срок за I етап: 30 октомври 1978 г.
Начален срок за II етап: 1 юни 1978 г.
Краен срок за II етап: 30 декември 1978 г.
Начален срок за III етап: 1 януари 1979 г.
Краен срок за III етап: 30 декември 1980 г.

Е. Управленческа структура на МВР.

1008

На основата на извършени по различни поводи проучвания всред представители на ръководния състав на Министерството може да се заключи, че съществуващата структура на МВР в настоящия момент не страда от сериозни, водещи до тежки последствия недостатъци. Това, обаче не означава, че не са възможни и необходими редица усъвършенствувания на структурата, които биха благоприятствували по правилното протичане на редица управленчески процеси.

От друга страна, сегашната структура на МВР и неговите подразделения е съобразена с тази на органите на КГБ и МВД на СССР. Въвежданите усъвършенствувания в структурата на Министерството, при това положение, трябва да бъдат съобразявани с интеграционните процеси между органите на МВР и тези на КГБ и МВД.

Усъвършенствуването на управленческата дейност в МВР, повишаването на нейната ефективност, са тясно свързани с измененията на оперативната обстановка. В този смисъл усъвършенствуването на системата за управление на МВР и в частност неговата управленческа структура, трябва да се извършват непрекъснато в съответствие с изменението на оперативната обстановка.

Независимо от гореизложеното обаче, в съответствие с изискванията за съкращаване и рационализация на административно-управленческия апарат, поставени от висшите партийни и държавни органи за Министерството на вътрешните работи възникват редица, нуждаещи се от ефективно решение проблеми. В качеството на такива, например, могат да бъдат посочени следните:

– сравнително голям брой поделения на Министерството (около 50);

– липса на единно ръководство на ниво заместник министър за контраразузнаването;

– неравномерно разпределение на поделенията на Министерството между представителите на ръководството: например, министърът ръководи 39 човека – 6 заместник министри, началниците на окръжните управления и началниците на 5 централни поделения – Инспекторат, Пето управление, ЦИАС, отдел "Финансов" и "Секретариат"; някои от заместник министрите отговарят за 2–3 поделения;

– в управленията, основно заместник началниците ръководят двама – трима началници на отдели, същевременно в редица случаи

Из архивите на ДС

1009

един заместник началник на отдел ръководи един – двама началника на отделение;

– различен е броят на управленческите нива по направленията ДС и НМ. В НМ, поради наличието на Дирекция броят на управленческите нива е с едно по-голям;

– наличие на различие в структурата и щата на окръжните управления (това може да бъде посочено, дори за сходни помежду си окръжни управления) и т.н.

С цел да бъдат решени посочените по-горе и други проблеми от този род е необходимо да се извършат следните мероприятия:

1. Разработка на проект за усъвършенстване структурата на МВР.

Съдържание на работата:

I етап:

- Изучаване и критична оценка на съществуващото положение;
- Разработване на виждане за основните принципи, на които трябва да бъде изградена структурата на Министерството.

II етап:

- Разработване на варианти за структура на Министерството на основата на възприетите принципи и изводите от критичния анализ на съществуващото положение;

III етап:

Разработване на програма за практическото реализиране на необходимите изменения.

IV етап:

Постепенно внедряване на проекта.

Изпълнители:
1. Ръководството на Министерството
2. НГУ – ДС
3. ВГУ – ДС
4. Трето управление – ДС
5. Четвърто управление – ДС
6. Шесто управление – ДС
7. УГВ
8. ДНМ
9. Управление "Кадри" – МВР
10. Инспекторат – МВР
11. Секретариат – МВР
12. ЦИАС – МВР
13. ВСШ "Г.Димитров" – МВР
14. НИОСУ – МВР
15. По необходимост представители на други поделения на МВР

Из архивите на ДС

1010

225

Краен срок за I и
II етап: 30 декември 1976 г.
Краен срок за III етап: 30 юли 1977 г.
Краен срок за IV етап: 30 юни 1978 г,

2. Разработка на правилници, регламентиращи функциите, задачите и пълномощията на ръководителите от различните управленчески нива и организацията на работата в поделенията на Министерството.

Цел: Повишаване ефективността на управлението в МВР посредством изградена на научна основа нормативна база, регламентираща функциите, задачите и пълномощията на ръководителите от различните управленчески нива и организацията на работата в поделенията на Министерството.

Съдържаниие на работата:

След внимателно проучване на действуващите нормативни документи, на основата на определена разумна децентрализация на пълномощията, в съответствие със спецификата на работата им, за поделенията съгласувано да се изготвят правилници, в които да намерят отражение следните въпроси:

- номенклатура на ръководните длъжности от началник на отделение до заместник-началник на управление включително;
- определяне принципът, по който се изгражда управленческата структура (линеен, функционален и т.н.) на поделението;
- разработка на списъци на задачите, които изпълняват отделните ръководители;
- регламентиране на пълномощията на отделните ръководители от различен ранг за рамките на поделението;
- регламентиране на пълномощията по отношение взаимодействията с другите поделения на Министерството.

Забележка:

Правилниците да бъдат коригирани след разработването на проекта за усъвършенсствуване структурата на МВР.

Изпълнители: 1. Управление "Кадри" - МВР
2. Секретариат - МВР

Из архивите на ДС

3. НИОСУ - МВР
4. Работни групи за всяко отделно поделение

Начален срок: 1 септември 1976 г.
Краен срок: 30 декември 1976 г.

3. Усъвършенстване организационната и дислокационната структура на Гранични войски.

Изпълнители: 1. Управление "Гранични войски"

Срок: 30 юли 1976 г.

1011

Ж. Кадрово обезпечаване на управленческите процеси в МВР.

Проблемът за кадровото обезпечаване на управленческите процеси, винаги е стоял на едно от централните места в работата на Ръководството на Министерството. Неговата решаваща роля при всички обстоятелства е била отчитана и винаги са се търсели най-правилните решения. Независимо от големия натрупан опит в това отношение е необходимо работата по кадровото обезпечаване непрекъснато да бъде усъвършенствувана.

Кадровото обезпечение на управленческите процеси тясно се преплита с проблемите на структурата на дадената организация (МВР). Обикновено всяко структурно изменение влече след себе си изменение и в кадровото обезпечение на управлението. Обратно, съществени изменения в кадровото обезпечение могат да се осъществят практически само след изменение в структурата на управлението.

Кадровото обезпечение има две относително добре открояващи се страни: качествена и количествена.

Качествената страна отразява работата по подбора и подготовката на кадрите за обезпечаване на съответните конкретни ръководни длъжности, оценката и стимулирането на ръководните кадри и маневрирането с тях.

Количествената страна е непосредствено свързана със структурата на разглежданата организация и заедно с това зависи от обема и характера на дейността на съответните звена на организацията. Количествената страна на кадровото обезпечаване фактически отразява количествените характеристики на ръководния състав, броя на ръководните кадри, измененията на броя в зависимост от различни

Из архивите на ДС

1012

фактори, определянето на правилни съотношения между числото на ръководителите от различните нива на управлението и т.н.

Качествената страна на кадровото обезпечаване на управленческите процеси в МВР обхваща следните съставни части:

- подбор на ръководните кадри (тук намира място и въпросът за резервните кадри);
- обучение и възпитание на ръководния състав;
- оценка на ръководните кадри;
- морално и материално стимулиране на ръководните кадри;
- движение и развитие на ръководните кадри; маневриране с ръководния състав.

Значителна част от указаните проблеми в момента са намерили своето решение в проекта на Системата за кадровата работа в МВР. За окончателно и пълно решаване на всички аспекти на качествената страна на кадровото обезпечение на управленческите процеси в МВР е необходимо:

1. Разработка на длъжностни характеристики за ръководните длъжности в МВР.

Цел: Усъвършенстване системата за подбор и подготовка на ръководните и резервни кадри в МВР.

Съдържание на работата:
На основата на разработените правилници за функциите, задачите и пълномощията на ръководителите от различните нива в поделенията на Министерството, да се изготвят длъжностни характеристики за всички длъжности от заместник-началник на отделение до заместник-началник на управление включително.

Изпълнители: У-ние "Кадри" - МВР
Работни групи за всяко отделно поделение
Начален срок: 1 януари 1977 г.
Краен срок: 30 юни 1977 г.

2. Разработка на предложение за усъвършенстване на съществуващата система за заплащане труда на служителите от МВР - ръководен и изпълнителски състав.

Цел: Повишаване ефективността на съществуващата система за материално стимулиране на служителите в МВР.

Съдържание на работата:
В рамките на действуващите държавни нормативи да се разработи такава система за стимулиране, която да позволява:
- материалното стимулиране на служители, качествено изпълняващи възложените им задачи; да се извършва когато е необходимо в достатъчно широки граници извън тяхното издигане по административната йерархия;
- да се премахне статутът на "запазените длъжности";
- да се преразгледа мястото на фактора "прослужено време" при стимулирането на служителите;
- да се обвърже системата за стимулиране с атестирането на кадрите.

Из архивите на ДС

Изпълнители: 1. У-ние "Кадри" – МВР
2. Отдел "Финансов" – МВР
3. НИОСУ – МВР
4. НИОП – МВР

Срок: 30 септември 1976 г.

Количествената страна на кадровото обезпечаване на управленческите процеси в МВР обхваща следните главни съставни части:

– численост на ръководния състав по различните управленчески нива;

– съотношение на числеността на ръководния състав на различните управленчески нива;

– съотношение на числеността на ръководния и изпълнителския състав;

– тенденции за изменение на числеността и различните съотношения.

Усъвършенстването на количествената страна на кадровото обезпечение на управленческите процеси, в съответствие с изискванията, заложени в редица партийни и правителствени документи, трябва да се търси в насока на намаляване на общата численост на ангажирания в управленческата дейност персонал. Това може да се постигне посредством намаляване броя на управленческите нива и избора на по-правилни съотношения между числеността на ръководния състав по отделните управленчески нива и числеността на изпълнителския състав.

На основата на анализ на данни за числеността на ръководния и изпълнителски състав за различните поделения на Министерството за годините 1966, 1969, 1972 и 1976 могат да се направят редица заключения, някои от които се илюстрират от таблици: 1,2,3,4,5 и 6.

В Таблица 1 се привеждат данни за съотношението между числеността на ръководния и изпълнителския персонал и разпределението на ръководния персонал по различните нива на поделения:

ТАБЛИЦА 1

№ по ред	Наименование на поделенията	Общ брой на ръководния състав	Общ брой на изпълнителския състав	Съотношения
1	2	3	4	5
1.	Второ главно управление	197	442	0,45
2.	Трето управление – ДС	75	334	0,22
3.	Четвърто управление – ДС	68	373	0,18
4.	Място управление – ДС	91	109	0,83
5.	Първи отдел – ДС	27	114	0,24
6.	Втори отдел – ДС	61	524	0,12
7.	Трети отдел – ДС	10	50	0,20
8.	Четвърти отдел – ДС	58	466	0,12
9.	Пети отдел – ДС	12	32	0,38
10.	Отдел "Задгранични паспорти"	16	25	0,64
11.	Секретариат	74	324	0.23

1013

Из архивите на ДС

229

1	2	3	4	5
12.	Управление "Кадри"	37	60	0,62
13.	ЦИАС	25	78	0,32
14.	Отдел "Пропаганда"	23	38	0,61
15.	Управление "Тил"	86	1783	0,05
16.	НТУ	55	271	0,20
17.	НИОСУ	26	186	0,14
18.	НИОП	15	50	0,30
19.	ЦРЛ	14	242	0,06
20.	ДНМ	167	1188	0,14
	Окръжни управления на МВР			
1.	Благоевград – 323259 жители			
	ДС	46	160	0,29
	НМ	53	218	0,24
2.	Бургас – 420269 жители			
	ДС	55	273	0,20
	НМ	60	394	0,15
3.	Варна – 429929 жители			
	ДС	67	302	0,22
	НМ	63	355	0,18
4.	Велико Търново – 349565 жители			
	ДС	23	90	0,26
	НМ	44	314	0,14
5.	Видин – 178564 жители			
	ДС	16	82	0,20
	НМ	28	164	0,17
6.	Враца – 312381 жители			
	ДС	23	81	0,28
	НМ	9	282	0,03
7.	Габрово – 175918 жители			
	ДС	8	72	0,11
	НМ	29	178	0,16
8.	Кърджали – 287040 жители			
	ДС	25	84	0,30
	НМ	15	178	0,08
9.	Кюстендил – 199008 жители			
	ДС	16	84	0,19
	НМ	30	220	0,14
10.	Ловеч – 216709 жители			
	ДС	11	60	0,18
	НМ	36	216	0,17
11.	Михайловград – 235818 жители			
	ДС	17	80	0,21
	НМ	27	165	0,16
12.	Пазарджик – 313796 жители			
	ДС	13	70	0,19
	НМ	22	273	0,08

1014

Из архивите на ДС

1015

230

1	2	3	4	5
13. Перник – 174499 жители				
	ДС	19	83	0,23
	НМ	29	109	0,27
14. Плевен – 359063 жители				
	ДС	22	106	0,21
	НМ	42	325	0,13
15. Пловдив – 720327 жители				
	ДС	68	244	0,28
	НМ	83	632	0,13
16. Разград – 204153 жители				
	ДС	13	65	0,20
	НМ	28	119	0,24
17. Русе – 293962 жители				
	ДС	27	204	0,13
	НМ	39	259	0,15
18. Силистра – 176607 жители				
	ДС	10	65	0,15
	НМ	25	120	0,21
19. Сливен – 237365 жители				
	ДС	14	64	0,22
	НМ	31	221	0,14
20. Смолян – 162926 жители				
	ДС	22	86	0,26
	НМ	32	174	0,18
21. София (окръжно) – 321692 жители				
	ДС	17	228	0,07
	НМ	58	344	0,17
22. Стара Загора – 390058 жители				
	ДС	24	118	0,20
	НМ	48	305	0,16
23. Толбухин – 24525 жители				
	ДС	14	91	0,15
	НМ	27	190	0,14
24. Търговище – 178611 жители				
	ДС	14	50	0,28
	НМ	19	147	0,13
25. Хасково – 292826 жители				
	ДС	30	210	0,14
	НМ	36	272	0,13
26. Шумен – 253747 жители				
	ДС	17	81	0,21
	НМ	2	195	0,01
27. Ямбол – 207391 жители				
	ДС	22	92	0,24
	НМ	31	192	0,16

Из архивите на ДС

1016

В качеството на най-важни констатации може да бъдат указани следните:

1. Твърде високо е съотношението между ръководния и изпълнителския състав в някои от централните поделения на МВР. Така например, за Шесто управление – ДС то достига стойност 0,83, т.е. 45,5 % от личния състав на управлението заема длъжности, от зам. началник на отделение нагоре[1]. Високо е отношението и за отдел "Задгранични паспорти" – 0,64 (39 % от личния състав), Второ главно управление – 0,45 (31 % от личния състав), Управление "Кадри" – 0,62 (38 % от личния състав), отдел "Пропаганда" – 0,61 (38 % от личния състав).

В таблица 2 са приведени някои теоретични данни при различни норми на управляемост[2] за звено с обща численост на изпълнителския състав около 250 души.

ТАБЛИЦА 2

1 Норма на управляемост	3	4	5	6	7	8	9	10
2 Брой на ръководните нива	5	4	4 или 3	3	3	3	3	3
3 Обща численост на ръководния състав	121	85	62	43	38	37	31	28
4 Численост на изпълнителския състав	243	256	250	216	229	257	242	250
5 Отношение на броя на ръководния към броя на изпълнителския състав	0,498	0,332	0,248	0,199	0,166	0,144	0,128	0,112
6 Процент на ръководния състав от общия брой на личния състав	33,2	24,9	19,9	16,6	14,2	12,6	11,4	10,1

От таблицата се вижда, че посочените по-горе поделения имат норма на управляемост около 3 (отчитайки това, че в таблицата са приведени идеализирани теоретични данни), която е твърде ниска.

Средната норма на управляемост за централните поделения е около 4, което също е под препоръчителните граници.

За окръжните управления на МВР средната норма на управляемост е както следва:

По ДС – между 4 и 5
По НМ – между 6 и 7

---

[1] В това число и служителите със запазени длъжности.

[2] Нормата за управляемост е препоръчителното отношение между броя на състава на две съседни управленчески нива. Теорията препоръчва тази норма да се движи в границите от 5 до 10.

Из архивите на ДС

т.е. може да се счита, че нормата за управляемост в окръжните управления на МВР общо взето е в нормални граници.

2. От данните за централните поделения се вижда, че нормата за управляемост между нивата началник на отдел – заместник началник на отдел и заместник началник на отдел – началник на отделение е твърде ниска. В таблица 3 се привеждат стойностите на тези норми за действителното положение през 1976 година.

ТАБЛИЦА 3

№ по ред	Поделение	Норма н-к на отдел – зам.н-к на отдел	Норма зам.началник на отдел – н-к на отделение
1	2	3	4
1.	Второ главно управление	2,25	2,1
2.	Трето управление ДС	1,67	1,1
3.	Четвърто управление ДС	1	4,33
4.	Шесто управление ДС	1,3	2,4
5.	Първи отдел – ДС	4	2,75
6.	Втори отдел – ДС	8	3
7.	Трети отдел – ДС	1	3
8.	Четвърти отдел – ДС	9	1,78
9.	Пети отдел – ДС	2	4
10.	Отдел "Задгранични паспорти"	3	2,67
11.	Секретариат	1,59	0,74
12.	У-ние "Кадри"	1,14	1,25
13.	ЦИАС	1,67	0,6
14.	Отдел "Пропаганда"	3	2,2
15.	У-ние "Тил"	0,91	3,27
16.	НТУ	0,23[1]	6
17.	НИОСУ	0,67	1,67
18.	НИОП	–	–
19.	ЦРЛ	–	–
20.	ДНМ	0,86	1,87
	Средно за указаните поделения	2,53	2,49

От таблицата може да се направи изводът, първо че има съществени различия между нормите за управляемост за различните поделения, второ, че началниците и заместник началниците на отдели за различните поделения не изпълняват еднакви административни функции – например някои началници на отдели и заместник началници на отдели или въобще не изпълняват административни функции, или не се явяват управленческо ниво (последното се отнася главно за някои заместник началници на отдели).

3. За централните поделения, средно има тенденция в сравнение с 1972 година да се намалява отношението между числеността на ръководния и изпълнителския персонал. Значенията на това отношение са

[1] Тази цифра за НТУ е сравнително малка, поради това, че са назначени квалифицирани специалисти на високи длъжности, на неизпълняващи административни функции.

1017

Из архивите на ДС

1018

приведени в таблица 4.

ТАБЛИЦА 4

Отношение между числеността на ръководния и изпълнителския персонал в централните поделения на М В Р

№ по ред	Наименование на поделението	1966 г.	1969 г.	1972 г.	1976 г.
1.	Второ главно у-ние	0,43	0,57	0,49	0,45
2.	Трето у-ние ДС	0,35	0,44	0,62	0,22
3.	Четвърто у-ние ДС	0,07	0,09	0,23	0,18
4.	Шесто у-ние ДС	–	0,74	0,89	0,83
5.	Първи отдел ДС	0,36	0,48	0,48	0,24
6.	Втори отдел ДС	0,06	0,10	0,10	0,12
7.	Трети отдел ДС	0,15	0,18	0,18	0,20
8.	Четвърти отдел ДС	0,14	0,12	0,06	0,12
9.	Пети отдел – ДС	0,50	0,39	0,38	0,38
10.	Отдел "Задгранични паспорти"	–	0,65	0,71	0,64
11.	Секретариат	0,21	0,46	0,33	0,23
12.	У-ние "Кадри"	0,48	0,29	0,67	0,62
13.	ЦИАС	–	2,80	3,48	0,32
14.	Отдел "Пропаганда"	–	1,19	1,26	0,61
15.	У-ние "Тил"	0,08	0,18	0,09	0,05
16.	НТУ	–	–	0,24	0,20
17.	НИОСУ	–	–	0,16	0,14
18.	НИОП	–	–	0,48	0,30
19.	ЦРЛ	–	0,18	0,14	0,06
20.	ДНМ	0,08	–	0,18	0,14
	Средно за указаните поделения	0,24	0,55	0,56	0,30

Полученото средно съотношение между ръководния и изпълнителския състав 0,3 за 1976 година съответствува на средна норма на управляемост около 4, което макар и недостатъчно е по-голямо от средната норма на управляемост – между 2 и 3 – за 1969 и 1972 година.

4. Забелязва се и известно намаление на абсолютната численост на ръководния състав в сравнение с 1972 година. Данните за числеността на ръководния състав са приведени в Таблица 5.

ТАБЛИЦА 5

Абсолютна численост на ръководния състав в централните поделения на МВР

№ по ред	Наименование на поделението	1966 г.	1969 г.	1972 г.	1976 г.
1	2	3	4	5	6
1.	Второ главно у-ние	169	178	210	197

Из архивите на ДС

1019

254

1	2	3	4	5	6
2.	Трето у-ние ДС	97	118	156	75
3.	Четвърто у-ние ДС	38	72	82	68
4.	Шесто у-ние ДС	68	85	94	91
5.	Първи отдел - ДС	21	40	46	27
6.	Втори отдел - ДС	36	52	52	61
7.	Трети отдел - ДС	6	9	9	10
8.	Четвърти отдел - ДС	31	51	26	58
9.	Пети отдел - ДС	10	11	12	12
10.	Отдел "Задгранични паспорти"	-	15	17	16
11.	Секретариат	11	56	99	74
12.	У-ние "Кадри"	22	19	39	37
13.	ЦИАС	-	59	80	25
14.	Отдел "Пропаганда"	-	31	34	23
15.	У-ние "Тил"	70	109	155	86
16.	НТУ	-	-	64	55
17.	НИОСУ	-	-	29	26
18.	НИОП	-	-	21	15
19.	ЦРЛ	-	14	31	14
20.	ДНМ	85	-	211	167
	Общо за указаните поделения:	-	919	1737	1137

5. Не се забелязва тенденция за изменение на абсолютната численост на ръководния състав в сравнение с 1972 и 1969 година в окръжните управления на МВР. Данните за тази численост са приведени в таблица 6.

ТАБЛИЦА 6

Абсолютна численост на ръководния състав по ДС и по НМ за окръжните управления на МВР

№ по ред	Окръжно управление		1966 г.	1969 г.	1972 г.	1976 г.
1	2		3	4	5	6
1.	Благоевград	ДС	15	35	34	46
		НМ	-	44	45	53
2.	Бургас	ДС	23	50	76	55
		НМ	34	58	70	60
3.	Варна	ДС	28	52	42	67
		НМ	37	54	60	63
4.	В.Търново	ДС	9	17	18	23
		НМ	29	31	41	44
5.	Видин	ДС	-	13	14	16
		НМ	22	23	25	28
6.	Враца	ДС	13	21	20	23
		НМ	28	38	39	9

Из архивите на ДС

1020

1	2	3	4	5	6
7. Габрово	ДС	–	14	13	8
	НМ	20	30	33	29
8. Кърджали	ДС	14	24	23	25
	НМ	27	33	35	15
9. Кюстендил	ДС	–	14	18	16
	НМ	22	36	35	10
10. Ловеч	ДС	–	14	12	11
	НМ	25	34	36	36
11. Михайловград	ДС	–	17	18	17
	НМ	19	31	30	27
12. Пазарджик	ДС	–	15	14	13
	НМ	27	33	40	22
13. Перник	ДС	4	18	16	19
	НМ	9	32	33	29
14. Плевен	ДС	3	18	23	22
	НМ	12	47	41	42
15. Пловдив	ДС	11	47	46	68
	НМ	15	78	101	83
16. Разград	ДС	–	14	15	13
	НМ	8	29	24	28
17. Русе	ДС	13	27	27	27
	НМ	8	36	37	39
18. Силистра	ДС	–	13	14	10
	НМ	6	28	31	25
19. Сливен ДС		–	13	11	14
	НМ	8	31	37	31
20. Смолян	ДС	–	23	21	22
	НМ	25	33	38	32
21. София(окръг)	ДС	46	25	36	17
	НМ	211	55	44	58
22. Ст.Загора	ДС	14	32	19	24
	НМ	31	45	41	48
23. Толбухин	ДС	–	16	15	14
	НМ	22	29	30	27
24. Търговище	ДС	–	14	18	14
	НМ	20	27	23	19
25. Хасково	ДС	18	33	33	30
	НМ	26	40	41	36
26. Шумен	ДС	9	19	18	17
	НМ	23	29	32	2
27. Ямбол	ДС	10	26	22	22
	НМ	22	29	28	31
Общ брой на ръководния състав за окръжните управления	ДС	230	624	636	653
	НМ	736	1012	1070	946

Из архивите на ДС

Приведените по-горе данни за числеността на ръководния състав в различните поделения на МВР, без особена претенция за категоричност[1] позволяват да се направи изводът, че понастоящем въпросът за числеността на ръководния състав в Министерството и неговото разпределение по различните управленчески нива не е удовлетворително решен.

За решението на този проблем е необходимо изпълнението на следното мероприятие:

1. Разработка на нормативи за щатната численост на поделенията на Министерството.

Цел: Подобряване щатната разстановка на служителите на Министерството.

Съдържание на работата:

Работата по указания проблем се разпределя по следните етапи:

I етап: Избор на методика за разработка на нормативи за:
- съотношението между броя на ръководния и изпълнителския състав в различните поделения;
- съотношението между офицерския, сержантския и волнонаемния състав в различните поделения;
- броя на изпълнителския състав в различните централни и окръжни управления на МВР.

II етап: Разработка на нормативите.

III етап: Експериментално внедряване на разработените нормативи.

IV етап: Утвърждаване и постепенно внедряване на нормативите.

Изпълнители: 1. У-ние "Кадри" - МВР
2. НИОСУ - МВР
3. НИКК - ДНМ

Начален срок: 15 септември 1976 г.

Краен срок за I етап: 15 януари 1977 г.

Краен срок за II етап: 30 ноември 1977 г.

Краен срок за III етап: 30 март 1978 г.

Краен срок за IV етап: 30 декември 1978 г.

Забележка: Вторият, третият и четвъртият етапи частично се препокриват.

3. Научна организация на управленческия труд.

Научната организация на труда на ръководителя на всеко управленческо ниво се явява макар и сравнително обособен, съвсем немаловажен въпрос. Правилната организация на труда на ръководителя може значително да повиши неговата ефективност, за сметка на икономията на време и създаването на удобство в работата.

---

[1] За цялостното решение на проблема е необходимо да бъдат отчетени специфичните особености на всяко конкретно поделение. Независимо от това обаче, направените изводи в основата си са правилни.

1021

Из архивите на ДС

1022

За правилната организация на управленческия труд е необходимо извършването на следните мероприятия:

1. Проект за организация на труда на ръководителите от всички управленчески нива.

Цел: Повишаване ефективността на управленческия труд на ръководителите в Министерството на базата на използуване на съвременни оргтехнически средства и научна организация на техния труд.

Съдържание на работата:

I етап: Разработка на проект за организация на труда на ръководителите от всички управленчески нива.

II етап: Експериментиране и внедряване на проекта.

Изпълнители: 1. НИОСУ - МВР
2. У-ние "Тил" - МВР
3. Поделенията на МВР

Краен срок за I етап: 30 декември 1977 г.
Краен срок за II етап: 30 декември 1978 г.

2. Разработка и внедряване на цялостен проект за обзавеждане поделенията на МВР с оргтехнически средства.

Съдържание на работата:

I етап: Провеждане на частичен експеримент.

II етап: Завършване на експеримента.

III етап: Цялостно внедряване.

Изпълнители: 1. НИОСУ - МВР
2. У-ние "Тил" - МВР
3. Поделенията на МВР

Краен срок за I етап: 30 декември 1977 г.
Краен срок за II етап: 30 декември 1979 г.
Краен срок за III етап: 30 декември 1980 г.

ПЪРВИ ЗАМ.МИНИСТЪР
НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ГЕНЕРАЛ - МАЙОР: _____
(Ангел Карлов)

Отп. в 2 екз.
№ 1 - А.Карлов
№ 2 - КД
Изп.: Д.Ганев
Нап.: С.Динева
София, 15.VI.1976 г.
размножено в 6 екз.

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
163

От архивите на ДС

1 1

Строго секретно!
1532

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

11

Министерство на вътрешните работи
СЕКРЕТАРИАТ
Рег. № 12082 Екз. № 2
20.V 1977 г.
София

ДО
ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП

Д О К Л А Д

от Димитър Стоянов – министър на вътрешните работи

Относно: Подобряване на работата на партийните, държавните и обществените органи и организации по българската емиграция и при подбора на българските граждани, посещаващи по служебен и частен път капиталистическите и развиващите се страни

Другари,

Българската емиграция наброява близо 250 хиляди души. Подавляващото мнозинство от тях са емигрирали по икономически причини или за да избегнат асимилационните процеси в останалите извън пределите на България земи с българско население. След победата на социалистическата революция емигрираха по незаконен път около 10 500 български граждани и няколко хиляди български турци.

Мнозинството от икономическата емиграция и от напусналите по незаконен път страната след 9.IX.1944 г. лица избягват да се обвързват с чуждите разузнавателни и пропагандно-подривни центрове и не провеждат враждебна дейност

Из архивите на ДС

1024

срещу НР България. Последователната принципна политика на Българската комунистическа партия, постигнатите крупни успехи в социалистическото строителство и растящото влияние и авторитет на Народна република България на международната арена играят решаваща роля за укрепване на патриотичните чувства у емиграцията. Създават се реални предпоставки за разширяване и задълбочаване на този процес.

Вражеската емиграция (съсредоточена в САЩ и европейските капиталистически държави) е сравнително малобройна, но с възможности да създава известни трудности на партията и държавата. За това говорят и някои от случаите с наши интелектуалци, обявили се за невъзвращенци, които умело се използват за целите на антибългарската радио- и печатна пропаганда.

При условията на разведряване в международните отношения политическите, разузнавателни и пропагандно-подривни щабове на противника преоцениха ролята и възможностите на вражеската емиграция. Те разработват планове за по-целенасоченото й използване против НР България чрез провеждане на провокационни мероприятия за компрометиране на социалистическия обществен строй, за оказване на влияние върху определени среди в страната, създаване на условия за упражняване на политически натиск върху държавни органи, за поддържане на готовност за остри подривни действия в подходящ момент. За тази цел противникът се стреми да обедини вражеската емиграция от различните идейни направления, да я изведе от състояние на организационна нестабилност, да въвлече в престъпна дейност и част от лоялната емиграция.

При съвременната международна и вътрешна обстановка с особена актуалност стои задачата да се приобщи към социалистическата родина лоялно настроената българска емиграция и

с нейна помощ да се изолират и компрометират активно проявяващите се срещу нашата държава емигранти, като се лишат от възможност да провеждат подривна дейност.

Политбюро и Секретариатът на Централния комитет на БКП са отделяли и отделят голямо внимание на този въпрос. Те приеха решение за пресичане опитите на противника да използва емиграцията за подривна дейност (Б 15 от 1966 г.) и решения за подобряване на работата по лоялната емиграция (от 1969 и 1974 г.). В изпълнение на тези решения бяха постигнати положителни резултати. Това позволи на специализираните държавни и обществени органи и организации да създадат по-благоприятни условия за укрепване на патриотични позиции на емигрантските землячески, културно-просветни, църковни и др. организации зад граница, за политическо и морално изолиране и компрометиране на старите вражески емигрантски организации и техните ръководители, за успешно разкриване, предотвратяване и пресичане на плановете и намеренията на чуждите разузнавателни и пропагандно-подривни органи да увличат емиграцията в по-активна и остра враждебна дейност, да отклоняват част от нашите сили за отбрана и да ни атакуват от удобно прикритие.

Настъпилите обаче през последните години съществени изменения в условията, при които се провежда политическата и оперативна работа по емиграцията, както и измененията в социално-класовия състав и морално-политическото състояние на различните категории емигранти поставя на дневен ред въпроса за по-нататъшно усъвършенстване в общодържавен мащаб на нашата стратегия и тактика на този участък. Животът налага да се направят целесъобразни подобрения в работата сред българската емиграция. Необходимо е нашата дейност в тази насока да бъде по-координирана, по-целенасочена и по-гъвкава,

Из архивите на ДС

1025

Из архивите на ДС

1026

 14

да се съобрази с генералната линия, начертана от XI партиен конгрес за поддържане на процеса на разведряване в международната обстановка, за усъвършенствуване на социалистическите обществени отношения, за разширяване на социалистическата демокрация и укрепване на морално-политическото единство на българската социалистическа нация.

Важен дял в комплексните мероприятия по емиграцията заемат мерките за свеждане до минимум на бегълците през границата и невъзвращенците, чрез част от които вражеската емиграция получава свежи попълнения.

Като се изхожда от характера на задачите, които чуждите подривни органи се стремят да решат с помощта на емигранти на сегашния етап, вниманието и усилията трябва да се насочат преди всичко към предотвратяване на невъзвращенствата, които, за разлика от бягствата през граница, се осъществяват от лица със сравнително по-високо образование, с известно обществено положение, влияние и връзки в страната и чужбина, носители на държавна, военна и служебна тайна.

Буди сериозно безпокойство обстоятелството, че през последните години, макар и с тенденция на намаляване, се обявяват за невъзвращенци средно годишно от 200 до 300 български граждани, значителен процент от които са специалисти, изпратени в задгранична командировка или с туристически групи. Всеки случай на невъзвращенство, наред с опасните последици за нашата сигурност и крайно неблагоприятното политическо отражение, създава условия за морално и идеологическо поражение в роднинска, приятелска и професионална микросреда, образува огнища на разложение.

Резултатите от извършената проучвателна работа за разкриване на причините и условията, формиращи мотиви за не-

Из архивите на ДС

1027

възвращенство, показват, че при болшинството от случаите се касае до политически или морално неустойчиви граждани с кариеристични наклонности или с подчертан стремеж за по-добро материално устройване. Тези умело прикривани недостатъци в характера на заминаващите в чужбина наши граждани не са могли своевременно да бъдат доловени, поради слабости в съществуващата система за решаване на задграничните пътувания по служебен и частен път. Противникът се стреми да се възползва от тях, влиза в контакт (обикновено чрез емигранти) с политически и морално неустойчивите лица сред временно пребиваващите в капиталистически и развиващи се страни наши граждани, склания ги към невъзвращенство, оплита ги във валутна и митническа контрабанда, опитва се да ги шантажира и вербува агентура. Само през 1976 г. са установени десетки такива случаи.

Възможностите на противника в това отношение се увеличават успоредно с увеличаването на броя на българските граждани, временно пребиваващи в несоциалистически страни.

При тази обстановка проблемът за подбора на лицата, които пътуват по служебен или частен път зад граница, особено в капиталистическите и развиващи се страни, придобива важно политическо и държавно значение, свързано и с постоянно растящата им роля като динамичен фактор за оказване на положително влияние зад граница.

Както показа съветският опит, работата по подбора и оценката на морално-политическите качества и професионална подготовка на заминаващите в капиталистически и развиващи се страни съветски граждани е поставена на широки обществени начала при непосредствена инициатива и контрол от страна на авторитетни комисии, изградени към ЦК на КПСС, централните комитети в републиките, обкомите и краевите комитети. Повишена

Из архивите на ДС

1028

е ролята и отговорността на партийните и административните органи и стопанските ръководства. Привлечен е обществен актив. В резултат на това случаите на невъзвращенство са рядко изключение (при стотици хиляди командировани специалисти в капиталистически и развиващи се страни и при особено силен натиск на противника) и се разглеждат от съветската общественост като извънредни произшествия, за които носят отговорност съответните партийни, административни и стопански ръководства.

Изхождайки от всичко гореизложено, считаме, че са необходими допълнителни мерки за усъвършенствуване в общодържавен мащаб работата по емиграцията и по подбора и подготовката на лицата, които пътуват в капиталистически и развиващи се страни.

На първо място следва да се подобри координираността и целенасочеността в работата по емиграцията, която на сегашния етап да реши следните основни задачи:

да укрепи, задълбочи и разшири процеса на приобщаване на подавляващото болшинство от емигрантите към родината, да стимулира патриотичните им чувства, да поддържа лоялното им отношение към народната власт;

да ускори изолирането на най-реакционно настроената и активно ангажирана в провеждане на подривна антибългарска дейност емиграция, засили противоречията между нейните организации и групировки, да компрометира техните ръководители;

да създаде най-благоприятни условия за своевременно разкриване, предотвратяване и пресичане на опитите на чуждите подривни органи да използват вражеската емиграция за подривна дейност срещу НР България, Съветския съюз и другите страни от социалистическата общност.

На второ място – да се подобри работата на партийните, държавните и обществени органи и организации по подбора и подготовката на българските граждани, заминаващи по служебен и частен път в капиталистическите и развиващите се страни. За тази цел следва да се внесат съществени подобрения в системата за подбора и подготовката на лицата при служебните и с организирани туристически групи пътувания в капиталистическите и развиващите се страни на основата на съветския и нашия опит и нормативните актове, регламентиращи командировките на наши граждани в чужбина.

За изпълнение на тези задачи предлагам, ако Политбюро счете за целесъобразно, да приеме приложения към настоящия доклад проект за решение, който е съгласуван със заинтересованите министерства, ведомства и обществени организации.

Рег.№ И-922 / 20.5. 1977 г. Приложение: решение от 9 стр.
Рег. № И-929/20.5.77 г.

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ: п/ Д. Стоянов/

Отп. в 2 екз.
№ 1 – отдел "Военен" на ЦК на БКП
№ 2 – к.д.
Изп.: Ч.Кираджиев
Нап.: ВЧ/506
20.V.1977 г.

Из архивите на ДС

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ - ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I64
Из архивите на
1030

ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ
БЪЛГАРСКА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ
№ Б-17 - 1

1 1

ЛИЧНО СЕКРЕТНО! 77
ПОДЛЕЖИ НА ВРЪЩАНЕ!

София, 28 ю н и 1977 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
192 с

До
др.др. Тодор Живков
Димитър Стоянов
Велко Палин
Димитър Станишев
Мирчо Спасов

ПРЕПИС ОТ РЕШЕНИЕ "Б" № 17
НА ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП ОТ 27.VI.1977 ГОДИНА

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТР. РАБОТИ
Вх. № 10068 от 7-9 1977 г.

ОТНОСНО: усъвършенствуване работата за ограничаване и обезвредяване дейността на българската вражеска емиграция и за подобряване подбора и подготовката на българските граждани, заминаващи зад граница.

Политбюро на ЦК на БКП с решение "Б" № 15 от 27.XII.1966 г. прие мерки за пресичане възможностите на капиталистическите разузнавания да провеждат подривна дейност против НР България чрез вражеската емиграция.

В изпълнение на решението съответните органи проведоха широк кръг от мероприятия за разкриване, предотвратяване и пресичане плановете и намеренията на чуждите разузнавателни и пропагандно-подривни органи да използуват враждебните емигрантски организации и техните ръководители за подривна дейност срещу нашата страна.

Тези мероприятия доведоха до съществени успехи в ограничаване вражеската дейност на емигрантските организации и техните империалистически покровители.

Из архивите на ДС

1031

През последните години обаче настъпиха изменения в условията, при които се провежда работата на държавните и обществените органи и организации по вражеската емиграция.

Разузнавателните служби на противника и подривно-пропагандните му центрове насочват усилията си за по-активно целенасочено и диференцирано използване на различните категории емигранти за подривна дейност срещу НР България в условията на разведряване в международните отношения.

За постигане на посочените цели подривните органи на главните капиталистически държави под ръководството на ЦРУ на САЩ координират своите усилия, като се стремят да обединят вражеската емиграция от различните идейни направления и на тази основа да я изградят като реална политическа сила, годна да създаде своя база вътре в страната.

Всичко това поставя на дневен ред въпроса да се усъвършенствува и активизира още повече работата за политическото, идейното и организационното разлагане, компрометиране и изолиране на вражеската емиграция.

Много важно е сега да се вземат ефикасни мерки за пресичане на каналите, по които тя получава попълнения, за свеждането до минимум на бягствата през границата и невъзвращенствата на български граждани.

Възниква необходимостта от усъвършенствуване на нашата система за подбор и подготовка на кандидатите за пътуване в капиталистически и развиващи се страни. Този проблем придобива важно политическо значение и поради нарастващата роля на временно пребиваващите в чужбина български граждани като активен фактор при осъществяване на партийната политика зад граница.

Из архивите на ДС

1032

Изхождайки от изложените съображения, Политбюро на ЦК на БКП счита за целесъобразно:

1. Да се усъвършенствува и активизира още повече работата за политическо, идейно и организационно разлагане, компрометиране и изолиране на вражеската българска емиграция и лишаването ѝ от възможност да провежда подривна дейност срещу НР България.

Дейността на Министерството на вътрешните работи срещу вражеската емиграция да бъде насочена главно към компрометиране и разлагане на нейните организации, засилване на съществуващите и създаване на нови противоречия вътре в тях и между тях и недопускане на обединяването им. Да се дискредитира и парира дейността на най-активните емигрантски ръководители, да се насажда недоверие в специалните служби на противника към тях и техните сподвижници. Да не се допуска неконтролирано установяване на престъпни връзки на емиграцията с лица на територията на страната.

Специални мерки да се вземат за своевременно осуетяване на терористическите планове и намерения на вражеската емиграция срещу представителства на Народна република България и български граждани зад граница.

Министерството на вътрешните работи, Министерството на външните работи, Славянският комитет, идеологическите ведомства и институти и средствата за масова информация да провеждат съгласувани мероприятия за системно изучаване и успешно противодействие на идейно-диверсионните действия, провеждани от противника чрез емигранти и техните организации, за разобличаване и прекратяване на антибългарската им дейност. Бързо и ефикасно да се реагира на всички провокационни действия против БКП и НРБ.

Из архивите на ДС

Компетентните държавни и обществени органи и организации да провеждат мероприятия за разлагане и изолиране на вражеската емиграция чрез:

своевременно лишаване от българско гражданство на активно действуващите против НР България бегълци и невъзвращенци с всички произтичащи от това правни последици;

ограничаване или пресичане връзките на лицата от средите на вражеската емиграция с техните родственици и близки в страната, осъществявани чрез взаимни посещения, парични преводи, колетни пратки, кореспонденция и пр.;

1033

пресичане на опитите за контакти на лица от вражеската емиграция с представители на държавни и обществени органи и организации, служители в задграничните представителства, членове на техните семейства и временно пребиваващите български граждани в капиталистически и развиващи се страни.

Изключения от тези ограничения да се допускат по съображения на Министерството на вътрешните работи, а когато инициативата за това принадлежи на друг държавен орган или обществена организация - след съгласуване с Министерството на вътрешните работи.

Министерството на вътрешните работи да подобри своята дейност за недопускане на бягства от страната, като засили мерките по охраната на държавната граница и контрола на гранично-пропускателните пунктове.

Министерството на вътрешните работи със съдействието на Министерството на външните работи и другите ведомства и обществени организации да разработи единна

Из архивите на ДС

1034

дългосрочна програма за провеждане на последователна, комплексна и ефикасна дейност по вражеската емиграция и периодически да отчита резултатите от нейното изпълнение.

Главната прокуратура, Министерството на правосъдието, Централният комитет на ДКМС и Министерството на вътрешните работи да изследват системно психологическите, моралните, икономическите и други обективни фактори и субективни подбуди, обуславящи емигрирането по незаконен път на лица от различни среди от населението, като предприемат и предлагат мерки за отстраняване на отрицателно действуващите фактори в тази област.

2. Да се подобри и активизира работата за оказване положително влияние върху неангажираната в престъпна дейност против страната българска емиграция, за нейното противопоставяне на вражеската емиграция и подпомагане желаещите да се завърнат в родината.

Министерството на външните работи, посредством единните мисии и консулства на НР България зад граница и със съдействието на Славянския комитет, Комитета за култура, Комитета за наука, технически прогрес и висше образование, Българската академия на науките, Комитета при Министерството на външните работи по въпросите на БПЦ и на религиозните култове, Държавния комитет по туризъм, средствата за масова информация, Агенция "София-прес", Международното адвокатско бюро, ВТП "Хемус" и др., да провежда дейност за формиране и поддържане на патриотичния дух на лоялните емигранти, за популяризиране сред тях постиженията на НР България, на СССР и другите социалистически страни, за подпомагане изграждането и функционирането на патриотични землячески организации, за

Из архивите на ДС

1035

81

противопоставяне на антибългарските асимилационни стремежи и за улесняване на борбата против вражеската емиграция и домогванията на чуждите разузнавателни, пропагандни и други централи.

С цел да се укрепва лоялното отношение на тази категория емигранти към НР България и като се държи сметка за морално-политическата и икономическа изгода за страната:

да не се лишават или освобождават прибързано и без сериозни съображения от българско гражданство;

да се разрешават, по преценка на компетентните органи, взаимни посещения между емигрантите и техните близки в страната; да им се предоставя възможност да подпомагат материално в допустими граници своите деца и родители у нас;

да се оказва въздействие върху непокварените и притежаващи трудови и професионални качества за доброволното им завръщане в родината.

3. Да се подобри организацията и се повиши ролята и отговорността на партийните, държавните и обществените органи и организации при подбора, идейно-патриотичната и професионалната подготовка на българските граждани, заминаващи зад граница.

За целта към отдел "Кадри, партийни организации и командировки в чужбина" на ЦК на БКП и окръжните комитети на БКП да се изградят комисии за разрешаване на служебни и организирани туристически пътувания зад граница.

Задгранични пътувания да се разрешават на лица, доказали своята политическа и морална устойчивост, предани

Из архивите на ДС

1036

патриоти, които със своето поведение, професионална подготовка, личен пример в работата и бита и идейна убеденост могат да печелят приятели за делото на социализма, да бъдат активен фактор зад граница в провежданата от партията политика.

Да се повиши качеството на превантивната работа със заминаващите лица за предпазването им от враждебно въздействие и шантажиране, от извършване на нарушения и престъпления и за опазване на поверената им държавна, военна и икономическа тайна.

Отдел "Кадри, партийни организации и командировки в чужбина" и отдел "Военен" на ЦК на БКП, съвместно с Министерството на вътрешните работи до 31.XII.1977 г. да внесат в Секретариата на ЦК на БКП предложение за организацията и реда на пътуванията на българските граждани зад граница на основата на опита на КПСС.

4. Контролът по изпълнението на настоящото решение се възлага на отдел "Военен", отдел "Кадри, партийни организации и командировки в чужбина" и отдел "Външна политика и международни връзки" на ЦК на БКП.

Вярно с оригинала:

/Н.Христова/

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I65

От архивите на ДС

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

26.IX.1981 г.

МВР
ВТОРО ГЛАВНО У-НИЕ – ДС
Рег. № 27742 Екз. 1
31. АВГ. 1981 19 год.

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
ЦЕНТР. ИНФ. ОРГ. У-
Вх. № 15292 от 1-9 1981

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Провеждане на агентурно-оперативни мероприятия от отдел 10 ВГУ-ДС с цел подпомагане реализацията на социалната комплексна програма на ЦК на БКП

Във връзка с реализацията на комплексната програма за увеличаване производството и разнообразяване асортимента на стоките за народно потребление и разширяване услугите за населението през осмата петилетка в 10 отдел ВГУ-ДС се провеждат мероприятия, които се изразяват в следното:

– Усъвършенстваване структурата на отдела и организацията на КРР съобразно измененията, които настъпват в обслужваните ведомства и задачите, стоящи за изпълнение пред тях в годините на осмата петилетка.

– Подобряване работата с наличния агентурен апарат и ДЛ, както и вербовка на нова качествена агентура с оглед получаване на актуална информация за опитите на външния и вътрешен противник да спъва и забавя реализирането на партийните решения за развитието на народното ни стопанство.

– Обезпечаване на надеждно оперативно наблюдение на всички крупни сделки с капиталистически фирми за достав-

Из архивите на ДС

1038

ка на комплексно оборудване за новоизграждащите се мощности и за реконструкция и модернизация на основните производства с цел недопускане внос на морално и физически остаряло оборудване и нанасяне щети на народното стопанство.

– Усъвършенстване на сигналната функция, с цел подпомагането на партийните и държавни органи за последователното прилагане на новия икономически механизъм, за решаването на най-острите социални проблеми, за осигуряване планираните стокови фондове за населението, за правилното ценообразуване, за реализирането на цялостната социално-икономическа политика в обслужваните ведомства.

– Със специфичните сили и средства на ДС подпомагане на обслужваните ведомства, чрез придобиването на икономическа, търговска, научно-техническа информация, документация и технологии от ведущи западни фирми с цел сключване на изгодни за страната сделки и ускореното им внедряване.

За НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛ 10
Полковник:
(Ив.Иванов)

Отп. в 2 екз.
№ 1 – ЦИОУ-ген.-майор Симеонов
№ 2 – отдел 10
Изп.: Балов-10
Нап.: Цветкова-24164
31.08.1981 г.

На архивите на ДС

ЛИЧНО!
СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

1

МИНИСТЕРСТВО
НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
№ Т-342, вд.
25.01. 1983 г.
СОФИЯ

ДО
НАЧАЛНИЦИТЕ НА
ОКРЪЖНИТЕ УПРАВЛЕНИЯ НА МВР

Уведомяваме Ви, че на 28.I.1983 г. от 8.30 часа в салона на Научно-техническото управление на МВР с участието на члена на ПБ и секретар на ЦК на БКП др. М.Балев ще се проведе разширено заседание на Колегиума на министерството, на което ще се обсъди доклад на министъра на вътрешните работи др. ген.-полковник Д.Стоянов за новите теоретични разработки и практически подходи, развити от др. Т.Живков след XII конгрес на БКП и задачите, които произтичат от тях за органите на МВР.

По указания на Др.Министър в заседанието на Колегиума ще вземат участие и началниците на Софийското градско и окръжните управления на МВР, които трябва да присъствуват задължително.

До НТУ ще се осигури превоз с автобуси, които ще тръгват в 7.30 ч. от сградата на министерството – ул. "6-ти септември" и ул. "Паренсов".

За ангажиране на хотел, моля, незабавно да се направи поръчка до Управление "Тил"-МВР – тел. 87-80.

Отп. в 1 екз.
Изп.: Печов
Нап.: Тодорова-165
25.I.1983 г.

НАЧАЛНИК НА ЦИОУ-МВР
Ген.-майор: _____

7

С Т Е Н О Г Р А М А

от разширеното заседание на Колегиума на МВР,
състояло се на 28.I.1983 г. от 8.30 ч. в НТУ–МВР

ДР. Д.СТОЯНОВ

Другари,

Откривам днешното разширено заседание на Колегиума на министерството. Много ми е приятно да съобщя, че на днешното разширено заседание присъствува члена на Политбюро и секретар на Централния комитет на Партията др. М.Балев. Искам най–сърдечно да му благодаря от името на Колегиума и всички присъствуващи другари за отзивчивостта, за това, че намери време и възможност да участвува в нашето заседание. На днешното разширено заседание на Колегиума присъствуват: члена на ЦК на Партията и завеждащ отдел "Военно–административен" при ЦК – др. ген.–полковник В.Палин, ръководителят на представителството на КГБ при МВР – др. Фьодоров, секретарите на партийните комитети при Министерството на вътрешните работи, началниците на централните управления и самостоятелните отдели по ДС, началниците на Софийското градско и окръжните управления на МВР, зам.–началниците на централните оперативни поделения по ДС, и началниците на управления в Дирекцията на Народната милиция, секретарите на партийните комитети при централните поделения, секретаря на РК на ДКМС, инспектори при "Инспекторат" и други отговорни служители при Министерството на вътрешните работи.

Предлагам, заседанието да се ръководи от първия зам.–министър на вътрешните работи др. Гр. Шопов.

Из архивите на ДС

ДР. ГР. ШОПОВ

Другари,

Има предложение днешното разширено заседание да протече при следния дневен ред:

Доклад за новите теоретически разработки и практически подходи, развити от др. Т.Живков след 12 конгрес на Партията и задачите, които произтичат за органите на Министерството на вътрешните работи.

Предлага се днешното заседание да протече приблизително при следната програма:

1. Изнасяне на доклад от др. Министър – около 1 ч. и 40 мин.
2. След почивката от 20 мин. ще започнат изказванията.
3. Около 12.30 ч. ще се даде кратка почивка, през която ще се даде обяд в стола на НТУ.
4. От 13.00 ч. ще продължат изказванията.

Давам думата на Министъра на вътрешните работи – ген.-полковник Д.Стоянов.

Доклад на др. министър Д.Стоянов за "Новите теоретически разработки и практически подходи, развити от др. Т.Живков след 12 конгрес на Партията и задачите, които произтичат за органите на Министерството на вътрешните работи".

Изказвания на: ген.-лейт. Г.Аначков, ген.-майон Ив.Димитров, ген.-майор Д.Йотов, ген.-лейт. Т.Терзиев, полк.П.Киприв, ген.-лейт.М.Минков, полк. Г.Силямов, ген.-лейт. Ил.Дончев, ген.-майор К. Масленков, полк. Г.Милушев, ген.-майор К.Коларов и полк.К.Коцалиев, члена на Политбюро и секретар на ЦК на БКП др. М.Балев.

Докладът и изказванията се представиха.

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I68
Из архивите на
1042

9

Министерство на вътрешните работи
ЦЕНТР. ИНФ. ОРГ. У-НИЕ
Рег. № 1322 Екз. № 19
24.01. 1983 г.
СОФИЯ

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

НОВИТЕ ТЕОРЕТИЧЕСКИ РАЗРАБОТКИ И ПРАКТИЧЕСКИ ПОДХОДИ, РАЗВИТИ ОТ ДР. Т.ЖИВКОВ СЛЕД XII КОНГРЕС НА БКП,И ЗАДАЧИТЕ, КОИТО ПРОИЗТИЧАТ ОТ ТЯХ ЗА ОРГАНИТЕ НА М В Р

С о ф и я
1 9 8 3

Из архивите на ДС

10

ДРУГАРКИ И ДРУГАРИ,

Политбюро на Централния комитет на БКП в решението си от 30 юли 1982 г. постави като основна задача изучаването и реализирането на новите теоретически разработки и практически подходи, развити в докладите, речите и изказванията на др. Т. Живков след XII конгрес на Българската комунистическа партия.

Основно изискване на Политбюро е новите теоретически разработки и практически подходи да се поставят в центъра на политическата, идейно-възпитателната и организаторската дейност на партията, на държавните, обществените и стопанските органи и организации, да се пренесат в трудовите колективи да достигнат до всеки трудещ се, да станат основа на работата и борбата за изпълнение на конгресните решения.

Докладите, речите и изказванията на др. Т.Живков, произнесени пред Октомврийското съвещание и при срещата със студентската младеж през декември 1981 г., на XIV конгрес на ДКМС, IX конгрес на Отечествения фронт,Деветия конгрес на Българските професионални съюзи, Международната теоретична конференция и тържественото юбилейно заседание, посветено на 100-годишнината от рождението на Георги Димитров, разработените Основни положения на партийната концепция за нов Кодекс на труда, речта му пред Пленума на ЦК на БКП от 15 де-

Из архивите на ДС

1044

кември 1982 г. обогатиха стратегическата линия на нашата партия. В тях са доразвити, с оглед конкретните условия и процеси след конгреса, такива въпроси, като по-нататъшното усъвършенстване на новия икономически подход и неговия механизъм; за създаването на собствена материално-техническа база на развитото социалистическо общество; за държавата-собственик и трудовия колектив - стопанин на социалистическата собственост; за мястото и приноса, правата и задълженията на трудовия човек; същността, ролята и значението на труда в социалистическото общество и на трудовия потенциал. Конкретно се разискват обществените фондове, пътищата за повишаване жизненото равнище на народа в съответствие с нарастването на неговата покупателна способност. Разглежда се многостранното развитие и засилване на социалната активност на социалистическия труженик; по-нататъшното разгръщане на социалистическия демократизъм и издигане ролята на обществените организации като важни звена на политическата система. Подчертано внимание е отделено на идеологическата работа на сегашния етап,на противоречията и трудностите в нашия обществен живот, на съвременната международна обстановка,стратегията на международното комунистическо движение, както и на редица други кардинални проблеми на вътрешния и международния живот.

Творческото прилагане на марксистко-ленинската теория в социалната практика е характерна черта на априлската генерална линия на партията, идеен вдъхновител и главен стратег на която е др. Тодор Живков. Неговата цялостна дейност начело на партията и държавата е образец на умело свързване на висшата и строга научност с революционната практика.

Из архивите на ДС

В това отношение разработките и подходите, развити в докладите, речите и изказванията на др.Т.Живков след конгреса, са нов принос в теоретичната и практическа съкровищница на БКП и на международното комунистическо движение. Богатството на анализите, оценките, изводите и постановките в тях са сигурен ориентир за социалната практика, за дейността на всички органи и организации в борбата за изпълнение решенията на Дванадесетия конгрес.

1045

Какво обуславя приноса и значението на теоретическите разработки и практическите подходи, развити от др.Тодор Живков.

На първо място това е политическото и теоретическото умение в съответствие с духа и същността на марксизма-ленинизма, в съответствие с действието на общите и специфичните закони на изграждането на развито социалистическо общество да се поставят и решават съвременни, назрели и остри социални проблеми.

По същество става дума за онази главна характеристика на априлската школа на мислене и действие, която се изразява в постоянно изучаване, анализиране и обобщаване на социалната практика, в системно и дръзновено търсене на нови идеи и подходи за решаване на най-назрелите обществени проблеми и задачи. Това въоръжава партията и всички звена на социалното и държавното управление с нови и силни оръжия за целеустремена и резултатна практическа дейност.

На второ място - важна и съществена черта на проявения отново априлски стил на мислене и на практическа дей-

Из архивите на ДС

1046

ност е стремежът и умението да се прави откровен и задълбочен анализ на обществените процеси и дейности по законите на материалистическата диалектика и на съвременните постижения и изисквания на обществознанието, на неговите най-нови научни открития и методи за познание и действие.

Мирогледното и научно-познавателното значение на философията, социологията, психологията, правото и другите обществени науки в наши дни придобива особено значение. Реалният социализъм достига нови степени на зрелост. Ускоряват се темповете на научно-техническия прогрес. Стремително се развиват политическите, социалните, културните отношения, усъвършенствуват се демокрацията и управлението, съществено се обогатява и развива социалната природа на личността на социалистическия труженик. Нараства необходимостта да се решават глобални проблеми на вътрешните и международните отношения. Всичко това обуславя растящата потребност от творческото прилагане на обществените науки при анализа на тези взаимодействуващи си, сложно развиващи се процеси.

Трето. Строителството на социализма в нашата страна продължи и през 80-те години своето динамично движение напред във всички сфери на обществения живот. Но крайно противоречивата и изострена международна обстановка, взета в съчетание с обективните трудности при изграждането на социалистическото общество, поражда нови и сложни затруднения и препятствия. За да може да се решават на съвременно равнище възникващите проблеми и да не се допускат деформации в отделни страни на общественото развитие, необходимо е своевременно да се анализира и разкрива същността и ролята на социалните

Из архивите на ДС

1047

противоречия в процеса на изграждането на социализма.

Една от основните заслуги на др. Т.Живков е умението творчески да подлага на ленински анализ възникващите външни и вътрешни противоречия, да разкрива практически подходи за тяхното разрешаване. В своето слово пред студентската младеж на 7 декември 1981 г. др. Т.Живков подчерта: "Централният комитет на нашата партия е отдавал и отдава голямо значение на противоречията у нас, постоянно се стреми да ги разкрие, своевременно да ги изучава и набелязва конкретни мерки за тяхното преодоляване. Ние се ръководим от разбирането, че това е съществена предпоставка за правилното определяне и осъществяване на генералната линия, на стратегията и тактиката на партията."

Спазването на тази диалектическа теория, разработването на съвременни научни подходи като програмно-целевия, системния, мултипликационния и редица други теоретически постановки е един от "секретите" на здравото, стабилно и динамично развитие на социалистическа България.

На четвърто място - другарят Т.Живков изведе и формулира основните политически, икономически, социални и идеологически задачи за дадения исторически момент от развитието на обществото и на тази основа очерта пътищата за тяхното решаване.

По същество това е израз на политическо и теоретическо умение да се разкрива и използва съществуващата обективна диалектика между теория и практика.

Важна и съществена особеност на новите теоретически разработки и практически подходи, развити от др. Т.Живков,

Из архивите на ДС

1048

е, че те имат ярко изразен икономически, социален, идеологически, политически и международен аспект и значение.

В икономически аспект те гарантират стабилно и възходящо развитие на икономиката на основата на върховите постижения на научно-техническата революция,дават простор за усъвършенстване на икономическите отношения при творческо внедряване и по-нататъшно развитие на новия икономически подход и неговия механизъм във всички обществени области, разкриват нови страни за икономическо сътрудничество в рамките на СИВ и делово участие в световните икономически отношения.

В социален аспект новите постановки и подходи са теоретическа и практическа основа за изпълнение на Декемврийската програма на партията за издигане материалното и духовното благосъстояние на народа, за създаване на необходимите условия и предпоставки за разработването на нов Кодекс на труда и за многостранно развитие и ефективна реализация на социалистическата личност, за утвърждаване и усъвършенстване на социалистическия начин на живот.

В идеологически аспект тези разработки и обобщения са теоретическа и практическа основа за изграждане на още по-цялостна и действена ценностна система, за повишаване на социалистическата съзнателност, за провеждане на още по-остра и настъпателна идеологическа борба, за засилване на непримиримостта към отрицателните явления,за пълно утвърждаване на голямата правда в социалистическите обществени отношения.

В политически аспект те водят до още по-голяма социална сигурност, до издигане ролята и ефективността на политическата система, до по-нататъшно развитие на демокрацията,

до още по-строго и неотклонно спазване на законността и засилване на борбата срещу престъпността другите закононарушения и противообществени прояви, до преутвърждаване и развитие на единството между народ и партия.

В международен аспект тези разработки и подходи издигат авторитета на България, утвърждават я като солидна и динамично развиваща се страна на реалния социализъм, разкриват нови и съществени моменти за международното сътрудничество, особено с братските социалистически страни и преди всичко и на първо място със Съветския съюз

Всичко това ни дава основание да разглеждаме новите теоретически разработки и практически подходи като цялостен идейно-теоретически и практически комплекс, който има многостранно и стратегическо значение за успешното изграждане на зрялото социалистическо общество.

Във всички нови теоретически разработки и практически подходи на др. Т. Живков се проявява изключителна априлска грижа и вяра, дълбоко уважение към трудовия човек,към партийните, държавните и стопанските кадри от различните поколения – хората, които са решаващият фактор за разцвета на България. Оттук произтичат и повишените партийни изисквания за съвременна социалистическа съзнателност, компетентност и деловитост, за творческо дръзновение, за висока дисциплина, силно изявено чувство за лична и обществена отговорност.

ДРУГАРИ,

През периода след XII конгрес главното и определящото в дейността на органите на Министерството на вътрешните работи е системната и настъпателна борба за осъществяване на

Из архивите на ДС
1049

Из архивите на ДС

1050

конгресните решения и новите теоретически разработки и практически подходи на др. Т.Живков. В министерството се разгърна широка политическа, идеологическа и организаторска работа за тяхното изучаване, осмисляне и изпълнение от разузнавателните, контраразузнавателните, оперативно-техническите и другите поделения на Държавна сигурност, следствените органи, от Народната милиция, Гранични войски, научно-учебния комплекс и научно-техническите звена, Противопожарната охрана, от всички служители.

В това отношение огромна роля изигра Националното съвещание на органите на МВР, проведено на 1 юли 1981 г., в което непосредствено участие взе др. Тодор Живков.

Направените на съвещанието обобщения и постановки, разкритите пътища и средства за високо професионално и политическо решение на новите задачи бяха възприети и утвърдени като необходима и вярна програма за бъдеща дейност.

Изключителен смисъл и значение за нас има произнесеното от др. Т.Живков слово. По същество именно в него др. Т.Живков постави кардинални проблеми на обществеото развитие, разкри нови идеи и нови подходи, които по-късно бяха доразвити и съответно изложени пред цялата партия и обществеността. По такъв начин още в процеса на изучаване и осветляване на конгресните решения, още в процеса на намирането на най-верните насоки за тяхното реализиране нашето министерство бе въоръжено с творчески дешифрирани, развити и обогатени в съответствие с новите изменения на социалната практика постановки.

Из архивите на ДС

Пред служебния и партийния актив на министерството др. Т.Живков подчерта изключителното значение, което придобиват днес за органите на МВР класово-партийният, политическият и научният подход и усъвършенстването на работата с кадрите.

За една социална система с ярко изразен политически характер и предназначение, каквато е Министерството на вътрешните работи, задълбоченото творческо разбиране, най-строгото спазване и прилагане от всички и във всичко на същността и изискванията на политическия подход е обективна и професионална необходимост.

1051

В теоретическо отношение същността на политическия подход е в умението да се разкрие, опознае и практически измени социалната природа на дадено явление, процес и дейност в интерес на изграждането на зрялото социалистическо общество.

Класово-партийният политически подход в дейността на органите на МВР означава винаги да се ръководим от програмата и решенията на партията, вярност и преданост към априлската партийна линия, политическа зрелост, нравствена чистота и устойчивост в борбата за тяхното реализиране; висока политическа съзнателност и чувство за отговорност към изпълнение на възложените задачи; инициативност, деловитост, стремеж и усет към новото, умение да се вземат верни и целенасочени политически решения и при най-сложни ситуации.

Другарят Т.Живков многократно ни е давал пример как конкретно трябва да се връщаме към политическия смисъл, съдържание и обективен резултат от всяка социална дейност.

Из архивите на ДС

1052

Разкривал е диалектическото развитие на политическите критерии и изисквания, тяхното закономерно извисяване и усъвършенствуване. Подчертано внимание е отделял на въпроса за най-тясна и непосредствена връзка между политическия подход и практическата дейност, за тяхното взаимно проникване и обогатяване.

Особено важно е да се разбере, че системното и ефективно използване на политическия подход изисква системно и ефективно обогатяване на нашата политическа и професионална култура, знания и умения. Това налага да се стремим да усвояваме най-новите постижения на партийната теория и политическите науки, да развиваме и обогатяваме своята теоретическа и практическа политическа подготовка. Само така ще сме в състояние още по-умело и делово да решаваме професионалните си задачи, правилно и своевременно да оценяваме своята собствена дейност, да поддържаме будно и творчески насочено политическото съзнание и революционната бдителност на партийните организации и на служителите от министерството. Именно такъв подход не търпи застоя, равнодушието, успокоението и примиряването с посредствени резултати, отклонението от партийните и служебните принципи на дейност. Той изисква задълбочено проучване и анализиране на крайните резултати от действията на нашите органи, на техния политически ефект и въздействие върху правилното протичане на обществените процеси и за възпитанието на социалистическия гражданин; най-строго спазване на законността, провеждането на настъпателна борба срещу враждебните на социализма сили вътре и вън от страната, срещу нередностите и отрицателните явления. Правилното и дейст-

Из архивите на ДС

1053

вено прилагане на политическия подход има принципиално значение за повишаване на резултатността от работата на нашите органи и за издигане на техния социален и политически престиж.

Основателно е, когато правим оценка за прилагането на партийно-политическия подход в нашата дейност, да се запитаме: доколко успешно съумяваме да се съобразяваме с обективното развитие на социалистическото общество, с изменящата се оперативна обстановка и с изискванията на партията към нашата работа; умеем ли да правим верен политически анализ и оценка, да вземаме своевременни и правилни решения за практическото решаване на оперативните и управленческите задачи, за повишаване ефективността от цялостната ни дейност.

На тези въпроси трябва да си даде отговор всеки от нас, както ръководството на министерството, така и всяко ръководство на централно, окръжно и районно управление, тъй като това е един от най-съществените критерий за нашия стил и методи на работа.

В основни линии болшинството от кадрите в министерството притежават необходимата политическа подготовка и зрелост, градят своята дейност на базата на априлските изисквания. Ние се ръководим от положението, че творческото прилагане на политическия подход е постоянно обновяващ се процес, който ни задължава непрекъснато да се връщаме към неговите критерии, да търсим и откриваме онези нови черти и характеристики, които са най-актуални и значими за даденния период.

Колегиумът се е стремял всяко наше решение и действие да отговаря на същността и ролята на политическия под-

Из архивите на ДС

1054

ход, проявявал е висока взискателност партийните постановки да намират конкретна реализация в работата на всички централни, окръжни и районни поделения. Изключително внимание сме отделяли на политическата обоснованост на всяко професионално действие, на верния и точен анализ и оценка на социалните явления и борбата срещу противника в условията на усложняващата се оперативна обстановка; на въпросите за отговорността, компетентността и инициативата на личния състав, за неговото идейно-политическо и нравствено израстване и развитие, за най-строго спазване на дисциплината.

Оценена от съвременните високи партийни критерии, в духа на юлската непримиримост,взискателност и критичност, трябва да признаем,че в нашата работа не сме преодолели редица съществени слабости.Истината е,че част от състава все още изостава от повишените изисквания на Централния комитет.

По различни поводи не веднъж са посочвани едни и същи,повтарящи се пропуски и нерешени въпроси,за чието съществуване няма обективни причини. Така стоят нещата по отношение на недостатъчната ефективност от работата на Държавна сигурност по сигналите и бавното преустройване на работата с агентурата в някои окръжни управления;непълното обхващане и наблюдение на контингента.Активният оперативен отчет в окръзи като Сливенски,Ловешки, Габровски и други е сравнително малък редица дела се водят неоправдано продължително време.

В много поделения продължава да се проявяват случаи на принизено чувство за отговорност,примиряване със слабости,мудност,либерализъм,недостатъчни грижи за развитието на служебния колектив,отклонения от законите,уставите и пра-

Из архивите на ДС

вилниците на МВР,не се създава оптимална организация за използване на всички възможности и резерви с оглед повишаване ефективността на работата.

Такива прояви най-често създават трудности на ръководствата,на партийните органи и отклоняват вниманието от изпълнението на основните задачи. Всички другари, които присъствуват тук, знаят за извършените груби нарушения на социалистическата законност и норми на поведение от служители на МВР в окръжните управления в Толбухин, Разград, Търговище, Пловдив, в Софийското окръжно и градско управление. Наложи се многократно да се занимаваме с тези тревожни случаи, да вземем най-строги мерки, дългогодишни служители да бъдат дисциплинарно уволнени и предадени на съд.

1055

В Отчетния доклад пред XII конгрес на БКП, изнесен от др.Т.Живков, в неговите речи и изказвания се подчертава с голяма сила необходимостта постоянно да се засилват настойчивостта и непримиримостта за довеждане докрай на всяко дело, да се усъвършенствуват ръководството и управлението, да се разширява личното участие на ръководния състав при решаването на най-сложните проблеми, да се полагат грижи за служебното и партийното развитие и израстване на всеки служител.

Не малко служебни ръководители подценяват тези партийни постановки, отнасят се с търпимост и равнодушие към отрицателни явления и действия, не отиват към открит сблъсък с техните носители. Те не откриват и не разрешават възникващите противоречия,често съзнателно ги "заоблят" и заобикалят,което води до нарушение и явно незачитане на утвърдени партийни и служебни принципи и норми. За допуснати сериозни нарушения,

Из архивите на ДС

1056

например, бяха преведени на друга работа началникът на Софийското окръжно управление и началникът на Окръжното управление на МВР – Пловдив. Бяха наказани отговорни служители от окръжните управления в Толбухин и Варна. В Софийското градско управление на Народната милиция разформировахме цяло отделение.

Всички тези въпроси са поставяни неведнъж, многократно сме ги разисквали. По тях съществуват и съответни ръководни документи на министерството. Какво липсва? Какво недостига?

Все още липсват необходимите задълбочени анализи и обобщения,необходимата политическа оценка и подход за създаването на съвременна и ефективна организация в управленията, отделите, отделенията за преодоляването на тези и други слабости – въпроси, които зависят от активността, от ролята на субективния фактор: служебните ръководители и партийните организации.

Трябва още един път категорично да се подчертае, че в системата на МВР единоначалниците, от началника на отделението да началника на управлението, са политически дейци и ръководители. Те носят пълна служебна и партийна отговорност за дейността на своите подчинени и техните идейно-политически позиции и поведение, за състоянието и работата на поделенията, които ръководят. Все повече трябва да се повишава активността и инициативата на партийните организации за издигане равнището на служебната дейност и нейната ефективност, за правилния подбор, обучение и възпитание на кадрите и осигуряването на здрав партиен микроклимат в поделенията.

Винаги трябва да отчитаме, че динамичният характер

Из архивите на ДС

24

на задачите, които изпълняваме, и тяхната политическа същност и съдържание, усложняващата се международна обстановка, измененията в тактиката и средствата на противника налагат служителите от МВР да израстват като политически дейци на партията като нейн въоръжен отряд, с висока марксистко-ленинска закалка, чекистки характер,идейна устойчивост,професионална подготовка и издръжливост.

ДРУГАРИ,

Когато става въпрос за политически подход,не можем да не направим оценка на сегашната политическа и оперативна обстановка, в която работим, и за практическите мерки, които произтичат за органите на МВР от нея.

Всички ние приемаме с пълна убеденост анализите и оценките в Политическата декларация на Консултативния съвет на държавите-участнички във Варшавския договор за сложната и изключително изостряща се международна обстановка, за стремежите на САЩ и НАТО да подготвят и разпалят ядрена война, да подлагат на масиран натиск страните от социалистическата общност, да засилват бруталността и мащабността на идеологическата диверсия, да тласкат света към годините на студената война.

Известен е обявеният от Рейгън план през юни м.г. за "ускоряване гибелта" на марксизма-ленинизма чрез политическа пропагандна офанзива и кръстоносен поход срещу комунизма.Администрацията на Рейгън скалъпи теорията, че революционните и националосвободителните движения били проява на тероризъм, а с това и правото си да се намесва за тяхното подавяне.

1057

Из архивите на ДС

1058

С всеки изминат месец се засилват мерките за икономическо ембарго, което е по същество икономическа диверсия срещу социалистическите страни.

В тази си дейност САЩ и съюзниците им от НАТО подхождат диференцирано към отделните социалистически страни, търсейки най-уязвимите, по тяхна оценка, сфери за провеждане на диверсионните си акции.

Като отчитат стабилното вътрешно икономическо и политическо положение в НРБ, както и непрекъснато нарастващия й международен авторитет, в дейността срещу нашата страна американските империалисти и съюзниците им от НАТО придават приоритетно значение не само на идеологическо-пропагандните мероприятия, но и на провеждане на политически операции и провокации с участието на ЦРУ и специалните служби на западните страни. Целта е формиране на опозиционни настроения и подстрекателства на вражеските елементи у нас за контрареволюционни действия. Полагат се усилия за масирано идейно-политическо въздействие върху художествено-творческата интелигенция и младежта у нас. Активно се залага на "полския модел" за инспириране на недоволство срещу народната власт. Активно се въздействува за разпалване на националистически чувства у българските граждани от небългарски произход.

Американското посолство, посолствата на страните от НАТО у нас си остават основни центрове за провеждането на шпионаж и идеологическа диверсия. Търсят начини за създаване на контакти с отделни граждани, разпространяват пропагандни материали, събират информация, която тенденциозно интерпретират и използват за антибългарска пропаганда и клевети срещу НРБ.

Из архивите на ДС

1059

Специалните служби на САЩ и НАТО полагат големи усилия да обединят силите на българската вражеска емиграция и нейните организации в услуга на стратегическите си замисли и доктрини. За тази цел беше изградена т.нар."Координационна комисия за информация и сътрудничество".Подготвя се свикването през т.г. на "Българско народно събрание в емиграция" с участието на всички формирования на българската вражеска емиграция.Активизираха се опитите за разпространяване на подривно-подстрекателски материали срещу нашата страна.

Специалните служби на противника активизираха работата си по изучаването, обработката и подхода за вербовка на български граждани зад граница. Само през 1981 г. са регистрирани повече от 40 опита за вербовка на наши граждани.

Наред с вербовъчната дейност подривните органи на големите капиталистически държави провеждат целенасочени мероприятия за обработка на български граждани с цел осъществяване на невъзвращенства. През 1981 г. 143 български граждани са се обявили за невъзвращенци.

С цел да се компрометира нашата страна пред световната общественост беше подготвена пропагандно-политическата провокация със "случая Антонов". Срещу социалистическа България се предявяват необосновани и лъжливи обвинения, че е един от центровете на международния тероризъм, че извършва контрабанда с оръжие, наркотици и валута. Фактите показват, че става дума за една отдавна планирана мащабна операция на ЦРУ, насочена срещу НРБ и БКП, срещу СССР и КПСС и преследваща важни в политическо отношение цели. "Случаят Антонов" е типичен израз на съвременна форма на класова борба, провежда-

Из архивите на ДС

1060

на дръзко, многопланово, последователно, на широк фронт,при най-активното участие и ръководство на специалните служби на противника и главно на ЦРУ.

Политбюро направи политическа оценка на тези антибългарски действия и провокации и даде съответни указания.Голяма част от тях се отнасят до бъдещата дейност на МВР.

Министерството на вътрешните работи и Министерството на външните работи следва да внесат предложение в Министерския съвет за премахване на безвизовия режим с онези страни, с които НРБ няма съответна реципрочност. Това ще постави нови сериозни задачи и изисквания към органите на Държавна сигурност,Народната милиция,Гранични войски с оглед укрепването на работата на граничните контролно-пропускателни пунктове и охраната на границата; за засилване на контрола над чужденците в България и на паспортния режим в хотелите,частните квартири, къмпингите.

Министерството на вътрешните работи разработва допълнителни мерки за разширяване на борбата срещу тероризма, контрабандата с оръжие, наркотици и валута, против изнасянето на материални и културни ценности от страната.

По доклад на Колегиума на министерството, съгласувано с Министерството на външните работи, от Централния комитет на БКП са утвърдени съществени изменения по гостуванията на български граждани в Турция и на турски граждани в НРБ,по транзитниците и по условията на туристическия обмен.

Предстои Колегиумът отново да обсъди някои страни на работата ни по обхвата на контингента и оперативния отчет с оглед по-нататъшното засилване на контраразузнавателната дейност срещу противника в страната и извън нея.

Из архивите на ДС

Другари, тук само маркирам част от основните, нови страни в нашата бъдеща дейност. През следващите седмици по всяка една от тях ръководството на министерството ще издаде заповеди и указания.

Пред ПГУ, ВГУ,VI управление - ДС и окръжните управления на МВР стои задачата за още по-активно настъпление в борбата срещу противника на наша и негова територия.

Всички присъствуващи тук добре разбират, че става въпрос за сериозна преоценка и преустройство на нашата работа по онези направления, които са свързани най-тясно със сигурността на страната, за осъществяване на настъпателна и още по-ефективна дейност. Новата оперативна обстановка налага нови решения,нови подходи и конкретност в работата,която още по надеждно да обезпечава сигурността на страната.

1061

Убеден съм всички разбирате, че става въпрос за нещо важно и голямо и всеки от своите позиции на ръководител ще направи всичко възможно, за да отговори на новите постановки и изисквания.

x x x

<u>На националното съвещание др.Т.Живков с голяма дълбочина и загриженост постави проблема за научния подход в дейността на органите на МВР.</u>

Централният комитет на партията разработи и практически осъществява разгърната програма за мястото и ролята на науката, образованието и културата при изграждането на зрялото социалистическо общество. В нея централно място заемат проблемите за превръщането на науката в непосредствена производителна сила.

Из архивите на ДС

1062

Какво означава да се издигат научните основи в професионалната дейност на органите на Министерството на вътрешните работи?

Това означава да се разкрива трайното,съществено и закономерното в оперативната и управленческата дейност на МВР,като се прави верен,конкретен и задълбочен анализ на обективните закономерности,като се провеждат конкретни и приложими научни изследвания и експерименти,като се разработват и въвеждат съвременни методи и средства и получените резултати системно се внедряват в оперативната практика.

Главното и водещото е да се направи реална оценка на сегашното състояние на работата, да се използват постиженията на оперативната теория и на другите науки и най-пълно да се прилагат в практиката, да се осъществява постоянен и конкретен анализ и оценка на всяко действие на основата на съвременните научни постижения.

В това отношение съществуват големи и неизползвани възможности и резерви. Голяма част от кадрите, които работят в МВР,притежават необходимото образование, проявяват интерес към новите научни открития, съзнателно се стремят да ги използват в своята дейност. Този реален и прогресивен процес е необходимо да се изучава, управлява и всестранно подпомага. Самата същност и насоченост на дейността на органите на МВР е комплексна и обективно изисква всестранно използване на научното познание,многостранно интелектуално развитие на ръководители и служители, непрестанно овладяване на новите постижения и бързото им внедряване в нашата ежедневна дейност. Това е истинският път за издигане научните основи на работата в МВР.

Из архивите на ДС

Поради специфичните функции и задачи на органите на МВР, поради секретния характер на формите и методите на работа,оперативната теория следва да се разработва и развива именно при нас, в нашето министерство. Ето защо отговорността за нейното развитие, за още по-тясното й обвързване и прилагане в оперативната практика стои изцяло пред ръководството на министерството, ръководствата на централните поделения и окръжните управления, ръководството на ВСШ "Г.Димитров" и на другите научни и научно-приложни звена.

1063

Задачата, която постави др.Т.Живков за издигане научните основи на нашата дейност, изисква решаването на значителен кръг от проблеми.

На първо място - за научното състояние на оперативната теория, връзката между наука и практика, за развитието на научното познание на оперативната дейност.

На тези проблеми ръководството на министерството е отделяло специално внимание. Отчитали сме сложността и трудността на разработването на теоретичните проблеми на нашата дейност, подчертавали сме тяхното огромно значение в работата на всеки ръководител и служител. Утвърдени са научни планове и програми, полагани са усилия за разкриване актуалните задачи за научното осветляване на практическата дейност на органите на МВР.

През последните няколко години ръководството на министерството се е занимавало неколкократно с отделни страни от дейността на ВСШ "Г.Димитров" като център за наука и подготовка на кадри. Извършени бяха редица кадрови,структурни и други подобрения. В процес на изграждане е център по

Из архивите на ДС

1064

социологически и управленчески проблеми на оперативната дейност. Осъществиха се не малко мероприятия за укрепване работата на специалните катедри. Към ПГУ се създаде и развива също школа за подготовка на кадри за нуждите на разузнаването. Свой принос дават и такива научно-приложни звена, като НТУ, НИКК, лабораторията към ПО, Информационно-изчислителния център при ЦИОУ.

Повишиха се грижите за подбора и подготовката на научните кадри. В резултат на това през последните 5 години научният потенциал по оперативните и други дисциплини се увеличи от 36 на 73 кандидати на науките. ВСШ "Г.Димитров" сега разполага общо с 81 сътрудници с научни степени и звания. В редица централни поделения на министерството също работят не малък брой служители с научни степени и звания, подкрепя се стремежът чрез аспирантура и други форми на квалификация да се повишава научно-теоретическата подготовка на състава.Общо в министерството работят 200 доктори и кандидати на науките и 156 аспиранти. Задачата е този научен потенциал да се използва най-пълноценно.

Разшири се проблематиката на изследователската дейност. Лекционният фонд е изцяло актуализиран и подновен.Задълбочават се връзките на школата и другите наши научни звена със съответните институти на Съветския съюз и другите братски страни, подписани са споразумения за сътрудничество до края на осмата петилетка, които предвиждат и по-пълното използване на техни научни разработки и изследвания.

За обогатяването на оперативната теория не малко допринасят със своите обобщени аналитични и информационни материали централните и окръжните поделения на МВР. В основ-

Из архивите на ДС

ни линии лекциите, научните разработки и дисертационните трудове се основават на опита, оценките и обобщенията на поделенията. Ръководители на централните поделения разработват и изнасят компетентни лекции и беседи и съдействуват за научно-практическото решаване на важни за дейността на органите на МВР проблеми.

Както виждате, направеното не е малко. Но то не е достатъчно да отговорим на високите изисквания на XII конгрес и на постановките на др.Т.Живков.

1065

Искам да припомня с каква голяма острота и тревога др.Т.Живков постави въпроса за осъществяване на научни изследвания и тяхното внедряване в практиката.Тази тревога и острота се отнасят и за нас. Трябва да признаем, че ние като ръководство на министерството все още не сме създали оптимална организация и условия за овладяване и внедряване на съвременните научни постижения, недостатъчно се прави за издигане научните основи на непосредствената оперативна и управленческа дейност, за провеждането на по-широки и задълбочени системни научни изследвания, най-тясно свързани с решаването на всички практически задачи.

Първостепенна задача за нас през следващите години е да се актуализират и осъществят на съвременно научно равнище програмите на оперативните, научните и научно-техническите звена по възлови проблеми на оперативната и управленческата дейност. Ръководството на министерството предвижда да се подготви и проведе до края на 1984 г. научно-практическа конференция по проблемите на управлението.

За научно-преподавателска работа е нужно да се

Из архивите на ДС

1066

привличат кадри из средите на най-добрите оперативни работници,с необходимия оперативен опит и интелектуални възможности.

Между факултетите и катедрите на ВСШ "Г.Димитров" и централните и окръжните управления трябва да се установят още по-творчески и трайни връзки и взаимодействие за съвместно изучаване на оперативната практика,за извеждане на нови изводи и обобщения и обогатяване на оперативната теория, за разработване на практически подходи за усъвършенствуване на оперативната дейност.

Ръководствата на централните и окръжните управления на МВР следва да оказват както пълно съдействие, така и да създават условия в много случаи да бъдат инициатори и водещи при провеждането на съвместни научни изследвания с ВСШ "Г.Димитров" и другите научни и научно-технически звена, сами да провеждат подобни проучвания.

Необходимо е началниците и най-опитните служители от оперативните поделения по-често да излизат с лекции и обобщения пред личния състав, пред катедрите, офицерските курсове и курсантите, а преподаватели от ВСШ "Г.Димитров" и научни работници от другите звена да участвуват в разработки и мероприятия на централните и окръжните управления.

Само на основата на системни и взаимни връзки и обогатяване на теорията с практиката и обратно може да се издигне равнището на научната дейност и оперативната практика В този смисъл е крайно важно най-настойчиво да се преодоляват съществуващите психологически бариери, като същевременно се осигурява най-строго спазване на принципите за секретност и конспирация.

Из архивите на ДС

1067

Висока оценка заслужава подготовката и провеждането на научно-практическата конференция по въпросите на агентурата.Направените предварителни проверки в окръжните и районните управления на работата с агентурата, изнесените доклади,съдоклади и съобщения,станалите разисквания по секции дадоха възможност за критичен политически и научен анализ на агентурно-оперативната работа и допринесоха за издигане на нейното равнище.Може да се подчертае, че по този начин се обогатиха както оперативната теория,така и оперативната практика.Очакваме оперативните поделения по Държавна сигурност най-пълно да използват разработките и резултатите от конференцията в своята дейност.

Основен фактор за развитието на оперативната и управленческата теория и практика е творческото изучаване,овладяване и прилагане при нашите условия на съветската наука и оперативно изкуство. Възможностите тук са неизчерпаеми. Съветските другари с готовност се отзовават на всички наши искания и предложения. В това отношение ръководството на централните и окръжните управления, на ВСШ "Г.Димитров" и другите научни институти трябва да проявяват още по-голяма активност и инициатива.

Усвояването на оперативната теория от целия личен състав и изграждането на умения за нейното прилагане във всекидневната практическа дейност е задача от особено значение. Това ни задължава сериозно да усъвършенстваме работата по научната и научно-приложната осигуреност на всички поделения на МВР,да гарантираме висока съвременна професионална квалификация на целия състав със и без откъсване от работа, още по-пълно да използваме индивидуалната подготовка на всеки

Из архивите на ДС

1068

служител. При издигане на кадрите да отчитаме степента на овладяване на оперативната теория.

Искам специално да подчертая изключителното значение на философията, правото, социологията, психологията,педагогиката за издигане научните основи на оперативната работа и обогатяване на оперативната теория. Оттук произтича задачата за постоянно изучаване и овладяване на най-новите постижения в обществознанието и тяхното конкретно прилагане в нашата практика.

Другият кръг от проблеми за издигане научните основи на нашата дейност обхваща научно-техническото осигуряване на поделенията и службите на МВР.

В това отношение теоретическите разработки и практическите подходи, развити от др.Т.Живков, имат и фундаментално, и най-непосредствено отношение към оперативната и управленческата дейност на министерството. Най-съществено и глобално значение има постановката, че изграждането на собствената материално-техническа база на зрялото социалистическо общество може и трябва да стане на основата на най-високите наши и световни постижения на научно-техническата революция и при пълно осъществяване процесите на интензификация, интелектуализация и кибернетизация на основните процеси и дейности.

Главният въпрос, на който трябва да си отговорим сега, е доколко и как научно-техническата дейност,която се осъществява в министерството,отговаря на новите партийни разработки,на изискванията на съвременната научно-техническа революция и реалните потребности на оперативната практика.

Из архивите на ДС

1069

Поради характера на задачите, които изпълнява Министерството на вътрешните работи,Централният комитет на партията и правителството винаги са отделяли необходимите средства за неговото насищане и превъоръжаването му с достатъчно и на съвременно равнище технически средства.Нашите научно-технически и оперативно-технически звена, като НТУ,НИКК,IV управление, IV и II отдел - ДС, ОТО и СОТ - ДНМ, Информационно-изчислителният център и дежурните части са снабдени със сравнително нова техника, която е сериозна база за успешно решаване на оперативните и управленческите задачи на министерството. Оперативните и охранителните поделения разполагат с разнообразно количество оперативна, радио-телевизионна, свързочна, криминалистическа, транспортна,изчислителна и ОРГ-техника.

Но това,което сме завоювали, не бива да ни успокоява.Оперативно-техническите средства на специалните органи на развитите капиталистически страни бързо се усъвършенствуват. Противникът все по-масово използва най-съвременни технически съоръжения в борбата срещу нашата страна и другите социалистически държави, засилва радиодиверсията, стреми се да разширява обхвата на специално подготвени и насочени към нашето население радио- и телевизионни програми.НРБ и в бъдеще ще провежда линия на оживени външноикономически,политически,туристически и културни контакти. Ще продължи да се увеличава интензивността на движението по пътищата.Налице е мобилност на криминалната престъпност. Всичко това налага ръководството на министерството, научно-техническите кадри и специалистите постоянно и най-задълбочено да изучават върховите постижения на съвременната научно-техническа революция, да осъще-

Из архивите на ДС

1070

ствяват собствени научно-технически разработки и създават оперативно-технически средства на световно равнище, да съдействуват за тяхното усвояване и ефективно прилагане от поделенията. Потребностите на практиката следва да се изучават и прогнозират за 10-15-годишен период напред.

Както и досега, ние ще можем да решаваме успешно тези задачи,като най-тясно интегрираме нашите усилия с огромната научно-техническа дейност и разработки, които се извършват в Съветския съюз и другите братски социалистически страни. В това отношение на дело може и трябва да се осъществява още по-голямо разделение на труда, специализация и кооперираме. По същество утвърденият от Колегиума перспективен план за петилетката е основа за реално осъществяване на тази дейност.

Опитът и практиката показват колко настойчива и системна работа е нужна от страна на ръководствата на НТУ,на поделенията на Държавна сигурност,Народната милиция,Гранични войски, Противопожарната охрана и другите оперативно-технически поделения за пълното овладяване и най-ефективно използване на различните видове научни и оперативно-технически средства. От възможностите на тези средства, от заинтересоваността и подготовката на служителите, които работят с тях, в много голяма степен зависи резултатността в дейността на министерството.

Пред ръководството на министерството, управление "Кадри" и ръководствата на научно-техническите звена следва да стои и занапред въпросът за привличане на повече и по-крупни специалисти за решаване на съвременно научно-техническо равнище проблемите на министерството. Това важи и за окръжни-

Из архивите на ДС

те и районните управления, които могат да използват възможностите на промишлените предприятия и научните институти на своя територия.

х х х

Решенията на XII конгрес, новите теоретични разработки и практически подходи в докладите, речите и статиите на др.Т.Живков по същество дават на партията и държавата една цялостна и глобална икономическа програма за изграждането на зрялото социалистическо общество.

1071

Икономическите проблеми, разработени в трудовете на др.Т.Живков, имат изключително значение за дейността на органите на Министерството на вътрешните работи. Те ни въоръжават с нови знания, идеи и подходи за успешното изпълнение на конгресните задачи, за усъвършенстваване на работата ни по всички направления. На нашето национално съвещание др.Т.Живков изтъкна отговорността, ролята и задачите на органите на МВР за защитата, охраната и развитието на икономиката.

Периодът след XII конгрес и Националното съвещание на МВР се характеризира с активна, настъпателна дейност на централните,окръжните и районните управления за подпомагане развитието на социалистическата ни икономика.

Научно-техническото разузнаване при ПГУ продължи да разширява и задълбочава своята дейност по придобиване на ценна научно-техническа информация и документация, която има важно значение за развитието на водещите отрасли в страната.

Второ главно управление, окръжните и част от районните управления развиха широка дейност за подпомагане наши

Из архивите на ДС

1072

търговски и други стопански министерства и ведомства за сключване на изгодни сделки с различни фирми на развитите капиталистически държави, за предоставяне на ценова информация и документация.

Успешни мероприятия се провеждат по защита на икономиката, по изучаване интересите на противника за събиране на важна икономическа информация, за опазване на държавната тайна и секрети,против опитите му да извършва шпионаж и друга подривна дейност, да спъва и минира икономическото развитие на страната.

Внесено е подобрение в организацията на работата с агентурата на Държавна сигурност и по делата на оперативен отчет. Реализирани бяха оперативни разработки за шпионаж и вредителство, а виновните лица предадени на съдебните органи.

Засили се сигналната функция на Държавна сигурност към Централния комитет, правителството и стопанските министерства по някои негативни явления и нерешени въпроси в икономиката, в социалните отношения, в работата и развитието на трудовите колективи.

С решение на Секретариата на ЦК на БКП беше изградено специализирано Икономическо управление в рамките на ВГУ - ДС, което още по-активно да води борба против шпионажа в икономиката, своевременно да разкрива и неутрализира плановете, целите и стремежите на противника да спъва икономическото развитие на страната, да координира, ръководи и направлява работата на поделенията на Държавна сигурност, обслужващи народното стопанство, още по-действено да подпомага осъществяването на икономическата политика на партията.

Из архивите на ДС

Очакваме от управление "Икономическо" към ВГУ да създаде, на основата на икономическата политика на партията и конкретната оперативна обстановка, необходимата организация, да прояви инициатива и творчество за най-пълно използване на силите и възможностите, с които разполага министерството, за успешно решаване на поставените му отговорни задачи.

Трябва да се държи сметка, че при усложняващата се политическа и оперативна обстановка под натиска на САЩ и НАТО все повече ще се засилва икономическото ембарго, и то най-вече по авангардните технологии. Може да се очаква засилване на икономическите ограничения спрямо НРБ,отказване на договори за доставка на стоки, оборудване, опити за ограничаване на валутните постъпления.

1073

Това налага извършване на преустройство в работата на Държавна сигурност. При новите условия е необходимо НТР да активизира дейността си за получаване на информация,документация за най-нови научно-технически постижения и технологии,необходими за структурно-определящите отрасли на нашата икономика.

Контраразузнавателните поделения следва да засилят своята работа за получаване на оперативна и ценова информация; за подпомагане сключването на изгодни за нашата страна търговски, финансови и други икономически сделки; за недопускане внасянето на остарели машини, съоръжения и оборудване. Да се оказва по-действена помощ на държавните органи за повишаване ефективността на инженеринговите организации зад граница.

На съвременния етап изключителна важност придобива

Из архивите на ДС

1074

задачата за охраната и опазването на социалистическата собственост от кражби,разхищения,разпиляване,лошо стопанисване. На всички е известно на колко срещи в София,с окръжните комитети на партията, на конгресите на Професионалните съюзи, Отечествения фронт, Комсомола и по други поводи др.Т.Живков развиваше постановката,че истински собственик от името и по пълномощие на народа е нашата социалистическа държава, а действителен стопанин на тази общонародна собственост са трудовите колективи, които я използват и стопанисват.

Определено нарастват изискванията към Дирекцията на Народната милиция, нейното управление "Стопанско", към окръжните и районните управления на МВР за разкриване,пресичане и предотвратяване на посегателствата срещу социалистическата собственост, за разкриване на причините и условията, които ги пораждат и съпътствуват.

По наша инициатива през 1981 г., съвместно с други държавни органи и ведомства, се разработи и внесе в Министерския съвет Доклад за състоянието на стопанската престъпност. Въз основа на него Бюрото на Министерския съвет излезе с решение, което разпореди провеждането на конкретни мероприятия по борбата със стопанските престъпления.

В резултат на взетите мерки, на усилията на целия личен състав значително се увеличи агентурният апарат, осъществи се по-целенасочено използване на оперативно-икономическият анализ. Бяха проведени съвместно с други държавни органи комплексни операции за разкриване и отстраняване на причини и условия за престъпни посегателства в икономиката. Наблюдава се стремеж към разкриването на сложни и замаскирани

Из архивите на ДС

стопански престъпления.

Обективен факт е, че стопанската престъпност, с характерните за нея отрицателни социални последствия, не намалява. Данните показват, че през последните три години са разкрити 31 071 стопански престъпления с нанесени щети за 73 милиона 236 хиляди 514 лв. ДНМ, управление "Стопанско" и съответните отдели в окръжните управления са засилили своето внимание към разкриването на по-крупни и замаскирани стопански престъпления.

1075

Има известно подобряване на работата по възстановяването и обезпечаването на вредите, но то не отговаря на високите изисквания за максимално възстановяване на нанасяните на народното стопанство щети. Най-ниски резултати по възстановяването и обезпечаването на нанесените вреди по разкритите стопански престъпления през 1982 г. имат окръжните управления в Пазарджик (59,4%), Смолян (61,3%), Михайловград (68,5%), Софийското градско управление (63,8%).

Все още не са достатъчни и ефективни усилията за разкриване на специфичните стопански престъпления в строителството, промишлеността и вътрешната търговия.

Продължава уклонът да се дава предимство на количествените показатели. Не е преодоляна практиката голяма част от престъпленията да се разкриват на основата на извършени вече ревизии. Увеличението на агентурния апарат още не е довело до качествено подобряване на оперативно-издирвателната работа. През 1982 г. само 25,5 на сто от извършителите на стопански престъпления са били водени на оперативен отчет. Това е постоянна тенденция през последните няколко години.

Из архивите на ДС

1076

Все още не са отстранени съществуващите сериозни слабости при воденето на делата на оперативен отчет.

Проблемите на борбата срещу посегателствата върху социалистическата собственост са сложни и трудни за решаване. Именно това изисква създаването на съвременна организация и провеждането на настъпателна борба за гарантиране надеждна защита и опазване на икономиката от престъпни посегателства. Особено място тук заемат по-нататъшното изучаване действието на новия икономически подход и неговия механизъм; отчитането на измененията, които ще настъпят в трудовите отношения във връзка с новия Кодекс на труда; разширяването и задълбочаването на диференцираното обслужване на икономиката в зависимост от значението и развитието на отделните отрасли и подотрасли; качественото подобряване на оперативно-издирвателната работа на основата на по-пълно и резултатно използване на агентурния апарат, системно издигане на оперативната подготовка и усъвършенствуване професионалното майсторство на състава, въвеждането на нови форми и методи и прилагане на научно-техническите постижения и челния опит.

Вече четвърта година продължава целенасочената и последователна дейност за изпълнение на 52-то Постановление на Министерския съвет от 1978 г. Подобрена беше физическата и техническата охрана, ограждането и осветяването на стопанските обекти.

В редица крупни национални обекти се създават нови поделения на ведомствената милиция.Предстои да се утвърди решение на правителството на принципите на ведомствената милиция да се отпуснат щатни бройки за офицери към АПК, които

Из архивите на ДС

да станат организатори на въоръжената охрана и опазването на селскостопанската собственост и продукция.

Колегиумът на министерството направи оценка на извършената работа по внедряването на автоматизирани системи за пожароизвестяване и пожарогасене. В тази насока сме още в началото, предстои да се извърши още много за насищането на нашите противопожарни органи с нова съвременна техника.

1077

За разширяване и задълбочаване на дейността по защитата, опазването и развитието на икономиката НТР - ПГУ,управление "И" - ВГУ, управление "Стопанско" - ДНМ, управление "Противопожарна охрана", както и окръжните и районните управления имат разработени целеви програми. Главното сега е те да се актуализират съобразно с новите разработки и постановки на др. Т.Живков и изменящата се оперативна обстановка. Да се създаде ефективна организация за тяхното практическо реализиране.

На нашето Национално съвещание др. Т.Живков определено свърза проблема за стопанисването с отговорността на органите на МВР и умението ни да се опираме на стопанските и административните ръководства и на трудовите колективи.

Нов момент сега е да се създадат такива условия и предпоставки, че от управлението на социалистическата собственост и нейното стопанисване, от борбата против разхищенията да бъдат заинтересовани още повече нейните стопани. В този смисъл трябва да се разширяват координацията и взаимодействието на органите на МВР с партийните, държавните, стопанските и обществените органи и организации за разгръщане на разяснителна работа в трудовите колективи за опазване

Из архивите на ДС

1078

на социалистическата собственост.

В периода след XII конгрес у нас действително започна да се създава още по-голяма обществена непримиримост към разхитителите, крадците и нарушителите на социалистическата законност. Народът проявява все по-голяма взискателност и непримиримост към всяко посегателство върху неговите икономически завоевания и блага. Всичко това предявява високи изисквания към органите на МВР,поставя задължението да изведем на нов етап, да подходим по новому към нашите многостранни задачи в икономическата област.

Който служебен ръководител и оперативен работник не разбира и не може да разбере тази нова обстановка, неминуемо ще изостава и тегли работата назад. Това също е показател за политически подход.

За нас 1983 и следващите години до края на петилетката имат решаващо значение в това отношение.

x x x

Дванадесетият конгрес постави задачата за изграждането на една много по-широка социална и идейна основа на социалистическата демокрация.Ценен теоретичен принос по въпроса за усъвършенствуване на социалистическата демокрация се съдържа в речите на др.Т.Живков пред IX конгрес на Отечествения фронт и IX конгрес на Българските професионални съюзи. В тях много точно и прозорливо са посочени пътищата за понататъшното разгръщане на представителната демокрация, за по-широкото осъществяване на пряката демокрация и за развитието на икономическата основа на социалистическата демокрация.

Из архивите на ДС

1079

Главното съдържание на задачата за развитие на социалистическата демокрация е в осигуряването на всеобщо участие на трудещите се в социалното и държавното управление.

В условията на взетите от партията мерки за усъвършенстване на социалистическата демокрация за органите на Министерството на вътрешните работи особено значение придобива триединната задача за защита личността, живота и неприкосновеността на гражданите, на техните законни права и интереси за разширяване обществено-държавното начало и включването на всеки труженик в осигуряването на обществения ред,борбата срещу престъпленията и другите правонарушения; за подобряване на административно-правното обслужване на населението. Практическата реализация на тези задачи изпълва дейността на органите на Министерството на вътрешните работи с още по-дълбоко хуманно съдържание и същност.

Повишените обществено-политически и нравствени критерии, нарастващата непримиримост на гражданите към отрицателните явления, към всяко действие, което засяга честта и достойнството на трудовия човек, създават нова социална обстановка; изискват решителна борба за ограничаване и намаляване на тези явления. В този смисъл борбата срещу престъпните посегателства върху личността, личната и обществената собственост се превръща в първостепенна задача за Министерството на вътрешните работи, Дирекцията на Народната милиция, за окръжните и районните управления.

През последните години оперативната обстановка по криминална линия се усложнява. През миналата година са регистрирани общо 36 769 криминални престъпления. За 1982 г.

Из архивите на ДС

1080

те са увеличени в сравнение с 1980 г. с около 2600, а тези с неизвестен извършител – с 3000.

Анализът на извършените криминални престъпления през последните три години показва тревожно увеличаване на тежките криминални престъпления. Умишлените убийства са увеличени от 183 на 195, изнасилванията – от 298 на 397, взломните кражби – от 7719 на 10 235, грабежите – от 412 на 485.

Наред с количественото увеличение характерна особеност е нарастващата дързост, жестокост. В отделни случаи се използват прийоми и форми, присъщи за престъпния свят на Запад. Голяма част от тези престъпления се извършват открито, на обществени места. Много от нашите окръжни и районни управления се оказаха неподготвени за тази нова обстановка и не винаги реагират най-правилно и ефективно за своевременно предотвратяване, пресичане и разкриване на извършените престъпления. Ако това състояние не бъде правилно политически и професионално оценено, ако не се вземат категорични мерки за най-пълен контрол над престъпния контингент и овладяване на обстановката във всеки град и община, през следващите години можем да се окажем в по-тежко положение.

Рецидивната престъпност, независимо че през миналата година намаля, сериозно безпокои. В страната има около 13 000 рецидивисти, контролът на които трябва да бъде организиран така, че да изключва извършването на повторни престъпления.

Поставената от партията задача за комплексно възпитаване на новия социалистически човек изисква от нас,съвместно с Министерството на народната просвета, Прокуратурата,

Из архивите на ДС

народните съвети, Комсомолът и другите обществени органи и организации, решително да се ограничи и сведе до минимум детската престъпност и престъпността сред непълнолетните.Това трябва да бъде нашият критерий, с който ще оценяваме работата с подрастващите.

Особено сложна е сега оперативната обстановка в столицата,големите промишлени и курортни райони. В София, Бургас,Варна, Плевен, Пловдив, Русе и Стара Загора са извършени близо 58 на сто от криминалните престъпления за страната

1081

При тази усложнена обстановка безпокои намалението на разкриваемостта на извършените престъпления. През 1982 г. са разкрити 82,8 на сто от всички регистрирани престъпления, докато през 1981 г. те бяха 86 на сто. Разкриваемостта на престъпленията с неизвестен извършител намаля от 79,7 на сто за 1981 г. на 75,7 на сто за 1982 г. Най-незадоволителни резултати в това отношение имат Софийското градско и окръжните управления в Русе, Шумен, Разград, Търговище, Велико Търново и др.

Причините за тази обстановка са комплексни: засилената урбанизация и миграция, значителното натрупване на стокози, материални и финансози средства и разширяване на кръга от лица, които боравят с тях, високите темпове на автомобилизация, разширяването на международните контакти и туризъм, негативното въздействие, което Западът оказва върху начина на живот, поведение и мислене на някои български граждани.

Пиянството, алкохолизмът,безделието,неуважението и незачитането на законите и правовия ред са едни от главните криминогенни фактори.

Из архивите на ДС

1082

Тези причини в една или друга степен ще действуват и през следващите години. Това налага ръководството на министерството, Дирекцията на Народната милиция, окръжните и районните управления, Следствието, отдел "Затвори" да направим сериозна критична оценка на своята работа, да разкрием съществуващите наши резерви, още по-широко да се опрем на обществеността и трудовите колективи, за да преминем в решително настъпление срещу криминалната престъпност през настоящата година.

В борбата срещу криминалната престъпност винаги сме отдавали и занапред следва да отдаваме първостепенно значение на оперативно-издирвателната дейност. Засега наличният агентурен апарат все още не се насочва към ефективното разработване на контингента и уязвимите места. За това говори и фактът, че през 1982 г. при общо увеличение на негласните сътрудници с около 800 спрямо 1980 г. участието им в разкриването на престъпленията е намалено от 40,7 на сто на 39,8 на сто.

Всичко това изисква от Дирекцията на Народната милиция, управление "Криминално", управление "Охранително", окръжните и районните управления да усъвършенстват оперативно-издирвателната дейност,нейното ръководство и управление, организацията и тактиката на охраната на обществения ред,контрола над престъпно-проявяващите се и особено рецидивистите, работата на дежурните части и следствието при координирани и единни мерки с другите правозащитни органи.

Борбата срещу престъпните посегателства в нашето общество трябва да се осъществява в единен фронт,интегриращ усилията на цялата обществено-държавна система. Под ръковод-

Из архивите на ДС

1083

ството на окръжните и обществените комитети на БКП, по инициатива на окръжните и районните началници трябва да се направи оценка на системата за профилактика, с най-активното участие на народните съвети, Прокуратурата, съда и другите държавни органи и обществени организации.

Ние считаме, че следва както тук, в Центъра, така и в окръзите и общините да се вземат мерки за усъвършенстване и опростяване на системата за профилактика, за да стане тя още по-ефективна. В действителност има какво още много да се направи за координиране усилията на органите на МВР не само с Прокуратурата, съда, народните съвети, Министерството на народната просвета, но и със средствата за масова информация, стопанските ръководства, Комсомола, професионалните съюзи, Отечествения фронт в борбата с престъпността и за въздействие върху нарушителите и лицата, отклоняващи се от социалистическия начин на живот.

x

x x

С увеличаването на моторните превозни средства всяка измината година проблемите за безопасността на движението придобиват все по-голяма важност. Въпреки реализирането на редица програми за усъвършенстване на пътния контрол, за подобряване състоянието на пътищата, за обучение на водачите, ангажирането на усилията на обществеността, на стопанските ръководства резултатите, постигнати през последните 2-3 години, далеч не могат да удовлетворяват. Напротив, въпреки многото мерки и търсената административна и друга отговорност, в някои окръзи (Ловеч, Толбухин, Бургас, Габ-

Из архивите на ДС

1084

рово, Варна) обстановката продължава да се влошава. Само в тези пет окръга през изтеклата година в сравнение с 1981 г. са загинали при пътно-транспортни произшествия 76 граждани повече. На ръководствата на тези окръзи бе обърнато неколкократно внимание от страна на Министерския съвет и Централната комисия по безопасността на движението, но нещата си остават по старому.

Предстои да бъде внесен за обсъждане в Народното събрание Закон за изменения и допълнения на Закона за движение по пътищата. Смисълът на тези изменения е главно към засилване на отговорността на стопанските ръководства - собственици на моторни превозни средства за тяхната техническа изправност, за обучението на водачите и дисциплината им. Предвижда се също да се засилят наказателните мерки срещу онези водачи, които системно нарушават Закона за движение по пътищата и Правилника за неговото прилагане, управляват моторни превозни средства в нетрезво състояние и застрашават сигурността на движението.

Задачата за осигуряване на безопасно движение през настоящата и следващите години изисква решително подобряване на работата на органите на КАТ, усъвършенстване на организацията, използване на най-съвременни технически средства, координиране усилията и повишаване отговорността на комисиите по безопасността. Задачата е да се издигне на ново, по-високо равнище дисциплината на водачите на моторни превозни средства и пешеходците и цялостната организация на движението по пътищата.

Окръжните управления, на чиято територия има вло-

Из архивите на ДС

шаване на безопасността на движението, следва в най-кратък срок, до края на февруари, да разкрият причините за това и да разработят необходимите мерки и предложения, които да внесат в бюрата на окръжните комитети на БКП и изпълнителните комитети на окръжните народни съвети. За резултатите от обсъжданията и взетите мерки до края на март да бъде уведомено ръководството на министерството.

1085

x x x

В изпълнение решението на Политбюро за създаване на единни следствени органи към МВР с основна функция разследване на престъпленията Колегиумът на министерството осъществи редица мероприятия,свързани с по-нататъшно усъвършенствуване структурата и управлението на следствената дейност.

Главно следствено управление в процеса на своето изграждане успешно разследва престъпленията, приключи редица тежки и сложни дела.

В резултат на това през последните две години е налице подобряване на основните показатели на следствената работа. Положителни резултати са постигнати по допълнителната разкриваемост, по възстановяването на нанесените щети, по разкриването на причините на престъпленията.

Създадена беше нова организация в дейността на органите на дознанието, на дежурните следствено-оперативни групи и се подобри взаимодействието между всички сили и средства на МВР, участвуващи в борбата срещу престъпността. По този начин бе отговорено на изискванията, които поставиха измененията и допълненията в наказателното законодателство, приети от Народното събрание през 1982 година.

Из архивите на ДС

1086

Разработена е и предстои да бъде утвърдена от Колегиума нова инструкция за работата на следствието и взаимодействието между следствените и оперативните органи на МВР.

х х х

В своите нови теоретически разработки и практически подходи след XII конгрес др. Т.Живков отделя голямо внимание за по-нататъшно усъвършенстване на управлението, стила и методите на работа и ръководство.

Това налага отново внимателно и задълбочено да се оцени извършеното досега по информационно-аналитичната дейност, планирането, контрола и взаимодействието. Тези основни управленчески функции трябва да стоят на вниманието на ръководствата на поделенията и на Колегиума не като отделни, самостоятелни видове дейности, а да се разглеждат в органическо единство. Само така можем да постигнем мултиплициращ ефект - повишаване равнището и качеството на организационно-управленческата дейност по пътя на едновременното усъвършенстване на нейните отделни основни елементи.

Необходимо е да се осъществява по-тясна органическа връзка между анализа и целеполагането в системата на министерството, като се съобразяваме с измененията в международната и вътрешната оперативна обстановка.

През последните години, в съответствие с партийните постановки и критерии за усъвършенстване на плановата дейност в страната, ръководството на министерството предприе сериозни мерки за подобряване на планирането при нас.

В изпълнение на решенията на XII конгрес и указанията на др. Т.Живков, дадени пред Националното съвещание

Из архивите на ДС

през юли 1981 г., беше разработена и успешно се изпълнява разгърната комплексна програма за основните задачи на МВР. След речта на др.Т.Живков на Октомврийското съвещание изготвихме програма за произтичащите за органите на МВР нови задачи. Такива програми имат и централните поделения, окръжните и районните управления. Разработени са и се изпълняват целеви програми по всички главни направления на дейност.

1087

В плановата дейност на министерството не са преодолени редица съществени слабости. В някои поделения и от отделни началници се подценява ролята и значението на плана, подхожда се формално. Не се изучават протичащите процеси и осъществяваната дейност. Повече се говори за прогнозиране, отколкото да се извършва на практика. Не винаги в плановете се съдържат необходимите организационни мерки за успешно решаване на задачите, заповядани от ръководството на министерството.

Централизираното планиране в нашата система и в бъдеще ще запази своя подчертано директивен характер, като същевременно се засилва неговата аналитичност и проблемност. В същото време е необходимо да се усъвършенствува методиката на перспективното планиране, като се отделя най-сериозно внимание на ролята, мястото и технологията на прогнозирането, обвързването на прогнозите с перспективните планови документи. Работата с комплексните и целевите програми както на равнище министерство, така и в централните, окръжните и районните управления следва да се превърне в основно средство за ефективно планиране. Главната и най-важна задача и занапред си остава създаването на действена организация за

Из архивите на ДС

1088

осигуряване на тяхното най-точно и компетентно реализиране.

Основен ленински принцип, неотстъпно отстояван и творчески разработван от др. Т.Живков на всеки етап от нашето развитие, е осъществяването на системен контрол като решаващо условие за изпълнение на партийните решения. Въпросите на контрола и помощта на място винаги са стоели на вниманието на ръководството на министерството и поделенията. Търсени са и прилагани разнообразни форми за тяхното подобряване. В тази връзка се повиши ролята и значението на "Инспектората". Предприемат се допълнителни мерки за неговото кадрово укрепване и издигане дейността му на необходимото равнище. И днес искам да подчертая, че ръководството на министерството особено разчита на инициативата, на компетентната помощ и контрол, които "Инспекторатът" трябва и може да оказва по изпълнението на всички заповеди, инструкции и ръководни документи на министерството в окръжните и районните управления, да изучава и подпомага усъвършенстването на стила и методите на работа в тях.

Ръководствата на централните оперативни поделения по Държавна сигурност като ВГУ, III и VI управление, Главното следствено управление също трябва да обсъдят свои допълнителни мерки за засилване на контрола както в собствените си поделения,така и по линиите си в окръжните и районните управления.

Дирекцията на Народната милиция и нейните управления трябва решително да преустроят своята дейност с оглед засилване на помощта и контрола на място в окръжните и районните управления - там, където непосредствено се осъществяват

Из архивите на ДС

задачите. Контролът и помощта трябва да бъдат още по-своевременни и ефективни, високо квалифицирани. Тези постановки не са нови, но фактите показват, че извършените частични изменения и подобрения в стила и организацията на работа не са довели до очакваните резултати.

Това налага нов подход в организацията на помощта и контрола, които оказва Дирекцията на Народната милиция към окръжните и районните управления. По-пълно да се използват възможностите, които предлага двойното подчинение на Народната милиция за търсене подкрепата на държавните, стопанските и административните органи. Ние очакваме нови инициативи и усъвършенствуване стила и методите на ръководство на Дирекцията в духа на съвременните партийни постановки.

1089

Подобни проблеми и задачи стоят и пред командуването на Гранични войски,ръководствата на управление"Тил", отдел "Затвори"и Централното управление "Противопожарна охрана".

Новите теоретически разработки и практически подходи на др. Т.Живков ни задължават да издигнем на нов етап нашата оперативна и управленческа дейност, като се използват големите възможности, които имат Централното информационно-организационно управление, специализираните информационно-аналитични звена в централните и окръжните управления, електронно-изчислителната техника и внедряването на автоматизираните информационни системи.

Постоянна и отговорна задача е издигането на равнището на информационната работа, осъществяването на по-пълни и комплексни разработки, анализи, оценки, обобщения за нуждите на ЦК на БКП, правителството, Държавния съвет и от-

Из архивите на ДС

1090

делни централни ведомства, оперативната и управленческата дейност; ускорено внедряване на автомитизираните системи. На основата на опита на КГБ и МВД на Съветския съюз и другите братски органи и нашия собствен опит беше утвърдена специална заповед, която постави новите задачи по изграждането на автоматизираните системи на сегашния етап. Задачата е на преден план да се изведе работата по внедряването и използването на "ИСКРА" и Автоматизираната оперативно-издирвателна система за НМ; да се активизира работата по внедряването на изчислителната техника в дейността на органите на разузнаването. Последователно и планомерно да се разгръща внедряването на изчислителна техника в централните и окръжните управления. Активно да се привличат за подпомагане на работата по внедряването на изчислителната техника граждански институти, териториални изчислителни центрове, производствени предприятия. Да се търсят възможности за оползотворяване на ненатоварени изчислителни мощности извън министерството по обработката на данни, които не са секретни.

В резултат на предприетите мерки и мобилизирането на силите на Информационно-изчислителния център и поделенията вече започнаха да дават информация "ИСКРА" и Автоматизираната система за КАТ. Интензивно се работи по внедряването на Автоматизираната оперативно-издирвателна система за НМ, базираща се на готови съветски разработки.

Тук специално искам да подчертая най-активното участие на оперативните поделения на Държавна сигурност (III, VI управление-ДС, Главно следствено управление) и особено на Второ главно управление при проектирането, изграждането и

От архивите на ДС

експлоатацията на автоматизираната информационна система "ИСКРА". ВГУ и сега продължава най-дейно да се включва при разработване на фондовете и експлоатацията на системата и оказва голяма помощ и съдействие за нейното по-нататъшно обогатяване и развитие.

1091

До края на петилетката главна задача на оперативните поделения и Информационно-изчислителния център е да осигурят пълното и ефективно внедряване и действие на основните автоматизирани информационни системи.

Определени резултати във внедряването на изчислителната техника имат Софийското градско управление и окръжните управления във Варна и Русе, които в голяма степен се дължат на личната ангажираност и активност на техните началници и на ентусиазма на специалистите от информационно-аналитичните звена в тези поделения. Известен напредък в използването на действуващите в Центъра системи се наблюдава и в Пловдив, Толбухин и други окръзи.

Ръководството на министерството е готово и в бъдеще да оказва пряка помощ на всяко окръжно управление със средства, съоръжения, изпращане на специалисти. В това отношение е нужно преди всичко инициатива от самите началници на окръжните управления.

От всички трябва да се разбере колко важна и сложна е задачата за по-нататъшното разработване и внедряване на изчислителна техника в МВР. В редица окръжни градове като Благоевград, Велико Търново, Пловдив, Видин, Стара Загора, Бургас и др. има заводи, институти, лаборатории за електронно оборудване, радио-телевизионна, измерителна и съобщител-

Из архивите на ДС

на техника, които нашите органи трябва най-пълно да използват при решаването на своите задачи по изграждането и използването на електронната техника. В това отношение е необходима голяма инициатива, настойчивост, преустройване на нашето мислене и подход към тези важни проблеми.

1092

ДРУГАРИ,

Новите теоретически разработки и практически подходи, развити от др.Т.Живков след XII конгрес на БКП, не могат да бъдат цялостно разгледани в рамките на един доклад. Поради тяхната същност, всеобхватен характер и стратегическо значение всички ние отново и отново ще се връщаме към тях. На днешното разширено заседание на Колегиума направихме опит да открроим някои от онези най-съществени проблеми и задачи, които произтичат за нашето министерство от новите партийни постановки.

Сега главното е партийните организации и служебните колективи да подемат като важна задача по-нататъшното задълбочено изучаване и усвояване на новите теоретически разработки и практически подходи, разработени от др.Т.Живков.

Още веднъж искам дебело да подчертая, че на основата на Решението на Политбюро от юли м.г., на оценките и изводите, които направихме днес, следва да се направи критичен анализ на дейността на всички звена, на всички поделения и направления в работата, да се актуализират плановете и програмите, които сме разработили, и се приведат в пълно съответствие с новите постановки и подходи и изменящата се по-

Из архивите на ДС

1093

литическа и оперативна обстановка.

Политическият подход трябва да стане ядро, сърцевина на цялата наша служебна и партийна дейност, показател за степента на съзнателност на личния състав и неговата борба за изпълнение на поставените пред поделенията задачи. Именно от позициите на политическия подход и високите партийни критерии следва да се оценяват новите моменти на оперативната обстановка, на нашата собствена дейност, на трудностите и големите проблеми, които трябва да решаваме. Тук е недопустимо каквото и да е подценяване и омаловажаване. Напротив, длъжни сме да разработим най-ефективни и действени мерки за изпълнение на задачите.

През периода след XI и XII конгрес на БКП, на основата на партийните решения и указания на др. Т.Живков,ръководството на министерството разработи и обнови ръководните документи по всички основни направления на дейност на органите на МВР. Те изцяло се основават на програмните документи на партията, съответстват на социалистическото ни законодателство, отразяват опита на съветските органи на КГБ и МВД и определят същността и технологията на оперативната и управленческата ни дейност на сегашния етап.

Съществуват достатъчно основания отново да обърнем внимание на въпроса за системните грижи и настойчивост, които началниците на централните, окръжните и районните управления, техните заместници, началниците на отделите и отделенията трябва да проявяват за най-задълбочено изучаване, познаване и прилагане в практическата дейност от целия личен състав на заповедите, инструкциите и указанията на ръковод-

Из архивите на ДС

1094

ството на министерството.

Отклоняването, неточното и неправилно прилагане на ръководните документи поради тяхното непознаване, допускането на самодейни, самоволни прояви твърде често води до нарушение на законността, дисциплината, на партийния и служебен морал. Това уронва престижа както на отделния служител и ръководител, така и на органите на МВР като цяло.

Въпросът за повишаване ролята на субективния фактор, решителното преодоляване на остарелите постановки и подходи в работата, създаването на условия за разгръщане творчеството, силите, инициативата на всички служители е важна задача пред служебните и партийните ръководства.

На всички е известно, че през последните години нашият състав, по силата на обективните закони, се подменя, привличат се нови млади кадри. Това налага ръководният състав непрекъснато да повишава своята взискателност и отговорност, контрол и помощ към служителите в процеса на изпълнението на задачите. Голяма част от работното си време трябва да отделя за най-пряк, непосредствен контакт с подчинените, да ги учи, проверява и подпомага.

Личният пример на ръководителя, неговата политическа и професионална подготовка, неговата готовност да отделя време за ежедневна работа с подчинените си сега имат решаващо значение. Това изисква всеки от нас правилно да разпределя своето работно време, да не допуска времеядство, отклонение по странични и нежуни дейности, а да съсредоточава вниманието и силите си върху най-същественото и най-важното. Пряката, непосредствена работа на ръководния със-

Из архивите на ДС

62

тав със служителите ще му даде възможност още по-правилно да ги опознава, да разкрива техните възможности, да създава условия за най-правилното им развитие и реализация.

В решаването на тези отговорни и важни задачи изключително място и роля имат Партийният комитет на МВР, партийните органи и организации в нашата система. Министерството на вътрешните работи разполага с мощни, политически зрели и организационно укрепнали партийни организации, способни да сплотяват и ръководят комунистите. Те и занапред трябва да създават здрава и творческа партийна атмосфера в поделенията, да мобилизират енергията, силите, възможностите, инициативата на комунистите и всички служители, да укрепват тяхната вяра, оптимизъм и готовност за още по-активно, още по-всеотдайно реализиране на партийните предначертания.

1095

Искам да изразя увереността на ръководството на министерството, че днешният разширен Колегиум ще бъде основа за нов подем в усъвършенстването и повишаване ефективността на цялостната дейност на министерството, за да отговорим с нови дела на грижите и доверието на Централния комитет на партията, на нашия пръв партиен и държавен ръководител др. Тодор Живков, на нашия прекрасен трудов народ.

Отп. в 1 екз.
Изп.: Ив.Попов
Нап.: Сл.Атанасова-158
24.01.1983 г.
Размн. в 20 екз.

Като стенограма от заседанието 63

ДР. МИЛКО БАЛЕВ:

Уважаеми другарки и другари,

С вълнение (вярвам, не ще ме упрекнете в неискреност, ако кажа, че с вълнение) се явявам пред Колегиума на Министерството на вътрешните работи. Вълнувам се, защото пред вас, пред националния актив на Министерството на вътрешните работи, напълно естествено, не един път др. Тодор Живков – сърдечният, верният приятел и строител на органите на Министерството на вътрешните работи, е произнасял свои вдъхновени и програмни слова, които имат и теоретическо, и практико-политическо значение за изграждането, възпитанието и работата на органите на МВР, за тяхната класова, партийна същност и характер, за усъвършенствуване на техния подход и методи, за социалистическата законност, за вътрешната сигурност и спокойствие в страната, за развитие на социалистическата демокрация и за утвърждаване на социалистическия начин на живот и т.н.

Пред вас, пред вашия национален актив той е очертавал новаторско отношение към назряващите социални проблеми, мотивирал е нови идеи и подходи към явленията и процесите на социално развитие, правил е дълбоко творчески изказвания, както подчерта и др. Димитър Стоянов, които имат значение и за цялата наша страна.

Ето защо на мен ми е особено приятно да изпълня поръчението на др. Тодор Живков да ви приветствувам от името на Политбюро на Централния комитет на партията, да ви предам пламенните негови лични поздрави, сърдечнитете другарски

Из архивите на ДС

1097

пожелания на др. Живков за нови успехи във вашата непосредствена, напрегната и изпълнена с много тревоги високоотговолна работа, пожелания за добруване и за щастие и на вас и вашите семейства. Известни са,другари, грижите на др. Живков за органите на МВР и за тяхното укрепване. Смятам, че единодушни ще бъдем, ако заявим: "Другарят Тодор Живков до сега нито един път не е изменил на своята първа след Деветосептемврийска чекистка любов." Особено приятно ми е, да ви съобщя за един нов израз на уважение и обич, на грижа към органите на МВР от страна на Политбюро, от страна лично на др. Тодор Живков, по негово поръчение. На последното заседание на Политбюро във вторник, лично др. Тодор Живков предложи и Политбюро единодушно реши да се увеличи щатната численост на Министерството на вътрешните работи с 3000 бройки. Увеличението на състава на министерството да се извърши в рамките на общия баланс на административно-управленческите кадри на страната, а не на МВР, и да се реализира на етапи до края на Осмата петилетка, като най-значителното вероятно ще бъде през тази година.

Наистина, другарки и другари, на вашата преданост, на вашата обич, доверието и предаността на органите на МВР към партията и Централния комитет, Политбюро и лично др. Тодор Живков отговарят и с обич, и с пълно доверие, и с нови дела и грижа за по-нататъшното им укрепване и многостранно усъвършенствуване. И това, което ви съобщих, смятам, че ще остане за лично потребление, тъй като тук сме на разширено заседание на МВР, а не на заседание на Управителния съвет на Съюза на българските журналисти. Вярвам, разбирате затруднението

Из архивите на ДС

1098

ни да се изкажа на вашето разширено заседание.

Първо, не е моя задача да давам оценки, да правя изводи и да поставям задачи в такава деликатна област каквато е работата на органите на МВР. Това е задача на Политбюро и главно на генералния секретар на Централния комитет на партията. Изобщо и след Априлския пленум както е, не бива много ръце да пипат тука в тази деликатна област. Тука главните указания са указанията на генералния секретар на партията и от това печели и партията, от това печелят и органите на Министерството на вътрешните работи.

Трябва да ви кажа, че наистина реших сериозно да си се подготвя и си направих едно изказване доста обстойно, позовах се и използувах многобройните постановки на др. Живков за органите на МВР. Получи се нещо интересно. Накрая се отказах от това. Но ми се струва, че няма да бъде зле изказванията на др. Живков (отдавна съм събрал) може би в началото за вътрешно ползване да ги съберем, да ги издадем в отделна книга и да бъдат те нова настолна книга в непосредствената ваша и теоретическа, и политическа, и практическа работа в органите на МВР.

Другари,

Ние със задоволство чухме обстойния и задълбочен доклад на др. министър Димитър Стоянов, който анализира работата и формулира задачите на органите на МВР в светлината на новите теоретически разработки и практически подходи, развити от др. Живков в неговите доклади, речи и изказвания след XII партиен конгрес, в това число и в светлината на забележителното слово на др. Живков пред Националното съвещание на орга-

Из архивите на ДС

1099

ните на МВР, слово, произнесено наскоро след XII конгрес - на 1 юли 1981 година. Правилно др. Стоянов подчерта, че по такъв начин още в процеса на изучаване и осветляване на конгресните решения, още в процеса на намирането на най-верните насоки за тяхното реализиране, Министерството на вътрешните работи бе въоръжено с творчески дешифрирани, развити и обогатени в съответствие с новите изменения на социалната практика постановки. Правилно по-нататък той каза, че богатството на анализите, оценките, изводите и постановките, развити от др. Тодор Живков в неговите доклади, речи и изказвания след конгреса са сигурен ориентир за социалната практика, за дейността на всички органи и организации, в това число и на МВР, в борбата за изпълнение решенията на XII конгрес. Правилно тук бяха дадени и високите постижения и слабостите и недостатъците в работата на МВР. Аз трябва да ви кажа, че главната си задача тука виждам да слушам и ще информирам др. Живков подробно за това разширено заседание на {олегиума,ще му предам вашите уверения за по-нататъшна верна, честна, комунистическа и чекистка служба в името на партията, в името на нашата социалистическа родина. Като казах за слабостите, аз смятам, че не случайно др. Димитър Стоянов, понеже разбра, че снощи съм се върнал от Варна, и понеже знае, че съм народен представител в Ловешки окръг, взе та спомена и Русе, и два пъти Ловешки окръг. Като съпричастен към тези окръзи, аз смятам, че от името на варненци и на ловчалии мога да обещая, че ще се поправим и занапред нашите окръзи с добро ще се споменават тук.

Правилно в изказванията се изтъкна, че главното съдържание на целокупната дейност на партията и страната.в това чис

Из архивите на ДС

1100

ло и на дейността на органите на МВР е борбата за изпълнение на конгресните предначертания. Именно в резултат на успешното претворяване на решенията на конгреса икономиката се развива с високи и стабилни темпове, социално-политическият климат, за който вие имате значителен принос, е ведър, оптимистичен, несмущаван от сериозни трудности, по-нататъшен разцвет отбеляза духовният живот. Такава именно е общата панорама на нашето развитие като страна, като социалистическо общество, което неотклонно се приближава към непосредствената си историческа цел – зрелия социализъм. Ние не можем да си представим това наше развитие, както и тук беше изтъкнато, работата на нашата партия и държава, на органите на МВР, на целия ни субективен фактор без онзи дълбок теоретико-политически и практически фундамент, който се съдържа в следконгресните разработки на др. Живков. Силата и перспективността на новите идеи се проверява чрез практиката и преди всичко чрез политиката на комунистическата партия. А новите разработки на др. Живков са наш неоценим идейно-политически и теоретически капитал, защото те развиват и обогатяват курса на Българската комунистическа партия, партия, чиято зрялост и стабилност, чието новаторство и творчество осигуряват сегашния и по-нататъшния възход на страната, на нейната икономика и духовен живот, на благоденствието на нашия народ.

Радостно е, че Министерството на вътрешните работи, органите на МВР, както ми заяви да кажа др. Живков, начело с др. Димитър Стоянов, разгръщат активна и разностранна политическа, идеологическа и организаторска работа за приложение в живота на решенията на XII конгрес. И аз бих допълнил: за

Из архивите на ДС

изучаването и претворяването на новите разработки на др. Живков, за тяхното превръщане в теоретическа и практическа основа на дейността на всяко звено, на всяка социална клетка, на всеки трудов колектив и на всеки служител в МВР. Др. Живков ми поръча да ви съобщя, че Централният комитет на партията дава висока оценка на този ваш подход, на цялостната ваша работа, на самокритичното отношение към всестранната дейност на органите на МВР.

1101

Другари, историческият опит убедително показва, че умението да се провежда правилен политически курс изисква да се полагат непрестанни грижи за развитието на марксистко-ленинската теория, изисква да се разкриват най-подходящи практически подходи за решаването на проблемите, които възникват по нашия път. Както виждате, аз възприех друг подход. Реших да се спра на някои аспекти, които издигат пред нас и поставят новите теоретически разработки на др. Живков. Нас, комунистите, както се подчертава и в Отчетния доклад, изнесен пред XII конгрес, винаги ни е владял (цитирам) "Духът на свещена неудовлетвореност от постигнатото, на критичност и самокритичност, на творческо търсене на нови, по-добри решения, на нови хоризонти, оня революционен новаторски дух, който е така характерен за Българската комунистическа партия и който все повече става характерна национална черта на българския народ. На тази оценка се потвърждават, смятам ще бъдем единодушни, и от работата на сегашното разширено заседание на Колегиума на Министерството на вътрешните работи, от доклада и от чудесните изказвания, които изслушахме тука. Целият въпрос е в това как да се съхранява и обогатява новаторската

Из архивите на ДС

1102

същност на нашата работа съобразно конкретните условия, съобразно достигнатото и най-важното съобразно етапа на който се намираме. Дълбок и многостранен отговор на тоя въпрос ни дава Априлската генерална линия на партията. Вие знаете оценката на всички български комунисти, на целия ни народ за тази линия, оценката на Дванадесетия партиен конгрес. И едно от големите достойнства на тази линия, нейна отличителна черта като пример за мислене по творчеството на законите на марксизма-ленинизма е умението на партията, на нейния Централен комитет, голямото, изключително голямото умение на др. Тодор Живков да съчетава в нерушимо единство борбата за постигане на нашите стратегически цели с разработката и приложението на съответни на етапа на нашето развитие подходи и конкретни решения на проблемите. Този начин на мислене и действие е наше неоценимо богатство, наше достояние. Той е най-сигурната гаранция, че независимо от неизбежните зиг-заги, от грешките и слабостите, които понякога се допускат, нашата политическа линия е линия жизнена, линия перспективна. Затова и Априлската линия е линия на настоящето, и на бъдещето на България, затова Априлската линия е кръвна същност и на работата на органите на Министерството на вътрешните работи. Уроците и постиженията на Априлската генерална линия и в това отношение са дълбоко поучителни. Зараждането, развитието и днешния триумф на Априлската линия като процес и влог в марксизма-ленинизма могат да се характеризират и като умение да се дават нови теоретически постановки, да се откриват нови подходи към все по-сложната и динамична действителност. Да се обогатяват и преустройват средствата и пътищата за постигане

Из архивите на ДС

1103

на набелязаните цели. И в основата на този процес, както тук беше от всички потвърдено, е заложен историческият принос и личният почерк, ленинският стил на мислене и начин на действие които характеризират делото на др. Тодор Живков като крупен теоретик, политик и организатор. Както е известно, той, обобщавайки колективният опит на Централния комитет, на цялата партия, на трудещите се, отчитайки обективният ход на процесите и явленията в цялата им широта и сложност, става начинател на идеи и постановките, които преобразяват и обновяват нашата работа, водят към нови върхове в цялостното ни развитие като страна и народ. И сега в докладите, речите и изказванията на др. Живков след Конгреса откриваме отново онова дълбоко потапяне и задачите, които стоят пред нас, онзи вещ и вдъхновен анализ, който извежда на нови висоти нашата марксистко-ленинска теоретическа мисъл, нашата партийна политика и практика. В случая, струва ми се, е особено важно е да се подчертае изходната позиция на Централния комитет на партията, изходната позиция на разработките на др. Живков. Тя може да се характеризира в два аспекта. От една страна, това са нашите исторически успехи във всички области, постигнати от нашия народ с помощта на Съветския съюз, в сътрудничество с братските социалистически страни. Дойде, можем да кажем, време, когато и социализмът в нашата страна получи своя история, свои етапи на утвърждаване, свои мерки за сравнение. И завоюваните епохални успехи намериха най-силен израз в Отчетния доклад пред конгреса. И съвсем закономерно и оправдано в бъдещата си работа като народ и партия, като страна ние ще мерим новите си постижения с този връх и ще достигнем до нови върхове, до

Из архивите на ДС

1104

нови завоевания.

От друга страна, ние не можем да видим новите проблеми, да ги изучим в дълбочина, ако не отчитаме условията, обективните исторически обстоятелства, при които ще изграждаме по нататък развития социализъм у нас. Анализът на тези именно условия и обстоятелства е крупна заслуга на Дванадесетия конгрес, на др. Живков.

Работим в обстановка, която съществено се различава от периода, когато пристъпвахме към строителството на развитото социалистическо общество. Нашата обществена система измина значителен път в осъществяването на партийната програма. Тя вече се развива до голяма степен върху собствена основа. Все повече придобива черти и измерения, които характеризират зрелия социализъм. Всичко това именно ни позволява да се движим напред по-ускорено, по-уверено. И заедно с това пред нас се поставят невероятно сложни задачи, свързани с изграждането на адекватна на зрелия социализъм материално-техническа база, с по-нататъшното всестранно усъвършенствуване на обществените отношения, на духовния живот. И тези нови задачи изискват и нови подходи за тяхното осмисляне и практическо решаване. Новото равнище на обществото изисква по-нататъшно развитие на философията на общественото ни развитие, на социално-управленческите структури и механизми на партийно-политическия стил. Новото равнище на нашето общество изисква по нов начин да се поставят въпросите за по-нататъшното разгръщане творческата енергия на трудещите се, за тяхното все по-голямо въвличане в управлението на производството и обществения живот. И нашата партия не можеше да не анализира тези нови проблеми, не мо-

Из архивите на ДС

72

жеше да не отиде смело напред и в теоретическо, и в практическо отношение. Един от кардиналните проблеми, анализирани всестранно в разработките на др. Живков е по какъв начин да вървим по-нататък в изграждането на зрелия социализъм. Тук по принцип са възможни различни подходи. Единият път: това е борбата за запазване на завоюваните позиции, за съхранение на достигнатото равнище на икономическо развитие, на стандарта за живот, на полученото богатство и благоденствие. Този път привидно е твърде примамлив. Обстановката у нас е спокойна добре се изпълняват конгресните предначертания. Същевременно международната обстановка е сложна. Не е ли правилно в такъв случай да се ориентираме към стратегията преди всичко на укрепване и стабилизиране на това, което сме постигнали Естествено, то се разбира от самосебе си, ние не се отказваме от този път, ние няма и не можем да допуснем намаляване на националния доход, влошаване на жизненото равнище на трудещите се. Но, както изяснява др. Живков, този път крие и опасности. Запазването на статуквото съдържа сегашни и бъдещи противоречия може да доведе до определени сътресения и трудности. Да се застане на такава позиция, значи до известна степен да сечем клона, на който седим. В обстановка, когато в света шества научно-техническата революция с нейните колосални постижения, в обстановка, когато нашето общество съдържа наистина изумителни резерви и възможности уверено да отиваме напред, да се равняваме с челни позиции в социалната и другите сфери, да се придържаме към такъв подход, т.е. да запазим само съществуващото, това значи да изпуснем златния си шанс като народ и като общество. И историята, и идните по-

1105

Из архивите на ДС

1106

коления няма да ни простят това.

Вторият път може да се определи като път на постоянно натрупване на предимствата завоювани досега, усъвършенстването на отделни звена, на отделни отрасли в производството, на отделни страни на управлението и пр. Ние никога не сме се отказвали и от този път. Пътят към голямата цел минава през измененията на отделните сфери, през количествени натрупвания в цялата обществена система. Но знаем също, че и този път крие своите клопки, своите опасности. Както посочва др. Живков,, главната опасност е опасността от предимно екстензивното развитие на икономиката и на надстройката, път, който партията отрече, път, който за известен период от време имаше своето значение, като партията определи бъдещата ни дейност като курс към решителна интензификация на народното стопанство, на всички сфери на живота. А курсът към дълбоки качествени изменения опрян на съвременната научно-техническа революция, на масовото внедряване на авангардни научно-технически постижения, за която изключителна заслуга имате и вие и някога историята ще каже и тази заслуга. Курс към усъвършенстване на системата на обществените отношения, към разгръщане на трудовата и политическата активност на трудещите се и на отделния социалистически труженик. Това в най-силна степен очертава измеренията на сегашния подход на партията, развит дълбоко, всестранно и настъпателно в новите произведения на др. Тодор Живков. Този подход е в пълния смисъл на думата творчески марксистко-ленински подход, последователно научен подход, подход, който отчита постиженията и завоеванията на Съветския съюз и на другите социалистически страни, подход,

Из архивите на ДС

1107

който е насочен глобално и към икономическата област, и към политическата система, и към разгръщането на индивидуалните сили и способности на човека. С една дума, към постигането на нови върхове в нашето развитие. Историческа е заслугата на др. Живков, че той всестранно анализира особеностите на сегашния етап на нашето обществено развитие и разработи система от теоретически, политически, идеологически и практически оръжия зарешаването на новите задачи.

Кои са по-конкретно измеренията на този принос?

На първо място, новите разработки на др. Живков представляват (тук се подчерта) идейно-теоретичен комплекс от постановки и подходи, които издигат на нов етап нашата марксистко-ленинска теоретическа мисъл, стратегията и тактиката на партийта за развитието на цялостния обществен организъм, инструментариума на нашата ръководна и изпълнителска дейност и т.н. И в този именно комплекс всяка негова част носи творческия и новаторски заряд на цялото и заедно с това цялото е немислимо без съставките си.

На второ място. Новите теоретически разработки и практически подходи, развити в докладите, речите и изказванията на др. Живков след XII конгрес са цялостна платформа за ефективна политическа, идеологическа и организаторска дейност на сегашния етап от развитието на нашето общество. В тях са намерили проникновен, дълбок марксистко-ленински анализ най-актуалните проблеми на съвременна България, в тях е начертан пътя за преодоляването на тесните места във функционирането на нашето общество. Всички разработки са проникнати от дълбок реализъм, от близост до грешната майка-земя и в същото време

Из архивите на ДС

1108

от неизчерпаем исторически оптимизъм, от неизчерпаема вяра в бъдещето и на страната, в бъдещето на комунизма.

На трето място, новите теоретически разработки представляват дългосрочна перспективна програма за по-нататъшно изграждане на зрялото социалистически общество в нашата страна. И тази платформа има глобално значение за нашето обществено развитие, тъй като в нея са поставени и решени именно глобални социално-икономически и обществено-политически проблеми. Постановките за собствената материално-техническа база на зрелия социализъм, за комплексната автоматизация и широката механизация на производството, за научно-техническата революция и интелектуализацията, за собственика и стопанина, за развитието на политическата система, за труда и трудовите отношения и т.н. имат принципно значение за един продължителен период, представляват принос в идейната съкровищница на марксистко-ленинското учение, в теоретическата мисъл на партията на българските комунисти.

На четвърто място, новите разработки не само осветляват теоретически новите проблеми на нашето обществено развитие, не само дават практическите насоки за решаването на тези проблеми. Те същевременно обогатяват (и аз искам дебело да подчертая тази мисъл) и нашата методология, нашето умение творчески да мислим и решаваме проблемите, които стоят непосредствено пред нас. Това умение, което в истинския смисъл на думата е синоним на голяма наука и ще ми позволите да кажа и на изящно изкуство, разкрива една изключително важна, една същностна страна на априлския подход, страна, която ние за съжаление все още не сме изучили и не прилагаме в достатъчно

степен в нашата непосредствена работа. Става дума за следното. Априлската линия като марксизъм-ленинизъм в действие в специфичните условия на България е както верен политически курс, както процес на творческо разработване и провеждане на новаторски постижения, така и строга научна методология на нашата теоретическа, политическа, идеологическа, организаторска и практическа дейност. Накратко: тя е начин на мислене и начин на действие. Начин, който творчески превежда на езика на Българската комунистическа партия основополагащите се принципи на марксистко-ленинската теория като логика, като диалектика, като най-обща методология. Начин, който ни позволява успешно да се ориентираме и да определяме не само това, което трябва да се извърши, но и как то да се извърши. Разработките на др. Живков трябва да се използват именно и като методологически ключ за решаване на конкретните специфичните проблеми във всяка сфера, на всяко равнище на нашия социален живот. Ето защо е необходимо тези теоретични разработки и практически подходи да станат основа върху която всяко ръководство и всеки колектив да набележат конкретни изводи и задачи съобразно конкретната обстановка. Това, което по един достоен начин стори и вашето разширено заседание на Колегиума.

Ще насоча, другари, вашето внимание само върху няколко въпроса, които имат фундаментално теоретическо значение и политическа значимост. Само ще ги спомена, макар че се изкушавам от мисълта по-подробно да се спра на тях.

Първо, за по-нататъшното развитие на концепцията за зрялото социалистическо общество. Известно е, че в резултат на огромната теоретическа работа, извършена от др. Живков,

1109

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

1110

от цялата партия, на X конгрес бе приета, както знаете, Програма за изграждане на развито социалистическо общество у нас. В своя докладпред конгреса др. Живков обоснова с марксистко-ленинска смелост, размах и реализъм нейните основни теоретически и политически положения. Още тогава, следвайки принципа, че марксизмът-ленинизмът не е догма, а ръководство за действие той изтъкна (цитирам) "Програмата няма претенцията да бъде абсолютна истина от последна инстанция. Като дава теоретически отговор на редица проблеми, тя не предрешава бъдещото развитие на теорията, не ограничава по-нататъшните творчески изследвания." И Дванадесетият конгрес на партията се проведе 10 години по-късно, един не много голям исторически срок, който обаче по съдържание и темпове на развитие, по успехи, по натрупан практически опит се равнява на много десетилетия, представлява огромна историческа крачка напред. Тази дистанция не е просто във времето, а историческа дистанция, даде възможност на др. Живков както в материалите на XII конгрес, така и в цялостния идейно-теоретически комплекс, разработен след конгреса, да направи анализ и обобщение, които са нов етап в развитието на концепцията за зрелия социализъм. Да направи анализ и обобщение, които обогатяват и допълват по-нататък Програмата на нашата партия за изграждане на развитото социалис ическо общество. Да направи анализ и обобщение които внасят принципно нови положения в съкровищницата на марксизма-ленинизма. Идеите на др. Живков в това отношение тепърва има да бъдат осмисляни и анализирани. И само ще отбележа някои нови решения, отнасящи се до нашето общество като цяло, свързани с диалектиката, философията и социологията на

Из архивите на ДС

1111

78

изграждането на зрелия социализъм.

Първо, за оценката на периода, който сме достигнали в изграждането на зрелия социализъм. Главното съдържание на този процес, който се извърши, е по-нататъшното изграждане на съответствуваща на зрелия социализъм материално-техническа база. И тука др. Живков направи всестранна характеристика на различните аспекти на тази база. Това е преди всичко нейният технически и технологически аспект. Тя се основава на комплекс ната автоматизация на авангардните технологии на съвременната научно-техническа революция. Това е нейният икономически аспект. Тя трябва да осигури (цитирам) "Обществена производителност на труда по-висока от тая на капитализма". Това е нейният социален, хуманен, човешки аспект. Тя трябва да осигури всички необходими условия за високо задоволяване на материалните, социалните и духовните потребности на хората. Това е нейният политически и идеологически аспект. Тя трябва да допринесе за цялостно разкриване на предимствата на зрелия социализъм пред капитализма, защото реалният социализъм на съвременния етап все още не е изявил напълно своите предимства пред капитализма. И усвояването на постиженията на съвременната научно-техническа революция днес е проблем със стратегическо значение. Друга алтернатива ние нямаме. А в центъра на тази постановка е постановката за решителен курс към интензификация. И ако трябва лаконично, кратко да се изрази една от водещите идеи в постановката на др. Живков за повсеместна интензификация върху основата на научно-техническия прогрес, може да се каже, че това е оптимизацията.

Второ. Постановката за държавата като собственик и тру-

Из архивите на ДС

1112

довият колектив като стопанин на социалистическата собственост. Тука по тоя въпрос се говори, има също някои интересни неща.

Трето. Постановката за по-нататъшното развитие на партията като ръководна и направляваща сила на нашата политическа система, на нашето социалистическо общество. Аз искам тука само да отбележа, че ние никога не сме разглеждали примитивно издигането на ръководната роля на нашата партия, никога не сме смятали, че това означава просто разширяване на правата на партийните органи и организации или груба намеса в живота на останалите организации и институции на нашето общество. Привилегията на ръководна и направляваща сила означава повече отговорности и повече задачи, повече труд и по-голямо напрежение на силите.

Тук стоят въпросите за общественото мнение, за връзките с масите. По-нататък. Идеите и постановките за по-нататъшното развитие на политическата система на нашето общество. За разгръщането на социалистическия демократизъм върху основата на икономическата демокрация, за пряката и представителната демокрация. За новото място, роля и отговорност на обществено-политическите организации като органическа част от нашата политическа система, а не като трансмисии на партията. Става дума, следователно, за най-важни въпроси на реалния социализъм и както в своето предишно творчество, така и в най новите си разработки др. Живков разкрива нови закономерности на политическия живот на реалния социализъм, идеи, които представляват влог в съкровищницата на марксизма-ленинизма. Специално искам да отбележа две от тях. Едната е, че развитието

Из архивите на ДС

на социализма намаляват оперативните функции на централните държавни органи, променя се балансът на инициативите отгоре и инициативите отдолу. Това обаче в никакъв случай не означава, че ролята на социалистическата държава в живота на нашето общество намалява. Напротив, тя се увеличава. Тя расте, но намира израз преди всичко в стратегическите направления, в решаването на възловите национални и регионални проблеми.

1113

И втората е за отношението между различните партии в развитието на социализма, за особеностите на действие на многопартийната система в условията на социализма. Въз основа на опита на взаимодействието и сътрудничеството между нашата партия и Земеделския съюз, между комунисти и сдружени земеделци, прилагайки творчески марксистко-ленинското учение, др. Живков установява, че взаимодействието между две партии в условията на социализма е коренно противоположно на взаимодействието между две партии в буржоазните общества. Докато в така наречените западни демокрации засилването на една партия винаги става за сметка на друга партия, то при социализма действува различна закономерност. Нарастването ролята на Българската комунистическа партия в изграждането на зрелия социализъм не води до намаляване, а става едновременно с нарастването ролята на Българския земеделски народен съюз.

Следващ момент, на който искам да се спра. Ако искаме накратко да резюмираме всички проблеми, които др. Живков поставя, то те ще се сведат до стремежа на партията да осигури благоденствието и прогреса на всеки човек, неговото развитие, разцвета на цялото общество върху основата на труда, на свободния и творческия труд на всеки и на всички. Именно трудо-

Из архивите на ДС

1114

вият човек и грижата за задоволяване на неговата естествена потребност да се труди, за уреждане върху нова основа на трудовите отношения, за все-по-добро задоволяване на неговите растящи материални и духовни потребности са главното в основните положения на партийната концепция за нов Кодекс на труда, разработени от др. Тодор Живков и приети от Пленума на Централния комитет. Тази всеобхватна социално-политическа платформа за трудовата Конституция на Народна република България сега широко се обсъжда в цялата страна, обсъжда се и в органите и партийните организации в системата на Министерството на вътрешните работи. Трудовият човек и задоволяването на неговите растящи материални и духовни потребности беше в центъра на работата и на проведените през декември миналата година Пленум на Централния комитет и сесия на Народното събрание, на които бяха обсъдени и приети планът за социално-икономическото развитие и бюджета на страната за 1983 година. И този Декемврийски пленум на Централния комитет ще остане в историята на партията с произнесената от др. Тодор Живков изключително важна реч. В нея той поставя съществени нови проблеми на стратегията и тактиката на нашето по-нататъшно социално-икономическо развитие за съдбата и бъдещето на социализма, на социалистическото общество у нас. Бих казал, че това е своего рода реч-стратегия и за нашата социалистическа общност, за общите наши проблеми, които вълнуват всички наши страни. Тя показва за какво следва да се готви социализмат, какво следва да се прави по-нататък. По същество тя ни въоръжава с перспектива не само за близките години, но дори и до 2000-та година. По тази реч допълнително ни предстои сериозна

Из архивите на ДС

1115

82

работа. Аз предполагам, че вие с нея сте запознати. И освен това тя вече ще бъде разпратена и за по-широко запознаване. Тези, които не са се запознали ще трябва да напрегнат сивото мозъчно вещество, за да пречупят, както и при досегашните речи, своите задачи в нейната светлина. Трудовият човек и задоволяването на неговите растящи материални и духовни потребности ще бъде и сърцевината на съвместното заседание посветено на 10-годишнината от Декемврийската социална програма на партията, което ще се състои на 11 и 12 февруари. И на това съвместно заседание въз основа на решенията на XII конгрес и на партийните документи след него главно ще бъде актуализирана Декемврийската програма до 1985 година и евентуално до 1990 година. Тя ще бъде допълнена с нови насоки за подобряване жизненото равнище на народа. Трудовият човек и задоволяването на неговите растящи материални и духовни потребности ще бъдат предмет и на специалния пленум на Централния комитет по въпросите на селското стопанство, което ще се състои наскоро и на предстоящите конгреси на науката и културата.

Шесто. Смятам, че ще бъдем единодушни, ако подчертаем, че теоретическите разработки и практическите постановки и подходи на др. Живков след Дванадесетия партиен конгрес издигат на нова висота интернационалната същност, интернационалният характер на нашата партия и на нашата социалистическа държава. Важно значение за по-нататъшното развитие и обогатяване на единствено спасителния и днес за България курс е най-тясното сближаване и всестранно сътрудничество на Народна република България със Съветския съюз. В тази насока имаме още допълнителни нови ценни обогатяващи нашата работа за провежда-

Из архивите на ДС

1116

нето на този курс разработки. С нова сила в тези тези речи и доклади и изказвания на др. Живков се подчертава, се обосновава така както прилича на Българската комунистическа партия водещата световноисторическата роля на КПСС и на Съветския съюз в съвременната обстановка. Припомнете си например словото на др. Живков в Москва при честуването на 60-годишния юбилей от образуването на Съветския съюз. Ние с др. Кашев бяхме там и трябва да ви кажа, че не само ние българите, а и цялата зала и всичките гости от чужбина просто с вълнение изслушаха тази забележителна силна реч на др. Живков. А да не говорим за съветските хора. Това беше една чудесна реч, в която искреше и националното достойнство на българския комунист, на българин, това което сме направили е плод на политиката на партията, плод на труда на нашия народ. И в същото време тя беше проникната от изключителен интернационализъм и неизчерпаема обич към партията на Ленин, към Съветския съюз. И даде отговор много чудесен на ред такива тежнения. Спомнете си само мисълта, че ние не сме национални нихилисти, но спомнете си и това, че ние не сме партия и народ неблагодарни. И те разбраха за кого това се отнася. Трябва да ви кажа, че др. Кашев имаше заедно с неговите колеги много трудна задача. Почти всички участници в конгреса се затичаха и искат да отиват да прегръщат и да поздравяват др. Живков.

Другарката Станка Шопова каза, че има поръчение от всички младежки делегации, които са присъствували там, специално да приветствува и да изкаже благодарност на др. Живков за тази негова реч. Др. Живков припомнете си, бих казал аз, и неговите оценки в тая реч, а и в интервюто му дадено непо-

Из архивите на ДС

средствено след честването на юбилея в Москва, интервюто му във в. "Известия" за високата оценка, която той дава на ръководството на КПСС и лично на генералния секретар на Централния комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз др. Юрий Андропов за неговата реч пред Пленума на Централния комитет и за речта му, доклада му на юбилейното заседание по случай 60-годишнината. И аз смятам, че ние всички тук можем да бъдем особено доволни и че нас особено дълбоко ни радва принципната, комунистическата дружба и здравото лично приятелство което отдавна свързва нашите генерални секретари на Централния комитет на нашата партия и на КПСС другарите Тодор Живков и Юрий Андропов. И струва ми се, другарки и другари, че не ще сгрешим, ако кажем, че освен всички други много съществени фактори, тази тяхна дружба е споена и от тяхната партизанска съдба и бих казал от техните истински чекистки сърца.

1117

В усилията на КПСС, в общите наши усилия за укрепване на международното комунистическо и работническо движение, новите теоретически постановки и практически подходи допринасят за укрепването на международното комунистическо и работническо движение. И те имат важно значение в общата наша грижа за разгръщането мах и правилното, умно насочване на съвременните антивоенни движение, на движението за мир.

Много още бях си набелязал в разширения вариант. В случая и аз подходих към многовариантната система. Един вариант с изказванията на др. Живков, друг вариант без да се опитвам тук да се спирам. Знам, че не трябва "да се сгазва лука". Без да се спирам на задачите, работата и анализите на

Из архивите на ДС

1118

работата на органите на МВР. И един пък мой си вариант, малко по-широк, по някои от тези въпроси. Но какво да правя? Другарят Живков пак ми попречи. Аз си немах работа и се обърнах към него с молба: "Другарю Живков, няма ли да е добре на разширеното заседание на Колегиума на Министерството на вътрешните работи да прочета Вашето изказване на Съвещанието на Политическия консултативен комитет на държавите-членки на Варшавския договор в Прага, което дава политическа часоченост на редица въпроси?" И той каза: "Разбира се, ако там не се прочете, къде другаде може да се чете!". И аз смятам, че това е нов израз на доверие на др. Живков към вас, че това фактически става и непосредствено негово участие с негови лични думи на това заседание. И сега ще ви прочета два материала – единият е изказването на др. Живков направено в Прага на 4 януари 1983 година. Чета дословно.

.....

.....

.....

Освен това ще ви прочета и слово на др. Живков на другарската среща-вечеря в чест на участниците в съвещанието на Политическия консултативен комитет на Варшавския договор в Прага на 5 януари 1983 година.

.....

.....

.....

От архивите на ДС

Продължение на стенограмата
86

ДР. ШОПОВ:
Думата има др. министър.

ДР. МИНИСТЪР:
Уважаеми другари,

Разрешете ми от името на всички присъствуващи на разширения Колегиум да благодаря най-сърдечно на др. Балев за неговото участие в нашия разширен Колегиум. За нас това не беше едно обикновено присъствие на Колегиума. За нас това беше едно пълно съпричастие в нашата дейност, в нашите проблеми, в нашите тревоги, в нашите успехи и в нашите неуспехи. Ние почувствувахме, че действително др. Балев се вълнува, но ние се вълнувахме още повече от него затова как Централният комитет на нашата партия оценява работата на министерството, какви проблеми поставя др. Тодор Живков пред нас. Какви задачи предстоят за решаване от най-високата позиция - Централния комитет на партията и нейния генерален секретар. Ние приемаме голямото съдържателно слово на др. Балев като едно изключително дълбоко интерпретиране, анализиране, далеч напред и в дълбочина на докладите, речите и изказванията на др. Живков. Др. Балев отиде, както казах, в своя анализ и разработки, интерпретации, детайлизиране много далеч и това даде още едно далеч по-богато изключително богато съдържание на работата днеска на нашия Колегиум. Аз смятам, че нашият Колегиум, днешният Колегиум ще остане като едно важно събитие в живота на Министерството на вътрешните работи. Тука бяха съобщени поръчения на др. Живков за оценките, които той дава в работата на ръководството, на Колегиума, на цялата наша

Из архивите на ДС

1120

система отгоре до долу. Ние, другари, тука всички сме на зряла възраст хора, но аз не мога да не призная и вярвам, че всички вие ще се съгласите с мен, че в нашата трудна работа и напрегната тези думи нас ни стоплят, те ни вдъхват увереност, те ни дават твърдост, те ни правят непреклонни да правим всичко, което е необходимо, не което можем, а което е необходимо в сегашната обстановка за успешно изпълнение на онези задачи, за изпълнение на нашия партиен и чекистки дълг.

Аз искам да кажа, че в последните години или последния период ръководството на министерството поради сложната обстановка се налага много близко, бих казал ежедневно, другарите заместник-министри и секретарят на Партийния комитет, началниците на управленията да се съветваме, да обсъждаме заедно всеки проблем как би изглеждал по един начин, ако се реши, как би изглеждал по друг начин, при такъв подход, при друг подход. И след обсъждане, набелязване на варианти, ние винаги казваме: "Да, всичко това е добре, но ние трябва да се посъветваме с др. Живков как той ще ни поръча, как той ще ни посъветва". И аз мога да кажа, че поради характера на задачите и това, което каза др. Балев, че др. Живков се чувствува като в най-първата му любов, именно работата му в нашите органи, ние намираме, другари, пълна подкрепа, пълно разбиране, обсъждане с нас на тези въпроси и в края на краищата, когато ние действуваме се чувствуваме уверени, че няма да сгрешим или ако сгрешим, тези грешки ще бъдат по-малки и няма да бъдат принципиални. Запознаването ни тука с речта на др. Живков в Прага е нов израз на доверие към ръководния състав на Министерството на вътрешните работи. За това ние сме без-

Из архивите на ДС

1121

крайно благодарни. Аз моля др. Балев да доложи на др. Живков,(че ръководните кадри на Министерството на вътрешните работи, както направиха тук изявления почти всички изказали се другари, аз мога от името на всички да кажа, че ръководството на министерството, Колегиумът, целият ръководен състав правилно оценяваме тревожната обстановка и че ние ще направим всичко, за да изпълним задачите, които поставя генералният секретар на нашата партия пред органите на сигурността на нашата социалистическа държава.

Другарю Балев, уведомете др. Живков, че ние, всички участници в Колегиума, ще отговорим на доверието с нов етап в нашите усилия за издигане на нов етап нашата работа, за да отговаря тя на изискванията на генералния секретар на нашата партия. Ние искаме още веднъж да потвърдиме думите на др. Живков, че победоносно шествуващата в нашата страна социалистическа революция няма да бъде ударена в гръб, защото тя е здраво бронирана от органите на Министерството на вътрешните работи, за които "бронебойни патрони няма открити".

ДР. ШОПОВ:

Разрешете ми да обявя нашия голям разширен Колегиум който ще има изключително значение за нашата бъдеща обществено-партийна и оперативна дейност, за закрит.

ДР. БАЛЕВ:

Това, което каза др. Шопов се дължи на следното: голямо изключително значение поради присъствието на др. Живков на този разширен Колегиум.

заседанието беше закрито

Г 364 Екз. № 60
28.01. 1983 г.
СОФИЯ

89

СТРОГО СЕКРЕТНО

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М Е Р О П Р И Я Т И Я

на разширеното заседание на Колегиума посветено на "Новите теоретически разработки и практически подходи, развити от др. Т. Живков след XII конгрес на БКП и задачите, които произтичат от тях за органите на МВР"

1. Разширеното заседание на Колегиума да се проведе на 28 януари 1983 г. от 8.30 ч. в салона на Научно-техническото управление.

Докладът "Новите теоретически разработки и практически подходи, развити от др. Т. Живков след XII конгрес на БКП и задачите, които произтичат от тях за органите на МВР" да бъде изнесен от др. министър Д. Стоянов.

2. Докладът на министър Д. Стоянов да бъде прочетен на специално насрочени съвещания:

– пред офицерския състав на централните поделения на МВР лично от техните единоначалници.

Срок: до 20.II.1983 г.

– пред офицерския състав на СГУ и окръжните управления в страната лично от техните единоначалници. На тези съвещания да бъдат поканени първите секретари на Софийския градски и окръжните комитети на БКП.

Срок: до 9.II.1983 г.

На съвещанията в централните поделения, в СГУ и окръжните управления да вземат участие членовете на Колегиума по съгласувано и утвърдено разпределение.

Из архивите на ДС

1123

3. До края на м. април 1983 г. в централните поделения и СГУ и окръжните управления да се проведат в рамките на служебната подготовка без откъсване от работа семинарни занятия по изучаване на доклада изнесен от министър Д. Стоянов "Новите теоретически разработки и практически подходи, развити от др. Т. Живков след XII конгрес на БКП и задачите, които произтичат от тях за органите на МВР".

Конкретните оценки и постановки на новите теоретически разработки и практически подходи на др. Т. Живков, развити след XII конгрес да се усвояват най-задълбочено и свързват най-пълно с оперативната и управленческа дейност на органите на МВР.

На тази основа и при умелото усвояване и ползване на оценките и постановките направени в доклада на др. министър Д. Стоянов да се търсят, разкрият и използуват нови пътища, средства и форми за по-нататъшно подобряване работата на органите на МВР.

4. Инспекторатът на МВР през месеците март и май 1983 г. да направи съответни проверки в СГУ и окръжните управления и да информира ръководството на МВР как протича процесът на изучаване, усвояване и практическо използване на новите теоретични разработки и практически подходи, развити след XII конгрес на БКП от др. Т. Живков и задачите на МВР, които произтичат от тях, развити в доклада на министър Д. Стоянов.

5. За съвещанията с офицерския състав в централните поделения на МВР. за създадената организация и получените

Из архивите на ДС

1124

91

резултати по изучаването, усвояването и практическото използване на доклада изнесен пред разширеното заседание на Колегиума периодично да се информира ръководството на МВР от всеки зам.-министър, отговарящ за съответното централно поделение.

На основата на техните оценки и на информацията на Инспектората да се изготви от ЦИОУ обобщена информация, която да отрази и оцени цялостната дейност на органите на МВР по изучаване, усвояване и прилагане в оперативната и управленческа работа на новите теоретически разработки и практически подходи развити от др. Т. Живков след XII конгрес на БКП и на задачите на органите на МВР, произтичащи от тях.

Срок: края на м. май 1983 г.

6. На основата на новите теоретически разработки и практически подходи, развити след XII конгрес на БКП от др. Т. Живков, на основата на оценките и постановките направени в доклада пред разширеното заседание на Колегиума да се актуализират и подобрят плановете и програмите на всички поделения от системата на МВР.

7. Управление "Кадри", ЦИОУ, ВСШ "Г. Димитров", Научно-техническото управление, НИИКК и други поделения на МВР да организират и проведат специални научно-практически конференции, симпозиуми, обсъждания по новите теоретически разработки развити от др. Т. Живков, да включат нови теми в плановете си, да възложат на научни колективи задачата за по-нататъшното разкриване и по-пълното използване на теорети-

ческото богатство на партията.

8. Докладът на министър Д. Стоянов "Новите теоретически разработки и практически подходи, развити от др. Т. Живков след XII конгрес на БКП и задачите, които произтичат от тях за органите на МВР" да бъде отпечатан в отделна брошура и изпратен по разпределение и предназначение.

Из архивите на ДС

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
171
Из архивите на
1126

СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Министерство на вътрешните работи
ЦЕНТР. ИМФ. ОРГ. У-НИЯ
№ Т-430 Екз. № 4
27.1 1986 г.
СОФИЯ

С Т Е Н О Г Р А М А

от заседание на Колегиума, състояло се на 06.01.1986 г. от 9.30 ч. в заседателната зала на министерството

ДНЕВЕН РЕД:

1. Предложение за създаване на самостоятелно икономическо управление за контраразузнавателно обезпечаване на икономиката.

Докладва: др. министър

2. Кадрови проблеми.

Докладва: др. Масленков

ДР. МИНИСТЪР

Другари, събрали сме се да обсъдим един въпрос във връзка с предложението което е подготвено за отделяне на Икономическото управление като самостоятелно управление.

Искам предварително да кажа, че с др. Шопов имахме разговор, при др. Живков стана също разговор, по-късно направихме консултация с др. Виктор Михайлович Чебриков когато беше нашата делегация в Съветския съюз. Съветът на др. Чебриков беше такъв, че той счита, че проблемите на икономиката с всяка измината година стават все по-отговорни,

Из архивите на ДС

по-сложни и си заслужава Икономическото управление да си работи самостоятелно, да си поставя проблемите направо в ръководството и да си движи направо неговите задачи. Той много обстойно ни разказа за редица положителни страни след отделянето на тяхното Икономическо управление в самостоятелно управление.

При нас в нашата страна въпросите на икономиката придобиват действително все по-сложно и важно значение. Сега говорим за един нов етап в развитието на нашата икономика. Утре Политбюро на ЦК на партията ще обсъди една програма от 150 страници за прилагане решенията на Февруарския пленум. Тук се поставят основни въпроси. Първата част касае въпросите на икономическия механизъм или по-точно за балансите при планирането, използване закона за стойността, проблемите на договорната система при съставянето на плановете и особено това което е развито,по-рано ние употребявахме това понятие саморегулираща се система. Т.е. едно предприятие, едно обединение представлява саморегулираща се система на основата на стопанската сметка. Сега другарите внесоха и др. Живков го е вече отразил да се нарича самоуправляваща се система.

Другата част на този документ са внедряването на технологиите, създаване на организация за внедряване на технологиите. Един голям въпрос. Въпроса за подготовка на кадрите, въпросите на възпитателната работа. Въобще това разбиране което преди години имаше в икономиката ние да търсим само шпиони, сега трябва да се обогати още повече, че ние трябва да оказваме на икономиката помощ за всестранното развитие на процесите, за развитие на икономиката, за внедряване на научно-

Из архивите на ДС

1128

техническо разузнаване в икономиката, за защита и опазване на икономиката, за внедряване на новите технологии, за опазване на държавната тайна и т.н. Много сериозни проблеми. Може и трябва да се говори за нов етап в нашето развитие по линия на икономиката. Тези въпроси са почти паралелни с това което съветските другари сега предприемат във връзка с конгреса на КПСС.В това отношение трябва да кажа, че имаме постоянни контакти и консултации между др.Горбачов и др.Живков, подписването на програмата до 2000-та година, която главно е свързана с ускоряване на техническия прогрес, с внедряване на съвременни технологии и т.н.

Когато ние обсъждаме този въпрос (на един етап и с др.Аначков говорихме) си даваме сметка и аз искам още веднъж да го подчертая това в никой случай не значи да се намалява координацията между нашите управления, в случая тези сигнали които идват по линия на линейните отдели във връзка с икономиката и обратно тези сигнали, които идват от икономиката към линейните отдели. Това важи не само за ВГУ, но и за другите централни поделения, за най-бързо, най-своевременно предаване на сигналите, които се получават от различен характер.

Предлагам да прочета тази записка, която е подготвена.

(Чете записката, която се прилага към стенограмата).

Идеята е такава. Към икономическото управление да създадем един по-засилен отдел за анализ и информация в духа на критиката, която др.Живков отправя на министерството затова, че нашата информация в областта на икономиката не е достатъчна, не е изпреварваща, не винаги е задълбочена и т.н.

Из архивите на ДС

1129

В момента колко души работят там?

ДР. АНАЧКОВ

Сега работят 3-4 души. Заделили сме в отделите по един човек който между другата работа върши една първична обработка и оценка на материалите. Звеното е много анемично. С това звено, при тези задачи, които стоят пред управлението, нищо не можем да направим. Ако сега ние успяваме да надникнем по някои проблеми, да сигнализираме, то се дължи главно на обстоятелството, че са заангажирани много консултанти. Оценката ни с др. Величков е такава, че и за в бъдеще ние ще ползуваме тези консултанти, но без наше специализирано звено по направления, по отрасли, ние не можем да отговорим на повишените изисквания.

ДР. МИНИСТЪР

Идеята е такава. Там да се дадат четири бройки и звеното на този етап да стане 7 души. И това което каза др. Аначков ние ще осигурим по-голям кръг консултанти от различните направления особено по енергетиката, електрониката, химията.

Може би ще се наложи сегашният отдел, който обхваща цялата промишленост, да го разделим на две, за да може да се подава на обхват, на ръководство. Точно как ще се раздели това е друг въпрос, но вероятно машиностроенето, електрониката, да си бъде на отделно обслужване отдел, а енергетиката, химията на друго. Това трябва като се реши въпросът по принцип в ЦК да създадем такова управление, вече ще се даде въз-

Из архивите на ДС

1130

можност от един отдел да станат два отдела за да бъдат по-добре управлявани и ръководени.

Към Министерския съвет ще се създадат няколко съвета. съвет по промишлеността; съвет по селското стопанство; съвет по търговията; съвет по възпроизводството на ресурсите и т.н. Така че когато се приемат тези решения ще се опитаме също да се съобразим доколко това е възможно.

Ние също ще отидем вероятно и към едно подсилване на ръководството. Сега др. Величков има двама заместници. Смятам, че трябва да се даде още една бройка за един заместник, за да се укрепи. Трябва да стане едно силно управление, пълноценно, активно управление, със засилен информационен отдел и със силно ръководство. С известно предимство ще наситим с техника информационната работа, тъй като не може икономическото управление да дава информация за Централния комитет, и то вярна информация, ако,първо,не борави с официалната информация. Най-напред трябва да знае официалната информация точно каква е и на базата на сигналите и на това, което ние придобиваме по негласен път, да се сравнява. Много трудно се оказва да докажем именно в стопанската област несвършена работа, или провал.

ДР. АНАЧКОВ

Случаят с информацията на Мутев. Тя на 80% е вярна, но има два факта, които недостатъчно добре са ги проверили и малко позасилено ги дават и на базата на това рухна цялата наша информация. Става въпрос за АЕЦ.

Из архивите на ДС

ДР. МИНИСТЪР

Ето сега има една информация по линия на газопровода. Помолил съм да я проверите много сериозно, защото става дума за 26 милиона лева. Трябва да е абсолютно точна тази информация, за да се подаде на др. Живков.

ДР. МУСАКОВ

Другарю Министър, имам само едно предложение. В насоките където е записано за борба срещу диверсионната дейност на противника, и въобще диверсионната дейност, да се запише: "диверсионно-терористичната дейност". Считам че икономическото управление трябва да има задължения в борбата срещу тероризма. Към това управление е и транспорта - и въздушен, и ж.п., и воден. Както всъщност ни разказаха и съветските другари икономическото у-ние има определени задължения в борбата срещу терора и трябва да се запише.

ДР. САВОВ

Предложението е правилно. Имам едно предложение. Там където е записано да координират с централните поделения. И досега НТР при ПГУ много тясно работят с икономическото управление. Трябва да се прибави и научно-техническото разузнаване при ПГУ. Това и досега действително е така и трябва да се развие още по-добре за да бъде по-ефективна работата и на двете управления.

ДР. МИНИСТЪР

Те имат много обща работа особено по внедряването.

Из архивите на ДС

1132

ДР. КОЦАЛИЕВ

Другарю Министър, по проблемите на икономиката имат отношение всички поделения. Нормално и естествено е да бъде едно самостоятелно поделение икономическото управление. Някъде трябва да има записано, че това е централното поделение по проблемите на икономиката и всичко това което ние получаваме във всички поделения там се централизира, там се обобщава.

В 1 т. е казано за шпионажа, а въпроса за диверсията, за вредителството е изведен някъде към т.т. 8 и 9. То не е изоставено, има го. Аз смятам, че по важност трябва да мине поне на т. 2.

ДР. ЛАЛЧЕВ

Другарю Министър, правилно е създаването на икономическото управление като самостоятелно поделение. Мотивировките са правилни. Считам че икономическото управление трябва да работи в тясно взаимодействие с всички централни поделения.

ДР. ИВАН ДИМИТРОВ

Другарю Министър, аз не зная дали в това предложение до Секретариата да се заложи един такъв елемент, който да реши тези въпроси, които допълнително възникват и които са вложени в известна степен в предложението за взаимодействието, координацията. Например в дадено време да се разработи за управлението статут или положение за да се насочат както всички информационни процеси към това управление по отношение неговото място към органите по стопанската престъпност, профилакти-

ката в икономиката, опазването, стопанисването и т.н. Да има едно ведущо, доминиращо,ръководно положение по отношение на всички органи. Тези въпроси в един статут, в едно положение което Вие да утвърдите другарю Министър в дадено време.

ДР. МИНИСТЪР

Ще се наложи това нещо. ЦК решава по принцип. Съветските другари са разработили положение за икономическото управление. То още не е в действие, оглеждат го. Имат една инструкция, така разбрах от др. Величков, по която работят и проект за положение. Този въпрос в процеса на работата ще го отработим.

ДР. Г. АНАЧКОВ

Другарю Министър, когато писахме предложението с др. Величков, също обсъждахме и този въпрос:готови ли сме, имаме ли достатъчно опит за да излезем сега с някакъв документ за положение. Ние сега имаме достатъчно документи: инструкция за работа по транспорта,инструкция за работа по икономиката и т.н. Ние сега разгръщаме организацията на това управление и разширяваме задачите. И като понаберем опит тогава да сме по-точни да излезем с положение. Този въпрос се обсъждаше и когато го създавахме икономическото у-ние към ВГУ да бъде някакъв център да обобщава, но ние се постарахме и има някои нюанси в нашите взаимоотношения и с другарите от ПО, и с НМ, и пр. Ние се плашим и от това, че ако станем един център, материалите са толкова много и ако всичко това дойде

Из архивите на ДС
1133

Из архивите на ДС

при нас ние още от първия ден ще се затрупаме с бумащина и не можем да се справим с тях, а живата оперативна работа, разкриване противника, негативните неща, борбата за отстраняване на тези негативни неща ще остане на по-заден план. И затова нашето предложение за такова положение е това да стане по-късно.

1134

ДР. МИНКОВ

Другарю Министър, понеже ние даваме и функциите на икономическото управление, трябва да подчертаем с основни направления. Или като сме ги дали тези отзад да напишем: възлага се на министъра на вътрешните работи да разработи подробно неговите функционални задължения, изхождайки от тези решения.

ДР. МИНИСТЪР

Другари, тези документи – Февруарският пленум на ЦК, това което др. Живков развива вече на три пъти и което сега обаче е обобщено в един изключителен документ (ще ви го предоставя още утре като свърши обсъждането на ЦК, всеки да намери време да го прочете, тъй като става дума за много сериозни неща) и когато говорим за нов етап това не е казано така само за да изглежда актуално, става дума за действително качествено нови неща по всички основни направления на икономиката, на научно-техническия прогрес, даже и на настройката на управление.

Понеже тук се поставя въпрос за положение. Мисля че трябва през следващите 2-3 месеца, успоредно с подготовката така да се каже за конгреса, осигуряване ред, сигурност, ние трябва самите да намираме време да се запознаем по-дълбоко с тези нови документи на Централния комитет. Защото това е едно превъоръжаване на партията.

Що се отнася до другите теоретически положения, които др. Живков развн за нашата страна. Тук се поставят нови въпроси на управлението, поставят се нови въпроси на образованието, на идеологическата работа, нови въпроси на стила на работа в записката и борбата срещу отрицателните явления. Просто един огромен нов теоретически заряд, който трябва да се усвои най-напред от нас. Трябва да намерим начин по-нататък след конгреса да видим какви изменения ще настъпят в нашата работа за практическото изпълнение и подемане на задачите.

С др. Иван Димитров имахме дълъг разговор по стопанската престъпност. Очевидно там също трябва да настъпят някои промени в структурата на това управление, задачите, обхвата. Нови теоретически положения на основата на тази постановка държавата-собственик, колектива-стопанин за нас произтичат как ние ще работим по-нататък със стопанските ръководства на комбинатите, на тези самоуправляващи се системи за защита на социалистическата собственост. Очевидно тук ще се наложат редица нови неща, които ние ще трябва внимателно да започнем да ги оглеждаме, да ги обмисляме. И както сме правили и друг път след конгреса ние ще направим една цялостна оценка на нашата работа и ще разработим задачите, които произтичат от XIII конгрес. Всеки в себе си трябва да

Из архивите на ДС
1135

Из архивите на ДС

1136

провери тези въпроси, да търси, да изучава, да сравнява, да извежда проблеми, да търси проблеми, да търси практически решения, за да можем ние просто да се подготвим и когато излязат материалите за обсъждане да търсим нашето място още по-определено.

Мисля че правилни са съображенията. Ние не бива да бързаме с положения на управлението. Това трябва да стане може би по-към края на годината, да наберем известен опит, да видим съветските другари тяхното положение ще го утвърдят ли, ще го ползваме и него. Трябва да изходим от сегашните нови документи на Централния комитет за да направим такова положение, а те са в етап на подготовка още.

За др. Кирил Величков аз разбирам, че няма възражения. Единодушни сме за него. Той е един сериозен другар, работник, с богат опит. Подготвили сме оценка за него, ще я приложим към предложението.

По т. 2 от дневния ред

ДР. МАСЛЕНКОВ

Другарю Министър, другари, ръководството на министерството вече назначи втори зам.-началници на ОУ по ДС в Бургас, Варна и Пловдив. По подобие на тях се предлага да се отпусне една бройка за зам.-началник, втори зам.-началник на ДС в ОУ - Бургас.

Предлага се да бъде издигнат майор Димитър Желев Ангелов, началник на отдел "Следствен" при същото окръжно у-ние.

Из архивите на ДС

Чете справка за него. Предложението за др. Ангелов е съгласувано с ОК на партията в Бургас.

ДР. МИНИСТЪР

Сегашния заместник по ДС др. Мартинов поиска разговор с мен и постави въпроса, че желае да се пенсионира. Помолих го да не бърза. Той е здрав. Хората го обичат, помага на младите работници. Той заяви: мога да остана, но вие си гответе човек. При едно обсъждане при др. Жишев (и др. Черкезов участвува) преценихме, че правилно е да се издигне втори заместник по ДС с оглед да се готви паралелно, а другото съображение е, че работата на Бургас по обем е голяма особено с развитието на туризма. Нови обекти създава Балкантурист. Като икономика са много, като граница са също много важни. Като се иматпред вид тези две съображения смятам че е правилно да се реши.

Що се отнася до личностните качества на този другар там се правиха много консултации и всички без изключение бяха положителни за него.

ДР. КОЛАРОВ

Всичко което е казано за др. Ангелов е вярно и кандидатурата е правилно подбрана. Считам че др. Мартинов трябва да остане поне още една година, да въведе в работата др. Ангелов. Др. Ангелов оперативна работа не е работил. Само следовател е бил досега.

Из архивите на ДС

ДР. АНАЧКОВ

По-силен, по-авторитетен работник утвърдил се като Мартинов няма в Бургас.

ДР. КОЛАРОВ

Др. Мартинов трябва да остане да работи с др. Ангелов един по-продължителен период.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Докладна записка от 6 листа, в 1 екз.

1138

Отп. в 1 екз.
маш. № 175
24.01.1986 г.

ИЗГОТВИЛА СТЕНОГРАМАТА:
/М.Цинигарова/

Министерство на вътрешните работи
ДЕПТИ ИНФ. СРГ. У-НИЕ
Рег. № 7242 Екз. № 1
14.01. 1986 г.
СОФИЯ

СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПРОТОКОЛ

от извънредното заседание на Колегиума на МВР, което се проведе на 6.01.1986 г. от 9.30 ч. в заседателната зала

Присъствуваха: Д. Стоянов, Анг. Карлов, М. Минков, Ст. Савов, Ил. Кашев, К. Коларов, Ив. Димитров, Г. Аначков, В. Коцев, К. Масленков, В. Георгиев и Ант. Мусаков.

Н. Лалчев и Батраев

По предложение на министъра на вътрешните работи по обсъдените въпроси бяха приети следните РЕШЕНИЯ:

1. Предложение до Секретариата на ЦК на БКП за отделяне на управление "И" от ВГУ-ДС и обособяването му, като самостоятелно икономическо управление в Държавна сигурност за контраразузнавателно обезпечаване на икономиката.

Докладва: ген.-полк.Д. Стоянов

1. Приема се предложението, което да се внесе в Секретариата на ЦК на БКП.

2. Приема се предложението за началник на самостоятелното икономическо управление ДС да бъде издигнат ген.-майор К. Величков.

2. Предложение за създаване на втора щатна длъжност зам.началник по ДС на ОУ-МВР Бургас и назначаване на същата майор Димитър Ангелов Желев.
Докладва: ге.-лейт.К.Масленков

Приема се предложението майор Димитър Ангелов Желев, началник на Следствения отдел при ОУ-МВР-Бургас да бъде предложен за назначаване за зам.-началник по ДС на управлението.

НАЧАЛНИК НА ЦИОУ-МВР
ген.-лейтенант: [signature]

ДО
ПЪЛНОМОЩНИКА НА РК НА БКП
ЗА ..... ППО
ДР. .....

ДО
СЕКРЕТАРЯ НА .....

ДРУГАРИ,

Съгласно решение на Секретариата на ЦК на БКП и Указание на Софийския градски комитет на БКП в градската партийна организация от 15 февруари до 31 март 1986 г. ще се проведе преглед-проверка на ППО за изпълнение на задачите, произтичащи от "Съображенията по някои актуални проблеми на нашето развитие" на др. Т. Живков и решението на ПБ на ЦК на БКП "На решителна борба срещу отрицателните явления в нашия живот".

Целта на прегледа-проверка е да се установи как се изпълняват приетите от събранията на ППО мерки за борба с отрицателните явления в духа на "Съображенията", как се решават повдигнатите въпроси и направените предложения от комунистите.

Прегледът-проверка трябва да съдействува за създаването на такава атмосфера в ППО, която да осигурява висока организираност, взискателност и чувство на отговорност за изпълнение Заповедта на др. министър за обезпечаване подготовката и провеждането на 13 конгрес на БКП, изпълнението на задачите в борбата с тероризма и протурския национализъм. Прегледа следва да се превърне в отговорен етап за мобилизиране и активизиране на комунистите и служителите за качествено изпълнение мероприятията, приети от Колегиума на МВР във връзка със Съображенията на др. Т. Живков, за увеличаване приноса на ППО в тази насока. В хода на прегледа ППО трябва да осигурят последователно изпълнение на взетите решения за отстраняване на слабостите и недостатъците в своя стил и методи на работа в духа на Докладната записка на др. Т. Живков, да разгърнат в най-голяма степен

творческите сили на комунистите и всички служители за изпълнение решенията на Февруарския пленум (1985 г.) и Януарския пленум (1986 г.) на ЦК на БКП.

За по-добрата подготовка и провеждане на прегледа да се извърши следното:

1. До 10.02.1986 г. ПК да подготвят и изпратят графици за събранията на ППО и заседанията на ПК като определят и съответни пълномощници на ПК.

Събранията на ППО да се проведат до 15.03.1986 г., а заседанията на ПК-ти до 21.03.1986 г.

2. Партийните бюра под ръководството на пълномощниците на РК на БКП и ПК-ти да извършат проверка за изпълнението на горепосочените задачи, на набелязаните мероприятия и как са решени повдигнатите въпроси, предложенията и критичните бележки на комунистите.

В резултат на проверката да се изготвят оценки, които да се обсъдят в ПБ-ра и на събранията на ППО.

Считаме за целесъобразно в оценките да намерят място следните проблеми:

- Какви практически партийно-политически мерки са осъществени след събранията по Съображенията, в хода на годишните отчетно-изборни събрания, какви въпроси е решила ППО.

- Какво е състоянието на подемането на изпълнението на мероприятията на Колегиума на МВР от 3 януари 1986 г. във връзка със Съображенията на др. Т. Живков, как са усвоени неговите постановки, каква организация се създава, как се подготвят кадрите, какъв е личния принос и пример на комунистите.

- Създадена ли е обстановка на непримиримост към отрицателните явления в собствените ни редици, взимат ли се своевременни превантивни и други мерки срещу работещите под възможностите си, срещу лошите изпълнители, неорганизираните, недисциплинираните, комунистите с нравствени отклонения и простъпки, злоупотребяващите с алкохол и т.н. Има ли изменения в съдържанието и организацията на индивидуалната политическа работа с хората.

Из архивите на ДС

1141

Из архивите на ДС

- Как се изменя стилът и методите на работа на ПБ-ро и на ръководните кадри като основна предпоставка за бързо и коренно преодоляване на отрицателните явления.

Да се направят практически изводи и се набележат при необходимост допълнителни мерки.

3. Ако се налага на събранията може да се потърси отговорност на новопроявили се в отрицателно отношение комунисти и на взетите на отчет и предупредени комунисти, които продължават да допускат нарушения.

4. Партийните комитети да извършат проверка в същия порядък как изпълняват своите мероприятия и мероприятията на ръководството на министерството. В техните преценки трябва да се направи и кратък анализ как е преминал прегледът-проверка в ППО.

Преценките на ППО и ПК трябва да се насочат главно към анализ и оценка на недостатъците и нерешените проблеми и пътищата за по-бързото им преодоляване.

5. Партийните комитети и ПБ на ППО на пряк отчет да изпратят своите преценки в РК на БКП до 21.03.1986 г.

6. Партийните комитети още в процеса на провеждане на прегледа-проверка да обобщават критичните бележки, мненията и предложенията на комунистите и всеки четвъртък до 17 ч. да ги изпращат в РК на БКП.

7. Пълномощниците на РК на БКП при МВР след провеждането на всяко събрание да изпращат в Районния комитет кратка оценка на подготовката и провеждането на събранието, възникнали проблеми, критични бележки и предложения.

РК на БКП е уверен, че секретарите и членовете на ПК-ти и бюра, пълномощниците на РК и ПК-ти ще проявят високо чувство на отговорност и с активното си непосредствено участие ще окажат необходимата помощ на ППО, за да може прегледа ефективно да изиграе своята роля.

05.02.1986 г.
София
АВ/ЕЧ

РК НА БКП ПРИ МВР
ПЪРВИ СЕКРЕТАР:
(Н. Лалчев)

Министерство на вътрешните работи
ЦЕНТР. ИНФ. ОРГ. У-НИЕ
Рег. № 5-1772 Екз. № 4
14.04. 1986

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П Л А Н – Г Р А Ф И К

на основните мероприятия, които ще проведе министъра на вътрешните работи през м.март – април във връзка с организацията на оперативното осигуряване провеждането на XIII конгрес на БКП

За осигуряване на постоянно наблюдение, оперативен контрол и помощ по изпълнението на МЗ № I-280/1985 г. и на другите разпореждания на ръководството на министерството, за обезпечаване на ред и сигурност в столицата и страната при провеждането на Тринадесетия конгрес на БКП и съпътствуващите го мероприятия, се изгражда организация и готовност за докладване по следните въпроси:

1. Определяне по двама служители от ЦИОУ – МВР, Инспекторат – МВР, ВСШ "Г.Димитров" – МВР, у-ние "Кадри" и отдел V – МВР за оказване на помощ и извършване на контрол по изпълняване на задачите за осигуряване на Конгреса от районните у-ния на СГУ.

На основата на писмени справки от проверяващите, ръководителят на групите да докладва на министъра за състоянието на работата в районните управления.

Докладва: ръководителят на групите за проверка
Срок: след 27.03.1986 г. ежедневно в 8,30 ч.

Из архивите на ДС

2. Утвърждаване на графика за разпределението на служителите от неоперативните централни поделения на министерството, ангажирани в подпомагане оперативното обслужване на конгресните мероприятия, като резерв на ръководството на МВР.

Докладва: ген.-майор Н.Лалчев,
първи секретар на РК на БКП
при МВР

3. Посещения в Софийското градско и отделни районни управления на МВР за проверка и оценка на активността и предконгресната готовност на ръководния, оперативен и охранителен състав да изпълнява задачите за осигуряване на ред и сигурност в столицата в дните на провеждането на партийния форум.

Срок и място: на 27 и 28.03.1986 г.
по преценка

4. В дните преди и по време на Конгреса инспекторите, отговарящи за съответните окръжни у-ния, да оказват помощ и контрол на място. На 28.03.1986 г. същите да докладват на началника на Инспекторат - МВР за обстановката в окръзите.

Началникът на Инспекторат - МВР да докладва на министъра оценка за извършената съвместна работа с окръжните комитети на БКП и за повишаване на бдителността на населението в дните на провеждане на Конгреса.

Докладва: ген.-майор Н.Черкезов
Срок: 28.03.1986 г.

5. В дните на провеждането на конгреса, ръководителите на Щаба по осигуряване на XIII конгрес и Щаба по ЦДОИ "Терористи" и началниците на Софийското градско и окръжните управления на МВР в гр.София и Перник да докладват писмено за обстановката на съответните територии.

Докладват: ген.-лейт.Г.Аначков, ген.-майор А.Мусаков, ген.-майор Н.Малинчев, полк. В.Гашев и полк. В.Лилов
Срок: ежедневно до 10,00 ч. в дните на конгреса

6. Оперативка на министъра на вътрешните работи с членовете на оперативния щаб по ръководството и координацията на работата за оперативно осигуряване на XIII конгрес на БКП и началниците на централните оперативни поделения на МВР за оценка на оперативната обстановка и готовността за обезпечаването на Конгреса.

Срок: 31.03.1986 г. 6,30
Начало: 15,00 ч. в заседателната зала

7. На 31.03 и 01.04.1986 г. чрез техническите средства за свръзка началниците на ОУ на МВР да докладват на министъра за предконгресната оперативна обстановка и готовността на състава за действие в обектите и населените места на съответните окръжни центрове и селищни системи.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

1146

8. Участие на министъра на вътрешните работи в работата на XIII конгрес на БКП от 02 до 05 април 1986 г.

9. Докладване на министъра за изградената организация и набелязаните допълнителни мерки по обезпечаване движението на нашите и чуждестранните делегати и гости на конгреса при посещението им в обекти на столицата и страната след приключване работата на XIII конгрес на БКП.

Докладват: ген.-лейт. Ил.Кашев, ген.-майор Н.Малинчев и ген.-майор Н.Черкезов
Срок: 03.04.1986 г.

10. Оперативка на министъра на вътрешните работи за докладване на Оценка за резултатите от работата по оперативното осигуряване на провеждането на конгреса.

Докладва: ген.-лейт. Г.Аначков
Срок: 07.04.-10.04.1986 г.

11. Изнасяне на доклад "Тридесет години-априлски пленум на БКП и органите на МВР" на тържественото събрание на МВР по случай 30-годишнината от провеждането на историческия априлски пленум на БКП.

Докладва: министър Д.Стоянов
Срок: 21.04.1986 г.

12. Обсъждане при министъра на вътрешните работи на Предложение за подобряване на структурата и организацията на работата на органите на МВР, в центъра и по места, водещи борбата с тероризма и обсъждане на проектозаповед.

Докладват: ген.-лейт. Ив.Димитров, ген.-лейт. Г.Аначков,ген.-майор А.Мусаков и ген.-лейт.В.Коцев
Срок: 24.04.1986 г.

13. Заседание на Колегиума на МВР по негативни прояви на служители от ОУ на МВР Плевен, Враца и Пловдив.

Отговаря: ген.-лейт.В.Георгиев
Срок: 28.04.1986 г.

14. Устно докладване от началниците на централните оперативни поделения и началникът на "Инспекторат" - МВР за териториалните поделения на МВР, относно оперативната обстановка и мерките за осигуряване на реда и охраната по честването на Първи май.

Срок за докладване: 28.04.1986 г.

15. Оценка за извършената работа по подготовката на Националното съвещание за задачите, които произтичат за органите на МВР от решенията на XIII конгрес на БКП.

Докладва: ген.-лейт. В.Георгиев
Срок: 30.04.1986 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Допълнителни мероприятия на Оперативния щаб към ръководството на МВР поосигуряването на XIII конгрес на БКП и на щаба по ЦДОИ "Терористи"

Из архивите на ДС

МИНИСТЕРСТВО
НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
№ Т-3270-цу
22.07.1986 г.
СОФИЯ

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

27

ДО
НАЧАЛНИЦИТЕ НА ЦЕНТРАЛНИТЕ ПОДЕЛЕНИЯ,
СОФИЙСКОТО ГРАДСКО И ОКРЪЖНИТЕ
УПРАВЛЕНИЯ НА М В Р

Измина почти една година от публикуването на разработения от др.Т.Живков програмен документ "Съображения по някои актуални проблеми на нашето развитие" и Решението на Политбюро на ЦК на БКП "На решителна борба срещу отрицателните явления в нашия живот".

Отчитайки изключително важното политическо, икономическо, социално и идеологическо значение на поставените проблеми, партийните, държавните, стопанските и обществените органи и организации на всички равнища приеха организационно-практически мерки за тяхното решаване.

Както е известно в системата на МВР се провежда сериозна организаторска и партийно-политическа работа, извършени бяха съществени организационно-структурни промени, утвърдиха се и се изпълняват комплексни мероприятия по съответните обекти и направления на работа.

Работата на органите на МВР в борбата срещу престъпленията и другите отрицателни явления придоби по-организиран и целенасочен характер. По някои направления са

постигнати и по-добри практически резултати.

Оценката на ръководството на министерството е, че борбата срещу различните проявни форми на престъпност, негативни явления и социални деформации в икономиката и в другите сфери на обществения живот все още не е придобила необходимата острота и настъпателност и не отговаря на тяхната действителна разпространеност. Не се използват пълно нашите възможности за информиране на партийните, държавните и стопанските органи и организации за наличието на отрицателни явления, за причините и условията, които ги пораждат. По различни причини, предимно от субективен характер, информацията продължава да се забавя и манипулира, с което по същество се прикриват фрапиращи случаи на грубо неизпълнение на партийни и правителствени решения. Не се прилагат в пълен обем предоставените ни от закона права за борба с тези явления. Проявява се инертност и недостатъчно разбиране за политическата значимост на поставените задачи.

Ефективността на работата срещу отрицателните явления ще определи до голяма степен приноса на органите на Министерството на вътрешните работи в осигуряване изпълнението на стратегическите решения на XIII конгрес, на икономическата и социалната политика на партията.

Това налага рязко да се подобри дейността на оперативните, следствените и охранителните органи на Министерството на вътрешните работи, като още по-активно, пълно и целенасочено се използуват специфичните форми, методи и средства на работа.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Изминалия едногодишен период изисква централните и окръжните управления на МВР да направят цялостен анализ на състоянието на работата си, на извършеното и на неизвършеното, на пропуските и недостатъците.

Предстои през месец октомври тази година, ръководството на Министерството на вътрешните работи да внесе в Секретариата на ЦК на БКП доклад за състоянието на работата и резултатите в борбата срещу отрицателните явления. За тази цел централните поделения, Софийското градско и окръжните управления на МВР до 15 септември трябва да изпратят в ЦИОУ - МВР задълбочени оценки. Едновременно още сега трябва да се предприемат бързи мерки и да се създаде необходимата организация за решително преустройство и повишаване ефективността на борбата с отрицателните явления.

Следва да се ускори решаването на въпроса за изграждане на агентурно-оперативните позиции на органите на МВР в отраслите и подотраслите на икономиката, секторите и направленията в извън производствената сфера, уязвими от гледна точка на отрицателни явления-за придобиването на изпреварваща оперативна информация, включително за своевременно разкриване на зараждащите се неблагоприятни тенденции и нарушения. Особено внимание в това отношение да се обърне на безстопанствеността и разхищенията, подкупите, спекулата и другите форми на корупция в системата на инженерингова-та и задгранична строителна дейност, на търговията и общественото хранене, битовото обслужване и услугите, леката промишленост и строителството, съветите, здравеопазването, културата и образованието.

В изпълнение на предприетите от партията и правителството мерки и указанията на ръководството на министерството, решително да се засили борбата с нетрудовите доходи, безделието и алкохолизма.

Четвърто управление на ДС, Дирекцията на Народната милиция, Главното следствено управление - МВР и окръжните управления на МВР да извършат преглед на наличните оперативни дела и във всички случаи, при наличие на законен повод и достатъчно данни по смисъла на закона да се образуват задължително предварителни производства и се предприема незабавно наказателно преследване срещу виновните лица. За в бъдеще това да стане основен принцип в тяхната работа. В тази връзка по-широко да се използуват възможностите за оперативно профилактиране, като не се допуска в престъпна дейност да се увличат нови лица и нарастване размера на нанасяните на икономиката вреди.

Главните усилия на органите на Държавна сигурност, стопанските и другите служби на Народната милиция и на следствените органи да се насочат към разкриване и своевременно пресичане на крупни, дълбоко замаскирани присвоителни и други престъпления в сферата на икономиката. Това предполага, като се спазват строго изискванията за законност и се отчита спецификата на формите и методите на оперативната и следствената работа, те да се превърнат в единен и непрекъснат процес. Решително да се преодолеят съществуващите сега различия в подходите, което води до неоправдано забавяне реализацията на оперативните материали.

Из архивите на ДС

1151

Из архивите на ДС

1152

Да се усъвършенствува сигнално-инициативната функция към партийните, държавните и стопанските органи по проблемите на качеството на продукцията, причините и условията за безстопанственост и разхищения, заобикаляне и нарушаване нормативните изисквания на икономическия механизъм и другите отрицателни явления. При новите условия сигнално-инициативната функция на органите на МВР трябва да се издигне в един от първостепенните фактори за пресичане на отрицателните явления и активно подпомагане ускореното развитие на икономиката.

Принципиално ново значение в светлината на партийните решения придобива изискването за разширяване взаимодействието с контролните и другите правозащитни органи, с обществените органи и организации и трудовите колективи, за създаване на единен фронт в борбата срещу отрицателните явления. На тази основа на всички равнища и по направления на работа трябва да се предприемат конкретни практически мерки.

Началниците на централните поделения, Софийското градско и окръжните управления на МВР носят лична отговорност за усъвършенствуване на организацията, формите и методите на работа, за повишаване политическата активност на състава в борбата с отрицателните явления. Това изисква да се извърши оценка и предприемат решителни мерки за изкореняване предпоставките и условията за нарушение на дисциплината, законността и установения ред.

Единоначалниците на поделенията, РК на БКП – МВР и ПК сега, при атестирането да отчитат в пълна степен отно-

шението и приноса на всеки служител в борбата с отрицателните явления, като едновременно с това го съчетават с разгръщането на широка партийно-политическа работа сред състава.

При изготвянето на оценките, които трябва да се изпратят в ЦИОУ - МВР на основата на анализа на причините и условията за извършването на разкрити престъпления, свързани с подкупи, разхищения, получаване на нетрудови доходи, спекулативни сделки и други форми на корупция, да се направят предложения и за необходимите усъвършенствувания в икономическо-правния механизъм за повишаване ефективността на борбата с отрицателните явления.

За единство в подхода, при изготвяне на оценките за състоянието на работата и на резултатите постигнати в борбата с отрицателните явления, да се има предвид и приложеният към настоящото окръжно въпросник.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Въпросник Рег. № I-3268 екз.№ 4

М И Н И С Т Ъ Р :

/Д.Стоянов/

Отп. в 1 екз.
Изп.: Д.Манов
Нап.:Сл.Атанасова
маш.№ 1504
19.07.1986 г.
Размнож. в 158 екз.
Дорзнкоп. в 6 екз/24.07.'86г.

Из архивите на ДС

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ - ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I76
Из архивите на
1154

Министерство на вътрешните работи
ЦЕНТР. ИНФ. ОРГ. У-НИЕ
Рег. № Т-3268 Екз. № 29
22.07 1986 г.
СОФИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ!

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

В Ъ П Р О С И

за изясняване при изготвяне на оценките за състоянието на работата и резултатите, постигнати в борбата срещу отрицателните явления

1. Проведената организаторска дейност в поделението за издигане на ново качествено ниво борбата срещу отрицателните явления:

а) по изучаване на Докладната записка на др.Т.Живков от състава;

б) извършената анализаторска дейност за състоянието на работата и извеждане на направленията за повишаване на нейната ефективност;

в) създадената организация за изпълнение на мероприятията, приети на Колегиума на МВР и утвърдени от министъра на вътрешните работи;

г) обучението на състава и издигане на неговата квалификация в съответствие с изискванията на новата организация на икономиката.

Из архивите на ДС

2. Създадената конкретна организация на работата срещу различните форми на проява на отрицателните явления:

- подкупи;
- бакшиши;
- спекула с дефицитни стоки;
- валутни и контрабандни престъпления;
- безстопанственост;
- придобиване на нетрудови доходи;
- частностопанската и странична дейност;
- нарушения на цени и ценообразуване;
- производство на нестандартни, некачествени и некомплектни стоки;
- неверно отчитане на производствени резултати;
- несвоевременно внедряване на най-съвременни технологии и производствени мощности;
- забавяне на кооперирани доставки;
- загуби и щети при осъществяване на външнотърговски сделки;
- алкохолизма и безделието.

3. Състояние на агентурно-оперативните позиции на поделението за успешна борба срещу отрицателните явления:

а) агентурно покритие на уязвимите за тези явления места по сектори и отрасли на материалната и нематериалната сфера;

б) качество, квалификация и възможности на наличния агентурен апарат за изпълнение на поставените задачи;

Из архивите на ДС

1156

35

в) нерешени проблеми в посоченото отношение.

4.Постигнатите резултати от поделенията в борбата срещу отрицателните явления, посочени в т.2.

В този раздел да се анализира:

а) състоянието на работата на поделението до края на 1985 г. и резултатите постигнати през изтеклия период - деветте месеца на настоящата година;

б) състоянието на сигналите и работата по тях; регистрация и контрол при изясняване на същите;

в) състояние на оперативните дела;

г) взаимодействието между оперативните служби и органите на следствието;

д) приключените и намиращи се на производство следствия и дознания;

е) проблеми и трудности (вътрешно-организационни и външни) в борбата срещу различните форми на отрицателните явления, включително и случаи на вмешателства.

5. На базата на констатациите на органите за финансов контрол, комитетите за държавен и народен контрол и другите контролни органи, включително и тези по качеството от една страна, и от друга на базата на сигналите, постъпили в органите на МВР, оперативните дела и внесените и приключени следствени дела да се направи анализ и оценка на разпространението на отрицателните явления по направления и сфери на дейност на територията на окръга, както и активността на нашите органи в борбата срещу същите.

6. Оценка на състоянието на информационно-аналитичната дейност на ОУ на МВР - своевременност, достоверност, проблемност:

а) към ръководителите на стопански и обществени организации;

б) към партийното и държавното ръководство в окръга;

в) чрез ръководството на ДНМ и МВР до министерствата, централните ведомства, Министерския съвет и ЦК на БКП;

7. Оценка на състоянието и проблемите на взаимодействието с правозащитните, контролните, специализираните, стопанските органи и обществени организации и трудовите колективи в борбата срещу отрицателните явления.

8. Оценка на съвместната работа със средствата за масова информация, с оглед осигуряване публичността в борбата с отрицателните явления и корупцията.

9. Виждания и възможности за усъвършенствуване организацията на работата и предложения за повишаване ефективността на икономическо-правния механизъм в борбата срещу проявите на отрицателните явления и корупцията.

ЗАБЕЛЕЖКА: При изготвяне на анализа за състоянието на работа и оценка на резултатите в борбата срещу отрицателните явления да се дават и количествените характеристики по съответните показатели.

Архивите на ДС
1157

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!

2

МВР
ВТОРО ГЛАВНО У-ЛЕ – ДС
Рег. № 1200 1
09 .. 87 19 год.

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
ЦЕНТР. ИНФ. ОРГ. УЧИЛ.
Вх. № 888 от 14 01 1987 г.

И Н Ф О Р М А Ц И Я

ОТНОСНО: извършената работа от ВГУ-ДС по укрепването на социалистическата законност и резултатите от изследването ефективността на действуващото законодателство през 1986 година

В изпълнение на т.3, ал. 2 и 4 от Разпореждане № 103/1977 г. на Бюрото на МС, през 1986 г. Второ главно управление - ДС проведе редица мероприятия за спазване на социалистическата законност и установеният правов ред в НРБ.

През отчетния период основните усилия на ръководният и оперативният състав бяха насочени към разкриване извършителите на диверсионно-терористичните актове в страната и недопускане на нови, подпомагане възродителния процес, обезвреждане на протурски националистически организации и групи, пресичане на шпионската, буржоазно-идеологическата, валутно-контрабандната и друга противозаконна дейност. Провежданите агентурно-оперативни,профилактични и други мероприятия пряко или косвено бяха насочени към укрепване на социалистическата законност и правовия ред.

По дипломатичесикя канал нашите мерки са насочени към:

- недопускане или свеждане до минимум възможностите на противниковите дипломати и техническия персонал от представителствата им да провеждат дейност несъвместима с официалния им статут и установения правов ред в НРБ, ограничаване и пресичане на разузна-

вателно-подривните им функции, както и предотвратяване на опитите им да въвличат български граждани в противодържавни и други престъпления;

- пресичане опитите на противниковите посолства да разпространяват идеологически, националистически и други вредни материали, както и да обработват в прозападен дух наши граждани. През годината са задържани над 12 600 екз.инкриминирана литература, внасяна предимно от КНДР, КНР, САЩ, Франция и други страни. За нерегламентирани контакти с дипломати от противникови страни и временно пребиваващи чужденци бяха профилактирани 247 български граждани;

- ограничаване възможностите на военните резидентури да провеждат разузнавателно-подривна дейност срещу НРБ,

- свеждане до минимум посещенията на български граждани в противниковите посолства и домовете на дипломатите, както и на организираните от тях официални и неофициални вечери, приеми, коктейли, прожекции на филми и други мероприятия.

По временно пребиваващите в НРБ чужденци като туристи, гости, специалисти, транзитници и други проведените мероприятия бяха насочени към:

- осъществяване на оперативен контрол върху контактите им с наши граждани и предпазване на последните от въвличане във враждебно-престъпна дейност;

- ограничаване и пресичане опитите на чужденците да провеждат подривно-пропагандна и валутно-контрабандна дейност да обработват идеологически и разлагат в морално отношение български граждани.

Разпореждане № 3 на МС от 1983 г. за ограничаване на безвизовия режим, доведе до чувствително подобряване контрола върху движението на неорганизираните туристи в страната и спазване

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

1160

на задължителните транзитни маршрути за преминаващите чуждестранни граждани и създаде условия за по-нататъшно укрепване на социалистическата законност и правовия ред. През отчетния период са санкционирани значително по-малко транзитно преминаващи турски шофьори в сравнение с 1985 г. - 338 срещу 733 т.е. броят им е намалял с 395

В изпълнение на утвърдения от ръководството на МВР план за прочистването на страната от нежелани чужденци и недопускането им да влизат в НРБ, ВГУ-ДС проведе съвместно със СГУ на МВР, ДНМ и териториалните поделения на МВР редица целенасочени мероприятия, в резултат на които от страната бяха изгонени 522 лица. Освен това бяха извършени над 24 000 проверки в туристически средства за подслон, частни квартири - предоставяни на чужденци, общежития, квартири на БАТО, сборища и уязвими места и др. За констатирани нарушения на Закона за пребиваване на чуждестранни граждани и за неспазване на паспортния режим са санкционирани 3051 чужденци и 2115 български граждани.

В резултат от контраразузнавателната работа на ВГУ-ДС и оказаната помощ на СГУ и окръжните управления на МВР, на следствените органи са предадени 37 лица, от които за шпионаж и терор - 28 /в т.ч. и за участие в нелегални протурски националистически организации и групи/; за корупция и разложение - 4; за противодържавна агитация и пропаганда - 3 и за бягство през граница - 2. От задържаните и осъдени лица 3 са чужденци и 34 български граждани, от които 14 с възстановени имена. От осъдените за шпионаж български граждани на един е наложено смъртно наказание. Освен посочените на следствените органи са предадени 15 български граждани, от които 14 - направили опит за бягство през границата, един с намерение да изнесе от страната голям брой старинни монети с висока нумизматична и историческа стойност и 17 чужденци - за валутно-контрабандни престъпления.

За провеждане на дейност несъобразена със законите в НРБ на 38 чуждестранни граждани беше наложено запрещение за влизане в страната.

През 1986 г. на ГКПП съвместно с митническите власти са конфискувани общо 41 кг и 780 гр наркотици, от които 32 кг и 698 гр хероин, 262 гр. хашиш и 8 кг и 920 гр, марихуана; над 15 000 екз. инкриминирана литература; 20 моторни превозни средства; 5 бойни пистолета, 8 газови, 4 сигнални, 7 въздушни пушки, 1319 патрона, хладно оръжие /ножове и "боксове"/ - 8; 7210 електронни часовници и над 2000 батерии за тях; 20 кг и 200 гр. сребро във вид на платини /80% сребро и 20% сребърен припой/; 5 златни гривни /22 карата, 52 златни синджирчета, 303 златни пръстени и халки, 87 златни обеци и 1 златна монета. За извършени 6473 валутни нарушения са иззети 727 569 български лева и 814 960 лева в чуждестранна валута и валутни ценности. Отнети са вещи на стойност 3 567 942 лева и са наложени глоби за 476 785 лева. По преписки, изпратени на прокуратурата са задържани стоки на стойност 3 053 933 лева. Разкрити са 1123 лица с фалшиви паспорти, без паспорти и с нередовни документи, както и 9 чуждестранни граждани, укрити в превозни средства. В НРБ не са допуснати да влязат 7 810 чуждестранни граждани без визи и средства за издръжка.

По временно пребиваващите зад граница български граждани са провеждани мероприятия с цел предпазването им от опитите на противника да ги въвлича в антидържавна и друга противозаконна дейност, да ги обработва и разлага в политическо и морално отношение. Проведени са 78 частни профилактични беседи и 11 групови с над 200 души, пътуващи зад граница по служебен и частен път. След задълбочена преценка и по оперативни съображения за 38 лица е дадено отрицателно мнение за пътуване в чужбина, а на 3 е наложено запрещение за излизане от страната.

Из архивите на ДС

1161

30

По Вх. № 561/12.09.1981 г.

МВР
ПОДЕЛЕНИЕ – 72400
Рег. № 41 екз. 1
14. I. 1987 19 г.
1000 - СОФИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТР. РАБОТИ
ЦЕНТР. ИНФ. ОБЩ. ТЕМИ
№ 751 от 15.1.1987

ДО
НАЧАЛНИК ПОД.72000 МВР
Т У К

На № I-4513/11.09.1981 г.
задача 810305

През 1986 г. изпълнението на 103-то Разпореждание на Бюрото на Министерския съвет от 15.06.1976 г. за засилване контрола по спазване на социалистическата законност и правов ред и за изследване ефективността на действуващото законодателство бе съобразено и с изискванията залегнали в решението на ПБ на ЦК на БКП във връзка с Докладната записка на др.Тодор Живков "Съображения по някои актуални проблеми на нашето развитие".

Съобразно спецификата в работата на под.72400 МВР, усилията на състава бяха насочени както към подобряване разкриването, предотвратяването и пресичането на нарушенията на социалистическата законност и правов ред, така и към премахване на причините и условията, способствуващи за тяхното нарушаване.

Проведени бяха конкретни мероприятия за обезпечаване изпълнението на Постановление № 4 на МС за подобряване на масовата музикална среда, като бе осигурено своевременното получаване на данни за

Из архивите на ДС

1163

зараждащи се негативни явления и тенденции в областта на забавното изкуство и за нелоялни и враждебни прояви на наши и чуждестранни изпълнители.

Специално внимание е отделяно за осигуряване на спокойна обстановка и добър ред в местата за концертни изяви и за недопускане диверсионно-терористични прояви по време на провеждането им. В тази връзка са неутрализирани 9 младежки неформални групи със 78 участници, почитатели на "Хеви-Метъл", "Ейси-Диси", "Кис" и други нашумели западни състави, пропагандиращи насилие и жестокост чрез музиката и модата.

Съвместно с компетентните държавни органи са проверени 435 заведения за музикално-артистична дейност, при което за нарушения в репертоарите, финансови злоупотреби и корупция са закрити 6 звукозаписващи студия, прекратена е дейността на 17 оркестъра, отстранени са от работа 21 дисководещи и 32 лица от административно-управленческия персонал. Санкционирани са с глоби 106 лица, а на 97 са съставени констативно-предупредителни протоколи. Конфискувани са 17 видео и озвучителни уредби и 3200 касети с вредно идеологическо, порнографско, националистическо и религиозно съдържание. Предадени са на съд 3 лица, занимаващи се с "видеобизнес", от които е иззета видео и записваща техника за около 40 хиляди долара.

До ЦК на БКП, Комитета за култура и други ръководни инстанции са изпратени 64 информации, сигнални записки и справки, касаещи констатирани нарушения, слабости и нерешени въпроси при прилагане на ПМС № 4. По наше предложение бяха отклонени от печат, върнати за преработка, снети от производство или бе ограничено разпространението на 2 български и 7 преводни книги, на два филма и три пиеси

Из архивите на ДС

1164

с което по-успешно противодействувахме срещу отражението на идеологическата диверсия сред част от художествено-творческата интелигенция. С такава цел до ЦК на БКП и ръководствата на творческите съюзи бяха изпратени справки и информации за над 50 дейци, имащи нездрави прояви, а за непристойно поведение у нас и в чужбина бе отказано пътуване зад граница на 7 състава и 19 артисти. В изпълнение на задачите по опазване паметниците на културата бяха пресечени редица престъпни посегателства върху исторически и нумизматични ценности с висока научна и нумизматична стойност.

Съобразно функционалните си задължения, поделението активно участвува в контрола по спазването на социалистическата законност във ВУЗ и сред студентската младеж, като през годината по тези въпроси са изпратени над 30 сигнални справки до Министерството на народната просвета, Съвета за висше образование и други заинтересовани инстанции. Проведени са и значителен брой срещи с партийни и административни ръководства на обслужваните обекти, на които са обсъждани както причините и условията способствуващи за нарушения, така и конкретни прояви и мерки спрямо нарушителите. Постигнати са положителни резултати в борбата срещу даването и вземането на подкупи за изпити във ВУЗ. Само във ВМИ"Ленин" бе пресечена дейност на чуждестранни студенти дали подкупи на преподаватели в размер на около 100 хиляди лева, а пет преподаватели от ВИФ"Г.Димитров" бяха предадени на следствие за взети подкупи в размер на около 20 хиляди лева С помощта на органите на НМ от съответните районни управления е извършвана административно-наказателна дейност по нарушенията на паспортния режим от страна на чуждестранните учащи се, като през годината са наложени над 11 хиляди глоби, а 210 души са предупредени с

Из архивите на ДС

протокол. По УБДХ са санкционирани 28 души, 3 са осъдени и 1 е предаден на следствие за незаконна търговия и трансфер на валута. Поради изтичане срока на пребиваване, прекъсване на обучението, укриване от наказателно преследване и други прояви е взето отношение по 85 чужденци, като 8 са експулсирани от страната.

Оказано бе съдействие на компетентните органи за доказване незаконния произход на около 600 хиляди лева, спестовен влог на сектата "Адвентисти от седмия ден", които бяха внесени във фонда "1300 години България" и на 25 хиляди лева – на сектата на "Петдесятниците", внесени впоследствие във Фонда на мира. Премахнати бяха някои от условията на закононарушения в "Синстро" и производствения комплекс на Светия синод в кв."Илиянци". Ограничаван бе стремежа на някои духовници за провеждане на религиозни ритуали извън храмовете и за извънлимитно производство на църковни свещи.

Взети са мерки за подобряване на охраната и пропускателния режим в средствата за масова информация, както и за борба с проявите на корупция и други закононарушения от техни служители. По тези въпроси в Комитета за телевизия и радио и съответните ръководства са изпратени 12 справки, като по наше предложение бяха наказани с понижаване в длъжност и мъмрене 6 служители от средствата за масова информация, допуснали нарушения на правовия ред.

В резултат на проведени разговори на представители на поделението с ръководни служители на "Фармахим", НПК за Електромедицинска апаратура, ВТП"Маймекс" и др., са взети мерки за подобряване режима на съхранение на скъпоструваща медицинска апаратура и вносни лекарства. Предадени са на следствие и съд 3 служители от българската

Из архивите на ДС

1166

федерация по футбол, за корупция и злоупотреби в размер на 144 хиляди валутни лева. За подобна дейност е подведен под наказателна отговорност един служител на българската федерация по шах, а четирима са профилактирани.

Специални проучвания на ефективността на нормативните актове, свързани с борбата срещу идеологическата диверсия на империализма и нейното отражение в страната не са извършвани. Считаме, че съществуващата нормативна уредба на този етап задоволява.

НАЧАЛНИК ОДМ 7-2400 – ИВР

29

71[a]

ДО
СЕКРЕТАРИАТА НА ЦК НА БКП

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТНОСНО: Утвърждаване на "Инструкция за работата на партийните органи и организации при Министерството на вътрешните работи на НР България"

ДРУГАРИ,

Под непосредственото ръководство на Централния комитет на Българската комунистическа партия и лично на др. Тодор Живков комунистите, комсомолците и останалите служители от Министерството на вътрешните работи успешно изпълняват задачите за гарантиране на сигурността, охраната на държавната граница, опазването на народното стопанство от престъпни посегателства, поддържането на обществения ред и защита на правата и законните интереси на гражданите на НР България. Единни и сплотени около ленинската априлска линия на партията, те работят всеотдайно за нейното претворяване в живота.

Из архивите на ДС

1168

30

За решаването на тези задачи съществен принос дават партийните органи и организации в системата на МВР. Чрез своята дейност те допринасят за комунистическото възпитание на личния състав, мобилизират служителите за образцово изпълнение на задачите, засилват верността им към партията и народа, към СССР и другите братски социалистически страни.

Наред с това в работата на партийните органи и организации в МВР съществуват и редица слабости и нерешени въпроси. Тяхната идеологическа, политическа и партийно-организационна работа все още не съответствува на изискванията, поставени от XIII партиен конгрес.

Провежданата партийно-политическа работа не допринася в необходимата степен за формирането на професионалните и нравствените качества на личния състав, за изграждането у комунистите и останалите служители на здрави класово-партийни позиции, за утвърждаването на чекистки добродетели и издигане на революционната бдителност. Недостатъчно ефективни са партийното въздействие и контрол по въпросите на дисциплината, борбата срещу отрицателните явления и за строго спазване на социалистическата законност.

Основните причини за незадоволителното състояние на партийната работа в Министерството на вътрешните работи се свеждат до несъвършенство в стила и методите на работа и ръководство. За това влияе и липсата на съответна регламентация на партийната работа в органите на МВР. По различни поводи Централният комитет на БКП е давал указания за подобряване работата на партийните организации в МВР, но засега няма единен партиен документ, който, отчитайки особеностите в работата на органите на МВР, цялостно

Из архивите на ДС

31

1169

да регламентира структурата, задачите, правата и задълженията на партийните органи и организации.

Всичко това налага, на основата на Програмата и Устава на партията и в светлината на високите изисквания, които поставиха Тринадесетият партиен конгрес, Февруарският /1985 г./ и Януарският /1986 г./ пленуми на ЦК на БКП, да се внесат някои изменения в организацията и ръководството на партийната работа. Целта е да се засили ръководната роля, контролът и отговорността на бюрата на окръжните комитети на БКП по проблемите на сигурността, охраната на обществения ред и борбата срещу отрицателните явления и престъпността, да се разнообразят формите и методите на взаимодействие на партийните организации при МВР с териториалните партийни органи и организации за усъвършенстване на цялостната им дейност. В тази насока е разработен и предложеният проект за "Инструкция за работата на партийните органи и организации при Министерството на вътрешните работи на НР България".

В проекта се предлага да се запази статутът на Партийния комитет при Министерството на вътрешните работи на Районен комитет на БКП - София, като по специфичните въпроси на партийно-организационната работа в МВР той да отчита дейността си пред Секретариата на Централния комитет на БКП.

Партийните комитети при Софийското градско, окръжните и районните управления на МВР да бъдат на партиен отчет към съответните териториални общински и районни комитети на БКП. По специфичните проблеми по обезпечаване на сигурността, охраната на обществения ред, борбата срещу отрицателните прояви и престъпността те да се ръководят пряко от бюрата на Софийския градски и окръжните комитети на БКП.

Из архивите на ДС

1170

По този начин Централният комитет на БКП и бюрата на окръжните комитети на БКП ще могат да получават непосредствена и обективна информация за състоянието на работата на партийните организации в системата на МВР, за процесите и явленията, които се развиват в тях, и своевременно да вземат мерки за политическо осигуряване изпълнението на партийните и правителствените решения.

Развити са и въпросите на координацията и взаимодействието между партийните органи и организации в поделенията на МВР.

За подобряване на идеологическата и партийно-политическата подготовка на партийния актив се предлага във ВСШ "Г. Димитров" - МВР, да се създаде катедра "Партийно строителство" - със задача да изучава и разработва проблемите на партийнополитическата работа в органите на МВР. Тази своя дейност тя да осъществява в тясно взаимодействие с Академията за обществени науки и социално управление при ЦК на БКП.

С оглед да се осигури независимост на секретарите и апарата на партийните комитети и организации в МВР от служебните ръководства се предлага щатните партийни длъжности да се обособят в отделен партиен щат за сметка на лимита и бюджета на Министерството на вътрешните работи. На секретарите на партийните комитети да се дава ранг до първи заместник началник на съответното поделение.

Предлаганите изменения са съобразени с измененията настъпили през последните години в организацията и ръководството на партийната работа в братските органи на МВР в СССР, ЧССР и УНР.

С цел да се подобри качеството на партийната работа и да се усъвършенствуват стилът, формите и методите на ръководство на партийните организации в Министерството на вътрешните работи

предлагаме Секретариатът на ЦК на БКП, ако намери за целесъобразно, да утвърди "Инструкция за работата на партийните органи и организации при Министерството на вътрешните работи на Н Р България".

Проектът е съгласуван с отдел "Идеологическа политика" на ЦК на БКП, Колегиума и Районния комитет на БКП при МВР, със Софийския градски и окръжните комитети на БКП в Пловдив, Варна, Бургас, Благоевград и Кюстендил.

Внасяме проект за решение.

_____1987 г.
С о ф и я

МИНИСТЪР НА
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ:

/Генерал-полковник Д. Стоянов/

ПЪРВИ ЗАМ.-ЗАВ. ОТДЕЛ
"ОРГАНИЗАЦИОНЕН" НА
ЦК НА БКП:

/А. Константинов/

ЗАВ. ОТДЕЛ "СОЦИАЛНА И
НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ"
НА ЦК НА БКП:

/Генерал-полковник В. Палин/

Из архивите на ДС

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
ПОДВЕДЕНИЕ 72000
Вх. №8071 от 2 ДЕК 1987 г.

Р Е Ш Е Н И Е

НА СЕКРЕТАРИАТА НА ЦК НА БКП

Под непосредственото ръководство на Централния комитет на Българската комунистическа партия и лично на др. Тодор Живков комунистите, комсомолците и другите служители на Министерството на вътрешните работи успешно изпълняват задачите за гарантиране на сигурността, охраната на държавната граница, опазването на народното стопанство от престъпни посегателства, поддържането на обществения ред и защита на правата и законните интереси на гражданите на НР България. Единни и сплотени около ленинската априлска линия на партията, те работят всеотдайно за нейното претворяване в живота.

За решаването на тези задачи съществен принос дават партийните органи и организации в системата на МВР. Чрез своята дейност те допринасят за комунистическото възпитание на личния състав, мобилизират служителите за образцово изпълнение на задачите, засилват верността им към партията и народа, към СССР и другите братски социалистически страни.

От архивите на ДС

1173

Наред с това в работата на партийните органи и организации в МВР съществуват и редица слабости и нерешени въпроси. Тяхната политическа, организационна и идеологическа работа все още не съответствува на изискванията, поставени от Тринадесетия партиен конгрес.

Провежданата партийно-политическа работа не допринася в необходимата степен за формирането на професионалните и нравствените качества на личния състав, за изграждането у комунистите и останалите служители на здрави класово-партийни позиции, за утвърждаването на чекистки добродетели и издигане на революционната бдителност. Недостатъчно ефективни са партийното въздействие по въпросите на кадровата работа, дисциплината, борбата срещу отрицателните явления, за строго спазване на социалистическата законност.

Една от причините за съществуващите недостатъци в партийната работа в Министерството на вътрешните работи е несъвършенството в стила и методите на работа и ръководство. За това влияе и липсата на съответна нормативна уредба за партийната работа в органите на МВР. По различни поводи Централният комитет на БКП е давал указания за подобряване работата на партийните организации в МВР, но засега няма единен партиен документ, който, отчитайки особеностите в работата на органите на МВР, цялостно да регламентира структурата, задачите, правата и задълженията на партийните органи и организации.

Всичко това налага, на основата на Програмата и Устава на партията и в светлината на високите изисквания, които поставят Тринадесетият партиен конгрес, Февруарският /1985 г./,

Из архивите на ДС

1174

75

Януарският /1986 г./ и Декемврийският /1986 г./ пленум на ЦК на БКП, да се усъвършенствува организацията и ръководството на партийната работа, да се повиши компетентността на партийното ръководство по специфичните въпроси, които решават органите на МВР. Да се засили ръководната роля, контролът и отговорността на бюрата на окръжните комитети на БКП по проблемите на сигурността, охраната на обществения ред и борбата срещу престъпността и отрицателните явления; да се разнообразят формите и методите на взаимодействие на партийните организации при МВР с териториалните партийни органи и организации за усъвършенствуване на цялостната им дейност.

Политическата, организационната и идеологическата работа да се издигнат на нивото на съвременните изисквания.

Отчитайки особеностите на работа в Министерството на вътрешните работи, в партийната и служебната дейност широко да се прилага такъв стил на работа, който в най-пълна степен да способствува за изпълнение на решенията на XIII конгрес на БКП, да се издига творчеството и инициативността на комунистите, да се повишава чувството на отговорност на всички служители за изпълнение на поставените задачи.

С цел по-нататъшно усъвършенствуване на партийната работа в органите на МИнистерството на вътрешните работи Секретариатът на ЦК на БКП

Р Е Ш И:

1. Утвърждава Инструкция за работата на партийните органи и организации при Министерството на вътрешните работи на НР България.

Из архивите на ДС

76

2. Софийският градски, окръжните, общинските и районните комитети на БКП да организират изучаването на Инструкцията и нейното прилагане.

Бюрата на окръжните комитети на БКП да вземат необходимите мерки за кадрово укрепване на отделите "Военно-административен" с политически сътрудници, специалисти по проблемите на МВР, в рамките на утвърдените щатове и на обществени начала.

3. Министърът на вътрешните работи и отдел "Социална и национална сигурност" на ЦК на БКП, съгласувано с отделите "Организационен" и "Финансово-стопански" на Централния комитет на БКП, да утвърдят щата и длъжностните наименования на партийния апарат при Министерството на вътрешните работи.

4. Контролът по изпълнение на това решение се възлага на отдел "Организационен" и "Социална и национална сигурност" на ЦК на БКП.

1175

Изх. № 369
26.II.1987 г.

/Утвърдено от Секретариата на ЦК на БКП с протокол № 135 от 11.II.1987 г./

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
181
Из архивите
1176

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПОВЕРИТЕЛНО!

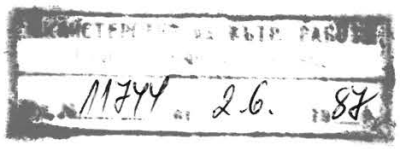

И Н С Т Р У К Ц И Я

ЗА РАБОТАТА НА ПАРТИЙНИТЕ ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ ПРИ МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ НА НР БЪЛГАРИЯ

СОФИЯ, 1987 г.

Архивите на ДС

1177

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Партийните органи и организации в системата на Министерството на вътрешните работи в НР България са призвани да осъществяват целенасочена и системна дейност с комунистите, комсомолците и останалите служители за последователно и твърдо провеждане на политиката на Българската комунистическа партия в работата за укрепване на сигурността, обществения ред и социалистическата законност в страната.

В своята дейност те се ръководят от Програмата и Устава на БКП, от решенията на партийните конгреси, решенията на ЦК на БКП и от настоящата инструкция.

Главна задача на партийните органи и организации е да мобилизират личния състав за образцово изпълнение на служебния дълг, да възпитават служителите в марксистко-ленински дух, в беззаветна преданост към комунистическата партия, народа и социалистическата родина, във вярност към братската дружба със СССР и останалите страни от социалистическата общност, да се грижат за укрепване на сътрудничеството с техните органи за сигурност и обществен ред.

Работата на партийните органи и организации се основава на ленинските принципи на ръководство и норми на партиен живот и е насочена към неотклонно прилагане на класово-партийния и политическия подход, към укрепване на дисциплината и строго спазване на социалистическата законност. При изпълнение на своите задачи те работят непосредствено със служебните ръководства, като съблюдават изискванията на единоначалието и секретността в служебната работа.

Из архивите на ДС

1178

II. СТРУКТУРА, ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ПАРТИЙНИТЕ ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ В СИСТЕМАТА НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ НА НР БЪЛГАРИЯ

РАЙОНЕН КОМИТЕТ ПРИ МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

1. Районният комитет на БКП при Министерството на вътрешните работи на НРБ е ръководен партийнополитически орган за партийните органи и организации при централните поделения на министерството.

Същият се избира на конференция на комунистите от централните поделения на Министерството на вътрешните работи. В състава му могат да се избират и началниците на политотделите и други комунисти от Гранични и Вътрешни войски и от Софийското градско управление на МВР.

Районният комитет избира бюро и необходимия брой секретари

Първият секретар на Районния комитет на БКП при МВР се утвърждава от Секретариата на ЦК на БКП и е член на Колегиума на Министерството на вътрешните работи.

Секретарите и членовете на Бюрото на Районния комитет на БКП са номенклатура на Бюрото на Софийския градски комитет на БКП, съгласувано с отдел "Социална и национална сигурност" на ЦК на БКП.

2. С решение на Софийския ГК на БКП и отдел "Социална и национална сигурност" на ЦК на БКП може да се създаде Съвет на партийните секретари при МВР, като се спазват изискванията на Инструкцията на ЦК на БКП за изграждането, работата и ръководството на съветите на партийните секретари. В него може да се включват секретарите на партийните комитети и организации при окръжните управления на МВР и на политотделите на Гранични и Вътрешни войски. Съветът на партийните секретари може да провежда съвместни заседания с РК на БКП при МВР.

Из архивите на ДС

3. Районният комитет на БКП при МВР има следните основни задачи:

а) да осъществява ръководството на партийните организации в централните поделения на МВР в съответствие с изискванията на Програмата и Устава на Българската комунистическа партия, на решенията на конгресите и на Централния комитет на партията;

б) да разгръща политическа, партийно-организационна и идеологическа работа за по-нататъшно утвърждаване и издигане ръководната роля на партията в централните поделения на Министерството на вътрешните работи, да взаимодейства с окръжните, общинските и районните комитети на БКП при осъществяване на партийно ръководство на партийните организации в териториалните поделения на МВР;

в) въз основа на ленинските норми на партиен живот и принципите на партийно ръководство да повишава боеспособността на партийните организации в централните поделения на Министерството на вътрешните работи и тяхната роля за изпълнение на служебните задачи;

г) да укрепва морално-политическото състояние на личния състав от централните поделения на министерството;

д) да осъществява партийно въздействие и контрол за усъвършенстване на стила и методите на работа на ръководните органи в системата на МВР;

е) да съдействува за правилен подбор, разпределение и развитие на кадрите в централните поделения на МВР, да се грижи за повишаване на тяхната комунистическа идейност и квалификация, да им оказва конкретна помощ за подобряване на техния стил и методи на работа, за издигане чувството им за отговорност пред партията и народа;

1179

Из архивите на ДС

1180

ж/ да мобилизира комунистите за овладяване и използуване на върховите постижения на научно-техническия прогрес в оперативно-издирвателната, следствената и охранителната дейност;

з/ да развива самодейния характер на партийните органи и организации, като се отчитат особеностите на служебната работа, да обсъжда и разработва основните насоки и задачи на партийните организации съобразно със специфичния характер и дейност на органите на МВР, да изучава и внедрява опита на партийните организации на КГБ и МВД на СССР и другите братски органи;

и/ да полага системни грижи за подготовката на партийния актив;

к/ да осъществява партийно ръководство на районната комсомолска организация, профсъюзните и другите обществени органи и организации в централните поделения на МВР.

4. Районният комитет при министерството на вътрешните работи е на отчет към Софийския градски комитет на БКП. По проблемите на сигурността, обществения ред, борбата срещу престъпността и отрицателните прояви той отчита дейността си пред Секретариата на Централния комитет на БКП, като редовно информира отдел "Социална и национална сигурност" на ЦК на БКП за организационната и идеологическата работа на комитета и за политико-моралното състояние на състава, а в случай на необходимост внася предложения за усъвършенствуване на партийнополитическата работа.

ПАРТИЙНИ КОМИТЕТИ ПРИ ЦЕНТРАЛНИТЕ И ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ПОДЕЛЕНИЯ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

1. Партийните комитети в централните поделения на Министерството на вътрешните работи се ръководят от Районния комитет на БКП при МВР.

Из архивите на ДС

Партийните комитети при Софийското градско, окръжните и районните управления на Министерството на вътрешните работи се водят на отчет към съответните териториални общински и районни комитети на БКП. По проблемите на сигурността, обществения ред, борбата срещу отрицателните прояви и престъпността те се ръководят от бюрата на Софийския градски и на съответните окръжни комитети на Българската комунистическа партия.

2. Партийните комитети при централните поделения, Софийското градско и окръжните управления на Министерството на вътрешните работи се избират на общи събрания (конференции). Те са органи за ръководство на първичните партийни организации и при необходимост провеждат общо (делегатско) събрание, на което обсъждат основни въпроси на партийната и служебната дейност.

В състава на партийните комитети могат да се избират и секретари на партийни комитети и на първични партийни организации от районните управления на МВР.

3. Партийните комитети при районните управления на Министерството на вътрешните работи се изграждат при наличието на достатъчен брой комунисти, като се отчита спецификата на работата. Те се ръководят от съответните общински и районни комитети на Българската комунистическа партия.

4. Основните задачи на партийните комитети в поделенията на Министерството на вътрешните работи са:

а/ да ръководят партийните организации в съответствие с решенията на Централния комитет на БКП, на окръжните, общинските и районните комитети на БКП в конкретните условия на поделенията;

б/ да обсъждат въпроси и предприемат партийно-политически мерки за усъвършенствуване стила и методите на работа и ръководство;

Из архивите на ДС

1182

в) да работят за повишаване на ролята и боеспособността на първичните партийни организации, да съдействуват за по-нататъшното им развитие като ръководни политически ядра на колективите в поделенията, непрекъснато да контролират и анализират процесите и явленията в тях, системно да изучават състоянието на партийното и общественото мнение, да информират висшестоящите партийни органи за състоянието на партийната и служебната работа;

г) да се грижат за повишаване на марксистко-ленинската подготовка, политическото, идеологическото и нравственото възпитание на комунистите и на целия личен състав;

д) да издигат авангардната роля на комунистите в повишаване качеството на служебната дейност, във внедряването на научно-техническите постижения;

е) да вземат мерки за подобряване на дисциплината и укрепване на морално-политическото състояние на колективите и на служителите;

ж) да участвуват активно в правилния подбор и разпределение на кадрите по техните политически, делови и нравствени качества, да се грижат за тяхната идейна и професионална закалка и да издигат отговорността им пред партията и народа;

з) да се грижат за подбора и подготовката на партийния актив, да работят за възпитанието и за издигане личния пример на комунистите, системно да изучават и внедряват положителния опит в партийната и служебната дейност;

От архивите на ДС

1183

и) да ръководят първичните партийни организации в дейността им за подобряване на техния социален и качествен състав;

к) да разглеждат и вземат отношение по предложенията, критичните бележки, молбите, възраженията и жалбите на комунистите и своевременно да им дават отговор;

л) да осъществяват постоянно и действено партийно ръководство на комсомолските и профсъюзните органи и организации, на комитетите, комисиите и групите за народен контрол, на офицерските и сержантските съвети, на комисиите за работа с борците против фашизма и капитализма и бившите служители-пенсионери;

м) да развиват и укрепват дружбата и сътрудничеството с партийните комитети и организации на братските органи за сигурност и обществен ред в страните от социалистическата общност и преди всичко с тези в КГБ и МВД на СССР;

н) да утвърждават решения на първични партийни организации за приемане, изключване и отпадане на партийни членове, ако партийните комитети обединяват повече от 200 комунисти.

5. Партийните комитети в централните поделения на Министерството на вътрешните работи, които имат служебни подразделения на територията на страната, могат да взаимодействуват с първичните партийни организации в тях по въпроси на партийната работа, свързани с осигуряване изпълнението на специфични служебни задачи.

6. За осъществяване на координация и единодействие по проблемите на сигурността, обществения ред, борбата срещу отрицателните прояви и престъпността, към партийните комитети на Софийско градско и окръжните управления на МВР, по решение на

Из архивите на ДС

1184

бюрата на Софийския градски и съответните окръжни комитети на БКП могат да се изграждат съвети на партийните секретари.

7. За секретари на партийните комитети при поделенията се избират служители с партиен стаж над 3 години.

Секретарите на партийните комитети при Софийско градско и окръжните управления на МВР са номенклатура на бюрата на Софийския градски и съответните окръжни комитети на БКП, съгласувано с отдел "Социална и национална сигурност" на ЦК на БКП.

Секретарите на партийните комитети при централните поделения на МВР са номенклатура на Районния комитет на БКП при МВР, съгласувано с отдел "Социална и национална сигурност" на ЦК на БКП.

На същите се дава ранг до първи заместник-началник на съответното поделение.

ПЪРВИЧНИ ПАРТИЙНИ ОРГАНИЗАЦИИ

1. Първични партийни организации в системата на Министерството на вътрешните работи се създават в управленията и отделите на министерството, в окръжните и районните управления на МВР по направление на дейност. Те се утвърждават както следва:

- в централните поделения - от Районния комитет при министерството;

- в Софийското градско управление, окръжните и районните управления на Министерството на вътрешните работи - от

От архивите на ДС

1185

съответните окръжни, общински и районни комитети на Българската комунистическа партия;

- във войсковите поделения на МВР - от политотделите.

В управлението и отделите на министерството могат да се създават и съставни партийни организации, партийни групи и партийно-комсомолски групи.

Такива организации и групи могат да се образуват и при изпълнение на задачи по време на продължителни командировки, курсове, обучение и др.

2. Основните задачи на първичните партийни организации в органите на Министерството на вътрешните работи се определят в съответствие с чл. 54 на Устава на БКП. Те са длъжни:

а) да работят всеотдайно за укрепване единството и сплотеността на служебните колективи около Централния комитет на БКП, да възпитават служителите в дух на любов към социалистическата родина и народа, в готовност да им служат беззаветно и предано;

б) да полагат постоянни грижи за повишаване на активността на комунистите, за издигане на тяхната авангардна роля и отговорността им по изпълнение на задачите в оперативно-издирвателната, следствената, охранителната и другите дейности на министерството; за ускорено внедряване на постиженията на научно-техническия прогрес и за широко използване на челния опит;

в) да провеждат системна работа за формиране на марксистко-ленински мироглед у комунистите, комсомолците и другите служители, да ги възпитават в дух на комунистическа нрав-

Из архивите на ДС

1186

ственост, високи морално-волеви качества, социалистически патриотизъм и пролетарски интернационализъм;

г) да работят непрекъснато за точно и безпрекословно изпълнение на законите, уставите и останалите нормативни документи да развиват и подкрепят новото и прогресивното, да воюват непрестанно и безкомпромисно против застоя, бюрократизма, формализма и шаблона, за строго спазване на социалистическата законност, за организираност и висока съзнателна дисциплина от всички служители в Министерството на вътрешните работи;

д) да възпитават кадрите в духа на бойните и революционните традиции на нашия народ, на Българската комунистическа партия и органите на Министерството на вътрешните работи, да изграждат у тях мъжество, смелост, воля, издръжливост, готовност за саможертва;

е) да формират у всеки служител активна жизнена позиция, здрави класово-партийни критерии, висока политическа бдителност, чекистки добродетели, ненавист и омраза към враговете на нашата родина и социалистическата общност, да водят борба срещу подривната дейност на противника, влиянието на буржоазната идеология, закононарушенията и отрицателните явления;

ж) да работят за спазване на ленинските принципи и норми на партиен живот и ръководство, да разгръщат вътрешнопартийната демокрация, критиката и самокритиката, да утвърждават равноправието между комунистите, да се борят против самодоволството и възгордяването, парадността и празнословието. Да подвеждат под партийна отговорност всеки, който потиска или преследва за критика;

Из архивите на ДС

з) да съдействуват за усъвършенствуване на стила и методите на работа, за разгръщането на инициативността и творчеството в мисленето и действията, да спомагат за развитието и издигането на ролята на контрола и самоконтрола, за разкриване и преодоляване на слабостите в работата.

Не подлежат на контрол от първичните партийни организации изискващите конспирация въпроси на оперативно-издирвателната и бойно-мобилизационна дейност;

1187

и) да вземат непосредствено участие в подбора, разпределението, обучението и атестирането на кадрите, да повишават отговорността им за възложената работа, непрекъснато да издигат тяхното идейно-теоретическо равнище и усъвършенствуват професионалното им майсторство, да привличат всички ръководители на министерството и поделенията към провеждане на активна възпитателна работа с подчинените, да взискват за неотклонно спазване на ленинските принципи за подбор на кадрите според техните политически, делови и морални качества, да се борят за развиване демократичното начало в работата с тях, против издигането им въз основа на приятелство, лична привързаност, земляческо и роднинство.

к) да прилагат политическия подход в своята дейност, задълбочено да изучават и анализират оперативната обстановка, да повишават своята компетентност за гарантиране на сигурността и поддържане на обществения ред и законността в страната; да провеждат мероприятия за разширяване връзките на органите на МВР с трудовите колективи и обществеността;

Из архивите на ДС

1188

89

л) да осигуряват благоприятна обстановка за разгръщане на оперативното майсторство и творчество, инициативността и деловитостта на целия състав, за повишаване на неговата професионална квалификация, компетентност, организираност и висока култура;

м) да помагат за утвърждаване на социалистическия начин на живот в служебните колективи и отделните служители, да утвърждават личния пример на комунистите, да създават у тях чувство на отговорност за укрепване на семейството и възпитанието на децата, да воюват непримиримо срещу проявите на потребителски подход, кариеризъм, злоупотреба с властта и безстопанственост, нравствено-битова разпуснатост, ходатайство и други отрицателни явления;

н) да изучават настроенията, мненията, стремежите и потребностите на трудовите колективи и на служителите, своевременно да съобщават в ръководните партийни органи, включително и в ЦК на партията, за слабостите и грешките в работата, без оглед на лицата, които ги допускат. На основата на постоянния диалог с хората да извършват целенасочена индивидуална работа с тях, да полагат грижи за задоволяване на нуждите им; да контролират и подпомагат реализирането на социалната политика в МВР;

о) да издигат научното равнище на партийнополитическата работа, да подобряват нейното качество и ефективност, да усъвършенстват своя стил и метод на работа; да развиват инициативата и самодейния характер в дейността си;

п) да осъществяват постоянно партийно ръководство на организациите и дружествата в Димитровския комунистически младежки

От архивите на ДС

1189

съюз и на професионалните организации, да се грижат за осигуряване на партийно ядро в ръководствата им, да издигат ролята и отговорността им за активно участие в изпълнението на служебните задачи и възпитанието на комсомолците и безпартийните;

р) да съдействуват за укрепване на връзките и сътрудничеството с органите за сигурност и обществен ред в братските социалистически страни, да възпитават комунистите и всички служители в дух на пълно единодействие с органите на КГБ и МВД на СССР, да прилагат техния опит в партийната работа.

3. Приемането на служители от органите на МВР за членове на БКП става в съответствие с изискванията на Устава на БКП и Инструкцията за членство в партията.

При проучване на кандидата за член на партията секретарят на първичната партийна организация може да използва данни от личното му кадрово дело. В случаите, когато е необходимо да се изучават допълнително някои въпроси за кандидата или за негови роднини и близки, се събират сведения и от териториалните партийни органи и организации.

4. Партийни членове, които отсъствуват от местонахождението на своята партийна организация поради обучение, командировка и пр., не се отчисляват и техните документи не се изпращат в съответните партийни органи.

При заминаването им се попълва и им се дава на ръка или се изпраща в съответния партиен комитет бележка за временно зачисляване по образец, установен от Централния комитет на Българската комунистическа партия. Временно зачислените комунисти плащат членски внос и участвуват в работата на първичната партийна орга-

Из архивите на ДС

1190

низация, в която са зачислени.

5. Комунисти, служители от Министерството на вътрешните работи, изпратени на работа в граждански министерства, ведомства, учреждения и други, членуват в техните партийни организации и участвуват в живота и дейността им, освен ако характерът на изпълняваните от тях задачи не позволява това. Те плащат допълнителен членски внос върху разликата от дохода в първичните партийни организации към служебните поделения. При разглеждане в тях на по-важни въпроси от служебната дейност могат да взимат участие в работата им.

6. С оглед осигуряване на конспиративност към РК на БКП при МВР да се обособи самостоятелен сектор "Отчет на партийния състав".

III. ПОЛИТИЧЕСКИ ОРГАНИ В СИСТЕМАТА НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ПОЛИТОТДЕЛИ НА ГРАНИЧНИ И ВЪТРЕШНИ ВОЙСКИ

С решение на Секретариата на ЦК на БКП към Гранични и Вътрешни войски се създават политотдели за ръководство на

партийнополитическата работа във войските на Министерството на вътрешните работи. Политотделите се ръководят от Централния комитет на БКП и осъществяват практическата си дейност въз основа на Инструкцията за организационния строеж и задачите на организациите на Българската комунистическа партия във въоръжените сили на НРБ.

По специфичните въпроси на партийнополитическата работа политорганите обменят опит и взаимодействуват с партийните комитети в системата на Министерството на вътрешните работи.

Из архивите на ДС

1191

IV. УПРАВЛЕНИЕ И ОТДЕЛИ ЗА ПОЛИТИКО-ВЪЗПИТАТЕЛНА РАБОТА

1. Органи за политико-възпитателна работа в системата на Министерството на вътрешните работи са Управлението за политическо възпитание към Дирекцията на Народната милиция, отделите, отделенията и работниците за политическо възпитание към Централното управление на Противопожарната охрана, отдел "Затвори" в Софийското градско, окръжните и районните управления на МВР. Те са помощни органи на служебните ръководства за провеждане на политико-възпитателната работа сред личния състав и работят в тясно взаимодействие с партийните, комсомолските и профсъюзните органи и организации в поделенията на Министерството на вътрешните работи.

2. За работата си и за политическото и моралното състояние на личния състав Управлението за политико-възпитателна работа към ДНМ се отчита пред Районния комитет на БКП при МВР, а отделите за политико-възпитателна работа в окръжните управления на МВР - пред партийните комитети при окръжните управления на МВР.

Из архивите на ДС

1192

3. Цялостната дейност на органите за политико-възпитателна работа се организира съгласно решение № 378 на Политбюро на ЦК на БКП от 12 юни 1973 г. и Инструкция утвърдена от министъра на вътрешните работи.

V. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. За разясняване и поставяне на важни и с дълготраен характер задачи пред партийните органи и организации в Министерството на вътрешните работи, произтичащи от решения на ЦК на БКП, държавни и правителствени решения, съвещания и инициативи на братските партии, международни и национални съвещания, включително и такива на органите за сигурност и обществения ред, съгласувано с отдел "Социална и национална сигурност" на ЦК на БКП, могат да се провеждат национални, регионални и окръжни съвещания на партийния актив в МВР.

2. Партийнополитическата подготовка на партийния актив, комунистите и останалите служители от Министерството на вътрешните работи се осъществява от партийните комитети и катедра "Партийно строителство в органите на МВР" при ВСШ "Г.Димитров" на МВР, съвместно с Академията за обществени науки и социално управление при ЦК на БКП. Катедрата изучава и разработва проблемите на идеологическата и на партийнополитическата работа в органите на МВР, политическото осигуряване изпълнението на специфичните задачи в оперативно-издирвателната, следствената, охранителната и други дейности, изучаването и разпространяването на челния партиен опит на органите в братските социалистически страни и преди всичко на КГБ и МВД на СССР, както и на собствения

От архивите на ДС

1193

опит, с което подпомага партийните органи и организации в МВР по тези въпроси.

3. Апаратът на Районния комитет при Министерството на вътрешните работи и на партийните комитети при централните и териториалните поделения на МВР се обособяват в отделен щат за сметка на лимита и бюджета на Министерството на вътрешните работи.

Щатът и структурата на Районния комитет на БКП, на партийните комитети в поделенията и длъжностните наименования се утвърждават от министъра на вътрешните работи и отдел "Социална и национална сигурност" на ЦК на БКП след съгласуване със съответните окръжни и общински комитети на БКП.

4. На щатните партийни работници в системата на Министерството на вътрешните работи се запазват всички права на военнослужещи или на служители от Народната милиция и Противопожарната охрана в периода, през който са на партийна работа. Преминаването им на служебна работа в поделенията става по предложение на съответния партиен орган, съгласувано с отдел "Социална и национална сигурност" на ЦК на БКП и ръководството на Министерството на вътрешните работи.

5. Тази Инструкция се издава на основание чл. 59 и чл. 60 от Устава на Българската комунистическа партия.

Контролът по изпълнението на Инструкцията се възлага на отделите "Социална и национална сигурност" и "Организационен" на ЦК на БКП.

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I82
Из архивите на
1194

Лично, поверително! 36

ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ
БЪЛГАРСКА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ
Телефон 84-01

№ Б–9

София, 30 април 1987 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

До др. Димитър Стоянов

9258 4:5 87

ПРЕПИС ОТ РЕШЕНИЕ "Б" № 9

НА СЕКРЕТАРИАТА НА ЦК НА БКП ОТ 30 АПРИЛ 1987 Г.

Дава съгласие:

1. Висшата специална школа "Г.Димитров" – МВР, да бъде преустроена във Висш институт "Г.Димитров" за подготовка и преподготовка на кадри и за научни изследвания за нуждите на Министерството на вътрешните работи.

До края на август 1987 г. Министерството на вътрешните работи, съгласувано с Министерството на народната просвета и Единния център по науките за държавата и правото, да внесат необходимите изменения в учебните програми и планове, като се премине към изучаване в пълен обем на всички правни дисциплини на Юридическия факултет на Софийския университет "Кл.Охридски".

2. От учебната 1988/1989 г. на завършилите факултетите "Държавна сигурност" и "Народна милиция" да се дава специалност "юрист", а за факултет "Противопожарна охрана" – "строителен инженер" по "водоснабдяване и канализация".

Из архивите на ДС

Завършилите Висшия институт се назначават на подходящи длъжности, за които се изисква висше образование в поделенията на Държавна сигурност, Народната милиция, Противопожарната охрана. За придобиване на юридическа правоспособност завършилите факултет "Държавна сигурност" и "Народна милиция" преминават необходимия стаж в поделенията на Главно следствено управление-МВР, Прокуратурата и съда по съвместителство, съобразно програмата на Министерството на правосъдието.

3. Приетите за курсанти сключват договор, че ще служат задължително най-малко 15 години в органите на Министерството на вътрешните работи. При неизпълнение на договора и уволнението им по дисциплинарен ред заплащат пълния размер на разноските по обучението им.

Вярно с оригинала:

/Ст. Тихчев/

ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ НА БКП

ф. к. в 19 екз - 7.5.87 г.

Лично строго поверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

ЗА ФУНКЦИИТЕ, ЗАДАЧИТЕ И СТРУКТУРАТА НА УПРАВЛЕНИЕТО ЗА БЕЗОПАСНОСТ И ОХРАНА

I.

Творческото и последователно провеждане на априлската линия на БКП осигури постигането от българския народ на исторически завоевания, на динамично и стабилно развитие.

Стратегическият курс на партията за качествено нов растеж в икономиката и във всички други области на обществения живот поставя принципно нови задачи на съвременния етап от строителството на развито социалистическо общество.

Българската комунистическа партия и Народна република България осъществяват активна международна дейност, постоянно се организират политически и други делови контакти на най-високо равнище, което съществено влияе върху динамиката на дейността на висшето партийно и държавно ръководство.

Практическата реализация на новите и мащабни задачи се осъществява в непрекъснато усложняваща се и противоречива международна политическа и оперативна обстановка.

Из архивите на ДС

Специалните органи и пропагандни централи на противника непрестанно засилват опитите си за провеждане на шпионска, идеологическа и друга подривна дейност. Нарастват агресивността и екстремизмът на империалистическите разузнавания, мащабите на организираните от тях тайни операции и провокации. Тероризмът получи широко разпространение на Запад. "Държавният тероризъм" се превръща в средство за разправа с политически и държавни дейци, представители на демократични и национално-освободителни движения. Осъществяват се неадресирани терористични актове, чиято цел е да се създава страхова психоза.

Всичко това има принципно значение за определяне на съвременните функции и задачи на органите за сигурност и обществен ред, включително и на Управлението за безопасност и охрана.

Управлението за безопасност и охрана /УБО/ е специализирано поделение за обезпечаване на сигурността, охраната и цялостното обслужване на генералния секретар на ЦК на БКП и председател на Държавния съвет, членовете на Политбюро на ЦК на БКП, секретаря на БЗНС, кандидат-членовете на Политбюро на ЦК на БКП, председателя на Централната контролно-ревизионна комисия на БКП, секретарите на ЦК на БКП; на чуждестранни партийни и правителствени делегации, представители и гости, равни по ранг на висшето партийно и държавно ръководство.

Определени задължения УБО има към заместник-председателите на Държавния съвет, заместник-председателите на Министерския съвет, членовете на правителството и

Из архивите на ДС

1198

председателите на стопанските асоциации от нов тип с ранг на министри в международната им дейност и към други дейци, за които има решение на Секретариата на ЦК на БКП.

Конкретните ангажименти на УБО към членовете и кандидат-членовете на ЦК на БКП, членовете на ЦКРК на БКП, завеждащите отделите на ЦК на БКП и други партийни, държавни, стопански и обществени дейци се уреждат с решение на Секретариата на ЦК на БКП.

Управлението за безопасност и охрана осъществява своята дейност под ръководството и контрола на Политбюро и Секретариата на ЦК на БКП и лично на генералния секретар на ЦК на БКП и председател на Държавния съвет.

По специфичните оперативно-охранителни и управленски проблеми УБО се ръководи от министъра на вътрешните работи.

Управлението за безопасност и охрана:

- е единен военизиран орган, неразделна част от МВР, и има статут на централно управление по Държавна сигурност;
- в административно отношение е самостоятелно управление на Държавния съвет;
- дейността му се основава на изискванията за партийност, строго спазване на социалистическата законност, уставния ред, секретността, единоначалието и поддържането на висока политическа и революционна бдителност;
- работи в най-тясно взаимодействие с партийните, държавните и обществените органи и организации в цялата страна и с широката подкрепа на трудещите се;

– като централно управление по Държавна сигурност решава своите специфични задачи в най-тясно взаимодействие с централните и териториалните поделения на МВР;

– е на самостоятелен бюджет, който се предоставя по установения за МВР и МНО ред. Разпоредител на бюджета е началникът на управлението.

Системен и конкретен финансов контрол се осъществява от специално създаден вътрешноведомствен орган, подчинен пряко на началника на УБО. Финансов контрол и ревизии се извършват с решение на Политбюро на ЦК на БКП.

Из архивите на ДС
1199

II.

В съответствие с решенията на ЦК на БКП, с новите социални и оперативни реалности и съвременните критерии за оперативно-охранителна дейност и комплексно обслужване на висшето партийно и държавно ръководство Управлението за безопасност и охрана изпълнява следните основни функции:

1. Обезпечава сигурността, охраната и безопасността на висшето партийно и държавно ръководство, на пребиваващи в страната чуждестранни делегации, представители и гости от най-висок ранг.

2. Осигурява цялостното обслужване на най-отговорните партийни и държавни ръководители, на чуждестранните делегации и гости и създава необходимите условия за ползотворна дейност.

Из архивите на ДС

1200

3. Осигурява за висшето партийно и държавно ръководство бърза, надеждна и засекретена връзка и условия за своевременно доставяне на информация.

4. Организира изграждането на съвременна материално-техническа база и комплекс от условия за дейността на висшето партийно и държавно ръководство във военновременна обстановка.

Своите функции Управлението за безопасност и охрана осъществява при строго определени условия, фактори, сили и средства. На тази основа се разработва конкретна и детайлизирана технология за изпълнение на задачите, произтичащи от всяка една основна функция.

А. По функцията "Обезпечаване на сигурността, охраната и безопасността на висшето партийно и държавно ръководство, на пребиваващите в страната чуждестранни делегации, представители и гости от най-висок ранг".

Практическата реализация на тази най-важна функция на УБО, която има дълбок политически смисъл и значение, се осъществява от специално създадена за целта система при строго определена организация и управление.

Сигурността на висшето партийно и държавно ръководство се обезпечава от УБО посредством лична, постова, оперативна и техническа охрана по месторабота, местоживеене и при движение в столицата, страната и зад граница в тясно взаимодействие с другите поделения на МВР.

Из архивите на ДС

1. Лична охрана се осигурява на:

а/ генералния секретар на ЦК на БКП и председател на Държавния съвет на НРБ - непрекъснато, от група офицери, чийто състав се определя съобразно с оперативната обстановка;

б/ председателя на Министерския съвет на НРБ - от 3-ма офицери, посменно, по един в денонощие;

в/ членовете на Политбюро на ЦК на БКП и секретаря на БЗНС - от 2-ма офицери, посменно, по един в денонощие;

г/ кандидат-членовете на Политбюро на ЦК на БКП, председателя на Централната контролно-ревизионна комисия и секретарите на ЦК на БКП при пътуване в страната и зад граница - в зависимост от оперативната обстановка. За целта към управлението се създава резерв от оперативни работници;

д/ чуждестранни делегации и гости, когато са:

- генерални и първи секретари, членове и кандидат-членове на Политбюро, председатели на Централната контролно-ревизионна комисия и секретари на комунистически и работнически партии, председатели и първи секретари на селски и сродни партии на социалистически страни;

- държавни глави и ръководители на правителства;

- председатели /ръководители/ на парламенти;

- ръководители на комунистически, работнически и други неуправляващи партии;

Из архивите на ДС

1202

– ръководители, делегации и представители на световни международни организации и движения;

– гости на генералния секретар на ЦК на БКП и председател на Държавния съвет: партийни и държавни ръководители, политически дейци, бизнесмени и други;

е/ лица, за които има съответно решение и указание.

2. Постова охрана се организира денонощно по вид и схема, утвърдена от началника на УБО, съобразно с оперативната обстановка, на:

а/ сградите на ЦК на БКП, Държавния съвет, Министерския съвет, Народното събрание и други сгради, в които работят най-отговорни партийни и държавни ръководители;

б/ градските и извънградските домове на генералния секретар на ЦК на БКП и председател на Държавния съвет, на членовете на Политбюро на ЦК на БКП и секретаря на БЗНС;

в/ резиденциите и обектите на УБО в столицата и страната, където пребивават за работа или почивка членовете на висшето партийно и държавно ръководство и чуждестранни делегации и гости на съответния ранг;

г/ крупни, общонационални и други масови политически мероприятия с участие на висшето партийно и държавно ръководство.

Из архивите на ДС

1203

3. Охраната на висшето партийно и държавно ръководство и на чуждестранни делегации и гости от най-висок ранг при пътувания в страната се организира, както следва:

а/ на генералния секретар на ЦК на БКП и председател на Държавния съвет:

- при посещение на обекти в столицата, които не се охраняват от УБО - от централните поделения на МВР, Софийско градско управление с помощта, контрола и координацията на УБО;

- при пътувания извън столицата - със заповед на министъра на вътрешните работи със сили и средства на централните и териториални поделения на МВР с участието на УБО;

б/ на председателя на Министерския съвет, членовете на Политбюро и секретаря на БЗНС:

- при движение в столицата - от централните поделения на МВР, Софийско градско управление и от оперативните работници за лична охрана;

- при пътувания извън столицата - от териториалните поделения на МВР с участието на личната охрана;

в/ охраната на кандидат-членовете на Политбюро, председателя на Централната контролно-ревизионна комисия и секретарите на ЦК на БКП при пътувания в страната се осигурява от съответните териториални поделения на МВР с участието на УБО;

г/ чуждестранните делегации и гости се охраняват по план, утвърден от началника на УБО, от прикрепени към тях офицери за лична охрана и съответните централни и териториални поделения на МВР.

Из архивите на ДС

1204

4. Охраната на висшите партийни и държавни ръководители, на чуждестранните делегации и гости при участие в масовополитически и други мероприятия се организира, както следва:

а/ на територията на столицата - от УБО съвместно със Софийско градско управление на МВР и съгласувано с централните управления на МВР;

б/ на територията на окръзите - от съответните окръжни управления на МВР, съгласувано с централните поделения на МВР, под координацията, контрола и с непосредственото участие на УБО.

5. Охраната по маршрутите за движение с автомобили и други превозни средства се осъществява от:

- по основния маршрут за движение в столицата с автомобили - охранително-регулировъчни постове на УБО и охранителни постове на Софийско градско управление на МВР;

- по други маршрути с автомобили в столицата и страната - териториалните поделения на МВР съгласувано с УБО;

- със самолети и вертолети - съгласно утвърдената инструкция от министъра на народната отбрана, министъра на вътрешните работи и министъра на транспорта;

- с влак - по специален план на УБО във взаимодействие със съответните поделения на МВР и Министерството на транспорта.

Из архивите на ДС

1205

6. В зависимост от оперативната обстановка началникът на УБО определя числения състав на охраната, като при необходимост командирова предварително оперативна група, водена от отговорен служител, за оказване на помощ и съдействие на място.

7. Пилотиране при движение с автомобили в столицата се извършва от УБО, а в окръзите - от окръжните управления на МВР, задължително на:

а/ генералния секретар на ЦК на БКП и председател на Държавния съвет на НРБ;

б/ председателя на Министерския съвет на НРБ - извън столицата;

в/ чуждестранни делегации и гости, ръководени от държавни глави, генерални и първи секретари на комунистически и работнически партии;

г/ други лица - по указание.

8. Охраната на висшето партийно и държавно ръководство при пътувания зад граница се организира:

а/ при пътувания в социалистически страни - по предварително разработен план, съгласувано с органите за сигурност на страната домакин;

- всички пътувания на генералния секретар на ЦК на БКП и председател на Държавния съвет се извършват със специални правителствени превозни средства.

Охраната по време на пътуванията се осигурява от група оперативни работници от УБО под ръководството на началника на УБО.

Из архивите на ДС

1206

Постовата охрана на резиденциите, домовете и хотелите, където отсяда генералният секретар на ЦК на БКП и председател на Държавния съвет, се осигурява от УБО съвместно с органите за сигурност на страната домакин;

- пътуванията зад граница на председателя на Министерския съвет на НРБ се извършват със специални правителствени превозни средства. Лична охрана по време на пътуването се осигурява от сътрудниците за охрана и ръководен служител от УБО;

- пътуванията на останалите членове на висшето партийно и държавно ръководство зад граница се извършват по реда, установен с решение № 252 от 31.III. 1987 г. на Политбюро на ЦК на БКП.

В случаите, когато се ползват самолетите на СО "Балкан", се взимат допълнителни мерки за обезпечаване сигурността на полета.

Охраната на правителствените транспортни средства по време на престоя в съответната страна се осъществява от местните органи за сигурност.

б/ при пътуване в капиталистически и несоциалистически страни:

- мероприятията по охраната на генералния секретар на ЦК на БКП и председател на Държавния съвет се разработват по предварителен план и утвърждават със заповед на министъра на вътрешните работи;

- УБО предварително съгласува мерките по обезпечаване сигурността и охраната на генералния секретар на ЦК на БКП и председател на Държавния съвет на НРБ с органите за сигурност на страната домакин;

Из архивите на ДС

1207

– охраната на местата, където отсяда генералният секретар на ЦК на БКП и председател на Държавния съвет, където се провеждат делови срещи и разговори, се осигурява от сътрудници за лична охрана съвместно с органите за сигурност на страната домакин;

– охраната на председателя на Министерския съвет се осигурява от сътрудници за лична охрана с участието на представител от ръководството на управлението;

– охраната на другите членове на Политбюро и секретаря на БЗНС се осъществява чрез сътрудници за лична охрана, които пътуват със същата класа и в непосредствена близост до охраняваните от тях ръководители;

– за другите членове на висшето партийно и държавно ръководство охрана се осигурява по преценка на началника на УБО;

– охраната на самолета и други транспортни средства, които се използват при задграничните пътувания, се осигурява със сили на УБО.

9. В оперативно и оперативно-техническо отношение сигурността на висшето партийно и държавно ръководство Управлението за безопасност и охрана осъществява:

– в тясно взаимодействие с централните и териториални поделения на МВР, като изучава, анализира и оценява оперативната обстановка; бързо и адекватно реагира на всеки сигнал за намерение и действие на противниковите специални служби, международни терористични организации и на враждебно-престъпни елементи вътре в страната за противодържавна и терористична дейност;

Из архивите на ДС

1208

– съвместно с другите поделения на Държавна сигурност обслужва в оперативно отношение обкръжението по месторабота и местоживеене; обектите на управлението и базите за снабдяване и обслужване; войсковите поделения и волнонаемния състав на УБО;

– съвместно със Софийско градско управление на МВР обезпечава в оперативно отношение основния и резервния маршрут на правителственото трасе;

– със съвременни технически системи и съоръжения осигурява техническата защита на охраняваните обекти, на транспортните средства, на съответните райони, където работят и живеят висшите партийни и държавни ръководители;

– чрез използуването на постиженията на науката и научно-техническия прогрес се извършват химически, бактериологически, радиологически и други необходими анализи и контрол; техническа проверка и защита на местата, където се провеждат крупни мероприятия; на транспортните средства, с които се пътува;

– ускоряване изпълнението на програмата за техническо превъоръжаване на УБО с най-съвременна бойна, свързочна, охранителна и друга техника и внедряване постиженията на електрониката и автоматиката.

10. Управлението за безопасност и охрана, като специализиран орган в системата на МВР по въпросите за сигурността и охраната на висшето партийно и държавно ръководство, осъществява координиращи функции по отношение на всички други поделения на МВР при планиране и

Из архивите на ДС

1209

провеждане на оперативно-охранителни, технически и други мероприятия, при разработката на тактически варианти, схеми и сценарии за действия при различни ситуации.

Управлението за безопасност и охрана организира самостоятелно оперативно обслужване на волнонаемните служители и техните връзки, на военнослужещите от войсковите поделения и на обектите със специално предназначение.

Организацията и провеждането на оперативната дейност на управлението се осъществява от специализирано звено.

Б. По функцията "Осигуряване на цялостното обслужване на най-отговорните партийни и държавни ръководители, на чуждестранните делегации и гости от най-висок ранг и създаване на необходимите условия за ползотворна дейност".

Същността и динамиката в дейността на висшето партийно и държавно ръководство, развитието на науката за човека и неговите реални потребности и интереси поставят като важна задача да се внесат качествени промени в дейността на УБО по обслужването.

Основно изискване в това направление е да се осигуряват съвременни условия и обстановка за своевременно, качествено и цялостно обслужване на висшето партийно и държавно ръководство, за да се пестят време, сили, да не се създават трудности и допълнително напрежение. Тази дейност има важно социално значение за подпомагане осъществяването на високоотговорните политически и други

Из архивите на ДС

1210

ръководни функции на партийното и държавното ръководство и е пряко свързана с проблемите и задачите за обезпечаване на сигурността и охраната.

В комплексното обслужване да се използват най-новите постижения на ергономията, науката за храненето, медицината, психологията, социологията на труда, отдиха, физическата култура и спорта. Необходимо е обслужването да се съобразява с индивидуалните особености и специфичните изисквания на отделния ръководител, на характера и динамиката на работата му. Това изисква в обслужването да има плановост, конкретност, индивидуалност, да се осъществява при наличието на съвременни разбирания, организация и управление.

Задължително изискване към служителите, ангажирани с тази дейност, е да спазват принципите за секретност, дискретност, опазване и недопускане изтичане на информация относно начина и особеностите на труд, на личен и обществен живот. Особено важно е те да притежават добра обща култура и служебна квалификация, професионална етика, вежливост и уважение, точно и делово да изпълняват поставяните им задачи. С всички свои действия да подпомагат създаването на най-добри условия и обстановка за труд и почивка.

Конкретните задължения на УБО, свързани с тази функция, се утвърждават с приложен към "Основните положения за функциите, задачите и структурата на УБО" документ.

Из архивите на ДС

1211

В. По функцията "Осигуряване за висшето партийно и държавно ръководство на бърза, надеждна и засекретена връзка и условия за своевременно доставяне на информация".

Управлението за безопасност и охрана:

- Осигурява за висшето партийно и държавно ръководство бърза, сигурна и засекретена телефонна и телеграфна свръзка със стационарни и подвижни средства в мирно и военно време.

- Организира оперативните секретни и други свръзки за поделенията на МВР в мирно и военно време.

- Отговаря за техническия контрол и за недопускане изтичането на информация от свързочните и другите технически средства.

Успешното изпълнение на задачите по тази функция изисква:

- задълбочено и компетентно познаване на върховите постижения на научно-техническата революция, възможностите за тяхното използуване при осигуряването на бърза, точна, секретна и качествена свръзка;

- създаване на съвременна техническа база за свръзка, полагане на грижи и усилия за нейното поддържане на високо равнище;

- разработване съвместно и с външни научни звена на качествено нови системи, техника и оборудване.

Г. По функцията "Организиране изграждането на съвременна материално-техническа база и комплекс от условия за дейността на висшето партийно и държавно ръководство във военновременна обстановка".

Из архивите на ДС

1212

Управлението за безопасност и охрана:

- разработва и осъвременява плановете за оповестяване на членовете на висшето партийно и държавно ръководство и за евакуация до определените военно-временни пунктове;

- организира и отговаря за експлоатацията и поддържането на постоянна бойна готовност на защитените пунктове за управление и осъществява непосредствената им охрана и отбрана;

- предприема мерки за строго спазване на съвременните изисквания при изграждане на материално-техническата база в съответствие с настъпващите изменения в нападателните оръжия и други унищожителни системи, в параметрите на тяхната разрушителна сила и новопоявилите се опасности за здравето на човека;

- планира, създава и организира материално-техническото, битовото и медицинското осигуряване на висшето партийно и държавно ръководство във военно време;

- осъществява техническата експлоатация, поддържането и охраната на Мавзолея "Георги Димитров", организира медицинската дейност по дълговечното съхранение на тялото на Георги Димитров;

- организира съхраняването и охраната на документите на отдел "Деловодство" на ЦК на БКП на сектор "Текущ архив" и на Централния партиен архив.

Управлението за безопасност и охрана трябва да набира, анализира и използва информация, която има отношение към комплексното обслужване на висшето партийно

Из архивите на ДС

1213

и държавно ръководство във военновременна обстановка. За целта се поддържат делови контакти със съответните управления и служби на МВР и МНО.

Динамиката на оперативната обстановка задължава разработената и утвърдена технология на дейност периодически да се обогатява, да се провеждат необходимите тренировки, изпитания и обучение, да се анализират и оценяват получените резултати и да се вземат срочни и качествени мерки за поддържането на висока степен на готовност за работа във военновременни условия.

III.

Началникът на УБО:

- ръководи и отговаря за цялостната дейност на управлението.

Непосредствената оперативна, охранителна, обслужваща и други дейности на управлението се ръководят от съответни заместници на началника на УБО.

При отсъствие на началника на УБО функциите му се поемат от определен с негова заповед заместник;

- длъжен е периодически да информира генералния секретар на ЦК на БКП за цялостната дейност на управлението, за по-важните качествени изменения и получените резултати, за стила и методите на ръководство и работа на ръководния и изпълнителски състав;

- докладва по установения ред на министъра на вътрешните работи за проблемите и задачите, свързани с

Из архивите на ДС

1214

оперативно-охранителната и управленска дейност, за тяхното изпълнение и получените резултати, за кадровото състояние и подготовката на личния състав, за взетите мерки за подобряване на служебната дейност.

Управленската дейност на УБО се осъществява въз основа на годишни и месечни планове и програми по отделните направления на работа.

Министърът на вътрешните работи упражнява непосредствено ръководство, контрол и помощ върху оперативно-охранителната и управленската дейност на УБО, за поддържане на висока дисциплина и строго спазване на законността и уставния ред, за правилен подбор и съвременна подготовка на личния състав.

Структурата на УБО се утвърждава от Политбюро на ЦК на БКП, числениият състав - от Бюрото на Министерския съвет на НРБ, а щатът - от министъра на вътрешните работи.

Личният състав на УБО се състои от офицери, сержанти и волнонаемни служители с права на личния състав от Държавна сигурност.

Към личния състав на управлението се включват и срочнослужещите от войсковите му поделения.

Щатът на волнонаемния състав на III отдел се утвърждава от началника на управлението.

Назначаването и уволняването на личния състав, присвояването и повишаването в звание на офицерите и сержантите от управлението се извършва съгласно ръководните документи на МВР за работа с кадрите.

Из архивите на ДС

1215

Волнонаемните служители от управлението работят по условията, регламентирани с Кодекса на труда.

Поради естеството на работата на състава на управлението и липсата на възможност да се обезпечи нормиран работен ден и редовна седмична почивка, на същия, както и досега, да се изплащат допълнителни възнаграждения, както следва:

- на офицерския състав - до 20%;
- на сержантския състав - до 40%;
- на волнонаемния състав - до 50%.

Конкретният размер се определя със заповед на началника на управлението.

Комплектуването на личния състав на управлението с въоръжение, боеприпаси и снаряжение за мирно и военно време и техният ремонт се извършва от МВР за сметка на УБО.

Служителите на управлението да се ползват на равни начала, както останалите служители на МВР, от организираните от министерството столове, почивни станции, санаториуми, болница и дом на културата.

Телефонните връзки за нуждите на висшето партийно и държавно ръководство се изграждат от и за сметка на управлението. Оперативните телефонни връзки за нуждите на МВР са за негова сметка.

Мобилизационната и оперативната дейност на управлението, служебната подготовка и преподготовка да се осъществяват съгласно ръководните документи на МВР и специфичните задачи на УБО.

Из архивите на ДС

1216

Кореспонденцията на управлението да се разнася от поделение 1224 и фелдегерската служба на МВР.

В съответствие с партийните документи УБО осъществява конкретно взаимодействие за качествено изпълнение на своите функции и задачи с отделите на ЦК на БКП, Държавния съвет и Министерския съвет.

Партийните организации на УБО организационно са към РК на БКП при МВР.

РК на БКП при МВР при поставянето и отчитането на партийните задачи следва да се съобразява със специфичния характер на сектора, в който работят комунистите от управлението. При заседания, събрания и други партийни мероприятия да не се дава възможност за разкриване характера на тяхната дейност.

Подборът, обучението и професионалната квалификация на състава да се приведе в съответствие с партийните решения и изискванията на съвременната политическа и оперативна обстановка. Оперативният и охранителният състав на управлението да проявява високо професионално майсторство, устойчива психика и бързи физически реакции при непредвидени и сложни ситуации. Да се укрепва и развива морално-политическата и волевата устойчивост, психо-физическата и социално-психическата подготовка, да се усвояват технически знания, сръчности и умения.

Служителите от УБО следва да притежават и развиват у себе си:

- безпределна вярност и преданост към делото на БКП, към ЦК на БКП, към генералния секретар на ЦК на БКП и председател на Държавния съвет;

- високи политически и теоретически знания;

- умение за вярна и точна политическа оценка на процеси, явления, събития и дейности;

- здраво класово-партийно, патриотично и интернационално възпитание;

- мъжественост, жертвоготовност, смелост, съобразителност, неподкупност;

- скромност, култура в работата;

- нравствена чистота и непримиримост в борбата срещу отрицателните явления.

Служебното и партийното ръководство на УБО да работи целенасочено за създаване на здрава, ведра и творческа обстановка, която да разгръща таланта, дарбите и способностите на всеки служител,да мобилизира състава за дисциплиниран, съзнателен, всеотдаен, висококачествен и отговорен труд.

Особено внимание да отделя на въпросите за повишаване на общата и специалната култура, за непрекъснато усъвършенствуване на стила и методите на работа, за най-строго спазване на принципите на единоначалие и колективизъм в условията на военизирана система.

Поради особените функции и задачи на УБО да се осъществява постоянно и конкретно партийно ръководство, контрол и помощ. Особено важно е издигането на ролята и отговорността на партийните комитети и първичните партийни

Из архивите на ДС
1217

Из архивите на ДС

организации за най-строго спазване на априлските постановки и критерии на партиен живот в цялостната дейност на управлението.

1218

IV.

Структура на УБО:

А. Управленски равнища:

1. Ръководство на управлението /началник, заместник-началници и секретар на партийния комитет/.

2. Началник на направление.

3. Началник на отдел, отделение, служба и обект.

Б. Структурни звена:

1. Отдел "Лични охрани".

2. Отдел "Агентурно-оперативен".

3. Отдел "Охрана на ЦК на БКП, Държавния съвет, Министерския съвет и Народното събрание".

4. Отдел "Охрана на правителственото трасе, на градските и извънградските домове".

5. Отдел "Обслужване".

6. Отдел"Автотранспорт".

7. Отдел "Информационно-организационен".

8. Отдел "Четвърти".

9. Отдел "Пети" - "Свръзки".

10. Отдел "Кадри".

11. Отдел "Секретариат".

Из архивите на ДС
1219

Изпълнението на "Основните положения за функциите, задачите и структурата на УБО се възлага на началника на Управлението за безопасност и охрана.

На базата на "Основните положения ..." началникът на УБО организира разработването на необходимите нормативни документи.

Лично строго поверително!

Приложение към "Основни положения за функциите, задачите и структурата на УБО"

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПО ФУНКЦИЯТА

"Осигуряване на цялостното обслужване на най-отговорните партийни и държавни ръководители, на чуждестранните делегации и гости от най-висок ранг и създаване на необходимите условия за ползотворна дейност"

Същността и динамиката в дейността на висшето партийно и държавно ръководство, наличието на огромно физиологическо, социално-психологическо и интелектуално напрежение и натоварване изискват създаването на система от условия, фактори и дейности, която да подпомага цялостния процес на работа, отдих, възстановяване и отново работа.

По своята същност и предназначение обслужването има дълбок социален и хуманен смисъл и значение и се намира в непосредствена връзка със сигурността и охраната. Негова важна особеност е, че подпомага многостранно и системно нормалното протичане на творческия труд на ръководителя и създава необходимите предпоставки за отдих и почивка.

За правилното и качествено осъществяване на задачите е необходимо обслужването да се разбира и реализира като една сложна и многообразна система от дейности.

Из архивите на ДС

1221

В нея се включват:

- Обслужваща дейност по прехраната, осъществявана на научна основа, и снабдяване с хранителни продукти и промишлени стоки /местни и вносни/ чрез столове, магазини и складово-снабдителна база за временно и дълготрайно съхранение на стоки и продукти.

- Стопанска дейност за производство, при традиционни условия и съвременни технологии, на диетична и висококачествена продукция - месо, мляко, млечни и месни произведения, яйца, зеленчуци /открито и оранжерийно производство/, висококачествени евксиноградски вина и винени дестилати, цветя и друга селскостопанска продукция.

- Ловни стопанства за ловен спорт и дивечоразвъдна дейност, осъществявана при най-рационално използуване на земята за добив на продукция, осигуряваща прехраната на дивеча и подпомагане нуждите на УБО от селскостопанска и друга продукция.

- Почивно дело, осигуряващо разнообразни условия за активен отдих, за спорт и физическа култура, за цялостно възстановяване на силите на правоимащите.

- Комунално-битова дейност за извършване на хигиенни, перални, технически, дърводелски, тапицерски и други работи и услуги на правоимащите и поддържането на резиденциите и почивните домове.

- Автотранспортна дейност за осигуряване на правоимащите с леки автомобили /служебни и лични/ и

Из архивите на ДС

1222

тяхното сервизно обслужване; за осигуряване и поддържане на съответен автомобилен парк, обезпечаващ цялостната дейност на УБО.

- Строителна дейност за осигуряване и поддържане на необходимите жилища за обслужваните, поддържането и ремонта на резиденции, почивни домове, балнеосанаториуми и вили.

- Паркостроителна дейност за изграждане и поддържане на паркове и градини, принадлежащи към жилищата, представителните и почивни домове.

- Мартериално-техническо снабдяване, финансова и правна дейност, обезпечаващи работата на УБО.

Управлението за безопасност и охрана е специализирано поделение и осигурява цялостното обслужване на генералния секретар на ЦК на БКП и председател на Държавния съвет, членовете на Политбюро на ЦК на БКП, секретаря на БЗНС, кандидат-членовете на Политбюро на ЦК на БКП, председателя на Централната контролно-ревизионна комисия на БКП, секретарите на ЦК на ЕКП; на чуждестранни партийни и правителствени делегации, представители и гости, равни по ранг на висшето партийно и държавно ръководство.

Из архивите на ДС

I. ОБСЛУЖВАНЕ НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП И СЕКРЕТАРЯ НА БЗНС

1. За членовете на Политбюро на ЦК на БКП и секретаря на БЗНС Управлението за безопасност и охрана обезпечава жилище /апартамент, вила/, напълно обзаведени и оборудвани, осигуряващи всички условия за работа и почивка.

Цялостното поддържане, ремонти, преустройства, обзавеждане и оборудване на тези жилища и принадлежащите към тях паркове и градини се организира и извършва от УБО и е за сметка на бюджета му.

За основни преустройства - разширение, надстройка, пристройка и други на предоставените жилища, правоимащите искат разрешение от Политбюро на ЦК на БКП.

2. В случаите, когато правоимащите не ползуват държавно, а собствено жилище /апартамент, вила/, разходите за тяхното поддържане и хигиенизиране, за осветление, отопление, вода, телефонни услуги, за поддържането на парковете и градините към жилищата са за сметка на бюджета на УБО, с изключение на данъците за собствеността на жилищата.

Преустройства, разиширение, надстройки, подмяна на обзавеждане и други от този характер дейности на собствените жилища са от компетентността на правоимащия и са за негова сметка. УБО организира и извършва тяхното изпълнение срещу заплащане.

Из архивите на ДС

1224

3. УБО може да предоставя по искане на правоимащите за временно ползуване в собственото жилище /апартамент, вила/ някои мебели, килими, домакински уреди и друго обзавеждане без заплащане.

4. Проектиране, инвестиране и строителство на жилища /апартаменти, вили/ за нуждите на правоимащите се извършва от УБО, с негови сили или чрез възлагане.

По същия ред УБО може да извършва строителство, преустройство и ремонти на собствени жилища на правоимащите за тяхна сметка, като ценообразуването и заплащането на тези услуги се извършва съгласно с действуващите нормативни актове за гражданите.

По искане на членовете на Политбюро на ЦК на БКП УБО може да организира и извършва,със свои сили или чрез възлагане, преустройства и ремонти на собствените жилища на семейните им деца срещу заплащане.

5. Членовете на Политбюро на ЦК на БКП и секретарят на БЗНС могат да ползват до 2 хигиенни работнички за работа в жилищата си при условията на петдневна работна седмица без заплащане.

Храненето на тези работнички в работните дни е за сметка на бюджетните средства на управлението.

За сметка на бюджетните средства на управлението се приготвя храна и за персонала, работещ в столовете. Точният размер на безплатната храна се определя от действуващите за целта нормативни документи.

Списъкът на лицата, имащи право на безплатна храна, ежегодно се утвърждава от началника на управлението.

Из архивите на ДС

1225

6. УБО осигурява по домовете членовете на Политбюро на ЦК на БКП и секретаря на БЗНС с подходяща и качествена храна и хранителни продукти от стола в обект "Панорамен път", по предварителна заявка срещу заплащане.

7. Контролът за сигурността на храната и хранителните продукти, предоставяни на правоимащите, в санитарно, химико-бактериологическо и радиологическо отношение се извършва от специализирана химико-бактериологична лаборатория при УБО. ХБЛ разрешава или спира за консумация храна и хранителни продукти, напитки и други, изпращани на правоимащите от страната и чужбина. При необходимост УБО може да използва услугите и на други специализирани звена за анализ и контрол на храната и хранителните продукти.

8. При пътуване в страната правоимащите могат да получават храна и хранителни продукти за път от стола без заплащане. По тяхно желание в отделни случаи УБО предоставя и необходимия обслужващ ги персонал.

9. Разходите при служебни пътувания и командировки в страната на членовете на Политбюро на ЦК на БКП и на секретаря на БЗНС са за сметка на бюджета на управлението.

Придружаващите ги охрана, сътрудници, медицински, технически и обслужващ персонал в обектите на УБО се хранят безплатно, съгласно с действуващите нормативни документи.В случаите, когато се налага ползването на услугите на ресторанти и други обществени заведения, разходите се заплащат от бюджета на УБО, като не им се требват командировъчни пари.

Из архивите на ДС

1226

10. Разходите в поддържаните и обслужвани от УБО бюфети за нуждите на членовете на Политбюро са за сметка на УБО.

11. Семейните деца на правоимащите се хранят в стола при комклекс "Рила" или получават храна оттам по домовете си срещу заплащане.

По същия начин се обслужват от стола на "Рила" и лицата, за които има решение.

12. Членовете на Политбюро на ЦК на БКП и секретарят на БЗНС се обслужват от УБО с по 2 леки автомобила и с по 1 лек автомобил с повишена проходимост. Членовете на семействата им в София се обслужват с дежурни автомобили от УБО.

13. Пътуването на правоимащите в страната и чужбина може да се извършва със самолети и вертолети на правителственото авиозвено, със салон-вагони, с влак "Експрес - Витоша" и с плавателни съдове. Бордзарядката на тези транспортни средства се извършва от УБО. Ползването им е безплатно и се осъществява от Министерството на транспорта по заявка на УБО.

Ползването на самолети от СО "БГА" за пътуване на правоимащите в страната и чужбина се заплаща от УБО.

14. Закупуването на леки автомобили за лични нужди на правоимащите и техните семейни деца се осигурява от УБО. Когато те са внос по второ направление, се иска разрешение от ЦК на БКП.

Сервизното обслужване на личните автомобили на правоимащите се извършва от УБО срещу заплащане.

Из архивите на ДС

1227

Продажбата и замяната на закупените от УБО леки автомобили за нуждите на правоимащите и техните семейства се извършва чрез УБО.

15. За гарантиране на сигурността на охраняемите, управлението на леки автомобили лично от тях става само в краен случай.

Допустимата скорост за движение на автомобилите, обслужващи охраняемите,е регламентирана от Закона и Правилника за движение на МПС по пътищата. Изключение се допуска само в случаите, когато обективно се налага това и по оперативни съображения.

16. УБО поддържа подходящо обзаведени и оборудвани почивни домове, балнеосанаториуми и вили, в които прекарват годишните си отпуски членовете на Политбюро на ЦК на БКП и секретарят на БЗНС заедно със своите семейства и семейните им деца, като заплащат 60% от направените разходи за храна, а останалите 40% са за сметка на УБО.

Същите домове могат да се използват от правоимащите за кратък отдих, седмична почивка и други срещу заплащане на разходите за храна.

17. Семействата на правоимащите, включително и семейните им деца, могат да ползват почивните домове и особняци за прекарване на годишния си отпуск отделно от тях, като дните за пребиваване в различните домове, взети заедно, не надвишават 30 дни за годината.

Из архивите на ДС

1228

18. За децата и внуците на членовете на Политбюро на ЦК на БКП до 12-годишна възраст УБО организара детски лагер в обект "Евксиноград" с времетраене 25 дни. Разходите за транспорт и обслужването на децата са за сметка на бюджета на УБО.

19. За членовете на Политбюро на ЦК на БКП, секретаря на БЗНС и техните семейства УБО организира и извършва в собствени бази перални услуги без заплащане.

20. В магазина за промишлени стоки се обслужват членовете на Политбюро на ЦК на БКП, секретарят на БЗНС и техните съпруги /съпрузи/.

II. ОБСЛУЖВАНЕ НА КАНДИДАТ-ЧЛЕНОВЕТЕ НА ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП, ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ЦКРК НА БКП И СЕКРЕТАРИТЕ НА ЦК НА БКП

1. За кандидат-членовете на Политбюро на ЦК на БКП председателя на ЦКРК и секретарите на ЦК на БКП УБО обезпечава вила, подходящо обзаведена и оборудвана, осигуряваща всички условия за работа и почивка.

Разходите за поддържане и обзавеждане на вилите, на прилежащите им паркове, за осветление, отопление, вода, телефонни услуги и други разходи, свързани с предоставените вили на кандидат-членовете на Политбюро, председателя на ЦКРК, секретарите на ЦК на БКП и други правоимащи, за които има разпореждане на ЦК на БКП, са за сметка на бюджета на УБО.

Из архивите на ДС

1229

За ползуването на предоставените вили правоимащите заплащат месечен наем в размер на 12 лева.

За основни преустройства - разширение, надстройка, пристройка и други на предоставените за ползуване вили, се иска разрешение от Политбюро на ЦК на БКП.

2. В случаите, когато кандидат-членовете на Политбюро на ЦК на БКП, председателят на ЦКРК на БКП и секретарите на ЦК на БКП не ползват държавна, а собствена вила, разходите за осветление, отопление, вода, телефонни услуги, текущо поддържане на парковете и градините към тях са за сметка на бюджета на УБО.

Обзавеждането на собствените квартири, апартаменти, къщи, поддържането им, разходите за осветление, отопление, вода, данъци, наеми и други са за тяхна сметка.

УБО може да извършва или организира, по искане на правоимащите, ремонт на собствените им жилища, доставка на обзавеждане, оборудване и друго необходимо срещу заплащане.

3. Кандидат-членовете на Политбюро на ЦК на БКП и председателят на ЦКРК на БКП имат право на една хигиенна работничка, при условията на петдневна работна седмица, без заплащане.

Секретарите на ЦК на БКП имат право на хигиенни работнички за два дни в седмицата без заплащане.

Храненето на хигиенните работнички по време на работа е за сметка на УБО.

При възникнали нужди в семействата на правоимащите УБО може да предоставя допълнително хигиенни работнички срещу заплащане.

Из архивите на ДС

1230

4. За кандидат-членовете на Политбюро на ЦК на БКП, председателя на ЦКРК, секретарите на ЦК на БКП и техните семейства УБО организира и извършва в собствени бази перални услуги без заплащане.

5. Снабдяването на кандидат-членовете на Политбюро на ЦК на БКП, председателя на ЦКРК и секретарите на ЦК на БКП се извършва от базите, складовете и магазините, предназначени за обслужване на членовете на Политбюро, включително и от магазина за промишлени стоки.

6. УБО обезпечава по домовете правоимащите с подходяща и качествена храна и хранителни продукти от стола за Политбюро на ЦК на БКП срещу заплащане.

При пътуване в страната правоимащите могат да получават храна и хранителни продукти за път от стола без заплащане.

Семейните деца на правоимащите се хранят в стола при комплекс "Рила" срещу заплащане.

7. Кандидат-членовете на Политбюро на ЦК на БКП, председателят на ЦКРК на БКП, секретарите на ЦК на БКП ползват бюфетите, предназначени за обслужване на членовете на Политбюро, безплатно.

8. Разходите при служебни пътувания и командировки в страната на правоимащите са за сметка на УБО.

Придружаващите ги сътрудници, медицински, технически и обслужващ персонал ползват условията за командировка и храна, както съответният персонал, обслужващ членовете на Политбюро.

Из архивите на ДС

1231

9. Кандидат-членовете на Политбюро на ЦК на БКП, председателят на ЦКРК на БКП, секретарите на ЦК на БКП и техните семейства, включително и семейните деца, могат да прекарват годишната си отпуска в почивните домове, балнеосанаториумите и вилите, предназначени за почивка на членовете на Политбюро, като заплащат 60% от направените разходи за храна.

Същите домове могат да се използват от правоимащите за кратък отдих, седмична почивка и др. срещу заплащане на храната.

10. Семействата на правоимащите и техните семейни деца могат да ползват почивните домове за прекарване годишния си отпуск отделно от правоимащите, като дните на пребиваване в отделните домове не надминават 30 дни за годината.

11. Децата и внуците на правоимащите до 12-годишна възраст могат да ползват безплатно детския лагер в обект "Евксиноград", организиран от УБО.

12. Кандидат-членовете на Политбюро на ЦК на БКП, председателят на ЦКРК на БКП и секретарите на ЦК на БКП се обслужват с по 2 леки автомобила, а при нужда и с лек автомобил с повишена проходимост.

Семействата им могат да ползват дежурните автомобили на УБО за пътувания из град София.

13. За гарантиране сигурността на правоимащите, управлението на леки автомобили лично от тях става само в краен случай.

Из архивите на ДС

1232

Допустимата скорост за движението на автомобилите, обслужващи правоимащите, е регламентирана от Закона и Правилника за движение на МПС по пътищата; изключения се допускат само в случаите, когато обективно се налага това и по оперативни съображения.

14. Пътуването на правоимащите в страната и в чужбина може да се извършва със самолети, вертолети, салон-вагони, влакове и плавателни съдове. Бордзарядката е за сметка на УБО.

15. Закупуването на леки автомобили за лични нужди на правоимащите и техните семейства се осигурява от УБО. Когато те са внос по второ направление, се иска разрешение от ЦК на БКП.

Сервизното обслужване на личните автомобили на правоимащите се извършва от УБО срещу заплащане.

Продажба и замяна на закупените от УБО леки автомобили се извършва чрез УБО.

III. ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

УБО обслужва с лек автомобил освен правоимащите и:

- Заместник-председателите, членовете и секретаря на Държавния съвет на НРБ.

- Заместник-председателите и главния секретар на Министерския съвет.

- Председателите на съветите при Министерския съвет, председателите на асоциациите с правомощия на министри.

Из архивите на ДС

1233

- Министри, председатели на комитети при Министерския съвет с ранг на министри.

- Председателя на НС на ОФ.

- Председателя на ЦС на БПС.

- Първия секретар на ГК на БКП - София, и председателя на Столичния народен съвет.

- Други, за които има решения на Секретариата на ЦК на БКП.

УБО обслужва чуждестранни делегации и гости, ръководени от:

- Генерални /първи/ секретари на братски партии от социалистическите страни.

- Членове и кандидат-членове на Политбюро и секретари на ЦК на братски партии от социалистическите страни.

- Президенти, председатели на министерски съвети.

- Министри на външните работи.

- Министри на отбраната и главнокомандуващия ОВС на държавите - участнички във Варшавския договор.

- Членове и кандидат-членове на Политбюро и секретари на братски партии от страните със социалистическа ориентация.

- Чуждестранни гости на генералния секретар на ЦК на БКП и председател на Държавния съвет на НРБ.

Из архивите на ДС

1234

- Други чуждестранни делегации и гости, за които има решение на Секретариата на ЦК на БКП или разпореждане на Министерския съвет.

Производствената, стопанската, строителната и друга дейност на УБО се организира с цел обезпечаване изискванията и нуждите на правоимащите в съответствие с действуващите нормативни документи.

Предвид специалните здравни и хигиенни изисквания и на основата на нормативно действуващите документи се разработват и утвърждават от началника на управлението вътрешни правилници.

*
* *

1. Управлението за безопасност и охрана извършва пряко или чрез съответни търговски организации доставки от чужбина за представителни нужди и за нуждите на обзавеждането, снабдяването и транспорта, като тези доставки се освобождават от каквито и да било такси, данъци, мита, вноски към бюджета и др.

2. Министерството на търговията по заявка снабдява УБО с всички видове необходими хранителни и промишлени стоки от най-добро качество, като онова, което остава неизползувано, търговските организации се задължават да приемат обратно на същите цени, по които са го продали.

Из архивите на ДС

1235

3. Столичният народен съвет, окръжните народни съвети, проектантските, строително-монтажните и ремонтните организации, стопанските организации за производство, монтаж и доставка на обзавеждане и оборудване да оказват пълно съдействие на УБО за изпълнение на неговата строителна и ремонтна програма.

4. Превозването на служебни пратки на УБО по Българските държавни железници да се извършва безплатно.

5. Всички автотранспортни средства, собственост на УБО, се освобождават от лимитни ограничения, гориво, смазочни материали, пътен пробег и други.

6. Притежаваните от УБО имоти, сгради, земи, гори, транспортни средства, както и организираните от него производства и услуги се освобождават от облагане с държавни и местни данъци, такси, мита, застраховки, вноски за вода /питейна и за напояване/, за смет, снегопочистване и друго комунално обслужване.

7. Кредитът по бюджета, плановете за капитални вложения, материално-техническото снабдяване и специален внос на УБО, във връзка с изпълнение на неговите задачи и функции, се представят по определения ред на съответните държавни органи за включване в народно-стопанския план като план на отделно специално ведомство.

8. Началникът на УБО разрешава снабдяването от свободния пазар, от лични стопани, услуги от частни лица, когато на организирания държавен и кооперативен пазар липсват подходящи за нуждите на УБО стоки и други

Из архивите на ДС

1236

определени производства. В тези случаи съответните оправдателни документи се заверяват лично от него или от неговия заместник, отговарящ за обслужването.

9. Извършените разходи от УБО се отчитат и оправдават с редовно оформени разходни документи, подписани и утвърдени от съответните длъжностни лица.

Утвърждаването на документи за специални разходи, на проектносметни документации и генерални сметки за ново строителство, заповеди и протоколи за ликвидация и брак на имущество, за фири и други документи се извършва от началника на УБО.

Контрол по целесъобразността на разходите се извършва от началника на УБО, неговите заместници и други ръководители, имащи права да утвърждават разходи.

Контрол по законосъобразността на разходите се извършва от главния счетоводител и вътрешния финансов контрол.

27 3

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

МВР
ВТОРО ГЛАВНО У-НИЕ – ДС
Рег. № 23870 Екз. 1
30. NOV. 87 19 год.

24890 2.12.87

И Н Ф О Р М А Ц И Я

ОТНОСНО: Изпълнението на задачите, произтичащи за ВГУ-ДС от Единната програма на Държавния съвет на НРБ за борба с престъпленията и другите правонарушения и противообществени прояви през 1987 г.

През 1987 г. усилията на ръководния и изпълнителския състав на Второ главно управление-ДС бяха насочени към провеждането на ефективни агентурно-оперативни, оперативно-технически и други мероприятия за своевременно разкриване, предотвратяване и пресичане подривната дейност на специалните служби на противника, вражеската емиграция, извършителите на терористично-диверсионните актове в страната и недопускане на нови, както и за подпомагане развитието на икономиката и възродителния процес.

В резултат на активната работа на отделите в управлението, оказваната постоянна помощ и упражнявания контрол на териториалните поделения на МВР беше пресечена противодържавната и друга подривна дейност срещу НРБ на десетки обекти на ДС, водени на различен вид оперативен отчет. На следствените органи са предадени над 30 лица: за шпионаж и терор - 22, корупция и разложение - 4, валутно-контрабандна дейност - 2, нарушение на

Из архивите на ДС

1238

монопола на външната търговия и противодържавна агитация и пропаганда - по 1 и др. От предадените на следствените органи и осъдените 5 са чужденци и 25 българи (преобладаващата част от нашите граждани са с възстановени имена). На ГКПП Аерогара-София и Калотина са задържани и предадени на следствието 36 български граждани, извършили опит да излязат от страната и 19 чужденци да влязат с фалшиви паспорти, както и за валутно-контрабандна и друга незаконна дейност.

През отчетния период са заведени над 140 дела на активен оперативен отчет с повече от 150 обекта. Най-много от тях са с окраска "шпионаж", следвани от "валутно-контрабандна дейност", "терор","корупция и разложение", "създаване на противодържавни групи и организации" и др. Повечето от обектите са чужденци.

За същия период в управлението са регистрирани 262 и изяснени 258 сигнала.

С цел предотвратяване въвличането на наши граждани в престъпления и антиобществени прояви оперативните отдели на ВГУ-ДС извършиха широка профилактична дейност. По дипломатическия канал тя бе насочена към: ограничаване на нерегламентираните контакти с чужденци (в т.ч. служители в посолствата) и посещенията в официалните представителства на противниковите страни, домовете на дипломатите, организираните от тях приеми, вечери, коктейли, кинопрожекции и други, пресичане на опитите за разпространяване на пропагандни материали, идеологическа обработка и разлагане в морално и политическо отношение. Задържани са над 7000 екз. инкриминирана литература, изпращана главно от развитите капиталистически страни, КНДР, КНР и други. Редовно са

провеждани мероприятия за ограничаване посещенията на чужди дипломати в държавни ведомства, институти и обществени организации без предварително съгласуване с Единния държавен протокол при МВнР на НРБ. За предпазването им от от престъпна дейност е извършена частна профилактика на 47 български граждани, протичащи по оперативния отчет и 140 българи-мюсюлмани, осъществили контакти с турски граждани. Проведени са общи профилактични беседи с 68 групи, наброяващи над 1490 души.

По канала на временно пребиваващите зад граница български граждани като гости, туристи, по служебни и други причини бяха осъществени конкретни мероприятия за недопускане да бъдат използувани от противника за подривна дейност срещу НРБ. Проведени са 76 частни и 3 групови профилактични беседи и с над 110 души. По оперативни съображения е дадено отрицателно мнение за 48 лица, желаещи да пътуват в чужбина, а на 3 е наложено запрещение да излизат от страната за определен срок.

Реализираните мероприятия по отношение на туристи, транзитници, гости и други временно пребиваващи у нас чужденци бяха насочени към предпазването на нашите граждани от нежелателни контакти, ограничаване възможностите на противника да събира сведения и разпространява клевети, в т.ч. по възродителния процес, както и да провежда идеологическа, морално-разложителна, валутно-контрабандна и друга подривна дейност. За такива прояви стотици чужденци бяха изгонени, а на 161 е наложено запрещение за влизане в страната.

В резултат на своевременните и съгласувани действия със Софийското градско, окръжните управления на МВР и органите на НМ беше пресечена престъпната дейност на голям брой чужди граждани.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

1240

Съгласно плана за прочистването на страната от нежелани чуждници ВГУ-ДС, Софийското градско и окръжните управления на МВР проведоха общо 254 специализирани операции "Явор" и 311 локални операции на територията на столицата. Бяха извършени 9286 проверки в туристически средства за подслон, частни квартири, предоставени на чужденци, общежития, квартири на БАТО, сборища и уязвими места. С домоуправители, администратори и помощния персонал в средствата за подслон периодично са провеждани срещи, беседи и инструктажи за повишаване на бдителността, недопускане извършването на терористично-диверсионна и друга подривно-престъпна дейност.

За нарушаване на Закона за пребиваване на чужденците са изгонени от страната 345 лица. Съставени са актове и наложени глоби на 3109 чужди и 1801 български граждани за извършени нарушения на паспортния режим. В сравнение с 1986 г. е намалял значително броят на транзитно преминаващите турски граждани, санкционирани за отклонение от предварително определения им маршрут на движение (204 срещу 338). В ИСКРА са заложени данни за 2295 чужденци и 3689 българи. В СКРЕЧ е въведена информация за 395 лица, уличени или подозирани като терористи, и 1346 сигнални обекта.

На ГКПП през отчетния период са разкрити и конфискувани:

- наркотици - 29 кг и 935 г
- оръжия - 37 бр.
- боеприпаси (патрони) - 806 бр.
- портативни радиостанции - 2
- моторни превозни средства - 14
- кожи от норка - 200
- златни изделия с общ грамаж - 307 г

Из архивите на ДС

1241

- електронни калкулатори - 200
- 16 златни гривни с общ грамаж - 371 г
- видеокасетофон "Амкон" - УНС - 1
- антикомунистическа, религиозна, порнографска и друга инкриминирана литература - 8994 екз.

Разкрити са 6826 валутни нарушения и иззети суми в размер на 1 808 608 лева, от които 795 186 в българска и 1 013 422 в чуждестранна валута и други валутни ценности.

По-характерни са следните случаи:

На събора на българо-югославската дружба в Драгоман на 27 септември са разкрити големи количества часовници, дъвка, българска валута, ловна пушка и други стоки - чиито преносители са предадени на следствените органи. Конфискувани са две леки коли, използвани като средства за извършване на контрабанда. За валутно-контрабандна и друга спекулативна дейност 4 югославски граждани са задържани и предадени на районната прокуратура - Сливница, а друг гражданин на СФРЮ, направил опит да пренесе 300 г наркотик, е предаден на ГСУ-МВР.

При митническа проверка на трима турски граждани са открити 1 кг хероин, 200 електронни калкулатора и 200 кожи от норка, заради което те са предадени на следствените органи. За валутно-контрабандна дейност на ГСУ са предадени също един корейски, един турски и един югославски гражданин.

Разкрити са 1345 чужденци с фалшиви паспорти, без паспорти и с нередовни документи. В страната не са допуснати да влязат над 4800 лица без визи и средства за издръжка.

С ръководители на обслужвани ведомства са проведени над 150 срещи за подобряване на охранителния и пропускателния

Из архивите на ДС

1242

8

режим, опазване на служебната и държавната тайна, недопускане извършването на терористично-диверсионни актове и по други причини. В изпълнение на дадените указания редовно са извършвани контролни и частични проверки.

Постоянно се усъвършенствува сигналната дейност на Второ главно управление-ДС към ръководството на МВР, ЦК на БКП, МС на НРБ, министерства и ведомства за своевременното им информиране за неблагополучия и отрицателни настроения и прояви.

Управлението е изпратило над 260 сигнални информации до ЦИОУ-МВР с предложения за уведомяване на висшите партийни и държавни органи за вътрешнополитически и международни събития и прояви.

В изпълнение на Единната програма на Държавния съвет на НРБ Второ главно управление-ДС се стреми да повишава ефективността на своята дейност и ще продължи да води активно и настъпателна борба срещу престъпленията и другите правонарушения и противообществени прояви.

Отп.: в 2 екз.
№ 1 - ЦИОУ-МВР
№ 2 - 14 отдел
Изп.: 14 отдел/ЛУ
Нап.: Костова-19558
30.11.1987 г.

ЗАМ.-МИНИСТЪР НА
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ И
НАЧАЛНИК НА ВГУ-ДС:
Ген.-лейтенант
(Г. Амачков)

Министерство на вътрешните работи
Т-2090 2
1-7 88

СЕКРЕТНО САМО ЗА ПРИЛОЖЕНИЕТО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ДЪРЖАВНИЯ СЪВЕТ
АКАДЕМИК ЯРОСЛАВ РАДЕВ

УВАЖАЕМИ ДРУГАРЮ РАДЕВ,

Проектът "Основни насоки за преустройство на дейността и организацията на правораздавателните органи"бе задълбочено разгледан в ръководството на Министерството на вътрешните работи.

Намираме, че Основните насоки са разработени при отчитане на съвременните партийни изисквания за по-нататъшна демократизация на социалистическото общество, за неотклонно спазване на законността, за независимост на правораздавателните органи и подчинението им само на закона, както и за пълно гарантиране правата и законните интереси на гражданите.

В раздел IV на проекта се предлага "поради своя характер и обществено въздействие следствените органи следва да бъдат обособени в отделна система".

Считаме, че извеждането на следствените органи от системата на Министерството на вътрешните работи неминуемо ще се отрази отрицателно върху общите усилия на правораздава-

Из архивите на ДС

вателните органи за ефективна борба срещу престъпността, за предотвратяване и разкриване на престъпленията, за разобличаване на виновните и правилното прилагане на закона.

Поради това, и по изложените съображения в приложената справка, нашето становище е – и принновите условия следственият апарат, както и досега, да остане при Министерството на вътрешните работи.

1244

Наред с горното, споделяме необходимостта от вземането на допълнителни нормативни, организационни и кадрови мерки за изключване на всякакви опити за вмешателство в процесуалната дейност на следователя и за пълно гарантиране правата и законните интереси на гражданите при разследването на престъпленията. В тази връзка в справката са изложени някои от нашите предложения.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Справка за следствения апарат при МВР.

МИНИСТЪР:
/Д. Стоянов/

Отп. в 2 екз.
№ 1 – адресата
№ 2 – КД

Изп.: Г.Върбанов
Нап.: М.Цинигарова

маш № 1678
30.06.1988 г.

Размнож. в 1 екз

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I87

От архивите на ДС

1245

10

Министерство на вътрешните работи
ЦЕНТР. ИНФ. ОРГ. У-НИЕ
Рег. № Т-2088 Екз. № 2
1-7- 1988 г.
София

СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

за следствения апарат при Министерството
на вътрешните работи

1. Сегашната организация на следствения апарат е създадена с Решение № 1/1979 г. на Политбюро на ЦК на БКП и Указ № 1138/1979 г. на Държавния съвет на НР България въз основа на резултатите от обстойната проверка на следствените органи, извършена през 1977 – 1978 г. от отговорни сътрудници на ЦК на БКП, с участието на изтъкнати работници от теорията и практиката.

Проверката оцени високо положителния принос на следствените органи за укрепване на социалистическата законност и успешната борба срещу престъпността в периода след историческия Априлски (1956 г.) пленум на ЦК на БКП.

Наред с това, тази проверка разкри съществуващи слабости, пропуски и нерешени проблеми:

– следователите се назначават и уволняват поотделно и независимо от министъра на вътрешните работи и главния прокурор;

– следствените органи са разпокъсани и многозвенни на Държавна сигурност, Народната милиция и Прокуратурата.

Из архивите на ДС

1246

11

включени в структурите и щатовете им; затруднено е маневрирането със следователите;

– в работата на следствените органи липсва единен стил и методи на ръководство, контрол и отчет;

– нееднакво се прилага законът по отделни дела, което води до прояви на обвинителен или оправдателен уклон;

– различни са подходите при подбора, квалификацията и оценката на кадрите;

– нееднаква е натовареността на следователите по ДС, НМ и Прокуратурата. Следователите при Прокуратурата – 70 човека, епизодично участват при носенето на дежурства; водят около 5000 дела – 1/9 от тогавашния годишен обем – дела срещу непълнолетни (по материали на НМ) за трудови злополуки, по актове за начет, при което не получават адекватна помощ от оперативно-издирвателните органи на МВР;

– не се използуват пълноценно възможностите на всички следователи за решаване въпроси, свързани със сигурността на страната, особено когато се разследват чужденци;

– налице са множество ръководни звена в следствените органи, по направления и вътре в тях.

2. В съответствие с тези констатации, в Политбюро на ЦК на БКП беше внесен доклад от завеждащ бившия отдел "Военен" на ЦК на БКП – генерал-полковник ВЕЛКО ПАЛИН, от тогавашния зав.-отдел "Административни органи" на ЦК на БКП – ИВАН ДРАГОЕВ, от зам.-председателя на Държавния съвет – ЯРОСЛАВ РАДЕВ, от министъра на правосъдието – СВЕТЛА ДАСКАЛОВА, от тогавашните – председател на Върховния съд на НРБ –

АНГЕЛ ВЕЛЕВ и главен прокурор – ИВАН ВАЧКОВ, и от министъра на вътрешните работи – ДИМИТЪР СТОЯНОВ.

Докладът предложи като организационна мярка за преодоляване на констатираните слабости да бъде създаден единен следствен апарат. Преценено беше, че по силата на исторически сложилите се обстоятелства у нас, в МВР са съсредоточени основните сили и средства за борба с престъпността, че бързото разкриване на престъпленията е възможно чрез пълното и комплексно използване на тези сили и средства от следствените органи. Отхвърлена беше възможността за механично разкъсване връзката на следствието с другите специализирани органи на МВР, тъй като това може да наруши съществуващия синхрон в действията, да повлияе отрицателно на качеството и ефективността в борбата с престъпността. Имаше се предвид също, че успешната работа на следствения апарат срещу престъпността изисква: необходимите финансови средства; осигуряване на апарата с ръководни и изпълнителски кадри, чието обучение е организирано в МВР и специализираните институти на КГБ и МВД на СССР; служебни помещения, включително места за предварително "Задържане под стража"; охранителен състав, криминалистическа, транспортна, свързочна и друга техника за своевременно посещаване на местопроизшествията, за незабавно предприемане на издирвателни и неотложни следствени действия по "горещи следи"; пълноценното използване на наличните и изграждащи се информационни фондове на МВР; съответно специализирано научно и оперативно-техническо осигуряване.

Из архивите на ДС

1247

Из архивите на ДС

1248

13

3. В изпълнение на посочените решения, ръководството на МВР последователно изгради следствения апарат като единна, централизирана и самостоятелна подсистема при МВР за разследване на всички престъпления срещу народната република, социалистическата собственост, личността, правата и законните интереси на гражданите.

Следственият апарат беше построен максимално опростено – Главно управление с линейни и функционални отдели по основните направления за противодържавната, криминална и стопанска престъпност и общоопасните престъпления и произшествия в икономиката. Същата структура беше възприета при изграждането на окръжните следствени отдели.

Бяха премахнати редица междинни и паралелни ръководни звена. Установи се една изпълнителска длъжност с три степени – следовател, старши следовател и главен следовател. Заместник-началници на отдели, в центъра и по места, бяха предвидени само там, където това се диктува от динамиката и структурата на престъпността.

В Главно следствено управление се изгради съвет за управление, като съвещателен орган при ръководството на апарата, централна комисия за работа с кадрите, контролен инспекторат, информационен и оперативно-технически център, други спомагателни служби, общи за целия апарат. Беше разработена и през последната година успешно се внедрява единна за апарата, но свързана с другите системи на МВР автоматизирана система за електронна обработка на информацията, постъпваща от делата на производство.

Започна да се внедрява единна система за подбор, подготовка и оценка на кадрите. В следствения апарат останаха и продължиха да се назначават за следователи само лица с юридическо образование. През последните 6 години почти целият следствен апарат премина съответно специализирано обучение у нас и в СССР.

Комунистите в Главно следствено управление изградиха партийна организация и самостоятелен партиен комитет на ръководство при Районния комитет на БКП за МВР. Почти във всички по-големи окръжни следствени отдели бяха изградени самостоятелни първични партийни организации. В централните и териториални органи на апарата бяха изградени и се формираха съответни комсомолски и профсъюзни органи и организации.

4. През 1982 г., с измененията, които бяха внесени в Наказателно-процесуалния кодекс, значително беше разширен броят на престъпленията, които се разследват под формата на дознания. Основният мотив за това законово решение беше осигуряването на допълнителни възможности за частично нормализиране голямата натовареност на следователите и насочване усилията им за разследване на тежките и сложни дела за извършени престъпления.

За да се поеме разследването на очертаващия се голям брой дела, по предложение на Главна прокуратура беше решено тези дела да се възлагат на всички служители на МВР по отделните направления - оперативни работници, районни инспектори, служители от КАТ, ПО и други служби. За целта

Из архивите на ДС
1249

Из архивите на ДС

1250

15

главният прокурор и министърът на вътрешните работи издадоха съвместно Окръжно № 283/1983 година.

През 1984 - 1985 г. броят на дознанията достигна около 33 000. Възлагането на делата за разследване на множеството служители, които имат други основни задължения и различна подготовка, отсъствието на специални знания и на системно натрупващ се опит, липсата на централизирани и специализирани органи за ръководство и контрол на тази дейност предизвикаха редица крайно негативни явления: забавяне образуването на дела; некачествено събиране на доказателствата; повсеместно нарушаване на законоустановените срокове за провеждане и приключване на разследването; грубо нарушаване на редица процесуални правила с всичките произтичащи от това негативни последици за пострадалите или извършили престъпления лица.

По инициатива на Главна прокуратура и с пълната подкрепа на ръководството на МВР, в началото на 1985 г. в следствения апарат, като негова подсистема, започна да се изгражда дознателския апарат. Той се окомплектува със сержанти от НМ, с доказани практически навици и умения в борбата с престъпността. Това беше направено, тъй като реално сега в страната и в МВР няма съответни кадри с висше юридическо образование, които да водят дознанията.

Последователно дознателският апарат, който работи при изключително високо напрежение, беше попълнен чрез повсеместно внедряване на конкурсното начало. В следствения апарат, в рамките на съществуващия щат се изгради необходи-

Из архивите на ДС

1251

мата организация за методическо ръководство и контрол върху работата на дознателите.

5. За гарантиране процесуалната самостоятелност на следователите и дознателите и осигуряване подчинението им само на закона при разследване на престъпленията, беше решено и реализирано:

– следователите се назначават и уволняват от длъжност със съвместна заповед на главния прокурор на НР България и министъра на вътрешните работи само по предложение на началника на ГСУ, на основата на заключение на централната комисия за работа с кадрите в следствения апарат;

– процесуалните правомощия по надзора и ръководството на предварителните производства бяха предоставени само на прокурора;

– на министъра на вътрешните работи беше предоставено общото организационно и политическо ръководство на апарата;

– дисциплинарните правомощия за допуснати процесуални нарушения от следователите и дознателите при воденето на делата бяха предоставени само на главния прокурор и министъра на вътрешните работи;

– на началника на ГСУ беше възложено задължението ежегодно да отчита пред главния прокурор дейността на следователите и дознателите по предварителните производства;

– следователите, дознателите, всички ръководни длъжностни лица и апарата като цяло, бяха изведени от структурите и щатовете на териториалните поделения на МВР и бяха обособени в отделен щат;

Из архивите на ДС

1252

17

– специализираните дознатели се назначават и уволняват само от началника на Главно следствено управление за цялата страна;

– окръжните следствени отдели и техните началници преминаха на пряко подчинение и ръководство на началника на ГСУ;

– с измененията и допълненията на чл. 196 на Наказателно-процесуалния кодекс, внесени през 1980 г., нормативно беше установено, че: "Началникът на ГСУ при МВР и неговите заместници, началниците на следствените отдели и техните заместници осигуряват провеждането на предварителното следствие в съответствие с разпоредбите на НПК и указанията на прокурора, като осъществяват административно, организационно и методическо ръководство върху дейността на следователите. Други длъжностни лица от МВР не могат да упражняват такива правомощия".

С това правило и с реализирането на посочените по-горе положения бяха създадени необходимите нормативни и организационни предпоставки, с които се гарантира не само процесуалната самостоятелност на следователя и дознателя, но се изключи възможността органи на управление от всякакъв вид и ранг, вътре и вън от МВР, да упражняват ръководни процесуални правомощия по отношение дейността на следователите и дознателите.

6. Сега в следствения апарат работят:

– следователи по Държавна сигурност, офицери по Закона за всеобщата военна служба – 162 души, от които 104

18

в центъра, в който брой са включени и всички ръководни длъжностни лица; кадрови, информационни и други сътрудници, работещи в помощните служби на ГСУ, които са общи за целия апарат, и 58 в териториалните органи на апарата;

– следователи-офицери по Закона за Народната милиция – 667 души, от които 52-ма в центъра, а всички останали в териториалните органи на апарата;

– 297 специализирани дознатели – сержанти по Закона за Народната милиция и 28 специализирани дознатели, по щата на ПО, сержанти по Закона за противопожарната охрана – всички в териториалните органи на апарата, за разследване на дела за пожари;

– 111 души охранителен състав само за ГСУ, от които 77 сержанти по Закона за всеобщата военна служба, които носят охраната на единствения за цялата страна предварителен арест в София за противодържавни престъпления и 34 сержанти по Закона за Народната милиция, за охрана на предварителния арест на отдел "Следствен" – София-град;

– охраната на всички останали предварителни арести – 71 за цялата страна, се носи от съответни служители от поделенията на Народната милиция, към които следствието има само методическо ръководство;

– 148 души административно-технически и помощен персонал – деловодителки, стенографки, машинописки и др. за целия следствен апарат за центъра и по места;

– от посочения по-горе състав, 902 са членове на БКП, 331 – членове на ДКМС и 89 са безпартийни;

Из архивите на ДС

1253

Из архивите на ДС

1254

 19

– за последните 6 години новоназначените следователи са 342. По различни причини (преминаване в запаса, болест, нежелание за работа) за същия период са освободени 155 следователи. Към 1.06.1988 г. в следствения апарат има 48 ваканции – 18 по ЗВВС и 30 по ЗНМ.

7. За близо 10-годишния период на последователно изграждане на сегашната организация, следственият апарат показа на практика своята жизненост и ефективност. При високо напрежение в работата ежегодно следователите и дознателите провеждат и приключват над 60 000 предварителни производства – около 26 000 следствия и 36 000 дознания. Посещават за извършване на огледи и първоначални следствени действия около 30 000 произшествия, от които над 2000 със смъртен изход. С високо качество и при строго спазване на социалистическата законност годишно се разследват около 400 дела за умишлени убийства и опити за убийства; 700 за грабежи; 800 за изнасилвания; 800 за аварии и тежки произшествия в народното стопанство; 800 за пожари; 1000 за умишлени телесни повреди; 4000 за присвояване на обществено имущество; 4500 за пътно-транспортни престъпления; 9000 за кражби на социалистическа и 13 000 за кражби на лична собственост, включително всички дела за престъпления, извършени от непълнолетни, за които в апарата е изградена специална подсистема. За този период успешно са приключени редица дела за тежки противодържавни престъпления, особено по линия на терора, шпионажа и нелегалните организации, за крупни посегателства срещу социалистическата собственост, срещу права-

та и законните интереси на гражданите. На държавата и гражданите ежегодно по водените дела реално се възстановяват и обезпечават над 40 млн. лева.

През същия период има неотклонно подобряване на основните показатели на следствената работа: срочност и бързина при посещение на местопроизшествията и при образуването и провеждането на разследванията - 91% от делата завършват в 14-дневния срок за дознанията и 93% - в двумесечния срок за следствията. По водените дела е постигната значителна допълнителна разкриваемост за неизвестни при започване на разследването престъпления; строго се спазват процесуалните права за разследването. Само 4% от приключените дела се връщат от прокурора и съда за доразследване; по всички дела срещу непълнолетни се осигурява адвокатска защита от повдигане на обвинението. Все по-прецизно и точно се определят мерките за неотклонение на обвиняемите, включително и когато се предлага на прокурора тяхното "задържане под стража". Нарушенията на правилата за разследване са отделни изолирани случаи. Някои тежки закононарушения бяха разкрити, доказани и отстранени по инициатива на самите следствени органи.

Централизираното ръководство на апарата и обособяването му в самостоятелна подсистема позволи значително да се повиши маневреността и своевременното пренасочване на следователите за работа в различните райони на страната, съобразно настъпващите промени в оперативната обстановка.

Из архивите на ДС
1255

Из архивите на ДС

1256

През последните години по десетки дела за престъпления, извършени в български обекти зад граница, включително в капиталистически страни, се командироват следователи за работа на място, които успешно се справят с възложените им задачи.

Въпреки нарасналият обем и сложност на задачите, които трябваше да се решават през последните години от следователите по ДС, не се наложи увеличаване на техния брой. За това съдействува преди всичко комплексното използване, без никакъв формализъм, възможностите на всички следователи и дознатели, на целия помощен апарат за решаване на отделни задачи, свързани със сигурността на страната, особено когато се касае за дела, започнали по произшествия у нас или зад граница, или по които протичат чужденци.

8. За своевременна обработка на възникващите местопроизшествия, въз основа на които започват голяма част от предварителните производства в МВР, са изградени и денонощно функционират на територията на цялата страна специализирани дежурни следствено-оперативни групи, окомплектувани с необходимите специалисти и осигурени със съответните криминалистически, технически, транспортни и други средства.

Тази организация на работа, необходима в борбата с престъпността по "горещи следи" осигурява на следствените подразделения връзката с дежурните части на МВР и оповестителните системи, и на строго законова основа гарантира съвместната дейност с оперативните, охранителните, научно-техническите органи и съответните информационни системи, което

Из архивите на ДС

1257

е от решаващо и съществено значение в единния процес за бързото разкриване и предотвратяване на престъпленията. Това намира израз и в обстоятелството, че сега близо 50% от извършителите на престъпления се разкриват в срок от 1 до 3 денонощия.

9. Неотклонното спазване законността в работата на всички държавни органи, в т. ч. и на следствието, е в пряка зависимост - главно и преди всичко - от съществуващата в страната политическа атмосфера. В периода след историческия Априлски пленум на ЦК на БКП и сега в условията на практическото изпълнение на Юлската концепция на партията се създадоха нови реалности за пълна реализация на партийното изискване за законност "навсякъде и във всичко". Затова в дейността на следствения апарат трябва да бъдат преодолени даже и отделните случаи на нарушаване на законността. Причините за тези нарушения са от комплексен, главно субективен характер: липсата на чувство за дълг, пропуски в професионалното изграждане, възпитание и дисциплината, особено при някои новоназначени следователи; недостатъчна взискателност, отговорност и принизен контрол от страна на някои началници на териториални следствени отдели; формализъм в оперативното, организационното и административното ръководство и контрол върху териториалните подразделения от страна на съответните отдели на ГСУ; все още непреодолени местнически, ведомствени и нормативни предпоставки за влияние върху следователя при вземане на процесуални решения, водещи до обвинителен или оправдателен уклон; формализъм и непълноти

Из архивите на ДС

23

в надзора за законност, осъществяван от прокуратурата.

За отстраняване на закононарушения, ръководството на МВР и Главно следствено управление са вземали енергични и строги текущи мерки, включително уволнение на загубилите качества лица. Особено значение в това отношение имат допълнително разработените мероприятия за изпълнение Решение № 570/1987 г. и Протокол № 84/1988 г. на Секретариата на ЦК на БКП.

1258

10. Натрупаният опит показа, че създаването и функционирането на единния следствен апарат при МВР осигурява чрез съответните норми и организационен строеж всички необходими предпоставки за процесуалната независимост на следователите при разследване на престъпленията. От страна на МВР са осигурени необходимите условия за действен прокурорски надзор за еднакво и точно прилагане на закона при провеждане на разследването.

Дейността на следствения апарат като единна и неделима подсистема осигурява еднопосочност, бързина и ефективност с другите отряди на МВР в борбата срещу престъпността. Практиката убедително показва, че координацията и взаимодействието между следствените органи и оперативните служби си остава наложително изискване, особено когато се водят сложни дела за замаскирани престъпления, срещу сигурността на страната, тероризма и крупни стопански и криминални престъпления. На свой ред, следственият апарат като цяло и чрез дейността на отделните следователи, които са 2/3 от всички юристи, работещи в МВР, влияе благоприятно

24

за общото състояние на законността при изпълнение на задачите на другите органи и служби на министерството.

11. На етапа на преустройство, като се отчита сегашното състояние на оперативната обстановка и тенденциите на развитието й, обусловени от нестихващата подривна дейност на противника, от проявите на вътрешния и международен тероризъм, от проблемите по възродителния процес, от многобройните случаи на организирана криминална и стопанска престъпност, ще бъде правилно да се запази единния следствен апарат при МВР, което не противоречи на юлската концепция. Напротив, осигурява се адекватно на съвременните изисквания решаване на двуединната задача – от една страна, навсякъде да бъдат гарантирани правата и законните интереси на гражданите, и от друга – да се води действена борба с престъпността, да не се поражда безотговорност и чувство за либерализъм и безнаказаност.

Наред с това, в пълно съответствие с основните положения на юлската концепция следственият апарат трябва да се доизгради в организационно, структурно, материално-техническо и кадрово отношение като самостоятелна подсистема, като за целта:

– се разширят гаранциите за процесуалната самостоятелност на следователите и подчинението им само на закона, включително като се предвидят допълнителни изисквания за назначаването и уволнението им;

– политическата номенклатура на всички следствени кадри да бъде изведена в компетенциите на един централен

1259

Архивите на ДС

Из архивите на ДС

1260

25

партиен орган;

– следователите – комунисти в териториалните следствени подразделения да членуват в самостоятелни първични партийни организации на политическо ръководство на съответните общински комитети на партията;

– да се завиши политическата номенклатура на ръководните длъжностни лица от следствения апарат;

– организацията на апарата в централните и териториални органи да се приведе в съответствие с административно-териториалното деление на страната и измененията, които ще бъдат внесени в съдебната система;

– да се завиши статутът на териториалните следствени подразделения;

– в съвета за управление при ГСУ, като пълноправни членове да бъдат въведени зам.–главен прокурор, зам.–председател на Върховния съд и зам.–министър на правосъдието;

– Прокуратурата да разработи и въведе ефективна система за осъществяване постоянен и действен надзор за законност върху цялостната дейност по разследване на престъпленията;

– при разследване на престъпленията юридическата – адвокатска защита да се допусне при привличане на лицето като обвиняем, а ако то е задържано – от момента на неговото задържане;

– да се разшири прекия съдебен контрол при разследване на престъпленията, като се осигури правна възможност гражданите да обжалват пред съда основните следствени дей-

Из архивите на ДС

1261

ствия: обиски, претърсване, изземване на документи и предмети, изземване на кореспонденцията, мерките за неотклонение, включително "задържане под стража".

12. Цялостната дейност на следователите и дознателите по образуването, провеждането и приключването на предварителното производство, чрез която форма са реализирани правата и законните интереси на гражданите (пострадали или извършили престъпление), на социалистическите организации и държавата, са регламентирани от разпоредбите на Наказателния кодекс и Наказателно-процесуалния кодекс, които са доразвитие на съответните принципни положения на действуващата Конституция на НРБ.

Следователно, някои от посочените предложения за преустройство в дейността на следствения апарат ще се реализират след внасяне на изменения в основните законови актове. Още сега обаче ръководството на Министерството на вътрешните работи, наред с изложените, е набелязало допълнителни действени мерки от организационен, материално-технически и управленчески характер. Най-общо те се свеждат до следното:

– до края на тази петилетка да се доизгради системата за обучение на следователите за постигане на висок професионализъм за всеки отделен служител, включително като се преодолее процесуалната фигура "дознател-сержант" и се замени с тази на "дознател-офицер" с висше юридическо образование;

– доизграждане на действена, вътрешноведомствена (в следствения апарат) система за изпреварващ контрол за

Из архивите на ДС

1262

законност при осъществяване на дейността по разследването;

– нормализиране натовареността с дела на производство чрез привеждане броя на следователите, дознателите и помощния персонал в съответствие с реалната динамика на престъпността;

– насищане дейността по разследването с необходимите съвременни криминалистически, свързочни, транспортни, съобщителни и други средства;

– разработването на нови съвременни критерии за законност и срочност на разследването и особено при задържаните лица; за допълнителната разкриваемост и възстановяването на щетите; за профилактиката на престъпленията – всичко това отнесено и към оценката и атестирането на кадрите;

– качествено подобряване на материалната, нормативната, контролната и друга дейност, свързана с местата за предварително "задържане под стража".

13. Организацията на следствения апарат, с качествените изменения и допълнения ще бъде гъвкава, открита и икономична; създават се нови възможности за непосредствено оперативно управление от центъра – ГСУ, на следствените сили и средства; засилва се универсализма и специализацията при провеждане на предварителните разследвания; намалява се броят на ръководните нива, като се увеличава този на изпълнителските кадри.

Преобладаващата част от следователите и всички дознатели от областните следствени управления ще бъдат "разставени" в общините, където се решават над 90% от проблемите

28

на разследването. Това позволява установяването на непосредствени връзки с другите общински органи и организации, координирането на действията с тях при разкриването, предотвратяването и разследването на престъпленията.

Населението, трудовите колективи и самоуправляващите се организации ще получат възможност не само реално да участвуват в укрепване на социалистическата законност, а да упражняват в условията на демокрация и гласност действен обществен контрол върху работата на следствените органи.

* * *

В доклада си пред XIX общосъюзна конференция на КПСС др. Михаил Горбачов подчертава необходимостта "разследването на основната част от наказателните дела да бъде предадена в следствения апарат на МВР и той да бъде обособен като самостоятелна структура, неподчинена на местните органи на милицията". Тази постановка е ново потвърждение за правилността на партийното решение от 1979 г. за създаване на единен следствен апарат при МВР. Ефективността от неговата работа е сериозно политическо, нормативно и организационно завоевание и новост за нашата социалистическа наказателно-правна система.

София, юни 1988 г.

Отп. в 2 екз.
№ 1 - Ярослав Радев
№ 2 - К.Д.
Изп. Г.Върбанов
Нап. Цинигарова - 1677
30.06.1988 год.
Размнож. в 1 екз

Из архивите на ДС
1263

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I88
Из архивите на
1264

Министерство на вътрешните работи
ЦЕНТР. ИНФ. ОРГ. У-НИЕ
Рег. № Т-220 Екз. № 04
23.01 1989 г.
СОФИЯ

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОЛЕГИУМА
НА МВР

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от Георги Танев –
министър на вътрешните работи

ОТНОСНО: Декемврийският пленум на ЦК на БКП и произтичащи от него проблеми и задачи за органите на МВР

ДРУГАРИ,

Декемврийският пленум на ЦК на БКП (1988 г.) зае централно място в обществено-политическия живот на страната, защото в неговите документи и решения са обосновани нови идеи и подходи за реализацията на Юлската концепция във всички области на обществения живот и развитие.

Логиката на историята и на съвременността ни задължава да посочим, че Априлският стратегически курс на партията закономерно доведе до разработването на Юлската концепция и подходите за нейното настъпателно практическо осъществяване.

Най-пълна, точна и действена оценка за мястото и ролята на Декемврийския пленум е дадена от др. Т. Живков в изказването му на заседанието на Политбюро от 19 и 22 декем-

Из архивите на ДС

ври 1988 г. В него освен принципиалната оценка са посочени възловите и непосредствените задачи, произтичащи от решенията на пленума, определени са главните фронтове за настъпление, разкрита е същността на най-важните преобразувания. В това изказване се доразвиват редица теоретически и политически постановки, очертана е съдържателната и организационната страна на непосредствените задачи за решително практическо настъпление в осъществяването на Юлската концепция.

Като отчитам обстоятелството, че всички ние сме запознати с документите и направените изказвания на пленума и че наш дълг е да продължим да ги изучаваме и овладяваме, за да се превърнат в действено теоретическо и практическо оръжие в преустройството на социализма у нас, ще си позволя да спра вашето внимание върху някои постановки и критерии на пленума, които извисяват неговото значение.

Първо. Това е пленум на настъплението по всички фронтове на преустройството на социализма.

През последните години, особено след XIII конгрес, от ЦК на БКП, от Политбюро, под непосредственото ръководство на генералния секретар, се извърши огромна теоретическа, изследователска, творческа дейност. В резултат на това целенасочено и дръзновено търсене се стига до корена на нещата, до разкриване на реалните и закономерните особености и характеристики на социалистическото строителство, до обобщаване на натрупания опит, до извеждане на преден план острите и възловите въпроси. В резултат на научното осветляване на принципно нови проблеми и отношения, характерни за социализма, за съвременността и човечеството, се разработи Юлския стратегически курс на БКП.

Из архивите на ДС

1266

Второ. В основното и главното преустройството у нас съвпада с преустройството на социализма в СССР. Вторият момент е, че този процес има редица общи за социалистическите страни характеристики, особености и закономерности.

Сега на Декемврийския пленум се обосноваха нови идеи и виждания за характера и същността на преустройството у нас, разгледано в контекста на преустройството на социализма, капитализма и света.

Трето. Философията на преустройството у нас изисква да сме въоръжени със съвременната философия за света и неговото преустройство. Постановката за необходимостта от концепция за света и неговото преустройство има изключително радикален и революционен смисъл, съдържание и приносно значение.

Четвърто. Обективна закономерност на развитието на всяка страна и народ е изминаването на своя път, път, обусловен от конкретната историческа съдба, състоящ се от определени възли и стъпала, характеризиращи се със съответна материална и духовна култура и ценности.

Всеки опит да се "излъже" историята и чрез промени предимно и само в политическото съзнание на хората да се пропагандира и утвърждава положението, че вече се изгражда ново общество, закономерно завършва с провал, довежда до много социални деформации, до отслабване на притегателната сила на съответния идеал и ценности, до отчуждение и пасивност. При подобни социални ситуации могат и вземат връх бюрократично-командни сили, развихрят се беззакония, допуска се дехуманизация на човешките отношения, не се дава простор

Из архивите на ДС

1267

на развитие на интелектуалните и другите качества и дарби на човека, отдалечава се от същинската човешка цивилизация.

Като разработва в теоретичен и политически план тези въпроси, генералният секретар разкрива една от най-важните причини за необходимостта от преустройство. Преустройството на социализма да се осъществява поетапно, като най-пълно се отчита степента на материално и духовно развитие на страната и народа, да не се допуска субективизъм и волунтаризъм, да не се робува на наивни и откъснати от живота цели, да се намери мярата на процеса на преустройството.

Пето. По същество теоретическото разработване на проблемите на преустройството на социализма у нас, на социализма като обществена система, на капитализма и на единния и взаимносвързан свят е нов и глобален философско-политологически анализ и обобщение, което има огромно и приносно значение за развитието на марксизма-ленинизма в съвременните исторически реалности.

Шесто. В документите на Декемврийския пленум задълбочено се обосновава действието на един нов социологически закон – законът за синтеза на обществените явления, процеси и дейности.

Става дума не за паралелно съществуване, не за комплексно отношение към тях, не дори за единство, а за синтез между две и повече явления, процеси и дейности, за синтез, който стои в основата и обуславя успеха на преустройството. Този синтез обективно пронизва същината и явлението, съдържанието и формата, общото и частното, закономерното и случайното и съзижда пред нас един нов свят, който е еднакво

Из архивите на ДС

1268

необходим и на едното, и на другото явление, процес и дейност. В съвременността при новите явления и процеси в световната цивилизация законът за синтеза започна да действува и в политиката, и в икономиката, и в стила на живота, и в други области на обществения живот. Това не е отказване или отстъпление от социализма, а откриване на отношения и техни закономерности, които могат да изведат социализма на ново и високо равнище. Преустройството на света на основата на закона за синтеза обективно ще доведе до изграждане на съвременно социалистическо общество. Това ще бъде сложен и противоречив процес, ще изисква истинска революционна борба.

В своята разработка др. Т.Живков извежда няколко синтеза: фирми и външни фактори; политика и икономика; стил на работа и стил на живот; синтез между всички организации и изграждане на техен структурен модел. Това разбиране за синтеза играе огромна методологическа роля за теоретическото осветляване на преустройството на социализма у нас, за практическата реализация на Юлската концепция.

Седмо. За най-важната социологическа закономерност на нашето общество. Това е закономерността за системното и непрестанно разгръщане на творческия потенциал на целия български народ.

Става дума не за лозунг и стандартен призив, а за дълбоко проникване в същността и диалектиката на човешката природа, за разкриване на нейните социални, интелектуални, политически, нравствени и други творчески възможности, за тяхното отприщване и насочване във вярната посока. За да се даде нов и широк простор на този процес е необходимо да се преодолеят

Из архивите на ДС

1269

отчуждението, равнодушието, пасивността и причините, които ги пораждат и възпроизвеждат. Това означава да се осъществи синтез между трудът и интересите на личността, да се даде широка свобода на потребностите и личните предпочитания, да се свърже интересът с резултата и конкретното възнаграждение.

Това сложно кълбо от проблеми, идеи и подходи, което съдържателно е разкрито в материалите на пленума доказва, че посоченият социологически закон се проявява в различни форми и начини и се реализира чрез специфични методи и средства в един или друг етап на общественото развитие.

Осмо. Новите вътрешни и световни реалности породиха необходимостта от преоценка на редица от досегашните подходи при изучаване и отчитане действието на обществените закономерности и при провеждането на практическата политика на преустройството.

В процеса на преустройството се породиха нови въпроси, нови явления и процеси, нестандартни и несрещани досега ситуации, отношения и действия. Това породи нови трудности, засили остротата на някои нерешени въпроси в икономическата сфера и в обществените отношения.

Изправени сме пред редица глобални и принципни проблеми, по които досега партията се затрудняваше да вземе решения, при това решения, които да имат траен, принципен и действен характер и предназначение.

Всичко това изправи партията и народа пред една сложна и многообразна политическа, икономическа, социална и духовна ситуация, която в съответствие със своите обективни закономерности непрекъснато се развиваше и поставяше за

Из архивите на ДС

1270

практическо решение все нови и нови въпроси и задачи. Всяко тяхно подценяване или отлагане засилваше противоречията и пораждаше условия, които поставяха преустройството пред нови и още по-трудни изпитания.

Декемврийският пленум подчерта и изведе необходимостта в разумни кратки срокове да се използуват историческите възможности, които ни дава новото в съвременния свят, неговото исторически ново съдържание.

Както се отбелязва в решението на пленума, "сега главното и решаващото е да се извърши прелом в практическото осъществяване на Юлската концепция, да се разчисти пътят за широко настъпление по целия фронт".

Решенията на Декемврийския пленум с пълна сила се отнасят към цялостната дейност на органите на МВР и имат фундаментално значение за преустройството на тяхната дейност. В тях се съдържат основни и отправни постановки, обобщения и подходи, които поставят качествено нови критерии и изисквания за преустройството на органите на сигурността и обществения ред. Решенията на пленума са конкретна политическа платформа и програма за издигане на ново равнище цялостната дейност по опазване на сигурността и обществения ред, за защита на интересите на страната в условията на единен и взаимнообвързан свят.

Ръководството на министерството представи в Централния комитет на БКП "Основни положения и насоки..." за преустройство на органите на МВР в съответствие с Юлската концепция и решенията на Националната партийна конференция. Вероятно те ще бъдат разгледани след извършване преустройството

Из архивите на ДС

1271

на правната надстройка. Основните положения и насоки ще бъдат допълвани и актуализирани, съобразно новите решения и постановки на Централния комитет.

Това не ни дава основание да задържаме процесите на преустройство, да изчакваме или да вземаме само частични мерки за подобряване на нашата работа. Подобен подход е неправилен и може да ни определи място в редиците на изоставащите и бавно преустройващите се системи. А за едно политическо министерство с отговорни функции в системата на социалното и държавно управление е недопустимо да забавя своето преустройство и с това да създава трудности на партията за преустройството на редица други сфери на обществения живот.

Поради това важна и съзидателна страна на нашата дейност по преустройството на органите на МВР следва да бъде осъществяването на система от идеи и подходи, произтичащи от Юлската концепция и от решенията на Декемврийския пленум, които в определена степен логически и по същество се съдържат в представените в ЦК на БКП "Основни положения и насоки...". От друга страна, решенията на Декемврийския пленум издигнаха нови критерии и изисквания към нашите виждания и дейност по преустройството и особено по провеждането на динамична и настъпателна работа за неговото практическо осъществяване.

Ето защо още в първите дни след Декемврийския пленум е необходимо да усвояваме неговото теоретическо, политическо и практическо място и значение за нашата оперативна, издирвателна, охранителна, следствена, управленческа дейност, за нейното теоретическо и технологическо обновление.

Партийните постановки изискват от нас да се подпо-

Из архивите на ДС

1272

могне и осигури процесът на овладяване и осмисляне на съвременните закономерности и особености на новото историческо съдържание в световното развитие.

Решаващо значение има въпросът как ние ще се впишем в процеса на преустройството на социализма у нас, как ще осъществим и преустройството на органите на МВР, на тяхната теория, политика, технология и многостранна дейност.

Безспорно и основно наше задължение е най-активно да участвуваме в процеса на преустройство на социализма у нас, да гарантираме сигурността на страната и държавата, да защитим преустройството от подривната и друга разложителна дейност на специалните служби и пропагандни централи на империалистическите държави. Наш партиен и служебен дълг е да дадем реален принос за реализиране на външната и вътрешната политика на БКП, да подпомагаме и защищаваме развитието на икономиката, да провеждаме активна и настъпателна борба срещу идеологическата диверсия и опитите да ни се наложат чужди на нас образци на живот и социални ценности, срещу отрицателните явления и социалните деформации, да водим настъпателна борба за ограничаване и намаляване на престъпността и за укрепване на социалистическата законност.

В условията на новите реалности, на преустройството на социализма и на света изключително много нарастват ролята, значението и отговорностите на разузнаването и контраразузнаването и по-специално на ПГУ и ВГУ. Цялата им агентурно-оперативна, политическа, информационна и управленска дейност следва да е насочена към разкриване, предот-

Из архивите на ДС

1273

вратяване и пресичане на опитите на специалните служби на противника да провеждат шпионска и друга подривна дейност срещу НРБ и другите братски социалистически страни, за защита на социалистическите материални и духовни завоевания, за недопускане на изненади във военната и политическата област, за гарантиране сигурността на НРБ, на законните права, свободи и интереси на всички български граждани.

В процеса на преустройството под въздействието на редица външни и вътрешни фактори могат да се появят трудности, да се допуснат грешки, да се породят отрицателни явления и деформации. Неговото динамично и възходящо развитие ще намери положително и мобилизиращо отражение в съзнанието и поведението на мнозинството български граждани. Но не бива да се подценява възможността да се появят неувереност, страх, предпазливост, да се засилят отделни отрицателни явления, да се активизират политически незрели личности и такива, които никога не са били за социализма. Оттук нарастват нашите отговорности за защита на социализма и неговото преустройство.

Философията за преустройството на социализма, на световните обществени отношения, новото политическо мислене и практическите стъпки в това отношение създават предпоставки за подобряване на взаимоотношенията между двете обществено-политически системи и за утвърждаване на благоприятен международен политически климат. При тази нова ситуация значително се повишават изискванията и критериите към дейността на разузнаването. Разширяването на политическите, икономическите, научно-техническите, търговските и култур-

Из архивите на ДС

1274

ните контакти и отношения създава благоприятни условия за активизиране дейността на ПГУ – ДС за подпомагане успешната реализация на новата външнополитическа стратегия на НРБ, за издигане авторитета на страната в света.

Безспорно новите реалности изискват качествени изменения в дейността на разузнаването и контраразузнаването и в значителна степен усложняват тяхната дейност.

При новите тенденции и реалности в съвременния свят всяка наша оперативна грешка може да доведе до изключително тежки политически последици, ще затруднява и компрометира усилията на партията. Това налага да се дава абсолютен приоритет на политическата целесъобразност, да се издига професионализмът и майсторството на нашите разузнавателни органи. Да се повишава бдителността и степента на сътрудничество и координация с разузнаванията на братските социалистически страни.

Качествено нови изисквания се предявяват към процеса за набиране и използване на пълна, точна и своевременна информация, да се наблюдават признаците и да не се допусне внезапно ракетно-ядрено нападение.

Специално и системно внимание следва да се отделя на настъпващите промени във военната доктрина на страните от НАТО, на техните инициативи и намерения за модернизиране на военните им сили и материална база. В това отношение всяко изменение и движение на турските въоръжени сили трябва конкретно и професионално да се анализира и оценява и да се вземат или предлагат ефикасни мерки за сигурността на НРБ.

Из архивите на ДС

Изключително важно е да не се допусне да бъдем изненадани и да се затрудни и провали преустройството в някои области на обществения живот, да предотвратим и пресечем още в зародиш опитите да се създават, стимулират и насочват антисоциалистически действия.

Първостепенно значение придобива преустройството в целите и функциите на органите на МВР, особено по линия на Държавна сигурност, изхождайки от оценката на качествено новите условия в развитието на производителните сили в света на основата на научно-техническата революция.

Необходими са качествено нови критерии и подходи в дейността на ПГУ, ВГУ и 04 управление - ДС в тяхната работа за защита и подпомагане на дълбоките и всеобхватни промени в базата и надстройката, в новите икономически отношения, в новите форми на вътрешна и задгранична икономическа дейност.

На основата на разработките на Декемврийския пленум за новия технологичен начин на производство, като център на новото, историческо съдържание на световното икономическо развитие, усилията на нашите разузнавателни и контраразузнавателни органи трябва да бъдат насочени към гарантиране сигурността на икономическите отношения на НРБ, към нови форми за подпомагане и набиране на информация за върхови технически постижения и за пазарите, кредитите и конкуренцията, технологии, за подпомагане и развиване на контактите на наши фирми, организации и специалисти с водещите световни фирми и специалисти.

Из архивите на ДС

1276

Този подход изисква преоценка на нашите разузнавателни и контраразузнавателни направления на работа и съществуващи структури, на изискванията за подготовка, квалификация и компетентност на съответните кадри, на формите и методите на работа, на стила на живот и дейност.

Цялостна преоценка и нов подход се изисква по отношение на опазването на държавната тайна. Много от фактите и данните, съдържащи се в досегашните правилници и списъци за работа с ДТ трябва да се преосмислят с оглед новите икономически взаимоотношения със задгранични партньори, за да не се пречи и спъва процесът на взаимно проникване и съвместната дейност с чужди фирми. Акцентът трябва да се постави върху опазването на тайната за нови и оригинални български открития и патенти, важни политически, икономически интереси и др.

Необходимо е да се създаде нов механизъм, отговарящ на съвременната оперативна и политическа обстановка за използване и внедряване на придобитата от ПГУ и IV управление - ДС информация и гарантиране на секретността й, запазване на нейните източници.

От особено значение сега е какъв подход и какви средства ще намерим за осъществяване на защитната и подпомагащата функция на органите на МВР в условията на новите начини на стопанисване, в новите функции и механизми за пряко въвличане на населението в стопанския живот.

В документите на Декемврийския пленум се посочва, че новата фирмена организация в отраслите и дейността на народното стопанство няма формален и самоцелен характер.

Стремежът е да се ликвидират всички структурни надстроявания, които пречат на организациите – стокопроизводители да се превърнат в самоуправляващи се.

Голямо значение в тази връзка има преодоляването на тясногръдото отношение към формите на социалистическата собственост, за преодоляването на опитите да се дава предимство само на една от нейните форми, да се политизира и идеологизира отношението към инициативните и предприемчиви хора, работещи по линия на новите форми за колективна и индивидуална трудова дейност.

От друга страна, голямо значение има в тези нови икономически условия намирането на вярното място и роля на органите на МВР в борбата срещу едновременно възникващите нови възможности за злоупотреби, измама на клиента, производство на некачествена продукция, корупция и др. отрицателни явления в сферата на народното стопанство.

Преминаването към новите форми на организация на стопанската дейност ще бъде труден и противоречив процес, в който органите на МВР трябва да намерят своето място. Всички поделения следва да насочат своите усилия към получаване на информация за възникващите пречки, за опити да се бюрократизират структурите на фирмите и техните сдружения, за субективизъм и противопоставяне на партийната политика на всички равнища.

Постановката в доклада на др. Тодор Живков: "да се изведат от анонимност грешките и слабостите, да се знае кой ги е допуснал, кой своевременно не ги е открил, дали

Из архивите на ДС
1277

Из архивите на ДС

1278

те се дължат на пропуски в технологията, кой е нарушил задълженията си – проектантът, технологът, работникът, ръководителят, или загубите идват от неправилна пазарна политика", води до нови отговорни задължения за органите на МВР, относно своевременното информиране и вземане на отношение към тези процеси, явления и лица.

Необходимо е органите на МВР с предоставените им специфични сили, средства и методи да подпомагат фирмите при разработването и провеждането на единна технологична, инвестиционна, пазарна и социална политика в своята област на дейност. В тази връзка правилно ще бъде ПГУ, 04 управление – ДС, ДНМ и териториалните поделения на МВР да преоценят своите функции, структури и кадрови състав с оглед изпълняването на новите високоотговорни задачи.

Сега, в условията на настъпление на новото политическо мислене и на по-нататъшно отваряне на социалистическа България към света и неговата материална и духовна цивилизация, изключително много нарастват отговорностите на органите на Държавна сигурност със своите специфични сили и средства да подпомагат партията в процесите на преустройството на духовната култура, по защитата и опазването на социалистическите ценности, по създаването на творческа и ведра обстановка в тази деликатна област, за последователно провеждане на партийната линия на доверие, уважение и грижа към всеки творец, който художествено, публицистично и научно отстоява и обогатява принципите и идеалите на социализма.

Из архивите на ДС

1279

Подобен подход следва да се прилага и за подпомагане развитието на възродителния процес, за настъпателна борба срещу неговите вътрешни и външни противници, за провеждането на единна и целенасочена дейност, която има за цел завоюването на сериозни, комплексни и трайни резултати.

Новите постановки за преустройство в духовната сфера, на творческите съюзи и преодоляването на монополизма в сферата на духовното творчество, за подкрепа на талантливия човек и провеждането на непримирима борба с идеологическата диверсия, с опитите да ни се наложат чужди идеи и ценности, Новите вътрешни и международни реалности изискват органите на МВР и особено структурите на 06 управление - ДС да преустроят своите подходи и дейности съобразно юлските партийни изисквания, внимателно да прецизират своите компетенции, форми и методи за набиране на оперативна информация, за осъществяване на специфично въздействие в тази изключително деликатна сфера на обществения живот и то винаги на основата на социалистическата законност.

Профилактичната дейност на органите на ДС следва да се развива и обогатява в съответствие с новите явления, процеси и дейности, характерни за процеса на преустройството на социализма и да се осъществява като едно от водещите направления на работа.

В условията на политическа и икономическа реформа, на демократизация и гласност следва да придобие ново съдържание работата с основното оръжие на ДС - агентурата.

Из архивите на ДС

1280

Новите функции и задачи на ДС налагат съществени промени в теорията, технологията и организацията на агентурната работа.

Наложително е да се подложи на преоценка сегашното състояние и да се търсят адекватни практически решения, гарантиращи ни необходимите агентурни позиции за ефективна реализация на националните интереси в сферата на политиката, икономиката и идеологията. Водещата постановка е да се изгражда агентурен апарат, способен да работи в условията на непосредствен контакт и активно влияние на противника. Това ще определи критериите ни за висока квалификация и надеждност на агентурата, насоките и съдържанието на цялостния процес по нейното ръководство, обучение и възпитание.

От изключително значение за дейността на органите на МВР са насоките на Декемврийския пленум за демократизация и реформа на правната надстройка.

В партийните документи и особено в писмото на Секретариата на ЦК на БКП от 14 октомври м.г. се подчертава, че важно условие за революционното обновление е осигуряването на ведра обстановка, ред, дисциплина и организираност винаги, навсякъде и във всичко. Правата и свободите на гражданите, демокрацията и гласността трябва да бъдат регламентирани от закона. В противен случай може да настъпи анархия, да се създаде напрежение и да се посегне върху политическата същност на социализма от престъпни елементи.

Из архивите на ДС

1281

Необходимо е правно да се регламентира цялостната дейност на органите на МВР, да се извиси ролята и върховенството на Закона, да се защити чрез закона всяко наше действие в името на Конституцията на Народна република България.

Всички действия на органите на МВР трябва да се осъществяват при върховенството на закона, компетентно, професионално, в съответствие с правните норми. Законът определя политическата, социалната и хуманната същност и предназначение на органите на МВР.

Сега е нужно да се решат някои назрели проблеми, да се разчупят редица остарели виждания и подходи, да се върви напред в съответствие с партийните постановки и решения.

Образцовата социалистическа правова държава означава еднакво и точно прилагане и спазване на законите. Новото, което произтича от Юлската концепция и Декемврийския пленум е да се изведе на нови позиции човекът в едно гражданско общество.

Това обективно изисква да настъпят качествени изменения в профилактичната дейност на органите на МВР, да се засили използването на социално-политическите форми, методи и средства за въздействие, да се воюва за човека преди да е извършил закононарушения.

Насоките за предотвратяване на бюрократичните злоупотреби с властта и нейното "присвояване", за гласност и публичност на информацията, изискват от органите на МВР да

Из архивите на ДС

1282

подпомагат и подкрепят тяхното провеждане в целокупния обществен живот, като едновременно съобразят и собствената си дейност, собствените си методи, средства и форми за въздействие с тези изисквания.

Декемврийският пленум потвърди посоката за решително преустройство на политическата система в пълно съответствие с принципите на самоуправлението и социалистическия демократизъм.

В доклада на др. Т. Живков се подчертава, че за да се увенчае с успех това дело, то трябва да се опира, да върви в едно с цялостното преустройство на правовата надстройка.

Пред МВР като правозащитен орган стои важната задача за активно участие в нормотворческия процес, в обновяването на законодателството на социалистическата държава. Създаването и изменението на основните нормативни актове – законите, се осъществява с наше участие.

Необходимо е задълбочено да се работи и върху преустройството на подзаконовата нормативна база – правилници, наредби, заповеди, инструкции, окръжни и др., които в своето многообразие могат да изкривят, заобиколят или направо да нарушат смисъла на основния нормативен акт – закона.

Решенията на Декемврийския пленум изискват да се гарантират нови права и отговорности на самоуправляващите се териториални общности. В този смисъл се предвижда нормативно да се регламентира правото им да въвеждат ред и норми на своята територия, съгласно волята на тяхното

Из архивите на ДС

1283

население.

Необходимо е някои дейности, свързани със състоянието на обществения ред да получат много по-добра основа за нормативно регулиране.

Териториалните поделения на МВР, подпомогнати от ДНМ, трябва отговорно да се включат в подготовката на тези нормативни актове, за да се използват пълноценно възможностите на общината и едновременно да не се допусне, поради недостатъчна компетентност и неопитност, да се възлагат на органите на МВР права и отговорности, които не влизат в кръга на техните задължения.

При новите условия на стопанисване и самоуправление краткосрочните интереси на стопанските организации и на колективите няма да съответствуват на някои изисквания на Закона за Народната милиция, Закона за Противопожарната охрана, Постановление № 52 на МС и др., относно задължителното спазване на нормативните изисквания за защита и опазване на социалистическото имущество, доколкото за тези цели са необходими значителни средства.

Проблемът придобива особена острота, когато се отнесе към химическата и отбранителната промишленост, атомната енергетика и др., където могат да възникнат аварии, катастрофи или да се осъществят престъпни действия с големи вредни последици за живота и здравето на хората, за екологията в национален и дори международен мащаб.

Това изисква незабавно компетентните специалисти от 04 и 06 управление - ДС /направление "Т"/, ДНМ и ЦУПО да изучат проблемите и чуждестранния опит и да подготвят мотивирани предложения, които съвместно с Министерството на

Из архивите на ДС

1284

икономиката и планирането да се предложат за включване в правно-нормативната система на икономиката, с оглед да се създадат икономически условия, регулатори и стимули за по-ефективна защита на социалистическата собственост посредством лихвени и данъчни облекчения, благоприятно кредитиране, амортизационни, валутни, митнически предимства, преки дотации и др.т.

Въпросът на въпросите на пленума бе "Как да се преодолее създалото се отчуждение на непосредствените производители от средствата за производство и собствеността, а оттук и от някои органи на властта".

С особена значимост за органите на МВР стои въпросът: Как да се преодолее отчуждението на голяма част от обществото и конкретния индивид към изключително важните социални въпроси, които решава МВР. Тревогата на ЦК на БКП изразена в писмото на Секретариата от 14 октомври 1988 г. е основателна. То цели да се преодолее допуснатото спокойствие, равнодушие и пасивност от някои членове на партията, да ги мобилизира и организира за решителна борба срещу онези отрицателни факти и явления, които са чужди на социализма и несъвместими със социалистическата законност и нравственост.

Реални възможности за практическо настъпление в борбата срещу престъпността и за изграждане и утвърждаване на здрав и стабилен обществен ред се съдържат в новите процеси на териториалното самоуправление, когато общината е овластена да решава всички проблеми на своята територия.

Сега основният въпрос е отваряне на органите на НМ към обществеността. Те трябва да получават импулси за своя-

Из архивите на ДС

1285

та работа от нея, от стопанската, социалната и културната дейност на самоуправляващата се общност, от интересите и проблемите на гражданите, на обществените организации, на семейството, училището и други обществени структури, имащи огромна роля и значение за правилното възпитание и изграждане личността на социалистическия труженик.

Процесът на демократизация следва да се развива чрез засилване на обществения контрол над многообразните дейности на НМ, с изключение на тези с оперативен характер.

Решително да се засилят социалните функции на низовите звена от НМ и особено на районните инспектори, които стоят най-близо до потребностите и интересите на отделния гражданин.

В съответствие с предоставените им компетенции районните инспектори следва решително да преустроят своята работа, да осъществяват най-тясна, непосредствена и действена връзка между общината, Народната милиция и населението по проблемите на обществения ред, профилактиката и други въпроси от социален, правен, битов, екологичен и възпитателен характер. Необходимо е да се разгърнат нови инициативи, да се дадат нови акценти на работата и тя да се доближи до хората, до техните реални проблеми. Служебното и социалното издигане на ролята, отговорностите и компетентностите на районните инспектори следва да демократизира и укрепи обществено-държавното начало в дейността на Народната милиция и да даде нови възможности и импулси за изграждане и функциониране на единна обществена система за гарантиране на здрав обществен ред по местоживеене.

Из архивите на ДС

1286

Принципът на гласността да намери реализация в откритото поставяне на проблемите по състоянието на обществения ред, престъпността и правонарушенията пред широката общественост. Това е един от пътищата да се събуди интересът на отделния гражданин за собствената му сигурност и в лицето на съответните териториални органи да намери съюзник и партньор за решаването на наболелите въпроси, свързани със състоянието на престъпността и обществения ред.

Цялостната дейност на НМ следва да се пренесе сред населението и трудовите колективи, в стопанските обекти, кварталите и обществените места – там, където се зараждат и извършват престъпленията, правонарушенията и противообществените прояви.

Декемврийският пленум посочи, че осъществяването на Юлската концепция изисква нов стил на работа и живот в нашето общество.

Тази постановка с еднаква сила изисква да подпомагаме този процес в обществото и едновременно да го провеждаме в собствената си дейност, стил и методи на работа и живот.

Извеждането и утвърждаването на нови критерии за оценка на политическите и оперативните процеси и явления изискват от нас преди всичко ново мислене, нова вътрешна организация и самоорганизация, нов стил на работа и ръководство, съвременна компетентност. За кадрите, работещи в МВР винаги ще се изисква вярност и преданост към БКП и социализма, висока политическа, правна и нравствена култура,

умение да прилагат достиженията на науката, да се ръководят от принципите и критериите на БКП, да спазват изискванията на политическия подход.

Днес органите на МВР разполагат с политически зрял, нравствено чист и професионално опитен и квалифициран кадрови състав. Формиран под непосредствените грижи на партията, на нейния ЦК, лично на др. Тодор Живков, този потенциал е верен на комунистическия идеал, на ленинската априлска линия на БКП, притежава необходимите знания, политическа зрялост и висок професионализъм и е в състояние да извърши преустройството на органите на МВР.

Тези обективни черти на кадрите на министерството са най-важната основа и гаранция за възможността на МВР да отговори на високите изисквания и предизвикателствата на времето.

Днес главното е всеки служител дълбоко да осмисли и да овладее юлската стратегическа линия на БКП за социалистическото самоуправление и демокрацията, за законността и гласността, за преустройството на всички сфери на обществения живот, за новото политическо мислене.

Изключително важно изискване е да се съхраняват и обогатяват политическите, нравствените, социалните и професионалните ценности и добродетели на ръководния и изпълнителския състав, завоювани в Априлския период на социалистическа България. Да не се допуска и най-малко отчуждение от народа, да се развива умението да се общува с хората, да се вниква в техните проблеми и изисквания към органите на МВР.

Из архивите на ДС
1287

Из архивите на ДС

1288

В същото време изключително важно направление на работа е провеждането на конкретна и настъпателна борба срещу равнодушието, пасивността, отчуждението, допускани в част от личния състав, както и срещу бюрократизма, уравниловката и принизената отговорност.

Идейно-теоретическото превъоръжаване с теоретическите постановки и с практическите подходи има решаващо значение за качествено и настъпателно преустройство на цялостната дейност на органите на МВР. За постигането на тази цел - осигуряването на цялостното преустройство в МВР, е необходимо в политическата и идейно-възпитателната работа със служителите да се извърши дълбок качествен прелом. Политическата работа трябва да осигури изявата на новото мислене и отношение на състава към неговите дейности, политически и обществени отговорности, да формира непоколебима увереност в правотата на партийния курс, да съдействува за разгръщане на творческата енергия на всеки служител, като създава най-благоприятен социално-психически и нравствено-политически климат в служебните колективи за изпълнение на задачите.

На тази основа може да се изгради и прояви висок и действен професионализъм, адекватен на изискванията на БКП и новите вътрешни и международни реалности.

Техническият прогрес, развитието на науката и техниката, използването на техните нови и най-съвременни достижения има огромно значение за преустройството на оперативната, издирвателната и управленска дейност, за повишаване на качеството на професионализма и компетентността на всички ръководители и изпълнители.

Сега е необходимо да се развива съвременен професионализъм в работата. За негова първостепенна основа следва да се култивира и утвърждава умението за ориентация и работа в условията на новото политическо съдържание на света, на новите икономически отношения и социални реалности.

Уважението към всеки гражданин, стриктното зачитане на неговата личност, законни права и интереси, безкомпромисността към всяко беззаконие, към всеки опит да бъдат погазени или накърнени се превръща в повеля на времето, в главно мерило за политическото, професионалното и нравственото отношение и културата на служителите на министерството.

Като главна черта на новия стил на работа следва да се утвърждава създаването на нов тип взаимодействие със самоуправляващите се организации и териториални общности и широките народни маси, основано върху познаването и отчитането на техните интереси, правомощия и отговорности, върху засилването на работата за подпомагането им за укрепване на техните самозащитни възможности.

Преустройството на стила на работа и живот на нашите кадри изисква за кратки срокове да постигнем нов синтез между високия професионализъм, богатата политическа ерудиция, стриктно спазване и прилагане на социалистическата законност, съвременната организационна и управленска култура.

Борбата с чиновническото отношение и бездушието в работата, с тясноведомствения манталитет, с бюрократичния стремеж на всяка цена да се съхрани статуквото и удобства-

Из архивите на ДС
1289

Из архивите на ДС

1290

та на стария начин на работа се превръща в главен критерий за вътрешната нагласа на кадрите да работят практически, на дело, за осъществяване на Юлската концепция.

Още по-решителна и настъпателна трябва да стане работата за преодоляване на инерцията в мисленето и действията, на опростителските подходи към преустройството.

У една немалка част от кадрите се е утвърдило убеждението, че те работят както трябва и няма какво да променят.

За друга част преустройството се изчерпва с концепции, слова, доклади и не стига до практическата дейност.

Една трета категория кадри чака указания "отгоре".

Ръководството на министерството оценява и ще оценява подобна изчаквателна позиция като съществена пречка в работата, като неспособност на съответните ръководни и изпълнителски кадри да работят "в крак" с времето, да докажат с практическите си дела и резултати, че стоят зад идеите на преустройството.

В противовес на тази тенденция ръководството на министерството ще утвърждава линията да се дава път на инициативните и деловите кадри, на всички, които творят и водят борба за новото, които със своите дела и резултати прокарват пътя на нови форми и образци на организация, на кадрите, които умеят диалектически да синтезират богатия опит и традициите на органите на МВР с новите изисквания и новите подходи за повишаване на ефективността в работата.

Необходимо е служебните ръководства и партийните организации в министерството, без да пишат и набелязват

програми и мероприятия, да проведат поредица от мерки за скъсване с формализма и отчетничеството, за прекратяване на празнословието и за изграждане на климат на творчество и инициатива, на ред и дисциплина в работата и живота на всички звена и равнища на Министерството на вътрешните работи.

Декемврийският пленум на ЦК на БКП изисква да осъществим практическо настъпление по претворяването на Юлската концепция в теорията, политиката: технологията на дейност на всички поделения, във всички направления и от всеки служител на органите на сигурността и обществения ред.

Настъпление, етапност, деловитост, отговорност и отново настъпление и практически резултати – ето към какво ще се стремим, за да бъдем на висотата на Юлския курс на БКП.

МИНИСТЪР: (п)
/Г. Танев/

Отп. в 1 екз.
Изп.: Г.Танев
Нап.: М.Савова-112
24.01.1989 г.
Размн. в 26 екз.
Доразмн. в 1 на 24.1.
Доразмн. в 1 на 24.1.
Доразмн. в 41 на 9.2.
Доразмножи в 4 на 22-2.

1291
Из архивите на ДС

321

Р Е Ш Е Н И Е

на Колегиума на Министерството на вътрешните работи, състоял се на 30.01.1989 г.

Колегиумът на Министерството на вътрешните работи обсъди Докладна записка на министъра на вътрешните работи др. Георги Танев "За Декемврийския пленум на ЦК на БКП и проблемите и задачите, произтичащи от него за органите на МВР" и

Р Е Ш И:

1. Постановките и решенията на Декемврийския пленум са от огромно значение за органите на МВР. Те са конкретна политическа платформа и програма за издигане на ново равнище на цялостната дейност по опазване на сигурността и обществения ред, за защита на интересите на страната и гражданите в условията на единен и взаимнообвързан свят.

Тези нови постановки изискват от нас да се подпомогне и осигури процесът на овладяване и осмисляне на принципно новите изисквания на новото историческо съдържание на световното развитие.

Из архивите на ДС

1293

2. Времето на революционни преобразувания ни задължава да търсим нови подходи и решения в две основни насоки:

На първо място - необходимо е да приведем своята работа изцяло в съответствие с изискванията на пленума за изграждане на съвременна социалистическа правова държава, чрез осъществяване на синтез между стилът на работа и стилът на живот на основата на Закона.

На второ място - преустройството в дейността на органите на МВР следва да отчита факта, че движението на обществото напред поражда множество нови въпроси, даже живот на нови явления и процеси, на нестандартни, несрещани досега ситуации, отношения и действия, непосредствено свързани и със сигурността, и с обществения ред.

Това означава, че самият процес на революционно обновление формира нови области, към които трябва да се насочи дейността на органите на МВР, нови задачи, нови функции. Без извеждането на тези нови функции, без прецизното формулиране на новите задачи, без правилното им степенуване от гледна точка на интересите на държавата и обществото, органите на МВР няма да могат да подпомогнат пълноценно процеса на изграждане на ново общество.

3. През призмата на очертаните по-горе изисквания да се създаде организация в ръководството на министерството за по-нататъшната разработка на основните насоки за преустройството на дейността на МВР в съответствие с решенията на Юлския (1987 г.) и Декемврийския (1988 г.) пленуми на ЦК на БКП. Да се разгърне интензивна работа и в ръководства-

Из архивите на ДС

34

та на централните поделения с оглед детайлизиране на виж-
данията за практическите изменения както в предмета,
целите и задачите, така и в структурата и организацията
на дейността. В ръководството на министерството да се
очертае етапността на преустройството, като се предвиди и
практическо провеждане на отделни изяснени решения пара-
лелно с продължаващите концептуални разработки.

1294

Вярно:
НАЧАЛНИК НА ЦИОУ - МВР
Ген.-лейтенант В. Георгиев

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I90

От архивите на ДС

47

СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Министерство на вътрешните работи
ЦЕНТР. ИНФ. ОРГ. У-НИЕ
№ Т-332 Екз. № 22
2.02 1989 г.
СОФИЯ

С Т Е Н О Г Р А М А

от заседанието на Колегиума на МВР, което се проведе на 30.01.1989 г. от 15.00 ч. в заседателната зала

ДНЕВЕН РЕД:

1. Докладна записка относно Декемврийския пленум на ЦК на БКП – 1988 г. и произтичащите от него проблеми и задачи за органите на МВР.

Внася: министърът на вътрешните работи Георги Танев

2. Проект на план за заседанията на Колегиума и ръководството на МВР през първото шестмесечие на 1989 г.

Докладва: В. Георгиев

ДР. ГЕОРГИ ТАНЕВ

Другари,

По първа точка от дневния ред искам да подчертая няколко момента.

С докладната записка сте запознати. Още в началото на дискусията искам да подчертая, че документите и решенията на пленума имат фундаментално значение за цялостната дейност

Из архивите на ДС

1296

и на органите на Министерството на вътрешните работи. Преустройството на нашите органи, разглеждано и като процес, и като дейност, придобива нови измерения и нови критерии, произтичащи от решението на Декемврийския пленум. Неговата същност и насоченост значително трябва да се обогатят и конкретизират предвид новата обстановка в която навлизаме в света и у нас. Поради това на днешното заседание на пленума ние придаваме едно особено значение като отправни моменти на работата по уточняване на бъдещата ни дейност. Искаме да вярваме, че това ще засили интензивността и резултатността на работата на ръководството на МВР най-напред, на Колегиума, на единоначалниците и на поделенията и ще даде идеи и подходи, които следва да се имат предвид при окончателното разработване Основните насоки за преустройство на нашите органи, основни насоки, които трябва да ги представим през м. септември за утвърждаване.

Вторият момент, който искам да отбележа е, че тук не засягаме конкретните неща, които ще се изменят в цялостната ни дейност, а по-скоро основните направления и критерии на работа. В тази връзка имам и три предварителни бележки:

1. Така както е разработен материалът засяга всички новости, които в последно време са на вниманието на партията и на нашето общество. Но заедно с това имаме определени традиции и определени функции, които ни най-малко не намаляват, още повече нараства тяхното значение. В тази връзка един допълнителен момент трябва да се изведе като основен акцент още в самия материал, накратко, това е въпросът за

Из архивите на ДС

1297

работата главно на ПГУ и ВГУ - ДС, въпросът за разузнаването и контраразузнаването.

Като се чете материалът може да се остане с впечатлението, че преди всичко сме акцентували върху измененията свързани с икономическия механизъм, организацията и преустройството на обществото.

Най-напред за нас си остава първа и водеща задача защитата на държавата от чуждото разузнаване и посегателствата върху спокойствието и сигурността на нашата държава.

На второ място, да не бъдем изненадани както с военни действия, така и с други политически акции, които могат да нанесат смут на нашето общество, и тогава всички останали проблеми. Това ми е първото допълнение.

Второто допълнение е, на стр. 22, когато се третира въпросът за очакваните опити на враждебно настроени елементи или на подривните централи на противника към наши основни организации (тук по-специално е даден пример с профсъюзите) очевидно трябва да се доуточни или пък да се изведе като обща задача и то от позиция пак за работа срещу вражеските централи, а не от позиция, че ние ще се месим в работата на профсъюзите или на друга организация, т.е. спазване на партийните принципи.

На трето място, за решението мисля, че ще е по-целесъобразно за да бъдем в духа на самия материал, то да бъде обобщено.

Предлагам един нов текст с три момента:

1. Отношение към Декемврийския пленум;

2. Отношение по въпроса, че е необходимо да се отчете новата обстановка и да се набележат мерките за пре-

Из архивите на ДС

1298

устройство в самите органи на МВР.

3. Колегиумът и ръководството са отговорни за разработката на тези основни материали и нови дейности.

Бих искал да го зачета:

"Колегиумът на Министерството на вътрешните работи обсъди Докладната записка и РЕШИ:

1. Постановките и решенията на Декемврийския пленум са от огромно значение за органите на МВР. Те са конкретна политическа платформа и програма за издигане на ново равнище на цялостната дейност по опазване на сигурността и обществения ред, за защита на интересите на страната и гражданите в условията на единен и взаимнообвързан свят. Тези нови постановки изискват от нас да се подпомогне и осигури процесът на овладяване и осмисляне на принципно новите изисквания на новото историческо съдържание на световното развитие.

2. Времето на революционни преобразувания ни задължава да търсим нови подходи и решения в две основни насоки. На първо място, необходимо е да приведем своята работа изцяло в съответствие с изискванията на пленума за изграждане на съвременна социалистическа правова държава чрез осъществяване на синтез между стила на работа и стила на живот на основата на закона.

Преустройството в дейността на органите на МВР следва да отчита факта, че движението на обществото напред поражда множество нови въпроси, даже животът на нови явления и процеси, на нестандартни, несрещани досега ситуации по отношение на действия непосредствено свързани и със си-

Из архивите на ДС

1299

гурността и обществения ред. Това означава, че самият процес на революционно обновление формира нови области, към които трябва да се насочи дейността на органите на МВР, нови задачи и нови функции. Без извеждането на тези нови функции и без прецизното формулиране на новите задачи, без правилното им степенуване от гледна точка на интересите на държавата и обществото, органите на МВР няма да могат да подпомогнат пълноценно процеса на изграждане на новото общество.

3. През призмата на очертаните по-горе изисквания да се създаде организация в ръководството на министерството за по-нататъшна разработка на основните насоки за преустройството на дейността на МВР в съответствие с решенията на Юлския и Декемврийския пленум на ЦК на БКП. Да се разгърне интензивна работа и в ръководствата на централните поделения с оглед детайлизиране на вижданията за практическите изменения както в предмета, целите и задачите, така и в структурата и организацията на дейността.

В ръководството на министерството да се очертае етапност на преустройството като се предвиди и практическо провеждане на отделни изяснени решения паралелно с продължаващите концепцуални разработки. Това подчертава, че ръководството, разработката на документите, ще се извършва от самия Колегиум, от самите ръководители на поделенията, а не от отделни щабове.

Вторият момент, който според мен е слабост на предложения проект. Ако речем да маркираме едно или друго важно мероприятие винаги ще изпуснем някои други. Това веднага създава едно чувство за несигурност и непълнота.

Предлагам с това да започнем обсъждането.

Из архивите на ДС

1300

52

ДР. ВЛАДО ТОДОРОВ

Другарю Министър, тези неща, които Вие казахте, ние ги имахме предвид. Докладът има много достойнства. Това действително е един сериозен документ, който за един дълъг период ще служи като платформа, като ръководство за различните поделения при преустройството взависимост от изискванията на Юлската концепция и решенията на Декемврийския пленум.

Трябва да доложа, че в ПГУ, така както са формулирани задачите, ние ги приемаме. Не знам Вашите съображения. Вие казахте, че трябва по-детайлно да се разработят. Аз смятам, че този документ както е подготвен, това е достатъчно. Това са отправни точки за по-нататъшно детайлизиране и конкретизиране на нашата разузнавателна дейност. Такава е била практиката. Смятам, че такава трябва да се запази и от гледна точка на секретност, конспиративност и т.н.

Ние сме започнали преустройството на разведката непосредствено след XIII конгрес и особено след Юлската концепция. По всички тези проблеми: научно-техническото разузнаване, външнополитическото разузнаване, външната контраразведка сме изготвили (и по кадровата работа) в най-глобален план конкретни програми, някои от които са утвърдени, а други ще бъдат докладвани за утвърждаване. Тези програми ще бъдат актуализирани в светлината на този сериозен документ, докладът който е изготвен и на решенията така както бяха формулирани от Вас. Независимо че приемаме доклада, аз искам някои съображения да изкажа по някои пунктове:

На стр. 11, първи абзац – третиране на задачите за недопускане на внезапно ракетно-ядрено нападение. Важността на тази задача е неоспорима. Тя е стояла, стои и ще стои и за в бъдеще, независимо от тези изменения които настъпват.

Трябва да отчетем, че развитието на международните отношения в епохата на утвърждаващото се ново политическо мислене и особеностите на новото историческо съдържание и световното развитие водят към намаляване вероятността и възможността за внезапно ракетно-ядрено нападение, на глобален ядрен конфликт. Независимо от това, то си остава като приоритетна задача.

Изобщо не е засегнат в доклада въпросът за локалните конфликти. Във връзка с това, във военно-стратегическата област, наравно с глобалната задача за долавяне признаците на внезапно ракетно-ядрено нападение трябва да изведем, според нас, с приоритет и задачата за недопускане възможността за възникване на регионален конфликт между Турция и НР България, предизвикан от турците без ангажиране на НАТО и на страните от Варшавския договор. Този въпрос е изключително важен, сериозен, национален. По него имат отношение болшинството от поделенията и той трябва да стои като приоритетна задача пред всички поделения,тъй като има известна информация, че турците се готвят за всеки случай за такъв вариант. Отношенията след срещата на др. П. Младенов в Париж и Виена не се подобряват. Вземат обрат в друга посока не така както беше предвидено в протокола. С оглед сигурността на нашата страна трябва много сериозно да намери място в доклада и в проекторешенията.

Из архивите на ДС
1301

Из архивите на ДС

1302

Стр. 11 - очевидно тук има граматическа грешка - "гарантиране сигурността на икономическите връзки на НР България", а не "в НР България", както е казано.

Стр. 12 - въпросите за държавната тайна. "Следва да се заложи изключително важното изискване за създаване на нов, отговарящ на коренно променящите се условия..... механизъм, позволяващ използването и внедряването на придобитата от ПГУ и IV у-ние - ДС информация при гарантирано обезпечаване на нейната секретност".

Опазването на информацията има изключително важно значение за опазване на източниците и каналите по които сме я придобили.

Един пример. Преди 5 дена се обажда др. Иван Тенев. Този случай красноречиво показва колко бързо противникът търси нови форми за получаване информация по легален път, затова, което ние сме придобили по каналите на ембаргови доставчици.

ДР. МИНИСТЪР

Още не сме уточнили дали е противникът или от наша наивност. Под наша нямам предвид органите.

ДР. ВЛ. ТОДОРОВ

Това е международна фондация зад която стоят американците и те финансират. Подписали са договор с ректора на Софийския университет срещу малко валута и са поставили задачата. Тръгват нашите аспиранти по заводи, предприятия и асоциации да събират данни каква апаратура е внесена, как се внедрява, какви са резултатите от нея и т.н.

Из архивите на ДС

1303

ДР. МИНИСТЪР

До 31.01. сутринта ми дайте една по-пълна справка заедно с VI у-ние, IV у-ние.

ДР. ВЛ. ТОДОРОВ

Така че този проблем за опазването на предоставените технологии придобива значение при новите фирми.

Някои постановки предлагам да се огледат.

На стр. 13, последен абзац. Казано е: "Необходимо е да се подпомогнат фирмите при разработването и провеждането на единна технологична, инвестиционна, пазарна и социална политика в своята област и дейност". Смятам че излиза извън нашите възможности и малко изместваме другите ведомства и организации, които се занимават с този проблем.

Стр. 14, втори абзац. Третира задачите на МВР в духовната сфера. Казано е, че трябва "да създаваме, да подпомагаме за създаването на творческа и ведра обстановка в тази деликатна област за последователно провеждане на партийната линия...". Това е преди всичко задача на партията, на ЦК, на творческите съюзи.

Стр. 15. След като се изброяват задачите на VI у-ние е казано: "за осъществяване на всякакъв вид въздействие в процеса на изключително деликатните сфери на обществения живот...". Малко ме смущава това "всякакъв вид въздействие" и то винаги на основата на социалистическата законност. Понякога може да имаме и законно право, изхождайки от обстановката, от политическия момент да не предприемем репресивни действия и т.н, и силови средства за въздей-

Из архивите на ДС

1304

ствие.

Съвършенно правилно подчертахте въпросите на шпионажа, на борбата с подривната дейност на разведките. По линия на ПГУ и на ВГУ трябва да се изведе. Не е изведен, между другото е казан. Много важно значение придобива и да се търсят нови форми съобразени с обстановката която се създава.

По решенията напълно съм съгласен.

ДР. ИВАН ДИМИТРОВ

Другарю Министър, ние разгледахме и първия вариант на Докладната записка, и предложенията за решение. Повече от необходимо беше да се направи една преценка, да се изведат най-важните задачи за органите на МВР след Декемврийския пленум на ЦК на БКП, особено за Народната милиция където предстоят и се извършват съществени промени,за да се настанят органите на НМ най-добре, най-точно към големите изменения на основата на самоуправлението, на големите преобразувания които се извършват в сферата на икономиката и в цялостния наш живот в условията на пълна законност, ред и сигурност. В тази насока след Декемврийския пленум се извърши работа в насока на виждане на нашите задачи в тази година и през 1990 г. Вие сте информирани и знаете, че по всички основни направления са разработени програми, които са отворени,без претенции за всеобхватност и най-голяма пълнота в насока именно да отговорим на големите задачи, които предстоят пред нас в това отношение от Декемврийския пленум. Ще представим в ускорени срокове нашето място към общините и местните органи на самоуправление, за новата роля и място

Из архивите на ДС

1305

на районните инспектори в местните органи на самоуправление – в общините, за доброволните отряди, за нашата превантивна работа като имаме предвид и някои съображения, които внесе за изясняване на проблема др. В. Палин на предишното заседание. Въобще предстои ни много голяма работа по усъвършенстване на цялата наша поднормативна уредба на основата на законодателния кодекс и др. основни закони, за да не се явим в противоречие и да насочваме работата на органите днес в насоки, които могат да навредят на преустройството, а не да подпомагат същото, и да изчистват обществото от негативни прояви и отрицателни явления, особено от престъпления.

Как ще се направи така, че хем да изчакваме, както се казва на стр. 8, че са внесени насоките за преустройство работата на органите на МВР в Централния комитет на партията, които ще се разглеждат след преустройство на правната система, а през това време ще се допълват? Ние няма да имаме тогава трайно решение. Те ще се допълват в периода на извършване на преустройството в правната система.

Искам пак да се спра на това, че ние не можем да чакаме. Трябва да готвим основни нормативни документи, като Законът за Народната милиция, Законът за движението по пътищата, правилниците за тяхното приложение, различни други укази, които касаят нашето отношение към гражданите.

Имаме някои бележки към предложенията, които сега в това кратко решение което Вие предложихте, те отпадат другарю министър.

Из архивите на ДС

1306

ДР. А. МУСАКОВ

Другарю Министър, наложи се да се преустройваме още на самия Колегиум. След предварителните бележки, които Вие направихте, изцяло приемам новия проект за решение, който се предлага. Моите бележки бяха свързани главно с него.

Бих искал да поставя на вниманието на Колегиума 4 въпроса:

1. Струва ми се, че още по-определено, още по-силно би трябвало да се каже в този документ необходимостта от извеждане на профилактичната работа на още по-предни, по-челни позиции в цялостната дейност на министерството и особено по някои направления каквото е VI у-ние. Тук е записано, че трябва да настъпят качествени изменения. Аз мисля, че въпросът не е само до обикновените качествени изменения, които трябва да настъпят в профилактичната дейност, а в цялостното й извеждане на предни позиции. Тя да бъде, особено по някои направления, основен критерий за оценка на труда на оперативния състав.

2.Въпросът за кадрите. Правилно тук е цитиран и пленумът на ЦК:да се преодолява създалото се отчуждение в непосредствените производители от средствата за производство и собствеността и т.н.

Правилно се посочва и като първа задача ние да съдействуваме в това отношение. Мисля че може би трябва и предлагам, ако се счете за целесъобразно да се добави, че има какво да правим ние за преодоляване инертността, пасивността и отчуждението в една част от нашия състав, недоста-

Из архивите на ДС

1307

тъчната заинтересованост, активност, свързана и с недостатъчното стимулиране (морално и материално) на състава, известна уравнивиловка която съществува. С оглед на това да постигнем едно по-голямо активизиране на състава, по-голяма активност, по-качествено изпълнение на задачите. Този въпрос заслужава да се постави в материала.

3. За това какво трябва да правят органите на МВР и какво да не правят, т.е. функционалните им задължения. Това е тема и въпрос по който не един път е разговаряно. И в този документ се предлагат постановки, задачи, които надхвърлят границите на задачите на органите на МВР и ни ангажират със задачи и функции, несвойствени за нас, които са задачи и функции на партийни и държавни органи. Това и досега е пречело на нашата работа. И не само че пречи на нашата работа, но ни е поставяло в едно твърде деликатно положение, дори в политически план за изземване на задачи, които не са на органите на МВР. Това е свързано дори и с щата на министерството. Занимавайки се с много неща, които не са и наша задача, това налага включително и разширяване на състава, на щата и т.н.

Струва ми се, че документът (говоря за това, което касае и VI у-ние, и работата по линия на VI у-ние), а и не само това, и задачите които са записани за органите на МВР в областта на икономиката се нуждаят от едно допълнително прецизиране с оглед на това постепенно да се избавим от онези функции и задачи, с които и досега сме се занимавали и се оказват несвойствени за органите на МВР. Това е един много голям, много съществен въпрос. Това ни подсказаха и съветските другари преди 2 месеца когато бяхме там. В това отноше-

Из архивите на ДС

1308

60

ние и те работят. Много е направено с оглед на това органите на КГБ да се занимават с онези задачи, които действително са специфични и съществени за тях.

4. Последната ми бележка касае, мисля че в проекта за решение беше записано, тази група, която е съставена при подработване на проект предложение за пътуване на българските граждани зад граница. В материала трябва да запишем и да се самозадължим да приемем върху себе си задължението да разработим позиции на министерството, свързани с реализацията на решенията от Виенската среща. Те в никакъв случай не се свеждат само до пътуванията на българските граждани, имат много по-широк, по-сложен характер. Във връзка с реализацията на тези решения ще възникнат противоречиви мнения, становища, позиции, по различен начин ще се възприемат от различните ведомства, както и досега всъщност това се проявява и се показва. Някои министерства ги приемат като абсолютно задължителни и считат, че всичко което е казано във Виена би трябвало да се приеме като закон за нашата страна, без според мен,достатъчно да се съобразяват със сигурността на страната. Правилно ще бъде ние да си поставим задача и да разработим своите позиции и становища общо по приложението, по изпълнението и реализацията на решенията на Виенската среща и специално онова, което касае органите на МВР.

Документът е добре подработен и може да служи за основа и на сегашните ни задачи и при по-нататъшното преработване на основните насоки, които ще бъдат внесени в Политбюро.

Из архивите на ДС

61

ДР. П. ЧЕРГИЛАНОВ

Другарю Министър, другари,

Считам че документът е подготвен така, че се виждат въпросите, които стоят пред нас във връзка с практическото изпълнение на Юлската концепция. Разбира се, конкретизацията на въпросите не започва от сега. Това което е внесено, оставам с впечатлението, че след това не се проведе никаква дискусия по нашите предложения, които направихме като централни органи.

1309

Не знам дали сте запознати добре, но ние два пъти сме работили тези предложения, които правихме във връзка с насоките, които след това бяха изпратени до ЦК.

Защо казвам това. Затова защото имаме различни виждания по редица въпроси. Тези различни виждания се нуждаят от дискусия, от полемика и вземане на решение.

Тук стои въпросът за приоритетите в нашата дейност като министерство. Ако така се събират и остават по-нататък няма решение на тези въпроси, не смятам че това е нормален път за работа.

1. Да се види какво сме предложили и като ръководство и Колегиум да вземем отношение по това, което сме съгласни и по това, което не сме съгласни как да бъде. От там стои въпроса и за организационната структура по-нататък на министерството и на органите за провеждането на тези въпроси. Казвам това защото е в духа на практическото изпълнение което дава Декемврийския пленум по въпросите за Юлската концепция. Това ще бъде една практическа страна за да покажем, че се придвижваме стъпка по стъпка по тези въпроси.

Из архивите на ДС

1310

2. Да попълним този арсенал с новите виждания и ние като централни поделения, и ръководството като цяло, трябва да утвърди тези приоритети които сега има.

3. Струва ми се, че тук не е даден въпросът за социалната политика, която ръководството на министерството ще провежда в бъдеще, т.е. разработката на този въпрос. Защо го казвам това? Един от въпросите е за социалната политика и отговорностите които поемат ръководствата. От друга страна и изискванията, които трябва да се предявяват към хората, които работят тук. Тези неща трябва да са в синтез, в диалектическо единство, за да може да се видят и задълженията ни като Колегиум и ръководство на министерството, за да можем да раздвижим интересите в определена степен с тази социална политика и на нашия състав. Не казвам че това е единственото. Но това също е момент, който би трябвало да намери отражение.

4. Тук са и въпросите (те може да бъдат разгледани допълнително) на инвестиционната политика в резултат на приоритетите, задачите и функциите, които уточняваме сега. Трябва да се види за в бъдеще (като се има предвид научно-техническия прогрес, невъзможността да съсредоточим еднакво средства навсякъде) на какво приоритетно в инвестиционната политика ще съсредоточим вниманието си, за да решим това което е решаващо или това, което е най-нужното за един период от време.

Много трябва да поработим върху социалната политика, по въпроса как да раздвижим нашия състав, как да го заинтересуваме, стимулираме, как да определим критерия за определяне качеството на неговия труд и за неговото поощрение. С

този въпрос много пъти сме се захващали, не сме стигали далеко. Колкото и да е труден въпросът, трябва да намерим решение.

Що се касае за организационната структура. Струва ми се много пъти се казваше, че няма да има съкращения. Като отивахме в областните управления на няколко пъти хората ни казваха: уж нямаше да има съкращения, а тук 10%, там 20% се съкращават. Така не бива да поставяме въпроса. Другарят Вл. Тодоров каза за паразитните звена. Като става въпрос за организационната структура както при нас, така и в министерството е време тези въпроси да бъдат разисквани и да кажем. Аз повдигам такъв въпрос: Необходимо ли е на сегашния етап една малка страна, каквато е България, да направим така, че да се чувствува че Държавна сигурност именно действува като Държавна сигурност. По-централизирано трябва да действува отколкото досега действуваме. Не е въпроса затова, че фирми правим в България и ние да сме като фирми. Стои въпросът за това, че ведомствените ни интереси като военно контраразузнаване, като други разузнавания и пр. не вървят с някои общи интереси.

Например: Многократно е повдиган въпросът за работата по турска линия и за разхвърлеността по този въпрос. Нещата по този въпрос замират. Никакъв отговор не получаваме. Пита се защо не го получаваме? Дайте тук да се реши. Като се иска нашето мнение да се почувствува, че то се уважава.

ДР. МИНИСТЪР

Най-напред започнахте с въпроса за съкращенията.

Из архивите на ДС
1311

Из архивите на ДС

1312

Разглеждахме въпроса. В териториалните органи няма нито една бройка съкратена, ако може така да се каже с езика на крайностите. Но че има съкратени ръководители в териториалните органи, това е друг въпрос. Съвсем вярно е, че от 1700,ръководителите са станали 1400, но се е увеличило числото на изпълнителите. Аз не виждам какво нарушава това.

След това отидохте към въпроса по турска линия. По турска линия не че не ви се дава отговор. Може би не е бил завършен процеса. Възложена е задачата, работи се.

Искам да засегна един главен въпрос. Много ви моля, миналия път споделих, че всички отговаряме за това преустройство – ръководството и Колегиумът. Под ръководство разбирам Колегиума и ръководителите на управления. Когато отговаряме голямата бележка, която се пише на всеки е за сферата за която той отговаря. И ако по шестобалната система оценяваме за 5,5, то оценката се получава затова че имаме виждане за собственото си направление и само половинката е за вижданията ни в чуждите дворове.

ДР. П. ЧЕРГИЛАНОВ

В МНО се провеждат съкращения. Те ще завършат в края на м. август. Реално досега аз имам над 40 души съкратени в управлението, в смисъл, че на тези места не сме поставили хора, като изчакваме въпросите, които ще се развият в МНО.

ДР. МИНИСТЪР

Сега ви разбрах, вие сте имали предвид това. Но вие ми говорихте за териториалните органи и тук обсъждахме, че

няма намаление.

ДР. П. ЧЕРГИЛАНОВ

1. За териториалните органи аз не се противопоставям на съкращенията. Ако ме питате, считам че сме се раздули по много въпроси. Има надути звена и ако ние в ДС огледаме нещата от гледна точка на работата по турска линия, там ще намерим много нови технологии за работа срещу единен противник, както и да съкратим състав и сили, или да усилим тази страна от други места.

2. Въпросите за анализа и информацията. Всички управления имат аналитично-информационни звена с определен състав. Всички разработваме техника и технически средства, пунктове и т.н. Ако тези въпроси се разработят внимателно и се огледат, ние виждаме, че тук може да се получат аналитични звена с по няколко души по-малко от тези, които има във всяко от управленията. Информацията по Държавна сигурност също ще бъде поставена на по-други начала. Говоря за техническата обезпеченост. Разискван многократно и нерешен въпрос от гледна точка на техническата обезпеченост на СГУ, на III у-ние, VI у-ние и т.н. Тези въпроси сме ги разгледали. Има ли възможност да се решат? Считаме, че има възможност.

По отношение на III у-ние. За нас няма дума в документа, както и за Гранични и за Вътрешни войски. Има ли нещо ново по отношение на тях? Да. България прие нова отбранителна доктрина. Тя е обща за Варшавския договор. Съкращават се въоръжените сили. Всичко това трябва да го кажем за обезпечаване сигурността на българската Народна армия.

Из архивите на ДС
1313

Из архивите на ДС

1314

Гранични войски не се намаляват и Вътрешни войски също, но намаленията в БНА са сериозни. Това, което се съобщава тук, беше извършено миналата година. 4 дивизии бяха съкратени, една танкова бригада и т.н. Това Колегиумът го знае.

Беше оголена турската граница. Бяха съкратени първоешелонни полкове. Министърът на народната отбрана отиде, погледна и възстановиха някои неща. Споделям тревогата на другаря Вл. Тодоров. Днес са публикувани данните във вестниците какво има Турция, какво има България, какво имат другите страни. Един войник в Турция няма съкратен. Това е 600-хилядна армия. След Съветския съюз това е най-голямата армия в Европа по количество, а след американците това е най-голямата армия. Ние като военно контраразузнаване, заедно с разузнаването и др. поделения, трябва да държим много сериозно на вниманието си какво става там, тъй като не са изключени изненади от тяхна страна. Нашето внимание сега е насочено към преразглеждане на въпроса доколко сме склонни да долавяме, заедно с другите поделения, и какви са нашите възможности за евентуални изненади от страна на Турция. Доколко нашата отбранителна доктрина се материализира в това направление, което е решаващо за отбранителната способност на нашата страна. Ето една от задачите, които ние сме си поставили.

Не е тайна, че процесът на съкращения в бъдеще може да продължи. Това пряко влияе на морално-политическото състояние преди всичко на офицерския, а така също и на сержантския състав. Определено можем да заявим, че сред тях има сериозен смут, не само в тези, които се уволниха, а и сред тези, които предстои да се уволнят. Сред учащите се във военните училища много чести са разговорите какво ще е бъдещето

им и т.н. Тези проблеми ние ги следим, за да не се получат сериозни неприятности за готовността на хората да защищават страната. Сред войнишкия състав, а и сред част от родителите им има пацифистки настроения, които все по-дълбоко се вклиняват. Този проблем също представлява интерес за нас и се занимаваме с него.

Предложихме преди една година на началника на Генералния щаб за преразглеждане въпроса за приоритетите в държавната тайна заедно с ГЩ и IV у-ние. Тези проблеми трябва да намерят съвременно решение.

Въпрос, който касае нас, но касае и останалите е, че на нас досега отвън, освен Централния комитет, никой не ни е казал доколко правилно или неправилно си изпълняваме своите задължения, т.е. ние сме една затворена система, както и МНО, които не бяхме критикувани отвън. На пленума се говори за известна отчужденост не само на производителите, но и от органи на властта. Това пряко касае Министерството на вътрешните работи. Трябва да си отговорим доколко ние и в каква степен сме предизвикали известна отчужденост реално в населението. За нас считам, че има какво да правим, за да може органите на военното контраразузнаване да се отворят повече към армейската общественост, за да можем да имаме още по-добри позиции.

ДР. АЛ. ЕМИЛОВ

Другарю Министър, правилно е когато се казва, че се налага да се прецизират някои от постановките в докладната записка от гледна точка на компетенциите на органите на МВР.

Из архивите на ДС
1315

Из архивите на ДС

Някои от тези моменти могат да се въведат с известна условност, тъй като преустройството в дейността на органите е свързано с известно уточняване на нашите компетенции. Ако ние се ограничим в рамките само на досегашните компетенции в този материал, това означава че ликвидираме по същество промяна, или недопускаме промяна. Имам предвид тези задачи, за които е направен опит в докладната записка да се формулират свързани с новите икономически условия, с прилагането на фирмената организация и др.

1316

Смятам, че в докладната записка трябва да намери място още един много съществен въпрос. Това е въпросът за ефективното използване на средствата с които работи министерството. В какъв смисъл? Според мен, налице е една съвсем очевидна потребност да се търси начин да се икономизират някои от дейностите, които се осъществяват от нашето министерство, преди всичко дейностите на "Тил". Ние би трябвало да можем да намерим специфичните за нашата система, но отговарящи на измененията които настъпват в дейността на стопанството промени в режима на работата на нашите поделения - на Строителното поделение и др. Това е едната страна на въпроса.

Имаме много сериозни задачи от гледна точка на ефективното използване на държавните средства, свързано със значителните количества оборудване с което ние разполагаме: в "Тил", мобилизационно-техническото управление, оперативно-техническото поделение и някои други. Има определени виждания в ръководствата на тези поделения за начина и по-ефективното използване на тези средства, преди всичко технически, с които ние разполагаме. Но тук проблемите по

Из архивите на ДС

1317

бракуването, по по-нататъшното използване на апаратура за милиони левове са много сериозни. Така че предложението ми към докладната записка е този въпрос за икономизирането на дейността и ефективното използване на държавните средства е да се въведе, тъй като този период без това не може да мине в един така сериозно замислен документ.

Друго съществено което искам да кажа е по решението. Приемам такива три пункта: 1. Политическо отношение към Декемврийския пленум. 2. Очертаване на новите подходи в тези две направления - за преустройство в МВР в съответствие с Декемврийския пленум и затова, че преустройството в обществото предизвиква нови явления и нестандартни ситуации, с които ние трябва да се съобразяваме. 3. Би трябвало да се уточни днес по какъв начин да се осъществи тази точка. По този начин както беше предложена тя звучи доста общо. Струва ми се, че не създава достатъчна яснота, въпреки че замисълът е очевиден, не става ясно как във времето ще се организира работата в това направление. Може би, другарю Танев, това трябва да стане с една заповед на министъра, на основа на решението на Колегиума, т. 3 да се разгърне и да се очертаят някакви по-конкретни изисквания както във времето, така и по организацията която ще се създаде за провеждането на тези практически действия. В тази връзка, тъй като тук стана дума затова, че трябва да продължи работата по концепцията за преустройството на МВР, на този документ, който е внесен в Централния комитет на партията, Може би днес трябва да се уточни или пък допълнително да се помисли, но не би било излишно да се създаде една постоянна работна група към Колегиума на

Из архивите на ДС

1318

МВР, която като поддържа връзка с поделенията преди всичко за да долавя тези идеи които там възникват в търсенето на конкретните измерения, на промените които трябва да настъпват в разузнаването, контраразузнаването и по другите линии, на второ място, като държи връзка с тези органи извън нашата система, които работят в същото направление и др. звена на правозащитната система, да може тази група да има неформални контакти с другарите от Държавния съвет, в комисиите на Народното събрание които работят, законодателната комисия, за да получаваме информация какво там става. Към тази постоянна работна група от време навреме да се привличат и да имат възможност членовете на Колегиума да се включат в нейната работа .. със свои идеи, свои виждания да споделят, а тя да разработва концепцията за преустройството на МВР в съответствие с Юлската и Декемврийската концепция.

Ние трябва да имаме някакви ориентири във времето докога ще се разработва тази концепция. Вероятно до м. септември както днес се каза. Тези въпроси трябва да се разгледат в Централния комитет на партията. Това сигурно ще ни даде възможност през м. септември да подменим документа, който вече сме внесли там. От февруари до септември имаме доста време. През това време ние би трябвало още по-дълбоко да проникваме в същността на Декемврийския пленум, в Юлската концепция. Вероятно и някои други решения на ЦК на БКП ще излязат през този период. Нужно е всички неща да се долавят и в един дискусионен план, без това да е директно свързано с ежедневната работа на министерството, да се разисква в една такава постоянна работна група на Колегиума на министерството, която да има за задача в един месец или месец и половина преди

разглеждането на нашите материали в ЦК на БКП да доложи в Колегиума една такава разработка която да се разгледа.

Вероятно ние трябва да имаме яснота какво ще стане и след като нашите материали се разгледат в ЦК на БКП, как ще продължим работата нататък. От ЦК трябва да имаме някаква информация какво решение ще вземе на пленума, или в Политбюро на тези неща. Когато стане ясно какъв ще бъде характерът на документа, който ЦК по нашите въпроси ще приеме, ние би трябвало да си съобразим нашите предхождащи действия с тази ориентация на ЦК на БКП, за да можем да се нагодим към тези обстоятелства.

По практическата организация на работата смятам че трябва да имаме яснота за определена етапност в практическото извършване на промените, които трябва да стават. И за това вече стана дума в изказванията на някои от другарите. То се съдържа и в този текст, който др. Танев предложи като т. 3.

Би трябвало да имаме такава яснота каквато в ДНМ се постига за това кои от така вече готовите въпроси трябва вече да започнат да се провеждат по отношение на районния инспектор, на КАТ. По някои други въпроси обаче вероятно ДНМ трябва да заложи през този период определени експерименти по отношение примерно на икономизирането на дейността на Строителното поделение. Би трябвало вече през този период нещо да направим до разглеждането на нашите въпроси в ЦК на БКП.

Аз поставям въпроса за разграничаване на тази концептуална разработка едновременно с първоетапни практически действия, които да бъдат ясни на всяко едно от поделенията. Това може да ни бъде наистина полезно защото ние имаме нужда от нов опит в работата на поделенията в прилагането на юлските

Из архивите на ДС
1319

Из архивите на ДС

1320

изисквания.

Не е достатъчно богат театърът на новия опит, който се формира в поделенията на министерството. Тук бихме могли да бъдем по-инициативни. Някои неща може да се окаже, че не могат да станат, но в други неща бихме могли да успеем.

Същинското преустройство в работата на министерството трябва да се програмира с тази заповед на министъра след като ЦК на БКП се произнесе по нашите въпроси, по правозащитната система, в това число и по преустройството в МВР.

Тук присъствуват 5 души от бюрото на РК на БКП. Този разговор днес е много интересен, предизвиква много мисли, съдържа много интересни постановки. Декемврийският пленум много сериозно е интерпретиран за нашата специфична система. В бюрото на РК на БКП бихме могли да обсъдим на първото наше заседание как след като днес се приемат решенията на Колегиума и се доуточни какво ще се прави по-нататък по тези въпроси,по партийна линия как да си намерим мястото за да осигуряваме това решение, тази докладна записка и евентуално заповедта на министъра която би могла да бъде издадена.

ДР. БАРБАЛОВ

Другарю министър, другари,в докладната записка е направен задълбочен анализ на сложната и многообразна политическа, социално-икономическа ситуация в която се намира нашата страна. На тази основа са определени стратегическите направления на преустройството в дейността на МВР в духа на Юлския и Декемврийския пленуми на ЦК на БКП. В материала се

Из архивите на ДС

1321

съдържат редица интересни идеи които заслужават внимание, задълбочено изучаване и по-нататъшно разработване. Очевидно, поради такава насоченост - извеждане на стратегическите направления, в докладната записка пряко не са отразени проблемите на внедряването на научно-техническия прогрес в работата на МВР, макар че подтекстно се разбира за тази дейност. Считам че този въпрос трябва да се осветли.

Проблемите за преустройство в оперативно-техническата и научно-техническата област в работата на ОТУ - ДС са на вниманието на ръководството и състава на управлението, на партийните и комсомолските организации. Разработихме и обсъдихме на широка основа насоките, в които трябва да се развива при нас преустройството. По някои от тях работим и реализираме, по други, и то главни, излизат извън нашата сфера за решаване. Например: регламентиране провеждането на оперативно-техническите мероприятия.

В докладната записка като червена нишка преминава изискването дейността на МВР да се построи изключително на правова основа, на основата на социалистическата законност. В тази връзка е необходимо съответно ново правно регламентиране на дейността на провеждането на оперативно-техническите мероприятия и използването на придобитата от тях информация.

Налага се да се помисли за актуализирането на указ № 1467 на Държавния съвет от 16.07.1974 г., обявен с министерска заповед I-2470 от същата година на др. министър и по-конкретно на чл. 5, който се отнася за нашата дейност. Трябва да се вземат под внимание както новите политически, икономически и социални дадености и тяхното развитие съгласно програмните партийни документи, така и необходимостта от про-

Из архивите на ДС

1322

вежданите и провеждащи се вече нови оперативно-технически мероприятия като: контрола на международните телефонни разговори, на монетните автомати, телефаксовия контрол, извличане информация от компютърни технически информационни носители - магнитни дискове, дискети, някои въпроси по радиотелевизионното противодействие.

Ако по отношение на чужденците този въпрос горе-долу е изяснен, то проблемът с българските граждани вече стои много остро.

Наложително е да се регламентира използването на информацията от автоматизираните, оперативно-информационни системи на министерството. Например, в оперативната система АИС-2, системата по ПК, която се експлоатира у нас, в информационния масив попада всеки български гражданин, който кореспондира с капиталистическа страна. Характерът на връзката не е уточнен и не се работи по нейното уточняване ако няма оперативен интерес. Информацията следва да се използва за оперативни цели само. Но как е на практика. Тя се използва при издаването на задгранични паспорти, за насрочване службата на донаборниците, за кадрови справки и др.

Нас не само ни вълнува въпросът за управлението на научно-техническата дейност в министерството. Ние все още нямаме ефективно използване на предоставените ни финансови средства, материали и ресурси, за които някои от другарите вече се спряха и не искам да повтарям.

Ще предложим на вниманието на ръководството на министерството разработването на инструкция, съгласно утвърдено предложение на др. министър, за прилагане на министерск

Из архивите на ДС

1323

постановление 35 в нашата работа. Съвместно с "Тил", Финансов и Правен отдел ще го предложим. Ние трябва да регламентираме нашата дейност в оперативно-техническите поделения съгласно указ 56,с някои други положения от Правилника за стопанската дейност и във връзка с известни статии и др., които можем да натрупаме в използването на остаряла оперативна техника.

По предложенията за решение, които ги даде др. министър, съм съгласен.

ДР. ИВ. ИВАНОВ

Другарю Министър, другари генерали и офицери,

Внесеният документ е изключително добре разработен. Той дава отговор на въпросите, които стоят пред нашето министерство във връзка с решенията наXIII конгрес, Юлския и Декемврийския пленум. Искам да подчертая и да заострия вниманието по няколко въпроса, които смятам че не са намерили място в докладната записка.

1. През 1988 г. границата на НРБ е пресечена от 18 млн. чужди граждани (50% са от капиталистически и 50% от социалистически страни).

По въпросите за мястото и ролята на контраразузнаването, за опасността от шпионаж, от идеологическа диверсия, валутно-контрабандна дейност (в докладната записка тя не е намерила място), въпросът за международния тероризъм, трябва да се даде необходимото осветление, тъй като сега е период на планиране. Докладната записка трябва да послужи като

Из архивите на ДС

основа от една страна за включване в плановете на съответните управления и отдели, а, от друга, за допълване на основните насоки. Съгласен съм с др. Чергиланов. Основните насоки през м. март 1988 г. са разработени на базата на Юлската концепция. Ние ги внесохме, но понеже не видяха бял свят,нямаме отговор и сега сме затруднени от това дали се приемат или не.

1324

Изключително важен въпрос за нас е как ние прилагаме научно-техническите средства, електронно-изчислителната техника. Искам да подкрепя др. Барбалов, от една страна като противодействие на техническото разузнаване на противника, и от друга, като сила, като възможност да интелектуализираме нашата собствена дейност.

Ние изграждаме обединен електронно-изчислителен център във ВГУ, който ще обслужва ВГУ, III, IV и V у-ние. Съжаляваме, че се хванахме с тази обща задача. Сега когато вече почти всичко е готово, осигурили сме помещения и т.н. се оказа, че нямаме машина електронно-изчислителна. Ние бяхме разчели че този център ще отмени труда на 20% от оперативния състав, ще направи труда им по-ефективен. Вече заговорихме за информационно обслужване на агентурно-оперативната работа, за да може в диалог с всички останали системи - граждански и наши специализирани - да даваме пълна информация за всяко едно оперативно-интересно лице. В докладната записка трябва да се даде едно по-подробно разработване на този въпрос за прилагането на електронно-изчислителната техника и научно-техническите средства.

Съгласен съм с това, което др. Мусаков засегна за разработката на измененията в законите. Как се получи незнам,

Из архивите на ДС

1325

но на определен етап беше отговорено, че предлаганите изменения в закона за българското гражданство, закона за задграничните паспорти и др. имат само политическо, но не и оперативно значение. Ние бяхме подписали този документ до съвета по законодателството. Впоследствие той беше върнат и видяхме, че няма само политическо значение, а има и важно оперативно значение за нас. Тази група на последния етап се оглавява от др. Мусаков, има конкретни разработки. Сега от Виенския протокол изникват изключително сериозни задачи за нашите органи. Очевидно ще се наложи още от сега да се работи за контрол над българските граждани. Ние нямаме готовност при положение че дадем единни паспорти (а такъв протокол е подписан да се работи единен паспорт на гражданите на социалистическите страни) да контролираме онези оперативно-интересни лица, които ще имат възможност да излизат зад граница когато си пожелаят. Тогава тази разработка, която ще внесем за борбата против шпионажа и против всички други видове подривна дейност на противника ще остане без последствие, тъй като те ще излизат зад граница и голяма част от своята дейност ще провеждат там. Българските граждани кога и как излизат такава разработка нито има в нашия електронно-изчислителен център, нито нещо се прави в това отношение с оглед да имаме готовност когато дадем паспорта да можем да започнем такъв контрол.

Що се касае до това, че нашата работа трябва да бъде строго съблюдавана със законите в страната, с новите положения, може би трябва да се отдели някакво внимание на основната наша дейност в работата по сигналите. От там започватвсъщност закононарушенията. Трябва да се актуализи-

Из архивите на ДС

78

рат някои неща, които могат да се тълкуват разширително и да остане нашият състав с впечатление, че ние все още можем да вършим всичко, което не е от наша компетентност и което е в разрез със закона. Не бива да даваме право на нашите органи да правораздават каквито случаи досега е имало и понастоящем се срещат.

1326

Предложението ми е основните насоки, които са внесени и които ще актуализираме, в най-скоро време да бъдат разгледани по поделения, с оглед да се внесе яснота и да се имат предвид при решаване на конкретните задачи.

ДР. Н. ЧЕРКЕЗОВ

Другарю Министър, другари,

Искам да изразя съгласието си със значимостта на внасяния документ. Считам, че не бива да се утежнява документът само заради това, че за решение което предложи др. министър е записано дословно: "интензивна работа следва да се разгърне и в ръководствата на централните поделения с оглед детайлизиране на вижданията за практическите изменения както в предмета, целите и задачите, така и в структурата и организацията на дейност". Трябва да има срок и той трябва да бъде м. септември за онази дейност на органите, която е ясно и точно определена и регламентирана. Остава да довършим онова, което пленумът ще реши, а това е главно да допълним, да доусъвършенствуваме нашата работа и, второ, онова от което пленумът ще ни лиши да се занимаваме, или да каже че не е наша работа. С това ще се облекчи работата и ще се чувствува отговорност.

Из архивите на ДС

1327

ДР. К. ВЕЛИЧКОВ

Другарю Министър, другари,

Много неща се казаха и аз мисля, че почти се изясни проблема. Постановките залегнали в докладната записка, оценките и насоките, според нас, са правилни, добре са отразени и това напълно ни устройва. Има много неказани неща, но те не могат да се кажат тук, съгласен съм с др. Черкезов, че ще стане един огромен доклад. Тази докладна записка ни задължава ние сериозно да се заемем с методичното, планомерно и задълбочено изучаване на постановките и решенията на Декемврийския пленум. При това изучаване ние ще разкрием всичко онова което не е могло да се отрази в тази записка. Така на базата на доклада и онова което ще извлечем от изучаването ще можем по-добре да си формулираме задачите и задълженията произтичащи от тези партийни постановки.

Другарите посочиха, аз ще ги подкрепя, ние разработихме основни насоки. Всяко поделение ги има, има ги даже разбити и по отдели. Считаме че при новите условия, при тези повишени изисквания, новите постановки на Декемврийския пленум са отразени в доклада. Основните насоки трябва да се доразработят, да се доразвият и по този начин ще покажем, че сме органи които действуват в движение. Работата по преустройството на нашата агентурно-оперативна дейност, в цялостната дейност на органите е започнала. В тези насоки има много неща, които трябва да се добавят, но това най-добре могат да го направят самите поделения които работят и покриват основните направления на дейност. Ние като надстроечна

Из архивите на ДС

институция, имам предвид органите на МВР въобще, не създаваме нови структури, обекти и т.н. Големият въпрос за нас е как по-лесно и по-бързо да се адаптираме към създадената нова обстановка, която предявява към нас нови изисквания, изисква нови задачи и т.н., въпрос на умение на целия състав по всички направления на дейност да се пригодим към новата обстановка.

1328

Решенията така както са формулирани ни улесняват много и ни задължават същевременно да се хванем със сериозна работа по собственото си преустройство в съответствие с настъпилите изменения.

ДР. К. КОЦАЛИЕВ

Другари, поддържам проекта за решение и останалите постановки, които произтичат за нашата работа, развити в доклада.

Искам да изкажа някои съображения:

По един въпрос трябва определено да се вземе становище – какво може да се изменя и какво не може да се изменя. Може да се изменя онова което е регламентирано с подзаконови и вътрешнонормативни актове, което е във Ваша компетенция, и компетенция на правителството, и онова, което е формулирано от Конституцията и законите, които уреждат нашата дейност не може да се пипа докато не се изменят. Това никой не може да го измени не само защото ще настъпи хаос в системата, а защото ние не знаем дали това което мислим днес, утре ще стане законова постановка. Изразявам мнение, че разузнаването като цел и обекти, контраразузна-

Из архивите на ДС

1329

ването като цел и обекти, органите за управление в МВР, осигуряващите поделения на вътрешните работи, това са въпроси или изцяло от компетенция на министъра, или от политическо решение на Централния комитет, за което не са необходими някакви особени законови изменения. Но работата на Народната милиция, противопожарната охрана, работата на затворите, на следствието, а в известен смисъл на Вътрешни и на Гранични войски, не може да се пипа. За всички тях има записани актове на ниво Народно събрание. Аз мисля, че вън от този Колегиум, след една преработка от група, която може да бъде при др. министър, а не при Колегиума, тъй като той е съвещателен орган на министъра на вътрешните работи, поддържам становището, че срокове трябва да се определят и да се каже по кое да се работи и до кога трябва да завърши работата, с оглед да бъдем полезни в общото дело когато пред Политбюро, пред Централния комитет се отстояват позиции. Това уточнение е важно, за да не започнем да ритаме там където нямаме право да пипаме.

Има един проблем свързан с наши мероприятия, макар че го засягам като че ли вън от общия комплекс на нещата. Нашата оперативна работа и специално дейността която се представлява от поделението и разклоненията му, трябва да потънат в абсолютна конспирация. Първото нещо, което според мен трябва да направим, е новоназначените служители и определена категория младши длъжностни лица трябва на чисто да бъдат изключени от непосредствената работа. Те може да ползват резултати, ориентировки в работата си като своеобразна гаранция за усилване на конспирацията.

Из архивите на ДС

82

Макар че се утвърдиха от др. министър измененията и допълненията на нормативния документ, който регламентира сведенията и фактите на МВР представляващи държавна тайна, не следва да се счита, че трябва да приключи тази работа. Мисля че тя трябва да се изведе от ДНМ, от IV у-ние.

ДР. МИНИСТЪР

1330

Моля всички колеги и особено Икономическото управление да видят това което може да се разсекрети, и другото - да продължи тази работа.

ДР. КОЦАЛИЕВ

Поставям такъв въпрос. Ако ние като министерство не помислим за собствените си прикрития в условията на новото изменение на икономическите отношения, утре ще се окажем зад борда без прикритие, в смисъл, че началникът на разузнаването трябва да има пари.

Има един голям въпрос. Когато се прави преустройство са се появявали потребности и като правило се е създавал някакъв форум, който да ги покрива. Има дейности, които трябва да излязат от системата на МВР. Не желая да вземам становище по това какво според моите виждания трябва да излезе, но има дейности за които ако поне до пленума по правната надстройка не си дадем ясна сметка че това и това излиза от МВР или остава, ще бъде на халос харчене на енергия и не може да се изгради системата от останалите като единна.

Темата за среднячеството. Трябва ли да чакаме пленума по правната надстройка и по политическата система, за да

Из архивите на ДС

1331

приемем най-после, че трайната заповед или както е в гражданските отношения - постоянният трудов договор и постоянната заплата, освен да моделират среднячество нищо друго не дават. Постоянната работа за неопределен до края на службата срок и постоянната заплата не стимулират, те призовават към среднячество.

ДР. МИНИСТЪР

При обсъждане дейността по НМ, с областните ръководители стигнахме до една идея да се види и да се провери как може да се стимулират тези, които работят добре. При нас има установена система за длъжност, звание и т.н., но след като служителят е свършил добре работата си, няма никаква система за стимулиране при нас за разлика от други ведомства. Другарите поддържат идеята този въпрос да се проучи и евентуално при съответно разрешение да се въведе.

ДР. КОЦАЛИЕВ

Това не е въпрос, за който трябва да се чака специално политическо решение.

В проекта за решение - стр. 12. Този въпрос е свързан с подготвянето и разработването на документа от името на министерството.

По решение на Политбюро от м.г. функционира една голяма група, която има четири подгрупи. Групата се ръководи от зам.-председателя на Държавния съвет др. Ярослав Радев. Аз участвувам в групата, която работи по наказателната ма-

Из архивите на ДС

84

терия. Има група по политическата система; група, която участвува в икономическите въпроси. Моето предложение е да се разговаря в Централния комитет и в съответните подгрупи да се включат и представители на МВР. Необходимо е в тези групи да има представители на министерството, тъй като там така да се каже става битката за провеждане на възгледите, които ние считаме за наши задачи.

1332

ДР. МИНИСТЪР

Всички предложения бяха целесъобразни и касаят уточнения в текста или допълване на някои изпуснати основни направления в работата, плюс т. 3.

Да се издаде заповед, в която да се уточнят и сроковете за разработката на отделните задачи и направления.

Много от изказалите се другари засегнаха въпроси, които не търпят никакво отлагане и касаят дадено направление от нашата дейност. Може би тях трябва да ги изведем отделно.

Това което сега е направено ще се вземе и ще се актуализира като го съобразим с тези принципно нови моменти като характер на дейност на управлението въобще в нашата страна, засегнати на Декемврийския пленум през следващия период, които определят и новия период. Това което е традиционно за нашата дейност, това, от което никой не ни е освободил, нито пък е изменил някакъв основен нормативен документ от което да следва, че промени и при нас трябва да настъпят, то си остава. Ще се върви на усъвършенствуване.

85

По въпроса за резервите които имаме. Др. Черкезов засегна този въпрос. При тях вече е в ход известно съкращение.

Цялата наша работа ще се определи от функциите и задълженията по нормативни документи и т.н. Ще се определят и структурни звена и ако трябва някакви изменения да има. На практика резерви ако имаме ние ги имаме тук в централните управления.

Споделям идеите и мислите, които изказаха определени другари, че на определен етап или през определени години, при гарантиране дадена дейност са възниквали звена, структури и т.н. Те са били целесъобразни тогава. Но стана така, че като възникне нова потребност се предлага новото структурно звено, а никой не предлага да ликвидираме старото, което е изчерпало функциите си, или ако 100% не ги е изчерпало да бъдат поети от другите съществуващи звена. В това направление понеже е най-болезнен въпроса би трябвало да имаме пълно разбиране.

Напълно споделям това което се каза, че няма единство в работата по турското направление или по-скоро провокациите свързани с възродителния процес. Няма единство и по други направления. Това всичко ще стане. Повдигнати са въпросите.

Когато поставям въпроса за единство и в практически план искам да помоля да има разбиране от всички членове на Колегиума. Дублиращи дейности има по информацията, в "Инспекторат" и др. Резервите са тук, а долу по териториите ние ги осъществяваме така както са взети решенията на ЦК по тях.

Из архивите на ДС
1333

Из архивите на ДС

Останалите предложения които се направиха ще бъдат отчетени от другарите при крайната редакция.

Документът съм го подписал. Трябва да благодарим на всички другари, които са участвували в работата, но най-много накрая работиха другарите от ЦИОУ. С този документ се дават само основните направления. Никой не претендира да изчерпва дейностите. На този документ да се гледа преди всичко като политически и организиращ документ.

1334

ТОЧКА ВТОРА

ДР. ГАШЕВ

Ако има възможност да се прецени дали няма да бъде полезно за министъра, за ръководството на министерството, да се намери подходящо време (март - април) да заслушаме информация за сглобяването на областните управления и готовността им да поемат тези задачи, за които сега говорихме по т. 1.

ДР. МИНИСТЪР

През март може да отиде и това е много правилно.

ДР. ГАШЕВ

Второто ми предложение е свързано с проблема който обсъждаме по първа точка. Съвсем правилно се подчертава в материалите, че ефективността или преустройството, което

Из архивите на ДС

1335

трябва да осъществяваме до голяма степен е свързано с преустройството което ще извършваме в собственото си съзнание. Изхождам от себе си. Тук почти всички са с по-продължителен стаж от мен. Иска ми се да се преустроим и съм за преустройството, но трябва да си кажем че то е свързано с борба, с психологическа пренагласа. Трябва да търсим възможности за улесняване, да отпадат тези фактори, които ни обременяват за да можем да възприемаме по-лесно тези постановки.

Ще бъде полезно, ние и сега четем материалите, но заедно с нашите материали се четат и други материали, които размиват постановките на Централния комитет за преустройство при нас в конкретните условия. Трябва да се върви по пътя на самоподготовката. Ще бъде полезно да се даде една библиография, а заедно с това да се помисли и в системата която имаме за обучение на ръководния състав да се търси решение на въпроса.

ДР. А. МУСАКОВ

Да се организира един краткотраен,(може би едноднев или двудневен)курс, семинар по проблемите с ръководния състав на министерството по Декемврийския пленум и във връзка с указа на Държавния съвет. Това е необходимо за да се внесе допълнителна яснота в нас самите най-напред, а чрез нас и в останалия състав на поделенията които ръководим. И това да залегне ако трябва и в плана като допълнително мероприятие.

Из архивите на ДС

1336

В мартенското заседание темата която се предлага като втора тема в основните насоки мисля че това е необходимо да се обсъди в Колегиума. Въпросът е важен. Мисля че няма да имаме готовност за този период, тъй като все още основополагащите документи на ЦК на БКП не са утвърдени, тезисите не са утвърдени. Продължава работата по основните насоки. Това малко или повече затруднява и нас при окончателното подработване на този материал.

ДР. МИНИСТЪР

На нас ни трябват най-напред основните насоки. Първата точка по същество това е един доклад от др. Аначков, който съм му възложил още първите дни когато посетих ВГУ. Като видях разминаването в това направление за което стана дума му поръчах заедно с другите наши главни управления да помислят как да организираме работата си така че да внесем по-голямо единодействие и ефективност. Някои от нещата които ги пропуснахме или са пропуснати е в резултат на нашата несъгласуваност тук вътре. Той може да докладва след като са изяснени функциите и насоките на дейност и целите които си поставяме. Те трябва да са водещи, а след това да се отива на въпроса организационна структура с оглед да се покрият тези цели, функции и направления на работа.

ДР. МУСАКОВ

Аз предлагам втора точка да остане за по-късно, за април или за май. Първата точка трябва да се обсъжда. Този въпрос е необходимо да се разглежда. Той не е единстве-

ния. Другарите по предишната точка споменаха някои от проблемите, по които трябва да се разисква и да се решава. Те не са нови. Първата точка трябва да се разглежда след като се утвърди концепцията за работата на органите на МВР. Този въпрос ще е свързан с това какво и как, в какви организационни структури органите на МВР ще изпълняват своите задачи. Въпросите са много съществени. Те са твърде сложни за да можем да решим и този и другите въпроси.

И затова според мен как трябва да изглежда организацията на органите на МВР по турския шпионаж, възродителния процес и по протурския национализъм е въпрос който трябва да се разглежда след като ЦК утвърди концепцията за работата на органите на МВР.

И това което се поставя за Разград хубаво би било освен "Инспекторат" да участвуват като втора точка на априлското заседание и централните оперативни поделения (ВГУ и VI у-ние).

ДР. АЛ. ЕМИЛОВ

Предлагам през м. май да се разгледат предложения за решаване на някои проблеми на волнонаемните служители. От 1981 г. досега не се е занимавало ръководството на министерството с тези проблеми.

ДР. МАСЛЕНКОВ

Във т. 2 от януарското заседание е предвидено предложение за щата и структурата на СГУ, областните и общинските управления. Датата за СГУ не е определена. Към края на юни бихме могли да разгледаме щата и структурата и на

Из архивите на ДС
1337

Из архивите на ДС

1338

централните поделения.

ДР. К. ВЕЛИЧКОВ

Считам за целесъобразно от мартенското заседание т. 3 да се обедини с т. 1 от майското заседание на Колегиума.

В т. 1 на юнското заседание. Към този проблем има отношение и 4 у-ние, тъй като имаме специализирано отделение което работи в това направление. Да станем съдокладчици.

ДР. ИВАН ДИМИТРОВ

Има и едно друго поделение отношение най-главно по този въпрос, а не контраразузнаването, по валута, контрабанда и наркотици, което въобще не се третира. Да се сложи и НМ.

ДР. Н. ЧЕРКЕЗОВ

Един въпрос, който трябва да заложим още от сега за обсъждане в ръководството на министерството - представяне и подготовка на инструкция за профилактичната работа на органите на МВР през м. декември.

ДР. МИНИСТЪР

Плана трябва да се допълни с тези неща, които се казаха: курс, семинар за подготовка. Трябва да проведем някои неща свързани с други основни дейности. Примерно: мобилизационната и бойна готовност на самите нас.

От архивите на ДС

1339

ДР. В. ГЕОРГИЕВ

Може би е правилно да се приеме плана за първото шестмесечие, а с един допълнителен план въпросите които ще се разработват през второто шестмесечие за следващата година за да има последователност. Защото иначе все ги планираме, а след това започваме да ги отлагаме.

ДР. МИНИСТЪР

Моля другарите след заседанието, които са изпуснали нещо важно в срок от два дни да го подадат писмено.

Отп. в 1 екз.
маш. № 169
02.02.1989 г.

ИЗГОТВИЛА СТЕНОГРАМАТА:
/М. Цинигарова/

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М И Н И С Т Е Р С Т В О Н А В Ъ Т Р Е Ш Н И Т Е Р А Б О Т И

Рег.№ ..... Екз.№ ....

..... 1989 год.

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР РАБОТИ
ЦЕНТР ИНФ. ОРГ. УНИЕ
Вх. № 13512 от 18. 9 1989 г.

З А П О В Е Д

Обявяване на мероприятия за по-нататъшно усъвършенствуване на организацията на процесите по задграничните пътувания на българските граждани

С О Ф И Я

1 9 8 9

Из архивите на ДС

1341

Влезлите в сила от 01.09.1989 год. Закон за изменение и допълнение на Закона за задграничните паспорти, Правилник за неговото приложение и протоколно решение № 136 от 18.08.1989 г. на Министерския съвет за изграждане на интегрирана автоматизирана информационна система (АИС) за задграничните пътувания, наложиха нова организация в цялостната дейност по издаване на задгранични паспорти и визи и реда за преминаване на границата от българските граждани. Тази организация има за цел:

- да повиши нивото на административно-правното обслужване на гражданите;

- да осъществява цялостен и ефективен контрол по спазването на Закона за задгранични паспорти (ЗЗП), с оглед недопускане на нарушения, своевременно разкриване и санкциониране на нарушителите;

- да издигне нивото на контраразузнавателната работа по канала на пътуващите зад граница български граждани и нейното информационно осигуряване;

- да подобри информационното осигуряване на ръководството на министерството, ръководствата на поделенията, на висшите партийни и държавни органи, както и на други отговорни ведомства и организации с информация за външната миграция, постоянния и наличен състав на населението и трудовите ресурси в страната.

С оглед постигане на посочените цели, през последните два месеца в Министерството на вътрешните работи беше извършена значителна по обем работа:

- изготвени са редица нормативни документи, регламентиращи измененията в технологичния процес и организацията на работа

Из архивите на ДС

1342

в органите на МВР, свързани с изпълнението на ЗЗП и Правилника за неговото приложение;

- приведена е дейността на функционалните звена, осъществяващи административното обслужване на българските граждани, пътуващи зад граница в съответствие с новата технология на работа;

- създадени са условия и са осъществени редица контакти с външни ведомства, които имат право да предлагат ограничения на български граждани за пътуване в чужбина, съгласно чл. 7 от ЗЗП;

- създадена е организация и започна набирането на информация за лицата, попадащи под чл. 7 от ЗЗП и лицата, за чиито пътувания зад граница оперативният състав трябва да бъде сигнализиран;

- в съответствие с изискванията за електронна обработка са създадени, отпечатани и предоставени на гражданите нови образци на документите за задгранични пътувания;

- разработен е и започна внедряването на първия етап на АИС за задграничните пътувания на българските граждани;

- осигурени са службите "Задгранични паспорти" с администратори на териториалните подсистеми на АИС за задграничните пътувания на българските граждани;

- разработени са тематични програми и е организирано обучението на всички служители, ангажирани с работата по АИС.

Отчитайки като положително, извършеното до сега, по хода на работата се изявиха редица проблеми, свързани с правилното разпределение на функциите и отговорностите на поделенията на МВР и външните ведомства по цялостната организация за осигуряване на

Из архивите на ДС

1343

единен и ефективен технологичен процес при издаване на документи за задгранични пътувания и създаване на сигурен и постоянно действуващ механизъм за съблюдаване разпоредбите на чл.7 от ЗЗП.

На основание на горното и във връзка с изискванията за по-нататъшното усъвършенствуване на организацията на работа, разширяване на демократичните права на гражданите и гарантиране интересите и сигурността на държавата, свързани със задграничните пътувания

З А П О В Я Д В А М

1. Внедряването на новата организация и технология на работата по издаването на документи за задгранични пътувания на българските граждани, по усъвършенствуване на информационното осигуряване на оперативната и управленческа дейност на поделенията и ръководството на министерството и висшите партийни и държавни органи, по усъвършенствуване на административното обслужване на гражданите да стане постоянна задача на централните оперативни поделения и областните управления на МВР.

2. До 10.10.1989 г. ръководствата на областните управления и подчинените им общински управления да набележат мерки за пълно внедряване на новата организация и технология по издаване на задгранични паспорти и визи, включително на електронната обработка на данни, като се отчитат изискванията на утвърдените нормативни и други документи, регламентиращи тази дейност (Закон за задграничните паспорти; Правилник за прилагане

Из архивите на ДС

1344

на Закона за задграничните паспорти; Тарифа № 4; Временна инструкция за организацията на работа по издаване на задгранични паспорти и визи и ред за преминаване на границата на НРБ от българските граждани; Указания за организацията на работа в паспортните служби на НМ в общинските управления на МВР по приемане и предоставяне на документи за частни задгранични пътувания, Инструкцията за функциониране на териториалната автоматизирана система за задграничните пътувания на българските граждани и други).

3. Ръководствата на централните и областните управления да създадат организация за:

- разясняване на изискванията за определяне на лица, на които ще бъдат наложени ограничения по чл.7 на ЗЗП и лица за сигнализиране на оперативния състав при подаване на документи за задгранични пътувания или влизане и излизане от страната;

- първоначално набиране на данни и попълване на карти обр. ЗП-003 и ЗП-004 до 13.10.1989 год.

- актуално поддържане на данните за лицата, а също така и включване на нови лица при необходимост за сигнализиране или налагане на ограничения за задгранично пътуване;

- осигуряване на пълни и верни данни при попълване от оперативния състав на обр. ЗП-003, ЗП-004, както и на молбите-декларации и формулярите за служебни пътувания.

4. Ръководствата на областните поделения да набележат мероприятия за създаване на организация и осигуряване на пълна и актуална информация от външни ведомства, фирми, организации

Из архивите на ДС

1345

при даване на предложения за налагане на временни ограничения на лица по чл. 7 от ЗЗП, в съответствие с компетентността си.

5. До 30.12.1989 год. работна група с представители на ПГУ, ВГУ, 03 управление-ДС, 04 управление-ДС, 06 управление-ДС, ИИЦ при ЦИОУ и отдел "Международни връзки" на ЦИОУ да разработи и внесе за разглеждане в ръководството на министерството предложение за работата на ДС по излизащите български граждани зад граница с отчитане на новите условия, създадени след приложението на измененията и допълненията към ЗЗП. Да се разработят и включат към предложението оперативните и управленчески задачи, за решаването на които да се използува автоматизираната система за задграничните пътувания на българските граждани.

При необходимост към работната група да се включват и представители на други поделения.

6. До 15.12.1989 год. ВГУ-ДС и ИИЦ при ЦИОУ-МВР да разработят предложение за организацията на работа на ГКПП с внедряване на електронна обработка на данните за пътуващите български граждани, след утвърждаването на което да се пристъпи към разработване на проект.

7. 12-ти отдел на ВГУ да организира и координира процесите по първоначално събиране и обработване и последваща - регулярна актуализация на данните за лицата за сигнализиране на оперативния състав по ДС и НМ при подаване на документи за задгранични пътувания, при влизания или излизания от НРБ. Получените образци ЗП-004 от поделенията да бъдат подредени в картотека.

8. 12-ти отдел на ВГУ да организира своевременно подаване на вярна и пълна информация за влизащите и излизащите от НРБ български граждани в централната автоматизирана информационна

Из архивите на ДС

1346

система за задграничните пътувания на българските граждани, реализирана в ИИЦ при ЦИОУ. Да събира от всички ГКПП гранично-контролните листове на българските граждани и ги подрежда в картотека.

9. До 31.10.1989 год. ръководството на 04 управление-ДС да внесе в ръководството на министерството предложение за цялостната организация на работата на поделенията на министерството и външните ведомства и за осъществяване на контрол на задграничните пътувания на лицата, имащи допуск до държавна тайна.

10. Ръководството на 04 управление-ДС и 06 управление-ДС да подпомага, чрез апарата на режимните офицери, организацията и контрола по набиране на предложенията за налагане на временни ограничения по чл. 7 от ЗЗП от външни ведомства, фирми и организации.

11. Ръководството на ГСУ да организира и контролира работата на всички свои подразделения за първоначалното изявяване и актуалното поддържане на данните за лицата, на които ще бъдат наложени ограничения, съгласно чл. 7 от ЗЗП в съответствие с изискванията на Временната инструкция за организацията на работата по издаване на задгранични паспорти и визи и ред на преминаване на границата на НРБ от българските граждани.

12. ГСУ да организира изготвяне на предложение за взаимодействие с Главна прокуратура, с цел осигуряване на актуализираща информация по ограниченията на задграничните пътувания на български граждани по чл. 7 от ЗЗП, наложени от органите на предварителното разследване.

13. До 30.11.1989 год. отдел "Задгранични паспорти"-МВР (ОЗП-МВР) и службите "Задгранични паспорти" на териториалните

От архивите на ДС

1347

поделения да внедрят нова усъвършенствувана организация и технология по издаването на документи за задгранични пътувания, съобразно изискванията на ЗЗП и Временната инструкция за организация на работа по издаване на задгранични паспорти и визи и ред за преминаване на границата на НРБ от българските граждани. Да осигуряват своевременно въвеждане и обработване на данните в автоматизираната информационна система на ОЗП-МВР и териториалната автоматизирана система за задграничните пътувания на българските граждани. Горепосочените дейности да се извършват съгласувано с ИИЦ при ЦИОУ.

14. Отдел "Задгранични паспорти" - МВР методически да ръководи работата на службите "Задгранични паспорти" по издаването на документи за задгранични пътувания, като за целта оказва регулярна помощ и контрол върху дейността им.

15. Отдел "Задгранични паспорти"-МВР да организира и контролира процесите по набиране на данните за лицата с наложени временни ограничения на задграничните им пътувания от поделенията на МВР и външни ведомства, фирми и организации. За целта да се поддържат регулярни контакти за оказване на контрол и помощ.

16. Отдел "Задгранични паспорти" да организира дейността по редовното снабдяване на поделенията на МВР и външни ведомства, фирми и организации с необходими материали (бланки, класификатори и други) за нормално протичане на дейността по издаването на документи за задгранични пътувания и набирането на данните за ограниченията по чл. 7 от ЗЗП.

17. До 30.10.1989 год. ВГУ, ОЗП-МВР и ИИЦ при ЦИОУ съвместно с отдел "Консулски" на МВнР да разработят инструкция за работата на задграничните представителства на НРБ по издаването

Из архивите на ДС

1348

на задгранични паспорти и визи и предложение за изработването на дипломатически и служебни паспорти за МВнР от ОЗП-МВР.

18. 04 управление-ДС, ОЗП-МВР и ИИЦ при ЦИОУ да организират необходимото взаимодействие с Министерството на транспорта по изработването на моряшките паспорти и обработването на данните за задграничните пътувания на българските моряци до 30.12.1989 г.

19. ИИЦ при ЦИОУ да организира цялостната дейност по електронната обработка на данните, свързани със задграничните пътувания на българските граждани като:

- разработва проекти за всички етапи на развитие на автоматизираната система за задграничните пътувания на българските граждани;

- организира, контролира и оказва помощ на всички поделения по внедряването и функционирането на автоматизираната система за задграничните пътувания на българските граждани;

- определя и носи отговорност за правилния избор на техническите средства, необходими за реализация на автоматизираната система;

- участвува в разработването на нормативни и други документи и в практическата реализация на процесите, свързани със задграничните пътувания на българските граждани, с цел отчитане изискванията на електронната обработка на данните и нейното вписване в общите технологични процеси;

- методически ръководи дейността на ОЗП-МВР и службите "Задгранични паспорти" по електронната обработка на данните.

20. ДНМ да организира работата по:

- разработване на критерии за определяне на лицата, на които ще бъде налагано ограничение по чл. 7 от ЗЗП;

Из архивите на ДС

1349

- да разработи предложение за организацията на процесите и да организира практически набирането на информация за лицата, на които ще бъде налагано ограничение за задгранични пътувания по чл. 7 и поддържането ѝ в актуално състояние.

21. До 10.11.1989 год. ВГУ, 04 управление-ДС, ИИЦ при ЦИОУ и ОЗП-МВР, съвместно със заинтересованите външни ведомства да формират работна група, която да разработи план-програма за цялостната организация на информационното осигуряване на партийни и държавни органи с необходими данни по пътуванията на български и чужди граждани.

22. ЦИОУ да организира набирането на данни от ИИЦ при ЦИОУ, 12-ти отдел на ВГУ-ДС, ОЗП-МВР и др. поделения по пътуванията на български и чужди граждани и след съгласуване с ръководството на МВР, да предоставя същите на съответни външни ведомства (имащи право да получават тези данни).

23. Управление "Кадри" да осъществява контрол по целевото използуване на отпуснатите бройки и назначените служители в службите "Задгранични паспорти" и при необходимост да извърши съответни корекции. Всеки шест месеца Управление "Кадри" да внася писмена справка в ръководството на министерството по използуването на тези кадри.

24. Управление "Кадри", ИИЦ при ЦИОУ-МВР, отдел "Задгранични паспорти" и ВИ "Г. Димитров" да организират обучението на ръководния и оперативния състав по ДС и НМ, на служителите от ОЗП-МВР, службите "Задгранични паспорти", слушателите и курсантите от висшия институт по нормативните документи, регламентиращи организацията на работа по задграничните пътувания на българските граждани и автоматизираната информационна система.

Из архивите на ДС

1350

За целта:

- Управление "Кадри", съвместно с ИИЦ при ЦИОУ-МВР и отдел "Задгранични паспорти"-МВР да разработи съответни програми и форми на обучение;

- ВИ "Г. Димитров" да осигури включването на съответни теми в програмите за обучение и преподаватели за провеждане на занятията;

- ИИЦ при ЦИОУ-МВР да окаже помощ в обучение на преподаватели от ВИ "Г. Димитров" по АИС за задгранични пътувания на българските граждани.

25. Управление "ТИЛ" да осигури целево използуване на отпуснатите средства за закупуване на необходимата техника за реализиране на автоматизираната система за задграничните пътувания на българските граждани. Организирането доставката на техниката да става само по заявка на ИИЦ при ЦИОУ.

Ежегодно управление "ТИЛ" да внася писмена справка за състоянието на материално-техническото осигуряване на задачата при първия зам.-министър ген.-майор Стоян Стоянов.

26. Управление "ТИЛ" да организира регулярното отпечатване на образци документи, свързани с осъществяване на новата технология на издаване на документи за задгранични пътувания.

27. ПГУ да изготви план-програма за организиране доставката на необходимата техника по второ направление за автоматизираната система на задграничните пътувания на българските граждани и съответната научно-техническа и търговска информация на ИИЦ при ЦИОУ, с цел подпомагане избора на техниката.

Из архивите на ДС

28. За цялостно ръководство на работата по задграничните пътувания на българските граждани да се създаде работна група с представители на заинтересованите поделения при първия зам.-министър ген.-майор Стоян Стоянов. Списъкът на работната група е даден в приложение.

29. В срок до 25.09.1989 год. да се внесе за обсъждане в работната група план-програма за работата на поделенията по задграничните пътувания на българските граждани.

Отменям министерска заповед I-80 от 30.07.1989 год. като изиграла ролята си.

Препис от заповедта да се изпрати на заинтересованите поделения, а на Партийния комитет при МВР - за сведение.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Списък - 1 стр.

Отп. в 1 екз.
Размножена в 16 екз.
и изпратена по приложен списък
№ 1 - Ст. Манчева
Изп.: Ст. Манчева
Нап.: М. Евгениева-800
15.09.1989 год.
Рег.№ 890/15.09.1989 г. екз 16

МИНИСТЪР НА
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Ген.-майор:
/Г. Танев/

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ - ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I92
Из архивите на
1352

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО!

УТВЪРЖДАВАМ:
ПЪРВИ ЗАМ.-МИНИСТЪР НА
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Ген.-майор:
/Ст. Стоянов/
София, _____ 1989 год.

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
ЦЕНТЪР ИНФ. ОРГ. УЧИЛИЩЕ
Вх. № 13514 от 18.9 1989

П Л А Н - П Р О Г Р А М А

ОТНОСНО: По-нататъшно развитие и усъвършенстване организацията на процесите по задграничните пътувания на българските граждани

За изпълнение на Решение № 136 от 18.08.1989 год. на МС на НРБ и Заповед № ..... на Министъра на вътрешните работи се налага вземането на мерки за по-нататъшно развитие и усъвършенстване организацията на процесите по задграничните пътувания на българските граждани, с оглед ефективно прилагане на Закона за задграничните паспорти (ЗЗП) от органите на МВР и заинтересованите външни ведомства, задоволяване на определени оперативни и управленски информационни потребности на поделенията и ръководството на министерството, на висшите партийни и държавни органи и пр.

Развитието и усъвършенстването на организацията на работа трябва да се базира на нормативната база и на съвременните информационни технологии, с цел създаване на цялостен, единен

Из архивите на ДС

1353

и ефикасен технологичен процес за контролиране изпълнението на ЗЗП, за разкриване и санкциониране на нарушителите му, за съблюдаване разпоредбите на чл. 7 от същия, за разширяване демократичните права на гражданите и подобряване на тяхното административно-правно обслужване при издаване на задгранични документи и преминаване на границата и най-вече да гарантира интересите и сигурността на държавата.

В съответствие с Решение № 136/1989 г. МВР трябва да изгради поетапно интегрирана автоматизирана информационна система за регистрация и контрол на задграничните пътувания на българските граждани. Същата трябва да бъде съобразена с изискванията на другите национални системи. Определените от Правителството целеви средства за нейното изграждане трябва ежегодно да се планират и заявяват пред МИП, като в зависимост от отпуснатите и усвоените средства и промените на пазара на ЕИТ, до края на м. март всяка година план-програмата се актуализира - до окончателното изграждане на системата.

Специфичните особености на системата налагат нейните подсистеми да се изграждат паралелно, като на всеки етап тяхната техническа база се разширява, а функциите, които изпълняват се увеличават - съгласно утвърдените от ръководството на министерството "Основни положения за изграждането и функционирането на системата за задграничните пътувания на българските граждани", рег. № 812/18.08.1989 год.

Обхватът, мащабите и комплексния характер на задачите, които трябва да се решават при развитието и усъвършенстването на тези процеси, изискват ръководството, организацията и контролът

Из архивите на ДС

1354

по изпълнението на същите да се осъществява от формираната за целта работна група от ръководни представители на заинтересованите централни поделения.

Постигането на тези цели предполага да се извърши следното:

I. Проектиране поетапното развитие и усъвършенствуване на процесите и изграждането на системата.

1. Определяне конкретните информационни потребности на висшите партийни и държавни органи, на специализираните ведомства и организации по въпросите на стопанското и социално управление на страната, относно използуването на системата за контролиране външната миграция, наличния и постоянния брой на населението и трудовите ресурси на страната; регламентиране на реда и начините за задоволяване на тези потребности.

Срок: 30.12.1989 г.

Отг.: ИИЦ, ВГУ, ОЗП и ЦИОУ

2. Разработване на проект за информационно-организационното, базовото математическо и техническо осигуряване на системата, като многомашинна мрежа за обработка и предаване на данни - съгласуване и утвърждаване на същия.

Срок: 30.12.1989 г.

Отг.: ИИЦ, ВГУ и ОЗП

3. Разработване на задания и проекти за реконструкция, оборудване и обзавеждане на помещенията за разполагане техническата база на системата в ИИЦ, ВГУ, ГКПП и териториалните поделения на МВР.

Из архивите на ДС

1355

Срок: 20.12.1989 г.

Отг.: ИИЦ, ВГУ, ОЗП и Управление "ТИЛ"-МВР

4. Разработване на програма за поетапно ресурсно осигуряване на системата и изграждане на нейната материално-техническа база - съгласуване и утвърждаване на същата.

Срок: 30.12.1989 г.

Отг.: ИИЦ, ВГУ, ОЗП, У-ние "ТИЛ" и УНТР

5. Разработване на проект за централната подсистема на мини-ЕИМ/VAX и като изчислителен възел на многомашинната мрежа за обработка и предаване на данни.

Срок: 30.04.1990 г.

Отг.: ИИЦ, ВГУ и ОЗП

6. Извършване програмна и техническа реализация на централната подсистема на мини-ЕИМ/VAX.

Срок: 30.05.1991 г.

Отг.: ИИЦ, УНТР и Управление "ТИЛ"-МВР

7. Разработване на проект за извършване на програмни, технически и организационни промени и разширения в СКРЕЧ, с оглед цялостно реализиране подсистемите на ГКПП за обхващане и използуване на информацията за преминаващите през тях български граждани.

Срок: 30.06.1990 г.

Отг.: ИИЦ и ВГУ

8. Осъществяване на програмна реализация на промените в СКРЕЧ и частично разширяване техническата база на тази система на ГКПП.

Срок: 30.05.1990 г.

Отг.: ИИЦ, ОТУ, ВГУ и Управление "ТИЛ"

Из архивите на ДС

1356

34

9. Разработване и утвърждаване на предложение за организацията на работа и използуването на СКРЕЧ и М-8 на ГКПП за контрола и регистрацията на преминаващите през тях български граждани до цялостното изграждане на подсистемите на тези пунктове.

Срок: 30.12.1989 год.

Отг.: ИИЦ и ВГУ

10. Разработване на проект за организация на процесите по обхващането и използуването на информацията от системата за издадените задгранични документи и продължени срокове на валидност на такива от МВнР и неговите задгранични представителства - определяне на реда и начина за протичането на тези процеси.

Срок: 30.11.1989 г.

Отг.: ИИЦ

11. Разработване на конкретни и детайлни критерии, надеждни механизми и усъвършенствуване организацията на работа по коректното и своевременно обхващане и актуалното и правомерно използуване на информацията за ограничения на лица по чл.7 от ЗЗП, с оглед изпълнение указанията на Министъра на вътрешните работи в това отношение, от поделенията на министерството и от външните ведомства, организации и фирми, които те оперативно обслужват - изготвяне, съгласуване и утвърждаване на предложения на ръководствата на III, IV и VI управления на ДС, ДНМ, ГСУ, ОЗП и ИИЦ.

Срок: 30.12.1989 г.

Отг.: III, IV и VI управления на ДС, ДНМ, ГСУ, ОЗП и ИИЦ

12. Изготвяне на предложение за работата на органите на ДС по излизащите зад граница български граждани с отчитане на условията, създадени след влизането в сила на Закона за измене-

Из архивите на ДС

1357

нията и допълненията на Закона за задграничните паспорти и изграждането на системата за регистрация и контрол на тези лица - съгласуване и внасяне в ръководството на МВР за утвърждаване на този документ.

Срок: 30.12.1989 год.

Отг.: ПГУ, ВГУ, III, IV и VI управления на ДС, ИИЦ и отдел "Международни връзки" на ЦИОУ

13. Разработване на проект за организация на процесите и взаимодействието между МВР и Министерството на транспорта при издаването на моряшки паспорти и служебни гранични пропуски и контролиране преминаванията през ГКПП на лицата, притежаващи такива документи - регламентиране на организацията и взаимодействието между двете министерства в това отношение.

Срок: 30.11.1989 г.

Отг.: ВГУ, IV управление-ДС, ОЗП и ИИЦ

14. Изготвяне на предложение,относно тематиката и формите на обучение на ръководния и оперативния състав на поделенията, на слушателите и курсантите от ВИ "Г. Димитров" по нормативните документи, регламентиращи организацията на работа на органите на МВР по задграничните пътувания на българските граждани и системата за регистрация и контрол на такива лица.

Срок: 30.10.1989 г.

Отг.: Управление "Кадри", ВИ "Г. Димитров", ИИЦ, ВГУ и ОЗП

15. Разработване и утвърждаване на проект за новите образци бланки за задгранични паспорти и гранични пропуски и на

Из архивите на ДС

предложение за тяхното изработване и пр.

Срок: 15.10.1989 г.

Отг.: ОЗП, ВГУ, ОТУ, ИИЦ и У-ние "ТИЛ"-МВР

16. Актуализиране инструкциите за организацията на работа на органите на МВР по изпълнение на ЗЗП и на документацията на системата за задграничните пътувания на българските граждани.

Срок: 30.12.1992 г.

Отг.: Работната група

1358

II. Внедряване на новите информационни технологии и създаване организация на работа в поделенията на МВР за изпълнение на ЗЗП:

1. Привеждане структурата и организацията на работа в ОЗП изцяло в съответствие с утвърдените проектни решения и ръководни документи.

Срок: 15.10.1989 г.

Отг.: ОЗП и ИИЦ

2. Извършване обучение на състава на ОЗП по новата технология и организация на работа и използуването на системата за изпълнение на ЗЗП и подзаконовите нормативни документи.

Срок: 30.10.1989 г.

Отг.: ИИЦ и ОЗП

3. Попълване състава на териториалните служби за приемане молбите и издаване задгранични документи на българските граждани с необходимите специалисти - съгласно утвърдените за целта документи от ръководството на МВР.

Срок: 15.10.1989 г.

Отг.: Обл.у-ния, ОЗП, ИИЦ и Управление "Кадри"-МВР

4. Извършване обучение на ръководителите на териториалните ПП на ИСКРА и АОИС-НМ по нормативните документи и възможностите на системата, с оглед подпомагане тяхното внедряване и контролиране използуването им от териториалните служби за приемане молбите и издаване задгранични документи на българските граждани.

Срок: 30.09.1989 г.

Отг.: ИИЦ и ОЗП

5. Извършване обучение на състава на териториалните служби за приемане молбите и издаване задгранични документи на българските граждани по въпросите на нормативни документи и използуването на системата при изпълнението на ЗЗП

Срок: 20.10.19 г.

Отг.: ИИЦ, ОЗП ръководителите на ПП на ИСКРА и АОИС-НМ

6. Извършване доставка и монтаж на техническите средства на системата в ОЗП и териториалните служби и свързване на същите в мрежа.

Срок: 30.09.1989 г.

Отг.: ИИЦ, ОЗП, териториалните поделения, Управление "ТИЛ" и 05 отдел на V управление-ДС.

7. Подготовка на помещенията в ОЗП и териториалните служби за внедряване техническото използуване на системата.

Срок: 30.10.1989 г.

Отг.: Управление "ТИЛ", ОЗП, териториалните поделения и ИИЦ

8. Разширяване техническата база на системата в ОЗП и териториалните служби, с оглед цялостно изпълнение на проектните решения.

1359

От архивите на ДС

Из архивите на ДС

1360

Срок: 30.12.1989 г.

Отг.: ИИЦ и Управление "ТИЛ"-МВР, териториалните поделения и ОЗП

9. Последователно внедряване на системата в ОЗП и териториалните служби.

Срок: 30.11.1989 г.

Отг.: ИИЦ, ОЗП и териториалните поделения

10. Създаване на предпоставки и внедряване в режим на експлоатация в ИИЦ на централната подсистема като локална мрежа от микрокомпютри, свързана към мрежата на СКРЕЧ.

Срок: 15.10.1989 г.

Отг.: ИИЦ

11. Създаване на предпоставки и внедряване в режим на експлоатация на подсистемата на 12-ти отдел - ВГУ, за лицата, категоризирани като сигнални обекти.

Срок: 30.10.1989 г.

Отг.: ИИЦ и ВГУ

12. Извършване на необходимите изменения в организацията на работа на ГКПП, с оглед привеждането й в съответствие с изискванията на Временната инструкция за контрол и регистрация на преминаващите през граничните пунктове български граждани и извършените изменения в СКРЕЧ.

Срок: 30.12.1990 г.

Отг.: ВГУ, ОТУ, ИИЦ и обл.управления

13. Обучение състава на поделенията по нормативната база, възможностите на системата и организацията на работа в МВР по из-

пълнението на ЗЗП - по линия на СУГ и във ВИ "Г. Димитров".

Срок: ежегодно

Отг.: Началниците на централните и териториални поделения, Управление "Кадри"-МВР, ВИ "Г. Димитров", ИИЦ и ОЗП

14. Усвояване и използуване справочните възможности на системата за решаване на оперативни и управленчески задачи на органите на МВР, както и за задоволяване потребностите на висшите партийни и държавни органи и тези на специализираните ведомства и организации по въпросите на социалното и стопанско управление със статистическа информация за външната миграция на населението и трудовите ресурси на страната - съгласно регламентираният ред и достъп до информацията в системата и етапа на нейното развитие.

Срок: 30.12.1989 г.

Отг.: ОЗП, ВГУ, ИИЦ и ЦИОУ

15. Осъществяване последователно реконструиране, обзавеждане и оборудване на помещенията за разполагане техническата база на системата в ИИЦ, ОЗП, териториалните служби, ВГУ и ГКПП - по специално разработен за целта план-график.

Срок: от 1990 до 1992 г.

Отг.: Управление "ТИЛ", ИИЦ, ВГУ, ОЗП и областните управления

16. Осъществяване доставка и монтаж на необходимите технически средства в ИИЦ, ОЗП, териториалните служби, ГКПП и отдел "Консулски" на МВнР през периода 1990-1992 г., съгласно програмата за ресурсно осигуряване на системата и сроковете за внедряване и

Из архивите на ДС

1361

Из архивите на ДС

1362

разширяване на подсистемите по специално разработвани и утвърждавани за целта план-графици.

Срок: ежегодно

Отг.: ИИЦ, Управление "ТИЛ"-МВР, УНТР, ВГУ, ОЗП и териториалните поделения на МВР

17. Създаване на нормативи и организация на работа за планиране, заявяване изработване, доставка, съхранение и предоставяне за ползуване на необходимите консумативни материали и образци - документи за функциониране на системата и удовлетворяване исканията на гражданите, поделенията, външните ведомства и пр.

Срок: 30.03.1990 г.

Отг.: ИИЦ, ОЗП, ВГУ, Управление "ТИЛ" и областните управления на МВР

18. Създаване на организация за поддържане техническата база на системата.

Срок: 30.05.1990 г.

Отг.: ИИЦ, ОЗП, ВГУ, териториалните поделения и Управление "ТИЛ"-МВР

19. Създаване на предпоставки и въвеждане в употреба на новите образци бланки задгранични паспорти и гранични пропуски.

Срок: 01.01.1990 г.

Отг.: ОЗП, ВГУ, ИИЦ, Управление "ТИЛ"-МВР и териториалните поделения на МВР

20. Създаване на организация на работа и взаимодействие между МВР (ОЗП и териториалните служби), МВнР и Министерството на транспорта при издаването, контрола и регистрацията на новите об-

разци задгранични дипломатически, служебни и моряшки паспорти, на пасавани, служебни гранични пропуски и пр. - разработване и утвърждаване на указания за това.

Срок: 30.01.1990 г.

Отг.: ОЗП, ИИЦ и ВГУ

21. Създаване на предпоставки в ИИЦ и внедряване на централната подсистема на две мини-ЕИМ/VAX, свързани в мрежата за обработка и предаване на данни на МВР.

Срок: 15.05.1989 г.

Отг.: ИИЦ

22. Завършване цялостното разширение на техническата база и възможностите на СКРЕЧ на ГКПП за обхващане и използуване в реално време на информацията за преминаващите през граничните пунктове български граждани.

Срок: 30.12.1992 г.

Отг.: ИИЦ, ОТУ, ВГУ, териториалните поделения и Управление "ТИЛ"-МВР

Отп. в 1 екз.
№ 1 - адресата
Изп.: Д.Миродийски
Нап.: М. Евгениева
Маш.№ 798
15.09.1989 год.
Размножено в 16 екз.
и изпратено по списък
Рег.№ 892/15091989
вн 3 16

ПРЕДЛАГАТ:
ЗАМЕСТНИК-НАЧАЛНИК НА ВГУ-ДС И
РЪКОВОДИТЕЛ НА РАБОТНА ГРУПА ПО
ИЗГРАЖДАНЕТО НА СИСТЕМАТА
Ген.-майор:
/Ив. Иванов/
ДИРЕКТОР НА ИИЦ ПРИ ЦИОУ-МВР
Полковник:
/Св. Владов/
НАЧАЛНИК ОТДЕЛ "ЗАДГРАНИЧНИ ПАСПОРТИ"-МВР
Полковник:
/Г. Йорданов/

Архивите на ДС
1363

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I93
Из архивите на
1364

Министерство на вътрешните ра...
ПОДМЛЕНИЕ 72000
Рег. № Т-107 Екз. № 00
-9.1. 1990
СОФИЯ

С Т Е Н О Г Р А М А

от заседание на Колегиума на МВР, което се проведе на 04 и 05.01.1990 г одина в заседателната зала на министерството при следния дневен ред:

1. Информация за някои неотложни мерки, които предприема ръководството на Министерството на вътрешните работи.

Докладва: Ат. Семерджиев

2. Информация за заседанието на ПБ на ЦК на БКП във връзка със създадената обстановка в София и страната след излизане решението на Държавния съвет и правителството от 29.12.1989 г.

Докладва: Ат. Семерджиев

Из архивите на ДС

ДР. СЕМЕРДЖИЕВ:

Дневният ред за провеждането на Колегиума Ви е известен. Материалите ги имате. Предлагам преди да започнем самото заседание на Колегиума да ви дам известна информация за онези стъпки, които бяха предприети от ръководството на министерството в последните дни на миналата и в първите дни на настоящата година. Би било редно тази информация да я получите предварително, но обстоятелствата ни накараха да действуваме бързо.

1365

Вече знаете и от средствата за масова информация, че бе създадена група за поддържане връзка между ръководството на министерството и парламента, а също така и с цялата наша общественост. Това звено се възглавява от др. Орманков. Смятам, че още един другар трябваше да бъде включен в това звено като стационарно ядро, като в същото време представители от всички останали подсистеми на министерството бъдат привлечени в работата на тази група. Те са пулсиращата част на тази структура, но това не означава, че тези хора могат да бъдат подменяни. Предлагам на ръководителите на тези подсистеми на ПГУ, ВГУ и останалите структури да определят тези лица със своя заповед, като кандидатурите бъдат съгласувани с др. Ст.Стоянов и в техните функционални задължения да бъде зафиксирано задачите, които ще изпълняват. А др. Орманков е задължен да си разработи статут за работата на това звено.

Втората стъпка, която бе предприета е срещата на 2 януари с част от ръководителите на Съюза на демократичните сили. Вие вече от печата знаете за целта на тази среща, имате и известна информация, цялата беседа е стенографирана и тя е на разположение на членовете на Колегиума. Ако трябва синтезирано с две думи да

Из архивите на ДС

1366

ви се съобщят резултатите, мога да кажа, че ние които участвуваxме в срещата сме напълно удовлетворени. Мисля, че сложихме началото на един диалог от позициите на Министерството на вътрешните работи с тази неформална структура, която в скоро време вероятно ще представлява едно своеобразно обществено-политическо образувание в нашия обществен живот. Главното е, че те поеха един ангажимент пред ръководството на министерството - да призоват своите привърженици, онези над които те имат определено влияние - към едно самоограничаване, към самоконтрол при провеждането на различни публични акции.

Другарю Стоянов, моля да си запишете, вече минава трети ден, а аз не виждам никъде те да са отправили този призив. Трябва да им се напомни за този ангажимент. Поискахме те да се отнесат към нас с разбиране когато ще предприемаме мерки за усилване на охраната на Парламента, телевизията, радиото. Те подкрепиха тези мерки спонтанно. Като казвам това, аз се обръщам към вас другарю Димитров за засилване на охраната на Народното събрание при следващата сесия. Нека тя да бъде изнесена 50-100 метра по навън, преценете. Повтарям, те се отнесоха с разбиране и обещаха да призоват своите привърженици да не допускат действия като тези, които имаха място по време на миналата сесия на Народното събрание и да снемат тази окупация своеобразна на телевизията. Аз моля от тази беседа да се направи извадка на всички онези задачи, които ние трябва да предприемем по-нататък. Там ставаше дума, че на някого е отказан паспорт. Тези въпроси, които те поставиха и на които ние сме длъжни да дадем отговор да бъдат извадени, да бъдат подготвени становища и да реагираме бързо, да не се бавим. И моля всичко това да бъде систематизирано и да мине през мен, аз да го имам като информация и да мога да използвам тази информация като аргументи.

Но може да изникнат и други /при едно по-внимателно прочитане стенограмата/ проблеми, с които ние трябва да се занимаваме, напр. реабилитация на някои лица. Толкоз по тази среща с дейците на Съюза на демократичните сили. Снощи на тази среща или по-точно на откритото партийно събрание на партийната организация при Първия факултет от ВИ "Г.Димитров" ние бяхме упрекнати,че тази среща се е състояла преди срещата с нашия личен състав. Основателен е този упрек. Но мисля, че в дадения случай не е важно коя среща е била първа. Главното е, че се състояха и двете.

Стана вече дума за това открито партийно събрание. Позволете ми да кажа няколко думи за него: То е много показателно за настроенията на личния състав от органите на Министерството на вътрешните работи. Там бяха поставени въпроси, които касаят въобще мястото, ролята на органите на Министерството на вътрешните работи, всички структури на министерството в политическата система на страната, съображения по организацията, организационните форми, по методите на работа. Изказани бяха много ценни мисли за необходимостта от повишаване на професионалната квалификация на кадрите, повече професионализъм и много много други. Изобщо трудно е в две-три изречения да се обхване цялата палитра въпроси, които бяха повдигнати. Главното е, че хората са сериозно загрижени за състоянието на тази важна защитна система. Вълнуват ги проблемите за нейното усъвършенстване и са готови да дадат своя принос за преодоляване на възникналите проблеми. Има и огорчение, има и болка, но има и желание за работа, стремеж да се въздейства за укрепване на готовността на органите да изпълнят своите задачи. Това е болка, грижа и за бъдещето на България. Толкова по това открито събрание.

Из архивите на ДС

1367

Из архивите на ДС

5

Няколко думи искам да спомена за доклада, който е представен от др. Стоян Стоянов преди две седмици на комисията, натоварена от пленума на Централния комитет на партията да подготви становище по т.нар. "възродителен процес". Аз участвувах в работата на първото заседание на тази комисия. Тогава бе дадена команда или бе взето решение комисията да работи само въз основа на документални материали, които се предполага, че се намират в отделите на ЦК, в деловодството на ЦК, материали, които се намират в различните държавни учреждения, в т.ч. и в Министерство на отбраната и в Министерство на вътрешните работи. И др. Ст. Стоянов беше задължен да представи такъв доклад. Казвам беше, защото пак повтарям, аз участвувах във вземането на това решение. И той е представил този доклад. След като дойдох в министерството, разбрах, че този доклад не е известен на членовете на Колегиума. Разбрахме се, той да бъде предоставен на всички членове на Колегиума - да се запознаят с него, да знаят какво е представено. Др. Стоянов може да даде обяснение на всички вас. Предлагам да не става на това заседание на Колегиума, защото в 17.00 ч. аз трябва да бъда в телевизията. Тази вечер трябва да се състои едно предаване, за което аз по-нататък ще спомена. Затова предлагам, докладa е на разположение, след като свършим който желае, ако искате да останете тук др. Стоянов да ви запознае с доклада, а може впоследствие той да бъде раздаден и да мине последователно, да не се размножава. И ако имате някакви съображения да ги изкажете.

По този повод искам да направя едно допълнение. Не се съмнявам,че и преди в дейността на ръководството е имало един стил, който е осигурявал своевременна пълна взаимна информираност. Но доколкото

Из архивите на ДС

1369

предел за усъвършенстване на стила и методите на работа няма, мисля че с общи усилия трябва в това отношение да направим още много, още да задълбочим и разширим тази взаимна информираност на ръководството на министерството.

Следващият въпрос, по който искам да ви дам информация това е подготовката и провеждането на Национално съвещание със служебния и партийния актив на министерството. Необходимостта от неговото провеждане не се нуждае от доказване, тъй като всички вие имате много тесен контакт с работниците от министерството. Знаете колко много проблеми ги вълнуват. Това пролича, пак повтарям и на вчерашното открито партийно събрание. А при мен има резолюции от няколко такива други събрания на първични партийни организации; резолюции, приети на партийни събрания на първичните партийни организации от провинцията постъпват и в Централния комитет на партията. Те показват, че голяма част от личния състав не е убеден в правилността от решението на последния пленум по т.2 и на решението на Държавния съвет и правителството. Изказаха се доста претенции по отношение стила, методите на работа, или по начина, по който са подготвени тези решения, по съдържанието на доклада на др. Лилов, по някои констатации, които се съдържат в него. Това наложи безусловно, и даже изпитвам недоволство да изтъквам, че органите на министерството, личния състав на министерството има да играят много важна роля при провеждането претворяването в живота на тези решения. А те не биха могли да изпълнят тази функция, тази роля, ако не са убедени в правилността на това решение, ако не подкрепят, ако не застанат за това решение. Затова се свиква Националното съвещание със служебния и партийния актив. Др. Лилов даде съгласие да вземе сам участие в него. И подготовката му вече

Из архивите на ДС

7

започва. Определена е група, която трябва да подготви материла. Мисля че се разбрахме - др. Емилов, др. Гоцев, Ст. Стоянов, Черкезов, генерал Манов.

Моля този документ да съдържа ясна политическа позиция на ръководството. Мисля, че ръководството на министерството безрезервно застава зад това решение. Нужно ли е ние да се убеждаваме, че беше крайно време да се вземе това отговорно решение, колкото и да е така да се каже драматична реакцията на него. Аз така си представям провеждането на съвещанието - едно изказване, не знам дали е удобно генерал Семерджиев или пък едно слово, не знам доколко е целесъобразно генерел Семерджиев или пък др. Гоцев да излезнат с него. Ние сме външни хора. Може би е по добре да излезат някои от досегашния състав на ръководството. Но аз не се отказвам да излезна с такъв документ. Мисля, че по-голямо ще бъде въздействието, ако в този документ, в който ще е изразена колективната позиция на ръководството, на целия Колегиум. Казвам по-резултатно би било ако излезе член на нашето ръководство от досегашния състав на ръководството.

След това навярно ще стане една дискусия. Хората ще повдигнат въпроси, неизбежно ще има изказвания. Някои от тях могат да бъдат доста остри. В тях може да има и екстремизъм. Нека това да не ни плаши. След това ще трябва да вземем отново отношение не само аз, ами може би и др. Гоцев, др. Стоянов, др. Емилов, някои от останалите членове на Колегиума и естествено ще трябва да вземе отношение и др. Лилов.

Аз много ви моля, др. Гоцев да се предвиди, добре да се обмисли реда за провеждане на това съвещание на националния и пар-

тиен актив. Предлага се съвещанието да се проведе в 10.00 ч. на 6.01.90 г. Нямаме време да го отлагаме,тъй като виждате в провинцията голяма част от населението, партийни комитети, партийни организации и наши партийни организации в нашата система, наши кадри не приемат това решение. Не са убедени изцяло в неговата целесъобразност, необходимост и т.н. Това ще стане в салона на министерството.

По-нататък. Четвъртия въпрос, на който искам да спра вниманието си преди разглеждане на дневния ред на Колегиума касае съдбата на Районния партиен комитет на политорганите на апарата на зам.-командирите, на органа в Дирекцията на милицията, който се занимава с политическовъзпитателната работа на това управление и на самите партийни комсомолски организации. Бързам да ви дам информация, че вече има становище в Министерството на народната отбрана, че политорганите трябва да бъдат, трябва да бъде отменен указа за създаване на политорганите, и сега съществуващите структури, изпълняващи функции, да бъдат реорганизирани в осъществяване на политическа работа, или органи за възпитание. При това основа за функционирането на тези органи ще бъде конституцията, ценностите, които ще бъдат заложени в конституцията или са заложени и ще бъдат заложени в новия вариант на конституцията.

Партийните организации по всяка вероятност до конгреса или по време на конгреса,желателно е да се въздържим до конгреса по време на конгреса по всяка вероятност ще бъде решено да се разпуснат, и да се възприеме принципа за членуване по местоживеене. Давам тази информация, за да може още отсега да се готвят паралелно с Главно политическо управление, с ръководството на Минис-

1371

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

1372

терството на Народната отбрана да се готвят и необходимите документи, които касаят функционирането на тези структури, на тези политически органи, на партийните организации в системата на Министерството на вътрешните работи. Това е задача преди всичко на др. Емилов. Но тя е задача и на служебното ръководство - с привличане на съответните ръководства на подсистемите, на съответните основни структури, трябва да готвят нормативни документи, документи на Централния комитет на партията, които ще се съгласуват с отдел "Социална и национална сигурност" на ЦК на БКП.

Следващият въпрос, на който, пак повтарям, преди да пристъпя към разглеждане на въпросите, включени в дневния ред, с който мисля, че е целесъобразно да привлека вашето внимание е обстановката в страната. Нямам предвид обстановката днес към определен час на 4.1.т.г,, а обстановката в по-широк план в така да се каже по-глобален мащаб. Няма смисъл да се убеждаваме, че партията и страната се намират, едни осъществяват един много остър завой в изключително сложни тежки условия и вътре в страната, и в международен план. Тези условия много важно е ние да си изработим ясна концепция, това вече го казах в началото, за мястото и ролята на министерството и неговите органи в обществото и за тяхното участие във формирането на демократична правова държава, изграждането на демократично хуманно социалистическо общество.

Днес се разбрахме с др. Джуров, вие да се подготвите преди всичко да отидем при него. Той ще привлече Генералния щаб, другите органи и да разгледаме още един път този въпрос. Не да го преразглеждаме, тъй като той е решен на друго равнище, а с цел

Из архивите на ДС

1373

ДА СЕ ЗАЛОЖАТ ЧРЕЗ ТАЗИ ЗАПОВЕД, ИЛИ ДА СЕ СЪЗДАДАТ ЧРЕЗ ТАЗИ ЗАПОВЕД ВЪЗМОЖНО НАЙ-БЛАГОПРИЯТНИТЕ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ОТ ВОЕННОТО КОНТРАРАЗУЗНАВАНЕ НА НЕГОВИТЕ СПЕЦИФИЧНИ ЗАДАЧИ.

Съществува убеждение, че някога военното контраразузнаване е иззето от Министерство на отбраната, за да може да се контролира и армията. Казвам какво убеждениесъществува. В същото време възлагането на отговорността за контраразузнавателното осигуряване на войските,на частите, на съединенията, на органите на управление, на съответните военоначалници, на съответните командири предполага се че ще ги ангажира много повече да съдействуват на оперативните работници.

Смисълът на тази среща в Министерството на народната отбрана е да се създадат възможно най-благоприятни условия за изпълнение на задачите, в т.ч. и за провеждане на оперативно-агентурните мероприятия. Аз акцентирам върху този въпрос.

Следващият въпрос е за заминаването в Разград. Вместо др. Савов, за Разград ще замине др. Л.Гоцев.

Въпроса за реабилитацията на лица, които са били уволнени неправилно от министерството и репресирани. Това е принципен въпрос. Към мен се обърнаха редица запасни генерали, офицери, уволнени по различни поводи. Те участвуват в тази организация на репресираните. Някои са реабилитирани, някои не. Другарю Черкезов, предлагам на Колегиума да преценим дали това е най-разумно, заемете се с тези случаи, да се издири документацията, да се запознае отдел "Социална и национална сигурност" и въпросите да се внесат в Централната контролно.-ревизионна комисия.

Ние трябва да създадем условия колкото се може по-бързо да се решат техните случаи.

Из архивите на ДС

1374

Другарю Черкезов, постъпват сигнали, че някои кадри по места, началници на РУ, в областни управления, са сериозно замесени в незаконни действия /нямам пред вид участници във възродителния процес/, допуснали са закононарушения, корупция. Трябва бързо да се изясняват всички подобни сигнали, аз ще ви дам няколко имена, да се проучат тези случаи. Министерството решително да се чисти от подобни кадри, смело. И аз моля всички колеги, началниците на управленията, на службите, директорът на НМ, моля ви да си огледате още един път кадрите и не чакайте да постъпват сигнали отдолу. Това е нужно и от гледна точка на възстановяването на авторитета на органите на МВР.

Това бяха серия въпроси, които исках да ви поставя, и като информация, за да бъдем всички еднакво в течение на проблемите които са били решени или в момента се решават, и като конкретни задачи към някои сектори. Ако имате някои съображения по това, което бе съобщено, готов съм да ги изслушам.

ДР. ЧЕРКЕЗОВ:

На територията на цялата страна в нашите органи от проведените събрания, почти всички са се изказали против пункта, където се упрекват органите на МВР и това, че МНО не е било в курса на провежданите събития по възродителния процес. И това се тълкува, че някои преднамерено създават предпоставки за противопоставяне МНО на МВР. Има тревога в служителите на МВР.

ДР. СЕМЕРДЖИЕВ:

Внасям веднага яснота. Както др. Стоянов представи от името на ръководството на МВР материал, така и МНО постъпи. Доку-

Из архивите на ДС

1375

мента аз съм го подписал, лично, като началник на ГЩ. Нищо не е скрито, всичко е казано. Вчера на открито партийно събрание този въпрос беше повдигнат, аз там също възпроизведох съдържанието на нашия доклад. Не става дума, че армията не е знаела, но не е замесена в тези действия. Ние имаме два случая - Момчилградския и Ябланово. Двата случая са описани, описана е и нашата система за мобилизация за събиране на хора по списъци, представени от МВР и утвърдени от ръководството. МНО отказа категорично и се противопостави за въвеждането на военно положение и въвеждане на армията за изпълнение на подобни задачи. Категорично заявявам, че осъждам всички опити да се противопостави армията на органите на МВР и обратно. Но ние нищо не сме скрили в този доклад. Докладът е на разположение в комисия, всеки може да отиде и да го види.

ДР. ЕМИЛОВ:

Решихме събранието на бюрото да го отложим от 9.00 ч. да започне в 15.00 ч., тъй като в събота има Национално съвещание. А нямаме възможност да го проведем в друг ден.

ДР. СЕМЕРДЖИЕВ:

Трябва да се вземе отношение към обявените или връчени награди по време на възродителния процес. Всичко онова, което е героично, което е било извършено в името на добруването на страната, не може и не бива да бъде отричано и очерняно. Но има и хора, които са получили твърде високи, най-високи звания. Всичко е въпрос на политическа преценка. Аз записвам - въпрос за политическото и държавното ръководство на страната. Въпросите трябва да се решат внимателно.

Из архивите на ДС

1376

13

ДР. ИВ.ДИМИТРОВ:

Аз съм напълно съгласен с бележката, която направихте за подобряване на методите и стила на работа в колективния и най-висшия орган на министерството, Колегиума. Предполагам, че ще има записи в този Колегиум, който да отрече категорично подобни случаи за внасяне на най-отговорни документи без знанието на Колегиума или ръководството на министерството. Бившият министър и от името а членовете и кандидат-членовете на ЦК, излезе със съображения а министерството на пленум на ЦК, без да ни пита и без да съгла-ува. Бившият министър влезе в Народното събрание за изясняване лучая 26-ти октомври, без да пита, без да съгласува. Ето, че се оказа и един сериозен документ, който е внесен също без знанието на Колегиума и ръководството. Решително да се отстрани този стил на работа.

ДР. СЕМЕРДЖИЕВ:

Намирам вашата бележка за напълно уместна и затова, ко-гато разбрахме, че този документ не ви е известен, решихме днес да ви информираме за него и да ви бъде предоставен. И съм готов ако се налагат някакви корекции в него да ги внесем и да го пред-ставим отново като документ в архива на ЦК на БКП.

Предлагам да предвидим в плана за работа на Колегиума през м.февруари, след конгреса, разглеждане стила и методите на работа на ръководството на министерството, с цел да бъдат набелязани мерки за тяхното усъвършенстване.

Приема се това.

Из архивите на ДС

14

5.01.1990 г. – Продължение от заседанието на Колегиума

ДР. МИНИСТЪР:

Другари, връщам се от заседание на Политбюро, което продължи до 12,00 ч.

Искам да направя една кратка информация за това. Там се направи една задълбочена, обстойна оценка на развитието на обстановката в страната от политическа, социална, психологическа гледна точка. Междувременно докато траеше заседанието непрекъснато постъпваха нови данни. Ситуацията се усложнява. Най-тежко е в района на Кърджали, Хасково обхваща, вече Разград, Шумен, Варна, Търговище, Бургас, Силистра. Много райони обхваща. Засилват се, ескалират се исканията на българските граждани, изповядващи ислямската религия. Но още по-опасно е това лавинообразно нарастване на емоциите на гражданите с традиционни български имена. Тяхната непримиримост. Вече открито отхвърлят решението. Искат оставка на Централния комитет, на правителството Критикуват не просто метода вече, по който е взето решението, неговата "необоснованост, прибързаност". Изразяват се едни крайни, екстремистки искания.

В момента вие всички знаете, че в Кърджали вървят два митинга: на гражданите с традиционни български имена. Към тях са се присъединили голяма група от 4-5000 души. Те са вече към 17-18 000 са с български имена, 15-16 000 са от тюркоезичното население. Там се стичат от съседните се-

1377

Из архивите на ДС

1378

лища. Сега двата митинга вървят паралелно. Те са парманентни митинги. На целия този мрачен фон светва един светъл лъч, че по 3-4000 преминават от единия в другия, спокойно преминават. Няма открити враждебни едни на други реакции. Саманджиев е там, но в момента той е напуснал управлението и ми се обади кап. Георгиев - зам. на РУ, който ми даде тази последна информация.

Реши се членовете на ПБ, други държавни и партийни ръководители да заминат незабавно из тези невралгични райони. За Кърджали ще замине правителствена група, начело с М. Йовчев. В нея трябва да включим един заместник-министър на вътрешните работи. Аз предлагам др. Савов да се включи. Др. Гоцев го няма. Не предлагам др. Ст. Стоянов, защото той е участник в тези събития. По същите причини в Разград да отиде др. Гоцев. Стремим се да не отиват другари, които порано са провеждали линията на възродителния процес.

Сега в 16,00 ч. се свиква заседание на МС, на което срочно ще се направи постановление, да се набележат мерки вече от позициите на правителството за стабилизиране, овладяване на обстановката.

Това всичко ви го давам като информация. В 12,00 ч. се проведе съвещание с представители на партийните комитети, с първите секретари на общинските комитети, със секретарите на народните съвети на общините. Всички бяха от МС. Аз направих една информация за обстановката и допуснах една тактическа грешка. Упрекнах ги, че пропуснаха дните 30 и 31, празниците, че не използваха тези дни незабавно да пристъпят

Из архивите на ДС

1379

към изясняване, разясняване смисъла на това решение, да влязат в контакт с хората. Пък и първите дни от новата година не проявиха активност.

Второ, позволих си да кажа, че неблагоприятно отражение оказва този факт, че болшинството от тези кадри порано са участвували активно в провеждането на този процес, но че трябва да се преодолее този синдром и т.н.

Трето, позволих си да изтъкна един такъв деликатен момент за тях, че очевидно ги смущава въпроса за отговорността, защото формулировката, дадена в доклада на др. Лилов е хубава. Там е казано, че на средните, долните нива не може да се поставя въпрос за политическа отговорност. Тези кадри трябва да се считат освободени от всякаква политическа отговорност. Но това всеки не задоволява. Няма гаранции. И като преминах към тази материя започнаха да шумят, да се наежват и аз отчетох, че съм допуснал грешка.

Започнаха изказвания, различни, атакуват. Цялата тази палитра, настроения, които сега ги има в нашето общество, всичко веднага пролича. Упрекнаха ме много сериозно, че аз не съм казал какво трябва да се прави, как да се прави. Те очакват от МВР да им решават проблемите. А аз недвусмислено им казах, че ги моля да разберат, че[в] силовите фактори органите на сигурността не могат, не бива да бъдат хвърлени. Да разчитат главно на политически средства, на демократични методи, на диалог с хората и т.н. С това ги малко настроих, но аз бях длъжен да го кажа. След това трябваше да взема отново думата, за да внасям яснота. Но това няма значение. Това ви го казвам като информация.

Из архивите на ДС

1380

17

Сега ще излезе постановление на Министерския съвет. Др. Станко Тодоров ще излезе по телевизията с едно изложение, може би декларация. Не знам каква форма ще му предадат, но той обезателно ще излезе от позициите на Народното събрание, да апелира, да призове, да внушава, да отправя послание към населението за помирение, успокояване и т.н.

Главното е изпращането на тези групи дейци на места да овладяват там ситуацията. За съжаление сега още не се забелязват тенденции за спадане. Напротив тя се разширява, обхваща все повече райони.

Дадох тази цялата информация, за да бъдете в течение. Ние като ръководство трябва да имаме позиция, да сме наясно.

Друг е въпросът, че е могло решението да бъде взето по друг начин. Да се изчака, да имаше една предварителна подготовка, някои проучвания. Това е друга страна. Трябва да се разбере, че това решение беше необходимо. Технологията, подхода при изработването, това е частен въпрос. Не можеше да не се възстанови едно записано в Конституцията право на българина, на гражданите. И сега искат референдум по този въпрос. Това е абсолютна глупост. Какъв въпрос ще се изнесе на всенародно обсъждане? Какво, да се спазва Конституцията или да не се спазва? Абсолютна глупост. Трябва всички да сме убедени.

Междувпрочем, че цялата сложна ситуация сега със своите корени отива в миналото. Това е генезисът. Те много добре са го записали в един документ на ЦИОУ. Генезисът на

Из архивите на ДС

тези събития е в миналото, и в по-далечното, и в последните години. Ние сега обираме плодовете, или това е бумеранга, който се стоварва върху нас. И колкото повече бихме отлагали това решение, толкова по-тежки биха били за нас последиците.

Това завчера на срещата ни с комунистите в Института бе много хубаво изразено от много от участниците в дискусията там.

1381

Сега аз пак повтарям, много моля, всички колеги, всички членове на Колегиума да бъдат абсолютно убедени, че това решение няма алтернатива. То трябваше да бъде прието, взето. Ние трябва да осигуряваме провеждането в живота на това решение. Всички структури на министерството, всички органи в министерството, целият личен състав трябва да се убеждава в правилността на това решение. Казвам това, защото постъпват много информации, сипят се телеграми от партийни организации, от поделенията на министерството, в които се изразява несъгласие, пращат се в ЦК на партията и нашите структури, нашите поделения, личния състав вместо да бъде опора на партията, на правителството в провеждането на това решение, те сами проявяват колебание. Мен това ме безпокои. Аз моля членовете на Колегиума, всеки в своя сектор, ако някой смята и не приема това решение,или има резерви, или не намира сили в себе си, въпреки ангажираността с предишната линия, с предишния курс, не намира сили сега да застане на една категорична позиция, моля да заяви открито, чесно, почтено. Ръководството на министерството не бива да проявява колебание. Всяко колебание сред нас ще даде отра-

Из архивите на ДС

1382

жение надолу и ще дава отражение. Даже най-малката резерва у когото и да е, ще бъде...

Пак повтарям, ако някой има резерви, нека да не се смущава, да си ги изрази. Има ли у някои резерви, смущение. Ние можем да имаме по отношение на подхода, по отношение на някои моменти да имаме особено мнение. Но сега всичко това трябва да бъде отхвърлено, на заден план и трябва това решение да се провежда в живота, твърдо, неотстъпно, умно и в същото време като се стараем принудата, насилието да ги елиминираме като компонент от нашите действия.

Има ли друго мнение по този въпрос? В тази ситуация аз бих искал да чуя партийна позиция.

ДР. ЧЕРКЕЗОВ:

Кое е тревожното сред състава? Аз поне с хората, с които съм говорил, няма неразбиране по това, че такава трябва да бъде позицията, че друга алтернатива няма. Но особено в района на Кърджали, Разград, там, където е съсредоточено това население, хората се безспокоят от това, че след тези искания ще продължи искането за училищата, искането за автономия. Има сигнали за прояви от това население към българите.

ДР. МИНИСТЪР:

Това го казах още завчера, когато ходих във Велинград, а и преди това аз ходих в Благоевградския район, за да видя нещата. Два фактора, процеса има. Те са неизбежни.

Не се иска никаква далновидност да ги предвиди човек. И те се потвърждават. Ескалация на исканията от онази страна – за езика, религия, училища, средства за масова информация, учебници, празници. Всичко това се очакваше и то сега върви.

И вторият момент, че те няма да се ограничат с к онцентриране, фокусиране отговорността върху висшия ешелон, че те ще искат въпросът за отговорността да се разглежда и на месна почва.

И може би и трета тенденция, която се предвиждаше, и сега се проявява – масиран натиск на онези, които ще се стараят да запазят вече приетата българска идентичност, български имена и пр. И особено кадрите ще бъдат подложени на жесток натиск. По това две мнения няма.

Аз участвувах на първото заседание на тази комисия, тези съображения, които ги изказвам пред вас и като информация ги дадох, икато съображения. Главното е да не се допуска,целият апарат на страната, нашата власт, нашия авторитет трябва да бъде да не допускаме тази ескалация на исканията,или да пресечем тази ескалация, без да влизаме в противоречие със собствените си закони. И от друга страна, да осигурим защитата, сигурността, личната сигурност на всички онези, които ще противодействуват, ще искат да останат, да си запазят своето избистрено съзнание и всички атрибути, свързани с това.

Аз държа на личната убеденост на всички нас и на шата твърда решимост да участвуваме най-активно,изцяло в провеждането на тези решения. И ако, пак повтарям, някой смята, че ще му е трудно, няма да му се обидим, моля да заяви това. Защото от тук надолу ще прониква и ще се про-

Из архивите на ДС
1383

Из архивите на ДС

1384

смуква колебание или резерви.

ДР. ЧЕРКЕЗОВ:

В решението на Министерския съвет в съответна форма, ако може това някак си да даде гаранции на хората по места.

ДР. МИНИСТЪР:

Това е един от най-големите проблеми. Др. Младенов личнов и членовете на ПБ обръщат внимание на това, че трябва да се действува, ние сме правова държава. Но, обърнете внимание. Решението бе прието положително,с ликуване и т.н. На мен ми беше ясно, че под тази еуфория, която се проявява от туркоезичнто население и мюсюлманите, има и други течения и че те ще излезат на повърхността. Не е шега. Но общо взето по-спокойно и все още по-спокойно реагират. Сега почва тази вълна, това противопоставяне или инициативата за него започна от гражданите с традиционни български имена. Те започнаха, а знаете закона на скачените съдове. От тук натиска предизвиква от там натиск, веднага. И всъщност сега по-опасни са тези всички настроения, които проявяват гражданите с традиционно български имена. Те имат по-голям дял. Ескалацията е резултат повече на техните действия.

Из архивите на ДС

1385

ДР. СИЛЯНОВ:

Др. Семерджиев, едно съображение. Ако може да се предаде, че и някои дребни на пръв поглед фактори, влияят много силно на обстановката. Факта, че решението, взето от всички тези органи, беше обявено на тези лица, които бяха събрани пред Народното събрание от др. Ст. Тодоров и говорителя на ЦК др. Иван Ангелов, много по различен начин се приема от това, което сега става Сега някой представител на Народното събрание, или председател на комисии, или на българоезичното население приемат тези искания. И това нещо веднага при тях има много силно отражение. За едните - поставени в привилигировано положение. Много по-високо обществено положение, кадри и дейци контактуват, реагират на техните искания. На българите как се реагира?

ДР. СЕРКЕДЖИЕВА:

Те казват, защо снощи никой не дойде от правителството и да каже две думи. За нощес става въпрос.

ДР. МИНИСТЪР:

Благодаря ви за тази бележка. Сега все пак аз искам уверение, активно.

Из архивите на ДС

1386

ДР. К. ВЕЛИЧКОВ:

Не е ли целесъобразно да се вземе официално решение към развяването на турския национален флаг. Това трябва да го заяви министър-председателя, министър или някой от Народното събрание, защото вторият митинг в Кърджали се червенее от турски знамена. Това какво е, нарушение на някаква законност ли е, какво е? А тук пред Народното събрание бяха с трикольори. Това го вижда народа! От това се възмущават хората! Турския флаг на наша територия!

ДР. МИНИСТЪР:

Проявата на шовинизма от която и да е нация, обезателно предизвиква в другата страна адекватна реакция. Ленин го е казал умно. Голямата нация, на територията ние сме основната маса. Ние трябва да проявяваме мъдростта по отношение на онези, ние трябва да се отворим към тях. Далновидната, култур нация ще действува по друг начин, разберете го. Политически грамотния народ действува по друг начин. Ние ги конфронтираме. Не бива да ги конфронтираме! Това е гибелно за България! Като имаме предвид демографските тенденции! Трябва да е ясно това!

ДР. МИНКОВ:

Аз считам, че когато ги преименуваха, нас никой не ни е питал. Ние като комунисти си изпълняваме своя служебен дълг. Дали сме убедени или не, ние сме изпълнявали, каквото са ни заповядали. И тук, с изключение на двамата

министри, всички в една или друга степен, сме участници в тези въпроси. Дали трябва по убеждение или по принуда да правим, то е друг въпрос. Политическо решение е имало, ние сме изпълнявали каквото ни е заповядано.

Аз считам, че най-главният въпрос е сега един - зад решението на партията да застанем и твърдо да го провеждаме, защото е гибелно за България! Ако някой не разбира това, България може да загине в тези работи. Ако туй се не разбере, никой нищо няма да разбере. Но същевременно, др. министър, трябва да е ясно, че въпросът в нашите поделения ври и кипи.

ДР. МИНИСТЪР:

Да се вземат мерки във всички поделения, до последния работник от министерството да стигне тази мисъл, че няма друг път за България! И да престанат да пращат партийните организации тези телеграми! Не защото се боим от телеграмите. Разбирате ли? А в смисъл да се проникват със знанието, че друг път за България няма.

ДР. КОЦАЛИЕВ:

Ако не се разбере, че поводът за тази активност в нашите поделения е страха от разплатата, който се промъкна от решението на ПБ и докато ЦК не успокои органите, докато те не почувствуват, че няма да станат жертва на терор, както стана в ГДР. Моите колеги са смачкани всичките до един там. Вие не ги познавате. Аз ги познават. Това бяха всички

Архивите на ДС
1387

Из архивите на ДС
1388

войници предани на социализма и на революцията. Чесни германски селяни и работници. Смачкани са, във физическия смисъл на думата. Там те не съществуват вече. Вие не сте били, аз съм бил. Те бяха на границата. И не с агентура, да извиняват моите колеги. Нашите органи трябва в момента да почувствуват по един подходящ начин от политическото ръководство, че партията ще ги запази с цената на всичко. Ако аз трябва да си отида, да си отивам, ако друг трябва, също. За да платим това спокойствие, да си отидем. Тогава ще спрат. Те сега използват повода, за да защитават себе си.

ДР. МИНИСТЪР:

Аз разбирам, че това го има. За съжаление партийните комитети и други кадри, всичките имат това мислене и затова там долу става тази история. А въпросът е за преустройството, за неговата съдба. Защото тази реакция, която сега има на това решение, в същото време трябва да се гледа и като реакция срещу преустройството. В по-широк план.

ДР. ДЖЕНДОВ:

Не знам дали трябва при това положение утре да събираме целия ръководен състав на министерството от провинцията, за да оставим там без ръководители.

Из архивите на ДС

ДР. МИНИСТЪР:

Ние вчера уточнихме, че остават зам.-началниците по ДС, а тук трябва да дойдат другарите, защото трябва да убедим всички наши кадри, всички наши поделения в необходимостта тази линия, твърдо, осъзната като крайно необходима и за съдбата, съдбоносна за България, да се провежда. Най-бързият начин е този - да ги съберем, да ги чуят тук.

1389

ДР. МАНОВ:

Мен ми се струва, че нашето население в политически план по този въпрос не е достатъчно добре осведомен. Говоря за чисто българското население, това, което в момента се противопоставя.

Първият въпрос - за автономията. Трябва да се обясни, че това не може да стане!

И вторият въпрос - по отношение на другата част от населението. Безобразно, нагло държание имат във заводи, фабрики и др. Те самите вдигат лозунги за автономия, за това какво ще стане. А в проекта за решение на Народното събрание нищо няма по този въпрос. По отношение на тази част от населението.

ДР. МИНИСТЪР:

Днес стана дума на ПБ, аз го предложих. По-точно снощи. Да се излезе, да се разясни. Аз днес го разяснявах,

Из архивите на ДС

кипърският синдром, проблемите на сигурността. По-голяма ли ще бъде сигурността или по-малка на България при тази ситуация. И проблемът за личната сигурност на гражданите. Правилно го поставяте. Той е отчетен.

Аз вчера нямах писмото, което беше подготвено като становище. Някъде към 12 ч. го прочетох. Видях становището, подписах го, без да съм прочел. Отразете го това и го подгответе, на всяка цена. Ако аз не успея да отида на комисията и кажете: поръчано ни е това, това и това...

1390

ДР. КОЦАЛИЕВ:

Трябва да отиде член на ръководството на министерството, защо на ДНМ? Там има два текста, свързани с чл. 39 и 40.

ДР. МИНИСТЪР:

Защото става дума за законопроект, изпълнението на който опира до милицията. Не, за организациите, сдруженията, митингите и манифестациите.

ДР. МИНКОВ:

Вие снощи правилно разяснихте въпроса, че ние омиротворяващо ще действуваме. Но когато почнат с камите и да стрелят е друг въпрос. В Съветския съюз за ВВ, милиция, ГВ, ДС имат ясни и категорични линии на поведение и на действие

ДР. МИНИСТЪР:

Кажете ми сега вие какво да направим, за да осигурим действията на нашите при остра ситуация. Това е главния въпрос. Тези действия вече трябва да бъдат квалифицирани като терористични, антиконституционни, като остри форми на проява на организирана престъпност и т,н. Има ли законодателство?

ДР. СИЛЯНОВ:

Аз точно по този въпрос исках да направя предложение, др. Семерджиев. Трябва час по-скоро правителството да направи една оценка на развитието на обстановката в страната. Правителството, не друг орган. И в края на тази оценка да разпореди към органите на обществения ред, към органите на МВР.

Моля да бъде записан следния текст:

"Правителството задължава министъра на вътрешните работи да вземе всички необходими мерки за предотвратяване и пресичане на всякакви опити да се разгаря, да се нарушава обществения ред и на тази основа да се разгарят непримирими отношения между каквито и да са групи на нашето население."

Не тази формулировка.

Ще пишем така: "Задължава министъра на вътрешните работи да вземе всички/необходими мерки за поддържане на обществения ред/ предвидени в законите на страната мерки за поддържане на обществения ред и за решително пресичане на каквито и да е антиконституционни действия, съвместно с Прокуратурата!

Из архивите на ДС

1391

Из архивите на ДС

1392

ДР. МИНИСТЪР:

Запишете: Правителството задължава министъра на вътрешните работи да вземе всички предвидени в законите на страната мерки за поддържане на обществения ред и за решително пресичане на каквито и да е антиконституционни действия, съвместно с Прокуратурата."

И още един текст:

Да се възложи на "София прес" незабавно да размножи в хиляди екземпляри заключителните документи от Хелзинки, Мадрид и Виена, и Декларацията за правата на човека".

ДР. СИЛЯНОВ:

Когато вие поставихте въпроса има ли колебание, вие почувствувахте, че ние всички замълчахме. Лично аз се обидих, тъй като за 38-годишния период, в който аз лично служа в тези органи, винаги съм смятал, че решението на ПБ и на партията е закон. Ние дълго време тук всички присъствуващи сме изпълнявали този закон. И сега за известен период ние сме упреквани, че безусловно сме изпълнявали този закон за нас като комунисти. Затова замълчахме. И сега, въпреки че известен период ние бяхме разколебани тук, за 5-6 или 10 дена, когато се казва, че "вие сте сбъркали, че сте изпълнявали като войници на партията, тези закони на партията". Сега обаче, съвсем с ясно съзнание приемаме това решение, но го приемаме вече като/закон/ постановки, които трябва да бъдат облечени в закони, за да можем утре тука присъствуващите, или на наше място стотици други присъствуващи, да работят спокойно, да знаят, че са изпълнявали едни

законни разпоредби на тази държава.

ДР. МИНИСТЪР:

Споделям вашите съображения. Извинявайте за този неудачен въпрос. Аз просто го зададох, че чувствувам, че отдолу, от провинцията се изразява едно мислене, изказват се много критични мнения и бележки по адрес на ПБ, на ЦК, и допуснах, че може би някой същото мисли.

ДР. КОЦАЛИЕВ:

По мое мнение, това, което трябва да направим като органи е физически да раздалечиме големите маси хора. И трябва да го проведем в цялата страна. Не трябва да допускаме, че са в близост и да се радваме, че сега минават от една група, в друга. Една иска, и започва гражданска война.

Аз ви моля да наредат на съветите да определят места за митинги, докато не се излее народната енергия нека да си викат, но да бъдат далеч един от друг.

ДР. МИНИСТЪР:

Има писмо от др. Ст. Тодоров за организиране на едно отцепление около Народното събрание преди сесията, по време на сесията. Получихте ли схемата? Много е голям района. Не можем пл. "Св.Неделя" и "Руски" да го преградим.

Из архивите на ДС

1393

Из архивите на ДС

1394

31

Аз завчера разговарях с демократичните сили те да поемат ангажимента, да се обърнат към своите привърженици, към които имат влияние да отидат на 50-100 м, но не да затворим цели магистрали.

Молбата ми е следната. Ако обичате, свържете се с ръководството на Народното събрание. Идете там, по мое поръчение, със схемата обяснете, как ще затворим ние целия площат около "Ал.Невски", и в същото време ще затворим и бул. "Руски". Къде ще вървят колите? Може би там някак си да изтеглим охраната до паметника, да се заобикаля от южната страна. Да затворим "7-ми ноември", но нагоре площада да си остане свободен.

Разгледайте го, обсъдете го.

ДР. МАЛИНЧЕВ:

Много ви моля, обаче да се иска това писмо да бъде огласено, чрез средствата за масова информация. Т.е. да се каже, че от нас се иска това и това.

ДР. МИНИСТЪР:

Обърнете се вие от мое име към Боков и му кажете, че го моля да огласят това писмо и да се добави текст, след като вие се уточните, за периметъра.

Из архивите на ДС

1395

ДР. КОЦАЛИЕВ:

Парламента е държавна власт. Ще се обърне към държавната власт на столицата. Да поиска от нея, с нейните органи да се вземат необходимите мерки. Парламентът си има ръководство, той иска от държавната власт на територията на столицата със своите органи да вземе необходимите мерки

ДР. МИНИСТЪР:

Писмото да се адресира до Стефан Нинов.

Добре, благодаря ви.

Кога да проведем Колегиума? Утре трябва да се готвим за това съвещание. Следващата седмица трябва да го проведем. Зависи от обстановката.

ИЗГОТВИЛИ СТЕНОГРАМАТА:

Емилия Кунева:

Димитрина Христова:

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I94
Из архивите на
1396

УТВЪРЖДАВАМ
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Ген.-полковник:
/Ат. Семерджиев/

Министерство на вътрешните работи
ПОЛЕЛЕНИЕ 72000
Рег. № Т-221 Екз. №
12.01 1990
СОФИЯ

П Р О Т О К О Л

от заседание на Колегиума на МВР, което се проведе на 04 и 05.01.1990 г. в заседателната зала на министерството

Участвуваха: Ат. Семерджиев, Л. Гоцев, Ст. Стоянов, М. Минков, Ст. Савов, Ив. Димитров, Г. Аначков, Ал. Емилов, К. Масленков, В. Георгиев, Вл. Тодоров, К. Коцалиев, К. Величков, Н. Малинчев, П. Барбалов, С. Джендов

В. Палин, Фьодоров Вл. Н., Н. Черкезов, Н. Серкеджиева, Г. Силянов, Д. Динев, Т. Тодоров и Й. Орманков.

На 5.01.1990 г. отсъствуваха: Л. Гоцев, Ив. Димитров, В. Георгиев и В. Палин.

Поканени за участие: Г. Патриков, Д. Манов и Г. Калинов.

Др. Ат. Семерджиев информира членовете на Колегиума на МВР и присъствуващите за някои неотложни стъпки, които бяха предприети от ръководството на МВР в последните дни на миналата и в първите на настоящата година.

Из архивите на ДС

1397

В тази връзка:

1. Др. Ат. Семерджиев информира, че е създадена група за поддържане на връзка между ръководството на МВР и Народното събрание, както и с цялата общественост. Съставът на групата е уточнен поименно и се ръководи от полк. Й. Орманков, началник на отдел "Пропаганда" - МВР.

За успешната работа на новосъздадената група като стационарно звено, др. Ат. Семерджиев разпореди:

- началниците на централните поделения да определят със заповед представители от поделенията, които да бъдат привлечени за работа в групата като пулсираща част от постояннодействуващата структура на групата;

- кандидатурите на лицата определени за включване към групата да бъдат съгласувани с др. Стоян Стоянов и в техните функционални задължения да бъдат зафиксирани задачите, които ще изпълняват;

- др. Й. Орманков да разработи статут за работата на групата за връзка на ръководството на МВР с Народното събрание и обществеността.

2. Др. Ат. Семерджиев информира членовете на Колегиума и присъствуващите за състоялата се на 2.01.1990 г. среща на ръководството на МВР с представители на интелигенцията, ръководители и членове на независимите структури у нас.

Във връзка с поетите ангажименти и от двете страни на срещата др. Ат. Семерджиев разпореди:

- др. Стоян Стоянов да напомни на присъствуващите на срещата представители на независимите структури за поетия от тях ангажимент да излезнат с апел-призив по телевизията и в средствата за

Из архивите на ДС

1398

масова информация, да призоват своите съмишленици към едно самоограничаване и самоконтрол при провеждането на различни публични акции, в това число и към нашето искане да се прекрати ескалиращия се натиск и окупация на Българската телевизия;

✓ - др. Иван Димитров да разпореди за вземане на мерки за засилване на охраната на Народното събрание при следващата сесия. Да се прецени на какво разстояние да се изнесе охрана пред Народното събрание;

✓ - др. Ал. Емилов на основата на стенограмата от срещата да направи извадка на всички онези задачи, които ние трябва да предприемем по нататък. Въпросите, които представителите на интелигенцията поставиха и на които МВР следва да даде отговор, да бъдат извадени и подготвени становища.

3. Др. Ат. Семерджиев информира също така за участието на ръководството на МВР на откритото партийно събрание на ПО при факултет - ДС на ВИ "Г. Димитров".

На партийното събрание са били поставени много въпроси, които касаят мастото и ролята на органите на МВР. Изказани са били устни предложения за необходимостта от повишаване на професионалната квалификация на кадрите, както и за усъвършенстване на организацията на работа на органите на МВР като съществена част от правозащитната система.

4. Др. Ат. Семерджиев се спря и на въпроса за представения от др. Стоян Стоянов доклад преди две седмици на комисията, натоварена от пленума на ЦК на БКП за подготовка на становище по т.н. "възродителен процес".

Тъй като докладът не е бил предварително даден за запознаване на членовете на Колегиума, др. Семерджиев разпореди:

От архивите на ДС

✓ - материалът подготвен и изпратен от др. Стоян Стоянов в комисията на ЦК на БКП да се предостави на разположение на членовете на Колегиума за тяхното запознаване, след което да се изкажат съображения, ако има такива

5. Др. Семерджиев даде информация във връзка с подготовката и провеждането на съвещанието на МВР, насрочено за 6.01.1990 г.

Информира за това, че голяма част от личния състав не е убеден в правилността на решението на последния пленум на ЦК на БКП по т. 2 и решението на Държавния и Министерския съвет от 29.12.1989 г. както и за подхода и начините при вземането на решението.

1399

Съобщено бе за голямата роля, която има да играят органите на МВР при провеждането и претворяването в живота на тези решения и за необходимостта от убеденост на личния състав в правилността на това решение. Информира, че др. Ал. Лилов е дал съгласие да вземе участие в Националното съвещание със служебниня и партиен актив на министерството.

Определена е група, която да подготви съображенията на ръководството на МВР в състав: др. Ал. Емилов, др. Гоцев, др. Ст. Стоянов, др. Н. Черкезов и др. Д. Манов.

Взето бе решение по процедурни въпроси на организацията и подготовката на съвещаниета за 6.01.1990 г. и бе уточнено то да започне в 10.00 часа в киносалона на министерството.

6. Следващият въпрос, на който се спря др. Ат. Семерджиев бе за съдбата на РК на БКП при МВР и на Политорганите във войсковите поделения на МВР.

Информира за становището на МНО да бъде отменен указа за създаване на политорганите и сега съществуващите структури, да бъдат реорганизира в органи за възпитателна работа. Съобщено бе, че по време на конгреса по всяка вероятност ще бъде решено да се раз-

Из архивите на ДС

1400

пусне ППО в МНО и МВР и да се възприеме принципът за членуване по местоживеене.

В тази връзка др. Ат. Семерджиев разпореди:

✓ - още отсега др. Ал. Емилов и началниците на поделения да готвят паралелно с ГПУ на МНО, с ръководството на МНО необходимите документи, които касаят функционирането на тези структури /политическите органи и партийните организации в МВР/ и осъществят съответното им съгласуване с отдел "Социална и национална сигурност" на ЦК на БКП.

7. Спирайки се на обстановката в страната в един по-широк план и по-глобален мащаб, др. Ат. Семерджиев постави въпроса за изработване на ясна концепция за ролята и мястото на органите на МВР в обществото и за тяхното участие във формирането на демократична правова държава и изграждането на демократично хуманно, социалистическо общество.

8. Във връзка с подготовката на заповедта за преминаване на ВКР към МНО др. Ат. Семерджиев разпореди да се организира среща при министъра на народната отбрана, където този въпрос да се огледа още веднъж с цел създаване чрез заповедта на възможно най-благоприятни условия за изпълнение на задачите от военното контраразузнаване.

9. По въпроса за реабилитацията на лица, които са били неправилно уволнени от МВР и репресирани /ако има такива/, др. Ат. Семерджиев разпореди:

✓ - др. Н. Черкезов да се заеме със случаите на лица, неправилно уволнени от МВР и репресирани като за целта се издири необходимата документация;

✓ - Колегиума на МВР да обсъди въпроса за реабилитацията на лица, уволнени неправилно от органитена МВР и репресирани.

10. Във връзка с постъпващи сигнали в МВР, че някои кадри по места, началници на общински управления в областните управления на МВР и другаде са сериозно замесени в незаконни действия /няма се предвид участници в тъй наречения "възродителен процес"/, допуснали са закононарушения и корупция, др. Н.Черкезов да изясни всички постъпили сигнали

11. Колегиумът на МВР да вземе отношение към обявените или връчени награди по време на т.н. "възродителен процес", на основата на внимателна политическа преценка

12. Във връзка с направената бележка от членовете на Колегиума на МВР, за това че отговорни документи без знанието на Колегиума се внасят в ЦК на БКП, др. Ат. Семерджиев предложи:

- по представения в комисията при пленума на ЦК на БКП документ-становище по т.н. "възродителен процес", ако се налага някакви корекции в него да се внесат и материалът да се представи отново като документ в архива на ЦК на БКП

13. Колегиумът на МВР прие решение през месец февруари т.г. да се постави за обсъждане въпроса за стила и методите на работа на ръководството на МВР, с цел да бъдат набелязани мерки за тяхното усъвършенствуване.

На заседанието на Колегиума на МВР, състояло се на 5.01. 1990 г. др. Ат. Семерджиев информира за работата на заседанието на Политбюро, състояло се преди обяд на 5.01.1990 г. по създалата се обстановка в страната след решението на Държавния и Министерския съвет на НРБ от 29.12.1989 г.

На основата на проведеното обсъждане и изразено становище на Колегиума на МВР в подкрепа на решението на Държавния и Министерския съвет от 29.12.1989 г. и с оглед вземането на необходими мер-

1401

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

1402

ки от страна на органите на МВР в създалата се ситуация се подготви текста на следните две предложения до Министерския съвет, които да се включат в документа на правителството във връзка с обстановката в страната:

✓ 1. Правителството задължава министъра на вътрешните работи да вземе всички предвидени в законите на страната мерки за поддържане на обществения ред и за решително пресичане на каквито и да е антиконституционни действия, съвместно с прокуратурата

✓ 2. Да се възложи на "София-прес" незабавно да размножи в хиляди екземпляри заключителните документи от Хелзинки, Мадрид и Виена, и Декларацията за правата на човека.

Във връзка с писмото на др. Станко Тодоров за организиране на отцепление около Народното събрание преди сесията и по време на сесията се разпореди:

✓ 1. Писмото на председателя на Народното събрание да се преадресира до кмета на столицата др. Ст. Нинов, а столичната държавна власт да се обърне към МВР за вземане на необходимите мерки от своите органи, действуващи на територията на столицата

2. Др. Малинчев да извърши необходимото писмото на др. Ст. Тодоров да бъде огласено чрез средствата за масова информация, т.е. да се каже какво се иска от органите за поддържане на обществения ред

3. Др. Малинчев да се уточни за периметъра на охраната около сградата на Народното събрание

Отп. в 1 екз.
Изг. Ат. Радованов
Нап. М. Димитрова
8.01.1990 г.

НАЧАЛНИК НА ЦИОУ-МВР:
Ген.-лейтенант:
/В. Георгиев/

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I95

От архивите на ДС

Рег.№ 132 Екз.№...
20.01.1990 г.

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ИЗВЪНРЕДНО ЗАСЕДАНИЕ НА КОЛЕГИУМА, ПРОВЕДЕНО НА 20.01.1990 Г. ОТ 09.00 Ч. В ЗАСЕДАТЕЛНАТА ЗАЛА

/С Т Е Н О Г Р А М А/

ДНЕВЕН РЕД

Точка единствена: Принципни съображения на генерал-полковник Атанас Семерджиев относно извършването на дълбоко съкращаване и всеобхватна реорганизация на всички структури на Министерството на вътрешните работи.

ГЕН.-ПОЛКОВНИК АТ.СЕМЕРДЖИЕВ

Започвам без предисловие. Предстои ни да извършим дълбоко съкращавене и всеобхватна реорганизация на всички структури в Министерството на вътрешните работи. Подобна операция в историята на органите на Министерството на вътрешните работи не е провеждана и не се е налагало да се провежда. Предприема се за първи път. Не е трудно да се разбере, че това е много сложна, архитрудна задача. Една крайно болезнена операция, която ще засегне за съжаление хиляди хора. Старая се да бъда, колкото е възможно по-точен и по-категоричен, защото става дума за нещо много голямо. Какво представлява сега системата на Министерството на вътрешните раб оти? Точният отговор изисква един задълбочен, разностранен анализ. Подобни оценки бяха изказани и вчера от трибуната на партийната конференция. Органите на Министерството на вътрешните работи, системата като ця-

ДОРАЗМНОЖЕНО В 1 екз. 16.01.1990 г.

Из архивите на ДС

1404

ЛО ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ МОЖЕ БИ 15-20 ГОДИНИ НЕПРЕКЪСНАТО СЕ Е УВЕЛИЧАВАЛА, НЕПРЕКСЪСНАТО СЕ Е УСЛОЖНЯВАЛА И В ГОЛЯМА СТЕПЕН СЕ Е ПРЕВЪРНАЛА "ДЪРЖАВА В ДЪРЖАВАТА". НЕ Е НУЖНО ПОДРОБНО ДА СЕ ИЗЛАГАТ ПОЛИТИЧЕСКИТЕ, ИДЕОЛОГИЧЕСКИТЕ, СОЦИАЛНИТЕ, ДУХОВНО-НРАВСТВЕНИТЕ ФАКТОРИ, КОИТО СА СПОСОБСТВУВАЛИ ЗА ТОЗИ КРАЙНО НЕГАТИВЕН ЗА НАШЕТО ОБЩЕСТВО ПРОЦЕС. СЪЩЕСТВЕНОТО Е, ЧЕ В СТРЕМЕЖА СИ С АДМИНИСТРАТИВНО-СИЛОВИ МЕТОДИ ДА СЕ ОСИГУРИ РЕШЕНИЕТО НА МНОГО ЗАДАЧИ В НАЦИОНАЛНИЯ ЖИВОТ НА СТРАНАТА, ПАРТИЙНОТО И ДЪРЖАВНОТО РЪКОВОДСТВО ПОРАДИ БЕЗСИЛИЕТО ДА ПОСТИГНЕ ЦЕЛИТЕ С ДРУГИ СРЕДСТВА, ЧРЕЗ МЕХАНИЗМИ, ЧРЕЗ ЛОСТОВЕ ЗАЛОЖЕНИ В САМАТА СТРУКТУРА НА ОБЩЕСТВОТО ВСЕ ПОВЕЧЕ Е ПРЕХВЪРЛЯЛО ОТГОВОРНОСТТА ВЪРХУ ОРГАНИТЕ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ. ПРИЧИНАТА Е НЕДЪГЪТ НА САМАТА СХЕМА, НА САМИЯ СТАЛИНСКИ МОДЕЛ НА СОЦИАЛИЗМА. НО КЪМ ТОВА СЕ ДОБАВЯТ И МНОГО ДРУГИ ФАКТОРИ, В ТОВА ЧИСЛО И ОТ СУБЕКТИВЕН ХАРАКТЕР. СЕГА СИСТЕМАТА ПО СЪСТАВ Е ПРЕКОМЕРНО ГОЛЯМА, КАТО ОРГАНИЗАЦИОННО СХЕМА МНОГО УСЛОЖНЕНА. И БИХ КАЗАЛ НЕЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ НЕ СЪОТВЕТСТВУВА НА РЕСУРСИТЕ, КОИТО СЕ ОТДЕЛЯТ ЗА НЕЙНОТО ФУНКЦИОНИРАНЕ. ЗАЩОТО ПОД ВЛИЯНИЕТО НА ТАЗИ ДЪЛБОКА ДЕФОРМАЦИЯ НАШАТА СИСТЕМА Е НАСТЪПИЛ ПРОЦЕС НА РАЗМИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛИЗМА, НА КОМПЕТЕНТНОСТТА, НАМАЛЯВАНЕ ЧУВСТВОТО НА ОТГОВОРНОСТ И В ПОСЛЕДНА СМЕТКА ПОЛУЧИЛА СЕ Е ДИСПРОПОРЦИЯ МЕЖДУ СРЕДСТВАТА ЗАДЕЛЯНИ ЗА СИСТЕМАТА И НЕЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ. КАТО КАЗВАМ ТОВА, ВЕДНАГА БЪРЗАМ ДА ИЗТЪКНА, ЧЕ ПРЕЗ ТЕЗИ ГОДИНИ ОРГАНИТЕ НА МИНИСТЕРСТВОТО СА РЕШИЛИ МНОГО КРУПНИ ЗАДАЧИ НАПЪЛНО УСПЕШНО ПО ОСИГУРЯВАНЕТО И ГАРАНТИРАНЕТО НА НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ, ПО ПОДДЪРЖАНЕТО НА ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД, ОКАЗАЛА Е ГОЛЯМО СЪДЕЙСТВИЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ ЦЕЛИТЕ НА НАШАТА ДЪРЖАВА НА МЕЖДУНАРОДНАТА АРЕНА, ДОПРИНЕСЛА Е ТВЪРДЕ МНОГО И ЗА ИКОНОМИЧЕСКИЯ И ПО-СПЕЦИАЛНО ЗА НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИЯ ПРОСПЕРИТЕТ

Из архивите на ДС

на страната. Специално съм длъжен да отбележа, че основната част от кадрите напълно са оправдали доверието на народа. Нямам предвид висшето ръководство. Основната част от кадрите са честни и предани на нашите идеи. Достойно са изпълнявали и изпълняват своя дълг. Но това не променя общата оценка за сегашното състояние на структурата като цяло. Това е един много раздут социален организъм, "държава в държавата", който органически вече в себе си е всмукал голяма част от деформациите. Ще дам още няколко характеристики. Другарят Гоцев вчера каза от трибуната на конференцията, позовавайки се на мое изказване, че числеността на органите на министерството е почти колкото числеността на Българската народна армия. Той само в един пункт беше неточен. Данните за състава на БНА са оповестени - 107 хиляди. Може да се създаде впечатление, че и нашите органи имат такава численост. Моята мисъл съдържаше две ограничения. Тя предвиждаше съпоставяне числеността на Министерството на вътрешните работи с БНА, като изключваше Строителната организация и вузовете. Но числеността на нашата система е много голяма. Въздържам се на този етап да я назова. При това без да съм правил съпоставки на сегашната й численост с числеността в началото на 60-те или 70-те години, тя е набъбнала минимум два пъти. В резултат на дълбокото съкращение на тази всеобхватна организация ние трябва да създадем един модерен орган за защита на националната сигурност. Имам предвид, че тази функция ще се изпълнява и в другите компетентни институции на страната. Поддържането на вътрешния ред и изпълнението на всички останали задачи, за които стана вчера дума в платформата, изложена пред Народното събрание. Трябва да съществува възможно най-добра пропорция между

Из архивите на ДС

1406

отрядите на Държавна сигурност, Народната милиция и другите служби, които съществуват в рамките на министерството. Оптимизирани по отношение на функциите и задачите, които имат да изпълняват. Изходното начало и ориентирът трябва да бъдат функциите и задачите. Механическият подход трябва да бъде абсолютно изключен. Но функциите и задачите трябва да бъдат добре обмислени, преценени, изчистени, взети в тяхния най-прецизиран вид. Казвам това, за да се освободим от илюзията, че ние сме призвани да осигурим развитието и на икономиката, и на духовната сфера, да изпълняваме функциите на настойници на обществените организации, да бъдем патерици за други структури - държавни, обществени и т.н. Това не са наши задачи.

Длъжен съм да кажа, че тази реорганизация, дълбока, решителна е въпрос за съхраняване, за оцеляване на нашата система. Съзнавам, че казвам много силни думи. Но тук аз съм непоколебим. Мисля, че те изпразяват една реалност и една перспектива, която сериозно ни заплашва. Имам шифрограми за действията на реставрационните сили в ГДР. За погрома, който те извършиха над органите на сигурността. Имам официална публикация на новия министъра на вътрешните работи на Чехословакия. В Полша нещата все още се удържат, но не е далеч деня, когато "Солидарност" не просто ще вземе тези структури в ръцете си и ще започне да я прекроява твърде смело и решително и най-вероятно с участие на специалисти на западните служби съобразно своите виждания. В Унгария знаете как се развиха нещата. Има вече твърде много данни, които говорят, че реставрационните сили у нас в България правят всичко възможно да създадат такава социално-политическа ситуация, която да позволи да нанесат подобен удар по нашата система . Казвам всичко това, за да се разбере, че тази

Из архивите на ДС

1407

твърде болезнена операция, която ни предстои да извършим е единствената възможност да изведем системата изпод този удар, да я съхраним и не само да я съхраним, но и да я направим достатъчно ефективна и устойчива, способна да противостои на подобни въздействия, за да изпълнява онези задачи, без които България не може да просъществува. И тук търся формулировка, която може да не е точна и прецизна, но която да изрази смисъла на тази реорганизация. Ние трябва да създадем система, която в условията на едно плуралистично общество, остра политическа борба, при непрекъснати опити да бъде разгромена да може да просъществува и ефективно да изпълнява своите задачи, изчистени от всичко онова, което им е чуждо и е свързано с миналия период, от всичко онова, което противоречи на Конституцията и законите. Говоря не само за службата за защита на Конституцията и конституционния ред в страната. Говоря за министерството като цяло. В основата на дейността на този орган трябва да стоят изискванията за висока нравственост, професионална нравственост, специалната подготовка на кадрите, ерудиция, висок професионализъм, вярност на кадрите към професионалния дълг. За да бъде нашият орган стабилен и да може успешно да отрязава всякакви атаки, откъдето и да идват. Осъществяването на тази сложна операция ни изправя през много тежки социални проблеми. Тъй като ще бъдат освободени хиляди хора. Нашият подход може да бъде само един - всички, които са прекрачили през рубежа за пенсиониране трябва, апелирам към вас, някои направиха това, ние трябва да дадем пример. Ще призовем към това всички останали кадри, които работят в нашата система и вече са навлезнали в пенсионната възраст. Навярно ще трябва да бъдат освободени и хора, които имат право на пенсия, макар че още не са достигнали възрастовата граница.

Из архивите на ДС

1408

В същото време трябва очевидно да предложим на онези служители, които току що са встъпили в системата на МВР, още не са навлезли дълбоко в нашата работа, които имат необходимата гражданска квалификация и могат по-безболезнено да се разделят с органите и да се устроят на гражданска работа, да направят това. Поемаме ангажимента да им окажем възможното най-голямо съдействие. Тук стигаме до системата за подбор на кадрите. Онзи ден вечерта когато обсъждахме този проблем възложих на др. Масленков да види разработката, която е направена преди известно време за обективизиране на процеса на подбора на кадрите. Това трябва на всяка цена да стане. Да се стараем освобождаването на кадрите и особено подбора на кадрите, които ще останат, окомплектоването на органите да стане колкото е възможно с по-обективно отчитане на политическите качества. Нямам предвид предишните подходи. Имам предвид политическите качества, волевите, нрадствените, професионалната подготовка преди всичко и резултатите от тяхната работа. Трябва да намерим по възможност количествените изражения на тези качества. Ситуацията ни принуждава най-широко да привлечем целия личен състав на структурите, за които става дума и ще става дума последователно. Т.е. набелязването на хората за освобождаване, като изключим онези, които ще напуснат защото трябва да се пенсионират и онези, които сами решат да напуснат. Набелязването на хората трябва да стане при пълна гласност, с участие на колективите. Разбирам, че това е нещо съвършенно непривично. Ще се разгорят страсти. Знам, че демокрацията може да ни изиграе много лоша шега. Но ако ние не направим подбора на кадрите и решението за окомплектоване на ръководните длъжности го направим без да отчетем общественото мнение ще създадем изключително голямо напрежение. Моля по този въпрос да си

кажете мнението. Той е много деликатен.

Следващият момент. Може да има два подхода. Да разточим в продължение на 2-3 години тази операция. Другият подход е да я направим колкото е възможно по-кратко. В разумно кратък срок. Какви са преимуществата на единия и другия подход? При разставяне на нашите действия в рамките на 3-годишен срок последователно ще се освобождават хората. Може би ще бъде по-безболезнено от гледна точка на интересите на хората. Но това означава 3 години системата да бъде неработоспособна, тъй като кадрите ще бъдат в състояние на безтегловност. Всеки, който знае че му предстои да бъде освободен ще насочи вниманието си към бъдещо устройване. И още един момент има деликатен. Няма гаранция че ще ни бъде даден такъв срок. Процесите могат да ни изпреварят и не ние, а други да извършат тази реорганизация и то по най-брутален начин.

И още едно съображение. През следващите години ще има рязко съкращаване на работни места и не само в материалното производство, но и в духовната сфера, в системата на социалното управление. Партийният апарат е огромен. А той след конгреса не може да остане такъв. Най-малко 10 хиляди души ще бъдат освободени. Във всеки общински комитет има по 25-30 човека. Ще останат 5 човека. Другите са все хора квалифицирани, които трябва да се устройват някъде. Така ще бъде и в областните центрове. Всичко това ще затрудни устройването на нашите кадри.

Другият подход - осъществяването на тази операция в кратък срок е по-болезнен, но той ни дава възможност по-бързо да приключим този процес. Да приведем структурата в съответствие с новите реалности, като я оптимизираме спрямо всички вътрешни и външни фактори и да и придадем колкото е възможно по-висока

Из архивите на ДС

1410

готовност за изпълнение на задачите. Така аз преценявам нещата. Може и да се лъжа. Тези съображения споделих със зам.-министрите. Те се съгласиха с тях. Сега ги докладвам пред целия Колегиум. Искам и по този аспект на тази реорганизация да чуя вашето мнение.

Още веднъж искам да наблегна, че са необходими дълбоки съкращения, ако искаме системата да просъществува. Ще започнем тази реорганизация с контраразузнавателното направление. В резултат на трите структури - Второ главно управление, бившето Четвърто управление и Шесто управление, трябва да създадеме Национална служба за защита на Конституцията. Тук присъствуват и началниците на другите основни отряди от Държавна сигурност - директора на Народната милиция, управленията за външното наблюдение, др. Барбалов е тук. Всички тези съображения касаят и вашите звена. Особено силно и в голяма степен може би тези съображения касаят териториалните структури. Аз набелязвам само принципните положения, от които трябва да изхождаме. Трябва да се освободим от всички онези функции, които не са типични за министерството и съответните структури, като преминат към министерството на правосъдието, Министерството на народната просвета и педагогическите стаи, към съветите.Това може да ни облекчи задачата.Вчера някой направи предложение да се сформира работна група, която да се занимае със структурата на министерството като цяло. Да се опита да ни предложи един оптимизиран вариант за структурата на министерството. Др. Гоцев каза, че такъв орган вече е създаден и работи.

Тъй като събитията се развиват стремително бързо днес започваме с тези три органа, три поделения и предлагам пред целия състав да излезем и да изложим честно и откровено как сто-

ят нещата, как оценяваме обстановката. Да обосновем необходимостта от тази коренна, дълбока, всеобхватна реорганизация на цялото министерство, на всички структури. Да детайлизираме нещата за тези три поделения, които трябва да бъдат обединени в една национална служба и да изложим нейните функции, задачи и структура. Предлагам аз да направя встъпление, така както го направих сега пред вас. Готов съм да ги прецизирам, да ги коригирам. След това др. Саманджиев да изложи конкретния вариант за изграждането на тази нова служба по същество. Да даде нейните параметри и да дадем възможност на аудиторията да си каже мнението. Ще ги уверим, че ще обсъдим всички изказани мнения и съображения. Ще уточним разработката и от следващата седмица ще започнем да я реализираме. Примерно на 24 т.м. окончателно да приемем разработката и да пристъпим към разстановка на кадрите. Приемате ли тези съображения и този начин на действие?

Из архивите на ДС
1411

Из архивите на ДС

1412

ДР. ВЕЛИЧКОВ

Другарю Семерджиев,

Аз като член на Колегиума искам да изразя мнението на колектива, в който работя. Ние мисля, че по естествен начин, тръгвайки от по-малкото към по-голямото, макар и скокообразно, узряхме и аз за себе си стигам до извода, че действително трябва да отидем към създаването на една съвършенно нова по функции и задачи и място в нашия обществено-политически живот национална служба за защита на конституцията. Това означава коренни измене-ния в представите на този състав, който трябва да реализира тези задачи. Става дума за скъсването с някои за времето си правилни постановки и принципи, на които се е основавала орга-низацията на самата работа и нейната реализация в практическата дейност. Напълно съм убеден, че ако отидем на частични мерки това няма да доведе до никъде. Така че аз поддържам основните постановки, които вие изложихте и начина, по който трябва да се извърши. Мисля, че трябва да възприемем втория подход, т.е. като ще режем да режем от един път, колкото и да боли. Това гарантира преди всичко една бърза реорганизация на нашата структура. А със-тава, който ще остане да се заеме с непосредствено изпълнение на задачите като не се забравят и мерките, които трябва да се предприемат за защита на социалните интереси на тези, които трябва да напуснат органите. Другият подход нищо добро няма да ни донесе. Едновременно с това ние трябва да приведем нашето стопанство в удобен вид за всякакви евентуалности. Завърших.

Из архивите на ДС

1413

ДР. СЕМЕРДЖИЕВ

Аз трябва да ви се извиня. Зная, че това не е стил на работа - да няма дискусия. Но имам важна среща. Затова ви питам споделяте ли тези съображения, които изложих.

ДР. САМАНДЖИЕВ

Напълно споделям тези съображения. Имам едно предложение. Трудно ми е сега да изложа сега функциите, структурата и всички останали подробности. Предлагам да се даде време, да речем два дни, да се подготвят функциите, задачите, това, което трябва да отпадне.

ДР.СЕМЕРДЖИЕВ

Можете ли да назовете колко отдела прибризително ще останат? Колко процентно ще бъде съкращението?

ДР. САМАНДЖИЕВ

Приблизително над 40%.

ДР. СЕМЕРДЖИЕВ

Друго - при решаването на кадровите въпроси трябва да се срещнат двата подхода - допитване до общественото мнение и предварителния подбор. Но трябва да има и въздействие на ръководството.

Има ли някой да не е съгласен с тези основни положения? Приема се. Желателно е в хода на дискусията и вие да вземете отношение. Аз поемам цялата отговорност като министър, нямам никакви колебания в това отношение. Но е желателно да доразвиете тази концепция, която аз излагам от името на Колегиума. С това приключваме.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО!

990 от 22.01

ДО
МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК АТАНАС СЕМЕРДЖИЕВ

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от Началника на 05-то управление ДС
генерал-майор САВА ДЖЕНДОВ

ОТНОСНО: Изваждане от състава на 05-то управление - Държавна сигурност някои структурни звена

ДРУГАРЮ МИНИСТЪР,

В досегашната си работа 05-то управление ДС насочваше своята основна дейност преди всичко към обезпечаване сигурността и обслужването на висшето партийно ръководство и част от държавния апарат.

Настъпилите промени в обществото, в партийните и държавните структури, засягащи в много голяма степен и органите на МВР, ни налагат преоценка на съдържанието и обема на работа във всички направления.

На архивите на ДС

Ръководейки се от решенията на пленумите на ЦК на БКП след 10 ноември 1989 година, както и от политическите изисквания на времето, ние си поставяме за задача да се освободим от редица несвойствени дейности и функции, както и от някои звена чието излизане от системата на управлението ще позволи решително да намалим числеността на състава.

В тази връзка предлагам да се прехвърлят от 05-то управление ДС в други сродни институции следните звена:

Четвърти отдел - Да премине изцяло в разпореждане на Генералния щаб на МНО.

Пети отдел (свързочен)- да премине в Министерството на Вътрешните работи, със следните незначителни промени:

1. Отделение "Оперативно-техническо", с щат 14 военизирани длъжности, предвид спецификата на задачите, които изпълнява, да остане в състава на 05-то управление ДС.

2. Да преминат щатно в отдела служби от управлението, които досега са имали и ще имат пряко отношение към неговата работа.

- От отдел "Кадри" - 2 военизирани офицерски длъжности.
- От отделение "Автотранспорт" - 3 военизирани сержантски бройки (шофьори).
- От отделение "Планово-снабдително" да се прехвърлят 3 сержантски длъжности - "началник склад".

Към управлението също имаме и свързочна бригада, разположена в Ловеч, която предлагам да премине в разпореждане на МНО.

При така предлаганите изменения в структурите на 05-то управление ДС, както и другите съкращения, които ще извършим,

Из архивите на ДС

1416

60

управлението ще намали с около 40% своя числен състав и същевременно ще осигурим звена, готови да поемат изпълнението на задачи, свързани със сигурността на висшето държавно ръководство.

Окончателната структура на управлението ще бъде докладвана по-късно.

НАЧАЛНИК 05-ТО УПРАВЛЕНИЕ ДС:
Генерал-майор
(С.Джендов)

Нап.в 2 екз.
№ 1-др.Министър
№ 2-Ръководство
05 у-ние ДС
Изп. Златанов
Нап. Симеонова - 42
22.01.1990 г.
Гр. С о ф и я

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ – ВОЙНИКЪТ НА ПАРТИЯТА
I97

Министерство на вътрешните работи
ЦЕНТР. ИНФ. ОРГ. У-НИЯ
Рег. № 1980 Екз. № 49
06 8 1990 г.
СОФИЯ

СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

9

С Т Е Н О Г Р А М А

от заседание на Колегиума на МВР, проведено на 02.08.1990 г. от 08,30 ч. в заседателната зала на министерството

1417

Д Н Е В Е Н Р Е Д:

1. Докладна записка относно по-нататъшната деполитизация на органите на вътрешните работи.

Вносител: Ст.Стоянов

2. Предложение и проект на заповед за утвърждаване на нови щатни таблици за длъжностните наименования, заплатите за длъжност и звание и пределните звания на офицерския и сержантския състав.

Вносител: н-к отдел Финансов-МВР

3. Докладна записка относно организационните, кадровите и техническите проблеми на Националното централно бюро на Интерпол.

Вносители: Л.Маринчедски и Хр.Величков

4. Докладни записки от началника на отдел "ОБМГ" и Командуващият Войските.

5. Кадрови въпроси

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

1418

10

По първа точка от дневния ред:

Ст.СТОЯНОВ:

Този въпрос не е нов. Той беше внесен в НС, в декларацията, която изготвиха и приеха федерацията на независимите професионални организации. Там този въпрос по същество е поставен на вниманието на ВНС, все пак ръководството и Колегиума е редно да си кажат мнението.

Г.БОЗУКОВ:

Др.гнерал, аз подкрепям даже тази част, в която се казва, че някои отговорни длъжности могат да не замразяват членството си в БСП, да отпадне, но по принцип считам, че обстановката в БСП е такава, че тези дни не е подходящо според мен да се повдига този въпрос. Има редица противоречия в БСП, сега във връзка с избирането на президента и мисля, че това, което се разглежда тук може да служи като инициатива да се развият някои негативни процеси.

Предлагам да отпадне, по принцип съм за, разглеждането на въпроса за деполитизация на служителите, може би на някои от следващите колегиуми да се постави на вниманието.

Т.БОЯДЖИЕВ:

Подкрепм активно и горещо предложението на полк.Бозуков. Снощи имаше пленум на ВПС с участието на парламентарната група и на общински партийни секретари. В момента, наистина обстановката в БСП е силно изострена в резултат на решенията, които се взеха във ВНС. Информацията е, че цели партийни организации имат намерение да напуснат партията.

Аз съм дълбоко убеден в целесъобразността и необходимостта на това решение, но подкрепям съображението на полк.Бозуков, че момента е такъв, че една такава наша инициатива може да стане катализатор за едно много широко и масово напускане на партията. Предлагаме да го отложим за следващия Колегиум. Така или иначе ще трябва да се вземе решение, правилно е предложението, правилни са нашите заключения, но да не вземаме сега решение, да го решим на следващия Колегиум.

Из архивите на ДС

СТ.СТОЯНОВ:

Все пак следващият Колегиум ние не знаем кога ще бъде. Така или иначе това е въпрс, който не може да бъде избегнат от платформата на новия министър, който ще излиза пред ВНС, каквото и да правим, както и да разсъждаваме, както и да гледаме на нещата, мисля, че този въпрос не може да бъде заобиколен. Всичко зависи от това, кога ще бъде представен новият кабинет. Аз не възразвам да не се огласява становището и позицията по този проблем, но по принцип ние трябва да имаме становище и това становище трябва да бъде изразено ясно и категорично в платформата на новия министър пред ВНС. И другго не би могло да бъде според мен, след като е известно какво е тук положението, какви са претнциите и изискванията към едно наистина демократично, плуралистично общество, при изискването за разделение на властите, за извънпартийност в действията и ръководството единствено от конституцията и законите, този въпрос чука на вратата. Моето предложение е, по принцип ако не възразяват членовете на Колегиума и приемат тва, което се предлага да се приеме по принцип

Из архивите на ДС

1420

ДА НЕ СЕ ОГЛАСЯВА, А ДА СЕ ИМА ПРЕДВИД В ПЛАТФОРМАТА НА ИЗБРАНИЯ МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИЯ МИНИСТЪР ЗА ПО-НАТАТЪШНАТА РАБОТА НА МИНИСТЕРСТВОТО ПРЕД ВНС.

Т.БОЯДЖИЕВ:

Очевидно, ще се правят опити кабинета да се състави бързо, но аз лично не считам, че ще стане по-рано от 20 дни. На практика през това време духовете ще са се успокоили и този исторически компромис, който беше направен, ще бъде възприет от партията.

Аз подкрепям предложението с това допълнение:

В платформата на МВР да се разработи и включи въпросът за партийното членство на служителите на МВР и т.н. не по този конкретен пункт сега да вземем решение, сега да вземем решение, че в платформата трябва да се разгледа въпросът и да се внесе с цялостния пакет мероприятия, които ще се правят в министерството докрай, за да се изпълни досега действащата платформа.

Л.МАРИНЧЕВСКИ:

Аз предлагам ние да вземем решение, че заставаме зад това предложние по принцип, но сега да не излизаме пред ВНС.

КР.САМАНДЖИЕВ:

Ние трябва да бъдем конюнктурни, че днес положението е такова. Кризата е всеобща. Това е известно на всички ни, че и в партията има голямо клатушкане, че и в партията има една особено голяма съпротива на днешния ден, но бъдещето ние трябва да го гледаме реално и да се има предвид, че при сформирането на новото правителство, ние ако

Из архивите на ДС

НЕ СМЕ ИЗЛЕЗЛИ С ЕДНА ТАКАВА ПЛАТФОРМА, В КОЯТО Е ВКЛЮЧЕНА ДЕПОЛИТИЗАЦИЯТА, ТУК ЩЕ ИМА УПРЕЦИ КЪМ МИНИСТЕРСТВОТО И ОТ СТРАНА НА ДРУГИ ПОЛИТИЧЕСКИ СИЛИ, ДВИЖЕНИЯ, ПАРТИИ И Т.Н. НИЕ ЩЕ БЪДЕМ МНОГО ПО-СТАБИЛНИ С ТАЗИ НАША ПОЗИЦИЯ. ТОВА Е МОЕТ МНЕНИЕ, ОТ КОНТАКТИТЕ, РАЗГОВОРИТЕ, КОИТО СЪМ ИМАЛ, ПРИ НАС, В НАШИЯ СЕГАШЕН СЪСТАВ, ДЕЙСТВАЩИЯТ, НЕ СТАВА ВЪПРОС ЗА ТОЗИ, КОЙТО Е МИНАЛ ПРЕЗ НАС, ИМА ЕДНА НАГЛАСА, ЧЕ НИЕ ТРЯБВА ДА БЪДЕМ ДЕПОЛИТИЗИРАН ОРГАН И НАШИТЕ ХОРА, ДОКАТО СЛУЖАТ В МВР НЕ ТРЯБВА ДА БЪДАТ ЧЛЕНОВЕ НА КАКВАТО И ДА БИЛО ПОЛИТИЧЕСКА ОРГАНИЗАЦИЯ.

ТУК ВЕЧЕ Е ДРУГ ВЪПРОСЪТ, КОГА НИЕ ТРЯБВА ТОВА ДА ГО ОБЯВИМ, НО НА ДНЕШНИЯ КОЛЕГИУМ, АЗ МИСЛЯ, ЧЕ ТРЯБВА ДА ВЗЕМЕМ РЕШЕНИЕТО ЗА ДЕПОЛИТИЗАЦИЯТА НА СЛУЖИТЕЛИТЕ.

1421

Л.КАЦАМУНСКИ:

В АРГУМЕНТ НА ПРОТИВНОТО, ТОВА КОЕТО СЕ ПРЕДЛОЖИ ТУК ДА СЕ ЗАБАВИ, ЧЕ СЕГА НЕ Е УМЕСТНО ДА СЕ ОГЛАСИ, ЧЕ СЕГА ИМА КОЛЕБАНИЕ В ПАРТИЯТА ИЛИ МОГАТ ДА СЕ ПОЛУЧАТ ДРУГИ НЕПРИЯТНИ НЕЩА, ОТЦЕПВАНЕ И Т.Н. ТОВА ОЩЕ ПОВЕЧЕ, ДЙСТВИТЕЛНО ОРГАНИТЕ НА МВР ДА СЕ ДЕПОЛИТИЗИРАТ, ТОВА ВАЖИ И ЗА ПАРТИЙНИТЕ ЧЛЕНОВЕ В МВР И ТЕ МОГАТ ДА ОТИДАТ В ЕДНАТА И В ДРУГАТА КРАЙНОСТ И КОЛКОТО НИЕ ПО-БЪРЗО ГО НАПРАВИМ, ПО-ДОБРЕ ЩЕ БЪДЕ, МОГА СПЕЦИАЛНО ДА КАЖА ЗА СИСТЕМАТА, КОЯТО АЗ ПРЕДСТАВЛЯВАМ, ПРИ НАС Е ПЪК ОЩЕ ПО-ТЕРСЕНЕ. И ВЧЕРА ИДВАТ ЖУРНАЛИСТИ ТЕ ПИТАТ "С КОЯ ПАРТИЯ СИ". ТОВА СА И ПО ДЕЛАТА, КОИТО ВОДИМ СЕГА ПО-ГОЛЕМИ И ПО-МАЛКИ ДЕЛА И ГОЛЕМИ НЕПРИЯТНОСТИ ЩЕ СИ ИМАМЕ. РАЗБЕРЕТЕ ГО.

МОЖЕ И ПРАВИЛНО ДА СЕ ПОИЗЧАКАТ НЕЩАТА, НО В СЪЩОТО ВРЕМЕ КОЛКОТО Е ПО-ГОЛЯМО ИЗЧАКВАНЕТО, ТАЗИ ПАРТИЙНА ПОТЕРИЯ МОЖЕ ДА СЕ ПРЕНЕСЕ И В НАШИТЕ ОРГАНИ, МЕЖДУ САМИТЕ СОЦИАЛИСТИ, КОИТО СМЕ ЧЛЕНОВЕ НА ПАРТИЯТА.

Из архивите на ДС

1422

Може и ние да създадем напрежение вътре в нашата система коет няма да бъде в унисон с времето, даже това, което действително искаме да запазим и това вярую което сме имали или нямали и т.н.

Л.КОСТАДИНОВ:

Др.Стоянов, аз подкрепям това, което kаза др.Саманджиев, ние знаем какво е мисленето на РДВР, то е изразено писмено те кетогорично всички колективи са за пълна деполитизация на органите на МВР, т.е. ние не можем да отлагане.Те очакват едно решение от Колегиума по този въпрос. Вярно е, че обстановката е сериозна, сложна в партията, но аз считам, че ние трябва да вземем решение, да се приеме този документ сега от Колегиума, друг е въпросът дали кога, утре, аз дори щях да поставя въпроса практически кога ще се постави този проблем в ВНС, аз не знам kak трябва да се подходи, но ние смятам, че не бива да го отлагаме.

ХР.ВЕЛИЧКОВ:

Предлагам такова решение да вземе: Колегиумът на МВР застава зад становището, че органите на МВР следва да бъдат напълно деполитизирани и решаването на въпроса да се възложи с идването на новия министър да го постави съответно във ВНС или да залегне в програмата му, да се реши още с първите актове на новия министър да бъдат свързани с реализирането на проблема.

Веднаж ние утвърждаваме нашето мнение, втори път той го поставя.

Из архивите на ДС

Т.БОДЖИЕВ:

В ЦЕЛИЯ ДОКУМЕНТ В ДОКЛАДНАТА ЗАПИСКА ЕДИНСТВЕНОТО, КОЕТО МЕ СМУЩАВА Е ЕДНА ЕДИНСТВЕНА ДУМА "ДА ЗАМРАЗЯТ ЧЛЕНСТВОТО СИ В ПОЛИТИЧЕСКИ ПАРТИИ И ДВИЖЕНИЯ И ДА НЕ СЕ ЗАНИМАВАТ С ПОЛИТИЧЕСКА ДЕЙНОСТ ПО МЕСТОРАБОТА И МЕСТОЖИВЕЕНЕ. ТОЗИ ВЪПРОС МИСЛЯ, ЧЕ ВСЕ ОЩЕ ЩЕ ПРЕДИЗВИКВА АКО ЩЕТЕ И ЮРИДИЧЕСКИ СПОРОВЕ. МОЖЕМ ЛИ ДА ЗАБРАНИМ НА НЯКОГО, ЗАЩОТО Е СЛУЖИТЕЛ НА ЕДНА ОРГАНИЗАЦИЯ, ДА ИМА НЯКАКВИ УБЕЖДЕНИЯ И ПО МЕСТОЖИВЕЕНЕ, ИЗВЪНРАБОТАТА СИ, ИЗВЪНСЛУЖЕБНИТЕ СИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ДА ГИ ИЗРАЗЯВА. ТОВА ЩЕ ПРЕДИЗВИКА ПО ВСЯКА ВЕРОЯТНОСТ ДИСКУСИИ В НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ. ДА ГО РЕШАВАМЕ ИМПЕРАТИВНО СЕГА НИЕ МИСЛЯ, ЧЕ МАЛКО ИЗПРЕВАРВАМЕ НЕЩАТА. ДА СТИГНЕМ ДО КАТЕГОРИЧНОСТТА "НИКАКВА ПОЛИТИЧЕСКА ДЕЙНОСТ ПО МЕСТОРАБОТА, НИКАКВИ ПОЛИТИЧЕСКИ ОРГАНИЗАЦИИ В МВР", ДРУГОТО ДА ОСТАВИМ В ПЛАТФОРМАТА ДА СЕ РЕШИ. ЗАЩОТО АКО ГО РЕШИМ СЕГА, АКО ТОВА ДОБИЕ ГЛАСНОСТ И АКО ЗАПОЧНАТ НАШИТЕ СЛУЖИТЕЛИ ДА ИЗЛИЗАТ ПО МЕСТОЖИВЕЕНЕ, ПРОСТО СЕ СТРАХУВАМ.

СТ.СТОЯНОВ:

С ПОСЛЕДНИТЕ РЕШЕНИЯ ПОЛИТИЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ СЕ ИЗВЪРШВА ПО МЕСТОЖИВЕНЕ, ТЯ ПО МЕСТОРАБОТА НЕ СЪЩЕСТВУВА. ТАКА ЧЕ ПО СЪЩЕСТВО ЦЯЛАТА ПАРТИЙНА РАБОТА СЕГА СЕ ВОДИ ТАМ И АКО ГО ОСТАВИМ ТАКА ПО СЪЩЕСТВО НИЩО НЕ ПРОМЕНЯМЕ. ВЯРНО Е, ДЕЙСТВИТЕЛНО ПО ТОЗИ НАЧИН СЕ ОГРАНИЧАВАТ ОСНОВНИ ПРАВА НА ГРАЖДАНИТЕ, НО СЛЕД КАТО СЕ РАБОТИ В ТАКОВА ВЕДОМСТВА, СИСТЕМАТА Е ТАКАВА.

КР.САМАНДЖИЕВ:

ТУК МОЖЕМ ДА ПРАВИМ АНАЛОГ С НЯКОИ ДРУГИ СТРАНИ.

Т.БОЯДЖИЕВ:

В МНОГО СТРАНИ ТОВА ГО НЯМА.

Из архивите на ДС

1424

Л.КАЦАМУНСКИ:

Няма го, но там няма тази плурализация на мнения.

Й.ОРМАНКОВ:

Не съществуват никакви причини за тревога, напротив, министерството и неговите служители, нееднократно бяха сочени kато един положителен и приятен за нас пример за едно толерантно и политически зряло поведение във връзка с тези събития, които стават от няколко месеца насам.Следователно тревогите ни, че тъкмо нашето политическо поведение, изразяващо се в отказ от членство в политически партии и организации не смятам, че ще бъде едва ли не kато парола, kато катализатор както др.Бояджиев kаза, напротив, това ще бъде едно продължение на досегаследваната линия. Аз не смятам, че по някакъв начин се посяга върху граждански те права на служителите на министерството, тъй kато те винаги имат открита алтернатива, който не желае да се съобрази с това изискване на служител в министерството, може да бъде освободен и да членува в която пожелае политическа партия по местоживеене. От друга страна не ме задоволява редакцията на същото това изречение, което др.Бояджиев прочете по глагола "замразява". Какво значи замразява, т.е. той пak си остава член на тази партия формално, само че не ходи на събрания и не плаща членски внос, той прекратява членството си, а в един прекрасен ден и устава на тази партия, за която става дума, дава възможност гражданите физически лица отново да кандидатстват да бъдат приемани в тази партия, т.е. по общия ред, иначе замразява е kато слагане в нафталин.

Аз съм затова да се вземе решение и не с такива мъгляви формулировки "да влезе за обсъждане, платформата и т.н.".

Из архивите на ДС

1425

Присъединявам се към изказаните мисли, че това трябва да стане. Лично мен малко ме смущава, че вземаме едно такова служебно решение по партиен въпрос. Не зная как прозвучава това и след това с оглед на изказаните реплики дали се замразва или се прекратява аз бих казал, че това не е достатъчно, затова защото сега ще възникнат веднага въпросите все пак ние трябва да дадем, поне на нас да бъде ясно а след това да последват указания защо това замразяване за какъв период от време ще бъде.

Щом употребим думата прекратяване, следва ли да пишем, че след като пратява членството си в партията, в бъдеще му се разрешава какво и какво му се забранява. Утре даден служител или офицер от МВР ще пише някаква статия във вестника. Ние трябва да си дадем отговор - той правилно ли е постъпил като е излязъл във статията или е нарушил някакви принципи, наши решения. Има неща, с които трябва да сме наясно. Примерно той има ли право да излиза в пресата по политически въпроси - няма, щом сме деполитизирани, но по други въпроси има ли право.

СТ.СТОЯНОВ:

Ангелов, аз мисля, че сега не е нито времето, нито мястото ние сега да отиваме в такива детайли и да разработваме цялата технология, да разработваме всички механизми какво може и какво не може. Основното и главното за нас е принципа - докато работят в органите на МВР, служителите да не членуват в политически партии и движения, да н не занимават с политическа дейност,затова предлагам да формулираме решението: приема предложението за пълна деполитизация на органите на МВР.Да се предложи на ВНС да приеме съответно решение.

Из архивите на ДС

1426

18

Т.БОЯДЖИЕВ:

По спора за думата. Прие се, че президента замразява партийното си членство, висшият държавен глава, ние искаме да забраним. Аз отново настоявам затова, дайте да не бъдем по-праволверни от папата, това е процес. Дайте да не избързваме с решния, декларативни, дефинитивни, нетърпящи никакво възражение и т.н. По тези въпроси в нашата общественост ще има разговори още, да го вкараме в платформата, да го дадем като съображение, да го дадем като убеждение на това ръководство, но да не разпореждаме в момента ВНС веднага ще го вкара в дневния ред, ще създадем прецедент.

Аз предлагам тази формулировката, която казах в началото "служителите на МВР не могат да членуват в политически организации и да се занимават с политическа дейност", но в платформата, която ще се разработи, която ще се докладва във ВНС.Другите предложения са сега да решим.да го вкараме във дневния ред на ВНС.

СТ.СТОЯНОВ:

Това внасяне във ВНС ще стане чрез платформата на новия министър.

Т.БОЯДЖИЕВ:

Ние сме го решили,деполитизация в органите има, няма нито една партийна организация в тези органи, изнесли сме се по местоживеене и това очевидно ще се ликвидира.Историческата необходимост го изисква, но да не го решаваме с административно решение, след като предстои този въпрос наистина да се обсъжда, не само в партията.

Из архивите на ДС

19

Н.СЛАВЧЕВ:

По изречението "докато служат в органите да не членуват в политическипартии", ако оставим някаква вратичка, ние ще си създадем напрежение в органите на МВР, един член на БСП, друг член на БКП, трети на БЗНС и т.н. и ще се създават проблеми. Една значителна част от служителите на министерството имат нагласата да бъдат надпартийни органи, от разговорите, които са водени, това се установява, една друга част формално са прекратили членството си в партията и не са се записали и по местоживеене. Ние на няколко пъти се опитвахме да установим какъв е този процент, така и не успяхме да установим, поради това, че една част не желаят да споделят, но това е истина, от разговори се установява, че те не членуват не плащат членски внос и не участват в политическия живот по местоживеене. Това не означава от друга страна, че те са си променили своите убеждения и своите възгледи, т.е. те стоят зад определена партийна линия. Истина е, че една част от служителите се вълнуват от избора на Ж.Желев за президент на страната, не зная дали не е целесъобразно служебните колективи да проведат разговор по този въпрос и ако трябва тук да се насочат усилията на служебните ръководства за разясняване декларацията на А.Луканов пред ВНС за необходимостта от този компромис на този етап, за да може ако трябва служителите на министерството да подкрепят кандидатурата на президента.

1427

Кр.САМАНДЖИЕВ:

А.Луканов призовава цялата общественост в България, не само членовете на БСП и привържениците.

Из архивите на ДС

1428

Т.БОЯДЖИЕВ:

Въпросът може да се коментира не като партиен въпрос, това е въпрос на нацията. Идейните спорове се решават не от партийната членска книжка, от това което всеки изповядва сам за себе си. Така че споровете ако ги има в нашите колективи сега, като си хвърлим членските книжки няма да изчезнат защото това е ежедневие, въпросът е да няма политическа дейност, да не се разрешава организирането на такава дейност, което ние дефинитивно сме го казали - няма такива партийни организации.И ако някой тръгне да създава организация, тогава съответно трябва да се вземат съответните служебни мерки.

КР.САМАНДЖИЕВ:

Явн въпросът ще се реши с утвърждаването на правителството.

СТ.СТОЯНОВ:

Втори вариант, приема предложението служителите на МВР да не членуват в политическипартии и движения.и да не се занимават с политическа дейност.В платформата на новия министър на вътрешните работи пред ВНС да се постави този въпрос за вземане на съответно решение.

Добре. Този вариант се приема.

Ако няма друго, да приключваме п тази точка от дневния ред.

Министерство на вътрешните работи
ЦЕНТР. ИНФ. ОРГ. У-НИИ
Рег. № I 1006 Екз. № 29
16 8 1990 г.
СОФИЯ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

2

1

Строго секретно

И Н Ф О Р М А Ц И Я

ОТНОСНО: Оперативната обстановка и някои основни направления на дейност по линия на НСЗК

Създаването на службата за сигурност под названието Национална служба за защита на конституцията, заедно с регионалните служби за защита на конституцията е част от цялостното обществено-политическо преустройство в България след 10 ноември.

Употребяваното сега название може да се приеме като условно и работно. Продължава работата по усъвършенствуване и прецизиране на нейните функции и структури.

Понастоящем НСЗК функионира като служба за сигурност без репресивни и административно-разпоредителни, а главно информационни правомощия, отнасящи се до събиране, обработка и съхряняване на сведения, данни и информация за подготвяни, извършващи се или вече извършени престъпления, засягащи националната сигурност, конституционно установената демократична система на управление, правата и свободите на гражданите. Изградена е на мястото на изцяло разформированите бивши централни поделения на ДС, като преимуществено е съхранено контраразузнавателното направление на дейност.

От разформированото Шесто управление-ДС, след съкращение от 40%, валидно за всички бивши поделения на Държавна сигурност, е преназначен в НСЗК оперативен състав с добра

Из архивите на ДС

професионална подготовка и неучаствували в репресии преди 10 ноември. От функциите на бившето Шесто управление са съхранени структурите за борба с вътрешния и международния тероризъм и организираната престъпност с паметници на културата и предмети с историческа и художествена стойност.

По този начин може определено да се заяви, че е приключен един мрачен и неприятен за самите служители период от дейността на българските служби за сигурност.

1430

Националната служба за защита на конституцията функционира на основата на принципите за независимост от партиите и върховенство на закона; конституционно определена подчиненост на службата и нейната дейност; парламентарен контрол; разумна достатъчност на силите и средствата; опора и ефективно подпомагане самозащитата на обществото, т.е. тясна координация и сътрудничество с всички обществени сили, държавни, стопански и други органи и организации, заинтересовани от опазването на сигурността и обществения ред; оптимално съчетаване на секретността и гласността в работата; системно привеждане структурата, дейността и ефективността на контраразузнаването в съответствие с настъпващите изменения в оперативната обстановка и степента на реална застрашеност на сигурността и конституционната уредба на страната.

В съответствие с тези основополагащи принципи се наложи приемането на нова контраразузнавателна доктрина. Според нея дейността на НСЗК при новите условия се съсредоточи върху защитата на приоритетните национални, икономически и

отбранителни интереси на обществото, защитавани от конституционното устройство на страната, които могат да бъдат обект на посегателство от страна на различни враждебни сили. Рационалното противодействие срещу такива посегателства и сили се осъществява строго селективно на основата и в съответствие с разкритите достоверни факти за дейността на съответния противник и действителната насоченост, структура, организация и тактика (почерк) на този противник или на други субекти (лица и групи), нарушаващи законите на страната.

Из архивите на ДС

От досегашната обща система за сигурност се преминава към изграждането на конкретна и ефективна система от мерки за опазване на действителната държавна и военна тайна и други значими национални интереси, както и за защита на лицата, които са носители на такава тайна. Това означава, че се заемат позиции там, където има секрети, където може да се появи противникът и където той не ни очаква, както преминаването от пасивни и изчаквателни мерки към активни, настъпателни, изнесени напред действия по чуждите разузнавания, в това число и зад граница.

Усложнената и в някои моменти изострена политическа обстановка преди и по време на изборите от гледна точка на ръководството и служителите на НСЗК беше оценена като практическа възможност за проверка на нейната нова роля и точно място в обществото.

В съответствие с основните принципи и насоки за нейното изграждане, дейността на НСЗК в навечерието и по време на

Из архивите на ДС

1432

изборите беше насочена към осъществяване на следните главни цели:

– твърдо отстояване мястото ѝ на надпартийна институция, функционираща единствено в рамките на Конституцията и законите на страната;

– утвърждаване на нейната роля като защитник на националната сигурност, конституционно установения обществен строй и законните права, свободи и интереси на държавата и българските граждани, без оглед на тяхната политическа принадлежност;

– широкото ѝ обществено признание като действителен гарант за провеждането на свободни и демократични избори при равни условия в предизборната кампания за всички законно установени политически сили.

Реализирането на поставените се извърши чрез изпълнението на няколко основни задачи:

1. Разкриване евентуални опити на чужди сили за пряко вмешателство или влияние под различни форми върху хода на предизборната кампания и крайните резултати от изборите.

2. Осигуряване на информационни, организационни и други условия за даване широка обществена гласност на подобни опити и действия.

3. Поддържане на постоянна готовност за предотвратяване и пресичане на престъпления против конституционния строй с висока степен на обществена опасност и широк резонанс, целящи дестабилизиране на обществено-политическата обстановка в

Из архивите на ДС

1433

изборния период.

Определящ фактор за реалното практическо изпълнение на посочените задачи беше тясната координация и взаимодействие с всички обществено-политически сили, държавни, стопански и други органи и организации, заинтересовани от опазването на общонационалните интереси.

С оглед успешното изпълнение на тези задачи и организиране на сътрудничеството между НСЗК и нейните подразделения и обществеността в предизборния период и по време на изборите бяха приети следните мерки:

1. Задачите, чието изпълнение осигурява провеждането на свободни и демократични избори при равнопоставеност на политическите сили, бяха изведени като приоритетни в дейността на НСЗК и регионалните СЗК в периода до 17 юни т.г.

2. От НСЗК и особено от регионалните СЗК бяха определени компетентни служители, които поддържаха постоянен контакт с националните и регионалните ръководства на политическите партии и съюзи, за взаимно информиране и уреждане на възникващите въпроси по конституционни и законови нарушения, свързани с изборите.

3. Ръководствата на НСЗК, столичната и регионалните СЗК организираха постоянно действуващи приемни за оказване на консултативна помощ и получаване на информации и сигнали от наши и чужди граждани по въпроси, свързани с:

- нарушения на конституционните права и свободи на отделни граждани, на политически, професионални, етнически, религиозни

Из архивите на ДС

и други обществени организации и групи в миналото и понастоящем:

– тероризъм;

– контрабанда с оръжие и наркотици;

– организирана престъпност с участие на български и чужди граждани;

– политическа и стопанска корупция, извършвана от политически лидери и стопански дейци, която нарушава съществено националните интереси и социалната стабилност в обществото;

– наличие на предпоставки за крупни аварии в промишлеността, транспорта и съобщенията и създаване заплахи за унищожаване на природната среда, породени от некомпетентност, престъпна небрежност или злоумишлени действия на длъжностни лица и отделни граждани;

– наличие на нелегални и забранени от закона организации, изградени на националистически и религиозен принцип, изповядващи расова, етническа или религиозна нетърпимост или засягащи териториалната цялост на страната.

4. С ръководствата на режимните и други икономически обекти, ведомства и фирми от национално значение НСЗК и регионалните СЗК се разработиха конкретни мерки за информиране и предотвратяване на вредителски, саботажни и диверсионни действия, водещи до дестабилизация на обстановката.

5. В районите със засилено етническо напрежение на национална и религиозна основа и в пограничните райони с либерализиран заградителен режим, регионалните служби на СЗК

1434

Из архивите на ДС

изградиха постоянна и надеждна връзка с ръководствата на всички политически сили на територията, за осигуряване на нормална обстановка в предизборната кампания и свободно гласуване.

Доказалите своята ефективност мерки са заложени като основа за сътрудничество на НСЗК с обществеността и гласността в нейната бъдеща дейност.

1435

Вследствие на критичен и задълбочен анализ на изминалия период, сега като основна задача пред контраразузнавателните служби на България се поставя разкриването, предотвратяването и пресичането на:

- шпионската дейност на специалните служби на други държави, извършвана срещу НРБ;

- опити за подриване на националната и териториалнта цялост на страната;

- опити за подриване, отслабване и насилствена промяна на конституционно установения строй;

- терористично-диверсионната дейност с участие на външни и вътрешни сили;

- застрашаващите националната сигурност действия на организираната престъпност, наркобизнеса, контрабандата с оръжие, исторически ценности, произведения на изкуството и други предмети и стоки в особено големи размери по каналите на международния транзит, който за България е особено актуален.

Посочената по-горе дейност се извършва от специални задгранични служби, от терористични нелегални организации и престъпни елементи при спазване на строга конспирация и с

Из архивите на ДС

1436

използуването на секретни сили и средства. На всички е известно, че специалните служби на всяка държава, включително и на тези, които извършват разузнавателно-информационна дейност спрямо България, вербуват своя агентура от средите на българските граждани.

С особена динамика се характеризира оперативната обстановка по линия на специалните служби на нашите съседки Турция, Гърция и СФРЮ. Традиционно тези държави поддържат силен и добре организиран апарат за разузнавателно проникване на наша територия.

Едно от основните направления на работа в НСЗК е борбата срещу подривната дейност на турските специални органи, действуващи от територията на Турция и България и в трети страни. Независимо от процесите на разведряване и демократизация те продължават с неотслабваща сила своята разузнавателна дейност срещу България. В тази насока активно се използуват разузнавателните пунктове в Европейската част на Турция – Истанбул, Одрин, Лозенград, Текирдаг и Бурса.

Наред с тоталния сбор на сведения от военен, политически и икономически характер, особен интерес се проявява към социалната информация, като акцентът се поставя върху процесите сред българските турци и действията на ДПС, с цел скритото му направляване и укрепване като политическа партия.

Националната разузнавателна организация на Турция и нейните разузнавателни пунктове широко използуват в своята работа прикритията за легендировка на свои кадрови служители и

От архивите на ДС

агенти. Основният метод в тяхната разузнавателна дейност е агентурният. Ангажират се наши граждани – гостуващи, транзитно преминаващи и служебно пребиваващи на турска територия.

За решавани на разузнавателно-подривни задачи пряко са ангажирани и изселническите националистически организации и движения, изградени на антибългарска основа в Турция и Западна Европа. Те се използуват като прикритие на МИТ за събиране на разузнавателни данни и изучаване на подходящи за вербовка наши граждани.

1437

За събиране на разузнавателна информация турските специални служби активно използуват технически средства, разположени в близост до държавната ни граница.

Специална роля за разузнавателно и политическо проникване на наша територия се отрежда на турските дипломатически представителства в София, Пловдив и Бургас. Техният състав нараства особено в последните 7 месеца и в момента наброява 58 души срещу значително по-малък български персонал в Турция. От позициите на турските дипломатически представителства работят три прикрити резидентури на разузнаването в състав от 6 кадрови разузнавача и 5 платени агента от средите на дипломатическия персонал. Заедно с това функционира и резидентура на военното разузнаване на Турция в състав от 3 души.

Като основни източници за събиране на разузнавателна информация се привличат лица от средите на българските турци, а също и българи срещу заплащане.

Особено внимание се отделя на Движението за права и

Из архивите на ДС

1438

//

свободи. Разполагаме с проверени данни, че вече е осъществено агентурно проникване в ръководството сред привържениците на движението и по безспорен начин е установено, че висши представители на разузнаването и дипломацията на Турция поддържат контакти с членове от ръководството на ДПС на наша и турска територия. Чрез тях, в нарушение на конституцията и законите на страната, те финансират и направляват дейността на движението. Понастоящем разузнаването търси пътища и условия за директен подход към Меди Доганов и създава предпоставки за негово посещение в Турция.

На турска територия се извършва специален подбор и подготовка за политическа работа на наши граждани от средите на заминалите през лятото на 1989 г., с цел включване в дейността на ДПС след завръщането си в България.

За да не бъде обвинена Турция в намеса във вътрешните ни работи, разузнаването и дипломацията прикриват значителната помощ, която се оказва на ДПС, чрез различни фондации, институти и частни лица в трети страни.

В резултат на събран и натрупан дългогодишен опит сега НСЗК разполага със значителни информационни позиции за разкриване и документиране нелоялната дейност на турската държава и нейните специални служби срещу интересите на България и е в състояние да предоставя на правителството документи, оценки и становища, които да се използуват при решаването на националния въпрос и в областта на двустранните отношения с Република Турция.

Из архивите на ДС

12

Интересите на политическото и военното разузнаване на Гърция са насочени главно в следните направления:

1. Събиране на информация ~~с военен характер~~ за военния потенциал на страната, за кадровите и структурните промени в БНА, провеждани учения, отбранителна промишленост и свързаната с нея конверсия.

1439

2. Икономическа и социално-политическа информация за стопанските възможности на страната и външноикономическите й връзки с трети страни, политически партии и организации и тяхната дейност.

3. През последните години гръцките разузнавателни органи засилиха своя интерес към българските граждани от каракачански произход, тяхната численост, местоживеене, колективни форми на живот в общността. Официалните представители на Гърция у нас им оказват специално внимание и помощ. Без ограничения, прилагани за останалите български граждани, и с предимство им се предоставят визови и други облекчения при пътуване за Гърция.

Гръцките служби за сигурност и разузнавателните органи вербуват сред тях агентура за работа на наша територия. В бъдеще тази дейност ще се засилва с оглед на дългосрочните политически цели на Гърция да издигне етническото самосъзнание на каракачаните в България, наброяващи 10 хил. души, като самостоятелна народностна общност, която може да бъде използувана при възникване на политическа необходимост.

Традиционно гръцките разузнавателни служби използуват две структурни форми за дейност срещу България:

Из архивите на ДС

1440

1. Постоянни разузнавателни пунктове в Северна Гърция – Солун, Александропулис, Драма, Кавала и Комотини.

2. Проникване под дипломатическо прикритие и по каналите на временнопребиваващи в страната гръцки граждани (търговци, студенти, гости, туристи).

В посолството на Гърция в София са назначени 4 военни разузнавача и 1 служител на политическото разузнаване, като до края на годината се очаква пристигането на още един.

През 1989 г. са извършени 10 вербовки на наши граждани, а през първите шест месеца на тази година – 5. В продължение на около една година са регистрирани 4 вербовки само на български граждани от каракачански произход.

Може да се очаква, че ще се запази тенденцията на активност на гръцките специални служби спрямо нашата страна. За това допринасят развитието на вътрешните политически и икономически процеси в България, нарастването на туристическия и търговския поток на български граждани към Гърция, които по правило са поставени в неравноправни и неизгодни позиции и са уязвими за действията на гръцките разузнавателни органи.

Разузнавателните служби на СФРЮ проявяват подчертан интерес към развитието на обществено-политическите процеси в нашата страна, отбранителната способност и икономическия потенциал.

Със свои сили и средства те се опитват да провеждат политическата линия на държавното ръководство на федерацията и

Из архивите на ДС

СР Македония за подклаждане на т.нар. македонски въпрос, създаване на промакедонски организации и изтръгване на отстъпки от българското правителство в това отношение.

През последните две години разузнавателната резидентура под дипломатическо прикритие в София беше попълнена от нови и по-добре подготвени служители. Тя включва и търговци, работещи в постоянните представителства на 20 югославски фирми в София.

1441

Резидентурата на военното разузнаване включва 2 военни аташета в посолството и 2 разузнавачи на прикритие в югославски търговски представителства.

Службата за държавна сигурност (СДВ) поддържа резидентура от 2 дипломати и 2 търговци, 1 контраразузнавач в консулската служба и 2 служителя по сигурността на посолството.

В края на 1989 г. резидентурата под дипломатическо прикритие насочи своето внимание към дейността на промакедонската организация "Илинден" и обществено-политическите процеси в Пиринския край. Най-активно вмешателство във вътрешните работи на нашата страна осъществиха секретарят по културните въпроси Милица Кнежевиц и постоянният кореспондент на в. "Нова Македония" Владимир Тулевски.

Органите на политическото и военното разузнаване на СФРЮ поддържат разузнавателни пунктове в Ниш и Скопие, които провеждат активна разузнавателна дейност срещу България. Те разширяват вербовъчната работа сред българските граждани, живеещи или временнопребиваващи в Югославия, при което използуват провокации, шантаж и насилие.

Из архивите на ДС

1442

15

От началото на 1989 г. са регистрирани общо 6 вербовки на български граждани.

Очаква се и през следващите години, в зависимост от развитието на вътрешноюгославските процеси, да продължи разузнавателната дейност срещу България, като се даде приоритет на промакедонските политически структури от типа на ОМО "Илинден".

Независимо, че в НСЗК няма специализирана структура за наблюдение на специалните служби на Румъния, общият контрол показва, че до края на 1989 г. тази страна поддържаше постоянна резидентура на своите специални служби, прикрита в посолството, която понастоящем е закрита.

Румънската страна обаче проявява подчертан интерес към т.нар. влашко население в България. Нейни емисари се стараят да образуват организации и групи на националистическа основа, които да поставят искания за признаване на малцинствени права и по този начин да се превърнат в политически фактор, който да бъде използуван за интересите на румънската външна политика.

Значително се повиши ролята на специалните служби на САЩ и Западна Европа, които активизираха разузнавателно-информационната си дейност. Разузнавателните акции на техните резидентури са насочени към събиране и анализ на актуална информация за политическата обстановка, състоянието на политическите сили и процеси в страната, функциониране, намерения и бъдещи планове на органите на държавната власт и

Из архивите на ДС

управление. Политико-икономическите и военните секции, наред със сведенията за структурата, платформите и лидерите на партиите, интензивно изучават икономическия и военен потенциал на страната.

Политиката на западноевропейските страни, въпреки различните нюанси, се определяше от схващането, че източноевропейските държави (в това число и България) трябва да преминат от етапа на тоталитарно към демократично общество по пътя на постепенния мирен преход, без резки сътресения, дестабилизиращи обстановката и застрашаващи сигурността на континента. Преминаването към нов европейски ред е свързано, според тях, с премахването на изкуственото разделяне на Европа на две зони на влияние и излизане от състоянието на изключителна зависимост на сигурността от двете "свръхсили". Прави впечатление, че те определят като своя първостепенна задача подпомагането с политически и икономически средства процесите на либерализация и демократизация в Източна Европа както в двустранен план, така и чрез ЕИО.

Разузнавателните служби на западноевропейските страни насочиха усилията си към събирането на информация за съотношението на политическите сили, структурата, платформите и лидерите на партиите, организациите и движенията. Интензивно се изучават икономическият и военният потенциал на страната.

Нарастващият интерес към въоръжените сили се определя както от становището на представители на страните-членки в Политическия комитет на НАТО, че Варшавският договор е в процес

1443

Из архивите на ДС

1444

на разпадане, така и от обстоятелството, че БНА е стабилизиращ фактор във вътрешнополитически план и основен елемент от системата, гарантираща външната сигурност.

Прави се извод, че България е заинтересована от съществуването на ОВД, поддържа висока боеготовност на армията и извършва реорганизация не за да намали въоръженията, а осъвремени и преструктурира армията и достигне ново качествено равнище.

Военните експерти считат, че българската военна доктрина, въпреки особеностите си, като цяло е съобразена с хода на преговорите между двата военни съюза и се основава на принципа на разумната достатъчност и гарантиране на националната сигурност чрез тясно сътрудничесво със СССР.

Наред с ползването на открити и явни източници специалните им служби установяват и поддържат агентурни отношения с наши и чужди граждани, имащи разузнавателни позиции в обществото. В организирането и осъществяването на конспиративните връзки често се използуват съвременни технически средства и прийоми.

Понастоящемм специалните служби на западноевропейските страни и САЩ поддържат разузнавателни резидентури: ФРГ - 2; Великобритания - 2; Франция - 2; Италия - 2; САЩ - 2, в които са прикрити като дипломати работят около 40 кадрови разузнавачи (политически и военни).

Геополитическото положение на НРБ - кръстопът между Изтока и Запада, създава условия екстремистките и терористичните организации с различна идейна ориентация да използуват

Из архивите на ДС

територията ни като краткотраен транзитен пункт. През 1989 г. в България са пребивавали 505 359 туристи от капиталистически страни, а транзитният поток е наброявал 3 284 125 души.

Поради размразяването на международните отношения и демократизацията на обществения живот в страната, условията за валутно-стокова контрабанда и трафик на оръжие и наркотици стават все по-благоприятни. Зачестиха сигналите за български граждани, които след продажба на дефицитни стоки в някои източноевропейски страни, се ориентират към закупуване на единични бройки оръжие (засега предпочитат газови пистолети).

1445

Масовостта и организираният характер на валутно-контрабандните престъпления създават условия престъпните групи да бъдат поставени под контрола на някои чужди специални служби. Понастоящем съществува и тенденция към обединяване на наркотрафика с трафика на оръжие и сращването им с международния тероризъм, като в този процес валутно-контрабандната дейност се използува за "обръщане и изпиране" на наркодоларите.

По линия на вътрешния тероризъм сега се открояват две тенденции. Първата е зараждащият се екстремизъм и политическото насилие - до момента в страната са отправени 41 анонимни заплахи за терор и взривяване (вж. Приложение No 1). Втората тенденция е засиленият интерес и стремеж за снабдяване с огнестрелно оръжие и взрив. Само през първото полугодие са откраднати 30 единици огнестрелно оръжие, от които е издирено само 5 бр. (вж. Приложение No 2). Във връзка с провеждането на

Из архивите на ДС

1446

първите свободни избори органите на МВР рязко активизираха дейността си по изземване на незаконно притежаваното оръжие и взривни материали (вж. Приложение No 3). Показателен е случаят с убийството на милиционера в гр. Стамболийски, като убиецът е взел дори и резервния пълнител!

Увеличават се анонимните и остри заплахи за терор и саморазправа на политическа основа особено около изборите, включително и спрямо държавни дейци и лидери на политически партии. Би могло да се очаква лица от мюсюлманското население да отправят призиви за възмездие и отмъщение, предимно към служители на МВР и местни органи на държавната власт, които активно са участвували при смяната на имената. Засега не се потвърждават сигналите за предложения за продаване на оръжие от временно пребиваващи в страната ни турски, румънски и югославски граждани. Съпричастни към тези действия са и някои активно действуващи зад граница емигрантки.

Внимание заслужават и увеличаващите се напоследък тежки криминални престъпления, носещи елементи на тероризъм, извършени предимно от рецидивисти, наскоро освободени от затвора. Характерно е, че криминалният контингент силно се политизира и интегрира в рамките на политическите сили, като ги използва за прикриване на престъпната си дейност.

Увеличен е и броят на умишлените пожари и аварии различни производства, някои от които могат да бъдат резултат от вредителски и диверсионни действия.

За първи път през 1978 г. българските органи за сигурнос

Из архивите на ДС

се сблъскват с проблема международен тероризъм. При съвместна операция със съответните служби на ФРГ на територията на ТК "Слънчев бряг" са заловени група терористи от лявоекстремистката организация "Втори юни". През 1982 г. в гр. Бургас от арменски терористи бе убит турския дипломат Бора Сюелкан. През същия период на наша територия бяха отклонени 3 самолета на турските авиолинии от членове на турска лявоестремистка организация. Пресечени и предотвратени от органите на МВР са и няколко опита за отвличане на български самолети. Всички инциденти задвършиха безкръвно.

1447

Опасност за НРБ представляват редица националистически, мюсюлмански и други мееждународни екстремистки и терористични организации. През 1987 г. организацията "Пан-тюрк", клон на "Сивите вълци", осъществи терористичен акт срещу представителството на БГА "Балкан" в Амстердам. Не са преустановили дейността си опасните за България "Хизб Аллах", "Мюсюлмански братя", "Ал фатах РС" на Абу Нидал, "Световна революция" на Карлос и някои арменски групировки.

Напоследък някои експерти и журналисти от Западна Европа прокарват идеята, че България е поддръжник на някои палестински групировки с терористична насоченост и организацията на Карлос "Световна революция". От 1979 г. до 1985 г. наистина Карлос е посещавал страната 6 пъти с общ престой 23 дни. Винаги е бил с южнойеменски дипломатически паспорт под фалшиви имена. В резултат на провежданите оперативни мероприятия за контрол на поведението му са получени данни, че той се държи самонадеяно,

Из архивите на ДС

1448

демонстрира самочувствие и при случайни контакти подчертава със спекулативна цел, че за него знае държавното ръководство на страната. Същевременно в тесен кръг коментирал, че в София му се създават пречки и е нежелан, за разлика от други източноевропейски страни. Въпреки стремежа му да установи официални контакти с българското контраразузнаване, такива не са осъществени. След 1985 г. в резултат на мерките на българските служби за сигурност, са прекратени посещенията в страната на ръководители и членове на организацията на Карлос. По-крути мерки към тях не са предприети не само поради несъставомерност на деянията им на наша територия, но и поради опасност от ответни реакции на отмъщение - терор срещу български граждани, дипломати, превозни средства и представителства.

Палестинските и други арабски организации с терористична насоченост имат съмишленици и симпатизанти сред чуждестранните учащи се в НРБ от страните на Близкия Изток и Северна Африка. Има данни, че те се посещават от емисари, които контролират и насочват тяхната дейност.

Органите за сигурност на България са провеждали и провеждат целенасочени агентурно-оперативни и други мероприятия за предотвратяване опитите на международни терористични организации и групи да изграждат свои бази на наша територия, да извършват терористични актове в страната или да се подготвят за терористична дейност в други страни. На настоящия етап като първостепенна задача пред НСЗК стои усъвършенстването на

Из архивите на ДС

създадената организация на работа с цел ефикасно разкриване, предотвратяване и пресичане дейността на международните терористични организации и групи, насочени както срещу НРБ, така и срещу други страни. В това отношение е наложително активизиране на сътрудничеството на двустранна и многостранна основа с всички заинтересовани специални служби.

1449

Новата политическа и икономическа обстановка, наложила се в света и в страната, налага да се обърне особено внимание на валутно-контрабандните престъпления извършвани на територията на НРБ от български и чуждестранни граждани и връзката им с организираната престъпност у нас.

Предмет на валутно-контрабандна дейност са ширпотребни стоки, благородни метали и изделия от тях, стратегически метали, скъпоценни камъни, битова електроника, оръжие, наркотици, произведения на изкуството, предмети с художествена или нумизматична стойност, а също така скъпи или дефицитни промишлени стоки.

Състоянието на контрабандата на наркотици през България за периода началото на 1988 г. - края на 1989 г. е следното - 115 случая на контрабанда на наркотици от които 63 случая извършени от турски граждани, 11 от ирански граждани, 9 от гръцки граждани. От регистрираните 17 случая на български граждани 2 случая са на контрабанда на наркотици и 15 за продажба на контрабандно внесени в България наркотици.

Изброените по-горе престъпни дейности извършвани от чужди граждани на територията на НРБ не биха могли да се осъществяват

Из архивите на ДС

1450

без прякото участие на тбългарския престъпен свят (или българската "мафия"). Тъй като с изключение на контрабандата на наркотици, всички други контрабандно внесени стоки включително и злато са предназначени за българския пазар.

Основен предмет на дейност на българската "мафия" засега е незаконното производство и пласиране на ширпотребни стоки и контрабандата на такива от други страни за НРБ, което обаче не изключва и други незаконни действия.

През 1988 г. бе разкрита група от 18 лица (14 българи, 2 турци, 2 югославяни), които бяха осъдени по чл. 250, 242, 233 от НК. Предметът на престъплението възлизаше на 6 153 990 лева, а деянието бе осъществявано в продължение на 2 години.

Може да се очаква, че рано или късно българската организирана престъпност ще се включи в наркотрафика.

В новите икономически и политически условия у нас характеризиращи се със засилване на икономическите, валутни, търговски, туристически и други контакти с други страни, със създаването и функционирането на все повече смесени предприятия и фирми, с развитието на пазарната икономика, облекчаването на паспортния режим, наличието вече на около 50 555 български граждани, напуснали страната в търсене на работа в други страни, наличието над 200 000 български турци в Турция и постоянните пътувания на техни роднини и близки до Турция и обратно, се създават благоприятни условия за увеличаване обема на валутноконтрабандните престъпления, включително контрабандата на наркотици. С други думи няма основание да се

Из архивите на ДС

очаква намаление на тази престъпна дейност, а напротив. Това налага заинтересуваните министерства, ведомства и организации особено в рамките на правозащитната система да подобрят дейността, координацията и съгласуваността си по защитата интресите на държавата и обществото.

Оценките и прогнозите дават основание да се направи извода, че НСЗК ще действува в изключително сложна, противоречива и бързо изменяща се обстановка, в която ще доминира политическото противопоставяне.

1451

Борбата за политическата власт между партиите непрекъснато ще създава предпоставки за възникването на различни по мащаби и дълбочина кризисни ситуации, които могат да доведат до политически естремизъм и насилие.

Върху работата на службата ще продължи да оказва влияние непреодоляното докрай несъответствие между обективните изисквания на обстановката и насочеността на работата, използуваните стари подходи и начини на мислене и особено липсата на пакет от нови нормативни актове, регламентиращи основните видове дейности, психологическият стрес, ниският престиж и професионална защитеност на личния състав.

Служителите на НСЗК по правило са с висше образование, Владеят чужди езици. Професионално са специализирани във ВИ "Г. Димитров". Не са обременени от дейността на бившето Шесто управление или други структури с изявена репресивна функция.

Наред с функционалната и структурна реорганизация на

Из архивите на ДС

1452

службата се работи и за формиране облика на нейните кадри върху неизменните принципи на извънпартийност, безпристрастност, обективност и дейност в рамките на конституцията и законите на страната. Благоприятен е фактът, че в преимуществената си част личният състав професионално по силата на служебните си задължения познава в детайли механизмите на демокрацията в развитите страни, както и структурите и организацията на дейност на специалните им служби.

В тази обстановка, без да се подценява основната функция на НСЗК - гарантиране на националната сигурност и териториалната цялост на страната, чрез разкриване, предотвратяване и пресичане опитите на външни сили да осъществяват разузнавателно проникване в политическата система, държавните органи и икономиката, необходимо е като приоритетна задача да се изведе въз основа на законите защитата и създаването на благоприятни условия за функциониране на демократичните институти на държавата, създадената многопартийна система, правата на отделните партии, организации, движения и сигурността на българските граждани.

Необходим е своевременен анализ на постъпилата кризисна информация, прогнозиране на възможното развитие на събитията, информиране на органите на държавната власт и правителството за постъпилите данни и предприемане на адекватни на ситуацията мерки.

Във връзка с това НСЗК трябва да продължи да прилага системата от мерки за недопускане на терористична дейност, на

базата на ляво- или дясноекстремистки, националистически, анархистични нелегални образувания, избухването на етнически конфликти, политическо насилие, незаконно притежаване на оръжие, боеприпаси и взривни вещества.

Пред НСЗК стои и задачата за разкриване, предотвратяване и пресичане на нарушения на закона за политическите партии и конституцията на НРБ, които могат да се изразят в неправомерни действия на подкрепа, оказвана от чужди специални служби или дипломатически представителства. При такива случаи, ако те нямат характер на закононарушения, чрез Пресцентъра на МВР или по друг начин да се изтъква пред обществеността аморалният им аспект.

В кратки срокове се наложи да се разработят и внедрят адекватни на обстановката организационни и тактически решения, да се усвоят нови управленски и професионални умения. Новата обстановка обаче, налага в съвсем близко бъдеще да бъдат проведени вътрешни структурни изменения осигурени чрез надежден и ефективен механизъм за управление и взаимодействие.

16.08.1990 г.

ЗАМ-ДИРЕКТОР НА НСЗК

Подп.:

(Ч. Петков)

Из архивите на ДС

ПО-ВАЖНИ СЕКРЕТНИ РЕШЕНИЯ („Б“) НА ПБ И СЕКРЕТАРИАТА НА ЦК НА БКП ЗА РАБОТА НА СЛУЖБИТЕ ЗА СИГУРНОСТ

1. **Решение № 3** от 21 октомври 1948 г. на ПБ на ЦК на БРП (к) за: създаване на специални милиционерски части; подобряване охраната на границите и изменения на щата на Дирекция на народната милиция и Дирекция Държавна сигурност.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 4

2. **Решение № 39** от 8 август 1949 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП с взето решение за набелязване мерки за усъвършенстване на командния кадър в гранични войски и подобряване охраната на границата.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 10

3. **Решение № 45** от 27 септември 1949 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП във връзка с доклад от Титко Черноколев, Руси Христозов и Иван Райков до ПБ по разследване на служители на ДС във връзка с опити за промени в Постоянното представителство на БЗНС.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 11

4. **Протокол № 46** от 11 октомври 1949 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП с взети решения за: одобряване предложението за ликвидиране на апарата по подпомагане на гръцките комунисти; увеличаване заплатите на служителите в Държавна сигурност и на милиционерите, охраняващи членовете на ПБ.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 12

5. **Протокол № 47** от септември 1949 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП с взети решения за: укрепване българо-югославската граница; закриване югославските търговски представителства в Русе и Варна; наблюдение над чиновниците от югославското посолство в София; пропагандата срещу „титовщината“; разпускане на Българо-югославския комитет; концентрация на югославските политемигранти в Добруджа.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 13

6. **Решение № 5** от 12 април 1950 г. от заседание на ПБ във връзка с утвърждаване на постановление за подобрение и разширяване разузнавателната работа на органите на военното разузнаване.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 14

7. **Решение № 6** от 20 април 1950 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за създаване отдел при ДДС за борба с бандитизма; организиране комисия за изселване на вражески лица; укрепване на държавния апарат в граничните райони и др.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 15

8. **Решение № 8** от 13 май 1950 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за освобождаване от военно обучение и военна мобилизация на оперативни служители от ДДС.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 16

9. Протокол № 9 от 15 юни 1950 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП с взето решение за даване под съд, освобождаване или приключване следствието на група партийни членове (по списък).
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 17

10. Решение № 11 от 28 юни 1950 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за предприемане мерки за засилване охраната на границите на НРБ.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 18

11. Решение № 15 от 1 август 1950 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за утвърждаване структурата и щата на Следствения отдел при ДДС.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 19

12. Решение № 16 от 1 август 1950 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП във връзка с утвърждаване на постановление за организационната схема и щата на „Отдел за външнополитическо разузнаване“ (бивш III отдел на ДДС).
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 20

13. Решение № 17 от 1 август 1950 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП във връзка с Инструкция за взаимоотношенията между органите на външното разузнаване и за отношенията на същите с учрежденията за прикриване.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 21

14. Протокол № 20 от 7 септември 1950 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП с взети решения във връзка с дезертирането на български граничари от 14 гранична застава в Югославия.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 22

15. Решение № 25 от 30 септември 1950 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за приемане предложението на комисията във връзка с дезертирането на български граничари в Югославия.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 23

16. Решение № 33 от 28 октомври 1950 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за изпращане на задгранична работа на служители от III отдел на ДДС (по списък).
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 24

17. Решение № 37 от 16 ноември 1950 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за утвърждаване щата на войските при Министерство на вътрешните работи за 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 25

18. Решение № 38 от 28 ноември 1950 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за състоянието на войските при МВР, охраната на държавните граници и вътрешния ред на НРБ.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 26

19. Решение № 45 от 7 декември 1950 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за предаването на наличната чужда валута и други ценности, намиращи се в ДДС на БНБ.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 27

20. Решение № 3 от 6 февруари 1951 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за определяне функциите и задачите на VIII отдел на ДДС по снабдяването и обслужването на членовете на ПБ и правителството.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 28

21. Решение № 16 от март 1951 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за определяне статута и задачите на Гранични войски и Вътрешни войски.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 30

22. Решение № 27 от 7 август 1951 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за утвърждаване „Инструкция за работата на комисията, която ще разгледа следствените дела на арестантите, подлежащи на въдворяване в ТВО“.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 32

23. Решение № 6 от 11 април 1952 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за увеличаване задграничния щат на Министерството на външните работи с оперативни работници от I управление на ДС.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 34

24. Решение № 8 от 14 юни 1952 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за разрешаване проверката на кореспонденцията и колетните пратки, разменяни между българи (бегълци и невъзвращенци), живеещи в чужбина и техни близки и роднини в България.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 35

25. Решение № 9а от 19 юни 1952 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за назначаване служители на Държавна сигурност като оперативни работници в Машинно-тракторни станции и определяне задачите и методите на работата им.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 36

26. Решение № 12 от 19 август 1952 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за: увеличение състава на различните родове войски; материално-техническото снабдяване на МВР; материално-битовото осигуряване на войските към МВР; запасните офицери и войници.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 37

27. Решение № 4 от 22 август 1953 г. на ПБ на ЦК на БКП за създаване комисия по проверка работата на ръководството на Министерството на промишлеността във връзка с разкриването на шпионска организация.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 38

28. Протокол № 5 от 21 ноември 1953 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП с взети решения за: дейността на МВР; вярност на органите на Държавна сигурност пред БКП и правителството; подобряване на външнополитическото разузнаване; приоритетно разкриване дейността на николапетковистите, трайчокостовистите, бивши царски офицери, бивши участници в „буржоазните“ политически партии и „фашистки“ организации и др.; вербуването на агенти; предоставяне на помещения на ДС за подготовка на разузнавателни и контраразузнавателни кадри; преустройство в охраната на първите секретари и окръжните комитети на БКП; създаване на единна учебна база за войските на МВР и др.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 39

29. Решение № 8 от 13 юли 1954 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП във връзка с доклад на Г. Цанков – министър на вътрешните работи, за изпращане на резидент в Гърция и за назначаване на началник на II-ро управление на Държавна сигурност.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 40

30. Протокол № 9 от 17 юли 1954 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП с взети решения за: реорганизация на някои поделения на ДС; даване под съд на ген. Иван Вълков и други военни лица във връзка със събитията от април 1925 г.; организиране погребение на костите на убитите през 1925 г. дейци на БКП.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 41

31. Решение № 16 от 19 ноември 1954 г. на ПБ на ЦК на БКП за намаляване числения състав на Гранични войски.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 42

32. Решение № 17 от 19 ноември 1954 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за: утвърждаване числения състав на Вътрешни войски; снемане охраната на Вътрешни войски от правителствените обекти в Бояна, панорамния път – Княжево; възлагане на същите войски охраната на обекти (по списък).
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 43

33. Решение № 18 от 19 ноември 1954 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за отмяна решенията на ПБ за създаване на дивизионни гранични стражеви катери; разформироване на дивизионните гранични стражеви катери; възлагане на Военноморските сили да охраняват българската черноморска граница от „вражески“ подводници.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 44

34. Решение № 20 от 30 декември 1954 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за приемане доклад от Георги Цанков – министър на вътрешните работи за работата на II отдел на Държавна сигурност по разработването на полицейските архиви.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 45

35. Протокол № 5 от 29 март 1955 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП с взети решения във връзка с: разчетните данни за развитието на народното стопанство през 1956–1960 г., превъоръжаване на Българската народна армия; възлагане на Георги Цанков изработването на инструкция за работата на разузнавателното управление на ДС.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 46

36. Протокол № 8 от 19 май 1955 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП с взети решения за: увеличаване щата на Българската легация в Тел Авив; отпускане помощ в размер на сто и двадесет хиляди лева на Гръцката комунистическа партия.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 47

37. Протокол № 14 от 13 октомври 1955 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП с взето решение за утвърждаване протоколите от съвместните съвещания на разузнавателните служби на Германската демократична република и НРБ за координация дейността им.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 48

38. Протокол № 9 от 17 ноември 1956 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за: увеличение числения състав на Вътрешни войски; създаване на доброволни боеви въоръжени работнически групи и отряди в заводи, мини и строителни обекти; изселване от София и големите градове на страната на „обществено опасни лица“ и въдворяването им в с. Белене, Свищовско.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 49

39. Протокол № 13 от 15 юли 1958 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП с взето решение за набелязване мерки за неутрализиране разузнавателната дейност от югославска страна срещу България.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 50

40. Разпореждане № 19 от 30 декември 1958 г. на Т. Живков, първи секретар на ЦК на БКП и Антон Югов, председател на Министерския съвет на НРБ, за реда на стопанисване, използване и охрана на правителствената „ВЧ“ телефонна връзка.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 51

41. Протокол № 1 от 14 януари 1960 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП с взето решение за утвърждаване решение за подобряване дейността на органите на МВР и засилване на профилактичната и възпитателна работа в борбата против „вражеските и престъпни елементи“ и по-широко участие на обществеността в опазването на обществения ред.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 53

42. Протокол № 7 от 22 март 1961 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП с взето решение за разформиране на Вътрешни войски и войсковите батальони на Местната противовъздушна отбрана при МВР.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 54

43. Решение № 8 от 18 април 1961 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП за уреждане партийното положение на работещите в Първо управление на ДС.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 55

44. Протокол № 9 от 3 ноември 1962 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП с взето решение за утвърждаване структурата, числения състав (щата) и заплатите на служителите от МВР.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 56

45. Протокол № 10 от 20 ноември 1962 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП с взето решение за утвърждаване основни положения за работата, правата и задълженията на МВР и неговите органи по места.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 57

46. Решение № 4 от 15 март 1963 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП за размяна на осъдени на смърт (български секретен сътрудник и гръцки резидент), обвинени в шпионска дейност.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 58

47. Решение № 6 от 18 юни 1963 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП за утвърждаване на „Положение за задачите и правата на органите на военното контраразузнаване“ при МВР.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 59

48. Протокол № 8 от 9 юли 1963 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП с взето решение за утвърждаване на „Основни положения за работата на Разузнавателното управление при Комитета за Държавна сигурност“ на МВР.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 60

49. Решение № 12 от 8 ноември 1963 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за разобличаване шпионската дейност на Иван-Асен Христов Георгиев, с предложение за даване гласност на делото срещу него.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 61

50. Решение № 13 от 14 ноември 1963 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП за приемане докладната записка на Дико Диков – министър на вътрешните работи, за проведена среща между представители на Държавна сигурност на България и УДБ (Управление на Държавна сигурност) на Социалистическа федеративна република Югославия (СФРЮ).
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 62

51. Решение № 15 от 13 декември 1963 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за пресичане от ДС на противозаконната дейност на гръцки политемигранти в България.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 63

52. Решение № 6 от 5 април 1965 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за осуетяване възможността чужди разузнавания да се доберат до сведения, представляващи държавна тайна, посредством съобщителни средства.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 65

53. Протокол № 18 от 24 декември 1965 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП с взето решение органите на Комитета за Държавна сигурност (КДС) да вербуват и работят с агентура из средите на чуждестранните студенти и курсанти от висшите военноучебни заведения.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 66

54. Протокол № 1 от 11 януари 1966 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП с взети решения за: водене на контраразузнавателна и разузнавателна работа срещу Китай и Албания; увеличаване щата на КДС с 4 бройки за задгранична работа по линия на Министерство на външните работи.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 67

55. Решение № 4 от 9 април 1966 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП за назначаване на началник-отдел по щата на прикритие към II управление на КДС и изпращането му в Англия.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 68

56. Решение № 8 от 8 юни 1966 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП във връзка с докладна записка на Л. Кючуков за приемане на обучение в България на 30 кубински граждани по въпросите на контраразузнаването.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 69

57. Решение № 12 от 10 август 1966 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП за отпускане на офицерски и сержантски длъжности на Разузнавателното управление при Комитета за Държавна сигурност за работа по линия на научно-техническото разузнаване.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 70

58. Решение № 15 от 27 декември 1966 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за набелязване мерки за пресичане дейността на част от българската емиграция срещу НРБ.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 71

59. Решение № 9 от 18 ноември 1967 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП за назначаване Борис Манов за началник на новосъздаденото VI управление за борба срущу идеологическата диверсия, контрареволюционните, националистически и други противодържавни прояви в страната при КДС.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 72

60. Решение № 5 от 3 юни 1968 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за увеличаване числения състав на специалния батальон към КДС и доокомплектуване на поделението с бойна техника от МНО.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 73

61. Решение № 1 от 29 май 1969 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП относно оказване помощ на Централния комитет на Гръцката комунистическа партия за нелегално прехвърляне на специални групи от гръцки политемигранти през границата за Гърция; отпускане на лек автомобил за специалния представител на ГКП и заплата в размер на двеста и тридесет лева на неговия помощник; отпускане сумата от 10 хил. лв. и 4 хил. щатски долара на същата партия.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 74

62. Решение № 3 от 19 август 1969 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП за оказване помощ на ЦК на Гръцката комунистическа партия по прехвърлянето през българската граница в Гърция на гръцки политемигранти със специална мисия и отпускане на сумата от петнадесет хиляди лева за тази дейност.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 75

63. Решение № 1 от 3 февруари 1970 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП за оказване на Централния комитет на Гръцката комунистическа партия помощ за прехвърляне на специални групи от гръцки политемигранти през границата за Гърция; предоставяне на джип за нуждите на ГКП; отпускане на сумата от тридесет и пет хиляди лева и петнадесет хиляди щатски долара на същата партия.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 76

64. Решение № 5 от 24 юли 1970 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП за уреждане на партийното положение на „нелегалните“ от Разузнавателното управление на ДС – Министерство на вътрешните работи.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 77

65. Решение № 5 от 27 април 1972 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП за: оказване помощ на ЦК на Гръцката комунистическа партия по прехвърлянето на специални групи от гръцки политемигранти през границата за Гърция във връзка с предстоящия IX конгрес на партията; организирането на радиоизлъчвания от територията на България; извеждането от Гърция на дейци на ГКП; предоставяне квартира на Карас – представител на ГКП по специалните мероприятия; изплащане заплата на Карас от ЦК на БКП; отпускане на средства на ГКП за специални мероприятия.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 79

66. Протокол № 8 от 20 септември 1972 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП с взето решение за увеличаване на задграничния щат на МВР и за подобряване на разузнавателната работа по китайска линия.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 80

67. Решение № 8 от 24 юли 1973 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за одобряване „Положение за работата на Разузнавателното управление при Министерство на вътрешните работи“; отменяне „Положение за работата на Разузнавателното управление при Комитета за Държавна сигурност“.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 81

68. Решение № 4 от 3 април 1974 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за одобряване „Основни положения на указ за Държавна сигурност“.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 82

69. Решение № 6 от 9 май 1974 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП за оказване помощ на Централния комитет на Гръцката комунистическа партия за нелегално прехвърляне на специални групи от гръцки политемигранти през границата за Гърция; организиране едностранна радиовръзка от територията на България; отпускане сума от петдесет хиляди лева и десет хиляди щатски долара на ГКП.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 83

70. Решение № 7 от 11 май 1974 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за утвърждаване на „Положение за задачите и организационната структура на Гранични войски“.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 84

71. Решение № 9 от 19 юни 1974 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за приемане мерки за усилване охраната на границата със Социалистическа федеративна република Югославия (СФРЮ).
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 85

72. Решение № 18 от 4 август 1976 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП за петмесечно обучение в България на петдесет служители на Държавна сигурност на Народна република Ангола.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 87

73. Решение № 17 от 27 юни 1977 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за приемане мерки за ограничаване и обезвреждане дейността на българската „вражеска“ емиграция и за подобряване подбора и подготовката на българските граждани, заминаващи в чужбина.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 88

74. Решение № 17 от 25 юни 1980 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за приемане мерки за подобряване на научно-техническото разузнаване.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 96

75. Протокол № 2 от 13 януари 1981 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП с взето решение за разработване от МВР и МНО на система за работа с резервните кадри на Първо главно управление при МВР и РУМНО.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 97

76. Решение № 4 от 23 февруари 1981 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за отменяне на т. 2, буква „б“ на Решение № 3 от 9 март 1965 г. за преминаването на радиорелейния, приемния и предавателния центрове от Министерството на съобщенията към Министерство на вътрешните работи.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 98

77. **Решение № 8** от 18 март 1982 г. на Секретариата на ЦК на БКП за създаване на Управление „Икономическо“ – ДС в системата на Второ главно управление на ДС при Министерството на вътрешните работи.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 107

78. **Решение № 29** от 9 август 1982 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП за оказване на безвъзмездна помощ във вид на оръжие и снаряжение на стойност триста седемдесет и четири хиляди и шестотин лева на Министерство на вътрешните работи (МВР) на Република Никарагуа.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 110

79. **Решение № 31** от 12 септември 1982 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП за оказване на безвъзмездна помощ във вид на военно имущество на Народна република Мозамбик в размер на седемстотин и петдесет хиляди лева.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 111

80. **Решение № 34** от 22 септември 1982 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП за създаване на „Военно контраразузнавателно управление за сухопътните войски“ към Трето управление на ДС при МВР.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 114

81. **Решение № 38** от 10 ноември 1983 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП за създаване на Управление по Държавна сигурност към Софийското градско управление на МВР и за назначаване на началник на новосъздаденото управление.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 122

82. **Решение № 1** от 16 януари 1986 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП за: създаване на самостоятелно управление на ДС в системата на МВР за контраразузнавателно обслужване на икономиката; назначаване на ген.-майор Кирил Василев Величков за началник на новосъздаденото управление.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 141

83. **Решение № 9** от 30 април 1987 г. от заседание на Секретариата на ЦК на БКП за преустройване на Висшата специална школа (ВСШ) „Георги Димитров“ при МВР във Висш институт за подготовка и преподготовка на кадри и за научни изследвания за нуждите на МВР.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 150

84. **Решение № 7** от 21 юли 1988 г. от заседание на ПБ на ЦК на БКП за запазване съществуващите на разположение на Разузнавателното управление (РУ) на МВР щатни бройки; предоставяне допълнителни бройки по ведомства за РУ на МВР за сметка на бюджета; запазване съществуващите бройки на разположение на Първо главно управление на ДС.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 66, оп. 1, а. е. 157

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ФОНДОВЕ И АРХИВНИ ЕДИНИЦИ

АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 1, а. е. 245; 373; 586; 605; 820; 1264; 1266; 1267; 1269; 1270; 1279; 1733; 1739; 1749; 1753; 2280; 3237; 3258; 3986; 4391; 4404; 4627

АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 2, а. е. 10

АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 3, а. е. 1

АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 5, а. е. 3; 6; 9; 23; 51; 54; 67; 107; 116; 119; 133

АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 6, а. е. 50; 53; 54

АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 7, а. е. 48; 125; 126; 134; 299; 308; 324; 325; 327;

АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 8, а. е. 115

АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 9, а. е. 7; 9; 30; 41; 48

АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 10, а. е. 3; 4; 33; 34; 127; 128; 175; 176; 234; 236; 273; 274; 424; 425; 426; 477; 478; 764; 766; 961; 1016; 1018; 1080; 1081; 1083; 1168; 1228; 1426; 1483; 1484; 1485; 1535; 1586; 1709; 1724

АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 1, оп. 12, а. е. 303; 466; 714; 715; 785; 787; 845; 896; 898; 965; 966; 969; 970; 982

Държавна сигурност – войникът на партията

Разширен вариант

Първо издание

Формат 60×90/8

ISBN 978-954-2986-75-1